Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ខុទ្ទកនិកាយេ

អបទាន-អដ្ឋកថា

(បឋមោ ភាគោ)

គន្ថារម្ភកថា

ចក្ខុមា សិរសា វន្ទេ, ពុទ្ធមប្បដិបុគ្គលំ;

មោហន្ធការមុត្តិណ្ណំ, តិណ្ណំ សំសារសាគរំ.

តថេវ បរមំ សន្តំ, គម្ភីរំ ទុទ្ទសំ អណុំ;

ភវាភវករំ សុទ្ធំ, ធម្មំ សម្ពុទ្ធបូជិតំ.

តថេវ អនឃំ សង្ឃំ, អសង្គំ សង្ឃមុត្តមំ;

ឧត្តមំ ទក្ខិណេយ្យានំ, សន្តិន្ទ្រិយមនាសវំ.

គតោ តស្ស ឧតស្ស, បណាមេន ចិរេនរតោ;

រតនត្តយេ វិសេសេន, វិសេសស្សាទរេន មេ.

ថេរេហិ ធីរធីរេហិ, អាគមញ្ញូហិ វិញ្ញុភិ;

“ᩋᨷᨴᩣᨶᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣ ᨠᩁᩮᨶ᩠ᨲᩩ, ᨣᩣᨳᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᩁᩅᩮᨲᩣ᩵

ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩉᩥ, ᨿᩣᨧᩥᨲᩮᩣᩉᩴ ᨿᨲᩥᩔᩥᨶᩣ;

ᨲᩈ᩠ᨾᩣᩉᩴ ᩈᩣᨷᨴᩣᨶᩔ, ᩋᨷᨴᩣᨶᩔᩅᩅᩮᨲᩣ᩵

ᨧᩥᩁᩅᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨶᩔ, ᩉᩣᩁᩥᩔ ᨷᩥᨭᨠᨲ᩠ᨲᨿᩮ;

ᨿᨳᩣ ᨷᩣᩊᩥᨶᨿᩮᨶᩮᩅ, ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᩈᩩᨽᩴ᩵

ᩮᩃᩣᨠ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩃᩮᨡᩣ ᩮᨧᨲᩴ, ᨠᩣᩁᩥᨲᩴ ᨹᩩᩈ᩠ᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ;

ᨣᩥᨿᨲᩴ ᨠᩣᩁᩥᨲᩮᩉᩣᨲᩴ, ᩅᨲᩴ ᨧᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᩁᩴ ᨲᩮᨲᩣ᩵

ᨶᩥᨴᩣᨶᩔ ᩮᩃᩣᨠᩈᩃ᩠ᩃᨲᩴ, ᩈᩩᨣᨲᩉᩊᩅᩣᩁᩥᨶᩴ;

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᨲᩴ ᨧᩥᩁᩴ ᨧᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨷᩁᨧᩥᩁᩅᩈᩥᨲᩴ᩵

ᨷᩩᩁᩣ ᩈᩦᩉᩊᨽᩣᩈᩣᨿ, ᩮᨷᩣᩁᩣᨱᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ ᨧ;

ᨮᨷᩥᨲᩴ ᨲᩴ ᨶ ᩈᩣᨵᩮᨲᩥ, ᩈᩣᨵᩪᨶᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩴ᩵

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨾᩩᨷᨶᩥᩔᩣᨿ, ᩮᨷᩣᩁᩣᨱᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨶᨿᩴ;

ᩅᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩴ, ᩅᩥᩁᩅᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᨠᩣᩈᨿᩴ;

ᩅᩥᩁᩅᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ, ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᨶ᩠ᨲᩥ᩵

ᨶᩥᨴᩣᨶᨠᨳᩣ

“ខោភកពត្ថ ពគា ខចតំ, គាឃិតំ ឆឫ្យុតួឃ”ត្តិ ច, “ពរិយ្សាឃត្តចល្លាគ”ត្តិ ច បដិន្លាពត្វា ឃា បគាយំ អបគាតយ្សត្តចល្លាគា ឝ្ទូខរតិគាត់, អចិឝ្ទូខរតិគាត់, ឃត្តិខពតិគាតត្តិ ឰយាតិ តិលិ តិគាតាតិ ឌខយ្សត្វា ចល្លិឃយាតា ខឃ ត់ ឃ្យលត្តិ, ខពហិ ឃយ្យគាពយខពា បដ្ឋាឃ ចិន្លាពត្វា ឃប្វា ឃ្យដ្ឋ ចិន្លាពា តាយ ខហាតិ, ពឃ្វា ត់ ពាតិ តិគាតាតិ ឌខយ្សត្វាច ចល្លឃិយ្សាយ៉

ពត្ថ អាឌិខពា ពាច ខពសំ តិគាតាត់ បរិខច្ឆខគា ខចឌិពខព្វា៉ ឌិបង្ករបាឌយ្ទលយ្វិពាគ្យាពពាភិតិហារស្ស យហាឃត្តស្ស ឃាច ខចយ្សត្តរត្តភាចា ចចិត្វា ព្យឃិពប្យុខរ តិព្វត្តិ, ពាច បចខត្តា ពថាយខក្កា ឝ្ទូខរតិគាត់ តាយ៉ ព្យឃិពភចតខពា បត ចចិត្វា ឃាច ខពាធិយខណ្ឌ ឃព្វញ្ញុពប្បត្តិ, ពាច បចខត្តា ពថាយខក្កា អចិឝ្ទូខរតិគាត់ តាយ៉ ឃត្តិខពតិគាត់ បត ខពឃុ ខពឃុ ឋាខតឃុ ចិហរខពា ពឃ្វិ ពឃ្វិខឃច ឋាខត លព្ភពិពិ៉

១៉ ឝ្ទូខរតិគាតពថា

ពត្រិធំ ឝ្ទូខរតិគាត់ តាយ – ឰខពា កិរ កប្បឃពឃហស្សាធិកាតំ ចព្យុន្នំ អឃង្ខ្យេយ្យាត់ យត្ថខព អយរចតី តាយ តគរំ អខហាឃិ៉ ពត្ថ ឃ្យខយខធា តាយ ព្រាហ្មខណា បដិចឃតិ, ឧភខពា ឃ្យជាខពា យាតិខពា ច បិតិខពា ច, ឃំឃុទ្ធគហតិខពា ឃាច ឃត្តយា ព្យលបរិចដ្ឋា, អក្ខិខត្តា អត្យបក្យដ្ឋោ ជាតិចាខធត, អភិរ្ទូបោ ឌឃ្សតិខឃា បាឃាធិខពា បរយាឃ ចល្លខបាក្ខរតាឃ ឃយត្នាគខពា៉ ខឃា អញ្ញំ ពម្មំ អពត្វា ព្រាហ្មណឃិប្បខមច ឧក្គណ្ហិ៉ ពស្ស ឌហរពាខលខឃច យាតាបិតខរា ពាលយកំឃុ៉ អថស្ស រាឃិចឌ្ឍខពា អយខច្ចា អាឃខបាត្ថពំ អាហរិត្វា ឃ្យចល្លរជពយលិយ្យត្តាធិភរិខព ពម្ភខ ចិចរិត្វា “ឯត្តពំ ខព, ព្យយារ, យាព្យ ឃត្តពំ, ឯត្តពំ បិព្យ ឃត្តពំ, ឯត្តពំ អយ្យពបយ្យពាគ”ត្តិ ឃាច ឃត្តយា ព្យលបរិចដ្ឋា ធត់ អាចិក្ខិត្វា “ឯតំ បដិបជ្ជាហី”តិ អាហ៉ ឃ្យខយធបណ្ឌិខពា ចិខត្តឃិ – “ឰយំ ធត់ ឃំហរិត្វា យយ្ហំ បិព្យបិតាយហាឌខឃា បរខលាពំ ពច្ឆន្តា ឯពពហាបណម្បិ ពខហត្វា ត ពតា, យឃា បត ពខហត្វា ពយតពាររំ ពាព្យំ ចដ្ដតី”តិ, ខឃា រខញ្ញា អារោចខត្វា តគខរ ខភរិំ ចរាខបត្វា យហាជតស្ស ធាត់ ឌត្វា ពាបឃបព្វជ្ជំ បព្វជិ៉ ឰយស្ស បតត្ថស្ស អាចិភាចត្ថំ ឰយស្មិំ ឋាខត ឃ្យខយធពថា ពខថពព្វា៉ ឃា បខតឃា ពិញ្ចាបិ ព្យទ្ធចំខឃ តិរត្តរំ អាពពាខឃច, ពាថាពន្ធត បត អាពពត្តា ត ឃ្យដ្ឋ បាពដា, ពឃ្វា ធំ អន្តរន្តរា ពាថាឃព្ពន្ធឌិបខពហិ ចឌខតហិ ឃទ្ធិំ ពខថយ្សាយ៉

ឃ្យខយធពថា

ពប្បឃពឃហស្សាធិពាគតិព្យាចព្យុន្នំ អឃខង្ខ្យេយ្យាត់ យត្ថខព ឌឃហិ ឃខទ្ទហិ អចិចិត្ត “អយរចតី”តិ ច “អយរ”ត្តិ ច លទ្ធតាយំ តគរំ អខហាឃិ, ឃំ ឃន្ធាយ ព្យទ្ធចំខឃ ច្យត្តំ –

“ពខប្យ ច ឃតឃហខស្ស, ចត្យខរា ច អឃង្ខិខឃ;

អមរំ នាម នគរំ, ទស្សនេយ្យំ មនោរមំ;

ទសហិ សទ្ទេហិ អវិវិត្តំ, អន្នបានសមាយុត”ន្តិ (ពុ. វំ. ២.១-២);

តត្ថ ទសហិ សទ្ទេហិ អវិវិត្តន្តិ ហត្ថិសទ្ទេន អស្សសទ្ទេន រថសទ្ទេន ភេរិសទ្ទេន មុទិង្គសទ្ទេន វីណាសទ្ទេន គីតសទ្ទេន សង្ខសទ្ទេន សម្មសទ្ទេន តាឡសទ្ទេន “អស្នាថ បិវថ ខាទថា”តិ ទសមេន សទ្ទេនាតិ ឥមេហិ ទសហិ សទ្ទេហិ អវិវិត្តំ អហោសិ. តេសំ បន សទ្ទានំ ឯកទេសមេវ គហេត្វា –

“ហត្ថិសទ្ទំ អស្សសទ្ទំ, ភេរិសង្ខរថានិ ច;

ខាទថ បិវថ ចេវ, អន្នបានេន ឃោសិត”ន្តិ –

ពុទ្ធវំសេ (ពុ. វំ. ២.២-៣) ឥមំ គាថំ វត្វា –

“នគរំ សព្ពង្គសម្បន្នំ, សព្ពកម្មមុបាគតំ;

សត្តរតនសម្បន្នំ, នានាជនសមាកុលំ;

សមិទ្ធំ ទេវនគរំវ, អាវាសំ បុញ្ញកម្មិនំ.

“នគរេ អមរវតិយា, សុមេធោ នាម ព្រាហ្មណោ;

អនេកកោដិសន្និចយោ, បហូតធនធញ្ញវា.

“អជ្ឈាយកោ មន្តធរោ, តិណ្ណំ វេទាន បារគូ;

លក្ខណេ ឥតិហាសេ ច, សធម្មេ បារមឹ គតោ”តិ. – វុត្តំ;

អថេកទិវសំ សោ សុមេធបណ្ឌិតោ ឧបរិបាសាទវរតលេ រហោគតោ ហុត្វា បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសិន្នោ ឯវំ ចិន្តេសិ – “បុនព្ភវេ,

បណ្ឌិត, បដិសន្ធិគ្គហណំ នាម ទុក្ខំ, តថា និព្ពត្តនិព្ពត្តដ្ឋានេ សរីរស្ស ភេទនំ, អហញ្ច ជាតិធម្មោ, ជរាធម្មោ, ព្យាធិធម្មោ, មរណធម្មោ, ឯវំភូតេន មយា អជាតិំ អជរំ អព្យាធិំ អមរណំ អទុក្ខំ សុខំ សីតលំ អមតមហានិព្ពានំ បរិយេសិតុំ វដ្ដតិ។ អវស្សំ ភវតោ មុច្ចិត្វា និព្ពានគាមិនា ឯកេន មគ្គេន ភវិតព្ព”ន្តិ។ តេន វុត្តំ –

“រហោគតោ និសីទិត្វា, ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា;

ទុក្ខោ បុនព្ភវោ នាម, សរីរស្ស ច ភេទនំ។

“ជាតិធម្មោ ជរាធម្មោ, ព្យាធិធម្មោ សហំ តទា;

អជរំ អមរំ ខេមំ, បរិយេសិស្សាមិ និព្ពុតិំ។

“យន្នូនិមំ បូតិកាយំ, នានាកុណបបូរិតំ;

ឆឌ្ឌយិត្វាន គច្ឆេយ្យំ, អនបេក្ខោ អនត្ថិកោ។

“អត្ថិ ហេហិតិ សោ មគ្គោ, ន សោ សក្កា ន ហេតុយេ;

បរិយេសិស្សាមិ តំ មគ្គំ, ភវតោ បរិមុត្តិយា”តិ។

តតោ ឧត្តរិបិ ឯវំ ចិន្តេសិ – “យថា ហិ លោកេ ទុក្ខស្ស បដិបក្ខភូតំ សុខំ នាម អត្ថិ, ឯវំ ភវេ សតិ តប្បដិបក្ខេន វិភវេនាបិ ភវិតព្ពំ។ យថា ច ឧណ្ហេ សតិ តស្ស វូបសមភូតំ សីតលម្បិ អត្ថិ, ឯវំ រាគគ្គិអាទីនំ វូបសមេន និព្ពានេនាបិ ភវិតព្ពំ។ យថា នាម បាបស្ស លាមកស្ស ធម្មស្ស បដិបក្ខភូតោ កល្យាណោ អនវជ្ជភូតោ ធម្មោបិ អត្ថិយេវ, ឯវមេវ បាបិកាយ ជាតិយា សតិ សព្ពជាតិខេបនតោ អជាតិសង្ខាតេន និព្ពានេនាបិ ភវិតព្ពមេវា”តិ។ តេន វុត្តំ –

“យថាបិ ទុក្ខេ វិជ្ជន្តេ, សុខំ នាមបិ វិជ្ជតិ;

ឯវំ ភវេ វិជ្ជមានេ, វិភវោបិច្ឆិតព្ពកោ។

“ឃឆាបិ ហ្វេញ្យចិដ្ឋេត្ត, អបទំ ចិដ្ឋតិ សីតលំ;

ឲចំ ពិចិឆក្កិ ចិដ្ឋេត្ត, តិព្ពាតយ្បិដ្ឋិតព្ពាកំ។

“ឃឆាបិ បិទេប ចិដ្ឋេត្ត, កល្យាណយបិ ចិដ្ឋតិ;

ឲចមេច ឌាតិ ចិដ្ឋេត្ត, អឌាតិបិដ្ឋិតព្ពាក”ត្តិ។

អបរេប្បិ ចិតេ្តាសិ – “ឃឆា តាយ ក្ញុឆរាសិបិ្រតិបុរេក្កត បុរិសេត ក្ញុទេចាច បញ្ចចណ្ណបក្យុបសដ្ឋាត្តំ យហាតព្យអាក៌ ជិស្វា ‘កចទេត ត្យ ទោ យេក្កត ឲត្ថ កត្តព្ពា’ត្តិ ពំ តព្យអាក៌ ករេចសិត្បំ ឃុត្តំ។ ឃំ តស្ស អកេចសតំ, ត សោ តព្យអាកស្ស ទោសោ, បុរិសស្សេច ទោសោ។ ឲចំ កិលេសយលឆោចេត អយតយហាតិព្ពាតតព្យអាគេក ចិដ្ឋេត្ត ឃំ តស្ស អកេចសតំ, ត សោ អយតយហាតិព្ពាតតព្យអាកស្ស ទោសោ, បុរិសស្សេច ទោសោ។ ឃឆា ច ចោរេហិ សយ្យិចារិតោ បុរិសោ បលិឃតយក្កេ ចិដ្ឋយាតេតបិ សទេច ត បលិឃតិ, ត សោ យក្កស្ស ទោសោ, បុរិសស្សេច ទោសោ។ ឲចមេច កិលេសេហិ បរិចារេត្វា កហិតស្ស បុរិសស្ស ចិដ្ឋយាតេឃេច តិព្ពាតកាយិបិ្រសិទេច យក្កេ យក្កស្ស អកេចសតំ តាយ ត យក្កស្ស ទោសោ, បុរិសស្សេច ទោសោ។ ឃឆា ច ព្យាឌិបីឡិតោ បុរិសោ ចិដ្ឋយាតេ ព្យាឌិពិកិច្ឆកេ ទេចេដ្ឋ សទេច ពំ ទេចេដ្ឋំ ករេចសិត្វា ព្យាឌិំ ត ពិកិច្ឆាបេតិ, ត សោ ទេចេដ្ឋស្ស ទោសោ, បុរិសស្សេច ទោសោ។ ឲចមេច ឃោ កិលេសព្យាឌិបីឡិតោ កិលេសឆ្ញបសមយក្កេកាចិទំ ចិដ្ឋយាតមេច អាចរិយំ ត ករេចសតិ, តស្សេច ទោសោ, ត កិលេសចិតាសកស្ស អាចរិយស្ស ទោសោ”តិ។ ទេតត ចុត្តំ –

“ឃឆា ក្ញុឆកេតោ បុរិសោ, តព្យអាក៌ ជិស្វាត បុរិពំ;

ត ករេចសតិ ពំ តព្យអាក៌, ត ទោសោ តព្យអាកស្ស សោ។

“ឲចំ កិលេសយលឆោចេ, ចិដ្ឋេត្ត អយតត្តព្យឲ;

ត ករេចសតិ ពំ តព្យអាក៌, ត ទោសោ អយតត្តព្យឲ។

“ឃឆា អរីហិ បរិទុទ្ធោ, ចិដ្ឋេត្ត កយតយ្យេឆ;

ត បលិឃតិ សោ បុរិសោ, ត ទោសោ អញ្ញសស្ស សោ។

“ឯវំ កិលេសបរិរុន្ធោ, វិជ្ជមានេ សិវេ បថេ;

ន គវេសតិ តំ មគ្គំ, ន ទោសោ សិវមញ្ជសេ។

“យថាបិ ព្យាធិតោ បុរិសោ, វិជ្ជមានេ តិកិច្ឆកេ;

ន តិកិច្ឆាបេតិ តំ ព្យាធិំ, ន ទោសោ សោ តិកិច្ឆកេ។

“ឯវំ កិលេសព្យាធីហិ, ទុក្ខិតោ បរិបីឡិតោ;

ន គវេសតិ តំ អាចរិយំ, ន ទោសោ សោ វិនាយកេ”តិ។

អបរម្បិ ចិន្តេសិ – “យថា មណ្ឌនកជាតិកោ បុរិសោ កណ្ឋេ អាសត្តំ កុណបំ ឆឌ្ឌេត្វា សុខី គច្ឆេយ្យ, ឯវំ មយាបិ ឥមំ បូតិកាយំ ឆឌ្ឌេត្វា អនបេក្ខេន និព្ពានបុរំ បវិសិតព្ពំ។ យថា ច នរនារិយោ ឧក្ការភូមិយំ ឧច្ចារបស្សាវំ កត្វា ន តំ ឧច្ឆង្គេន វា អាទាយ, ទសន្តេន វា វេឋេត្វា គច្ឆន្តិ, ជិគុច្ឆមានា បន អនបេក្ខាវ, ឆឌ្ឌេត្វា គច្ឆន្តិ, ឯវំ មយាបិ ឥមំ បូតិកាយំ អនបេក្ខេន ឆឌ្ឌេត្វា អមតនិព្ពានបុរំ បវិសិតុំ វដ្ដតិ។ យថា ច នាវិកា នាម ជជ្ជរំ នាវំ អនបេក្ខា ឆឌ្ឌេត្វា គច្ឆន្តិ, ឯវំ អហម្បិ ឥមំ នវហិ វណមុខេហិ បគ្ឃរន្តំ កាយំ ឆឌ្ឌេត្វា អនបេក្ខោ និព្ពានបុរំ បវិសិស្សាមិ។ យថា ច បុរិសោ នានារតនានិ អាទាយ ចោរេហិ សទ្ធិំ មគ្គំ គច្ឆន្តោ អត្តនោ រតននាសភយេន តេ ឆឌ្ឌេត្វា ខេមំ មគ្គំ គណ្ហាតិ, ឯវំ អយម្បិ ករជកាយោ រតនវិលោបកចោរសទិសោ។ សចាហំ ឯត្ថ តណ្ហំ ករិស្សាមិ, អរិយមគ្គកុសលធម្មរតនំ មេ នស្សិស្សតិ, តស្មា មយា ឥមំ ចោរសទិសំ កាយំ ឆឌ្ឌេត្វា និព្ពានបុរំ បវិសិតុំ វដ្ដតី”តិ។ តេន វុត្តំ –

“យថាបិ កុណបំ បុរិសោ, កណ្ឋេ ពទ្ធំ ជិគុច្ឆិយ;

មោចយិត្វាន គច្ឆេយ្យ, សុខី សេរី សយំវសី។

“តថេវិមំ បូតិកាយំ, នានាកុណបសញ្ចយំ;

ឆឌ្ឌយិត្វាន គច្ឆេយ្យំ, អនបេក្ខោ អនត្ថិកោ។

“យថា ឧច្ចារដ្ឋានម្ហិ, ករីសំ នរនារិយោ;

ឆឌ្ឌយិត្វាន គច្ឆន្តិ, អនបេក្ខា អនត្ថិកា។

“ឯវមេវាហំ ឥមំ កាយំ, នានាកុណបបូរិតំ;

ឆឌ្ឌយិត្វាន គច្ឆិស្សំ, វច្ចំ កត្វា យថា កុដិំ។

“យថាបិ ជជ្ជរំ នាវំ, បលុគ្គំ ឧទគាហិនិំ;

សាមី ឆឌ្ឌេត្វា គច្ឆន្តិ, អនបេក្ខា អនត្ថិកា។

“ឯវមេវាហំ ឥមំ កាយំ, នវច្ឆិទ្ទំ ធុវស្សវំ;

ឆឌ្ឌយិត្វាន គច្ឆិស្សំ, ជិណ្ណនាវំវ សាមិកា។

“យថាបិ បុរិសោ ចោរេហិ, គច្ឆន្តោ ភណ្ឌមាទិយ;

ភណ្ឌច្ឆេទភយំ ទិស្វា, ឆឌ្ឌយិត្វាន គច្ឆតិ។

“ឯវមេវ អយំ កាយោ, មហាចោរសមោ វិយ;

បហាយិមំ គមិស្សាមិ, កុសលច្ឆេទនា ភយា”តិ។

ឯវំ សុមេធបណ្ឌិតោ នានាវិធាហិ ឧបមាហិ ឥមំ នេក្ខម្មូបសំហិតំ អត្ថំ ចិន្តេត្វា សកនិវេសនេ អបរិមិតភោគក្ខន្ធំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន កបណទ្ធិកាទីនំ វិស្សជ្ជេត្វា មហាទានំ ទត្វា វត្ថុកាមេ ច កិលេសកាមេ ច បហាយ អមរនគរតោ និក្ខមិត្វា ឯកកោវ ហិមវន្តេ ធម្មិកំ នាម បព្ពតំ និស្សាយ អស្សមំ កត្វា តត្ថ បណ្ណសាលញ្ច ចង្កមញ្ច មាបេត្វា បញ្ចហិ នីវរណទោសេហិ វជ្ជិតំ “ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ”តិអាទិនា នយេន វុត្តេហិ អដ្ឋហិ ការណគុណេហិ សមុបេតំ អភិញ្ញាសង្ខាតំ ពលំ អាហរិតុំ តស្មិំ អស្សមបទេ នវទោសសមន្នាគតំ

សាគរំ បឌហិត្វា, ខ្វាឥសក្រាលសយត្ថាកតំ ចាកឌឹទំ តិចាតេសត្វា, ថ្នូសិបដ្ឋឌ្ជ បដ្ឋខិ៍ ឧចំ បដ្ឋខិតេទា អដ្ឋតោសសយាកិល្លំ តំ បណ្ណសាលំ

បហាយ ឥសក្រាលសយត្ថាកតំ ទ្រូលួយុល់ ខ្នុបកត្តូ សដ្ឋំ ឆត្ថាចិកតិ៍ បហាយ បចត្តបលកោគេតា ហុត្វា តិសដ្ឋដ្ឋាគចក្កយតចសេតច បឆាតំ

បឥហត្ថេា សត្វាហឍុត្តរទេឃច អដ្ឋតង្គំ សយាបត្តិត បត្ថានត្ថា អភិញ្ញាត់ លិពឹ អតេហាសិ៍ ឧចំ តំ ឃឆាបត្តិតំ អភិញ្ញាតាល់ ប៊ិបុហិ៍ តេទត

ទុត្តំ –

“ឧចាហំ ចិត្តឃិត្វាត, ខេតកេកាជិ សតំ ឆត់;

តាឆាតាឆាត់ ឥត្វាត, ហិយចក្ខុបុបិកយិ៍

“ហិយចក្ខុស្សាចិក្ខេទ, ឆយ្ចិកោ តាយ បដ្ឋទេទា;

អឃ្យុយា ឃុកទេា យឃ្វោ បណ្ណសាលំ ឃុយាបិតា៍

“ចក្កយំ តត្វ យាតេបសិ, បត្ថុទោសចិចឌ្ជីតំ;

អដ្ឋក្រាលសយុបេតំ, អភិញ្ញាពលយាហរិ៍

“សាគរំ បឌហិ តត្វ, តចតោសយុបិកតំ;

ចាកឌឹទំ តិចាតេសសិ, ខ្វាឥសក្រាលយុបិកតំ៍

“អដ្ឋតោសសយាកិល្លំ, បឌហិ បណ្ណសាលកំ;

ខ្នុបិកយិ ទ្រូលួយុល់, ក្រូលេា ឥសហុបិកតំ៍

“ចាបិតំ តោបិតំ ឆត្ថា, បឌហិ តិរចតេសសតេទា;

អនេតកក្រាលសយុត្តំ, បចត្តបលយាឌិឃិ៍

“ពត្ថប្បឆាត់ បឥហិ, តិរជ្ជដ្ឋានចក្កេយ;

អព្ភត្តរយិប្បរតូវាពេហ, អកិច្ចាពាល បិបុលិ”ត្តិ៍

ពត្ថ “អស្សយោ សុកពេតា យឃ៉្យ បណ្ណសាលិ សុយាបិតា”តិ ព្ទយាឃ បត បិញព្ទឃា សុរេយឆបល្ដិពេត អស្សយបណ្ណសាលចក្កយា សហត្ថា យាបិតា ចិឃ ទុត្តា៍ អឃំ បតេត្ថ អពេត្ថ – យហាសត្តចិក្យ“ហិយចត្ថិ អពេញ្ញាកាពេហត្វា អឆ្ក ឆយ៉ិកបព្ទត់ បចិសិស្សាតី”តិ ជិន្វា សពេក្កា ចិស្សាកយ៉ូតេចបុត្ត អាយត្តេសិ – “តាត, អឃំ សុរេយឆបល្ដិពេតា ‘បព្ទឌិស្សាយឹ’តិ តិក្លពេត្តា, ឲតស្ស ចសតដ្ឋាត់ យាពេបហី”តិ៍ ពេសា តស្ស ចចត់ សយ្យជិន្ន្វា រយលីឃំ អស្សយំ, សុក្យត្ត បណ្ណសាលំ, យពេតារយំ ចក្កយត្ន យាពេបសិ៍ កកចា បត ពគា អត្តពេតា បុញ្ញាតុការេចត តិបរុត្តិ ព់ អស្សយបធ សត្កាឃ “សារិបុត្ត, តស្មិំ ឆយ៉ិកបព្ទពេត –

“អស្សយោ សុកពេតា យឃ៉្យ បណ្ណសាលិ សុយាបិតា;

ចក្កយំ ពត្ថ យាពេបសិ, បត្វាពេកាសចិចខ្ចិត”’ត្តិ៍ –

អាហ៍ ពត្ថ សុកពេតា យឃ្ឃត្តិ សុដ្ឋ កពេតា យឃា៍ បណ្ណសាលិ សុយាបិតាតិ បណ្ណច្ឆតសាលិបិ ពេយ សុយាបិតា អពេហាសិ៍

បត្វាពេកាសចិចខ្ចិតត្តិ បត្វិពេយ ចក្កយពេកាសា តាយ ឆន្ទចិសយតា, អពេត្តាក្លុតា, កហតច្ឆន្តាតា , អតិសព្ទាឆតា, អតិចិសាលតាតិ៍ ឆន្ទចិសយក្មយិកាកស្មិ៍ចិក្យចក្កេយ ចក្កយត្តស្ស បិគា រុជ្ជត្តិ, ពេបាជិ ដ្ឋហត្តិ, ចិត្ត ឲកក្កត់ ត លកតិ, កយដ្ឋាត់ ចិបជ្ជតិ៍ យុត្សយតេល បត ឋាសុចិហារ៉ អាកយ្ល កយដ្ឋាត់ សយ្យជ្ជតិ៍ តស្វា ឆន្ទចិសយក្មយិកាកតា ឲពេកា ពេកាពេសាតិ ពេចជិតពេព្ទា៍ ចក្កយស្ស អពេត្តា ចា យពេញ្ញចា ពេកាជិឃំ ចា រុពេក្ល សតិ បយាឥយាកយ្ល ចក្កយត្តស្ស តលិជំ ចា សិសំ ចា បជិហញ្ញាតីតិ អពេត្តាក្លុតា ទុតិពេយា ពេកាពេសា៍ តិលាលតាតិកហតច្ឆពេត្ត ចក្កេយ ចក្កយពេត្តា អត្តកាពេចលិឃំ ដ្ឋកាជិពេក បិពេលា អក្កយិត្វា ចា យាពេតិ, ពេតហិ ចា ឥពេដ្ឋា ទុក្ល អាបជ្ជតីតិ កហតច្ឆន្តាតា តតិពេយា ពេកាពេសា៍ អតិសព្ទាពេឆ ចក្កេយ ចិត្វារពេតា រតតិពេក ចា អឌ្ឍរតតិពេក ចា ចក្កយត្តស្ស បរិពេច្ឆេឥ បក្លលិត្វា តលាបិ អក្ខុលិឃោបិ កិច្ចត្តិតិ អតិសព្ទាឆតា ចតុពេត្ថ ពេកាពេសា៍ អតិចិសាពេល ចក្កេយ ចក្កយត្តស្ស ចិត្ត ចិឆាចតិ, ឲកក្កត់ ត លកតីតិ អតិចិសាលតា បត្វពេយា ពេកាពេសា៍ បុត្សុលពេតា បត ជិឃឌ្ឍរតត់ ឌ្វិសុ បពេស្សសុ រតតយត្ត អតុចក្កយំ ឌិឃពេតា សដ្ឋិហត្ថ យុត្សុតលំ សយចិប្យកិណ្ណចាលុក់ ចក្កយំ ចដ្ឋតិ ពេចតិឃកិរិយិ្សឹបប្បសាឥកយហាយហិត្ថពេត្ថរស្ស ចក្កយំ ចិឃ, តាជិសំ ព់ អពេហាសិ៍ ពេតតាហ – “ចក្កយំ ពត្ថ យាពេបសិ, បត្វាពេកាសចិចខ្ចិត”ត្តិ៍

អដ្ឋក្យលាសយុពេបតត្តិ អដ្ឋហិ សយលាសុពេលហិ ដ្ឋពេបត់ អដ្ឋិយាតិ សយលាសុលាតិ តាយ ឆតឆញ្ញាបរិក្កហាការេចា, អតចជ្ជបិណ្ឌបិតបរិពេឃសតការេចា, តិព្ទតបិណ្ឌបិតក្ខុជ្ជាតការេចា, រដ្ឋំ បិឡឲត្វា ឆតសារ៉ ចា សិសកហាបលាឌិតិ ចា កលាប្បត្តសុ

រាជកុលេសុ រដ្ឋបីឡនកកិលេសាភាវោ, ឧបករណេសុ និច្ឆន្ទរាគភាវោ, ចោរវិលោបេ និព្ភយភាវោ, រាជរាជមហាមត្តេហិ អសំសដ្ឋភាវោ, ចតូសុ ទិសាសុ អប្បដិហតភាវោតិ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – "យថា តស្មិំ អស្សមេ វសន្តេន សក្កា ហោន្តិ ឥមានិ អដ្ឋ សុខានិ វិន្ទិតុំ, ឯវំ អដ្ឋគុណសមុបេតំ តំ អស្សមំ មាបេសិ"ន្តិ។

អភិញ្ញាពលមាហរិន្តិ បច្ឆា តស្មិំ អស្សមេ វសន្តោ កសិណបរិកម្មំ កត្វា អភិញ្ញានញ្ចេវ សមាបត្តីនញ្ច ឧប្បាទនត្ថាយ អនិច្ចតោ ច ទុក្ខតោ ច វិបស្សនំ អារភិត្វា ថាមប្បត្តំ វិបស្សនាពលំ អាហរិំ។ យថា តស្មិំ វសន្តោ តំ ពលំ អាហរិតុំ សក្កោមិ, ឯវំ តំ អស្សមំ អភិញ្ញត្ថាយ វិបស្សនាពលស្ស អនុច្ឆវិកំ កត្វា មាបេសិន្តិ អត្ថោ។

សាដកំ បជហិំ តត្ថ, នវទោសមុបាគតន្តិ ឯត្ថ ឥទំ វុច្ចតិ – តទា កិរ កុដិលេណចង្កមាទិបដិមណ្ឌិតំ បុប្ផូបគផលូបគរុក្ខសញ្ឆន្នំ រមណីយំ មធុរសលិលាសយំ អបគតវាឡមិគភឹសនកសកុណំ បវិវេកក្ខមំ អស្សមំ មាបេត្វា អលង្កតចង្កមស្ស ឧភោសុ អន្តេសុ អាលម្ពនផលកំ សំវិធាយ និសីទនត្ថាយ ចង្កមវេមជ្ឈេ សមតលំ មុគ្គវណ្ណសិលំ មាបេត្វា អន្តោ បណ្ណសាលាយ ជដាមណ្ឌលវាកចីរតិទណ្ឌកុណ្ឌិកាទិកេ តាបសបរិក្ខារេ មណ្ឌបេ បានីយឃដបានីយសង្ខបានីយសរាវានិ, អគ្គិសាលាយំ អង្គារកបល្លទារុអាទីនីតិ ឯវំ យំ យំ បព្ពជិតានំ ឧបការាយ សំវត្តតិ, តំ សព្ពំ មាបេត្វា បណ្ណសាលាយ ភិត្តិយំ – "យេ កេចិ បព្ពជិតុកាមា ឥមេ បរិក្ខារេ គហេត្វា បព្ពជន្តូ"តិ អក្ខរានិ ឆិន្ទិត្វា ទេវលោកមេវ គតេ វិស្សកម្មទេវបុត្តេ សុមេធបណ្ឌិតោ ហិមវន្តបព្ពតបាទេ គិរិកន្ទរានុសារេន អត្តនោ និវាសានុរូបំ ផាសុកដ្ឋានំ ឱលោកេន្តោ នទីនិវត្តនេ វិស្សកម្មនិម្មិតំ សក្កទត្តិយំ រមណីយំ អស្សមំ ទិស្វា ចង្កមកោដិំ គន្ត្វា បទវឡញ្ជំ អបស្សន្តោ "ធុវំ បព្ពជិតា ធុរគាមេ ភិក្ខំ បរិយេសិត្វា កិលន្តរូបា អាគន្ត្វា បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា និសិន្នា ភវិស្សន្តី"តិ ចិន្តេត្វា ថោកំ អាគមេត្វា "អតិវិយ ចិរាយន្តិ, ជានិស្សាមី"តិ បណ្ណសាលទ្វារំ វិវរិត្វា អន្តោ បវិសិត្វា ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេន្តោ មហាភិត្តិយំ អក្ខរានិ វាចេត្វា "មយ្ហំ កប្បិយបរិក្ខារា ឯតេ, ឥមេ គហេត្វា បព្ពជិស្សាមី"តិ អត្តនោ និវត្ថបារុតំ សាដកយុគំ បជហិ។ តេនាហ "សាដកំ បជហិំ តត្ថា"តិ។ ឯវំ បវិដ្ឋោ អហំ, សារិបុត្ត, តស្សំ បណ្ណសាលាយំ សាដកំ បជហិំ។

នវទោសមុបាគតន្តិ សាដកំ បជហន្តោ នវ ទោសេ ទិស្វា បជហិន្តិ ទីបេតិ។ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិតានញ្ហិ សាដកស្មិំ នវ ទោសា ឧបដ្ឋហន្តិ។ មហគ្ឃភាវោ ឯកោ ទោសោ, បរបដិពទ្ធតាយ ឧប្បជ្ជនកភាវោ ឯកោ ទោសោ, បរិភោគេន លហុំ កិលិស្សនកភាវោ ឯកោ ទោសោ, កិលិដ្ឋោ ហិ ធោវិតព្ពោ ច រជិតព្ពោ ច ហោតិ, បរិភោគេន ជីរណកភាវោ ឯកោ ទោសោ, ជិណ្ណស្ស ហិ តុន្នំ វា អគ្គឡទានំ វា កាតព្ពំ ហោតិ, បុន បរិយេសនាយ ទុរភិសម្ភវភាវោ ឯកោ ទោសោ, តាបសបព្ពជ្ជាយ អសារុប្បភាវោ ឯកោ ទោសោ, បច្ចត្ថិកានំ សាធារណភាវោ ឯកោ ទោសោ, យថា ហិ នំ បច្ចត្ថិកា ន គណ្ហន្តិ, ឯវំ គោបេតព្ពោ ហោតិ, បរិភុញ្ជន្តស្ស វិភូសនដ្ឋានភាវោ ឯកោ ទោសោ, គហេត្វា វិចរន្តស្ស ខន្ធភារមហិច្ឆភាវោ ឯកោ ទោសោតិ។

វាកចីរំ និវាសេសិន្តិ តទាហំ, សារិបុត្ត, ឥមេ នវ ទោសេ ទិស្វា សាដកំ បហាយ វាកចីរំ និវាសេសិំ, មុញ្ជតិណំ ហីរំ ហីរំ កត្វា គន្ថេត្វា កតវាកចីរំ និវាសនបារុបនត្ថាយ អាទិយិន្តិ អត្ថោ។

ទ្វាទស គុណមុបាគតន្តិ ទ្វាទសហិ អានិសំសេហិ សមន្នាគតំ។ វាកចីរស្មិញ្ហិ ទ្វាទស អានិសំសា – អប្បគ្ឃំ សុន្ទរំ កប្បិយន្តិ អយំ តាវ ឯកោ អានិសំសោ, សហត្ថា កាតុំ សក្កាតិ អយំ ទុតិយោ, បរិភោគេន សណិកំ កិលិស្សតិ, ធោវិយមានេបិ បបញ្ចោ នត្ថីតិ អយំ តតិយោ, បរិភោគេន ជិណ្ណេបិ សិព្វិតព្វាភាវេន ចតុត្ថោ, បុន បរិយេសន្តស្ស សុខេន ករណភាវេន បញ្ចមោ, តាបសបព្វជ្ជាយ សារុប្បភាវេន ឆដ្ឋោ, បច្ចត្ថិកានំ និរុបភោគភាវេន សត្តមោ, បរិភុញ្ជន្តស្ស វិភូសនដ្ឋានាភាវេន អដ្ឋមោ, ធារណេ សល្លហុកភាវេន នវមោ, ចីវរបច្ចយេ អប្បិច្ឆភាវេន ទសមោ, វាកុប្បត្តិយា ធម្មិកអនវជ្ជភាវេន ឯកាទសមោ, វាកចីរេ នដ្ឋេបិ អនបេក្ខភាវេន ទ្វាទសមោតិ។

អដ្ឋទោសសមាកិណ្ណំ, បជហិ បណ្ណសាលកន្តិ កថំ បជហិ? សោ កិរ វរសាដកយុគំ ឱមុញ្ចន្តោ ចីវរវំសេ លគ្គិតំ អនោជបុប្ផទាមសទិសំ រត្តំ វាកចីរំ គហេត្វា និវាសេត្វា តស្សុបរិ អបរំ សុវណ្ណវណ្ណំ វាកចីរំ បរិទហិត្វា បុន្នាគបុប្ផសន្ថរសទិសំ សខុរំ អជិនចម្មំ ឯកំសំ កត្វា ជដាមណ្ឌលំ បដិមុញ្ចិត្វា ចូឡាយ សទ្ធិំ និច្ចលភាវករណត្ថំ សារសូចិំ បវេសេត្វា មុត្តាជាលសទិសាយ សិក្កាយ បវាឡវណ្ណំ កុណ្ឌិកំ ឱទហិត្វា តីសុ ឋានេសុ វង្កំ កាជំ អាទាយ ឯកកោដិយា កុណ្ឌិកំ, ឯកកោដិយា អង្កុសបច្ឆិតិទណ្ឌកាទីនិ ឱលគ្គេត្វា ខារិកាជំ អំសេ កត្វា ទក្ខិណេន ហត្ថេន កត្តរទណ្ឌំ គហេត្វា បណ្ណសាលតោ និក្ខមិត្វា សដ្ឋិហត្ថេ មហាចង្កមេ អបរាបរំ ចង្កមន្តោ អត្តនោ វេសំ ឱលោកេត្វា – “មយ្ហំ មនោរថោ មត្ថកំ បត្តោ, សោភតិ វត មេ បព្ពជ្ជា, ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធាទីហិ សព្ពេហិ ធីរបុរិសេហិ វណ្ណិតា ថោមិតា អយំ បព្ពជ្ជា នាម, បហីនំ មេ គិហិពន្ធនំ, និក្ខន្តោស្មិ នេក្ខម្មំ, លទ្ធា មេ ឧត្តមបព្ពជ្ជា, ករិស្សាមិ សមណធម្មំ, លភិស្សាមិ មគ្គផលសុខ”ន្តិ ឧស្សាហជាតោ ខារិកាជំ ឱតារេត្វា ចង្កមវេមជ្ឈេ មុគ្គវណ្ណសិលាបដ្ដេ សុវណ្ណបដិមា វិយ និសិន្នោ ទិវសភាគំ វីតិនាមេត្វា សាយន្ហសមយំ បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា ពិទលមញ្ចកបស្សេ កដ្ឋត្ថរិកាយ និបន្នោ សរីរំ ឧតុំ គាហាបេត្វា ពលវបច្ចូសេ បពុជ្ឈិត្វា អត្តនោ អាគមនំ អាវជ្ជេសិ – “អហំ ឃរាវាសេ អាទីនវំ ទិស្វា អមិតភោគំ អនន្តយសំ បហាយ អរញ្ញំ បវិសិត្វា នេក្ខម្មគវេសកោ ហុត្វា បព្ពជិតោ។ ឥតោ ទានិ បដ្ឋាយ បមាទចារំ ចរិតុំ ន វដ្ដតិ, បវិវេកញ្ហិ បហាយ វិចរន្តំ មិច្ឆាវិតក្កមក្ខិកា ខាទន្តិ, ឥទានិ មយា បវិវេកមនុព្រូហេតុំ វដ្ដតិ, អហញ្ហិ ឃរាវាសំ បលិពោធតោ ទិស្វា និក្ខន្តោ, អយញ្ច មនាបា បណ្ណសាលា, ពេលុវបក្កវណ្ណា បរិភណ្ឌកតា ភូមិ, រជតវណ្ណា សេតភិត្តិយោ, កបោតបាទវណ្ណំ បណ្ណច្ឆទនំ, វិចិត្តត្ថរណវណ្ណោ ពិទលមញ្ចកោ, និវាសផាសុកំ វសនដ្ឋានំ, ន ឯត្តោ អតិរេកតរា វិយ មេ គេហសម្បទា បញ្ញាយតី”តិ បណ្ណសាលាយ ទោសេ វិចិនន្តោ អដ្ឋ ទោសេ បស្សិ។

បណ្ណសាលបរិភោគស្មិញ្ហិ អដ្ឋ អាទីនវា – មហាសមារម្ភេន ទព្វសម្ភារេ សមោធានេត្វា ករណបរិយេសនភាវោ ឯកោ អាទីនវោ, តិណបណ្ណមត្តិកាសុ បតិតាសុ តាសំ បុនប្បុនំ ឋបេតព្វតាយ និពទ្ធជគ្គនភាវោ ទុតិយោ, សេនាសនំ នាម មហល្លកស្ស បាបុណាតិ, អវេលាយ វុដ្ឋាបិយមានស្ស ចិត្តេកគ្គតា ន ហោតីតិ ឧដ្ឋាបនីយភាវោ តតិយោ, សីតុណ្ហបដិឃាតេន កាយស្ស សុខុមាលករណភាវោ ចតុត្ថោ , គេហំ បវិដ្ឋេន យំកិញ្ចិ បាបំ សក្កា កាតុន្តិ គរហាបដិច្ឆាទនភាវោ បញ្ចមោ, “មយ្ហ”ន្តិ បរិគ្គហករណភាវោ ឆដ្ឋោ, គេហស្ស អត្ថិភាវោ នាម សទុតិយកវាសោ វិយាតិ សត្តមោ, ឩកាមង្កុលឃរគោឡិកាទីនំ សាធារណតាយ ពហុសាធារណភាវោ អដ្ឋមោ។ ឥតិ ឥមេ អដ្ឋ អាទីនវេ ទិស្វា មហាសត្តោ បណ្ណសាលំ បជហិ។ តេនាហ –

“អដ្ឋេហាសសយាកិណ្ណា, បដហិ បណ្ណសាលក”ន្តិ។

ឧបាកេយិ ទុក្ខមូលំ, កោធ ឯវហុបាកតន្តិ លទ្ធំ បដិក្កិបិត្វា ឯវហិ កោធហិ ឧទេបតំ ទុក្ខមូលំ ឧបកេតាស្មីតិ ចេតិ។ តត្រិទេ ឯវ កោធា – អប្បសយាទប្ភតា ឲទេកា កោធា, ឧបកាយតយត្តកទេយច ហិ តត្ថ ហោតីតិ។ អប្បដិឌក្កតា ទុតិយោ, តត្រិយាសមុជ្ជមិ អសមុជ្ជមិ បរិភោគចារុកំ ហោតិយេច។ អត្ថោបតិយការេចា តតិយោ។ កទហំ តប្បដិច្ឆាទេតិ, តត្ថ ហិ បាបំ កទោទន្តោ លច្ឆតីតិ កទហាយ អប្បដិច្ឆន្នការេចា ចតុត្ថោ។ អត្ថាកាសចាទេសា ចិយ កាយំ ន សត្ថុមុតីតិ កាយស្ស អសត្ថុមុតការេចា បញ្ចមោ, បរិក្ខហកទោលាការេចា លដ្ឋោ, កោហាលយបដិទេក្ខបិ សត្តមោ។ ពាហុសាឆារទោល កោទេហ ចិយ “បដិឌក្កិស្សាមិ តំ, តិក្ខមចា”តិ តីហទោលាការេចា អដ្ឋមោ, ចសត្តស្ស សប្បីតិកការេចា តចមោ, ទុក្ខមូលទេសតាសតស្ស កតកតដ្ឋាទេត ស្វលកតាយ អតេបក្កការេចា ឯសមោតិ ឝ្កទេ ឯវកោធ ជិត្វា ទុក្ខមូលំ ឧបកេតាស្មីតិ ចេតិ។

ឝ្កយាតិ ហិ ឲត្តកាតិ កាទោលាតិ សល្លេក្ខត្វា យហាសទេត្វា បុតជិចទេស តិក្ខាយ កាយំ បាចិចិសិ។ អឆស្ស សប្បត្តកាទេយ យត្រស្សា យហទេត្តត ឧស្សាទេហត តិក្ខ អជំសុ។ ទេសា កត្តកិច្ចំ តិដ្ឋាទេបត្វា អស្សមំ អាកម្ម តិសីជិត្វា ចិទេត្តសិ – “ភាហំ ‘អាហារំ លភាមី’តិ បត្តាឌិទេតា, សិតិទ្ធាហាទេទា តាទេយស យាតយឯបុទិសយទេឯ ចទេទ្ធតិ, អាហារមូលកស្ស ច ទុក្ខស្ស អទេត្តា តត្ថិ, យំត្វតាហំ ចាបិតទោបិតឆឌ្ឌាតិដ្ឋាត្តកំ អាហារំ បដហិត្វា បចត្តផលទេកាឌទេតា ភទេចយ្យ”ន្តិ។ ទេសា តទេតា បដ្ឋាយ តឆា កត្វា ឈទេឌទេត្តា ចាយទេត្តា សត្តាហត្ថត្តទេទេយច អដ្ឋ សមាបត្តិយោ បញ្ច ច អភិញ្ញាយោ តិព្វាទេត្តសិ។ ទេតត ចុត្តំ –

“ចាបិតំ ទោបិតំ ឆឌ្ឌា, បដហិ តិទេចទេសសទេតា;

អទេតកក្រោសយត្តំ, បចត្តផលយាឌិយិ។

“តត្ថប្បសាទំ បឯហិំ, តិសជ្ជដ្ឋាតចក្កទេយ;

អត្ថត្តទេយិប្បសត្តាទេហ, អភិញ្ញាពល បាបុណិ”ន្តិ។

ឌីបក្កទោ ញុទេទ្ធា

ឲចំ អភិញ្ញាពលំ បត្វា ស្វទេយឆតាបទេស សមាបត្តិស្វទេខត ឌីតិតាទេយទេត្ត ឌីបក្កទោ តាម សត្វា ទេលាទេក ឧឌបាឌិ។ តស្ស បដិសត្ថិជាតិទេតាឌិ ឆមុចក្កប្បចត្តទេតសុ សកលាបិ ឯវសហស្សីទេលាកធាតុ សត្តម្បិ សម្បកម្បិ សម្បទេចឆិ, យហាចិទេច ទេចិ, ទ្វត្តិំស បុព្វតិមិត្តាតិ បាតុទេហសុំ។ ស្វទេយឆតាបទេសា សមាបត្តិស្វទេខត ឌីតិតាទេយទេត្តា ទេតច តំ សច្ចទេយស្សាសិ, ត ច តាតិ តិមិត្តាតិ អទ្ទស។ ទេតត ចុត្តំ –

“ឯវំ មេ សិទ្ធិប្បត្តស្ស, វសីភូតស្ស សាសនេ;

ទីបង្ករោ នាម ជិនោ, ឧប្បជ្ជិ លោកនាយកោ។

“ឧប្បជ្ជន្តេ ច ជាយន្តេ, ពុជ្ឈន្តេ ធម្មទេសនេ;

ចតុរោ និមិត្តេ នាទ្ទសំ, ឈានរតិសមប្បិតោ”តិ។

តស្មិំ កាលេ ទីបង្ករទសពលោ ចតូហិ ខីណាសវសតសហស្សេហិ បរិវុតោ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ រម្មំ នាម នគរំ បត្វា សុទស្សនមហាវិហារេ បដិវសតិ។ រម្មនគរវាសិនោ “ទីបង្ករោ កិរ សមណិស្សរោ បរមាភិសម្ពោធិំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ អម្ហាកំ រម្មនគរំ បត្វា សុទស្សនមហាវិហារេ បដិវសតី”តិ សុត្វា សប្បិនវនីតាទីនិ ចេវ ភេសជ្ជានិ វត្ថច្ឆាទនានិ ច គាហាបេត្វា គន្ធមាលាទិហត្ថា យេន ពុទ្ធោ, យេន ធម្មោ, យេន សង្ឃោ, តន្និន្នា តប្បោណា តប្បព្ភារា ហុត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា គន្ធមាលាទីហិ បូជេត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នា ធម្មទេសនំ សុត្វា ស្វាតនាយ និមន្តេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមិំសុ។

តេ បុនទិវសេ មហាទានំ សជ្ជេត្វា នគរំ អលង្ករិត្វា ទសពលស្ស អាគមនមគ្គំ អលង្ករោន្តា ឧទកភិន្នដ្ឋានេសុ បំសុំ បក្ខិបិត្វា សមំ ភូមិតលំ កត្វា រជតបដ្ដវណ្ណំ វាលុកំ អាកិរន្តិ, លាជេ ចេវ បុប្ផានិ ច វិកិរន្តិ, នានាវិរាគេហិ វត្ថេហិ ធជបដាកេ ឧស្សាបេន្តិ, កទលិយោ ចេវ បុណ្ណឃដបន្តិយោ ច បតិដ្ឋាបេន្តិ។ តស្មិំ កាលេ សុមេធតាបសោ អត្តនោ អស្សមបទា អាកាសំ ឧគ្គន្ត្វា, តេសំ មនុស្សានំ ឧបរិភាគេន អាកាសេន គច្ឆន្តោ តេ ហដ្ឋបហដ្ឋេ មនុស្សេ ទិស្វា “កិំ នុ ខោ ការណ”ន្តិ អាកាសតោ ឱរុយ្ហឯកមន្តំ ឋិតោ មនុស្សេ បុច្ឆិ – “អម្ភោ, កស្ស តុម្ហេ ឥមំ មគ្គំ អលង្ករោថា”តិ? តេន វុត្តំ –

“បច្ចន្តទេសវិសយេ , និមន្តេត្វា តថាគតំ;

តស្ស អាគមនំ មគ្គំ, សោធេន្តិ តុដ្ឋមានសា។

“អហំ តេន សមយេន, និក្ខមិត្វា សកស្សមា;

ធុនន្តោ វាកចីរានិ, គច្ឆាមិ អម្ពរេ តទា។

“ᩅᩮᨴᨩᩣᨲᩴ ᨩᨶᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩉᨭ᩠ᨮᩴ ᨷᨾᩮᩣᨴᩥᨲᩴ;

ᩒᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨣᨣᨶᩣ, ᨾᨶᩩᩔᩮ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ ᨲᩣᩅᨴᩮ᪨

“‘ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩉᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᨾᩩᨴᩥᨲᩮᩣ, ᩅᩮᨴᨩᩣᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩮᩣ;

ᨠᩔ ᩈᩮᩣᨵᩦᨿᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨩᩈᩴ ᩅᨭᩩᨾᩣᨿᨶ’”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ – “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᩩᨾᩮᨵ, ᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ, ᨴᩦᨷᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ ᨴᩈᨻᩃᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩅᩁᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩁᨾ᩠ᨾᨶᨣᩁᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨴᩔᨶᨾᩉᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨷᨭᩥᩅᩈᨲᩥ᪨ ᨾᨿᩴ ᨲᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᨿᩥᨾ᩠ᩉ, ᨲᩔᩮᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨾᨶᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩈᩩᨾᩮᨵᨲᩣᨷᩈᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨥᩮᩣᩈᨾᨲ᩠ᨲᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩴ, ᨷᨣᩮᩅ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩣ, ᨾᨿᩣᨷᩥ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨾᨶᩩᩔᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᩋᩣᩉ – “ᩈᨧᩮ, ᨽᩮᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩍᨾᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨳ, ᨾᨿ᩠ᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᨠᩴ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᨴᩮᨳ, ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ “ᩈᩣᨵᩪ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩩᨾᩮᨵᨲᩣᨷᩈᩮᩣ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨾᩣ”ᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᩏᨴᨠᨧᩥᨠ᩠ᨡᩃ᩠ᩃᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨲ᩠ᩅᩴ ᩍᨾᩴ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᨴᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩩᨾᩮᨵᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨷᩦᨲᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩋᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩁᩥᨲᩩᩴ ᨷᩉᩮᩣᨾᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨾᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨲᩮᩣᩈᩮᩔᨲᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᨾᨿᩣ ᨠᩣᨿᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᨷᩴᩈᩩᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨴᩮᩈᩮ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥ᪨

ᨲᩔ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨴᩮᩈᩮ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᨿᩮᩅ ᨴᩦᨷᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ ᨴᩈᨻᩃᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩣᨶᩴ ᨨᩊᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩈᨲᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩩ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᨾᩣᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᩪᨩᨿᨶ᩠ᨲᩣᩈᩩ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩮᩈᩩ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᩉᩥ ᨣᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨧᩮᩅ ᨾᩣᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧ ᨷᩪᨩᨿᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩃᩦᩃᩣᨿ ᨾᨶᩮᩣᩈᩥᩃᩣᨲᩃᩮ ᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩦᩉᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨲᩴ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨷᨭᩥᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᩈᩩᨾᩮᨵᨲᩣᨷᩈᩮᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᩦᨶᩥ ᩏᨾ᩠ᨾᩦᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᨾᩉᩣᨷᩩᩁᩥᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᨷᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᩴ ᩋᩈᩦᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ ᩋᨶᩩᩁᨬ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨾᨷ᩠ᨷᨽᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩥᨲᩴ ᨾᨱᩥᩅᨱ᩠ᨱᨣᨣᨶᨲᩃᩮ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩩᩃᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᩣᩅᩮᩊᩣᩅᩮᩊᩣᨽᩪᨲᩣ ᨧᩮᩅ ᨿᩩᨣᩊᨿᩩᨣᩊᨽᩪᨲᩣ ᨧ ᨨᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᨥᨶᨻᩩᨴ᩠ᨵᩁᩈ᩠ᨾᩥᨿᩮᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᩁᩪᨷᩈᩮᩣᨽᨣ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩋᨩ᩠ᨩ ᨾᨿᩣ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨩᩦᩅᩥᨲᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨾᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨠᩃᩃᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᨾᩥ, ᨾᨱᩥᨹᩃᨠᩈᩮᨲᩩᩴ ᨷᨶ ᩋᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩈᨲᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨾᨾ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨾᨴ᩠ᨴᨾᩣᨶᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩩ, ᨲᩴ ᨾᩮ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᨠᩮᩈᩮ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨩᩥᨶᨧᨾ᩠ᨾᨩᨭᩣᨾᨱ᩠ᨯᩃᩅᩣᨠᨧᩦᩁᩣᨶᩥ ᨠᩣᩊᩅᨱ᩠ᨱᩮ ᨠᩃᩃᩮ ᨷᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨱᩥᨹᩃᨠᩈᩮᨲᩩ ᩅᩥᨿ ᨠᩃᩃᨷᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᨲᩮ ᨾᩮ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩴᩈᩩ, ‘ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ;

ឌិបក្កទោ ភាយ ខិតោ, ក្តប្យខ្ខិ លោកភាយកោ;

តស្ស ទោឌិយតិ យទក្កា, អញ្ញាសំ ចទុយាយតិ’។

“ញុទ្ធោតិចចតិ ស្ុត្វាភ, បិតិ ក្តប្យខ្ខិ តាចទេ;

ញុទ្ធោ ញុទ្ធោតិ កឆយទត្តា, ទោយភស្សិ បទចេយិ។

“តត្វ ឌត្វា ចិចិទត្តសិ, ញុទ្ធោ សំចិក្កយាភទោ;

‘ក្ខុឆ ពិឌាភិ ទោបិស្សិ, ពទណា ទច យា ក្តបច្ចកា’។

“យតិ ញុទ្ធស្ស ទោទេឆ, ឲទកាកាសំ ឌទាឆ ទយ;

អហយ្យិ ទោឆយិស្សាយិ, អញ្ញាសំ ចទុយាយតិ។

“អឆិស្ុ ទត យទយាកាសំ, ទោទេតុំ អញ្ញាសំ តទា;

ញុទ្ធោ ញុទ្ធោតិ ចិទត្តទត្តា, យក្កុំ ទោទេយហំ តទា។

“អតិក្ខិទត យទយាកាទោ, ឌិបក្កទោ យហាយុតិ;

ចត្ុហិ យតយហទស្សហិ, លញ្ញអកិទណ្ណហិ តាឌិហិ;

ពិណាយទចហិ ចិយទលហិ, បដិបខ្ខិ អញ្ញាសំ ខិទតា។

“បក្ខុកយភា ចត្តត្តិ, ចជ្ជត្តិ ទកទិទយា ពាហុ;

អាទយាឌិតា ភទយទ្ធ, យាឆុកាទិ បចត្តយុំ។

“ទេវា មនុស្សេ បស្សន្តិ, មនុស្សាបិ ច ទេវតា;

ឧភោបិ តេ បញ្ជលិកា, អនុយន្តិ តថាគតំ។

“ទេវា ទិព្វេហិ តុរិយេហិ, មនុស្សា មានុសេហិ ច;

ឧភោបិ តេ វជ្ជយន្តា, អនុយន្តិ តថាគតំ។

“ទិព្វំ មន្ទារវំ បុប្ផំ, បទុមំ បារិឆត្តកំ;

ទិសោទិសំ ឱកិរន្តិ, អាកាសនភគតា មរូ។

“ទិព្វំ ចន្ទនចុណ្ណញ្ច, វរគន្ធញ្ច កេវលំ;

ទិសោទិសំ ឱកិរន្តិ, អាកាសនភគតា មរូ។

“ចម្បកំ សរលំ នីបំ, នាគបុន្នាគកេតកំ;

ទិសោទិសំ ឧក្ខិបន្តិ, ភូមិតលគតា នរា។

“កេសេ មុញ្ចិត្វាហំ តត្ថ, វាកចីរញ្ច ចម្មកំ;

កលលេ បត្ថរិត្វាន, អវកុជ្ជោ និបជ្ជហំ។

“អក្កមិត្វាន មំ ពុទ្ធោ, សហ សិស្សេហិ គច្ឆតុ;

មា នំ កលលេ អក្កមិត្ថ, ហិតាយ មេ ភវិស្សតី”តិ។

សោ បន កលលបិដ្ឋេ និបន្នកោវ បុន អក្ខីនិ ឧម្មីលេត្វា ទីបង្ករទសពលស្ស ពុទ្ធសិរឹ សម្បស្សមានោ ឯវំ ចិន្តេសិ – “សចេ អហំ ឥច្ឆេយ្យំ, សព្ពកិលេសេ ឈាបេត្វា សង្ឃនវកោ ហុត្វា រម្មកំ បវិសេយ្យំ, អញ្ញាតកវេសេន បន មេ កិលេសេ ឈាបេត្វា និព្ពានប្បត្តិយា កិច្ចំ នត្ថិ, យន្នូនាហំ ទីបង្ករទសពលោ វិយ បរមាភិសម្ពោធឹ បត្វា ធម្មនាវំ អារោបេត្វា មហាជនំ សំសារសាគរា ឧត្តារេត្វា បច្ឆា បរិនិព្ពាយេយ្យំ, ឥទំ មយ្ហំ បតិរូប”ន្តិ។ តតោ អដ្ឋ ធម្មេ សមោធានេត្វា ពុទ្ធភាវាយ អភិនីហារំ កត្វា និបជ្ជិ។ តេន វុត្តំ –

“បថវិយំ និបន្នស្ស, ឯវំ មេ អាសិ ចេតសោ;

‘ឥច្ឆមានោ អហំ អជ្ជ, កិលេសេ ឈាបយេ មម។

“‘កឹ មេ អញ្ញាតវេសេន, ធម្មំ សច្ឆិកតេនិធ;

សព្ពញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, ពុទ្ធោ ហេស្សំ សទេវកេ។

“‘កឹ មេ ឯកេន តិណ្ណេន, បុរិសេន ថាមទស្សិនា;

សព្ពញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, សន្តារេស្សំ សទេវកំ។

“‘ឥមិនា មេ អធិការេន, កតេន បុរិសុត្តមេ;

សព្ពញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, តារេមិ ជនតំ ពហុំ។

“‘សំសារសោតំ ឆិន្ទិត្វា, វិទ្ធំសេត្វា តយោ ភវេ;

ធម្មនាវំ សមារុយ្ហ, សន្តារេស្សំ សទេវកំ’”ន្តិ។

យស្មា បន ពុទ្ធត្តំ បត្ថេន្តស្ស –

“មនុស្សត្តំ លិង្គសម្បត្តិ, ហេតុ សត្ថារទស្សនំ;

បព្ពជ្ជា គុណសម្បត្តិ, អធិការោ ច ឆន្ទតា;

អដ្ឋធម្មសមោធានា, អភិនីហារោ សមិជ្ឈតី”តិ។

មនុស្សត្តភាវស្មិំយេវ ហិ ឋត្វា ពុទ្ធត្តំ បត្ថេន្តស្ស បត្ថនា សមិជ្ឈតិ, នាគស្ស វា សុបណ្ណស្ស វា ទេវតាយ វា សក្កស្ស វា បត្ថនា ន សមិជ្ឈតិ។ មនុស្សត្តភាវេបិ បុរិសលិង្គេ ឋិតស្សេវ បត្ថនា សមិជ្ឈតិ, ឥត្ថិយា វា បណ្ឌកនបុំសកឧភតោព្យញ្ជនកានំ វា ន សមិជ្ឈតិ។ បុរិសស្សបិ តស្មិំ អត្តភាវេ អរហត្តប្បត្តិយា ហេតុសម្បន្នស្សេវ បត្ថនា សមិជ្ឈតិ, នោ ឥតរស្ស។ ហេតុសម្បន្នស្សាបិ ជីវមានកពុទ្ធស្សេវ សន្តិកេ បត្ថេន្តស្សេវ បត្ថនា សមិជ្ឈតិ, បរិនិព្ពុតេ ពុទ្ធេ ចេតិយសន្តិកេ វា ពោធិមូលេ វា បត្ថេន្តស្ស ន សមិជ្ឈតិ។ ពុទ្ធានំ សន្តិកេ បត្ថេន្តស្សាបិ បព្ពជ្ជាលិង្គេ ឋិតស្សេវ សមិជ្ឈតិ, នោ គិហិលិង្គេ ឋិតស្ស។ បព្ពជិតស្សាបិ បញ្ចាភិញ្ញាអដ្ឋសមាបត្តិលាភិនោយេវ សមិជ្ឈតិ, ន ឥមាយ គុណសម្បត្តិយា វិរហិតស្ស។ គុណសម្បន្នេនាបិ យេន អត្តនោ ជីវិតំ ពុទ្ធានំ បរិច្ចត្តំ ហោតិ, តស្សេវ ឥមិនា អធិការេន អធិការសម្បន្នស្ស សមិជ្ឈតិ, ន ឥតរស្ស។ អធិការសម្បន្នស្សាបិ យស្ស ពុទ្ធការកធម្មានំ អត្ថាយ មហន្តោ ឆន្ទោ ច ឧស្សាហោ ច វាយាមោ ច បរិយេដ្ឋិ ច, តស្សេវ សមិជ្ឈតិ, ន ឥតរស្ស។

តត្រិទំ ឆន្ទមហន្តតាយ ឱបម្មំ – សចេ ហិ ឯវមស្ស ‘‘យោ សកលចក្កវាឡគព្ភំ ឯកោទកីភូតំ អត្តនោ ពាហុពលេន ឧត្តរិត្វា បារំ គន្តុំ សមត្ថោ, សោ ពុទ្ធត្តំ បាបុណាតី’’តិ។ យោ វា បន សកលចក្កវាឡគព្ភំ វេឡុគុម្ពសញ្ឆន្នំ វិយូហិត្វា មទ្ទិត្វា បទសា គច្ឆន្តោ បារំ គន្តុំ សមត្ថោ, សោ ពុទ្ធត្តំ បាបុណាតី’’តិ។ យោ វា បន សកលចក្កវាឡគព្ភំ សត្តិយោ អាកោដេត្វា និរន្តរំ សត្តិផលសមាកិណ្ណំ បទសា អក្កមមានោ បារំ គន្តុំ សមត្ថោ, សោ ពុទ្ធត្តំ បាបុណាតី’’តិ។ យោ វា បន សកលចក្កវាឡគព្ភំ វីតច្ចិតង្គារបុណ្ណំ បាទេហិ មទ្ទមានោ បារំ គន្តុំ សមត្ថោ, សោ ពុទ្ធត្តំ បាបុណាតី’’តិ។ យោ ឯតេសុ ឯកម្បិ អត្តនោ ទុក្ករំ ន មញ្ញតិ, ‘‘អហំ ឯតម្បិ តរិត្វា វា គន្ត្វា វា បារំ គហេស្សាមី’’តិ ឯវំ មហន្តេន ឆន្ទេន ច ឧស្សាហេន ច វាយាមេន ច បរិយេដ្ឋិយា ច សមន្នាគតោ ហោតិ, ឯតស្សេវ បត្ថនា សមិជ្ឈតិ, ន ឥតរស្ស។ តស្មា សុមេធតាបសោ ឥមេ អដ្ឋ ធម្មេ សមោធានេត្វាវ ពុទ្ធការាយ អភិនីហារំ កត្វា និបជ្ជិ។

ទីបង្ករោបិ ភគវា អាគន្ត្វា សុមេធតាបសស្ស សីសភាគេ ឋត្វា មណិសីហបញ្ជរំ ឧគ្ឃាដេន្តោ វិយ បញ្ចវណ្ណបសាទសម្បន្នានិ អក្ខីនិ ឧម្មីលេត្វា កទ្ទមបិដ្ឋេ និបន្នំ សុមេធតាបសំ ទិស្វា ‘‘អយំ តាបសោ ពុទ្ធត្ថាយ អភិនីហារំ កត្វា និបន្នោ, សមិជ្ឈិស្សតិ នុ ខោ ឥមស្ស បត្ថនា, ឧទាហុ នោ’’តិ អនាគតំសញាណំ បេសេត្វា ឧបធារេន្តោ – ‘‘ឥតោ កប្បសតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ អតិក្កមិត្វា អយំ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ភវិស្សតី’’តិ ញត្វា ឋិតកោវ បរិសមជ្ឈេ ព្យាកាសិ – ‘‘បស្សថ នោ តុម្ហេ ឥមំ ឧគ្គតបំ តាបសំ កទ្ទមបិដ្ឋេ និបន្ន’’ន្តិ? ‘‘ឯវំ, ភន្តេ’’តិ។ អយំ ពុទ្ធត្ថាយ អភិនីហារំ កត្វា និបន្នោ, សមិជ្ឈិស្សតិ ឥមស្ស បត្ថនា។ អយញ្ហិ ឥតោ កប្បសតសហស្សាធិកានំ ចតុន្នំ អសង្ខ្យេយ្យានំ មត្ថកេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ភវិស្សតិ។ តស្មិំ បនស្ស អត្តភាវេ កបិលវត្ថុ នាម នគរំ និវាសោ ភវិស្សតិ, មាយា នាម ទេវី មាតា, សុទ្ធោទនោ នាម រាជា បិតា, អគ្គសាវកោ ឧបតិស្សោ នាម ថេរោ, ទុតិយសាវកោ កោលិតោ នាម, ពុទ្ធុបដ្ឋាកោ អានន្ទោ នាម, អគ្គសាវិកា ខេមា នាម ថេរី, ទុតិយសាវិកា ឧប្បលវណ្ណា នាម ថេរី ភវិស្សតិ។ អយំ បរិបក្កញាណោ

មហាភិនិក្ខមនំ កត្វា មហាបធានំ បទហិត្វា និគ្រោធរុក្ខមូលេ បាយាសំ បដិគ្គហេត្វា នេរញ្ជរាយ តីរេ បរិភុញ្ជិត្វា ពោធិមណ្ឌំ អារុយ្ហ អស្សត្ថរុក្ខមូលេ អភិសម្ពុជ្ឈិស្សតីតិ។ តេន វុត្តំ –

“ទីបង្ករោ លោកវិទូ, អាហុតីនំ បដិគ្គហោ;

ឧស្សីសកេ មំ ឋត្វាន, ឥទំ វចនមព្រវិ។

‘‘បស្សថ ឥមំ តាបសំ, ជដិលំ ឧគ្គតាបនំ;

អបរិមេយ្យិតោ កប្បេ, ពុទ្ធោ លោកេ ភវិស្សតិ។

‘‘អហុ កបិលវ្ហយា រម្មា, និក្ខមិត្វា តថាគតោ;

បធានំ បទហិត្វាន, កត្វា ទុក្ករការិកំ។

‘‘អជបាលរុក្ខមូលេ, និសីទិត្វា តថាគតោ;

តត្ថ បាយាសំ បគ្គយ្ហ នេរញ្ជរមុបេហិតិ។

‘‘នេរញ្ជរាយ តីរម្ហិ,បាយាសំ អទ សោ ជិនោ;

បដិយត្តវរមគ្គេន, ពោធិមូលមុបេហិតិ។

‘‘តតោ បទក្ខិណំ កត្វា, ពោធិមណ្ឌំ អនុត្តរោ;

អស្សត្ថរុក្ខមូលម្ហិ,ពុជ្ឈិស្សតិ មហាយសោ។

‘‘ឥមស្ស ជនិកា មាតា, មាយា នាម ភវិស្សតិ;

បិតា សុទ្ធោទនោ នាម, អយំ ហេស្សតិ គោតមោ។

“‘អនាសវា វីតរាគា, សន្តចិត្តា សមាហិតា;

កោលិតោ ឧបតិស្សោ ច, អគ្គា ហេស្សន្តិ សាវកា;

អានន្ទោ នាមុបដ្ឋាកោ, ឧបដ្ឋិស្សតិ តំ ជិនំ។

“‘ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច, អគ្គា ហេស្សន្តិ សាវិកា;

អនាសវា វីតរាគា, សន្តចិត្តា សមាហិតា;

ពោធិ តស្ស ភគវតោ, អស្សត្ថោតិ បវុច្ចតី’”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។៦០-៦៩);

តំ សុត្វា សុមេធតាបសោ – “មយ្ហំ កិរ បត្ថនា សមិជ្ឈិស្សតី”តិ សោមនស្សប្បត្តោ អហោសិ។ មហាជនោ ទីបង្ករទសពលស្ស វចនំ សុត្វា “សុមេធតាបសោ កិរ ពុទ្ធពីជំ ពុទ្ធង្កុរោ”តិ ហដ្ឋបហដ្ឋោ អហោសិ។ ឯវញ្ចស្ស អហោសិ – “យថា នាម មនុស្សា នទិំ តរន្តា ឧជុកេន តិត្ថេន ឧត្តរិតុំ អសក្កោន្តា ហេដ្ឋាតិត្ថេន ឧត្តរន្តិ, ឯវមេវ មយម្បិ ទីបង្ករទសពលស្ស សាសនេ មគ្គផលំ អលភមានា អនាគតេ យទា ត្វំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ, តទា តវ សម្មុខា មគ្គផលំ សច្ឆិកាតុំ សមត្ថា ភវេយ្យាមា”តិ បត្ថនំ ឋបយិំសុ។ ទីបង្ករទសពលោបិ ពោធិសត្តំ បសំសិត្វា អដ្ឋហិ បុប្ផមុដ្ឋីហិ បូជេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។ តេបិ ចតុសតសហស្សសង្ខា ខីណាសវា ពោធិសត្តំ គន្ធេហិ ច មាលាហិ ច បូជេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កមិំសុ។ ទេវមនុស្សា បន តថេវ បូជេត្វា វន្ទិត្វា បក្កន្តា។

ពោធិសត្តោ សព្ពេសំ បដិក្កន្តកាលេ សយនា វុដ្ឋាយ “បារមិយោ វិចិនិស្សាមី”តិ បុប្ផរាសិមត្ថកេ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសីទិ។ ឯវំ និសិន្នេ ពោធិសត្តេ សកលទសសហស្សចក្កវាឡេ ទេវតា សាធុការំ ទត្វា “អយ្យ សុមេធតាបស, បោរាណកពោធិសត្តានំ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ‘បារមិយោ វិចិនិស្សាមា’តិ និសិន្នកាលេ យានិ បុព្ពនិមិត្តានិ នាម បញ្ញាយន្តិ, តានិ សព្ពានិបិ អជ្ជ បាតុភូតានិ, និស្សំសយេន ត្វំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។ មយមេតំ ជានាម ‘យស្សេតានិ និមិត្តានិ បញ្ញាយន្តិ, ឯកន្តេន សោ ពុទ្ធោ ហោតិ’, ត្វំ អត្តនោ វីរិយំ ទឡ្ហំ កត្វា បគ្គណ្ហា”តិ ពោធិសត្តំ នានប្បការាហិ ថុតីហិ អភិត្ថវិំសុ។ តេន វុត្តំ –

“ឥទំ សុត្វាន វចនំ, អសមស្ស មហេសិនោ;

អាយោជិតា ភវេម្ហ, ញាណ្ឌពីខំ កិរ អហំ។

“វុឌ្ឍិ សន្ធា ចត្តត្តិ, អបេយ្យាឆេត្តិ ហសត្តិ ច;

កតញ្ញូលិ ភយស្សត្តិ, ឥសសហស្សី សខេចកា។

“ឃជិយស្ស លោកភាថស្ស, ជិនព្ពុស្សាយ សាសភំ;

អភាកតយិ្ហអទ្ធានេ, ហេស្សាយ សម្មុខា ត្លយំ។

“ឃថា យត្រស្សា ភពិ តភត្តា, បដិពិត្តិ ជិនព្ពិឃ;

ហេដ្ឋា ពិលេន្ត កហេត្វាភ, វុត្តភត្តិ យហាភពិ។

“ឲចរេយច យយំ សខ្មា, ឃជិ យុត្តាយិយំ ឌិភំ;

អភាកតយិ្ហអទ្ធានេ, ហេស្សាយ សម្មុខា ត្លយំ។

“ឌីបន្ត្តរេភា លោកជិន្ទ, អាហុតីភំ បដិក្កហោ;

យយ កយ្ហំ បកិរេត្តត្វា, ភក្ខិលំ បិឌេយុទ្ធិ។

“ហេឃ ពត្វាស៊ុំ ឌិភបុត្តា, សន្ធា បភក្ខិលាយករស្ស យំ;

ភរា ភាកា ច កណ្ដ្ឋា, អភិចារេភ្វាភ បក្កយុំ។

“ភស្សតិ លេយ អតិក្កន្តា, សសឈ្ឈ លោកភាឃកោ;

ហដ្ឋាហេដ្ឋភ ជិនេត្តភ, អាសភា ច្ចដ្ឋិហិ ពភា។

“សុខេន សុខិតោ ហោមិ, បាមោជ្ជេន បមោទិតោ;

បីតិយា ច អភិស្សន្នោ, បល្លង្កំ អាភុជិំ តទា។

“បល្លង្កេន និសីទិត្វា, ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា;

‘វសីភូតោ អហំ ឈានេ, អភិញ្ញាបារមិំ គតោ។

“‘ទសសហស្សិលោកម្ហិ, ឥសយោ នត្ថិ មេ សមា;

អសមោ ឥទ្ធិធម្មេសុ, អលភិំ ឦទិសំ សុខំ’។

“បល្លង្កាភុជនេ មយ្ហំ, ទសសហស្សាធិវាសិនោ;

មហានាទំ បវត្តេសុំ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“យា បុព្វេ ពោធិសត្តានំ, បល្លង្កវរមាភុជេ;

និមិត្តានិ បទិស្សន្តិ, តានិ អជ្ជ បទិស្សរេ។

“សីតំ ព្យបគតំ ហោតិ, ឧណ្ហញ្ច ឧបសម្មតិ;

តានិ អជ្ជ បទិស្សន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“ទសសហស្សី លោកធាតូ, និស្សទ្ទា ហោន្តិ និរាកុលា;

តានិ អជ្ជ បទិស្សន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“មហាវាតា ន វាយន្តិ, ន សន្ទន្តិ សវន្តិយោ;

តានិ អជ្ជ បវិស្សន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ’

“ថលជា ទកជា បុប្ផា, សព្ពេ បុប្ផន្តិ តាវទេ;

តេបជ្ជ បុប្ផិតា សព្ពេ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ’

“លតា វា យទិ វា រុក្ខា, ផលភារា ហោន្តិ តាវទេ;

តេបជ្ជ ផលិតា សព្ពេ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ’

“អាកាសដ្ឋា ច ភូមដ្ឋា, រតនា ជោតន្តិ តាវទេ;

តេបជ្ជ រតនា ជោតន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ’

“មានុស្សកា ច ទិព្ពា ច, តុរិយា វជ្ជន្តិ តាវទេ;

តេបជ្ជុភោ អភិរវន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ’

“វិចិត្តបុប្ផា គគនា, អភិវស្សន្តិ តាវទេ;

តេបិ អជ្ជ បវស្សន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ’

“មហាសមុទ្ទោ អាភុជតិ, ទសសហស្សី បកម្បតិ;

តេបជ្ជុភោ អភិរវន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ’

“និរយេបិ ទសសហស្សា, អគ្គី និព្ពន្តិ តាវទេ;

តេបជ្ជ និព្វុតា អគ្គី, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“វិមលោ ហោតិ សូរិយោ, សព្ពា ទិស្សន្តិ តារកា;

តេបិ អជ្ជ បទិស្សន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“អនោវដ្ឋេន ឧទកំ, មហិយា ឧព្ភិជ្ជិ តាវទេ;

តម្បជ្ជុព្ភិជ្ជតេ មហិយា, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“តារាគណា វិរោចន្តិ, នក្ខត្តា គគនមណ្ឌលេ;

វិសាខា ចន្ទិមាយុត្តា, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“ពិលាសយា ទរីសយា, និក្ខមន្តិ សកាសយា;

តេបជ្ជ អាសយា ឆុទ្ធា, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“ន ហោតិ អរតិ សត្តានំ, សន្តុដ្ឋា ហោន្តិ តាវទេ;

តេបជ្ជ សព្ពេ សន្តុដ្ឋា, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“រោគា តទុបសម្មន្តិ, ជិឃច្ឆា ច វិនស្សតិ;

តានិបជ្ជ បទិស្សន្តិ, ធុវំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ។

“រាគោ តទា តនុ ហោតិ, ទោសោ មោហោ វិនស្សតិ;

ទេបញ្ច ចិកតា យន្តា, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“កយំ តកា ត កចតិ, អញ្ញេបតំ បកិស្សតិ;

ទេត លិន្ទេត ឌាភាយ, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“ររឌា ត្រុន្ធិយតិ វ្រន្ធិ, អញ្ញេបតំ បកិស្សតិ;

ទេត លិន្ទេត ឌាភាយ, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“អតិដ្ឋកន្ធោ បក្កុយតិ, ឌិញ្ញកន្ធោ បចាឃតិ;

ទេយាបញ្ច ចាឃតិ កន្ធោ, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“យន្តោ ទេកចា បកិស្សត្តិ, ឲបឃិត្វា អទ្ទបិទេភា;

ទេបញ្ច យន្តោ ឌិស្សត្តិ, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“ឃាចតា តិរឃា ភាយ, យន្តោ ឌិស្សត្តិ តាចទេក;

ទេបញ្ច យន្តោ ឌិស្សត្តិ, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“ព្យុដ្ឋា ពចាបិ ទេយលិ ច, ត ទេហាត្តាចរលា តកា;

អាកាយក្មតា ទេបញ្ច, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“ក្ឫតិ ច វ្រុបបត្តិ ច, ឈទេលា តយ្វិ ត ចិញ្ចតិ;

តាតិបញ្ច បកិស្សត្តិ, តុចំ ញុន្ធោ កចិស្សតិ

“ທຬ຺ຫໍ ປຄ຺ຄຓ຺ຫ ວີຣິຍໍ, ມາ ນິວຕ຺ຕ ອຠິກ຺ກມ;

ມຍມ຺ເປຕໍ ວິຊານາມ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສີ”ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໒.໙໐-໑໐໙);

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທີປງ຺ກຣທສພລສ຺ສ ຈ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬເທວຕານຎ຺ຈ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ສຎ຺ຊາຕຸສ຺ສາໂຫ ຫຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ພຸທ຺ຘາ ນາມ ອເທ຺ວຌ຺ຌວຈນາ, ນຕ຺ຖິ ພຸທ຺ຘານໍ ກຖາຍ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ. ຍຖາ ຫິ ອາກາເສ ຂິຕ຺ຕເລຑ຺ຑຸສ຺ສ ປຕນໍ ຘຸວໍ, ຊາຕສ຺ສ ມຣຓໍ, ຣຕ຺ຕິກ຺ຂເຍ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ, ອາສຍາ ນິກ຺ຂນ຺ຕສີຫສ຺ສ ສີຫນາທນທນໍ, ຄຣຸຄພ຺ຠາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ຠາຣໂມໂຣປນໍ ຘຸວໍ ອວສ຺ສມ຺ຠາວີ, ເອວເມວ ພຸທ຺ຘານໍ ວຈນໍ ນາມ ຘຸວໍ ອໂມຆໍ, ອທ຺ຘາ ອຫໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີ”ຕິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ພຸທ຺ຘສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ທສສຫສ຺ສີນ ຈູຠຍໍ;

ຕຸຏ຺ຐຫຏ຺ໂຐ ປໂມທິໂຕ, ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສຫໍ ຕທາ.

“ອເທ຺ວຌ຺ຌວຈນາ ພຸທ຺ຘາ, ອໂມຆວຈນາ ຊິນາ;

ວິຕຖໍ ນຕ຺ຖິ ພຸທ຺ຘານໍ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວາມຫໍ.

“ຍຖາ ຂິຕ຺ຕໍ ນເຠ ເລຑ຺ຑຸ, ຘຸວໍ ປຕຕິ ຠູມິຍໍ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘເສຏ຺ຐານໍ, ວຈນໍ ຘຸວສສ຺ສຕໍ;

ວິຕຖໍ ນຕ຺ຖິ ພຸທ຺ຘານໍ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວາມຫໍ.

“ຍຖາປິ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ, ມຣຓໍ ຘຸວສສ຺ສຕໍ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘເສຏ຺ຐານໍ, ວຈນໍ ຘຸວສສ຺ສຕໍ.

“ຍຖາ ຣຕ຺ຕິກ຺ຂເຍ ປຕ຺ເຕ, ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ ຘຸວໍ;

តថេវ ពុទ្ធសេដ្ឋានំ, វចនំ ធុវសស្សតំ។

"យថា និក្ខន្តសយនស្ស, សីហស្ស នទនំ ធុវំ;

តថេវ ពុទ្ធសេដ្ឋានំ, វចនំ ធុវសស្សតំ។

"យថា អាបន្នសត្តានំ, ភារមោរោបនំ ធុវំ;

តថេវ ពុទ្ធសេដ្ឋានំ, វចនំ ធុវសស្សត"ន្តិ។ (ពុ· វំ· ២·១០៨-១១៣);

សោ "ធុវាហំ ពុទ្ធោ ភវិស្សាមី"តិ ឯវំ កតសន្និដ្ឋានោ ពុទ្ធការកេ ធម្មេ ឧបធារេតុំ – "កហំ នុ ខោ ពុទ្ធការកា ធម្មា, កិំ ឧទ្ធំ, ឧទាហុ អធោ, ទិសាវិទិសាសូ"តិ អនុក្កមេន សកលំ ធម្មធាតុំ វិចិនន្តោ បោរាណកពោធិសត្តេហិ អាសេវិតនិសេវិតំ បឋមំ ទានបារមិំ ទិស្វា ឯវំ អត្តានំ ឱវទិ – "សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ បឋមំ ទានបារមិំ បូរេយ្យាសិ។ យថា ហិ និក្កុជ្ជិតោ ឧទកកុម្ភោ និស្សេសំ កត្វា ឧទកំ វមតិយេវ, ន បច្ចាហរតិ, ឯវមេវ ធនំ វា យសំ វា បុត្តទារំ វា អង្គបច្ចង្គំ វា អនោលោកេត្វា សម្បត្តយាចកានំ សព្ពំ ឥច្ឆិតិច្ឆិតំ និស្សេសំ កត្វា ទទមានោ ពោធិមូលេ និសីទិត្វា ពុទ្ធោ ភវិស្សសី"តិ បឋមំ ទានបារមិំ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –

"ហន្ទ ពុទ្ធករេ ធម្មេ, វិចិនាមិ ឥតោ ចិតោ;

ឧទ្ធំ អធោ ទស ទិសា, យាវតា ធម្មធាតុយា។

"វិចិនន្តោ តទា ទក្ខិំ, បឋមំ ទានបារមិំ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អនុចិណ្ណំ មហាបថំ។

"ឥមំ ត្វំ បឋមំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

ទានបារមិតំ គច្ឆ, យទិ ពោធិំ បត្តុមិច្ឆសិ។

“យថាបិ កុម្ភោ សម្បុណ្ណោ, យស្ស កស្សចិ អធោគតោ;

វមតេវុទកំ និស្សេសំ, ន តត្ថ បរិរក្ខតិ។

“តថេវ យាចកេ ទិស្វា, ហីនមុក្កដ្ឋមជ្ឈិមេ;

ទទាហិ ទានំ និស្សេសំ, កុម្ភោ វិយ អធោគតោ”តិ។ (ពុ. វំ. ២.១១៦-១១៧);

អថស្ស “ន ឯត្តកេហេវ ពុទ្ធការកធម្មេហិ ភវិតព្ព”ន្តិ ឧត្តរិបិ ឧបបរិក្ខតោ ទុតិយំ សីលបារមិំ ទិស្វា ឯតទហោសិ – “សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ សីលបារមិម្បិ បូរេយ្យាសិ។ យថា ហិ ចមរី មិគោ នាម ជីវិតំ អនោលោកេត្វា អត្តនោ វាលមេវ រក្ខតិ, ឯវំ ត្វម្បិ ឥតោ បដ្ឋាយ ជីវិតម្បិ អនោលោកេត្វា សីលមេវ រក្ខមានោ ពុទ្ធោ ភវិស្សសី”តិ ទុតិយំ សីលបារមិំ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –

“ន ហេតេ ឯត្តកាយេវ, ពុទ្ធធម្មា ភវិស្សរេ;

អញ្ញេបិ វិចិនិស្សាមិ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា។

“វិចិនន្តោ តទា ទក្ខិំ, ទុតិយំ សីលបារមិំ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អាសេវិតនិសេវិតំ។

“ឥមំ ត្វំ ទុតិយំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

សីលបារមិតំ គច្ឆ, យទិ ពោធិំ បត្តុមិច្ឆសិ។

“យថាបិ ចមរី វាលំ, កិស្មិញ្ចិ បដិលគ្គិតំ;

ឧបេតិ មរណំ តត្ថ, ន វិកោបេតិ វាលធិំ។

"ຕເຖວ ຈຕູສຸ ຠູມີສຸ, ສີລານິ ປຣິປູຣຍ;

ປຣິຣກ຺ຂ ສທາ ສີລໍ, ຈມຣີ ວິຍ ວາລຘີ"ນ຺ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໒.໑໑໐-໑໑໓);

ອຖສ຺ສ "ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘກາຣກຘເມ຺ມຫິ ຠວິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປຘາຣຍເຕາ ຕຕິຍໍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິໍ ທິສ຺ວາ ເອຕທເຫາສິ – "ສຸເມຘປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິ. ຍຖາ ຫິ ຈິຣໍ ພນ຺ຘນາຄາເຣ ວສມາເນາ ປຸຣິເສາ ນ ຕຕ຺ຖ ສິເນຫໍ ກເຣາຕິ, ອຖ ເຂາ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິເຕາເຍວ, ອວສິຕຸກາເມາ ເຫາຕິ, ເອວເມວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສພ຺ພຠເວ ພນ຺ຘນາຄາຣສທິເສ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພຠເວຫິ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິເຕາ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາເມາ ຫຸຕ຺ວາ ເນກ຺ຂມ຺ມາຠິມຸເຂາວ ເຫາຫິ. ເອວໍ ພຸເທ຺ຘາ ຠວິສ຺ສສີ"ຕິ ຕຕິຍໍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐາສິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

"ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ຠວິສ຺ສເຣ;

ອເຎ຺ຎປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ເພາຘິປາຈນາ.

"ວິຈິນ຺ເຕາ ຕທາ ທກ຺ຂິໍ, ຕຕິຍໍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິໍ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ.

"ອິມໍ ຕ຺ວໍ ຕຕິຍໍ ຕາວ, ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິຕໍ ຄຈ຺ຉ, ຍທິ ເພາຘິໍ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິ.

"ຍຖາ ອນ຺ທຸຄເຣ ປຸຣິເສາ, ຈິຣວຸເຕ຺ຖາ ທຸຂຏ຺ຏິເຕາ;

ນ ຕຕ຺ຖ ຣາຄໍ ຊເນຕິ, ມຸຕ຺ຕິໍເຍວ ຄເວສຕິ.

"ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ສພ຺ພຠເວ, ປສ຺ສ ອນ຺ທຸຄເຣ ວິຍ;

ເນກ຺ຂມ຺ມາຠິມຸເຂາ ເຫາຫິ, ຠວເຕາ ປຣິມຸຕ຺ຕິຍາ"ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໒.໑໑໔-໑໑໗);

អថស្ស “ន ឯត្តកេហេវ ពុទ្ធការកធម្មេហិ ភវិតព្ព”ន្តិ ឧត្តរិបិ ឧបធារយតោ ចតុត្ថំ បញ្ញាបារមិំ ទិស្វា ឯតទហោសិ – “សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ បញ្ញាបារមិម្បិ បូរេយ្យាសិ។ ហីនមជ្ឈិមុក្កដ្ឋេសុ កញ្ចិ អវជ្ជេត្វា សព្ពេបិ បណ្ឌិតេ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យាសិ។ យថា ហិ បិណ្ឌបាតិកោ ភិក្ខុ ហីនាទិភេទេសុ កុលេសុ កិញ្ចិ អវជ្ជេត្វា បដិបាដិយា បិណ្ឌាយ ចរន្តោ ខិប្បំ យាបនំ លភតិ, ឯវំ ត្វម្បិ សព្ពបណ្ឌិតេ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆន្តោ ពុទ្ធោ ភវិស្សសី”តិ ចតុត្ថំ បញ្ញាបារមិំ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –

“ន ហេតេ ឯត្តកាយេវ, ពុទ្ធធម្មា ភវិស្សរេ;

អញ្ញេបិ វិចិនិស្សាមិ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា។

“វិចិនន្តោ តទា ទក្ខិំ, ចតុត្ថំ បញ្ញាបារមិំ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អាសេវិតនិសេវិតំ។

“ឥមំ ត្វំ ចតុត្ថំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

បញ្ញាបារមិតំ គច្ឆ, យទិ ពោធិំ បត្តុមិច្ឆសិ។

“យថាបិ ភិក្ខុ ភិក្ខន្តោ, ហីនមុក្កដ្ឋមជ្ឈិមេ;

កុលានិ ន វិវជ្ជេន្តោ, ឯវំ លភតិ យាបនំ។

“តថេវ ត្វំ សព្ពកាលំ, បរិបុច្ឆំ ពុធំ ជនំ;

បញ្ញាបារមិតំ គន្ត្វា, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសី”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។១២០-១២៣);

អថស្ស “ន ឯត្តកេហេវ ពុទ្ធការកធម្មេហិ ភវិតព្ព”ន្តិ ឧត្តរិបិ ឧបធារយតោ បញ្ចមំ វីរិយបារមិំ ទិស្វា ឯតទហោសិ – “សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ វីរិយបារមិម្បិ បូរេយ្យាសិ, យថា ហិ សីហោ មិគរាជា សព្ពិរិយាបថេសុ ទឡ្ហវីរិយោ ហោតិ, ឯវំ ត្វម្បិ សព្ពភវេសុ សព្ពិរិយាបថេសុ ទឡ្ហវីរិយោ អនោលីនវីរិយោ សមានោ ពុទ្ធោ ភវិស្សសី”តិ បញ្ចមំ វីរិយបារមិំ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –

“ន ហេតេ ឯត្តកាយេវ, ពុទ្ធធម្មា ភវិស្សរេ;

អញ្ញេបិ វិចិនិស្សាមិ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា.

“វិចិនន្តោ តទា ទក្ខិំ, បញ្ចមំ វីរិយបារមិំ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អាសេវិតនិសេវិតំ.

“ឥមំ ត្វំ បញ្ចមំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

វីរិយបារមិតំ គច្ឆ, យទិ ពោធិំ បត្តុមិច្ឆសិ.

“យថាបិ សីហោ មិគរាជា, និសជ្ជដ្ឋានចង្កមេ;

អលីនវីរិយោ ហោតិ, បគ្គហិតមនោ សទា.

“តថេវ ត្វំ សព្ពភវេ, បគ្គណ្ហ វីរិយំ ទឡ្ហំ;

វីរិយបារមិតំ គន្ត្វា, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសី”តិ. (ពុ. វំ. ២.១៣៧-១៣៨);

អថស្ស “ន ឯត្តកេហេវ ពុទ្ធការកធម្មេហិ ភវិតព្ព”ន្តិ ឧត្តរិម្បិ ឧបធារយតោ ឆដ្ឋំ ខន្តិបារមិំ ទិស្វា ឯតទហោសិ – “សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ ខន្តិបារមិម្បិ បូរេយ្យាសិ, សម្មានេបិ អវមានេបិ ខមោវ ភវេយ្យាសិ. យថា ហិ បថវិយំ នាម សុចិម្បិ និក្ខិបន្តិ អសុចិម្បិ, ន តេន បថវី សិនេហំ បដិឃំ ករោតិ, ខមតិ សហតិ អធិវាសេតិយេវ, ឯវមេវ ត្វម្បិ សម្មានេបិ អវមានេបិ ខមោវ សមានោ ពុទ្ធោ ភវិស្សសី”តិ ឆដ្ឋំ ខន្តិបារមិំ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ. តេន វុត្តំ –

“ន ហេតេ ឯត្តកាយេវ, ពុទ្ធធម្មា ភវិស្សរេ;

អញ្ញេបិ វិចិនិស្សាមិ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា.

“វិចិនន្តោ តទា ទិស្វា, ឆដ្ឋមំ ខន្តិបារមិំ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អាសេវិតនិសេវិតំ។

“ឥមំ ត្វំ ឆដ្ឋមំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

តត្ថ អទ្វេជ្ឈមានសោ, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសិ។

“យថាបិ បថវី នាម, សុចិម្បិ អសុចិម្បិ ច;

សព្ពំ សហតិ និក្ខេបំ, ន ករោតិ បដិឃំ តយា។

“តថេវ ត្វម្បិ សព្ពេសំ, សម្មានាវមានក្ខមោ;

ខន្តិបារមិតំ គន្ត្វា, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសី”តិ។ (ពុ॰ វំ॰ ២॰១៣០-១៣៣);

អថស្ស “ន ឯត្តកេហេវ ពុទ្ធការកធម្មេហិ ភវិតព្ព”ន្តិ ឧត្តរិបិ ឧបធារយតោ សត្តមំ សច្ចបារមិំ ទិស្វា ឯតទហោសិ – “សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ សច្ចបារមិម្បិ បូរេយ្យាសិ, អសនិយា មត្ថកេ បតមានាយបិ ធនាទីនំ អត្ថាយ ឆន្ទាទីនំ វសេន សម្បជានមុសាវាទំ នាម មា ភាសិ។ យថា ហិ ឱសធី តារកា នាម សព្ពឧតូសុ អត្តនោ គមនវីថិំ ជហិត្វា អញ្ញាយ វីថិយា ន គច្ឆតិ, សកវីថិយាវ គច្ឆតិ, ឯវមេវ ត្វម្បិ សច្ចំ បហាយ មុសាវាទំ នាម អកថេន្តោយេវ ពុទ្ធោ ភវិស្សសី”តិ សត្តមំ សច្ចបារមិំ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –

“ន ហេតេ ឯត្តកាយេវ, ពុទ្ធធម្មា ភវិស្សរេ;

អញ្ញេបិ វិចិនិស្សាមិ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា។

“វិចិនន្តោ តទា ទិស្វា, សត្តមំ សច្ចបារមិំ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អាសេវិតនិសេវិតំ។

“ឥមំ ត្វំ សត្តមំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

តត្ថ អទ្វេជ្ឈវចនោ, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសិ។

“យថាបិ ឱសធី នាម, តុលាភូតា សទេវកេ;

សមយេ ឧតុវស្សេ វា, ន វោក្កមតិ វីថិតោ។

“តថេវ ត្វម្បិ សច្ចេសុ, មា វោក្កមសិ វីថិតោ;

សច្ចបារមិតំ គន្ត្វា, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសី”តិ។ (ពុ. វំ. ២.១៦៣-១៦៥);

អថស្ស “ន ឯត្តកេហេវ ពុទ្ធការកធម្មេហិ ភវិតព្ព”ន្តិ ឧត្តរិម្បិ ឧបបរិក្ខតោ អដ្ឋមំ អធិដ្ឋានបារមិំ ទិស្វា ឯតទហោសិ – “សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ អធិដ្ឋានបារមិម្បិ បូរេយ្យាសិ, យំ អធិដ្ឋាសិ, តស្មិំ អធិដ្ឋានេ និច្ចលោ ភវេយ្យាសិ។ យថា ហិ បព្ពតោ នាម សព្ពាសុ ទិសាសុ វាតេហិ បហដោបិ ន កម្បតិ ន ចលតិ, អត្តនោ ឋានេយេវ តិដ្ឋតិ, ឯវមេវ ត្វម្បិ អត្តនោ អធិដ្ឋានេ និច្ចលោ ហោន្តោវ ពុទ្ធោ ភវិស្សសី”តិ អដ្ឋមំ អធិដ្ឋានបារមិំ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –

“ន ហេតេ ឯត្តកាយេវ, ពុទ្ធធម្មា ភវិស្សរេ;

អញ្ញេបិ វិចិនិស្សាមិ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា។

“វិចិនន្តោ តទា ទក្ខិំ, អដ្ឋមំ អធិដ្ឋានបារមិំ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អាសេវិតនិសេវិតំ។

“ឥមំ ត្វំ អដ្ឋមំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

តត្ថ ត្វំ អចលោ ហុត្វា, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសិ។

“យថាបិ បព្ពតោ សេលោ, អចលោ សុប្បតិដ្ឋិតោ;

ន កម្បតិ ភូតវាតេហិ, សកដ្ឋានេវ តិដ្ឋតិ។

“តថេវ ត្វម្បិ អធិដ្ឋានេ, សព្ពទា អចលោ ភវ;

អធិដ្ឋានបារមិតំ គន្ត្វា, សម្ពោធិំ បាបុណិស្សសី”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។១៥០-១៥៣);

អថស្ស “ន ហេត្ថកេហេវ ពុទ្ធការកធម្មេហិ ភវិតព្ព”ន្តិ ឧត្តរិម្បិ ឧបបរិក្ខតោ មេត្តាបារមី ទិស្វា ឯតទហោសិ – “សុមេធបណ្ឌិត, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ មេត្តាបារមិម្បិ បូរេយ្យាសិ, ហិតេសុបិ អហិតេសុបិ ឯកចិត្តោ ភវេយ្យាសិ។ យថា ហិ ឧទកំ នាម បាបជនស្សបិ កល្យាណជនស្សបិ សីតភាវំ ឯកសទិសំ កត្វា ផរតិ, ឯវមេវ ត្វម្បិ សព្ពេសុ សត្តេសុ មេត្តចិត្តេន ឯកចិត្តោវ ហុត្វា ពុទ្ធោ ភវិស្សសី”តិ ឆដ្ឋំ មេត្តាបារមឹ ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –

“ន ហេតេ ឯត្តកាយេវ, ពុទ្ធធម្មា ភវិស្សរេ;

អញ្ញេបិ វិចិនិស្សាមិ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា។

“វិចិនន្តោ តទា ទក្ខិំ, ឆដ្ឋមំ មេត្តបារមឹ;

បុព្ពកេហិ មហេសីហិ, អាសេវិតនិសេវិតំ។

“ឥមំ ត្វំ ឆដ្ឋមំ តាវ, ទឡ្ហំ កត្វា សមាទិយ;

មេត្តាយ អសមោ ហោហិ, យទិ ពោធិំ បត្តុមិច្ឆសិ។

“យថាបិ ឧទកំ នាម, កល្យាណេ បាបកេ ជនេ;

សមំ ផរតិ សីតេន, បវាហេតិ រជោមលំ។

“ຕເຖວ ຕ຺ວມ຺ປິ ຫິຕາຫິເຕ, ສມໍ ເມຕ຺ຕາຍ ຠາວຍ;

ເມຕ຺ຕາປາຣມິຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມ຺ເພາຘິໍ ປາປຸຓິສ຺ສສີ”ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໒.໑໕໕-໑໕໙);

ອຖສ຺ສ “ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘກາຣກຘເມ຺ມຫິ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິມ຺ປິ ອຸປຘາຣຍເຕາ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມິໍ ທິສ຺ວາ ເອຕທເຫາສິ – “ສຸເມຘປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິ, ສຸເຂປິ ທຸເກ຺ຂປິ ມຊ຺ຌເຕ຺ຕາ ຠເວຍ຺ຍາສິ. ຍຖາ ຫິ ປຖວີ ນາມ ສຸຈິມ຺ປິ ອສຸຈິມ຺ປິ ປກ຺ຂິປມາເນ ມຊ຺ຌຕ຺ຕາວ ເຫາຕິ, ເອວເມວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສຸຂທຸເກ຺ຂສຸ ມຊ຺ຌເຕ຺ຕາ ເຫານ຺ເຕາວ ພຸເທ຺ຘາ ຠວິສ຺ສສີ”ຕິ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມິໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐາສິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ຠວິສ຺ສເຣ;

ອເຎ຺ຎປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ເພາຘິປາຈນາ.

“ວິຈິນເນ຺ຕາ ຕທາ ທກ຺ຂິໍ, ທສມໍ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມິໍ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ.

“ອິມໍ ຕ຺ວໍ ທສມໍ ຕາວ, ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ຕຸລາຠູເຕາ ທເຬ຺ຫາ ຫຸຕ຺ວາ, ສມ຺ເພາຘິໍ ປາປຸຓິສ຺ສສິ.

“ຍຖາປິ ປຖວີ ນາມ, ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອສຸຈິໍ ສຸຈິໍ;

ອຸເປກ຺ຂຕິ ອຸເພາປເຕ, ເກາປານຸນຍວຊ຺ຊິຕາ.

“ຕເຖວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສຸຂທຸເກ຺ຂ, ຕຸລາຠູເຕາ ສທາ ຠວ;

ອຸເປກ຺ຂາປາຣມິຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມ຺ເພາຘິໍ ປາປຸຓິສ຺ສສີ”ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໒.໑໖໐-໑໖໓);

តតោ ចិន្តេសិ – “ឥមស្មិំ លោកេ ពោធិសត្តេហិ បូរេតព្ពា ពោធិបរិបាចនា ធម្មា ឯត្តកាយេវ, ទស បារមិយោ ឋបេត្វា អញ្ញា នត្ថិ។ ឥមាបិ ទស បារមិយោ ឧទ្ធំ អាកាសេបិ នត្ថិ, ហេដ្ឋា បថវិយម្បិ, បុរត្ថិមាទីសុ ទិសាសុបិ នត្ថិ, មយ្ហំយេវ បន ហទយព្ភន្តរេ បតិដ្ឋិតា”តិ។ ឯវំ តាសំ ហទយេ បតិដ្ឋិតភាវំ ទិស្វា សព្ពាបិ តា ទឡ្ហំ កត្វា អធិដ្ឋាយ បុនប្បុនំ សម្មសន្តោ អនុលោមបដិលោមំ សម្មសតិ, បរិយន្តេ គហេត្វា អាទិំ បាបេតិ, អាទិម្ហិ គហេត្វា បរិយន្តំ បាបេតិ, មជ្ឈេ គហេត្វា ឧភតោ កោដិំ បាបេត្វា ឱសាបេតិ, ឧភតោ កោដីសុ គហេត្វា មជ្ឈំ បាបេត្វា ឱសាបេតិ។ ពាហិរកភណ្ឌបរិច្ចាគកា ទសបារមី នាម, អង្គបរិច្ចាគកា ទសឧបបារមី នាម, ជីវិតបរិច្ចាគកា ទសបរមត្ថបារមី នាមាតិ ទស បារមិយោ ទស ឧបបារមិយោ ទស បរមត្ថបារមិយោតិ សមត្តិំស បារមិយោ តេលយន្តំ វិនិវដ្ដេន្តោ វិយ មហាមេរុំ មត្ថំ កត្វា ចក្កវាឡមហាសមុទ្ទំ អាលោឡេន្តោ វិយ ច សម្មសតិ។ តស្សេវំ ទស បារមិយោ សម្មសន្តស្ស ធម្មតេជេន ចតុនហុតាធិកទ្វិយោជនសតសហស្សពហលា អយំ មហាបថវី ហត្ថិនា អក្កន្តនឡកលាបោ វិយ, បីឡិយមានំ ឧច្ឆុយន្តំ វិយ ច មហាវិរវំ វិរវមានា សង្កម្បិ សម្បកម្បិ សម្បវេធិ។ កុលាលចក្កំ វិយ តេលយន្តចក្កំ វិយ ច បរិព្ភមិ។ តេន វុត្តំ –

“ឯត្តកាយេវ តេ លោកេ, យេ ធម្មា ពោធិបាចនា;

តតុទ្ធំ នត្ថិ អញ្ញត្រ, ទឡ្ហំ តត្ថ បតិដ្ឋហ។

“ឥមេ ធម្មេ សម្មសតោ, សភាវសរសលក្ខណេ;

ធម្មតេជេន វសុធា, ទសសហស្សី បកម្បថ។

“ចលតិ រវតិ បថវី, ឧច្ឆុយន្តំវ បីឡិតំ;

តេលយន្តេ យថា ចក្កំ, ឯវំ កម្បតិ មេទនី”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។១៦៥-១៦៨);

មហាបថវិយា កម្បមានាយ រម្មនគរវាសិនោ សណ្ឋាតុំ អសក្កោន្តា យុគន្តវាតព្ភាហតា មហាសាលា វិយ មុច្ឆិតា បបតិំសុ។ ឃដាទីនិ កុលាលភាជនានិ បវដ្ដន្តានិ អញ្ញមញ្ញំ បហរន្តានិ ចុណ្ណវិចុណ្ណានិ អហេសុំ។ មហាជនោ ភីតតសិតោ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា “កិំ នុ ខោ ភគវា នាគាវដ្ដោ អយំ, ភូតយក្ខទេវតាសុ អញ្ញតរាវដ្ដោ វាតិ ន ហិ មយំ ឯតំ ជានាម, អបិច ខោ មហន្តោបិ អយំ មហាជនោ ឧបទ្ទុតោ, កិំ នុ ខោ ឥមស្ស លោកស្ស បាបកំ ភវិស្សតិ, ឧទាហុ កល្យាណំ, កថេថ នោ ឯតំ ការណ”ន្តិ អាហ។ អថ សត្ថា តេសំ កថំ សុត្វា “តុម្ហេ មា ភាយថ, មា ចិន្តយិត្ថ, នត្ថិ វោ ឥតោនិទានំ ភយំ។ យោ សោ មយា អជ្ជ ‘សុមេធបណ្ឌិតោ អនាគតេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ភវិស្សតី’តិ ព្យាកតោ, សោ ឥទានិ ទស បារមិយោ សម្មសតិ, តស្ស សម្មសន្តស្ស វិលោឡិតត្តា ធម្មតេជេន សកលទសសហស្សី

លោកនាថុ ឧកប្យហារេត កប្យតិ ឯវំ វទតិ វា”តិ អាហ។ តេន វុត្តំ –

“យាវតា បរិសា អាសិ, ពុទ្ធស្ស បរិវេសនេ;

បវេធមានា សា តត្ថ, មុច្ឆិតា សេសិ ភូមិយា។

“ឃដានេកសហស្សានិ, កុម្ភីនញ្ច សតា ពហូ;

សញ្ចុណ្ណមថិតា តត្ថ, អញ្ញមញ្ញំ បឃដ្ដិតា។

“ឧព្វិគ្គា តសិតា ភីតា, ភន្តា ព្យថិតមានសា;

មហាជនា សមាគម្ម, ទីបង្ករមុបាគមុំ។

“កិំ ភវិស្សតិ លោកស្ស, កល្យាណមថ បាបកំ;

សព្វោ ឧបទ្ទុតោ លោកោ, តំ វិនោទេហិ ចក្ខុម។

“តេសំ តទា សញ្ញាបេសិ, ទីបង្ករោ មហាមុនិ;

វិស្សត្ថា ហោថ មា ភាថ, ឥមស្មិំ បថវិកម្បនេ។

“យមហំ អជ្ជ ព្យាកាសិំ, ‘ពុទ្ធោ លោកេ ភវិស្សតិ’;

ឯសោ សម្មសតិ ធម្មំ, បុព្វកំ ជិនសេវិតំ។

“តស្ស សម្មសតោ ធម្មំ, ពុទ្ធភូមិំ អសេសតោ;

តេនាយំ កម្បិតា បថវី, ទសសហស្សី សទេវកេ”តិ។ (ពុ॰ វំ॰ ២.១៧៥-១៨៣);

យហាឌេតា តចាកតស្ស ចចត់ សុត្វា ហដ្ឋតុដ្ឋោ យាលិកច្ឆចិលេបត់ អាគាឃ រមុត្តករា តិក្ខយិត្វា ទេវានិសត្តំ ឧបសគ្គយិត្វា យាលិកច្ឆាឌីហិ បូជេត្វា ចត្ថិត្វា បគត្ថិលំ គត្វា រមុត្តករេយច បរិចិសិ៓ ទេវានិសទេត្តាបិ គស បរិទេមិយោ សមុសិត្វា ចិរិមំ គច្បុហំ គត្វា អធិដ្ឋាឃ តិសិត្តាសតា ចុដ្ឋាសិ៓ ទេតត ចុត្តំ –

“ចុដ្ឋស្ស ចចត់ សុត្វា, យតោ តិដ្ឋាឃិ តាចទេគ;

សទេត្តា មំ ឧបសគ្គមុ, ឞុតាបិ អកិចត្តិស្មុ៓

“សយាឌិឃិត្វា ចុដ្ឋហ្វុលំ, គច្បុហំ គត្វាត យាតសំ;

ឌីបគ្គរ៍ តយស្សិត្វា, អាសតា ចុដ្ឋហិ ពគា”ពិ៓ (ចុ៓ ចំ៓ ១៓១៥៦-១៥៩);

អឆ ទេវានិសត្តំ អាសតា ចុដ្ឋហត្ថំ សកលគសសហស្សចក្កចាទ្បអទេគចតា សត្ថិបតិត្វា ឌិទេត្តហិ យាលិកទេត្ថហិ បូជេត្វា ចត្ថិត្វា “អឃ្យ ស្មុរេយឆតាបស, តឃា អឆ្ឆ ឌីបគ្គរទេគសពាលស្ស បរិគមូលេ យហតី បត្តតា បត្តិតា, សា ទេត អគត្តរាទេឃត សមិដ្ឋាប្រ, យា ទេត កឃំ ចា លម្ពិតត្តំ ចា អទេហាសិ, សរិទេរ អប្បមត្តកោបិ ទេរាទេកា យា ឧប្បដ្ឋតុ, លិបឿ បរិទេមិយោ បូទេរត្វា សមុាសទេត្តាធិ បជិចិត្ថា ឃឆា បុប្បុបកឆល្លុបកទុក្ខា សមទេឃ បុប្បត្តិ ទេចច ឞលត្តិ ច, ពទេឆច ត្វមិ្បិ ពំ សមយំ អតពិក្កយិត្វា លិបឿ សទេត្តាធិមុត្តមំ ឞុសស្សុ”ពិអាឌីតិ ធុពិមគ្គលិតិ បឃិទុគាហំស្មុ៓ ឲចត្ថា បឃិទុគាហិត្វា អត្តទេតា អត្តទេតា ទេគចដ្ឋាតទេយច អកមំស្មុ៓ ទេវានិសទេត្តាបិ ទេគចតាហិ អភិត្វចិទេតា – “អហំ គស បរិទេមិយោ បូទេរត្វា កប្បសតសហស្សាធិកានិ ចតុត្ថំ អសទេគ្ខ្យ្យានិ មត្វទេក ចុទេត្ថ កចិស្សាមី”ពិ ចិរិមំ គច្បុហំ គត្វា អធិដ្ឋាឃ តកំ អត្ថាក្កត្តា ហិមចត្តទេយច អកមាសិ៓ ទេតត ចុត្តំ –

“ឌិត្តំ យាត្សកំ បុប្ឿ, ទេគចា យាត្សកា ឧទេកា;

សទេមាកិរត្តិ បុទេប្បហិ, ចុដ្ឋហត្តស្ស អាសតា៓

“ទេចគឃត្តិ ច ទេត ទេសាត្តិ, ទេគចា យាត្សកា ឧទេកា;

មហត្តំ បត្តិពំ ចុឃ្យំ ពំ លកស្សុ ឃចិត្តិពំ៓

“សព្វីតិយោ វិវជ្ជន្តុ, សោកោ រោគោ វិនស្សតុ;

មា តេ ភវន្ត្វន្តរាយា, ផុស ខិប្បំ ពោធិមុត្តមំ.

“យថាបិ សមយេ បត្តេ, បុប្ផន្តិ បុប្ផិតា ទុមា;

តថេវ ត្វំ មហាវីរ, ពុទ្ធញាណេន បុប្ផសិ.

“យថា យេ កេចិ សម្ពុទ្ធា, បូរយុំ ទស បារមី;

តថេវ ត្វំ មហាវីរ, បូរយ ទស បារមី.

“យថា យេ កេចិ សម្ពុទ្ធា, ពោធិមណ្ឌម្ហិ ពុជ្ឈរេ;

តថេវ ត្វំ មហាវីរ, ពុជ្ឈស្សុ ជិនពោធិយំ.

“យថា យេ កេចិ សម្ពុទ្ធា, ធម្មចក្កំ បវត្តយុំ;

តថេវ ត្វំ មហាវីរ, ធម្មចក្កំ បវត្តយ.

“បុណ្ណមាយេ យថា ចន្ទោ, បរិសុទ្ធោ វិរោចតិ;

តថេវ ត្វំ បុណ្ណមនោ, វិរោច ទសសហស្សិយំ.

“រាហុមុត្តោ យថា សូរិយោ, តាបេន អតិរោចតិ;

តថេវ លោកា មុច្ចិត្វា, វិរោច សិរិយា តុវំ.

“យថា យា កាចិ នទិយោ, ឱសរន្តិ មហោទធិំ;

ឯវំ សទេវកា លោកា, ឱសរន្តុ តវន្តិកេ។

“តេហិ ថុតប្បសត្ថោ សោ, ទស ធម្មេ សមាទិយ;

តេ ធម្មេ បរិបូរេន្តោ, បវនំ បាវិសី តទា”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។១៧៧-១៨៧);

សុមេធកថា និដ្ឋិតា។

រម្មនគរវាសិនោបិ ខោ តេ នគរំ បវិសិត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ អទំសុ។ សត្ថា តេសំ ធម្មំ ទេសេត្វា មហាជនំ សរណាទីសុ បតិដ្ឋាបេត្វា រម្មនគរា និក្ខមិ។ តតោ ឧទ្ធម្បិ យាវតាយុកំ តិដ្ឋន្តោ សព្ពំ ពុទ្ធកិច្ចំ កត្វា អនុក្កមេន អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយិ។ តត្ថ យំ វត្តព្ពំ, តំ សព្ពំ ពុទ្ធវំសេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ វុត្តញ្ហិ តត្ថ –

“តទា តេ ភោជយិត្វាន, សង្ឃំ លោកគ្គនាយកំ;

ឧបគច្ឆុំ សរណំ តស្ស, ទីបង្ករស្ស សត្ថុនោ។

“សរណាគមនេ កញ្ចិ, និវេសេសិ តថាគតោ;

កញ្ចិ បញ្ចសុ សីលេសុ, សីលេ ទសវិធេ បរំ។

“កស្សចិ ទេតិ សាមញ្ញំ, ចតុរោ ផលមុត្តមេ;

កស្សចិ អសមេ ធម្មេ, ទេតិ សោ បដិសម្ភិទា។

“កស្សចិ វរសមាបត្តិយោ, អដ្ឋ ទេតិ នរាសភោ;

តិស្សោ កស្សចិ វិជ្ជាយោ, ឆឡភិញ្ញា បវេច្ឆតិ។

“តេន យោគេន ជនកាយំ, ឱវទេតិ មហាមុនិ;

តេន វិត្ថារិកំ អាសិ, លោកនាថស្ស សាសនំ។

“មហាហនុសភក្ខន្ធោ, ទីបង្ករសនាមកោ;

ពហូ ជនេ តារយតិ, បរិមោចេតិ ទុគ្គតិំ។

“ពោធនេយ្យំ ជនំ ទិស្វា, សតសហស្សេបិ យោជនេ;

ខណេន ឧបគន្ត្វាន, ពោធេតិ តំ មហាមុនិ។

“បឋមាភិសមយេ ពុទ្ធោ, កោដិសតមពោធយិ;

ទុតិយាភិសមយេ នាថោ, នវុតិកោដិមពោធយិ។

“យទា ច ទេវភវនម្ហិ ពុទ្ធោ ធម្មមទេសយិ;

នវុតិកោដិសហស្សានំ, តតិយាភិសមយោ អហុ។

“សន្និបាតា តយោ អាសុំ, ទីបង្ករស្ស សត្ថុនោ;

កោដិសតសហស្សានំ, បឋមោ អាសិ សមាគមោ។

“បុន នារទកូដម្ហិ បវិវេកគតេ ជិនេ;

ខីណាសវា វីតមលា, សមិំសុ សតកោដិយោ។

“យម្ហិ កាលេ មហាវីរោ, សុទស្សនសិលុច្ចយេ;

ភចុតិកោជំ សហស្សេហិ, បចាទេសិ យហាយុតិ៍

“អហំ តេភ សយឃេត, ឌជិលេ ក្កតាបភោ;

អត្តលិក្លយិប្ររណោ, បញ្ចាកិញ្ញាយុ បិទក្ស៍

“ឥសចិសសហស្សាត៌, ឆយ្ហាកិសយឃោ អហុ;

ឲកន្ទិត្ក អភិសយឃា, ពលាភតោ អសន្លិឃា៍

“ចិត្តាទិកំ ឥាហុឌញ្ញា, ឡាន្ធ ឋិតំ អហុ តឥា;

ឌិបក្កទស្ស ភកចតោ, សាសទំ សុចិសោឆិតំ៍

“ចត្តារិ សតសហស្សាតិ, លត្យអភិញ្ញា យហិន្ទិកា;

ឌិបក្កទំ លោកចិត្ត បរិចារេត្តិ សព្ពឥា៍

“ឃេ កោធិ តេភ សយឃេត, ឌហត្តិ យាត្យស៊ំ ភចំ;

អប្បត្តុយាភសា សោលា, ពទហិតា ភចត្តិ តោ៍

“សុបុប្ញិតំ បិចចត់, អទហត្តេហិ តាឌិកិ;

ឈិណាសចេហិ ចិយលេហិ, ក្បុយសោភតិ សព្ពឥា៍

“ភពទំ ទយ្ហចតី ភាយ, សុឥេចា ភាយ ឈត្តិឃោ;

សុមេធា តាម ឧតិកា, ជិបន្តរស្ស សព្ទុនោ។

“ឥសចស្សសហស្សានិ, អការំ អញ្ញេសា ចសិ;

ហំសា កោត្ថា មយូរា ច, ឋមោ បសាឥមុត្តមា។

“តីហិ សឋសហស្សានិ, ភារិយោ សមលក្ខតា;

បត្យា តាម សា តារី, ក្សកញ្ញត្ត អព្ទោឌា។

“តិមិត្ត ចក្រទោ ជិស្វា, ហត្ថិយានេតត តិក្ខមិ;

អត្រាតឥសមាសានិ, បធានេ បឥហិ ខិតោ។

“បធាតចារំ ចរិត្វាត, អព្ទុញ្ញុមាតសំ មុតិ;

ព្រហ្មុតា យាចិតោ សត្ថា, ជិបត្តទោ មហាមុតិ។

“ចត្តិ ចក្កំ មហាចិទោ, ភគ្គរាមេ សិរីឈឥ;

តិសិត្នា សិរីសម្ពលមឹ,ក្ខអកាសិ តិត្ថិយមត្ថតំ។

“សុមក្កលោ ច តិស្សោ ច, អហេសុំ អគ្គសាចកា;

សាគតោ តាមុបដ្ឋាកោ, ជិបត្តរស្ស សព្ទុនោ។

សុភគ្គា ច“ភគ្គា ចេច សុភគ្គា ច, អហេសុំ អគ្គសាចិកា;

បោធិ តស្ស ភគចតោ, មិមុលីតិ បចុច្ចតិ។

“តបុស្សភល្លិកា នាម, អហេសុំ អគ្គុបដ្ឋកា;

សិរិមា កោណា ឧបដ្ឋិកា, ទីបង្ករស្ស សត្ថុនោ.

“អសីតិហត្ថមុព្វេធោ, ទីបង្ករោ មហាមុនិ;

សោភតិ ទីបរុក្ខោវ, សាលរាជាវ ផុល្លិតោ.

“បភា និទ្ធាវតិ តស្ស, សមន្តា ទ្វាទស យោជនេ;

សតសហស្សវស្សានិ, អាយុ តស្ស មហេសិនោ;

តាវតា តិដ្ឋមានោ សោ, តារេសិ ជនតំ ពហុំ.

“ជោតយិត្វាន សទ្ធម្មំ, សន្តារេត្វា មហាជនំ;

ជលិត្វា អគ្គិក្ខន្ធោវ, និព្ពុតោ សោ សសាវកោ.

“សា ច ឥទ្ធិ សោ ច យសោ, តានិ ច បាទេសុ ចក្ករតនានិ;

សព្ពំ តមន្តរហិតំ, ននុ រិត្តា សព្ពសង្ខារាតិ.

“ទីបង្ករោ ជិនោ សត្ថា, នន្ទារាមម្ហិ និព្ពុតោ;

តត្ថេវស្ស ជិនថូបោ, ឆត្តិំសុព្ពេធយោជនោ”តិ. (ពុ. វំ. ២.១-២១);

កោណ្ឌញ្ញោ ពុទ្ធោ

ទីបង្ករស្ស បន ភគវតោ អបរភាគេ ឯកំ អសង្ខេយ្យំ អតិក្កមិត្វា កោណ្ឌញ្ញោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា អហេសុំ។ បឋមសន្និបាតេ កោដិសតសហស្សំ, ទុតិយេ កោដិសហស្សំ , តតិយេ នវុតិកោដិយោ។ តទា ពោធិសត្តោ វិជិតាវី នាម ចក្កវត្តី ហុត្វា កោដិសតសហស្សស្ស ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ អទាសិ។ សត្ថា ពោធិសត្តំ “ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាករិត្វា ធម្មំ ទេសេសិ។ សោ សត្ថុ ធម្មកថំ សុត្វា រជ្ជំ និយ្យាតេត្វា បព្ពជិ។ សោ តីណិ បិដកានិ ឧគ្គហេត្វា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ ច បញ្ច អភិញ្ញាយោ ច ឧប្បាទេត្វា អបរិហីនជ្ឈានោ ព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តិ។ កោណ្ឌញ្ញពុទ្ធស្ស បន រម្មវតី នាម នគរំ, សុនន្ទោ នាម ខត្តិយោ បិតា, សុជាតា នាម ទេវី មាតា, ភទ្ទោ ច សុភទ្ទោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, អនុរុទ្ធោ នាមុបដ្ឋាកោ, តិស្សា ច ឧបតិស្សា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, សាលកល្យាណិរុក្ខោ ពោធិ, អដ្ឋាសីតិហត្ថុព្ពេធំ សរីរំ, វស្សសតសហស្សំ អាយុប្បមាណំ អហោសិ។

“ទីបង្ករស្ស អបរេន, កោណ្ឌញ្ញោ នាម នាយកោ;

អនន្តតេជោ អមិតយសោ, អប្បមេយ្យោ ទុរាសទោ”តិ។

តស្ស អបរភាគេ ឯកំ អសង្ខេយ្យំ អតិក្កមិត្វា ឯកស្មិំ កប្បេយេវ ចត្តារោ ពុទ្ធា និព្ពត្តិំសុ – មង្គលោ, សុមនោ, រេវតោ, សោភិតោតិ។ មង្គលស្ស ភគវតោ តីសុ សាវកសន្និបាតេសុ បឋមសន្និបាតេ កោដិសតសហស្សំ ភិក្ខូ អហេសុំ, ទុតិយេ កោដិសតសហស្សំ, តតិយេ នវុតិកោដិយោ។ វេមាតិកភាតា កិរស្ស អានន្ទកុមារោ នាម នវុតិកោដិសង្ខាយ បរិសាយ សទ្ធិំ ធម្មស្សវនត្ថាយ សត្ថុ សន្តិកំ អគមាសិ។ សត្ថា តស្ស អនុបុព្ពិកថំ កថេសិ។ សោ សទ្ធិំ បរិសាយ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ។ សត្ថា តេសំ កុលបុត្តានំ បុព្ពចរិតំ ឱលោកេន្តោ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរស្ស ឧបនិស្សយំ ទិស្វា ទក្ខិណហត្ថំ បសារេត្វា “ឯថ ភិក្ខវោ”តិ អាហ។ សព្ពេ តង្ខណញ្ញេវ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរា សដ្ឋិវស្សិកត្ថេរា វិយ អាកប្បសម្បន្នា ហុត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា បរិវារយិំសុ។ អយមស្ស តតិយោ សាវកសន្និបាតោ អហោសិ។

យថា បន អញ្ញេសំ ពុទ្ធានំ សមន្តា អសីតិហត្ថប្បមាណាយេវ សរីរប្បភា អហោសិ, ន ឯវំ តស្ស។ តស្ស បន ភគវតោ សរីរប្បភា និច្ចកាលំ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ផរិត្វា អដ្ឋាសិ។ រុក្ខបថវីបព្ពតសមុទ្ទាទយោ អន្តមសោ ឧក្ខលិយាទីនិ ឧបាទាយ សុវណ្ណបដ្ដបរិយោនទ្ធា វិយ អហេសុំ។ អាយុប្បមាណំ បនស្ស នវុតិវស្សសហស្សានិ អហោសិ។ ឯត្តកំ កាលំ ចន្ទិមសូរិយាទយោ អត្តនោ បភាយ វិរោចិតុំ នាសក្ខិំសុ, រត្តិន្ទិវបរិច្ឆេទោ ន បញ្ញាយិត្ថ។ ទិវា សូរិយាលោកេន វិយ សត្តា និច្ចំ ពុទ្ធាលោកេនេវ វិចរិំសុ។ សាយំ បុប្ផិតកុសុមានំ បាតោ ច រវនកសកុណាទីនញ្ច វសេន លោកោ រត្តិន្ទិវបរិច្ឆេទំ សល្លក្ខេសិ។

កិំ បន អញ្ញេសំ ពុទ្ធានំ អយមានុភាវោ នត្ថីតិ? នោ នត្ថិ។ តេបិ ហិ អាកង្ខមានា ទសសហស្សិលោកធាតុំ វា តតោ វា ភិយ្យោ អាភាយ ផរេយ្យុំ។ មង្គលស្ស បន ភគវតោ បុព្ពបត្ថនាវសេន អញ្ញេសំ ព្យាមប្បភា វិយ សរីរប្បភា និច្ចមេវ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ផរិត្វា អដ្ឋាសិ។ សោ កិរ ពោធិសត្តចរិយចរណកាលេ វេស្សន្តរសទិសេ អត្តភាវេ ឋិតោ សបុត្តទារោ វង្កបព្ពតសទិសេ បព្ពតេ វសិ។ អថេកោ

ខរទាឋិកោ នាម យក្ខោ មហាបុរិសស្ស ទានជ្ឈាសយំ សុត្វា ព្រាហ្មណវណ្ណេន ឧបសង្កមិត្វា មហាសត្តំ ទ្វេ ទារកេ យាចិ។ មហាសត្តោ “ទទាមិ, ព្រាហ្មណ, បុត្តកេ”តិ វត្វា ហដ្ឋបហដ្ឋោ ឧទកបរិយន្តំ មហាបថវិំ កម្បេន្តោ ទ្វេបិ ទារកេ អទាសិ។ យក្ខោ ចង្កមនកោដិយំ អាលម្ពនផលកំ និស្សាយ ឋត្វា បស្សន្តស្សេវ មហាសត្តស្ស មូលកលាបំ វិយ ទារកេ ខាទិ។ មហាបុរិសស្ស យក្ខំ ឱលោកេត្វា មុខេ វិវដមត្តេ អគ្គិជាលំ វិយ លោហិតធារំ ឧគ្គិរមានំ តស្ស មុខំ ទិស្វាបិ កេសគ្គមត្តម្បិ ទោមនស្សំ ន ឧប្បជ្ជិ។ “សុទិន្នំ វត មេ ទាន”ន្តិ ចិន្តយតោ បនស្ស សរីរេ មហន្តំ បីតិសោមនស្សំ ឧទបាទិ។ សោ “ឥមស្ស មេ ទានស្ស និស្សន្ទេន អនាគតេ ឥមិនាវ នីហារេន សរីរតោ រស្មិយោ និក្ខមន្តូ”តិ បត្ថនំ អកាសិ។ តស្ស តំ បត្ថនំ និស្សាយ ពុទ្ធភូតស្ស សរីរតោ រស្មិយោ និក្ខមិត្វា ឯត្តកំ ឋានំ ផរិំសុ។

អបរម្បិស្ស បុព្វចរិតំ អត្ថិ។ សោ កិរ ពោធិសត្តកាលេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស ចេតិយំ ទិស្វា “ឥមស្ស ពុទ្ធស្ស មយា ជីវិតំ បរិច្ចជិតុំ វដ្ដតី”តិ ទណ្ឌកទីបិកាវេឋននិយាមេន សកលសរីរំ វេឋាបេត្វា រតនមត្តមកុឡំ សតសហស្សគ្ឃនិកំ សុវណ្ណបាតិំ សប្បិស្ស បូរាបេត្វា តត្ថ សហស្សវដ្ដិយោ ជាលេត្វា តំ សីសេនាទាយ សកលសរីរំ ជាលាបេត្វា ចេតិយំ បទក្ខិណំ ករោន្តោ សកលរត្តិំ វីតិនាមេតិ។ ឯវំ យាវ អរុណុគ្គមនា វាយមន្តស្សាបិស្ស លោមកូបមត្តម្បិ ឧស្មំ ន គណ្ហិ។ បទុមគព្ភំ បវិដ្ឋកាលោ វិយ អហោសិ។ ធម្មោ ហិ នាមេស អត្តានំ រក្ខន្តំ រក្ខតិ។ តេនាហ ភគវា –

“ធម្មោ ហវេ រក្ខតិ ធម្មចារិំ, ធម្មោ សុចិណ្ណោ សុខមាវហាតិ;

ឯសានិសំសោ ធម្មេ សុចិណ្ណេ, ន ទុគ្គតិំ គច្ឆតិ ធម្មចារី”តិ។ (ថេរគា. ៣០៣; ជា. ១.១០.១០២) –

ឥមស្សាបិ កម្មស្ស និស្សន្ទេន តស្ស ភគវតោ សរីរោភាសោ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ផរិត្វា អដ្ឋាសិ។

តទា អម្ហាកំ ពោធិសត្តោ សុរុចិ នាម ព្រាហ្មណោ ហុត្វា “សត្ថារំ និមន្តេស្សាមី”តិ ឧបសង្កមិត្វា មធុរធម្មកថំ សុត្វា “ស្វេ មយ្ហំ ភិក្ខំ គណ្ហថ, ភន្តេ”តិ អាហ។ “ព្រាហ្មណ, កិត្តកេហិ តេ ភិក្ខូហិ អត្ថោ”តិ? “កិត្តកា បន វោ, ភន្តេ, បរិវារភិក្ខូ”តិ អាហ។ តទា សត្ថុ បឋមសន្និបាតោយេវ ហោតិ, តស្មា “កោដិសតសហស្ស”ន្តិ អាហ។ “ភន្តេ, សព្វេហិបិ សទ្ធិំ មយ្ហំ ភិក្ខំ គណ្ហថា”តិ។ សត្ថា អធិវាសេសិ។ ព្រាហ្មណោ ស្វាតនាយ និមន្តេត្វា គេហំ គច្ឆន្តោ ចិន្តេសិ – “អហំ ឯត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាគុភត្តវត្ថាទីនិ ទាតុំ សក្កោមិ, និសីទនដ្ឋានំ បន កថំ ភវិស្សតី”តិ?

តស្ស សា ចិន្តា ចតុរាសីតិយោជនសហស្សមត្ថកេ ឋិតស្ស ទេវរញ្ញោ បណ្ឌុកម្ពលសិលាសនស្ស ឧណ្ហភាវំ ជនេសិ។ សក្កោ “កោ នុ ខោ មំ ឥមម្ហា ឋានា ចាវេតុកាមោ”តិ ទិព្ពចក្ខុនា ឱលោកេន្តោ មហាបុរិសំ ទិស្វា “សុរុចិ នាម ព្រាហ្មណោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ និមន្តេត្វា និសីទនដ្ឋានត្ថាយ ចិន្តេសិ, មយាបិ តត្ថ គន្ត្វា បុញ្ញកោដ្ឋាសំ គហេតុំ វដ្ដតី”តិ វឌ្ឍកិវណ្ណំ និម្មិនិត្វា វាសិផរសុហត្ថោ មហាបុរិសស្ស បុរតោ បាតុរហោសិ។ “អត្ថិ នុ ខោ កស្សចិ ភតិយា កត្តព្ពកិច្ច”ន្តិ អាហ។ មហាបុរិសោ តំ ទិស្វា “កិំ កម្មំ ករិស្សសី”តិ អាហ។ “មម

អឌាគតម្បិ តាយ តត្ថ, េកហំ ចា យណ្ឌិតំ ចា េឃា ឃំ កាេរតិ, តស្ស ចំ កាចំ ឌាគាយី”តិ។ “េតាត ហិ យឃ្យាកយ្យុ អត្ថី”តិ។ “កិំ, អឃ្យា”តិ?

“ស្វាតកាឃ េយ េកាេដិសតសហស្សកិច្ច តិយត្តិតា។ េតាសំ តិសឹងតយណ្ឌបំ ករិស្សសី”តិ? “អហំ តាយ កេរស្សិ សេច េយ កតិ ឌាត្វំ សក្កិស្សថា”តិ។ “សក្កិស្សាមិ, តាតា”តិ។ “សាធុ ការិស្សាមី”តិ កត្វា ឧក្កំ បេគសំ ចូឡេលិេកាសិ។ ក្វាគសតេទសេយាឌតប្បយាលោ បេគេសា កាសិលាយណ្ឌល់ ចិឃ សេយតេលិ អេហាសិ។ េសា “ឧត្តេក ផាេត សត្តទេតសេឃា យណ្ឌេបិ ស្ដែហត្ថា”តិ ចិេន្តត្វា ចូឡេលិេកាសិ។ តាចេឆច បឆិ កិត្តិត្វា យណ្ឌេបិ ស្ដែហិ។ តស្ស េសាចណ្ហយេឃស្សុ ឆម្ពុស្សុ រឌតយឃា ឈេកា អេហស្សុំ, រឌតយេឃស្សុ េសាចណ្ហយឃា, យលិយេឃស្សុ ឆម្ពុស្សុ បចាឡអយឃា, បចាឡអយេឃស្សុ យលិយឃា, សត្តទេតសេឃស្សុ ឆម្ពុស្សុ សត្តទេតសឃា ឈេកា អេហស្សុំ។ តេតា “យណ្ឌបស្ស អត្តទត្តេទ កិក្កលិកឌាល់ ចូលយ្យត្ថា”តិ ចូឡេលិេកាសិ។ សហ ចូឡេលិកេតេតច ឌាល់ ចូលប្តិ។ ឃស្ស យក្ខចារតេទិតស្ស បញ្ញាក្កិកេស្សច ត្វទិឃស្ស យស្វេរសេក្ខា តិគ្វទតិ។ ចិក្ខាសក្កិតិចត្តតកាេលិ ចិឃ អេហាសិ។ “អត្តទត្តទា កក្ខដាយយាលិដាយាតិ ចូលយ្យត្ថា”តិ ចិេន្តត្តស្ស យាលិដាយាតិ ចូលប្តិស្សុ។ “េកាេដិសតសហស្សសព្ពាតំ កិច្ចាតំ អាសតាតិ ច អាងារកាតិ ច បឆិ កិត្តិត្វា ស្ដែហត្ថា”តិ ចិេន្តត្វិ, តាចេឆច ស្ដែហិស្សុ។ “េកាេលា េកាេលា ឧេកកា ស្ដកចាដិេឃា ស្ដែហត្ថា”តិ ចិេន្តត្វិ, ស្ដកចាដិេឃា ស្ដែហិស្សុ។

េសា ឧត្តកំ យាេបត្វា ព្រាហ្មណស្ស សត្តិកំ កត្វា “ឧហិ, អឃ្យ, តច យណ្ឌបំ ចូឡេលិេកត្វា យឃ្យាកតិ េគហី”តិ អាហ។ យហាបុរិេសា កត្វា យណ្ឌបំ ចូឡេលិេកាសិ។ ចូឡេលិេកត្តេស្សច ច សកលសទិរំ បញ្ចចណ្ណាឃ បីតិយា តិទត្តរំ ចុដំ អេហាសិ។ អឆស្ស យណ្ឌបំ ចូឡេលិេកត្វា ឧតេគហាសិ – “តាឃំ យណ្ឌេបិ យត្តស្សក្កេតត កេតា, យឃ្យាបត អព្ញាសឃំ យឃ្យាក្យាលំ អាកយ្យុ អគ្គា សក្កកចតំ ស្ដល្យាកចិស្សតិ។ តេតា សេក្កត េគចទញ្ញា អឃំ យណ្ឌេបិ ការិេតា កចិស្សតី”តិ។ “ត េលា បត េយ ឃុត្តំ ឧចទ្វេប យណ្ឌេប ឧកតិចសំេឃច ឌាតំ ឌាត្វំ, សត្តាហំ គស្សាយី”តិ ចិេន្តត្វិ។ ឆាហិទកដាតតិក្យាតត្តកយ្បិ សយាតំ េឆាងិសត្តាតំ ត្វដ្ឋី កាត្វំ ត សេក្កាតិ, អលក្កតសឹសំ បត លិក្ខិត្វា អគ្គិតអក្កិតិ ស្ដប្បារដេត្វា ហគឃយំសំ ចា ស្ដញ្ញេដត្វា ចិត្តកាេល េឆាងិសត្តាតំ ចាកំ តិស្សាឃ ត្វដ្ឋី តាយ េហាតិ។ អយក្យាកយ្បិ ហិ េឆាងិសត្តស្ស សិចិទាឌខាតេក េគចសិកំ បញ្ចកហាបលាសតសហស្សាតិ ចិស្សេជ្ជត្វា ចត្វស្សុ ក្វាេទស្សុ តកទយេឡ្បច ឌាតំ េគត្តស្ស ចំ ឌាតំ ចាកត្វដ្ឋី ស្ដប្បារេគត្វំ តាសក្កិ។ ឃគា បតស្ស ព្រាហ្មណចេណ្ហត អាកត្វា សេក្កា េគចទាឌា អក្កិតិ ឃាចិ, តគា តាតិ ស្ដប្បារដេត្វា គគយាតេស្សច ហាេសា ស្ដប្បេជ្ជិ, េកាសក្កយត្តយ្បិ ចិត្តំ អញ្ញាឆត្តំ តាេហាសិ។ ឧចំ ចិត្តគាតំ តិស្សាឃ េឆាងិសត្តាតំ តិត្តិ តាយ តត្ថិ។ តស្វា េសាបិ យហាបុរិេសា “សត្តាហំ យឃា េកាេដិសតសហស្សសព្ពាតំ កិច្ចាតំ ឌាតំ ឌាត្វំ ចេដតី”តិ ចិេន្តត្វា តស្មិំ យណ្ឌេប តិសឹដាេបត្វា សត្តាហំ កចបិតំ តាយ អដាសិ។ កចបិតត្តិ យហេត្ត យហេត្ត េកាលេប្ត លិេរស្ស ប្វេទត្វា ស្ដឌ្ឌេតស្សុ អាេទាេបត្វា ឈតបិកបេក្ក លិេរ េធាេក តណ្ហេល បក្កិបិត្វា បក្កយស្វសក្កទក្ខណ្ហសប្បីហិ អកិសង្គតេកាឌតំ ចុក្ខតិ។ យត្តស្សាេឃច បត បរិចិសិតំ តាសក្កិស្សុ។ េគចាបិ ឧកត្តទិកា ហុត្វា បរិចិសិំស្សុ។ ក្វាគសតេទសេឃាឌតប្បយាលំ ផាតយ្បិ កិច្ច កលិញ្ញំ តប្បេហាសិេឃច , េត បត កិច្ច អត្តេតា អាត្វការេចត តិសឹជិស្សុ។ បរិេឃាសាតឌិចេស បត សព្វកិច្ចតំ បត្តាតិ េធាចាេបត្វា េគសជ្ជត្វាឃ សប្បិតចតីតេតលយស្វចាលិតាតំ ប្វេទត្វា តិចឹចេទហិ សទ្ធិ អដាសិ, សឈ្លតចកកិច្ចតា លទ្ធឹចេរសាដេកា សតសហស្សក្កឈ្លតិកា អេហស្សុំ។

សត្វា អត្វយាគតំ កេទាេត្តា – “អឃំ បុរិេសា ឧចទ្វបំ យហាគាតំ អដាសិ, េកា ត្វ េលា កចិស្សតី”តិ ស្ដបធាេរេត្តា – “អតាកេត កប្បសតសហស្សាឆិកាតំ ក្វិត្វំ អសេង្ខឃ្យាតំ យត្វេក េកាតេយា តាយ ត្វេគ្គា កចិស្សតី”តិ ចិស្វា យហាបុរិសំ អាយេត្តត្វា “ត្វំ ឧត្តកំ តាយ

ᨠᩣᩃᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᩈᩦ”ᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩉᩴ ᨠᩥᩁ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨠᩮᩣ ᨾᩮ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨡᩮᩊᨸᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᩉᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩩᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ

ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩔ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨶᨣᩁᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨸᩥᨲᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨾᩣᨲᩣᨸᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨶᩣᨾ ᨴᩮᩅᩦ, ᩈᩩᨴᩮᩅᩮᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩮᨶᩮᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩣ, ᨸᩣᩃᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᩣ, ᩈᩦᩅᩃᩦ ᨧ ᩋᩈᩮᩣᨠᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᩥᨠᩣ, ᨶᩣᨣᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩦᨲᩥᩉᨲ᩠ᨳᩩᨻ᩠ᨻᩮᨵᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨶᩅᩩᨲᩥ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮ ᨸᨶ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩑᨠᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᨴᩈ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩣᨶᩥ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮᩈᩩ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨴᨶᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

“ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᨸᩁᩮᨶ, ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᨿᨠᩮᩣ;

ᨲᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨶᩥᩉᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨠᨾᨽᩥᨵᩣᩁᨿᩦ”ᨲᩥ᪨ (ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪕᪨᪑);

ᩈᩩᨾᨶᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ

ᩑᩅᩴ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᩴ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩔ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᩩᨾᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ᪨ ᨲᩔᩣᨸᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩣ᪨ ᨸᨮᨾᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨠᨬ᩠ᨧᨶᨸᨻ᩠ᨻᨲᨾ᩠ᩉᩥ ᨶᩅᩩᨲᩥᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩋᩈᩦᨲᩥᨠᩮᩣᨭᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩥ᪨ ᨲᨴᩣ ᨾᩉᩣᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲᩩᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨲᩥᩈᨦ᩠ᨥᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᨶᩣᨣᨽᩅᨶᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩔ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨲᩪᩁᩥᨿᩮᩉᩥ ᩏᨸᩉᩣᩁᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨴᩣᨶᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᩴ ᨴᩩᩔᨿᩩᨣᩣᨶᩥ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩁᨱᩮᩈᩩ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ “ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨶᨣᩁᩴ ᨡᩮᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩈᩩᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩁᩣᨩᩣ ᨸᩥᨲᩣ, ᩈᩥᩁᩥᨾᩣ ᨶᩣᨾ ᨾᩣᨲᩣ ᨴᩮᩅᩦ, ᩈᩁᨱᩮᩣ ᨧ ᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩣ, ᩏᨴᩮᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨱᩣ ᨧ ᩏᨸᩈᩮᩣᨱᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᩥᨠᩣ, ᨶᩣᨣᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥ, ᨶᩅᩩᨲᩥᩉᨲ᩠ᨳᩩᨻ᩠ᨻᩮᨵᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨶᩅᩩᨲᩥᨿᩮᩅ ᨧ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᩣᨿᩩᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

“ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨸᩁᩮᨶ, ᩈᩩᨾᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᨿᨠᩮᩣ;

ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩋᩈᨾᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪖᪨᪑);

រេវតោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ រេវតោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមសន្និបាតេ គណនា នត្ថិ, ទុតិយេ កោដិសតសហស្សភិក្ខូ អហេសុំ, តថា តតិយេ។ តទា ពោធិសត្តោ អតិទេវោ នាម ព្រាហ្មណោ ហុត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សរណេសុ បតិដ្ឋាយ សិរសិ អញ្ជលិំ ឋបេត្វា តស្ស សត្ថុនោ កិលេសប្បហានេ វណ្ណំ សុត្វា ឧត្តរាសង្គេន បូជំ អកាសិ។ សោបិ នំ “ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ តស្ស បន ភគវតោ នគរំ សុធញ្ញវតី នាម អហោសិ, បិតា វិបុលោ នាម ខត្តិយោ, មាតា វិបុលា នាម, វរុណោ ច ព្រហ្មទេវោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, សម្ភវោ នាម ឧបដ្ឋាកោ, ភទ្ទា ច សុភទ្ទា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, នាគរុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ អសីតិហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, អាយុ សដ្ឋិ វស្សសហស្សានីតិ។

“សុមនស្ស អបរេន, រេវតោ នាម នាយកោ;

អនូបមោ អសទិសោ, អតុលោ ឧត្តមោ ជិនោ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ៦។១);

សោភិតោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ សោភិតោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមសន្និបាតេ កោដិសតំ ភិក្ខូ អហេសុំ, ទុតិយេ នវុតិកោដិយោ, តតិយេ អសីតិកោដិយោ។ តទា ពោធិសត្តោ អជិតោ នាម ព្រាហ្មណោ ហុត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សរណេសុ បតិដ្ឋាយ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ អទាសិ។ សោបិ នំ “ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ តស្ស បន ភគវតោ នគរំ សុធម្មំ នាម អហោសិ, បិតា សុធម្មោ នាម រាជា, មាតាបិ សុធម្មា នាម ទេវី, អសមោ ច សុនេត្តោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, អនោមោ នាម ឧបដ្ឋាកោ, នកុលា ច សុជាតា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, នាគរុក្ខោ ពោធិ , អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថុព្ពេធំ សរីរំ អហោសិ, នវុតិ វស្សសហស្សានិ អាយុប្បមាណន្តិ។

“រេវតស្ស អបរេន, សោភិតោ នាម នាយកោ;

សមាហិតោ សន្តចិត្តោ, អសមោ អប្បដិបុគ្គលោ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ៧។១);

អនោមទស្សី ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ ឯកំ អសង្ខេយ្យំ អតិក្កមិត្វា ឯកស្មិំ កប្បេ តយោ ពុទ្ធា និព្ពត្តិំសុ អនោមទស្សី, បទុមោ, នារទោតិ។ អនោមទស្សិស្ស

ភគវតោ តយោ សាវកសន្និបាតា. បឋមេ អដ្ឋ ភិក្ខុសតសហស្សានិ អហេសុំ, ទុតិយេ សត្ត, តតិយេ ឆ. តទា ពោធិសត្តោ ឯកោ យក្ខសេនាបតិ អហោសិ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ, អនេកកោដិសតសហស្សានំ យក្ខានំ អធិបតិ. សោ “ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ”តិ សុត្វា អាគន្ត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ អទាសិ. សោបិ តំ សត្ថា “អនាគតេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ. អនោមទស្សិស្ស បន ភគវតោ ចន្ទវតី នាម នគរំ អហោសិ, យសវា នាម រាជា បិតា, យសោធរា នាម មាតា ទេវី, និសភោ ច អនោមោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, វរុណោ នាមុបដ្ឋាកោ, សុន្ទរី ច សុមនា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, អជ្ជុនរុក្ខោ ពោធិ, អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថុព្ពេធំ សរីរំ អហោសិ, វស្សសតសហស្សំ អាយុប្បមាណន្តិ.

“សោភិតស្ស អបរេន, សម្ពុទ្ធោ ទ្វិបទុត្តមោ;

អនោមទស្សី អមិតយសោ, តេជស្សី ទុរតិក្កមោ”តិ. (ពុ. វំ. ៩.១);

បទុមោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ បទុមោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ. តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា. បឋមសន្និបាតេ កោដិសតសហស្សំ ភិក្ខូ អហេសុំ, ទុតិយេ តីណិ សតសហស្សានិ, តតិយេ អគាមកេ អរញ្ញេ មហាវនសណ្ឌវាសីនំ ភិក្ខូនំ ទ្វេ សតសហស្សានិ. តទា ពោធិសត្តោ សីហោ ហុត្វា សត្ថារំ និរោធសមាបត្តិំ សមាបន្នំ ទិស្វា បសន្នចិត្តោ វន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បីតិសោមនស្សជាតោ តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទិត្វា សត្តាហំ ពុទ្ធារម្មណំ បីតិំ អវិជហិត្វា បីតិសុខេនេវ គោចរាយ អបក្កមិត្វា ជីវិតបរិច្ចាគំ កត្វា បយិរុបាសមានោ អដ្ឋាសិ. សត្ថា សត្តាហច្ចយេន និរោធា វុដ្ឋិតោ សីហំ ឱលោកេត្វា “ភិក្ខុសង្ឃេបិ ចិត្តំ បសាទេត្វា សង្ឃំ វន្ទិស្សតី”តិ “ភិក្ខុសង្ឃោ អាគច្ឆតូ”តិ ចិន្តេសិ. ភិក្ខូ តាវទេវ អាគមិំសុ. សីហោបិ ភិក្ខុសង្ឃេ ចិត្តំ បសាទេសិ. សត្ថា តស្ស មនំ ឱលោកេត្វា “អនាគតេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ. បទុមស្ស បន ភគវតោ ចម្បកំ នាម នគរំ អហោសិ, អសមោ នាម រាជា បិតា, មាតា អសមា នាម ទេវី, សាលោ ច ឧបសាលោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, វរុណោ នាមុបដ្ឋាកោ, រាមា ច សុរាមា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, សោណរុក្ខោ នាម ពោធិ, អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថុព្ពេធំ សរីរំ អហោសិ, អាយុ វស្សសតសហស្សន្តិ.

“អនោមទស្សិស្ស អបរេន, សម្ពុទ្ធោ ទ្វិបទុត្តមោ;

បទុមោ នាម នាមេន, អសមោ អប្បដិបុគ្គលោ”តិ. (ពុ. វំ. ១០.១);

នារទោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ នារទោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមសន្និបាតេ កោដិសតសហស្សំ ភិក្ខូ អហេសុំ, ទុតិយេ នវុតិកោដិសហស្សានិ, តតិយេ អសីតិកោដិសហស្សានិ។ តទា ពោធិសត្តោ ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា បញ្ចសុ អភិញ្ញាសុ អដ្ឋសុ ច សមាបត្តីសុ ចិណ្ណវសី ហុត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា លោហិតចន្ទនេន បូជំ អកាសិ។ សោបិ តំ សត្ថា “អនាគតេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ តស្ស បន ភគវតោ ធញ្ញវតី នាម នគរំ អហោសិ, សុទេវោ នាម ខត្តិយោ បិតា, អនោមា នាម មាតា ទេវី, ភទ្ទសាលោ ច ជិតមិត្តោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, វាសេដ្ឋោ នាមុបដ្ឋាកោ, ឧត្តរា ច ផគ្គុនី ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, មហាសោណរុក្ខោ នាម ពោធិ, សរីរំ អដ្ឋាសីតិហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, នវុតិ វស្សសហស្សានិ អាយូតិ។

“បទុមស្ស អបរេន, សម្ពុទ្ធោ ទ្វិបទុត្តមោ;

នារទោ នាម នាមេន, អសមោ អប្បដិបុគ្គលោ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ១០។១);

បទុមុត្តរោ ពុទ្ធោ

នារទពុទ្ធស្ស បន អបរភាគេ ឥតោ សតសហស្សកប្បមត្ថកេ ឯកស្មិំ កប្បេ ឯកោវ បទុមុត្តរោ នាម ពុទ្ធោ ឧទបាទិ។ តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមេ សន្និបាតេ កោដិសតសហស្សំ ភិក្ខូ អហេសុំ, ទុតិយេ វេភារបព្ពតេ នវុតិកោដិសហស្សានិ, តតិយេ អសីតិកោដិសហស្សានិ។ តទា ពោធិសត្តោ ជដិលោ នាម មហារដ្ឋិយោ ហុត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស សចីវរំ ទានំ អទាសិ។ សោបិ តំ សត្ថា “អនាគតេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ បទុមុត្តរស្ស បន ភគវតោ កាលេ តិត្ថិយា នាម នាហេសុំ។ សព្ពទេវមនុស្សា ពុទ្ធមេវ សរណំ អគមិំសុ។ តស្ស នគរំ ហំសវតី នាម អហោសិ, បិតា អានន្ទោ នាម ខត្តិយោ, មាតា សុជាតា នាម ទេវី, ទេវលោ ច សុជាតោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, សុមនោ នាមុបដ្ឋាកោ, អមិតា ច អសមា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, សាលរុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, សរីរប្បភា សមន្តតោ ទ្វាទសយោជនានិ គណ្ហិ, វស្សសតសហស្សំ អាយូតិ។

“នារទស្ស អបរេន, សម្ពុទ្ធោ ទ្វិបទុត្តមោ;

បទុមុត្តរោ នាម ជិនោ, អក្ខោភោ សាគរូបមោ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ១១។១);

សុមេធោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ តិំស កប្បសហស្សានិ អតិក្កមិត្វា សុមេធោ ច សុជាតោ ចាតិ ឯកស្មិំ កប្បេ ទ្វេ ពុទ្ធា និព្ពត្តិំសុ។ សុមេធស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមសន្និបាតេ សុទស្សននគរេ កោដិសតំ ខីណាសវា អហេសុំ, ទុតិយេ នវុតិកោដិយោ, តតិយេ អសីតិកោដិយោ។

តទា ពោធិសត្តោ ឧត្តរោ នាម មាណវោ ហុត្វា និទហិត្វា ឋបិតំយេវ អសីតិកោដិធនំ វិស្សជ្ជេត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា ធម្មំ សុត្វា សរណេសុ បតិដ្ឋាយ និក្ខមិត្វា បព្ពជិ។ សោបិ តំ “អនាគតេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ សុមេធស្ស ភគវតោ សុទស្សនំ នាម នគរំ អហោសិ, សុទត្តោ នាម រាជា បិតា, មាតាបិ សុទត្តា នាម ទេវី, សរណោ ច សព្ពកាមោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, សាគរោ នាមុបដ្ឋាកោ, រាមា ច សុរាមា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, មហានីបរុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ អដ្ឋាសីតិហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, អាយុ នវុតិ វស្សសហស្សានីតិ។

“បទុមុត្តរស្ស អបរេន, សុមេធោ នាម នាយកោ;

ទុរាសទោ ឧគ្គតេជោ, សព្ពលោកុត្តមោ មុនី”តិ។ (ពុ។ វំ។ ១២។១);

សុជាតោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ សុជាតោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមសន្និបាតេ សដ្ឋិ ភិក្ខុសតសហស្សានិ អហេសុំ, ទុតិយេ បណ្ណាសំ, តតិយេ ចត្តាលីសំ។ តទា ពោធិសត្តោ ចក្កវត្តិរាជា ហុត្វា “ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ”តិ សុត្វា ឧបសង្កមិត្វា ធម្មំ សុត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស សទ្ធិំ សត្តហិ រតនេហិ ចតុមហាទីបរជ្ជំ ទត្វា សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិ។ សកលរដ្ឋវាសិនោ រដ្ឋុប្បាទំ គហេត្វា អារាមិកកិច្ចំ សាធេន្តា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស និច្ចំ មហាទានំ អទំសុ។ សោបិ តំ សត្ថា “អនាគតេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ តស្ស ភគវតោ នគរំ សុមង្គលំ នាម អហោសិ, ឧគ្គតោ នាម រាជា បិតា, បភាវតី នាម មាតា, សុទស្សនោ ច សុទេវោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, នារទោ នាមុបដ្ឋាកោ, នាគា ច នាគសមាលា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, មហាវេឡុរុក្ខោ ពោធិ។ សោ កិរ មន្ទច្ឆិទ្ទោ ឃនក្ខន្ធោ ឧបរិ និគ្គតាហិ មហាសាខាហិ មោរបិញ្ឆកលាបោ វិយ វិរោចិត្ថ។ តស្ស ភគវតោ សរីរំ បណ្ណាសហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, អាយុ នវុតិ វស្សសហស្សានីតិ។

“តត្ថេវ មណ្ឌកប្បម្ហិ, សុជាតោ នាម នាយកោ;

សីហហនុសភក្ខន្ធោ, អប្បមេយ្យោ ទុរាសទោ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ១៣។១);

បិយទស្សី ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ ឥតោ អដ្ឋារសកប្បសតមត្ថកេ ឯកស្មិំ កប្បេ បិយទស្សី, អត្ថទស្សី, ធម្មទស្សីតិ តយោ ពុទ្ធា និព្ពត្តិំសុ។ បិយទស្សិស្សាបិ ភគវតោ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមេ កោដិសតសហស្សំ ភិក្ខូ អហេសុំ, ទុតិយេ នវុតិកោដិយោ, តតិយេ អសីតិកោដិយោ។ តទា

ເພາຘິສເຕ຺ຕາ ກສ຺ສເປາ ນາມ ມາຓເວາ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ປາຣງ຺ຄເຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ເກາຏິສຕສຫສ຺ສຘນປຣິຈ຺ຈາເຄນ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສຣເຓສຸ ຈ ສີເລສຸ ຈ ປຕິຏ຺ຐາສິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ອຏ຺ຐາຣສກປ຺ປສຕມຕ຺ຖເກ ພຸເທ຺ຘາ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ຠຄວເຕາ ອເນາມໍ ນາມ ນຄຣໍ ອເຫາສິ, ປິຕາ ສຸທິເນ຺ນາ ນາມ ຣາຊາ, ມາຕາ ຈນ຺ທາ ນາມ, ປາລິເຕາ ຈ ສພ຺ພທສ຺ສີ ຈ ເທ຺ວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ເສາຠິເຕາ ນາມຸປຏ຺ຐາເກາ, ສຸຊາຕາ ຈ ຘມ຺ມທິນ຺ນາ ຈ ເທ຺ວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ກກຸຘຣຸເກ຺ຂາ ເພາຘິ, ສຣີຣໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອເຫາສິ, ນວຸຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສໍ ອາຍູຕິ.

“ສຸຊາຕສ຺ສ ອປເຣນ, ສຍມ຺ຠູ ເລາກນາຍເກາ;

ທຸຣາສເທາ ອສມສເມາ, ປິຍທສ຺ສີ ມຫາຍເສາ”ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໑໕.໑);

ອຕ຺ຖທສ຺ສີ ພຸເທ຺ຘາ

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ອຕ຺ຖທສ຺ສີ ນາມ ຠຄວາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕເຍາ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ. ປຐເມ ອຏ຺ຐນວຸຕິ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ອຏ຺ຐາສີຕິສຕສຫສ຺ສານິ, ຕຖາ ຕຕິເຍ. ຕທາ ເພາຘິສເຕ຺ຕາ ສຸສີເມາ ນາມ ມຫິເທ຺ຘິເກາ ຕາປເສາ ຫຸຕ຺ວາ ເທວເລາກເຕາ ມນ຺ທາຣວປຸປ຺ຜຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊສິ, ເສາປິ ນໍ “ອນາຄເຕ ພຸເທ຺ຘາ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ຠຄວເຕາ ເສາຠນໍ ນາມ ນຄຣໍ ອເຫາສິ, ສາຄເຣາ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ສຸທສ຺ສນາ ນາມ ມາຕາ, ສເນ຺ຕາ ຈ ອຸປສເນ຺ຕາ ຈ ເທ຺ວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອຠເຍາ ນາມຸປຏ຺ຐາເກາ, ຘມ຺ມາ ຈ ສຸຘມ຺ມາ ຈ ເທ຺ວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ຈມ຺ປກຣຸເກ຺ຂາ ເພາຘິ, ສຣີຣໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອເຫາສິ, ສຣີຣປ຺ປຠາ ສມນ຺ຕເຕາ ສພ຺ພກາລໍ ເຍາຊນມຕ຺ຕໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ, ອາຍຸ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສນ຺ຕິ.

“ຕເຕ຺ຖວ ມຓ຺ຑກປ຺ປມ຺ຫິ, ອຕ຺ຖທສ຺ສີ ນຣາສເພາ;

ມຫາຕມໍ ນິຫນ຺ຕ຺ວານ, ປເຕ຺ຕາ ສເມ຺ພາຘິມຸຕ຺ຕມ”ນ຺ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໑໖.໑);

ຘມ຺ມທສ຺ສີ ພຸເທ຺ຘາ

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ຘມ຺ມທສ຺ສີ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕເຍາ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ. ປຐເມ ເກາຏິສຕໍ ຠິກ຺ຂູ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ນວຸຕິເກາຏິເຍາ, ຕຕິເຍ ອສີຕິເກາຏິເຍາ. ຕທາ ເພາຘິສເຕ຺ຕາ ສເກ຺ກາ ເທວຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ທິພ຺ພຄນ຺ຘປຸເປ຺ຜຫິ ຈ ທິພ຺ພຕຸຣິເຍຫິ ຈ ປູຊໍ ອກາສິ, ເສາປິ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ອນາຄເຕ ພຸເທ຺ຘາ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ຠຄວເຕາ ສຣຓໍ ນາມ ນຄຣໍ ອເຫາສິ, ປິຕາ ສຣເຓາ ນາມ ຣາຊາ, ມາຕາ ສຸນນ຺ທາ ນາມ ເທວີ, ປທຸເມາ ຈ ຜຸສ຺ສເທເວາ ຈ ເທ຺ວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ສຸເນ຺ຕາ ນາມຸປຏ຺ຐາເກາ, ເຂມາ ຈ ສພ຺ພນາມາ ຈ ເທ຺ວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ຣຕ຺ຕກຸຣວກຣຸເກ຺ຂາ ເພາຘິ, “ພິມ຺ພິຊາເລາ”ຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ສຣີຣໍ ປນສ຺ສ ອສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອເຫາສິ, ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອາຍູຕິ.

"តត្ថេវ មណ្ឌកប្បម្ហិ, ធម្មទស្សី មហាយសោ;

តមន្ធការំ វិធមិត្វា, អតិរោចតិ សទេវកេ"តិ (ពុ. វំ. ១៦.១);

សិទ្ធត្ថោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ ឥតោ ចតុនវុតិកប្បមត្ថកេ ឯកស្មិំ កប្បេ ឯកោវ សិទ្ធត្ថោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមសន្និបាតេ កោដិសតំ ភិក្ខូ អហេសុំ, ទុតិយេ នវុតិកោដិយោ, តតិយេ អសីតិកោដិយោ។ តទា ពោធិសត្តោ ឧគ្គតេជោ អភិញ្ញាពលសម្បន្នោ មង្គលោ នាម តាបសោ ហុត្វា មហាជម្ពុផលំ អាហរិត្វា តថាគតស្ស អទាសិ។ សត្ថា តំ ផលំ បរិភុញ្ជិត្វា "ចតុនវុតិកប្បមត្ថកេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី"តិ ព្យាកាសិ។ តស្ស នគរំ វេភារំ នាម អហោសិ, បិតា ជយសេនោ នាម រាជា, មាតា សុផស្សា នាម ទេវី, សម្ពលោ ច សុមិត្តោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, រេវតោ នាមុបដ្ឋាកោ, សីវលី ច សុរាមា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, កណិការរុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ សដ្ឋិហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, វស្សសតសហស្សំ អាយូតិ។

"ធម្មទស្សិស្ស អបរេន, សិទ្ធត្ថោ លោកនាយកោ;

និហនិត្វា តមំ សព្ពំ, សូរិយោ អព្ភុគ្គតោ យថា"តិ (ពុ. វំ. ១៧.១);

តិស្សោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ ឥតោ ទ្វានវុតិកប្បេ តិស្សោ ផុស្សោតិ ឯកស្មិំ កប្បេ ទ្វេ ពុទ្ធា និព្ពត្តិំសុ។ តិស្សស្ស ភគវតោ តយោ សាវកសន្និបាតា។ បឋមសន្និបាតេ ភិក្ខូនំ កោដិសតំ អហោសិ, ទុតិយេ នវុតិកោដិយោ, តតិយេ អសីតិកោដិយោ។ តទា ពោធិសត្តោ មហាភោគោ មហាយសោ សុជាតោ នាម ខត្តិយោ ហុត្វា ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា មហិទ្ធិកភាវំ បត្វា "ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ"តិ សុត្វា ទិព្ពមន្ទារវបទុមបារិច្ឆត្តកបុប្ផានិ អាទាយ ចតុបរិសមជ្ឈេ គច្ឆន្តំ តថាគតំ បូជេសិ, អាកាសេ បុប្ផវិតានំ អកាសិ។ សោបិ នំ សត្ថា "ឥតោ ទ្វានវុតិកប្បេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី"តិ ព្យាកាសិ។ តស្ស នគរំ ខេមំ នាម អហោសិ, បិតា ជនសន្ធោ នាម ខត្តិយោ, មាតា បទុមា នាម ទេវី, ព្រហ្មទេវោ ច ឧទយោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, សមង្គោ នាមុបដ្ឋាកោ, ផុស្សា ច សុទត្តា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, អសនរុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ សដ្ឋិហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, វស្សសតសហស្សំ អាយូតិ។

"សិទ្ធត្ថស្ស អបរេន, អសមោ អប្បដិបុគ្គលោ;

អគ្គតេជោ អមិតយសោ, តិស្សោ លោកគ្គនាយកោ”តិ (ពុ. វំ. ១៨.១);

ផុស្សោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ ផុស្សោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ. តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា, បឋមសន្និបាតេ សដ្ឋិ ភិក្ខុសតសហស្សានិ អហេសុំ, ទុតិយេ បណ្ណាស, តតិយេ ឆត្តិំស. តទា ពោធិសត្តោ វិជិតាវី នាម ខត្តិយោ ហុត្វា មហារជ្ជំ បហាយ សត្ថុ សន្តិកេ បព្វជិត្វា តីណិ បិដកានិ ឧគ្គហេត្វា មហាជនស្ស ធម្មកថំ កថេសិ, សីលបារមិញ្ច បូរេសិ. សោបិ នំ “ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ. តស្ស ភគវតោ កាសិ នាម នគរំ អហោសិ, ជយសេនោ នាម រាជា បិតា, សិរិមា នាម មាតា, សុរក្ខិតោ ច ធម្មសេនោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, សភិយោ នាម ឧបដ្ឋាកោ, ចាលា ច ឧបចាលា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, អាមលករុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, នវុតិ វស្សសហស្សានិ អាយូតិ.

“តទេវ មណ្ឌកប្បម្ហិ,អហុ សត្ថា អនុត្តរោ;

អនូបមោ អសមសមោ, ផុស្សោ លោកគ្គនាយកោ”តិ (ពុ. វំ. ១៩.១);

វិបស្សី ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ ឥតោ ឯកនវុតិកប្បេ វិបស្សី នាម សត្ថា ឧទបាទិ. តស្សាបិ តយោ សាវកសន្និបាតា, បឋមសន្និបាតេ អដ្ឋសដ្ឋិ ភិក្ខុសតសហស្សានិ អហេសុំ, ទុតិយេ ឯកសតសហស្សំ, តតិយេ អសីតិសហស្សានិ. តទា ពោធិសត្តោ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ អតុលោ នាម នាគរាជា ហុត្វា សត្តរតនខចិតំ សោវណ្ណមយំ មហាបីឋំ ភគវតោ អទាសិ. សោបិ នំ “ឥតោ ឯកនវុតិកប្បេ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ. តស្ស ភគវតោ ពន្ធុមតី នាម នគរំ អហោសិ, ពន្ធុមា នាម រាជា បិតា, ពន្ធុមតី នាម មាតា, ខណ្ឌោ ច តិស្សោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, អសោកោ នាម ឧបដ្ឋាកោ, ចន្ទា ច ចន្ទមិត្តា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, បាដលិរុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ អសីតិហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, សរីរប្បភា សទា សត្ត យោជនានិ ផរិត្វា អដ្ឋាសិ, អសីតិ វស្សសហស្សានិ អាយូតិ.

“ផុស្សស្ស ច អបរេន, សម្ពុទ្ធោ ទ្វិបទុត្តមោ;

វិបស្សី នាម នាមេន, លោកេ ឧប្បជ្ជិ ចក្ខុមា”តិ (ពុ. វំ. ២០.១);

ສິຂີ ພຸທ຺ໂທ

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ອິໂຕ ເອກຕິໍສກປ຺ເປ ສິຂີ ຈ ເວສ຺ສຠູ ຈາຕິ ທ຺ເວ ພຸທ຺ທາ ອເຫສຸໍ. ສິຂິສ຺ສາປິ ຠຄວໂຕ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ. ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສໍ ອໂຫສິ, ທຸຕິເຍ ອສີຕິຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ, ຕຕິເຍ ສຕ຺ຕຕິຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຣິນ຺ທໂມ ນາມ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສຈີວຣໍ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣຕນປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ຫຕ຺ຖິຣຕນໍ ທຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິປ຺ປມາຓໍ ກຕ຺ວາ ກປ຺ປິຍຠຓ຺ຑໍ ອທາສິ. ໂສປິ ນໍ ສຕ຺ຖາ "ເອກຕິໍເສ ກປ຺ເປ ພຸທ຺ໂທ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ອຣຸຓວຕີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ອຣຸໂຓ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ ປິຕາ, ປຠາວຕີ ນາມ ມາຕາ, ອຠິຠູ ຈ ສມ຺ຠໂວ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ເຂມງ຺ກໂຣ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ສຂິລາ ຈ ປທຸມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ປຸຓ຺ຑຣີກຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ສຕ຺ຕຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ສຣີຣປ຺ປຠາ ໂຍຊນຕ຺ຕຍໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ, ສຕ຺ຕຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ.

"ວິປສ຺ສິສ຺ສ ອປເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂທ ທ຺ວິປທຸຕ຺ຕໂມ;

ສິຂິວ຺ຫໂຍ ອາສິ ຊິໂນ, ອສໂມ ອປ຺ປຏິປຸຄ຺ຄໂລ"ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໒໑.໑);

ເວສ຺ສຠູ ພຸທ຺ໂທ

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ເວສ຺ສຠູ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ. ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ອສີຕິ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ສຕ຺ຕຕິ, ຕຕິເຍ ສຏ຺ຐິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຸທສ຺ສໂນ ນາມ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສຈີວຣໍ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອາຈາຣຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ ພຸທ຺ທຣຕເນ ຈິຕ຺ຕີກາຣປີຕິພຫຸໂລ ອໂຫສິ. ໂສປິ ນໍ ຠຄວາ "ເອກຕິໍເສ ກປ຺ເປ ພຸທ຺ໂທ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ອໂນມໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ສຸປ຺ປຕີໂຕ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ຍສວຕີ ນາມ ມາຕາ, ໂສໂຓ ຈ ອຸຕ຺ຕໂຣ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອຸປສນ຺ໂຕ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ຣາມາ ຈ ສຸຣາມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ສາລຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ສຏ຺ຐິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ສຏ຺ຐິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ.

"ຕຕ຺ເຖວ ມຓ຺ຑກປ຺ປມ຺ຫິ, ອສໂມ ອປ຺ປຏິປຸຄ຺ຄໂລ;

ເວສ຺ສຠູ ນາມ ນາມເຍນ, ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ໂສ ຊິໂນ"ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໒໒.໑);

ກກຸສນ຺ໂທ ພຸທ຺ໂທ

តស្ស អបរភាគេ ឯកស្មិំ កប្បេ ចត្តារោ ពុទ្ធា និព្វត្តា កកុសន្ធោ, កោណាគមនោ, កស្សបោ, អម្ហាកំ ភគវាតិ។ កកុសន្ធស្ស ភគវតោ ឯកោវ សាវកសន្និបាតោ, តត្ថ ចត្តាលីស ភិក្ខុសហស្សានិ អហេសុំ។ តទា ពោធិសត្តោ ខេមោ នាម រាជា ហុត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស សបត្តចីវរំ មហាទានញ្ចេវ អញ្ជនាទិភេសជ្ជានិ ច ទត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បព្ពជិ។ សោបិ នំ សត្ថា “ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ កកុសន្ធស្ស បន ភគវតោ ខេមំ នាម នគរំ អហោសិ, អគ្គិទត្តោ នាម ព្រាហ្មណោ បិតា, វិសាខា នាម ព្រាហ្មណី មាតា, វិធុរោ ច សញ្ជីវោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, ពុទ្ធិជោ នាមុបដ្ឋាកោ, សាមា ច ចម្បា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, មហាសិរីសរុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ ចត្តាលីសហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, ចត្តាលីស វស្សសហស្សានិ អាយូតិ។

“វេស្សភុស្ស អបរេន, សម្ពុទ្ធោ ទ្វិបទុត្តមោ;

កកុសន្ធោ នាម នាមេន, អប្បមេយ្យោ ទុរាសទោ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២៣។១);

កោណាគមនោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ កោណាគមនោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ ឯកោវ សាវកសន្និបាតោ, តត្ថ តិំស ភិក្ខុសហស្សានិ អហេសុំ។ តទា ពោធិសត្តោ បព្ពតោ នាម រាជា ហុត្វា អមច្ចគណបរិវុតោ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មទេសនំ សុត្វា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ និមន្តេត្វា មហាទានំ បវត្តេត្វា បត្តុណ្ណចីនបដកោសេយ្យកម្ពលទុកូលានិ ចេវ សុវណ្ណបដិកញ្ច ទត្វា សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិ។ សោបិ នំ សត្ថា “ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ តស្ស ភគវតោ សោភវតី នាម នគរំ អហោសិ, យញ្ញទត្តោ នាម ព្រាហ្មណោ បិតា, ឧត្តរា នាម ព្រាហ្មណី មាតា, ភិយ្យោសោ ច ឧត្តរោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, សោត្ថិជោ នាមុបដ្ឋាកោ, សមុទ្ទា ច ឧត្តរា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, ឧទុម្ពររុក្ខោ ពោធិ, សរីរំ តិំសហត្ថុព្ពេធំ អហោសិ, តិំស វស្សសហស្សានិ អាយូតិ។

“កកុសន្ធស្ស អបរេន, សម្ពុទ្ធោ ទ្វិបទុត្តមោ;

កោណាគមនោ នាម ជិនោ, លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២៤។១);

កស្សបោ ពុទ្ធោ

តស្ស អបរភាគេ កស្សបោ នាម សត្ថា ឧទបាទិ។ តស្សាបិ ឯកោវ សាវកសន្និបាតោ, តត្ថ វីសតិ ភិក្ខុសហស្សានិ អហេសុំ។ តទា ពោធិសត្តោ ជោតិបាលោ នាម មាណវោ ហុត្វា តិណ្ណំ វេទានំ បារគូ ភូមិយញ្ចេវ អន្តលិក្ខេ ច បាកដោ ឃដិការស្ស កុម្ភការស្ស មិត្តោ អហោសិ។ សោ តេន សទ្ធិំ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា ធម្មកថំ សុត្វា បព្ពជិត្វា អារទ្ធវីរិយោ តីណិ បិដកានិ ឧគ្គហេត្វា

ᩅᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᩮᩣᨽᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᨶᨣᩁᩴ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩦ ᨶᩣᨾ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨸᩥᨲᩣ, ᨵᨶᩅᨲᩦ ᨶᩣᨾ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩦ ᨾᩣᨲᩣ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨧ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩮᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᩣ, ᩋᨶᩩᩊᩣ ᨧ ᩏᩁᩩᩅᩮᩊᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᩥᨠᩣ, ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥ, ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩅᩦᩈᨲᩥᩉᨲ᩠ᨳᩩᨻ᩠ᨻᩮᨵᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᩣᨿᩪᨲᩥ᪨

“ᨠᩮᩣᨱᩣᨣᨾᨶᩔ ᩋᨸᩁᩮᨶ, ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨸᨴᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ;

ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᨶ, ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ ᨸᨽᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪒᪕᪨᪑);

ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᨴᩈᨻᩃᩮᩣ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨸᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮ ᩍᨵ ᨶ ᨴᩔᩥᨲᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨸᨶ ᨲᨱ᩠ᩉᨦ᩠ᨠᩁᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᨲᨱ᩠ᩉᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ ᨾᩮᨵᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ, ᩋᨳᩮᩣᨸᩥ ᩈᩁᨱᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ;

ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨸᨴᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ᪨

“ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨾᨶᩮᩣ ᨧ, ᩁᩮᩅᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩮᩣ ᨾᩩᨶᩥ;

ᩋᨶᩮᩣᨾᨴᩔᩦ ᨸᨴᩩᨾᩮᩣ, ᨶᩣᩁᨴᩮᩣ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ᪨

“ᩈᩩᨾᩮᨵᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨩᩣᨲᩮᩣ ᨧ, ᨸᩥᨿᨴᩔᩦ ᨾᩉᩣᨿᩈᩮᩣ;

ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩦ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩔᩦ, ᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨿᨠᩮᩣ᪨

“ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨹᩩᩔᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩅᩥᨸᩔᩦ ᩈᩥᨡᩦ ᩅᩮᩔᨽᩪ;

ᨠᨠᩩᩈᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩮᩣᨱᩣᨣᨾᨶᩮᩣ, ᨠᩔᨸᩮᩣ ᨧᩣᨸᩥ ᨶᩣᨿᨠᩮᩣ᪨

“ᩑᨲᩮ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᩅᩦᨲᩁᩣᨣᩣ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩣ;

ᩈᨲᩁᩴᩈᩦᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨾᩉᩣᨲᨾᩅᩥᨶᩮᩣᨴᨶᩣ;

ᨩᩃᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨡᨶ᩠ᨵᩣᩅ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣ ᨲᩮ ᩈᩈᩣᩅᨠᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩔᨸᩔ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩒᩁᨠᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩮᩣ ᨸᨶ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩮᨶᩮᨲ –

“ᨾᨶᩩᩔᨲ᩠ᨲᩴ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ, ᩉᩮᨲᩩ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᨴᩔᨶᩴ;

ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣ ᨣᩩᨱᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨨᨶ᩠ᨴᨲᩣ;

ᩋᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩣ, ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩣᩁᩮᩣ ᩈᨾᩥᨩ᩠ᨫᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ (ᨻᩩ᪨ ᩅᩴ᪨ ᪒᪨᪕᪙) –

ᩍᨾᩮ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᨸᩣᨴᨾᩪᩃᩮ ᨠᨲᩣᨽᩥᨶᩦᩉᩣᩁᩮᨶ “ᩉᨶ᩠ᨴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩁᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ, ᩅᩥᨧᩥᨶᩣᨾᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩏᩔᩣᩉᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩅᩥᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨴᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᩴ, ᨸᨮᨾᩴ ᨴᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩥᩴ”ᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩥᨲᩣᨴᨿᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩁᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᨿᩣᩅ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᩣᨣᨾᩥ᪨ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᨿᩮ ᨲᩮ ᨠᨲᩣᨽᩥᨶᩦᩉᩣᩁᩣᨶᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩣ ᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩣ –

“ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣ ᨶᩥᨿᨲᩣ ᨶᩁᩣ;

ᩈᩴᩈᩁᩴ ᨴᩦᨥᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ, ᨠᨸ᩠ᨸᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩮᩉᩥᨸᩥ᪨

“ᩋᩅᩦᨧᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨶᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩ ᨧ;

ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨾᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨡᩩᨸ᩠ᨸᩥᨸᩣᩈᩣ, ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᩃᨠᨬ᩠ᨩᩥᨠᩣ᪨

“ន ហោន្តិ ខុទ្ទកា បាណា, ឧប្បជ្ជន្តាបិ ទុគ្គតិំ;

ជាយមានា មនុស្សេសុ, ជច្ចន្ធា ន ភវន្តិ តេ។

“សោតវេកល្លតា នត្ថិ, ន ភវន្តិ មូគបក្ខិកា;

ឥត្ថិភាវំ ន គច្ឆន្តិ, ឧភតោព្យញ្ជនបណ្ឌកា។

“ន ភវន្តិ បរិយាបន្នា, ពោធិយា និយតា នរា;

មុត្តា អានន្តរិកេហិ, សព្វត្ថ សុទ្ធគោចរា។

“មិច្ឆាទិដ្ឋិំ ន សេវន្តិ, កម្មកិរិយទស្សនា;

វសមានាបិ សគ្គេសុ, អសញ្ញំ នុបបជ្ជរេ។

“សុទ្ធាវាសេសុ ទេវេសុ, ហេតុ នាម ន វិជ្ជតិ;

នេក្ខម្មនិន្នា សប្បុរិសា, វិសំយុត្តា ភវាភវេ;

ចរន្តិ លោកត្ថចរិយាយោ, បូរេន្តិ សព្វបារមី”តិ។

ឯតេ អានិសំសេ អធិគន្ត្វាវ អាគតោ។ បារមិយោ បូរេន្តស្ស ចស្ស អកិត្តិព្រាហ្មណកាលេ, សង្ខព្រាហ្មណកាលេ, ធនញ្ចយរាជកាលេ, មហាសុទស្សនរាជកាលេ, មហាគោវិន្ទកាលេ, និមិមហារាជកាលេ, ចន្ទកុមារកាលេ, វិសយ្ហសេដ្ឋិកាលេ, សិវិរាជកាលេ, វេស្សន្តររាជកាលេតិ ទានបារមិតាយ បូរិតត្តភាវានំ បរិយន្តោ នាម នត្ថិ។ ឯកន្តេន បនស្ស សសបណ្ឌិតជាតកេ –

“ភិក្ខាយ ឧបគតំ ទិស្វា, សកត្តានំ បរិច្ចជិំ;

ទានេន មេ សមោ នត្ថិ, ឯសា មេ ទានបារមី”តិ។ (ចរិយា. ១.តស្សុទ្ទាន) –

ឯវំ អត្តបរិច្ចាគំ ករោន្តស្ស ទានបារមិតា បរមត្ថបារមី នាម ជាតា· តថា សីលវនាគរាជកាលេ, ចម្បេយ្យនាគរាជកាលេ, ភូរិទត្តនាគរាជកាលេ, ឆទ្ទន្តនាគរាជកាលេ, ជយទ្ទិសរាជបុត្តកាលេ, អលីនសត្តុកុមារកាលេតិ សីលបារមិតាយ បូរិតត្តភាវានំ បរិយន្តោ នាម នត្ថិ· ឯកន្តេន បនស្ស សង្ខបាលជាតកេ –

“សូលេហិ វិជ្ឈិយន្តោបិ, កោដ្ដិយន្តោបិ សត្តិភិ;

ភោជបុត្តេ ន កុប្បាមិ, ឯសា មេ សីលបារមី”តិ· (ចរិយា· ២·៩១) –

ឯវំ អត្តបរិច្ចាគំ ករោន្តស្ស សីលបារមិតា បរមត្ថបារមី នាម ជាតា· តថា សោមនស្សកុមារកាលេ, ហត្ថិបាលកុមារកាលេ, អយោឃរបណ្ឌិតកាលេតិ មហារជ្ជំ បហាយ នេក្ខម្មបារមិតាយ បូរិតត្តភាវានំ បរិយន្តោ នាម នត្ថិ· ឯកន្តេន បនស្ស ចូឡសុតសោមជាតកេ –

“មហារជ្ជំ ហត្ថគតំ, ខេឡបិណ្ឌំច ឆឌ្ឌយិំ;

ចជតោ ន ហោតិ លគ្គនំ, ឯសា មេ នេក្ខម្មបារមី”តិ· –

ឯវំ និស្សង្គតាយ រជ្ជំ ឆឌ្ឌេត្វា និក្ខមន្តស្ស នេក្ខម្មបារមិតា បរមត្ថបារមី នាម ជាតា· តថា វិធុរបណ្ឌិតកាលេ, មហាគោវិន្ទបណ្ឌិតកាលេ, កុទ្ទាលបណ្ឌិតកាលេ, អរកបណ្ឌិតកាលេ, ពោធិបរិព្ពាជកកាលេ, មហោសធបណ្ឌិតកាលេតិ បញ្ញាបារមិតាយ បូរិតត្តភាវានំ បរិយន្តោ នាម នត្ថិ· ឯកន្តេន បនស្ស សត្តុភស្តជាតកេ សេនកបណ្ឌិតកាលេ –

“បញ្ញាយ វិចិនន្តោហំ, ព្រាហ្មណំ មោចយិំ ទុខា;

បញ្ញាយ មេ សមោ នត្ថិ, ឯសា មេ បញ្ញាបារមី”តិ· –

អន្តោភស្តគតំ សប្បំ ទស្សេន្តស្ស បញ្ញាបារមិតា បរមត្ថបារមី នាម ជាតា· តថា វីរិយបារមិតាទីនម្បិ បូរិតត្តភាវានំ បរិយន្តោ នាម នត្ថិ· ឯកន្តេន បនស្ស មហាជនកជាតកេ –

“អតីរទស្សី ជលមជ្ឈេ, ហតា សព្ពេវ មានុសា;

ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຎ຺ຎຖາ ນຕ຺ຖິ, ເອສາ ເມ ວີຣິຍປາຣມີ"ຕິ –

ເອວໍ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ຕຣນ຺ຕສ຺ສ ວີຣິຍປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ຂນ຺ຕິວາທິຊາຕເກ –

"ອເຈຕນໍວ ເກາເຏ຺ຏເນ຺ຕ, ຕິເຓ຺ຫນ ຜຣສຸນາ ມມໍ;

ກາສິຣາເຊ ນ ກຸປ຺ປາມິ, ເອສາ ເມ ຂນ຺ຕິປາຣມີ"ຕິ –

ເອວໍ ອເຈຕນຠາເວນ ວິຍ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອຘິວາເສນ຺ຕສ຺ສ ຂນ຺ຕິປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ມຫາສຸຕເສາມຊາຕເກ –

"ສຈ຺ຈວາຈໍ ອນຸຣກ຺ຂນ຺ເຕາ, ຈຊິຕ຺ວາ ມມ ຊີວິຕໍ;

ເມາເຈສິໍ ເອກສຕໍ ຂຕ຺ຕິເຍ, ເອສາ ເມ ສຈ຺ຈປາຣມີ"ຕິ –

ເອວໍ ຊີວິຕໍ ຈຊິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈມນຸຣກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສ ສຈ຺ຈປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ມູຄປກ຺ຂຊາຕເກ –

"ມາຕາປິຕາ ນ ເມ ເທສ຺ສາ, ນປິ ເທສ຺ສໍ ມຫາຍສໍ;

ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປິຍໍ ມຍ຺ຫໍ, ຕສ຺ມາ ວຕມຘິຏ຺ຐຫິ"ນ຺ຕິ (ຈຣິຍາ. ໓.໙໔) –

ເອວໍ ຊີວິຕມ຺ປິ ຈຊິຕ຺ວາ ວຕໍ ອຘິຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ອຘິຏ຺ຐານປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ສຸວຓ຺ຓສາມຊາຕເກ –

"ນ ມໍ ເກາຈິ ອຸຕ຺ຕສຕິ, ນປິຫໍ ຠາຍາມິ ກສ຺ສຈິ;

ເມຕ຺ຕາພເລນຸປຕ຺ຖທ຺ເຘາ, ຣມາມິ ປວເນ ຕທາ"ຕິ (ຈຣິຍາ. ໓.໑໑໓) –

ເອວໍ ຊີວິຕມ຺ປິ ອເນາເລາເກຕ຺ວາ ເມຕ຺ຕາຍນ຺ຕສ຺ສ ເມຕ຺ຕາປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ມຫາເລາມຫໍສຊາຕເກ –

“សុសានេ សេយ្យំ កប្បេមិ, ឆវដ្ឋិកំ ឧបនិធាយហំ;

គាមណ្ឌលា ឧបាគន្ត្វា, រូបំ ទស្សេន្តិនប្បក”ន្តិ។ (ចរិយា. ៣.១១៩) –

ឯវំ គាមទារកេសុ និដ្ឋុភនាទីហិ ចេវ មាលាគន្ធូបហារាទីហិ ច សុខទុក្ខំ ឧប្បាទេន្តេសុបិ ឧបេក្ខំ អនតិវត្តេន្តស្ស ឧបេក្ខាបារមិតា បរមត្ថបារមី នាម ជាតា។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារតោ បនេស អត្ថោ ចរិយាបិដកតោ គហេតព្ពោតិ។ ឯវំ បារមិយោ បូរេត្វា វេស្សន្តរត្តភាវេ ឋិតោ –

“អចេតនាយំ បថវី, អវិញ្ញាយ សុខំ ទុខំ;

សាបិ ទានពលា មយ្ហំ, សត្តក្ខត្តុំ បកម្បថា”តិ។ (ចរិយា. ១.១២៤) –

ឯវំ មហាបថវិកម្បនាទីនិ មហាបុញ្ញានិ កត្វា អាយុបរិយោសានេ តតោ ចុតោ តុសិតភវនេ និព្ពត្តិ។ ឥតិ ទីបង្ករបាទមូលតោ បដ្ឋាយ យាវ អយំ តុសិតបុរេ និព្ពត្តិ, ឯត្តកំ ឋានំ ទូរេនិទានំ នាមាតិ វេទិតព្ពំ។

ទូរេនិទានកថា និដ្ឋិតា។

២. អវិទូរេនិទានកថា

តុសិតបុរេ វសន្តេយេវ បន ពោធិសត្តេ ពុទ្ធកោលាហលំ នាម ឧទបាទិ។ លោកស្មិញ្ហិ តីណិ កោលាហលានិ មហន្តានិ ឧប្បជ្ជន្តិ កប្បកោលាហលំ, ពុទ្ធកោលាហលំ, ចក្កវត្តិកោលាហលន្តិ។ តត្ថ “វស្សសតសហស្សច្ចយេន កប្បុដ្ឋានំ ភវិស្សតី”តិ លោកព្យូហា នាម កាមាវចរទេវា មុត្តសិរា វិកិណ្ណកេសា រុទមុខា អស្សូនិ ហត្ថេហិ បុញ្ឆមានា រត្តវត្ថនិវត្ថា អតិវិយ វិរូបវេសធារិនោ ហុត្វា មនុស្សបថេ វិចរន្តា ឯវំ អារោចេន្តិ – “មារិសា, ឥតោ វស្សសតសហស្សច្ចយេន កប្បុដ្ឋានំ ភវិស្សតិ, អយំ លោកោ វិនស្សិស្សតិ, មហាសមុទ្ទោបិ សុស្សិស្សតិ, អយញ្ច មហាបថវី សិនេរុ ច បព្ពតរាជា ឧឌ្ឍយ្ហិស្សន្តិ វិនស្សិស្សន្តិ, យាវ ព្រហ្មលោកា លោកវិនាសោ ភវិស្សតិ, មេត្តំ មារិសា, ភាវេថ, ករុណំ, មុទិតំ, ឧបេក្ខំ មារិសា, ភាវេថ, មាតរំ ឧបដ្ឋហថ, បិតរំ ឧបដ្ឋហថ, កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិនោ ហោថា”តិ។ ឥទំ កប្បកោលាហលំ នាម។ “វស្សសហស្សច្ចយេន បន សព្ពញ្ញុពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិ លោកបាលទេវតា “ឥតោ, មារិសា, វស្សសហស្សច្ចយេន សព្ពញ្ញុពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិ ឧគ្ឃោសេន្តិយោ អាហិណ្ឌន្តិ។ ឥទំ ពុទ្ធកោលាហលំ នាម។ “វស្សសតច្ចយេន ចក្កវត្តិរាជា ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិ ទេវតា “ឥតោ មារិសា វស្សសតច្ចយេន ចក្កវត្តិរាជា លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិ ឧគ្ឃោសេន្តិយោ អាហិណ្ឌន្តិ។ ឥទំ ចក្កវត្តិកោលាហលំ នាម។ ឥមានិ តីណិ កោលាហលានិ មហន្តានិ ហោន្តិ។

តេសុ ពុទ្ធកោលាហលសទ្ទំ សុត្វា សកលទសសហស្សចក្កវាឡទេវតា ឯកតោ សន្និបតិត្វា “អសុកោ នាម សត្តោ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ញត្វា តំ ឧបសង្កមិត្វា អាយាចន្តិ។ អាយាចមានា ច បុព្វនិមិត្តេសុ ឧប្បន្នេសុ អាយាចន្តិ។ តទា បន សព្វាបិ តា ឯកេកចក្កវាឡេ ចាតុមហារាជសក្កសុយាមសន្តុសិតសុនិម្មិតវសវត្តិមហាព្រហ្មេហិ សទ្ធិំ ឯកចក្កវាឡេ សន្និបតិត្វា តុសិតភវនេ ពោធិសត្តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា “មារិស, តុម្ហេហិ ទស បារមិយោ បូរេន្តេហិ ន សក្កសម្បត្តិំ, ន មារព្រហ្មចក្កវត្តិសម្បត្តិំ បត្ថេន្តេហិ បូរិតា, លោកនិត្ថរណត្ថាយ បន សព្វញ្ញុតំ បត្ថេន្តេហិ បូរិតា, សោ វោ ទានិ កាលោ, មារិស, ពុទ្ធត្តាយ, សមយោ, មារិស, ពុទ្ធត្តាយា”តិ យាចិំសុ។

អថ មហាសត្តោ ទេវតានំ បដិញ្ញំ អទត្វាវ កាលទីបទេសកុលជនេត្តិអាយុបរិច្ឆេទវសេន បញ្ចមហាវិលោកនំ នាម វិលោកេសិ។ តត្ថ “កាលោ នុ ខោ, អកាលោ នុ ខោ”តិ បឋមំ កាលំ វិលោកេសិ។ តត្ថ វស្សសតសហស្សតោ ឧទ្ធំ វឌ្ឍិតអាយុកាលោ កាលោ នាម ន ហោតិ។ កស្មា? តទា ហិ សត្តានំ ជាតិជរាមរណានិ ន បញ្ញាយន្តិ។ ពុទ្ធានញ្ច ធម្មទេសនា តិលក្ខណមុត្តា នាម នត្ថិ។ តេសំ “អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា”តិ កថេន្តានំ “កិំ នាមេតំ កថេន្តី”តិ នេវ សោតព្វំ ន សទ្ធាតព្វំ មញ្ញន្តិ, តតោ អភិសមយោ ន ហោតិ, តស្មិំ អសតិ អនិយ្យានិកំ សាសនំ ហោតិ។ តស្មា សោ អកាលោ។ វស្សសតតោ ឩនអាយុកាលោបិ កាលោ នាម ន ហោតិ។ កស្មា? តទា ហិ សត្តា ឧស្សន្នកិលេសា ហោន្តិ, ឧស្សន្នកិលេសានញ្ច ទិន្នោវាទោ ឱវាទដ្ឋានេ ន តិដ្ឋតិ, ឧទកេ ទណ្ឌរាជិ វិយ ខិប្បំ វិគច្ឆតិ។ តស្មា សោបិ អកាលោ។ វស្សសតសហស្សតោ បន បដ្ឋាយ ហេដ្ឋា, វស្សសតតោ បដ្ឋាយ ឧទ្ធំ អាយុកាលោ កាលោ នាម។ តទា ច វស្សសតាយុកាលោ, អថ មហាសត្តោ “និព្វត្តិតព្វកាលោ”តិ កាលំ បស្សិ។

តតោ ទីបំ វិលោកេន្តោ សបរិវារេ ចត្តារោ ទីបេ ឱលោកេត្វា “តីសុ ទីបេសុ ពុទ្ធា ន និព្វត្តន្តិ, ជម្ពុទីបេយេវ និព្វត្តន្តី”តិ ទីបំ បស្សិ។

តតោ “ជម្ពុទីបោ នាម មហា, ទសយោជនសហស្សបរិមាណោ, កតរស្មិំ នុ ខោ បទេសេ ពុទ្ធា និព្វត្តន្តី”តិ ឱកាសំ វិលោកេន្តោ មជ្ឈិមទេសំ បស្សិ។ មជ្ឈិមទេសោ នាម “បុរត្ថិមាយ ទិសាយ គជង្គលំ នាម និគមោ, តស្ស អបរេន មហាសាលា, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ។ បុរត្ថិមទក្ខិណាយ ទិសាយ សល្លវតី នាម នទី, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ។ ទក្ខិណាយ ទិសាយ សេតកណ្ណិកំ នាម និគមោ, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ។ បច្ឆិមាយ ទិសាយ ថូណំ នាម ព្រាហ្មណគាមោ, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ។ ឧត្តរាយ ទិសាយ ឧសីរទ្ធជោ នាម បព្វតោ, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ”តិ ឯវំ វិនយេ (មហាវ. ២៥៩) វុត្តោ បទេសោ។ សោ អាយាមតោ តីណិ យោជនសតានិ, វិត្ថារតោ អឌ្ឍតេយ្យានិ, បរិក្ខេបតោ នវ យោជនសតានីតិ ឯតស្មិំ បទេសេ ពុទ្ធា, បច្ចេកពុទ្ធា, អគ្គសាវកា, អសីតិ មហាសាវកា, ចក្កវត្តិរាជានោ, អញ្ញេ ច មហេសក្ខា ខត្តិយព្រាហ្មណគហបតិមហាសាលា ឧប្បជ្ជន្តិ។ ឥទញ្ចេត្ថ កបិលវត្ថុ នាម នគរំ, តត្ថ មយា និព្វត្តិតព្វន្តិ និដ្ឋំ អគមាសិ។

តតោ កុលំ វិលោកេន្តោ “ពុទ្ធា នាម វេស្សកុលេ វា សុទ្ទកុលេ វា ន និព្វត្តន្តិ។ លោកសម្មតេ បន ខត្តិយកុលេ វា ព្រាហ្មណកុលេ វាតិ ទ្វីសុយេវ កុលេសុ និព្វត្តន្តិ។ ឥទានិ ច ខត្តិយកុលំ លោកសម្មតំ, តត្ថ និព្វត្តិស្សាមិ, សុទ្ធោទនោ នាម រាជា មេ បិតា ភវិស្សតី”តិ

ក្យល់ បឃ្សិ៍

តទោ យាតទំ ចិនលិនេកន្តា “ព្យុទ្ធយាតា ភាយ នលិលិ ឃុទាភុត្តា ភ នេហាតិ, កប្បុយតាយហឃ្សំ បភ ប្ញុទិតបិទេយី ឌាតិនេទា បដ្ឋាឃ អពល្ហបញ្ចាឃិលិនេឃច នេហាតិ៍ អឃញ្ចា យហាយាឃា ភាយ នេឌី ៤ឌីឃី, អឃំ នេយ យាតា កចិឃ្សុតិ៍ កិត្តកំ បភឃ្សា អាឃ្នុតិ ធឃត្អំ យាឃាតំ ដ្ឋបទិ ឃត្ត ឌិចឃាតី”តិ បឃ្សិ៍

ព្ថតិ ព្ថយំ បញ្ចាយហាចិនលិកតំ ចិនលិនេកត្វា “កានលិ នេយ, យាទិឃា, ព្យុទ្ធកាចាឃា”តិ នេធចតាតំ ឃក្ខហំ កនេទានេត្តា បដិញ្ញា ធត្វា “កន្ទច, ព្យុនេយ្យ”តិ តា នេធចតា ដ្ឋនេឃ្យានេឌត្វា ព្យុឃិតនេធចតាហិ បទិត្យុនេទា ព្យុឃិតបុនេទ ភត្ថភចតំ បិចិឃិ៍ ឃត្ថនេធចនលិនេកឃុ ហិ ភត្ថភចតំ អត្ថិនេឃច៍ តត្ថ តំ នេធចតា “ព្ថនេទា ធ្យុនេទា ឃុកតិ កន្ទ, ព្ថនេទា ធ្យុនេទា ឃុកតិ កន្ទា”តិ បុនេត្ថ កតក្យុឃលកនេយ្យកានំ ឃានេឃយាភា ចិនទេត្តិ៍ នេឃា ៤ចំ នេធចតាហិ ក្យុឃល់ ឃានេឃយាភាហិ បទិត្យុនេទា តត្ថ ចិនទេត្តានេឃច ធចិត្វា យហាយាឃាឃ នេធចិឃា ក្យុន្ទិឃ្សិ បដិឃត្ថិ កល្យិា

តឃ្សុ អាចិកាចត្ថំ អឃំ អត្យុបុព្វិកធា – តធា កិទ ពបិលចត្តុភកនេទ អាឃាព្យហិភក្លត្តំ ឃដ្ឋដ្ឋំ អនេហាឃិ, យហាឌនេភា ភក្លត្តំ កិព្យអតិ៍ យហាយាឃាបិ នេធឌី បុនេទ បុណ្ណយាឃ ឃត្តយឌិចឃនេទា បដ្ឋាឃ ចិកតឃុទាបិតំ យាលិកន្ទចិក្ខុតិឃយ្យត្អំ ភក្លត្តកិព្យអំ អត្យុកចយាភា ឃត្តនេយ ឌិចនេឃ បិនេតាច ដ្ឋដ្ឋាឃ កនេត្ថធនេពភ ភ្យាឃិត្វា ចត្តាទិ ឃតឃហឃ្សានិ ចិឃ្សនេឌ្ឋត្វា យហាធាតំ ធត្វា ឃត្ថាលក្កានចិក្ខុឃិតា ចនេទកាឌតំ ក្យុឌ្ឋិត្វា ដ្ឋនេបិឃចក្កាតិ អឃិដ្ឋាឃ អលក្កតបដិឃត្តំ ឃិទិកក្ខំ បចិឃិត្វា ឃិទិឃឃនេភ តិបត្អា តិដ្ឋំ ឌ្យុក្កយាភា ព្ថយំ ឃុបិតំ អទ្ធុឃ – ចត្តានេទា កិទ តំ យហាទាឌានេភា ឃឃនេភនេភច ឃត្ថិ ដ្ឋក្លិបិត្វា ហិយចត្អំ នេភត្វា ឃដ្ឋិនេឃាឌតិនេព យនេភាឃិលិតនេល ឃត្តនេឃាឌតិកឃ្សុ យហាឃាលទុក្ខុឃ្សុ នេហដ្ឋា ធនេបត្វា ៤កយត្អំ អដ្ឋំឃុ៍ អឆ នេភឃំ នេធចិនេឃា អាកត្វា នេធចិ អនេភាតត្តធហំ នេភត្វា យត្យុឃ្សុយលហនេលត្ថំ ភ្យានេបត្វា ឌិព្វាចត្ថំ តិចាឃានេបត្វា កនេត្ថហិ ចិលិយ្យានេបត្វា ឌិព្វាបុបប្យានិ បិព្យអត្ថានេបត្វា តនេទា អចិទ្ធុនេទ ៤នេកា ទនេតបព្ថនេទា អត្ថិ, តឃ្សុ អនេត្តា កភកចិយាតំ អត្ថិ, តត្ថ បិធីភឃិឃកំ ឌិព្វាឃឃតំ បញ្ញានេបត្វា តិបឌ្ឋានេបឃុំ៍ អឆ នេពធិឃនេត្តា នេឃតចទចានេណា ហុត្វា តនេទា អចិទ្ធុនេទ ៤នេកា ឃុចណ្ណបព្ថនេទា អត្ថិ, តត្ថ ចិធទិត្វា តនេទា ឌ្ឋទ្យុឃ្យានេតបព្ថតំ អភិទុហិត្វា ដ្ឋត្តនេឌិឃនេទា អាកយ្យ នេតភាយចណ្ណាឃ នេឃាល្ហាឃ នេឃតបធ្យុយំ កនេហត្វា នេកាញ្ចាភាធំ ភឌិត្វា កភកចិយាតំ បចិឃិត្វា យាព្យុឃឃតំ តិព្លត្ថំ បធក្លិលាំ កត្វា ធក្លិលាបឃ្សំ ឋានេលត្វា ក្យុន្ទិ បចិដ្ឋឃឌិនេឃា អនេហាឃិតិ៍ ៤ចំ ដ្ឋត្តទាឃាព្យហភក្លនេត្តភ បដិឃត្ថិ កល្យិា

បុភឌិចនេឃ បព្យុទ្ធា នេធឌី តំ ឃុបិតំ ទនេញ្ញា អានេទាចនេឃិ៍ ទាឌា ចព្យុឃដ្ឋិយនេត្ត ព្រាហ្មណបិនេយានេក្ល បនេក្កាឃានេបត្វា នេកាយឃហទិព្យុបលិត្តាឃ លិឌាឌីហិ កតយក្កលឃក្កាទាឃ ក្ខុយិឃា យហានេហាតិ អាឃភាតិ បញ្ញានេបត្វា តត្ថ តិឃិន្នាតំ ព្រាហ្មណាតំ ឃប្បិយធ្យុឃក្លទាកិឃក្លតឃ្សុ ចទបិឃាឃឃ្សុ ឃុចណ្ណនេឌតបាតិនេឃា ប្ញុនេទត្វា ឃុចណ្ណនេឌតបាតីហិនេឃច បដិក្យុឌ្ឋិត្វា អធាឃិ, អនេញ្ញហិ ច អហតចត្តកបិលកាចិធាភាឌីហិ នេត ឃត្តនេប្យឃិ៍ អឆ នេភឃំ ឃត្ថកានេយហិ ឃត្តប្បិតាតំ ព្រាហ្មណាតំ ឃុបិតំ អានេទាចានេបត្វា “កិំ កចិឃ្សុតី”តិ បុន្ឆិ៍ ព្រាហ្មណា អាហំឃុ – “យា ចិត្តឃិ, យហាទាឌ, នេធចិឃា នេត ក្យុន្ទិឃិព្វាត្ខុនេា បតិដ្ឋិនេតា, នេឃា ច នេលា បុទិឃកត្ខុនេា, ភ ព្ថត្ថិកត្ខុនេា, បុនេត្តា នេត កចិឃ្សុតិ, នេឃា ឃនេធ អកានំ អឌ្ឍាចឃិឃ្សុតិ, ទាឌា កចិឃ្សុតិ ចក្កចត្តី៍ ឃនេធ អកានា តិក្ខុយ្យ បព្ថឌិឃ្សុតិ, ព្យុនេទ្ធា កចិឃ្សុតិ

លោកេ វិវដច្ឆទោ”តិ។

ពោធិសត្តស្ស បន មាតុកុច្ឆិម្ហិ បដិសន្ធិគ្គហណក្ខណេយេវ ឯកប្បហារេនេវ សកលទសសហស្សី លោកធាតុ សង្កម្បិ សម្បកម្បិ សម្បវេធិ។ ទ្វត្តិំស បុព្ពនិមិត្តានិ បាតុរហេសុំ – ទសសុ ចក្កវាឡសហស្សេសុ អប្បមាណោ ឱភាសោ ផរិ។ តស្ស តំ សិរិំ ទដ្ឋុកាមា វិយ អន្ធា ចក្ខូនិ បដិលភិំសុ, ពធិរា សទ្ទំ សុណិំសុ, មូគា សមាលបិំសុ, ខុជ្ជា ឧជុគត្តា អហេសុំ, បង្គុលា បទសា គមនំ បដិលភិំសុ, ពន្ធនគតា សព្វសត្តា អន្ទុពន្ធនាទីហិ មុច្ចិំសុ, សព្វនរកេសុ អគ្គិ និព្វាយិ, បេត្តិវិសយេ ខុប្បិបាសា វូបសមិ, តិរច្ឆានានំ ភយំ នាហោសិ, សព្វសត្តានំ រោគោ វូបសមិ, សព្វសត្តា បិយំវទា អហេសុំ, មធុរេនាការេន អស្សា ហសិំសុ, វារណា គជ្ជិំសុ, សព្វតុរិយានិ សកំ សកំ និន្នាទំ មុញ្ចិំសុ, អឃដ្ដិតានិយេវ មនុស្សានំ ហត្ថូបគាទីនិ អាភរណានិ វិរវិំសុ, សព្វា ទិសា វិប្បសន្នា អហេសុំ, សត្តានំ សុខំ ឧប្បាទយមានោ មុទុសីតលវាតោ វាយិ, អកាលមេឃោ វស្សិ, បថវិតោបិ ឧទកំ ឧព្ភិជ្ជិត្វា វិស្សន្ទិ, បក្ខិនោ អាកាសគមនំ វិជហិំសុ, នទិយោ អសន្ទមានា អដ្ឋំសុ, មហាសមុទ្ទេ មធុរំ ឧទកំ អហោសិ, សព្វត្ថេវ បញ្ចវណ្ណេហិ បទុមេហិ សញ្ឆន្នតលោ អហោសិ, ថលជជលជាទីនិ សព្វបុប្ផានិ បុប្ផិំសុ, រុក្ខានំ ខន្ធេសុ ខន្ធបទុមានិ, សាខាសុ សាខាបទុមានិ, លតាសុ លតាបទុមានិ បុប្ផិំសុ, ថលេ សិលាតលានិ ភិន្ទិត្វា ឧបរូបរិ សត្តបត្តានិ ហុត្វា ទណ្ឌបទុមានិ នាម និក្ខមិំសុ, អាកាសេ ឱលម្ពកបទុមានិ នាម និព្វត្តិំសុ, សមន្តតោ បុប្ផវស្សានិ វស្សិំសុ។ អាកាសេ ទិព្វតុរិយានិ វជ្ជិំសុ, សកលទសសហស្សី លោកធាតុ វដ្ដេត្វា វិស្សដ្ឋមាលាគុឡា វិយ, ឧប្បីឡេត្វា ពទ្ធមាលាកលាបោ វិយ, អលង្កតបដិយត្តមាលាសនំ វិយ ច ឯកមាលាមាលិនី វិប្ផុរន្តវាឡពីជនី បុប្ផធូបគន្ធបរិវាសិតា បរមសោភគ្គប្បត្តា អហោសិ។

ឯវំ គហិតបដិសន្ធិកស្ស ពោធិសត្តស្ស បដិសន្ធិគ្គហណកាលតោ បដ្ឋាយ ពោធិសត្តស្ស ចេវ ពោធិសត្តមាតុយា ច ឧបទ្ទវនិវារណត្ថំ ខគ្គហត្ថា ចត្តារោ ទេវបុត្តា អារក្ខំ គណ្ហិំសុ។ ពោធិសត្តមាតុយា បុរិសេសុ រាគចិត្តំ នុប្បជ្ជិ, លាភគ្គយសគ្គប្បត្តា ច អហោសិ សុខិនី អកិលន្តកាយា។ ពោធិសត្តញ្ច អន្តោកុច្ឆិគតំ វិប្បសន្នេ មណិរតនេ អាវុតបណ្ឌុសុត្តំ វិយ បស្សតិ។ យស្មា ច ពោធិសត្តេន វសិតកុច្ឆិ ចេតិយគព្ភសទិសា ហោតិ, ន សក្កា អញ្ញេន សត្តេន អាវសិតុំ វា បរិភុញ្ជិតុំ វា, តស្មា ពោធិសត្តមាតា សត្តាហជាតេ ពោធិសត្តេ កាលំ កត្វា តុសិតបុរេ និព្វត្តិ។ យថា ច អញ្ញា ឥត្ថិយោ ទសមាសេ អប្បត្វាបិ អតិក្កមិត្វាបិ និសិន្នាបិ និបន្នាបិ វិជាយន្តិ, ន ឯវំ ពោធិសត្តមាតា។ សា បន ពោធិសត្តំ ទសមាសេ កុច្ឆិនា បរិហរិត្វា ឋិតាវ វិជាយតិ។ អយំ ពោធិសត្តមាតុធម្មតា។

មហាមាយាបិ ទេវី បត្តេន តេលំ វិយ ទសមាសេ កុច្ឆិនា ពោធិសត្តំ បរិហរិត្វា បរិបុណ្ណគព្ភា ញាតិឃរំ គន្តុកាមា សុទ្ធោទនមហារាជស្ស អារោចេសិ – “ឥច្ឆាមហំ, ទេវ, កុលសន្តកំ ទេវទហនគរំ គន្តុ”ន្តិ។ រាជា “សាធូ”តិ សម្បដិច្ឆិត្វា កបិលវត្ថុតោ យាវ ទេវទហនគរា មគ្គំ សមំ ការេត្វា កទលិបុណ្ណឃដធជបដាកាទីហិ អលង្ការេហិ អលង្ការាបេត្វា ទេវិំ សោវណ្ណសិវិកាយ និសីទាបេត្វា អមច្ចសហស្សេន ឧក្ខិបាបេត្វា មហន្តេន បរិវារេន បេសេសិ។ ទ្វិន្នំ បន នគរានំ អន្តរេ ឧភយនគរវាសីនម្បិ លុម្ពិនីវនំ នាម មង្គលសាលវនំ អត្ថិ។ តស្មិំ សមយេ មូលតោ បដ្ឋាយ យាវ អគ្គសាខា សព្វំ ឯកបាលិផុល្លំ អហោសិ, សាខន្តរេហិ ចេវ បុប្ផន្តរេហិ ច បញ្ចវណ្ណា ភមរគណា នានប្បការា ច សកុណសង្ឃា មធុរស្សរេន វិកូជន្តា វិចរន្តិ។ សកលំ លុម្ពិនីវនំ ចិត្តលតាវនសទិសំ, មហានុភាវស្ស

ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᩩᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩋᩣᨸᩣᨶᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨴᩮᩅᩥᨿᩣ ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩃᩅᨶᩮ ᨠᩦᩊᩥᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩮᩅᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩃᩅᨶᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩣ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩈᩣᩃᨾᩪᩃᩴ ᩏᨸᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩃᩈᩣᨡᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩈᩣᩃᩈᩣᨡᩣ ᩈᩩᩈᩮᨴᩥᨲᩅᩮᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᩥᨿ ᩒᨶᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩥᨿᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨸᨳᩴ ᩏᨸᨣᨬ᩠ᨨᩥ᪨ ᩈᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨡᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᨧ ᨴᩮᩅᩥᨿᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᩅᩣᨲᩣ ᨧᩃᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨳᩔᩣ ᩈᩣᨱᩥᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥ, ᩈᩣᩃᩈᩣᨡᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨾᩣᨶᩣᨿ ᩑᩅ ᨧᩔᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨦ᩠ᨡᨱᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨩᩣᩃᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮ ᨲᩮᨶ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨩᩣᩃᩮᨶ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨲᩩ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩣ, ᨴᩮᩅᩥ, ᩉᩮᩣᩉᩥ, ᨾᩉᩮᩈᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨

ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠᩪᩃᩮᨶ ᩋᩈᩩᨧᩥᨶᩣ ᨾᨠ᩠ᨡᩥᨲᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᩑᩅᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᩈᨶᨲᩮᩣ ᩒᨲᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩥᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᨶᩥᩔᩮᨱᩥᨲᩮᩣ ᩒᨲᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨧ ᨸᩣᨴᩮ ᨸᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᨠᩮᩣᩅ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩋᩈᩩᨧᩥᨶᩣ ᩋᨾᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᩈᨴᩮᩣ ᨠᩣᩈᩥᨠᩅᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᨱᩥᩁᨲᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨩᩮᩣᨲᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩏᨴᨠᨵᩣᩁᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᨲᩩᨿᩣ ᨧ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᩏᨲᩩᩴ ᨣᩣᩉᩣᨸᩮᩈᩩᩴ᪨

ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨩᩣᩃᩮᨶ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣᨶᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨶᩮᩣ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩈᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩈᨾ᩠ᨹᩔᩣᨿ ᩋᨩᩥᨶᨸ᩠ᨸᩅᩮᨱᩥᨿᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩴᩈᩩ, ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨴᩩᨠᩪᩃᨧᩩᨾ᩠ᨻᨭᨠᩮᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩴᩈᩩ, ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᨴᩥᩈᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ, ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩑᨠᨦ᩠ᨣᨱᩣᨶᩥ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨾᩣᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᩪᨩᨿᨾᩣᨶᩣ “ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈ, ᩍᨵ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣᨸᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᩑᩅᩴ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᩋᨶᩩᨴᩥᩈᩣ ᨧ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ, ᩏᨸᩁᩦᨲᩥ ᨴᩈᨸᩥ ᨴᩥᩈᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨴᩥᩈᩴ ᨠᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩋᨿᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨴᩥᩈᩣ”ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᩅᩦᨲᩥᩉᩣᩁᩮᨶ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ ᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩣ ᩈᩮᨲᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩴ ᨵᩣᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩮᨶ, ᩈᩩᨿᩣᨾᩮᨶ ᩅᩣᩊᨻᩦᨩᨶᩥᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᨧ ᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᩈᩮᩈᩁᩣᨩᨠᨠᩩᨵᨽᨱ᩠ᨯᩉᨲ᩠ᨳᩣᩉᩥ ᩋᨶᩩᨣᨾ᩠ᨾᨾᩣᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨸᨴᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ “ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᩉᨾᩈ᩠ᨾᩥ ᩃᩮᩣᨠᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᩈᨽᩥᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᩥ᪨

ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨲᩦᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩈᩩ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩅᩣᨧᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᩁᩮᩈᩥ ᨾᩉᩮᩣᩈᨵᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ, ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨧ᪨ ᨾᩉᩮᩣᩈᨵᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨠᩥᩁᩔ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨴᩮᩅᩁᩣᨩᩣ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩈᩣᩁᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨾᩣᨲᩣ “ᨲᩣᨲ, ᨠᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ “ᩒᩈᨵᩴ, ᩋᨾ᩠ᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩒᩈᨵᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᩒᩈᨵᨴᩣᩁᨠᩮᩣ”ᨲ᩠ᩅᩮᩅᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩴ ᩒᩈᨵᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩣᨭᩥᨿᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᩴᩈᩩ, ᩋᩣᨣᨲᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨵᨻᨵᩥᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᨲᨴᩮᩅ ᩈᨻ᩠ᨻᩁᩮᩣᨣᩅᩪᨸᩈᨾᩣᨿ ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ “ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩍᨴᩴ ᩒᩈᨵᩴ, ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩍᨴᩴ ᩒᩈᨵᨶ᩠”ᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩅᨧᨶᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ “ᨾᩉᩮᩣᩈᨵᩮᩣ”ᨲ᩠ᩅᩮᩅᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᨩᩣᨲᩴ᪨ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨸᨶ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩋᨾ᩠ᨾ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨣᩮᩉᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᨾᩣᨲᩣ “ᩈᨵᨶᩮ ᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩣᨲᩣ”ᨲᩥ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩃᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉᩔᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᩍᨾᩴ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᩦᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩈᩩ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩅᩣᨧᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ

បដិសន្ធិគ្គហណក្ខណេ តថា ជាតិក្ខណេបិស្ស ទ្វត្តិំស បុព្ពនិមិត្តានិ បាតុរហេសុំ។ យស្មិំ បន សមយេ អម្ហាកំ ពោធិសត្តោ លុម្ពិនីវនេ ជាតោ, តស្មិំយេវ សមយេ រាហុលមាតាទេវី, អានន្ទត្ថេរោ,ឆន្នោ អមច្ចោ, កាឡុទាយី អមច្ចោ, កណ្ឌកោ អស្សរាជា, មហាពោធិរុក្ខោ, ចតស្សោ និធិកុម្ភិយោ ច ជាតា។ តត្ថ ឯកា និធិកុម្ភី គាវុតប្បមាណា, ឯកា អឌ្ឍយោជនប្បមាណា, ឯកា តិគាវុតប្បមាណា, ឯកា យោជនប្បមាណា។ គម្ភីរតោ បថវិបរិយន្តា ឯវ អហោសីតិ។ ឥមេ សត្ត សហជាតា នាម។

ឧភយនគរវាសិនោ ពោធិសត្តំ គហេត្វា កបិលវត្ថុនគរមេវ អគមំសុ។ តំ ទិវសំយេវ ច "កបិលវត្ថុនគរេ សុទ្ធោទនមហារាជស្ស បុត្តោ ជាតោ, អយំ កុមារោ ពោធិមូលេ និសីទិត្វា ពុទ្ធោ ភវិស្សតី"តិ តាវតិំសភវនេ ហដ្ឋតុដ្ឋា ទេវសង្ឃា ចេលុក្ខេបាទីនិ បវត្តេន្តា កីឡិំសុ។ តស្មិំ សមយេ សុទ្ធោទនមហារាជស្ស កុលូបកោ អដ្ឋសមាបត្តិលាភី កាឡទេវលោ នាម តាបសោ ភត្តកិច្ចំ កត្វា ទិវាវិហារត្ថាយ តាវតិំសភវនំ គន្ត្វា តត្ថ ទិវាវិហារំ និសិន្នោ តា ទេវតា តថា កីឡមានា ទិស្វា "កិំ ការណា តុម្ហេ ឯវំ តុដ្ឋមានសា កីឡថ, មយ្ហម្បេតំ ការណំ កថេថា"តិ បុច្ឆិ។ ទេវតា អាហំសុ – "មារិស, សុទ្ធោទនមហារាជស្ស បុត្តោ ជាតោ, សោ ពោធិមណ្ឌេ និសីទិត្វា ពុទ្ធោ ហុត្វា ធម្មចក្កំ បវត្តេស្សតិ, 'តស្ស អនន្តំ ពុទ្ធលីឡ្ហំ ទដ្ឋុំ, ធម្មញ្ច សោតុំ លភិស្សាមា'តិ ឥមិនា ការណេន តុដ្ឋម្ហា"តិ។ តាបសោ តាសំ វចនំ សុត្វា ខិប្បំ ទេវលោកតោ ឱរុយ្ហ រាជនិវេសនំ បវិសិត្វា បញ្ញត្តាសនេ និសិន្នោ "បុត្តោ កិរ តេ, មហារាជ, ជាតោ, បស្សិស្សាមិ ន"ន្តិ អាហ។ រាជា អលង្កតបដិយត្តំ កុមារំ អាហរាបេត្វា តាបសំ វន្ទាបេតុំ អភិហរិ។ ពោធិសត្តស្ស បាទា បរិវត្តិត្វា តាបសស្ស ជដាសុ បតិដ្ឋហិំសុ។ ពោធិសត្តស្ស ហិ តេនត្តភាវេន វន្ទិតព្ពយុត្តកោ នាម អញ្ញោ នត្ថិ។ សចេ ហិ អជានន្តា ពោធិសត្តស្ស សីសំ តាបសស្ស បាទមូលេ ឋបេយ្យុំ, សត្តធា តស្ស មុទ្ធា ផលេយ្យ។ តាបសោ "ន មេ អត្តានំ នាសេតុំ យុត្ត"ន្តិ ឧដ្ឋាយាសនា ពោធិសត្តស្ស អញ្ជលិំ បគ្គហេសិ។ រាជា តំ អច្ឆរិយំ ទិស្វា អត្តនោ បុត្តំ វន្ទិ។

តាបសោ អតីតេ ចត្តាលីស កប្បេ, អនាគតេ ចត្តាលីសាតិ អសីតិ កប្បេ អនុស្សរតិ។ ពោធិសត្តស្ស លក្ខណសម្បត្តិំ ទិស្វា "ភវិស្សតិ នុ ខោ ពុទ្ធោ, ឧទាហុ នោ"តិ អាវជ្ជេត្វា ឧបធារេន្តោ "និស្សំសយេន ពុទ្ធោ ភវិស្សតី"តិ ញត្វា "អច្ឆរិយបុរិសោ អយ"ន្តិ សិតំ អកាសិ។ តតោ "អហំ ឥមំ អច្ឆរិយបុរិសំ ពុទ្ធភូតំ ទដ្ឋុំ លភិស្សាមិ នុ ខោ, នោ"តិ ឧបធារេន្តោ "ន លភិស្សាមិ, អន្តរាយេវ កាលំ កត្វា ពុទ្ធសតេនបិ ពុទ្ធសហស្សេនបិ គន្ត្វា ពោធេតុំ អសក្កុណេយ្យេ អរូបភវេ និព្ពត្តិស្សាមី"តិ ទិស្វា "ឯវរូបំ នាម អច្ឆរិយបុរិសំ ពុទ្ធភូតំ ទដ្ឋុំ ន លភិស្សាមិ, មហតី វត មេ ជានិ ភវិស្សតី"តិ បរោទិ។

មនុស្សា ទិស្វា "អម្ហាកំ អយ្យោ ឥទានេវ ហសិត្វា បុន បរោទិតុំ បដ្ឋិតោ, កិំ នុ ខោ, ភន្តេ, អម្ហាកំ អយ្យបុត្តស្ស កោចិ អន្តរាយោ ភវិស្សតី"តិ តំ បុច្ឆិំសុ។ "នត្ថេតស្ស អន្តរាយោ, និស្សំសយេន ពុទ្ធោ ភវិស្សតី"តិ។ "អថ កស្មា, ភន្តេ, បរោទិត្ថា"តិ? "ឯវរូបំ បុរិសំ ពុទ្ធភូតំ ទដ្ឋុំ ន លភិស្សាមិ, 'មហតី វត មេ ជានិ ភវិស្សតី'តិ អត្តានំ អនុសោចន្តោ រោទាមី"តិ អាហ។ តតោ សោ "កិំ នុ ខោ មេ ញាតកេសុ កោចិ ឯតំ ពុទ្ធភូតំ ទដ្ឋុំ លភិស្សតី"តិ ឧបធារេន្តោ អត្តនោ ភាគិនេយ្យំ នាលកទារកំ អទ្ទស។ សោ ភគិនិយា គេហំ គន្ត្វា "កហំ តេ បុត្តោ នាលកោ"តិ? "អត្ថិ គេហេ, អយ្យា"តិ។ "បក្កោសាហិ ន"ន្តិ បក្កោសាបេត្វា អត្តនោ សន្តិកំ អាគតំ កុមារំ អាហ – "តាត, សុទ្ធោទនមហារាជស្ស កុលេ បុត្តោ ជាតោ, ពុទ្ធង្កុរោ ឯសោ, បញ្ចតិំស វស្សានិ អតិក្កមិត្វា ពុទ្ធោ ភវិស្សតិ, ត្វំ ឯតំ ទដ្ឋុំ

ลภิสฺสสิ, อหญฺจ ปพฺพชามี”ติ. สตฺตาสีติโกฏิธเน กุเล นิพฺพตฺตทารโกปิ “น มํ มาตุโล อตฺเถ นิโยเชสฺสตี”ติ จินฺเตตฺวา ตาวเทว อนฺตราปณโต กาสายานิ เจว มตฺติกาปตฺตญฺจ อาหราเปตฺวา เกสมสฺสุํ โอหาเรตฺวา กาสายานิ วตฺถานิ อจฺฉาเทตฺวา “โย โลเก อุตฺตมปุคฺคโล, ตํ อุทฺทิสฺส มยฺหํ ปพฺพชฺชา”ติ โพธิสตฺตาภิมุขํ อญฺชลึ ปคฺคยฺห ปญฺจปติฏฺฐิเตน วนฺทิตฺวา ปตฺตํ ถวิกาย ปกฺขิปิตฺวา อํสกูเฏ โอลคฺเคตฺวา หิมวนฺตํ ปวิสิตฺวา สมณธมฺมํ อกาสิ. โส ปรมาภิสมฺโพธิปฺปตฺตํ ตถาคตํ อุปสงฺกมิตฺวา นาลกปฏิปทํ กถาเปตฺวา ปุน หิมวนฺตํ ปวิสิตฺวา อรหตฺตํ ปตฺวา อุกฺกฏฺฐปฏิปทํ ปฏิปนฺโน สตฺเตว มาเส อายุํ ปาเลตฺวา เอกํ สุวณฺณปพฺพตํ นิสฺสาย ฐิตโกว อนุปาทิเสสาย นิพฺพานธาตุยา ปรินิพฺพายิ.

โพธิสตฺตมฺปิ โข ปญฺจมทิวเส สีสํ นฺหาเปตฺวา “นามคฺคหณํ กริสฺสามา”ติ ราชภวนํ จตุชฺชาติยคนฺเธหิ วิลิมฺเปตฺวา ลาชปญฺจมกานิ ปุปฺผานิ วิกิริตฺวา อสมฺภินฺนปายาสํ สมฺปาเทตฺวา ติณฺณํ เวทานํ ปารงฺคเต อฏฺฐสตํ พฺราหฺมเณ นิมนฺเตตฺวา ราชภวเน นิสีทาเปตฺวา สุโภชนํ โภชาเปตฺวา มหาสกฺการํ กตฺวา “กึ นุ โข ภวิสฺสตี”ติ ลกฺขณานิ ปริคฺคหาเปสุํ. เตสุ –

“ราโม ธโช ลกฺขโณ จาปิ มนฺตี, ยญฺโญ สุโภโช สุยาโม สุทตฺโต;

เอเต ตทา อฏฺฐ อเหสุํ พฺราหฺมณา, ฉฬงฺควา มนฺตํ วิยากรึสู”ติ. (ม. นิ. อฏฺฐ. ๑.๒๗๓) –

อิเม อฏฺเฐว พฺราหฺมณา ลกฺขณปริคฺคาหกา อเหสุํ. ปฏิสนฺธิคฺคหณทิวเส สุปิโนปิ เอเตเหว ปริคฺคหิโต. เตสุ สตฺต ชนา เทฺว องฺคุลิโย อุกฺขิปิตฺวา ทฺวิธา นํ พฺยากรึสุ – “อิเมหิ ลกฺขเณหิ สมนฺนาคโต สเจ อคารํ อชฺฌาวสิสฺสติ, ราชา ภวิสฺสติ จกฺกวตฺตี, สเจ ปพฺพชิสฺสติ, พุทฺโธ ภวิสฺสตี”ติ สพฺพํ จกฺกวตฺติรญฺโญ สิริวิภวํ อาจิกฺขึสุ. เตสํ ปน สพฺพทหโร โคตฺตโต โกณฺฑญฺโญ นาม มาณโว โพธิสตฺตสฺส วรลกฺขณนิปฺผตฺตึ โอโลเกตฺวา “อิมสฺส อคารมชฺเฌ ฐานการณํ นตฺถิ, เอกนฺเตน วิวฏจฺฉโท พุทฺโธ ภวิสฺสตี”ติ เอกเมว องฺคุลึ อุกฺขิปิตฺวา เอกํสพฺยากรณํ พฺยากาสิ. อยญฺหิ กตาธิกาโร ปจฺฉิมภวิกสตฺโต ปญฺญาย อิตเร สตฺต ชเน อภิภวิตฺวา อิเมหิ ลกฺขเณหิ สมนฺนาคตสฺส โพธิสตฺตสฺส เอกนฺตพุทฺธภาวสงฺขาตํ เอกเมว คตึ อทฺทส, ตสฺมา เอกํ องฺคุลึ อุกฺขิปิตฺวา เอวํ พฺยากาสิ. อถสฺส นามํ คณฺหนฺตา สพฺพโลกสฺส อตฺถสิทฺธิกรตฺตา “สิทฺธตฺโถ”ติ นามํ อกํสุ.

อถ โข เต พฺราหฺมณา อตฺตโน อตฺตโน ฆรานิ คนฺตฺวา ปุตฺเต อามนฺตยึสุ – “ตาตา, อมฺเห มหลฺลกา, สุทฺโธทนมหาราชสฺส ปุตฺตํ สพฺพญฺญุตํ ปตฺตํ มยํ สมฺภาเวยฺยาม วา โน วา, ตุมฺเห ตสฺมึ กุมาเร สพฺพญฺญุตํ ปตฺเต ตสฺส สาสเน ปพฺพเชยฺยาถา”ติ. เต สตฺตปิ ชนา ยาวตายุกํ ฐตฺวา ยถากมฺมํ คตา, โกณฺฑญฺญมาณโวเยว ปน อโรโค อโหสิ. โส มหาสตฺเต วุฑฺฒิมนฺวาย มหาภินิกฺขมนํ นิกฺขมิตฺวา ปพฺพชิตฺวา อนุกฺกเมน อุรุเวลํ คนฺตฺวา “รมณีโย วต อยํ ภูมิภาโค, อลํ วติทํ ปธานตฺถิกสฺส กุลปุตฺตสฺส ปธานายา”ติ จิตฺตํ อุปฺปาเทตฺวา ตตฺถ วาสํ อุปคเต “มหาปุริโส ปพฺพชิโต”ติ สุตฺวา เตสํ พฺราหฺมณานํ ปุตฺเต อุปสงฺกมิตฺวา เอวมาห –

“สิทฺธตฺถกุมาโร กิร ปพฺพชิโต, โส นิสฺสํสเยน พุทฺโธ ภวิสฺสติ. สเจ ตุมฺหากํ ปิตโร อโรคา อสฺสุ, อชฺช นิกฺขมิตฺวา ปพฺพเชยฺยุํ.

សចេ ត្យេម្ហិ ព្ពេច្ឆយ្យាថ, ឲថ, យយំ តំ យហាបុរិសំ អនុបព្ពជិស្សាមា”តិ។ តេ សព្ពេ ឲកច្ឆន្ទា កថិត្វា តាសក្កិសុ, តេសុ តយោ ជនា ត បព្ពជិំសុ, កោល្ឌញ្ញោព្រាហ្មណំ ឌេដ្ឋកំ គត្វា ព្ពតេរ ចត្តារោ បព្ពជិំសុ។ តេ បញ្ចបិ ជនា បញ្ចក្កិយតេ្ថរា នាម ជាតា។

តទា បន សុទ្ធោទនរាជា – “កិំ ទិស្វា មហាបុត្តោ បព្ពជិស្សតី”តិ បុច្ឆិ។ “ចត្តារិ បុព្ពនិមិត្តានី”តិ។ “កតរញ្ច កតរញ្ចា”តិ? “ជរាជិណ្ណំ, ព្យាធិតំ, មតំ, បព្ពជិត”ន្តិ។ រាជា “ឥតោ បដ្ឋាយ ឲវរូបានំ មម បុត្តស្ស សន្តិកំ ឧបសង្កមិតុំ មា អទត្ថ, មហាបុត្តស្ស ពុទ្ធភាវេន កម្មំ នត្ថិ, អហំ មម បុត្តំ ទ្វិសហស្សទីបបរិវារានំ, ចតុន្នំ មហាទីបានំ, ឆត្តិសយោជនបរិមណ្ឌលាយ បរិសាយ បរិវុតំ គគនតលេ ចិចរមានំ បស្សិតុកាមោ”តិ។ ឲវញ្ច បន ចត្វា ឥមេសំ ចតុប្បការានំ និមិត្តានំ កុមារស្ស ចក្ខុបថេ អាគមននិវារណត្ថំ ចតូសុ ទិសាសុ គាវុតេ គាវុតេ អារក្ខំ ឋបេសិ។ តំ ទិវសញ្ច មង្គលដ្ឋានេ សន្និបតិតេសុ អសីតិយា ញាតិកុលសហស្សេសុ ឲកមេកោ ឲកមេកំ បុត្តំ បដិជានាតិ – “អយំ ពុទ្ធោ វា ហោតុ រាជា វា, មយំ ឲកមេកំ បុត្តំ ទស្សាម។ សចេបិ ពុទ្ធោ ភវិស្សតិ, ខត្តិយសមណេហេវ បុរក្ខតបរិវារិតោ ចិចរិស្សតិ។ សចេបិ រាជា ភវិស្សតិ, ខត្តិយកុមារេហេវ បុរក្ខតបរិវារិតោ ចិចរិស្សតី”តិ។ រាជាបិ ពោធិសត្តស្ស ឧត្តមរូបសម្បន្នា ចិគតសព្ពទោសា នាដកិត្ថិយោ បច្ចុបដ្ឋាបេសិ។ ពោធិសត្តោ មហន្តេន បរិវារេន មហន្តេន សិរិសោភគ្គេន ចរតិ។

អថេកទិវសំ ពោធិសត្តោ ឧយ្យានភូមឹ គន្តុកាមោ ហុត្វា សារថឹ អាមន្តេត្វា “រថំ យោជេហី”តិ អាហ។ សោ “សាធុ, ទេវា”តិ បដិស្សុណិត្វា មហារហំ ឧត្តមរថំ សព្ពាលង្ការេន អលង្ករិត្វា កុមុទបត្តវណ្ណេ ចត្តារោ មង្គលសិន្ធវេ យោជេត្វា ពោធិសត្តស្ស បដិវេទេសិ។ ពោធិសត្តោ ទេវវិមានសទិសំ រថំ អភិរុហិត្វា ឧយ្យានាភិមុខោ បាយាសិ។ អថ ទេវតា “សិទ្ធត្ថកុមារស្ស អភិសម្ពុជ្ឈនកាលោ អាសន្នោ, បុព្ពនិមិត្តំ ទស្សេស្សាមា”តិ ឲកំ ទេវបុត្តំ ជរាជជ្ជរំ ខណ្ឌទន្តំ បលិតកេសំ វង្កំ ឱភគ្គសរីរំ ទណ្ឌហត្ថំ បវេធមានំ កត្វា ទស្សេសុំ។ តំ ពោធិសត្តោ ចេវ សារថិ ច បស្សន្តិ។ តតោ ពោធិសត្តោ “សម្ម, កោ នាមេស បុរិសោ, កេសាបិស្ស ន យថា អញ្ញេសំ”តិ មហាបទានេ អាគតនយេន សារថឹ បុច្ឆិត្វា តស្ស វចនំ សុត្វា “ធិរត្ថុ វត, ភោ, ជាតិ, យត្រ ហិ នាម ជាតស្ស ជរា បញ្ញាយិស្សតី”តិ សំវិគ្គហទយោ តតោវ បដិនិវត្តិត្វា បាសាទមេវ អភិរុហិ។ រាជា “កិំការណា មម បុត្តោ ខិប្បំ បដិនិវត្តី”តិ បុច្ឆិ។ “ជិណ្ណំ បុរិសំ ទិស្វា, ទេវា”តិ។ “ជិណ្ណំ ទិស្វា បព្ពជិស្សតី”តិ ភីតោ “កស្មា មំ នាសេថ, សីឃំ បុត្តស្ស មេ នាដកានិ សជ្ជេថ, សម្បត្តិំ អនុភវន្តោ បព្ពជ្ជាយ សតិំ ន ករិស្សតី”តិ វត្វា អារក្ខំ វឌ្ឍេត្វា សព្ពទិសាសុ អឌ្ឍយោជនេ អឌ្ឍយោជនេ ឋបេសិ។

ឲកទិវសំ បន ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ តថេវ ទេវតាហិ និម្មិតំ ព្យាធិតំ បុរិសំ ទិស្វា បុរិមនយេនេវ បុច្ឆិត្វា សំវិគ្គហទយោ និវត្តិត្វា បាសាទំ អភិរុហិ។ រាជាបិ បុច្ឆិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ សំវិធាយ បុន វឌ្ឍេត្វា សមន្តា តិគាវុតប្បមាណេ ឋានេ អារក្ខំ ឋបេសិ។ អបរម្បិ ឲកទិវសំ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ តថេវ ទេវតាហិ និម្មិតំ កាលង្កតំ ទិស្វា បុរិមនយេនេវ បុច្ឆិត្វា សំវិគ្គហទយោ បុន និវត្តិត្វា បាសាទំ អភិរុហិ។ រាជាបិ បុច្ឆិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ សំវិធាយ បុន វឌ្ឍេត្វា សមន្តា យោជនប្បមាណេ ឋានេ អារក្ខំ ឋបេសិ។ អបរម្បិ ឲកទិវសំ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ តថេវ ទេវតាហិ និម្មិតំ សុនិវត្ថំ សុបារុតំ បព្ពជិតំ ទិស្វា “កោ នាមេសោ, សម្មា”តិ សារថឹ បុច្ឆិ។

អថ អបរភាគេ ពោធិសត្តោ សោឡសវស្សុទ្ទេសិកោ ជាតោ។ រាជា ពោធិសត្តស្ស តិណ្ណំ ឧតូនំ អនុច្ឆវិកេ តយោ បាសាទេ ការេសិ – ឯកំ នវភូមិកំ, ឯកំ សត្តភូមិកំ, ឯកំ បញ្ចភូមិកំ, ចត្តាលីសសហស្សា ច នាដកិត្ថិយោ ឧបដ្ឋាបេសិ។ ពោធិសត្តោ ទេវោ វិយ អច្ឆរាសង្ឃបរិវុតោ អលង្កតនាដកិត្ថីហិ បរិវុតោ និប្បុរិសេហិ តូរិយេហិ បរិចារិយមានោ មហាសម្បត្តិំ អនុភវន្តោ ឧតុវារេន តីសុ បាសាទេសុ វិហាសិ។ រាហុលមាតា បនស្ស ទេវី អគ្គមហេសី អហោសិ។

តស្សេវំ មហាសម្បត្តិំ អនុភវន្តស្ស ឯកទិវសំ ញាតិសង្ឃស្ស អព្ភន្តរេ អយំ កថា ឧទបាទិ – “សិទ្ធត្ថោ កីឡាបសុតោវ វិចរតិ, ន កិញ្ចិ សិប្បំ សិក្ខតិ, សង្គាមេ បច្ចុបដ្ឋិតេ កិំ ករិស្សតី”តិ? រាជា ពោធិសត្តំ បក្កោសាបេត្វា “តាត, តវ ញាតកា ‘សិទ្ធត្ថោ កិញ្ចិ សិប្បំ អសិក្ខិត្វា កីឡាបសុតោវ វិចរតី’តិ វទន្តិ, ឯត្ថ កិំ សត្ត បត្តកាលេ មញ្ញសី”តិ? “ទេវ, មម សិប្បំ សិក្ខនកិច្ចំ នត្ថិ, នគរេ មម សិប្បទស្សនត្ថំ ភេរិំ ចរាបេថ ‘ឥតោ សត្តមេ ទិវសេ ញាតកានំ សិប្បំ ទស្សេស្សាមី’”តិ។ រាជា តថា អកាសិ។ ពោធិសត្តោ អក្ខណវេធិវាលវេធិធនុគ្គហេ សន្និបាតាបេត្វា មហាជនស្ស មជ្ឈេ អញ្ញេហិ ធនុគ្គហេហិ អសាធារណំ ញាតកានំ ទ្វាទសវិធំ សិប្បំ ទស្សេសិ។ តំ សរភង្គជាតកេ អាគតនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ តទា តស្ស ញាតិសង្ឃោ និក្កង្ខោ អហោសិ។

អថេកទិវសំ ពោធិសត្តោ ឧយ្យានភូមិំ គន្តុកាមោ សារថិំ អាមន្តេត្វា “រថំ យោជេហី”តិ អាហ។ សោ “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា មហារហំ ឧត្តមរថំ សព្ពាលង្ការេន អលង្ករិត្វា កុមុទបត្តវណ្ណេ ចត្តារោ មង្គលសិន្ធវេ យោជេត្វា ពោធិសត្តស្ស បដិវេទេសិ។ ពោធិសត្តោ ទេវវិមានសទិសំ រថំ អភិរុហិត្វា ឧយ្យានាភិមុខោ អគមាសិ។ ទេវតា “សិទ្ធត្ថកុមារស្ស អភិសម្ពុជ្ឈនកាលោ អាសន្នោ, បុព្ពនិមិត្តំ ទស្សេស្សាមា”តិ ឯកំ ទេវបុត្តំ ជរាជិណ្ណំ ខណ្ឌទន្តំ បលិតកេសំ វង្កំ ឱភគ្គសរីរំ ទណ្ឌហត្ថំ បវេធមានំ កត្វា ទស្សេសុំ។ តំ ពោធិសត្តោ ចេវ សារថិ ច បស្សន្តិ។ តតោ ពោធិសត្តោ, “សម្ម, កោ នាមេស បុរិសោ, កេសាបិស្ស ន យថា អញ្ញេស”ន្តិ មហាបទានេ (ទី។ និ។ ២។៣៩) អាគតនយេន សារថិំ បុច្ឆិត្វា តស្ស វចនំ សុត្វា “ធិរត្ថុ វត, ភោ, ជាតិ , យត្រ ហិ នាម ជាតស្ស ជរា បញ្ញាយិស្សតី”តិ សំវិគ្គហទយោ តតោវ បដិនិវត្តិត្វា បាសាទមេវ អភិរុហិ។ រាជា “កិំការណា មម បុត្តោ ខិប្បំ បដិនិវត្តី”តិ បុច្ឆិ។ “ជិណ្ណបុរិសំ ទិស្វា, ទេវា”តិ។ “ជិណ្ណកំ ទិស្វា បព្ពជិស្សតីតិ អាហំសុ, កស្មា មំ នាសេថ, សីឃំ បុត្តស្ស នាដកានិ សជ្ជេថ, សម្បត្តិំ អនុភវន្តោ បព្ពជ្ជាយ សតិំ ន ករិស្សតី”តិ វត្វា អារក្ខំ វឌ្ឍេត្វា សព្ពទិសាសុ អឌ្ឍយោជនេ អឌ្ឍយោជនេ អារក្ខំ ឋបេសិ។

បុនេកទិវសំ ពោធិសត្តោ តថេវ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ ទេវតានិម្មិតំ ព្យាធិតំ បុរិសំ ទិស្វា បុរិមនយេនេវ បុច្ឆិត្វា សំវិគ្គហទយោ និវត្តិត្វា បាសាទំ អភិរុហិ។ រាជាបិ បុច្ឆិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ សំវិទហិត្វា បុន វឌ្ឍេត្វា សមន្តា តិគាវុតប្បមាណេ បទេសេ អារក្ខំ ឋបេសិ។ អបរម្បិ ឯកទិវសំ ពោធិសត្តោ តថេវ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ ទេវតានិម្មិតំ កាលង្កតំ ទិស្វា បុរិមនយេនេវ បុច្ឆិត្វា សំវិគ្គហទយោ បុន និវត្តិត្វា បាសាទំ អភិរុហិ។ រាជាបិ បុច្ឆិត្វា ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ សំវិទហិត្វា បុន វឌ្ឍេត្វា សមន្តតោ យោជនប្បមាណេ បទេសេ អារក្ខំ ឋបេសិ។ អបរំ បនេកទិវសំ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ តថេវ ទេវតានិម្មិតំ សុនិវត្ថំ សុបារុតំ បព្ពជិតំ ទិស្វា “កោ នាមេសោ, សម្មា”តិ សារថិំ បុច្ឆិ។ សារថិ កិញ្ចាបិ ពុទ្ធុប្បាទស្ស អភាវា បព្ពជិតំ វា បព្ពជិតគុណេ វា ន ជានាតិ, ទេវតានុភាវេន បន “បព្ពជិតោ នាមាយំ, ទេវា”តិ វត្វា បព្ពជ្ជាយ គុណេ វណ្ណេសិ។ ពោធិសត្តោ បព្ពជ្ជាយ រុចិំ ឧប្បាទេត្វា តំ

ទិវសំ ឧយ្យានំ អគមាសិ។ ទីឃភាណកា បនាហុ – “ចត្តារិបិ និមិត្តានិ ឯកទិវសេនេវ ទិស្វា អគមាសី”តិ។

សោ តត្ថ ទិវសភាគំ កីឡិត្វា មង្គលពោក្ខរណិយំ ន្ហាយិត្វា អត្ថង្គតេ សូរិយេ មង្គលសិលាបដ្ដេ និសីទិ អត្តានំ អលង្ការាបេតុកាមោ, អថស្ស បរិចារកបុរិសា នានាវណ្ណានិ ទុស្សានិ នានប្បការា អាភរណវិកតិយោ មាលាគន្ធវិលេបនានិ ច អាទាយ សមន្តា បរិវារេត្វា អដ្ឋំសុ។ តស្មិំ ខណេ សក្កស្ស និសិន្នាសនំ ឧណ្ហាការំ ទស្សេសិ។ សោ “កោ នុ ខោ មំ ឥមម្ហា ឋានា ចាវេតុកាមោ”តិ ឧបធារេន្តោ ពោធិសត្តស្ស អលង្ការករណកាលភាវំ ញត្វា វិស្សកម្មំ អាមន្តេសិ – “សម្ម វិស្សកម្ម, សិទ្ធត្ថកុមារោ អជ្ជ អឌ្ឍរត្តសមយេ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិស្សតិ, អយមស្ស បច្ឆិមោ អលង្ការោ, តំ ឧយ្យានំ គន្ត្វា មហាបុរិសំ ទិព្វាលង្ការេហិ អលង្ករោហី”តិ។ សោ “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា ទេវានុភាវេន តង្ខណញ្ញេវ ឧបសង្កមិត្វា តស្សេវ កប្បកសទិសោ ហុត្វា ទិព្វទុស្សេន ពោធិសត្តស្ស សីសំ វេឋេសិ។ ពោធិសត្តោ ហត្ថសម្ផស្សេនេវ “នាយំ មនុស្សោ, ទេវបុត្តោ អយ”ន្តិ អញ្ញាសិ។ វេឋនេន វេឋិតមត្តេ សីសេ មោឡិយំ មណិរតនាការេន ទុស្សសហស្សំ អដ្ឋាសិ, បុន វេឋេន្តស្ស ទុស្សសហស្សន្តិ ទសក្ខត្តុំ វេឋេន្តស្ស ទស ទុស្សសហស្សានិ អដ្ឋំសុ។ “សីសំ ខុទ្ទកំ, ទុស្សានិ ពហូនិ , កថំ អដ្ឋំសូ”តិ ន ចិន្តេតព្ពំ។ តេសុ ហិ សព្ពមហន្តំ អាមលកបុប្ផប្បមាណំ, អវសេសានិ កុដុម្ពកបុប្ផប្បមាណានិ អហេសុំ។ ពោធិសត្តស្ស សីសំ កិញ្ជក្ខគវច្ឆិតំ វិយ កុយ្យកបុប្ផំ អហោសិ។

អថស្ស សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតស្ស សព្ពតាលាវចរេសុ សកានិ សកានិ បដិភានានិ ទស្សយន្តេសុ, ព្រាហ្មណេសុ “ជយនន្ទា”តិអាទិវចនេហិ, សូតមង្គលិកាទីសុ ច នានប្បការេហិ មង្គលវចនត្ថុតិឃោសេហិ សម្ភាវេន្តេសុ សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតំ តំ រថវរំ អភិរុហិ។ តស្មិំ សមយេ “រាហុលមាតា បុត្តំ វិជាតា”តិ សុត្វា សុទ្ធោទនមហារាជា “បុត្តស្ស មេ តុដ្ឋិំ និវេទេថា”តិ សាសនំ បហិណិ។ ពោធិសត្តោ តំ សុត្វា “រាហុ ជាតោ, ពន្ធនំ ជាត”ន្តិ អាហ។ រាជា “កិំ មេ បុត្តោ អវចា”តិ បុច្ឆិត្វា តំ វចនំ សុត្វា “ឥតោ បដ្ឋាយ មេ នត្តា ‘រាហុលកុមារោ’ត្វេវ នាម ហោតូ”តិ អាហ។

ពោធិសត្តោបិ ខោ រថវរំ អារុយ្ហអតិមហន្តេន យសេន អតិមនោរមេន សិរិសោភគ្គេន នគរំ បាវិសិ។ តស្មិំ សមយេ កិសាគោតមី នាម ខត្តិយកញ្ញា ឧបរិបាសាទវរតលគតា នគរំ បទក្ខិណំ កុរុមានស្ស ពោធិសត្តស្ស រូបសិរិំ ទិស្វា បីតិសោមនស្សជាតា ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“និព្ពុតា នូន សា មាតា, និព្ពុតោ នូន សោ បិតា;

និព្ពុតា នូន សា នារី, យស្សាយំ ឦទិសោ បតី”តិ។ (ធ។ ស។ អដ្ឋ។ និទានកថា); –

ពោធិសត្តោ តំ សុត្វា ចិន្តេសិ – “អយំ ឯវមាហ – ‘ឯវរូបំ អត្តភាវំ បស្សន្តិយា មាតុ ហទយំ និព្ពាយតិ, បិតុ ហទយំ និព្ពាយតិ, បជាបតិយា ហទយំ និព្ពាយតី’តិ។ កិស្មិំ នុ ខោ និព្ពុតេ ហទយំ និព្ពុតំ នាម ហោតី”តិ។ អថស្ស កិលេសេសុ វិរត្តមនស្ស ឯតទហោសិ –

“រាគគ្គិម្ហិ និព្វុតេ និព្វុតំ នាម ហោតិ, ទោសគ្គិម្ហិ និព្វុតេ និព្វុតំ នាម ហោតិ, មោហគ្គិម្ហិ និព្វុតេ និព្វុតំ នាម ហោតិ, មានទិដ្ឋិអាទីសុ សព្វកិលេសទរថេសុ និព្វុតេសុ និព្វុតំ នាម ហោតី”តិ។ “អយំ មេ សុស្សវនំ សាវេតិ, អហញ្ហិ និព្វានំ គវេសន្តោ ចរាមិ, អជ្ជេវ មយា ឃរាវាសំ ឆឌ្ឌេត្វា និក្ខម្ម បព្វជិត្វា និព្វានំ គវេសិតុំ វដ្ដតិ, អយំ ឥមិស្សា អាចរិយភាគោ ហោតូ”តិ កណ្ឋតោ ឱមុញ្ចិត្វា កិសាគោតមិយា សតសហស្សគ្ឃនកំ មុត្តាហារំ បេសេសិ។ សា “សិទ្ធត្ថកុមារោ មយិ បដិពទ្ធចិត្តោ ហុត្វា បណ្ណាការំ បេសេតី”តិ សោមនស្សជាតា អហោសិ។

ពោធិសត្តោបិ មហន្តេន សិរិសោភគ្គេន អត្តនោ បាសាទំ អភិរុហិត្វា សិរិសយនេ និបជ្ជិ។ តាវទេវ ច នំ សព្វាលង្ការបដិមណ្ឌិតា នច្ចគីតាទីសុ សុសិក្ខិតា ទេវកញ្ញា វិយ រូបសោភគ្គប្បត្តា នាដកិត្ថិយោ នានាតុរិយានិ គហេត្វា សម្បរិវារេត្វា អភិរមាបេន្តិយោ នច្ចគីតវាទិតានិ បយោជយិំសុ។ ពោធិសត្តោ កិលេសេសុ វិរត្តចិត្តតាយ នច្ចាទីសុ អនភិរតោ មុហុត្តំ និទ្ទំ ឱក្កមិ។ តាបិ ឥត្ថិយោ “យស្សត្ថាយ មយំ នច្ចាទីនិ បយោជេម, សោ និទ្ទំ ឧបគតោ, ឥទានិ កិមត្ថំ កិលមិស្សាមា”តិ គហិតគហិតានិ តុរិយានិ អជ្ឈោត្ថរិត្វា និបជ្ជិំសុ, គន្ធតេលប្បទីបា ឈាយន្តិ។ ពោធិសត្តោ បពុជ្ឈិត្វា សយនបិដ្ឋេ បល្លង្កេន និសិន្នោ អទ្ទស តា ឥត្ថិយោ តុរិយភណ្ឌានិ អវត្ថរិត្វា និទ្ទាយន្តិយោ – ឯកច្ចា បគ្ឃរិតខេឡា, កិលិន្នគត្តា, ឯកច្ចា ទន្តេ ខាទន្តិយោ, ឯកច្ចា កាកច្ឆន្តិយោ, ឯកច្ចា វិប្បលបន្តិយោ, ឯកច្ចា វិវដមុខី, ឯកច្ចា អបគតវត្ថា បាកដពីភច្ឆសម្ពាធដ្ឋានា។ សោ តាសំ តំ វិប្បការំ ទិស្វា ភិយ្យោសោមត្តាយ កាមេសុ វិរត្តចិត្តោ អហោសិ។ តស្ស អលង្កតបដិយត្តំ សក្កភវនសទិសម្បិ តំ មហាតលំ វិវិធនានាកុណបភរិតំ អាមកសុសានំ វិយ ឧបដ្ឋាសិ, តយោ ភវា អាទិត្តគេហសទិសា ខាយិំសុ – “ឧបទ្ទុតំ វត ភោ, ឧបស្សដ្ឋំ វត ភោ”តិ ឧទានំ បវត្តេសិ, អតិវិយ បព្វជ្ជាយ ចិត្តំ នមិ។

សោ “អជ្ជេវ មយា មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិតុំ វដ្ដតី”តិ សយនា វុដ្ឋាយ ទ្វារសមីបំ គន្ត្វា “កោ ឯត្ថា”តិ អាហ។ ឧម្មារេ សីសំ កត្វា និបន្នោ ឆន្នោ – “អហំ, អយ្យបុត្ត, ឆន្នោ”តិ អាហ។ “អជ្ជាហំ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិតុកាមោ, ឯកំ មេ អស្សំ កប្បេហី”តិ អាហ។ សោ “សាធុ, ទេវា”តិ អស្សភណ្ឌកំ គហេត្វា អស្សសាលំ គន្ត្វា គន្ធតេលប្បទីបេសុ ជលន្តេសុ សុមនបដ្ដវិតានស្ស ហេដ្ឋា រមណីយេ ភូមិភាគេ ឋិតំ កណ្ឌកំ អស្សរាជានំ ទិស្វា “អជ្ជ មយា ឥមមេវ កប្បេតុំ វដ្ដតី”តិ កណ្ឌកំ កប្បេសិ។ សោ កប្បិយមានោវ អញ្ញាសិ “អយំ កប្បនា អតិវិយ គាឡ្ហា, អញ្ញេសុ ទិវសេសុ ឧយ្យានកីឡាទិគមនកាលេ កប្បនា វិយ ន ហោតិ , មយ្ហំ អយ្យបុត្តោ អជ្ជ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិតុកាមោ ភវិស្សតី”តិ។ តតោ តុដ្ឋមានសោ មហាហសិតំ ហសិ, សោ សទ្ទោ សកលនគរំ បត្ថរិត្វា គច្ឆេយ្យ។ ទេវតា បន តំ សទ្ទំ និរុម្ភិត្វា ន កស្សចិ សោតុំ អទំសុ។

ពោធិសត្តោបិ ខោ ឆន្នំ បេសេត្វាវ “បុត្តំ តាវ បស្សិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា និសិន្នបល្លង្កតោ ឧដ្ឋាយ រាហុលមាតុយា វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា គព្ភទ្វារំ វិវរិ។ តស្មិំ ខណេ អន្តោគព្ភេ គន្ធតេលប្បទីបោ ឈាយតិ, រាហុលមាតា សុមនមល្លិកាទីនំ បុប្ផានំ អម្ពណមត្តេន អភិប្បកិណ្ណេ សយនេ បុត្តស្ស មត្ថកេ ហត្ថំ ឋបេត្វា និទ្ទាយតិ។ ពោធិសត្តោ ឧម្មារេ បាទំ ឋបេត្វា ឋិតកោវ ឱលោកេត្វា “សចាហំ ទេវិយា ហត្ថំ អបនេត្វា មម បុត្តំ គណ្ហិស្សាមិ, ទេវី បពុជ្ឈិស្សតិ, ឯវំ មេ គមនន្តរាយោ ភវិស្សតិ, ពុទ្ធោ ហុត្វាវ អាគន្ត្វា បុត្តំ បស្សិស្សាមី”តិ បាសាទតលតោ ឱតរិ។ យំ បន ជាតកដ្ឋកថាយំ “តទា សត្តាហជាតោ រាហុលកុមារោ ហោតី”តិ វុត្តំ, តំ សេសដ្ឋកថាសុ នត្ថិ, តស្មា

ឧទេមន គេហតព្ពំ។

ឯវំ ពោធិសត្តោ បាសាទតលា ឱតរិត្វា អស្សសមីបំ គន្ត្វា ឯវមាហ – “តាត កណ្ឋក, ត្វំ អជ្ជ ឯករត្តឹ មំ តារយ, អហំ តំ និស្សាយ ពុទ្ធោ ហុត្វា សទេវកំ លោកំ តារយិស្សាមី”តិ។ តតោ ឧល្លង្ឃិត្វា កណ្ឋកស្ស បិដ្ឋិំ អភិរុហិ។ កណ្ឋកោ គីវតោ បដ្ឋាយ អាយាមេន អដ្ឋារសហត្ថោ ហោតិ, តទនុច្ឆវិកេន ឧព្ពេធេន សមន្នាគតោ ថាមជវសម្បន្នោ សព្ពសេតោ ធោតសង្ខសទិសោ។ សោ សចេ ហសេយ្យ វា បទសទ្ទំ វា ករេយ្យ, សទ្ទោ សកលនគរំ អវត្ថរេយ្យ, តស្មា ទេវតា អត្តនោ អានុភាវេន តស្ស យថា ន កោចិ សុណាតិ, ឯវំ ហសិតសទ្ទំ សន្និរុម្ភិត្វា អក្កមនអក្កមនបទវារេ ហត្ថតលានិ ឧបនាមេសុំ។ ពោធិសត្តោ អស្សវរស្ស បិដ្ឋិវេមជ្ឈគតោ ឆន្នំ អស្សស្ស វាលធឹ គាហាបេត្វា អឌ្ឍរត្តសមយេ មហាទ្វារសមីបំ បត្តោ។ តទា បន រាជា “ឯវំ មេ បុត្តោ យាយ កាយចិ វេលាយ នគរទ្វារំ វិវរិត្វា និក្ខមិតុំ ន សក្ខិស្សតី”តិ ទ្វីសុ ទ្វារកវាដេសុ ឯកេកំ បុរិសសហស្សេន វិវរិតព្ពំ ការេសិ។ ពោធិសត្តោ បន ថាមពលសម្បន្នោ ហត្ថិគណនាយ កោដិសហស្សហត្ថីនំ ពលំ ធារេសិ, បុរិសគណនាយ ទសកោដិសហស្សបុរិសានំ ពលំ ធារេសិ។ សោ ចិន្តេសិ – “សចេ ទ្វារំ ន វិវរិយ្យតិ, អជ្ជ កណ្ឋកស្ស បិដ្ឋេ និសិន្នោវ វាលធឹ គហេត្វា ឋិតេន ឆន្នេន សទ្ធិំយេវ កណ្ឋកំ ឩរូហិ និប្បីឡេត្វា អដ្ឋារសហត្ថុព្ពេធំ បាការំ ឧប្បតិត្វា អតិក្កមិស្សាមី”តិ។ ឆន្នោបិ ចិន្តេសិ – “សចេ ទ្វារំ ន វិវរិយ្យតិ, អហំ អត្តនោ សាមិកំ អយ្យបុត្តំ ខន្ធេ និសីទាបេត្វា កណ្ឋកំ ទក្ខិណេន ហត្ថេន កុច្ឆិយំ បរិក្ខិបន្តោ ឧបកច្ឆន្តរេ កត្វា បាការំ ឧប្បតិត្វា អតិក្កមិស្សាមី”តិ។ កណ្ឋកោបិ ចិន្តេសិ – “សចេ ទ្វារំ ន វិវរិយ្យតិ, អហំ អត្តនោ សាមិកំ បិដ្ឋេ យថានិសិន្នំយេវ ឆន្នេន វាលធឹ គហេត្វា ឋិតេន សទ្ធិំយេវ ឧក្ខិបិត្វា បាការំ ឧប្បតិត្វា អតិក្កមិស្សាមី”តិ។ សចេ ទ្វារំ ន វិវរេយ្យ, យថាចិន្តិតមេវ តេសុ តីសុ ជនេសុ អញ្ញតរោ សម្បាទេយ្យ។ ទ្វារេ បន អធិវត្ថា ទេវតា ទ្វារំ វិវរិ។

តស្មិំយេវ ខណេ មារោ បាបិមា “ពោធិសត្តំ និវត្តេស្សាមី”តិ អាគន្ត្វា អាកាសេ ឋិតោ អាហ – “មារិស, មា និក្ខមិ, ឥតោ តេ សត្តមេ ទិវសេ ចក្ករតនំ បាតុភវិស្សតិ, ទ្វិសហស្សបរិត្តទីបបរិវារានំ ចតុន្នំ មហាទីបានំ រជ្ជំ ការេស្សសិ, និវត្ត, មារិសា”តិ។ “កោសិ ត្វ”ន្តិ? “អហំ វសវត្តី”តិ។ “មារ, ជានាមហំ មយ្ហំ ចក្ករតនស្ស បាតុភាវំ, អនត្ថិកោហំ រជ្ជេន, ទសសហស្សិលោកធាតុំ ឧន្នាទេត្វា ពុទ្ធោ ភវិស្សាមី”តិ អាហ។ មារោ “ឥតោ ទានិ តេ បដ្ឋាយ កាមវិតក្កំ វា ព្យាបាទវិតក្កំ វា វិហិំសាវិតក្កំ វា ចិន្តិតកាលេ ជានិស្សាមី”តិ ឱតារាបេក្ខោ ឆាយា វិយ អនុគច្ឆន្តោ អនុពន្ធិ។

ពោធិសត្តោបិ ហត្ថគតំ ចក្កវត្តិរជ្ជំ ខេឡបិណ្ឌំ វិយ អនបេក្ខោ ឆឌ្ឌេត្វា មហន្តេន សក្ការេន នគរា និក្ខមិត្វា អាសាឡ្ហិបុណ្ណមាយ ឧត្តរាសាឡ្ហនក្ខត្តេ វត្តមានេ, នគរំ អបលោកេតុកាមោ ជាតោ។ ឯវញ្ច បនស្ស ចិត្តេ ឧប្បន្នមត្តេយេវ – “មហាបុរិស, ន តយា និវត្តិត្វា ឱលោកនកម្មំ កត”ន្តិ វទមានា វិយ មហាបថវី កុលាលចក្កំ វិយ ភិជ្ជិត្វា បរិវត្តិ។ ពោធិសត្តោ នគរាភិមុខោ ឋត្វា នគរំ ឱលោកេត្វា តស្មិំ បថវិប្បទេសេ កណ្ឋកនិវត្តនចេតិយដ្ឋានំ ទស្សេត្វា គន្តព្ពមគ្គាភិមុខំ កណ្ឋកំ កត្វា បាយាសិ មហន្តេន សក្ការេន ឧឡារេន សិរិសោភគ្គេន។ តទា កិរស្ស ទេវតា បុរតោ សដ្ឋិ ឧក្កាសហស្សានិ ធារយិំសុ, បច្ឆតោ សដ្ឋិ , ទក្ខិណបស្សតោ សដ្ឋិ, វាមបស្សតោ សដ្ឋីតិ។ អបរា ទេវតា ចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ អបរិមាណា ឧក្កា ធារយិំសុ។ អបរា ទេវតា ច

နာဂသုပဏ္ဏာဒယော စ ဆတ္တေဟိ ဂန္ဓေဟိ မာလာဟိ စုဏ္ဏေဟိ ဓူပေဟိ ပူဇယမာနာ ဂစ္ဆန္တိ, ပါရိစ္ဆတ္တကပုပ္ဖေဟိ စေဝ မန္ဒာရဝပုပ္ဖေဟိ စ ဃနမေဃဝုဋ္ဌိကာလေ ဓာရာဟိ ဝိယ နဘံ နိရန္တရံ အဟောသိ, ဆတ္တာနိ သံဂီတာနိ ပဝတ္တိံသု, သမန္တတော အဋ္ဌ တူရိယာနိ, သဋ္ဌိ တူရိယာနီတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိ တူရိယသတသဟဿာနိ ပဝတ္တယိံသု. တေသံ သဒ္ဒော သမုဒ္ဒကုစ္ဆိယံ မေဃတ္ထနိတကာလေ ဝိယ, ယုဂန္ဓရကုစ္ဆိယံ သာဂရနိဂ္ဃောသကာလေ ဝိယ စ ဝတ္တတိ.

ဒယိတာ သိရိသောဘဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တာ ဒေါဠိသေတ္တာ ဧကရတ္တေနေဝ တီဟိ ရဇ္ဇာနိ အတိက္ကမ္မ တိံသယောဇနမတ္တေ အနာထာဂါရံ ပါပုဏိ. ကိံ ပန အဿာ တဒါ ပရံ ကာတုံ န သက္ကောတီတိ? နော န သက္ကောတိ. သာ ဟိ ဧကံ စက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ နာဂိယာ ဆိန္နစက္ကဿ နေမိဝဋ္ဋိ ဘမန္တော ဝိယ အန္တန္တေန စရိတွာ ပုရေပရိတာရမေဝ အာဂန္တွာ အတ္တနော သယ္ယာဂိဟံ ကတွာ နိဇ္ဈာယိတွာ သယေတွာ. တဒါ ပန ဒေဝနာဂသုပဏ္ဏာဒီဟိ အာကာသေ ဌတွာ ဆဿန္တေဟိ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ဃာတ ဝါရုဏိယေသာ သဒ္ဓမ္မသိရိံ အာဂန္တွာ ဂန္ဓမာလာဒီနံ ဝိဿဇ္ဇနဿ အတိပဟော အဟောသိ, တတော တိသဝေဃာဇနမတ္တေဝ အဂမာသိ. အထ ဒေါဠိသေတ္တာ နဂီတိရေ ဌတွာ ဝန္တံ ပုစ္ဆိ – “ကာ နာမ အယံ နဂီ”တိ? “အနာထာ နာမ, ဘန္တေ”တိ. “အယျကာယိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနာထာ ဘဝိဿတီ”တိ ပဏိဓာယ ဃရေ ဌတွာ အဿဿ ပဋ္ဌိ အဒါသိ. အဿာ စ ဥပ္ပတိတွာ အဋ္ဌ သဘိတွာရာယ နဂီယာ ပါရိမတီရေ အဋ္ဌာသိ.

ဒေါဠိသေတ္တာ အဿပိဋ္ဌိတော ဩရုယှာဘရဏပဋိမာသနေ ဝါဠုကာပုလိနေ ဌတွာ ဝန္တံ အာမန္တေသိ – “သမ္မ ဝန္တ, တွံ မယှံ အာဘရဏာနိ စေဝ ကဏ္ဍကဥ္စ အာဒါယ ဂစ္ဆ, အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ. “အဟမ္ပိ, ဘန္တေ, ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ. ဒေါဠိသေတ္တာ “န လဗ္ဘာ တယာ ပဗ္ဗဇိတုံ, ဂစ္ဆ တွ”န္တိ တိက္ခတ္တုံ ပဋိဗာဟိတွာ အာဘရဏာနိ စေဝ ကဏ္ဍကဥ္စ ပဋိစ္ဆာပေတွာ စိန္တေသိ – “ဣမေ မယှကေသာ သမဏသာရုပ္ပာ န ဟောန္တိ, အညော ဒေါဠိသတ္တဿ ကေသေ ဆိန္ဒိတုံ ယုတ္တရူပေါ နတ္ထီ”တိ. တတော “သယမေဝ နေဂ္ဂေန ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန အသိံ ဂဟေတွာ ဝါမဟတ္ထေန မောဠိယာ သဒ္ဓိံ စူဠံ ဂဟေတွာ ဆိန္ဒိ. ကေသာ ဒွင်္ဂုလမတ္တာ ဟုတွာ ဒက္ခိဏတော အာဝဋ္ဋမာနာ သီသံ အလ္လီယိံသု. တေသံ ယာဝဇီဝံ တဒေဝ ပမာဏံ အဟောသိ, မဿု စ တဒနုရူပံ, ပုန ကေသမဿုဩဟာရဏကိစ္စံ နာမ နာဟောသိ. ဒေါဠိသေတ္တာ သဟ မောဠိယာ စူဠံ ဂဟေတွာ “သစာဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ, အာကာသေ တိဋ္ဌတု. နော စေ, ဘူမိယံ ပတတူ”တိ အန္တလိက္ခေ ခိပိ. သာ စူဠာ ယောဇနပ္ပမာဏံ ဌာနံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ. သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေတွာ ယောဇနိယရတနစင်္ကောဋကေန သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တာဝတိံသဘဝနေ စူဠာမဏိစေတိယံ နာမ ပတိဋ္ဌာပေသိ.

“ဆေတွာန မောဠိံ ဝရဂန္ဓဝါသိတံ, ဝေဟာယသံ ဥက္ခိပိ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော;

သဟဿနေတ္တော သိရသာ ပဋိဂ္ဂဟိ, သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋဝရေန ဝါသဝေါ”တိ. (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၁၁၁);

ပုန ဒေါဠိသေတ္တာ စိန္တေသိ – “ဣမာနိ ကာသိကဝတ္ထာနိ မယှံ သမဏသာရုပ္ပါနီ”တိ. အထဿ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ပုရာဏသဟာယကော ဃဋိကာရမဟာဗြဟ္မာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ အပရိဟီနမိတ္တဘာဝေန စိန္တေသိ – “အဇ္ဇ မေ သဟာယကော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော,

សមណបរិក្ខារស្ស គហេត្វា គមិស្សាមី”តិ។

“តិចីវរញ្ច បត្តោ ច, វាសិ សូចិ ច ពន្ធនំ;

បរិស្សាវនេន អដ្ឋេតេ, យុត្តយោគស្ស ភិក្ខុនោ”តិ –

ព្ទេម អដ្ឋ បរិក្ខារេ អាហរិត្វា អទាសិ។ ពោធិសតោ អរហន្តំ តិចារេត្វា វុត្តមបត្តខិតទេចរំ កណ្ហិត្វា “ឃត្ត, ត្វំ មម ចនតេត មាតាបិតូនំ អារោចេហិ”តិ ចត្វា វុសេយ្យាឌេសិ។ ឃេន្តា ពោធិសត្តំ ចន្ទិត្វា បនក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។ កណ្ហកោ បត ឃេន្តេត សទ្ធិំ មន្តយមានស្ស ពោធិសត្តស្ស ចចនំ សុណន្តោច “តត្ថិ ជាតិ មយ្ហំបុត សាមិកោ ជស្សត”ន្តិ ចិន្តេត្វា ចក្ខុបថំ ចិជហន្តោ សោកំ អធិចាសេតុំ អសក្កោន្តោ ហទយេន ផលិតេន កាលំ កត្វា តាវតិំសភវនេ កណ្ហកោ នាម ទេវបុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តិ។ ឃត្តស្ស បឋមំ ឯកោវ សោកោ អហោសិ, កណ្ហកស្ស បន កាលកិរិយាយ ទុតិយេន សោកេន បីឡិតោ រោទន្តោ បរិទេវន្តោ នគរំ អគមាសិ។

ពោធិសត្តោ បព្ពជិត្វា តស្មិំយេវ បទេសេ អនុបិយំ នាម អម្ពវនំ អត្ថិ, តត្ថ សត្តាហំ បព្ពជ្ជាសុខេន វីតិនាមេត្វា ឯកទិវសេនេវ តិំសយោជនមគ្គំ បទសា គន្ត្វា រាជគហំ បាវិសិ។ បវិសិត្វា ច សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរិ។ សកលនគរំ ពោធិសត្តស្ស រូបទស្សនេនេវ ធនបាលេន បវិដ្ឋេ រាជគហំ វិយ ច, អសុរិន្ទេ បវិដ្ឋេ ទេវនគរំ វិយ ច សង្ខោភំ អគមាសិ។ រាជបុរិសា គន្ត្វា “ទេវ, ឯវរូបោ នាម សត្តោ នគរេ បិណ្ឌាយ ចរតិ, ‘ទេវោ វា មនុស្សោ វា នាគោ វា សុបណ្ណោ វា អសុកោ នាម ឯសោ’តិ ន ជានាមា”តិ អារោចេសុំ។ រាជា បាសាទតលេ ឋត្វា មហាបុរិសំ ទិស្វា អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តោ បុរិសេ អាណាបេសិ – “គច្ឆថ, ភណេ, វីមំសថ, សចេ អមនុស្សោ ភវិស្សតិ, នគរា និក្ខមិត្វា អន្តរធាយិស្សតិ, សចេ ទេវតា ភវិស្សតិ, អាកាសេន គមិស្សតិ, សចេ នាគោ ភវិស្សតិ, បថវិយំ និមុជ្ជិត្វា គមិស្សតិ, សចេ មនុស្សោ ភវិស្សតិ, យថាលទ្ធំ ភិក្ខំ បរិភុញ្ជិស្សតី”តិ។

មហាបុរិសោបិ ខោ មិស្សកភត្តំ សំហរិត្វា “អលំ មេ ឯត្តកំ យាបនាយា”តិ ញត្វា បវិដ្ឋទ្វារេនេវ នគរា និក្ខមិត្វា បណ្ឌវបព្ពតច្ឆាយាយំ បុរត្ថាភិមុខោ និសីទិត្វា អាហារំ បរិភុញ្ជិតុំ អារទ្ធោ។ អថស្ស អន្តានិ បរិវត្តិត្វា មុខេន និក្ខមនាការប្បត្តានិ អហេសុំ។ តតោ សោ តេន អត្តភាវេន ឯវរូបស្ស អាហារស្ស ចក្ខុនាបិ អទិដ្ឋបុព្ពតាយ តេន បដិក្កូលាហារេន អដ្ដីយមានោបិ ឯវំ អត្តនាវ អត្តានំ ឱវទិ – “សិទ្ធត្ថ, ត្វំ សុលភអន្នបានេ កុលេ តិវស្សិកគន្ធសាលិភោជនំ នានគ្គរសេហិ ភុញ្ជនដ្ឋានេ និព្ពត្តិត្វាបិ ឯកំ បំសុកូលិកំ ទិស្វា ‘កទា នុ ខោ អហម្បិ ឯវរូបោ ហុត្វា បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ភុញ្ជិស្សាមិ, ភវិស្សតិ នុ ខោ មេ សោ កាលោ’តិ ចិន្តេត្វា និក្ខន្តោ, ឥទានិ កិន្នាមេតំ ករោសី”តិ ឯវំ អត្តានំ ឱវទិត្វា និព្ពិការោ ហុត្វា អាហារំ បរិភុញ្ជិ។

រាជបុរិសា តំ បវត្តិំ ទិស្វា គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចេសុំ។ រាជា ទូតវចនំ សុត្វា វេគេន នគរា និក្ខមិត្វា ពោធិសត្តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ឥរិយាបថស្មិំយេវ បសីទិត្វា ពោធិសត្តស្ស សព្ពំ ឥស្សរិយំ និយ្យាតេសិ។ ពោធិសត្តោ “មយ្ហំ មហារាជ, វត្ថុកាមេហិ វា កិលេសកាមេហិ

វា អត្ថោ នត្ថិ, អហំ បរមាភិសម្ពោធិំ បត្ថយន្តោ និក្ខន្តោ”តិ អាហ។ រាជា អនេកប្បការេន យាចន្តោបិ តស្ស ចិត្តំ អលភិត្វា “អទ្ធា ត្វំ ពុទ្ធោ ភវិស្សសិ , ពុទ្ធត្តប្បត្តេន បន តយា បឋមំ មម វិជិតំ អាគន្តព្ព”ន្តិ បដិញ្ញំ គណ្ហិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន “បព្វជ្ជំ កិត្តយិស្សាមិ, យថា បព្វជិ ចក្ខុមា”តិ ឥមំ បព្វជ្ជាសុត្តំ (សុ។ និ។ ៤០៥) សទ្ធិំ អដ្ឋកថាយ ឱលោកេត្វា វេទិតព្វោ។

ពោធិសត្តោបិ សោ រញ្ញោ បដិញ្ញំ ទត្វា អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរមានោ អាឡារញ្ច កាលាមំ ឧទកញ្ច រាមបុត្តំ ឧបសង្កមិត្វា សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា “នាយំ មគ្គោ ពោធាយា”តិ តម្បិ សមាបត្តិភាវនំ អនលង្ករិត្វា សទេវកស្ស លោកស្ស អត្តនោ ថាមវីរិយសន្ទស្សនត្ថំ មហាបធានំ បទហិតុកាមោ ឧរុវេលំ គន្ត្វា “រមណីយោ វតាយំ ភូមិភាគោ”តិ តត្ថេវ វាសំ ឧបគន្ត្វា មហាបធានំ បទហិ។ តេបិ ខោ កោណ្ឌញ្ញប្បមុខា បញ្ចបព្វជិតា គាមនិគមរាជធានីសុ ភិក្ខាយ ចរន្តា តត្ថ ពោធិសត្តំ សម្បាបុណិំសុ។ អថ នំ ឆព្ពស្សានិ មហាបធានំ បទហន្តំ “ឥទានិ ពុទ្ធោ ភវិស្សតិ, ឥទានិ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ បរិវេណសម្មជ្ជនាទិកាយ វត្តបដិបត្តិយា ឧបដ្ឋហមានា សន្តិកាវចរា អហេសុំ។ ពោធិសត្តោបិ ខោ “កោដិប្បត្តំ ទុក្ករការិកំ ករិស្សាមី”តិ ឯកតិលតណ្ឌុលាទីហិបិ យាបេសិ, សព្វសោបិ អាហារុបច្ឆេទំ អកាសិ។ ទេវតាបិ លោមកូបេហិ ឱជំ ឧបសំហរមានា បក្ខិបិំសុ។

អថស្ស តាយ និរាហារតាយ បរមកសិមានប្បត្តកាយស្ស សុវណ្ណវណ្ណោបិ កាយោ កាឡវណ្ណោ អហោសិ, ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណានិ បដិច្ឆន្នានិ អហេសុំ។ អប្បេកទា អប្បាណកំ ឈានំ ឈាយន្តោ មហាវេទនាភិភូតោ វិសញ្ញីភូតោ ចង្កមនកោដិយំ បតតិ។ អថ នំ ឯកច្ចា ទេវតា “កាលង្កតោ សមណោ គោតមោ”តិ វទន្តិ, ឯកច្ចា “វិហារោត្វេវេសោ អរហត”ន្តិ ច អាហំសុ។ តត្ថ យាសំ “កាលង្កតោ”តិ សញ្ញា អហោសិ, តា គន្ត្វា សុទ្ធោទនមហារាជស្ស អារោចេសុំ – “តុម្ហាកំ បុត្តោ កាលង្កតោ”តិ។ “មម បុត្តោ ពុទ្ធោ ហុត្វា កាលង្កតោ, អហុត្វា”តិ? “ពុទ្ធោ ភវិតុំ នាសក្ខិ, បធានភូមិយំយេវ បតិត្វា កាលង្កតោ”តិ។ ឥទំ សុត្វា រាជា – “នាហំ សទ្ទហាមិ, មម បុត្តស្ស ពោធិំ អប្បត្វា កាលកិរិយា នាម នត្ថី”តិ បដិក្ខិបិ។ “កស្មា បន រាជា ន សទ្ទហតី”តិ? កាឡទេវលតាបសវន្ទាបនទិវសេ ជម្ពុរុក្ខមូលេ ច បាដិហារិយានំ ទិដ្ឋត្តា។

បុន ពោធិសត្តេ សញ្ញំ បដិលភិត្វា ឧដ្ឋិតេ តា ទេវតា គន្ត្វា “អរោគោ តេ, មហារាជ, បុត្តោ”តិ អារោចេសុំ។ រាជា “ជានាមហំ មម បុត្តស្ស អមរណភាវ”ន្តិ វទតិ។ មហាសត្តស្ស ឆព្ពស្សានិ ទុក្ករការិកំ ករោន្តស្សេវ អាកាសេ គណ្ឋិករណកាលោ វិយ អហោសិ។ សោ “អយំ ទុក្ករការិកា នាម ពោធាយ មគ្គោ ន ហោតី”តិ ឱឡារិកំ អាហារំ អាហារេតុំ គាមនិគមេសុ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា អាហារំ អាហរិ។ អថស្ស ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណានិ បាកតិកានិ អហេសុំ, កាយោបិ សុវណ្ណវណ្ណោ អហោសិ។ បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ “អយំ ឆព្ពស្សានិ ទុក្ករការិកំ ករោន្តោបិ សព្វញ្ញុតំ បដិវិជ្ឈិតុំ នាសក្ខិ, ឥទានិ គាមាទីសុ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ឱឡារិកំ អាហារំ អាហរយមានោ កិំ សក្ខិស្សតិ, ពាហុលិកោ ឯស បធានវិព្ភន្តោ, សីសំ ន្ហាយិតុកាមស្ស ឧស្សាវពិន្ទុតក្កនំ វិយ អម្ហាកំ ឯតស្ស សន្តិកា វិសេសតក្កនំ, កិំ នោ ឥមិនា”តិ មហាបុរិសំ បហាយ អត្តនោ អត្តនោ បត្តចីវរំ គហេត្វា អដ្ឋារសយោជនមគ្គំ គន្ត្វា ឥសិបតនំ បវិសិំសុ។

តេន ខោ បន សមយេន ឧរុវេលាយំ សេនានិគមេ សេនានិកុដុម្ពិកស្ស គេហេ និព្ពត្តា សុជាតា នាម ទារិកា វយប្បត្តា ឯកស្មិំ

និគ្រោធរុក្ខេ បត្ថនំ អកាសិ – "សចេ អហំ សមជាតិកំ កុលឃរំ គន្ត្វា បឋមគព្ភេ បុត្តំ លភិស្សាមិ, អនុសំវច្ឆរំ តេ សតសហស្សបរិច្ចាគេន ពលិកម្មំ ករិស្សាមី"តិ។ តស្សា សា បត្ថនា សមិជ្ឈិ។ សា មហាសត្តស្ស ទុក្ករការិកំ ករោន្តស្ស ឆដ្ឋេ វស្សេ បរិបុណ្ណេ វិសាខបុណ្ណមាយំ ពលិកម្មំ កាតុកាមា ហុត្វា បុព្ពេវ ធេនុសហស្សំ លដ្ឋិមធុកវនេ ចារាបេត្វា, តាសំ ខីរំ បញ្ច ធេនុសតានិ បាយេត្វា, តាសំ ខីរំ អឌ្ឍតិយានិ ច សតានីតិ ឯវំ យាវ សោឡសន្នំ ធេនូនំ ខីរំ អដ្ឋ ធេនុយោ បិវន្តិ, តាវ ខីរស្ស ពហលតញ្ច មធុរតញ្ច ឱជវន្តតញ្ច បត្ថយមានា ខីរបរិវត្តនំ នាម អកាសិ។ សា វិសាខបុណ្ណមទិវសេ "បាតោវ ពលិកម្មំ ករិស្សាមី"តិ រត្តិយា បច្ចូសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ តា អដ្ឋ ធេនុយោ ទុហាបេសិ។ វច្ឆកា ធេនូនំ ថនមូលំ ន អាគមិំសុ, ថនមូលេ បន នវភាជនេសុ ឧបនីតមត្តេសុ អត្តនោ ធម្មតាយ ខីរធារា បវត្តិំសុ។ តំ អច្ឆរិយំ ទិស្វា សុជាតា សហត្ថេនេវ ខីរំ គហេត្វា នវភាជនេ បក្ខិបិត្វា សហត្ថេនេវ អគ្គិំ កត្វា បចិតុំ អារភិ។

តស្មិំ បាយាសេ បច្ចមានេ មហន្តា មហន្តា ពុព្ពុឡា ឧដ្ឋហិត្វា ទក្ខិណាវដ្ដា ហុត្វា សញ្ចរន្តិ, ឯកផុសិតម្បិ ពហិ ន បតតិ, ចុល្លិតោ អប្បមត្តកោបិ ធូមោ ន ឧដ្ឋហតិ។ តស្មិំ សមយេ ចត្តារោ លោកបាលា អាគន្ត្វា ឧទ្ធនរក្ខំ គណ្ហិំសុ, មហាព្រហ្មា ឆត្តំ ធារេសិ, សក្កោ អលាតានិ សមានេន្តោ អគ្គិំ ជាលេសិ។ ទេវតា ទ្វិសហស្សទីបបរិវារេសុ ចតូសុ មហាទីបេសុ ទេវមនុស្សានំ ឧបកប្បនោជំ អត្តនោ ទេវានុភាវេន ទណ្ឌកពទ្ធំ មធុបដលំ បីឡេត្វា មធុំ គណ្ហមានា វិយ សំហរិត្វា តត្ថ បក្ខិបិំសុ។ អញ្ញេសុ ហិ កាលេសុ ទេវតា កពឡេ កពឡេ ឱជំ បក្ខិបន្តិ, សម្ពោធិបត្តទិវសេ ច បរិនិព្ពានទិវសេ ច ឧក្ខលិយំយេវ បក្ខិបន្តិ។ សុជាតា ឯកទិវសេយេវ តត្ថ អត្តនោ បាកដានិ អនេកានិ អច្ឆរិយានិ ទិស្វា បុណ្ណំ ទាសិំ អាមន្តេសិ – "អម្ម បុណ្ណេ, អជ្ជ អម្ហាកំ ទេវតា អតិវិយ បសន្នា, មយា ហិ ឯត្តកេ កាលេ ឯវរូបំ អច្ឆរិយំ ន ទិដ្ឋបុព្ពំ, សីឃំ គន្ត្វា ទេវដ្ឋានំ បដិជគ្គាហី"តិ។ សា "សាធុ, អយ្យេ"តិ តស្សា វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា តុរិតតុរិតា រុក្ខមូលំ អគមាសិ។

ពោធិសត្តោបិ ខោ តស្មិំ រត្តិភាគេ បញ្ច មហាសុបិនេ (អ. និ. ៥.១៩៦) ទិស្វា បរិគ្គណ្ហន្តោ "និស្សំសយំ អជ្ជាហំ ពុទ្ធោ ភវិស្សាមី"តិ កតសន្និដ្ឋានោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន កតសរីរបដិជគ្គនោ ភិក្ខាចារកាលំ អាគមយមានោ បាតោវ អាគន្ត្វា តស្មិំ រុក្ខមូលេ និសីទិ, អត្តនោ បភាយ សកលំ រុក្ខមូលំ ឱភាសយមានោ។ អថ ខោ សា បុណ្ណា អាគន្ត្វា អទ្ទស ពោធិសត្តំ រុក្ខមូលេ បាចីនលោកធាតុំ ឱលោកយមានំ និសិន្នំ, សរីរតោ ចស្ស និក្ខន្តាហិ បភាហិ សកលរុក្ខំ សុវណ្ណវណ្ណំ ទិស្វា តស្សា ឯតទហោសិ – "អជ្ជ អម្ហាកំ ទេវតា រុក្ខតោ ឱរុយ្ហ សហត្ថេនេវ ពលិកម្មំ សម្បដិច្ឆិតុំ និសិន្នា មញ្ញេ"តិ ឧព្ពេគប្បត្តា ហុត្វា វេគេន អាគន្ត្វា សុជាតាយ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ។

សុជាតា តស្សា វចនំ សុត្វា តុដ្ឋមានសា ហុត្វា "អជ្ជ ទានិ បដ្ឋាយ មម ជេដ្ឋធីតុដ្ឋានេ តិដ្ឋាហី"តិ ធីតុ អនុច្ឆវិកំ សព្ពាលង្ការំ អទាសិ។ យស្មា បន ពុទ្ធភាវំ បាបុណនទិវសេ សតសហស្សគ្ឃនិកា ឯកា សុវណ្ណបាតិ លទ្ធុំ វដ្ដតិ, តស្មា សា "សុវណ្ណបាតិយំ បាយាសំ បក្ខិបិស្សាមី"តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា សតសហស្សគ្ឃនិកំ សុវណ្ណបាតិំ នីហរាបេត្វា តត្ថ បាយាសំ បក្ខិបិតុកាមា បក្កភាជនំ អាវជ្ជេសិ។ សព្ពោ បាយាសោ បទុមបត្តតោ ឧទកំ វិយ វិនិវត្តិត្វា បាតិយំ បតិដ្ឋាសិ, ឯកបាតិបូរមត្តោវ អហោសិ។ សា តំ បាតិំ អញ្ញាយ បាតិយា បដិកុជ្ជិត្វា ឱទាតវត្ថេន វេឋេត្វា សព្ពាលង្ការេហិ អត្តភាវំ អលង្ករិត្វា តំ បាតិំ អត្តនោ សីសេ ឋបេត្វា មហន្តេន អានុភាវេន

តិព្រោឆរុក្ខមូលំ កត្វា ទៅនិសត្តំ ជិស្វា ពាលចនោយភស្សុខាតា “រុក្ខទេចតា”តិ សញ្ញាយ ជិដ្ឋៈភនោតា បដ្ឋាយ ឧ្ភតោតាភតា កត្វា សឹសនោតា បិតិំ ឧ្ចតារទេត្វា ចិចទិត្វា សុចណ្ណកិក្ខារនេភ កន្លបុបឡចាសិតំ ភ្នកំ កនេហត្វា ទៅនិសត្តំ ខ្ញុបកត្វា អដ្ឋាសិ៍ ឈជីការយេហាព្រាហូតា ជិនេត្ថា យត្តិកាបនេត្តា ឲត្តកំ កាលំ ទៅនិសត្តំ អចិខហិត្វា តស្មិំ លនោហ អខស្សត់ កនេតា, ទៅនិសទេត្តា បត្តំ អបស្សនេត្ថា ឌក្ខិហហត្តំ បសារទេត្វា ភ្នកំ សប្បជិឆ្នៃ៍ សុខាតា សនេហច បិតិយា បិយាសំ យេហាបុទិសស្ស ហនេត្ថ ធនេបសិ, យេហាបុទិសោ សុខាតំ ឧ្ចលោកេសិ៍ សា អាកាទំ សល្លក្ខេត្វា “អយ្យ, យយា ពុយ្យាកំ បទិច្ចត្តា, តំ កល្ហិត្វា ឃនាទុចិ កនេរាទា”តិ ចត្តិត្វា “ឃទា យយ្យាយនោតារនេទា តិប្បនេត្ថា, ឲចំ ពុយ្យាយ្យិ តិប្បខ្លូត្ទ”តិ ចត្វា សតសហស្សគ្ឃនិកយ្យិ សុចណ្ណបិតិំ បុរាលាកបណ្ណំ ចិយ បទិច្ចជិត្វា អគនេបក្កាច បក្កាមិ៍

ទៅនិសទេត្តាបិ ទោ តិសិត្តដ្ឋាភា ចុដ្ឋាយ រុក្ខំ បទក្ខិណំ កត្វា បិតិំ អាទាយ ធនេរញ្ជរាយ តិរំ កត្វា អគនេកាសំ ទៅនិសត្តសតសហស្សាតំ អភិសម្ពុទ្ធនិចនេស ឧ្ចតទិត្វា ត្យាភដ្ឋាតំ សុបតិដ្ឋិតំ គាយ អត្ថិ, តស្សា តិរេ បិតិំ ធនេបត្វា សុបតិដ្ឋិតតិទេត្ថ ឧ្ចតទិត្វា ត្យ្ហា អគនេកព្យុទ្ធសតសហស្សាតំ តិចាសត់ អទេហត្ថខំ តិចាសនេត្វា បុរត្វាភិមុខោ តិសិជិត្វា ឲកដ្ឋិតាលបក្កប្បយោគោហ ឲក្កូគបណ្ណាសបិណ្ឌេ កត្វា សត្តំ អបេយ្យាគេយធុបិយាសំ បទិភុញ្ជិ៍ នេវាសេយចស្ស ពុទ្ធភូតស្ស សត្តសត្តាហំ ទៅនិយណ្ឌេ ចសត្តស្ស ឲក្កូគបណ្ណាសនិចសាតិ អាហារទោ អនោហាសិ៍ ឲត្តកំ កាលំ អខ្មោ អាហារទោ គត្ថិ, គ ត្យ្ហា, គ យុលនោចត, គ សទិរចឡអនេញ្ញា, ឈាគសុខនេត ចលយាបត្តិសុខនេត ច ចិតិតាទេយសិ៍ តំ បគ បិយាសំ ភុញ្ជិត្វា សុចណ្ណបិតិំ កនេហត្វា “សចាហំ អជ្ជ ពុទ្ធោ កចិស្សាមិ, អយំ បិតិ បដិសោតំ កច្ឆតុ, គោ ចេ កចិស្សាមិ, អនុសោតំ កច្ឆតូ”តិ ចត្វា តខិសោទេ បក្ខិបិ៍ សា សោតំ លិត្តយាគា តខិមជ្ឈេកត្វា យេដ្ឋាគេនេច ខចសយនេត្ថា អស្សា ចិយ អសិតិហត្ថមត្តដ្ឋាតំ បដិសោតំ កត្វា ឲកស្មិំ អាចនេដ្ឋ តិមុជ្ជិត្វា កាឡអគាកទាខកចត់ កត្វា តិណ្ណំ ពុទ្ធាតំ បទិនេភាកបិតិយោ “កិលិ កិលិ”តិ រចំ ការយមាគា បហទិត្វា តាសំ សព្វហេដ្ឋិមា ហុត្វា អដ្ឋាសិ៍ កាឡោ គាកទាខា ត សទ្ទំ សុត្វា “ហិយ្យោ ឲកោ ពុទ្ធោ តិព្វត្តិ, បុត អជ្ជ ឲកោ តិព្វត្តោ”តិ ចត្វា អនេកេហិ បទសនេតហិ ធុតិយោ ចខយានោ ដ្ឋាសិ៍ តស្ស កិរ យេហាបធចិយា ឲកយោជតតិកាធុតបយ្យោយំ តភំ បូទេត្វា អារោហភកាលោ អជ្ជ ចា ហិយ្យោ ចា សជិសោ អនោហាសិ៍

ទៅនិសទេត្តាបិ គឌីតិរបិប្ប្ញុបុប្ផិតសាលចនេភ ជិចាចិហារំ កត្វា សាយគ្ហសមយំ បុប្ផាគំ ចណ្ឌនោតា យុច្ចភការោល ទេចតាហិ អលង្កតោគ អដ្ឋុសកចិត្ថទេភ យនេក្កត សឹហោ ចិយ ចិខម្ភមាគោ ទៅនិទុក្ខាភិមុខោ បិយាសិ៍ គាកយក្ខសុបណ្ណាធយោ ជិនេត្ថហិ កន្លបុបឡាគីហិ បូខយិសុ, ជិព្វាសំកីតាឌីតិ បចត្តយិសុ, ធសសហស្សី លោកធាតុ ឲកកន្ធា ឲកយាលា ឲកសាធុការា អនោហាសិ៍ តស្មិំ សមយេ សោត្តិយោ គាយ តិណហារកោ តិណំ អាទាយ បជិបនេ អាកច្ឆនេត្ថា យេហាបុទិសស្ស អាកាទំ ញាត្វា អដ្ឋ តិណមុដ្ឋិយោ អទាសិ៍ ទៅនិសទេត្តា តិណំ កនេហត្វា ទៅនិយណ្ឌំ អារុយ្ហាឌក្ខិណឌិសាភាគេ ដ្ឋត្វាកិមុខោ អដ្ឋាសិ៍ តស្មិំ លនោហ ឌក្ខិណចក្កចាឡអំ ឧ្ចសិជិត្វា ហេដ្ឋា អចិចិសយ្យត្តំ ចិយ អនោហាសិ៍ ភ្នត្តរចក្កចាឡអំ ភ្លល្ឃិត្វា ភ្នបទិ កចក្កប្បត្តំ ចិយ អនោហាសិ៍ ទៅនិសទេត្តា “ឥជំ សម្ពោធិបិប្បុលាភដ្ឋាតំ គ កចិស្សតិ យេញ្ញោ”តិ បទក្ខិណំ កនេរានេត្ថា បច្ឆិមឌិសាភាកំ កត្វា បុរត្តិយាភិមុខោ អដ្ឋាសិ, តនោតា បច្ឆិមចក្កចាឡអំ ឧ្ចសិជិត្វា ហេដ្ឋា អចិចិសយ្យត្តំ ចិយ អនោហាសិ, បុរត្តិមចក្កចាឡអំ ភ្លល្ឃិត្វា ភ្នបទិ កចក្កប្បត្តំ ចិយ អនោហាសិ៍ ឋិតដ្ឋិតដ្ឋានេ កិរស្ស ទេមិចដ្ឋិបទិយនេត្ត អក្កត្តំ គាភិយា បតិដ្ឋិតយេហាសកដចក្កំ ចិយ យេហាបធឌី ឧ្ចតត្តត្តា អនោហាសិ៍ ទៅនិសទេត្តា “ឥជយ្យិ សម្ពោធិបិប្បុលាភដ្ឋាតំ គ កចិស្សតិ យេញ្ញោ”តិ បទក្ខិណំ កនេរានេត្ថា ភ្នត្តរឌិសាភាកំ កត្វា ឌក្ខិណាភិមុខោ អដ្ឋាសិ៍ តនោតា ភ្នត្តរចក្កចាឡអំ ឧ្ចសិជិត្វា ហេដ្ឋា អចិចិសយ្យត្តំ ចិយ អនោហាសិ,

ឆក្កោលចក្កចាឡអំ ឧល្លឞ្ឞិត្វា ឧបរិ ភចក្ខុប្បត្តំ ថិយ អទេហាសិ ទោនិឞិសទេត្វា “ឪតេយ្យិ សទេយ្យានិបិបុលាតដ្ឋាតំ ត ភចិស្សតិ យទេញ្ញា”តិ បឆក្កោលំ ពទេរាទេត្វា បុទត្តិយឌិសាភាពំ ពត្វា បឆ្លិយាភិយុទលា អដ្ឋាសិ បុទត្តិយឌិសាភាទេព បត សទ្ធាត្យដ្ឋាតំ បល្លញ្ញដ្ឋាតំ អទេហាសិ, ចំ ទេតច លយ្ហុតិ, ត ពយ្យតិ ទោនិឞិសទេត្វា “ឪតំ សទ្ធាត្យដ្ឋាតំ អថិឌហិចំ អចលដ្ឋាតំ ពិទេលសបញ្ញាទថិដ្ឋិសតដ្ឋាត”ត្តិ ញាត្វា ចាតិ ចិលាតិ អទេក្ក ពទេហត្វា ធាទេលសិ, ចាចទេច ទ្យត្កសហទេត្វា បល្លទេក្កា អទេហាសិ ចាតិបិ ទេលា ចិលាតិ ចឆាទ្ទុទេបត សណ្ហាទេតត សណ្ហហិសុ, ឃឆាទ្ទុបំ ស្យក្យសទេលិ ថិត្តពាទេរា ធា ទេបិត្តពាទេរា ធា អាលិលិត្យយ្យិ សយទេត្វា តត្តិ ទោនិឞិសទេត្វា ទោនិឞិក្កល្ឌំ បិដ្ឋិទេចា ពត្វា បុទត្វាភិយុទលា ឆឡហយាតទេសា ហុត្វា
–

“កាយំ ចទេធា ច ត្យាទ្ទុ ច, អដ្ឋិ ច អចសិស្សត្យ;

ឧបស្សុស្សត្យ តិទេស្សសំ, សទីទេទ យំសទេលិហិចំ (អ˙ តិ˙ ១˙៣; យ˙ តិ˙ ១˙១៥៤) –

‘ត ទេត្វចាហំ សយ្ហាសទេយ្យានិ អប្យត្វា ឪយំ បល្លង្កំ ភិត្តិស្សាយី’”តិ អសតិសចសត្តិបិទេចតបិ អទេគជ្ជទ្ទុបំ អបទាឌិចបល្លង្កំ អាភុឌិត្វា តិសិឌិ

ចស្មិំ សយទេឃ យាទេរា បិបិយា – “សិទ្ធត្តក្យយាទេរា យឃ្យាចសំ អចិក្កមិត្យពាទេយា, ត ឌាតិស្ស អចិក្កមិចំ ឌស្សាយី”តិ យាទេពលស្ស សត្តិពំ ពត្វា ឲចយត្វំ អាទេរាទេចត្វា យាទេឈាសតំ តាយ ទេឈាសាទេបត្វា យាទេពលំ អាឌាឃ តិក្កមិ សា យាទេសតា យាទេស្ស បុទទេចា ក្វាឌសទេឃាឌតា ទេហាតិ, ឆក្កោលទេចា ច ចាយទេចា ច ក្វាឌសទេឃាឌតា, បច្ឆទេចា ចក្កចាឡអបរិឃត្តំ ពត្វា ឋិចា, ឧឌ្ឍំ តចទេឃាឌត្យទេព្ធឆា ទេហាតិ, ឃស្សា ឧត្តឆត្តិយា ឧត្តាឌសទេក្កា ទេឃាឌតសហស្សទេចា បដ្ឋាយ បឆចិក្កក្រឹយតសទេក្កាថិយ ស្វាយតិ អឆ យាទេរា ទេឆចបុទេត្វា ឌិយឆ្ឌទេឃាឌតសចិពំ ពិទិទេយពលំ តាយ ហត្ថិំ អភិទ្ទុហិត្វា ឌាហុសហស្សំ យាទេបត្វា តាតាចុឆាតិ អក្កទេហសិ អចទេសសាឃបិ យាទេបរិសាឃ ទេក្វ ឌតា ឲពសឌិសា ឲពសឌិសំ អាចុឆំ ពណ្ហិត្វា តាទេហសុ តាតាចណ្ហា តាតប្យពាទេយុលា ហុត្វា តាតាចុឆាតិ ពណ្ហិត្វា ទោនិឞិសត្វំ អទេញ្ញាត្វទេយាតា អាពយំសុ

ឌសសហស្សចក្កចាឡអទេឆចា បត យហាសត្តស្ស ឆុតិទេឃា ចឌយាតា អដ្ឋំសុ សទេក្កា ទេឆចទាឌា ថិឌយុត្តទេសង្ខំ ឆយយាទេតា អដ្ឋាសិ ទេសា ពិទ សទេក្កា ឋិសហត្វសចិទេពា ទេហាតិ, សពិ ចាចំ ពាហាទេបត្វា ឆយិយយាទេតា ចត្តាទេរា យាទេស សង្ខំ ពទិត្វា តិស្សទេក្កា ទេហាតិ យហាពាឡអតាពរាឌា អចិទេរកបឌសទេចត ចណ្ហំ ចទេណ្ហទេត្តាច អដ្ឋាសិ, យហាព្រហ្មា ទេសចច្ឆត្តំ ឆាទេឃយាទេតា អដ្ឋាសិ យាទេពទេល បត ទោនិឞិយណ្ឌំ ឧបសក្កយទេត្ត ទេចសំ ឲទេពាបិ ឆាត្វំ តាសក្កិ, សយ្ហុលសយ្ហុលដ្ឋាទេតទេតច បលិឃិំសុ ពាឡអឌ្ឍ តាយ តាពរាឌាបិ បឆថិយំ តិយុឌ្ឍិត្វា បញ្ចទេឃាឌតសចិពំ យទេញ្ញាទិពតាពភចតំ ពត្វា ឧទេភាហិ ហទេត្វហិ យុលំ បិឌហិត្វា តិបទេត្កា សទេក្កា ទេឆចទាឌាបិ ថិឌយុត្តទេសង្ខំ បិដ្ឋិយំ ពត្វា ចក្កចាឡអយុលចឌ្ឍិយំ អដ្ឋាសិ, យហាព្រហ្មា ទេសចច្ឆត្តំ ទេពាឌិយំ ពទេហត្វា ព្រហ្មទេលាពទេយច អពយាសិ ឲពទេឆចាបិ ឆាត្វំ សយត្វា តាយ តាទេហាសិ យហាបុរិទេសា បត ឲពទេពាច តិសិឌិ

យាទេរាបិ អត្តទេតា បរិសំ អាហ – “ចាចា, សុទ្ធោឌតបុទេត្តត សិទ្ធត្ថទេត្តត សឌិទេសា អទេញ្ញា បុរិទេសា តាយ តត្ថិ, យឃំ សយ្ហុលា ឃុទ្ធំ ឌាត្វំ ត

សក្ខិស្សាម, បច្ឆាភាគេន ទស្សាមា”តិ។ មហាបុរិសោបិ តីណិ បស្សានិ ឱលោកេត្វា សព្វទេវតានំ បលាតត្តា សុញ្ញានិ អទ្ទស។ បុន ឧត្តរបស្សេន មារពលំ អជ្ឈោត្ថរមានំ ទិស្វា “អយំ ឯត្តកោ ជនោ មំ ឯកកំ សន្ធាយ មហន្តំ វាយាមំ ករោតិ, ឥមស្មិំ ឋានេ មយ្ហំ មាតា វា បិតា វា ភាតា វា អញ្ញោ វា កោចិ ញាតកោ នត្ថិ, ឥមា បន ទស បារមិយោវ មយ្ហំ ទីឃរត្តំ បុដ្ឋបរិជនសទិសា។ តស្មា មយា បារមិយោវ ផលកំ កត្វា បារមិសត្ថេនេវ បហរិត្វា ឥមំ ពលកាយំ វិទ្ធំសេតុំ វដ្ដតី”តិ ទស បារមិយោ អាវជ្ជមានោ និសីទិ។

អថ ខោ មារោ ទេវបុត្តោ – “វាតេនេវ សិទ្ធត្ថំ បលាបេស្សាមី”តិ វាតមណ្ឌលំ សមុដ្ឋាបេសិ។ តង្ខណញ្ញេវ បុរត្ថិមាទិភេទា វាតា សមុដ្ឋហិត្វា អឌ្ឍយោជនទ្វិយោជនតិយោជនប្បមាណានិ បព្វតកូដានិ បទាលេត្វា វនគច្ឆរុក្ខាទីនិ ឧម្មូលេត្វា សមន្តា គាមនិគមេ ចុណ្ណវិចុណ្ណំ កាតុំ សមត្ថាបិ មហាបុរិសស្ស បុញ្ញតេជេន វិហតានុភាវា ពោធិសត្តំ បត្វា ពោធិសត្តស្ស ចីវរកណ្ណមត្តម្បិ ចាលេតុំ នាសក្ខិំសុ។ តតោ – “ឧទកេន នំ អជ្ឈោត្ថរិត្វា មារេស្សាមី”តិ មហាវស្សំ សមុដ្ឋាបេសិ។ តស្សានុភាវេន ឧបរូបរិ សតបដលសហស្សបដលាទិភេទា វលាហកា ឧដ្ឋហិត្វា វស្សិំសុ។ វុដ្ឋិធារាវេគេន បថវី ឆិទ្ទាវឆិទ្ទា អហោសិ ។ វនរុក្ខាទីនំ ឧបរិភាគេន មហោឃោ អាគន្ត្វា មហាសត្តស្ស ចីវរេ ឧស្សាវពិន្ទុគហណមត្តម្បិ តេមេតុំ នាសក្ខិ។ តតោ បាសាណវស្សំ សមុដ្ឋាបេសិ។ មហន្តានិ មហន្តានិ បព្វតកូដានិ ធូមាយន្តានិ បជ្ជលន្តានិ អាកាសេនាគន្ត្វា ពោធិសត្តំ បត្វា ទិព្វមាលាគុឡភាវំ អាបជ្ជិំសុ។ តតោ បហរណវស្សំ សមុដ្ឋាបេសិ។ ឯកតោធារា ឧភតោធារា អសិសត្តិខុរប្បាទយោ ធូមាយន្តា បជ្ជលន្តា អាកាសេនាគន្ត្វា ពោធិសត្តំ បត្វា ទិព្វបុប្ផានិ អហេសុំ។ តតោ អង្គារវស្សំ សមុដ្ឋាបេសិ។ កិំសុកវណ្ណា អង្គារា អាកាសេនាគន្ត្វា ពោធិសត្តស្ស បាទមូលេ ទិព្វបុប្ផានិ ហុត្វា វិកិរិំសុ។ តតោ កុក្កុឡវស្សំ សមុដ្ឋាបេសិ។ អច្ចុណ្ហោ អគ្គិវណ្ណោ កុក្កុឡោ អាកាសេនាគន្ត្វា ពោធិសត្តស្ស បាទមូលេ ចន្ទនចុណ្ណំ ហុត្វា និបតិ។ តតោ វាលុកាវស្សំ សមុដ្ឋាបេសិ។ អតិសុខុមា វាលុកា ធូមាយន្តា បជ្ជលន្តា អាកាសេនាគន្ត្វា មហាសត្តស្ស បាទមូលេ ទិព្វបុប្ផានិ ហុត្វា និបតិំសុ។ តតោ កលលវស្សំ សមុដ្ឋាបេសិ, តំ កលលំ ធូមាយន្តំ បជ្ជលន្តំ អាកាសេនាគន្ត្វា ពោធិសត្តស្ស បាទមូលេ ទិព្វវិលេបនំ ហុត្វា និបតិ។ តតោ “ឥមិនា ភិំសេត្វា សិទ្ធត្ថំ បលាបេស្សាមី”តិ អន្ធការំ សមុដ្ឋាបេសិ។ តំ ចតុរង្គសមន្នាគតំ អន្ធការំ វិយ មហាតមំ ហុត្វា ពោធិសត្តំ បត្វា សូរិយប្បភាវិហតំ វិយ អន្ធការំ អន្តរធាយិ។

ឯវំ មារោ ឥមាហិ នវហិ វាតវស្សបាសាណបហរណអង្គារកុក្កុឡវាលុកាកលលន្ធការវុដ្ឋីហិ ពោធិសត្តំ បលាបេតុំ អសក្កោន្តោ – “កិំ, ភណេ, តិដ្ឋថ, ឥមំ សិទ្ធត្ថកុមារំ គណ្ហថ ហនថ បលាបេថា”តិ អត្តនោ បរិសំ អាណាបេត្វា សយម្បិ គិរិមេខលស្ស ហត្ថិនោ ខន្ធេ និសិន្នោ ចក្កាវុធំ អាទាយ ពោធិសត្តំ ឧបសង្កមិត្វា “សិទ្ធត្ថ, ឧដ្ឋេហិ ឯតស្មា បល្លង្កា, នាយំ តុយ្ហំ បាបុណាតិ, មយ្ហំ ឯស បាបុណាតី”តិ អាហ។ មហាសត្តោ តស្ស វចនំ សុត្វា អវោច – “មារ, នេវ តយា ទស បារមិយោ បូរិតា, ន ឧបបារមិយោ, ន បរមត្ថបារមិយោ, នាបិ បញ្ច មហាបរិច្ចាគា បរិច្ចត្តា, ន ញាតត្ថចរិយា, ន លោកត្ថចរិយា, ន ពុទ្ធត្ថចរិយា បូរិតា, សព្វា តា មយាមេវ បូរិតា, តស្មា នាយំ បល្លង្កោ តុយ្ហំ បាបុណាតិ, មយ្ហេវេសោ បាបុណាតី”តិ។

មារោ កុទ្ធោ កោធវេគំ អសហន្តោ មហាបុរិសស្ស ចក្កាវុធំ វិស្សជ្ជេសិ។ តំ តស្ស ទស បារមិយោ អាវជ្ជន្តស្សេវ ឧបរិភាគេ មាលាវិតានំ ហុត្វា អដ្ឋាសិ។ តំ កិរ ខុរធារំ ចក្កាវុធំ អញ្ញទា កុទ្ធេន វិស្សដ្ឋំ ឯកឃនបាសាណត្ថម្ភេ វំសកឡីរេ វិយ ឆិន្ទន្តំ គច្ឆតិ។

ឥទានិ បន តស្មិំ មាលាវិតានំ ហុត្វា ឋិតេ អវសេសា មារបរិសា “ឥទានិ សិទ្ធត្ថោ បល្លង្កតោ ឧដ្ឋាយ បលាយិស្សតី”តិ មហន្តមហន្តានិ សេលកូដានិ វិស្សជ្ជេសុំ, តានិបិ មហាបុរិសស្ស ទស បារមិយោ អាវជ្ជន្តស្ស មាលាគុឡភាវំ អាបជ្ជិត្វា ភូមិយំ បតិំសុ។ ទេវតា ចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឋិតា គីវំ បសារេត្វា សីសំ ឧក្ខិបិត្វា “នដ្ឋោ វត, ភោ, សិទ្ធត្ថកុមារស្ស រូបគ្គប្បត្តោ អត្តភាវោ, កិំ នុ ខោ ករិស្សតី”តិ ឱលោកេន្តិ។

តតោ ពោធិសត្តោ “បូរិតបារមីនំ ពោធិសត្តានំ សម្ពុជ្ឈនទិវសេ បត្តបល្លង្កោ មយ្ហំ បាបុណាតី”តិ វត្វា ឋិតំ មារំ អាហ – “មារ, តុយ្ហំ ទានស្ស ទិន្នភាវេ កោ សក្ខី”តិ។ មារោ “ឥមេ ឯត្តកាវ ជនា សក្ខិនោ”តិ មារពលាភិមុខំ ហត្ថំ បសារេសិ។ តស្មិំ ខណេ មារបរិសាយ “អហំ សក្ខិ, អហំ សក្ខី”តិ បវត្តសទ្ទោ បថវិន្ទ្រិយនសទ្ទសទិសោ អហោសិ។ អថ មារោ មហាបុរិសំ អាហ – “សិទ្ធត្ថ, តុយ្ហំ ទានស្ស ទិន្នភាវេ កោ សក្ខី”តិ។ មហាបុរិសោ “តុយ្ហំ តាវ ទានស្ស ទិន្នភាវេ សចេតនា សក្ខិនោ, មយ្ហំ បន ឥមស្មិំ ឋានេ សចេតនោ កោចិ សក្ខិ នាម នត្ថិ, តិដ្ឋតុ តាវ មេ អវសេសអត្តភាវេសុ ទិន្នទានំ, វេស្សន្តរត្តភាវេ បន ឋត្វា មយ្ហំ សត្តសតកមហាទានស្ស តាវ ទិន្នភាវេ អចេតនាបិ អយំ ឃនមហាបថវី សក្ខី”តិ ចីវរគព្ភន្តរតោ ទក្ខិណហត្ថំ អភិនីហរិត្វា “វេស្សន្តរត្តភាវេ ឋត្វា មយ្ហំ សត្តសតកមហាទានស្ស ទិន្នភាវេ ត្វំ សក្ខិ, ន សក្ខី”តិ មហាបថវិយាភិមុខំ ហត្ថំ បសារេសិ។ មហាបថវី “អហំ តេ តទា សក្ខី”តិ វិរវសតេន វិរវសហស្សេន វិរវសតសហស្សេន មារពលំ អវត្ថរមានា វិយ ឧន្នទិ។

តតោ មហាបុរិសេ “ទិន្នំ តេ, សិទ្ធត្ថ, មហាទានំ ឧត្តមទាន”ន្តិ វេស្សន្តរទានំ សម្មសន្តេ ទិយឌ្ឍយោជនសតិកោ គិរិមេខលហត្ថី ជណ្ណុកេហិ បថវិយំ បតិដ្ឋាសិ, មារបរិសា ទិសាវិទិសា បលាយិំសុ, ទ្វេ ឯកមគ្គេន គតា នាម នត្ថិ, សីសាភរណានិ ចេវ និវត្ថវសនានិ ច ឆឌ្ឌេត្វា សម្មុខសម្មុខទិសាហិយេវ បលាយិំសុ។ តតោ ទេវសង្ឃា បលាយមានំ មារពលំ ទិស្វា “មារស្ស បរាជយោ ជាតោ, សិទ្ធត្ថកុមារស្ស ជយោ ជាតោ, ជយបូជំ ករិស្សាមា”តិ ទេវតា ទេវតានំ, នាគា នាគានំ, សុបណ្ណា សុបណ្ណានំ, ព្រហ្មានោ ព្រហ្មានំ ឃោសេត្វា គន្ធមាលាទិហត្ថា មហាបុរិសស្ស សន្តិកំ ពោធិបល្លង្កំ អាគមំសុ។

ឯវំ គតេសុ បន តេសុ –

“ជយោ ហិ ពុទ្ធស្ស សិរីមតោ អយំ, មារស្ស ច បាបិមតោ បរាជយោ;

ឧគ្ឃោសយុំ ពោធិមណ្ឌេ បមោទិតា, ជយំ តទា ទេវគណា មហេសិនោ។

“ជយោ ហិ ពុទ្ធស្ស សិរីមតោ អយំ, មារស្ស ច បាបិមតោ បរាជយោ;

ឧគ្ឃោសយុំ ពោធិមណ្ឌេ បមោទិតា, ជយំ តទា នាគគណា មហេសិនោ។

“ជយោ ហិ ពុទ្ធស្ស សិរីមតោ អយំ, មារស្ស ច បាបិមតោ បរាជយោ;

ឧគ្ឃោសយុំ ពោធិមណ្ឌេ បមោទិតា, ជយំ តទា នាគគណា មហេសិនោ។

“ជយោ ហិ ពុទ្ធស្ស សិរីមតោ អយំ, មារស្ស ច បាបិមតោ បរាជយោ;

ឧគ្ឃោសយុំ ពោធិមណ្ឌេ បមោទិតា, ជយំ តទា ព្រហ្មគណា មហេសិនោ”តិ –

អវសេសា ទសសុ ចក្កវាឡសហស្សេសុ ទេវតា មាលាគន្ធវិលេបនេហិ បូជយមានា នានប្បការា ច ថុតិយោ វទមានា អដ្ឋំសុ។ ឯវំ ធរមានេយេវ សុរិយេ មហាបុរិសោ មារពលំ វិធមេត្វា ចីវរូបរិ បតមានេហិ ពោធិរុក្ខង្កុរេហិ រត្តបវាឡបល្លវេហិ វិយ បូជិយមានោ បឋមយាមេ បុព្ពេនិវាសញាណំ អនុស្សរិត្វា មជ្ឈិមយាមេ ទិព្ពចក្ខុំ វិសោធេត្វា បច្ឆិមយាមេ បដិច្ចសមុប្បាទេ ញាណំ ឱតារេសិ។ អថស្ស ទ្វាទសបទិកំ បច្ចយាការំ វដ្ដវិវដ្ដវសេន អនុលោមបដិលោមតោ សម្មសន្តស្ស ទសសហស្សី លោកធាតុ ឧទកបរិយន្តំ កត្វា ទ្វាទសក្ខត្តុំ សង្កម្បិ។

មហាបុរិសេ បន ទសសហស្សិលោកធាតុំ ឧន្នាទេត្វា អរុណុគ្គមនវេលាយ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ បដិវិជ្ឈន្តេ សកលទសសហស្សី លោកធាតុ អលង្កតបដិយត្តា អហោសិ។ បាចីនចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឧស្សាបិតានំ ធជានំ បដាកា បច្ឆិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិំ បហរន្តិ, តថា បច្ឆិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឧស្សាបិតានំ ធជានំ បដាកា បាចីនចក្កវាឡមុខវដ្ដិំ បហរន្តិ, ទក្ខិណចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឧស្សាបិតានំ ធជានំ បដាកា ឧត្តរចក្កវាឡមុខវដ្ដិំ បហរន្តិ, ឧត្តរចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឧស្សាបិតានំ ធជានំ បដាកា ទក្ខិណចក្កវាឡមុខវដ្ដិំ បហរន្តិ, បថវិតលេ ឧស្សាបិតានំ ធជានំ បដាកា ព្រហ្មលោកំ អាហច្ច អដ្ឋំសុ, ព្រហ្មលោកេ ពទ្ធានំ ធជានំ បដាកា បថវិតលេ បតិដ្ឋហិំសុ, ទសសហស្សេសុ ចក្កវាឡេសុ បុប្ផូបគា រុក្ខា បុប្ផំ គណ្ហិំសុ, ផលូបគា រុក្ខា ផលបិណ្ឌិភារនមិតា អហេសុំ។ ខន្ធេសុ ខន្ធបទុមានិ បុប្ផិំសុ, សាខាសុ សាខាបទុមានិ, លតាសុ លតាបទុមានិ, អាកាសេ ឱលម្ពកបទុមានិ, ឃនសិលាតលានិ ភិន្ទិត្វា ឧបរូបរិ សតបត្តានិ ហុត្វា ទណ្ឌកបទុមានិ ឧដ្ឋហិំសុ។ ទសសហស្សី លោកធាតុ វដ្ដេត្វា វិស្សដ្ឋមាលាគុឡា វិយ សុសន្ថតបុប្ផសន្ថារោ វិយ ច បុប្ផាភិកិណ្ណា អហោសិ។ ចក្កវាឡន្តរេសុ អដ្ឋយោជនសហស្សា លោកន្តរិកនិរយា សត្តសូរិយប្បភាហិបិ អនោភាសិតបុព្ពា តទា ឯកោភាសា អហេសុំ។ ចតុរាសីតិយោជនសហស្សគម្ភីរោ មហាសមុទ្ទោ មធុរោទកោ អហោសិ, នទិយោ ន បវត្តិំសុ, ជច្ចន្ធា រូបានិ បស្សិំសុ, ជាតិពធិរា សទ្ទំ សុណិំសុ, ជាតិបីឋសប្បិនោ បទសា គច្ឆិំសុ, អន្ទុពន្ធនាទីនិ ឆិជ្ជិត្វា បតិំសុ។

ឯវំ អបរិមាណេន សិរិវិភវេន បូជិយមានោ មហាបុរិសោ អនេកប្បការេសុ អច្ឆរិយធម្មេសុ បាតុភូតេសុ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ បដិវិជ្ឈិត្វា សព្ពពុទ្ធេហិ អវិជហិតំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“អនេកជាតិសំសារំ, សន្ធាវិស្សំ អនិព្ពិសំ;

គហការំ គវេសន្តោ, ទុក្ខា ជាតិ បុនប្បុនំ។

“គហការក ទិដ្ឋោសិ, បុន គេហំ ន កាហសិ;

សព្ពា តេ ផាសុកា ភគ្គា, គហកូដំ វិសង្ខតំ;

វិសង្ខារគតំ ចិត្តំ, តណ្ហានំ ខយមជ្ឈគា”តិ។ (ធ. ប. ១៥៣-១៥៤);

ឥតិ តុសិតភវនតោ បដ្ឋាយ យាវ អយំ ពោធិមណ្ឌេ សព្ពញ្ញុតប្បត្តិ, ឯត្តកំ ឋានំ អវិទូរេនិទានំ នាមាតិ វេទិតព្ពំ។

អវិទូរេនិទានកថា និដ្ឋិតា។

៣. សន្តិកេនិទានកថា

“សន្តិកេនិទានំ បន ‘ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ’។ ‘វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយ’ន្តិ ច ឯវំ តស្មិំ តស្មិំ ឋានេយេវ លព្ភតី”តិ វុត្តំ។ កិញ្ចាបិ ឯវំ វុត្តំ, អថ ខោ បន តស្ស អាទិតោ បដ្ឋាយ ឯវំ វេទិតព្ពំ – ឧទានំ ឧទានេត្វា ជយបល្លង្កេ និសិន្នស្ស ភគវតោ ឯតទហោសិ – “អហំ កប្បសតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ ឥមស្ស បល្លង្កស្ស ការណា សន្ធាវិំ, ឯត្តកំ មេ កាលំ ឥមស្សេវ បល្លង្កស្ស ការណា អលង្កតសីសំ គីវាយ ឆិន្ទិត្វា ទិន្នំ, សុអញ្ជិតានិ អក្ខីនិ ហទយមំសញ្ច ឧព្ពដ្ដេត្វា ទិន្នំ, ជាលីកុមារសទិសា បុត្តា, កណ្ហាជិនកុមារិសទិសា ធីតរោ, មទ្ទិទេវិសទិសា ភរិយាយោ ច បរេសំ ទាសត្ថាយ ទិន្នា។ អយំ មេ បល្លង្កោ ជយបល្លង្កោ វរបល្លង្កោ, ឯត្ថ មេ និសិន្នស្ស សង្កប្បា បរិបុណ្ណា, ន តាវ ឥតោ វុដ្ឋហិស្សាមី”តិ អនេកកោដិសតសហស្សា សមាបត្តិយោ សមាបជ្ជន្តោ សត្តាហំ តត្ថេវ និសីទិ។ យំ សន្ធាយ វុត្តំ – “អថ ខោ ភគវា សត្តាហំ ឯកបល្លង្កេន និសីទិ វិមុត្តិសុខបដិសំវេទី”តិ (មហាវ. ១; ឧទា. ១)។

អថ ឯកច្ចានំ ទេវតានំ “អជ្ជាបិ នូន សិទ្ធត្ថស្ស កត្តព្ពកិច្ចំ អត្ថិ, បល្លង្កស្មិញ្ហិ អាលយំ ន វិជហតី”តិ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ។ សត្ថា ទេវតានំ បរិវិតក្កំ ញត្វា តាសំ វិតក្កវូបសមនត្ថំ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា យមកបាដិហារិយំ ទស្សេសិ។ មហាពោធិមណ្ឌស្មិញ្ហិ កតបាដិហារិយញ្ច ញាតិសមាគមេ កតបាដិហារិយញ្ច បាថិកបុត្តសមាគមេ កតបាដិហារិយញ្ច សព្ពំ កណ្ឌម្ពរុក្ខមូលេ កតយមកបាដិហារិយសទិសំ អហោសិ។

ឯវំ សត្ថា ឥមិនា បាដិហារិយេន ទេវតានំ វិតក្កំ វូបសមេត្វា បល្លង្កតោ ឦសកំ បាចីននិស្សិតេ ឧត្តរទិសាភាគេ ឋត្វា “ឥមស្មិំ វត មេ បល្លង្កេ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ បដិវិទ្ធ”ន្តិ ចត្តារិ អសង្ខេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច បូរិតានំ បារមីនំ ផលាធិគមដ្ឋានំ បល្លង្កំ ពោធិរុក្ខញ្ច អនិមិសេហិ អក្ខីហិ ឱលោកយមានោ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ, តំ ឋានំ អនិមិសចេតិយំ នាម ជាតំ។ អថ សត្ថា បល្លង្កស្ស ច ឋិតដ្ឋានស្ស ច អន្តរា ចង្កមំ មាបេត្វា បុរត្ថិមបច្ឆិមតោ អាយតេ រតនចង្កមេ ចង្កមន្តោ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ។ តំ ឋានំ រតនចង្កមចេតិយំ នាម ជាតំ។

ចតុត្ថេ បន សត្តាហេ ពោធិតោ បច្ឆិមុត្តរទិសាភាគេ ទេវតា រតនឃរំ មាបយិំសុ។ តត្ថ ភគវា បល្លង្កេន និសីទិត្វា អភិធម្មបិដកំ វិសេសតោ ចេត្ថ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានំ វិចិនន្តោ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ។ អាភិធម្មិកា បនាហុ – “រតនឃរំ នាម ន សត្តរតនមយំ គេហំ, សត្តន្នំ បន បករណានំ សម្មសិតដ្ឋានំ ‘រតនឃរ’ន្តិ វុច្ចតី”តិ។ យស្មា បនេត្ថ ឧភោបេតេ បរិយាយេន យុជ្ជន្តិ, តស្មា ឧភយម្បេតំ គហេតព្ពមេវ។ តតោ បដ្ឋាយ បន តំ ឋានំ រតនឃរចេតិយំ នាម ជាតំ។ ឯវំ សត្ថា ពោធិសមីបេយេវ ចត្តារិ សត្តាហានិ វីតិនាមេត្វា បញ្ចមេ សត្តាហេ ពោធិរុក្ខមូលា យេន អជបាលនិគ្រោធោ តេនុបសង្កមិ។ តត្រាបិ ធម្មំ វិចិនន្តោ វិមុត្តិសុខញ្ច បដិសំវេទេន្តោ និសីទិ។

តស្មិំ សមយេ មារោ ទេវបុត្តោ “ឯត្តកំ កាលំ អនុពន្ធន្តោ ឱតារាបេក្ខោបិ ឥមស្ស ន កិញ្ចិ ខលិតំ អទ្ទសំ, អតិក្កន្តោទានិ ឯស មម វស”ន្តិ ទោមនស្សប្បត្តោ មហាមគ្គេ និសីទិត្វា សោឡស ការណានិ ចិន្តេន្តោ ភូមិយំ សោឡស លេខា អាកឌ្ឍិ – “អហំ ឯសោ វិយ ទានបារមិំ ន បូរេសិំ, តេនម្ហិ ឥមិនា សទិសោ ន ជាតោ”តិ ឯកំ លេខំ អាកឌ្ឍិ។ តថា “អហំ ឯសោ វិយ សីលបារមិំ...បេ... នេក្ខម្មបារមិំ, បញ្ញាបារមិំ, វីរិយបារមិំ, ខន្តិបារមិំ, សច្ចបារមិំ, អធិដ្ឋានបារមិំ, មេត្តាបារមិំ, ឧបេក្ខាបារមិំ ន បូរេសិំ, តេនម្ហិ ឥមិនា សទិសោ ន ជាតោ”តិ ទសមំ លេខំ អាកឌ្ឍិ។ តថា “អហំ ឯសោ វិយ អសាធារណស្ស ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តញាណស្ស បដិវេធាយ ឧបនិស្សយភូតា ទស បារមិយោ ន បូរេសិំ, តេនម្ហិ ឥមិនា សទិសោ ន ជាតោ”តិ ឯកាទសមំ លេខំ អាកឌ្ឍិ។ តថា “អហំ ឯសោ វិយ អសាធារណស្ស អាសយានុសយញាណស្ស...បេ... មហាករុណាសមាបត្តិញាណស្ស, យមកបាដិហារិយញាណស្ស, អនាវរណញាណស្ស, សព្ពញ្ញុតញ្ញាណស្ស បដិវេធាយ ឧបនិស្សយភូតា ទស បារមិយោ ន បូរេសិំ, តេនម្ហិ ឥមិនា សទិសោ ន ជាតោ”តិ សោឡសមំ លេខំ អាកឌ្ឍិ។ ឯវំ មារោ ឥមេហិ ការណេហិ មហាមគ្គេ សោឡស លេខា អាកឌ្ឍមានោ និសីទិ។

តស្មិញ្ច សមយេ តណ្ហា, អរតិ, រគា ចាតិ តិស្សោ មារធីតរោ (សំ. និ. ១.១៦១) “បិតា នោ ន បញ្ញាយតិ, កហំ នុ ខោ ឯតរហី”តិ ឱលោកយមានា តំ ទោមនស្សប្បត្តំ ភូមិំ លេខមានំ និសិន្នំ ទិស្វា បិតុ សន្តិកំ គន្ត្វា “កស្មា, តាត, ត្វំ ទុក្ខី ទុម្មនោ”តិ បុច្ឆិំសុ។ “អម្មា, អយំ មហាសមណោ មយ្ហំ វសំ អតិក្កន្តោ, ឯត្តកំ កាលំ ឱលោកេន្តោ ឱតារមស្ស ទដ្ឋុំ នាសក្ខិំ, តេនម្ហិ ទុក្ខី ទុម្មនោ”តិ។ “យទិ ឯវំ មា ចិន្តយិត្ថ, មយមេតំ អត្តនោ វសេ កត្វា អាទាយ អាគមិស្សាមា”តិ អាហំសុ។ “ន សក្កា, អម្មា, ឯស កេនចិ វសេ កាតុំ, អចលាយ សទ្ធាយ បតិដ្ឋិតោ ឯស បុរិសោ”តិ។ “តាត, មយំ ឥត្ថិយោ នាម, ឥទានេវ នំ រាគបាសាទីហិ ពន្ធិត្វា អានេស្សាម, តុម្ហេ មា ចិន្តយិត្ថា”តិ វត្វា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា “បាទេ តេ, សមណ , បរិចារេមា”តិ អាហំសុ។ ភគវា នេវ តាសំ វចនំ មនសិ អកាសិ, ន អក្ខីនិ ឧម្មីលេត្វា

ឱ្ពលោកេឃិ, អត្យុត្តេទ ឧបឆិសន្លេយ ចិយុត្តិឃា ចិចេកសុលេន្លាច អត្យុកចេត្តា តិសិឌិ៍

បុត យាទេឌិតេទា “ខ្លុាចឆា ខេលា បុទិសាត៌ អឆិប្បាឃា, ខោសខ្ញុំ ក្យុាទិកាសុ ខេបយំ ខេហាតិ, ខោសខ្ញុំ បឌេយចេយ ជិតាសុ, ខោសខ្ញុំ យខ្ញុំយចេយ ជិតាសុ, ខោសខ្ញុំ បង្ហិយចេយ ជិតាសុ, ឃំត្មុត យឃំ ភាគប្យការេទហិ ទ្វេបហិ បលោកេត្វា កលោឃ្យាយា”តិ ឲកេយកា ក្យុាទិកចណ្ណាឌិចេសេត សក៌ សក៌ អត្តកាចំ អភិតិម៉ិតិត្វា ក្យុាទិកា, អចិឌាតា, សកិចិឌាតា, ក្ុចិឌាតា, យខ្ញុំយិតិ្តយោ, យហិតិ្តយោ ច ហ្ុត្វា លក្ខត្តំ កកចត្តិ ខ្ុបសក្កយិត្វា “បិខេធ ខេត, សយណ, បទិចាខេយា”តិ អាហំសុ៍ តយ្បិ កកចា ត យតសាកាសិ, ឃឆា តំ អត្យុត្តេទ ខ្ុបឆិសន្លេយ ចិយុទ្ធត្តា៍ ខោចិ បភាចទិឃា ចគត្តិ – “តា យហិតិ្តភាខេចត ខ្ុបកតា ជិស្វា កកចា – ‘ឲតា លណ្ឌគត្តា បលិតខោសា ខេហាត្ត’តិ អឆិដ្ឋាសិ”តិ៍ តំ ត កខេហតព្ពំ៍ ត ហិ កកចា ឲចទ្វបំ អឆិដ្ឋាត៌ អកាសិ៍ កកចា បត “អខេបឆ ត្យខេយ្យាកិ ជិស្វា ឲចំ ចាឃយឆ, ឲចទ្វបំ ភាយ អឌឹតទាកាឌីត៌ បុខេតា កាតុំ ចដ្ឋតិ៍ តឆាកតស្ស បត ទាខេកា បហីខេតា, ខេដាខេសា បហីខេតា, ខេយាខេហា បហីខេតា”តិ អត្តខេតា កិខេលសប្បហាត៌ អាទេក្ខ –

“ឃស្ស ឌិតំ ភាចឌីឃតិ, ឌិតយស្ស ខេភាឃាតិ ខោកាចិ ខេលាកេ;

តំ ព្យុទ្ធយតត្តខោកាចទំ, អបឌំ ខោត បខេឌត ខេតស្សឆ៍

“ឃស្ស ឌាលិតី ចិសត្តិកា, តណ្ហា ភត្ថិ ក្យុហិញ្ចិ ខេតតខេច;

តំ ព្យុទ្ធយតត្តខោកាចទំ, អបឌំ ខោត បខេឌត ខេតស្សឆា”តិ៍ (ធ៍ ប៍ ១លិ៩-១ប័០) –

ព្ហយា ឆយ្ុបខេឆ ព្យុទ្ធចខេក្ក ខេច្ឆ កាឆា ចឌខេត្តា ឆយុំ ខេឌខេសសិ៍ តា “សត្ថិ កិទ ខេតា បិតា អខេចាធ, ‘អទេហំ សុកខេតា ខេលាកេ, ត ទាខេកត សុចាភខេឃា’”តិអាឌីតិ (សំ៍ តិ៍ ១៍១៩១) ចត្វា បិត្យ សត្តិកំ អាកយិសុ៍

កកចាបិ តខេត្វច សត្ថាហំ ឌីតិភាខេយត្វា តខេតា យុចលិក្តយ្ុលំ អកយាសិ៍ តត្វ សត្ថាហចដ្ឋលិកាឃ ខ្ុប្យុត្តាឃ សីតាឌិបដិពាំហតត្តំ យុចលិខេត្តត ភាយ ភាកទាខេឌត សត្ថក្ខត្តំ ខេភាខេកហិ បទិក្ខិខេត្តា អសម្ពាឆាឃ កត្តក្យុដិឃំ ចិហខេត្តា ចិឃ ចិយុត្តិសុចំ បដិសំខេចឌិឃយាខេតា សត្ថាហំ ឌីតិភាខេយត្វា ទាឌាឃតត៌ ខ្ុបសក្កយិត្វា តត្វបិ ចិយុត្តិសុចំ បដិសំខេចឌិឃយាខេតាខេឃច សត្ថាហំ ឌីតិភាខេយសិ៍ ឲត្តាចតា សត្ថ សត្ថាហាតិ បទិបុណ្ណាតិ៍ ឲត្តត្តខេទ ខេភច យុលខេឆាចត៌, ត សទីទបដិឌក្កត៌ , ត អាហាទកិច្ចំ អខេហាសិ, ឈាតសុលផលសុខេលខេភច ច ឌីតិភាខេយសិ៍

អឆស្ស តស្មិំ សត្តសត្ថាហយត្វខេក ឲក្សុតបណ្ណាសតិខេយ ឌិចខេស តត្វ តិសិត្តស្ស “យ្ុលំ ខេឆាចិស្សាយី”តិ ចិត្តំ ខ្ុឌបាឌិ៍ សខេក្កា ខេឌចាតយិខេត្តា អកឌហទីតកំ អាហទិត្វា អឌាសិ, សត្វ តំ បទិក្យុញ្ញិ, ខេតតស្ស សទីទចព្យអខេញ្ញា អខេហាសិ៍ អឆស្ស សខេក្កាខេឃច ភាកលតាឌត្តកដ្ឋខេញ្ញាច យុលខេឆាចខេភាឌកញ្ញា អឌាសិ៍ សត្វា តំ ឌត្តកដ្ឋំ លាឌិត្វាច អខេភាតត្តឌខេហាឌខោត យុលំ ខេឆាចិត្វា តខេត្វច ទាឌាឃតតយុខេល តិសិឌិ៍

តស្មិំ សមយេ តបុស្ស ភល្លិកា នាម ទ្វេ វាណិជា បញ្ចហិ សកដសតេហិ ឧក្កលា ជនបទា មជ្ឈិមទេសំ គច្ឆន្តា បុព្វេ អត្តនោ ញាតិសាលោហិតាយ ទេវតាយ សកដានិ សន្និរុម្ភិត្វា សត្ថុ អាហារសម្បាទនេ ឧស្សាហិតា មន្ថញ្ច មធុបិណ្ឌិកញ្ច អាទាយ – “បដិគ្គណ្ហាតុ នោ, ភន្តេ, ភគវា ឥមំ អាហារំ អនុកម្បំ ឧបាទាយា”តិ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា អដ្ឋំសុ។ ភគវា បាយាសបដិគ្គហណទិវសេយេវ បត្តស្ស អន្តរហិតត្តា “ន ខោ តថាគតា ហត្ថេសុ បដិគ្គណ្ហន្តិ, កិម្ហិ នុ ខោ អហំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ”ន្តិ ចិន្តេសិ។ អថស្ស ចិត្តំ ញត្វា ចតូហិ ទិសាហិ ចត្តារោ មហារាជានោ ឥន្ទនីលមណិមយេ បត្តេ ឧបនាមេសុំ, ភគវា តេ បដិក្ខិបិ។ បុន មុគ្គវណ្ណសេលមយេ ចត្តារោ បត្តេ ឧបនាមេសុំ។ ភគវា ចតុន្នម្បិ មហារាជានំ អនុកម្បាយ ចត្តារោបិ បត្តេ បដិគ្គហេត្វា ឧបរូបរិ ឋបេត្វា “ឯកោ ហោតូ”តិ អធិដ្ឋាសិ។ ចត្តារោបិ មុខវដ្ដិយំ បញ្ញាយមានលេខា ហុត្វា មជ្ឈិមេន បមាណេន ឯកត្តំ ឧបគមិំសុ។ ភគវា តស្មិំ បច្ចគ្ឃេ សេលមយេ បត្តេ អាហារំ បដិគ្គហេត្វា បរិភុញ្ជិត្វា អនុមោទនំ អកាសិ។ តេ ទ្វេ ភាតរោ វាណិជា ពុទ្ធញ្ច ធម្មញ្ច សរណំ គន្ត្វា ទ្វេវាចិកា ឧបាសកា អហេសុំ។ អថ តេសំ “ឯកំ នោ, ភន្តេ, បរិចរិតព្ពដ្ឋានំ ទេថា”តិ វទន្តានំ ទក្ខិណហត្ថេន អត្តនោ សីសំ បរាមសិត្វា កេសធាតុយោ អទាសិ។ តេ អត្តនោ នគរេ តា ធាតុយោ សុវណ្ណសមុគ្គស្ស អន្តោ បក្ខិបិត្វា ចេតិយំ បតិដ្ឋាបេសុំ។

សម្មាសម្ពុទ្ធោ បន តតោ ឧដ្ឋាយ បុន អជបាលនិគ្រោធមេវ គន្ត្វា និគ្រោធមូលេ និសីទិ។ អថស្ស តត្ថ និសិន្នមត្តស្សេវ អត្តនា អធិគតធម្មស្ស គម្ភីរតំ បច្ចវេក្ខន្តស្ស សព្ពពុទ្ធានំ អាចិណ្ណោ – “កិច្ឆេន អធិគតោ ខោ ម្យាយំ ធម្មោ”តិ បរេសំ អទេសេតុកាមតាការប្បវត្តោ វិតក្កោ ឧទបាទិ។ អថ ខោ ព្រហ្មា សហម្បតិ “នស្សតិ វត ភោ លោកោ, វិនស្សតិ វត ភោ លោកោ”តិ ទសហិ ចក្កវាឡសហស្សេហិ សក្កសុយាមសន្តុសិតនិម្មានរតិបរនិម្មិតវសវត្តិមហាព្រហ្មានោ អាទាយ សត្ថុ សន្តិកំ អាគន្ត្វា “ទេសេតុ, ភន្តេ, ភគវា ធម្ម”ន្តិអាទិនា នយេន ធម្មទេសនំ អាយាចិ។

សត្ថា តស្ស បដិញ្ញំ ទត្វា “កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យ”ន្តិ ចិន្តេន្តោ “អាឡារោ បណ្ឌិតោ, សោ ឥមំ ធម្មំ ខិប្បំ អាជានិស្សតី”តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា បុន ឱលោកេន្តោ តស្ស សត្តាហកាលង្កតភាវំ ញត្វា ឧទកំ អាវជ្ជេសិ។ តស្សាបិ អភិទោសកាលង្កតភាវំ ញត្វា “ពហូបការា ខោ មេ បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ”តិ បញ្ចវគ្គិយេ អារព្ភ មនសិ កត្វា “កហំ នុ ខោ តេ ឯតរហិ វិហរន្តី”តិ អាវជ្ជេន្តោ “ពារាណសិយំ ឥសិបតនេ មិគទាយេ”តិ ញត្វា កតិបាហំ ពោធិមណ្ឌសាមន្តាយេវ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ វិហរិត្វា “អាសាឡ្ហិបុណ្ណមាយំ ពារាណសិំ គន្ត្វា ធម្មចក្កំ បវត្តេស្សាមី”តិ បក្ខស្ស ចាតុទ្ទសិយំ បច្ចូសសមយេ បច្ចុដ្ឋាយ បភាតាយ រត្តិយា កាលស្សេវ បត្តចីវរមាទាយ អដ្ឋារសយោជនមគ្គំ បដិបន្នោ អន្តរាមគ្គេ ឧបកំ នាម អាជីវកំ ទិស្វា តស្ស អត្តនោ ពុទ្ធភាវំ អាចិក្ខិត្វា តំ ទិវសំយេវ សាយណ្ហសមយេ ឥសិបតនំ សម្បាបុណិ។

បញ្ចវគ្គិយា តថាគតំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា “អយំ អាវុសោ, សមណោ គោតមោ បច្ចយពាហុល្លាយ អាវត្តិត្វា បរិបុណ្ណកាយោ បីណិន្ទ្រិយោ សុវណ្ណវណ្ណោ ហុត្វា អាគច្ឆតិ។ ឥមស្ស វន្ទនាទីនិ ន ករិស្សាម, មហាកុលប្បសុតោ ខោ បនេស អាសនាភិហារំ អរហតិ, តេនស្ស អាសនមត្តំ បញ្ញាបេស្សាមា”តិ កតិកំ អកំសុ។ ភគវា សទេវកស្ស លោកស្ស ចិត្តាចារជាននសមត្ថេន ញាណេន “កិំ នុ ខោ

ឋេយ ចិន្តយិំសុ”តិ អាវជ្ជេត្វា ចិត្តំ អញ្ញាសិ។ អថ តេសុ សព្ពទេវមនុស្សេសុ អនោធិស្សកវសេន ផរណសមត្ថំ មេត្តចិត្តំ សង្ខិបិត្វា ឱធិស្សកវសេន មេត្តចិត្តេន ផរិ។ តេ ភគវតា មេត្តចិត្តេន ផុដ្ឋា តថាគតេ ឧបសង្កមន្តេ សកាយ កតិកាយ សណ្ឋាតុំ អសក្កោន្តា បច្ចុគ្គន្ត្វា អភិវាទនាទីនិ សព្ពកិច្ចានិ អកំសុ។ សម្មាសម្ពុទ្ធភាវំ បនស្ស អជានមានា កេវលំ នាមេន ច អាវុសោវាទេន ច សមុទាចរិំសុ។

អថ នេ ភគវា – “មា, ភិក្ខវេ, តថាគតំ នាមេន ច អាវុសោវាទេន ច សមុទាចរថ។ អរហំ, ភិក្ខវេ, តថាគតោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ អត្តនោ ពុទ្ធភាវំ ញាបេត្វា បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ ឧត្តរាសាឡ្ហនក្ខត្តយោគេ វត្តមានេ អដ្ឋារសហិ ព្រហ្មកោដីហិ បរិវុតោ បញ្ចវគ្គិយេ ថេរេ អាមន្តេត្វា តិបរិវដ្ដំ ទ្វាទសាការំ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តំ (មហាវ. ១៣ អាទយោ; សំ. និ. ៥.១០៨១) ទេសេសិ។ តេសុ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរោ ទេសនានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា សុត្តបរិយោសានេ អដ្ឋារសហិ ព្រហ្មកោដីហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ។ សត្ថា តត្ថេវ វស្សំ ឧបគន្ត្វា បុនទិវសេ វប្បត្ថេរំ ឱវទន្តោ វិហារេយេវ និសីទិ, សេសា ចត្តារោបិ បិណ្ឌាយ ចរិំសុ។ វប្បត្ថេរោ បុព្ពណ្ហេយេវ សោតាបត្តិផលំ បាបុណិ។ ឯតេនេវ ឧបាយេន បុនទិវសេ ភទ្ទិយត្ថេរំ, បុនទិវសេ មហានាមត្ថេរំ, បុនទិវសេ អស្សជិត្ថេរន្តិ សព្ពេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេត្វា បញ្ចមិយំ បក្ខស្ស បញ្ចបិ ជនេ សន្និបាតេត្វា អនត្តលក្ខណសុត្តន្តំ (មហាវ. ២០ អាទយោ; សំ. និ. ៣.៥៩) ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ បញ្ចបិ ថេរា អរហត្តេ បតិដ្ឋហិំសុ។ អថ សត្ថា យសស្ស កុលបុត្តស្ស ឧបនិស្សយំ ទិស្វា តំ រត្តិភាគេ និព្ពិជ្ជិត្វា គេហំ បហាយ និក្ខន្តំ “ឯហិ យសា”តិ បក្កោសិត្វា តស្មិំយេវ រត្តិភាគេ សោតាបត្តិផលេ, បុនទិវសេ អរហត្តេ បតិដ្ឋាបេត្វា, អបរេបិ តស្ស សហាយកេ ចតុបណ្ណាសជនេ ឯហិភិក្ខុបព្ពជ្ជាយ បព្ពាជេត្វា អរហត្តំ បាបេសិ។

ឯវំ លោកេ ឯកសដ្ឋិយា អរហន្តេសុ ជាតេសុ សត្ថា វុដ្ឋវស្សោ បវារេត្វា “ចរថ ភិក្ខវេ ចារិក”ន្តិ សដ្ឋិ ភិក្ខូ ទិសាសុ បេសេត្វា សយំ ឧរុវេលំ គន្ត្វា អន្តរាមគ្គេ កប្បាសិកវនសណ្ឌេ តិំសភទ្ទវគ្គិយកុមារេ វិនេសិ។ តេសុ សព្ពបច្ឆិមកោ សោតាបន្នោ, សព្ពុត្តមោ អនាគាមី អហោសិ។ តេបិ សព្ពេ ឯហិភិក្ខុភាវេនេវ បព្ពាជេត្វា ទិសាសុ បេសេត្វា សយំ ឧរុវេលំ គន្ត្វា អឌ្ឍុឌ្ឍានិ បាដិហារិយសហស្សានិ ទស្សេត្វា ឧរុវេលកស្សបាទយោ សហស្សជដិលបរិវារេ តេភាតិកជដិលេ វិនេត្វា ឯហិភិក្ខុភាវេនេវ បព្ពាជេត្វា គយាសីសេ និសីទាបេត្វា អាទិត្តបរិយាយទេសនាយ (មហាវ. ៥៤) អរហត្តេ បតិដ្ឋាបេត្វា តេន អរហន្តសហស្សេន បរិវុតោ “ពិម្ពិសាររញ្ញោ ទិន្នបដិញ្ញំ មោចេស្សាមី”តិ រាជគហនគរូបចារេ លដ្ឋិវនុយ្យានំ អគមាសិ។ រាជា ឧយ្យានបាលស្ស សន្តិកា “សត្ថា អាគតោ”តិ សុត្វា ទ្វាទសនហុតេហិ ព្រាហ្មណគហបតិកេហិ បរិវុតោ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា ចក្កវិចិត្តតលេសុ សុវណ្ណបដ្ដវិតានំ វិយ បភាសមុទយំ វិស្សជ្ជេន្តេសុ តថាគតស្ស បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ សទ្ធិំ បរិសាយ។

អថ ខោ តេសំ ព្រាហ្មណគហបតិកានំ ឯតទហោសិ – “កិំ នុ ខោ មហាសមណោ ឧរុវេលកស្សបេ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ, ឧទាហុ ឧរុវេលកស្សបោ មហាសមណេ”តិ។ ភគវា តេសំ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ ឧរុវេលកស្សបំ គាថាយ អជ្ឈភាសិ –

“កិមេវ ទិស្វា ឧរុវេលវាសិ, បហាសិ អគ្គិំ កិសកោវទានោ;

បុច្ឆាមិ តំ កស្សប ឯតមត្ថំ, កថំ បហីនំ តវ អគ្គិហុត្ត”ន្តិ។ –

ថេរោបិ ភគវតោ អធិប្បាយំ វិទិត្វា –

“រូបេ ច សទ្ទេ ច អថោ រសេ ច, កាមិត្ថិយោ ចាភិវទន្តិ យញ្ញា;

ឯតំ មលន្តិ ឧបធីសុ ញត្វា, តស្មា ន យិដ្ឋេ ន ហុតេ អរញ្ជិ”ន្តិ។ (មហាវ។ ៥៥) –

ឥទញ្ច បន វត្វា អត្តនោ សាវកភាវប្បកាសនត្ថំ តថាគតស្ស បាទបិដ្ឋេ សីសំ ឋបេត្វា “សត្ថា មេ, ភន្តេ ភគវា, សាវកោហមស្មី”តិ វត្វា ឯកតាលំ ទ្វិតាលំ តិតាលន្តិ យាវ សត្តតាលប្បមាណំ សត្តក្ខត្តុំ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា ឱរុយ្ហ តថាគតំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ តំ បាដិហារិយំ ទិស្វា មហាជនោ “អហោ មហានុភាវា ពុទ្ធា, ឯវំ ថាមគតទិដ្ឋិកោ នាម ‘អរហា’តិ មញ្ញមានោ ឧរុវេលកស្សបោបិ ទិដ្ឋិជាលំ ភិន្ទិត្វា តថាគតេន ទមិតោ”តិ សត្ថុ គុណកថំយេវ កថេសិ។ ភគវា “នាហំ ឥទានេវ ឧរុវេលកស្សបំ ទមេមិ, អតីតេបិ ឯស មយា ទមិតោ”តិ វត្វា ឥមិស្សា អដ្ឋុប្បត្តិយា មហានារទកស្សបជាតកំ (ជា។ ២។២២។១១៥៣ អាទយោ) កថេត្វា ចត្តារិ សច្ចានិ បកាសេសិ។ រាជា ឯកាទសហិ នហុតេហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ, ឯកនហុតំ ឧបាសកត្តំ បដិវេទេសិ។ រាជា សត្ថុ សន្តិកេ និសិន្នោយេវ បញ្ច អស្សាសកេ បវេទេត្វា សរណំ គន្ត្វា ស្វាតនាយ និមន្តេត្វា អាសនា វុដ្ឋាយ ភគវន្តំ បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។

បុនទិវសេ យេ ច ភគវន្តំ ទិដ្ឋបុព្ពា, យេ ច អទិដ្ឋបុព្ពា, តេ សព្ពេបិ រាជគហវាសិនោ អដ្ឋារសកោដិសង្ខា មនុស្សា តថាគតំ ទដ្ឋុកាមា បាតោវ រាជគហតោ លដ្ឋិវនុយ្យានំ អគមំសុ។ តិគាវុតោ មគ្គោ នប្បហោសិ, សកលលដ្ឋិវនុយ្យានំ និរន្តរំ ផុដំ អហោសិ។ មហាជនោ ទសពលស្ស រូបសោភគ្គប្បត្តំ អត្តភាវំ បស្សន្តោបិ តិត្តិំ កាតុំ នាសក្ខិ។ វណ្ណភូមិ នាមេសា។ ឯវរូបេសុ ហិ ឋានេសុ ភគវតោ លក្ខណានុព្យញ្ជនាទិប្បភេទា សព្ពាបិ រូបកាយសិរី វណ្ណេតព្ពា។ ឯវំ រូបសោភគ្គប្បត្តំ ទសពលស្ស សរីរំ បស្សមានេន មហាជនេន និរន្តរំ ផុដេ ឧយ្យានេ ច មគ្គេ ច ឯកភិក្ខុស្សបិ និក្ខមនោកាសោ នាហោសិ។ តំ ទិវសំ កិរ ភគវតោ ឆិន្នភត្តំ ភវេយ្យ, តស្មា “តំ មា អហោសី”តិ សក្កស្ស និសិន្នបណ្ឌុកម្ពលសិលាសនំ ឧណ្ហាការំ ទស្សេសិ។ សោ អាវជ្ជមានោ តំ ការណំ ញត្វា មាណវកវណ្ណំ អភិនិម្មិនិត្វា ពុទ្ធធម្មសង្ឃប្បដិសំយុត្តា ថុតិយោ វទមានោ ទសពលស្ស បុរតោ ឱតរិត្វា ទេវតានុភាវេន ឱកាសំ កត្វា –

“ទន្តោ ទន្តេហិ សហ បុរាណជដិលេហិ, វិប្បមុត្តោ វិប្បមុត្តេហិ;

សិង្គីនិក្ខសវណ្ណោ, រាជគហំ បាវិសិ ភគវា។

“មុត្តោ មុត្តេហិ…បេ…។

“តិណ្ណោ តិណ្ណេហិ…បេ…។

“សន្តោ សន្តេហិ…បេ… រាជគហំ បាវិសិ ភគវា។

“ទសវាសោ ទសពលោ, ទសធម្មវិទូ ទសភិ ចុបេតោ;

សោ ទសសតបរិវារោ, រាជគហំ បាវិសិ ភគវា”តិ។ (មហាវ។ ៥៨) –

ឥមាហិ គាថាហិ សត្ថុ វណ្ណំ វទមានោ បុរតោ បាយាសិ។ តទា មហាជនោ មាណវកស្ស រូបសិរិំ ទិស្វា “អតិវិយ អភិរូបោ វតាយំ មាណវកោ, ន ខោ បន អម្ហេហិ ទិដ្ឋបុព្ពោ”តិ ចិន្តេត្វា “កុតោ អយំ មាណវកោ, កស្ស វា អយ”ន្តិ អាហ។ តំ សុត្វា មាណវោ –

“យោ ធីរោ សព្ពធិ ទន្តោ, សុទ្ធោ អប្បដិបុគ្គលោ;

អរហំ សុគតោ លោកេ, តស្សាហំ បរិចារកោ”តិ។ – គាថមាហ;

សត្ថា សក្កេន កតោកាសំ មគ្គំ បដិបជ្ជិត្វា ភិក្ខុសហស្សបរិវុតោ រាជគហំ បាវិសិ។ រាជា ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា “អហំ, ភន្តេ, តីណិ រតនានិ វិនា វសិតុំ ន សក្ខិស្សាមិ, វេលាយ វា អវេលាយ វា ភគវតោ សន្តិកំ អាគមិស្សាមិ, លដ្ឋិវនុយ្យានញ្ច នាម អតិទូរេ, ឥទំ បន អម្ហាកំ វេឡុវនុយ្យានំ នាតិទូរំ នច្ចាសន្នំ គមនាគមនសម្បន្នំ ពុទ្ធារហំ សេនាសនំ។ ឥទំ មេ, ភន្តេ, ភគវា បដិគ្គណ្ហាតូ”តិ សុវណ្ណភិង្ការេន បុប្ផគន្ធវាសិតំ មណិវណ្ណំ ឧទកមាទាយ វេឡុវនុយ្យានំ បរិច្ចជន្តោ ទសពលស្ស ហត្ថេ ឧទកំ បាតេសិ។ តស្មិំ អារាមេ បដិគ្គហិតេយេវ “ពុទ្ធសាសនស្ស មូលានិ ឱតិណ្ណានី”តិ មហាបថវី កម្បិ។ ជម្ពុទីបតលស្មិញ្ហិ ឋបេត្វា វេឡុវនំ អញ្ញំ មហាបថវិំ កម្បេត្វា គហិតសេនាសនំ នាម នត្ថិ។ តម្ពបណ្ណិទីបេបិ ឋបេត្វា មហាវិហារំ អញ្ញំ បថវិំ កម្បេត្វា គហិតសេនាសនំ នាម នត្ថិ។ សត្ថា វេឡុវនារាមំ បដិគ្គហេត្វា រញ្ញោ អនុមោទនំ កត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ វេឡុវនំ អគមាសិ។

តស្មិំ ខោ បន សមយេ សារិបុត្តោ ច មោគ្គល្លានោ ចាតិ ទ្វេ បរិព្ពាជកា រាជគហំ ឧបនិស្សាយ វិហរន្តិ អមតំ បរិយេសមានា។ តេសុ សារិបុត្តោ អស្សជិត្ថេរំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋំ ទិស្វា បសន្នចិត្តោ បយិរុបាសិត្វា “យេ ធម្មា ហេតុប្បភវា”តិអាទិកំ (មហាវ។ ៦០; អប។ ថេរ ១។១។២៨៦) សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ អត្តនោ សហាយកស្ស មោគ្គល្លានស្សាបិ តមេវ គាថំ អភាសិ។ សោបិ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ តេ ឧភោបិ សញ្ចយំ ឱលោកេត្វា អត្តនោ បរិសាយ សទ្ធិំ ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជិំសុ។ តេសុ មោគ្គល្លានោ

សត្ថារេហត អរហត្តំ បាបុណិ, សារិបុត្តោ អឌ្ឍយាមេសត៌ ក្ខេកាបិ តេ សត្ថា អក្កសាចេកដ្ឋានេត ជេបេសិ៍ សារិបុត្តត្ថេរេត ច អរហត្តំ បត្តឌិចសេសេយច សត្ថិបាតំ អកាសិ៍

តធាកេត បត ពស្និត្ថោច តេចញ្ចូចត្យេរត ចិហរេត្ត ស្ទេដ្ឋោគតយហារាដា “បុត្តោ កិរ តេ លត្ថាស្សាតិ ត្ញោរកាទិកំ ចរិត្វា បរេយាគិសត្ថោឆិ បត្វា បចត្តចរឆយ្យចក្កោ រាដកហំ ក្ខបតិស្សាយ តេចញ្ចូចតេ ចិហរតី”តិ ស្វុត្វា អត្ថោតរិ អយត្ថំ អាយេត្តសិ – “ឲហិ កតេល, ត្វំ បុរិសសហស្សបរិចារេរា រាដកហំ កត្តា យយ ចចតេត ‘បិតា តេ ស្ទេដ្ឋោគតយហារាដា តដ្ឋការេយា’តិ ចត្វា យយ បុត្តំ កហិត្វា ឲហី”តិ អាហ៍ តេសា “ឲចំ, តេចា”តិ រត្តោ ចចតំ សិរេសា សម្បដិច្ឆិត្វា បុរិសសហស្សបរិចារេរា លិប្បមេច សដ្ឋិយោជតយក្កំ កត្តា តសពលស្ស ចត្យបរិសមត្តោ្ឡតិសីឌិត្វា ឆយ្យចេសតាចេលិយំ ចិហារំ បាចិសិ៍ តេសា “តិដ្ឋត្យ តាច រត្តោ បហិតសាសត”ត្តិ បរិសបរិយត្តេ ចិតេតា សត្ថុ ឆយ្យចេសតំ ស្វុត្វា យធាដិតោច សត្តិំ បុរិសសហស្សេត អរហត្តំ បត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិ៍ កកចា “ឲឆ កិក្ខុចា”តិ ហត្ថំ បសារេសិ៍ សត្ថោ តក្ខណត្តោច ឫត្តិមយបត្តចិររាឆរា សដ្ឋិចស្សិកត្ថេរា ចិយ អតេហសុ៍ អរហត្តំ បត្តកាលតោ បដ្ឋាយ បត អរិយា តាយ មជ្ឈត្តាច តោហាត្តិតិ, តេសា រត្តោ បហិតសាសតំ តសពលស្ស ត ពតេឆសិ៍ រាដា – “តេច កតោតា អាកច្ឆតិ, ត សាសតំ ស្វុយ្យតី”តិ “ឲហិ កតេល, ត្វំ កច្ឆា”តិ ឲតោតេច តិយាមេត អត្ថោ អយត្ថំ បេសេសិ៍ តេសាបិ កត្តា បុរិមតេយតេច សត្តិំ បរិសាយ អរហត្តំ បត្វា ត្យុណ្ហីអតោហាសិ៍ បុត រាដា “ឲហិ កតេល, ត្វំ កច្ឆ, ត្វំ កច្ឆា”តិ ឲតោតេច តិយាមេត អបរេបិ សត្ត អយត្ថេ បេសេសិ៍ តេ សត្តោ តច បុរិសសហស្សបរិចារា តច អយត្ថា អត្តតោ កិច្ចំ តិដ្ឋាបេត្វា ត្យុណ្ហីភូតា តត្ថេច ចិហរិំសុ៍

រាដា សាសតយត្តប្បិ អាហរិត្វា អាចិក្ខត្តំ អលកិត្វា ចិន្តេសិ – “ឲត្តកាបិ ដតា មយិ សិតេហាភាចេត សាសតយត្តប្បិ ត បច្ចាហរិំសុ, តោ ត្យុ តេលា តេ សាសតំ ករិស្សតី”តិ សត្តំ រាដពលំ ឱ្ឈលោកេត្តា កាឡុក្ខដាយិំ អទ្ទស៍ តេសា កិរ រត្តោ សត្ថត្ថសាឆតោ អត្ថត្ថរិតោ អតិចិយ ចិស្សាសិតោ អយត្ថោ ពោធិសត្តេត សត្តិំ ឲកដិចសេ ដាតោ សហបំសុកីឡិតអតោ សហាយោ៍ អធ តំ រាដា អាយេត្តសិ – “តាត កាឡុក្ខដាយិ, អហំ មម បុត្តំ ដដ្ឋការេយា តចបុរិសសហស្សបរិចារេត តច អយត្ថេ បេសេសិំ, តេសុ ឲតោបិ អាកត្តា សាសតយត្តំ អារោរាចេត្តា តាម តត្ថិ៍ ត្យដ្ឋាតោ តេលា បត តេ ដីចិតត្តរាយោ, ដីចមាតោតោយចាហំ បុត្តំ ដដ្ឋការេយា៍ សក្កុស្សសិ ត្យុ តេលា តេ បុត្តំ ជេស្សេត្យុ”ត្តិ? “សក្កុស្សាមិ, តេច, សចេ បព្ពដិតុំ លកិស្សាមី”តិ៍ “តាត, ត្វំ បព្ពដិតោ ចា អបព្ពដិតោ ចា មយ្ហំបុត្តំ ជេស្សហី”តិ៍ តេសា “សាធុ, តេចា”តិ រត្តោ សាសតំ អាជាយ រាដកហំ កត្តា សត្ថុ ឆយ្យចេសតាចេលាយ បរិសបរិយត្តេ ចិតេតា ឆម្មំ ស្វុត្វា សបរិចារេរា អរហត្តំ បត្វា ឲហិកិក្ខុភាចេត បព្ពជិត្វា ចិហាសិ៍

សត្ថា ព្យុទ្ធោ ហុត្វា បឋមំ អតេត្តាចស្សំ ផ្កុសិបតតេ ចសិត្វា ចុដ្ឋចស្សា បចារេត្វា ក្ខរុចេលំ កត្តា តត្ថ តយោ មាតេស ចសត្តោ តេកាតិកាដចិលេ ចិតេត្វា កិក្ខុសហស្សបរិចារេរា ផុស្សមាសបុណ្ណមាយំ រាដកហំ កត្តា ទ្វេ មាតេស ចសិ៍ ឲត្តាចតា ឆាីរាណសិតោ តិក្ខត្តស្ស បច្ចា មាសា ដាតា, សកតេលា តេហមត្តោ អតិក្កត្តោ៍ កាឡុក្ខដាយិត្ថេរស្ស អាកតឌិចសតោ សត្តដ្ឋឌិចសា ចិតិចត្តោ៍ តេឆរា ផក្កុណមាសបុណ្ណមាយំ ចិន្តេសិ – “អតិក្កត្តោ ដាតិ តេហមត្តោ, ចសត្តសមយោ អត្យប្បត្តោ, មត្យុស្សហិ សស្សាឌីតិ ក្ខឌ្ឍរិត្វា សម្មុខសម្មុខដ្ឋាតេតហិ មក្កា ឌិត្តា, ហរិតតិណសញ្ឆត្តា បថចី, ស្វុបុប្ផិតា ចតសណ្ឌា, បដិបដ្ឋតក្ខមា មក្កា, ពាលោ តសពលស្ស ញាតិសង្កហំ

កាតុ”ន្តិ។ អថ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា –

“អង្គារិនោ ទានិ ទុមា ភទន្តេ, ផលេសិនោ ឆទនំ វិប្បហាយ;

តេ អច្ចិមន្តោវ បភាសយន្តិ, សមយោ មហាវីរ ភាគី រសានំ…បេ…។ (ថេរគា។ ៥២៧);

“នាតិសីតំ នាតិឧណ្ហំ នាតិទុព្ភិក្ខឆាតកំ;

សទ្ទលា ហរិតា ភូមិ, ឯស កាលោ មហាមុនី”តិ –

សដ្ឋិមត្តាហិ គាថាហិ គមនវណ្ណំ វណ្ណេសិ។ អថ នំ សត្ថា – “កិំ នុ ខោ, ឧទាយិ, មធុរស្សរេន គមនវណ្ណំ វណ្ណេសី”តិ អាហ។ “តុម្ហាកំ, ភន្តេ, បិតា សុទ្ធោទនមហារាជា តុម្ហេ បស្សិតុកាមោ, ករោថ ញាតកានំ សង្គហ”ន្តិ។ “សាធុ, ឧទាយិ, ករិស្សាមិ ញាតកានំ សង្គហំ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស អារោចេហិ, គមិកវត្តំ បូរេស្សន្តី”តិ។ “សាធុ, ភន្តេ”តិ ថេរោ តេសំ អារោចេសិ។

ភគវា អង្គមគធវាសីនំ កុលបុត្តានំ ទសហិ សហស្សេហិ, កបិលវត្ថុវាសីនំ ទសហិ សហស្សេហីតិ សព្ពេហេវ វីសតិសហស្សេហិ ខីណាសវភិក្ខូហិ បរិវុតោ រាជគហា និក្ខមិត្វា ទិវសេ ទិវសេ យោជនំ គច្ឆតិ។ “រាជគហតោ សដ្ឋិយោជនំ កបិលវត្ថុំ ទ្វីហិ មាសេហិ បាបុណិស្សាមី”តិ អតុរិតចារិកំ បក្កាមិ។ ថេរោបិ “ភគវតោ និក្ខន្តភាវំ រញ្ញោ អារោចេស្សាមី”តិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា រញ្ញោ និវេសនេ បាតុរហោសិ។ រាជា ថេរំ ទិស្វា តុដ្ឋចិត្តោ មហារហេ បល្លង្កេ និសីទាបេត្វា អត្តនោ បដិយាទិតស្ស នានគ្គរសភោជនស្ស បត្តំ បូរេត្វា អទាសិ។ ថេរោ ឧដ្ឋាយ គមនាការំ ទស្សេសិ។ “និសីទិត្វា ភុញ្ជ, តាតា”តិ។ “សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ភុញ្ជិស្សាមិ, មហារាជា”តិ។ “កហំ បន, តាត, សត្ថា”តិ? “វីសតិសហស្សភិក្ខុបរិវារោ តុម្ហាកំ ទស្សនត្ថាយ ចារិកំ និក្ខន្តោ, មហារាជា”តិ។ រាជា តុដ្ឋមានសោ អាហ – “តុម្ហេ ឥមំ បរិភុញ្ជិត្វា យាវ មម បុត្តោ ឥមំ នគរំ បាបុណាតិ, តាវស្ស ឥតោវ បិណ្ឌបាតំ បរិហរថា”តិ។ ថេរោ អធិវាសេសិ។ រាជា ថេរំ បរិវិសិត្វា បត្តំ គន្ធចុណ្ណេន ឧព្ពដ្ដេត្វា ឧត្តមភោជនស្ស បូរេត្វា “តថាគតស្ស ទេថា”តិ ថេរស្ស ហត្ថេ បតិដ្ឋាបេសិ។ ថេរោ សព្ពេសំ បស្សន្តានំយេវ បត្តំ អាកាសេ ខិបិត្វា សយម្បិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា បិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា សត្ថុ ហត្ថេ ឋបេសិ។ សត្ថា តំ បរិភុញ្ជិ។ ឯតេនេវ ឧបាយេន ថេរោ ទិវសេ ទិវសេ បិណ្ឌបាតំ អាហរិ។ សត្ថាបិ អន្តរាមគ្គេ រញ្ញោយេវ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិ។ ថេរោបិ ភត្តកិច្ចាវសានេ ទិវសេ ទិវសេ “អជ្ជ ភគវា ឯត្តកំ អាគតោ, អជ្ជ ឯត្តក”ន្តិ ពុទ្ធគុណបដិសំយុត្តាយ ច កថាយ សកលំ រាជកុលំ សត្ថុទស្សនំ វិនាយេវ សត្ថរិ សញ្ជាតប្បសាទំ អកាសិ។ តេនេវ នំ ភគវា “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ កុលប្បសាទកានំ យទិទំ កាឡុទាយី”តិ (អ។ និ។ ១.២១៩, ២២៥) ឯតទគ្គេ ឋបេសិ។

សាកិយាបិ ខោ អនុប្បត្តេ ភគវតិ “អម្ហាកំ ញាតិសេដ្ឋំ បស្សិស្សាមា”តិ សន្និបតិត្វា ភគវតោ វសនដ្ឋានំ វីមំសមានា “និគ្រោធសក្កស្ស

អារាមោ រមណីយោ”តិ សល្លក្ខេត្វា តត្ថ សព្ពំ បដិជគ្គនវិធិំ ការេត្វា គន្ធបុប្ផហត្ថា បច្ចុគ្គមនំ ករោន្តា សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតេ ទហរទហរេ នាគរទារកេ ច នាគរទារិកាយោ ច បឋមំ បហិណិំសុ, តតោ រាជកុមារេ ច រាជកុមារិកាយោ ច, តេសំ អន្តរា សាមំ គន្ធបុប្ផាទីហិ បូជយមានា ភគវន្តំ គហេត្វា និគ្រោធារាមមេវ អគមំសុ។ តត្ថ ភគវា វីសតិសហស្សខីណាសវបរិវុតោ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសីទិ។ សាកិយា នាម មានជាតិកា មានត្ថទ្ធា, តេ “សិទ្ធត្ថកុមារោ អម្ហេហិ ទហរតរោ, អម្ហាកំ កនិដ្ឋោ, ភាគិនេយ្យោ, បុត្តោ, នត្តា”តិ ចិន្តេត្វា ទហរទហរេ រាជកុមារេ អាហំសុ – “តុម្ហេ វន្ទថ, មយំ តុម្ហាកំ បិដ្ឋិតោ និសីទិស្សាមា”តិ។

តេសុ ឯវំ អវន្ទិត្វា និសិន្នេសុ ភគវា តេសំ អជ្ឈាសយំ ឱលោកេត្វា “ន មំ ញាតយោ វន្ទន្តិ, ហន្ទ ទានិ នេ វន្ទាបេស្សាមី”តិ អភិញ្ញាបាទកំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា តតោ វុដ្ឋាយ អាកាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា តេសំ សីសេ បាទបំសុំ ឱកិរមានោ វិយ គណ្ឌម្ពរុក្ខមូលេ យមកបាដិហារិយសទិសំ បាដិហារិយំ អកាសិ។ រាជា តំ អច្ឆរិយំ ទិស្វា អាហ – “ភន្តេ, តុម្ហាកំ ជាតទិវសេ កាឡទេវលស្ស វន្ទនត្ថំ ឧបនីតានំ បាទេ វោ បរិវត្តិត្វា ព្រាហ្មណស្ស មត្ថកេ បតិដ្ឋិតេ ទិស្វាបិ អហំ តុម្ហាកំ បាទេ វន្ទិំ, អយំ មេ បឋមវន្ទនា។ វប្បមង្គលទិវសេ ច ជម្ពុច្ឆាយាយ សិរិសយនេ និបន្នានំ វោ ជម្ពុច្ឆាយាយ អបរិវត្តនំ ទិស្វាបិ បាទេ វន្ទិំ, អយំ មេ ទុតិយវន្ទនា។ ឥទានិ ឥមំ អទិដ្ឋបុព្ពំ បាដិហារិយំ ទិស្វាបិ អហំ តុម្ហាកំ បាទេ វន្ទាមិ, អយំ មេ តតិយវន្ទនា”តិ។ រញ្ញា បន វន្ទិតេ ភគវន្តំ អវន្ទិត្វា ឋាតុំ សមត្ថោ នាម ឯកសាកិយោបិ នាហោសិ, សព្ពេ វន្ទិំសុយេវ។

ឥតិ ភគវា ញាតយោ វន្ទាបេត្វា អាកាសតោ ឱតរិត្វា បញ្ញត្តាសនេ និសីទិ។ និសិន្នេ ភគវតិ សិខាប្បត្តោ ញាតិសមាគមោ អហោសិ, សព្ពេ ឯកគ្គចិត្តា ហុត្វា និសីទិំសុ។ តតោ មហាមេឃោ បោក្ខរវស្សំ វស្សិ។ តម្ពវណ្ណំ ឧទកំ ហេដ្ឋា វិរវន្តំ គច្ឆតិ, តេមេតុកាមោវ តេមេតិ, អតេមេតុកាមស្ស សរីរេ ឯកពិន្ទុមត្តម្បិ ន បតតិ។ តំ ទិស្វា សព្ពេ អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តា ជាតា “អហោ អច្ឆរិយំ, អហោ អព្ភុត”ន្តិ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ។ សត្ថា “ន ឥទានេវ មយ្ហំ ញាតិសមាគមេ បោក្ខរវស្សំ វស្សតិ, អតីតេបិ វស្សី”តិ ឥមិស្សា អដ្ឋុប្បត្តិយា វេស្សន្តរជាតកំ (ជា. ២.២២.១៦៥៥ អាទយោ) កថេសិ។ ធម្មទេសនំ សុត្វា សព្ពេ ឧដ្ឋាយ វន្ទិត្វា បក្កមិំសុ។ ឯកោបិ រាជា វា រាជមហាមត្តោ វា “ស្វេ អម្ហាកំ ភិក្ខំ គណ្ហថា”តិ វត្វា គតោ នាម នត្ថិ។

សត្ថា បុនទិវសេ វីសតិភិក្ខុសហស្សបរិវុតោ កបិលវត្ថុំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ តំ ន កោចិ គន្ត្វា និមន្តេសិ, ន បត្តំ វា អគ្គហេសិ។ ភគវា ឥន្ទខីលេ ឋិតោវ អាវជ្ជេសិ – “កថំ នុ ខោ បុព្ពពុទ្ធា កុលនគរេ បិណ្ឌាយ ចរិំសុ, កិំ ឧប្បដិបាដិយា ឥស្សរជនានំ ឃរានិ អគមំសុ, ឧទាហុ សបទានចារិកំ ចរិំសូ”តិ? តតោ ឯកពុទ្ធស្សបិ ឧប្បដិបាដិយា គមនំ អទិស្វា “មយាបិ ទានិ អយមេវ តេសំ វំសោ បគ្គហេតព្ពោ, អាយតិញ្ច មេ សាវកា មមេវ អនុសិក្ខន្តា បិណ្ឌចារិកវត្តំ បរិបូរេស្សន្តី”តិ កោដិយំ និវិដ្ឋគេហតោ បដ្ឋាយ សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរិ។ “អយ្យោ កិរ សិទ្ធត្ថកុមារោ បិណ្ឌាយ ចរតី”តិ ទ្វិភូមិកតិភូមិកាទីសុ បាសាទេសុ សីហបញ្ជរំ វិវរិត្វា មហាជនោ ទស្សនព្យាវដោ អហោសិ។

រាហុលមាតាបិ ទេវី – “អយ្យបុត្តោ កិរ ឥមស្មិំយេវ នគរេ មហន្តេន រាជានុភាវេន សុវណ្ណសិវិកាទីហិ វិចរិត្វា ឥទានិ កេសមស្សុំ

ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍວຕ຺ຖວສໂນ ກປາລຫຕ຺ໂຖ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຕິ, ໂສຠຕິ ນຸ ໂຂ"ຕິ ສີຫປຎ຺ຊຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ໂອໂລກຍມານາ ຠຄວນ຺ຕໍ ນານາວິຣາຄສມຸຊ຺ຊລາຍ ສຣີຣປ຺ປຠາຍ ນຄຣວີຖິໂຍ ໂອຠາເສຕ຺ວາ ພ຺ຍາມປ຺ປຠາປຣິກ຺ເຂປສມຸປພ຺ຍູຬ຺ຫາຍ ອສີຕານຸພ຺ຍຎ຺ຊນປ຺ປຠາສິຕາຍ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓປຏິມຓ຺ຑິຕາຍ ອໂນປມາຍ ພຸທ຺ຘສິຣິຍາ ວິໂຣຈມານໍ ທິສ຺ວາ ອຸຓ຺ຫີສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ປາທຕລາ –

"ສິນິທ຺ຘນີລມຸທຸກຸຎ຺ຈິຕເກສໂກ, ສູຣິຍນິມ຺ມລຕລາຠິນລາໂຏ;

ຍຸຕ຺ຕຕຸງ຺ຄມຸທຸກາຍຕນາສິໂກ, ຣໍສິຊາລວິຕໂຕ ນຣສີໂຫ"ຕິ. –

ເອວມາທິກາຫິ ນວຫິ ນຣສີຫຄາຖາຫິ ອຠິຕ຺ຖວິຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ໂຕ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຕີ"ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິ. ຣາຊາ ສໍວິຄ຺ຄຫທໂຍ ຫຕ຺ເຖນ ສາຏກໍ ສຓ຺ຐເປນ຺ໂຕ ຕຸຣິຕຕຸຣິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ປຸຣໂຕ ຐຕ຺ວາ ອາຫ – "ກິໍ, ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫ ລຊ຺ຊາເປຖ, ກິມຕ຺ຖໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຖ, ກິໍ 'ເອຕ຺ຕການໍ ພິກ຺ຂູນໍ ນ ສກ຺ກາ ຠຕ຺ຕໍ ລທ຺ຘຸນ຺'ຕິ ສຎ຺ຎໍ ກຣິຕ຺ຖາ"ຕິ? "ວໍສຈາຣິຕ຺ຕເມຕໍ, ມຫາຣາຊ, ອມ຺ຫາກນ຺"ຕິ. "ນນຸ, ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ມຫາສມ຺ມຕຂຕ຺ຕິຍວໍໂສ, ເອຕ຺ຖ ຈ ເອກຂຕ຺ຕິໂຍປິ ພິກ຺ຂາຈາໂຣ ນາມ ນຕ຺ຖີ"ຕິ. "ອຍໍ, ມຫາຣາຊ, ຂຕ຺ຕິຍວໍໂສ ນາມ ຕວ ວໍໂສ. ອມ຺ຫາກໍ ປນ 'ທີປງ຺ກໂຣ ໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ...ເປ... ກສ຺ສໂປ'ຕິ ອຍໍ ພຸທ຺ຘວໍໂສ ນາມ. ເອເຕ ຈ ອຎ຺ເຎ ຈ ອເນກສຫສ຺ສສງ຺ຂາ ພຸທ຺ຘາ ພິກ຺ຂາຈາເຣເນວ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສຸ"ນ຺ຕິ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ຐິໂຕວ –

"ອຸຕ຺ຕິຏ຺ເຐ ນປ຺ປມຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ຘມ຺ມໍ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ;

ຘມ຺ມຈາຣີ ສຸຂໍ ເສຕິ, ອສ຺ມິໍ ໂລເກ ປຣມ຺ຫິ ຈາ"ຕິ. (ຘ. ປ. ໑໖໘) –

ອິມໍ ຄາຖມາຫ. ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຣາຊາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິ.

"ຘມ຺ມໍ ຈເຣ ສຸຈຣິຕໍ, ນ ນໍ ທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ຈເຣ;

ຘມ຺ມຈາຣີ ສຸຂໍ ເສຕິ, ອສ຺ມິໍ ໂລເກ ປຣມ຺ຫິ ຈາ"ຕິ. (ຘ. ປ. ໑໖໙) –

ອິມໍ ປນ ຄາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສກທາຄາມິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິ, ມຫາຘມ຺ມປາລຊາຕກໍ (ຊາ. ໑.໑໐.໙໒ ອາທໂຍ) ສຸຕ຺ວາ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິ, ມຣຓສມເຍ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ສິຣິສຍເນ ນິປນ຺ໂນເຍວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ອຣຎ຺ຎວາເສນ ປທານານຸໂຍຄກິຈ຺ຈໍ ຣຎ຺ໂຎ ນາໂຫສິ. ໂສ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາເຍວ ປນ ຠຄວໂຕ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສປຣິສໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ມຫາປາສາທໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂຠຊນີເຍນ ປຣິວິສິ. ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ສພ຺ພໍ ອິຕ຺ຖາຄາຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິ ຐເປຕ຺ວາ ຣາຫຸລມາຕຣໍ. ສາ ປນ "ຄຈ຺ຉ, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕໍ

ចក្ខាហិ”តិ បរិឌេតេត ចុច្ចុយាតាបិ “សេច យឈ្យាក្យេណោ អត្ថិ, សឃេយេច យយ សត្តិកំ អយ្យបុត្តោ អាកាយិស្សតិ, អាកាតេយេច តំ ចត្ថិស្សាមី”តិ ចត្វា ត អកាយាសិ។

ភកចា រាឌានំ បត្តំ កាហាបេត្វា ខ្ទិហិ អក្កសាចកេហិ សទ្ធិំ រាឌឌឹតាឃ សិរិកព្ភំ កន្ត្វា “រាឌឌឹតា ឃឆារុចិ ចត្ថយាតា ត កិញ្ចិ ចត្តន្តា”តិ ចត្វា បញ្ញាត្តាសេតេ តិសីឌិ។ សា ចេកេតាកន្ត្វា កោប្ផេកេសុ កហេត្វា បាឌបិដ្ឋិឃំ សីសំ បរិចត្តេត្វា ឃឆាជ្ឈាសឃំ ចត្ថិ។ រាឌា រាឌឌឹតាឃ ភកចតិ សិនេហពាហុយាតាឌិក្យាសេយ្យត្តិំ កេធសិ – “ភន្តេ, យយ ឌឹតា ‘ព្យេយត្ថិ កាសាឃាតិ ចត្ថាតិ តិចាសិតាតី’តិ សុត្វា តតោ បដ្ឋាឃ កាសាឃចត្ថតិចត្ថា ឌាតា, ព្យេយត្ថិ ឲ្យកតត្តិកាភាចំ សុត្វា ឲ្យកតត្តិកាច ឌាតា, ព្យេយត្ថិ យហាសឃតស្ស ឈដ្ឋិតាភាចំ សុត្វា បដ្ថិកាយច្ចាកេឃេច តិបត្តា, ព្យេយ្យាតំ យាលាកត្តាឌីហិ ចិរតាភាចំ ញាត្វា ចិរតយាលាកត្តាច ឌាតា, អត្តតោ ញាតកេហិ ‘យឃំ បដិឌក្កិស្សាយា’តិ សាសេតេ បេសិតេបិ តេសុ ឲ្យកញាតកេយ្យិ ត ឌូលោកេសិ, ឲ្យចំ ក្យាសេយ្យត្តា យេ, ភន្តេ, ឌឹតា”តិ។ “អតច្ឆរិយំ, យហារាឌ, អឃំ ឥទាតិ តយា រក្ខិឃយាតា រាឌឌឹតា បរិបក្កេ ញាណេ អត្តាតំ ររក្ខយ្យ, ឲ្យសា បុព្វេ អតារក្ខា បព្វតបាឌេ ចិចរយាតា អបរិបក្កេបិ ញាណេ អត្តាតំ រក្ខី”តិ ចត្វា ចត្ថិកិត្តរីឌាតកំ (ឌា. ១.១៖.១៥ អាឝយោ) កេធេត្វា ដ្ឋាឃាសតា បក្កាយិ។

បុតឌិចេស បត តត្ថស្ស រាឌក្យារស្ស អភិសេកកេហប្បចេសតចិចាហយង្គលេសុ ចត្តយាតេសុ តស្ស កេហំ កន្ត្វា ក្យារំ បត្តំ កាហាបេត្វា បព្វាឌេត្យាកេយា យង្កលំ ចត្វា ដ្ឋាឃាសតា បក្កាយិ។ ឌតបឥកល្យាណី ក្យារំ កច្ឆត្តំ ឌិស្វា “ព្យចដំ តោ, អយ្យបុត្ត, អាកច្ឆេយ្យាសី”តិ ចត្វា កីចំ បសារេត្វា ឌូលោកេសិ។ សោ ភកចត្តំ “បត្តំ កណ្ហា”តិ ចត្តុំ អចិសហយាតោ ចិហារំយេច អកាយាសិ។ តំ អតិច្ឆាយាតំយេច ភកចា បព្វាឌេសិ។ ឥតិ ភកចា កបិលចត្ថុំ កន្ត្វា តតិយឌិចេស តត្ថំ បព្វាឌេសិ។

សត្តមេ ឌិចេស រាហុលយាតាបិ ក្យារំ អលង្ករិត្វា ភកចតោ សត្តិកំ បេសេសិ – “បស្ស, តាត, ឲ្យតំ ចីសតិសហស្សសយណបរិចុតំ សុចណ្ណចណ្ណំ ព្រាហ្មរូបចណ្ណំ សយណំ, អឃំ តេ បិតា, ឲ្យតស្ស យហត្តា តិធេយោ អហេសុំ ត្យស្ស តិក្ខយតកាលតោ បដ្ឋាឃ ត បស្សាយ, កច្ឆ, តំ ឌាឃជ្ជំ ឃាចាហិ – ‘អហំ, តាត, ក្យារោ អភិសេកំ បត្វា ចក្កចត្តិ ភចិស្សាយិ, ធតេត យេ អត្ថោ, ធតំ យេ ឌេហិ។ សាយិកោ ហិ បុត្តោ បិត្យសត្តកស្សា’”តិ។ ក្យារោ ច ភកចតោ សត្តិកំ កត្វាច បិត្យសិនេហំ លភិត្វា ហដ្ឋចិត្តោ “សុខា តេ, សយណ, ឆាឃា”តិ ចត្វា អញ្ញញ្ច ពហុំ អត្តតោ អតុរូបំ ចឌត្តោ អដ្ឋាសិ។ ភកចា កតភត្តកិច្ចោ អតុយោឌតំ ចត្វា ដ្ឋាឃាសតា បក្កាយិ។ ក្យារោបិ “ឌាឃជ្ជំ យេ, សយណ, ឌេហិ, ឌាឃជ្ជំ យេ, សយណ, ឌេហី”តិ ភកចត្តំ អតុពន្ធិ។ ត ភកចា ក្យារំ តិចត្តាបេសិ, បរិឌតោបិ ភកចតា សទ្ធិំ កច្ឆត្តំ តិចត្តេត្តុំ តាសក្ខិ។ ឥតិ សោ ភកចតា សទ្ធិំ អារាយំយេច អកាយាសិ។

តតោ ភកចា ចិត្តេសិ – “ឃំ អឃំ បិត្យសត្តកំ ធតំ ឥច្ឆតិ, តំ ចដ្ដាត្យកតំ សចិឃាតំ, ហត្ថស្ស យេ ពោធិយណ្ឌេ បដិលទ្ធំ សត្តចិធំ អរិឃធតំ ឌេយិ, លោកុត្តរឌាឃជ្ជស្ស តំ សាយិកំ កេរោយី”តិ អាឃស្មត្តំ សារិបុត្តំ អាយត្តេសិ – “តេត ហិ, សារិបុត្ត, រាហុលំ បព្វាឌេហី”តិ។ ថេរោ តំ បព្វាឌេសិ។ បព្វាឌិតេ ច បត ក្យារេ រញ្ញោ អធិយត្តំ ទុក្ខំ ឧប្បជ្ជិ, តំ អធិចាសេតុំ អសក្កោត្តោ ភកចត្តំ ឧបសង្កយិត្វា “សាធុ, ភន្តេ, អយ្យា យាតាបិត្យហិ អតតុញ្ញាតំ បុត្តំ ត បព្វាឌេយ្យុ”ត្តិ ចរំ ឃាចិ។ ភកចា ច តស្ស ចរំ ឥត្វា បុតេកឌិចេស រាឌតិចេសតេ កតភត្តកិច្ចោ

ឯកមន្តំ និសិន្នេន រញ្ញា “ភន្តេ, តុម្ហាកំ ទុក្ករការិកកាលេ ឯកា ទេវតា មំ ឧបសង្កមិត្វា ‘បុត្តោ តេ កាលង្កតោ’តិ អាហ, តស្សា វចនំ អសទ្ទហន្តោ ‘ន មយ្ហំ បុត្តោ ពោធិំ អប្បត្វា កាលំ ករោតី’តិ តំ បដិក្ខិបិ”ន្តិ វុត្តេ “តុម្ហេ ឥទានិ កិំ សទ្ទហិស្សថ, យេ តុម្ហេ បុព្វេបិ អដ្ឋិកានិ ទស្សេត្វា ‘បុត្តោ តេ មតោ’តិ វុត្តេ ន សទ្ទហិត្ថា”តិ ឥមិស្សា អដ្ឋុប្បត្តិយា មហាធម្មបាលជាតកំ កថេសិ។ កថាបរិយោសានេ រាជា អនាគាមិផលេ បតិដ្ឋហិ។

ឥតិ ភគវា បិតរំ តីសុ ផលេសុ បតិដ្ឋាបេត្វា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ បុនទេវ រាជគហំ គន្ត្វា សីតវនេ វិហាសិ។ តស្មិំ សមយេ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ បញ្ចហិ សកដសតេហិ ភណ្ឌំ អាទាយ រាជគហំ គន្ត្វា អត្តនោ បិយសហាយកស្ស សេដ្ឋិនោ គេហំ គន្ត្វា តត្ថ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ឧប្បន្នភាវំ សុត្វា ពលវបច្ចូសេ ទេវតានុភាវេន វិវដេន ទ្វារេន សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា ធម្មំ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ, ទុតិយេ ទិវសេ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា សាវត្ថិំ អាគមនត្ថាយ សត្ថុ បដិញ្ញំ គហេត្វា អន្តរាមគ្គេ បញ្ចចត្តាលីសយោជនដ្ឋានេ សតសហស្សំ ទត្វា យោជនិកេ យោជនិកេ វិហារេ ការេត្វា ជេតវនំ កោដិសន្ថារេន អដ្ឋារសហិ ហិរញ្ញកោដីហិ កិណិត្វា នវកម្មំ បដ្ឋបេសិ។ សោ មជ្ឈេ ទសពលស្ស គន្ធកុដិំ ការេសិ, តំ បរិវារេត្វា អសីតិមហាថេរានំ បាដិយេក្ក ឯកសន្ធិវេសនេ អាវាសេ ឯកកុដិកទ្វិកុដិកហំសវដ្ដកទីឃរស្សសាលិមណ្ឌបាទិវសេន សេសសេនាសនានិ បោក្ខរណិចង្កមនរត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានានិ ចាតិ អដ្ឋារសកោដិបរិច្ចាគេន រមណីយេ ភូមិភាគេ មនោរមំ វិហារំ ការេត្វា ទសពលស្ស អាគមនត្ថាយ ទូតំ បាហេសិ។ សត្ថា តស្ស វចនំ សុត្វា មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ រាជគហា និក្ខមិត្វា អនុបុព្ពេន សាវត្ថិនគរំ បាបុណិ។

មហាសេដ្ឋិបិ ខោ វិហារមហំ សជ្ជេត្វា តថាគតស្ស ជេតវនំ បវិសនទិវសេ បុត្តំ សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតំ កត្វា អលង្កតបដិយត្តេហេវ បញ្ចហិ កុមារសតេហិ សទ្ធិំ បេសេសិ។ សោ សបរិវារោ បញ្ចវណ្ណវត្ថសមុជ្ជលានិ បញ្ច ធជសតានិ គហេត្វា ទសពលស្ស បុរតោ អហោសិ, តេសំ បច្ឆតោ មហាសុភទ្ទា ចូឡសុភទ្ទាតិ ទ្វេ សេដ្ឋិធីតរោ បញ្ចហិ កុមារិកាសតេហិ សទ្ធិំ បុណ្ណឃដេ គហេត្វា និក្ខមិំសុ, តាសំ បច្ឆតោ សេដ្ឋិភរិយា សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតា បញ្ចហិ មាតុគាមសតេហិ សទ្ធិំ បុណ្ណបាតិយោ គហេត្វា និក្ខមិ, សព្ពេសំ បច្ឆតោ មហាសេដ្ឋិ អហតវត្ថនិវត្ថោ អហតវត្ថនិវត្ថេហេវ បញ្ចហិ សេដ្ឋិសតេហិ សទ្ធិំ ភគវន្តំ អព្ភុគ្គញ្ឆិ។ ភគវា ឥមំ ឧបាសកបរិសំ បុរតោ កត្វា មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ អត្តនោ សរីរប្បភាយ សុវណ្ណរសសេកបិញ្ជរានិ វិយ វនន្តរានិ ករោន្តោ អនន្តាយ ពុទ្ធលីឡាយ អបរិមាណាយ ពុទ្ធសិរិយា ជេតវនវិហារំ បាវិសិ។

អថ នំ អនាថបិណ្ឌិកោ អាបុច្ឆិ – “កថាហំ, ភន្តេ, ឥមស្មិំ វិហារេ បដិបជ្ជាមី”តិ? “តេន ហិ, គហបតិ, ឥមំ វិហារំ អាគតានាគតស្ស ចាតុទ្ទិសស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស បតិដ្ឋាបេហី”តិ។ “សាធុ, ភន្តេ”តិ មហាសេដ្ឋិ សុវណ្ណភិង្ការំ អាទាយ ទសពលស្ស ហត្ថេ ឧទកំ បាតេត្វា “ឥមំ ជេតវនវិហារំ អាគតានាគតស្ស ចាតុទ្ទិសស្ស ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទម្មី”តិ អទាសិ។ សត្ថា វិហារំ បដិគ្គហេត្វា អនុមោទនំ ករោន្តោ –

“សីតំ ឧណ្ហំ បដិហន្តិ, តតោ វាឡមិគានិ ច;

សិរីសបេ ច មកសេ, សិសិរេ ចាបិ វុដ្ឋិយោ។

“តតោ វាតាតបោ ឃោរោ, សញ្ជាតោ បដិហញ្ញតិ;

លេណត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច, ឈាយិតុញ្ច វិបស្សិតុំ។

“វិហារទានំ សង្ឃស្ស, អគ្គំ ពុទ្ធេន វណ្ណិតំ;

តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ បោសោ, សម្បស្សំ អត្ថមត្តនោ។

“វិហារេ ការយេ រម្មេ, វាសយេត្ថ ពហុស្សុតេ;

តេសំ អន្នញ្ច បានញ្ច, វត្ថសេនាសនានិ ច។

“ទទេយ្យ ឧជុភូតេសុ, វិប្បសន្នេន ចេតសា;

តេ តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ, សព្វទុក្ខាបនូទនំ;

យំ សោ ធម្មំ ឥធញ្ញាយ, បរិនិព្ពាតិ អនាសវោ”តិ។ (ចូឡវ. ២៩៥) –

វិហារានិសំសំ កថេសិ។ អនាថបិណ្ឌិកោ ទុតិយទិវសតោ បដ្ឋាយ វិហារមហំ អារភិ។ វិសាខាយ វិហារមហោ ចតូហិ មាសេហិ និដ្ឋិតោ, អនាថបិណ្ឌិកស្ស បន វិហារមហោ នវហិ មាសេហិ និដ្ឋាសិ។ វិហារមហេបិ អដ្ឋារសេវ កោដិយោ បរិច្ចាគំ អគមំសុ។ ឥតិ ឯកស្មិំយេវ វិហារេ ចតុបណ្ណាសកោដិសង្ខំ ធនំ បរិច្ចជិ។

អតីតេ បន វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ បុនព្ពសុមិត្តោ នាម សេដ្ឋិ សុវណ្ណិដ្ឋកាសន្ថារេន កិណិត្វា តស្មិំយេវ ឋានេ យោជនប្បមាណំ សង្ឃារាមំ ការេសិ។ សិខិស្ស បន ភគវតោ កាលេ សិរិវឌ្ឍោ នាម សេដ្ឋិ សុវណ្ណផាលសន្ថារេន កិណិត្វា តស្មិំយេវ ឋានេ តិគាវុតប្បមាណំ សង្ឃារាមំ ការេសិ។ វេស្សភុស្ស ភគវតោ កាលេ សោត្ថិជោ នាម សេដ្ឋិ សុវណ្ណហត្ថិបទសន្ថារេន កិណិត្វា តស្មិំយេវ ឋានេ អឌ្ឍយោជនប្បមាណំ សង្ឃារាមំ ការេសិ។ កកុសន្ធស្ស ភគវតោ កាលេ អច្ចុតោ នាម សេដ្ឋិ សុវណ្ណិដ្ឋកាសន្ថារេន កិណិត្វា

ᬢᬲ᭄ᬫᬶᬬᬾᬘ ᬥᬵᬭᬾᬢ ᬓᬵᬘᬸᬢᬧ᭄ᬬᬬᬵᬳ᭄ ᬲᬜ᭄ᬛᬵᬭᬵᬬ᭄ ᬓᬵᬭᬾᬲᬶᬁ ᬓᭀᬮᬵᬓᬬᬢᬲ᭄ᬬ ᬳᬓᬘᬾᬢᬵ ᬓᬵᬭᬾᬮ ᬓ᭄ᬭᬾᬓ᭄ᬓᬵ ᬢᬵᬬ ᬲᬾᬤ᭄ᬥᬶ ᬲᬸᬘᬡ᭄ᬡᬓᬘ᭄ᬙᬩᬲᬢ᭄ᬢᬵᬭᬾᬢ ᬓᬶᬮᬶᬢ᭄ᬕᬵ ᬢᬲ᭄ᬫᬶᬬᬾᬘ ᬥᬵᬭᬾᬢ ᬅᬙ᭄ᬯᬵᬓᬵᬘᬸᬢᬧ᭄ᬬᬬᬵᬳ᭄ ᬲᬜ᭄ᬛᬵᬭᬵᬬ᭄ ᬓᬵᬭᬾᬲᬶᬁ ᬓᬲ᭄ᬬᬧᬲ᭄ᬬ ᬳᬓᬘᬾᬢᬵ ᬓᬵᬭᬾᬮ ᬲᬸᬬᬤ᭄ᬓᬾᬮᬷ ᬢᬵᬬ ᬲᬾᬤ᭄ᬥᬶ ᬲᬸᬘᬡ᭄ᬡᬬᬤ᭄ᬥᬶᬲᬢ᭄ᬢᬵᬭᬾᬢ ᬓᬶᬮᬶᬢ᭄ᬕᬵ ᬢᬲ᭄ᬫᬶᬬᬾᬘ ᬥᬵᬭᬾᬢ ᬲᭀᬜ᭄ᬅᬲᬓᬷᬲᬧ᭄ᬬᬬᬵᬳ᭄ ᬲᬜ᭄ᬛᬵᬭᬵᬬ᭄ ᬓᬵᬭᬾᬲᬶᬁ ᬅᬬ᭄ᬬᬵᬓᬶ ᬧᬢ ᬳᬓᬘᬾᬢᬵ ᬓᬵᬭᬾᬮ ᬅᬢᬵᬙᬧᬶᬮ᭄ᬯᬶᬓᭀ ᬢᬵᬬ ᬲᬾᬤ᭄ᬥᬶ ᬓᬳᬵᬧᬮᬓᭀᬤᬶ ᬲᬢ᭄ᬢᬵᬭᬾᬢ ᬓᬶᬮᬶᬢ᭄ᬕᬵ ᬢᬲ᭄ᬫᬶᬬᬾᬘ ᬥᬵᬭᬾᬢ ᬅᬤ᭄ᬥᬓᬷᬲᬧ᭄ᬬᬬᬵᬳ᭄ ᬲᬜ᭄ᬛᬵᬭᬵᬬ᭄ ᬓᬵᬭᬾᬲᬶᬁ ᬢ᭄ᬓᬚᬶ ᬓᬶᬭ ᬥᬵᬢᬶ ᬲᬢ᭄ᬢᬜ᭄ᬯᬵᬢᬶ ᬅᬘᬶᬤᬳᬶᬢᬤ᭄ᬥᬵᬢᬾᬬᬘᬁ

ᬢ᭄ᬓᬢᬶ ᬬᬳᬵᬾᬤᬶᬚᬶᬬᬾᬮ᭄ᬯ ᬲᬢ᭄ᬢᬜ᭄ᬜᬵᬢᬧ᭄ᬬᬢ᭄ᬢᬾᬢᬵ ᬬᬵᬘ ᬬᬳᬵᬧᬭᬶᬢᬶᬢ᭄ᬢᬵᬢᬬᬜ᭄ᬯᬵ ᬬᬲ᭄ᬫᬶ ᬬᬲ᭄ᬫᬶ ᬥᬵᬭᬾᬢ ᬳᬓᬘᬵ ᬘᬶᬳᬵᬲᬶ, ᬢ᭄ᬓᬚᬶ ᬲᬢ᭄ᬢᬾᬓᬢᬶᬚᬵᬢᬶ ᬢᬵᬬᬵᬢᬶ ᬘᬾᬚᬶᬢᬢ᭄ᬢᬵᬁ

ᬲᬢ᭄ᬢᬾᬓᬢᬶᬚᬵᬢᬓᬙᬵ ᬢᬶᬤ᭄ᬥᬶᬢᬵᬁ

ᬢᬶᬚᬵᬢᬓᬙᬵ ᬢᬶᬤ᭄ᬥᬶᬢᬵᬁ

ᬙᬾᬭᬵᬧᬚᬵᬢᬶ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១។ ពុទ្ធវគ្គោ

អព្ភន្តរនិទានវណ្ណនា

៥។

“អថ ពុទ្ធាបទានានិ, សុណាថ សុទ្ធមានសា;

តិំសបារមិសម្បុណ្ណា, ធម្មរាជា អសង្ខិយា”តិ។ –

ឯត្ថ អថាតិ អធិការន្តរូបទស្សនត្ថេ និបាតបទំ, វិភត្តិយុត្តាយុត្តនិបាតទ្វយេសុ វិភត្តិយុត្តនិបាតបទំ។ អថ វា –

“អធិការេ មង្គលេ ចេវ, និប្ផន្នេត្ថវធារណេ;

អនន្តរេបគមនេ, អថ-សទ្ទោ បវត្តតិ”។

តថា ហិ –

“អធិកិច្ចំ អធិដ្ឋានំ, អធិអត្ថំ វិភាសតិ;

សេដ្ឋេ ជេដ្ឋកភាវេន, អធិការោ វិធីយតេ”តិ។ –

ឯត្តត្តា ពុទ្ធានំ សមត្តិំសបារមិធម្មានំ អធិកិច្ចតោ, សេដ្ឋជេដ្ឋតោ អធិការេន អថ-សទ្ទេន យុត្តមបទានានីតិ។ តិវិធេពោធិសត្តានំ បូជាមង្គលសភាវតោ “បូជា ច បូជនេយ្យានំ, ឯតំ មង្គលមុត្តម”ន្តិ វចនតោ (ខុ។ បា។ ៥។៣; សុ។ និ។ ២៦២) មង្គលេន អថ-សទ្ទេន យុត្តមបទានានីតិ។ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ សមត្តិកិច្ចស្ស អរហត្តមគ្គេន និប្ផន្នតោ និប្ផន្នេន អថ-សទ្ទេន យុត្តមបទានានីតិ។ ពុទ្ធាទីនំ អរហត្តមគ្គាទិកុសលតោ អញ្ញាកុសលានំ អភាវតោ អវធារណដ្ឋេន និវារណដ្ឋេន អថ-សទ្ទេន យុត្តមបទានានីតិ។ ខុទ្ទកបិដកសង្គហានន្តរំ សង្គហិតត្តា អនន្តរេន អថ-សទ្ទេន យុត្តមបទានានីតិ។ ឯកតោ ខុទ្ទកបិដកតោ បញ្ចយាតិ អបគមនេន អថ-សទ្ទេន យុត្តមបទានានីតិ។

ពុទ្ធោតិ ឯត្ថ ពុជ្ឈិតា សច្ចានីតិ ពុទ្ធោ, ពោធេតា បជាយាតិ ពុទ្ធោ, សព្ពញ្ញុតាយ ពុទ្ធោ, សព្ពទស្សាវិតាយ ពុទ្ធោ, អនញ្ញនេយ្យតាយ ពុទ្ធោ, វិសវិតាយ ពុទ្ធោ, ខីណាសវសង្ខាតេន ពុទ្ធោ, និរុបក្កិលេសសង្ខាតេន ពុទ្ធោ, បព្ពជ្ជាសង្ខាតេន ពុទ្ធោ, អទុតិយដ្ឋេន ពុទ្ធោ, តណ្ហាបហានដ្ឋេន ពុទ្ធោ, ឯកាយនមគ្គំ គតោតិ ពុទ្ធោ, ឯកោ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោតិ ពុទ្ធោ, អពុទ្ធិវិហតត្តា ពុទ្ធិបដិលាភា ពុទ្ធោ, ពុទ្ធិ ពុទ្ធំ ពោធោតិ អនត្ថន្តរមេតំ. យថា នីលរត្តគុណយោគតោ "នីលោ បដោ, រត្តោ បដោ"តិ វុច្ចតិ, ឯវំ ពុទ្ធគុណយោគតោ ពុទ្ធោ. អថ វា "ពោធី"តិ វុច្ចតិ ចតូសុ មគ្គេសុ ញាណំ, តេន ញាណេន សកលទិយឌ្ឍសហស្សកិលេសារិគណេ ខេបេត្វា និព្ពានាធិគមតោ ញាណំ "ពោធី"តិ វុច្ចតិ. តេន សមន្នាគតត្តា សម្មាសម្ពុទ្ធោ ពុទ្ធោ. តេនេវ ញាណេន បច្ចេកពុទ្ធោបិ សព្ពកិលេសេ ខេបេត្វា និព្ពានមធិគច្ឆតិ. ពុទ្ធានំ បន ចតូសុ អសង្ខ្យេយ្យេសុ កប្បសតសហស្សេសុ ច បារមិយោ បូរេត្វា ពោធិញាណស្សាធិគតត្តា ច ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តញាណមហាករុណាសមាបត្តិញាណយមកបាដិហីរញាណសព្ពញ្ញុតញ្ញាណ-អនាវរណញាណាវេណិកពុទ្ធធម្មាទិអនន្តគុណាធិគតត្តា ច ឯកាយបិ ធម្មទេសនាយ អសង្ខ្យេយ្យសត្តនិកាយេ ធម្មាមតំ បាយេត្វា និព្ពានស្ស បាបកតោ ច តទេវ ញាណំ ពុទ្ធានមេវ អនុច្ឆវិកភាវតោ តេសមេវ សម្ពុទ្ធានំ អបទានំ ការណំ ពុទ្ធាបទានំ. តតោ ទុតិយំ កុសលាកុសលទេសនំ បច្ចេកពុទ្ធា បន ន តថា កាតុំ សមត្ថា, អត្តាធិបច្ចយតាយ ការណំ សង្ខំ ភគវតាបិ –

"ឥច្ឆិតំ បត្ថិតំ តុយ្ហំ, ខិប្បមេវ សមិជ្ឈតុ;

បូរេន្តុ ចិត្តសង្កប្បា, ចន្ទោ បន្នរសោ យថា.

"ឥច្ឆិតំ បត្ថិតំ តុយ្ហំ, ខិប្បមេវ សមិជ្ឈតុ;

បូរេន្តុ ចិត្តសង្កប្បា, មណិ ជោតិរសោ យថា"តិ. (ឌី. និ. អដ្ឋ. ១.៥៥ បុព្វូបនិស្សយសម្បត្តិកថា; អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.១៥១; ធ. ប. អដ្ឋ. ១.សាមាវតីវត្ថុ) –

ឥមាហិ ទ្វីហិ គាថាហិ ធម្មំ ទេសេន្តិ. ទេសេន្តាបិ អសង្ខ្យេយ្យសត្តនិកាយេ ពោធេតុំ ន សក្កោន្តិ, តស្មា ន សព្ពញ្ញុពុទ្ធសទិសា ហុត្វា បាដិឯក្កំ ជិនិំសុ ពុទ្ធាតិ បច្ចេកពុទ្ធា. តេសំ អបទានំ ការណំ បច្ចេកពុទ្ធាបទានំ.

ថិរំ ឋិតាតិ ថេរា. អថ វា ថិរតរសីលាចារមទ្ទវាទិគុណេហិ យុត្តាតិ ថេរា. អថ វា ថិរតរសីលសមាធិបញ្ញាវិមុត្តិវិមុត្តិញាណទស្សនគុណេហិ យុត្តាតិ ថេរា. អថ វា ថិរតរសង្ខាតបណីតានុត្តរសន្តិនិព្ពានមធិគតាតិ ថេរា, ថេរានំ អបទានានិ ថេរាបទានានិ. តថា តាទិគុណេហិ យុត្តាតិ ថេរី, ថេរីនំ អបទានានិ ថេរីអបទានានិ. តេសុ ពុទ្ធាបទានេ បញ្ចាស អបទានានិ, បញ្ចាស សុត្តន្តា. តេនាហុ ពោរាណា –

“បញ្ចេវ អបទានានិ, បញ្ច សុត្តានិ យស្ស ច;

ឋានំ ពុទ្ធាបទានម្ហិ, បឋមំ អនុលោមតោ”តិ។

បច្ចេកពុទ្ធាបទានេបិ បញ្ចេវ អបទានានិ, បញ្ចេវ សុត្តន្តា។ តេនាហុ បោរាណា –

“បញ្ចេវ អបទានានិ, បញ្ច សុត្តានិ យស្ស ច;

ឋានំ បច្ចេកពុទ្ធាបទានម្ហិ, ទុតិយំ អនុលោមតោ”តិ។

ថេរាបទានេ បន ទសាធិកបញ្ចសតាបទានានិ, វគ្គតោ ឯកបណ្ណាស វគ្គា។ តេនាហុ បោរាណា –

“បញ្ចសតទសាបទានានិ, ឯកបណ្ណាស វគ្គតោ;

ឋានំ ថេរាបទានម្ហិ, តតិយំ អនុលោមតោ”តិ។

ថេរីអបទានេបិ ចត្តាលីសំ អបទានានិ, វគ្គតោ ចតុរោ វគ្គា។ តេនាហុ បោរាណា –

“ចត្តាលីសាបទានានិ, ចតុវគ្គានិ យស្ស ច;

ឋានំ ថេរីបទានម្ហិ, ចតុត្ថំ អនុលោមតោ”តិ។

អបទានន្តិ ឯត្ថ អបទាន-សទ្ទោ ការណគរហណអបទាយនបដិបាដិអក្កោសនាទីសុ ទិស្សតិ។ តថា ហិ អយំ “ខត្តិយានំ អបទានំ, ព្រាហ្មណានំ អបទាន”ន្តិអាទីសុ ការណេ ទិស្សតិ, ខត្តិយានំ ការណំ ព្រាហ្មណានំ ការណន្តិ អត្ថោ។ “ឧបាសកានំ អបទាន”ន្តិអាទីសុ គរហណេ ទិស្សតិ, សំសុដ្ឋំ គរហណន្តិ អត្ថោ។ “ចាលិខានំ អបទានំ, សុទ្ធានំ អបទាន”ន្តិអាទីសុ អបទាយនេ ទិស្សតិ, តតោ តតោ តេសំ អបទាយនន្តិ អត្ថោ។ “បិណ្ឌបាតិកោ កិរ សបទានចារេន បិណ្ឌាយ ចរតី”តិអាទីសុ បដិបាដិយា ទិស្សតិ, ឃរបដិបាដិយា ចរតីតិ អត្ថោ។ “អបេតា តេ សាមញ្ញា, អបេតា តេ ព្រហ្មញ្ញាតិ អបទានេតី”តិអាទីសុ អក្កោសនេ ទិស្សតិ, អក្កោសតិ បរិភាសតីតិ អត្ថោ។ ឥធ បន ការណេ ទិស្សតិ។ តស្មា ពុទ្ធានំ អបទានានិ ពុទ្ធាបទានានិ, ពុទ្ធការណានីតិ អត្ថោ។ កក្កាចាលុក្កបយាតំ អនេកេសំ ពុទ្ធានំ

ជាតបរិវេយិតាឌិវេយត្តិំវបរិវេយិតា ការលាត្តិ ជដ្ឋាំ៍ អឆ អធិការាឌិវ្ម ឃុត្តអបជាតាតិ វុទ្ធយាតវា វុលាឆាតិ វប្ពុនត្ថា៍

តត្ថ វុទ្ធយាតវាតិ អរហត្តមគ្គញាណេលាត ឌិយទ្ធកិលេវវហវ្ស រេចរបត្វា ធិតត្តា វុទ្ធយាតវា បរិវុទ្ធចិត្តា វុទ្ធហជយា បញ្ចវតា លិលាវចា ព្ពុយស្មិំ ឆយុវការេយ វត្ថិវិត្ថា វុលាឆ, ឰហិតរេវាតា យតវិ ពរោរាឆាតិ អត្ថោ៍

ឲត្ត បត “អបជាតាតី”តិ អចត្វា បច្ចេកព្ពុទ្ធាបជាតថេរាបជាតថេរីអបជាតេតវ្ម ចិឌ្ឍយាតេតវ្មបិ “អឆ ព្ពុទ្ធាបជាតាតី”តិ ចចតំ លទ្ធយយពអាយតតឆាព្ពុវច្ចវន្តារអត្មុវយយយពោវ្ម ចិឌ្ឍយាតេតវ្មបិ បឆាតចរេវត អាឌិចរេវត ច “ឃុលយយព”ត្តិ ចចតំ ចិយ, ពោរវវញ្ញាឌិវេវចេ្ចអតិយតពិវតិស្សក្កិយេយវ្ម ចិឌ្ឍយាតេតវ្មបិ បឆាតចរេវត អាឌិចរេវត ច “បិរាឌិពពេល្ខា”តិ ចចតំ ចិយ ច ព្ពុឆាបិ បឆាតចរេវត អាឌិចរេវត ច ចុត្តត្តិ ជដ្ឋាំ៍

“វប្ពុាវប្ពុទ្ធាបជាតាតី”តិ ចត្តរេត្ថ “ចណ្ណាករេយា...រេប... បញ្ចចិធំ តិរុត្ត”ត្តិ តិរុត្តិតរេយត ចា “រេតវ្ម ចុទ្ធិលាបិបិកយចិការចិបរិតារេជវា ចា”តិ វុរេត្តត ចា តតិយត្តចាចកវ្ស វប្ពុាតិតិបិតបជវ្ស, វយំវទ្ធត្តចាចកវ្ស វ-ត្តិបវក្កបជវ្ស ច លោបំ ពត្វា កិតត្តចាឌីព្ពុទ្ធវដ្ឋរេយច ពរេហត្វា កាឆាតន្តវ្មលត្តំ “ព្ពុទ្ធាបជាតាតី”តិ ចុត្តំ៍ តស្មា វប្ពុាវប្ពុទ្ធាបជាតាតីតិ អរេត្ថា៍

ព្ពុតិ ចិវុទ្ធជតចិលាវិតិយា អបជាត-អដ្ឋកឆាយ

អព្ភុត្តរតិជាតចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១៍ ព្ពុទ្ធអបជាតចណ្ណតា

ព្ពុជាតិ អព្ភុត្តរតិជាតាតត្តរំ អបជាតដ្ឋកឆំ ពរេឆតុការេយា –

“វបជាតំ អបជាតំ, ចិចិត្រតយរេជវតំ;

ឃំ ពុទ្ធកតិកាឃស្មិំ, វក្កាឃិវ្ម យរេហវរេយា;

តស្ស ជាតិ អត្មុប្បរេត្តា, អត្តវំចណ្ណតាក្ករេយា”តិ៍

តត្ត ឃំ អបជាតំ តាច “វពលំ ព្ពុទ្ធចចតំ ឲពចិយុត្តិរវ”ត្តិ ចុត្តត្តា ឲពរេវ វក្កហំ ពន្ធតិ, ឆយុចិតយចរេវត ត្វិឆាវក្កហេ ឆរេយុ វក្កហំ

គច្ឆតិ, បឋមមជ្ឈិមបច្ឆិមពុទ្ធវចនេសុ មជ្ឈិមពុទ្ធវចនេ សង្គហំ គច្ឆតិ, វិនយាភិធម្មសុត្តន្តបិដកេសុ សុត្តន្តបិដកេ សង្គហំ គច្ឆតិ, ទីឃនិកាយមជ្ឈិមសំយុត្តអង្គុត្តរខុទ្ទកនិកាយេសុ បញ្ចសុ ខុទ្ទកនិកាយេ សង្គហំ គច្ឆតិ, សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លន្តិ នវសុ សត្ថុសាសនង្គេសុ គាថាយ សង្គហិតំ។

“ទ្វាសីតិ ពុទ្ធតោ គណ្ហិំ ទ្វេ សហស្សានិ ភិក្ខុតោ;

ចតុរាសីតិសហស្សានិ, យេមេ ធម្មា បវត្តិនោ”តិ –

ឥទំ វុត្តចតុរាសីតិសហស្សធម្មក្ខន្ធេសុ កតិបយធម្មក្ខន្ធសង្គហិតំ ហោតីតិ។

ឥទានិ តំ អបទានំ ទស្សេន្តោ “ទសបារមិសម្បុណ្ណា, ធម្មរាជា អសង្ខិយា”តិ អាហ។ តត្ថ ទសបារមិតាច បច្ឆិមមជ្ឈិមុក្កដ្ឋវសេន ទសបារមីទសឧបបារមីទសបរមត្ថបារមីតិ សមត្តិំសបារមី។ តាហិ សំសុដ្ឋុ បុណ្ណា សម្បុណ្ណា សមន្នាគតា សមង្គីភូតា អជ្ឈាបន្នា សំយុត្តាតិ ទសបារមិសម្បុណ្ណា។ សកលលោកត្តយវាសិកេ សត្តនិកាយេ មេត្តាករុណាមុទិតាឧបេក្ខាសង្ខាតាហិ ចតូហិ ព្រហ្មវិហារសមាបត្តីហិ វា ផលសមាបត្តិវិហារេន វា ឯកចិត្តភាវេន អត្តនោ ច កាយេ រញ្ជេន្តិ អល្លីយាបេន្តីតិ រាជានោ, ធម្មេន រាជានោ ធម្មរាជា, ឯវម្ភូតា ពុទ្ធា។ ទសសតំ សហស្សំ ទសសហស្សំ សតសហស្សំ ទសសតសហស្សំ កោដិ បកោដិ កោដិប្បកោដិ នហុតំ និន្នហុតំ អក្ខោភិណី ពិន្ទុ អព្ពុទំ និរព្ពុទំ អហហំ អពពំ អដដំ សោគន្ធិកំ ឧប្បលំ កុមុទំ បុណ្ឌរីកំ បទុមំ កថានំ មហាកថានំ អសង្ខ្យេយ្យន្តិ វសេន អសង្ខិយា សង្ខារហិតា ធម្មរាជានោ អតីតា ចិរគតា និរុទ្ធា អត្ថង្គតាតិ អធិប្បាយោ។

៩។ តេសុ អតីតពុទ្ធេសុ កតាធិការេន អត្តនា ទេវិន្ទសត្តក្ខត្តុ ចក្កវត្តិរញ្ញោ ហុត្វា កតបញ្ហាកេន អាគតត្តភាវេន បុច្ឆា កថា “សម្ពោធិ ពុទ្ធសង្ខាត”ន្តិអាទិមាហ។ កោ អាគតោ, មម អបទានំ សុណាហីតិ អធិប្បាយោ។ អាគតោ, អហំ បុព្ពេ ទេវិន្ទសក្ខត្តុបុណ្ណការេន ចក្កវត្តិរាជា ហុត្វា សេដ្ឋានំ បសដ្ឋានំ បដិវិទ្ធចតុសច្ចានំ ពុទ្ធានំ សម្ពោធិ ចតុសច្ចមគ្គញាណំ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ វា សិរសា អភិវាទយេតិ សម្ពុទ្ធេ។ សសង្ឃេ សាវកសង្ឃសហិតេ លោកនាយកេ លោកជេដ្ឋេ ពុទ្ធេ ទសហិ អង្គុលីហិ ឧភោហិ ហត្ថបុដេហិ នមស្សិត្វា វន្ទិត្វា សិរសា សិរេន អភិវាទយេ អាទរេន ថោមនំ កត្វា បណាមំ ករោមីតិ អត្ថោ។

១០។ យាវតា ពុទ្ធខេត្តេសូតិ ទសសហស្សចក្កវាឡេសុ ពុទ្ធខេត្តេសុ, អាកាសដ្ឋា អាកាសគតា, ភូមដ្ឋា ភូមិតលគតា, វេឡុរិយាទយោ សព្ព រតនា អសង្ខិយា សង្ខារហិតា, យាវតា យត្តកា, ចិជ្ជន្តិ តានិ សព្ពានិ មនសា ចិន្តេត្វា សមាហរេ, តំ សុដ្ឋុ ចិន្តេត្វា អធិដ្ឋហិត្វា អាហរិស្សាមីតិ អត្ថោ, មម បាសាទស្ស សមន្តា រាសិំ ករោមីតិ អត្ថោ។

១១។ តត្ថ រូបិយភូមិយន្តិ តស្មិំ អនេកភូមិម្ហិ បាសាទេ រូបិមយំ រជតមយំ ភូមិ និម្មិតន្តិ អត្ថោ។ អហំ រតនមយំ សត្តហិ រតនេហិ និម្មិតំ

អនេកសតភូមិកំ បាសាទំ ឧព្ពិទ្ធំ ឧគ្គតំ នភមុគ្គតំ អាកាសេ ឋោតមានំ មាបយិត្តិ អត្ថោ

៩ តមេវ បាសាទំ វណ្ណេន្តោ “វិចិត្តកូដ”ន្ត្យាទិមាហ វិចិត្តេហិ អនេកេហិ មសារគល្លាទិវណ្ណេហិ កូដេហិ ឧស្សាបិតំ សុកតំ សុដ្ឋុ កតំ លក្ខណយុត្តំ អារោហបរិណាហសោភេន សុដ្ឋុ វិភត្តំ អនេកកោដិសតព្ភូតោតារណតិឡកិត្តា មហាអង្គំ បុនបិ កិំ វិសិដ្ឋំ? កនកមយសញ្ញាដំ សុវណ្ណេហិ កតតុលាសញ្ញាដវលេយេហិ យុត្តំ, តត្ថ ឧស្សាបិតកោរន្តេហិ ច ចរេត្តេហិ ច មណ្ឌិតំ សោភិតំ បាសាទន្តិ សម្ពន្ធោ

១០ បុនបិ បាសាទស្សេវ សោភំ វណ្ណេន្តោ “មនុញ្ញា វេឡុរិយា ភូមិ”ត្យាទិមាហ តស្ស អនេកសតភូមិបាសាទស្ស សុភា ឋិតា ភត្តា មនាបិ អត្ថមយា ចលិតកាមជលុសសីសា វិមលិ តិមុលិ វេឡុរិយមណិមយា តីលវណ្ណា មនុញ្ញា ភូមិ អហោសីតិ អត្ថោ ជលជតព្ពតួមានុយេហិ អាកិណ្ណា សម្ពុត្តិភូតា វរាយ ឧត្តមាយ កញ្ចនភូមិយា សុវណ្ណភូមិយា វោសរតីតិ អត្ថោ

១១ តស្សេវ បាសាទស្ស កាចិ ភូមិ បវាឡវណ្ណា បវាឡវេពោជ្ឈវណ្ណា បវាឡអវណ្ណា, កាចិ ភូមិ លោហិតកា លោហិតកវណ្ណា, កាចិ ភូមិ សុភា ឥន្ទគោបកវណ្ណកា វត្ថិយោ តិន្តមាកា, កាចិ ភូមិ ជស វិសា ឱភាសតីតិ អត្ថោ

១២ តស្មិំយេវ បាសាទេ តិយូហា តិក្កុតមមុខសាលិ ច សុវិភត្តា សុដ្ឋុ វិភត្តា ពោជ្ឈសតោ វិលុំ វិលុំ កតា សីហបញ្ជរា សីហទ្វារា ច ចតុរោ វេទិកាតិ ចតូហិ វេទិកាវលយេហិ ជាលកវាតេហិ ច មនោរមា មនអប្បិយតកា គន្ធាវេឡអា គន្ធដាមា ច ឱលម្ពន្តីតិ អត្ថោ

១៣ តស្មិំយេវ បាសាទេ មត្តរតនក្ខិតា មត្តរតនេហិ សោភិតា កូដាការា កិំ ភូតា? តីលា តីលវណ្ណា, បីតា បីតវណ្ណា សុវណ្ណវណ្ណា, លោហិតកា លោហិតកវណ្ណា រត្តវណ្ណា, ឱទាតា ឱទាតវណ្ណា សេតវណ្ណា, សុទ្ធកាឡអកា អមិស្សកាឡអវណ្ណា, កូដាការវរេហិ កូដាការវរេហិ កណ្ណិកកូដាការវរេហិ ឧបេតា សមន្នាគតា សោ បាសាទោតិ អត្ថោ

១៤ តស្មិំយេវ បាសាទេ ឱលោភមយា ឧប្បលបទុមា បទុមា សុបុប្ផិតា បទុមា សោភន្តិ, សីហព្យគ្ឃាទីហិ វាឡមិគគណេហិ ច

ហំសកោញ្ចមយូរាទិបក្ខិសង្ឃេហិ ច សោភិតោ សោ បាសាទោតិ អត្ថោ អតិឧច្ចា ហុត្វា នភមុគ្គតត្តា នក្ខត្តតារកាហិ អាកិណ្ណោ វន្ទិមសូរិយាទីហិ វន្ទិមសូរិយវិរោចនេហិ ច មណ្ឌិតោ សោ បាសាទោតិ អត្ថោ

១៥ សោ ចេវ ចក្កវត្តិស្ស បាសាទោ ហេមជាលេន សុវណ្ណជាលេន សញ្ឆន្នោ, សោវណ្ណកិង្កិណិកាយុតោ សុវណ្ណកិង្កិណិកជាលេហិ យុតោ

សមន្នាគតោតិ អត្ថោ មនោរមា មនល្លិយតកា សោវណ្ណមាលា សុវណ្ណបុប្ផបន្តិយោ វាតវេរិតា វាតបហារេន កូជន្តិ សទ្ទំ ករោន្តីតិ

អត្ថោ

᪑᪔. ᨾᨬ᩠ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩴ ᨾᨬ᩠ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨠᩴ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᨸᩦᨲᨠᩴ ᨸᩦᨲᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᩉᩁᩥᨸᩥᨬ᩠ᨩᩁᩴ ᨩᨾ᩠ᨻᩮᩣᨶᨴᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩅᩤ ᨶᩣᨶᩣᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ, ᩈᩥᨻ᩠ᨻᩥᨲᩴ ᩁᨬ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩤ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥᨲᩴ. ᩅᩤᨿᩣᨾᩥᨠᩦᨲᩥ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᩤᨿᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩮᩣ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

᪑᪕. ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨱᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᨶ ᨲᩴ ᨻᩉᩩ"ᨶ᩠ᨲ᩠ᨿᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩴ ᨻᩉᩪᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣᨿ ᨶᩣᨿ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨶᩣᨶᩣᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨱᩮᩉᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨸᩦᨮᩣᨴᩥᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᩥᩴ ᨠᨲᩣ? ᨹᩃᩥᨠᩣ ᨹᩃᩥᨠᨾᨱᩥᨾᨿᩣ ᨹᩃᩥᨠᩣᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᩁᨩᨲᨾᨿᩣ ᩁᨩᨲᩮᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᨾᨱᩥᨾᨿᩣ ᨶᩦᩃᨾᨱᩦᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨦ᩠ᨠᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨩᩣᨲᩥᨾᨱᩦᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᨾᩈᩣᩁᨣᩃ᩠ᩃᨾᨿᩣ ᨠᨻᩁᩅᨱ᩠ᨱᨾᨱᩦᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥᨠᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᩁᩪᨸᩥᨿᩮᩉᩥ ᨠᩣᨶᩥᨠᩅᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ.

᪑᪖. ᨸᩥᨧᩩᩁᩣᨲᩥ ᨸᩥᨧᩩᩁᨱᩣ. ᨠᩦᨴᩥᩈᩣ? ᨠᨸ᩠ᨸᩣᩈᩮᩣ ᩃᩮᩣᨾᨸᩥᨧᩩᨲᩮᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᨲᩪᩃᩮᩣ ᨲᩪᩃᨸᩥᨧᩩᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᨧᩦᩁᩣ ᨧᩦᩁᨸᩥᨧᩩᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᨸᨲ᩠ᨲᩩᨱ᩠ᨱᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩩᨱ᩠ᨱᩅᩮᩈᩮ ᨩᩣᨲᨸᩥᨧᩩᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᨸᨱ᩠ᨯᩩ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᩅᨱ᩠ᨱᩣ, ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨱᩮᩉᩥ ᨸᩥᨧᩩᩁᨱᩮᩉᩥ ᨧ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩴ, ᨾᨶᩈᩣ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨿᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

᪑᪘. ᨲᩮᩈᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᨲᩣᩈᩩ ᨲᩣᩈ᩠ᩅᩮᩅ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩦᩈᩩ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᨲ᩠ᨲᨠᨾ᩠ᨻᩃᨸᨭ᩠ᨭᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᨾᨿᨠᨾ᩠ᨻᩃᩮᩉᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩣᩉᩥ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᩴ ᩈᩮᩣᨽᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨾᨱᩥᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᩣ ᨠᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᩁᩥᨿᨾᨱᩦᩉᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᨾᨱᩦᩉᩥ ᨠᨲᩣ, ᨠᨱ᩠ᨱᩣ ᨶᩣᨾ ᨸᩦᩊᩥ ᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩮᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩣ ᩋᨶᩮᨠᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

᪑᪙. ᨸᩩᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᩈᩮᩣᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩥᩈᩥᨠᩣᩅᨿᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩥᩈᩥᨠᩣᩅᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩣᨽᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨮᨸᩥᨲᩣ ᩅᨿᩣ, ᩈᩩᨽᩣ ᨾᨱ᩠ᨯᩣ, ᨠᨬ᩠ᨧᨶᨲᩮᩣᩁᨱᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩣ, ᨩᨾ᩠ᨻᩮᩣᨶᨴᩣ ᨩᨾ᩠ᨻᩮᩣᨶᨴᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩣ ᨧ, ᩈᩣᩁᨾᨿᩣ ᨡᨴᩥᩁᩁᩩᨠ᩠ᨡᩈᩣᩁᨾᨿᩣ ᨧ ᩁᨩᨲᨾᨿᩣ ᨧ ᨲᩮᩣᩁᨱᩣ ᩈᩮᩣᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩥᩈᩥᨠᩣ ᨧ ᨲᩮᩣᩁᨱᩣ ᨧ ᨲᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩴ ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

᪒᪐. ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩮ ᩈᩩᨧᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩮᨠᩣ ᩈᨶ᩠ᨵᩦ ᨠᩅᩤᨭᩮᩉᩥ ᨧ ᩋᨣ᩠ᨣᩊᩮᩉᩥ ᨧ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩣ ᩈᨶ᩠ᨵᩥᨸᩥᨵᩣᨶᩣᨸᩥ ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩏᨽᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩔ ᩏᨽᩮᩣᩈᩩ ᨸᩔᩮᩈᩩ, ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨴᩥᨷ᩠ᨷᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨸᨴᩩᨾᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᩃᩮᩉᩥ, ᩈᩴᨿᩩᨲᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᨲᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩴ ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

᪒᪑-᪒᪒. ᩑᩅᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩔ ᩈᩮᩣᨽᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨾᨿᩴ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩴ ᩈᨦ᩠ᨠᩣᩁᩈᨾᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᩋᨲᩦᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨧᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲᩦᨲᩮᨲᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᩥᨣᨲᩮ ᨠᩣᩃᩮ ᨩᩣᨲᩮ ᨽᩪᨲᩮ, ᩈᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᩈᩣᩅᨠᩈᨦ᩠ᨥᩈᩉᩥᨲᩮ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨿᨠᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩈᨠᩣᩅᩮᨶ ᨸᨠᨲᩥᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᩁᩪᨸᩮᨶ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨧ, ᩈᩈᩣᩅᨠᩮ ᩈᩣᩅᨠᩈᩉᩥᨲᩮ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨿᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨸᩈᩥᨻ᩠ᨻᨠᩮ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩮ ᩈᨠᩃᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩮ, ᨸᩦᨮᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨱ᩠ᨯᩃᩮ ᩋᩁᩥᨿᩈᨾᩪᩉᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

១៣-១៥៖ ឲតាទេហិ ចក្ខុយាតេ កាលេ អត្ថុក្ខរា ឆ្ពក្ខរចិទេហិតា ឧេឃ ច ញាន្ទុអត្ថិ សំចិជ្ជត្តិ, ខេត ច បទេច្ចកញានេ្ទ អខេតកាសេត សឃម្ពុ សឃខេយច ក្ខុខេត អន្លាចទិយទេហិខេត, អបរាឌិខេត ល្ពក្លកិលេសាកិសប្លារយង្ខេចបុក្ខុយាទេហិ អបរាឌិខេត, ឌឃយាបទេគ្ន សត្ថខេប្បសិក្ខិ អខេត្វា៊ កចត់ យឃ៉្យាបិសាង់ អតីតកាលេ ច ចក្ខុយាតកាលេ ច, សខេន្ត ញាន្ទា សយាទុហ៊ំ សំ សុ្ដដ អាទុហិឃ្មុតិ អខេត្វា៊

១៩៖ឧេឃ ឌិន្លា ឌិចិ កចា ឌិន្លា ខេចខេលិខេក ឌាតា, ឧេឃ ច ញាហ្ន កប្បទុក្ខ្លា អត្ថិ៊ ឧេឃ ច យាត្ថុសា យត្ថុខេស្ស ឌាតា ឧេឃ ច ញាហ្ន កប្បទុក្ខ្លា អត្ថិ, តខេតា សន្តាំ ក្ខុស្សំ សយាហត្តា សំ សុ្ដដ អាហទិត្វា ខេតឌីចទាតិ កាខេទត្វា ខេត បទេច្ចកញានេ្ទ តិឌីចខេទហិ អន្ធាខេឌឃីតិ សន្តខេន្ទា៊

១៧ស៊ ឲចំ តិឌីចខេទហិ អន្ធាខេឌត្វា បិទុបិខេបត្វា ខេតសំ គិសិតាត់ បខេច្ចកញាន្ទាត់ សយាត់ យឆ្ទ លខ្ទ លាឌិតន្តាំ ប្ញចាឌិ កិត្តិ, យឆ្ទ ខេកាខ្ទ ក្ខុន្តិតន្តាំ អាហារទ្វា, យឆ្ទ សាឃតីឃំ ខេលហតីឃទ្វា, សយាត់ យឆ្ទ បិចិតន្តាំ អដ្ឋបិតទ្វា, ខេកាឌត់ ក្ខុន្តិតន្តាំ អាហារទ្វា, ញុខេក ញុត្តខេទ យហិយខេឃ ខេសលយខេឃ បខេត្ត សំ សុ្ដដ ប្ញខេទត្វា អខេាសិ បដិក្កហាខេបសិក្ខិ អខេត្វា៊

១៥ប៊ៈសខេន្ត ខេត អទិឃយល្លិ សខេន្ត ខេត អទិឃសម្ពុហា, ឌិន្តចក្ខុ សយា ហុត្វា យដ្ឋាតិ ឌិន្តចក្ខុសយដ្ឋិខេតា ហុត្វា យដ្ឋា កិខេលសេហិ ទហិតក្ខា សិលិដ្ឋា ខេសាកយាតា ឌីចខេទសំឃុតា តិឌីចខេទហិ សយដ្ឋិក្ខុតា យឆ្ទសក្ខុទាហិ ច ខេតខេលត ច យឆ្ទផាហិខេតហិ ច បខេយខេគ្នត ឆ្ពក្ខខេយត អខេគ្នត ច យឃា តបិ្យតា អបិ្យតា បទិប្ញទិតា អខេហសុត្តិ អខេត្វា៊

១៥ឆ៊ ខេត ឲចំ សត្តបិ្យតា អទិឃយល្លិ ទតតកន្តាំ សក្ខុហិ ទតខេតហិ គិយ្ញិតកន្តាំ ខេកហំ, បចិសិត្វា ក្សហាសឃា ក្សហាឃំ សឃយាតា, ខេកសទិច ខេកសទសិហា ឪ្ពច, យហារហយិប្បសឃខេត អតខេល្ល យខេទ្វា, សិហខេសឃ្យយកប្បឃំ ឃឆា សិខេហា យិកទាឌា ឌក្លិលាបខេស្បត សឃខេន្តា បិខេឌ បិង់ អន្ធាឆាឃ ឌក្លិលាហត្ថិ សិឃ្មុបឆាត់ កត្វា ចាយហត្ថិ ឆ្គួកំ ឆខេបត្វា ចាលឌិ អត្ថសត្ថិឃំ កត្វា តិត្ថខេលិ សឃតិ, ឲចំ ខេសឃ្យ កប្បឃំ កទិឃ្មុតិ អខេត្វា៊

១៦០៊ ខេត ឲចំ សិហខេសឃ្យ កខេប្បត្វា សយ្យឌាតា សតិសយ្យឌន្លាសយ្យត្តា៊ សយដ្ឋាឃ សំ សុ្ដដ ឆ្ពដ្ឋហិត្វា សឃខេត បល្លក្កយាកុម្ភំ ឆ្ពាទុញាន្ទាសត់ កទិឃ្មុតិ អខេត្វា៊

១៦១៊ខេកាចទសត្តាញាន្ទាតត្ថិ សខេន្តាសំ អតីតាតាកតាត់ ញាន្ទាត់ ខេកាចទ អាទខេហ្ញលាក្ខុតំ ឆសាតទតិសយបិ្យតា ឆសាតទតិឃា សំ សុ្ដដ អបិ្យតា សយដ្ឋិក្ខុតា អខេហសុត្តិ អខេត្វា, អខេន្តា ឆយ្ញាតិ ខេឆខេសត្តីតិ ខេតសុ បខេច្ចកញានេ្ទស្សុ អខេន្តា ឲកខេច្ច ឆខេយ្ញ ខេឆខេសត្តិ, អខេន្តា ឲកខេច្ច ញាឌិ្ឋយា បឆយាឌិន្លាតកិត្យអាឃ កិត្យអត្ថិ ទយត្តិ៊

១៦១៊អខេន្តា ឲកខេច្ច អកិន្លា បត្វា អកិន្លាខេឃា ចសិកាចិតា ចសិកទិ សុ, បត្វាសុ អកិន្លាសុ

អាវជ្ជនសមាបជ្ជនវុដ្ឋានអធិដ្ឋានបច្ចវេក្ខណសង្ខាតាហិ បញ្ចហិ វសិតាហិ វសីភាវំ គតា កតា បត្តា អភិញ្ញាយោ , អបេក្ខិ សមាបជ្ជិតុំ អញ្ញេ ឯកច្ចេ អនេកសហស្សិយោ វិកុព្វនានិ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតិ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតីតិ ឯវមាទីនិ នានាវិធវិកុព្វនានិ វិកុព្វន្តិ ករោន្តីតិ អត្ថោ។

១១. ពុទ្ធាបិ ពុទ្ធេតិ ឯវំ សន្និបតិតេហិ បច្ចេកពុទ្ធេហិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណស្ស វិសយំ អារព្ភ បញ្ហំ ពុទ្ធា ពុទ្ធេ បុច្ឆន្តីតិ អត្ថោ។ តេ ពុទ្ធា អត្តនោ គម្ភីរតាយ គម្ភីរំ និបុណំ សុខុមំ, ឋានំ ការណំ, បញ្ញាយ វិនិច្ឆយេន វិសេសេន និរវសេសតោ ពុជ្ឈន្តិ។

១២. តថា មម បរិសាយ សន្និបតិតា សាវកាបិ ពុទ្ធេ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, ពុទ្ធា សាវកេ សិស្សេ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, តេ ពុទ្ធា ច សាវកា ច អញ្ញមញ្ញំ បញ្ហំ បុច្ឆិត្វា អញ្ញមញ្ញំ ព្យាករោន្តិ វិស្សជ្ជេន្តិ។

១៣. បុន តេ សព្វេ ឯកតោ ទស្សេន្តោ “ពុទ្ធា បច្ចេកពុទ្ធា ចា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ ពុទ្ធា សម្មាសម្ពុទ្ធា, បច្ចេកពុទ្ធា ច សាវកា ច សិស្សា បរិចារកា និស្សិតកា ឯតេ សព្វេ, សកាយ សកាយ រតិយា រមមានា សល្លីនា មម បរិសាយ អភិរមន្តីតិ អត្ថោ។

១៤. ឯវំ ឥមស្មិំ ចេតិយគ្គបរិសាយ បច្ចេកពុទ្ធានំ អាចារសម្បត្តិំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អត្តនោ អារុភាវំ ទស្សេន្តោ សោ តិលោកវិជយោ ចក្កវត្តិរាជា “ឆត្តា ធារេន្តុ រតនា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ រតនា សត្តរតនមយា, ឆត្តា កញ្ចនាទេវអបវិទ្ធិកា សុវណ្ណជាលេហិ ខចិតា ធារេន្តុ មុត្តាជាលបរិក្ខិត្តា មុត្តាជាលេហិ បរិវារិតា, សព្វេ ឆត្តា មម មត្ថកេ មុទ្ធនិ, ឆាទេន្តុ ធិត្តិធារយន្តុ ឆត្តា បិធាតព្វា ហោន្តីតិ អត្ថោ។

១៥. សោណ្ណតារកចិត្តិតា សុវណ្ណតារកាហិ ខចិតា វេលវិតានា កញ្ចន វិតានា ចិត្តិតា អនេកវណ្ណា, មល្លវិតានា បុប្ផបដលា, សព្វេ អនេកវិតានា, មត្ថកេ និវាតដ្ឋានស្ស ឧបរិភាគេ ធារេន្តូតិ អត្ថោ។

១៦-២០. មល្លទាមេហិ អនេកសុគន្ធបុប្ផទាមេហិ វិតតា បរិក្ខិត្តា, គន្ធទាមេហិ ចន្ទនកុង្កុមតគរាទិសុគន្ធទាមេហិ, សោភិតា ចេវិក្ខិត្តាតិ សម្ពន្ធោ។ ទុស្សទាមេហិ បត្តុណ្ណចីនាទិអនេកទុស្សទាមេហិ, បរិក្ខិត្តា សត្តរតនទាមេហិ កប្បិតា អលង្កតា ចេវិក្ខិត្តា, បុប្ផាភិកិណ្ណា នានាវណ្ណអលង្ការកប្បិតាទិសុគន្ធបុប្ផេហិ អភិកិណ្ណា សុដ្ឋុ វិចិត្តិតា សោភិតា។ បុនបិ កិំ ករិត្វា ចេវិក្ខិត្តា? សុរភិគន្ធសុគន្ធេហិ ភូសិតា ធារសិតា។ សមន្តតោ គន្ធបញ្ចង្គុលលក្ខិតា បញ្ចហិ អង្គុលេហិ លិម្បិតគន្ធេហិ អលង្កតា, ហេមច្ឆទនជាលិតា សុវណ្ណជាលេហិ សុវណ្ណវិតានេហិ ជាលិតា, បរិសាយ ឆាតុទ្ទិសា ចេវិក្ខិត្តិយោ បតុយេហិ ច រូប្បលេហិ ច សុវណ្ណ សណ្ឋិតា បដិវិ សុវណ្ណរូប សុវណ្ណវណ្ណា, តាយត្ត, បទុមរេណុរជុគ្គតា បទុមរេណូហិ ធូលីហិ ច អាកិណ្ណា ចេវិក្ខិត្តិយោ សោភន្តូតិ អត្ថោ។

២០. មម ចេតិយគ្គបរិសាយ សមន្តតោ បរិតោបិ វេលុកានយោ ទុមា សន្តិ បុប្ផន្តុ ឯវំ បុប្ផទុមា។ វនមេវ បុប្ផា មុញ្ចិត្វា

ចិរដ្ឋត្វា គន្ត្វា កចតំ ឆ្កកិទុំ, ឆ្កកិណ្ណា បាសាទស្ស ឧបរិ គហេត្វាតិ អត្ថោ។

៤២។ តត្ថ តស្មិំ យយ វេឡុវនបាសាទេ និលីនោ យណ្ណទា ភត្តំ, ជិណ្ណហំសា ទេសតាហំសា, បក្ខិនោ បរិ គហេត្វា, គហេតិកា ច យត្តរបត្តា វោកាកិលិ កាយត្វា កិតចាក្យុ គហេត្វា, អបរេ អត្ថតា ច ជិនបញ្ញា បក្តិនោ បណ្ណហា បាសាទស្ស បយត្តនោ យត្តរេចិ វេចត្វាតិ អត្ថោ។

៤៣។ បាសាទស្ស បយត្តកោ បត្តា អាតតចិតតានយោ ទេភិនយោ ចជ្ជត្វា ហញ្ញាត្វា, បត្តា តា អនេកតត្តិយោ ចិណា វរត្វា បត្តំ គហេត្វា, បត្តា អនេកប្បការា បក្កិតិយោ បាសាទស្ស បយត្តនោ ចត្តត្វា បចត្តត្វា កាយត្វាតិ អត្ថោ។

៤៤-៥។ យាចតា យត្តកេ ធានេ ឧបត្តលេត្តបុរិ នយហស្សិចក្កចាឡុរ តនោ បនេ ចក្កចាឡុរ, នោតិនប្បត្តា បការប្បត្តា អដ្ឋិត្តា យហត្តា បយត្តនោ រតភាយយា បត្តហិ រតនេហិ ពតា លចិតា នោយាណ្ណបល្លង្កា ឯចណ្ណបល្លង្កា ពិដ្ឋត្តា, បាសាទស្ស បយត្តនោ ជីបរុត្តា បជីបធាវណា ទេសលរុត្តា ឧលត្វា, បជីបបហិ បជ្ជលត្វា, ឥស្សនហស្សិបរប្បរា ឥស្សនហស្សិនំ បរប្បរា ឥស្សនហស្សិយោ ឲពបនេ្ខាតា ឲពបជីបិ ចិយ កចត្វា ឧបន្ធានត្វាតិ អត្ថោ។

៤៦។ ភន្តកឹនេតស្ស លេពា ពលិកា ភន្តិត្តិយោ ច លិសិកា យុនលេត បត្តការិកា ច បាសាទស្ស បយត្តនោ ភន្តត្វា, អត្ថរាពណា ទេចិត្តិបណ្ណហា ភន្តត្វា, ភាភារង្កា អនេកចណ្ណា ភាភារង្កយណ្ណលិ បាសាទស្ស បយត្តនោ ភន្តត្វា, បជិស្សត្វា បិពជិ ហោត្វាតិ អត្ថោ។

៤៧។ តទា អហំ ពិនលោកចិនយោ ភាយ ចក្កចត្តិរាជា ហុត្វា បពលចក្កចាឡុរ ទុយពក្ក រុក្ខពក្ក បត្តតពក្ក ហិយចត្តចក្កចាឡុរអបត្តាតាជីតំ អពក្ក សិនេរុបត្តតយុន្ធតិ ច បត្តង្គារេតស្ស ចិចិត្តំ អនេកចណ្ណចិចិត្តំ បញ្ចចណ្ណិតំ តិលបីតាជិបញ្ចចណ្ណំ បត្តំ ឆដំ ឧស្សាបេយឹតិ អត្ថោ។

៤៨។ ភរា លោកត្តរា ភរា ច ភាពលោកនោ ភាពា ច ទេចលោកនោ ពន្តា ច ទេចា ច បទេត្ត ឧបត្តត្វា ឧបពន្ធត្វា, តេ ភរានយោ ភយស្សត្វា យយ ភយក្កាទំ គហេត្វា បញ្ចលិកា ពតហត្តបុជិ យយ វេឡុវនត្ត បាសាទំ បវិចារយុត្តិ អត្ថោ។

៤៩។ ឲចិ នោ ពិនលោកចិនយោ ចក្កចត្តិរាជា បាសាទស្ស ច អត្តនោ ច អាភុការចំ ចណ្ណេត្វា ឆ្កាតិ អត្តតា នយុត្តិកតបុញ្ញាចលំ នយាទេបេត្វា “យំ កិញ្ចិ កុសលំ កម្ម”ន្តិអាទិមាហ។ យំ កិញ្ចិ កុសលកម្មបត្តាតំ កិរិយំ ពត្តព្ចំ អត្ថិ, តំ បត្តំ យយ យយា ពារយេភ ចា ចាចាយ ចា យភសា ចា តីហិ ទ្វារេហិ ពតំ ពិទេនេ សុពតំ សុដ្ឋុ ពតំ, តាចតិសេភចេភ ឧបជ្ជភារហំ ពតត្តិ អត្ថោ។

៥០។ បុភ នយាទេបេត្វា “យេ នត្តា នញ្ញិនោ”តិអាទិមាហ។ តត្ថ យេ នត្តា យភុស្សា ចា ទេចា ចា ព្រហ្មានោ ចា នញ្ញិនោ នញ្ញានហិតា អត្ថិ, យេ ច នត្តា អនញ្ញិនោ នញ្ញារហិតា អនញ្ញា នត្តា នត្តិ, តេ នព្វេ នត្តា យយ្ហាយយា ពតំ បុញ្ញាចលំ, ភាកឹ កចត្វា បុញ្ញាចត្តា ហោត្វាតិ អត្ថោ។

᪃᪁᪨ ᨷᩩᨶᨷᩥ ᩈᨾᩣᨴᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨿᩮᩈᩴ ᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨾᨿᩣ ᨠᨲᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨿᩮᩉᩥ ᨶᩁᨶᩣᨣᨣᨶ᩠ᨵᨻ᩠ᨻᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥᨲᩴ ᨴᩣᨶᩴ, ᨲᩮᩈᩴ ᨾᨿᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨹᩃᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᨿᩣ ᨠᨲᩮ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩮ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮ ᨿᩮ ᨶᩁᩣᨴᨿᩮᩣ ᨶ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩮᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩴ ᨶᩥᩅᩮᨴᨿᩩᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᨿᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪃᪂᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᨶᩥᩔᩥᨲᩣ ᨩᩦᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᨾ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨾᨾ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩩ, ᨾᨾ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪃᪃᪨ ᨾᨶᩈᩣ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨿᩴ ᨴᩣᨶᩴ ᨾᨿᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩣᨶᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᩈᩣᨴᩴ ᩋᩣᩅᩉᩥᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩈᩥᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨧ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨩᩥᨶᩈᩣᩅᨠᩣ ᨧ ᨾᨿᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩪᨩᩥᨲᩣ᪨

᪃᪄᪨ ᩈᩩᨠᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ, ᨧᩮᨲᨶᩣᨷᨱᩥᨵᩦᩉᩥ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣᩉᩥ ᨧ, ᨾᩣᨶᩩᩈᩴ ᨴᩮᩉᩴ ᨾᨶᩩᩔᩈᩁᩦᩁᩴ, ᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩉᩴ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩴ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᨣᨬ᩠ᨨᩥᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥᩴ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪃᪅᪨ ᨲᨴᩣ ᨲᩥᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨩᨿᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩁᩣᨩᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ, ᨲᨴᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨴᩮᩅᨲ᩠ᨲ ᨴᩮᩅᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨾᩣᨶᩩᩈᩮ ᨾᨶᩩᩔᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨧ, ᨲᨴᩣ ᨩᩣᨲᩥᨴ᩠ᩅᨿᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨣᨲᩥᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨶ ᨷᩔᩣᨾᩥ, ᨾᨶᩈᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣᨹᩃᩴ ᨷᨲ᩠ᨳᩥᨲᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪃᪆᪨ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨸᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩦᨲᩥ ᨿᨴᩥ ᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨿᩩᩅᨱ᩠ᨱᨻᩃᨲᩮᨩᩮᩉᩥ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨸᩮᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᨴᩥ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᨾᨶᩩᨩᩣᨵᩥᨷᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨷᨲᩥ ᨴᩦᨷᩥᩔᩁᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨿᩥ, ᨲᨳᩣ ᩁᩣᨩᨽᩪᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᩁᩪᨷᩮᨶ ᩁᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᨷᩁᩥᨱᩣᩉᩣᨴᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨽᩅᩮ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩁᩥᨾᨲ᩠ᨲᨩᩣᨶᨶᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᩈᨾᩮᩣ ᩈᨾᩁᩉᩥᨲᩮᩣ, ᨾᨿᩣ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪃᪇᪨ ᨾᨿᩣ ᨠᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩮᨶ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨹᩃᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨽᩅᩮ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᨷᩈᨭ᩠ᨮᩴ ᨽᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᩅᩥᨵᩴ ᩋᨶᩮᨠᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩴ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᩋᨶᨷ᩠ᨷᨠᩴ ᨻᩉᩩᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᩣᨶᩥ ᩅᩥᩅᩥᨵᩣᨶᩥ, ᩋᨶᩮᨠᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩣᨶᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩩᨱ᩠ᨱᨠᩮᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨧ ᨶᨽᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᨲᩮᩣ ᨡᩥᨷ᩠ᨷᩴ ᨾᨾ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩦᨥᩴ ᩏᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪃᪈-᪉᪉᪨ ᨷᨳᨻ᩠ᨿᩣ ᨷᨳᩅᩥᨿᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨲᩮ ᨧ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨧ ᩏᨴᨠᩮ ᨧ ᩅᨶᩮ ᨧ ᨿᩴ ᨿᩴ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᩈᩣᩁᩮᨾᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩣᨾᩥ, ᨲᨴᩣ ᨲᨴᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᨽᨠ᩠ᨡᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩣ ᨾᩴ ᨾᨾ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩏᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᨾᨱᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩁᨲᨶᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᩣᨴᨿᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨿᩣᨶᩣ ᩅᩣᩉᨶᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨧᨾ᩠ᨷᨠᨶᩣᨣᨷᩩᨶ᩠ᨶᩣᨣᩣᨴᨿᩮᩣ ᨾᩣᩃᩣ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩣ ᩋᩣᨽᩁᨱᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨠᨬ᩠ᨬᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨾᨵᩩᩈᨠ᩠ᨡᩁᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ

ឧបិទេថា ឥដ្ឋា អាទិតដ្ឋា យំ យយ សត្តិកំ ឧបេត្តិ ឧបកដ្ឋិ៕

៩៧-៩៨៕ សេដ្ឋានិចទបត្តិយាតិ ឧត្តមចតុមក្កមាលាបត្តិយា បិបុលភត្តាយ៕ យថា យំ ឧត្តមទាតំ កតំ ឧទិតំ, ខេតភ ឧត្តមទាខេភភ ខេសលសណ្ឌាតំ បដ្ឋតំ សកលំ ឧកតិត្ថាទំ កខេទាខេត្តា ឋហលំ កិទំ បុទ្ធលំ ខេឈាយំ កខេដ្ឋខេត្តា, សខេទចកំ ខេលិកំ សកលំ យភុស្សខេទចខេលិកំ ហាសឃខេត្តា ខេសាយភស្សបុត្តំ កខេទាខេត្តា ខេលិខេក សកលខេលិកត្តខេឃ ចិចដ្ឋខេទា ញុខេទ្ធា អហំ កចាយឹតិ អខេត្ថា៕

៩៦៕ ទិសា ទសចិសា ខេលិខេកតិ ចក្កចាឡអខេលិខេក ទសចិសា ទសខេកាដ្ឋាសា ទិសា ខេហាត្តិ, តត្ថ ខេកាដ្ឋាខេស ឃាឃខេតា ឃាឃត្តស្ស កដ្ឋត្តស្ស អត្តកំ ភត្តឹតិ អខេត្ថា, ចក្កចត្តិកាខេល តស្មិំ យថា កតកតដ្ឋាខេភ ទិសាកាខេក ចា ញុទ្ធខេលត្តា ញុទ្ធទិសយា អសច្ចិយា សច្ចាខេហិតា៕

១០៕ បភា បកិត្តិតាតិ តទា ចក្កចត្តិទាឌកាខេល យល្សាបភា ចក្កខេតភយលិខេតភាឌីតំ បភា អាខេលិកា ឃយកា ឃុកឡអឃុកឡអា ហុត្វា ទំសិចាហភា ទំសិំ យុញ្ញាយាភា បកិត្តិតា បិកដ្ឋិ, ឧត្តត្តខេទ ទសសហស្សិចក្កចាឡអត្តខេទ ទំសិឌាលំ ទំសិសមុហំ, អាខេលិខេកា ចិបុខេលិ ឋហុតខេទា ភខេច អខេហាសីតិ អខេត្ថា៕

១៦៕ ឧត្តខេក ខេលិកសាតុយឹត្វំ ទសសហស្សិចក្កចាឡឧសុ សខេត្តា ឌភា យំ បស្សត្តុ ទល្លត្តុតិ អខេត្ថា៕ សខេត្តា ខេទចា ឃាច ព្រហ្មតិខេចសភា ឃាច ព្រហ្មខេលិកា យំ អភុចត្តត្តុ អភុក្ខុលិ ភចត្តុ៕

១២៕ ចិសិដ្ឋយស្ហុភាខេទភាតិ ចិសខេដ្ឋភ យស្ហុខេទភ ភាខេទភ, អយតខេភរិយាហតិត្តិ អយតខេភរិំ ខេទចស្តុភិ បហរិំ, ឧត្តត្តខេទ ឧតស្មិំ ទសសហស្សិចក្កចាឡអត្តខេទ សខេត្តា ឌភា យភ យស្ហុទំ កិទំ សទ្ធិ បុលត្តុ យភសិ កខេទាត្តុ៕

១៣៕ ទសុខេយខេឈភ ចស្សខេត្ត ទសុខេទសភាយខេឃភ ភាខេទភ តខេត្តាហាទបទយត្តកឈ្មឹទយស្ហុទបុលុយត្តចស្សំ ចស្សខេត្ត ចស្សយាខេភ សសុាសសុទ្ធាភុការចេភ សខេត្តា កិក្ខុកិក្ខុឹអាទខេយា អភាសចា តិក្កិខេលសា ខេហាត្តុ ភចត្តុ ខេឃត្ត បដ្ឋិយកា សត្តាតិ ឧត្ត ឧខេតសុ ទាសិក្ខុខេតសុ ចត្វុសុ បរិសសខេត្តសុ ខេឃ សត្តា បដ្ឋិយកា កុលចខេសភ ខេហដ្ឋិយកា, ខេត សខេត្តា ខេសាតាបត្តា ភចត្តុតិ អធិប្បាខេយា៕

១៤៕ តទា តិខេលិកចិឌយចក្កចត្តិទាឌកាខេល ទាតត្តកំ ទាតត្តឃុត្តកំ, ទាតំ កត្វា, អខេសសខេតា តិខេស្សខេសភ, សីលំ សីលបិទេយំ, ឧខេទត្វា ខេតក្ខុខេម្ម ខេតក្ខុម្មបិទេយិតាឃ, បិទេយំ ខេកាដ្ឋិ បត្វា, ឧត្តយំ សខេត្តាឌំ ចតុមក្កកាលំ, បខេត្តា ភចាយិ ភខេចយ្យំ៕

១៥៕ បណ្ឌិខេត បញ្ញាចខេត្ត ខេយឌាចិខេតា បរិបុច្ឆិត្វា "កិំ, ភខេត្ត, កុសលំ? កិំ ភ កុសលំ? កិំ កុសលំ? កិំ អកុសលំ? កិំ កត្វា សក្កខេយាលដ្ឋឃស្ស ភាកី ខេហាតី"តិ បុច្ឆិត្វា, ឧចំ បញ្ញាបិទេយិំ ឧខេទត្វាតិ អខេត្ថា៕ កត្វា ចីទិយបុត្តយត្តិ ឧត្តយំ ខេសដ្ឋំ ឌាភតិសដ្ឋាឌីសុ អចិដ្ឋិត្តំ ចីទិយំ កត្វា, ចីទិយបិទេយិំ ឧខេទត្វាតិ អខេត្ថា៕ សកលចិទុទ្ធឌខេភហិ កតអភាឌទាសិចាសភាលត្តិយា បិទេយំ ខេកាដ្ឋិ កត្វា លត្តិបិទេយំ ឧខេទត្វា ឧត្តយំ សខេដ្ឋាសំ ឧត្តយំ សយុទ្ធត្តំ

បទេត្វា កថាយ កថេយ្យ។

៤៣. ពត្វា ឥត្ថហបញ្ចាគត្ថិ "មម សរីរខីចិទេវស្ស ចិតស្សត្ថស្សបិ ប្ញត្តាតមុខេតោ ន ចិនមិស្សាមី"តិ អធលចនេន ឥត្ថំ អធិដ្ឋានបរិមិ ពត្វា "សីសេ ចិញ្ញមានេបិ មុសាវាទំ ន ពនេស្សាមី"តិ សច្ចបារមិតាយ តោដិ បូរិយ បូរេត្វា "សត្ថា សត្វា សុតិ អទេទា"តិអាទិនា មេត្តាបារមិតាយ កោដិ បត្វា វត្តមំ សម្ពោធិ បត្តោតិ អត្ថោ។

៤៤. សខីចកាខីចកាចត្តំ លាភេ ច តេរសំ អលាភេ ច កាយិកចេតសិកសុខេ ចេច ពធា ទុក្ខេ ច សាគរេជេតហិ ពតេ, សម្មានេ ចេច វូមានេ, ច សត្តត្ត សមកោ សមានមានសោ វូបេក្ខាបារមិ បូរេត្វា វត្តមំ សម្ពោធិ បត្តោ បិបុលោឃ្យត្តិ អត្ថោ។

៤៥. កោសជ្ជំ ក្សីតភាវំ, ភយតោ ភយចនេន "អបិយទុក្ខកាកី"តិ ឌិស្វា ឆាត្វា អកោសជ្ជំ អក្សីតភាវំ អសីតចុត្តិ, ខីរិយំ ខេមតោ ខេមចនេន "តិដ្ឋាតកាយី"តិ ឌិស្វា ឆាត្វា អារទ្ធខីរិយា ហោថ កចថ។ ឧសា ពុទ្ធានុសាសនី ឧសា ពុទ្ធានំ អនុសិដ្ឋិ។

៤៦. ចិចាទំ ភយតោ ឌិស្វាតិ ចិចាទំ ពលហំ ភយតោ ឌិស្វា "អបិយកាកី"តិ ឌិស្វា ឆាត្វា អចិចាទំ ចិចាគតោ ចិនមហំ "តិដ្ឋាតប្បត្តី"តិ, ខេមតោ ឌិស្វា ឆាត្វា សមក្កា ឧពក្កចិត្តា សចិលា សិលិដ្ឋា មេត្តាយ ករុណាយ សោភមានា ហោថាតិ អត្ថោ។ ឧសា ពថា មត្តតា វូខីរណា ពុទ្ធានំ អនុសាសនី វូចាគតានំ។

៥០. បមាទំ ធាតតិសជ្ជាខីស្ស សតិចិប្បចាសេន ចិហរណំ ភយតោ "តិដ្ឋត្តតិដ្ឋត្តដ្ឋានគស្ស ទុក្ខិតទុទ្ទូបអប្បត្តុបិគតាខីសំចត្តតពំ អបិយាឌិកយតត្ថា"តិ ឌិស្វា ឆាត្វា, អប្បមាទំ សត្តកិរិយាស្ស សតិយា ចិហរណំ, ខេមតោ ចដ្ឋិតោ "តិដ្ឋាតសប្បាបុលាត"ត្តិ ឌិស្វា បច្ចត្តតោ ឆាត្វា អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ សម្មាឌិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បា សម្មាចាចា សម្មាកម្មន្តា សម្មាអាខីចោ សម្មាចាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធីតិ អដ្ឋអធយចំ សម្មាសម្ពោធិយា មគ្គំ អធិកម្មបិយំ ភាវេថ ចឌ្ឍេថ មតសិ ពទោថ, ឧសា ពថា ភាវតា វូខីរណា ពុទ្ធានុសាសនី ពុទ្ធានំ អនុសិដ្ឋីតិ អត្ថោ។

៥១. សមាគតា ពហូ ពុទ្ធាតិ អតេកសតសហស្សសត្វា បច្ចេកពុទ្ធា សមាគតា ទាសិភូតា, សព្ពសោ សព្ពប្បការេន អរហត្តា ច ចីណាសចា អតេកសតសហស្សា សមាគតា ទាសិភូតា។ តម្មា តេ ពុទ្ធេ ច អរហន្តេ ច ចន្ទមានេ ចន្ទតារហេ គមស្សថ អដ្ឋបច្ចង្គមក្ការេន គមស្សថ ចន្ទថ។

៥២. ឧចំ ពុទ្ធិតា មយា ចុត្តប្បការេន អចិន្តិយា ចិន្តេតុំ អសក្កុណេយ្យា, ពុទ្ធា, ពុទ្ធធម្មាតិ ពុទ្ធេហិ ទេសិតា ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា...បេ... អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, បច្ចាត្តុទ្ធា, ហេតុបច្ចយោ អារម្មណបច្ចយោតិអាទយោ ធម្មា, ពុទ្ធានំ ចា សកាចា អចិន្តិយា ចិន្តេតុំ អសក្កុណេយ្យា, អចិន្តិយេ ចិន្តាចិសយាតិក្កន្តេ បសន្នានំ ទេចមនុស្សានំ ចិបាកោ ទេចមនុស្សសម្បត្តិតិដ្ឋាតសម្បត្តិសង្ខាតោ ចិន្តេតុំ អសក្កុណេយ្យា

សញ្ញាតិក្កន្តា ហោតិ កចតិ៍

ឥតិ ឲត្តានចតា ច យថា អដ្ឋាភកាយិតោ “យក្កុ តោ អាចិក្ខា”តិ បុដ្ឋេត “ចាយំ យុញ្ចិត្វា ឥក្ខិណំ កណ្ហា”តិ វុត្តេ ទោត យកេ្កត កាយតិកយទាឌឆាតិសុ គត្តត្ថាកិច្ចំ តិដ្ឋោបេត្វា បុត យុញ្ចិតោត អបទេត ចាយយកេ្កត កតាបិ កាយតិកយាឌឹសុ គត្តត្ថាកិច្ចំ តិដ្ឋោបេត្តិ, ឲចយេច ឥដ្ឋាបឌាតំ កុសលិបឌាតចយេត តិដ្ឋោបេត្វា តឌេច អកុសលិបឌាតចយេត ចិត្តោទតុំ ឥតំ បញ្ញាគយំ –

“ទុក្កុ តុ អក្ខក្ខាតំ, អក្ខក្ខាតំ បុតាបទំ;

អក្ខក្ខាតំ សិលិទេចឆោ, សកលិកាបិ ច ចេឌតា៍

“តាញអាកិទិ សត្តុត្ថេឌោ, ឃឹសទុក្ខិ ឃចលាឌត;

បិដ្ឋិទុក្ខយតឹសាទោ, ឥតេយ អកុសលកាទណា”តិ៍

អត្ត បឌយបញ្ញា– ទុក្កុត្តិ លេត្ថាស្សាតិ ទុក្កុកាទិកា៍ អតីតេ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ ទៅឆិសតោ្ត ឌោតិបិលៅ តាយ ព្រាហ្មណមាណចោ ហុត្វា តិត្តាតោ្ត ព្រាហ្មណឌាតិចយេត សាសតេ អប្បសន្នោ តស្ស កាចតោ បិលៅតិកកម្ពុតិស្សត្ថេត “កស្សបេ កាចា”តិ សុត្វា “កុតោ មុណ្ឌកស្ស សមណស្ស ទៅឆិ, ទៅឆិ បទមទុល្លភា”តិ អាហ៍ សោ តោត កម្ពុតិស្សត្ថេត អនេកឌាតិសតេសុ តទកាឌិទុក្ខមតុកចិត្វា តស្សេច កាចតោ អតត្តុទំ តោតេច លដ្ឋញាកទណោត កយ្មុត ឌាតិសំសាទំ ទលបេត្វា បទិយោសានេ ចេស្សត្តុទត្តកាចំ បត្វា តតោ ចុតោ តុសិតកចតេ តិត្តាតោ្ត៍ ឌេចតាយាចតេត តតោ ចចិត្វា សក្យកុលេ តិត្តាតោ្ត ឆាណស្ស បរិបាកត្វា សកលឌម្ពុឌឹបទជ្ជំ បហាយ អតោយាតឌឹតីទេ សុតិសិតេតាសិតា សមកុឌកោសកលិបំ លិត្តិត្វា ព្រាហ្មណា អាតីតេ ឥក្ខិយមេ កប្បស្ស សណ្ហាតកាលេ បទុមកាត្ថុ តិត្តាតោ្ត អដ្ឋ បទិក្ខាទេ បដិក្កហេត្វា បត្តឌិត្វា ទៅឆិតាណឌស្សតស្ស តាច អបរិបក្កត្តា ឥដ្ឋកាចាយ មក្កាមក្កុ អឌាតិត្វា លេត្ថាស្សាតិ ក្ខុទេចលឌតបឌេ ឲកាហាទឲកាទេលិបឲកបុក្កលឲកមក្កឲកាសតកោឌតចយេត អដ្ឋិចម្មតហាទុយេសំ តិមំ្សទុឆិទេបតទុបសឌិសសឹទោ បឆាតសុត្តេ (សុ· តិ· ៣១៧ អាទយោ) ចុត្តតយេតេច បឆាតំ មហាចិទិយំ ទុក្កុកាទិកំ អកាសិ៍ សោ ឥមំ ទុក្កុកាទិកំ “សម្ពោធិយា មក្កុ ត ហោតី”តិ ចិតេ្តត្វា កាយតិកយទាឌឆាតិសុ បណីតាហាទំ បរិភុញ្ជិត្វា បីណិតិ្រយោ បរិបុណ្ណត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណោ គយេត ទៅឆិមណ្ឌុបកត្វា បញ្ច មាទេ ឌិតិត្វា ឥដ្ឋា ឌាតោតិ៍

“អចចាហំ ឌោតិបិលៅ, សុកតំ កស្សបំ តឌា;

កុតោ តុ ទៅឆិ មុណ្ឌស្ស, ទៅឆិ បទមទុល្លភា៍

“តេន កម្មវិបាកេន, អចរិំ ទុក្ករំ ពហុំ;

ឆព្វស្សានុរុវេលាយំ, តតោ ពោធិមបាបុណិំ។

“នាហំ ឯតេន មគ្គេន, បាបុណិំ ពោធិមុត្តមំ;

កុម្មគ្គេន គវេសិស្សំ, បុព្វកម្មេន វារិតោ។

“បុញ្ញបាបបរិក្ខីណោ, សព្វសន្តាបវជ្ជិតោ;

អសោកោ អនុបាយាសោ, និព្វាយិស្សមនាសវោ”តិ។ (អប. ថេរ ១.៣៩.៩៣-៩៥);

ទុតិយបញ្ហេ– អព្ភក្ខានន្តិ អភិ អក្ខានំ បរិភាសនំ។ អតីតេ កិរ បោធិសត្តោ សុទ្ទកុលេ ជាតោ អបាកដោ អប្បសិទ្ធោ មុនាឡិ នាម ធុត្តោ ហុត្វា បដិវសតិ។ តទា មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ សុរភិ នាម បច្ចេកពុទ្ធោ កេនចិ ករណីយេន តស្ស សមីបដ្ឋានំ បាបុណិ។ សោ តំ ទិស្វាវ “ទុស្សីលោ បាបធម្មោ អយំ សមណោ”តិអាទិនា អព្ភាចិក្ខិ។ សោ តេន អកុសលនិស្សន្ទេន នរកាទីសុ អនេកវស្សសហស្សានិ ទុក្ខមនុភវិត្វា ឥមស្មិំ បច្ឆិមត្តភាវេ យទា តិត្ថិយា បឋមតរំ ភគវតោ គុណិតវចនេ វសនសមយេ ច បាកដា ហុត្វា សកលជនំ វញ្ចេត្វា ទ្វាសដ្ឋិទិដ្ឋិយោ ទីបេត្វា វិចរន្តិ, តទា តុសិតបុរា ចវិត្វា សក្យរាជកុលេ និព្វត្តិត្វា កមេន ពុទ្ធោ ជាតោ។ តិត្ថិយា សូរិយុគ្គមនេ ខជ្ជោបនកា វិយ វិហតលាភសក្ការា ភគវតិ អាឃាតំ ពន្ធិត្វា វិចរន្តិ។ តស្មិំ សមយេ រាជគហសេដ្ឋិ គង្គាយ ជាលំ ពន្ធិត្វា កីឡន្តោ រត្តចន្ទនឃដិកំ ទិស្វា អម្ហាកំ គេហេ ចន្ទនានិ ពហូនិ, ឥមំ ភមំ អាទេរាបេត្វា តេន ភមការេហិ បត្តំ លិខាបេត្វា វេឡុបរម្បរាយ លគ្គេត្វា “យេ ឥមំ បត្តំ ឥទ្ធិយា អាគន្ត្វា គណ្ហន្តិ, តេសំ ភត្តិកោ ភវិស្សាមី”តិ ភេរឹ ចរាបេសិ។

តទា តិត្ថិយា “នដ្ឋម្ហាតិ នដ្ឋម្ហាតី”តិ មន្តេត្វា និគណ្ឋោ នាដបុត្តោ សកបរិសំ ឯវមាហ – “អហំ វេឡុសមីបំ គន្ត្វា អាកាសេ ឧល្លង្ឃនាការំ ករោមិ, ‘តុម្ហេ ចទារុមយំ បត្តំ បដិច្ច មា ឥទ្ធិំ ករោថា’តិ មំ ហត្ថេ គហេត្វា ធារេថា”តិ, សោ តថា កត្វា តថា អកាសិ។

តទា បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ ច មោគ្គល្លានោ ច តិគាវុតេ សេលបដ្ដមត្ថកេ ឋត្វា បិណ្ឌបាតត្ថាយ ជីវនំ បិរុបន្តា តំ កោលាហលំ សុណិំសុ។ តេសុ មោគ្គល្លានោ បិណ្ឌោលភារទ្វាជំ “ត្វំ អាកាសេន គន្ត្វា តំ បត្តំ គណ្ហាហី”តិ អាហ។ សោ “ភន្តេ, តុម្ហេយេវ ភគវតា ឥទ្ធិមន្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបិតា, តុម្ហេវ គណ្ហថា”តិ អាហ។ តថាបិ “យថា អាណត្តោ ត្វមេវ គណ្ហាហី”តិ អាណត្តោ អត្តនា ឋិតំ តិគាវុតំ សេលបដ្ដំ បាទតលេ លគ្គេត្វា ខជ្ជលិយា បិធានំ វិយ សកលរាជគហនគរំ ឆាទេសិ, តទា នគរវាសិនោ ផលិតកបដ្ដេ អាវុតំ

រត្តសុត្តមិវ តំ ថេរំ បស្សិត្វា "ភន្តេ ភារទ្វាជ, អម្ហេ រក្ខថា"តិ ឧក្កោសយិំសុ, ឋិតា សុប្បាឌិតិ និសេន អកំសុ។ តទា ថេរោ តំ បត្តំ ឋិតដ្ឋានេន វិស្សជ្ជេត្វា ឥទ្ធិយា គន្ត្វា តំ បត្តំ អគ្គហេសិ, តទា នគរវាសិនោ មហាកោលាហលមកំសុ។

ភគវា វេឡុវនារាមេ និសិន្នោ តំ សទ្ទំ សុត្វា "កិំ ឯសោ សទ្ទោ"តិ អានន្ទំ បុច្ឆិ។ "ភារទ្វាជេន, ភន្តេ, បត្តស្ស គហិតត្តា សត្ថុ នគរវាសិនោ ឧក្កុដ្ឋិំ ករោន្តី"តិ អាហ។ តទា ភគវា អាយតិំ បទុបចានេយោធតត្ថំ តំ បត្តំ អាហរាបេត្វា ភេទាបេត្វា អញ្ជនុបបិសនំ កត្វា ភិក្ខូនំ ទាបេសិ, ទាបេត្វា ច បន "ន, ភិក្ខវេ, ឥទ្ធិវិកុព្វនា កាតព្វា, យោ ករេយ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា"តិ (ចូឡវ. ២៥២ ទោកេ ចិវជិនំ) សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេសិ។

តតោ តិត្ថិយា "សមណេន កិរ គោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ, តេ ជីវិតហេតុបិ តំ នាតិក្កមន្តិ, មយំ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ករិស្សាមា"តិ តត្ថ តត្ថ រាសិភូតា កោលាហលមកំសុ។ អថ រាជា ពិម្ពិសារោ តំ សុត្វា ភគវតោ សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នោ ភគវន្តមេវមាហ – "តិត្ថិយា, ភន្តេ, 'ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ករិស្សាមា'តិ វទន្តី"តិ។ "អហម្បិ, មហារាជ, ករិស្សាមី"តិ។ "ននុ, ភន្តេ, ភគវតា សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្ត"ន្តិ។ "តេនេវ, មហារាជ, បុច្ឆិស្សាមិ, តវុយ្យានេ អម្ពផលាទីនិ ខាទន្តានំ 'ឯត្តកោ ទណ្ឌោ'តិ ទណ្ឌំ ឋបេន្តោ តវាបិ ឯកតោ កត្វា ឋបេសី"តិ។ "ន មយ្ហំ, ភន្តេ, ទណ្ឌោ"តិ។ "ឯវំ, មហារាជ, ន មយ្ហំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ អត្ថី"តិ។ "កត្ថ, ភន្តេ, បាដិហារិយំ ករិស្សថា"តិ? "សាវត្ថិយា សមីបេ កណ្ឌម្ពរុក្ខមូលេ, មហារាជា"តិ។ "សាធុ, ភន្តេ, តំ បស្សិស្សាមា"តិ។ តតោ តិត្ថិយា "កណ្ឌម្ពរុក្ខមូលេ កិរ បាដិហារិយំ ករិស្សតី"តិ សុត្វា នគរស្ស សាមន្តា អម្ពរុក្ខេ ឆេទាបេសុំ, នាគរា មហាអគ្គឡទ្វារេន មញ្ចាតិមញ្ចំ អដ្ឋានេយោ ពន្ធិំសុ, សកលជម្ពុទីបវាសិនោ រាសិភូតា បុរត្ថិមទិសាភាគេ ទ្វាទសយោជនានិ ផរិត្វា អដ្ឋំសុ។ សេសទិសាសុបិ តទនុរូបេនាការេន សន្និបតិំសុ។

ភគវាបិ កាលេ សម្បត្តេ អាសាឡ្ហិបុណ្ណមាសិយំ បាតោវ កត្តព្ពកិច្ចំ និដ្ឋាបេត្វា តំ ឋានំ គន្ត្វា និសីទិ។ តស្មិំ ខណេ គណ្ឌោ នាម ឧយ្យានបាលោ កិបិល្លិកបុដេ សុបក្កំ អម្ពផលំ ទិស្វា "សចាហំ ឥមំ រញ្ញោ ទទេយ្យំ, កហាបណាទិសារំ លភេយ្យំ, ភគវតោ ឧបនាមិតេ បន ឥធលោកបរលោកេសុ សម្បត្តិ ភវិស្សតី"តិ ភគវតោ ឧបនាមេសិ។ ភគវា តំ បដិគ្គហេត្វា អានន្ទត្ថេរំ អាណាបេសិ – "ឥមំ ផលំ មទ្ទិត្វា បានំ ទេហី"តិ។ ថេរោ តថា អកាសិ។ ភគវា អម្ពរសំ បិវិត្វា អម្ពដ្ឋិំ ឧយ្យានបាលស្ស ទត្វា "ឥមំ រោបេហី"តិ អាហ។ សោ វាលុកំ វិយូហិត្វា តំ រោបេសិ, អានន្ទត្ថេរោ កុណ្ឌិកាយ ឧទកំ អាសិញ្ចិ។ តស្មិំ ខណេ អម្ពង្កុរោ ឧដ្ឋហិត្វា មហាជនស្ស បស្សន្តស្សេវ សាខាវិដបបុប្ផផលបល្លវភរិតោ បញ្ញាយិត្ថ។ បតិតំ អម្ពផលំ ខាទន្តា សកលជម្ពុទីបវាសិនោ ខយំ បាបេតុំ នាសក្ខិំសុ។

សលាកភត្តំ អកាសិ។ តទា ភគវតោ លាភសក្ការោ ជម្ពុទីបមណ្ឌលោត្ថរមានោ បញ្ចមហាគង្គា វិយ អហោសិ។

អថ តិត្ថិយា បរិហីនលាភសក្ការា ទុក្ខី ទុម្មនា បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា និសីទិំសុ។ តទា តេសំ ឧបាសិកា ចិញ្ចមាណវិកា នាម អតិវិយ រូបគ្គប្បត្តា តេ តថា និសិន្នេ ទិស្វា “កិំ, ភន្តេ, ឯវំទុក្ខី ទុម្មនា និសិន្នា”តិ បុច្ឆិ។ “កិំ បន ត្វំ, ភគិនិ, អប្បោស្សុក្កាសី”តិ? “កិំ, ភន្តេ”តិ? “ភគិនិ, សមណស្ស គោតមស្ស ឧប្បន្នកាលតោ បដ្ឋាយ មយំ ហតលាភសក្ការា, និរោជាសិតោ អនេក កិញ្ចិ យញ្ញាតី”តិ។ “មយា ឯត្ថ កិំ កាតព្ព”ន្តិ? “តយា សមណស្ស គោតមស្ស អយសំ ឧប្បាទេត្វា ឧដ្ឋេតី”តិ។ សា “ន មយ្ហំ ភារោ”តិ វត្វា តតោ ឧស្សាហំ ករោន្តី វិការេ ទស្សេត្វា គន្ត្វា តិត្ថិយានំ ឧបស្សយេ វសិត្វា បាតោ និក្ខមន្តី វិយ ហុត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទតិ។ កតិបាហេ អតិក្កន្តេ វិយ និក្ខន្តា, “កត្ថ វសិតា”តិ បុដ្ឋា “កិំ តុម្ហាកំ មម វសិតដ្ឋានេនា”តិ វត្វា បក្កាមិ។ សា កមេន គព្ភិនី វិយ ហុត្វា “សមណេនាហំ គោតមេន ឯកគន្ធកុដិយំ វសិត្វា និក្ខន្តា”តិ អាហ។ តំ សីលបុថុជ្ជនា សទ្ទហិំសុ, បណ្ឌិតា សោតាបន្នាទយោ ន សទ្ទហិំសុ។ ឯកទិវសំ សា ទារុមណ្ឌលំ ឧទរេ ពន្ធិត្វា ឧបរិ វត្ថំ បរិទហិត្វា គន្ត្វា សមាគតាយ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេន្តស្ស និសិន្នំ ភគវន្តំ ឯវមាហ – “ទេវ សមណ, ត្វំ ធម្មំ ទេសេសិ, តុយ្ហំ បដិច្ច ឧប្បន្នគព្ភាយ មយ្ហំ សូតិឃរាទីនិ ន វិចារេសី”តិ? “តថាភាវំ, ភគិនិ, ត្វញ្ចេវ ជានាសិ, អហញ្ចា”តិ។ សា “ឯវមេវ មេថុនសំសគ្គសមយេ ត្វញ្ចេវ ជានាសិ, ន អញ្ញោ”តិ អាហ។

តស្មិំ ខណេ សក្កស្ស បណ្ឌុកម្ពលសិលាសនំ ឧណ្ហាការំ ទស្សេសិ។ សក្កោ អាវជ្ជេន្តោ តំ ការណំ ញត្វា ទ្វេ ទេវបុត្តេ អាណាបេសិ – “តុម្ហេសុ ឯកោ មូសិកវណ្ណំ មាបេត្វា តស្សា ទារុមណ្ឌលស្ស ពន្ធនំ ឆិន្ទតុ, ឯកោ វាតមណ្ឌលំ សមុដ្ឋាបេត្វា បារុតវត្ថំ ឧទ្ធំ ខិបតូ”តិ។ តេ គន្ត្វា តថា អកំសុ។ ទារុមណ្ឌលំ បតមានំ តស្សា បាទបិដ្ឋិំ ភិន្ទិ។ ធម្មសភាយំ សន្និបតិតា បុថុជ្ជនា សទ្ធា “អរេ, ទុដ្ឋចោរិ, ត្វំ ឯវរូបស្ស លោកត្តយសាមិនោ ឯវរូបំ អព្ភក្ខានំ អកាសី”តិ ឧដ្ឋហិត្វា ឯកេកមុដ្ឋិបហារំ ទត្វា សភាយ នីហរិំសុ, ទស្សនាតិក្កន្តាយ បថវី វិវរមទាសិ។ តស្មិំ ខណេ អវីចិតោ ជាលា ឧដ្ឋហិត្វា កុលទត្តិកេន រត្តកម្ពលេនេវ តំ អច្ឆាទេត្វា អវីចិម្ហិ បក្ខិបិ, ភគវតោ លាភសក្ការោ អតិរេកតរោ អហោសិ។ តេន វុត្តំ –

“សព្ពាភិភុស្ស ពុទ្ធស្ស, នន្ទោ នាមាសិ សាវកោ;

តំ អព្ភក្ខាយ និរយេ, ចិរំ សំសរិតំ មយា។

“ទសវស្សសហស្សានិ, និរយេ សំសរិំ ចិរំ;

មនុស្សភាវំ លទ្ធាហំ, អព្ភក្ខានំ ពហុំ លភិំ។

“តេន កម្មាវសេសេន, ចិញ្ចមាណវិកា មមំ;

ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩥ ᩋᨽᩪᨲᩮᨶ, ᨩᨶᨠᩣᨿᩔ ᩋᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑.᪓᪙.᪗᪐-᪗᪑);

ᨲᨲᩥᨿᨷᨴᩮ– ᩋᨻ᩠ᨽᨠ᩠ᨡᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨷᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶᩴ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨷᩣᨠᨭᨩᩣᨲᩥᨿᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨾᩩᨶᩣᩊᩥ ᨶᩣᨾ ᨵᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨩ᩠ᨩᨶᩈᩴᩈᨣ᩠ᨣᨻᩃᩮᨶ ᩈᩩᩁᨽᩥᩴ ᨶᩣᨾ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ “ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ ᨷᩣᨷᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ”ᨲᩥ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᨶ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨴᩈᨷᩣᩁᨾᩥᨲᩣᨶᩴᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᨻᩃᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩃᩣᨽᨣ᩠ᨣᨿᩈᨣ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨷᩩᨶ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᩏᩔᩣᩉᨩᩣᨲᩣ – “ᨠᨳᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩋᨿᩈᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩦ ᨴᩩᨾ᩠ᨾᨶᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨴᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩦ ᨶᩣᨾᩮᨠᩣ ᨷᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᩥᨠᩣ ᨲᩮ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨠᩥᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ “ᩈᨾᨱᩮᨶ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᩅᩥᩉᩮᨮᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩈᩥ, ᩍᨴᩴ ᨲᩅ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᨾᩉᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ? “ᨲ᩠ᩅᩴ ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᩋᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩈᩦ”ᨲᩥ? “ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩋᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ “ᩈᨾᨱᩮᨶ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩑᨠᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᨿᩴ ᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ ᨷᩁᩥᨽᩣᩈᨲᩥ᪨ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣᨷᩥ “ᨷᩔᨳ, ᨽᩮᩣ, ᩈᨾᨱᩔ ᨣᩮᩣᨲᨾᩔ ᨠᨾ᩠ᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩁᩥᨽᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩥ –

“ᨾᩩᨶᩣᩊᩥ ᨶᩣᨾᩉᩴ ᨵᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨩᩣᨲᩥᩈᩩ;

ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩈᩩᩁᨽᩥᩴ, ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩥᩴ ᩋᨴᩪᩈᨠᩴ᪨

“ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩣᨠᩮᨶ, ᨶᩥᩁᨿᩮ ᩈᩴᩈᩁᩥᩴ ᨧᩥᩁᩴ;

ᨻᩉᩪ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩮᨴᩮᩈᩥ ᩅᩮᨴᨶᩴ᪨

“ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩅᩈᩮᩈᩮᨶ, ᩍᨵ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨠᩮ ᨽᩅᩮ;

ᩋᨻ᩠ᨽᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨾᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ, ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩥᨠᩣᨿ ᨠᩣᩁᨱᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᩋᨷ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑.᪓᪙.᪗᪒-᪗᪔);

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨷᨴᩮ– ᩋᨻ᩠ᨽᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩋᨷᩥ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶᩴ ᨷᩁᩥᨽᩣᩈᨶᩴ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣ ᨻᩉᩪᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᨷᩪᨩᩥᨲᩮᩣ ᨲᩣᨷᩈᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᨶᨾᩪᩃᨹᩃᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨻᩉᩪ ᨾᩣᨱᩅᩮ ᨾᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᩣᨧᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣᩈᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩈᩥ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩋᨭ᩠ᨮᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩃᩣᨽᩦ ᨲᩣᨷᩈᩮᩣ ᨲᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᩅ ᩍᩔᩣᨷᨠᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᩋᨴᩪᩈᨠᩴ ᩍᩈᩥᩴ “ᨠᩣᨾᨽᩮᩣᨣᩦ ᨠᩩᩉᨠᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᩍᩈᩦ”ᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩥᩔᩮ ᨧ ᩋᩣᩉ – “ᩋᨿᩴ ᩍᩈᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩮᩣ ᩋᨶᩣᨧᩣᩁᨠᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨷᩥ ᨲᨳᩮᩅ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥᩴᩈᩩ ᨷᩁᩥᨽᩣᩈᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ

អកុសលកម្មវិបាកេន វស្សសហស្សានិ និរយេ ទុក្ខមនុភវិត្វា ពលយស្មិំ បដ្ឋិយត្តការេច ព្យគ្ឃោ ហុត្វា លិកក្កុយសក្កុប្បរេត្វា អាកាសេ បុណ្ណចន្ទោ វិយ បរិភវេ ឌានេ ពារេ តេន តិត្តិរិយា អញ្ញាតកេតបិ អសន្តុដ្ឋា បុនបិ សុត្តិរិយា អញ្ញាតំ កាសេត្វា សុវាកុក្កុ

បក្កោសាបេត្វា លទ្ធា ឥត្វា “ព្យុយប្បុត្តិ យាសេត្វា វេបនតព្វោសយឹបេ យាលិកចចសេត ឈាវេគា”តិ អាណាបេសិ។ តេ តថា ករឹសុ។

តេតោ តិត្តិរិយា “សុត្តិ ន បស្សាមា”តិ វេណ្ណោ អារោចេសុំ។ រាជា “បរិវេយេថា”តិ អាហ។ តេ អត្តនោ បរិតុដ្ឋាកេតោ កហេត្វា បញ្ចាកំ អារោចេត្វា វេណ្ណោ ឥស្សេត្វា “បស្សថ, ភោ, សយណស្ស កោតយស្ស សាចការំ កម្ម”ន្តិ កកចេតោ កិច្ចសញ្ញស្ស ច សកលនគរេ អចណ្ឌិ

ឧណ្ណោសេត្វា ចិចរឹសុ។ សុត្តិ អាយកសុសាតេ អដ្ឋេក ផេបេសុំ។ រាជា “សុត្តិរិយាវេក បរិវេយថា”តិ អាណាបេសិ។ តថា កត្វា សុរំ បិចិត្វា

“ត្វំ សុត្តិ យាវេសិ, ត្វំ យាវេសី”តិ កលហំ ករឹសុ។ រាជបុរិសា តេ ឥត្វេ កហេត្វា វេណ្ណោ ឥស្សេសុំ។ រាជា “កិំ, ភណេ, ព្យុយត្តិ សុត្តិ

យាវិតា”តិ? “អាម, ទេវា”តិ។ “កេហិ អាណត្តា”តិ? “តិត្តិរេយហិ, ទេវា”តិ។ រាជា តិត្តិរេយ អាហរាបេត្វា ពន្ធាបេត្វា “កច្ឆ, ភណេ,

‘ព្យគ្ឃស្ស អចណ្ណតាយ អយេត្តិ សយេមច សុត្តិ យាវាបិតា, កកចា តស្ស សាចកា ច អការកា’តិ ឧណ្ណោសថា”តិ អាហ។ តេ តថា អករឹសុ។

សកលនគរចាសិនោ តិក្កន្ឋា អហេសុំ។ រាជា តិត្តិរេយ ច ឥត្វេ ច យាវាបេត្វា ឈគ្គាបេតិ។ តេតោ កកចេតោ កិយ្យាសេសាយត្តាយ

លិកសក្កាវោ ចន្ទិំ។ តេន ចុត្តំ –

“ព្រាហុនោណា សុតថា អាសិំ, អហំ សក្កតបូជិតោ;

យហាចនេ បញ្ចាសតេ, យត្ថ ចាសេមិ យាណវេ។

“តត្វាកេតោ ភូមិ ភីរេយ, បញ្ចាកិណ្ណោ យហិទ្ធិកា;

តញ្ចាហំ អាកតំ ទិស្វា, អញ្ញាទិក្លិ អគ្គសកំ។

“តេតោហំ អចេធំ មិស្សេ, កាយភេកាភឹ អយំ ភូមិ;

យឃ្យម្បិ ការយាតស្ស, អត្ថុយាឌំសុ យាណចា។

“តេតោ យាណចកា សព្ពេ, កិច្ចយាតំ កុលេ កុលេ;

យហាឌតស្ស អាហំសុ, កាយភេកាភឹ អយំ ភូមិ។

“តេន កម្មវិបាកេន, បញ្ចាកិច្ចសតា ភូមយ;

អព្ភក្ខានំ លទ្ធំ សព្ពេ, សុន្ទរិកាយ ការណា”តិ។ (អប· ថេរ ១·៣៩·៩៣-៩៩);

បឋមេ បនេត្ថ– សិលាវេធោតិ អាហតចិត្តោ សិលំ បវិជ្ឈិ។ អតីតេ កិរ ពោធិសត្តោ ច កនិដ្ឋភាតា ច ឯកបិតុបុត្តា អហេសុំ។ តេ បិតុ អច្ចយេន ទាសេ បដិច្ច កលហំ ករោន្តា អញ្ញមញ្ញំ វិរុទ្ធា អហេសុំ។ ពោធិសត្តោ អត្តនោ ពលវភាវេន កនិដ្ឋភាតរំ អជ្ឈោត្ថរិត្វា តស្សុបរិ បាសាណំ បវិជ្ឈេសិ។ សោ តេន កម្មវិបាកេន នរកាទីសុ អនេកវស្សសហស្សានិ ទុក្ខមនុភវិត្វា ឥមស្មិំ បច្ឆិមត្តភាវេ ពុទ្ធោ ជាតោ។ ទេវទត្តោ រាហុលកុមារស្ស មាតុលោ បុព្វេ សេរិវាណិជកាលេ ពោធិសត្តេន សទ្ធិំ វាណិជោ អហោសិ, តេ ឯកំ បដ្ដនគាមំ បត្វា “ត្វំ ឯកវីថិំ គណ្ហាហិ, អហម្បិ ឯកវីថិំ គណ្ហាមី”តិ ទ្វេបិ បវិដ្ឋា។ តេសុ ទេវទត្តស្ស បវិដ្ឋវីថិយំ ជិណ្ណសេដ្ឋិភរិយា ច នត្តា ច ទ្វេយេវ អហេសុំ, តាសំ មហន្តំ សុវណ្ណថាលកំ មលគ្គហិតំ ភាជនន្តរេ ឋបិតំ ហោតិ, តំ សុវណ្ណថាលកភាវំ អជានន្តី “ឥមំ ថាលកំ គហេត្វា បិឡន្ធនំ ទេថា”តិ អាហ។ សោ តំ គហេត្វា សូចិយា លេខំ កឌ្ឍិត្វា សុវណ្ណថាលកភាវំ ញត្វា “ថោកំ ទត្វា គណ្ហិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា គតោ។ អថ ពោធិសត្តំ ទ្វារសមីបំ អាគតំ ទិស្វា “តាត, អយ្យ, មយ្ហំ កិញ្ចិ បិឡន្ធនំ ទេថា”តិ។ សោ តំ បក្កោសាបេត្វា និសីទាបេត្វា តំ ថាលកំ ទត្វា “ឥមំ គហេត្វា មយ្ហំ នត្តាយ កិញ្ចិ បិឡន្ធនំ ទេថា”តិ។ ពោធិសត្តោ តំ គហេត្វា សុវណ្ណថាលកភាវំ ញត្វា “តេន វញ្ចិតា”តិ ញត្វា អត្តនោ បសិព្វកាយ ឋបិតអដ្ឋកហាបណេ អវសេសភណ្ឌញ្ច ទត្វា កិញ្ចិ បិឡន្ធនំ កុមារិកាយ ហត្ថេ បិឡន្ធាបេត្វា អគមាសិ។ សោ វាណិជោ បុនាគន្ត្វា បុច្ឆិ “តាត, ត្វំ ន គណ្ហិត្ថ, មយ្ហំ បុត្តោ ថោកកំ ទត្វា តំ គហេត្វា គតោ”តិ។ សោ តំ សុត្វាវ ហទយេន ផាលិតេន វិយ ធាវិត្វា អនុពន្ធិ។ ពោធិសត្តោ នាវំ អារុយ្ហ បក្ខន្ទិ។ សោ “តិដ្ឋ, មា បលាយិ មា បលាយី”តិ វត្វា “និព្ពត្តនិព្ពត្តភវេ តំ នាសេតុំ សមត្ថោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។

សោ បត្ថនាវសេន អនេកេសុ ជាតិសតសហស្សេសុ អញ្ញមញ្ញំ វិហេឋេត្វា ឥមស្មិំ អត្តភាវេ សក្យកុលេ និព្ពត្តិត្វា កមេន ភគវតិ សព្ពញ្ញុតំ បត្វា រាជគហេ វិហរន្តេ អនុរុទ្ធាទីហិ សទ្ធិំ ភគវតោ សន្តិកំ គន្ត្វា បព្ពជិត្វា ឈានលាភី ហុត្វា បិយោ ភគវន្តំ វរំ យាចិ –
“ភន្តេ, សព្ពេ ភិក្ខុសង្ឃោ បិណ្ឌបាតិកាទីនិ តេរស ធុតង្គានិ សមាទិយតុ, សកលោ ភិក្ខុសង្ឃោ មម ភារោ ហោតូ”តិ។ ភគវា ន អនុជានិ។ ទេវទត្តោ វេរំ ពន្ធិត្វា បរិហីនជ្ឈានោ ភគវន្តំ មារេតុកាមោ ឯកទិវសំ វេភារបព្ពតបាទេ ឋិតស្ស ភគវតោ ឧបរិ ឋិតោ បព្ពតកូដំ បវិជ្ឈេសិ។ ភគវតោ អានុភាវេន អបរោ បព្ពតកូដោ តំ បតមានំ សម្បដិច្ឆិ។ តេសំ ឃដ្ដនេន ឧដ្ឋិតា បបដិកា អាគន្ត្វា ភគវតោ បាទបិដ្ឋិយំ បហរិ។ តេន វុត្តំ –

“វេមាតុភាតរំ បុព្វេ, ធនហេតុ ហនិំ អហំ;

បក្ខិបិំ គិរិទុគ្គស្មិំ, សិលាយ ច អបិំសយិំ។

“តេន កម្មវិបាកេន, ទេវទត្តោ សិលំ ខិបិ;

អក្ខដ្ឋំ ປិរឃឹ ປໂຮ, ຍຍ ປໂຮາຫສກ្ູខຣາ”ຕີ (អປ៎ ເຮຣ ໑.໑໕໔.໔໕-໔໕);

ຫຼដ្ឋបເຣញ– ສកលិកាເຣបເសាតិ ສកលិកាយ ឈដ្ឋគំ អតីເត កិរ ເຄាធិសເត្វា ឧកោ្វ ក្យេល តិត្ថោເត្វា ຂທរកាເល យທាខិចំ កិញ្ចអយាເតា ខិចំ ប៉ិណ្ឌាយ ចរយាតំ បເច្ចកពុទ្ធំ ទិស្វា “អយំ មុណ្ឌកោ សមណោ កុហិំ គច្ឆតី”តិ ປໂຮាຫສកលិកំ កេហត្វា តស្ស ປໂຮបិដ្ឋិយំ លិបិ៎ ປໂຮបិដ្ឋិចម្ពុំ ຫិត្តិត្វា ទ្យហិរំ តិក្ខមិ៎ សោ តេត ປໂຮបកម្មេត អເតកចស្សសហស្សាតិ តិរເយ យហាទុក្ខំ អត្ថកចិត្វា ពុទ្ធន្ទេតាបិ កម្មបិលាຫិតកចເរត ປໂຮបិដ្ឋិយំ ປໂຮាຫសកលិកឈដ្ឋគេត ទ្យហិរុប្បាទំ លកិ៎ ເតត ទុត្តំ –

“ປុរេហំ ខារកោ ហុត្វា, កិញ្ចអយាເតា យហាបថេ;

បເច្ចកពុទ្ធំ ទិស្វាត, យក្កេ សកលិកំ លិបិ៎

“ເតត កម្មបិປໂຮកត, ពួត បច្ឆិមកោ ភវេ;

ចរិត្តំ មំ ເຂចខេត្វា, អកិយាເ សເឃ្យាខយី”តិ (អប៎ ເຮຣ ໑.໑໕.៤០-៤១);

សត្តមបເញ្ញ– តាញអាកិរីតិ តតបិលកោ ហត្ថិ យារលត្វាយ ເបសិតោ៎ អតីເត កិរ ເຄាធិសເត្វា ហត្ថិកោបកោ ហុត្វា តិត្ថាເត្វា ហត្ថិ អារុយ្ហាចិចរយាតោ យហាបថេ បເច្ចកពុទ្ធំ ទិស្វា “កុតោ អាគច្ឆតិ អយំ មុណ្ឌកោ”តិ អាហតចិត្វា លិលខាເតា ហត្ថិតា អាសារេសិ៎ សោ ເតត កម្មេត អបាយេសុ អເតកចស្សសហស្សាតិ ទុក្ខំ អត្ថកចិត្វា បច្ឆិមត្តភាវេ ពុទ្ធោ ខាເតា៎ ເຂចខេត្វា អខាតសត្តុរាខាតំ សហាយំ កត្វា “ត្វំ, យហារាខ, បិតរំ ឈាເតត្វា រាខា ເហាហិ, អហំ ពុទ្ធំ យារេត្វា ពុទ្ធោ កចិស្សាមី”តិ សញ្ញាបេត្វា ឧកាចិចរំ រេញ្ញា អត្ថញ្ញាតាយ ហត្ថិសាលំ កត្វា – “ເស្វ តុម្ហេ តាញអាកិរិ សោញអរសុរាឈេះ បាយេត្វា កកចេតោ បិណ្ឌាយ ចរលេចលិយំ ເបເសថា”តិ ហត្ថិកោបកេ អាណាເបសិ៎ សកលតករំ យហាកោលាហលំ អហោសិ, “ពុទ្ធតាកេត ហត្ថិតាកស្ស យុទ្ធំ បស្សិស្សាយា”តិ ឧភតោ រាខខិចំ យច្ឆាតិមញ្ចា ពន្ធិត្វា បាតោវ សន្និបតិំសុ៎ កកចាបិ កតសរីរបដិខក្កេតោ កិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ រាខកហំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ៎ តស្មិំ ខណេ ទុត្តតិយាເយេតេច តាញអាកិរិ ចិស្សេខ្ជុំ៎ សោ ខិចិចច្ចរាគេយោ ចិតເយគ្គោ អាកច្ឆតិ៎ តគា ឧកា ពួត្តិ ខារកំ កេហត្វា ខិចិតោ ខិចិ៎ គច្ឆតិ, ហត្ថិ តំ ពួត្តិំ ទិស្វា អត្ថតត្តិ៎ កកចា “តាញអាកិរិ, ត តំ ហតត្វាយ ເបសិតោ, ពួតាកច្ឆាហី”តិ អាហ៎ សោ តំ សទ្ទំ សុត្វា កកចត្តាកិមុខោ តាចិ៎ កកចា អបរិយាເលសុ ចក្កចាឡឧសុ អតត្តសេត្តសុ ຫរលាເហំ មេត្តំ ឧកាស្មិំេយ តាញអាកិរិមិញ្ញុកិ៎ សោ កកចេតោ មេត្តាយ ຫុះជា តិត្តុយោ ហុត្វា កកចេតោ ປໂຮមូលេ តិបតិ៎ កកចា តស្ស មត្ថកេ ហត្ថំ តេបេសិ៎ តគា ເຂច(ព្រហ្មាគេយោ អច្ឆរិយពុត្តខាតចិត្វា ບុប្ឋបរាកាតីហិ ບូខេសុំ៎ សកលតករេ ខណ្ណុកយត្តា តតរារសយោ អເហសុំ៎ រាខា “បច្ឆិមត្ថរេ តតាតិ តកាចាសិតំ ເហាត្វ, ປុរត្ថិមត្ថរេ តតាតិ រាខកណ្ណាការេ ເហាត្វ”តិ ເភរិំ ចរាເបសិ៎ សត្ថា តថា ពរិំសុ៎ តគា តាញអាកិរិ តតបិលោ

ᨲᩣᨿ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩅᩮᩊᩩᩅᨶᩣᩁᩣᨾᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩣ ᨸᩩᩁᩮ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨾᩩᨶᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ;

ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᩅᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ, ᩋᩣᩈᩣᨴᩮᩈᩥᩴ ᨣᨩᩮᨶᩉ᪨

“ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᩮᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᩊᩣᨣᩥᩁᩦ ᨣᨩᩮᩣ;

ᨣᩥᩁᩥᨻ᩠ᨻᨩᩮ ᨸᩩᩁᩅᩁᩮ, ᨴᩣᩁᩩᨱᩮᩣ ᩈᨾᩩᨸᩣᨣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ (ᩋᨸ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑᪨᪓᪙᪨᪒᪔-᪒᪕);

ᩋᨭ᩠ᨮᨾᨸᨬ᩠ᩉᩮ– ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨣᨱ᩠ᨯᨸᩣᩃᨶᩴ ᨠᩩᨵᩣᩁᩣᨿ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩃᩮᨽᩮᩣ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨴᩮᩈᩮ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᨾᩴᩈᨠ᩠ᨠᩩᩅᩮᩈᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨴᩮᩈᩮ ᩅᩣᩈᩅᩮᩈᨶ ᨧ ᨨᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩉᩈᩥᨠᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨽᨠ᩠ᨠᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣᩅ ᨣᨠᩮᩁ ᩅᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩁᩣᨸᩁᩣᨵᩮ ᨩᨶᩮ ᨹᨠ᩠ᨠᩩᨶ ᨧᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᩣᨸᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᩮᨶ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᩅᩈᩮᩈᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨽᩪᨲᩮᩣᨸᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨸᩣᩈᩣᨱᩈᨠ᩠ᨡᩃᩥᨠᨸᩉᩣᩁᩮᨶ ᩁᩩᨯ᩠ᨰᩥᨲᨸᩣᨴᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᨯᩴ ᨹᩣᩃᩮᩈᩥ᪨ ᩅᩮᩁᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩉᩥᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩥᨠᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨩᩦᩅᨠᩔ ᨣᨱ᩠ᨯᨹᩣᩃᨶᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩅ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᩁᩣᨩᩣᩉᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩥᩅᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᩉᨶᩥᩴ;

ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᩮᨶ, ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᩥᩈᩴ ᨽᩩᩈᩴ᪨

“ᨠᨾ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᨲᩔ ᩈᩮᩈᩮᨶ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᨠᩃᩴ ᨾᨾ;

ᨸᩣᨴᩮ ᨨᩅᩥᩴ ᨸᨠᩮᩣᨸᩮᩈᩥ, ᨶ ᩉᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨶᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ (ᩋᨸ᪨ ᨳᩮᩁ ᪑᪨᪓᪙᪨᪒᪖-᪒᪗);

ᨶᩅᨾᩮ ᨸᨬ᩠ᩉᩮ– “ᩈᩦᩈᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩈᩣᨻᩣᨵᩣ ᩈᩦᩈᩅᩮᨴᨶᩣ᪨ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩅᨭ᩠ᨭᨠᩩᩃᩮ ᨠᩮᩅᨭ᩠ᨭᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨠᩮᩅᨭ᩠ᨭᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᨧ᩠ᨨᨾᩣᩁᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨧ᩠ᨨᩮ ᨾᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩈᩥ, ᩈᩉᨠᩣᩁᩣᨸᩥ ᨲᨳᩮᩅ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᩋᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨧᨲᩩᩁᩣᨸᩣᨿᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨲᩮᩉᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨠ᩠ᨿᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨿᩴ ᩈᩦᩈᩣᨻᩣᨵᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩩᨽᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮ ᨧ ᩈᨠ᩠ᨿᩁᩣᨩᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᨭᨭᩪᨽᨸᨴ᩠ᨴᩅᨠᩣᩃᩴ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨ᩅᩥᨭᨭᩪᨽᩅᨲ᩠ᨳᩩ) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ

ចិឍទ្ធកឞក្កាយេ ឞទ្ធេ ចិតាឞំ ឞិបុហិឞុ៍ ទេតា ចុត្តិ –

“អហំ ពេចក្ខុកាយស្មិំ, អហុំ ពេចក្ខុឝារពេកា;

យឆ្ឋពេ ឈាតិទេព ឌិស្វា, ឌតឃិ ទេឞាយតស្សកំ៍

“ទេតា កយុចិបិពេកត, ឞីឞទ្យក្លិ អហ្វ យយ;

ឞទ្ធេ ឞក្កា ច ហញ្ញិឞុ, ឃគា ហតិ ចិដទ្ធេកា”តិ៍ (អប៍ ទេឆ ១៍១ង៍ប័៩-ប័លិ);

ឝឞយបទេញ្ញា– ឃចលាឝតត្តិ ទេចទេញ្ញាឃំ ឃចតណ្ហុលលាឝត៍ អតីទេព កិទ ទេចាឆិឞទេត្វា អញ្ញាតទស្មិំ ក្យុទេល តិញ្ញាទេត្វា ឌាតិចទេឞត ច អត្តឌាលិកាទេចត ច ចុឞ្ស្ស្ស កាចទេតា ឞាចពេ យឆុទត្កបិទេត ឞាលិទេកាឌតាឝទេឃា ច កុញ្ញាយាទេត ឌិស្វា “អទេទ យុណ្ឌកឞយណា, ឃចំ លាឝឆ, យា ឞាលិទេកាឌតំ កុញ្ញាចា”តិ អទេក្កាឞិ៍ ទេឞា ទេតា អក្យុឞលកយុចិបិពេកត អទេតកចស្សឞហស្សាតិ ចត្យុទាបិទេឃ ទ្យក្លិយតុកចិត្វា ញ្ញាយស្មិំ បឆ្ឋិយត្តកាទេច ពេយេត ត្យុឌ្ឍិ បត្វា ទេលិកឞក្កហំ ពេទេទទេត្តា កាយតិកយទាឌឆាតិឞុ ចទិត្វា ឲកស្មិំ ឞយទេឃ ទេចទេញ្ញាព្រាហ្មណកាយឞមីទេប ឞាលាចិដបឞយត្កិ បុចិយត្កុទ្យក្លិយ្ញុលំ បិបុហិ៍ ទេចទេញ្ញាព្រាហ្មទេណា កាចត្តិ ក្ខុបឞក្កយិត្វា អទេតកបទិឃាទេឃត កាចត្តិ ឌិតិតុំ អឞទេក្កាទេត្តា ទេឞាតាបទេត្កា ហុត្វា “កទេត្ត, ញ្ញាទេឆច ចឞ្សំ ក្ខុបកត្តិ ចដ្ឋតី”តិ អាទេទាទេចឞិ៍ កាចា ត្យុហិកាទេចត អឆិចាទេឞឞិ៍ អឆ បុតឌិចឞទេតា បដ្ឋាយ យាទេទា បិបិយា ឞពេលទេចទេញ្ញាព្រាហ្មណកាយចាឞីតំ យាទាចក្ខុតំ អកាឞិ៍ បិណ្ឌាឃ បចិដ្ឋស្ស កាចទេតា យាទាចក្ខុតចទេឞត ឲទេកាបិ ពេដ្ឋកិក្លាយត្តំ ឝាតា តាទេហាឞិ៍ កាចា ត្យុឆ្ឋបទេត្តាច កិក្លុឞញ្ញបទិចុទេតា បុតាកឆ្ឋិ៍ តស្មិំ ឲចំ អាកទេព តទេត្តុច តិចុដ្ឋា អឞ្សចាហិឌា តំ ឌិចឞំ ឝាតំ ឝត្វា តទេតា បដ្ឋាយ កាចត្តិ បឆ្ឋាឞតកិក្លុបទិចាទំ តិយទេត្តត្វា បឆ្ឋាត្តិ អឞ្សឞតាតំ កត្តទេតា ចិកាកំ ពត្វា ឃចំ ទេកាទេដ្ឋត្វា កិក្លូតំ បទេត្តឞុ បក្លិបិឞុ ៍ ឞពេលស្ស ឞហស្សចក្កចាឡអទេឆចតា ឞុឌាតាឃ បិឃាឞបចតឌិចទេឞ ចិឃ ឌិទេត្តាឌ បក្លិបិឞុ៍ កាចា បទិកុញ្ញិ , ឲចំ ទេតយាឞំ ឃចំ បទិកុញ្ញិ៍ ទេតយាឞឆ្ឋទេឃត យាទាចក្ខុទេត ចិកទេព បចាទេណាឌិចទេឞ ទេចទេញ្ញាព្រាហ្មទេណា ឞទិត្វា យហាឞំទេចកប្យុទេត្តា ត្យុឌ្ឍប្យយុលស្ស កិក្លុឞញ្ញស្ស យហាឝាតំ ឝត្វា ចត្ថិត្វា លយាទេបឞិ៍ ទេតា ចុត្តិ –

“ចុឞ្ស្ស្សាហំ បិចចទេត, ឞាចពេ បទិកាឞឃិ;

ឃចំ លាឝឆ កុញ្ញាឆ, យា ច កុញ្ញាឆ ឞាលទេឃា៍

“ទេតា កយុចិបិពេកត, ទេតយាឞំ លាឌិតំ ឃចំ;

និមន្តិតោ ព្រាហ្មណេន, វេរញ្ជាយំ វសិំ តទា”តិ (អប។ ថេរ ១។៣៩។៨៨-៨៩);

ឯកាទសមបទេ – បិដ្ឋិទុក្ខន្តិ បិដ្ឋិអាពាធោ។ អតីតេ កិរ ពោធិសត្តោ គហបតិកុលេ និព្ពត្តោ ថាមសម្បន្នោ កិញ្ចិ រស្សគត្តកោ អហោសិ។ តេន សមយេន ឯកោ មល្លយុទ្ធយោធោ សកលជម្ពុទីបេ គាមនិគមរាជធានីសុ មល្លយុទ្ធេ វត្តមានេ បុរិសេ បាតេត្វា ជយប្បត្តោ កមេន ពោធិសត្តស្ស វសនគាមំ បត្វា តស្មិម្បិ ជនេ បាតេត្វា គន្តុមារទ្ធោ។ តទា ពោធិសត្តោ “មយ្ហំ វសនដ្ឋានេ ឯស ជយំ បត្វា គច្ឆតី”តិ តត្ថ នគរមណ្ឌលមាគម្ម អប្ផោដេត្វា អាគច្ឆ មយា សទ្ធិំ យុជ្ឈិត្វា គច្ឆាតិ។ សោ ហសិត្វា “អហំ មហន្តេ បុរិសេ បាតេសិំ, អយំ រស្សគត្តកោ វាមនកោ មម ឯកហត្ថស្សាបិ នប្បហោតី”តិ អប្ផោដេត្វា នទិត្វា អាគច្ឆិ។ តេ ឧភោបិ អញ្ញមញ្ញំ ហត្ថេ បរាមសិំសុ, ពោធិសត្តោ តំ ឧក្ខិបិត្វា អាកាសេ ភមិត្វា ភូមិយំ បាតេន្តោ ខន្ធដ្ឋិំ ភិន្ទិត្វា បាតេសិ។ សកលនគរវាសិនោ ឧក្កុដ្ឋិំ ករោន្តា អប្ផោដេត្វា វត្ថាភរណាទីហិ ពោធិសត្តំ បូជេសុំ។ ពោធិសត្តោ តំ មល្លយោធំ ឧជុំ សយាបេត្វា ខន្ធដ្ឋិំ ឧជុកំ កត្វា “គច្ឆ ឥតោ បដ្ឋាយ ឯវរូបំ មា ករោហី”តិ វត្វា ឧយ្យោជេសិ។ សោ តេន កម្មវិបាកេន និព្ពត្តនិព្ពត្តភវេ សរីរសីសាទិ ទុក្ខមនុភវិត្វា ឥមស្មិំ បច្ឆិមត្តភវេ ពុទ្ធភូតោបិ បិដ្ឋិរុជាទិទុក្ខមនុភោសិ។ តស្មា កទាចិ បិដ្ឋិទុក្ខេ ឧប្បន្នេ សារិបុត្តមោគ្គល្លានេ “ឥតោ បដ្ឋាយ ធម្មំ ទេសេថា”តិ វត្វា សយំ សុគតចីវរំ បញ្ញាបេត្វា សយតិ, កម្មបិលោតិកំ នាម ពុទ្ធម្បិ ន មុញ្ចតិ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“និព្ពុទ្ធេ វត្តមានម្ហិ,មល្លបុត្តំ និហេឋយិំ;

តេន កម្មវិបាកេន, បិដ្ឋិទុក្ខំ អហុ មមា”តិ (អប។ ថេរ ១។៣៩។៩០);

ទ្វាទសមបទេ – អតិសារោតិ លោហិតបក្ខន្ទិកាពាធោ។ អតីតេ កិរ ពោធិសត្តោ គហបតិកុលេ និព្ពត្តោ វេជ្ជកម្មេន ជីវិកំ កប្បេសិ។ សោ ឯកំ សេដ្ឋិបុត្តំ រោគេន បីឡិតំ តិកិច្ឆន្តោ ភេសជ្ជំ កត្វា តិកិច្ឆិត្វា តស្ស ទេយ្យធម្មទានេ បមាទមាគម្ម អបរំ ឱសធំ ទត្វា វមនវិរេចនំ អកាសិ។ សេដ្ឋិ ពហុធនំ អទាសិ។ សោ តេន កម្មវិបាកេន និព្ពត្តនិព្ពត្តភវេ លោហិតបក្ខន្ទិកាពាធេន បីឡិតោ អហោសិ។ ឥមស្មិម្បិ បច្ឆិមត្តភវេ បរិនិព្ពានសមយេ ចុន្ទេន កម្មារបុត្តេន បដិយត្តសូករមទ្ទវស្ស សកលចក្កវាឡទេវតាហិ បក្ខិត្តោជេន អាហារេន សហ ភុត្តក្ខណេ លោហិតបក្ខន្ទិកាពាធោ អហោសិ។ កោដិសតសហស្សានំ ហត្ថីនំ ពលំ ខយមគមាសិ។ ភគវា វិសាខបុណ្ណមាយំ កុសិនារាយំ បរិនិព្ពានត្ថាយ គច្ឆន្តោ អនេកេសុ ឋានេសុ និសីទន្តោ បិបាសិតោ បានីយំ បិវិត្វា មហាទុក្ខេន កុសិនារំ បត្វា បច្ចូសសមយេ បរិនិព្ពាយិ។ កម្មបិលោតិកំ ឯវរូបំ លោកត្តយសាមិម្បិ ន ជហតិ។ តេន វុត្តំ –

“តិកិច្ឆកោ អហំ អាសិំ, សេដ្ឋិបុត្តំ វិរេចយិំ;

តេន កម្មវិបាកេន, ហោតិ បក្ខន្ទិកា មមាតិ

“ឯវំ ជិនោ វិយាកាសិ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស អគ្គតោ;

សព្វាភិញ្ញាពលប្បត្តោ, អនោតត្តេ មហាសរេ”តិ។ (អប។ ថេរ ១។១៥៥។៥១, ៥៩);

ឯវំ បដិញ្ញាតបញ្ញាតំ, មាតិកាឧបទ្ទេសេន អព្ភុស្សលិបទានំ សមត្តំ ភាវ ទេហាតីតិ ចុត្តំ ឋត្តំ សុខត្តិំ ឋត្តំ ឋមិភា បកាទេភ ទេហដ្ឋា ចុត្តភទេយភ។ សុខត្តិ ភិបិទោតា បឋប្បុទហទត្ត អាគទោតា។ ភគវា ភាព្យសព្យន្តោ បុរិតបិទេមិមហាសទេត្តា –

“ភាព្យវា ភគ្គវា យុទេត្តា, ភទេវហិ ច ចិភត្តវា;

ភត្តវា ចត្តគមទោភា, ភទេវសុ ភគវា តទោតា”តិ។ –

ឯវមាទិគុណយុទេត្តា ទេវាតិទេវោ សក្កាតិសក្កោ ព្រហ្មាតិព្រហ្មា ពុទ្ធាតិពុទ្ធោ ទេសា មហាការុណិកោ ភគវា អត្តទោ ពុទ្ធចរិយំ ពុទ្ធការណំ សម្មាចមយាទោភា បិណ្ឌំ កត្វាទោភា ពុទ្ធាបទានំ ភាម ពុទ្ធការណបការសកំ ភាម ធម្មបរិយាយំ ធម្មទេសតំ សុត្តំ អភាសិត្ថ ភទេឆសីតិ។

ឥតិ វិសុទ្ធជនវិលាសិនិយា អបទាន-អដ្ឋកថាយ

ពុទ្ធអបទានសំវណ្ណនា សមត្តា។

២។ បច្ចេកពុទ្ធអបទានវណ្ណនា

តតោ អនន្តរំ អបទានំ សង្គាយន្តោ “បច្ចេកពុទ្ធាបទានំ, អានុភោ អានន្ទ, កថេតា កត្ថ បញ្ញត្តា”ន្តិ បុដ្ឋោ “អថ បច្ចេកពុទ្ធាបទានំ សុណាថា”តិ អាហ។ តេសំ អបទានត្ថោ ទេហដ្ឋា ចុទេត្តានយេវ។

៥៩។ “សុណាថា”តិ ចុត្តបទំ ឧប្បត្តិនិទ្ទិដ្ឋិទេសេន បកាសេន្តោ “តថាគតំ ជេតវនេ វសន្ត”ន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ជេតវនេ រាជកុមារស្ស ភាមវនេន តថាសង្គីតេ វិហារេ វត្ថុហិ ឋិតិយាបថវិហារេហិ ទិព្វព្រហ្មអរិយវិហារេហិ វា វសន្តំ វិហរន្តំ យថា បុរិមកា វិបស្សិអាទយោ ពុទ្ធា សមត្តិសបរិមិទេយា បុរទេត្វា អាគតា, តថា អយម្បិ ភគវា អាគទោតាតិ តថាគទោតា។ តំ តថាគតំ ជេតវនេ វសន្តន្តិ សម្ពន្ធោ។ ទេវេទេហម្បតីតិ ទេវេទេហទេដ្ឋ ជាតា ទេវេទេហី, ទេវេទេហិយា បុទេត្តា ទេវេទេហិបុទេត្តា។ ទេមាតំ ចុច្ចតិ ញាណំ, ទេតន ឋទេតា គទេតា បវទេត្តាតិ មុនិ។ ទេវេទេហិបុទេត្តា ច ទេសា មុនិ ចេតិ “ទេវេទេហិបុត្តមុនី”តិ វត្តព្ពេ “វណ្ណាគទេមា”តិអាទិនា និរុត្តិនយេន ឋ-ការស្ស អត្ថំ បុត្ត-សទ្ទស្ស

ច លេបំ គន្ត្វា "ចេតេហយុត្តី"តិ វុត្តំ· "ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ សតិមន្តានំ ធិតិមន្តានំ គតិមន្តានំ ពហុស្សុតានំ ឧបដ្ឋាកានំ យទិទំ អានន្ទោ"តិ (អ· និ· ១·២១៩-២២៣) ឯតទគ្គេ ឋបិតោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវន្តំ ភយតកាយន្តោ អញ្ជលិកោ ហុត្វា "ភន្តេ, បច្ចេកពុទ្ធា នាម កីទិសា ហោន្តី"តិ អបុច្ឆីតិ សម្ពន្ធោ· តេ បច្ចេកពុទ្ធា កេហិ ហេតូហិ កេហិ ការណេហិ ភវន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ· ធីរាតិ ភវន្តិ

អាលបតិ·

៤០-៤១· តទា បនំ វិស្សជ្ជិតាការំ ទស្សេន្តោ "អថាហ សព្ពញ្ញុវរោ មហេសី"តិអាទិមាហ· តត្ថ អតីតាទិភេទំ សព្ពំ ជានាតីតិ សព្ពញ្ញូ, សព្ពញ្ញូ ច សោ វរោ ចេតិ សព្ពញ្ញុវរោ· មហន្តេ សីលក្ខន្ធេ, សមាធិក្ខន្ធេ, បញ្ញាក្ខន្ធេ, វិមុត្តិក្ខន្ធេ, មហន្តេ វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេ ឯសតិ គវេសតីតិ មហេសិ· អានន្ទភទ្ទំ មធុរេន សរេន ថេរំ ថេរា បុច្ឆិតការេន អាហ កថេសីតិ សម្ពន្ធោ· តេរា អានន្ទ, យេ បច្ចេកពុទ្ធា បុព្ពពុទ្ធេសុ បុព្ពេសុ អតីតពុទ្ធេសុ កតាធិការា កតបុញ្ញសម្ភារា ជិនសាសនេសុ អលទ្ធមោក្ខា អប្បត្តនិព្ពានា· តេ សព្ពេ បច្ចេកពុទ្ធា ធីរា ពុធ ពុធស្មិំ លោកេ សំវេគមុខេន ឧក្កដ្ឋំ បសាទំ គន្ត្វា បច្ចេកពុទ្ធា ជាតាតិ អត្ថោ· សុតិក្ខបញ្ញា សុដ្ឋុ តិក្ខបញ្ញា· វិនាបិ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធានំ ឱវាទានុសាសនីហិ រហិតា អបិ· បរិត្តកេនបិ អប្បមត្តកេនបិ អារម្មណេនបច្ចេកពោធិំ បដិវេក្ខិ ពោធិំ សម្មាសម្ពុទ្ធាគត្តំ ពោធិំ អនុបាបុណន្តិ បដិវិជ្ឈន្តិ·

៤២· សព្ពម្ហិ លោកម្ហីតិ សព្ពស្មិំ លោកត្តយេ មមំ ឋបេត្វា មំ វិនា បច្ចេកពុទ្ធេហិ សមោវ សទិសោ ឯវ នត្ថិ, តេសំ មហាមុនីនំ បច្ចេកពុទ្ធានំ ឥមំ វណ្ណបទេសមត្តំ វណ្ណបទេសមត្តំ អហំ វក្ខាមិ សាធុ សាធុកំ វក្ខាមិ កថេស្សាមីតិ អត្ថោ·

៤៣· អនាចរិយកា ហុត្វា សយមេវ ពុទ្ធានំ អត្តនាវ បដិវិទ្ធានំ ពុទ្ធានំ អត្តនោ មហាពុទ្ធានំ មហេសីនំ មហាបញ្ញានំ សាធូនិ វាក្យានិ ទិព្ពានិ ឧត្តមានិ វចនានិ អត្ថតោ ឧត្តមវិវេកហិតំ គេហំ ខុទ្ទំ ឥន្ទានំ បវត្តា ពុទ្ធានំ សព្ពេ សុប្បសន្នចិត្តា សុប្បសន្នមនា

សុណាថ មធុ កេរាធាតិ អត្ថោ·

៤៤-៤៥· បច្ចេកពុទ្ធានំ សមាគតានម្បិ នាមក្ខតានំ ឧប្បន្នានំ បច្ចេកពុទ្ធានំ· អរិដ្ឋោ, ឧបរិដ្ឋោ, តគរសិខី, យសស្សី, សុទស្សនោ, បិយទស្សី, គន្ធារោ, បិណ្ឌោលោ, ឧបាសភោ, នីថោ, តថោ, សុតវា, ភាវិតត្តោ, សុម្ភោ, សុភោ, មេថុលោ, អដ្ឋមោ, សុមេធោ, អនីឃោ, សុទាឋោ, ហិង្គុ, ហិង្គោ, ទ្វេជាលិនោ, អដ្ឋកោ, កោសលោ, សុពាហុ, ឧបនេមិសោ, នេមិសោ, សន្តចិត្តោ, សច្ចោ, តថោ, វិរជោ, បណ្ឌិតោ, កាឡោ, ឧបកាឡោ, វិជិតោ, ជិតោ, អង្គោ, បង្គោ, គុត្តិជិតោ, បស្សី, ជហិ, ឧបធិំ, ទុក្ខមូលំ, អបរាជិតោ, សរភង្គោ, លោមហំសោ , ឧច្ចង្គមាយោ, អសិតោ, អនាសវោ, មនោមយោ, មានច្ឆិទោ, ពន្ធុមា, តទាធិមុត្តោ, វិមលោ, កេតុមា, កេតុម្ពរាគោ, មាតង្គោ, អរិយោ, អច្ចុតោ, អច្ចុតគាមិ, ព្យាមកោ, សុមង្គលោ, ទព្ពិលោ ចាតិអាទីនំ បច្ចេកពុទ្ធសតានំ នាមានិ អបទានានិ បវេទ្យំ បច្ចេកំ ព្យាករណានិ មយា ច អាទីនវោ យត្ថ វិរាគវត្ថុ អនល្លីយនការណំ យថា ច យេន ការណេន ពោធិំ អនុបាបុណិំសុ វត្ថុមក្ខោភាណំ បច្ចក្ខំ ករិស្សំ· សរាគវត្ថូសូតិ សុដ្ឋុ អល្លីយិតព្ពវត្ថូសុ វត្ថុកាមកិលេសកាមេសុ វិរាគសញ្ញី វិរត្តសញ្ញាចិត្តា រត្តមិប្បលោកមិ អល្លីយនសភាវលោកេ វិរត្តចិត្តា អនល្លីយនមនា ហិត្វា បបញ្ចេតិ រាគោ បបញ្ចោ ទោសោ បបញ្ចោ សព្ពកិលេសា

បបញ្ចាតិ បបញ្ចសង្ខាតេ កិលេសេ ហិត្វា ឌិយ ចត្តិតានីតិ ចត្តិតានិ ខ្វាសដ្ឋិ ឌិដ្ឋិគតានិ ឌិតិត្វា តទេច តេត ការណេត ឲ្ចំ ទៅនិ អត្ថបិបុលិស្ស បទេច្ចកទៅនិកោណំ បច្ចក្ខ ពទិ ស្វតិ អទេត្វា៓

៥០-៥១៓សទ្ធោស្ស ក្នុទេស្ស តិឆាយ ឥល្លត្តិ តជ្ជតឋាលតចឆពត្តត់ តិឆាយ ដទេបត្វា ទេតសំ សទ្ធាសត្តាត់ អត្តទេ អញ្ញាតទំ កញ្ចិ ឲ្កយ្យំ សត្តំ អចិទេហដយំ អចិទេហដយទេត្វា អក្កាទេបទេត្វា ទេយទេត្វត ចិទេត្វត “សទ្ធោ សត្តា ស្វលិតា ទោហាត្វ”តិ ទេយត្តាសហកទេតត ទេចតសា ហិតាត្វកយ្យឹ ហិទេតត អត្វកយ្យតសការទេចា៓ អឆ ចា សទ្ធោស្ស ក្នុទេស្ស តិឆាយ ឥល្លត្តិ សទ្ធោស្វតិ សទ្ធោត សទ្ធាំ សទ្ធាចា សទ្ធាំ អទេសសំ តិទេស្សំ បទិយាឌិយតចចតទេយត៌៓ ក្នុទេស្វតិ ក្នុតា ចុច្ចត្តិ តសា ច ចាចទា ច៓ ទេយសំ តសិលា តល្យា អបុ្យហឹតា, ទេយសញ្ចា កយទេកទចា អបុ្យហឹតា, ទេត តសា៓ កិ ការណា ចុច្ចត្តិ តសា? តសត្តិ ហ្គត្តសត្តិ បទិតសត្តិ កាយត្តិ សត្តាសំ អាបជ្ជត្តិ, តំ ការណា ចុច្ចត្តិ តសា៓ ទេយសំ តសិលា តល្យា បហឹតា, ទេយសញ្ចា កយទេកទចា បហឹតា, ទេត ចាចទា៓ កិ ការណា ចុច្ចត្តិ ចាចទា? ចិទត្តិ ត តសត្តិ ត ហ្គត្តសត្តិ ត បទិតសត្តិ ត កាយត្តិ ត សត្តាសំ អាបជ្ជត្តិ, តំ ការណា ចុច្ចត្តិ ចាចទា៓

តទេយា ឥល្លា – កាយឥទេល្លា, ចចឹឥទេល្លា, យទេតាឥទេល្លាតិ៓ តិចិធំ កាយទុច្ចទិតំ កាយឥទេល្លា, ចតុព្វិធំ ចចឹទុច្ចទិតំ ចចឹឥទេល្លា, តិចិធំ យទេតាទុច្ចទិតំ យទេតាឥទេល្លា៓ សទ្ធោស្ស សកទេលស្ស ក្នុទេស្ស សទេត្តស្ស តំ តិចិធំ ឥល្លំ តិឆាយ តិឥហិត្វា ឱ្លទេរាបយិត្វា សទេយាទេរាបយិត្វា តិក្ខិបិត្វា បដិប្បស្សម្ភទេត្វា ហិសតត្វំ អកទេហត្វាតិ សទ្ធោស្ស ក្នុទេស្ស តិឆាយ ឥល្លំ៓ អចិទេហដយំ អញ្ញាតទេយ្យំ ទេតសត្តិ ឲ្កទេយកយ្យំ សត្តំ បិលិតា ចា ទេលឌ្ឋតា ចា ឥទេល្លត ចា សទេត្វត ចា អត្ថយា ចា ទជ្ជយា ចា អចិទេហដយទេត្វា, សទ្ធោបិ សទេត្ត បិលិតា ចា ទេលឌ្ឋតា ចា ឥទេល្លត ចា សទេត្វត ចា អត្ថយា ចា ទជ្ជយា ចា អចិទេហដយំ អចិទេហដយទេត្វា អញ្ញាតទេយ្យំ ទេតសំ៓ ត បុត្តបិទេច្ឆយ្យ ក្បទេតា សហាយត្តិ តាតិ បដិទេក្ខបិ៓ បុត្តត្តិ ចត្តារទេរា បុត្តា អត្រទេជា បុទេត្តា, ទេខត្តទេជា, ឌិន្នទេកា, អទេត្តចាសិទេកា បុទេត្តា៓ សហាយត្តិ សហាទេយា ចុច្ចតិ ទេយត សហ អាកយត់ ឋាស្ស, កយត់ ឋាស្ស, ដាត់ ឋាស្ស, តិសជ្ជា ឋាស្ស, អាលបត់ ឋាស្ស, សល្លបត់ ឋាស្ស, សយុល្លបត់ ឋាស្ស៓ ត បុត្តបិទេច្ឆយ្យ ក្បទេតា សហាយត្តិ បុត្តប្បិ ត ព្ភទេច្ឆយ្យ ត សាឌិទេយយ្យ ត បទេត្វយ្យ ត បិហទេយយ្យ តាកិដទេប្យយ្យ, ក្បទេតា បិត្តំ ចា សត្តិដ្ឋំ ចា សម្ភត្តំ ចា សហាយំ ចា ព្ភទេច្ឆយ្យ សាឌិទេយយ្យ បទេត្វយ្យ បិហទេយយ្យ អកិដទេប្យយ្យាតិ ត បុត្តបិទេច្ឆយ្យ ក្បទេតា សហាយំ៓ ឲ្ទេកា ចទេទ ពក្កចិសាណកទេប្បាតិ ទេសា បទេច្ចកសម្ពុទ្ធោ បត្តុជ្ជាសង្ខាទេតត ឲ្ទេកា, អទុតិយដ្ឋេត ឲ្ទេកា, តល្យាយ បហាតដ្ឋេត ឲ្ទេកា, ឲ្កត្តចិតទារទេកាតិ ឲ្ទេកា, ឲ្កត្តចិតទេកាទេសាតិ ឲ្ទេកា, ឲ្កត្តចិតទេយាទេហាតិ ឲ្ទេកា, ឲ្កត្តតិក្កិទេលទេសាតិ ឲ្ទេកា, ឲ្កាយតយក្កំ កទេតាតិ ឲ្ទេកា, ឲ្ទេកា អត្ថត្តាទំ បទេច្ចកសទ្ធោធិ អកិសម្ពុទ្ធោតិ ឲ្ទេកា៓

កធំ ទេសា បទេច្ចកសម្ពុទ្ធោ បត្តុជ្ជាសង្ខាទេតត ឲ្ទេកា? ទេសា ហិ បទេច្ចកសម្ពុទ្ធោ សទ្ធាំ ឃទាចាសបលិទេពាធំ ឆិន្ទិត្វា, បុត្តតារបលិទេពាធំ ឆិន្ទិត្វា, ញាតិបលិទេពាធំ, បិត្តាមច្ចបលិទេពាធំ, សត្តិធិបលិទេពាធំ ឆិន្ទិត្វា ទេកសមស្សុំ ឱហាទេទត្វា កាសាយាតិ ចត្វាតិ អច្ឆាទេត្វា អការស្មា តិក្ខម្ម អតកាទិយំ បត្តុជិត្វា អកិញ្ចតកាចំ ហ្គបកត្វា ឲ្ទេកាច ចទតិ ចិហទតិ ព្ភទិយតិ ចត្តតិ បិទេលតិ យទេបតិ យាទេបតីតិ ឲ្ចំ ទេសា បទេច្ចកសម្ពុទ្ធោ បត្តុជ្ជាសង្ខាទេតត ឲ្ទេកា៓

ᨠᨳᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ? ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩅᨶᨷᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨷᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᨷᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᩈᨴ᩠ᨴᩣᨶᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᨶᩥᨣ᩠ᨥᩮᩣᩈᩣᨶᩥ ᩅᩥᨩᨶᩅᩣᨲᩣᨶᩥ ᨾᨶᩩᩔᩁᩣᩉᩔᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣᨶᩥ ᨷᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩣᨶᩈᩣᩁᩩᨷ᩠ᨷᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨣᩣᨾᩴ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨷᩅᩥᩈᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᩁᩉᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᨲᩥ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨷᩣᩃᩮᨲᩥ ᨿᨷᩮᨲᩥ ᨿᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨷᩉᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ? ᩈᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨲᩣᨷᩦ ᨷᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨷᨵᩣᨶᩴ ᨷᨴᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩣᩁᩴ ᩈᩈᩮᨶᨠᩴ ᨶᨾᩩᨧᩥᩴ ᨠᨱ᩠ᩉᩴ ᨷᨾᨲ᩠ᨲᨻᨶ᩠ᨵᩩᩴ ᩅᩥᨵᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨩᩣᩃᩥᨶᩥᩴ ᩅᩥᩈᩁᩥᨲᩴ ᩅᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨷᨩᩉᩥ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᩈᩥ ᨻ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ ᩋᨶᨽᩣᩅᩴ ᨣᨾᩮᩈᩥ᪨

“ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨴᩦᨥᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶ ᩈᩴᩈᩁᩴ;

ᩍᨲ᩠ᨳᨽᩣᩅᨬ᩠ᨬᨳᩣᨽᩣᩅᩴ, ᩈᩴᩈᩣᩁᩴ ᨶᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᩑᨲᨾᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩴ;

ᩅᩦᨲᨲᨱ᩠ᩉᩮᩣ ᩋᨶᩣᨴᩣᨶᩮᩣ, ᩈᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᩁᩥᨻ᩠ᨻᨩᩮ”ᨲᩥ᪨ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᪑᪕, ᪑᪐᪕; ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪑᪙᪑) –

ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨷᩉᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩦᨲᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ? ᩁᩣᨣᩔ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩦᨲᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ, ᨴᩮᩣᩈᩔ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩦᨲᨴᩮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ, ᨾᩮᩣᩉᩔ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩦᨲᨾᩮᩣᩉᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩦᨲᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᩣᨿᨶᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ? ᩑᨠᩣᨿᨶᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩣ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨷᩣᨴᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨷᨬ᩠ᨧ ᨻᩃᩣᨶᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

“ᩑᨠᩣᨿᨶᩴ ᨩᩣᨲᩥᨡᨿᨶ᩠ᨲᨴᩔᩦ, ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩉᩥᨲᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩦ;

ᩑᨲᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨲᩁᩥᩴᩈᩩ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ, ᨲᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮ ᨧ ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩒᨥ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪓᪘᪔; ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪑᪙᪑) –

ឯវំ សោ ឯកាយនមគ្គំ គតោតិ ឯកោ។

កថំ សោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ឯកោ អត្តនា បច្ចេកសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោតិ ឯកោ? ពោធិ វុច្ចតិ ចតូសុ មគ្គេសុ ញាណំ (មហានិ. ១៩១; ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២១)។ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ វីមំសា វិបស្សនា សម្មាទិដ្ឋិ។ សោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ តេន បច្ចេកពោធិញាណេន “សព្វេ សង្ខារា អនិច្ចា”តិ ពុជ្ឈិ “សព្វេ សង្ខារា ទុក្ខា”តិ ពុជ្ឈិ “សព្វេ ធម្មា អនត្តា”តិ ពុជ្ឈិ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា”តិ ពុជ្ឈិ “សង្ខារបច្ចយា វិញ្ញាណ”ន្តិ ពុជ្ឈិ “វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូប”ន្តិ ពុជ្ឈិ “នាមរូបបច្ចយា សឡាយតន”ន្តិ ពុជ្ឈិ “សឡាយតនបច្ចយា ផស្សោ”តិ ពុជ្ឈិ “ផស្សបច្ចយា វេទនា”តិ ពុជ្ឈិ “វេទនាបច្ចយា តណ្ហា”តិ ពុជ្ឈិ “តណ្ហាបច្ចយា ឧបាទាន”ន្តិ ពុជ្ឈិ “ឧបាទានបច្ចយា ភវោ”តិ ពុជ្ឈិ “ភវបច្ចយា ជាតី”តិ ពុជ្ឈិ “ជាតិបច្ចយា ជរាមរណ”ន្តិ ពុជ្ឈិ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ”តិ ពុជ្ឈិ “សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ”តិ ពុជ្ឈិ…បេ… “ភវនិរោធា ជាតិនិរោធោ”តិ ពុជ្ឈិ “ជាតិនិរោធា ជរាមរណនិរោធោ”តិ ពុជ្ឈិ “ឥទំ ទុក្ខ”ន្តិ ពុជ្ឈិ “អយំ ទុក្ខសមុទយោ”តិ ពុជ្ឈិ “អយំ ទុក្ខនិរោធោ”តិ ពុជ្ឈិ “អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា”តិ ពុជ្ឈិ “ឥមេ អាសវា”តិ ពុជ្ឈិ “អយំ អាសវសមុទយោ”តិ ពុជ្ឈិ…បេ… “បដិបទា”តិ ពុជ្ឈិ “ឥមេ ធម្មា អភិញ្ញេយ្យា”តិ ពុជ្ឈិ “ឥមេ ធម្មា បរិញ្ញេយ្យា”តិ ពុជ្ឈិ “ឥមេ ធម្មា បហាតព្វា”តិ ពុជ្ឈិ “ឥមេ ធម្មា ភាវេតព្វា”តិ ពុជ្ឈិ “ឥមេ ធម្មា សច្ឆិកាតព្វា”តិ ពុជ្ឈិ ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច ពុជ្ឈិ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ សមុទយញ្ច…បេ… និស្សរណញ្ច ពុជ្ឈិ ចតុន្នំ មហាភូតានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច អស្សាទញ្ច អាទីនវញ្ច និស្សរណញ្ច ពុជ្ឈិ “យំ កិញ្ចិ សមុទយធម្មំ, សព្វំ តំ និរោធធម្ម”ន្តិ ពុជ្ឈិ

អថ វា យំ ពុជ្ឈិតព្វំ អនុពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិតព្វំ សម្ពុជ្ឈិតព្វំ អធិគន្តព្វំ ផស្សិតព្វំ សច្ឆិកាតព្វំ, សព្វំ តំ តេន បច្ចេកពោធិញាណេន ពុជ្ឈិ អនុពុជ្ឈិ បដិពុជ្ឈិ សម្ពុជ្ឈិ អធិគច្ឆិ ផស្សេសិ សច្ឆាកាសីតិ, ឯវំ សោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ឯកោ អត្តនា បច្ចេកសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោតិ ឯកោ។

ចរេតិ អដ្ឋ ចរិយាយោ (ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២១) – ឥរិយាបថចរិយា, អាយតនចរិយា, សតិចរិយា, សមាធិចរិយា, ញាណចរិយា, មគ្គចរិយា, បត្តិចរិយា, លោកត្ថចរិយា។ ឥរិយាបថចរិយាតិ ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ, អាយតនចរិយាតិ ឆសុ អជ្ឈត្តិកពាហិរេសុ អាយតនេសុ, សតិចរិយាតិ ចតូសុ សតិបដ្ឋានេសុ, សមាធិចរិយាតិ ចតូសុ ឈានេសុ, ញាណចរិយាតិ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ, មគ្គចរិយាតិ ចតូសុ អរិយមគ្គេសុ, បត្តិចរិយាតិ ចតូសុ សាមញ្ញផលេសុ, លោកត្ថចរិយាតិ តថាគតេសុ អរហន្តេសុ សម្មាសម្ពុទ្ធេសុ, បទេសតោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធេសុ, បទេសតោ សាវកេសុ។

ឥរិយាបថចរិយា ច បណិធិសម្បន្នានំ, អាយតនចរិយា ច ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារានំ, សតិចរិយា ច អប្បមាទវិហារីនំ, សមាធិចរិយា ច អធិចិត្តមនុយុត្តានំ, ញាណចរិយា ច ពុទ្ធិសម្បន្នានំ, មគ្គចរិយា ច សម្មាបដិបន្នានំ, បត្តិចរិយា ច អធិគតផលានំ, លោកត្ថចរិយា ច តថាគតានំ អរហន្តានំ សម្មាសម្ពុទ្ធានំ, បទេសតោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធានំ, បទេសតោ សាវកានំ។ ឥមា អដ្ឋ ចរិយាយោ។

អបរាបិ អដ្ឋ ចរិយាយោ – អធិមុច្ចន្តោ សទ្ធាយ ចរតិ, បគ្គណ្ហន្តោ វីរិយេន ចរតិ, ឧបដ្ឋបេន្តោ សតិយា ចរតិ, អវិក្ខេបំ ករោន្តោ សមាធិនា ចរតិ, បជានន្តោ បញ្ញាយ ចរតិ, វិជានន្តោ វិញ្ញាណចរិយាយ ចរតិ, ឯវំ បដិបន្នស្ស កុសលា ធម្មា អាយតន្តិ អាយតនចរិយាយ ចរតិ។ ឯវំ បដិបន្នោ វិសេសមធិគច្ឆតីតិ វិសេសចរិយាយ ចរតិ។ ឥមា អដ្ឋ ចរិយាយោ។

អបរាបិ អដ្ឋ ចរិយាយោ – ទស្សនចរិយា ច សម្មាទិដ្ឋិយា, អភិនិរោបនចរិយា ច សម្មាសង្កប្បស្ស, បរិគ្គហចរិយា ច សម្មាវាចាយ, សមុដ្ឋានចរិយា ច សម្មាកម្មន្តស្ស, វោទានចរិយា ច សម្មាអាជីវស្ស, បគ្គហចរិយា ច សម្មាវាយាមស្ស, ឧបដ្ឋានចរិយា ច សម្មាសតិយា, អវិក្ខេបចរិយា ច សម្មាសមាធិស្ស។ ឥមា អដ្ឋ ចរិយាយោ។

ខគ្គវិសាណកប្បោតិ យថា ខគ្គស្ស នាម វិសាណំ ឯកំ ហោតិ, អទុតិយំ, ឯវមេវ សោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ តក្កប្បោ តស្សទិសោ តប្បដិភាគោ។ យថា អតិលោណំ វុច្ចតិ លោណកប្បោ, អតិតិត្តកំ វុច្ចតិ តិត្តកប្បោ, អតិមធុរំ វុច្ចតិ មធុរកប្បោ, អតិឧណ្ហំ វុច្ចតិ អគ្គិកប្បោ, អតិសីតំ វុច្ចតិ ហិមកប្បោ, មហាឧទកក្ខន្ធោ វុច្ចតិ សមុទ្ទកប្បោ, មហាភិញ្ញាពលប្បត្តោ សាវកោ វុច្ចតិ សត្ថុកប្បោតិ។ ឯវមេវ សោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ខគ្គវិសាណកប្បោ, ខគ្គវិសាណសទិសោ ខគ្គវិសាណបដិភាគោ ឯកោ អទុតិយោ មុត្តពន្ធនោ សម្មា លោកេ ចរតិ វិហរតិ ឥរិយតិ វត្តតិ បាលេតិ យបេតិ យាបេតីតិ ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។ តេនាហុ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា –

“សព្វេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌំ, អវិហេឋយំ អញ្ញតរម្បិ តេសំ;

ន បុត្តមិច្ឆេយ្យ កុតោ សហាយំ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“សំសគ្គជាតស្ស ភវន្តិ ស្នេហា, ស្នេហន្វយំ ទុក្ខមិទំ បហោតិ;

អាទីនវំ ស្នេហជំ បេក្ខមានោ; ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“មិត្តេ សុហជ្ជេ អនុកម្បមានោ, ហាបេតិ អត្ថំ បដិពទ្ធចិត្តោ;

ឯតំ ភយំ សន្ថវេ បេក្ខមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“វំសោ វិសាលោវ យថា វិសត្តោ, បុត្តេសុ ទារេសុ ច យា អបេក្ខា;

វំសេ កឡីរោវ អសជ្ជមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“មិគោ អរញ្ញម្ហិ យថា អពន្ធោ, យេនិច្ឆកំ គច្ឆតិ គោចរាយ;

វិញ្ញូ នរោ សេរិតំ បេក្ខមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“អាមន្តនា ហោតិ សហាយមជ្ឈេ វាសេ ច ឋានេ គមនេ ចារិកាយ;

អនភិជ្ឈិតំ សេរិតំ បេក្ខមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“ខិឌ្ឌា រតី ហោតិ សហាយមជ្ឈេ បុត្តេសុ បេមំ វិបុលញ្ច ហោតិ;

បិយវិប្បយោគំ វិជិគុច្ឆមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“ចាតុទ្ទិសោ អប្បដិឃោ ច ហោតិ, សន្តុស្សមានោ ឥតរីតរេន;

បរិស្សយានំ សហិតា អឆម្ភី, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“ទុស្សង្គហា បព្វជិតាបិ ឯកេ, អថោ គហដ្ឋា ឃរមាវសន្តា;

អប្បោស្សុក្កោ បរបុត្តេសុ ហុត្វា, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“ឱរោបយិត្វា គិហិព្យញ្ជនានិ, សញ្ឆិន្នបត្តោ យថា កោវិឡារោ;

ឆេត្វាន វីរោ គិហិពន្ធនានិ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“សចេ លភេថ និបកំ សហាយំ, សទ្ធិំចរំ សាធុវិហារិធីរំ;

អភិភុយ្យ សព្វានិ បរិស្សយានិ, ចរេយ្យ តេនត្តមនោ សតីមា។

“ᨶᩮᩣ ᨧᩮ ᩃᨽᩮᨳ ᨶᩥᨷᨠᩴ ᩈᩉᩣᨿᩴ, ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᩁᩴ ᩈᩣᨵᩩᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨵᩦᩁᩴ;

ᩁᩣᨩᩣᩅ ᩁᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᩥᨩᩥᨲᩴ ᨷᩉᩣᨿ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨾᩣᨲᨦ᩠ᨣᩁᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨶᩣᨣᩮᩣ.

“ᩋᨴ᩠ᨵᩣ ᨷᩈᩴᩈᩣᨾ ᩈᩉᩣᨿᩈᨾ᩠ᨷᨴᩴ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨾᩣ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᩉᩣᨿᩣ;

ᩑᨲᩮ ᩋᩃᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᨽᩮᩣᨩᩦ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ.

“ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᨷᨽᩔᩁᩣᨶᩥ, ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩩᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨶᩥ;

ᩈᨦ᩠ᨥᨭ᩠ᨭᨿᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨴᩩᩅᩮ ᨽᩩᨩᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ.

“ᩑᩅᩴ ᨴᩩᨲᩦᨿᩮᨶ ᩈᩉᩣ ᨾᨾᩔ, ᩅᩣᨧᩣᨽᩥᩃᩣᨷᩮᩣ ᩋᨽᩥᩈᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᩅᩣ;

ᩑᨲᩴ ᨽᨿᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᨷᩮᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ.

“ᨠᩣᨾᩣ ᩉᩥ ᨧᩥᨲᩕᩣ ᨾᨵᩩᩁᩣ ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩣ, ᩅᩥᩁᩪᨷᩁᩪᨷᩮᨶ ᨾᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ;

ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩈᩩ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ.

“ᩎᨲᩦ ᨧ ᨣᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᨧ ᩏᨷᨴ᩠ᨴᩅᩮᩣ ᨧ, ᩁᩮᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᩈᩃ᩠ᩃᨬ᩠ᨧ ᨽᨿᨬ᩠ᨧ ᨾᩮᨲᩴ;

ᩑᨲᩴ ᨽᨿᩴ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩈᩩ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ.

“ᩈᩦᨲᨬ᩠ᨧ ᩏᨱ᩠ᩉᨬ᩠ᨧ ᨡᩩᨴᩴ ᨷᩥᨷᩣᩈᩴ, ᩅᩣᨲᩣᨲᨷᩮ ᨯᩴᩈᩈᩁᩦᩈᨷᩮ ᨧ;

ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩮᨲᩣᨶᩥ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ.

“នាគោវ យូថានិ វិវជ្ជយិត្វា, សញ្ជាតខន្ធោ បទុមី ឧឡារោ;

យថាភិរន្តំ វិហរំ អរញ្ញេ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“អដ្ឋានតំ សង្គណិការតស្ស, យំ ផស្សយេ សាមយិកំ វិមុត្តិំ;

អាទិច្ចពន្ធុស្ស វចោ និសម្ម, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“ទិដ្ឋីវិសូកានិ ឧបាតិវត្តោ, បត្តោ និយាមំ បដិលទ្ធមគ្គោ;

ឧប្បន្នញាណោម្ហិ អនញ្ញនេយ្យោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“និល្លោលុបោ និក្កុហោ និប្បិបាសោ, និម្មក្ខោ និទ្ធន្តកសាវមោហោ;

និរាសយោ សព្ពលោកេ ភវិត្វា, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“បាបំ សហាយំ បរិវជ្ជយេថ, អនត្ថទស្សិំ វិសមេ និវិដ្ឋំ;

សយំ ន សេវេ បសុតំ បមត្តំ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“ពហុស្សុតំ ធម្មធរំ ភជេថ, មិត្តំ ឧឡារំ បដិភានវន្តំ;

អញ្ញាយ អត្ថានិ វិនេយ្យ កង្ខំ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“ខិឌ្ឌំ រតិំ កាមសុខញ្ច លោកេ, អនលង្ករិត្វា អនបេក្ខមានោ;

វិភូសដ្ឋានា វិរតោ សច្ចវាទី, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“បុត្តញ្ច ទារំ បិតរញ្ច មាតរំ, ធនានិ ធញ្ញានិ ច ពន្ធវានិ;

ហិត្វាន កាមានិ យថោធិកានិ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ

“សង្គោ ឯសោ បរិត្តមេត្ថ សោខ្យំ, អប្បស្សាទោ ទុក្ខមេត្ថ ភិយ្យោ;

គឡោ ឯសោ ឥតិ ញត្វា មតិមា, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ

“សន្ទាលយិត្វាន សំយោជនានិ, ជាលំវ ភេត្វា សលិលម្ពុចារី,

អគ្គីវ ទឌ្ឍំ អនិវត្តមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ

“ឱក្ខិត្តចក្ខូ ន ច បាទលោលោ, គុត្តិន្ទ្រិយោ រក្ខិតមានសានោ;

អនវស្សុតោ អបរិឌយ្ហមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ

“ឱហារយិត្វា គិហិព្យញ្ជនានិ, សញ្ឆន្នបត្តោ យថា បារិឆត្តោ;

កាសាយវត្ថោ អភិនិក្ខមិត្វា, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ

“រសេសុ គេធំ អករំ អលោលោ, អនញ្ញបោសី សបទានចារី;

កុលេ កុលេ អប្បដិពទ្ធចិត្តោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ

“បហាយ បញ្ចាវរណានិ ចេតសោ, ឧបក្កិលេសេ ព្យបនុជ្ជ សព្វេ;

អនិស្សិតោ ឆេត្វ សិនេហទោសំ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ

“វិបិដ្ឋិកត្វាន សុខញ្ច ទុក្ខំ, បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សំ;

លទ្ធានុបេក្ខំ សមថំ វិសុទ្ធំ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“អារទ្ធវីរិយោ បរមត្ថបត្តិយា, អលីនចិត្តោ អកុសីតវុត្តិ;

ទឡ្ហនិក្កមោ ថាមពលូបបន្នោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“បដិសល្លានំ ឈានមរិញ្ចមានោ, ធម្មេសុ និច្ចំ អនុធម្មចារី;

អាទីនវំ សម្មសិតា ភវេសុ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“តណ្ហក្ខយំ បត្ថយមប្បមត្តោ, អនេឡមូគោ សុតវា សតីមា;

សង្ខាតធម្មោ និយតោ បធានវា, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“សីហោវ សទ្ទេសុ អសន្តសន្តោ, វាតោវ ជាលម្ហិ អសជ្ជមានោ;

បទុមំវ តោយេន អលិប្បមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“សីហោ យថា ទាឋពលី បសយ្ហ រាជា មិគានំ អភិភុយ្យ ចារី;

សេវេថ បន្តានិ សេនាសនានិ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“មេត្តំ ឧបេក្ខំ ករុណំ វិមុត្តិំ, អាសេវមានោ មុទិតញ្ច កាលេ;

សព្វេន លោកេន អវិរុជ្ឈមានោ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

“រាគញ្ច ទោសញ្ច បហាយ មោហំ, សន្ទាលយិត្វាន សំយោជនានិ;

អសន្តសំ ជីវិតសង្ខយម្ហិ,ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។

"ភជន្តិ សេវន្តិ ច ការណត្ថា, និក្ការណា ទុល្លភា អជ្ជ មិត្តា;

អត្តត្ថបញ្ញា អសុចីមនុស្សា, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ"តិ។

តត្ថ សព្ពេសុ ភូតេសូតិ ខគ្គវិសាណបច្ចេកពុទ្ធាបទានសុត្តំ កា ឧប្បត្តិ? សព្ពសុត្តានំ ចតុព្ពិធា ឧប្បត្តិ – អត្តជ្ឈាសយតោ, បរជ្ឈាសយតោ, អដ្ឋុប្បត្តិតោ, បុច្ឆាវសិតោតិ។ តត្ថ ខគ្គវិសាណសុត្តស្ស អវិសេសេន បុច្ឆាវសិតោ ឧប្បត្តិ។ វិសេសេន បន យស្មា ឯត្ថ កាចិ គាថា តេន តេន បច្ចេកពុទ្ធេន បុដ្ឋេន វុត្តា, កាចិ អបុដ្ឋេន អត្តនា អធិគតមគ្គផលានុរូបំ ឧទានំយេវ ឧទានេន្តេន, តស្មា កាយចិ គាថាយ បុច្ឆាវសិតោ, កាយចិ អត្តជ្ឈាសយតោ ឧប្បត្តិ។ តត្ថ យា អយំ អវិសេសេន បុច្ឆាវសិតោ ឧប្បត្តិ, សា អាទិតោ បភុតិ ឯវំ វេទិតព្ពា –

ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ។ អថ ខោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស រហោគតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ – "ពុទ្ធានំ បត្ថនា ច អភិនីហារោ ច ទិស្សតិ, តថា សាវកានំ, បច្ចេកពុទ្ធានំ ន ទិស្សតិ, យំនូនាហំ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆេយ្យ"ន្តិ? សោ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា យថាក្កមេន ឯតមត្ថំ បុច្ឆិ។ អថស្ស ភគវា បុព្ពយោគាវចរសុត្តំ អភាសិ –

"បញ្ចិមេ, អានន្ទ, អានិសំសា បុព្ពយោគាវចរេ។ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកច្ចេវ អញ្ញំ អារាធេតិ។ នោ ចេ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បដិកច្ចេវ អញ្ញំ អារាធេតិ, អថ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាធេតិ។ អថ ទេវបុត្តោ សមានោ អញ្ញំ អារាធេតិ។ អថ ពុទ្ធានំ សម្មុខីភាវេ ខិប្បាភិញ្ញោ ហោតិ។ អថ បច្ឆិមេ កាលេ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ហោតី"តិ។

ឯវំ វត្វា បុន អាហ –

"បច្ចេកសម្ពុទ្ធា នាម, អានន្ទ, អភិនីហារសម្បន្នា បុព្ពយោគាវចរា ហោន្តិ, តស្មា បច្ចេកពុទ្ធពុទ្ធសាវកានំ សព្ពេសំ បត្ថនា ច អភិនីហារោ ច ឥច្ឆិតព្ពោ"តិ។

សោ អាហ – "ពុទ្ធានំ, ភន្តេ, បត្ថនា កីវ ចិរំ វដ្ដតី"តិ។ ពុទ្ធានំ, អានន្ទ, ហេដ្ឋិមបរិច្ឆេទេន ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច, មជ្ឈិមបរិច្ឆេទេន អដ្ឋ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច, ឧបរិមបរិច្ឆេទេន សោឡស អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច។ ឯតេ ច ភេទា បញ្ញាធិកសទ្ធាធិកវីរិយាធិកានំ វសេន ញាតព្ពា។ បញ្ញាធិកានញ្ហិ សទ្ធា មន្ទា ហោតិ, បញ្ញា តិក្ខា។ សទ្ធាធិកានំ បញ្ញា មជ្ឈិមា ហោតិ, សទ្ធា តិក្ខា។ វីរិយាធិកានំ សទ្ធា បញ្ញា មន្ទា ហោតិ, វីរិយំ តិក្ខំ។ អប្បត្វា បន ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច ទិវសេ ទិវសេ វេស្សន្តរទានសទិសំ ទានំ ទេន្តោបិ តទនុរូបំ សីលាទិបារមិធម្មេ អាចិនន្តោបិ អន្តរា ពុទ្ធោ ភវិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ កស្មា? ញាណំ គព្ភំ ន គណ្ហាតិ, វេបុល្លំ នាបជ្ជតិ, បរិបាកំ ន គច្ឆតីតិ។ យថា នាម តិមាសចតុមាសបញ្ចមាសច្ចយេន និប្ផជ្ជនកំ សស្សំ តំ

តំ កាលំ អប្បត្វា ទិវសេ ទិវសេ សតក្ខត្តុំ សហស្សក្ខត្តុំ កេឡាយន្តោបិ ឧទកេន សិញ្ចន្តោបិ អត្តនា បរេន វា មារេន វា និប្ផាទេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ កស្មា? ញាណំ គព្ភំ ន គណ្ហាតិ, វេបុល្លំ នាបជ្ជតិ, បរិបាកំ ន គច្ឆតីតិ។ ឯវមេវំ អប្បត្វា ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច អត្តនា ពុទ្ធោ ភវិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ។ តស្មា យថាវុត្តមេវ កាលំ បារមីបូរណំ កាតព្ពំ ញាណបរិបាកត្ថាយ។ ឯត្តកេនាបិ ច កាលេន ពុទ្ធត្តំ បត្ថយតោ អភិនីហារករណេ អដ្ឋ សម្បត្តិយោ ឥច្ឆិតព្ពា។ អយញ្ហិ–

“មនុស្សត្តំ លិង្គសម្បត្តិ, ហេតុ សត្ថារទស្សនំ;

បព្ពជ្ជា គុណសម្បត្តិ, អធិការោ ច ឆន្ទតា;

អដ្ឋធម្មសមោធានា, អភិនីហារោ សមិជ្ឈតី”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។៥៩);

អភិនីហារោតិ មូលបណិធានស្សេតំ អធិវចនំ។ តត្ថ មនុស្សត្តន្តិ មនុស្សជាតិ។ អញ្ញត្រ ហិ មនុស្សជាតិយា អវសេសជាតីសុ ទេវជាតិយម្បិ ឋិតស្ស បណិធិ ន ឥជ្ឈតិ, តត្ថ ឋិតេន បន ពុទ្ធត្តំ បត្ថយន្តេន ទានាទីនិ បុញ្ញកម្មានិ កត្វា មនុស្សត្តំយេវ បត្ថេតព្ពំ, តត្ថ ឋត្វា បណិធិ កាតព្ពោ។ ឯវញ្ហិ សមិជ្ឈតិ។ លិង្គសម្បត្តីតិ បុរិសភាវោ។ មាតុគាមនបុំសកឧភតោព្យញ្ជនកានញ្ហិ មនុស្សជាតិយំ ឋិតានម្បិ បណិធិ ន ឥជ្ឈតិ។ តត្ថ ឋិតេន បន ពុទ្ធត្តំ បត្ថេន្តេន ទានាទីនិ បុញ្ញកម្មានិ កត្វា បុរិសភាវោយេវ បត្ថេតព្ពោ, តត្ថ ឋត្វា បណិធិ កាតព្ពោ។ ឯវញ្ហិ សមិជ្ឈតិ។ ហេតូតិ អរហត្តស្ស ឧបនិស្សយសម្បត្តិ។ យោ ហិ តស្មិំ អត្តភាវេ វាយមន្តោ អរហត្តំ បាបុណិតុំ សមត្ថោ, តស្ស បណិធិ សមិជ្ឈតិ, នោ ឥតរស្ស យថា សុមេធបណ្ឌិតស្ស។ សោ ហិ ទីបង្ករបាទមូលេ បព្ពជិត្វា តេនត្តភាវេន អរហត្តំ បាបុណិតុំ សមត្ថោ អហោសិ។ សត្ថារទស្សនន្តិ ពុទ្ធានំ សម្មុខាទស្សនំ។ ឯវញ្ហិ ឥជ្ឈតិ, នោ អញ្ញថា យថា សុមេធបណ្ឌិតស្ស។ សោ ហិ ទីបង្ករំ សម្មុខា ទិស្វា បណិធិំ អកាសិ។ បព្ពជ្ជាតិ អនគារិយភាវោ។ សោ ច ខោ សាសនេ វា កម្មវាទិកិរិយវាទិតាបសបរិព្ពាជកនិកាយេ វា វដ្ដតិ យថា សុមេធបណ្ឌិតស្ស។ សោ ហិ សុមេធោ នាម តាបសោ ហុត្វា បណិធិំ អកាសិ។ គុណសម្បត្តីតិ ឈានាទិគុណបដិលាភោ។ បព្ពជិតស្សាបិ ហិ គុណសម្បន្នស្សេវ ឥជ្ឈតិ, នោ ឥតរស្ស យថា សុមេធបណ្ឌិតស្ស។ សោ ហិ បញ្ចាភិញ្ញោ ច អដ្ឋសមាបត្តិលាភី ច ហុត្វា បណិធេសិ។ អធិការោតិ អធិកការោ, បរិច្ចាគោតិ អត្ថោ។ ជីវិតាទិបរិច្ចាគញ្ហិ កត្វា បណិទហតោវ ឥជ្ឈតិ, នោ ឥតរស្ស យថា សុមេធបណ្ឌិតស្ស។ សោ ហិ –

“អក្កមិត្វាន មំ ពុទ្ធោ, សហ សិស្សេហិ គច្ឆតុ;

មា នំ កលលេ អក្កមិត្ថ, ហិតាយ មេ ភវិស្សតី”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។៥៣);

ឯវំ អត្តបរិច្ចាគំ កត្វា បណិធេសិ។ ឆន្ទតាតិ កត្តុកម្យតា។ សា យស្ស ពលវតី ហោតិ, តស្ស ឥជ្ឈតិ បណិធិ។ សា ច សចេ កោចិ វទេយ្យ

“កោ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច និរយេ បច្ចិត្វា ពុទ្ធត្តំ បត្ថេតី”តិ។ តំ សុត្វា យោ “អហ”ន្តិ វត្តុំ ឧស្សហតិ, តស្ស ពលវតីតិ វេទិតព្វា។ តថា យទិ កោចិ វទេយ្យ “កោ សកលចក្កវាឡំ វីតច្ចិកានំ អង្គារានំ បូរំ អក្កមិត្វា ពុទ្ធត្តំ បត្ថេតិ, កោ សកលចក្កវាឡំ សត្តិសូលេហិ អាកិណ្ណំ អក្កមន្តោ អតិក្កមិត្វា ពុទ្ធត្តំ បត្ថេតិ, កោ សកលចក្កវាឡំ សមតិត្តិកំ ឧទកបុណ្ណំ ឧត្តរិត្វា ពុទ្ធត្តំ បត្ថេតិ, កោ សកលចក្កវាឡំ និរន្តរំ វេឡុគុម្ពសញ្ឆន្នំ មទ្ទន្តោ អតិក្កមិត្វា ពុទ្ធត្តំ បត្ថេតី”តិ, តំ សុត្វា យោ “អហ”ន្តិ វត្តុំ ឧស្សហតិ, តស្ស ពលវតីតិ វេទិតព្វា។ ឯវរូបេន ច កត្តុកម្យតាឆន្ទេន សមន្នាគតោ [illegible] សមិជ្ឈតីតិ។

ឯវំ សមិទ្ធាភិនីហារោ ច ពោធិសត្តោ ឥមានិ អដ្ឋារស អភព្ពដ្ឋានានិ ន ឧបេតិ។ សោ ហិ តតោ បភុតិ ន ជច្ចន្ធោ ហោតិ ន ជច្ចពធិរោ, ន ឧម្មត្តកោ, ន ឯឡមូគោ, ន បីឋសប្បិ, ន មិលក្ខូសុ ឧប្បជ្ជតិ, ន ទាសិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្វត្តតិ, ន និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ, នាស្ស លិង្គំ បរិវត្តតិ, ន បញ្ចានន្តរិយកម្មានិ ករោតិ, ន កុដ្ឋី ហោតិ, ន តិរច្ឆានយោនិយំ វដ្ដកតោ បច្ឆិមត្តភាវោ ហត្ថិតោ អធិកត្តភាវោ ហោតិ, ន ខុប្បិបាសិកនិជ្ឈាមតណ្ហិកបេតេសុ ឧប្បជ្ជតិ, ន កាលកញ្ចិកាសុរេសុ, ន អវីចិនិរយេ, ន លោកន្តរិកេសុ ឧប្បជ្ជតិ។ កាមាវចរេសុ បន ន មារោ ហោតិ, រូបាវចរេសុ ន អសញ្ញីភវេ, ន សុទ្ធាវាសេសុ ឧប្បជ្ជតិ, ន អរូបភវេសុ, ន អញ្ញំ ចក្កវាឡំ សង្កមតិ។

យា ចិមា ឧស្សាហោ ច ឧម្មង្គោ ច អវត្ថានញ្ច ហិតចរិយា ចាតិ ចតស្សោ ពុទ្ធភូមិយោ, តាហិ សមន្នាគតោ ហោតិ។ តត្ថ –

“ឧស្សាហោ វីរិយំ វុត្តំ, ឧម្មង្គោ បញ្ញា បវុច្ចតិ;

អវត្ថានំ អធិដ្ឋានំ, ហិតចរិយា មេត្តាភាវនា”តិ –

វេទិតព្វា។ យេ ច ឥមេ នេក្ខម្មជ្ឈាសយា, បវិវេកជ្ឈាសយា, អលោភជ្ឈាសយា, អទោសជ្ឈាសយា, អមោហជ្ឈាសយា, និស្សរណជ្ឈាសយាតិ ឆ អជ្ឈាសយា ពោធិបរិបាកាយ សំវត្តន្តិ, យេហិ សមន្នាគតត្តា នេក្ខម្មជ្ឈាសយា ច ពោធិសត្តា កាមេសុ ទោសទស្សាវិនោ, បវិវេកជ្ឈាសយា ច ពោធិសត្តា សង្គណិកាយ ទោសទស្សាវិនោ, អលោភជ្ឈាសយា ច ពោធិសត្តា លោភេ ទោសទស្សាវិនោ, អទោសជ្ឈាសយា ច ពោធិសត្តា ទោសេ ទោសទស្សាវិនោ, អមោហជ្ឈាសយា ច ពោធិសត្តា មោហេ ទោសទស្សាវិនោ, និស្សរណជ្ឈាសយា ច ពោធិសត្តា សព្ពភវេសុ ទោសទស្សាវិនោតិ វុច្ចន្តិ, តេហិ ច សមន្នាគតោ ហោតិ។

បច្ចេកពុទ្ធានំ បន កីវ ចិរំ បត្វា ហោន្តីតិ? បច្ចេកពុទ្ធានំ ទ្វេ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច, តតោ ឩនំ ន សក្កា, បុព្ពេ វុត្តនយេនេវ ការណំ វេទិតព្វំ។ ឯត្តកេនាបិ ច កាលេន បច្ចេកពុទ្ធត្តំ បត្ថយតោ អភិនីហារករណេ បញ្ច សម្បត្តិយោ ឥច្ឆិតព្វា។ តេសញ្ហិ–

“មនុស្សត្តំ លិង្គសម្បត្តិ, វិគតាសវទស្សនំ;

អធិការោ ច ឆន្ទតា, ឯតេ អភិនីហារការណា”។

តត្ថ វិគតាសវទស្សនន្តិ ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធពុទ្ធសាវកានំ យស្ស កស្សចិ ទស្សនន្តិ អត្ថោ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

អថ “សាវកានំ បន កិត្តកំ ចរន្តី”តិ? ទ្វិន្នំ អគ្គសាវកានំ ឯកំ អសង្ខ្យេយ្យំ កប្បសតសហស្សញ្ច, អសីតិយា មហាសាវកានំ កប្បសតសហស្សមេវ។ តថា ពុទ្ធស្ស មាតាបិតូនំ ឧបដ្ឋាកស្ស បុត្តស្ស ចាតិ, តតោ ឩនំ ន សក្កា, តត្ថ ការណំ វុត្តនយមេវ។ ឥមេសំ បន សព្ពេសម្បិ អធិការោ ច ឆន្ទតាតិ ទ្វង្គសមន្នាគតោយេវ អភិនីហារោ ហោតិ។

ឯវំ ឥមាយ បត្ថនាយ ឥមិនា ច អភិនីហារេន យថាវុត្តប្បភេទំ កាលំ បារមិយោ បូរេត្វា ពុទ្ធា លោកេ ឧប្បជ្ជន្តា ខត្តិយកុលេ វា ព្រាហ្មណកុលេ វា ឧប្បជ្ជន្តិ, បច្ចេកពុទ្ធា ខត្តិយព្រាហ្មណគហបតិកុលានំ អញ្ញតរស្មិំ, អគ្គសាវកា បន ពុទ្ធា វិយ ខត្តិយព្រាហ្មណកុលេស្វេវ។ សព្ពពុទ្ធា សំវដ្ដមានេ កប្បេ ន ឧប្បជ្ជន្តិ, វិវដ្ដមានេ កប្បេ ឧប្បជ្ជន្តិ, តថា បច្ចេកពុទ្ធា។ តេ បន ពុទ្ធានំ ឧប្បជ្ជនកាលេ ន ឧប្បជ្ជន្តិ។ ពុទ្ធា សយញ្ច ពុជ្ឈន្តិ, បរេ ច ពោធេន្តិ។ បច្ចេកពុទ្ធា សយមេវ ពុជ្ឈន្តិ, ន បរេ ពោធេន្តិ។ អត្ថរសមេវ បដិវិជ្ឈន្តិ, ន ធម្មរសំ។ ន ហិ តេ លោកុត្តរធម្មំ បញ្ញត្តិំ អារោបេត្វា ទេសេតុំ សក្កោន្តិ, មូគេន ទិដ្ឋសុបិនោ វិយ វនចរកេន នគរេ សាយិតព្យញ្ជនរសោ វិយ ច នេសំ ធម្មាភិសមយោ ហោតិ។ សព្ពំ ឥទ្ធិសមាបត្តិបដិសម្ភិទាបភេទំ បាបុណន្តិ។ គុណវិសិដ្ឋតាយ ពុទ្ធានំ ហេដ្ឋា សាវកានំ ឧបរិ ហោន្តិ, ន អញ្ញេ បព្ពាជេត្វា អាភិសមាចារិកំ សិក្ខាបេន្តិ, “ចិត្តសល្លេខោ កាតព្ពោ, វោសានំ នាបជ្ជិតព្ព”ន្តិ ឥមិនា ឧទ្ទេសេន ឧបោសថំ ករោន្តិ, អជ្ជ ឧបោសថោតិ វចនមត្តេន វា, ឧបោសថំ ករោន្តា ច គន្ធមាទនេ មញ្ជូសករុក្ខមូលេ រតនមាឡេ សន្និបតិត្វា ករោន្តីតិ។ ឯវំ ភគវា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចេកពុទ្ធានំ សព្ពាការបរិបូរំ បត្ថនញ្ច អភិនីហារញ្ច កថេត្វា ឥទានិ ឥមាយ បត្ថនាយ ឥមិនា ច អភិនីហារេន សមុទាគតេ តេ តេ បច្ចេកពុទ្ធេ កថេន្តោ “សព្ពេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌ”ន្តិអាទិនា នយេន ឥមំ ខគ្គវិសាណសុត្តំ អភាសិ។ អយំ តាវ អវិសេសេន បុច្ឆាវសិតោ ខគ្គវិសាណសុត្តស្ស ឧប្បត្តិ។

ឥទានិ វិសេសេន វត្តព្ពា។ តត្ថ ឥមិស្សា តាវ គាថាយ ឯវំ ឧប្បត្តិ វេទិតព្ពា – អយំ កិរ បច្ចេកពុទ្ធោ បច្ចេកពោធិសត្តភូមិំ ឱគាហន្តោ ទ្វេ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច បារមិយោ បូរេត្វា កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ បព្ពជិត្វា អារញ្ញិកោ ហុត្វា គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេន្តោ សមណធម្មំ អកាសិ។ ឯតំ កិរ វត្តំ អបរិបូរេត្វា បច្ចេកពោធិំ បាបុណន្តោ នាម នត្ថិ។ កិំ បនេតំ គតបច្ចាគតវត្តំ នាម? ហរណបច្ចាហរណន្តិ។ តំ យថា វិភូតំ ហោតិ, តថា កថេស្សាម។

ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ ហរតិ ន បច្ចាហរតិ, ឯកច្ចោ បច្ចាហរតិ ន ហរតិ, ឯកច្ចោ នេវ ហរតិ ន បច្ចាហរតិ, ឯកច្ចោ ហរតិ ច បច្ចាហរតិ ច។ តត្ថ យោ ភិក្ខុ បគេវ វុដ្ឋាយ ចេតិយង្គណពោធិយង្គណវត្តំ កត្វា ពោធិរុក្ខេ ឧទកំ អាសិញ្ចិត្វា បានីយឃដំ បូរេត្វា បានីយមាឡេ

ឋបេត្វា អាចរិយវត្តំ ឧបជ្ឈាយវត្តំ កត្វា ទ្វេអសីតិ ខន្ធកវត្តានិ ច ចុទ្ទស មហាវត្តានិ សមាទាយ វត្តតិ។ សោ សរីរបរិកម្មំ កត្វា សេនាសនំ បវិសិត្វា យាវ ភិក្ខាចារវេលា, តាវ វិវិត្តាសនេ វីតិនាមេត្វា វេលំ ញត្វា និវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ឧត្តរាសង្គំ កត្វា សង្ឃាដិំ ខន្ធេ ករិត្វា បត្តំ អំសេ អាលគ្គេត្វា កម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោន្តោ ចេតិយង្គណំ បត្វា ចេតិយញ្ច ពោធិញ្ច វន្ទិត្វា គាមសមីបេ ចីវរំ បារុបិត្វា បត្តំ អាទាយ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសតិ។ ឯវំ បវិដ្ឋោ ច លាភី ភិក្ខុ បុញ្ញវា ឧបាសកេហិ សក្កតោ គរុកតោ ឧបដ្ឋាកកុលេ វា បដិក្កមនសាលាយំ វា បដិក្កមិត្វា ឧបាសកេហិ តំ តំ បញ្ហំ បុច្ឆិយមានោ តេសំ បញ្ហាវិស្សជ្ជនេន ធម្មទេសនាវិក្ខេបេន ច តំ មនសិការំ ឆឌ្ឌេត្វា និក្ខមតិ។ វិហារំ អាគតោបិ ភិក្ខូហិ បញ្ហំ បុដ្ឋោ កថេតិ, ធម្មំ ភណតិ, តំ តំ ព្យាបារំ អាបជ្ជតិ។ បច្ឆាភត្តម្បិ បុរិមយាមម្បិ មជ្ឈិមយាមម្បិ ឯវំ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ បបញ្ចេត្វា កាយទុដ្ឋុល្លាភិភូតោ បច្ឆិមយាមេបិ សយតិ, នេវ កម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោតិ។ អយំ វុច្ចតិ "ហរតិ ន បច្ចាហរតី"តិ។

យោ បន ព្យាធិពហុលោ ហោតិ, ភុត្តាហារោ បច្ចូសសមយេ ន សម្មា បរិណមតិ។ បាតោវ ឧដ្ឋាយ យថាវុត្តំ វត្តំ កាតុំ ន សក្កោតិ កម្មដ្ឋានំ វា មនសិ កាតុំ, អញ្ញទត្ថុ យាគុំ វា ភេសជ្ជំ វា ភោជ្ជំ វា ភត្តំ វា បត្ថយមានោ កាលស្សេវ បត្តចីវរមាទាយ គាមំ បវិសតិ។ តត្ថ យាគុំ វា ភេសជ្ជំ វា ភោជ្ជំ វា ភត្តំ វា លទ្ធា បត្តំ នីហរិត្វា ភត្តកិច្ចំ និដ្ឋាបេត្វា បញ្ញត្តាសនេ និសិន្នោ កម្មដ្ឋានំ មនសិ ករិត្វា វិសេសំ បត្វា វា អបត្វា វា វិហារំ អាគន្ត្វា តេនេវ មនសិការេន វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ "បច្ចាហរតិ ន ហរតី"តិ។ ឯទិសា ហិ ភិក្ខូ យាគុំ បិវិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា ពុទ្ធសាសនេ អរហត្តំ បត្តា គណនបថំ វីតិវត្តា, សីហឡទីបេយេវ តេសុ តេសុ គាមេសុ អាសនសាលាយំ តំ អាសនំ នត្ថិ, យត្ថ ភិក្ខូ និសីទិត្វា យាគុំ បិវិត្វា អរហត្តំ អប្បត្តា។

យោ បន បមាទវិហារី ហោតិ និក្ខិត្តធុរោ, សព្ពវត្តានិ ភិន្ទិត្វា បញ្ចវិធចេតោខិលវិនិពន្ធពទ្ធចិត្តោ វិហរន្តោ កម្មដ្ឋានមនសិការមននុយុត្តោ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិត្វា គិហីហិ សទ្ធិំ គិហិបបញ្ចេន បបញ្ចិតោ តុច្ឆកោវ និក្ខមតិ។ អយំ វុច្ចតិ "នេវ ហរតិ ន បច្ចាហរតី"តិ។

យោ បន បាតោវ ឧដ្ឋាយ បុរិមនយេនេវ សព្ពវត្តានិ បរិបូរេត្វា យាវ ភិក្ខាចារវេលា, តាវ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា កម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោតិ។ កម្មដ្ឋានំ នាម ទុវិធំ – សព្ពត្ថកំ បារិហារិយញ្ច។ តត្ថ សព្ពត្ថកំ នាម មេត្តា ច មរណស្សតិ ច។ តញ្ហិ សព្ពត្ថ អត្ថយិតព្ពំ ឥច្ឆិតព្ពន្តិ "សព្ពត្ថក"ន្តិ វុច្ចតិ។ មេត្តា នាម អាវាសាទីសុ សព្ពត្ថ ឥច្ឆិតព្ពា។ អាវាសេសុ ហិ មេត្តាវិហារី ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ហោតិ, តេន ផាសុ អសង្ឃដ្ដោ វិហរតិ។ ទេវតាសុ មេត្តាវិហារី ទេវតាហិ រក្ខិតគោបិតោ សុខំ វិហរតិ។ រាជរាជមហាមត្តាទីសុ មេត្តាវិហារី តេហិ មមាយិតោ សុខំ វិហរតិ។ គាមនិគមាទីសុ មេត្តាវិហារី សព្ពត្ថ ភិក្ខាចរិយាទីសុ មនុស្សេហិ សក្កតោ គរុកតោ សុខំ វិហរតិ។ មរណស្សតិភាវនាយ ជីវិតនិកន្តិំ បហាយ អប្បមត្តោ វិហរតិ។

យំ បន សទា បរិហរិតព្ពំ ចរិយានុកូលេន គហិតំ។ តំ ទសាសុភកសិណានុស្សតីសុ អញ្ញតរំ, ចតុធាតុវវត្ថានមេវ វា, តំ សទា បរិហរិតព្ពតោ រក្ខិតព្ពតោ ភាវេតព្ពតោ ច "បារិហារិយ"ន្តិ វុច្ចតិ, មូលកម្មដ្ឋានន្តិបិ តទេវ។ អត្ថកាមា ហិ កុលបុត្តា សាសនេ

បព្ពជិត្វា ទសបិ វីសម្បិ តឹសម្បិ ចត្តាលីសម្បិ បណ្ណាសម្បិ សតម្បិ ឯកតោ វសន្តា កតិកវត្តំ កត្វា វិហរន្តិ – “អាវុសោ, តុម្ហេ ន ឥណដ្ឋា ន ភយដ្ឋា ន ជីវិកាបកតា បព្ពជិតា, ទុក្ខា មុច្ចិតុកាមា បនេត្ថ បព្ពជិតា។ តស្មា គមនេ ឧប្បន្នកិលេសេ គមនេនេវ និគ្គណ្ហថ, ឋានេ, និសជ្ជាយ, សយនេ ឧប្បន្នកិលេសេ សយនេនេវ និគ្គណ្ហថា”តិ។

តេ ឯវំ កតិកវត្តំ កត្វា ភិក្ខាចារំ គច្ឆន្តា អឌ្ឍុសភឧសភអឌ្ឍគាវុតគាវុតន្តរេសុ បាសាណា ហោន្តិ, តាយ សញ្ញាយ កម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តាវ គច្ឆន្តិ។ សចេ កស្សចិ គមនេ កិលេសោ ឧប្បជ្ជតិ, សោ តត្ថេវ តំ និគ្គណ្ហាតិ។ តថា អសក្កោន្តោ តិដ្ឋតិ, អថស្ស បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តោបិ តិដ្ឋតិ។ សោ “អយំ ភិក្ខុ តុយ្ហំ ឧប្បន្នវិតក្កំ ជានាតិ, អននុច្ឆវិកំ តេ ឯត”ន្តិ អត្តានំ បដិចោទេត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា តត្ថេវ អរិយភូមិំ ឱក្កមតិ។ តថា អសក្កោន្តោ និសីទតិ។ អថស្ស បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តោបិ និសីទតីតិ សោយេវ នយោ។ អរិយភូមិំ ឱក្កមិតុំ អសក្កោន្តោបិ តំ កិលេសំ វិក្ខម្ភេត្វា កម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តោវ គច្ឆតិ, ន កម្មដ្ឋានវិប្បយុត្តេន ចិត្តេន បាទំ ឧទ្ធរតិ។ ឧទ្ធរតិ ចេ, បដិនិវត្តិត្វា បុរិមបទេសំយេវ តិដ្ឋតិ អាលិន្ទកវាសី មហាផុស្សទេវត្ថេរោ វិយ។

សោ កិរ ឯកូនវីសតិវស្សានិ គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេន្តោ ឯវំ វិហាសិ។ មនុស្សាបិ សុទំ អន្តរាមគ្គេ កសន្តា ច វបន្តា ច មទ្ទន្តា ច កម្មានិ ករោន្តា ច ថេរំ តថា គច្ឆន្តំ ទិស្វា “អយំ ថេរោ បុនប្បុនំ និវត្តិត្វា គច្ឆតិ, កិំ នុ ខោ មគ្គមូឡ្ហោ, ឧទាហុ កិញ្ចិ បមុដ្ឋោ”តិ សមុល្លបន្តិ។ សោ តំ អនាទិយិត្វា កម្មដ្ឋានយុត្តចិត្តេនេវ សមណធម្មំ ករោន្តោ វីសតិវស្សព្ភន្តរេ អរហត្តំ បាបុណិ។ អរហត្តប្បត្តទិវសេ ចស្ស ចង្កមនកោដិយំ អធិវត្ថា ទេវតា អង្គុលីហិ ទីបំ ឧជ្ជាលេត្វា អដ្ឋាសិ, ចត្តារោបិ មហារាជានោ សក្កោ ច ទេវានមិន្ទោ ព្រហ្មា ច សហម្បតិ ឧបដ្ឋានំ អាគមិំសុ។ តញ្ច ឱភាសំ ទិស្វា វនវាសីមហាតិស្សត្ថេរោ តំ ទុតិយទិវសេ បុច្ឆិ – “រត្តិភាគេ អាយស្មតោ សន្តិកេ ឱភាសោ អហោសិ, កិំ សោ”តិ? ថេរោ វិក្ខេបំ ករោន្តោ “ឱភាសោ នាម ទីបោភាសោបិ ហោតិ មណិឱភាសោបី”តិ ឯវមាទិមាហ។ សោ “បដិច្ឆាទេថ តុម្ហេ”តិ និពទ្ធោ “អាមា”តិ បដិជានិត្វា អារោចេសិ។

កាឡវល្លិមណ្ឌបវាសីមហានាគត្ថេរោ វិយ ច។ សោបិ កិរ គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេន្តោ “បឋមំ តាវ ភគវតោ មហាបធានំ បូជេស្សាមី”តិ សត្ត វស្សានិ ឋានចង្កមមេវ អធិដ្ឋាសិ, បុន សោឡស វស្សានិ គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ សោ កម្មដ្ឋានយុត្តចិត្តេនេវ បាទំ ឧទ្ធរន្តោ, វិប្បយុត្តេន ចិត្តេន ឧទ្ធដេ បដិនិវត្តន្តោ គាមសមីបំ គន្ត្វា “គាវី នុ បព្ពជិតោ នុ”តិ អាសង្កនីយប្បទេសេ ឋត្វា សង្ឃាដិំ បារុបិត្វា កច្ឆកន្តរតោ ឧទកេន បត្តំ ធោវិត្វា ឧទកគណ្ឌូសំ ករោតិ។ កិំ ការណា? “មា មេ ភិក្ខំ ទាតុំ វា វន្ទិតុំ វា អាគតេ មនុស្សេ ‘ទីឃាយុកា ហោថា’តិ វចនមត្តេនាបិ កម្មដ្ឋានវិក្ខេបោ អហោសី”តិ។ “អជ្ជ, ភន្តេ, កិំ សត្តមី, ឧទាហុ អដ្ឋមី”តិ ទិវសំ បុច្ឆិតោ ឧទកំ គិលិត្វា អារោចេតិ។ សចេ ទិវសបុច្ឆកា ន ហោន្តិ, និក្ខមនវេលាយំ គាមទ្វារេ និដ្ឋុភិត្វាវ យាតិ។

សីហឡទីបេ កលម្ពតិត្ថវិហារេ វស្សូបគតា បញ្ញាស ភិក្ខូ វិយ ច។ តេ កិរ វស្សូបនាយិកឧបោសថទិវសេ កតិកវត្តំ អកំសុ – “អរហត្តំ អប្បត្វា ន អញ្ញមញ្ញំ អាលបិស្សាមា”តិ។ គាមញ្ច បិណ្ឌាយ បវិសន្តា គាមទ្វារេ ឧទកគណ្ឌូសំ កត្វា បវិសិំសុ, ទិវសេ បុច្ឆិតេ

ឧទកំ គិលិត្វា អារោចេសុំ, អបុច្ឆិតេ គាមទ្វារេ និដ្ឋុភិត្វា វិហារំ អាគមិំសុ ។ តត្ថ មនុស្សា និដ្ឋុភនដ្ឋានំ ទិស្វា ជានិំសុ – "អជ្ជ ឯកោ អាគតោ, អជ្ជ ទ្វេ"តិ ។ ឯវញ្ច ចិន្តេសុំ – "កិំ នុ ខោ ឯតេ អម្ហេហេវ សទ្ធិំ ន សល្លបន្តិ, ឧទាហុ អញ្ញមញ្ញម្បិ, យទិ អញ្ញមញ្ញម្បិ ន សល្លបន្តិ, អទ្ធា វិវាទជាតា ភវិស្សន្តិ, ហន្ទ នេសំ អញ្ញមញ្ញំ ខមាបេស្សាមា"តិ ។ សព្វេ វិហារំ អគមិំសុ ។ តត្ថ បញ្ញាសាយ ភិក្ខូសុ វស្សំ ឧបគតេសុ ទ្វេ ភិក្ខូ ឯកោកាសេ នាទ្ទសំសុ ។ តតោ តេសុ ឯកោ ចក្ខុមា បុរិសោ, សោ ឯវមាហ – "ន, ភោ, កលហការកានំ វសនោកាសោ ឦទិសោ ហោតិ, សុសម្មដ្ឋំ ចេតិយង្គណំ ពោធិយង្គណំ, សុនិក្ខិត្តា សម្មជ្ជនិយោ, សូបដ្ឋបិតំ បានីយបរិភោជនីយ"ន្តិ, តេ តតោ និវត្តា ។ តេបិ ភិក្ខូ អន្តោតេមាសេយេវ វិបស្សនំ អារភិត្វា អរហត្តំ បត្វា មហាបវារណាយ វិសុទ្ធិបវារណំ បវារេសុំ ។

ឯវំ កាឡវល្លិមណ្ឌបវាសី មហានាគត្ថេរោ វិយ គលម្ពតិត្ថវិហារេ វស្សូបគតា ភិក្ខូ វិយ ច កម្មដ្ឋានយុត្តេនេវ ចិត្តេន បាទំ ឧទ្ធរន្តោ គាមសមីបំ គន្ត្វា ឧទកគណ្ឌុសំ កត្វា វីថិយោ សល្លក្ខេត្វា យត្ថ សុរាសោណ្ឌធុត្តាទយោ កលហការកា ចណ្ឌហត្ថិអស្សាទយោ វា នត្ថិ, តំ វីថិំ បដិបជ្ជតិ ។ តត្ថ ច បិណ្ឌាយ ចរន្តោ ន តុរិតតុរិតោ ជវេន គច្ឆតិ, ជវនបិណ្ឌបាតិកធុតង្គំ នាម នត្ថិ, វិសមភូមិភាគប្បត្តំ បន ឧទកសកដំ វិយ និច្ចលោ ហុត្វា គច្ឆតិ ។ អនុឃរំ បវិដ្ឋោ ច ទាតុកាមំ វា អទាតុកាមំ វា សល្លក្ខេត្វា តទនុរូបំ កាលំ អាគមេន្តោ ភិក្ខំ គហេត្វា បតិរូបេ ឱកាសេ និសីទិត្វា កម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តោ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញំ ឧបដ្ឋបេត្វា អក្ខព្ភញ្ជនវណាលេបនបុត្តមំសូបមាវសេន បច្ចវេក្ខន្តោ អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ អាហារំ អាហារេតិ នេវ ទវាយ ន មទាយ...បេ... ភុត្វាវី ច ឧទកកិច្ចំ កត្វា មុហុត្តំ ភត្តកិលមថំ បដិប្បស្សម្ភេត្វា យថា បុរេភត្តំ, ឯវំ បច្ឆាភត្តំ, បុរិមយាមំ បច្ឆិមយាមញ្ច កម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ "ហរតិ ច បច្ចាហរតិ ចា"តិ ។ ឯវមេតំ ហរណបច្ចាហរណំ គតបច្ចាគតវត្តន្តិ វុច្ចតិ ។

ឯវំ បូរេន្តោ យទិ ឧបនិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ, បឋមវយេ ឯវ អរហត្តំ បាបុណាតិ ។ នោ ចេ បឋមវយេ បាបុណាតិ, អថ មជ្ឈិមវយេ បាបុណាតិ ។ នោ ចេ មជ្ឈិមវយេ បាបុណាតិ, អថ មរណសមយេ បាបុណាតិ ។ នោ ចេ មរណសមយេ បាបុណាតិ, អថ ទេវបុត្តោ ហុត្វា បាបុណាតិ ។ នោ ចេ ទេវបុត្តោ ហុត្វា បាបុណាតិ, អថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា បរិនិព្ពាតិ ។ នោ ចេ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា បរិនិព្ពាតិ, អថ ពុទ្ធានំ សម្មុខីភាវេ ខិប្បាភិញ្ញោ ហោតិ សេយ្យថាបិ ថេរោ ពាហិយោ, មហាបញ្ញោ វា ហោតិ សេយ្យថាបិ ថេរោ សារិបុត្តោតិ ។

អយំ បន បច្ចេកពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ បព្ពជិត្វា អារញ្ញកោ ហុត្វា វីសតិ វស្សសហស្សានិ ឯវំ គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេត្វា កាលំ កត្វា កាមាវចរទេវលោកេ ឧប្បជ្ជិ ។ តតោ ចវិត្វា ពារាណសិរញ្ញោ អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិម្ហិ បដិសន្ធិំ អគ្គហេសិ ។ កុសលា ឥត្ថិយោ តទហេវ គព្ភសណ្ឋានំ ជានន្តិ ។ សា ច តាសំ អញ្ញតរា, តស្មា ឯសាបិ តំ គព្ភបតិដ្ឋានំ រញ្ញោ និវេទេសិ ។ ធម្មតា ឯសា, យំ បុញ្ញវន្តេ សត្តេ គព្ភេ ឧប្បន្នេ មាតុគាមោ គព្ភបរិហារំ លភតិ ។ តស្មា រាជា តស្សា គព្ភបរិហារំ អទាសិ ។ សា តតោ បភុតិ នាច្ចុណ្ហំ កិញ្ចិ អជ្ឈោហរិតុំ លភតិ, នាតិសីតំ នាច្ចម្ពិលំ នាតិលោណំ នាតិកដុកំ នាតិតិត្តកំ ។ អច្ចុណ្ហេ ហិ មាតរា អជ្ឈោហដេ គព្ភស្ស លោហកុម្ភិវាសោ វិយ ហោតិ, អតិសីតេ លោកន្តរិកវាសោ វិយ, អច្ចម្ពិលលោណកដុកតិត្តកេសុ ភុត្តេសុ សត្ថេន ផាលេត្វា អម្ពិលាទីហិ សិត្តានិ វិយ ទារកស្ស អង្គានិ តិព្ពវេទនានិ ហោន្តិ ។ អតិចង្កមនដ្ឋាននិសជ្ជសយនតោបិ នំ និវារេន្តិ "កុច្ឆិគតស្ស សញ្ចាលនទុក្ខំ មា អហោសី"តិ ។

មុទុកត្ថរណត្ថតាយ ភូមិយា ចង្កមនាទីនិ មត្តាយ កាតុំ លភតិ, វណ្ណគន្ធាទិសម្បត្តិំ សាទុំ សប្បាយំ អន្នបានំ ភុញ្ជិតុំ លភតិ. បរិគ្គហេត្វា ច តំ ចង្កមាបេត្តិ និសីទាបេត្តិ ឧដ្ឋាបេត្តិ.

សា ឯវំ បរិហរិយមានា គព្ភបរិបាកកាលេ សូតិឃរំ បវិសិត្វា បច្ចូសសមយេ បុត្តំ វិជាយិ បក្កតេលមក្ខិតមនោសិលាបិណ្ឌិសទិសំ ធញ្ញបុញ្ញលក្ខណូបេតំ. តទា តំ បញ្ចមទិវសេ អលង្កតបដិយត្តំ រញ្ញោ ទស្សេសុំ, រាជា តុដ្ឋោ ឆសដ្ឋិយា ធាតីហិ ឧបដ្ឋាបេសិ. សោ សព្ពសម្បត្តីហិ វឌ្ឍមានោ នចិរស្សេវ វិញ្ញុតំ បាបុណិ. សោឡសវស្សុទ្ទេសិកំ តំ រាជា រជ្ជេន អភិសិញ្ចិ, វិវិធនាដកាហិ ច ឧបដ្ឋាបេសិ. អភិសិត្តោ រាជបុត្តោ រជ្ជំ ការេសិ នាមេន ព្រហ្មទត្តោ, សកលជម្ពុទីបេ វីសតិយា នគរសហស្សេសុ. ជម្ពុទីបេ កិរ បុព្ពេ ចតុរាសីតិ នគរសហស្សានិ អហេសុំ, តានិ បរិហាយន្តានិ សដ្ឋិ អហេសុំ, តតោ បរិហាយន្តានិ ចត្តាលីសំ, សព្ពបរិហាយនកាលេ បន វីសតិសហស្សានិ ហោន្តិ. អយញ្ច ព្រហ្មទត្តោ សព្ពបរិហាយនកាលេ ឧប្បជ្ជិ, តេនស្ស វីសតិ នគរសហស្សានិ អហេសុំ វីសតិ បាសាទសហស្សានិ, វីសតិ ហត្ថិសហស្សានិ, វីសតិ អស្សសហស្សានិ, វីសតិ រថសហស្សានិ, វីសតិ បត្តិសហស្សានិ, វីសតិ ឥត្ថិសហស្សានិ ឱរោធា ច នាដកិត្ថិយោ ច, វីសតិ អមច្ចសហស្សានិ.

សោ មហារជ្ជំ ការយមានោយេវ កសិណបរិកម្មំ កត្វា បញ្ច អភិញ្ញាយោ, អដ្ឋ សមាបត្តិយោ ច និព្វត្តេសិ. យស្មា បន អភិសិត្តរញ្ញោ នាម អវស្សំ អដ្ដករណេ និសីទិតព្វំ, តស្មា ឯកទិវសំ បគេវ បាតរាសំ ភុញ្ជិត្វា វិនិច្ឆយដ្ឋានេ និសីទិ. តត្ថ ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទំ អកំសុ, សោ “អយំ សទ្ទោ សមាបត្តិយា ឧបក្កិលេសោ”តិ បាសាទតលំ អភិរុហិត្វា “សមាបត្តិំ អប្បេមី”តិ និសិន្នោ នាសក្ខិ អប្បេតុំ រជ្ជវិក្ខេបេន សមាបត្តិ បរិហីនា. តតោ ចិន្តេសិ – “កិំ រជ្ជំ វរំ, ឧទាហុ សមណធម្មោ”តិ? តតោ “រជ្ជសុខំ បរិត្តំ អនេកាទីនវំ, សមណធម្មសុខំ បន វិបុលំ អនេកានិសំសំ ឧត្តមបុរិសេហិ សេវិតព្វំ”តិ ញត្វា អញ្ញតរំ អមច្ចំ អាណាបេសិ “ឥមំ រជ្ជំ ធម្មេន សមេន អនុសាស, មា ខោ អធម្មការំ ការេសី”តិ សព្ពំ តស្ស និយ្យាតេត្វា បាសាទំ អភិរុហិត្វា សមាបត្តិសុខេន វីតិនាមេសិ, ន កោចិ ឧបសង្កមិតុំ លភតិ អញ្ញត្រ មុខធោវនទន្តកដ្ឋទាយកភត្តនីហារកាទីហិ.

តតោ អឌ្ឍមាសមត្តេ វីតិក្កន្តេ មហេសី បុច្ឆិ – “រាជា ឧយ្យានគមនពលទស្សននាដកាទីសុ កត្ថចិ ន ទិស្សតិ, ក្វហិ គតោ”តិ? តស្សា តមត្ថំ អារោចេសុំ. សា អមច្ចស្ស បាហេសិ – “រជ្ជេ បដិច្ឆិតេ អហម្បិ បដិច្ឆិតា ហោមិ, ឯតុ មយា សទ្ធិំ សំវាសំ កប្បេតូ”តិ. សោ ឧភោ កណ្ណេ បិទហិត្វា “អសវនីយមេត”ន្តិ បដិក្ខិបិ. សា បុនបិ ឆក្ខត្តុំ បេសេត្វា អតិច្ឆមានា សន្តជ្ជាបេសិ “យទិ ន ករោសិ, ឋានាបិ តំ ចាវេមិ, ជីវិតាបិ តំ វោរោបេមី”តិ. សោ ភីតោ “មាតុគាមា នាម ទឡ្ហនិច្ឆយា, កទាចិ ឯវម្បិ ការាបេយ្យា”តិ. ឯកទិវសំ រហោ គន្ត្វា តាយ សទ្ធិំ សិរិសយនេ សំវាសំ កប្បេសិ. សា បុញ្ញវតី សុខសម្ផស្សា, សោ តស្សា សម្ផស្សរាគេន រត្តោ តត្ថ អភិក្ខណំ សង្កិតសង្កិតោវ អគមាសិ. អនុក្កមេន អត្តនោ ឃរសាមិកោ វិយ និព្ពិសង្កោ បវិសិតុមារទ្ធោ.

តតោ រាជមនុស្សា តំ បវត្តិំ រញ្ញោ អារោចេសុំ. រាជា ន សទ្ទហតិ. ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ អារោចេសុំ, តតោ រាជា និលីនោ សយមេវ ទិស្វា សព្ពេ អមច្ចេ សន្និបាតាបេត្វា អារោចេសិ. តេ “អយំ រាជាបរាធិកោ ហត្ថច្ឆេទំ អរហតិ, បាទច្ឆេទំ អរហតី”តិ យាវ សូលេ

ឧត្តាសតំ, តាត សត្តាកមុការលោតិ តិដ្ឋិសិស្សុ។ រាជា “ឥមស្ស ចសចាត្ថតចាញ្ញអទេត មឃ្យាចិហិសា ឧបជ្ជេយ្យ, ឌីចិតា វេចារាបវេត បិលោតិបិវេតា កវេចយ្យ, ឆតហរលោ អឌិន្នាទានំ កវេចយ្យ, អលំ ឥចន្ទបេហិ ករោហិ, ព្ទមំ មម រជ្ជា តិក្កច្ឆា”តិ អាហ។ អមច្ចា តំ

តិត្ថឹសយំ អក់សុ។ សោ អត្តនោ ឆតសារេច្ឆា បុត្តទារេច្ឆា ករោហិត្វា បរចិសយំ អកមាសិ។ តត្ថ រាជា សុត្វា “កិំ អាគតោសី”តិ បុច្ឆិ។ “ទេវ, ព្ទន្នាយមិ តំ ឧបដ្ឋាតុ”ន្តិ។ សោ តំ សម្បដិច្ឆិ។ អមច្ចា ពតិបិហច្ចមេត លទ្ធចិស្សាសោ តំ រាជានំ ឥតនទោន – “មហារាជ , អមក្កិកំ មដ៊ំ

បស្សាមិ, តំ លានទេន្តា តត្តី”តិ។ រាជា “កិំ ឥតំ ឧបជ្ជេល្លតុការយោ កលាតី”តិ ត សុលាតិ។ សោ អត្តនំ លកិត្វា បុតបិ សុដ្ឋុ តនំ ចណ្ណិត្វា

អទោនោ។ រាជា “កិំ ឥត”ន្តិ បុច្ឆិ។ “ជាទោលិសិរជ្ជំ, ទេវា”តិ។ រាជា “កិំ មំ ទេត្វា មាទេតុការយាសី”តិ អាហ។ សោ “មា, ទេវ, ឥចំ អចន,

ឃនំ ត សដ្ឋហសិ, មតុស្ស បេមេហី”តិ។ សោ មតុស្ស បេមេសិ។ តេ កន្ត្វា កោបុទំ លាហិត្វា រញ្ញោ សមតយទេ ឋដ្ឋហិសុ។

រាជា ឌិស្វា “កិស្ស អាកតត្វា”តិ បុច្ឆិ។ “ទោរា មយំ, មហារាជា”តិ។ រាជា តេសំ ឆតំ ទាបេត្វា “មា បុត ឥចំ អកត្វា”តិ ឪចទិត្វា

ចិស្សជ្ជេសិ។ តេ អាកត្វា តស្ស រញ្ញោ អារោចេសុំ។ សោ បុតបិ ឌ្ចតិកត្តំ តថេច ចិមំសិត្វា “សីលវា រាជា”តិ ចតុរង្គិនិំ សេនំ សន្នយ្ហិត្វា

សីមន្តរេ ឥកំ តករំ ឧបកម្ម តត្ថ អមច្ចស្ស បិសេហសិ “តករំ វា មេ ទេហិ, យុទ្ធំ វា”តិ។ សោ ព្រហ្មទត្តស្ស រញ្ញោ តមត្ថំ អារោចាបេសិ –

“អាលាបេតុ, ទេវ, ‘កិំ យុជ្ឈាមិ, ឧទាហុ តករំ ទេមី’”តិ។ រាជា “ត យុជ្ឈិតព្ពំ, តករំ ទត្វា ព្ទឆាកច្ឆា”តិ បេសេសិ។ សោ តថា អកាសិ។

បដិរាជាបិ តំ តករំ ករោហិត្វា អចសេសតករេសុបិ តថេច ទូតំ បេសេសិ។ តេបិ អមច្ចា តថេច ព្រហ្មទត្តស្ស អារោចេត្វា តេត “ត

យុជ្ឈិតព្ពំ, ព្ទឆាកន្តព្ពា”ន្តិ ចុត្តា ជាទោលិសិ អាកមំសុ។

តទោ អមច្ចា ព្រហ្មទត្តំ អាហំសុ – “មហារាជ, តេត សហ យុជ្ឈាមា”តិ។ រាជា “មម បិលោតិបិវេតា កចិស្សតី”តិ ចារេសិ។ អមច្ចា “មយំ,

មហារាជ, តំ ឌីចក្កាហំ ករោហិត្វា ព្ទតេឆច អាតេស្សាមា”តិ តាតាឧបាយេហិ រាជានំ សញ្ញាបេត្វា “ឥហិ, មហារាជា”តិ កត្តុមារទ្ធា។ រាជា

“សចេ សត្តមារលាបញ្ហោលចិលុប្បតកម្មំ ត ករោថ, កច្ឆាមី”តិ កលាតិ។ អមច្ចា “ត, ទេវ, ករោម, កយំ ទស្សេត្វា បលាបេមា”តិ

ចតុរង្គិនិំ សេនំ សន្នយ្ហិត្វា ឃដេសុ ឌីបេ បក្កិបិត្វា រត្តិំ កច្ឆិសុ។ បដិរាជា តំ ឌិចសំ ជាទោលិសមីបេ តករំ ករោហិត្វា ព្ទទាតិ កិត្តិ រត្តិំ

សន្នាហំ មោចាបេត្វា បមត្តោ តិទ្ទំ ឧក្កមិ សទ្ធិំ ពលកាយេន។ តទោ អមច្ចា ព្រហ្មទត្តរាជានំ អាទាយ បដិរញ្ញោ លទ្ធាចារំ កន្ត្វា

សព្ទឃដេហិ ឌីបេ តីហរាបេត្វា ឥកបជ្ជោតំ កត្វា ឧក្កុដ្ឋិំ អក់សុ។ បដិរញ្ញោ អមច្ចា មហាពលកាយំ ឌិស្វា ភីតោ អត្តនោ រាជានំ

ឧបសង្កមិត្វា “ឧដ្ឋេហិ អមក្កិកំ មដ៊ំ លាទាហី”តិ មហាសទ្ទំ អកាសិ។ តថា ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ។ បដិរាជា តេត សទ្ទេត បដិពុជ្ឈិត្វា កយំ

សន្តាសំ អាបជ្ជិ។ ឧក្កុដ្ឋិសតានិ បចត្តិំសុ។ សោ “បរទេវំ សដ្ឋហិត្វា អមិត្តហត្ថំ បត្តាមី”តិ សព្ពរត្តិំ តំ តំ ចិប្បលបិត្វា ទុតិយឌិចសេ

“ឆម្ពុកោ រាជា, ឧបទោសំ ត ករេយ្យ កន្ត្វា លមាបេមី”តិ ចិន្តេត្វា រាជានំ ឧបសង្កមិត្វា ជណ្ណុកេហិ បតិដ្ឋហិត្វា “លម, មហារាជ, មយ្ហំ

អបរាធ”ន្តិ អាហ។ រាជា តំ ឪចទិត្វា “ឧដ្ឋេហិ, លមាមិ តេ”តិ អាហ។ សោ រញ្ញោ ឥចំ ចុត្តមត្តេមេច បរមស្សាសប្បត្តោ អទោហសិ។

ជាទោលិសិរញ្ញោ សមីបេមេច ជតបទេ រជ្ជំ លកិ។ តេ អញ្ញមញ្ញំ សហាយកា អទេហសុំ។

អថ ព្រហ្មទត្តោ ទ្វេបិ សេនា សមោធានេត្វា ឥកតោ ឋិតា ឌិស្វា “មមេចេកស្ស ចិត្តានុរក្ខណាយ អហុំ មហាជនកាយេ ខុទ្ទកមក្ខិកាយ

បិចនមត្តម្បិ លោហិតពិន្ទុ ត ឧប្បន្នំ, អហោ សាធុ, អហោ សុដ្ឋុ, សព្ពេ សត្តា សុខិតា ហោន្តុ, អវេរា ហោន្តុ, អព្យាបជ្ជា ហោន្តុ”តិ

ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨫᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᩮᩅ ᨷᩣᨴᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥᨬᩣᨱᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨽᩪᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩥ᪨ ᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩈᩩᨡᩮᨶ ᩈᩩᨡᩥᨲᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᨷᨱᩥᨷᩣᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ – “ᨿᩣᨶᨠᩣᩃᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩅᩥᨩᩥᨲᨻᩃᨠᩣᨿᩔ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨷᩁᩣᨩᩥᨲᨻᩃᨠᩣᨿᩔ ᨽᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨻ᩠ᨻᨿᩮᩣ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᨱᩮ, ᩁᩣᨩᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨠᩥᩴ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᨽᨱᨲᩥ, ᨶ ᩑᨴᩥᩈᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᨠᩦᨴᩥᩈᩣ, ᨽᨱᩮ, ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ”ᨲᩥ? “ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨶᩣᨾ ᨴ᩠ᩅᨦ᩠ᨣᩩᩃᨠᩮᩈᨾᩔᩩ ᩋᨭ᩠ᨮᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩈᩦᩈᩴ ᨷᩁᩣᨾᩈᩥ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᨣᩥᩉᩥᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᩥ, ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩅᩮᩈᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨴ᩠ᩅᨦ᩠ᨣᩩᩃᨠᩮᩈᨾᩔᩩ ᩋᨭ᩠ᨮᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩔᩈᨲᩥᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨲᩮᩣ ᩅᩮᩉᩣᩈᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨴᩩᨾᨷᩩᨷ᩠ᨹᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩥᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨠᨳᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᨲᩮᩣ ᩋᩔ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨫᩣᨶᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩅᩥᨷᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨴᩣᨶᨣᩣᨳᨬ᩠ᨧ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᨣᩣᨳᨬ᩠ᨧ ᩍᨾᩴᨿᩮᩅ ᨣᩣᨳᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᨽᩪᨲᩮᩈᩩ ᨶᩥᨵᩣᨿ ᨴᨱ᩠ᨯ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩪᨲᩥ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩮᩈᩩ᪨ ᨽᩪᨲᩮᩈᩪᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ , ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨷᨶ ᩁᨲᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾ᪨ ᨶᩥᨵᩣᨿᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨾᨶᩮᩣᨴᨱ᩠ᨯᩴ, ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩦᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ, ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᨿᨲᩦᨲᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ, ᨻᩣᨵᩮᨲᩥ ᩋᨶᨿᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨷᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᨬ᩠ᨧ᪨ ᨷᩉᩁᨱᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ, ᨲᩴ ᨶᩥᨵᩣᨿᩣᨲᩥᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩥᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᩥᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᨾ᩠ᨷᩦᨲᩥ ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩑᨠᨾ᩠ᨷᩥ᪨ ᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨽᩪᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨶ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨾᩥᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲᩕᨩᩮᩣ, ᨡᩮᨲ᩠ᨲᨩᩮᩣ, ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩮᩣ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩍᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩈᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩉᩣᨿᩴ ᨷᨶ ᩍᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩑᨲᩴ᪨

ᩑᨠᩮᩣᨲᩥ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ, ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨷᩉᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩥᨣᨲᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ᪨ ᩈᨾᨱᩈᩉᩔᩔᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᩣ ᨣᩥᩉᩥᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩔ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ᪨

“ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨴᩦᨥᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶᩈᩴᩈᩁᩴ;

ᩍᨲ᩠ᨳᨽᩣᩅᨬ᩠ᨬᨳᩣᨽᩣᩅᩴ, ᩈᩴᩈᩣᩁᩴ ᨶᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᩑᨲᨾᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩴ;

ᩅᩦᨲᨲᨱ᩠ᩉᩮᩣ ᩋᨶᩣᨴᩣᨶᩮᩣ, ᩈᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᩁᩥᨻ᩠ᨻᨩᩮ”ᨲᩥ᪨ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᪁᪅, ᪁᪀᪅; ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪁᪉᪁; ᨧᩪᩊᨶᩥ᪨ ᨷᩣᩁᩣᨿᨶᩣᨶᩩᨣᩦᨲᩥᨣᩣᨳᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ ᪁᪀᪇) –

ᩑᩅᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨷᩉᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩣᩔ ᨷᩉᩦᨶᩣ ᩏᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨾᩪᩃᩣ ᨲᩣᩃᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨲᩣ ᩋᨶᨽᩣᩅᨠᨲᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩥᨣᨲᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ᪨ ᩋᨶᩣᨧᩁᩥᨿᨠᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨽᩪ ᩈᩣᨾᩴᨿᩮᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩑᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ

ចរតិ យា តាយ អដ្ឋ ចរិយាយោ វេទិតព្ពា – បណិធិសម្បន្នានំ ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ ឥរិយាបថចរិយា, ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារានំ អជ្ឈត្តិកាយតនេសុ អាយតនចរិយា, អប្បមាទវិហារីនំ ចតូសុ សតិបដ្ឋានេសុ សតិចរិយា, អធិចិត្តមនុយុត្តានំ ចតូសុ ឈានេសុ ឈានចរិយា, ពុទ្ធិសម្បន្នានំ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ ញាណចរិយា, សម្មាបដិបន្នានំ ចតូសុ អរិយមគ្គេសុ មគ្គចរិយា, អធិគតប្ផលានំ ចតូសុ សាមញ្ញផលេសុ បត្តិចរិយា, តិណ្ណំ ពុទ្ធានំ សព្ពសត្តេសុ លោកត្ថចរិយា, តត្ថ បទេសតោ បច្ចេកពុទ្ធពុទ្ធសាវកានន្តិ។ យថាហ – "ចរិយាតិ អដ្ឋ ចរិយាយោ ឥរិយាបថចរិយា"តិ (បដិ· ម· ១·១៩៧; ៣·២៨) វិត្ថារោ។ តាហិ ចរិយាហិ សមន្នាគតោ ភវេយ្យាតិ អត្ថោ។ អថ វា យា តាយ អធិមុច្ចន្តោ សទ្ធាយ ចរតិ, បគ្គណ្ហន្តោ វីរិយេន ចរតិ, ឧបដ្ឋហន្តោ សតិយា ចរតិ, អវិក្ខិត្តោ សមាធិនា ចរតិ, បជានន្តោ បញ្ញាយ ចរតិ, វិជានន្តោ វិញ្ញាណេន ចរតិ, ឯវំ បដិបន្នស្ស កុសលា ធម្មា អាយតន្តីតិ អាយតនចរិយាយ ចរតិ, ឯវំ បដិបន្នោ វិសេសំ អធិគច្ឆតីតិ វិសេសចរិយាយ ចរតីតិ (បដិ· ម· ១·១៩៧; ៣·២៨) ឯវំ អបរាបិ អដ្ឋ ចរិយាយោ វុត្តា, តាហិបិ សមន្នាគតោ ភវេយ្យាតិ អត្ថោ។ ខគ្គវិសាណកប្បោតិ ឯត្ថ ខគ្គវិសាណំ នាម ខគ្គមិគសិង្គំ។ កប្ប-សទ្ទស្ស អត្ថំ វិត្ថារតោ មង្គលសុត្តវណ្ណនាយំ បកាសយិស្សាម, ឥធ បនាយំ "សត្ថុកប្បេន វត, ភោ, កិរ សាវកេន សទ្ធិំ មន្តយមានា"តិ ឯវមាទីសុ (ម· និ· ១·២៦០) វិយ បដិភាគោ វេទិតព្ពោ។ ខគ្គវិសាណកប្បោតិ ខគ្គវិសាណសទិសោតិ វុត្តំ ហោតិ។ អយំ តាវេត្ថ បទតោ អត្ថវណ្ណនា។

អធិប្បាយានុសន្ធិតោ បន ឯវំ វេទិតព្ពោ – យ្វាយំ វុត្តប្បការោ ទណ្ឌោ ភូតេសុ បវត្តិយមានោ អហិតោ ហោតិ, តំ តេសុ អប្បវត្តនេន តប្បដិបក្ខភូតាយ មេត្តាយ បរហិតូបសំហារេន ច សព្ពេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌំ, និហិតទណ្ឌត្តា ឯវ ច យថា អនិហិតទណ្ឌា សត្តា ភូតានិ ទណ្ឌេន វា សត្ថេន វា បាណិនា វា លេឌ្ឌុនា វា វិហេឋយន្តិ, តថា អវិហេឋយំ, អញ្ញតរម្បិ តេសំ ឥមំ មេត្តាកម្មដ្ឋានមាគម្ម យមេវ តត្ថ វេទនាគតំ សញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណគតំ តញ្ច តទនុសារេនេវ តទញ្ញញ្ច សង្ខារគតំ វិបស្សិត្វា ឥមំ បច្ចេកពោធិំ អធិគតោម្ហីតិ អយំ តាវ អធិប្បាយោ។

អយំ បន អនុសន្ធិ – ឯវំ វុត្តេ តេ អមច្ចា អាហំសុ – "ឥទានិ, ភន្តេ, កុហិំ គច្ឆថា"តិ? តតោ តេន "បុព្ពេ បច្ចេកពុទ្ធា កត្ថ វសន្តី"តិ អាវជ្ជេត្វា ញត្វា "គន្ធមាទនបព្ពតេ"តិ វុត្តេ បុន អាហំសុ – "អម្ហេ ទានិ, ភន្តេ, បជហថ ន ឥច្ឆថា"តិ។ អថ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ អាហ "ន បុត្តមិច្ឆេយ្យា"តិ សព្ពំ។ តត្រាធិប្បាយោ – អហំ ឥទានិ អត្រជាទីសុ យំកិញ្ចិ បុត្តម្បិ ន ឥច្ឆេយ្យំ, កុតោ បន តុម្ហាទិសំ សហាយំ។ តស្មា តុម្ហេសុបិ យោ មយា យថា សទ្ធិំ គន្តុំ មាទិសោ វា ហោតុំ ឥច្ឆតិ, សោ ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។ អថ វា តេហិ "អម្ហេ ទានិ, ភន្តេ, បជហថ ន ឥច្ឆថា"តិ វុត្តេ សោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ "ន បុត្តមិច្ឆេយ្យ កុតោ សហាយ"ន្តិ វត្វា អត្តនោ យថាវុត្តេនត្ថេន ឯកចរិយាយ គុណំ ទិស្វា បមុទិតោ បីតិសោមនស្សជាតោ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ – "ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ"តិ។ ឯវំ វត្វា បេក្ខមានស្សេវ មហាជនស្ស អាកាសេ ឧប្បតិត្វា គន្ធមាទនំ អគមាសិ។

គន្ធមាទនោ នាម ហិមវតិ ចូឡកាឡបព្ពតំ មហាកាឡបព្ពតំ នាគបលិវេឋនំ ចន្ទគព្ភំ សូរិយគព្ភំ សុវណ្ណបស្សំ ហិមវន្តបព្ពតន្តិ សត្ត

បព្ពតេ អតិក្កម្ម ហោតិ។ តត្ថ នន្ទមូលកំ នាម បព្ភារំ បច្ចេកពុទ្ធានំ វសនោកាសោ, តិស្សោ ច គុហាយោ – សុវណ្ណគុហា, មណិគុហា, រជតគុហាតិ ។ តត្ថ មណិគុហាទ្វារេ មញ្ជូសកោ នាម រុក្ខោ យោជនំ ឧព្ពេធេន, យោជនំ វិត្ថារេន, សោ យត្តកានិ ឧទកេ វា ថលេ វា បុប្ផានិ, សព្ពានិ តានិ បុប្ផយតិ, វិសេសេន បច្ចេកពុទ្ធាគមនទិវសេ។ តស្សូបរិតោ សព្ពរតនមាឡោ ហោតិ។ តត្ថ សម្មជ្ជនកវាតោ កចវរំ ឆឌ្ឌេតិ, សមករណវាតោ សព្ពរតនមយំ វាលិកំ សមំ ករោតិ, សិញ្ចនកវាតោ អនោតត្តទហតោ អានេត្វា ឧទកំ សិញ្ចតិ, សុគន្ធករណវាតោ ហិមវន្តតោ សព្ពេសំ សុគន្ធរុក្ខានំ គន្ធេ អានេតិ, ឱចិនកវាតោ បុប្ផានិ ឱចិនិត្វា បាតេតិ, សន្ថរកវាតោ សព្ពត្ថ សន្ថរតិ។ សទា បញ្ញត្តានេវ ចេត្ថ អាសនានិ ហោន្តិ, យេសុ បច្ចេកពុទ្ធុប្បាទទិវសេ, ឧបោសថទិវសេ ច សព្ពេ បច្ចេកពុទ្ធា សន្និបតិត្វា និសីទន្តិ។ អយំ តត្ថ បកតិ។ អយំ បច្ចេកពុទ្ធោ តត្ថ គន្ត្វា បញ្ញត្តាសនេ និសីទតិ។ តតោ សចេ តស្មិំ កាលេ អញ្ញេបិ បច្ចេកពុទ្ធា វិជ្ជន្តិ, តេបិ តង្ខណំយេវ សន្និបតិត្វា បញ្ញត្តាសនេសុ និសីទន្តិ។ និសីទិត្វា ច កិញ្ចិទេវ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋហន្តិ។ តតោ សង្ឃត្ថេរោ អធុនាគតបច្ចេកពុទ្ធំ សព្ពេសំ អនុមោទនត្ថាយ "កថមធិគត"ន្តិ កម្មដ្ឋានំ បុច្ឆតិ, តទាបិ សោ តមេវ អត្តនោ ឧទានព្យាករណគាថំ ភាសតិ។ បុន ភគវាបិ អាយស្មតា អានន្ទេន បុដ្ឋោ តមេវ គាថំ ភាសតិ។ អានន្ទោបិ សង្គីតិយន្តិ ឯវំ ឯកេកា គាថា បច្ចេកសម្ពោធិអភិសម្ពុទ្ធដ្ឋានេ, មញ្ជូសកមាឡេ, អានន្ទេន បុដ្ឋកាលេ, សង្គីតិយន្តិ ចតុក្ខត្តុំ ភាសិតា ហោតីតិ។

បឋមគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣៨។ សំសគ្គជាតស្សាតិ គាថា កា ឧប្បត្តិ? អយម្បិ បច្ចេកពោធិសត្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ វីសតិ វស្សសហស្សានិ បុរិមនយេនេវ សមណធម្មំ ករោន្តោ កសិណបរិកម្មំ កត្វា បឋមំ ឈានំ និព្ពត្តេត្វា នាមរូបំ វវត្ថបេត្វា លក្ខណសម្មសនំ កត្វា អរិយមគ្គំ អនធិគម្ម ព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តិ។ សោ តតោ ចុតោ ពារាណសិរញ្ញោ អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិម្ហិ ឧប្បជ្ជិត្វា បុរិមនយេនេវ វឌ្ឍមានោ យតោ បភុតិ "អយំ ឥត្ថី, អយំ បុរិសោ"តិ វិសេសំ អញ្ញាសិ។ តតោ បដ្ឋាយ ឥត្ថីនំ ហត្ថេ ន រមតិ , ឧច្ឆាទននហាបនមណ្ឌនាទិមត្តម្បិ ន សាទិយតិ។ តំ បុរិសា ឯវ បោសេន្តិ, ថញ្ញបាយនកាលេ ធាតិយោ កញ្ចុកំ បដិមុញ្ចិត្វា បុរិសវេសេន ថញ្ញំ បាយេន្តិ។ សោ ឥត្ថីនំ គន្ធំ ឃាយិត្វា សទ្ទំ វា សុត្វា រោទតិ, វិញ្ញុតំ បត្តោបិ ឥត្ថិយោ បស្សិតុំ ន ឥច្ឆតិ។ តេន តំ អនិត្ថិគន្ធោត្វេវ សញ្ជានិំសុ។

តស្មិំ សោឡសវស្សុទ្ទេសិកេ ជាតេ រាជា "កុលវំសំ សណ្ឋបេស្សាមី"តិ នានាកុលេហិ តស្ស អនុរូបា កញ្ញាយោ អានេត្វា អញ្ញតរំ អមច្ចំ អាណាបេសិ "កុមារំ រមាបេហី"តិ។ អមច្ចោ ឧបាយេន តំ រមាបេតុកាមោ តស្ស អវិទូរេ សាណិបាការំ បរិក្ខិបាបេត្វា នាដកានិ បច្ចុបដ្ឋាបេសិ។ កុមារោ គីតវាទិតសទ្ទំ សុត្វា "កស្សេសោ សទ្ទោ"តិ អាហ។ អមច្ចោ "តវេសោ, ទេវ, នាដកិត្ថីនំ សទ្ទោ, បុញ្ញវន្តានំ ឦទិសានិ នាដកានិ ហោន្តិ។ អភិរម, ទេវ, មហាបុញ្ញោសិ ត្វ"ន្តិ អាហ។ កុមារោ អមច្ចំ ទណ្ឌេន តាឡាបេត្វា និក្កឌ្ឍាបេសិ។ សោ រញ្ញោ អារោចេសិ។ រាជា កុមារស្ស មាតរា សហ គន្ត្វា កុមារំ ខមាបេត្វា បុន អមច្ចំ អាណាបេសិ។ កុមារោ តេហិ អតិនិប្បីឡិយមានោ សេដ្ឋសុវណ្ណំ ទត្វា សុវណ្ណការេ អាណាបេសិ "សុន្ទរំ ឥត្ថិរូបំ ករោថា"តិ។ តេ វិស្សកម្មុនា និម្មិតសទិសំ សព្ពាលង្ការវិភូសិតំ ឥត្ថិរូបំ កត្វា ទស្សេសុំ។ កុមារោ ទិស្វា វិម្ហយេន សីសំ ចាលេត្វា មាតាបិតូនំ បេសេសិ – "យទិ ឦទិសិំ ឥត្ថិំ លភិស្សាមិ, គណ្ហិស្សាមី"តិ។ មាតាបិតរោ "អម្ហាកំ បុត្តោ មហាបុញ្ញោ, អវស្សំ តេន សហ កតបុញ្ញា កាចិ ទារិកា លោកេ ឧប្បន្នា

ករិស្សតី”តិ តំ សុវណ្ណរូបំ រថេ អារោបេត្វា អមច្ចានំ អប្បេសុំ – “គច្ឆថ, ឯទិសិំ ទារិកំ គវេសថា”តិ។ តេ តំ គហេត្វា សោឡសមហាជនបទេ វិចរន្តា តំ តំ គាមំ គន្ត្វា ឧទកតិត្ថាទីសុ យត្ថ យត្ថ ជនសមូហំ បស្សន្តិ, តត្ថ តត្ថ ទេវតំ វិយ សុវណ្ណរូបំ ឋបេត្វា នានាបុប្ផវត្ថាលង្ការេហិ បូជំ កត្វា វិតានំ ពន្ធិត្វា ឯកមន្តំ តិដ្ឋន្តិ “យទិ កេនចិ ឯវរូបា ទិដ្ឋបុព្វា ករិស្សតិ, សោ កថំ សមុដ្ឋាបេស្សតី”តិ? ឯតេ បរិយេសន្តា អញ្ញត្រ មទ្ទរដ្ឋា សព្វជនបទេ អាហិណ្ឌិត្វា តំ “ខុទ្ទករដ្ឋ”ន្តិ អវញ្ញាយាតា តត្ថ បទំ អកត្វា និវត្តិំសុ។

តតោ នេសំ ឯតទហោសិ – “មទ្ទរដ្ឋម្បិ តាវ គច្ឆាម, យា នោ ពារាណសិំ បវិដ្ឋេបិ រាជា បុន បេសេស្សតី”តិ មទ្ទរដ្ឋេ សាគលនគរំ អគមិំសុ។ សាគលនគរេ ច មទ្ទវោ នាម រាជា។ តស្ស ធីតា សោឡសវស្សុទ្ទេសិកា អភិរូបា អហោសិ។ តស្សា វណ្ណទាសិយោ ឧទកត្ថាយ តិត្ថំ គច្ឆិំសុ។ តត្ថ អមច្ចេហិ ឋបិតំ តំ សុវណ្ណរូបំ ទូរតោវ ទិស្វា “អម្ហេ ឧទកត្ថាយ បេសេត្វា រាជបុត្តី សយមេវ អាគតា”តិ កថេន្តិយោ សមីបំ គន្ត្វា “នាយំ សាមិនី, អម្ហាកំ សាមិនី ឥតោ អភិរូបតរា”តិ អាហំសុ។ អមច្ចា តំ សុត្វា រាជានំ ឧបសង្កមិត្វា អនុរូបេន នយេន ទារិកំ យាចិំសុ។ សោបិ អទាសិ។ តេ ពារាណសិរញ្ញោ បហិណិំសុ – “លទ្ធា, ទេវ, កុមារិកា, សយំ អាគច្ឆថ, ឧទាហុ អម្ហេវ អានេមា”តិ។ សោ “មយិ អាគច្ឆន្តេ ជនបទបីឡា ករិស្សតិ, តុម្ហេវ នំ អានេថា”តិ បេសេសិ។

អមច្ចាបិ ទារិកំ គហេត្វា នគរា និក្ខមិត្វា កុមារស្ស បហិណិំសុ – “លទ្ធា សុវណ្ណរូបសទិសា កុមារិកា”តិ។ កុមារោ សុត្វាវ រាគេន អភិភូតោ បញ្ញាតា បរិហាយិ។ សោ ទូតបរម្បរាយ បេសេសិ – “សីឃំ អានេថ, សីឃំ អានេថា”តិ។ តេ សព្វត្ថ ឯករត្តិវាសេន ពារាណសិំ បត្វា ពហិនគរេ ឋិតា រញ្ញោ បេសេសុំ – “អជ្ជេវ បវិសិតព្វំ, នោ”តិ។ រាជា “សេដ្ឋកុលេ អានីតា ទារិកា, មង្គលកិរិយំ កត្វា មហាសក្ការេន បវេសេស្សាម, ឧយ្យានំ តាវ នំ នេថា”តិ អាហ។ តេ តថា អកំសុ។ សា អច្ចន្តសុខុមាលី កុមារិកា យានក្ខោភេន ឧដ្ឋាឡ្ហា អទ្ធានបរិស្សមេន ឧប្បន្នវាតរោគា មិលាតមាលា វិយ ហុត្វា រត្តិភាគេ កាលមកាសិ។ អមច្ចា “សក្ការា បរិហាយិម្ហា”តិ បរិទេវិំសុ។ រាជា ច នាគរា ច “កុលវំសោ វិនដ្ឋោ”តិ បរិទេវិំសុ។ សកលនគរំ កោលាហលំ អហោសិ។ កុមារស្ស សុតមត្តេយេវ មហាសោកោ ឧទបាទិ។

តទា កុមារោ សោកស្ស មូលំ ខណិតុំ អារទ្ធោ។ សោ ឯវំ ចិន្តេសិ – “អយំ សោកោ នាម ន អជាតស្ស ហោតិ, ជាតស្ស បន ហោតិ។ តស្មា ជាតិំ បដិច្ច សោកោ។ ជាតិ បន កិំ បដិច្ចាតិ? ភវំ បដិច្ច ជាតី”តិ។ ឯវំ បុព្វភាវនានុភាវេន យោនិសោ មនសិករោន្តោ អនុលោមបដិលោមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ ទិស្វា បុន អនុលោមវសេន សង្ខារេ សម្មសន្តោ តត្ថេវ និសិន្នោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆាកាសិ។ អមច្ចា តំ មគ្គផលសុខេន សុខិតំ សន្តិន្ទ្រិយំ សន្តមានសំ និសិន្នំ ទិស្វា បណិបាតំ កត្វា អាហំសុ – “មា សោចិ, ទេវ, មហន្តោ ជម្ពុទីបោ, អញ្ញំ តតោ សុន្ទរតរំ កញ្ញំ អានេស្សាមា”តិ។ សោ អាហ – “ន សោចាមិ, និស្សោកោ បច្ចេកពុទ្ធោ អហ”ន្តិ។ ឥតោ បរំ សព្វំ វុត្តបុរិមគាថាយសទិសមេវ ឋបេត្វា គាថាវណ្ណនំ។

គាថាវណ្ណនា បន ឯវំ វេទិតព្វា – សំសគ្គជាតស្សាតិ ជាតសំសគ្គស្ស។ តត្ថ ទស្សនសវនកាយសមុល្លបនសម្ភោគសំសគ្គវសេន បញ្ចវិធោ

សំវេគោ៎ តត្ថ អញ្ញាយញ្ញា ទិស្វា ចក្ខុចិញ្ញាណចិចិចវេត ឧប្បត្តនាវេកា ចស្សុតសំវេគោ តាយ៎ តត្ថ សិហឡអឌិវេប កាឡអឌិឈចាបឹ កាវេយ បិណ្ឌាយ ចរន្តិ កល្យាណចិហារចារិឌិឈកាណកចហរកិច្ចុ ទិស្វា បដិពាន្ធចិត្តា វេពតចិ ឧបិវេឃត ពំ អលកិត្វា កាលង្កតា ក្សុខុម្ពិឃឌិតា ច តស្សា តិចាវេតវេចាឡអពល្ហំ ទិស្វា “ឧចទ្វុបំ ចតុំ ឆារិតិយា តាយ សក្ខិ សំចារំ តាលកិ”ត្តិ ឞលិតាហចវេយា កាលង្កវេតា៎ វេរា ឧច ចហវេរា ច តិចស្សត៎

បវេរហិ បត ពចិឃយាតំ ទ្វុបិចិវេយ្យត្តិ អត្តនា ចា ហរិតលបិតាពិតរក្ខំ ឞុត្វា វេរាតចិញ្ញាណចិចិចវេត ឧប្បត្តនាវេកា រចតសំវេគោ តាយ៎ តត្រាបិ កិរិការយចារិពឡុវេឌិតាឃ បញ្ចាហិ ក្សុយារិកាហិ សក្ខិ បក្សុយស្សុរំ កត្វា តស្មា យាល៌ អារវេរាបត្វា ឧត្វារវេត្ត កាឃត្តិឃា រក្ខំ ឞុត្វា អាកាវេរត ពន្ធវេត្តា កាយរាវេកត ចិវេរយា បរិហាឃិត្វា ឡឃតំ បវេត្វា បញ្ចាកុឡអវេលហចារឹ ពិស្សុចហវេរា តិចស្សត៎

អញ្ញាយញ្ញា អក្ខបរាយវេតត ឧប្បត្តនាវេកា កាឃសំវេគោ តាយ៎ ចយុការរតចហរកិច្ចុ ច រាជឌិតា វេចត្ថ តិចស្សត៎ យហាចិហាវេរ កិរ ចហរកិច្ចុ ចយុំ ការតិ៎ តត្ថ យហាជវេតា អាកវេតា, រាជាបិ អក្កុយវេហរិឃា រាជឌិតាឃ ច សក្ខិ អកយារិ៎ តវេតា រាជឌិតាឃ តស្ស ទ្វុបញ្ចុ វេរញ្ចុ អាកយុ ពាលចវេរាកា ឧប្បវេត្ត, តស្ស ចហវេស្សាបិ៎ ពំ ទិស្វា រាជា វេលវេញ្ញត្វា វេរាតិបិតាវេរត បរិក្លិបិវេបរិ៎ វេត អញ្ញាយញ្ញា បរាយរិត្វា អារិក្ខិរុ៎ ឞុត ហាតិបិតារំ អបវេតត្វា បស្សុត្វា វេក្វបិ កាលង្កវេតវេយច អក្ខុសំឞុតិ៎

អញ្ញាយញ្ញា អាលបតវេយុល្លបតចវេរត ឧប្បត្តនាវេកា បត វេយុល្លបតសំវេគោ តាយ៎ កិច្ចុ កិច្ចុតិហិ សក្ខិ បរិកោកាវេណ ឧប្បត្តនាវេកា វេយុត្តាកសំវេគោ តាយ៎ ខ្ញុំទ្វុបិ ឧវេតាទ្វុ បិរាចិកប្បវេត្វា កិច្ចុ ច កិច្ចុតិ ច តិចស្សត៎ យរិចចខ្ញុំតាយយហាចិហារយវេហ កិរ ចុខ្ញុំកាយលិអកឃរាជា យហាចាតំ បដិឃារចត្វា ឧកវេតាវេឈ្យុបរិចិវេរតិ៎ តត្ថ ឧណ្យុឃាក្សុឃា ទិត្តាឃ វេឈ្យុតចកអាយវេលាវិ អគាឆារកស្ស វេឈ្យុតចកស្ស អាយវេលាវេស្ស ចត្តចលឃំ ចត្វា វេយុល្លបតយកាសិ៎ វេត ឧកកាបិ ឧបវេយ្យខ្ញុំត្វា វេខ្ញុំចស្សា ហុត្វា បវេតិរំ កតា អញ្ញាយញ្ញា វេយុល្លបវេតត បុត្តវេរញ្ញា បដិលកិត្វា តាចវេចច វេឌ្ឍាតរិវេតហា រិក្លាបចំ ចិតិក្ខយិត្វា បិរាចិកា អវេហទ្វុត្តិ៎ ឧចំ បញ្ចាចិវេឆ សំវេគោ វេយត វេពតចិ សំវេគោត ជាតសំវេគុស្ស កចតិ វេរុត្តហា, បុរិយរាកបទ្វុវេយា ពាលចវេរាកា ឧប្បជ្ជតិ៎ តវេតា វេរុត្តហត្វឃំ ទុក្ខុយិចំ បវេហាតិ តវេយច វេរុត្តហំ អត្រកាន្តិ សក្ខិខ្ញុំពវេយ្យរាឃិកំ វេរាកបរិវេចចាចិតាតប្បការវេកំ ព្ចាចំ ទុក្ខុ បវេហាតិ បកចតិ ជាឃតិ៎

អបវេរ “អារយុវេណ ចិត្តស្ស វេចាស្សវេក្កា សំវេគោ”តិ កលាត្តិ៎ តវេតា វេរុត្តហា, វេរុត្តហទុក្ខុយិចត្តិ៎ ឧចយត្តប្បវេកចំ ព្ចាយំ អដ្ឋកាតំ ចត្វា វេរា បវេទ្វុកត្យវេដ្ឋា អាហ – “ស្វាឃំ ឃយិចំ វេរុត្តហត្វឃំ វេរាកាចិទុក្ខុ បវេហាតិ, តវេយច វេរុត្តហំ អត្រកាតស្ស ទុក្ខុស្ស ឃ្យុល៌ លតវេត្តា បវេទ្វុកវេពារិ អឌិកវេតា”តិ៎

ឧចំ ទុវេត្ត វេត អយបទ្វា អាហំសុ – “អវេយត្តិ ចាតិ, កវេត្ត, កិ ពតុត្តា”ត្តិ? តវេតា វេរា អាហ – “ត្សុវេយ ត្រចា អញ្ញាតវេរា ចា ព្ចាយយ្ហាទុក្ខុ យុត្តិត្សុកាវេយា, វេរា វេរត្តាបិ អាឌិតចំ វេរុត្តហជំ វេបក្លុយារវេតា, ឧវេកា ចវេរ ពក្កុចិរាណកវេប្បា”តិ៎ ឧត្ថ ច ឃំ ពំ “វេរុត្តហត្វឃំ ទុក្ខុយិចំ បវេហាតី”តិ ទុត្តិ, តវេចច វេត្តាឃ “អាឌិតចំ វេរុត្តហជំ វេបក្លុយារវេតា”តិ ព្ចាចំ ទុត្តត្តិ វេចចិតត្វា៎ អច ចា ឃចាទុវេត្តត សំវេគោត

‘ឯសក្កខាតស្ស កចតិ ខេ្ហហា, ខេ្ហហត្ថយំ ទុក្កមិតំ បហោតិ’, ឲុចំ ឃធាក្ខតំ អាឌិតចំ ខេ្ហហង់ ខេបក្កយាខេតា អហយឌិកខេតាតិ ឲុចំ

សប្ពត្ថិតា ចត្តុបិខេតា បុខេ្ហា ទុត្តតខេយខេតច ខេ្ហហចខេសត ទុខេត្តាតិ ខេចឌិតខេព្ហា· តខេតា បទិ សព្ហា បុរិយកាធាយ ទុត្តសឌិសខេយចាតិ·

ឯសក្កាធាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

ដ៍ឲ្យ·យិខេត្តា ស្ហទខេដ្តតិ កា ឧប្បត្តិ? អយំ បខេទ្ហកខេតាឌិសខេត្តា បុរិយកាធាយ ទុត្តតខេយខេតច ឧប្បដ្ឋិត្វា តារាណសិយំ ទខេដ្ឋ កាខេទខេត្តា

បឌមខេដ្ឋាតំ តិដ្ឋខេត្តត្វា “កិ សយណខេយ្វា ចខេទា, ទខេដ្ឋ ចទ”ត្តិ ចិយំសិត្វា អយទ្ធាតំ ទខេដ្ឋ តិឃ្សខេតត្វា សយណឆយ្យំ អកាសិ· អយទ្ធា “ឆខេយ្វត សខេយត

កខេទាធា”តិ ទុត្តាបិ លញ្ញា កខេហត្វា អឆខេយ្វត កខេទាត្តិ· ខេត លញ្ញា កខេហត្វា សាយិខេក បទាខេឃត្តា ឲកងា អញ្ញាតទំ ទាខេចល្លកំ បទាខេឃសុំ·

ខេសា ទខេញ្ញា កត្តកាទខេកហិ សគ្គិ បចិសិត្វា សព្ហា អាខេទាខេចសិ· ទាខេា ទុតិឃឌិខេច ស យំ ចិតិន្នឃដ្ឋាតំ អកយាសិ· តខេតា យហាខេតា –

“អយទ្ធា, ខេឆច, សាយិខេក អសាយិខេក កខេទាត្តិ”តិ ឧទ្ធាសឌ្ឋិ កខេទាត្តា យហាឃុត្តិ ចិឃ អកំសុ· អធ ទាខេា ចិតិន្នឃដ្ឋាតា ទុដ្ឋាឃ បិសាតំ

អភិទុហិត្វា សយាបត្តិំ អខេប្យត្វំ តិសិខេត្ត្វា· ខេតត សខេទ្ធត ចិក្កិត្តចិខេត្តា ត សខេក្កាតិ អខេប្យត្វំ· ខេសា “កិ ខេយ ទខេដ្ឋត, សយណខេយ្វា ចទ”ត្តិ ទខេដ្ឋសុវំ

បហាឃ បុត សយាបត្តិំ តិដ្ឋាខេត្តត្វា បុខេ្ហា ទុត្តតខេយខេតច ចិបឃ្សិត្វា បខេទ្ធកខេសខេព្ហាឌិ សឃ្ឋាកាសិ· កយុទ្ធាតទ្ធា បុត្ថិខេតា ទ្ហយំ កាធំ អកាសិ·

តត្ថ ខេយត្តាឃតចខេសត យិត្តា· សុហខេឃកាខេចត សុហដ្ឋា· ខេកចិ ឲកត្តហិតកាយតាឃ យិត្តាច ខេហាត្តិ ត សុហដ្ឋា· ខេកចិ

កយតាកយតដ្ឋាតតិសដ្ឋាសយុល្លាបិឌីសុ, ហខេឃសុខេខតខេតត សុហដ្ឋាច ខេហាត្តិ, ត យិត្តា· ខេកចិ តទុកឃចខេសត សុហដ្ឋា ខេចច យិត្តា ច

ខេហាត្តិ· ខេត ទុចិធា អកាទិឃា ច អតកាទិឃា ច· តត្ថ អកាទិឃា តិចិធា ខេហាត្តិ ឧបការោ សយាតសុខទុខេក្កា អត្ថកប្បខេកាតិ·

អតកាទិឃា ចិខេសខេសត អត្ថក្កាឃិខេតា ឲុច· ខេត ចត្ហិ អខេដ្ឋហិ សយត្តាកតា ខេហាត្តិ· ឃធាហ –

“ចត្ហិ ខេលា, កហបតិបុត្ត, ធាខេតហិ ឧបការោ យិខេត្តា សុហខេធា ខេចឌិតខេព្ហា· បយត្តំ ទក្ខតិ, បយត្តស្ស សាបខេតយ្យំ ទក្ខតិ, ភិតស្ស សទណំ ខេហាតិ, ឧប្យខេន្តសុ កិច្ចកទណីខេយសុ តទ្ទិគុណំ ខេភាគំ អតុប្បខេឌតិ” (ឌី· តិ· ៣·២៦១)·

តធា –

“ចត្ហិ ខេលា, កហបតិបុត្ត, ធាខេតហិ សយាតសុខទុខេក្កា យិខេត្តា សុហខេធា ខេចឌិតខេព្ហា· គុឃ្ហយស្ស អាចិក្កតិ, គុឃ្ហយស្ស បទិគូហតិ, អាបទាសុ ត ចិជហតិ, ជីចិតំបិស្ស អត្ថាឃ បទិច្ចត្តំ ខេហាតិ” (ឌី· តិ· ៣·២៦២)·

តធា –

“ចត្ហិ ខេលា, កហបតិបុត្ត, ធាខេតហិ អតុកយ្បខេកា យិខេត្តា សុហខេធា ខេចឌិតខេព្ហា· អភខេចតស្ស ត តត្ទតិ, ភខេចតស្ស តត្ទតិ, អចណ្ណំ ភណយាតំ

និវារេតិ, វណ្ណំ ភណមានំ បសំសតិ” (ទី។ និ។ ៣។២៦៥)។

តថា –

“ចតូហិ ខោ, គហបតិបុត្ត, ឋានេហិ អត្ថក្ខាយី មិត្តោ សុហទោ វេទិតព្ពោ។ បាបា និវារេតិ, កល្យាណេ និវេសេតិ, អស្សុតំ សាវេតិ, សគ្គស្ស មគ្គំ អាចិក្ខតី”តិ (ទី។ និ។ ៣។២៦៤)។

តេស្វិធ អការិយា អធិប្បេតា, អត្ថតោ បន សព្ពេបិ យុជ្ជន្តិ។ តេ មិត្តេ សុហជ្ជេ អនុកម្បមានោតិ អនុទយមានោ, តេសំ សុខំ ឧបសំហរិតុកាមោ ទុក្ខំ អបហរិតុកាមោ ច។

ហាបេតិ អត្ថន្តិ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកបរមត្ថវសេន តិវិធំ, តថា អត្តត្ថបរត្ថឧភយត្ថវសេនាបិ តិវិធំ អត្ថំ លទ្ធវិនាសនេន អលទ្ធានុប្បាទនេនាតិ ទ្វិធាបិ ហាបេតិ វិនាសេតិ។ បដិពទ្ធចិត្តោតិ “អហំ ឥមំ វិនា ន ជីវាមិ, ឯស មេ គតិ, ឯស មេ បរាយណ”ន្តិ ឯវំ អត្តានំ នីចេ ឋានេ ឋបេន្តោបិ បដិពទ្ធចិត្តោ ហោតិ។ “ឥមេ មំ វិនា ន ជីវន្តិ, អហំ តេសំ គតិ, អហំ តេសំ បរាយណ”ន្តិ ឯវំ អត្តានំ ឧច្ចេ ឋានេ ឋបេន្តោបិ បដិពទ្ធចិត្តោ ហោតិ។ ឥធ បន ឯវំ បដិពទ្ធចិត្តោ អធិប្បេតោ។ ឯតំ ភយន្តិ ឯតំ អត្ថហាបនភយំ, អត្តនោ សមាបត្តិហានិំ សន្ធាយាហ។ សន្ថវេតិ តិវិធោ សន្ថវោ តណ្ហាទិដ្ឋិមិត្តសន្ថវវសេន។ តត្ថ អដ្ឋសតប្បភេទាបិ តណ្ហា តណ្ហាសន្ថវោ, ទ្វាសដ្ឋិភេទាបិ ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិសន្ថវោ, បដិពទ្ធចិត្តតាយ មិត្តានុកម្បនា មិត្តសន្ថវោ។ តេសុ សោ ឥធ អធិប្បេតោ។ តេន ហិស្ស សមាបត្តិ បរិហីនា។ តេនាហ – “ឯតំ ភយំ សន្ថវេ បេក្ខមានោ អហំ អធិគតោ”តិ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

មិត្តសុហជ្ជគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

វំសោ វិសាលោតិ កា ឧប្បត្តិ? បុព្វេ កិរ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ តយោ បច្ចេកពោធិសត្តា បព្វជិត្វា វីសតិ វស្សសហស្សានិ គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេត្វា ទេវលោកេ ឧប្បន្នា។ តតោ ចវិត្វា តេសំ ជេដ្ឋកោ ពារាណសិរាជកុលេ និព្ពត្តិ, ឥតរេ ទ្វេ បច្ចន្តរាជកុលេសុ។ តេ ឧភោបិ កម្មដ្ឋានំ ឧគ្គហេត្វា រជ្ជំ បហាយ បព្វជិត្វា អនុក្កមេន បច្ចេកពុទ្ធា ហុត្វា នន្ទមូលកបព្ភារេ វសន្តា ឯកទិវសំ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ “មយំ កិំ កម្មំ កត្វា ឥមំ លោកុត្តរសុខំ អនុប្បត្តា”តិ អាវជ្ជេត្វា បច្ចវេក្ខមានា កស្សបពុទ្ធកាលេ អត្តនោ អត្តនោ ចរិយំ អទ្ទសំសុ។ តតោ “តតិយោ កុហិ”ន្តិ អាវជ្ជន្តា ពារាណសិរជ្ជំ ការេន្តំ ទិស្វា តស្ស គុណេ សរិត្វា “សោ បកតិយាវ អប្បិច្ឆតាទិគុណសមន្នាគតោ ហោតិ, អម្ហាកំយេវ ឱវាទករោ វត្តា វចនក្ខមោ បាបគរហី, ហន្ទ, នំ អារម្មណំ ទស្សេត្វា អាវេទេមា”តិ ឱកាសំ គវេសន្តា តំ ឯកទិវសំ សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតំ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា អាកាសេនាគន្ត្វា ឧយ្យានទ្វារេ វេឡុគុម្ពមូលេ អដ្ឋំសុ។ មហាជនោ អតិត្តោ រាជទស្សនេន រាជានំ ឧល្លោកេតិ។ តតោ រាជា “អត្ថិ នុ ខោ កោចិ មម ទស្សនេ ព្យាបារំ ន ករោតី”តិ ឱលោកេន្តោ បច្ចេកពុទ្ធេ អទ្ទក្ខិ។ សហ ទស្សនេនេវ ចស្ស តេសុ សិនេហោ ឧប្បជ្ជិ។ សោ ហត្ថិក្ខន្ធា ឱរុយ្ហ សន្តេន

អាចារេន ឧបសង្កមិត្វា “ភន្តេ, កិំ នាម តុម្ហេ”តិ បុដ្ឋា ។ តេ “មយំ, មហារាជ, អសង្ខយាតា នាមា”តិ អាហំសុ ។ “ភន្តេ, អសង្ខយាតាតិ ឯតស្ស កោ អត្ថោ”តិ? “អលង្កតត្វា, មហារាជា”តិ ។ តតោ ចេឡុក្ខេបុំ កេស្សត្វា អាហំសុ – “សេយ្យថាបិ, មហារាជ, ឥមំ ចេឡុក្ខេបុំ សព្ពេសោ មូលឧត្តសាខាតុសាខាហិ សំសិព្វិត្វា ឋិតំ អសិហត្ថោ បុរិសោ មូលេ ឆេត្វា អាកឌ្ឍន្តោ ន សក្កុណេយ្យ ឧទ្ធរិតុំ, ឯវមេវ ត្វំ អន្តោ ច ពហិ ច ជដាយ ជដិតោ អាសត្តវិសត្តោ តត្ថ វិលគ្គោ ។ សេយ្យថាបិ ចា បតស្ស ចេមណ្ឌលោតាបិ អយំ ចិសកញ្ញព្រោទោ អសង្ខាតសាលត្តា គេតុំ អលគ្គោច ឋិតោ, សក្កា ច បន អគ្គេ ចា មូលេ ចា ឆេត្វា ឧដ្ឋិតុំ, ឯវមេវ មយំ កត្ថចិ អសង្ខយាតា សង្ខា ឋិតា កត្វាយា”តិ តាចខេច ចតុត្ថញ្ញាតំ សមាបជ្ជិត្វា បស្សតោ ឯច វេណ្ណា អាកាសេន គន្ធមូលកបព្ភារំ អគមំសុ ។ តតោ រាជា ចិន្តេសិ – “កថា នុ ខោ អហម្បិ ឯវំ អសង្ខយាតោ ភវេយ្យ”ន្តិ តត្ថេវ ឋិតោ វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិញាណំ សច្ឆាកាសិ ។ បុរិមនយេនេវ កម្មដ្ឋានំ បុដ្ឋោ ឥមំ គាថំ អភាសិ ។

តត្ថ ចិសោតិ ចេឡុក្ខ ចិសាខេលិតិ ចិត្ថិណ្ណោ ។ ច-ការោ អចឆារលេត្វា, ឯច-ការោ ចា អយំ, សត្ថិចសេន ឯត្ថ ឯ-ការោ គដ្ឋោ ។ តស្ស បរបទេន សម្ពន្ធោ ។ តំ បន្ធា ខេមាខេប្យាយ ។ មថាតិ បដិភាគេ ។ ចិសត្តាតិ លគ្គោ ជដិតោ សំសិព្វិតោ ។ បុត្តេសុ ទារេសុ ចាតិ បុត្តធីតុកភិរិយាសុ ។ យា អបេក្ខាតិ យា តណ្ហា យោ សិនេហោ ។ ចិសក្កញ្ញព្រោទោច អសង្ខយាតោតិ ចិសកញ្ញព្រោទោ ចិយ អលគ្គមានោ ។ កិំ វុត្តំ ហោតិ? មថា ចិសោ ចិសាខេលិ ចិសត្តោ ឯច ហោតិ, បុត្តេសុ ទារេសុ ច យា អបេក្ខា, សាបិ ឯចំ តានិ ចត្ថុនិ, សំសិព្វិត្វា ឋិតត្តា ចិសត្តា ឯច ។ ស្វាហំ តាយ អបេក្ខាយ អបេក្ខចា ចិសាខេលិ ចិសោ ចិយ ចិសត្តោតិ ឯចំ អបេក្ខាយ អាទីនចំ ទិស្វា តំ អបេក្ខំ មគ្គញាណេន ឆិន្ទន្តោ អយំ ចិសកញ្ញព្រោទោច រូបាទីសុ ចា លិកាទីសុ ចា កាមភចាទីសុ ចា ទិដ្ឋាទីសុ ចា តណ្ហាមានទិដ្ឋិចសេន អសង្ខយាតោ បច្ចេកពោធិំ អធិគតោតិ ។ សេសំ បុរិមនយេនេវ ចេទិតព្ពំ ។

ចិសក្កញ្ញព្រោទកាថាចណ្ណនា និដ្ឋិតា ។

ឆដ្ឋ៍មិគោអរញ្ញម្ហិ កា ឧប្បត្តិ? ឯកោ កិរ ភិក្ខុ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ ខេមាកាចចរោ គាលំ កត្វា ទារោលសិយំ សេដ្ឋិកុលេ ឧប្បន្នោ អឌ្ឍេ មហទ្ធនេ មហាភោគេ ។ សោ សុភគោ អហោសិ, តតោ បរទារិកោ ហុត្វា កាលង្កតោ និរយេ និព្ពត្តោ តត្ថ បច្ចិត្វា បក្កាចសេសេន សេដ្ឋិភរិយាយ កុច្ឆិម្ហិ ឥត្ថី ហុត្វា បដិសន្ធិំ គណ្ហិ និរយតោ អាគតានំ សត្តានំ គត្តានិ ឧណ្ហានិ ហោន្តិ ។ តេន សេដ្ឋិភរិយា ឌយ្ហមានេន ឧទរេន កិច្ឆេន កសិរេន តំ គព្ភំ ធារេត្វា កាលេន ទារិកំ ចិជាយិ ។ សា ជាតទិចសតោ បភុតិ មាតាបិតូនំ សេសពន្ធុបរិជនានញ្ច ទេស្សា អហោសិ ។ ចយប្បត្តា ច មស្មិំ កុលេ ទិន្នា, តត្ថាបិ សាមិកសស្សុសសុរានំ ទេស្សាច អហោសិ អប្បិយា អមនាបា ។ អថ នក្ខត្តេ ឃោសិតេ សេដ្ឋិបុត្តោ តាយ សទ្ធិំ កីឡិតុំ អនិច្ឆន្តោ ខេសិំ អានេត្វា កីឡតិ ។ សា តំ ទាសីនំ សន្តិកា សុត្វា សេដ្ឋិបុត្តំ ឧបសង្កមិត្វា នានប្បការេហិ អនុនយិត្វា ច អាហ – “អយ្យបុត្ត, ឥត្ថី នាម សចេបិ ទសន្នំ រាជូនំ កនិដ្ឋា ហោតិ, ចក្កចត្តិនោ ចា ធីតា, តថាបិ សាមិកស្ស បេសនការា ហោតិ ។ សាមិកេ អនាលបន្តេ សូលេ អារោបិតា ចិយ ទុក្ខំ បដិសំវេទេតិ ។ សចេ អហំ អនុគ្គហារហា អនុគ្គហេតព្ពា, នោ ចេ, ចិស្សជ្ជេតព្ពា ។ អត្តនោ ញាតិកុលំ គមិស្សាមី”តិ ។ សេដ្ឋិបុត្តោ – “ហោតុ, ភទ្ទេ, មា សោចិ កីឡនសជ្ជា ហោហិ, នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមា”តិ អាហ ។ សេដ្ឋិធីតា តាចត្តកេន សល្លាបមត្តេន ឧស្សាហជាតា “ស្វេ នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមី”តិ

ខាហំ លដ្ឋេកោដ្ឋេ បដិឃាតេតិ។ សេដ្ឋិបុត្តោ ទុតិយេទិវសេ អគារេទានេចត្វាច ពីឡអគ្គោធិ ករេតា។ សា "ផ្លកាតិ របរេសប្សតិ, ផ្លកាតិ របរេសប្សតី"តិ យក្កំ ឌូលេលិកេត្តី តិសិត្ថា ស្ពប្សទំ ទិស្វា យត្ថុស្ស របរេសសិ។ តេ បច្ចាកត្វា "សេដ្ឋិបុត្តោ ករេតា"តិ អាទេទានេចសុំ។ សា តំ សត្ថា បដិឃាទិតំ អាគាយ ឃាតំ អភិរូហិត្វា ស្ពឃ្យាតំ កត្តុំ អាទន្ធា។

អថ តត្ថុយូលកបញ្ញាទេ បទេច្ចកសយ្ហទ្ធា សត្ថេយ ទិវសេ តិទេវាឆា ធុដ្ដាយ តាកលតាគត្តកង្ងំ លាទិត្វា អទោតាតត្តទេហ យុលំ ទេឆាចិត្វា "កត្ត អជ្ជ កិក្ខំ ចរិស្សាយា"តិ អាចខ្ចេន្តោ តំ សេដ្ឋិធីតាទំ ទិស្វា "យយិ ផ្លយិស្សា សទ្ធាកាទំ កាទេត្វា តំ កយ្ញុំ បរិក្ខយំ កយិស្សតី"តិ ខាត្វា បញ្ញាទេសមឹទេប សដ្ឋិឃោឌតយតោសិលិតលេ ធត្វា បត្តឌីចេយាគាយ អភិញ្ញាបាទកំ ឈាតំ សយាបជ្ជិត្វា អាកាសេតាកត្វា តស្សា បដិបទេឆ ធូទូឃ្យាខាទោលាសិ អភិយុទោលា អកយាសិ។ តំ ទិស្វាច គាសិឃោ សេដ្ឋិធីតាយ អាទេទានេចសុំ។ សា ឃាតា ធូទូឃ្យាសក្កច្ចំ ចត្តិត្វា បត្តំ សត្ថាទេសសេយ្យត្តេត លាគតឹឃេត កោឌតឹឃេត ប្មុទេត្វា បទុយបុបេ្យត បដិដ្ឋាទេតត្វា ទេហដ្ឋាបិ បទុយបុប្ផំ កត្វា បុប្យកលិប៉ំ ហទេត្វត កទេហត្វា បទេច្ចកញុទ្ធស្ស ហទេត្វ បត្តំ ធត្វា ចត្តិត្វា បុប្យកលិបហត្វា បត្តំ អកាសិ – "ភទេត្ត, យថា ផ្លចំ បុប្ផំ, ឯវាហំ យត្ថ យត្ថ ស្ពបបជ្ជាយិ, តត្ថ តត្ថ យហាឌតស្ស បិយា ភទេចយ្យំ យតាបិ"តិ។ ឯចំ បទេត្វត្វា ទុតិយម្បិ បទេត្វសិ – "ភទេត្ត, ទុទេក្ខា កព្ភចាទេសា, តំ អតុបកយ្យ បទុយបុបេ្យ ឯច បដិសទ្ធិ ភទេចយ្យា"តិ។ តតិយម្បិ បទេត្វសិ – "ភទេត្ត, ទេឌគុទេដ្ឋា យាតុកាទេយា, ចក្កចត្តិឌីតាបិ បទេចសំ កច្ឆតិ។ តស្វា អហំ ផ្លត្តិកាចំ អតុបកយ្យ បុរិទេសា ភទេចយ្យ"ន្តិ។ ចតុត្ថម្បិ បទេត្វសិ – "ភទេត្ត, ផ្លយំ សំសាទេក្ខុំ អតិក្កយ្យ បរិទេឃាសាទេត តុទេយត្វា បត្តំ អយតំ បិបុទោឃ្យ"ន្តិ។ ឯចំ ចតុទេទា បាលិឌឹ កត្វា តំ បទុយបុប្យកលិប៉ំ ប្មុឌេត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេត ចត្តិត្វា "បុប្យសទិសោ ឯច មេយ កទេន្ធា ទេចច ចទេណ្ណោ ច ទេហាតុ"តិ ផ្លយំ បញ្ចាយំ បាលិឌិំ អកាសិ។

តទេតា បទេច្ចកញុទ្ធោ បត្តញ្ញា បុប្យកលិបញ្ញា កទេហត្វា អាកាសេ ធត្វា –

"ផ្លទ្ធិតំ បត្តិតំ តុយ្ហំ សិប្យមេច សយិជ្ឈតុ;

សទេទ្ធា ប្មុទេត្វ សទ្ធប្បា, ចទេត្តា បត្តុទេសា យថា"តិ។ –

ផ្លយាយ កាថាយ សេដ្ឋិធីតាយ អតុទេយាគតំ កត្វា "សេដ្ឋិធីតា យំ កច្ឆត្តំ បស្សតុ"តិ អធិដ្ឋហិត្វា អាកាសេត តត្ថុយូលកបញ្ញាទំ អកយាសិ។ សេដ្ឋិធីតាយ តំ បស្សត្តិយា យហតី បីតិ ស្ពប្បជ្ជិ។ ភចត្តទេ កតំ អកុសលំ កយ្ញុំ អទោតាកាសតាយ បរិក្ខីណំ ចិត្តាឃ្វិលទេឆាតតឃ្វទេលាហកាឌតយិច សុទ្ធា ឌាតា។ តាចទេគចស្សា បតិកុទេល ខាតិកុទេល ច សទេត្វា ឌទេតា តុទេដ្ឋា "កំ កទេរាយា"តិ បិយចចតាតិ ច បណ្ណាកាទាតិ ច របរេសសិ។ សាយិទេកាបិ យត្ថុស្ស របរេសសិ – "សេដ្ឋិធីតាទំ សឹឃំ អាទេតថ, អហំ ចិស្សទិត្វា ស្ពឃ្យាតំ អាកទេតា"តិ។ តទេតា បកុតិ ច តំ ស្ពទេទ ចិលិត្តចត្តុតំ ចិឃ អាយុត្តយុត្តាហាទំ ចិឃ បុប្យយាលិ ចិឃ ច បិឃាឃទេត្តា បរិហរិ។ សា តត្ថ ឃាចតាយុកំ ផ្លស្សរិយទេកាកយុត្តសុខំ អតុកចិត្វា កាលំ កត្វា បុរិសភាវេចត ទេគចទេលាកេ បទុយបុបេ្យ ស្ពប្បជ្ជិ។ សោ ទេគចបុត្តោ កច្ឆទេត្តាបិ បទុយបុប្យកញ្ញុ ឯច កច្ឆតិ, តិដ្ឋទេត្តាបិ តិសីទទេត្តាបិ សយទេត្តាបិ បទុយបុប្យកញ្ញុទេឃច សយតិ។ "យហាបទុយទេគចបុត្តោ"តិ ច តំ ទេចាហរិំសុ។ ឯចំ ទេសា ទេតត ផ្លទ្ធាតុភាវេចត

អនុលោមបដិលោមំ ៦ ទេវលោកេ ឯវ សំសរតិ។

តេន ច សមយេន ពារាណសិរញ្ញោ វីសតិ ឥត្ថិសហស្សានិ ហោន្តិ។ តាសុ ឯកាបិ បុត្តំ ន លភតិ។ អមច្ចា រាជានំ វិញ្ញាបេសុំ – “ទេវ, កុលវំសានុបាលកោ បុត្តោ ឥច្ឆិតព្វោ, អត្រជេ អវិជ្ជមានេ ទេលត្តេនាបិ កុលវំសធរោ ហោតី”តិ។ អថ រាជា “ឋបេត្វា មហេសិំ អវសេសា ឥត្ថិយោ សត្តាហំ ធម្មនាដកំ ករោថា”តិ យថាកាមំ ពហិ ចរាបេសិ, តថាបិ បុត្តំ នាលត្ថ។ បុន អមច្ចា អាហំសុ – “មហារាជ, មហេសី នាម បុញ្ញេន ច បញ្ញាយ ច សព្វិត្ថីនំ អគ្គា, អប្បេវ នាម ទេវោ មហេសិយា កុច្ឆិម្ហិ បុត្តំ លភេយ្យា”តិ។ រាជា មហេសិយា ឯតមត្ថំ អារោចេសិ។ សា អាហ – “មហារាជ, យា ឥត្ថី សីលវតី សច្ចវាទិនី, សា បុត្តំ លភេយ្យ, ហិរោត្តប្បរហិតាយ កុតោ បុត្តោ”តិ បាសាទំ អភិរុហិត្វា បញ្ច សីលានិ សមាទិយិត្វា បុនប្បុនំ អាវជ្ជេសិ, សីលវតិយា រាជធីតាយ បញ្ច សីលានិ អាវជ្ជេន្តិយា បុត្តបត្ថនាចិត្តេ ឧប្បន្នមត្តេ សក្កស្ស អាសនំ សំកម្បិ។

អថ សក្កោ អាវជ្ជេន្តោ ឯតមត្ថំ ញត្វា – “សីលវតិយា រាជធីតាយ បុត្តវរំ ទេមី”តិ អាកាសេនាគន្ត្វា ទេវិយា សម្មុខេ ឋិតោ “កិំ វរេសិ, ទេវី”តិ? “បុត្តំ, មហារាជា”តិ។ “ទម្មិ តេ, ទេវិ, បុត្តំ, មា ចិន្តយី”តិ វត្វា ទេវលោកំ គន្ត្វា “អត្ថិ នុ ខោ ឯត្ថ ខីណាយុកោ”តិ អាវជ្ជេន្តោ “អយំ មហាបុរិសោ ឧបរិទេវលោកំ គន្តុកាមោ ច ភវិស្សតី”តិ ញត្វា តស្ស វិមានំ គន្ត្វា “តាត មហាបុរិស, មនុស្សលោកំ គន្ត្វាហី”តិ យាចិ។ សោ “មា ឯវំ, មហារាជ, ករោ, ជេគុច្ឆិតោ មនុស្សលោកោ”តិ។ “តាត, ត្វំ មនុស្សលោកេ បុញ្ញំ កត្វា ឥធូបបន្នោ, តត្ថេវ ឋត្វា បារមិយោ បូរេតព្វា, គច្ឆ, តាតា”តិ។ “ទុក្ខោ, មហារាជ, គព្ភវាសោ, ន សក្កោមិ តត្ថ វសិតុ”ន្តិ។ “តាត, តេ គព្ភវាសោ នត្ថិ, តថា ហិ ត្វំ កម្មមកាសិ, យថា បទុមគព្ភេយេវ និព្ពត្តិស្សសិ, គច្ឆ, តាតា”តិ បុនប្បុនំ វុច្ចមានោ អធិវាសេសិ។

សោ ទេវលោកា ចវិត្វា ពារាណសិរញ្ញោ ឧយ្យានេ និលបដ្ឋបោក្ខរណិយំ បទុមគព្ភេ និព្ពត្តោ។ តញ្ច រត្តិំ បច្ចូសសមយេ មហេសី សុបិនន្តេន វីសតិឥត្ថិសហស្សបរិវុតា ឧយ្យានំ គន្ត្វា និលបដ្ឋបោក្ខរណិយំ បទុមគព្ភេ បុត្តំ លទ្ធា វិយ អហោសិ។ សា បភាតាយ រត្តិយា សីលានិ រក្ខមានា តត្ថ គន្ត្វា ឯកំ បទុមបុប្ផំ អទ្ទស, តំ នេវ តីរេ ហោតិ ន គម្ភីរេ។ សហ ទស្សនេនេវ តស្សា តត្ថ បុត្តសិនេហោ ឧប្បជ្ជិ។ សា សយំ ឯវ ឱតរិត្វា តំ បុប្ផំ អគ្គហេសិ, បុប្ផេ គហិតមត្តេយេវ បត្តានិ វិកសិំសុ។ តត្ថ សុវណ្ណបដិមំ វិយ ទារកំ អទ្ទស, ទិស្វាវ “បុត្តោ មេ លទ្ធោ”តិ សទ្ទំ និច្ឆារេសិ។ មហាជនោ សាធុការសហស្សានិ បវត្តេសិ។ រញ្ញោ ច បេសេសិ។ រាជា សុត្វា “កត្ថ លទ្ធោ”តិ បុច្ឆិត្វា លទ្ធោកាសំ សុត្វា “ឧយ្យានញ្ច បោក្ខរណិយំ បទុមញ្ច អម្ហាកំយេវ, តស្មា អម្ហាកំ ខេត្តេ ជាតត្តា ខេត្តជោ នាមាយំ បុត្តោ”តិ វត្វា នគរំ បវេសេត្វា វីសតិសហស្សិត្ថិយោ ធាតិកិច្ចំ ការេសិ។ យា យា កុមារស្ស រុចិំ ញត្វា បត្ថិតំ បត្ថិតំ ខាទនីយំ ខាទាបេតិ, សា សា សហស្សំ លភតិ។ សកលពារាណសី ចលិតា, សព្វោ ជនោ កុមារស្ស បណ្ណាការសហស្សានិ បេសេសិ។ កុមារោ តំ តំ អតិនេត្វា “ឥមំ ខាទ, ឥមំ ភុញ្ជា”តិ វុច្ចមានោ ភោជនេន ឧក្កណ្ឋិតោ ហុត្វា គោបុរទ្វារំ គន្ត្វា លាខាគុឡកេន កីឡតិ។

តទា អញ្ញតរោ បច្ចេកពុទ្ធោ ពារាណសិំ និស្សាយ ឥសិបតនេ វសតិ។ សោ កាលស្សេវ វុដ្ឋាយ សេនាសនវត្តសរីរបរិកម្មមនសិការាទីនិ សព្វកិច្ចានិ កត្វា បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ “អជ្ជ កត្ថ ភិក្ខំ គហេស្សាមី”តិ អាវជ្ជេន្តោ កុមារស្ស

សម្បត្តិំ ទិស្វា “ឯស បុត្តោ កិំ កម្មំ ករី”តិ វីមំសន្តោ “មាទិសស្ស បិណ្ឌបាតំ ទត្វា ចតស្សោ បត្ថនា បត្ថេសិ, តត្ថ តិស្សោ សិទ្ធា, ឯកា តាវ ន សិជ្ឈតិ, តស្ស ឧបាយេន អារម្មណំ ទស្សេមី”តិ ភិក្ខាចារវសេន កុមារស្ស សន្តិកំ អគមាសិ។ កុមារោ តំ ទិស្វា “សមណ, មា ឥធ អាគច្ឆិ, ឥមេ ហិ តម្បិ ‘ឥមំ ខាទ, ឥមំ ភុញ្ជា’តិ វទេយ្យុ”ន្តិ អាហ។ សោ ឯកវចនេនេវ តតោ និវត្តិត្វា អត្តនោ សេនាសនំ អគមាសិ។ កុមារោ បរិជនំ អាហ – “អយំ សមណោ មយា វុត្តមត្តេវ និវត្តោ, កុទ្ធោ នុ ខោ មយា”តិ។ សោ តេហិ “បព្ពជិតា នាម ន កោធបរាយណា ហោន្តិ, បរេន បសន្នមនេន យំ ទិន្នំ, តេន យាបេន្តី”តិ វុច្ចមានោបិ “ទុដ្ឋោ ឯវរូបោ នាម សមណោ, ខមាបេស្សាមិ ន”ន្តិ មាតាបិតូនំ អារោចេត្វា ហត្ថិំ អភិរុហិត្វា មហតា រាជានុភាវេន ឥសិបតនំ គន្ត្វា មិគយូថំ ទិស្វា បុច្ឆិ – “កិន្នាមេតេ”តិ? “ឯតេ, សាមិ, មិគា នាមា”តិ។ “ឯតេសំ ‘ឥមំ ខាទថ, ឥមំ ភុញ្ជថ, ឥមំ សាយថា’តិ វត្វា បដិជគ្គន្តា អត្ថី”តិ? “នត្ថិ, សាមិ, យត្ថ តិណោទកំ សុលភំ តត្ថ ចរន្តី”តិ។

កុមារោ “យថា ឥមេ អរក្ខិយមានាវ យត្ថ ឥច្ឆន្តិ, តត្ថ ចរន្តិ, កទា នុ ខោ អហម្បិ ឯវំ ចរេយ្យ”ន្តិ ឯតំ អារម្មណំ អគ្គហេសិ។ បច្ចេកពុទ្ធោបិ តស្ស អាគមនំ ញត្វា សេនាសនមគ្គញ្ច ចង្កមញ្ច សម្មជ្ជិត្វា មដ្ឋំ កត្វា ឯកទ្វត្តិក្ខត្តុំ ចង្កមិត្វា បទនិក្ខេបំ ទស្សេត្វា ទិវាវិហារោកាសញ្ច បណ្ណសាលញ្ច សម្មជ្ជិត្វា មដ្ឋំ កត្វា បវិសនបទនិក្ខេបំ ទស្សេត្វា និក្ខមនបទនិក្ខេបំ អទស្សេត្វា អញ្ញត្រ អគមាសិ។ កុមារោ តត្ថ គន្ត្វា តំ បទេសំ សម្មជ្ជិត្វា មដ្ឋកតំ ទិស្វា “វសតិ មញ្ញេ ឯត្ថ សោ បច្ចេកពុទ្ធោ”តិ បរិជនេន ភាសិតំ សុត្វា អាហ – “បាតោបិ សោ សមណោ ទុស្សតិ, ឥទានិ ហត្ថិអស្សាទីហិ អត្តនោ ឱកាសំ អក្កន្តំ ទិស្វា សុដ្ឋុតរំ ទុស្សេយ្យ, ឥធេវ តុម្ហេ តិដ្ឋថា”តិ ហត្ថិក្ខន្ធា ឱរុយ្ហ ឯកកោវ សេនាសនំ បវិដ្ឋោ វត្តសីសេន សុសម្មដ្ឋោកាសេ បទនិក្ខេបំ ទិស្វា “សោ នាមាយំ សមណោ ឯត្ថ ចង្កមន្តោ ន វណិជ្ជាទិកម្មំ ចិន្តេសិ, អទ្ធាយំ អត្តនោ ហិតមេវ ចិន្តេសិ មញ្ញេ”តិ បសន្នមានសោ ចង្កមំ អភិរុហិត្វា ទូរីកតបុថុវិតក្កោ គន្ត្វា បាសាណផលកេ និសីទិត្វា សញ្ជាតេកគ្គោ ហុត្វា បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិញាណំ អធិគន្ត្វា បុរិមនយេនេវ បុរោហិតេន កម្មដ្ឋានំ បុដ្ឋោ គគនតលេ និសិន្នោ ឥមំ គាថមភាសិ។

តត្ថ មិគោតិ ទ្វេ មិគា – ឯណីមិគោ ច បសទមិគោ ច។ អបិច សព្ពេសំ អារញ្ញកានំ ចតុប្បទានំ ឯតំ អធិវចនំ។ ឥធ បន បសទមិគោ អធិប្បេតោតិ វទន្តិ។ អរញ្ញម្ហីតិ គាមញ្ច គាមូបចារញ្ច ឋបេត្វា អវសេសំ អរញ្ញំ, ឥធ បន ឧយ្យានំ អធិប្បេតំ, តស្មា “ឧយ្យានម្ហី”តិ វុត្តំ ហោតិ។ យថាតិ បដិភាគេ។ អពទ្ធោតិ រជ្ជុពន្ធនាទីហិ អពទ្ធោ, ឯតេន វិស្សត្ថចរិយំ ទីបេតិ។ យេនិច្ឆកំ គច្ឆតិ គោចរាយាតិ យេន យេន ទិសាភាគេន គន្តុមិច្ឆតិ, តេន តេន ទិសាភាគេន គោចរាយ គច្ឆតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ ភគវតា –

“សេយ្យថាបិ , ភិក្ខវេ, អារញ្ញកោ មិគោ អរញ្ញេ បវនេ ចរមានោ វិស្សត្ថោ គច្ឆតិ, វិស្សត្ថោ តិដ្ឋតិ, វិស្សត្ថោ និសីទតិ, វិស្សត្ថោ សេយ្យំ កប្បេតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អនាបាថគតោ, ភិក្ខវេ, លុទ្ទស្ស, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ…បេ… បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អន្ធមកាសិ មារំ អបទំ, វធិត្វា មារចក្ខុំ អទស្សនំ គតោ បាបិមតោ”តិ (ម។ និ។ ១។២៨៧; ចូឡនិ។ ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២៨) វិត្ថារោ។

សេរិតន្តិ សច្ឆន្ទវុត្តិតំ អបរាយត្តតំ ច, ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យថា មិគោ អរញ្ញម្ហិ អពទ្ធោ យេនិច្ឆកំ គច្ឆតិ គោចរាយ, តថា កទា នុ ខោ អហម្បិ តណ្ហាពន្ធនំ ឆិន្ទិត្វា ឯវំ គច្ឆេយ្យន្តិ។ វិញ្ញូ បណ្ឌិតោ នរោ សេរិតំ បេក្ខមានោ ឯកោ ចរេតិ។

មិគោអរញ្ញគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤០. អាមន្តនា ហោតីតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិរញ្ញោ កិរ មហាឧបដ្ឋានសមយេ អមច្ចា ឧបសង្កមិត្វា តេសុ ឯកោ អមច្ចោ “ទេវ, សោតព្ពំ អត្ថី”តិ ឯកមន្តំ គមនំ យាចិ។ សោ ឧដ្ឋាយាសនា អគមាសិ។ បុន ឯកោ មហាឧបដ្ឋានេ និសិន្នំ យាចិ, ឯកោ ហត្ថិក្ខន្ធេ និសិន្នំ, ឯកោ អស្សបិដ្ឋិយំ និសិន្នំ, ឯកោ សុវណ្ណរថេ និសិន្នំ, ឯកោ សិវិកាយ និសីទិត្វា ឧយ្យានំ គច្ឆន្តំ យាចិ។ រាជា តតោ ឱរោហិត្វា អគមាសិ។ អបរោ ជនបទចារិកំ គច្ឆន្តំ យាចិ, តស្សបិ វចនំ សុត្វា ហត្ថិក្ខន្ធតោ ឱរុយ្ហ ឯកមន្តំ អគមាសិ។ ឯវំ សោ តេហិ និព្ពិន្នោ ហុត្វា បព្ពជិ។ អមច្ចា ឥស្សរិយេន វឌ្ឍន្តិ។ តេសុ ឯកោ គន្ត្វា រាជានំ អាហ – “អមុកំ នាម, មហារាជ, ជនបទំ មយ្ហំ ទេហី”តិ។ រាជា តំ “ឥត្ថន្នាមោ ភុញ្ជតី”តិ ភណតិ។ សោ រញ្ញោ វចនំ អនាទិយិត្វា “គច្ឆាមហំ តំ ជនបទំ គហេត្វា ភុញ្ជាមី”តិ តត្ថ គន្ត្វា កលហំ កត្វា បុន ឧភោបិ រញ្ញោ សន្តិកំ អាគន្ត្វា អញ្ញមញ្ញស្ស ទោសំ អារោចេន្តិ។ រាជា “ន សក្កា ឥមេ តោសេតុ”ន្តិ តេសំ លោភេ អាទីនវំ ទិស្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆាកាសិ។ សោ បុរិមនយេន ឥមំ ឧទានំ អភាសិ។

តស្សត្ថោ – សហាយមជ្ឈេ ឋិតស្ស ទិវាសេយ្យសង្ខាតេ វាសេ ច, មហាឧបដ្ឋានសង្ខាតេ ឋានេ ច, ឧយ្យានគមនសង្ខាតេ គមនេ ច, ជនបទចារិកសង្ខាតាយ ចារិកាយ ច, “ឥទំ មេ សុណ, ឥទំ មេ ទេហី”តិអាទិកា នយេន តថា តថា អាមន្តនា ហោតិ, តស្មា អហំ តត្ថ និព្ពិន្ទិត្វា យាយំ អរិយជនសេវិតា អនេកានិសំសា ឯកន្តសុខា, ឯវំ សន្តេបិ លោភាភិភូតេហិ សព្ពកាបុរិសេហិ អនភិបត្ថិតា បព្ពជ្ជា, តំ អនភិជ្ឈិតំ បរេសំ អវសវត្តនេន ភព្ពបុគ្គលវសេន សេរិតញ្ច បេក្ខមានោ វិបស្សនំ អារភិត្វា អនុក្កមេន បច្ចេកពោធិំ អធិគតោស្មីតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

អាមន្តនាគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤១. ខិឌ្ឌា រតីតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ ឯកបុត្តកព្រហ្មទត្តោ នាម រាជា អហោសិ។ សោ តស្ស ឯកបុត្តកោ បិយោ អហោសិ មនាបោ បាណសមោ, រាជា សព្ពិរិយាបថេសុ បុត្តំ គហេត្វាវ វត្តតិ។ សោ ឯកទិវសំ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ តំ ឋបេត្វា គតោ។ កុមារោបិ តំ ទិវសំយេវ ឧប្បន្នេន ព្យាធិនា មតោ។ អមច្ចា “បុត្តសិនេហេន រញ្ញោ ហទយម្បិ ផលេយ្យា”តិ អនារោចេត្វាវ នំ ឈាបេសុំ។ រាជា ឧយ្យានេ សុរាមទេន មត្តោ បុត្តំ នេវ សរតិ, តថា ទុតិយទិវសេបិ ន្ហានភោជនវេលាសុ។ អថ ភុត្តាវី និសិន្នោ សរិត្វា “បុត្តំ មេ អានេថា”តិ អាហ។ តស្ស អនុរូបេន វិធានេន តំ បវត្តិំ អារោចេសុំ។ តតោ សោកាភិភូតោ និសិន្នោ ឯវំ យោនិសោ មនសាកាសិ – “ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតិ, ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតី”តិ។ ឯវំ អនុក្កមេន អនុលោមបដិលោមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ សម្មសន្តោ បច្ចេកសម្ពោធិំ សច្ឆាកាសិ។ សេសំ សំសគ្គគាថាវណ្ណនាយំ វុត្តសទិសមេវ ឋបេត្វា គាថាយត្ថវណ្ណនំ។

អត្ថចណ្ណតា បត – លិង្គាតិ កិញ្ចអតា៑ សា ត្សុចិឆា ហោតិ កាយិកា ច ចាចសិកា ច៑ តត្ថ កាយិកា តាយ ហត្ថីហិបិ កិញ្ចអត្ថិ, អស្សេហិបិ រថេហិបិ ឆត្មហិបិ ឆទ្ទហិបីតិ ឲចយាគិ៑ ចាចសិកា តាយ កីតំ សិលោកកណត់ យុលកេរិអាលប្តូរកេរីតិ ឲចយាគិ៑ រតីតិ បញ្ចកាយក្យាលរតិ៑ ចិប្បលត្តិ ឃាច អដ្ឋិមិញ្ជា អហច្ច ជាតេតត សកលត្តកាចញ្ញាបកំ៑ សេសំ បាកដមេច ៍ អត្យុសត្ថិឃោដតាបិ ចេតុ្ត សំសក្កកាឆាយ ចុត្តតយេតច ចេជិតព្ពា, តតោ បរេញ្ហា សត្ថា៑

លិង្គរតិកាឆាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

ដប័៑ចាតុដ្ឋិសោតិ កា ឧប្បត្តិ? បុរេត្ត កិរ កស្សបស្ស ភកចតោ សាសនេ បញ្ហ បចេក្ខុកេរាឆិសត្តា បព្ពជិត្វា ចីសតិ ចស្សសហស្សានិ កតបច្ចាកតចត្តំ ប្លូរេត្វា ទេចលោកេ តិព្ពត្តា៑ តតោ ចចិត្វា តេសំ ជេដ្ឋកោ ពារាណសិរាជា អហោសិ, សេសា បាកតិករាជានោ៑ តេ ចត្តារោបិ កម្មដ្ឋានំ ឧគ្គហេត្វា រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា អនុក្កមេត បចេក្ខុពុទ្ធា ហុត្វា តន្ទមូលកបញ្ញារេ ចសត្តា ឲកទិចសំ សមាបត្តិតោ ចុដ្ឋាយ ចំសក្កញ្ញព្រៃកាឆាយំ ចុត្តតយេតច អត្តនោ កម្មដ្ឋា សហាយញ្ហា អាចជ្ជេត្វា ញាត្វា ពារាណសិរញ្ញោ ឧបរិមេត អារម្មណំ ជស្សេតុំ ឲ្យកាសំ កចេសត្តិ៑ សោ ច រាជា តិក្ខត្តុំ រត្តិយា ឧព្ពិជ្ជតិ, ភីតោ ចិស្សរំ ករោតិ, យហាតលេ ធាចតិ៑ បុរោហិតេតត កាលស្សេច ចុដ្ឋាយ សុលសេយ្យំ បុដ្ឋោតាបិ “កុរោតា មេ, អាចរិយ, សុល”ត្តិ សត្ថា តំ បចត្តិ អារោចេសិ៑ បុរោហិតោបិ “អយំ រោគោ ត សក្កា មេត កោតចិ ឧជ្ឈិ ចិកេចតាជិតា គេសជ្ជកម្មេត ចិកេតុំ, យយ្ហំបត លាគត្មបមោយា ឧប្បត្តោ”តិ ចិតេត្តត្វា “រជ្ជហានិជីចិតត្តរាយាជីតំ បុព្ពតិមិត្តំ ឲតំ, យហារាជា”តិ រាជានំ ស្បុដ្ឋតាំ ឧត្តោជេត្វា “តស្ស ចូបសយតត្ថំ ឲត្តកោ ច ឲត្តកោ ច ហត្ថិអស្សរថាឝយោ ហិរញ្ញាសុចណ្ណញ្ហ ជក្ខិណំ ជត្វា យញ្ញោ យជិតព្ពោ”តិ យញ្ញយជនេ សមាទបេសិ៑

តតោ បចេក្ខុពុទ្ធា អនេកានិ បាណសហស្សានិ យញ្ញត្ថាយ សម្បិណ្ឌិយមានានិ ជិស្វា “ឲតស្មិំ កម្មេ កតេ ទុរព្ពោធនេតយ្យោ គចិស្សតិ, ហន្ត តំ បជិកច្ចេច កត្វា បេក្ខាយា”តិ ចំសក្កញ្ញព្រៃកាឆាយំ ចុត្តតយេត អាកត្វា បិណ្ឌាយ ចរមាតា រាជង្គណេ បជិបាជិយា អកមំសុ៑ រាជា សីហបញ្ជរេ ឋិតោ រាជង្គណំ ឱលោកយមានោ តេ អទ្ទក្ខិ, សហ ជស្សនេតេច ចស្ស សិនេហោ ឧប្បជ្ជិ៑ តតោ តេ បក្កោសាបេត្វា អាកាសតលេ បញ្ញត្តាសនេ តិសីជាបេត្វា សក្កច្ចំ ភោជេត្វា កតភត្តកិច្ចេ “កេ តុម្ហេ”តិ បុច្ឆិ៑ “មយំ, មហារាជ, ចាតុដ្ឋិសា តាមា”តិ៑ “ភន្តេ, ចាតុដ្ឋិសាតិ ឥមស្ស កោ អត្ថោ”តិ? “ចតូសុ ជិសាសុ កត្ថចិ កុរោតាចិ ភយំ ចា ចិត្តុត្រាសោ ចា អម្ហាកំ តត្ថិ, មហារាជា”តិ៑ “ភន្តេ, តុម្ហាកំ តំ ភយំ កិំ ការណា ត ហោតី”តិ? “មយំ, មហារាជ, មេត្តំ ភាចេម, ករុណំ ភាចេម, មុជិតំ ភាចេម, ឧបេក្ខំ ភាចេម៑ តេត តោ តំ ភយំ ត ហោតី”តិ ចត្វា ឧដ្ឋាយាសតា អត្តនោ ចសតដ្ឋានំ អកមំសុ៑

តតោ រាជា ចិតេត្តសិ – “ឥមេ សមណា ‘មេត្តាជិភាចតាយ ភយំ ត ហោតី’តិ ភណត្តិ, ព្រាហ្មណា បត អនេកសហស្សបាណចធំ ចណ្ណយត្តិ, កេសំ តុ ខោ ចចតំ សច្ចន្តិ? អថស្ស ឲតជហោសិ – “សមណា សុទ្ធេត អសុទ្ធិំ ធោចត្តិ, ព្រាហ្មណា បត អសុទ្ធេត អសុទ្ធិំ៑ ត សក្កា ខោ បត អសុទ្ធេត អសុទ្ធិំ ធោចិតុំ, បព្ពជិតានំ ឲច ចចតំ សច្ច”ន្តិ៑ សោ “សព្ពេ សត្តា សុខិតា ហោន្តូ”តិអាជិតា តយេត មេត្តាជយោ ចត្តារោបិ

ព្រហ្មចិហារេ ភាវេត្វា ហិតមបទេសេ និវត្តត អយន្តេ អាលារេបសិ – “សន្តេ្ត បិណេ យុជ្ជេន, សិតានិ បាតិយានិ បិចត្ត្វ, ហរិតានិ តិណានិ លាភត្តា, សិតោ ច ចារតោ តេវសិ ក្លុបចាយត្វ”តិ ។ តេ តទា អកំសុ។

តទោ រាជា “កល្យាណមិត្តានំ ចចនេន បិបកយុតោ យុវេត្តាយី”ំតិ តរេត្តច គិសិន្តោ ចិបស្សិត្វា បន្តេកទៅឱ សន្ថាកាសិ។ អយន្តេហិ ច គោរជភរចលិយំ “កុជ្ជោ, យហារាជ, ការេលិ”តិ ចុរេត្ត “តាហំ រាជា”តិ បុរិយភយេភេច សន្តេ្ត ចត្វា ឰាយំ ក្លជាភញ្ជាករលកាធំ អការសិ។

តត្ត ចាតុទ្ទិសោតិ ចត្សុ ឌិសាសុ យទាសុលចិហារី, “ឧកំ ឌិសំ ថរិត្វា ចិហរតី”តិអាឌិនា ចា ភយេភ ព្រហ្មចិហារកាចភាយ ថរិតា ចតស្សោ ឌិសា អស្ស សន្តីតិ ចាតុទ្ទិសោ។ តាសុ ចត្សុ ឌិសាសុ កត្ថចិ សត្តេ ចា សង្ខារេ ចា ភយេភ ត បដិហតតីតិ អប្បដិឃោ។ សន្តុស្សយាគោតិ ក្វាគសចិឆស្ស សន្តោសស្ស ចសេន សន្តុស្សកោ ច។ ឰតរីតរេនាតិ ក្លូាចចេន បច្ចយេត។ បរិស្សយានំ សហិតា អលម្ពីតិ ឧត្ត បរិស្សយន្តិ កាយចិត្តានិ, បរិហាបេន្តិ ចា តេសំ សម្បត្តិំ, តានិ ចា បដិច្ច សយន្តីតិ បរិស្សយា, ពាហិរានំ សីហព្យគ្ឃាឌីនំ អព្ភន្តរានញ្ច កាយឆ្ឆន្ទាឌីនំ កាយចិត្តុបទ្ទចានំ ឧតំ អធិចចនំ។ តេ បរិស្សយេ អធិចាសតលក្ខិយា ច ចីរិយាឌីហិ ឆយេហិ ច សហតីតិ បរិស្សយានំ សហិតា។ ឆម្ភាចករកយាការេចត អលម្ពី។ កិំ ចុត្តំ ហោតិ? យថា តេ ចត្តារោ សយណា, ឧចំ ឰតរីតរេត បច្ចយេត សន្តុស្សយាគោ ឧត្ត បដិបត្តិបទដ្ឋានេ សន្តោសេ ឋិតោ ចត្សុ ឌិសាសុ យេត្តាឌិកាចភាយ ចាតុទ្ទិសោ, សត្តសង្ខារេសុ បដិហតតកយាការេចត អប្បដិឃោ ច ហោតិ។ សោ ចាតុទ្ទិសត្តា ចុត្តប្បការានំ បរិស្សយានំ សហិតា, អប្បដិឃត្តា អលម្ពី ច ហោតីតិ ឧចំ បដិបត្តិគុណំ ឌិស្វា យោនិសោ បដិបជ្ជិត្វា បន្តេកទៅឱ អធិករតាយីំតិ។ អថ ចា តេ សយណា ចិយ សន្តុស្សយាគោ ឰតរីតរេត ចុត្តភយេភ ចាតុទ្ទិសោ ហោតីតិ ញាត្វា ឧចំ ចាតុទ្ទិសភាចំ បត្ថយន្តោ យោនិសោ បដិបជ្ជិត្វា អធិករតាយីព្យាតស្វា អញ្ញោបិ ព្រឌិសំ ឋានំ បត្ថយន្តោ ចាតុទ្ទិសតាយ បរិស្សយានំ សហិតា អប្បដិឃតាយ ច អលម្ពី ហុត្វា ឧកោ ចរេ លគ្គចិសាណកប្បោតិ។ សេសំ ចុត្តភយេចាតិ។

ចាតុទ្ទិសកាឆាចណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឱឱ។ឝុស្សន្កហាតិ កា ក្លុប្បត្តិ? ពារាណសិរញ្ញោ កិរ អគ្គមហេសី កាលមកាសិ។ តតោ ចីតិចត្តេសុ សោកឌិចសេសុ ឧកឌិចសំ អមច្ចា “រាជូនំ ភាម តេសុ តេសុ កិច្ចេសុ អគ្គមហេសី អចស្សំ ឰច្ឆិតព្ពា, សាធុ ឌេចោ អញ្ញម្បិ ឌេចិ អានេតូ”តិ យាចិំសុ។ រាជា “តេន ហិ, ភណេ, ជាតាថា”តិ អាហ។ តេ បរិយេសន្តា សាមន្តរជ្ជេ រាជា មតោ, តស្ស ឌេចី រជ្ជំ អនុសាសតិ, សា ច គព្ភិនី អហោសិ, អមច្ចា “អយំ រញ្ញោ អនុរូបា”តិ ញាត្វា តំ យាចិំសុ។ សា “គព្ភិនី ភាម មនុស្សានំ អមនាបា ហោតិ។ សចេ អាគមេថ, យាច ចិជាយាមិ, ឧចំ សាធុ។ នោ ចេ, អញ្ញំ បរិយេសថា”តិ អាហ។ តេ រញ្ញោបិ ឧតមត្ថំ អារោចេសុំ។ រាជា “គព្ភិនីបិ ហោតុ, អានេថា”តិ អាហ។ តេ អានេសុំ។ រាជា តំ អភិសិញ្ចិត្វា សព្ពំ មហេសិយា ភោគំ អទាសិ, តស្សា បរិជភាតញ្ច ភាភាចិធេហិ បណ្ណាការេហិ សង្គណ្ហាតិ។ សា កាលេន បុត្តំ ចិជាយិ។ រាជា តំ អត្តនោ បុត្តំ ចិយ សព្ពិរិយាបថេសុ អង្កេ ច ក្លុរេ ច កត្វា ចិហរតិ។ តទា ឌេចិយា បរិជភា ចិន្តេសុំ – “រាជា អតិចិយ សង្គណ្ហាតិ, កុមារេ អតិចិស្សាសំ ករោតិ, ហន្ទ, តំ បរិភិន្ទិស្សាមា”តិ។

តតោ កុមារំ អាហំសុ – “ត្វំ, តាត, អម្ហាកំ រញ្ញោ បុត្តោ, ន ឥមស្ស រញ្ញោ បុត្តោ។ មា ឯត្ថ វិស្សាសំ អាបជ្ជី”តិ។ អថ កុមារោ “ឯហិ បុត្តា”តិ រញ្ញា វុច្ចមានោបិ ហត្ថេន អាកឌ្ឍិយមានោបិ បុត្តោ វិយ រាជានំ ន អល្លីយតិ។ រាជា “កិំ ការណា”ន្តិ វីមំសន្តោ តំ បវត្តិំ ញត្វា “ឯតេ មយា សង្គហិតាបិ បដិកូលវុត្តិនោ ឯវា”តិ និព្ពិន្ទិត្វា រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិតោ។ “រាជា បព្ពជិតោ”តិ អមច្ចបរិជនាបិ ពហូ បព្ពជិំសុ។ សបរិជនោ រាជា បព្ពជិតោតិ មនុស្សា បណីតេ បច្ចយេ ឧបនេន្តិ, រាជា បណីតេ បច្ចយេ យថាវុឌ្ឍំ ទាបេសិ។ តត្ថ យេ សុន្ទរំ លភន្តិ, តេ តុស្សន្តិ។ ឥតរេ ឧជ្ឈាយន្តិ “មយំ បរិវេណានិ សម្មជ្ជន្តា សព្ពកិច្ចានិ ករោន្តា, លូខភត្តំ ជិណ្ណវត្ថញ្ច លភាមា”តិ។ សោ តម្បិ ញត្វា “ឥមេ យថាវុឌ្ឍំ ទីយមានេបិ ឧជ្ឈាយន្តិ, អហោ ទុស្សង្គហា បរិសា”តិ បត្តចីវរមាទាយ ឯកកោវ អរញ្ញំ បវិសិត្វា វិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ សច្ឆាកាសិ។ តត្ថ អាគតេហិ ច កម្មដ្ឋានំ បុដ្ឋោ ឥមំ គាថមភាសិ។ សា អត្ថតោ បាកដា ឯវ។ អយំ បន យោជនា – ទុស្សង្គហា បព្ពជិតាបិ ឯកេ, យេ អសន្តោសាភិភូតា, តថាវិធា ឯវ ច អថោ គហដ្ឋា ឃរមាវសន្តា។ ឯតាហំ ទុស្សង្គហភាវំ ជិគុច្ឆន្តោ វិបស្សនំ អារភិត្វា អធិគតោតិ។ សេសំ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពន្តិ។

ទុស្សង្គហគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០០។ ឱរោបយិត្វាតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ ចាតុមាសិកព្រហ្មទត្តោ នាម រាជា គិម្ហានំ បឋមេ មាសេ ឧយ្យានំ គតោ។ តត្ថ រមណីយេ ភូមិភាគេ នីលឃនបត្តសញ្ឆន្នំ កោវិឡាររុក្ខំ ទិស្វា “កោវិឡារមូលេ មម សយនំ បញ្ញាបេថា”តិ វត្វា ឧយ្យានេ កីឡិត្វា សាយន្ហសមយំ តត្ថ សេយ្យំ កប្បេសិ។ បុន គិម្ហានំ មជ្ឈិមេ មាសេ ឧយ្យានំ គតោ, តទា កោវិឡារោ បុប្ផិតោ ហោតិ, តទាបិ តថេវ អកាសិ។ បុនបិ គិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ គតោ, តទា កោវិឡារោ សញ្ឆិន្នបត្តោ សុក្ខរុក្ខោ វិយ ហោតិ, តទាបិ រាជា អទិស្វាវ តំ រុក្ខំ បុព្ពបរិចយេន តត្ថេវ សេយ្យំ អាណាបេសិ។ អមច្ចា ជានន្តាបិ រញ្ញោ អាណត្តិយា តត្ថ សយនំ បញ្ញាបេសុំ។ សោ ឧយ្យានេ កីឡិត្វា សាយន្ហសមយេ តត្ថ សេយ្យំ កប្បេន្តោ តំ រុក្ខំ ទិស្វា “អរេ, អយំ បុព្ពេ សញ្ឆន្នបត្តោ មណិមយោ វិយ អភិរូបទស្សនោ អហោសិ, តតោ មណិវណ្ណសាខន្តរេ ឋបិតបវាឡង្កុរសទិសេហិ បុប្ផេហិ សស្សិរិកទស្សនោ អហោសិ, មុត្តាជាលសទិសវាលិកាកិណ្ណា ចស្ស ហេដ្ឋាភូមិភាគោ ពន្ធនា បមុត្តបុប្ផសញ្ឆន្នោ រត្តកម្ពលសន្ថតោ វិយ អហោសិ។ សោ នាមជ្ជ សុក្ខរុក្ខោ វិយ សាខាមត្តាវសេសោ ឋិតោ, អហោ ជរាយ ឧបហតោ កោវិឡារោ”តិ ចិន្តេត្វា “អនុបាទិន្នម្បិ តាវ ជរាយ ហញ្ញតិ, កិមង្គ បន ឧបាទិន្ន”ន្តិ អនិច្ចសញ្ញំ បដិលភិ។ តទនុសារេនេវ សព្ពសង្ខារេ ទុក្ខតោ អនត្តតោ ច វិបស្សន្តោ “អហោ វតាហម្បិ សញ្ឆិន្នបត្តោ កោវិឡារោ វិយ អបគតគិហិព្យញ្ជនោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថយមានោ អនុបុព្ពេន តស្មិំ សយនតលេ ទក្ខិណេន បស្សេន និបន្នោវ វិបស្សិត្វា បច្ចេកពោធិំ សច្ឆាកាសិ។ តតោ គមនកាលេ អមច្ចេហិ “កាលោ, ទេវ, គន្តុ”ន្តិ វុត្តេ “នាហំ រាជា”តិអាទីនិ វត្វា បុរិមនយេនេវ ឥមំ គាថមភាសិ។

តត្ថ ឱរោបយិត្វាតិ អបនេត្វា។ គិហិព្យញ្ជនានីតិ កេសមស្សុឱទាតវត្ថាលង្ការមាលាគន្ធវិលេបនបុត្តទារទាសិទាសាទីនិ។ ឯតានិ គិហិភាវំ ព្យញ្ជយន្តិ, តស្មា “គិហិព្យញ្ជនានី”តិ វុច្ចន្តិ។ សញ្ឆិន្នបត្តោតិ បតិតបត្តោ។ ឆេត្វានាតិ មគ្គញាណេន ឆិន្ទិត្វា។ វីរោតិ មគ្គវីរិយេន សមន្នាគតោ។ គិហិពន្ធនានីតិ កាមពន្ធនានិ។ កាមា ហិ គិហីនំ ពន្ធនានិ។ អយំ តាវ បទត្ថោ។ អយំ បន អធិប្បាយោ – “អហោ វតាហម្បិ ឱរោបយិត្វា គិហិព្យញ្ជនានិ សញ្ឆិន្នបត្តោ យថា កោវិឡារោ ភវេយ្យ”ន្តិ ឯវំ ចិន្តយមានោ វិបស្សនំ អារភិត្វា

អធិករោតិ៍ សេនំ បុរិយភឃេតេច ចេនិតញ្ញត្តិ៍

កោចិញ្ញអារកាឆាចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៍

បឃយចក្កោ តិដ្ឋិតោ៍

១០១-៧៍សេចលេកឆាតិ កា ឧបត្តិ? បុត្តោ កិរ កស្សបស្ស ភកចតោ សាសេត ឆ្វេ បច្ចកេនាធិសត្វា បព្ពជិត្វា ចីសតិ ចស្សសហស្សានិ កតបច្ចាកតចត្តំ បូទេត្វា ចេចលោកេ ឧបន្នោ៍ តតោ ចចិត្វា តេសំ ជេដ្ឋកោ នារាណសិទេញ្ញោ បុត្តោ, កតិដ្ឋោ បុទោហិតស្ស បុត្តោ អហោសិ៍ តេ ឲកជិចសំយេច បដិសន្ធិំ កហេត្វា ឲកជិចសយេច មាតុ កុច្ឆិតោ តិក្ខមិត្វា សហបំសុកីឡអកា សហាយកា អហេសុំ៍ បុទោហិតបុត្តោ បញ្ញចា អហោសិ៍ សោ រាជបុត្តំ អាហ – “សម្ម, ត្វំ តច បិតុនោ អច្ចយេត រជ្ជំ លភិស្សសិ, អហំ បុទោហិតដ្ឋានំ, សុសិក្ខិតេត ច រជ្ជំ អនុសាសិតុំ សក្កា, ឲហិ សិប្បំ ឧគ្គហិស្សាមា”តិ៍ តតោ ឧភោបិ ឃញ្ញោបចិតា ហុត្វា កាយតិកយាឌីសុ កិក្ខំ ចរមាតា បច្ចន្តជតបទកាមំ កតា៍ តញ្ច កាមំ បញ្ច បច្ចេកពុទ្ធា កិក្ខាចារវេចលាយ បចិសិំសុ៍ តត្ថ មនុស្សា បច្ចេកពុទ្ធេ ទិស្វា ឧស្សាហជាតា អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា បណីតំ ខាទនីយំ ចា កោជនីយំ ចា ឧបនាមេត្វា បូជេត្វា៍ តេសំ ឲតទហោសិ – “អម្ហេហិ សទិសា ឧច្ចាកុលិកា តាម តត្ថិ, អបិ ច បតិមេ មនុស្សា យទិ ឥច្ឆន្តិ, អម្ហាកំ កិក្ខំ ទេន្តិ, យទិ តិច្ឆន្តិ, ត ទេន្តិ, ឥមេសំ បត បព្ពជិតានំ ឲចរូបំ សក្ការំ ករោន្តិ, អទ្ធា ឲតេ កិញ្ចិ សិប្បំ ជានន្តិ, ហន្ទ, តេសំ សន្តិកេ សិប្បំ ឧគ្គណ្ហាមា”តិ៍ តេ មនុស្សេសុ បដិក្កន្តេសុ ខ្ញកាសំ លភិត្វា “យំ, ភន្តេ, តុម្ហេ សិប្បំ ជានាថ, តំ អម្ហេបិ សិក្ខាបេថា”តិ យាចិំសុ៍ បច្ចេកពុទ្ធា “ត សក្កា អបព្ពជិតេត សិក្ខិតុ”ន្តិ អាហំសុ៍ តេ បព្ពជ្ជំ យាចិត្វា បព្ពជិំសុ៍ តតោ តេសំ បច្ចេកពុទ្ធា “ឲចំ វោ តិចាសេតព្ពំ, ឲចំ បារុបិតព្ព”ន្តិអាទិនា តយេត អាភិសមាចារិកំ អាចិក្ខិត្វា “ឯកមស្ស សិប្បស្ស ឲកីភាចាភិរតិ តិប្ផត្តិ, តស្មា ឲកកេតេច តិសីទិតព្ពំ, ឲកកេត ចង្កមិតព្ពំ, ឲកកេត ឋាតព្ពំ, ឲកកេត សយិតព្ព”ន្តិ បាដិយេក្កំ បណ្ណសាលំ អទំសុ, តតោ តេ អត្តតោ អត្តតោ បណ្ណសាលំ បចិសិត្វា តិសីទិំសុ៍ បុទោហិតបុត្តោ តិសិន្នកាលតោ បកុតិ ចិត្តសមាធានំ លទ្ធា ឈានំ បដិលភិ៍ រាជបុត្តោ មុហុត្តេតេច ឧក្កណ្ឋិតោ តស្ស សន្តិកំ អាកតោ៍ សោ តំ ទិស្វា “កិំ, សម្មា”តិ បុច្ឆិ៍ “ឧក្កណ្ឋិតោម្ហី”តិ អាហ៍ “តេត ហិ ឯត្ថ តិសីទា”តិ៍ សោ តត្ថ មុហុត្តំ តិសីទិត្វា អាហ – “ឯកមស្ស កិរ, សម្ម, សិប្បស្ស ឲកីភាចាភិរតិ តិប្ផត្តី”តិ? បុទោហិតបុត្តោ “ឲចំ, សម្ម, តេត ហិ ត្វំ អត្តតោ តិសិន្នោកាសំ ឲច កច្ឆ, ឧគ្គហិស្សាមិ ឯកមស្ស សិប្បស្ស តិប្ផត្តិ”ន្តិ អាហ៍ សោ កន្ត្វា បុតបិ មុហុត្តកេតេច ឧក្កណ្ឋិតោ បុរិមតយេតេច តិក្ខត្តុំ អាកតោ៍

តតោ តំ បុទោហិតបុត្តោ តថេច ឧយ្យោជេត្វា តស្មិំ កតេ ចិន្តេសិ – “អយំ អត្តតោ ច កម្មំ ហាបេតិ មម ច, ឥធាភិក្ខណំ អាកច្ឆតី”តិ៍ សោ បណ្ណសាលតោ តិក្ខម្ម អរញ្ញំ បចិដ្ឋោ៍ ឥតរោ អត្តតោ បណ្ណសាលាយេច តិសិន្នោ បុតបិ មុហុត្តកេតេច ឧក្កណ្ឋិតោ តស្ស សន្តិកំ អាកន្ត្វា ឥតោ ចិតោ ច មគ្គន្តោបិ តំ អទិស្វា ចិន្តេសិ – “យោ កហដ្ឋកាលេ បណ្ណាការំ អាទាយ អាកតោបិ មំ ទដ្ឋុំ ត លភតិ, សោ ទានិ មយិ អាកតេ ឧស្សុកម្បិ អនាតុកាមោ អបក្កមិ៍ អហោ ភរេ, ចិត្ត, ត លជ្ជសិ, យំ មំ ចតុក្ខត្តុំ ឥធានេតសិ, ត សោ ទានិ តេ ចសេ ចត្តិស្សាមិ, អញ្ញទត្ថុ តំយេច មម ចសេ ចត្តាបេស្សាមី”តិ អត្តតោ សេនាសនំ បចិសិត្វា ចិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា

អាកាសេន នន្ទមូលកបព្ភារំ អគមាសិ. ឥតរោបិ អរញ្ញំ បវិសិត្វា វិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា តថេវ អគមាសិ. តេ ឧភោបិ មនោសិលាតលេ និសីទិត្វា បាដិយេក្កំ បាដិយេក្កំ ឥមា ឧទានគាថាយោ អភាសិំសុ.

តត្ថ និបកន្តិ បកតិនិបកំ បណ្ឌិតំ កសិណបរិកម្មាទីសុ កុសលំ. សាធុវិហារិន្តិ អប្បនាវិហារេន វា ឧបចារេន វា សមន្នាគតំ. ធីរន្តិ ធិតិសម្បន្នំ. តត្ថ និបកត្តេន ធិតិសម្បទា វុត្តា. ឥធ បន ធិតិសម្បន្នមេវាតិ អត្ថោ. ធិតិ នាម អសិថិលបរក្កមតា, “កាមំ តចោ ច ន្ហារុ ចា”តិ (ម. និ. ២.១៨៤; អ. និ. ២.៥; មហានិ. ១៩៦) ឯវំ បវត្តវីរិយស្សេតំ អធិវចនំ. អបិច ធិក្កតបាបោតិបិ ធីរោ. រាជាវ រដ្ឋំ វិជិតំ បហាយាតិ យថា បដិរាជា “វិជិតំ រដ្ឋំ អនត្ថាវហ”ន្តិ ញត្វា រជ្ជំ បហាយ ឯកោ ចរតិ, ឯវំ ពាលសហាយំ បហាយ ឯកោ ចរេ. អថ វា រាជាវ រដ្ឋន្តិ យថា សុតសោមោ រាជា រដ្ឋំ វិជិតំ បហាយ ឯកោ ចរិ, យថា ច មហាជនកោ រាជា, ឯវំ ឯកោ ចរេតិ អយម្បិ តស្ស អត្ថោ. សេសំ វុត្តានុសារេន សក្កា ជានិតុន្តិ ន វិត្ថារិតន្តិ.

សហាយគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១០៦. អទ្ធា បសំសាមាតិ ឥមិស្សា គាថាយ យាវ អាកាសតលេ បញ្ញត្តាសនេ បច្ចេកពុទ្ធានំ និសជ្ជា, តាវ ចាតុទ្ទិសគាថាយ ឧប្បត្តិសទិសា ឯវ ឧប្បត្តិ. អយំ បន វិសេសោ – យថា សោ រាជា រត្តិយា តិក្ខត្តុំ ឧព្ពិជ្ជិ, ន តថា អយំ, នេវស្ស យញ្ញោ បច្ចុបដ្ឋិតោ អហោសិ. សោ អាកាសតលេ បញ្ញត្តេសុ អាសនេសុ បច្ចេកពុទ្ធេ និសីទាបេត្វា “កេ តុម្ហេ”តិ បុច្ឆិ. “មយំ, មហារាជ, អនវជ្ជភោជិនោ នាមា”តិ. “ភន្តេ, អនវជ្ជភោជិនោតិ ឥមស្ស កោ អត្ថោ”តិ? “សុន្ទរំ វា អសុន្ទរំ វា លទ្ធា និព្ពិការា ភុញ្ជាម, មហារាជា”តិ. តំ សុត្វា រញ្ញោ ឯតទហោសិ – “យំនូនាហំ ឥមេ ឧបបរិក្ខេយ្យំ ‘ឯទិសា វា នោ វា’”តិ? តំ ទិវសំ កណាជកេន ពិលង្គទុតិយេន បរិវិសិ. តំ បច្ចេកពុទ្ធា អមតំ វិយ និព្ពិការា ភុញ្ជិំសុ. រាជា “ហោន្តុ, បដិញ្ញាតត្តា ឯកទិវសំ និព្ពិការា ហោន្តិ, ស្វេ ជានិស្សាមី”តិ ស្វាតនាយ និមន្តេសិ. ទុតិយទិវសេបិ តថេវ អកាសិ. តេបិ តថេវ បរិភុញ្ជិំសុ. អថ រាជា “សុន្ទរំ ទត្វា វីមំសិស្សាមី”តិ បុនបិ និមន្តេត្វា ទ្វេ ទិវសេ មហាសក្ការំ កត្វា បណីតេន អតិវិចិត្រេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន បរិវិសិ. តេបិ តថេវ និព្ពិការា បរិភុញ្ជិត្វា រញ្ញោ មង្គលំ វត្វា បក្កមិំសុ. រាជា អចិរបក្កន្តេសុ តេសុ “អនវជ្ជភោជិនោ ឯតេ, អហោ វតាហម្បិ អនវជ្ជភោជី ភវេយ្យ”ន្តិ ចិន្តេត្វា មហារជ្ជំ បហាយ បព្ពជ្ជំ សមាទាយ វិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពុទ្ធោ ហុត្វា បច្ចេកពុទ្ធមជ្ឈេ អត្តនោ អារម្មណំ វិភាវេន្តោ ឥមំ គាថមភាសិ. សា បទត្ថតោ ឧត្តានត្ថាយេវ. កេវលំ បន សហាយសម្បទន្តិ ឯត្ថ អសេក្ខេហិ សីលាទិក្ខន្ធេហិ សម្បន្នា សហាយា ឯវ សហាយសម្បទាតិ វេទិតព្វា.

អយំ បនេត្ថ យោជនា – យា អយំ វុត្តា សហាយសម្បទា, តំ សហាយសម្បទំ អទ្ធា បសំសាម, ឯកំសេនេវ ថោមេមាតិ វុត្តំ ហោតិ. កថំ? សេដ្ឋា សមា សេវិតព្វា សហាយាតិ. កស្មា? អត្តនោ សីលាទីហិ សេដ្ឋេ សេវមានស្ស សីលាទយោ ធម្មា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ជន្តិ, ឧប្បន្នា ច វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ បាបុណន្តិ. សមេ សេវមានស្ស អញ្ញមញ្ញំ សមធារណេន កុក្កុច្ចស្ស វិនោទនេន ច លទ្ធា ន បរិហាយន្តិ. ឯវំ បន សហាយេ សេដ្ឋេ ច សមេ ច អលទ្ធា កុហនាទិមិច្ឆាជីវំ បហាយ ធម្មេន សមេន ឧប្បន្នំ ភោជនំ ភុញ្ជន្តោ តត្ថ ច បដិឃានុនយំ

អត្ថុប្បាទេកន្តោ អតចន្ទ្រទេកាឌិ ហុត្វា អត្តកាទេយា ក្យុលបុទេត្វា ឲទេកា ចទេទ លក្កចិសាឈកទេប្យា៉ អហយ្បិ ឲចំ ចទេទត្វា ប្តុយំ សយ្យត្តិ អឌិកទេតាយីត្វិ៉

អដ្ឋាបរសំរាកាឆាចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

១០៖ឌិស្វា សុចណ្ហុស្យាតិ កា ក្ខុប្បត្តិ? អញ្ញាតទេរា កិទ ឆាទាឈសិឃំ ទាឌា កិយ្យបយេយ ឌិចាទេរយ្យំ ក្ខបកទេតា អទេហាសិ, សត្តិទេក ចស្ស ចណ្ហកាសឹ ទេកាសឹតចត្ថតំ បិសតិ៉ តស្សា ឲកឆាិហាយ ឲកំ សុចណ្ហចលឃំ, ឲកឆាិហាយ ទេទ្វ៉ តាតិ សឈ្ឈទេដ្ឋត្តិ, ប្តុតទំ ត សឈ្ឈដ្ឋតិ៉ ទាឌា តំ ឌិស្វា “ឲចទេយច កណចាទេស សឈ្ឈដ្ឋតា, ឲកចាទេស អសឈ្ឈដ្ឋតា”តិ ចិទេត្តត្វា បុតប្បុតំ កាសិ ឱ្ពទេលិទេកសិ៉ ទេតត ច សយទេយត សត្តាលក្ការចិក្ខសិតា ទេឆឌិ តំ តឹឌយត្តិ ជិតា ទេហាតិ៉ សា “ចណ្ហកាសិឃា បដិតដ្ឋចិទេត្វា យទេញ្ញា ទាឌា”តិ ចិទេត្តត្វា តំ កាសិ ក្ខដ្ឋាទេបត្វា សឃទេយច បិសិតុយាទេដ្ឋា៉ អឆស្សា ច ក្ខទេកាសុ ឆាិហាសុ អទេតទេក សុចណ្ហចលឃា, ទេត សឈ្ឈដ្ឋឃត្តា យហាសដ្ឋំ ឌតឃិសុ៉ ទាឌា អតិសុដ្ឋតទំ តិត្តិទេក្ខា ចក្កិលបទេស្សត តិបទេក្ខាទេយច ចិបស្សតំ អាទកិត្វា បទេច្ឆកទេតាសិ សទ្ធាកាសិ៉ តំ អត្យុត្តទសុទេលត សុលិតំ តិបត្តិ ចត្ថតហត្វា ទេឆឌិ ក្ខបសត្កយិត្វា “អាលិយ្យាយិ , យហាទាឌា”តិ អាហ៉ ទេសា “អទេបហិ, យា អាលិយ្យាហិ”តិ អាហ៉ សា “កិស្ស, យហាទាឌា”តិ? ទេសា “តាហំ, ទាឌា”តិ៉ ឲចទេយទេតសំ កឆាសល្លាបំ សុត្វា អយច្ចា ក្ខបសត្កយិសុ, ទេតហិបិ យហាទាឌចាទេឆត អាលបិទេតា “តាហំ, កទេណ, ទាឌា”តិ អាហ៉ ទេសសំ បឆយកាឆាយ ចុត្តុសឌិសទេយច៉

អឃំ បត កាឆាចណ្ហតា – តត្វ ឌិស្វាតិ ឱ្ពទេលិទេកត្វា៉ សុចណ្ហុស្យាតិ កញ្ចាតស្ស៉ “ចលឃាតិ”តិ បិឆទេសទេសា៉ សាចទេសសបឆទេត្វា ហិ អឃំ អទេត្វា៉ បកស្សទាតិតិ បការសតសឹលិតិ, ឌុតិយត្តាតិតិ ចុត្តុ ទេហាតិ៉ ទេសសំ ក្ខត្តាតបឆត្វទេយច៉ អឃំ បត ទេឃាឌតា – ឌិស្វា កុឌស្និ សុចណ្ហុស្ស ចលឃាតិ “កណចាទេស សតិ សឈ្ឈដ្ឋតា, ឲកចាទេស អសឈ្ឈដ្ឋតា”តិ ឲចំ ចិទេត្តត្វា ចិបស្សតំ អាទកិត្វា អឌិកទេតាយីត្វិ៉ ទេសសំ សុចិទេញ្ញាឃ្យទេយចាតិ៉

សុចណ្ហចលឃកាឆាចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

១០៥៉ឲចំ ក្ខុតិទេឃតាតិ កា ក្ខុប្បត្តិ? អញ្ញាតទេរា កិទ ឆាទាឈសិទាឌា ឆេហទេទាច បត្តុឌិត្យុកាទេយា អយទេច្ចុ អាឈាទេបសិ – “ទេឆចិ កទេហត្វា ទដ្ឋំ បរិហទឆ, អហំ បត្តុឌិស្សាយី”តិ៉ អយច្ចា – “យហាទាឌ, អទាឌកំ ទដ្ឋំ អទេយត្យំ ត សក្កា ទក្ខិតុំ សាយត្តុទាឌាទេតា អាកយ្ខ ចិលុយ្បិស្សត្តិ, ឃាច ឲទេកាបិ បុទេត្វា ក្ខុប្បជ្ជតិ, តាច អាកទេយហិ”តិ សញ្ញាទេបសុំ៉ យុក្ខុចិទេត្វា ទាឌា អឌិចាទេសសិ៉ អឆ ទេឆឌិ កត្ថុ កហ្យិ ទាឌា បុត ទេត អាឈាទេបសិ – “ទេឆចិ កត្ថុតិ, បុត្តុ ឌាតំ ទទេជ្ជ អកិសិត្វិត្វា ទដ្ឋំ បរិហទឆ, អហំ បត្តុឌិស្សាយី”តិ៉ អយច្ចា “ក្ខដ្ឋាតំ, យហាទាឌ, ឲតំ, ឃំ ទេឆឌិ បុត្តុ ចា ចិឌាឃិស្សតិ, ឌិតទំ ចាតិ, តាច ចិឌាឃតកាលំ អាកទេយហិ”តិ បុតបិ ទាឌាតំ សញ្ញាទេបសុំ៉ អឆ សា បុត្តុ ចិឌាឃិ៉ តកាបិ ទាឌា តទេឆច អយទេច្ចុ អាឈាទេបសិ៉ អយច្ចា បុតបិ ទាឌាតំ – “អាកទេយហិ, យហាទាឌ, ឃាច បដិតទេលិ ទេហាតិ”តិ តាហុហិ កាទទេណហិ សញ្ញាទេបសុំ៉ តទេតា ក្យុយាទេទ បដិតទេល ឌាទេត អយទេច្ចុ សត្តិបិតាទេបត្វា “បដិតទេលិ កាតិ អឃំ, តំ ទទេជ្ជ អកិសិត្វិត្វា បដិបជ្ជឆា”តិ

អមច្ចានំ ឱកាសំ អទត្វា អន្តរាបណតោ កាសាយវត្ថាទយោ សព្ពបរិក្ខារេ អាហរាបេត្វា អន្តេបុរេ ឯវ បព្ពជិត្វា មហាជនកោ វិយ និក្ខមិត្វា គតោ។ សព្ពបរិជនោ នានប្បការំ បរិទេវមានោ រាជានំ អនុពន្ធិ។ សោ រាជា យាវ អត្តនោ រដ្ឋសីមា, តាវ គន្ត្វា កត្តរទណ្ឌេន លេខំ អាកឌ្ឍិត្វា – “អយំ លេខា នាតិក្កមិតព្ពា”តិ អាហ ។ មហាជនោ លេខាយ សីសំ កត្វា ភូមិយំ និបន្នោ បរិទេវមានោ “តុយ្ហំ ទានិ, តាត, រញ្ញោ អាណា, កិំ ករិស្សតី”តិ កុមារំ លេខំ អតិក្កមាបេសិ។ កុមារោ “តាត, តាតា”តិ ធាវិត្វា រាជានំ សម្បាបុណិ។ រាជា កុមារំ ទិស្វា “ឯតំ មហាជនំ បរិហរន្តោ រជ្ជំ ការេសិំ, កិំ ទានិ ឯកំ ទារកំ បរិហរិតុំ ន សក្ខិស្ស”ន្តិ កុមារំ គហេត្វា អរញ្ញំ បាវិសិ, តត្ថ បុព្ពបច្ចេកពុទ្ធេហិ វសិតបណ្ណសាលំ ទិស្វា វាសំ កប្បេសិ សទ្ធិំ បុត្តេន។

តតោ កុមារោ វរសយនាទីសុ កតបរិចយោ តិណសន្ថារកេ ច រុក្ខមូលេ ច សយមានោ រោទតិ។ សីតាតបាទីហិ ផុដ្ឋោ សមានោ – “សីតំ តាត, ឧណ្ហំ តាត, មកសា តាត ឌំសន្តិ, ឆាតោម្ហិ តាត, បិបាសិតោម្ហិ តាតា”តិ វទតិ។ រាជា តំ សញ្ញាបេន្តោយេវ រត្តិំ វីតិនាមេសិ។ ទិវាបិស្ស បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ភត្តំ ឧបនាមេសិ, កុមារោ មិស្សកភត្តំ កង្គុវរកមុគ្គាទិពហុលំ អស្សាទេន្តោបិ តំ ជិឃច្ឆាវសេន ភុញ្ជមានោ កតិបាហេនេវ មិលាតបទុមំ វិយ មិលាយិ។ រាជា បន បដិសង្ខានពលេន និព្ពិការោ ភុញ្ជតិ។ តតោ សោ កុមារំ សញ្ញាបេន្តោ អាហ – “នគរេ, តាត, បណីតាហារោ លព្ភតិ, តត្ថ គច្ឆាមា”តិ។ កុមារោ “អាម, តាតា”តិ។ តតោ នំ បុរក្ខត្វា អាគតមគ្គេនេវ និវត្តិ។ កុមារមាតាបិ ទេវី “ន ទានិ រាជា កុមារំ គហេត្វា អរញ្ញេ ចិរំ វសិស្សតិ, កតិបាហេនេវ និវត្តិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា រញ្ញា កត្តរទណ្ឌេន លិខិតដ្ឋានេយេវ វតិំ ការាបេត្វា វាសំ កប្បេសិ។ រាជា តស្សា វតិយា អវិទូរេ ឋត្វា “ឯត្ថ តេ, តាត, មាតា និសិន្នា, គច្ឆាហី”តិ បេសេសិ។ យាវ សោ តំ ឋានំ បាបុណាតិ, តាវ ឧទិក្ខន្តោ អដ្ឋាសិ – “មា ហេវ នំ កោចិ វិហេឋេយ្យា”តិ។ កុមារោ មាតុ សន្តិកំ ធាវន្តោ អគមាសិ។

អារក្ខបុរិសា កុមារំ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា ទេវិយា អារោចេសុំ។ ទេវី វីសតិនាដកិត្ថិសហស្សបរិវុតា បច្ចុគ្គន្ត្វា បដិគ្គហេសិ។ រញ្ញោ ច បវត្តិំ បុច្ឆិ។ “បច្ឆតោ អាគច្ឆតី”តិ សុត្វា មនុស្សេ បេសេសិ។ រាជាបិ តាវទេវ សកវសតិំ អគមាសិ។ មនុស្សា រាជានំ អទិស្វា និវត្តិំសុ។ តតោ ទេវី និរាសាវ ហុត្វា បុត្តំ គហេត្វា នគរំ គន្ត្វា រជ្ជេ អភិសិញ្ចិ។ រាជាបិ អត្តនោ វសតិយំ និសិន្នោ វិបស្សិត្វា បច្ចេកពោធិំ បត្វា មញ្ជូសករុក្ខមូលេ បច្ចេកពុទ្ធានំ មជ្ឈេ ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។ សា អត្ថតោ ឧត្តានា ឯវ។

អយំ បនេត្ថាធិប្បាយោ – យ្វាយំ ឯកេន ទុតិយេន កុមារេន សីតុណ្ហាទីនិ និវេទេន្តេន សហវាសេន តំ សញ្ញាបេន្តស្ស មម វាចាភិលាបេបិ តស្មិំ សិនេហវសេន អភិសជ្ជនា ច ជាតា, សចាហំ ឥមំ ន បរិច្ចជាមិ, តតោ អាយតិម្បិ តថេវ ហេស្សតិ, យថា ឥទានិ, ឯវំ ទុតិយេន សហ មមស្ស វាចាភិលាបេបិ អភិសជ្ជនា ច។ “ឧភយមេតំ អន្តរាយករំ វិសេសាធិគមស្សា”តិ ឯតំ ភយំ អាយតិំ បេក្ខមានោ តំ ឆឌ្ឌេត្វា យោនិសោ បដិបជ្ជិត្វា បច្ចេកពោធិមធិគតោម្ហីតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

អាយតិភយគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

໑໐໙. ກາຍາ ຫິ ຈິຕ຺ຕາຕິ ກາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ? ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ເສດ຺ຖິປຸເຕ຺ຕາ ສຫາເຍາ ເສດ຺ຖີນໍ ລກ຺ຂໍ ຕສ຺ສ ທິດ຺ຖໍ ອຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖຈິກາ ຕເຍາ ປິສາຈາ ອເຫສຸໍ. ເຕສໍ ສຕ຺ຕສຍ຺ຕ຺ຕິຫິ ເອກາເຍາເຣ ຈິຍ ປຣິຈາເຣຕິ. ອຖ ເຕສໍ ສຫາເຍາ ສຍາເຕາ "ປຕ຺ຕິຂ຺ຸຍາຍີ"ຕິ ຍາຕາປິເຕເຣ ອາປຸຈ຺ຈິ, ເຕ ຕໍ ຕິຈາເຣຕ຺ວາ ເສາ ຕເຖວ ຕິຕາຕ຺ຖຕິ. ປຸນປິ ຕໍ ຍາຕາປິເຕເຣ "ຕາ, ຕາຕ, ປຸຍາເລ, ທຸກ຺ກເຣ ປຕ຺ຕຊ຺ຊາ, ທຸຣຈາຣາຍ ອຸປຣິຈຕ຺ກຍຕສຂິສາ"ຕິ ຕາຕປ຺ປກາເຣຫິ ຕິຈາເຣຕ຺ວາ ເສາ ຕເຖວ ຕິຕາຕ຺ຖຕິ. ເຕ ຈິເຕ຺ຕສຸໍ – "ສຈາຍໍ ປຕ຺ຕຊຕິ, ອຍ຺ຫາກໍ ເຈາຍຕສ຺ສ ເຫາຕິ. ສເຈ ຕໍ ຕິຈາເຣຍ, ອຸຕສ຺ສ ເຈາຍຕສ຺ສ ເຫາຕິ. ອປິຈ ອຍ຺ຫາກໍ ເຈາຍຕສ຺ສ ເຫາຕຸ, ຍາ ຈ ອຸຕສ຺ສາ"ຕິ ອຕຸຊາຕິສຸ. ຕເຕາ ເສາ ສຕ຺ຖໍ ປຣິຊຕໍ ປຣິເຈຍາຕໍ ອຕາຂິຍິຕ຺ວາ ຕ຺ລສິປຕໍ ກຕ຺ວາ ປເຈ຺ຈກພຸທ຺ຖາຕໍ ສຕ຺ຕິເກ ປຕ຺ຕຂິ. ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕສຣເສຕາສຕໍ ຕ ປິປຸຬາຕິ, ຍທຸເກ ຕຂ຺ຄັກໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ສຍິ. ເສາ ຈເຣສຍເຕ ກຕປຣິຈເຍາ ສຕ຺ຕາຣຕ຺ຕິ ອຕິກ຺ກຕ຺ຕເຕາ ອເຫາສິ. ປກາເຕ ສຣີຣປຣິກຍ຺ຍໍ ກຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣຍາຄາຍ ປເຈ຺ຈກພຸເທ຺ຖຫິ ສທ຺ຖິ ປິຕ຺ທາຍ ປາຈິສິ. ຕຕ຺ຖ ທຸຕ຺ຖາ ອກ຺ກສຕ຺ຖາ ອກ຺ກປິຕ຺ທຕ຺ຖາ ລກຕ຺ຕິ, ຕຈກາ ຍໍກິຕ຺ຈິເຈ ອາສຕລຸທ຺ໍ ເກາຂຕ຺ຖາ. ເສາ ເຕຕ ລຸທ຺ເທາຂເຕຕາປິ ອຕິກ຺ກຕ຺ຕເຕາ ອເຫາສິ. ເສາ ກຕິປາຫໍເຍຈ ກິເສາ ທຸຕ຺ຕເຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕິຕ຺ຕິຂິ, ຍຕາ ຕໍ ອປຣິປກ຺ກເຕ ສເຍຕຍເຍ ຕເຕາ ຍາຕາປິຕຸຕໍ ທຸຕໍ ເປເສຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕຂິ. ເສາ ກຕິປາຫໍເຍຈ ຄາລໍ ກເຫຕ຺ວາ ປຸຕປິ ປຕ຺ຕຂິຕ຺ກາເຍາ ອເຫາສິ, ຕເຕາ ທຸຕິຍມ຺ປິ ປຕ຺ຕຂິຕ຺ວາ ປຸຕປິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕຂິ. ຕຕິຍຈາເຣ ປຕ ປຕ຺ຕຂິຕ຺ວາ ສຍ຺ຫາ ປຂິປເຕ຺ຕາ ຈິປສ຺ສິຕ຺ວາ ປເຈ຺ຈກເຂາທິ ສຕ຺ຖິກຕ຺ວາ ຕ຺ລຍໍ ອຸທາຕກາຂໍ ຈຕ຺ວາ ປຸຕ ປເຈ຺ຈກພຸທ຺ຖາຕໍ ຍເຕ຺ຂຼຕ຺ລຍເຍຈ ຍ຺ຍາກເຣຬາກາຍປິ ອກາສິ.

ຕຕ຺ຖ ກາຍາຕິ ເທ຺ວ ກາຍາ ຈຕ຺ຕກາເຍາ ຈ ກິເລສກາເຍາ ຈ. ຕຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕກາເຍາ ຕາຍ ປິຍທຸປິຂິອາເຣຍຸຬຂເຍາ, ກິເລສກາເຍາ ຕາຍ ສເຕ຺ຕາ ຣາກປ຺ປເກເຂາ. ຕ຺ລຂ ປຕ ຈຕ຺ຕກາເຍາ ອສິເປ຺ປເຕາ. ທຸປິຂິອເຕກປ຺ປກາຣເຈເສຕ ຈິຕ຺ຕາ. ເລາກິກສ຺ສາຂເຈເສຕ ຍທຸຣາ. ຄາລປຸທຸຊ຺ຊຕາຕໍ ຍຕໍ ຣຍາເປຕ຺ຕິຕິ ຍເຕາເຣຍາ. ຈິທຸປທຸເປຕາຕິ ຈິຈິເຈຕ ທຸເປຕ, ອເຕກຈິເຈຕ ສກາເຈຕາຕິ ທຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ. ເຕ ຫິ ທຸປິຂິເຈເສຕ ຈິຕ຺ຕາ, ທຸປິຂີສຸປິ ຕິລິຂິເຈເສຕ ຈິຈິເຈທຸປິ. ອຸຈັ ເຕຕ ເຕຕ ຈິທຸປທຸເປຕ ຕຈາ ຕຈາ ອຍ຺ຍາຈັ ຂເສ຺ສຕ຺ວາ ຍເຈຕ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ, ປຕ຺ຕຊ຺ຊາຍ ອກິເຣຍິຕໍ ຕ ເຂຕ຺ຕິຕິ. ເສສເຍຕ຺ຖ ປາກເຂຍເຈ. ຕິກຍຕສຍິ ຖ຺ຍິຫິ ຕີຫິ ຈາ ປເຂຫິ ເຍາເຂຕ຺ວາ ປຸຣິຍກາຈາສຸ ທຸຕ຺ຕຕເຍເຕຈ ເຈຂິຕຕ຺ຕຕິ.

ກາຍກາຈາຈຕ຺ຖຸກາ ຕິຕ຺ຖິຕາ.

໑໑໐. ທ຺ວາຕິ ຈາຕິ ກາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ? ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ຣເຕ຺ຕາ ກເຕ຺ຖາ ອຸຈປິຂິ, ສາຍ຺ຫາ ເຈຈຕາ ຈຕ຺ຕີຕິ. ເຈຊ຺ຊາ "ສຕ຺ຕກເຍຕ ຈິກາ ຖາສຸ ຕ ເຫາຕີ"ຕິ ກຬຕ຺ຕິ. ຣາຊາ ເຕສໍ ອກຍໍ ຂຕ຺ວາ ສຕ຺ຕກຍ຺ຍໍ ກາຣາເປສິ. ເຕ ຕໍ ຖາເລຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕເລາຫິຕໍ ຕີຫຣິຕ຺ວາ ຕິເຈຂຕໍ ກຕ຺ວາ ຈຕໍ ປິເລາຫິເກຕ ຕາຕ຺ຕິສຸ. ລຸທ຺ທຍໍສາຫາເຣສຸ ຈ ຕໍ ສຍ຺ຫາ ຕ຺ລຈຂິສຸ. ຣາຊາ ລຸທ຺ທເກາຂເຕຕ ກິສສຣີເຣາ ອເຫາສິ, ກເຕ຺ຖາ ຈສ຺ສ ຍິລິຍິ. ເສາ ຖາສຸກສຕ຺ຖີ ຫຸຕ຺ວາ ສິຕິທ຺ຖາຫາເຣ ກຸຕ຺ຖີ, ເຕຕ ສຕ຺ຖາຕຕາເລ ຈິສເຍເຍຈ ປຂີເສຈິ, ຕສ຺ສ ກເຕ຺ຖາ ປຸຣິຍສກາຈເຍຈ ສຍ຺ຍາປຸຫິ. ອຸຈັ ຍາຈ ທິກ຺ຖຸຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຕກຍ຺ຍໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ເຈເຕຊ຺ຫິ ປຣິຈຂິເຕາ ຕິຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຍຫາເຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ປຕ຺ຕຂິຕ຺ວາ ອເຣຕ຺ຕໍ ປຈິສິຕ຺ວາ ຈິປສ຺ສຕໍ ອາເຣກິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຫິ ຈເສ຺ສຫິ ປເຈ຺ຈກເຂາທິ ສຕ຺ຖິກຕ຺ວາ ຕ຺ລຍໍ ອຸທາຕກາຂໍ ກາສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖຍຸລກປຕ຺ຫາເຣ ອກຍາສິ.

ຕຕ຺ຖ ອຸຕີຕິ ທ຺ວາຕິ, ອາກຕ຺ກາຕໍ ອກຸສລກາຄີຕໍ ຍ຺ຍສຕເຫຕຸຕໍ ອຸຕໍ ອສິຈຕໍ. ຕສ຺ສາ ກາຍກຸຬາປິ ອຸເຕ ອເຕກຍ຺ຍສຕາຈເຫຕ຺ຕ ອຕຕ຺ວາຕໍ

សន្និបាតដ្ឋេន ច ឦតិ។ គណ្ឌោបិ អសុចិំ បគ្ឃរតិ, ឧទ្ធុមាតបរិបក្កបរិភិន្នោ ហោតិ។ តស្មា ឯតេ កិលេសាសុចិបគ្ឃរណតោ ឧប្បាទជរាភង្គេហិ ឧទ្ធុមាតបរិបក្កបរិភិន្នភាវតោ ច គណ្ឌោ។ ឧបទ្ទវតីតិ ឧបទ្ទវោ, អនត្ថំ ជនេន្តោ អភិភវតិ អជ្ឈោត្ថរតីតិ អត្ថោ, រាគគណ្ឌាទីនមេតំ អធិវចនំ។ តស្មា កាមគុណាបេតេ អវិទិតនិព្ពានត្ថាវហហេតុតាយ សព្ពុបទ្ទវវត្ថុតាយ ច ឧបទ្ទវោ។ យស្មា បនេតេ កិលេសាតុរភាវំ ជនេន្តា សីលសង្ខាតំ អារោគ្យំ លោលុប្បំ វា ឧប្បាទេន្តា បាកតិកមេវ អារោគ្យំ វិលុម្បន្តិ, តស្មា ឥមិនា អារោគ្យវិលុម្បនដ្ឋេន រោគោ។ អព្ភន្តរមនុបវិដ្ឋដ្ឋេន បន អន្តោតុទកដ្ឋេន ច ទុន្នីហរណីយដ្ឋេន ច សល្លំ។ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកភយាវហនតោ ភយំ។ មេ ឯតន្តិ មេតំ។ សេសមេត្ថ បាកដមេវ។ និគមនម្បិ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពន្តិ។

ឦតិគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០៥។ សីតញ្ចាតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ សីតាលុកព្រហ្មទត្តោ នាម រាជា អហោសិ។ សោ បព្ពជិត្វា អរញ្ញេ តិណកុដិកាយ វិហរតិ។ តស្មិញ្ច បទេសេ សីតេ សីតំ, ឧណ្ហេ ឧណ្ហមេវ ហោតិ អព្ភោកាសត្តា បទេសស្ស។ គោចរគាមេ ភិក្ខា យាវទត្ថំ ន លព្ភតិ, បានីយម្បិ ទុល្លភំ, វាតាតបដំសសរីសបាបិ ពាធេន្តិ។ តស្ស ឯតទហោសិ – “ឥតោ អឌ្ឍយោជនមត្តេ សម្បន្នោ បទេសោ, តត្ថ សព្ពេបិ ឯតេ បរិស្សយា នត្ថិ, យំនូនាហំ តត្ថ គច្ឆេយ្យំ, ផាសុកំ វិហរន្តេន សក្កា សុខមធិគន្តុ”ន្តិ? តស្ស បុន អហោសិ – “បព្ពជិតា នាម ន បច្ចយគិទ្ធា ហោន្តិ, ឯវរូបញ្ច ចិត្តំ អត្តនោ វសេ វត្តាបេន្តិ, ន ចិត្តស្ស វសេ វត្តន្តិ, នាហំ គមិស្សាមី”តិ ឯវំ បច្ចវេក្ខិត្វា ន អគមាសិ។ ឯវំ យាវតតិយកំ ឧប្បន្នចិត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា និវត្តេសិ។ តតោ តត្ថេវ សត្ត វស្សានិ វសិត្វា សម្មា បដិបជ្ជមានោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ ភាសិត្វា គន្ធមាទនបព្ពតំ អគមាសិ។

តត្ថ សីតន្តិ ទ្វិធា សីតំ អព្ភន្តរធាតុក្ខោភបច្ចយញ្ច ពាហិរធាតុក្ខោភបច្ចយញ្ច, តថា ឧណ្ហម្បិ។ ដំសាតិ បិង្គលមក្ខិកា។ សរីសបាតិ យេ កេចិ ទីឃជាតិកា សរិត្វា គច្ឆន្តិ។ សេសំ បាកដមេវ។ និគមនម្បិ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពន្តិ។

សីតាលុកគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០៦។ នាគោវាតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ អញ្ញតរោ រាជា វីសតិ វស្សានិ រជ្ជំ ការេត្វា កាលង្កតោ និរយេ វីសតិ វស្សានិ ឧវ បច្ចិត្វា, ហិមវន្តប្បទេសេ ហត្ថិយោនិយំ ឧប្បជ្ជិត្វា សញ្ជាតក្ខន្ធោ បទុមវណ្ណសកលសរីរោ ឧឡារោ យូថបតិ មហានាគោ អហោសិ។ តស្ស ឆិន្នគ្គសាខាភង្គានិ ហត្ថិច្ឆាបា ខាទន្តិ, ឱគាហេបិ នំ ហត្ថិនិយោ កទ្ទមេន វិលិម្បិំសុ, សព្ពំ បាលិលេយ្យកនាគស្សេវ អហោសិ។ សោ យូថា និព្ពិជ្ជិត្វា បក្កាមិ។ តតោ នំ បទានុសារេន យូថា អនុពន្ធន្តិ, ឯវំ យាវតតិយំ បក្កន្តោបិ អនុពន្ធិំសុយេវ។ តតោ ចិន្តេសិ “ឥទានិ មយ្ហំ នត្តកោ ពារាណសិយំ រជ្ជំ ការេតិ, យំនូនាហំ អត្តនោ បុរិមជាតិយា ឧយ្យានំ គច្ឆេយ្យំ។ តត្រ មំ សោ រក្ខិស្សតី”តិ។ តតោ រត្តិយំ និទ្ទូបគតេ យូថេ យូថំ បហាយ តមេវ ឧយ្យានំ បាវិសិ។ ឧយ្យានបាលោ ទិស្វា រញ្ញោ អារោចេសិ។ រាជា “ហត្ថិំ គហេស្សាមី”តិ សេនាយ បរិវារេសិ។ ហត្ថី រាជានមេវ អភិមុខោ គច្ឆតិ។ រាជា “មំ អភិមុខោ ឯតី”តិ ខុរប្បំ សន្នយ្ហិត្វា អដ្ឋាសិ។ តតោ

ហត្ថី “វិញ្ញេយ្យាបិ យំ ធុរោ”តិ យាតុនិកាយ វាចាយ “ព្រហ្មទត្ត, យា យំ វិជ្ជា អហំ តេ អធ្យេកោ”តិ អាហ។ រាជា “កិំ ករោមិ”តិ វត្វា បុច្ឆិ។ ហត្ថីបិ រញ្ញោ ច នគរេ ច ហត្ថិយោនិយង្គា បចត្តិ វត្វា អាគោរាចេសិ។ រាជា “សុត្វា យា កាយំ, យា គន្ធិ កិំ វារេបហី”តិ ហត្ថិនោ ចដ្ឋា អារក្ខកេ ច ហត្ថិកណ្ឌេ ច ឧបដ្ឋាបេសិ។

អថេកទិវសំ រាជា ហត្ថិក្កន្តចរកេតា “អយំ ឌីវតិ ចស្សាតិ រដ្ឋេ ការេត្វា តិរោយ បដ្ឋិត្វា បក្កាចេវសេន តិរច្ឆានយោនិយំ ឧប្បន្នោ, តត្វាបិ កាលំចាវសញ្ញុត្តំ អវហន្តោ ឥន្ទាការេតាសិ, អហោ ទុក្ខោច កាលំចារោសា, ឲ្យកិការេចា ឲ្យច បត វុតោ”តិ ចិន្តេត្វា តទេត្វច ចិបស្សំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ វច្ឆាកាសិ។ តំ លោកុត្តរសុខេន សុខិតំ អយដ្ឋា ឧបសង្កមិត្វា បណិបាតំ កត្វា “យាតកាលោ,
យហារាជា”តិ អាហំសុ។ តតោ “តាហំ, រាជា”តិ វត្វា បុរិយតយេតេច ព្ហយំ កាឆយកាសិ។ វា បទត្វតោ បាកដា ឲ្យច។

អយំ បនេត្ថ អធិប្បាយយោជនា – វា ច ទោ យុត្តិចវសេតច, ត អត្ថស្សចវសេន។ យថា អយំ ហត្ថី អរិយកន្តេស្វ សីលេស្វ ឥត្តត្តា អឥត្តត្តុមិ តាកច្ឆតីតិ ចា, វទិវយហត្ថតាយ ចា តារេកា, ឲ្យចំ ក្យានស្ស តាយាហយ្យិ អរិយកន្តេស្វ សីលេស្វ ឥត្តត្តា អឥត្តត្តុមិ តាកាយតេត, អាក្យយាគរលោត, វុត ព្ហត្វត្តំ អតាកាយតេត ច ក្យាលវទិវយហត្ថតាយ ចា តារេកា ករេចយ្យ។ យថា ទេវ យ្ហាតិ ចិចដ្ឋយិត្វា ឲ្យកចទិយសុខេត យថាគិរត្តិ ចិហរំ អរញ្ញោ ឲ្យកោ ចទេរ លក្កុចិវាលាកេប្យា, ក្យានស្ស តាយាហយ្យិ ឲ្យចំ កលំ ចិចដ្ឋេត្វា ឲ្យកចិហារសុខេត យថាគិរត្តិ ចិហរំ អរញ្ញោ អត្តតោ យថា យថា សុខំ, តថា តថា យត្តកំ ចា ព្ហច្ឆាយិ, តត្តកំ អរញ្ញោ តិចាសំ ឲ្យកោ ចទេរ លក្កុចិវាលាកេប្យា ឲ្យកោ ចទេរយ្យត្តិ អត្ថេ។ យថា ទេវ សុវឌ្ឍិតក្កត្តយហត្ថតាយ វញ្ញាតក្ខត្តោ, ក្យានស្ស តាយាហយ្យិ ឲ្យចំ អវេលសីលក្កត្តយហត្ថតាយ វញ្ញាតក្ខត្តោ ករេចយ្យ។ យថា ទេវ បទុមវជីវកត្តតាយ ចា, បទុមក្យលេ ឧប្បន្នតាយ ចា បទុមី, ក្យានស្ស តាយាហយ្យិ ឲ្យចំ បទុមវជិរិយាទុកតាយ ចា, អរិយជាតិបទុមេ ឧប្បន្នតាយ ចា បទុមី ករេចយ្យ។ យថា ទេវ ចាយចាលីជីហិ ឧត្វអាគេរា, ក្យានស្ស តាយាហយ្យិ ឲ្យចំ បរិសុទ្ធកាយវយាចាគរតាជីហិ សីលវយាធិតិឡេធិគបញ្ញាជីហិ ចា ឧត្វអាគេរា ករេចយ្យត្តិ។ ឲ្យចំ ចិន្តេន្តោ ចិបស្សំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ អធិគតាយីត្វិ។

នាគកាធាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១០។ អដ្ឋានគតត្តំ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិរញ្ញោ កិរ បុត្តោ ឥហរោ ឲ្យច វយាតោ បព្ពជិតុកាមោ យាតាបិតរោ យាចិ។ យាតាបិតរោ តំ តិចារេត្តិ។ សោ តិចារិយយាតោបិ តិពន្ធតិយេច “បព្ពជិស្សាមី”តិ។ តតោ បុព្វេ ទុត្តសេដ្ឋិបុត្តំ ចិយ វត្វា វត្វា អគុជានិំសុ។ “បព្ពជិត្វា ច ឧយ្យានេយេច ចសិតព្ព”ន្តិ បដិជាគាបេសុំ, សោ តថា អកាសិ។ តស្ស យាតា បាតោច ជីសតិវហស្សគាដកិត្តិបរិទុតា ឧយ្យានំ គត្វា បុត្តំ យាគុំ បាយេត្វា អន្តរា ពដ្ឋកាជីតិ ច ពោធារេបត្វា យាច យជ្ឈន្តិកសយា តេត វទ្ធិំ វយុប្បលិត្វា តគរំ បចិវតិ។ បិតាបិ យជ្ឈន្តិកោ អាគន្ត្វា តំ ភោជេត្វា អត្តតាបិ ភុញ្ជិត្វា ជិចសំ តេត វទ្ធិំ វយុប្បលិត្វា វាយន្តសយំ បដិជគ្គកបុរិសេ ឋបេត្វា តគរំ បចិវតិ។ សោ ឲ្យចំ រត្តិត្តិចំ អចិចិត្តោ ចិហរតិ។

ទេត ទោ បត សមទេយត អាទិច្ចពន្ធុ ភាយ បទេច្ចកញ្ញទេន្ធា តត្ថុម្ភលកបក្ខារទេទ ចិហទេតិ៎ ទេសា អាចទេជ្ជទេត្តា តំ អដ្ឋស – “អយំ ក្យយារទេរា បព្ពាជិតុំ អសក្កិ, ឌដំ លិត្តិតុំ ត សទេក្កាតី”តិ៎ តទេតា បទំ អាចជ្ជិ – “អត្តទេតា ឆយុតាយ តិព្ពិជ្ជិស្សតិ ត្យ ទោ, ទេតា”តិ៎ អច “ឆយុតាយ តិព្ពិត្តទេត្តា អតិចិទំ កចិស្សតី”តិ ញាត្វា “តស្ស អារទេយូលំ ឥទេស្សស្សាយី”តិ បុរិយតទេឃទេតច យទេតាសិលិពលទេតា អាកត្វា ក្តឃ្យាទេត អដ្ឋាសិ៎ រាឌបរិសា ទិស្វា “បទេច្ចកញ្ញទេន្ធា អាកទេតា, យហារាឌា”តិ អារទេរាទេចសិ៎ រាឌា “ព្ពឌាតិ ទេយ បុទេត្តា បទេច្ចកញ្ញទេន្ធត សទ្ធិ អត្យក្កលិទេតា ចសិស្សតី”តិ បយុគិតយទេតា ហុត្វា បទេច្ចកញ្ញន្ធិ សក្កច្ចំ ក្តបដ្ឋហិត្វា តទេត្វច ចារំ ឃាចិត្វា បណ្ណសាលិឥចាចិហារទេជ្ជយាតិសត្តុំ ការទេរត្វា ចារទេសសិ៎ ទេសា តត្វ ចសទេត្តា ឲកតិចសំ ឍ្លកាឃំ លតិត្វា ក្យយារំ បុច្ឆិ – “ទេកាសិ ត្វ”ត្តិ? “អហំ បព្ពាជិទេតា”តិ៎ “បព្ពាជិតា ភាយ ត ព្រាតិសា ទេហាត្តី”តិ៎ អច “កទេត្ត, កីតិសា ទេហាត្តិ, កិំ យឃុំអភត្ថចិក”ត្តិ ចុទេត្ត “ត្វំ អត្តទេតា អភត្ថចិកំ ត ទេបក្កសិ, តត្យ ទេព យាតា ចិសតិសហស្សិត្វិតិ សទ្ធិ បុព្ពាណ្យសយទេយ អាកន្ឋីក្តឃ្យាតំ អចិចិត្តំ ការទេរាតិ, បិតា ចស្ស យហតា ពលការទេយត សាឃត្យមយទេយ ឌក្កតកបរិសា សកលំ រត្តំ, បព្ពាជិតា ភាយ តច សតិសា ត ទេហាត្តិ, ព្រាតិសា បត ទេហាត្តី”តិ តត្វ ចិតទេស្សច ព្ពទ្ធិឃា ហិយចទេត្ត អញ្ញាតទំ ចិហារំ ឥទេស្សសិ៎ ទេសា តត្វ បទេច្ចកញ្ញទេន្ធ អាលម្ពតឋលកំ តិស្សាយ ចិទេព ច ចជ្ជយទេត្ត ច រឌតកាកម្ភុស្ធចិកម្ភាតីតិ ការទេរាទេត្ត ច ទិស្វា អាហ – “ព្យទេយព្រាធ តាកច្ឆច, បព្ពជ្ជា ច ព្យទេយត្តំ អត្យញ្ញាតា”តិ ? “អាម, បព្ពជ្ជា អត្យញ្ញាតា, បព្ពាជិតកាលទេតា បដ្ឋាយ សយណា ភាយ អត្តទេតា តិស្សរណំ កាតុំ, បទេឆសច្វា ព្ពន្ធិតំ បត្តិតំ កត្តុំ លកត្តិ, ឲត្តកំច ចដ្ឋតី”តិ ចត្វា អាកាទេរ ឆត្វា អដ្ឋាត តំ សក្កលិការតស្ស, ឃំ ឋស្សទេយ សាយឃិកំ ចិយុត្តិត្តិ ព្ពយំ ក្តបដ្ឋកាឆំ ចត្វា ជិស្សយាតោទេយច អាកាទេរត តត្ថុម្ភលកបក្ខារំ អកយាសិ៎ ឲចំ កទេព បទេច្ចកញ្ញទេន្ធ ទេសា អត្តទេតា បណ្ណសាលំ បចិសិត្វា តិបជ្ជិ៎ អារក្ខបុរិទេសាបិ “សយិទេតា ក្យយារទេរា, ព្ពឌាតិ ក្យហិ កបិស្សតី”តិ បយទេត្វា តិក្ខំ ឍ្លក្កមិំ៎ ទេសា តស្ស បយត្តកាឆំ ញាត្វា បត្តចីវរមាឌាយ អរញ្ញំ បាចិសិ៎ តត្រ ច ចិទេតា ចិបស្សតំ អារកិត្វា បទេច្ចកទេពាធិំ សច្ឆិកត្វា បទេច្ចកញ្ញន្ធាតំ កទេតា៎ តត្រ ច “កចយតិកត”ត្តិ បុច្ឆិទេតា អាទិច្ចពន្ធុតា ច្យត្តំ ក្តបដ្ឋកាឆំ បរិបុណ្ណំ កត្វា អកាសិ៎

តស្សទេត្វា – អដ្ឋាត តត្តិ អដ្ឋាតំ តំ, អការណំ តត្តិ ចុត្តំ ទេហាតិ៎ អត្យតាសិកទេលិទេបិ កទេតា “អរិយសច្ចាត ទស្សត”ត្តិអាតីសុ (ពុ៎ បិ៎ ៥៎ ១១; សុ៎ តិ៎ ១លិ០) ចិយ៎ សក្កលិការតស្សាតិ កណាកិរតស្ស៎ ឃត្តិ ការណចតទេយតំ “ឃំ ហិរីយតិ ហិរីយិតទេព្វតា”តិអាតីសុ (ឆ៎ ស៎ ១០) ចិយ៎ ឋស្សទេយតិ អតិកទេច្ឆ៎ សាយឃិកំ ចិយុត្តិត្តិ ទេលិកិយសយាបត្តិ៎ សា ហិ អប្បិតប្បិតសមទេយ ឲច បច្ចត្វិទេកហិ ចិយុច្ចតទេតា “សាយឃិកា ចិយុត្តី”តិ ចុច្ចតិ៎ តំ សាយឃិកំ ចិយុត្តិំ៎ អដ្ឋាតំ តំ, ត តំ ការណំ ចិជ្ជតិ សក្កលិការតស្ស, ទេយត ការទេណត ចិយុត្តិំ ឋស្សទេយ ព្ពតិ ឲចំ អាទិច្ចពន្ធុស្ស បទេច្ចកញ្ញន្ធស្ស ចទេចា តិសម្ម សក្កលិការតិ បហាយ ទេឃាតិទេសា បដិបជ្ជទេត្តា អតិកទេតាយីវ្វិ អាហ៎ ទេសសំ ចុត្តតយទេយចាតិ៎

អដ្ឋាតកាចាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៎

ចុតិយចទេក្កា តិដ្ឋិទេតា៎

១១៣៎ទិដ្ឋីចិស្វកាតីតិ កា ក្តប្បត្តិ? អញ្ញាតទេរា កិរ ឥារាណសិរាឌា រទេហាកទេតា ចិទេត្តសិ – “យថា សីតាតីតំ បដិឃាតកាតិ ក្តណ្ហាតីតិ អត្ថិ,

ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨸᨭᩥᨥᩣᨲᨠᩴ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ, ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ? ᩈᩮᩣ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᩮ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ – “ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨩᩣᨶᩣᨳᩣ”ᨲᩥ? ᨲᩮ “ᨩᩣᨶᩣᨾ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᩁᩣᨩᩣ “ᨠᩥᩴ ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲᨲᩮᩣ “ᩋᨶ᩠ᨲᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩈᩔᨲᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨠᨳᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩁᩣᨩᩣ “ᩍᨾᩮ ᨶ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥᨾᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩥᨠᩣ”ᨲᩥ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩥᩃᩮᩣᨾᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲᨬ᩠ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩅᨭ᩠ᨭᨸᨭᩥᨥᩣᨲᨠᩴ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩴ ᨣᩅᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩍᨾᨬ᩠ᨧ ᩏᨴᩣᨶᨣᩣᨳᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᨣᩣᨳᨬ᩠ᨧ᪨

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᩅᩥᩈᩪᨠᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩅᩥᩈᩪᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩥᩃᩮᩣᨾᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨧ ᩅᩥᩈᩪᨠᩣᨶᩥ, ᩑᩅᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩅᩥᩈᩪᨠᩣᨶᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩑᩅ ᩅᩣ ᩅᩥᩈᩪᨠᩣᨶᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩪᨠᩣᨶᩥ᪨ ᩏᨸᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᨶᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨿᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᩁᩣᨿᨱᨲᩣᨿ ᨧ ᨶᩥᨿᨲᨽᩣᩅᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩅᩣ ᨸᨮᨾᨾᨣ᩠ᨣᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨸᨮᨾᨾᨣ᩠ᨣᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶᩥᨸ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨲᩔ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩈᩮᩈᨾᨣ᩠ᨣᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨬᩣᨱᩮᩣᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥᨬᩣᨱᩮᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩥ, ᩑᨲᩮᨶ ᨹᩃᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ “ᩍᨴᩴ ᩈᨧ᩠ᨧ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᨲᩮᨶ ᩈᨿᨾ᩠ᨽᩪᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ, ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨬᩣᨱᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨶᩮᨿ᩠ᨿᨲᩣᨿ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᩈᨿᩴᩅᩈᩥᨲᩴ, ᩈᨾᨳᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩪᨠᩣᨶᩥ ᩏᨸᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨴᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨶᩥᨿᩣᨾᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩈᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨹᩃᨬᩣᨱᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨬᩣᨱᩮᩣ, ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣᩅ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᩅᩥᩈᩪᨠᨣᩣᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪁᪁᪆᪨ ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩮᩣᩃᩩᨸᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ? ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩈᩪᨴᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨶᩣᨾᩮᩈᩥ ᨾᨶᩩᨬ᩠ᨬᨴᩔᨶᩴ ᩈᩣᨴᩩᩁᩈᩴ “ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩅ ᨶᩣᨾ ᨾᩮ ᩁᩣᨩᩣ ᨵᨶᨾᨶᩩᨸ᩠ᨸᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᩮᨶᩮᩅ ᨽᩮᩣᨲ᩠ᨲᩩᨠᨾ᩠ᨿᨲᩴ ᨩᨶᩮᩈᩥ, ᨾᩩᨡᩮ ᨡᩮᩊᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩈᩥ᪨ ᨸᨮᨾᨠᨻᩊᩮ ᨸᨶ ᨾᩩᨡᩮ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᩉᩁᨱᩦᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᨾᨲᩮᨶᩮᩅ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩈᩪᨴᩮᩣ “ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨾᩮ ᨴᩔᨲᩥ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨾᩮ ᨴᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣᨸᩥ “ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣᩁᩉᩮᩣ ᩈᩪᨴᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ, “ᩁᩈᩴ ᩈᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩴ ᨸᩣᨸᨠᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ ‘ᩃᩮᩣᩃᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᩁᩣᨩᩣ ᩁᩈᨣᩁᩩᨠᩮᩣ’”ᨲᩥ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨽᨱᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨿᩣᩅ ᨽᩮᩣᨩᨶᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩣ, ᨲᩣᩅ ᩈᩪᨴᩮᩣ “ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨴᩔᨲᩥ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨴᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣᨸᩥ ᩋᩅᨱ᩠ᨱᨽᨿᩮᨶ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨽᨱᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩪᨴᩮᩣ “ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩍᨾᩔ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨩᩥᩅ᩠ᩉᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᩋᩈᩣᨴᩩᩁᩈᩴ ᩏᨸᨶᩣᨾᩮᩈᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩣᩁᩉᩮᩣ ᩅᨲ, ᨽᩮᩣ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᩈᩪᨴᩮᩣ”ᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩥᨿ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᨱ᩠ᨱᨽᨿᩮᨶ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨽᨱᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩪᨴᩮᩣ “ᩁᩣᨩᩣ ᨶᩮᩅ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩴ ᨶᩣᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨴᩮᩅ ᨸᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣ “ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲ ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ, ᩋᩉᩴ ᨶᩣᨾ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨶᨣᩁᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨾᩔ ᩃᩮᩣᨽᩮᨶ ᨽᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩃᨽᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩍᨾᩴ ᨣᩣᨳᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩮᩣᩃᩩᨸᩮᩣᨲᩥ ᩋᩃᩮᩣᩃᩩᨸᩮᩣ᪨ ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩁᩈᨲᨱ᩠ᩉᩣᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨽᩩᩈᩴ ᩃᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩃᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥ, ᨲᩮᨶ “ᩃᩮᩣᩃᩩᨸᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩈ ᨲᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩮᩣᩃᩩᨸᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᩉᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨿᩔ ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᨠᩩᩉᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᩮᩣ “ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᩉᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᨸᨶ ᨣᩣᨳᩣᨿ ᨾᨶᩩᨬ᩠ᨬᨽᩮᩣᨩᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨾ᩠ᩉᨿᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᨾᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩥᨸᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨲᩩᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩥᨸᩣᩈᩣ,

តស្សា អភាវេន និប្បិបាសោ, សាទុរសលោភេន ខាទិតុកម្យតាវិរហិតោតិ អត្ថោ។ និម្មក្ខោតិ ឯត្ថ បរគុណវិនាសនលក្ខណោ មក្ខោ, តស្ស អភាវេន និម្មក្ខោ។ អត្តនោ គិហិកាលេ សូទស្ស គុណមក្ខនាភាវំ សន្ធាយាហ។ និទ្ធន្តកសាវមោហោតិ ឯត្ថ រាគាទយោ តយោ កាយទុច្ចរិតាទីនិ ច តីណីតិ ឆ ធម្មា យថាសម្ភវំ អប្បសន្នដ្ឋេន សកភាវំ វិជហាបេត្វា បរភាវំ គណ្ហាបនដ្ឋេន កសដដ្ឋេន ច "កសាវា"តិ វេទិតព្ពា។ យថាហ –

"តត្ថ កតមេ តយោ កសាវា? រាគកសាវោ, ទោសកសាវោ, មោហកសាវោ។ ឥមេ តយោ កសាវា។ តត្ថ កតមេ អបរេបិ តយោ កសាវា? កាយកសាវោ, វចីកសាវោ, មនោកសាវោ"តិ (វិភ. ៩២៤)។

តេសុ មោហំ ឋបេត្វា បញ្ចន្នំ កសាវានំ តេសញ្ច សព្ពេសំ មូលភូតស្ស មោហស្ស និទ្ធន្តត្តា និទ្ធន្តកសាវមោហោ។ តិណ្ណំ ឯវ វា កាយវចីមនោកសាវានំ មោហស្ស ច និទ្ធន្តត្តា និទ្ធន្តកសាវមោហោ។ ឥតរេសុ និល្លោលុបតាទីហិ រាគកសាវស្ស, និម្មក្ខតាយ ទោសកសាវស្ស និទ្ធន្តភាវោ សិទ្ធោ ឯវ។ និរាសយោតិ និត្តណ្ហោ។ សព្ពលោកេ ភវិត្វាតិ សកលលោកេ, តីសុ ភវេសុ ទ្វាទសសុ វា អាយតនេសុ ភវវិភវតណ្ហាវិរហិតោ ហុត្វាតិ អត្ថោ។ សេសំ វុត្តនយមេវ វេទិតព្ពំ។ អថ វា តយោបិ បាទេ វត្វា ឯកោ ចរេតិ ឯកោ ចរិតុំ សក្កុណេយ្យាតិ ឯវម្បិ សម្ពន្ធោ កាតព្ពោ។

និល្លោលុបគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១៧. បាបំ សហាយន្តិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ អញ្ញតរោ រាជា មហច្ចរាជានុភាវេន នគរំ បទក្ខិណំ ករោន្តោ មនុស្សេ កោដ្ឋាគារតោ បុរាណធញ្ញាទីនិ ពហិទ្ធា នីហរន្តេ ទិស្វា "កិំ, ភណេ, ឥទ"ន្តិ អមច្ចេ បុច្ឆិ។ អមច្ចា "ឥទានិ, មហារាជ, នវធញ្ញាទីនិ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ, តេសំ ឱកាសំ កាតុំ ឥមេ មនុស្សា បុរាណធញ្ញាទីនិ ឆឌ្ឌេន្តី"តិ អាហំសុ។ រាជា "កិំ, ភណេ, ឥត្ថាគារពលកាយាទីនំ វត្តំ បរិបុណ្ណ"ន្តិ អាហ។ "អាម, មហារាជ, បរិបុណ្ណ"ន្តិ។ "តេន ហិ, ភណេ, ទានសាលំ ការេថ, ទានំ ទស្សាមិ, មា ឥមានិ ធញ្ញានិ អនុបការានិ វិនស្សន្តូ"តិ។ តតោ នំ អញ្ញតរោ ទិដ្ឋិគតិកោ អមច្ចោ "មហារាជ, នត្ថិ ទិន្ន"ន្តិ អារព្ភ យាវ "ពាលេ ច បណ្ឌិតេ ច សន្ធាវិត្វា សំសរិត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តី"តិ វត្វា និវារេសិ។ រាជា ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ កោដ្ឋាគារេ វិលុម្បន្តេ ទិស្វា តថេវ អាណាបេសិ។ សោបិ តតិយម្បិ នំ "មហារាជ, ទត្តុបញ្ញត្តំ យទិទំ ទាន"ន្តិអាទីនិ វត្វា និវារេសិ។ សោ "អរេ, អហំ អត្តនោ សន្តកម្បិ ន លភាមិ ទាតុំ, កិំ មេ ឥមេហិ បាបសហាយេហី"តិ និព្ពិន្នោ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆាកាសិ។ តញ្ច បាបសហាយំ គរហន្តោ ឥមំ ឧទានគាថមាហ។

តស្សាយំ សង្ខេបត្ថោ – ស្វាយំ ទសវត្ថុកាយ បាបទិដ្ឋិយា សមន្នាគតត្តា បាបោ, បរេសម្បិ អនត្ថំ បស្សតីតិ អនត្ថទស្សី, កាយទុច្ចរិតាទិម្ហិ ច វិសមេ និវិដ្ឋោ, តំ អត្ថកាមោ កុលបុត្តោ បាបំ សហាយំ បរិវជ្ជយេថ, អនត្ថទស្សិំ វិសមេ និវិដ្ឋំ។ សយំ ន សេវេតិ អត្តនោ វសេន តំ ន សេវេយ្យ។ យទិ បន បរស្ស វសោ ហោតិ, កិំ សក្កា កាតុន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ បសុតន្តិ បសដំ, ទិដ្ឋិវសេន តត្ថ តត្ថ លគ្គន្តិ អត្ថោ។

បមត្តន្តិ កាមគុណេសុ វោស្សដ្ឋចិត្តំ, កុសលភាវនារហិតំ វា។ តំ ឯវរូបំ ន សេវេ ន ភជេ ន បយិរុបាសេ, អញ្ញទត្ថុ ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោតិ។

បាបសហាយគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១១៣។ ពហុស្សុតន្តិ កា ឧប្បត្តិ? បុព្វេ កិរ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ អដ្ឋ បច្ចេកពោធិសត្តា បព្ពជិត្វា គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេត្វា ទេវលោកេ ឧប្បន្នាតិអាទិ សព្វំ អនវជ្ជភោជីគាថាយ វត្ថុសទិសមេវ។ អយំ បន វិសេសោ – បច្ចេកពុទ្ធេ និសីទាបេត្វា រាជា អាហ – “កេ តុម្ហេ”តិ? តេ អាហំសុ – “មយំ, មហារាជ, ពហុស្សុតា នាមា”តិ។ រាជា “អហំ សុតព្រហ្មទត្តោ នាម, សុតេន តិត្តិំ ន គច្ឆាមិ, ហន្ទ, តេសំ សន្តិកេ វិចិត្រនយធម្មទេសនំ សោស្សាមី”តិ អត្តមនោ ទក្ខិណោទកំ ទត្វា បរិវិសិត្វា ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ សង្ឃត្ថេរស្ស សន្តិកេ និសីទិត្វា “ធម្មកថំ, ភន្តេ, ករោថា”តិ អាហ។ សោ “សុខិតោ ហោតុ, មហារាជ, រាគក្ខយោ ហោតូ”តិ វត្វា ឧដ្ឋិតោ។ រាជា “អយំ ន ពហុស្សុតោ, ទុតិយោ ពហុស្សុតោ ភវិស្សតិ, ស្វេ តស្ស វិចិត្រធម្មទេសនំ សោស្សាមី”តិ ស្វាតនាយ និមន្តេសិ។ ឯវំ យាវ សព្វេសំ បដិបាដិ គច្ឆតិ, តាវ និមន្តេសិ, តេ សព្វេបិ “ទោសក្ខយោ ហោតុ, មោហក្ខយោ, គតិក្ខយោ, វដ្ដក្ខយោ, ឧបធិក្ខយោ, តណ្ហក្ខយោ ហោតូ”តិ ឯវំ ឯកេកបទំ វិសេសេត្វា សេសំ បឋមសទិសមេវ វត្វា ឧដ្ឋហិំសុ។

តតោ រាជា – “ឥមេ ‘ពហុស្សុតា មយ’ន្តិ ភណន្តិ, ន ច តេសំ វិចិត្រកថា, កិមេតេហិ វុត្ត”ន្តិ តេសំ វចនត្ថំ ឧបបរិក្ខិតុមារទ្ធោ។ អថ “រាគក្ខយោ ហោតូ”តិ ឧបបរិក្ខន្តោ “រាគេ ខីណេ ទោសោបិ មោហោបិ អញ្ញតរញ្ញតរេបិ កិលេសា ខីណា ហោន្តី”តិ ញត្វា អត្តមនោ អហោសិ “និប្បរិយាយពហុស្សុតា ឥមេ សមណា។ យថាបិ ហិ បុរិសេន មហាបថវិំ វា អាកាសំ វា អង្គុលិយា និទ្ទិសន្តេន ន អង្គុលិមត្តោវ បទេសោ និទ្ទិដ្ឋោ ហោតិ។ អបិ ច ខោ បន សកលបថវី អាកាសា ឯវ និទ្ទិដ្ឋា ហោន្តិ។ ឯវំ ឥមេហិ ឯកេកំ អត្ថំ និទ្ទិសន្តេហិ អបរិមាណា អត្ថា និទ្ទិដ្ឋា ហោន្តី”តិ។ តតោ សោ “កុទាស្សុ នាមាហម្បិ ឯវំ ពហុស្សុតោ ភវិស្សាមី”តិ តថារូបំ ពហុស្សុតភាវំ បត្ថេន្តោ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថមភាសិ។

តត្ថាយំ សង្ខេបត្ថោ – ពហុស្សុតន្តិ ទុវិធោ ពហុស្សុតោ តីសុ បិដកេសុ អត្ថតោ និខិលោ បរិយត្តិពហុស្សុតោ ច, មគ្គផលវិជ្ជាភិញ្ញាបដិវេធតោ បដិវេធពហុស្សុតោ ច។ អាគតាគមោ ធម្មធរោ។ ឧឡារេហិ បន កាយវចីមនោកម្មេហិ សមន្នាគតោ ឧឡារោ។ យុត្តបដិភានោ ច មុត្តបដិភានោ ច យុត្តមុត្តបដិភានោ ច បដិភានវា។ បរិយត្តិបរិបុច្ឆាធិគមវសេន វា តិវិធោ បដិភានវា វេទិតព្វោ។ យស្ស ហិ បរិយត្តិ បដិភាតិ, សោ បរិយត្តិបដិភានវា។ យស្ស អត្ថញ្ច ញាណញ្ច លក្ខណញ្ច ឋានាដ្ឋានញ្ច បរិបុច្ឆន្តស្ស បរិបុច្ឆា បដិភាតិ, សោ បរិបុច្ឆាបដិភានវា។ យស្ស មគ្គាទយោ បដិវិទ្ធា ហោន្តិ, សោ អធិគមបដិភានវា។ តំ ឯវរូបំ ពហុស្សុតំ ធម្មធរំ ភជេថ មិត្តំ ឧឡារំ បដិភានវន្តំ។ តតោ តស្សានុភាវេន អត្តត្ថបរត្ថឧភយត្ថភេទតោ វា ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកបរមត្ថភេទតោ វា អនេកប្បការានិ អញ្ញាយ អត្ថានិ, តតោ “អហោសិំ នុ ខោ អហំ អតីតមទ្ធាន”ន្តិអាទីសុ (ម។ និ។ ១។១៨; សំ។ និ។ ២។២០) កង្ខាដ្ឋានិយេសុ វិនេយ្យ កង្ខំ វិចិកិច្ឆំ វិនេត្វា វិនាសេត្វា ឯវំ កតសព្វកិច្ចោ ឯកោ ចរេ

ឥក្កចិសាឃាកបេយ្យាតិ។

ពាហុស្សុតកាធាចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

១៨៥។ ពិដ្ឋិ ទតិត្តិ កា ក្ខប្បត្តិ? ពារាឃាសិឃំ កិរ ចិក្ខសកព្រាហ្មណេត្តា តាយ ទាឌា បរេតាច ឃាក្បំ ចា កត្តំ ចា ក្សញ្ញិត្វា តាតាចិឆចិក្ខសេតេហិ អត្តាតំ ចិក្ខសាបេត្វា យហាអាគាសេ សកលំ សទីទំ ឌិស្វា ឃំ ត ពួត្តតិ, តំ អបេតេត្វា អញ្ញេត ចិក្ខសេតេត ចិក្ខសាបេតិ។ តស្ស ឲកឌិចសំ ឲចំ កទោត្តស្ស កត្តចេលិ យន្តតិព្រា សយ្យត្តា។ ចិប្បកតចិក្ខសិតោច ក្សុប្បតេក្ខត ឃឹសំ ចេចេត្វា ក្សញ្ញិត្វា ឌិចាសេឃ្យំ ក្ខបកញ្ញិ។ ប្សតបិ ក្ខិហិត្វា តចេឆច កទោទតា ឃ្មទិឃោ ឈក្កតា។ ឲចំ ក្សតិឃឌិចសេបិ តតិឃឌិចសេបិ។ អឆស្ស ឲចំ យណ្ឌតប្បសុតស្ស បិដ្ឋិទោទកា ក្ខបិឌិ។ តស្ស ឲតគហោសិ – “អហោ ទទ, អហំ សព្ពធាយេត ចិក្ខសេត្តាបិ ពួយស្សិ កប្បកា ចិក្ខសេត អសត្តុក្ខោ ទលិកំ ក្ខប្បាគេសិ, ទលិកា ច តាមេយស អបិឃកយតឹឃោ ឆយ្មោ, ហត្ថាហំ ទលិកំ តិក្កហ្យាមី”តិ ទដ្ឋំ បហាឃ បព្ពឌិត្វា ចិបស្សេត្តា បច្ចេកពៅធិ សច្ឆិកត្វា ពួយំ ក្ខិតកាធយកាសិ។

តត្ថ ពិដ្ឋា ច ទតិ ច បុទេត្ត ក្សត្តាច។ កាយសុឞត្តិ ចត្ថកាយសុលំ។ ចត្ថកាយាបិ ហិ សុឞស្ស ចិសឃាឌិកាចេត “សុឞ”ត្តិ ក្សច្ចតិ។ ឃឆាហ – “អត្ថិ ទ្វបំ សុលំ សុឞាក្សបតិត”ត្តិ (សំ។ តិ។ ៤។១០)។ ឲចទេចតំ ពិដ្ឋិ ទតិ កាយសុឞញ្ញា ពួយស្សិ ឈកាសទលិទេក អតលក្ខទិត្វា អលត្តិ អកត្វា, ឲតំ តប្បកត្តិ ចា សាទក្សតត្តិ ចា ឲចំ អក្កហេត្វា។ អតបេក្ខយាតោតិ ទេតត អតលក្ខទលាត អតបេក្ខឃាសឹទលិ អបិហាល្សកា តិត្តហ្យា។ ចិក្ខសក្ខាតា ចិទទតា សច្ចចារីតិ តត្ថ ចិក្ខតា ក្សចិឆា – អការិកចិក្ខសា ច អតការិកចិក្ខសា ច។ សាដកចេផតយាលិកត្ថាឌិចិក្ខសា អការិកចិក្ខសា តាយ។ បត្តយណ្ឌតាឌិចិក្ខសា អតការិកចិក្ខសា។ ចិក្ខសា ឲច ចិក្ខសក្ខាតំ, តស្មា ចិក្ខសក្ខាតា ពិចិឆាឃ ចិទតិឃា ចិទទតា។ អចិតឆចចតទោតា សច្ចចារីតិ ឲចយេត្ថ គក្ខេត្តា។

ចិក្ខសក្ខាតកាធាចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

១៨៩។ ប្សត្តញ្ញាគាទត្តិ កា ក្ខប្បត្តិ? ពារាឃាសិឃំ កិរ ទទញ្ញា ប្សតេត្តា គហទការទលេឃេច អភិសិទេត្តា ទដ្ឋំ ការទសិ។ ទសា បធយកាធាឃ ក្សត្តបច្ចេកពៅធិសេត្តា ចិឃ ទដ្ឋសិទិ អត្សកចេត្តា ឲកឌិចសំ ចិទេត្តសិ – “អហំ ទដ្ឋំ ការទេត្តា ពាហ្សតំ ក្សក្ខំ កទោឃិ, កិំ ទេ ឲកកត្តត្ថាឃ ពួយិតា បរេបត, ហត្ថ, សុឞយុប្បាគេយី”តិ ទដ្ឋំ បហាឃ បព្ពឌិត្វា ចិបស្សេត្តា បច្ចេកពៅធិ សច្ឆិកត្វា ពួយំ ក្ខិតកាធំ អកាសិ។

តត្ថ ឆតាតីតិ យុត្តាឃហិទេចញ្ចក្ខទិឃសក្ខសិលិបចាឲ្យអទដតឌាតទ្វបិឌឹតិ ទតតាតិ។ ឆញ្ញាតីតិ សាលិចីហិឃចកោក្សយកក្ខចទកក្សក្រសកប្បកេគាតិ សត្ត ទេសាបទណ្ណាតិ ច។ ពាត្ថចាតីតិ ធាតិពាត្ថកោត្តពាត្ថយិត្តពាត្ថសិប្បពាត្ថចទេត ចត្សក្ខិឆពាត្ថចេ។ ឃឆោឆិកាតីតិ សកសកឈ្ខសិចសេត ឌិតាតិឃេច។ ទេសំ ក្សត្តតឃយេចាតិ។

ប្សត្តគាទកាធាចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

១០៥៊ សង្កោ ឲ្យសោតិ កា ឧប្បត្តិ? ឥទានិសិយំ កិរ បិងលេលិល(ពាហុ)ងេត្តា ភាយ ទាឌា អះហោសិ៍ សោ បិនេតាច ឃាក់ ចា កត្តិ ចា ក្យន្ថិត្វា តឹសុ បិសាទេសុ តិចិឆាតិ ភាងកាតិ បស្សតិ៍ តិចិឆា ភាយ ភាងកា បុត្តាទាឌតោ អាកព់, អគត្តទទាឌតោ អាកព់, អត្តតោ កាលេ ឧដ្ឋិតត្តិ៍ សោ ឲ្យកខិចស់ បិនេតាច ងហទភាងកបិសាង៌ កតោ៍ តា ភាងកិត្តិយោ "ទាឌាត់ ទយាទេបស្សាយា"តិ សក្កស្ស ងេចាភបិត្តស្ស អដ្ឋទាយោ ចិឃ អតិយតោហទ់ ភច្ចឹតចាឌិត់ បយោដេសុំ៍ ទាឌា "អភដ្ឋទិឃយេត់ ងហទាភ"ត្តិ អសត្តុដ្ឋោ ហុត្វា យន្សិ្យភាងកបិសាង៌ កតោ, តាបិ ភាងកិត្តិយោ តនេច អក់សុ៍ សោ តត្វបិ តនេច អសត្តុដ្ឋោ ហុត្វា យហល្លកភាងកបិសាង៌ កតោ , តាបិ តនេច អក់សុ៍ ទាឌា ឆេ តយោ ទាឌបទិចដេ អតីតាត់ តាស់ យហល្លកការចេត អដ្ឋិកឹឡអភសខិស់ ភន្ធំ ខិស្វា កឹតត្វា អយឆុទ់ សុត្វា បុភេច ងហទភាងកបិសាង៌, បុភ យន្សិ្យភាងកបិសាងត្តិ ឲ្យចឞ្យិ ចិចទិត្វា កត្វចិ អសត្តុដ្ឋោ ចិទេត្តសិ – "ពូយា ភាងកិត្តិយោ សក្កិ ងេចាភបិត្តិ អដ្ឋទាយោ ចិឃ យំ ទយាទេបត្យកាយា សត្តឆាទេយភ ភច្ចឹតចាឌិត់ បយោដេសុំ៍ ស្វាហំ កត្វចិ អសត្តុដ្ឋោ សេកិក់ ចដ្ឋេឞិ៍ សេរកោ ច ភាទេយស អបិឃកយតឹយោ ឆយ្យោ, ហត្ថាហំ សេកិក់ តិក្កញ្យាឞី"តិ ទដ្ឋំ បហាឃ បព្ពាឌិត្វា ចិបស្សេត្តា បចេ្ចកពោធិ សច្ឆិកត្វា ពួយំ ឧទាភកាឆ់ អភាសិ៍

តស្សត្វោ – សង្កោ ឲ្យសោតិ អត្តតោ ឧបកោក់ តិដ្ឋិសតិ៍ សោ ហិ សខ្ខត្តិ តត្វ បិហិតោ កន្ទេយ បចិដ្ឋោ ហត្វិ ចិឃាតិ សង្កោ៍ បទិត្តយេត្វ សោញ្ជត្តិ ឲ្យត្វ បញ្ចកាយក្យញ្ចបកោកការេល ចិបទឹតសន្ធាឃ ឧប្បាទេតព្ពតោ កាយាចទឆ្យុបទិឃាបត្តតោ ចា លិយកដ្ឋេភ សោញ្ជ បទិត្តំ, ចិខ្ខប្យកាឃ ឲ្យកាសិតភច្ចងស្សភសុរំ ពូច ពូត្តទ់, តាចកាលិកត្តិ ចុត្តំ ហោតិ៍ អប្បស្សាទោ ទុក្ខយេចត្វ កិយ្យោតិ ឲ្យត្វ ច ស្វាឃំ "ឃំ ពោ, កិក្ខវេ, ពួយេ បញ្ច កាយក្យេហ បដិច្ច ឧប្បខ្ខតិ សុរំ សោយតស្សំ, អឃំ កាយាត់ អស្សាទោ"តិ (ម៊ តិ៍ ១៍១៩៩) ចុត្តោ, សោ ឃមិង៌ "ពោ ច, កិក្ខវេ, កាយាត់ អាឌឹភវោ, ពូឆ, កិក្ខវេ, ក្យលបុត្តោ យេភ សិប្បដ្ឋាទេភ ឌីចិក់ កប្បេតិ, ឃឌិ មុត្តាឃ ឃឌិ កណភាឃា"តិ ឲ្យចយាឌិតា (ម៊ តិ៍ ១៍១៩៥៊) ភយេភេត្វ ទុក្ខំ ចុត្តំ, ត់ ឧបតិឆាឃ អប្បោ ឧទកពិន្ទុមត្តោ ហោតិ, អឆ ពោ ទុក្ខមេច កិយ្យោ ពហុ, ចត្វសុ សមុទ្ទេសុ ឧទកសខិស់ ហោតិ៍ ពោភ ចុត្តំ "អប្បស្សាទោ ទុក្ខមេចត្វ កិយ្យោ"តិ៍ កឡូខ្ល ឲ្យសោតិ អស្សាង៌ ងស្សត្វា អាកឌ្ឍភចសេភ ពាឡូពូសោ ចិឃ ឲ្យសោ, ឃមិង៌ បញ្ចកាយក្យណា៍ ពូតិ ពាត្វា យតិមាតិ ឲ្យច់ ឌាតិត្វា ញុឌ្ឍិយា បណ្ឌិតោ បុទិសោ សព្ពមេត់ បហាឃ ឲ្យកោ ចទេ ខក្កចិសាណកប្បោតិ៍

សង្កាឆាចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៍

១០៦៊ សត្ថាលឃិត្វាភាតិ កា ឧប្បត្តិ? ឥទានិសិយំ កិរ អតិចត្ត(ពាហុ)ងេត្តា ភាយ ទាឌា អះហោសិ៍ សោ សង្កាមំ ឲ្យតិពេណ្ណា អឌិតិត្វា អន្ធារា ចា កិច្ចំ អាទេឌ្ឍា អតិដ្ឋេបត្វា ភ តិចត្តតិ, តស្វា ត់ ឲ្យច់ សន្ធាតិសុ៍ សោ ឲ្យកខិចស់ ឧយ្យាត់ កច្ឆតិ៍ ពោភ ច សមយេភ ងេចងាទេហា ឧដ្ឋាសិ៍ សោ អក្កិ សុក្ខាតិ ចេច ហទិតាតិ ច តិណាឌឹតិ ងហទេត្តា អតិចត្តយាទេភា ឲ្យច កច្ឆតិ៍ ទាឌា ត់ ខិស្វា តប្បដិកាកតិមិត្តំ ឧប្បាទេសិ៍ "ឃថាឃំ ងេចងាទេហា, ឲ្យចមេច ឲ្យកាទសចិធោ អក្កិ សព្ពេ សត្តេ ងហទេត្តា អតិចត្តយាទេភា កច្ឆតិ យហាទុក្ខំ ឧប្បាទេទេត្តា, ក្យតាស្សុ ភាយាហប្បិ ពួយស្ស ទុក្ខស្ស តិចត្តភត្វំ អឃំ អក្កិ ចិឃ អទិឃមគ្គញាណក្កិភា កិលេសេ ងហទេត្តា អតិចត្តយាទេភា កច្ឆេយ្យ"ត្តិ? តតោ មុហុត្តំ

គន្ត្វា កេវដ្ដេ អន្តរ នទិយំ មច្ឆេ គណ្ហន្តិ។ តេសំ ជាលន្តរេ បវិដ្ឋោ ឯកោ មហាមច្ឆោ ជាលំ ភេត្វា បលាយិ។ តេ “មហាមច្ឆោ ជាលំ ភេត្វា គតោ”តិ សទ្ទមកំសុ។ រាជា តម្បិ វចនំ សុត្វា តប្បដិភាគនិមិត្តំ ឧប្បាទេសិ – “កុទាស្សុ នាមាហម្បិ អរិយមគ្គញាណេន តណ្ហាទិដ្ឋិជាលំ ភេត្វា អសជ្ជមានោ គច្ឆេយ្យ”ន្តិ? សោ រជ្ជំ បហាយ បព្វជិត្វា វិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ សច្ឆាកាសិ, ឥមញ្ច ឧទានគាថមភាសិ។

តស្សា ទុតិយបាទេ ជាលន្តិ សុត្តមយំ វុច្ចតិ។ អម្ពូតិ ឧទកំ, តត្ថ ចរតីតិ អម្ពុចារី, មច្ឆស្សេតំ អធិវចនំ។ សលិលេ អម្ពុចារី សលិលម្ពុចារី។ តស្មិំ នទីសលិលេ ជាលំ ភេត្វា គតអម្ពុចារីវាតិ វុត្តំ ហោតិ។ តតិយបាទេ ទឌ្ឍន្តិ ទឌ្ឍដ្ឋានំ វុច្ចតិ។ យថា អគ្គិ ទឌ្ឍដ្ឋានំ បុន ន និវត្តតិ, ន តត្ថ ភិយ្យោ អាគច្ឆតិ, ឯវំ មគ្គញាណគ្គិនា ទឌ្ឍកាមគុណដ្ឋានំ អនិវត្តមានោ តត្ថ ភិយ្យោ អនាគច្ឆន្តោតិ វុត្តំ ហោតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

សន្ទាលគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៩៨។ ឱក្ខិត្តចក្ខូតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ ចក្ខុលោលព្រហ្មទត្តោ នាម រាជា បាទលោលព្រហ្មទត្តោ វិយ នាដកទស្សនំ អនុយុត្តោ ហោតិ។ អយំ បន វិសេសោ – សោ អសន្តុដ្ឋោ តត្ថ តត្ថ គច្ឆតិ។ អយំ តំ តំ នាដកំ ទិស្វា អតីវ អភិនន្ទិត្វា នាដកទស្សនបរិវត្តនេន តណ្ហំ វឌ្ឍេន្តោ វិចរតិ។ សោ កិរ នាដកទស្សនត្ថំ អាគតំ អញ្ញតរំ កុដុម្ពិយភរិយំ ទិស្វា រាគំ ឧប្បាទេសិ។ តតោ សំវេគំ អាបជ្ជិត្វា បុន “អរេ, អហំ ឥមំ តណ្ហំ វឌ្ឍេន្តោ អបាយបរិបូរកោ ភវិស្សាមិ, ហន្ទ, នំ និគ្គណ្ហាមី”តិ បព្វជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា អត្តនោ បុរិមបដិបត្តិំ គរហន្តោ តប្បដិបក្ខគុណទីបិកំ ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ ឱក្ខិត្តចក្ខូតិ ហេដ្ឋាខិត្តចក្ខុ, សត្តគីវដ្ឋិកានិ បដិបាដិយា ឋបេត្វា បរិវជ្ជនគហេតព្ពទស្សនត្ថំ យុគមត្តំ បេក្ខមានោតិ វុត្តំ ហោតិ។ ន តុ ហនុកដ្ឋិនា ហទយដ្ឋិំ សង្ឃដ្ដេន្តោ។ ឯវញ្ហិ ឱក្ខិត្តចក្ខុតា ន សមណសារុប្បា ហោតិ។ ន ច បាទលោលោតិ ឯកស្ស ទុតិយោ, ទ្វិន្នំ តតិយោតិ ឯវំ គណមជ្ឈំ បវិសិតុកាមតាយ កណ្ឌូយមានបាទោ វិយ អភវន្តោ, ទីឃចារិកអនវត្ថចារិកវិរតោ វា។ គុត្តិន្ទ្រិយោតិ ឆសុ ឥន្ទ្រិយេសុ ឥធ មនិន្ទ្រិយស្ស វិសុំ វុត្តត្តា វុត្តាវសេសវសេន ច គោបិតិន្ទ្រិយោ។ រក្ខិតមានសានោតិ មានសំ ឯវ មានសានំ, តំ រក្ខិតមស្សាតិ រក្ខិតមានសានោ។ យថា កិលេសេហិ ន វិលុប្បតិ, ឯវំ រក្ខិតចិត្តោតិ វុត្តំ ហោតិ។ អនវស្សុតោតិ ឥមាយ បដិបត្តិយា តេសុ តេសុ អារម្មណេសុ កិលេសអន្វស្សវវិរហិតោ។ អបរិឌយ្ហមានោតិ កិលេសគ្គីហិ អបរិឌយ្ហមានោ។ ពហិទ្ធា វា អនវស្សុតោ, អជ្ឈត្តំ អបរិឌយ្ហមានោ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

ឱក្ខិត្តចក្ខុគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៩៩។ ឱហារយិត្វាតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ អញ្ញោបិ ចាតុមាសិកព្រហ្មទត្តោ នាម រាជា ចតុមាសេ ចតុមាសេ ឧយ្យានកីឡំ គច្ឆតិ។ សោ ឯកទិវសំ គិម្ហានំ មជ្ឈិមមាសេ ឧយ្យានំ បវិសន្តោ ឧយ្យានទ្វារេ បត្តសញ្ឆន្នំ បុប្ផាលង្កតវិដបំ បារិច្ឆត្តកកោវិឡារំ

ទិស្វា ឯកំ បុប្ផំ គហេត្វា ឧយ្យានំ បវិសិំសុ។ តទា "រញ្ញោ អគ្គបុប្ផំ គហិត"ន្តិ អញ្ញតរោបិ អមច្ចោ ហត្ថិក្ខន្ធេ ឋិតោ ឯកមេវ បុប្ផំ អគ្គហេសិ។ ឯតេនេវ ឧបាយេន សព្ពោ ពលកាយោ អគ្គហេសិ។ បុប្ផេហិ អនស្សាទេន្តា បត្តម្បិ គណ្ហិំសុ។ សោ រុក្ខោ និប្បត្តបុប្ផោ ឆិន្នបត្តោ ច អហោសិ។ រាជា សាយន្ហសមយេ ឧយ្យានា និក្ខមន្តោ តំ ទិស្វា "កិំ ករោថ អយំ រុក្ខោ, មយា គមនវេលាយ មណិវណ្ណសាខត្ថរេសុ បវាឡអង្កុរបុប្ផាលង្កតោ អហោសិ, ឥទានិ និប្បត្តបុប្ផោ ជាតោ"តិ ចិន្តេន្តោ តស្សេវ អវិទូរេ អបុប្ផិតរុក្ខំ សញ្ឆន្នបលាសំ អទ្ទស។ ទិស្វា ចស្ស ឯតទហោសិ – "អយំ រុក្ខោ បុប្ផភរិតសាខត្តា ពហុជនស្ស លោភនីយោ អហោសិ, តេន មុហុត្តេនេវ ព្យសនំ បត្តោ។ អយំ បនញ្ញោ អលោភនីយត្តា តថេវ ឋិតោ។ ឥទម្បិ រជ្ជំ បុប្ផិតរុក្ខោ វិយ លោភនីយំ, ភិក្ខុភាវោ បន អបុប្ផិតរុក្ខោ វិយ អលោភនីយោ។ តស្មា យាវ ឥទម្បិ អយំ រុក្ខោ វិយ ន វិលុប្បតិ, តាវ អយមញ្ញោ សញ្ឆន្នបត្តោ យថា បារិច្ឆត្តកោ, ឯវំ កាសាវេន សញ្ឆន្នោ ហុត្វា បព្ពជេយ្យ"ន្តិ។ សោ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ កាសាយវត្ថោ អភិនិក្ខមិត្វាតិ ឥមស្ស បទស្ស គេហា និក្ខមិត្វា កាសាយវត្ថនិវត្ថោ ហុត្វាតិ ឯវមត្ថោ វេទិតព្ពោ។ សេសំ វុត្តនយេនេវ សក្កា ជានិតុន្តិ ន វិត្ថារិតន្តិ។

បារិច្ឆត្តកគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

តតិយវគ្គោ និដ្ឋិតោ។

១៧០។ រសេសូតិ កា ឧប្បត្តិ? អញ្ញតរោ កិរ ពារាណសិរាជា ឧយ្យានេ អមច្ចបុត្តេហិ បរិវុតោ សិលាបដ្ដបោក្ខរណិយំ កីឡតិ។ តស្ស សូទោ សព្ពមំសានំ រសំ គហេត្វា អតីវ សុសង្ខតំ អមតកប្បំ អន្តរភត្តំ បចិត្វា ឧបនាមេសិ។ សោ តត្ថ គេធមាបន្នោ កស្សចិ កិញ្ចិ អទត្វា អត្តនាវ ភុញ្ជិ។ ឧទកំ កីឡន្តោ អតិវិកាលេ និក្ខន្តោ សីឃំ សីឃំ ភុញ្ជិ។ យេហិ សទ្ធិំ បុព្ពេ ភុញ្ជតិ, ន តេសំ កញ្ចិ សរិ។ អថ បច្ឆា បដិសង្ខានំ ឧប្បាទេត្វា "អហោ! មយា បាបំ កតំ, ស្វាហំ រសតណ្ហាភិភូតោ សព្ពជនំ វិស្សរិត្វា ឯកកោវ ភុញ្ជិំ, ហន្ទ, តំ រសតណ្ហំ និគ្គណ្ហាមី"តិ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា អត្តនោ បុព្ពបដិបត្តិំ គរហន្តោ តប្បដិបក្ខគុណទីបិកំ ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ រសេសូតិ អម្ពិលមធុរតិត្តកកដុកលោណខារិកកសាវាទិភេទេសុ សាយនីយេសុ។ គេធំ អករន្តិ គិទ្ធិំ អករោន្តោ, តណ្ហំ អនុប្បាទេន្តោតិ វុត្តំ ហោតិ។ អលោលោតិ "ឥទំ សាយិស្សាមិ, ឥទំ សាយិស្សាមី"តិ ឯវំ រសវិសេសេសុ អនាកុលោ។ អនញ្ញបោសីតិ បោសេតព្ពកសទ្ធិវិហារិកាទិវិរហិតោ, កាយសន្ធារណមត្តេន សន្តុដ្ឋោតិ វុត្តំ ហោតិ។ យថា វា បុព្ពេ ឧយ្យានេ រសេសុ គេធករណលោលោ អញ្ញបោសី អាសិំ, ឯវំ អហុត្វា យាយ តណ្ហាយ លោលោ ហុត្វា រសេសុ គេធំ ករោតិ, តំ តណ្ហំ ហិត្វា អាយតិំ តណ្ហាមូលកស្ស អញ្ញស្ស អត្តភាវស្សានិព្ពត្តាបនេន អនញ្ញបោសីតិ វុត្តំ ហោតិ។ អថ វា អត្ថភញ្ជនកដ្ឋេន កិលេសា "អញ្ញេ"តិ វុច្ចន្តិ,

ເຕນ໌ ອເປິສເສຕ ອຕຕ຺ຖຣເປິສີຕິ ອຍເຍຕ຺ຕ ອເຕ຺ຕາ ສປກາຕຈາຣີຕິ ອເຈາຄ຺ຄຍ຺ຈາຣີ ອຕຸປຸຕ຺ຕຈາຣີ, ຍຣປຊີປີຊີ ອລເຊ຺ຕາ ອເຊ຺ຄຸລຕ຺ຕາ ຈລິເຊ຺ຄຸລຕ຺ຕາ ນິຣຕ຺ຕຣ໌ ປິຕ຺ຕາຍ ປຊິສຍາເຕາຕິ ອເຕ຺ຕາ ຄຸເລ ຄຸເລ ອປ຺ປຊີທາເຊ຺ຊິເຕ຺ຕາຕິ ລຕ຺ຕິຍຄຸລີຊີສຸ ຍຕ຺ຕ ຄຕ຺ຕຊີ ກິເລສເຈເສຕ ອລຄ຺ຄຊິເຕ຺ຕາ, ຈເຕ຺ຕາປເຍາ ນິຕ຺ຕຕເຈເຄາ ຫຕ຺ຕາຕິ ອເຕ຺ຕາ ເສສ໌ ຈຸຕ຺ຕຕຍເຍຈາຕິ

ຮສເກຂກາຊາຈລ຺ລກາ ນິຊ຺ຊິຕາ

໑໑໗. ປຫາຍ ປຕ຺ຕາຈຣຫາຕີຕິ ກາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ? ຊາໄຣາຫສິຍ໌ ກິຣ ອຍ຺ຍາຕເຣາ ຣາຊາ ປຊຍຍ຺ຍາຕລີກີ ອເຫາສິ. ເສາ ຊສາຕາຕຸຣຄ຺ຄຫຕ຺ຕໍ ຣຊ຺ຊ໌ ປຫາຍ ປຕ຺ຕຊິຕ຺ຕາ ຈິປສ຺ສເຕ຺ຕາ ປເຈ຺ຕຄເຕາສິ ປຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕເນາ ປຊິປຕ຺ຕິສຍຍ໌ ຊີເປເຕ຺ຕາ ຕຸລໍ ອຸຊາຕກາເຊ ອກາສິ.

ຕຕ຺ຕ ປຕ຺ຕາຈຣຫາຕີຕິ ປຕ຺ຕາ ນີຈຣຫາຕິ ໙ຈ, ຕາຕິ ອຸຣກສຸເຕ຺ຕ (ສຸ. ຕິ. ໑ ອາຄເຍາ) ອເຕ຺ຕາ ຈຸຕ຺ຕາຕິ. ຕາຕິ ປຕ ຍສ຺ສາ ອຕ຺ຕາຄເຍາ ຈິຍ ຈເຊ຺ສຸຣິເຍ ເຈເຕາ ອາຈຣຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ "ອາຈຣຫາຕິ ເຈຕເສາ"ຕິ ຈຸຕ຺ຕາຕິ. ຕາຕິ ອຸປຈາເຣຕ ຈາ ອປ຺ປຕາຍ ຈາ ປຫາຍ ຈິຊຫິຕ຺ຕາຕິ ອເຕ຺ຕາ. ອຸປກ຺ກິເລເສຕິ ອຸປກຍ຺ ຈິຕ຺ຕໍ ຈິຊາເຊເຕ຺ຕ ອຄຸສລເຊຍ຺, ຈເຕ຺ຕາປຍາຊີສຸ (ຍ. ຕິ. ໑.໑໐ ອາຄເຍາ) ຈຸເຕ຺ຕ ອກີຍ຺ຍາຄເຍາ ຈາ. ຍຸປຕຸຊ຺ຊາຕິ ປຕຸຊິຕ຺ຕາ, ຈິປສ຺ສາຍເຄ຺ຄຕ ປຊຫິຕ຺ຕາຕິ ອເຕ຺ຕາ. ສເຕ຺ຕາຕິ ອຕຈເສເສ. ໙ຈໍ ສຍຈຈິປສ຺ສາສຍ຺ເຕ຺ຕາ ປຊຍຍເຄ຺ຄຕ ຊີຊິຕິສ຺ສຍສ຺ສ ປຫີຕຕ຺ຕາ ອຕິສ຺ສິເຕາ, ເສສຍເຄ຺ຄຫິ ເລຕ຺ຕາ ເຕຊາຕຸກໍ ສິເຕຫເຕາສໍ, ຕຫ຺ຫາຣາກຕ຺ຕິ ຈຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ. ສິເຕເຫາ ໙ຈ ຫິ ຄຸຫປຊິປກ຺ຕເຕາ ສິເຕຫເຕາເສາຕິ ຈຸເຕ຺ຕາ. ເສສ໌ ຈຸຕ຺ຕຕຍເຍຈາຕິ.

ອາຈຣຫກາຊາຈລ຺ລກາ ນິຊ຺ຊິຕາ

໑໑໘. ຈິປິຊ຺ຊິຄຕ຺ຕາຕາຕິ ກາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ? ຊາໄຣາຫສິຍ໌ ກິຣ ອຍ຺ຍາຕເຣາ ຣາຊາ ຈຕຸຕ຺ຕຍ຺ຍາຕລີກີ ອເຫາສິ. ເສາປິ ຊສາຕາຕຸຣຄ຺ຄຫຕ຺ຕໍ ຣຊ຺ຊ໌ ປຫາຍ ປຕ຺ຕຊິຕ຺ຕາ ຈິປສ຺ສເຕ຺ຕາ ປເຈ຺ຕຄເຕາສິ ສຊ຺ຊິຄຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕເນາ ປຊິປຕ຺ຕິສຍຍ໌ ຊີເປເຕ຺ຕາ ຕຸລໍ ອຸຊາຕກາເຊ ອກາສິ.

ຕຕ຺ຕ ຈິປິຊ຺ຊິຄຕ຺ຕາຕາຕິ ປິຊ຺ຊິເຕາ ຄຕ຺ຕາ, ລເຊ຺ຕາ ຈິຊຫິຕ຺ຕາຕິ ອເຕ຺ຕາ. ສຸລຕ຺ຕາ ຄຸຄ຺ຄຕ຺ຕິ ກາຍິກໍ ສາຕາສາຕໍ. ເສາຍຕສ຺ສເຕາຍຕສ຺ສຕ຺ຕິ ເຈຕສິກໍ ສາຕາສາຕໍ. ອຸປຄ຺ຄຕ຺ຕິ ຈຕຸຕ຺ຕຍ຺ຍາຕຸປຄ຺ຄໍ ສຍຊຕ຺ຕິ ຈຕຸຕ຺ຕຍ຺ຍາຕສຍາສິ ໙ຈ. ຈິສຸເຊ຺ຕິ ປຕ຺ຕານີຈຣຫຈິຕຄ຺ຄຈິຈາຣປີຕິສຸລສຄ຺ຄເຕຫິ ຕຈຫິ ປຈ຺ຕີກເຊຍ຺ຫິ ຈິຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຕິສຸເຊ຺, ນິເຊ຺ຕສຸຈລ຺ລຍິຈ ຈິກຕຸປກ຺ກິເລສຕ຺ຕິ ອເຕ຺ຕາ.

ອຍ໌ ປຕ ເຢາຊຕາ – ຈິປິຊ຺ຊິຄຕ຺ຕາຕ ສຸລຕ຺ຕາ ຄຸຄ຺ຄຕ຺ຕາ ປຸເຕ຺ຕຈ, ປຊຍຍ຺ຍາຕຸປຈາເຣເຍຈ ຄຸຄ຺ຄ ຕຕິຍຍ຺ຍາຕຸປຈາເຣເຍຈ ສຸລຕ຺ຕິ ອຊິປ຺ປາເຍາ. ປຸຕ ອາຊິເຕາ ຈຸຕ຺ຕ ຈ-ກາຣ໌ ປຣເຕາ ເຕຕ຺ຕາ "ເສາຍຕສ຺ສ ເຕາຍຕສ຺ສຕ຺ຕາ ຈິປິຊ຺ຊິຄຕ຺ຕາຕ ປຸເຕ຺ຕຈາ"ຕິ ອຊິກາເຣາ. ເຕຕ ເສາຍຕສ຺ສ ຈຕຸຕ຺ຕຍ຺ຍາຕຸປຈາເຣ, ເຕາຍຕສ຺ສຕ຺ຕາ ຄຸຕິຍຍ຺ຍາຕຸປຈາເຣເຍຈາຕິ ຊີເປຕິ. ໙ຕາຕິ ຫິ ໙ເຕສໍ ປຣິຍາເຍເຕາ ປຫາຕຊ຺ຊາຕາຕິ. ນິປ຺ປຣິຍາເຍເຕາ ປຕ ຄຸຄ຺ຄສ຺ສ ປຊຍຍ຺ຍາເຕ, ເຕາຍຕສ຺ສສ຺ສ ຄຸຕິຍຍ຺ຍາເຕ, ສຸລສ຺ສ ຕຕິຍຍ຺ຍາເຕ, ເສາຍຕສ຺ສສ຺ສ ຈຕຸຕ຺ຕຍ຺ຍາເຕ ປຫາຕຊ຺ຊາເຕ.

ឃចាហ – “បចយំ ឥសាតំ ឧបនយជ្ជ ចិហរតិ ឲត្តុបត្ត កុក្លិគ្រឹឃំ អបរិសេឃំ តិន្តញ្ញឹ”តិអាឌិកំ (សំ· តិ· ៤·៤១០) នត្ថិ អដ្ឋករាលិតិឃា ឆយ្ហសក្កហដ្ឋកចាឃំ (ឆ· ន· អដ្ឋ· ១៩៤) ចុត្តំ· ឃចា បុរេត្ថចាតិ តឹសុ បចយញ្ញាតាឌឹសុ កុក្លរោគាយតស្សសុលាតិ ចិបិដ្ឋិកត្វា ឲចរេយត្ត ចត្យត្តញ្ញរេត រសាយតស្ស ចិបិដ្ឋិកត្វា ត្ថយាឃ បដិបកាឃ លឌ្ឋាតុរេបក្លិ សយចំ ចិសុទ្ធិ ឲរេកា ចរេរតិ· រសេនំ ចុត្តតឃរេយចាតិ·

ចិបិដ្ឋិកាចាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

១៦៦· អាវេទ្ធចិរិរេឃាតិ កា ឧប្បត្តិ? អញ្ញតរេរា កិរ បច្ចន្តរាជា សហស្សរេឃាឆពលការេឃា ររេជ្ជត លុទ្ធរេកា, បញ្ញាឃ យហរេត្តា អរេហាសិ· រេសា ឲកឌិចនំ “កិញ្ចាបិ អហំ លុទ្ធរេកា ររេជ្ជត, បញ្ញាចតា បត សក្កា សកលជម្ពុឌីបំ ករេហតុ”ន្តិ ចិរេត្តត្វា សាយន្តុររេញ្ញា ទុតំ បរិរេហសិ – “សត្តាហព្ភន្តររេរ រេយ រជ្ជំ ចា រេឆតុ យុទ្ធំ ចា”តិ· តរេតា រេសា អត្តរេតា អយច្ចេ សន្តិបាតរេបត្វា អាហ – “យឃា តុរេយ្ហ អតាបុច្ឆារេឃច សាហសំ កម្មំ កតំ, អយុកស្ស ររេញ្ញា ឲចំ រេបសិតំ, កិំ កាតព្ពន្តិ? រេត អាហំសុ – “សក្កា, យហារាឌ, រេសា ទុរេតា តិចរេត្តតុ”ន្តិ· “ត សក្កា, ករេតា កចិស្សតី”តិ· “ឃឌិ ឲចំ ចិតាសិតយ្យាតឃា, រេតត ហិ កុក្លិ អញ្ញាស្ស សរេត្តត យរិតុំ, ហត្ថ, យឃំ អញ្ញាយញ្ញា បហរិត្វា យរាយ, អត្តាតំ បហរិត្វា យរាយ, ឧត្តាន្តាយ, ចិនំ លាភាយា”តិ· ឲចំ ឲរេតសុ ឲករេយរេកា យរេលារេយច និចរេណ្ណតិ· តរេតា រាឌា “កិំ រេយ ត្ថរេយហិ, អត្តិ, ករេលា, យឃ្យារេឃាឆា”តិ អាហ· អច “អហំ យហារាឌ រេឃារេឆា, អហំ យហារាឌ រេឃារេឆា”តិ រេឃាឆសហស្សំ ឧដ្ឋហិ·

រាឌា “ឲរេត ឧបបរិក្ខិស្សាយី”តិ យហន្តំ ចិតកំ សជ្ជារេបត្វា អាហ – “យឃា, ករេលា, ត្ថឌំ សាហសំ កតំ, តំ រេយ អយច្ចា បដិរេក្កាសន្តិ, ស្វាហំ ចិតកំ បចិសិស្សាយិ· រេកា យឃា សទ្ធិំ បចិសិស្សតិ, រេកត យឃ្យាឌឹចិតំ បរិច្ចត្តន្តិ? ឲចំ ចុរេត្ត បញ្ចសតា រេឃាឆា ឧដ្ឋហិំសុ “យឃំ, យហារាឌ, បចិសិស្សាយា”តិ· តរេតា រាឌា ត្ថតរេរ បញ្ចសរេត អាហ – “តុរេយ្ហតិ, តាតា, កិំ ករិស្សចា”តិ? រេត អាហំសុ – “តាឃំ, យហារាឌ, បុរិសការេរា, ត្ថត្តិចរិឃា ឲសា, អបិច យហារារេឌត បដិររេញ្ញា ទុរេតា រេបសិរេតា, រេត យឃំ រេតត ររេញ្ញា សទ្ធិំ យុជ្ឈិត្វា យរិស្សាយា”តិ· តរេតា រាឌា “បរិច្ចត្តំ តុរេយ្ហហិ យយ ឌីចិត”ន្តិ ចត្យរង្គិតិំ រេសតំ សន្នយ្ហិត្វា រេតត រេឃាឆសហរេស្សត បរិចុរេតា កន្ត្វា រជ្ជសីយាឃ តិសីទិ·

រេសាបិ បដិរាឌា តំ បចត្តិំ សុត្វា “អរេរ, រេសា លុទ្ធករាឌា យយ ទាសស្សាបិ តប្បរេហាតី”តិ កុស្សិត្វា សព្ពំ ពលកាឃំ អាទាឃ យុជ្ឈិតុំ តិក្ខយិ· លុទ្ធករាឌា តំ អត្ថុឃ្យាតំ ឌិស្វា ពលកាឃំ អាហ – “តាតា, តុរេយ្ហ ពហុកា, សព្ពេ សម្បិណ្ឌិត្វា អសិចម្មំ ករេហត្វា សីឃំ ត្ថយស្ស ររេញ្ញា បុររេតា ឧជុកំ ឲច កច្ឆចា”តិ· រេត តចា អកំសុ· អចស្ស សា រេសតា ទ្វិធា តិន្តិត្វា អន្តរយទាសិ· រេត តំ រាឌាតំ ឌីចក្កាហំ ករេហត្វា អត្តរេតា ររេញ្ញា “តំ យាររេស្សាយី”តិ អាកច្ឆន្តស្ស អទំសុ· បដិរាឌា តំ អកឃំ ឃាចិ· រាឌា តស្ស អកឃំ ឌត្វា សបថំ ការរេបត្វា អត្តរេតា ចរេស កត្វា រេតត សហ អញ្ញា រាឌាតំ អត្ថុកត្វា តស្ស រជ្ជសីយាឃ ឆត្វា រេបរេសសិ – “រជ្ជំ ចា រេយ រេឆតុ យុទ្ធំ ចា”តិ· រេសា “អហំ ឲកយុទ្ធម្បិ ត សហាយី”តិ រជ្ជំ តិឃ្យារេឆសិ· ឲរេតតុបាយេត សព្ពេ រាឌារេតា ករេហត្វា អន្តេ ពារាណសិរាឌាតម្បិ អក្កហេសិ·

រេសា ឲកសតរាឌបរិចុរេតា សកលជម្ពុឌីបរជ្ជំ អតុសាសរេន្តា ចិរេន្តសិ – “អហំ បុរេព្ព លុទ្ធរេកា អរេហាសិ, រេសាយិ្ហតាតិ អត្តរេតា ពាលាលសយ្បត្តិឃា សកលជម្ពុឌីបយណ្ឌលស្ស ត្ថស្សរេរា រាឌា ឌាតរេតា· តំ រេលា បត រេយ ពាលាំ រេលាកិយចិរិឃសយ្បយុត្តំ, រេតច តិត្ថិទាឃ ត

ចិរាកាឃ សំចត្តតិ, ឃំត្នតាឃំ ព្ហុយិតា ធាារលោត សេរិក្យុត្តរឆយ្ហុំ កេចសេឃ្យ”ត្តិ៍ តសេតា ធាិរាលាសិរស្ញោា រដ្ឋ ឥត្វា ប្សុត្តគារទ្វា

សកេឌតបសេឥសេឃច ធសេបត្វា សន្តាំ បហាឃ បត្តាឌិត្វា ចិបឃ្សុត់ អារកិត្វា បសេច្ឆកសេធាិងិ សង្ហិកត្វា អត្តសេតា ឌីរិឃសេឃ្យត្តិ ឌឹសេបសេត្តា ព្ហុយំ

វ្តុឌាតកាឆំ អតាសិ៍

តត្ថ អារទ្ធិ ឌីរិឃំ អឃ្សុាតិ អារទ្ធឌីរិសេឃា៍ ឲសេពត អត្តសេតា ឃហាឌីរិឃតំ ឥសេឃ្សុតិ៍ បសេឃសេត្វា ទុច្ចុតិ គិត្តាត់, បសេឃត្តឃ្សុ បត្តិ បសេឃត្តបត្តិ, តឃ្សុា បសេឃត្តបត្តិឃា៍ ឲសេពត ឌីរិឃារឃ្ពុត បត្តត្តាំ ថលំ ឥសេឃ្សុតិ៍ អលឹតធិសេត្វាតិ ឲសេពត ឌីរិឃ្សុបត្តឃ្មាត់ ឌិត្តសេចតសិកាត់ អលឹតតំ ឥសេឃ្សុតិ៍ អក្សុឹតទុត្តិតិ ឲសេពត ធាតចក្កឃាឌឹស្វុ កាឃឃ្សុ អតចឹឥត់ ឥសេឃ្សុតិ៍ ឥឲ្យហតិក្កសេឃាតិ ឲសេពត “កាឃំ តសេចា ច ត្ស្រុ ចា”តិ (ឃ៍ តិ៍ ១៍១ប័រ; អ៍ តិ៍ ១៍រ័; ឃហាតិ៍ ១៤៩) ឲចំ បចត្តុំ បឥហតឌីរិឃំ ឥសេឃ្សុតិ, ឃំ តំ អត្សុប្បុត្តសិក្ខាឌឹស្វុ បឥហសេត្តា “កាសេឃត សេចច បសេឃត្តសេត្ថ សង្ហិកសេរាតី”តិ ទុច្ចុតិ៍ អឆ ចា ឲសេពត ឃក្កសេឃ្យឃុត្តិ ឌីរិឃំ ឥសេឃ្សុតិ៍ តឃ្សុិ ឥឲ្យហត្វា កាចតាបរិបុ្សរិកតត្វា, តិក្កសេឃា ច

សន្តាសេឃា បឌិបក្ខា តិក្ខុត្តត្វា, តស្វា តំសេឃត្តឹបុក្កសេលិបិ ឥឲ្យសេហា តិក្កសេឃា អឃ្សុាតិ “ឥឲ្យហតិក្កសេឃា”តិ ទុច្ចុតិ៍ ធាឃធាល្វុបបសេត្តាតិ

ឃក្កូសេលា កាឃធារសេឃត ច ធាាលាធាសេលត ច វ្តុបបសេត្តា៍ អឆ ចា ធាឃត្វុពត ធាសេលត វ្តុបបសេត្តា, ឌិរធាាលាធាល្វុបបសេត្តាតិ ទុត្តិ សេហាតិ៍

ឲសេពត តឃ្សុ ឌីរិឃឃ្សុ ចិបឃ្សុតាធាាលាសេឃ្យសេឃាក់ ឌឹសេបសេត្តា សេឃាកបឌាតកាឆំ សារេឆតិ៍ បុត្តាកាឃត្តឹរិឃាក្កូឌីរិឃចសេរត ចា

តសេឃាបិ បំងា សេឃារេឌតត្តា៍ សេសសំ ទុត្តតឃសេឃចាតិ៍

អារទ្ធឌីរិឃកាធាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១១រ័៍បឌិសល្លាតត្តិ កា វ្តុឃ្សុតិ? ព្ហុយិឃ្សុា កាធាឃ អាចសេលាកាធាឃ ចិឃ វ្តុឃ្សុត្តិ, តត្តិ សេកាធិ ចិសេសសេឃា៍ អត្តចណ្ណតាឃ បតឃ្សុា

បឌិសល្លាតត្តិ សេពហិ សេពហិ សត្តសន្តាសេហិ បឌិតិចត្តិត្វា សល្លាត់, ឲកឃត្តសេឃចិតា ឲកឹភាសេចា កាឃចិសេចសេកាតិ អសេត្វា៍ ឥឃាតត្តិ

បច្ចុឹកឥឃាបតសេតា អារឃ្យលាលក្ខល្វុបតិត្សុាតសេតា ច ចិត្តចិសេចសេកា ទុច្ចុតិ៍ តត្ថ អដ្ឋ សឃាបត្តិសេឃា តិចសេលាឌិបច្ចុឹកឥឃាបតសេតា

កសិលាឌិអារឃ្យល្វុបតិត្សុាតសេតា ច “ឥឃាត”ត្តិ ទុច្ចុតិ៍ ចិបឃ្សុតាឃក្កថលិតិ សត្តសន្តាឌិបច្ចុឹកឥឃាបតសេតា លក្ខល្វុបតិត្សុាតសេតា ច

“ឥឃាត”តិ ទុច្ចុតិ៍ ព្ហុឆ បត អារឃ្យល្វុបតិត្សុាតសេឃច អឆិសេបសេត៍ ឲចសេឃត់ បឌិសល្លាតទ្វា ឥឃាតទ្វា អរិទ្វាឃាសេតា អឌេហឃាសេតា

អតិឃ្សុឌ្ឍឃាសេតា៍ ឥសេឃ្យស្វុតិ ចិបឃ្សុត្សុបសេកាស្វុ បញ្ញាក្កូត្តាឌិឥសេឃ្យស្វុ៍ តិច្ចុត្តិ សតតំ សមិតំ អសេត្តាកិណ្ណោ៍ អត្សុឥឃ្យុចារីតិ សេព ឥសេឃ្យ អារឃ្ពុ

បចត្តសេតត អត្សុាតំ ចិបឃ្សុតាឥឃ្យុំ ចសេឃាសេតា៍ អឆ ចា ឥសេឃ្យស្វុតិ ឲត្ថ ឥឃ្យុាតិ តចសេលិក្យុត្តសេឥឃ្យុា, សេពសំ ឥឃ្យុាត់ អត្សុសេលិសេឃា ឥឃ្យុាតិ

អត្សុឥសេឃ្យុា, ចិបឃ្សុតាសេឃតំ អឆិចចត់៍ តត្ថ “ឥឃ្យុាត់ តិច្ចុំ អត្សុឥឃ្យុចារី”តិ ចត្តសេព្ពុ កាធាធាត្តត្ស្វុតត្តុំ ចិកត្តិឲ្យត្តសេឃត “ឥសេឃ្យស្វុ”តិ ទុត្តិ

សិឃា៍ អាឌឹតចំ សឃ្យុសិតា កសេចស្វុតិ តាឃ អត្សុឥឃ្យុចារិតាសន្តាតាឃ ចិបឃ្សុតាឃ អតិច្ចាការាឌិសេធាសំ ពឹស្វុ កសេចស្វុ សឃត្សុបឃ្សុសេត្តា ឲចំ

ព្ហុឃាឃ កាឃចិត្តចិសេចកសិលាបត្តចិបឃ្សុតាសន្តាតាឃ បឌិបធាឃ អឆិកសេពាតិ ចត្តសេព្ពា ឲសេកា ធសេរតិ ឲចំ សេឃាឌតា សេចឌិតត្តា៍

បឌិសល្លាតកាធាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១១៩។ តណ្ហក្ខយន្តិ កា ឧប្បត្តិ? អញ្ញតរោ កិរ ពារាណសិរាជា មហច្ចរាជានុភាវេន នគរំ បទក្ខិណំ ករោតិ។ តស្ស សរីរសោភាយ អាវជ្ជិតហទយា សត្តា បុរតោ គច្ឆន្តាបិ និវត្តិត្វា តមេវ ឧល្លោកេន្តិ, បច្ឆតោ គច្ឆន្តាបិ, ឧភោហិ បស្សេហិ គច្ឆន្តាបិ។ បកតិយា ឯវ ហិ ពុទ្ធទស្សនេ បុណ្ណចន្ទសមុទ្ទរាជទស្សនេ ច អតិត្តោ លោកោ។ អថ អញ្ញតរា កុដុម្ពិយភរិយាបិ ឧបរិបាសាទគតា សីហបញ្ជរំ វិវរិត្វា ឱលោកយមានា អដ្ឋាសិ។ រាជា តំ ទិស្វា បដិពទ្ធចិត្តោ ហុត្វា អមច្ចំ អាណាបេសិ – “ជានាហិ តាវ, ភណេ, ‘អយំ ឥត្ថី សសាមិកា វា អសាមិកា វា’”តិ? សោ ញត្វា “សសាមិកា, ទេវា”តិ អារោចេសិ។ អថ រាជា ចិន្តេសិ – “ឥមា វីសតិសហស្សនាដកិត្ថិយោ ទេវច្ឆរាយោ វិយ មំ ឯកំ អភិរមាបេន្តិ, សោ ទានាហំ ឯតាបិ អតុស្សិត្វា បរស្ស ឥត្ថិយា តណ្ហំ ឧប្បាទេសិំ, សា ឧប្បន្នា អបាយមេវ អាកឌ្ឍតី”តិ តណ្ហាយ អាទីនវំ ទិស្វា “ហន្ទ, នំ និគ្គណ្ហាមី”តិ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ តណ្ហក្ខយន្តិ និព្ពានំ, ឯវំ ទិដ្ឋាទីនវាយ វា តណ្ហាយ អប្បវត្តិំ។ អប្បមត្តោតិ សាតច្ចការី, សក្កច្ចការី។ អនេឡមូគោតិ អលាលាមុខោ។ អថ វា អនេឡោ ច អមូគោ ច, បណ្ឌិតោ ព្យត្តោតិ វុត្តំ ហោតិ។ ហិតសុខសម្បាបកំ សុតមស្ស អត្ថីតិ សុតវា, អាគមសម្បន្នោតិ វុត្តំ ហោតិ។ សតិមាតិ ចិរកតាទីនំ អនុស្សរិតា។ សង្ខាតធម្មោតិ ធម្មូបបរិក្ខាយ បរិញ្ញាតធម្មោ។ និយតោតិ អរិយមគ្គេន និយតភាវប្បត្តោ។ បធានវាតិ សម្មប្បធានវីរិយសម្បន្នោ។ ឧប្បដិបាដិយា ឯស បាឋោ វេទិតព្ពោ។ ឯវមេតេហិ អប្បមាទាទីហិ សមន្នាគតោ និយាមសម្បាបកេន បធានេន បធានវា, តេន បធានេន បត្តនិយាមតោ និយតោ, តតោ អរហត្តប្បត្តិយា សង្ខាតធម្មោ។ អរហា ហិ បុន សង្ខាតព្ពាភាវតោ “សង្ខាតធម្មោ”តិ វុច្ចតិ។ យថាហ – “យេ ច សង្ខាតធម្មាសេ, យេ ច សេក្ខា បុថូ ឥធា”តិ (សុ។ និ។ ១០៤៤; ចូឡនិ។ អជិតមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ៧)។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

តណ្ហក្ខយគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១២០។ សីហោវាតិ កា ឧប្បត្តិ? អញ្ញតរស្ស កិរ ពារាណសិរញ្ញោ ទូរេ ឧយ្យានំ ហោតិ, សោ បគេវ ឧដ្ឋាយ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ យានា ឱរុយ្ហ ឧទកដ្ឋានំ ឧបគតោ “មុខំ ធោវិស្សាមី”តិ។ តស្មិញ្ច បទេសេ សីហី សីហបោតកំ ជនេត្វា គោចរាយ គតា។ រាជបុរិសោ តំ ទិស្វា “សីហបោតកោ, ទេវា”តិ អារោចេសិ។ រាជា “សីហោ កិរ កស្សចិ ន ភាយតី”តិ តំ ឧបបរិក្ខិតុំ ភេរិអាទីនិ អាកោដាបេសិ, សីហបោតកោ តំ សទ្ទំ សុត្វាបិ តថេវ សយិ។ អថ យាវតតិយំ អាកោដាបេសិ។ សោ តតិយវារេ សីសំ ឧក្ខិបិត្វា សព្ពំ បរិសំ ឱលោកេត្វា តថេវ សយិ។ អថ រាជា “យាវស្ស មាតា នាគច្ឆតិ, តាវ គច្ឆាមា”តិ វត្វា គច្ឆន្តោ ចិន្តេសិ – “តទហុជាតោបិ សីហបោតកោ ន សន្តសតិ ន ភាយតិ, កុទាស្សុ នាមាហម្បិ តណ្ហាទិដ្ឋិបរិតាសំ ឆឌ្ឌេត្វា ន សន្តសេយ្យំ ន ភាយេយ្យ”ន្តិ? សោ តំ អារម្មណំ គហេត្វា គច្ឆន្តោ បុន កេវដ្ដេហិ មច្ឆេ គហេត្វា សាខាសុ ពន្ធិត្វា បសារិតេ ជាលេ វាតំ អសជ្ជមានំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា តស្មិំ និមិត្តំ អគ្គហេសិ – “កុទាស្សុ នាមាហម្បិ តណ្ហាទិដ្ឋិមោហជាលំ ផាលេត្វា ឯវំ អសជ្ជមានោ គច្ឆេយ្យ”ន្តិ?

អថ ឧយ្យានំ គន្ត្វា សិលាបដ្ដបោក្ខរណិយា តីរេ និសិន្នោ វាតាភិហតានិ បទុមានិ ឱនមិត្វា ឧទកំ ផុសិត្វា វាតវិគមេ បុន យថាឋានេ

ឋិតានិ ឧទកេន អនុបលិត្តានិ ទិស្វា តស្មិំ និមិត្តំ អគ្គហេសិ – “កទាស្សុ នាមាហម្បិ យថា ឯតានិ ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេន អនុបលិត្តានិ តិដ្ឋន្តិ, ឯវំ លោកេ ជាតោ លោកេន អនុបលិត្តោ តិដ្ឋេយ្យ”ន្តិ។ សោ បុនប្បុនំ “យថា សីហោ វាតោ បទុមានិ, ឯវំ អសន្តសន្តេន អសជ្ជមានេន អនុបលិត្តេន ភវិតព្ព”ន្តិ ចិន្តេត្វា រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ សីហោតិ ចត្តារោ សីហា – តិណសីហោ, បណ្ឌុសីហោ, កាឡសីហោ, កេសរសីហោតិ។ តេសំ កេសរសីហោ អគ្គមក្ខាយតិ។ សោ ឥធ អធិប្បេតោ។ វាតោ បុរត្ថិមាទិវសេន អនេកវិធោ។ បទុមំ រត្តសេតាទិវសេន។ តេសុ យោ កោចិ វាតោ យំ កិញ្ចិ បទុមំ វដ្ដតិយេវ។ តត្ថ យស្មា សន្តាសោ នាម អត្តសិនេហេន ហោតិ, អត្តសិនេហោ ច នាម តណ្ហាលេបោ, សោបិ ទិដ្ឋិសម្បយុត្តេន វា ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តេន វា លោភេន ហោតិ, សោបិ ច តណ្ហាយេវ។ សជ្ជនំ បន តត្ថ ឧបបរិក្ខាវិរហិតស្ស មោហេន ហោតិ, មោហោ ច អវិជ្ជា។ តត្ថ សមថេន តណ្ហាយ បហានំ, វិបស្សនាយ អវិជ្ជាយ។ តស្មា សមថេន អត្តសិនេហំ បហាយ សីហោវ សទ្ទេសុ អនិច្ចទុក្ខាទីសុ អសន្តសន្តោ, វិបស្សនាយ មោហំ បហាយ វាតោវ ជាលម្ហិ ខន្ធាយតនាទីសុ អសជ្ជមានោ, សមថេនេវ លោភំ លោភសម្បយុត្តទិដ្ឋិញ្ច បហាយ, បទុមំវ តោយេន សព្ពភវភោគលោភេន អលិប្បមានោ។ ឯត្ថ ច សមថស្ស សីលំ បទដ្ឋានំ, សមថោ សមាធិស្ស, សមាធិ វិបស្សនាយាតិ ឯវំ ទ្វីសុ ធម្មេសុ សិទ្ធេសុ តយោ ខន្ធា សិទ្ធា ហោន្តិ។ តត្ថ សីលក្ខន្ធេន សូរោ ហោតិ។ សោ សីហោវ សទ្ទេសុ អាឃាតវត្ថូសុ កុជ្ឈិតុកាមតាយ ន សន្តសតិ, បញ្ញាក្ខន្ធេន បដិវិទ្ធសភាវោ វាតោវ ជាលម្ហិ ខន្ធាទិធម្មភេទេ ន សជ្ជតិ, សមាធិក្ខន្ធេន វីតរាគោ បទុមំវ តោយេន រាគេន ន លិប្បតិ។ ឯវំ សមថវិបស្សនាហិ សីលសមាធិបញ្ញាក្ខន្ធេហិ ច យថាសម្ភវំ តណ្ហាវិជ្ជានំ តិណ្ណញ្ច អកុសលមូលានំ បហានវសេន អសន្តសន្តោ អសជ្ជមានោ អលិប្បមានោ ច វេទិតព្ពោ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

សីហាទិគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣៧. សីហោ យថាតិ កា ឧប្បត្តិ? អញ្ញតរោ កិរ ពារាណសិរាជា បច្ចន្តំ កុបិតំ វូបសមេតុំ គាមានុគាមិមគ្គំ ឆឌ្ឌេត្វា ឧជុំ អដវិមគ្គំ គហេត្វា មហតិយា សេនាយ គច្ឆតិ។ តេន ច សមយេន អញ្ញតរស្មិំ បព្ពតបាទេ សីហោ ពាលសុរិយាតបំ តប្បមានោ និបន្នោ ហោតិ។ តំ ទិស្វា រាជបុរិសា រញ្ញោ អារោចេសុំ។ រាជា “សីហោ កិរ ន សន្តសតី”តិ ភេរិបណវាទិសទ្ទំ ការាបេសិ, សីហោ តថេវ និបជ្ជិ។ ទុតិយម្បិ ការាបេសិ, សីហោ តថេវ និបជ្ជិ។ តតិយម្បិ ការាបេសិ, តទា “សីហោ មម បដិសត្តុ អត្ថី”តិ ចតូហិ បាទេហិ សុប្បតិដ្ឋិតំ បតិដ្ឋហិត្វា សីហនាទំ នទិ។ តំ សុត្វា ហត្ថារោហាទយោ ហត្ថិអាទីហិ ឱរោហិត្វា តិណគហនានិ បវិដ្ឋា, ហត្ថិអស្សគណា ទិសាវិទិសា បលាតា។ រញ្ញោ ហត្ថីបិ រាជានំ គហេត្វា វនគហនានិ បោថយមានោ បលាយិ។ រាជា តំ សន្ធារេតុំ អសក្កោន្តោ រុក្ខសាខាយ ឱលម្ពិត្វា បថវិំ បតិត្វា ឯកបទិកមគ្គេន គន្ត្វា បច្ចេកពុទ្ធានំ វសនដ្ឋានំ បាបុណិ។ តត្ថ បច្ចេកពុទ្ធេ បុច្ឆិ – “អបិ, ភន្តេ, សទ្ទមស្សុត្ថា”តិ? “អាម, មហារាជា”តិ។ “កស្ស សទ្ទំ, ភន្តេ”តិ? “បឋមំ ភេរិសង្ខាទីនំ, បច្ឆា សីហស្សា”តិ។ “ន ភាយិត្ថ, ភន្តេ”តិ។ “ន មយំ, មហារាជ, កស្សចិ សទ្ទស្ស ភាយាមា”តិ។ “សក្កា បន, ភន្តេ, មយ្ហម្បិ ឯទិសំ កាតុ”ន្តិ? “សក្កា, មហារាជ, សចេ បព្ពជិស្សសី”តិ។ “បព្ពជាមិ, ភន្តេ”តិ។ តតោ តំ បព្ពាជេត្វា បុព្ពេ វុត្តនយេនេវ អាភិសមាចារិកំ សិក្ខាបេសុំ។ សោបិ បុព្ពេ វុត្តនយេនេវ វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ សហនា ច ហននា ច សីឃជវត្តា ច សីហោ ។ កេសរសីហោវ ឥធ អធិប្បេតោ ។ ទាឋា ពលមស្ស អត្ថីតិ ទាឋពលី ។ បសយ្ហ អភិភុយ្យាតិ ឧភយំ ចារី-សទ្ទេន សហ យោជេតព្ពំ បសយ្ហចារី អភិភុយ្យចារីតិ ។ តត្ថ បសយ្ហ និគ្គហេត្វា វត្តនេន បសយ្ហចារី, អភិភវិត្វា សន្តាសេត្វា វសីកត្វា វត្តនេន អភិភុយ្យចារី ។ ស្វាយំ កាយពលេន បសយ្ហចារី, តេជសា អភិភុយ្យចារី, តត្ថ សចេ កោចិ វទេយ្យ – “កិំ បសយ្ហអភិភុយ្យ ចារី”តិ, តតោ មិគានន្តិ សាមិវចនំ ឧបយោគត្ថេ កត្វា “មិគេ បសយ្ហអភិភុយ្យ ចារី”តិ បដិវត្តព្ពំ ។ បន្តានីតិ ទូរានិ ។ សេនាសនានីតិ វសនដ្ឋានានិ ។ សេសំ វុត្តនយេនេវ សក្កា ជានិតុន្តិ ន វិត្ថារិតន្តិ ។

ទាឋពលីគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា ។

១៦៩. មេត្តំ ឧបេក្ខន្តិ កា ឧប្បត្តិ? អញ្ញតរោ កិរ រាជា មេត្តាទិឈានលាភី អហោសិ ។ សោ “ឈានសុខន្តរាយោ រជ្ជ”ន្តិ ឈានានុរក្ខណត្ថំ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ ។

តត្ថ “សព្ពេ សត្តា សុខិតា ហោន្តូ”តិអាទិនា នយេន ហិតសុខូបនយនកាមតា មេត្តា ។ “អហោ វត ឥមម្ហា ទុក្ខា មុច្ចេយ្យុ”ន្តិអាទិនា នយេន អហិតទុក្ខាបនយនកាមតា ករុណា ។ “មោទន្តិ វត ភោន្តោ សត្តា, មោទន្តិ សាធុ សុដ្ឋុ”តិអាទិនា នយេន ហិតសុខាវិប្បយោគកាមតា មុទិតា ។ “បញ្ញាយិស្សន្តិ សកេន កម្មេនា”តិ សុខទុក្ខេសុ អជ្ឈុបេក្ខនតា ឧបេក្ខា ។ គាថាពន្ធសុខត្ថំ បន ឧប្បដិបាដិយា មេត្តំ វត្វា ឧបេក្ខា វុត្តា, មុទិតា ច បច្ឆា ។ វិមុត្តិន្តិ ចតស្សោបិ ឯតា អត្តនោ បច្ចនីកធម្មេហិ វិមុត្តត្តា វិមុត្តិយោ ។ តេន វុត្តំ – “មេត្តំ ឧបេក្ខំ ករុណំ វិមុត្តិំ, អាសេវមានោ មុទិតញ្ច កាលេ”តិ ។

តត្ថ អាសេវមានោតិ តិស្សោ តិកចតុក្កជ្ឈានវសេន, ឧបេក្ខំ ចតុត្ថជ្ឈានវសេន ភាវយមានោ ។ កាលេតិ មេត្តំ អាសេវិត្វា តតោ វុដ្ឋាយ ករុណំ, តតោ វុដ្ឋាយ មុទិតំ, តតោ ឥតរតោ វា និប្បីតិកជ្ឈានតោ វុដ្ឋាយ ឧបេក្ខំ អាសេវតោ ឯវ “កាលេ អាសេវមានោ”តិ វុច្ចតិ, អាសេវិតុំ វា ផាសុកកាលេ ។ សព្ពេន លោកេន អវិរុជ្ឈមានោតិ ទសសុ ទិសាសុ សព្ពេន សត្តលោកេន អវិរុជ្ឈមានោ ។ មេត្តាទីនញ្ហិ ភាវិតត្តា សត្តា អប្បដិកូលា ហោន្តិ, សត្តេសុ ច វិរោធភូតោ បដិឃោ វូបសម្មតិ ។ តេន វុត្តំ – “សព្ពេន លោកេន អវិរុជ្ឈមានោ”តិ ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន មេត្តាទិកថា អដ្ឋសាលិនិយា ធម្មសង្គហដ្ឋកថាយំ (ធ. ស. អដ្ឋ. ២៥១) វុត្តា ។ សេសំ វុត្តសទិសមេវាតិ ។

អប្បមញ្ញាគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា ។

១៧០. រាគញ្ច ទោសញ្ចាតិ កា ឧប្បត្តិ? រាជគហំ កិរ និស្សាយ មាតង្គោ នាម បច្ចេកពុទ្ធោ វិហរតិ សព្ពបច្ឆិមោ បច្ចេកពុទ្ធានំ ។ អថ អម្ហាកំ ពោធិសត្តេ ឧប្បន្នេ ទេវតាយោ ពោធិសត្តស្ស បូជនត្ថាយ អាគច្ឆន្តិយោ តំ ទិស្វា “មារិសា, មារិសា, ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បន្នោ”តិ

ភណិំសុ។ សោ និរោធា វុដ្ឋហន្តោ តំ សុត្វា អត្តនោ ជីវិតក្ខយំ ញត្វា ហិមវន្តេ មហាបបាតោ នាម បព្ពតោ បច្ចេកពុទ្ធានំ បរិនិព្ពានដ្ឋានំ។ តត្ថ អាកាសេន គន្ត្វា បុព្ពេ បរិនិព្ពុតបច្ចេកពុទ្ធស្ស អដ្ឋិសង្ឃាតំ បបាតេ បក្ខិបិត្វា សិលាតលេ និសីទិត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ រាគទោសមោហា ឧរគសុត្តេ វុត្តាវ។ សំយោជនានីតិ ទស សំយោជនានិ, តានិ ច តេន តេន មគ្គេន សន្ទាលយិត្វា។ អសន្តសំ ជីវិតសង្ខយម្ហីតិ ជីវិតសង្ខយោ វុច្ចតិ ចុតិចិត្តស្ស បរិភេទោ។ តស្មិញ្ច ជីវិតសង្ខយេ ជីវិតនិកន្តិយា បហីនត្តា អសន្តសន្តិ។ ឯត្តាវតា សោបាទិសេសំ និព្ពានធាតុំ អត្តនោ ទស្សេត្វា គាថាបរិយោសានេ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយីតិ។

ជីវិតសង្ខយគាថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៦១. ភជន្តីតិ កា ឧប្បត្តិ? ពារាណសិយំ កិរ អញ្ញតរោ រាជា អាទិកាខាយ វុត្តប្បការេនេវ ផីតំ រជ្ជំ សមនុសាសតិ។ តស្ស ខរោ អាពាធោ ឧប្បជ្ជិ, ទុក្ខា វេទនា បវត្តន្តិ។ វីសតិសហស្សិត្ថិយោ តំ បរិវារេត្វា ហត្ថបាទសម្ពាហនាទីនិ ករោន្តិ។ អមច្ចា “ន ទានាយំ រាជា ជីវិស្សតិ, ហន្ទ, មយំ អត្តនោ សរណំ គវេសាមា”តិ ចិន្តេត្វា អញ្ញតរស្ស រញ្ញោ សន្តិកំ គន្ត្វា ឧបដ្ឋានំ យាចិំសុ។ តេ តត្ថ ឧបដ្ឋហន្តិយេវ, ន កិញ្ចិ លភន្តិ។ រាជា អាពាធា វុដ្ឋហិត្វា បុច្ឆិ – “ឥត្ថន្នាមោ ច ឥត្ថន្នាមោ ច កុហិ”ន្តិ? តតោ តំ បវត្តិំ សុត្វា ច សីសំ ចាលេត្វា តុណ្ហី អហោសិ។ តេបិ អមច្ចា “រាជា វុដ្ឋិតោ”តិ សុត្វា តត្ថ កិញ្ចិ អលភមានា បរេន បារិជុញ្ញេន បីឡិតា បុនទេវ អាគន្ត្វា រាជានំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ។ តេន ច រញ្ញា “កុហិំ, តាតា, តុម្ហេ គតា”តិ វុត្តា អាហំសុ – “ទេវំ ទុព្ពលំ ទិស្វា អាជីវិកភយេន អសុកំ នាម ជនបទំ គតា”តិ។ រាជា សីសំ ចាលេត្វា ចិន្តេសិ – “យន្នូនាហំ តមេវ អាពាធំ ទស្សេយ្យំ, កិំ បុនបិ ឯវំ ករេយ្យុំ, នោ”តិ? សោ បុព្ពេ រោគេន ផុដ្ឋោ វិយ ពាឡ្ហំ វេទនំ ទស្សេន្តោ គិលានាលយំ អកាសិ។ ឥត្ថិយោ សម្បរិវារេត្វា បុព្ពសទិសមេវ សព្ពំ អកំសុ។ តេបិ អមច្ចា តថេវ បុន ពហុតរំ ជនំ គហេត្វា បក្កមិំសុ។ ឯវំ រាជា យាវតតិយំ សព្ពំ បុព្ពសទិសំ អកាសិ, តេបិ តថេវ បក្កមិំសុ។ តតោ ចតុត្ថម្បិ តេ អាគតេ ទិស្វា រាជា – “អហោ! ទុក្ករំ អកំសុ, យេ មំ ព្យាធិតំ បហាយ អនបេក្ខា បក្កមិំសូ”តិ និព្ពិន្នោ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិកត្វា ឥមំ ឧទានគាថំ អភាសិ។

តត្ថ ភជន្តីតិ សរីរេន អល្លីយន្តា បយិរុបាសន្តិ។ សេវន្តីតិ អញ្ជលិកម្មាទីហិ កិង្ការបដិស្សាវិតាយ ច បរិចរន្តិ។ ការណំ អត្ថោ ឯតេសន្តិ ការណត្ថា, ភជនាយ ច សេវនាយ ច នាញ្ញំ ការណមត្ថិ, អត្ថោ ឯវ នេសំ ការណំ, អត្ថហេតុ សេវន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ និក្ការណា ទុល្លភា អជ្ជ មិត្តាតិ “ឥតោ កិញ្ចិ លច្ឆាមា”តិ ឯវំ អត្តបដិលាភការណេន និក្ការណា, កេវលំ –

“ឧបការោ ច យោ មិត្តោ, យោ មិត្តោ សុខទុក្ខកោ;

អត្ថក្ខាយី ច យោ មិត្តោ, យោ មិត្តោ អនុកម្បកោ”តិ។ (ទី. និ. ៣.២៦៥) –

ឧចំ ចុទេ្ទត អទិវេយត យិត្តការេចត រយគ្គាកតា ក្លូលកា អឌ្ឍ យិត្តា។ អត្តុក្ខបញ្ញាតិ អត្តុតិ ជិតា ឧទេតរំ បញ្ញា។ អត្តាតរេយច ឌួរលិរេកតិ, ត អញ្ញាត្តិ អេត្ថា។ “អត្តុត្តបញ្ញា”តិបិ បិរេធា, តស្ស អត្តុរេតា អត្តុរេយច ឌួរលិរេកតិ, ត បទេត្តុត្តិ អេត្ថា។ “ជិក្ខុត្តបញ្ញា”តិ អឃយ្យិ កិទ រេបិទាលបិរេធា, តស្ស រយ្យតិ ជិរេក្ខរេឃច អេត្ថ ឧទេតរំ បញ្ញា , ត អាឃតិត្តិ អេត្ថា។ ជិក្ខុឆយ្យិកត្តុរេឃច ឌួរលិរេកតិ, ត រយ្យទាឃិកត្តុត្តិ ចុត្តុ រេហាតិ។ អយុឌីតិ អយុចិតា អតទិវេឃត កាឃចឌីយរេតាករេយុត រយគ្គាកតា។

ពក្កចិរាលកេយ្យាតិ ពរេក្កត ទុក្លាគរេឃា លិគ្គរេត្តា ចិឃ រកសិរេក្ខត បគ្គតាគរេឃា ចុណ្ណចិចុណ្ណ កុទ្ទយារេតា ចិធទតីតិ ពក្កចិរារេលា។ ចិររជិរា អាលាតិ ចិរាលា។ ពក្កុ ចិឃាតិ ពក្កុ។ ពក្កុ ចិរាលំ ឃស្ស យិកស្ស រេរាឃំ យិរេកា ពក្កចិររេលា, តស្ស ពក្កចិរាលស្ស កេយ្យា ពក្កចិរាលកេយ្យា។ ពក្កចិរាលរជិរេរា បរេច្ចកត្យុទ្ធា ឧរេកា អគុតិរេឃា អររហារេឃា ធទេឃ្យ ចិហទេឃ្យ ចទេត្តឃ្យ ឃរេបឃ្យ ឃារេបឃ្យាតិ អេត្ថា។

១៦១។ ចិរុទ្ធឌីលិតិ ចិររេររេត រុទ្ធឌីលិ, ធត្យបិទិរុទ្ធិឃា រុទ្ធឌីលិ។ រុចិរុទ្ធបញ្ញាតិ រុទ្ធ ចិរុទ្ធបញ្ញា, ទាកាជិចិទហិតត្តា បទិរុទ្ធយក្កុចលបជិរយ្យិគ្គាជិបញ្ញា។ រយាហិតាតិ រំ រុទ្ធ អាហិតា, រត្តិរេក ធបិតចិត្តា។ ឌាកទិឃាគុឃុត្តាតិ ឌាកទលំ ឌាកទេទា, គិគ្គាតិក្កុរេយាតិ អេត្ថា។ ឌាកទស្ស កាវេចា ឌាកទិឃំ, ឌាកទិរេឃ អគុឃុត្តា ឌាកទិឃាគុឃុត្តា។ ចិបស្សកាតិ “អតិគ្គុ ចុក្ល អគត្តា”តិ ចិររេររេត បស្សតឌីលិ, ចិបស្សតំ បជ្ជរេបត្វា ចិហទត្តិតិ អេត្ថា។ ឆយុចិររេររគស្សិតិ គរក្យុរលឆយ្យាតំ ធត្យរច្ឆឆយុស្ស គធរេលិក្យុត្តទឆយុស្ស ចា ចិររេររេត បស្សតឌីលិ។ យក្កុភរេតិញ្ញ្ញកេតតិ រយ្យជិគ្គាឌីហិ យក្កុភរេក្កុហិ រតិររេយ្យាគ្គញ្ញាឌីហិ រេតិញ្ញ្ញក្កុហិ កេត រយ្យឃុទេត្ត អទិឃឆរេយ្យ។ ចិឌញ្ញាតិ ចិររេររេត ឌញ្ញា, ឌាតត្តាតិ អេត្ថា។

១៦២។ រុញ្ញាតាប្បលិហិតញ្ញាតិយិត្តត្តិ អតត្តាគុបស្សតាចរេរេត រុញ្ញាតចិរេយាក្លុញ្ញា ក្លុកាគុបស្សតាចរេរេត អប្បលិហិតចិរេយាក្លុញ្ញា, អតិគ្គាគុបស្សតាចរេរេត អតិយិត្តចិរេយាក្លុញ្ញា។ អារេរចឃិត្វាតិ ធរេជ្ជតា។ រេឃ កតរយ្យទា ឌីទា ឌតា ជិតរារតបិ្បរាធកត្តុ រាធកកាចំ ត ធជត្តិ ត បិបុលត្តិ, រេត ឌីទា កតរយ្យទា រឃយ្យ រឃរេយច ក្មុតា បរេច្ចកជិតា បរេច្ចកត្យុទ្ធា គធត្តិ។

១៦៣។ កិ ក្មុតា? យហត្តឆយុ ឃុទិតយហារយ្យទា ឆាហុឆយុកាឃា អរេគកឆយុរកាចរទីទា។ ឃុគបិ កិ ក្មុតា? ចិត្តិស្សទា ចិត្តកតិកា ឈរាតរយ្យគ្គាតិ អេត្ថា។ រគ្គាគុទេក្លាលឈតិណ្ណា រកលរំរារឌួលំ តិណ្ណា អតិក្កុត្តា ក្ខគក្កុចិត្តា រេកាគឃាតាជិកិរេលរចិទហិតត្តា រេរាយតស្សចិត្តា រត្តុយតាតិ អេត្ថា។ បទេយត្វឆស្សិ បគ្គាក្កុគ្គាគរាឃតគគ្គត្តិរាការរច្ចុបជិច្ចុរយុប្បាគាជិចរេរេត បទេយត្តុ ក្ខត្តុយត្តុ ឆស្សតឌីលិ។ អធលិកីតរេក្ខត ឌីរេហាបយា ឌីហរជិរាតិ អេត្ថា។ ពក្កចិរាលកេយ្យា ពក្កចិរាលយិកសិក្ខរជិរា កលរក្ខលិកាការេធតាតិ អេត្ថា។

១៦៤។ រត្តិគ្គ្លិឃាតិ ធក្ល្លគ្គ្លិឃាឌីតំ រកររការេយុលា អប្បចត្តុតរេតា រត្តុរកាចេចគ្គ្លិឃា។ រត្តុយតាតិ រត្តុចិត្តា, គិក្កិរេលរការេចត

ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨽᩣᩅᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨷᨲᩥᨷ᩠ᨷᨧᩣᩁᩣᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨩᨶᨷᨴᩮᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨴᨿᩣᨠᩁᩩᨱᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᨲᩥᨧᩁᨱᩈᩦᩃᩣ᪨ ᨴᩦᨷᩥ ᨷᩁᨲ᩠ᨳ ᩍᨵ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᨠᩃᩃᩮᩣᨠᩣᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᨠᩁᨱᩮᨶ ᨷᩁᩃᩮᩣᨠᩮ ᨧ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᩮ ᨧ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩦᨷᩥ ᨷᨴᩦᨷᩈᨴᩥᩈᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨲᨲᩴ ᩉᩥᨲᩣᨾᩮᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨲᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩃᩴ ᩈᨠᩃᩃᩮᩣᨠᩉᩥᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪆᪈᪨ ᨷᩉᩦᨶᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᩁᨱᩣ ᨩᨶᩥᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᨲᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩣ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᨶᩦᩅᩁᨱᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᩅᩁᨱᩣᨶᩴ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩉᩦᨶᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᩁᨱᩣ᪨ ᨩᨣᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᨠᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨴᩩᨠᩪᩃᨲ᩠ᨳᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨷᨽᩣ ᩈᨴᩥᩈᩋᩣᨠᩣᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᩔᩴᩈᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩈᩩᨡᩣᩅᩉᩣᨿᩣᨲᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᩩᨡᩣᩅᩉᩣᨿ ᩋᨶᩩᨣᨲᩔ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᩋᩁᩉᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨡᨴᩣᨶᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣᩁᩉᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨲᨲᨷ᩠ᨷᩥᨲᩣᨾᩮᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨬᩣᨱᩣᨵᩥᨠᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨲᨲᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨠᩣᩃᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩥᨲᩣ ᩈᩩᩉᩥᨲᩣ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᨶᩥᩁᩣᩉᩣᩁᩣᨷᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪆᪉᪨ ᨷᨲᩥᩑᨠᩣ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᨴᩥᩈᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ –

“ᩏᨷᩈᨣ᩠ᨣᩣ ᨶᩥᨷᩣᨲᩣ ᨧ, ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨧ ᩍᨾᩮ ᨲᨿᩮᩣ;

ᨶᩮᨠᩮᨶᩮᨠᨲ᩠ᨳᩅᩥᩈᨿᩣ, ᩍᨲᩥ ᨶᩮᩁᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨻ᩠ᩕᩅᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ –

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩑᨠᩥᨠᩣᨷᩈᨣ᩠ᨣᨲᩣ ᨷᨲᩥ ᨷᨵᩣᨶᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᩥᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩴ ᨴᩣᨿᨠᩣᨶᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᨲ᩠ᨲᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩔ ᩅᩥᨷᩩᩃᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩋᨶ᩠ᨶᨽᩣᩁᩔ ᨽᨲ᩠ᨲᨽᩣᨣᩴ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᩈᩣᨵᩩᨠᩣᩁᩴ ᨴᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᩉᩮᩅ ᨲᩴ ᨡᨱᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᨵᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨶ ᨧ, ᨲᨴᩥᩅᨣ᩠ᨣᩣᨴᩮᨷᨲᨠᩮ (ᨵ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨᪑᪨ᨲᨴᩥᩅᨣ᩠ᨣᩣᨴᩮᨷᩣᨲᨠᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ) ᨿᩣᨴᩮᨶ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨲᨷᨴᩥᩅᨣ᩠ᨣᩣᩁᨠ᩠ᨡᩮᨷᩥᨷᩁᩥᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨲᨷᨴ᩠ᨵᨿᨠᨱ᩠ᨱᨠᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩮᩣᨴᩥᩈᩮᨲ᩠ᨲᨶ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩴ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩋᩣᨠᩣᩈᨣᨾᨶᩮᨶ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨶᩮᨶ ᨧ, ᨷᨴ᩠ᨾᩅᨲᩦᩋᨣ᩠ᨣᨾᩉᩮᩈᩦᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᩉᩣᨷᨴᩩᨾᩁᩮᩣᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᩋᩣᩁᩣᨵᨶᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨵᨾᩣᨴᨶᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨴᩣᨶᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨾᩉᩣᨷᨴᩩᨾᨶᩮᩣᨶᩮᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨧ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨶᩮᨶ ᨧ, ᨲᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮ ᨩᩣᨲᨠᩣᨠᩮᩁᩮ ᩈᨠᩃᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨷᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨻᩦᩁᩣᨱᩈᩦᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ ᨩᩣᨲᨠᩣᨠᩣᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨴᩮᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨶᩮᨠᩣᨠᩣᩁᩮ ᩈᩦᩉᨸᨬ᩠ᨩᩁᩮ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩩᨾᩥᨿᩴ ᨶᩥᨵᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨧ ᨧᩣᨲᩩᨾᩉᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩩ ᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨧ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᩃᨷᩥᩈᩣᨶᨠᩥᨲ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩉᩥ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩥᨷ᩠ᨷᩥᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨧ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᩣ ᨶᩣᨷᩥᨲᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᨷᨧᩣᨧᩈᩦᩈᩮ “ᩍᨾᩴ ᨠᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨷᩁᩥᩔᩣᨾᩥ”ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᨲ᩠ᨲᩔ ᨣᨱ᩠ᨯᩣᨿᨶᨲᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩉᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨷᩈᩣᨴᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩦᨧᩥᨲᩴ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᨿᩣᨶᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᨡᩥᨷᩥ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨧᩈᨶ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᨷᨬ᩠ᨧᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᩉ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥ᪨ ᨲᨴᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᨷᨴᩥᨶ᩠ᨶᨲᩣᨠᩣᩃᩮ, ᨷᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩈᩮᩈᩩᩴ᪨

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿᩣᨣᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ ᨶᩣᨲᨶ᩠ᨲᩩ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᩈᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩉ – “ᨽᨴ᩠ᨴᩮ ᩋᩣᨧᩣᨿᨽᨲ᩠ᨲᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨴ᩠ᩅᩮᩃᩮᩣᨠᩮᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣ “ᩈᨲ᩠ᨲ

ទិន្នំ នន្ទ”តិ អត្ថោ។ ឧក្ខលិយា បិធានំ វិវរិ។ សា ឧក្ខលិ តក្ខណេវ សុមនបុប្ផមកុឡសទិសស្ស សុគន្ធសាលិភត្តស្ស បូរិតា អហោសិ។ សា ច សេដ្ឋិ ច សន្តុដ្ឋា សព្វា សកលគេហវាសិនោ ច សកលនគរវាសិនោ ច ភុញ្ជិំសុ។ ទព្វិយា គហិតគហិតដ្ឋានំ បុន បូរិតំ។ សកលសដ្ឋិសហស្សកោដ្ឋាគារេសុ សុគន្ធសាលិយោ បូរេសុំ។ សកលជម្ពុទីបវាសិនោ សេដ្ឋិស្ស គេហតោយេវ ធញ្ញពីជានិ គហេត្វា សុខិតា ជាតា។ ឱវយាទីសុ អនេកសតភាជនេសុ សុលោនលាបរិបិលនសក្កេយាគុបិបនេសុ បតិ សាមិកេន ពុទ្ធោតិ បច្ចេកពុទ្ធោ។ បច្ចេកពុទ្ធានំ សុភាសិតានីតិ បច្ចេកពុទ្ធេហិ ឱវាទានុសាសនីវសេន សុដ្ឋុ ភាសិតានិ កថិតានិ វចនានិ ចរន្តិ លោកម្ហិ សទេវកម្ហិ ទេវលោកសហិតេ សព្វលោកេ ចរន្តិ បវត្តន្តីតិ អត្ថោ។ សុត្វា តថា យេ ន ករោន្តិ ពាលាតិ តថារូបំ បច្ចេកពុទ្ធានំ សុភាសិតវចនំ យេ ពាលា ជនា ន ករោន្តិ ន យតន្តិ ករោន្តិ, តេ ពាលា ទុក្ខេសុ សំសារទុក្ខេសុ បុនប្បុនំ ឧប្បត្តិវសេន ចរន្តិ បវត្តន្តិ, ជាយន្តីតិ អត្ថោ។

១៦៨។ បច្ចេកពុទ្ធានំ សុភាសិតានីតិ សុដ្ឋុ ភាសិតានិ ចតុរាបាយតោ មុច្ចនត្ថាយ ភាសិតានិ វចនានិ។ កិំ ភូតានិ? អវស្សវន្តិ បគ្ឃរន្តិ ខុទ្ទំ មធុំ យថា មធុរវចនានីតិ អត្ថោ។ យេ បដិបត្តិយុត្តា បណ្ឌិតជនាបិ បដិបត្តីសុ វុត្តានុសារេន បវត្តន្តា តថារូបំ មធុរវចនំ សុត្វា វចនករា ភវន្តិ, តេ បណ្ឌិតជនា សច្ចទសា ចតុសច្ចទស្សិនោ សបញ្ញា បញ្ញាសហិតា ភវន្តីតិ អត្ថោ។

១៦៩។ បច្ចេកពុទ្ធេហិ ជិនេហិ ភាសិតាតិ កិលេសេ ជិនន្តិ ជិនន្តីតិ ជិនា, តេហិ ជិនេហិ បច្ចេកពុទ្ធេហិ វុត្តា ភាសិតា កថិតា។ កថា ឧឡារា ឱទវន្តា បាកដា សន្តិ បវត្តន្តិ តា, កថា សក្យសីហេន សក្យរាជវំសសីហេន គោតមេន តថាគតេន អភិនិក្ខមិត្វា ពុទ្ធភូតេន នរុត្តមេន នរានំ ឧត្តមេន សេដ្ឋេន បកាសិតា បាកដីកតា ទេសិតាតិ សម្ពន្ធោ។ កិមត្ថន្តិ អាហ “ធម្មវិជាននត្ថ”ន្តិ។ នវលោកុត្តរធម្មំ វិសេសេន ជានាបនត្ថន្តិ អត្ថោ។

១៧០។ លោកានុកម្បាយ ឥមានិ តេសន្តិ លោកានុកម្បតាយ លោកស្ស អនុកម្បំ បដិច្ច ឥមានិ វចនានិ ឥមា កថាយោ។ តេសំ បច្ចេកពុទ្ធានំ វិកុព្វិតានីតិ វិសេសេន កុព្វិតានិ កតានីតិ អត្ថោ។ សំវេគសង្គមតិវឌ្ឍនត្ថន្តិ បណ្ឌិតានំ សំវេគវឌ្ឍនត្ថំ អសង្គវឌ្ឍនត្ថំ ឱកិកាវឌ្ឍនត្ថំ មតិវឌ្ឍនត្ថំ បញ្ញាវឌ្ឍនត្ថំ សយម្ភុសីហេន អនាចរិយកេន ហុត្វា សយមេវ ភូតេន ជាតេន បដិវិទ្ធេន សីហេន អភីតេន លោកនាថេន សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឥមានិ វចនានិ បកាសិតានិ, ឥមា កថាយោ បកាសិតា វិវរិតា ឧត្តានីកតាតិ អត្ថោ។ ឥតីតិ បរិសមាបនត្ថេ និបាតោ។

ឥតិ វិសុទ្ធជនវិលាសិនិយា អបទាន-អដ្ឋកថាយ

បច្ចេកពុទ្ធាបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣-១។ សារិបុត្តត្ថេរអបទានវណ្ណនា

តទនន្តរំ ថេរាបទានសង្គហគាថាយ សំវណ្ណេតុំ “អថ ថេរាបទានំ សុណាថា”តិ អាហ។ អថ-អបទាន-សទ្ទានមត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោវ។ ឯត្ថ ថេរ-សទ្ទោ បនាយំ កាលថិរបញ្ញត្តិនាមធេយ្យជេដ្ឋាទីសុ អនេកេសុ អត្ថេសុ វត្តតិ។ តថា ហិ “ថេរោវស្សិកានិ បូតីនិ ចុណ្ណកជាតានី”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ៣។៣៤៥; ម។ និ។ ១។១១៣) កាលេ, ថេរោវស្សិកានិ ថិរកាលំ ឧវស្សិកានីតិ អត្ថោ។ “ថេរោបិ តាវ មហា”ឥច្ចាទីសុ ថិរេ ថិរសីលោតិ អត្ថោ។ “ថេរកោ អយមាយស្មា មហល្លកោ”តិអាទីសុ បញ្ញត្តិយំ, លោកបញ្ញត្តិមត្តោតិ អត្ថោ។ “ចុន្ទត្ថេរោ ផុស្សត្ថេរោ”តិអាទីសុ នាមធេយ្យេ, ឯវំ កតនាមោតិ អត្ថោ។ “ថេរោ ចាយំ កុមារោ មម បុត្តស្ស”តិអាទីសុ ជេដ្ឋេ, ជេដ្ឋោ កុមារោតិ អត្ថោ។ ឥធ បនាយំ កាលេ ច ថិរេ ច វត្តតិ។ តស្មា ចិរំ កាលំ ឋិតោតិ ថេរោ, ថិរតរសីលាចារមទ្ទវាទិគុណាភិយុត្តោ វា ថេរោតិ វុច្ចតិ។ ថេរោ ច ថេរោ ច ថេរោ ចេតិ ថេរា, ថេរានំ អបទានំ ការណំ ថេរាបទានំ, តំ ថេរាបទានំ សុណាថាតិ សម្ពន្ធោ។ ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ, លម្ពកោ នាម បព្ពតោតិអាទិ អាយស្មតោ សារិបុត្តត្ថេរស្ស អបទានំ, តស្សាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរស្ស ច វត្ថុ ឯវំ វេទិតព្ពំ –

អតីតេ កិរ ឥតោ កប្បតោ សតសហស្សកប្បាធិកេ ឯកអសង្ខេយ្យមត្ថកេ អាយស្មា សារិបុត្តោ ព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ និព្ពត្តិត្វា នាមេន សរទមាណវោ នាម អហោសិ។ មហាមោគ្គល្លានោ គហបតិមហាសាលកុលេ និព្ពត្តិត្វា នាមេន សិរិវឌ្ឍនកុដុម្ពិកោ នាម អហោសិ។ តេ ឧភោបិ សហបំសុកីឡិតសហាយា អហេសុំ។ តេសុ សរទមាណវោ បិតុ អច្ចយេន កុលសន្តកំ ធនំ បដិបជ្ជិត្វា ឯកទិវសំ រហោគតោ ចិន្តេសិ – “ឥមេសំ សត្តានំ មរណំ នាម ឯកន្តិកំ, តស្មា មយា ឯកំ បព្ពជ្ជំ ឧបគន្ត្វា វិមោក្ខមគ្គោ គវេសិតព្ពោ”តិ សហាយំ ឧបសង្កមិត្វា “សម្ម, អហំ បព្ពជិតុកាមោ, កិំ ត្វំ បព្ពជិតុំ សក្ខិស្សសី”តិ វត្វា តេន “ន សក្ខិស្សាមី”តិ វុត្តេ “ហោតុ អហមេវ បព្ពជិស្សាមី”តិ រតនកោដ្ឋាគារានិ វិវរាបេត្វា កបណទ្ធិកាទីនំ មហាទានំ ទត្វា បព្ពតបាទំ គន្ត្វា ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិ។ តស្ស បព្ពជិតស្ស អនុបព្ពជ្ជំ បព្ពជិតា ចតុសត្តតិសហស្សមត្តា ព្រាហ្មណបុត្តា អហេសុំ។ សោ បញ្ច អភិញ្ញាយោ អដ្ឋ ច សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា តេសម្បិ ជដិលានំ កសិណបរិកម្មំ អាចិក្ខិ។ តេ សព្ពេបិ បញ្ច អភិញ្ញា អដ្ឋ ច សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេសុំ។

តេន សមយេន អនោមទស្សី នាម សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ សត្តេ សំសារមហោឃតោ តារេត្វា ឯកទិវសំ សរទតាបសស្ស ច អន្តេវាសិកានញ្ច សង្គហំ កត្តុកាមោ ឯកោ អទុតិយោ បត្តចីវរមាទាយ អាកាសេន គន្ត្វា “ពុទ្ធភាវំ មេ ជានាតូ”តិ តាបសស្ស បស្សន្តស្សេវ អាកាសតោ ឱតរិត្វា បថវិយំ បតិដ្ឋាសិ។ សរទតាបសោ សត្ថុ សរីរេ មហាបុរិសលក្ខណានិ ឧបធារេត្វា “សព្ពញ្ញុពុទ្ធោយេវាយ”ន្តិ និដ្ឋំ គន្ត្វា បច្ចុគ្គមនំ កត្វា អាសនំ បញ្ញាបេត្វា អទាសិ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តេ អាសនេ។ សរទតាបសោ សត្ថុ សន្តិកេ ឯកមន្តំ និសីទិ។

តស្មិំ សមយេ តស្ស អន្តេវាសិកា ចតុសត្តតិសហស្សមត្តា ជដិលា បណីតបណីតានិ ឱជវន្តានិ ផលាផលានិ គហេត្វា អាគតា សត្ថារំ ទិស្វា សញ្ជាតបសាទា អត្តនោ អាចរិយស្ស សត្ថុ ច និសិន្នាការំ ឱលោកេត្វា “អាចរិយ, មយំ ‘តុម្ហេហិ មហន្តតរោ កោចិ នត្ថី’តិ មញ្ញាម, អយំ បន បុរិសោ តុម្ហេហិ មហន្តតរោ មញ្ញេ”តិ អាហំសុ។ កិំ វទេថ, តាតា, សាសបេន សទ្ធិំ អដ្ឋសដ្ឋិយោជនសតសហស្សុព្ពេធំ សិនេរុំ សមំ កាតុំ ឥច្ឆថ, សព្ពញ្ញុពុទ្ធេន សទ្ធិំ មយ្ហំ ឧបមំ មា ករិត្ថាតិ។ អថ តេ តាបសា អាចរិយស្ស វចនំ សុត្វា “យាវ មហា វតាយំ

បុរិសុត្តមោ”តិ វត្វា ច បាទេសុ និបតិត្វា វន្ទិត្វា គច្ឆិំសុ។

អថ តេ អាចរិយោ អាហ – “តាតា, ឯត្ថ អនុច្ឆវិកោ តោ ទេយ្យធម្មោ នត្ថិ, ឯត្ថ ច កិច្ចាចរិយេហិ ពហូ អាគតា, តត្ថ, យំ ទេយ្យធម្មំ យថាពលំ ទស្សាមិ។ តុម្ហេ យំ យំ លភិតំ ផលាផលំ អាហតំ, តំ តំ អាហរថា”តិ អាហរាបេត្វា ហត្ថេ ធោវិត្វា ឯវំ តថាគតស្ស បត្តេ បតិដ្ឋាបេសិ។ ឯត្វា ផលាផលេ បដិគ្គហិតមត្តេ ទេវតា ទិព្វោជំ បក្ខិបិំសុ។ តាបសោ ឧទកម្បិ ឯវមេវ បរិស្សាវេត្វា អទាសិ។ តតោ ភោជនកិច្ចំ និដ្ឋាបេត្វា ឯត្វា និសិន្នេ ឯត្ថ អន្តេវាសិកេ បក្កោសាបេត្វា ឯត្វា ឯត្តិកេ សារណីយំ កថំ កថេន្តោ និសីទិ។ ឯត្វា “ទ្វេ អគ្គសាវកា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អាគច្ឆន្តូ”តិ ចិន្តេសិ។ តាវទេវ ឯតេ ឯហស្សាខីណាសវបរិវារា អគ្គសាវកា អាគន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ។

តតោ សរទតាបសោ អន្តេវាសិកេ អាមន្តេសិ – “តាតា, ឯត្ថ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច បុប្ផាសនេន បូជា កាតព្វា, តស្មា បុប្ផានិ អាហរថា”តិ។ តេ តាវទេវ ឥទ្ធិយា វណ្ណគន្ធសម្បន្នានិ បុប្ផានិ អាហរិត្វា ពុទ្ធស្ស យោជនប្បមាណំ បុប្ផាសនំ បញ្ញាបេសុំ, ឧភិន្នំ អគ្គសាវកានំ តិគាវុតំ, សេសភិក្ខូនំ អឌ្ឍយោជនិកាទិភេទំ, សង្ឃនវកស្ស ឧសភមត្តំ បញ្ញាបេសុំ។ ឯវំ បញ្ញត្តេសុ អាសនេសុ សរទតាបសោ តថាគតស្ស បុរតោ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ “ភន្តេ, មយ្ហំ អនុគ្គហត្ថាយ ឥមំ បុប្ផាសនំ អភិរុហថា”តិ អាហ។ និសីទិ ភគវា បុប្ផាសនេ។ ឯត្វា និសិន្នេ ទ្វេ អគ្គសាវកា សេសភិក្ខូ ច អត្តនោ អត្តនោ បត្តាសនេ និសីទិំសុ។ ឯត្វា “តេសំ មហប្ផលំ ហោតូ”តិ និរោធំ សមាបជ្ជិ។ ឯត្វា សមាបន្នភាវំ ញត្វា ទ្វេ អគ្គសាវកាបិ សេសភិក្ខូបិ និរោធំ សមាបជ្ជិំសុ។ តាបសោ ឯត្វាហំ និរន្តរំ ឯត្វា បុប្ផច្ឆត្តំ ធារេន្តោ អដ្ឋាសិ។ ឥតរេ ចតុម្មូលផលំ បរិភុញ្ជិត្វា សេសកាលេ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ អដ្ឋំសុ។ ឯត្វា ឯត្វាហស្ស អច្ចយេន និរោធតោ វុដ្ឋហិត្វា អគ្គសាវកំ និសភត្ថេរំ អាមន្តេសិ – “តាបសានំ បុប្ផាសនានុមោទនំ ករោហី”តិ។ ថេរោ សាវកបារមីញាណេ ឋត្វា តេសំ បុប្ផាសនានុមោទនំ អកាសិ។ តស្ស ទេសនាវសានេ ឯត្វា ទុតិយំ អគ្គសាវកំ អនោមត្ថេរំ អាមន្តេសិ – “ត្វម្បិ ឥមេសំ ធម្មំ ទេសេហី”តិ។ សោបិ តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ សម្មសិត្វា តេសំ ធម្មំ កថេសិ។ ទ្វិន្នម្បិ ទេសនាយ ឯកស្សាបិ អភិសមយោ នាហោសិ។ អថ ឯត្វា ពុទ្ធវិសយេ ឋត្វា ធម្មទេសនំ អារភិ។ ទេសនាវសានេ ឋបេត្វា សរទតាបសំ អវសេសា សព្វេបិ ចតុសត្តតិសហស្សជដិលា អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ ឯត្វា តេ “ឯថ ភិក្ខវោ”តិ ហត្ថំ បសារេសិ។ តេ តាវទេវ អន្តរហិតតាបសវេសា អដ្ឋបរិក្ខារធរា សដ្ឋិវស្សិកត្ថេរា វិយ អហេសុំ។

សរទតាបសោ បន “អហោ វតាហម្បិ អយំ និសភត្ថេរោ វិយ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាវកោ ភវេយ្យ”ន្តិ ទេសនាកាលេ ឧប្បន្នបរិវិតក្កតាយ អញ្ញវិហិតោ ហុត្វា មគ្គផលានិ បដិវិជ្ឈិតុំ នាសក្ខិ។ អថ ឯត្វា វន្ទិត្វា តថា បណិធានំ អកាសិ។ ឯត្វា អនន្តរាយេន សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា “ត្វំ ឥតោ កប្បសតសហស្សាធិកំ ឯកំ អសង្ខ្យេយ្យំ អតិក្កមិត្វា គោតមស្ស នាម សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អគ្គសាវកោ សារិបុត្តោ នាម ភវិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា ធម្មកថំ វត្វា ភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ អាកាសំ បក្ខន្ទិ។ សរទតាបសោបិ សហាយស្ស សិរិវឌ្ឍស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា “សម្ម, មយា អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ បាទមូលេ អនាគតេ ឧប្បជ្ជនកស្ស គោតមសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អគ្គសាវកដ្ឋានំ បត្ថិតំ, ត្វម្បិ តស្ស ទុតិយសាវកដ្ឋានំ បត្ថេហី”តិ។ សិរិវឌ្ឍោ តំ ឧបទេសំ សុត្វា អត្តនោ និវេសនទ្វារេ អដ្ឋករីសមត្តំ ឋានំ សមតលំ ការេត្វា លាជបញ្ចមានិ បុប្ផានិ វិកិរិត្វា នីលុប្បលច្ឆទនំ មណ្ឌបំ ការេត្វា ពុទ្ធាសនំ បញ្ញាបេត្វា ភិក្ខូនម្បិ អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា មហន្តំ សក្ការសម្មានំ សជ្ជេត្វា

សរទតាបសេន សត្ថារំ និមន្តេត្វា សត្តាហំ មហាទានំ បវត្តេត្វា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ មហារហេហិ វត្ថេហិ អច្ឆាទេត្វា ទុតិយសាវកភាវាយ បណិធានំ អកាសិ។ សត្ថា តស្ស អនន្តរាយេន សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា វុត្តនយេន ព្យាករិត្វា ភត្តានុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ សិរិវឌ្ឍោ ហដ្ឋបហដ្ឋោ យាវជីវំ កុសលកម្មំ កត្វា ទុតិយចិត្តវារេ កាមាវចរទេវលោកេ និព្វត្តិ។ សរទតាបសោ ចត្តារោ ព្រហ្មវិហារេ ភាវេត្វា ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តិ។

តតោ បដ្ឋាយ តេសំ ឧភិន្នម្បិ អន្តរា កម្មំ ន កថិតំ។ អម្ហាកំ បន ភគវតោ ឧប្បត្តិតោ បុរេតរមេវ សរទតាបសោ រាជគហស្ស អវិទូរេ ឧបតិស្សគាមេ រូបសារិយា ព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិម្ហិ បដិសន្ធឹ គណ្ហិ តំទិវសមេវស្ស សហាយោបិ រាជគហស្សេវ អវិទូរេ កោលិតគាមេ មោគ្គលិយា ព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិម្ហិ បដិសន្ធឹ គណ្ហិ តស្មា មោគ្គល្លានោ មោគ្គលិយា ព្រាហ្មណិយា បុត្តោតិ មោគ្គល្លានោ។ មោគ្គលិគោត្តេន ជាតោតិ វា មោគ្គល្លានោ។ អថ វា មាតុកុមារិកកាលេ តស្សា មាតាបិតូហិ វុត្តំ – “មា ឧក្កលិ មា ឧក្កលី”តិ វចនមុបាទាយ “មុក្កលី”តិ នាមំ។ តស្សា មុក្កលិយា បុត្តោតិ មោគ្គល្លានោ។ អថ វា សោតាបត្តិមគ្គាទិមគ្គស្ស លិកេ អាធារេន បដិវិជ្ឈនេ អលំ សមត្ថោតិ មោគ្គល្លានោតិ។ តានិ កិរ ទ្វេ កុលានិ យាវ សត្តមា កុលបរិវដ្ដា អាពទ្ធសហាយានេវ។ តេសំ ទ្វិន្នំ ឯកទិវសមេវ គព្ភបរិហារមទំសុ។ ទសមាសច្ចយេន ជាតានម្បិ តេសំ ឆសដ្ឋិ ធាតិយោ បដ្ឋបេសុំ។ នាមគ្គហណទិវសេ រូបសារិព្រាហ្មណិយា បុត្តស្ស ឧបតិស្សគាមេ ជេដ្ឋកុលស្ស បុត្តត្តា ឧបតិស្សោតិ នាមំ ករិំសុ។ ឥតរស្ស កោលិតគាមេ ជេដ្ឋកុលស្ស បុត្តត្តា កោលិតោតិ នាមំ ករិំសុ។ តេ ឧភោបិ មហតា បរិវារេន វឌ្ឍមានា វុឌ្ឍិមន្វាយ សព្ពសិប្បានំ បារំ អគមំសុ។

អថេកទិវសំ តេ រាជគហេ គិរគ្គសមជ្ជំ បស្សន្តា មហាជនំ សន្និបតិតំ ទិស្វា ញាណស្ស បរិបាកំ គតត្តា យោនិសោ ឧម្មុជ្ជន្តា “សព្ពេបិមេ ឧទ្ធំ វស្សសតាវ មច្ចុមុខំ បវិសន្តី”តិ សំវេគំ បដិលភិត្វា “អម្ហេហិ មោក្ខធម្មោ បរិយេសិតព្ពោ, តញ្ច បរិយេសន្តេហិ ឯកា បព្ពជ្ជា លទ្ធុំ វដ្ដតី”តិ និច្ឆយំ កត្វា បញ្ចមាណវកសតេហិ សទ្ធិំ សញ្ជយស្ស បរិព្ពាជកស្ស សន្តិកេ បព្ពជិំសុ។ តេសំ បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ សញ្ជយោ លាភគ្គយសគ្គប្បត្តោ អហោសិ។ តេ កតិបាហេនេវ សព្ពំ សញ្ជយស្ស សមយំ បរិមទ្ទិត្វា តត្ថ សារំ អទិស្វា តតោ និក្ខមិត្វា តត្ថ តត្ថ បណ្ឌិតសម្មតេ សមណព្រាហ្មណេ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, តេ តេហិ បុដ្ឋា ន សម្បាយន្តិ។ អញ្ញទត្ថុ តេយេវ តេសំ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេន្តិ។ ឯវំ តេ មោក្ខំ បរិយេសន្តា កតិកំ អកំសុ – “អម្ហេសុ យោ បឋមំ អមតំ អធិគច្ឆតិ, សោ ឥតរស្ស អារោចេតុ”តិ។

តេន ច សមយេន អម្ហាកំ សត្ថា បឋមាភិសម្ពោធិំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ អនុបុព្ពេន ឧរុវេលកស្សបាទិកេ សហស្សជដិលេ ទមេត្វា រាជគហេ វិហរន្តេ ឯកទិវសំ ឧបតិស្សោ បរិព្ពាជកោ បរិព្ពាជការាមំ គច្ឆន្តោ អាយស្មន្តំ អស្សជិត្ថេរំ រាជគហេ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ ទិស្វា “ន មយា ឯវរូបោ អាកប្បសម្បន្នោ បព្ពជិតោ ទិដ្ឋបុព្ពោ, សន្តធម្មេន នាម ឯត្ថ ភវិតព្ព”ន្តិ សញ្ជាតបសាទោ បញ្ហាបុច្ឆិតុំ អាយស្មន្តំ ឧទិក្ខន្តោ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធិ។ ថេរោបិ លទ្ធបិណ្ឌបាតោ បរិភុញ្ជិតុំ បតិរូបំ ឱកាសំ គតោ។ បរិព្ពាជកោ អត្តនោ បរិព្ពាជកបីឋំ បញ្ញាបេត្វា អទាសិ។ កតភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ចស្ស អត្តនោ កុណ្ឌិកាយ ឧទកំ អទាសិ។ ឯវំ សោ អាចរិយវត្តំ កត្វា កតភត្តកិច្ចេន ថេរេន សទ្ធិំ បដិសន្ថារំ កត្វា – “កោ វា តេ សត្ថា, កស្ស វា ត្វំ ធម្មំ រោចេសី”តិ បុច្ឆិ។ ថេរោ សម្មាសម្ពុទ្ធំ អបទិសិ។ បុន តេន “កិំ វាទី បនាយស្មតោ សត្ថា”តិ បុដ្ឋោ “ឥមស្ស សាសនស្ស គម្ភីរតំ ទស្សេស្សាមី”តិ អត្តនោ នវកភាវំ បវេទេត្វា សង្ខេបវសេន តស្ស

សាសនធម្មំ កថេន្តោ "យេ ធម្មា ហេតុប្បភវា"តិ (មហាវ. ៦០; អប. ថេរ ១.១.២៨៦) គាថមាហ. បរិព្វាជកោ បឋមបទទ្វយមេវ សុត្វា សហស្សនយសម្បន្នេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ. ឥតរំ បទទ្វយំ សោតាបន្នកាលេ និដ្ឋាសិ. គាថាបរិយោសានេ បន សោតាបន្នោ ហុត្វា ឧបរិវិសេសេ អប្បវត្តន្តេ "ភវិស្សតិ ឯត្ថ ការណ"ន្តិ សល្លក្ខេត្វា ថេរំ អាហ – "មា, ភន្តេ, ឧបរិ ធម្មទេសនំ វឌ្ឍយិត្ថ, ឯត្តកមេវ អលំ, កហំ អម្ហាកំ សត្ថា វសតី"តិ? "វេឡុវនេ"តិ. "ភន្តេ, តុម្ហេ បុរតោ គច្ឆថ, អហំ មយ្ហំ សហាយស្ស កតបដិញ្ញំ មោចេត្វា តំ គហេត្វា អាគមិស្សាមី"តិ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា ថេរំ ឧយ្យោជេត្វា បរិព្វាជការាមំ អគមាសិ.

កោលិតបរិព្វាជកោ តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា "មុខវណ្ណោ ន អញ្ញទិវសេសុ វិយ អទ្ធា អនេន អមតំ អធិគតំ ភវិស្សតី"តិ តេនេវស្ស វិសេសាធិគមំ សល្លក្ខេត្វា អមតាធិគមំ បុច្ឆិ. សោបិស្ស "អាវុសោ, អមតមធិគត"ន្តិ បដិជានិត្វា តមេវ គាថំ អភាសិ. គាថាបរិយោសានេ កោលិតោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិត្វា អាហ – "កហំ នោ សត្ថា"តិ? "វេឡុវនេ"តិ. "តេន ហិ, អាវុសោ, អាយាម, សត្ថារំ បស្សិស្សាមា"តិ. ឧបតិស្សោ សព្ពកាលម្បិ អាចរិយបូជកោវ, តស្មា សញ្ជយស្ស សត្ថុ គុណេ បកាសេត្វា តម្បិ សត្ថុ សន្តិកំ នេតុកាមោ អហោសិ. សោ លាភាសាបកតោ អន្តេវាសិកភាវំ អនិច្ឆន្តោ "ន សក្កោមិ ចាដិ ហុត្វា ឧទកសិញ្ចនំ ហោតុ"ន្តិ បដិក្ខិបិ. តេ អនេកេហិ ការណេហិ តំ សញ្ញាបេតុំ អសក្កោន្តា អត្តនោ ឱវាទេ វត្តមានេហិ អឌ្ឍតេយ្យសតេហិ អន្តេវាសិកេហិ សទ្ធិំ វេឡុវនំ អគមំសុ. សត្ថា តេ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វា "ឯតំ មេ សាវកយុគំ ភវិស្សតិ, អគ្គំ ភទ្ទយុគ"ន្តិ វត្វា តេសំ បរិសាយ ចរិយវសេន ធម្មំ ទេសេត្វា អរហត្តេ បតិដ្ឋាបេត្វា ឯហិភិក្ខុភាវេន ឧបសម្បទំ អទាសិ. យថា តេសំ ឯវំ អគ្គសាវកានម្បិ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរំ អាគតមេវ. ឧបរិមគ្គត្តយកិច្ចំ បន ន និដ្ឋាសិ. កស្មា? សាវកបារមីញាណស្ស មហន្តតាយ.

តេសុ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បព្ពជិតតោ សត្តមេ ទិវសេ មគធរដ្ឋេ កល្លវាលគាមេ សមណធម្មំ ករោន្តោ ថិនមិទ្ធេ ឱក្កមន្តេ សត្ថារា សំវេជិតោ ថិនមិទ្ធំ វិនោទេត្វា ធាតុកម្មដ្ឋានំ សុណន្តោ ឯវ ឧបរិមគ្គត្តយំ អធិគន្ត្វា សាវកបារមីញាណស្ស មត្ថកំ បាបុណិ. អាយស្មា សារិបុត្តោ បព្ពជ្ជាយ អឌ្ឍមាសំ អតិក្កមិត្វា សត្ថារា សទ្ធិំ រាជគហេ សូករខតលេណេ វិហរន្តោ អត្តនោ ភាគិនេយ្យស្ស ទីឃនខបរិព្វាជកស្ស វេទនាបរិគ្គហសុត្តន្តេ (ម. និ. ២.២០១ អាទយោ) ទេសិយមានេ ទេសនានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា បរស្ស វឌ្ឍិតំ ភត្តំ ភុញ្ជន្តោ វិយ សាវកបារមីញាណស្ស មត្ថកំ បាបុណិ. ឥតិ ទ្វិន្នំ អគ្គសាវកានំ សត្ថុ សមីបេ ឯវ សាវកបារមីញាណំ មត្ថកំ បត្តំ.

ឯវំ បត្តសាវកបារមីញាណោ អាយស្មា សារិបុត្តោ "កេន ការណេន អហំ សម្បត្តិំ លទ្ធា"តិ អាវជ្ជេន្តោ តំ ញត្វា បីតិសោមនស្សជាតោ ឧទានំ ឧទានេន្តោ "ហិតចត្តស្ស អចិន្ទេរ"តិអាទិមាហ. តេន វុត្តំ –

"ហិតចត្តស្ស អចិន្ទេរ, លទ្ធកោ តាយ បព្ពតោ;

អស្សមោ សុកតោ មយ្ហំ បណ្ណសាលា សុមាបិតា”តិ។

តត្ថ ហិមវន្តស្សាតិ ហិមោ អស្ស អត្ថីតិ ហិមវា, តស្ស ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ សមីបេ, ហិមាលយបព៌ព្ទវេនហិ អត្ថោ។ លម្ពកោ នាម បព្ពតោតិ ឧច្ចនាមកោ បំសុមិស្សកបព្ពតោ។ អស្សមោ សុកតោ មយ្ហន្តិ តស្មិំ លម្ពកេ បព្ពតេ មយ្ហំ មមត្ថាយ កតោ អស្សមោ អរញ្ញាវាសោ អាសមន្តតោ សមោតិ អស្សមោ។ នត្ថិ បវិដ្ឋានំ សមោ បរិស្សមោ ឯត្ថាតិ វា អស្សមោ, សោ ឧត្តមតោ អរញ្ញាវាសោ សុដ្ឋុ កតោ, រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានកុដិមណ្ឌបាទិវសេន សុន្ទរាការេន កតោតិ អត្ថោ។ បណ្ណសាលាតិ ឧសិរបណ្ណាទីហិ បណ្ណេហិ ឆាទិតា និវេសនបណ្ណសាលាតិ អត្ថោ។

១៣១។

“ឧត្តានកូលា នទិកា, សុបតិត្ថា មនោរមា;

សុសុទ្ធបុលិនាកិណ្ណា, អវិទូរេ មមស្សមំ”។

តត្ថ ឧត្តានកូលាតិ អគម្ភីរា នទី។ សុបតិត្ថាតិ សុន្ទរបតិត្ថា។ មនោរមា មនល្លីនា មនាបា។ សុសុទ្ធបុលិនាកិណ្ណាតិ សុដ្ឋុ ធវលមុត្តាទលសទិសវាលុកាកិណ្ណា គហតីក្វាតិ អត្ថោ។ សា ឯវម្ភូតា នទិកា កុន្ទី មមស្សមំ មយ្ហំអស្សមស្ស អវិទូរេ សមីបេ អហោសីតិ អត្ថោ។ “អស្សម”ន្តិ ច សត្តម្យត្ថេ ឧបយោគវចនន្តិ វេទិតព្វំ។

១៣២។

“អសក្ខរា អបព្ភារា, សាទុ អប្បដិគន្ធិកា;

សន្ទតី នទិកា តត្ថ, សោភយន្តា មមស្សមំ”។

តត្ថ អសក្ខរាតិ “បុលិនាកិណ្ណា”តិ វុត្តត្តា អសក្ខរា សក្ខររហិតា។ អបព្ភារាតិ បព្ភាររហិតា, អគម្ភីរកូលាតិ អត្ថោ។ សាទុ អប្បដិគន្ធិកាតិ សាទុរសោទកា ទុគ្គន្ធរហិតា មយ្ហំអស្សមបទំ សោភយន្តី នទិកា ឱទ្ធកានី សន្ទតិ បវត្តតីតិ អត្ថោ។

១៣៣។

“កុម្ភិលា យករា ចេត្ថ, សុសុយារា ច កច្ឆបា;

សន្តិ ភទិកា ពត្ថ, សោកឃត្តា យយស្សយំ”៉

ពត្ថ កុម្ភិលយច្ឆា យករយច្ឆា ច សុសុយារា ចណ្ឌយច្ឆា ច កច្ឆបយច្ឆា ច ឲត្ថ ឲតិស្សំ ភទិយំ កិញ្ចអត្ថា អហេសុត្តិ សប្ពត្ថោ៉ យយស្សយំ សោកឃត្តា ភទិកា លុទ្ទកភទឹ សន្តិ បចត្តតីតិ សប្ពត្ថោ៉

១៣៥៉

“បរិទីភា បរិច្ឆា យច្ឆា, ពលឌា យុញ្ញរោហិពា;

ចក្កញ្ចអា បបតាឃត្តា, សោកឃត្តិ យយស្សយំ”៉

បរិទីភយច្ឆា ច បរិច្ឆា យច្ឆា ច ពលឌយច្ឆា ច យុញ្ញយច្ឆា រោហិពយច្ឆា ច ចក្កញ្ចអយច្ឆា ច ឲពេ សព្ពេ យច្ឆឌាតិកា ខ្លពោ ចិពោ ច បបតាឃត្តា ភទិយា សទ្ធិំ បចត្តត្តា យយ អស្សយបទំ សោកឃត្តីតិ អពេ្ថា៉

១៣៩៉

“ប្លុកា កុរុលសុ ភទិយា, បុបរិ្ភោ ចលិភោ ធុយា;

ប្លុកពោ អកិលព្ពត្តា, សោកឃត្តិ យយស្សយំ”៉

ពត្ថ ប្លុកា កុរុលស្ដុតិ ពស្សា ភទិយា ប្លុកាសុ បរេស្សុ ធុចបុបរិ្ភោ ធុចចលិភោ ទុក្ខា ប្លុកពោ អកិលព្ពត្តា ភទិយា ប្លុកា តីរេ រហេដ្ឋា ឈូតយត្តា យយ អស្សយំ សោកឃត្តីតិ អពេ្ថា៉

១៣លឹ៉

“អព្ពា សាលិ ច តិលកា, បិឌលី សិន្ទុចារកា;

ទិព្ពគន្ធា សម្បវន្តិ, បុប្ផិតា មម អស្សមេ”។

តត្ថ អម្ពាតិ មធុបិណ្ឌិអម្ពា ច សាលរុក្ខា ច តិលករុក្ខា ច បាដលិរុក្ខា ច សិន្ទុវារករុក្ខា ច ឯតេ រុក្ខា និច្ចកាលំ បុប្ផិតា បុប្ផន្តា។ ទិព្ពា គន្ធា ឥវ មម អស្សមេ សុគន្ធា សម្បវន្តិ សមន្តតោ បវាយន្តីតិ អត្ថោ។

១៣៨។

“ចម្បកា សឡលា នីបា, នាគបុន្នាគកេតកា;

ទិព្ពគន្ធា សម្បវន្តិ, បុប្ផិតា មម អស្សមេ”។

តត្ថ ចម្បករុក្ខា ច សឡលរុក្ខា ច សុចណ្ហចង្គលសទិសបុប្ផា នីបរុក្ខា ច នាគរុក្ខា ច បុន្នាគរុក្ខា ច សុគន្ធយុត្តា កេតករុក្ខា ច ឯតេ សព្ពេ រុក្ខា ទិព្ពា គន្ធាទិវ មម អស្សមេ បុប្ផិតា ផុល្លិតា សម្បវន្តិ សុគន្ធិ សុដ្ឋុ បវាយន្តីតិ អត្ថោ។

១៣៩។

អសោកា ច“អធិមុត្តា អសោកា ច, ភគិនីមាលា ច បុប្ផិតា;

អង្កោលា ពិម្ពិជាលា ច, បុប្ផិតា មម អស្សមេ”។

តត្ថ បុប្ផិតា អធិមុត្តករុក្ខា ច បុប្ផិតា អសោករុក្ខា ច បុប្ផិតា ភគិនីមាលា ច បុប្ផិតា អង្កោលា ច បុប្ផិតា ពិម្ពិជាលា ច ឯតេ រុក្ខា មម អស្សមេ ផុល្លិតា សោភយន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៤០។

“កេតកា កន្ទលិ ចេវ, គោធុកា តិណសូលិកា;

ទិព្ពគន្ធិ សម្បវន្តា, សោភយន្តិ មមស្សមំ”។

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᨲᨠᩣᨲᩥ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᨠᩮᨲᨠᨣᨧ᩠ᨨᩣ ᨧ᪨ ᨠᨶ᩠ᨴᩃᩥᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨧ ᨠᩮᩣᩈᩩᨠᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨧ ᨲᩥᨱᩈᩪᩃᩥᨠᨣᨧ᩠ᨨᩣ ᨧ ᩑᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨩᩤᨲᩥᨠᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩅᩤᨿᨾᩣᨶᩣ ᨾᨾ ᩋᩔᨾᩴ ᩈᨠᩃᩴ ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪄᪁᪨

“ᨠᨱᩥᨠᩣᩁᩣ ᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩣ ᨧ, ᩋᩈᨶᩣ ᩋᨩ᩠ᨩᩩᨶᩣ ᨻᩉᩪ;

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩅᩤᨿᨶ᩠ᨲᩣ, ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨾᩔᨾᩴ”᪨

ᩑᨲᩮ ᨠᨱᩥᨠᩣᩁᩣᨴᨿᩮᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨾᨾ ᩋᩔᨾᩴ ᩈᨠᩃᩴ ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩅᩤᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪁᪄᪂᪨

“ᨸᩩᨶ᩠ᨶᩣᨣᩤ ᨣᩥᩁᩥᨸᩩᨶ᩠ᨶᩣᨣᩤ, ᨠᩮᩣᩅᩥᩊᩤᩁᩣ ᨧ ᨸᩩᨷ᩠ᨹᩥᨲᩣ;

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩅᩤᨿᨶ᩠ᨲᩣ, ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨾᩔᨾᩴ”᪨

ᨸᩩᨶ᩠ᨶᩣᨣᩤᨴᨿᩮᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩅᩤᨿᨾᩣᨶᩣ ᨾᨾ ᩋᩔᨾᩴ ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪄᪃᪨

“ᩏᨴ᩠ᨴᩣᩃᨠᩣ ᨧ ᨠᩩᨭᨩᩣ, ᨠᨴᨾ᩠ᨻᩤ ᩅᨠᩩᩃᩣ ᨻᩉᩪ;

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩅᩤᨿᨶ᩠ᨲᩣ, ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨾᩔᨾᩴ”᪨

ᩏᨴ᩠ᨴᩣᩃᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᩅᩤᨿᨾᩣᨶᩣ ᨾᨾ ᩋᩔᨾᩴ ᩈᩮᩣᨽᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪁᪄᪄᪨

“ອາຬກາ ຕ຺ຖສິມຸກ຺ກາ ຈ, ກຄລິມາຕຸລຸກ຺ກິເຍາ;

ກເທ຺ຑາຄເກສ ສິຈ຺ຑາ, ຜລິຕິ ສາເຣຍນ຺ຕິ ເຕ”ຯ

ຕຕ຺ຖ ເອເຕ ອາຬກາທເຍາ ກຕ຺ຖາ ຈຕ຺ຕາຄິສຸກເທ຺ຑາຄເກສ ຈຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຸຈຸຓ຺ຓຜລິຕິ ສາເຣຕ຺ວາ ມມ ອສ຺ສມໍ ເສາຠຍນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ເຖາຯ

໑໓໗ຯ

“ອເຎ຺ຎ ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ ປທຸມາ, ອເຎ຺ຎ ຊາຍນ຺ຕິ ເກສຣີ;

ອເຎ຺ຎ ໂອປຸປ຺ຜາ ປທຸມາ, ປຸປ຺ຜິຕາ ຕຬາເກ ຕທາ”ຯ

ຕຕ຺ຖ ອເຎ຺ຎ ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ ປທຸມາຕິ ມມ ອສ຺ສມສ຺ສ ອວິທູເຣ ຕຬາເກ ອເຎ຺ຎ ເອກເຈ຺ຈ ປທຸມາ ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ, ເອກເຈ຺ຈ ເກສຣີ ປທຸມາ ຊາຍນ຺ຕິ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເອກເຈ຺ຈ ປທຸມາ ໂອປຸປ຺ຜາ ຈິກລິຕປຕ຺ຕເກສຣາຕິ ອຕ຺ເຖາຯ

໑໓໘ຯ

“ກທ຺ຖໍ ກຸລຸນ຺ຕີ ປທຸມາ, ນິທ຺ຑາຈນ຺ຕິ ມຸຬາລິເຍາ;

ສິຆ຺ຆາຊິປຕ຺ຕມາກິຓ຺ຓາ, ເສາຠນ຺ຕິ ຕຬາເກ ຕທາ”ຯ

ຕຕ຺ຖ ກທ຺ຖໍ ກຸລຸນ຺ຕີ ປທຸມາຕິ ຕທາ ຕາປເສນ ຫຸຕ຺ວາ ມມ ຈສຕສມເຍ ເອກເຈ຺ຈ ປທຸມາ ຕຬາກຄພ຺ຕເຕ ມກ຺ຍອປຸປ຺ຜາເທເຍາ ກລຸນ຺ຕີຯ ມຸຬາລິເຍາ ປທຸມມູລີ ນິທ຺ຑາຈນ຺ຕີ ນິເຕາ ກທ຺ຍຄ຺ຕເຣເຕາ ຫຕ຺ວາທາທາ ຈີຍ ກຕ຺ຖນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ເຖາຯ ປຕ຺ຕປຸປ຺ຜມາກິຓ຺ຓາ ກຫີຕ຺ວາ ສິຆ຺ຆາຊິເຍາ ເສາຠຍນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ເຖາຯ

໑໓໙ຯ

“ກຍິຕາ ອຕ຺ຕກນ຺ທີ ຈ, ຂຕ຺ຕລີ ຍາຕ຺ຍຸຊີຈກາ;

ជិន្នកណ្ឋា វសន្តិ, បុប្ផិតា តញ្ញអារមេ តទា”។

តទា មម វសនសមយេ តញ្ញអាមស្ស សមីបេ ភរិតា ច កណ្ឋា អនុកន្ធិ ច កណ្ឋា ក្រុតលិ ភាម កណ្ឋា ច ពាត្កុឌិចកា ច ឧទេត សទេន្ន កណ្ឋា បុប្ផិតា បុប្ផធារិតា សុកន្ធចាហកា តញ្ញអាមំ សោភយន្តីតិ អទេត្ថោ។

១៨៨។

“បីឌិតា បិច្ឆសា មណ្ឋា, ពលខា មុញ្ញទេរាហិតា;

សិក្ខលិ មក្ករា ចេច, វសន្តិ តញ្ញអារមេ តទា”។

តទា មម វសនសមយេ ភិក្ខិតា បីឌិតាទយោ មណ្ឋា តញ្ញអារមេ វសន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៨៩។

“កុម្ភីលិ សុសុមារា ច, តក្កិកាហា ច ទក្ខសា;

ឆក្ខហា អខករា ច, វសន្តិ តញ្ញអារមេ តទា”។

តទា មម វសនសមយេ មម អស្សមសមីបេ តញ្ញអារមេ ឧទេត កុម្ភីលិអាទយោ មណ្ឋា ភិក្ខិតា ភិន្ទុបគ្គចា វសន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩០។

“បិទេរចតា រចិហំសា, ចក្កចាកា ភឌិចរា;

កោកិលា សុកសាឡិកា, ក្រុបឌិចន្តិ តំ សរំ”។

តត្ថ មម អស្សមសមីបេ សរំ ភិស្សាយ បិទេរចតាបក្ខី ច រចិហំសាបក្ខី ច ភឌិចរា ចក្កចាកបក្ខី ច កោកិលាបក្ខី ច សុកបក្ខី ច

សាឡិកាបក្ខី ច មំ សទា ឧបនិជ្ឈាយ ជីវន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩១។

“កុកុត្ថកា កុឡីរកា, វនេ បោក្ខរសាតកា;

នន្ទិកា សុវបោតា ច, ឧបជីវន្តិ មំ សទា”។

តត្ថ កុកុត្ថកាតិ ឯវំនាមិកា បក្ខី ច។ កុឡីរកាតិ ឯវំនាមិកា បក្ខី ច។ វនេ បោក្ខរសាតកា បក្ខី ច នន្ទិកា បក្ខី ច សុវបោតា បក្ខី ច ឯតេ សព្ពេ បក្ខិនោ មំ មម អស្សមសមីបេ សទា និស្សាយ ជីវន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩២។

“ហំសា កោញ្ចា មយូរា ច, កោកិលា តម្ពចូឡកា;

បម្បកា ជីវំជីវា ច, ឧបជីវន្តិ មំ សទា”។

សព្ពេ ឯតេ ហំសាទយោ បក្ខិនោ មំ សទា ឧបនិជ្ឈាយ ជីវន្តិ ជីវិកំ បាលេន្តីតិ អត្ថោ។

១៩៣។

“កោសិកា បោដ្ឋសីសា ច, កុររា សេនកា ពហូ;

មហាកាឡា ច សកុណា, ឧបជីវន្តិ មំ សទា”។

តត្ថ កោសិកា ច បក្ខី បោដ្ឋសីសា ច បក្ខី កុររា ច បក្ខី សេនកា ច បក្ខី មហាកាឡា ច បក្ខី ឆេល ពហូ បក្ខិនោ មំ សទា តស្ស សរស្ស សមីបេ ជីវន្តិ ជីវិកំ កប្បេន្តីតិ អត្ថោ។

១៩៤។

“បរសកា ច ចរាហា ច, ចយរា ពណ្ណកា ឆាហ្វ;

ឥរាហិច្ឆា ឃុកឥបិតា ច, ភ្លបឌីចត្តិ តំ ឃទំ”

តត្ថ បរសកាឥឃោ ឲឥត យិកា តំ ឃទំ តស្មិំ ឃរឃយឹឥប, កុយ្ខឥត្ថ ភ្លបឥឃោកចចតំ, ឌីចិតំ បរិបិឥលត្តា ចិហរត្តីតិ អឥត្ថា

១៩៧

“ឃីហញ្ញ្ហា ច ឌីបិ ច, អច្ឆឥកាកតរច្ឆកា;

តិឆា បកិត្តុយាតញ្ញា, ភ្លបឌីចត្តិ តំ ឃទំ”

ឲឥត ឃីហាឥឃោ ចតុប្បទា ឃរឃយឹឥប ភ្លបច្ចូចរហិតា ឌីចត្តីតិ ឃព្ពឥត្ថា

១៩៩

“កិត្តុរា ចាភរា ឥចច, អឥឆាបិ ចភកយ្ហិកា;

ឥចតា ច លុច្ចកា ឥចច, ភ្លបឌីចត្តិ តំ ឃទំ”

ឲត្ថ ឲឥត ឲចំភាយិកា កិត្តុរាឥឃោ ឃត្តា តស្មិំ ឃរឃយឹឥប ចឃត្តីតិ អឥត្ថា

១៩៨

“តិភ្ញកាតិ បិឃោលិតិ, យឆ្វឥកកា ឃុយារិឥឃោ;

ឆ្វចំ ឋលិតិ ឆាឥរត្តិ, អចិច្ឆ្វឥរ យយឃ្សុយំ”

តត្ថ ឲទេត ពិត្កកាឝយោ ទ្វក្លា ស្វចំ ហេមត្តកិមត្ថរម្យ្បាគសន្លាតេ កាលត្តឃេ មម អម្ប្បមតោ អចិន្ទ្វេរ ជាតេ មស្វរមលិតិ ឆាទេត្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩ប៉។

“កោសម្ពា សឡអលិ តិម្ពា, សាក្វមលសយាឃុតា;

ស្វចំ មលិតិ ឆាទេត្តិ, អចិន្ទ្វេរ មមម្ប្បមំ”។

តត្ថ ឲទេត កោសម្ពាឝយោ ទ្វក្លា សារមលិ មស្វរមលិ ក្តួមមលិ សមាឃុតា សំ ស្វុជ្ជ អាឃុតា សមជ្ជិក្វតា តិច្ចំ មលឆាទិតោ មម អម្ប្បមសមិបេ សោភត្តីតិ អត្ថោ។

១៩៨។

“ហរីតកា អាមលកា, អម្ពជម្ពុចិភីតកា;

កោលិ ភល្លាតកា ពិល្លា, មលិតិ ឆាទេត្តិ តេ”។

តេ ហរីតកាឝយោ ទ្វក្លា មម អម្ប្បមសមិបេ ជាតា តិច្ចំ មលិតិ ឆាទេត្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩០។

“អាលុចា ច កឡអម្ពា ច, ពិឡអាលីតក្កឡអាតិ ច;

ខីចកា ឃុតកា ចេច, ពាហុកា មម អម្ប្បមេ”។

ឲតេ អាលុចាឝយោ មួលមលិ ព្វក្តា មស្វរសា មម អម្ប្បមសមិបេ ពាហុ សត្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩១។

“អស្សមស្សាវិទូរម្ហិ, តឡាកាសុំ សុនិម្មិតា;

អច្ឆោទកា សីតជលា, សុប្បតិត្ថា មនោរមា”។

តត្ថ អស្សមស្សាវិទូរម្ហិ អស្សមស្ស សមីបេ សុនិម្មិតា សុដ្ឋុ អារោហតញ្ញេរោហតក្កមំ កត្វា និម្មិតា អច្ឆោទកា វិប្បសន្នោទកា សីតជលា សីតោទកា សុប្បតិត្ថា សុន្ទរតិត្ថា មនោរមា សោមនស្សករា តឡាកា អាសុំ អហេសុន្តិ អត្ថោ។

១លិ២។

“បទុមុប្បលសញ្ឆន្នា, បុណ្ឌរីកសមាយុតា;

មន្ទាលកេហិ សញ្ឆន្នា, ទិព្វគន្ធោបវាយតិ”។

តត្ថ បទុមេហិ ច ឧប្បលេហិ ច សញ្ឆន្នា បរិបុណ្ណា បុណ្ឌរីកេហិ សមាយុតា សមង្គីភូតា មន្ទាលកេហិ ច សញ្ឆន្នា គហិតភូតា តឡាកា ទិព្វគន្ធំ ឧបវាយន្តិ សមន្តតោ វាយន្តីតិ អត្ថោ។

១លិ២។

“ឯវំ សព្វង្គសម្បន្នេ, បុប្ផិតេ ផលិតេ ទុមេ;

សុកតេ អស្សមេ រម្មេ, វិហរាមិ អហំ តទា”។

តត្ថ ឯវំ សព្វង្គសម្បន្នេតិ អង្គេហិ តជ្ជាតិអវយវេហិ សម្បន្នេ បរិបុណ្ណេ បុប្ផផលរុក្ខេហិ គហិតភូតេ ទុមេ សុកតេ រមណីយេ អស្សមេ អរញ្ញាវាសេ តទា តាបសភូតការេន អហំ វិហរាមីតិ អត្ថោ។

ឯត្តាវតា អស្សមសម្បត្តិំ កថេត្វា ឥទានិ អត្តនោ សីលនិយាមសម្បត្តិំ កថេន្តោ –

១លិ៣។

“សីលចា ចតសម្បន្នោ, ឈាឃិ ឈាតរតោ សទា;

បញ្ចាភិញ្ញាពលប្បត្តោ, សុទុធិ តាម តាបសោ”តិ៍ – អាហ;

តត្ថ សីលចាតិ ឈាតសម្បយុត្តចតុបារិសុទ្ធិសីលសមង្គីសេហិ បញ្ញាហិ សីលេហិ សម្បន្នោតិ អត្ថោ៍ ចតសម្បន្នោតិ “ឆ្ពេតា បដ្ឋាយ ឈវាចារំ បញ្ច កាយក្រុណ ចា ត សេចិស្សាមី”តិ ចតសមាទានេន សម្បន្នោ៍ ឈាឃិតិ លក្ខណូបនិជ្ឈានអារម្មណូបនិជ្ឈានេហិ ឈាឃិ ឈាឃនសីលោ៍ ឈាតរតោតិ ខុតេសុ ឈាតេសុ រតោ អភិរតោ សទា សម្បុណ្ណោ៍ បញ្ចាភិញ្ញាពលប្បត្តោតិ ឆ្ពុទ្ធិចិធនិព្ពសោតបរចិត្តចិជាននបុព្ពេនិចាសានុស្សតិទិព្វចក្ខុសង្ខាតាហិ បញ្ចហិ អភិញ្ញាហិ ចិសេសបញ្ញាហិ ពលសម្បន្នោ, បរិបុណ្ណោតិ អត្ថោ៍ តាមេន សុទុធិ តាម តាបសោ ហុត្វា ចិហរាមីតិ សម្ពន្ធោ៍

ខុត្តនេក អត្តនោ ក្រុណសម្បត្តិំ ទស្សេត្វា បរិសសម្បត្តិំ ទស្សេន្តោ –

១សិ៍៎

“ចតុចីសសហស្សានិ, សិស្សា មយ្ហំ្ហុបដ្ឋហុំ;

សព្ពេ មំ ព្រាហ្មណា ខុតេ, ជាតិមន្តោ ឃសស្សិនោ”តិ៍ – អានិយាហ;

តត្ថ ខុតេ សព្ពេ ចតុចីសតិសហស្សព្រាហ្មណា មយ្ហំសិស្សា ជាតិមន្តោ ជាតិសម្បន្នា ឃសស្សិនោ បរិចារសម្បន្នា មំ ឧបដ្ឋហន្តិ សម្ពន្ធោ៍

១សិ៍៩៍

“លក្ខណេ ឥតិហាសេ ច, សនិឃណ្ឌុសកេដុភេ;

បទកា វេយ្យាករណា, សធម្មេ បារមិំ គតា”៍

តត្ថ លក្ខណេតិ លក្ខណសត្ថេ៍ សព្ពលោកិយានំ ឥត្ថិបុរិសានំ “ឥមេហិ លក្ខណេហិ សមន្នាគតា ទុក្ខិតា ភចន្តិ, ឥមេហិ សុខិតា ភចន្តី”តិ លក្ខណំ ជានាតិ៍ តប្បកាសកោ គន្ថោ លក្ខណំ, តស្មិំ លក្ខណេ ច៍ ឥតិហាសេតិ “ឥតិហ អាស ឥតិហ អាសា”តិ ចុត្តចចនបដិសំយុត្តេ

គន្ត្វា លក្ខណេ ច ឥតិហាសេ ច បារមិំ បរិយោសានំ គតាតិ សម្បត្តា។ ទក្ខបត្តានីតំ តាយប្បការសកាគ្គំ “និបុណា”តិ វុច្ចតិ។ កោវិទេកតិ កិរិយាកប្បចិកប្បានំ ពឹមំ ឧបការកោ គន្ត្វា និបុណ្ណយា សហ ចត្តីតិ សនិបុណ្ណ, ពោទ្ធកេន សហ ចត្តីតិ សពោទ្ធកំ, តស្មិំ សនិបុណ្ណសពោទ្ធកេ ទេវត្តេយ បារមិំ គតាតិ សម្បត្តា។ បភាតិ តាយបភសមាសតត្ថិតាទ្យាតកិតកាទីបភេសុ ឆេកា។ វេយ្យាករណាតិ ធតុបាលិកិឃកាលិបានិញ្ញាការណេ ឆេកា។ សទ្ទេ បារមិំ គតាតិ អត្ថទោ ទទ្ទេ ព្រាហ្មណទទ្ទេ ទេវត្តេយ បារមិំ បរិយោសានំ គតា បត្តាតិ អត្ថោ។

១៥៥។

“ឧប្បាតេសុ និមិត្តេសុ, លក្ខណេសុ ច កោវិទា;

បថព្យា ភូមន្តលិក្ខេ, មម សិស្សា សុសិក្ខិតា”។

តត្ថ ឧក្កាបាតភូមិកម្បាទីកេសុ ឧប្បាតេសុ ច សុភនិមិត្តាសុភនិមិត្តេសុ ច ធាតុលក្ខណបុរិសលក្ខណមហាបុរិសលក្ខណេសុ ច កោវិទា ឆេកា។ បថវិយា ច ភូមិយា ច សកលលោកេ ច អន្តលិក្ខេ អាកាសេ ចរាតិ សព្ពត្ថ មម សិស្សា សុសិក្ខិតា។

១៥៦។

“អប្បិច្ឆា និបកា ឯតេ, អប្បាហារា អលោលុបា;

លាភាលាភេន សន្តុដ្ឋា, បរិវារេន្តិ មំ សទា”។

តត្ថ អប្បិច្ឆាតិ អប្បកោបិ មាទេបក្ខា និបកាតិ នេបក្កសង្ខាតាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតា។ អប្បាហារាតិ ឯកាហារា ឯកភត្តិកាតិ អត្ថោ។ អលោលុបាតិ លោលុបតណ្ហាយ អប្បវត្តកា។ លាភាលាភេនាតិ លាភេន អលាភេន ច សន្តុដ្ឋា សោមនស្សា ឯតេ មម សិស្សា សទា និច្ចកាលំ មំ បរិវារេន្តិ ឧបដ្ឋហន្តីតិ អត្ថោ។

១៥៧។

“ឈាយី ឈានរតា ធីរា, សន្តចិត្តា សមាហិតា;

ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎໍ ປຕ຺ຖຍນ຺ຕາ, ປຣິຈາເຣນ຺ຕິ ຍໍ ສທາ”໌

ຕຕ຺ຖ ຌາຍີຕິ ລກ຺ຂຓູປນິຊ຺ຌານອາຣມ຺ມຓູປນິຊ຺ຌາເນຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ໌ ຌາຍນສີລາ ວາ໌ ຌານຣຕາຕິ ເຕສຸ ຈ ຌາເນສຸ ຣຕາ ອລ຺ລີນາ໌ ຘີຣາຕິ ຘິຕິສມ຺ປນ຺ນາ໌ ສນ຺ຕຈິຕ຺ຕາຕິ ວູປສນ຺ຕມຕາ໌ ສມາຫິຕາຕິ ເອກຄ຺ຄຈິຕ຺ຕາ໌ ອາກິຎ຺ຈຎ຺ຎນ຺ຕິ ນິປ຺ປລິເພາຘຠາວໍ໌ ປຕ຺ຖຍນ຺ຕາຕິ ປິຈ຺ຉນ຺ຕາ ປຕ຺ຖຍຠູຕາ ເຍ ສິສ຺ສາ ສທາ ຍໍ ປຣິຈາເຣນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພເນ຺ຘາ໌

໑໕໐໌

“ອຠິຎ຺ຎາປາຣມິປ຺ປຕ຺ຕາ, ເປຕ຺ຕິເກ ເຄາຈເຣ ຣຕາ;

ອນ຺ຕລິກ຺ຂຈຣາ ຘີຣາ, ປຣິຈາເຣນ຺ຕິ ຍໍ ສທາ”໌

ຕຕ຺ຖ ອຠິຎ຺ຎາປາຣມິປ຺ປຕ຺ຕາຕິ ປຎ຺ຈສຸ ອຠິຎ຺ຎາສຸ ປາຣມິໍ ປຣິເຍາສານໍ ປຕ຺ຕາ ປູຣິຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ເປຕ຺ຕິເກ ເຄາຈເຣ ຣຕາຕິ ພຸທ຺ຘານຸຎ຺ຎາຕາຍ ອຈິຎ຺ຎາຕ຺ຕິຍາ ລເທ຺ຘ ອາຫາເຣ ຣຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ອນ຺ຕລິກ຺ຂຈຣາຕິ ອນ຺ຕລິເກ຺ຂ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕາ ອາຄນ຺ຕາ ຈາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ຘີຣາຕິ ຖິຣຠູຕາ ສີຫພ຺ຍຄ຺ຆາທິປຣິສ຺ສເຍ ອຉ຺ຉມ຺ພິຕສຠາວາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ເອວໍຠູຕາ ມມ ຕາປສາ ສທາ ຍໍ ປຣິຈາເຣນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ໌

໑໕໑໌

“ສໍວຸຕາ ຉສຸ ທ຺ວາເຣສຸ, ອເນຊາ ຣກ຺ຂິຕິນ຺ທ຺ຣິຍາ;

ອສໍສຏ຺ຐາ ຈ ເຕ ຘີຣາ, ມມ ສິສ຺ສາ ທຸຣາສທາ”໌

ຕຕ຺ຖ ຈກ຺ຂາທີສຸ ຉສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ຣູປາທີສຸ ຉສຸ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ສໍວຸຕາ ປິຫິຕາ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນາ, ຣກ຺ຂິຕເຄາປິຕທ຺ວາຣາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ອເນຊາ ນິຕ຺ຕຓ຺ຫາ ຣກ຺ຂິຕິນ຺ທ຺ຣິຍາ ເຄາປິຕຈກ຺ຂາທິນ຺ທ຺ຣິຍາ ອສໍສຏ຺ຐາ ຎາຕີຫິ ຄຫເຏ຺ຐຫິ ອມິສ຺ສີຠູຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌ ທຸຣາສທາຕິ ທຸຏ຺ຐຸ ອາສທາ, ອາສາເທຕຸໍ ຆເຏ຺ຏຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍາ ອເຍາຄ຺ຄາຕິ ອເຕ຺ຖາ໌

໑໕໒໌

“ປລ຺ລເງ຺ກນ ນິສໍເຊຍ, ຐານຈງ຺ກມເນນ ຈ;

វីតិនាមេន្តិ តេ រត្តិំ, មម សិក្ខា ទុរាសទា”។

តត្ថ មម សិក្ខា បល្លង្កេន ឩរុពទ្ធាសនេន សេយ្យំ វិហាយ និសជ្ជាយ ច ឋានេន ច ចង្កមេន ច សកលំ រត្តិំ វិសេសេន អតិនាមេន្តិ អតិក្កាមេន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៥៧។

“រជនីយេ ន រជ្ជន្តិ, ទុស្សនីយេ ន ទុស្សរេ;

មោហនីយេ ន មុយ្ហន្តិ, មម សិក្ខា ទុរាសទា”។

តេ ឧត្ថម្ភតា មម សិក្ខា តាបសា រជនីយេ រជ្ជិតព្ពេ វត្ថុស្មិំ ន រជ្ជន្តិ រជ្ជំ ន ឧប្បាទេន្តិ។ ទុស្សនីយេ ទុស្សិតព្ពេ ទោសំ ឧប្បាទេតុំ យុត្តេ វត្ថុស្មិំ ទុស្សរេ ទោសំ ន ករោន្តិ។ មោហនីយេ មោហិតុំ យុត្តេ វត្ថុស្មិំ មុយ្ហន្តិ មោហំ ន ករោន្តិ, បញ្ញាសម្បយុត្តា ភវន្តីតិ អត្ថោ។

១៥៨។

“ឥទ្ធិំ វីមំសមានា តេ, វត្តន្តិ និច្ចកាលិកំ;

បថវិំ តេ បកម្បេន្តិ, សារម្ភេន ទុរាសទា”។

តេ មម សិក្ខា “ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតិ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតី”តិអាទិកំ (បដិ។ ម។ ១.១០២) ឥទ្ធិវិកុព្វនំ និច្ចកាលិកំ វីមំសមានា វត្តន្តីតិ សម្ពន្ធោ។ តេ មម សិក្ខា អាកាសេបិ ឧទកេបិ បថវិំ និម្មិនិត្វា ឥរិយាបថំ បកម្បេន្តីតិ អត្ថោ។ សារម្ភេន យុគគ្គាហេន កលហករណេន ន អាសាទេតព្ពាតិ អត្ថោ។

១៥៩។

“កីឡមានា ច តេ សិក្ខា, កីឡន្តិ ឈានកីឡិតំ;

ឧប្បតោ ផលមានេត្តិ, មម សិស្សា ទុរាសទា”។

តេ មម សិស្សា កិច្ចអមានា បធមញ្ញានាទិកិច្ចអំ កិច្ចអត្ថិ លច្ចអត្ថិ រមន្តីតិ អត្ថោ។ ឧប្បតោផលមានេត្តីតិ ហិមវន្តមិប្បា សតេឃាឧត្រេទ្ទាឆឧប្បរក្ខតោ ឈដប្បមាលំ ឧប្បផលំ ពាទ្ធិឃា គត្វា អានេត្តីតិ អត្ថោ។

១៥៣។

“អញ្ញេ គច្ឆន្តិ គោឃាតំ, អញ្ញេ បុត្តចិនេហកំ;

អញ្ញេ ច វត្តរក្ខិំ, ឧសនាឃ ទុរាសទា”។

តេសំ មម សិស្សានំ អត្ថេទេ អញ្ញេ ឯកច្ចេ គោឃាតំ អបរេគោឃាតំ ទីបំ គច្ឆន្តិ, ឯកច្ចេ បុត្តចិនេហកំ ទីបំ គច្ឆន្តិ, ឯកច្ចេ វត្តរក្ខិំ ទីបំ គច្ឆន្តិ, តេ ទុរាសទា ឯតេសុ ធាតេសុ ឧសនាឃ កនេសនាឃ បច្ចយបរិយេសនាឃ គច្ឆន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

១៥៤។

“បុរតោ បេសេន្តិ តាទិ, បច្ឆតោ ច ចរន្តិ តេ;

ចតុវីសសហស្សេហិ, ញាតិនំ ហោតិ អដ្ឋិនំ”។

តេ មម សិស្សា អាកាសេន គច្ឆមានា តាទិ តាបសបរិក្ខារេហិ ភរិតំ កាជំ បុរតោ បេសេន្តិ បឋមំ អភិមុខំ តំ បេសេត្វា សយំ តស្ស បច្ឆតោ គច្ឆន្តីតិ អត្ថោ។ ឯវំ គច្ឆមានេហិ ចតុវីសសហស្សេហិ តាបសេហិ អដ្ឋិ អាកាសតលំ ញាតិតំ បដិច្ឆន្នំ ហោតីតិ សម្ពន្ធោ។

១៥៥។

“អគ្គិបាកី អនគ្គី ច, ទន្តាទុក្ខលិកាបិ ច;

អស្មុត គោដ្ឋិតា កោធិ, បវត្តផលភោជនា”។

តត្ថ កេចិ ឯកច្ចេ យម ឥស្សា អគ្គិបាកិកា ផលិផលបណ្ណានេវ បចិត្វា ខាទន្តិ, ឯកច្ចេ អនគ្គិ អគ្គិហិ អបចិត្វា អាមកមេវ ខាទន្តិ, ឯកច្ចេ ទន្តិកា ទន្តេហិយេវ តចំ ឧប្បាដេត្វា ខាទន្តិ។ ឯកច្ចេ ឧទុក្ខលិកា ឧទុក្ខលេហិ កោដ្ដេត្វា ខាទន្តិ។ ឯកច្ចេ អស្មេន កោដ្ដិតា បាសាណេន កោដ្ដេត្វា ខាទន្តិ។ ឯកច្ចេ សយំបតិតផលាហារាតិ វុត្តន្តិ។

១៥៩។

“ឧទកោរោហណា កេចិ, សាយំ បាតោ បុនប្បុនំ;

តោយាភិសេចនករា, យម ឥស្សា ទុរាសទា”។

ទុរាសទា យម ឥស្សា កេចិ បុនប្បុនំ បុនប្បុនំ សាយំ បាតោ ច ឧទកោរោហណា ឧទកបវេសកាតិ អត្ថោ។ កេចិ តោយាភិសេចនករា ឧទកេន អត្តនោ អភិសិញ្ចនករាតិ អត្ថោ។

១៦០។

“បង្កមលកិណ្ណគត្តា , បង្កទន្តា រជស្សិរា;

គន្ធិតា សីលគន្ធេន, យម ឥស្សា ទុរាសទា”។

តត្ថ តេ ទុរាសទា យម ឥស្សា កច្ឆេសុ ឧបកច្ឆេសុ ច ហត្ថបិដ្ឋេសុ ច បង្កមលា សញ្ជាតា, ទីឃរោមលោមាតិ អត្ថោ។ លោមកូបេហិ ឧដ្ឋិតត្តា អលង្កតា អបរាមដ្ឋាតិ អធិប្បាយោ។ បង្កទន្តាតិ ទន្តកដ្ឋខាទនាភាវេន មលគ្គហិតទន្តាតិ អត្ថោ។ រជស្សិរាតិ តេលមក្ខនាភាវេន ធូលីហិ មក្ខិតសីសាតិ អត្ថោ។ គន្ធិតា សីលគន្ធេនាតិ អនោសនាសនយាបនត្តាហិ សម្បយុត្តសីលេន សមន្នាគតត្តា សីលគន្ធេន សុគន្ធិតាតិ អត្ថោ។ យម ឥស្សា ទុរាសទាតិ តេហិ ចត្តប្បការេហិ សមន្នាគតត្តា អាសាទេតុំ ឃដ្ដេតុំ អសក្កុណេយ្យា យម ឥស្សាតិ វុត្តន្តិ។

១៦១។

“បាតោវ សន្និបតិត្វា, ជដិលា ឧគ្គតាបនា;

ᩃᩰᨠᩣᩃᩰᨠᩴ ᨸᨠᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩣ, ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨾ᩠ᨻᩁᩮ ᨲᨴᩣ”᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩥᨲᩮᩣᨧ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨸᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᩣᨷᨶ᩠ᨵᩮᩣᨿᩣ, ᨸᩥᨲᩁᩣᩈᨠᩣᩁᩮᩃᩮᨿᩮᨧ ᨿᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᩁᨠ ᩁᩣᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᨲᩣᨷᨶᩣ ᨸᩥᨠᩮᨯᨲᨸᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᨯᨲᨸᩥ ᨯᨷᩥᩃᩥ ᨯᨷᩥᩌᩣᨴᩥᨶᩣ ᨲᩣᨷᩈᩣ᪨ ᩃᩰᨠᩣᩃᩰᨠᩴ ᨸᨠᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᨠ ᨧ ᨿᩉᩮᨲ᩠ᨲ ᨧ ᩃᩥᩁᩮᨠ ᨸᩥᨠᩮᨯ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᩋᨾ᩠ᨻᩁᩮ ᩋᩣᨠᩣᩈᨲᩃᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪑᪕᪖᪨ ᨸᩩᨶ ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᨣᩩᨱᩮ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨲᩮᩈᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᨿᨲ᩠ᨲᩣᨠᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨧᩣ ᨳᩃᩮ ᨧᩣ ᨷᨠ᩠ᨡᨿᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩏᨲᩮᩈᩴ ᨲᩣᨷᩈᩣᨶᩴ ᨧᩣᨠᨧᩦᩁᨩᨭᩥᨲᩣ ᨿᩉᩣᩈᨦ᩠ᨥᩣ ᨷᨧᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣᨲᩥ ᩏᨧᩥ ᨿᩉᩣᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨷᨧᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨯᩥᨲᨧᨿᩣᩈᨦ᩠ᨥᩮᨲ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ “ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᨵᩩ, ᩋᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩈᩣᨿᨲᩈ᩠ᩈᩁᩣᨲᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪑᪕᪗᪨ ᨴᩥᩈᩣᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮ ᨯᩣᩈᩮᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩃᩥᨠ᩠ᨡᨧᩁᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩉᩣᨴᩥᩈᩣᨠ᩠ᨿᨴᩥᩈᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩈᩁᨠ ᨷᩁᩮᩃᨠ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᩁᩦᩁᨷᩃᩮᨶ ᨧᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣᨷᩃᩮᨶ ᨧᩣ ᩈᨿᨲ᩠ᨲᩣᨠᨲᩣ ᨿᨴᩥᨧ᩠ᨨᨠᩴ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨣᨲ᩠ᨲᩩᨠᩣᨾᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪑᪕᪘᪨ ᨸᩩᨶ ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᨣᩩᨱᩮ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨳᩅᩦᨠᨾ᩠ᨸᨠᩣ ᩏᨲᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨴᩣ ᩏᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨯᩣᨶᩣᨧᩁᩣ ᨸᨳᩅᩦᨠᨾ᩠ᨸᨠᩣ ᩁᨿᨳᩦᩈᨦ᩠ᨠᩃᨶᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᨽᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩮᨲᨶᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨲᩮᨲᨶᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᨯᩮᨲᨶᩣ ᨴᩩᨷ᩠ᨸᩈᩉᩣ ᨷᩈᨿ᩠ᩉᩋᨽᩥᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨧᨲ᩠ᨲᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨴᩩᨷ᩠ᨸᩈᩉᩣ᪨ ᩈᩣᨣᩁᩮᩣᩅ ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩣᨽᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩣᨽᩥᨿᩣ ᩋᨶᩣᩃᩩᩊᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᩣᨣᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩣᨽᩥᨿᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪑᪕᪙᪨ ᨮᩣᨶᨧᨦ᩠ᨠᨾᩥᨶᩮᩣ ᨠᩮᨧᩦᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨿᨿ ᩈᩥᩔᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨲᩣᨷᩈᩣ ᨮᩣᨶᩥᩁᩥᨿᩣᨷᨳᨧᨦ᩠ᨠᨾᩥᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩈᨾᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨲᩣᨷᩈᩣ ᨶᩮᩈᨩ᩠ᨩᩥᨠᩣ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩥᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩈᨾᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨲᩣᨷᩈᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨹᩃᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᩈᨿᩴᨷᨲᩥᨲᨷᨱ᩠ᨱᩣᩉᩣᩁᩣ ᩏᨧᨬ᩠ᨨᩮᨷᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᩁᩣᩈᨴᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪑᪖᪐᪨ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩋᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩣᨿ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᩅᩮᩊᩩᨿ ᩋᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨡᩦ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩩ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᩥᨶᩮᩉᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨿ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨷᨧᩮᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩏᨲᩮ ᨿᨿ ᩈᩥᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨲᩣᨷᩈᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨷᩥᩊᩥᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩉᩥᨲᩮᩈᩦ ᩉᩥᨲᨣᩅᩮᩈᨠᩣ᪨ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩩᨠ᩠ᨠᩴᩈᨠᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨶ ᩏᨠ᩠ᨠᩴᩈᨠᩣ ᩋᨿᩣᨶᩥᨶᩮᩣ ᨠᩔᨧᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨶ ᩅᨾ᩠ᨽᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩦᨧᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪖᪑᪨ ᨲᩮ ᨿᨿ ᩈᩥᩔᩣ ᩈᩦᩉᩁᩣᨩᩣᩅᩥᩁᩣᨩᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩦᩉᩁᩣᨩᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨧ᩠ᨨᨾ᩠ᨽᩦᨲᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨽᨿᩣ, ᨣᨩᩁᩣᨩᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩁᩣᨩᩣ ᩅᩥᨿ ᨳᩣᨾᩅᩣ ᩈᩁᩦᩁᨷᩃᨽᩣᩅᨶᩣᨷᩃᩈᨾᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨻ᩠ᨿᨣ᩠ᨥᩁᩣᨩᩣ ᩅᩥᨿ, ᨴᩩᩁᩣᩈᨴᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩴᨷᨷᩥᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨿᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

៩៦។ ពេពា អត្តនោ អាតុរកាលស្ស ឧស្សតលេសេត បកាសេន្តោ ចិន្ដាឆរាតិអាឌិយាហ។ ពត្ថ យត្ថសញ្ញាយាឌិចិន្ដាឆរា ច ទុក្ខបត្តាតាឌិសុ

ចសត្តា កុម្ភេឆចតា ច កុមុដ្ឋមលដ្ឋា តាកា ច កត្តុញ្ញាឆចា ច ចណ្ឌា ទក្ខសា ច កុម្ភណ្ឌា ឆេចា ច ឌាតចា ឆេចា ច

ពុទ្ធិពិទ្ធិពតិម្ភាតសយត្វា កទុព្វអា ច ពំ សទំ ខ្លបឌីចត្តិពិ សម្ពន្ធោ, ពស្មិំ សទេ សទស្ស សមីបេ ចសត្តិពិ អត្ថោ។

៩៨។ បុតបិ តេពសំឃេច អត្តនោ សិស្សពាបសាតំ កុលេ ចណ្ហេន្តោ តេព ឌុពិ ពារិករិពាពិអាឌិយាហ។ ពំ សន្ធំ ខ្លត្តាតត្វេយច។ ពារិការន្តិ

ខ្លឆញ្ញាតកយណ្ឌលុអាឌិកំ ពាបសបរិក្ខារំ។

១០៤។ បុតបិ អត្តនោ កុលេ បកាសេន្តោ ខ្លប្បាតេព សុបិតេ ចាបីពិអាឌិយាហ។ ពត្វ (ទាហុលសិបេប្បសុ តិបត្តិ កពត្វា តក្ខត្តបិឆេ ច

លេកត្វា “ព្ទាយស្ស ទាឌក្សាទស្ស ខ្លប្បត្តតក្ខត្តិ សុកំ អសុក”ត្តិ ខ្លប្បាពលក្ខលេ ច សុបិតេ ច បចត្តិ បុទ្ធិតេពត “ព្ទាឌំ សុបិតំ សុកំ, ព្ទាឌំ អសុក”ត្តិ

សុបិតតិបត្តិកឆតេ ច សេន្ទាសំ ព្ទាត្វិបុទិសាតំ ហត្វបិឌលក្ខលាកឆតេ ច សុដ្ឋ សិក្ខិតោ សកលឌម្ពុឌីបេ បចត្តយាតំ យត្ថបឌំ

លក្ខលយត្តកោដ្ឋាសំ សន្ធំ អហំ ពឌា យយ ពាបសកាលេ ឆាទេយីពិ សម្ពន្ធោ។

១០៦។ អត្តនោ ព្យាកទលំ ព្យាឌ្ឍកុលបុព្ទាក្តយំ បកាសេន្តោ អតោយឌស្សីពិអាឌិយាហ។ ពត្វ ត ឌូយកត្តិ អតោយំ។

យំសចក្កុឌិព្វាចក្កុសយត្តចក្កុឆម្ពុចក្កុព្យុឌ្ឍចក្កុហិ សព្វសត្តាតំ បស្សតំ ឌស្សតំ តាយ, អតោយំ ឌស្សតំ ឃស្ស កកចតោព តេសា កកចា អតោយឌស្សី។

កាព្យចត្តពាឌីហិ កាទលេហិ កកចា លោកស្ស ឌេដ្ឋសេដ្ឋត្វា លោកឌេដ្ឋោ ខ្លសភោ តិសភោ អាសភោពិ ពឃោ កចឌេដ្ឋកា។ ពត្វ

កចសពឌេដ្ឋកោ ខ្លសភោ, កចសហស្សឌេដ្ឋកោ តិសភោ, កចសពសហស្សឌេដ្ឋកោ អាសភោ, តទាតំ អាសភោ តទាសភោ

បដិចិន្ដសព្ទាឆម្ភោ, សម្ពន្ធោ ចិតេចកកាយោ ឲកឹកាចំ ព្ទូន្ធត្តោ ហិយចត្តំ ហិយាលឃបព្ទាពំ ខ្លបិកយីពិ សម្ពន្ធោ។

១០៨។អន្ទ្យាកាទេហត្វា ហិយចត្តត្តិ ហិយចត្តសមីបំ ឌូកាទេហត្វា បចិសិត្វាពិ អត្ថោ។ សេសំ ខ្លត្តាតត្វេយច។

១១០-១។ឌលិពំ ឌលយាតំ ព្ទត្តីចទបុប្ផំ ព្ទាច, ហុតាសតំ ហោយស្ស អាសតំ, អាឌិព្វំ អាកាឃុពំ អក្កិក្ខន្ធំ ព្ទាច, កកេត អាកាសេ ឌោពយាតំ

ចិន្ទុ ព្ទាច, សុដ្ឋ ឫល្លំ សាលទាឌំ ព្ទាច, តិសិន្នំ លោកតាឃកំ អឌ្ឍសត្តិ សម្ពន្ធោ។

១១២។ ឆេចាតំ ឆេចេចា ឆេចឆេចេចា, ពំ ឆេចឆេចំ ឌិន្ធាត ពស្ស លក្ខលំ ឌូត្តិសយហាបុទិសលក្ខលសញ្ញាតតកាទលំ “ព្យុឌ្ឍោ ត្ស ឆោ ត ចា

ព្យុឌ្ឍោ”ពិ ខ្លបឆាទឃិ ចិចាទេសិំ។ ចក្កុយំ បត្ថាហិ ចក្កុហិ ចក្កុយត្តំ ឌិតំ ពោត កាទលេត បស្សាយីពិ សម្ពន្ធោ។

១១៣។ចទល្ហត្តយេ ខ្លត្តយបិឌតលេ សហស្សាទាតិ ចក្កលក្ខលាតិ ឌិស្សត្តិ, អហំ ពស្ស កកចតោ ពាតិ លក្ខលាតិ ឌិស្វា ពឆាកេព តិដ្ឋំ កទ្ធិ

សត្តិដ្ឋាតំ អកយាសិ, តិស្សន្ទេហោ អាសិត្តិ អត្ថោ។ សេសំ ខ្លត្តាតត្វេយច។

១៨៤ៈ សឃម្ភុ សឃរេមច ក្វតាៈ អមិនេតាឥឃ អមិតាត៌ អបរិយាណាត៌ ក្យណាត៌ ុ្កឥឃ ុ្កដ្ឋាតដ្ឋាត , ត្តឥ៌ បឥត្ថឃំ អាលបតរេមចៈ ត្តម៉ំ ទេលាក៌ ត្តម៉ំ សត្តទេលាក៌ ឋំ ស្វដ្ឋ ុ្កន្ធរសិ ឋំសារទេតា ុ្កន្ធរិត្វា តិត្ថាតឆល៌ បាំរេបសីតិ អទេត្វាៈ ទេត ស ទេត្ថ សត្តា តច ឥស្សត៌ អាកម៉ូ អាកត្ថា កប្លារេសាត់ ចិឌិកិច្ឆាយទេហាឈំ តទត្តិ អតិក្កយត្តិតិ សប្តទេត្ថាៈ

១៨៥ៈ ភកចត្តិ ទេឆារេយទេត្ថា តាបរេសា ត្យចំ សត្វាតិអាឌិយាហៈ តត្វ, ភទេត្ត, សត្តាញ្ញា ត្យចំ សទេឥចកស្ស ទេលាកស្ស សត្វា អាចទិរេឃា ុ្កត្តយទេដ្ឋត ត្វរេមច ទេកត្យ ុ្កទេច្នា, សកលទេលាទេក បកាសតទេដ្ឋត ត្វរេមច ឆទេខា, ទេលាកត្តរេឃ ុ្កក្កតត្តា ត្វរេមច ឃ្វរេបា ុ្កស្សាបិតឆម្មុសឥរេសា, បាំលិត៌ សត្តសត្តាត៌ ត្វរេមច បទាឃរេណា ុ្កត្តយកយតឹឃដ្ឋាត៌ ត្វរេមច បតិដ្ឋា បតិដ្ឋដ្ឋាត៌ ទេលាកស្ស រេមាហត្តកាទចិឆយតទេតា ត្វរេមច ឌីរេបា ទេតលបឌីរេបា ចិឃ, ត្តិបក្ខត្តរេមា ត្តិបឥាត៌ ទេឥច(ពាហូយត្យស្សាត៌ ុ្កត្តរេមា ទេសទេដ្ឋាតិ សប្តទេត្ថាៈ

១៩០ៈ ប្យត ភកចត្តិរេឃច ទេឆារេយទេត្ថា សក្កា សម្យទេត្ថ ុ្កឥកត្តិអាឌិយាហៈ តត្វ ចត្យទាសីតិរេឃាឌតសហស្សាកម្ពិទេទ សម្យទេត្ថ ុ្កឥក៌ អាឡ្យហទេកត បរេមត្យំ មិតិត្យំ សក្កា ភទេចឃ្យ, ភទេត្ត, សត្តាញ្ញា តច ឥាកាណំ "ឧត្តក៌ បយាណ"ត្តិ បរេមតទេច មិតិត្យំ ត ទេត្វច សក្កាតិ អទេត្វាៈ

១៩១ៈ ត្យលយណ្ឌទេល ត្យលបឌ្ឍាទេទ ឆរេបត្វា បឆចិ រេមឥតិ ឆាទេទត្យំ សក្កា, ភទេត្ត, សត្តាញ្ញា តច ឥាកាណំ ឆាទេទត្យំ ត ត្យ ឧច សក្កាតិ សប្តទេត្ថាៈ

១៩១ៈ ភទេត្ត, សត្តាញ្ញា អាកាសរេសា សកលត្តលិក្លុ ទេឌ្ឍឃា ចា អក្ខុទេលត ចា មិតិត្យំ សក្កា ភទេចឃ្យ, តច បត ឥាកាណំ ឥាកាណាកាសំ ត ត្យ ឧច បរេមតទេច មិតិត្យំ សក្កាតិ អទេត្វាៈ

១៩២ៈ មហាសម្យទេត្ថ ុ្កឥកត្តិ ចត្យទាសីតិរេឃាឌតសហស្សាកម្ពិទេទ សាកទេទ អលិលំ ុ្កឥកច្នា, ចត្យតហ្យតាឌិកត្តិរេឃាឌតសតសហស្សាតហល៌ អលិលំ បឆចិច្នា ឌទេហ ឌទេហឃ្យ អតិក្កយឃ្យ សម៉ំ កទេទឃ្យ ត្យត្ថស្ស ឥាកាណំ ុ្កបិឥាឃ កទេហត្វា ត្យទេលឃ្យ សម៉ំ កទេទឃ្យៈ ុ្កបយាទេតា ុ្កបយាចរេសត ត ឃ្យឌ្ឍទេទ ត រេឃាទេឌឃ្យៈ ឥាកាណរេមច អឌិកត្តិ អទេត្វាៈ

១៩៣ៈ ចក្ខុយ បច្នាហិ ចក្ខុហិ ចក្ខុយត្ត, អាលបតរេមតំៈ សហ ទេឥទេចហិ បចត្តស្ស ទេលាកស្ស, ក្យម្ពុទេត្វ សាមិចឥត៌ៈ សទេឥចទេក ទេលាកស្មិំ អត្តទេទ រេឃសំ ឃត្តកាត៌ សត្តាត៌ ចិត្តុ បចត្តតិៈ ឧទេត តត្តកា សចិត្តកា សត្តា តច ឥាកាណមិ្សអទេត្តាឌាលកតា ឥាកាណឌាលស្មិំ អទេត្តា បចិដ្ឋាតិ សប្តទេត្ថា, ឥាកាណឌាទេលត សត្តសទេត្ត បស្សសីតិ អទេត្វាៈ

១៩៤ៈ ភទេត្ត , សត្តាញ្ញា សត្តឆម្ពុឌាតតក, ត្វំ រេឃត ឥាទេណាត ចត្យយក្កសម្យឃ្យទេត្តត សកល៌ ុ្កត្តម៉ំ ទេឌាឌិ តិត្ថាត៌ បទេត្តា អឌិកទេតា អសិ ភចសិ, ទេតត ឥាទេណាត បទតិត្វិរេឃ អញ្ញាតិត្វិរេឃ មក្ខសី អកិភចសីតិ សប្តទេត្ថាៈ

᪁᪁᪉᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩣᨸᩈᩮᨶ ᨳᩮᩣᨾᩥᨲᩣᨠᩣᩁᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨣᩣᩉᨠᩣ ᨳᩮᩁᩣ ᨻᩪᨿᩣ ᨣᩣᨳᩣ ᨳᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᩪᨿᩣ ᨣᩣᨳᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣᩉᩥ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᨳᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨳᩮᩣᨾᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨶᩣᨾᩮᨶ ᩈᩩᩁᩩᨧᩥ ᨶᩣᨾ ᨲᩣᨸᩈᩮᩣ ᩈᩮᩈᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨᪑᪨᪑᪘᪙-᪑᪙᪐; ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩ) ᨸᨶ “ᩈᩁᨴᨾᩣᨱᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨶᨿᨲᩮᩣ ᨸᩥᨵᩮᩣᨿᩮᩅ ᨸᨾᩣᨱᩴ, ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣ ᩁᩩᨧᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩈᩮᩣᨽᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᩃᨿᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩈᩩᩁᩩᨧᩥ᪨ ᩈᩁᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨿᩮᨿᨶᩣᨿ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩈᩁᨴᩮᩣ, ᩍᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩩᩁᩩᨧᩥᨲᩣᨸᩈᩮᩣ ᩋᨩᩥᨶᨧᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᨲ᩠ᨳᩣᨣᩮᨿᩣ ᨧ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᩅᩮᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩁᨴᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪂᪀᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᩣᨸᩈᩮᩣ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨬᩣᨱᨾᩮᩅ ᨳᩮᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩩᩃ᩠ᩃᩣᩈᩦᨲᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩩᩃ᩠ᩃᩣᩈᩦᨲᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᨣᩥᩁᩥᩁᩣᨩᩣ ᨾᩮᩁᩩᨸᨻ᩠ᨻᨲᩁᩣᨩᩣ, ᨾᩉᨱ᩠ᨱᩅᩮ ᩈᩣᨣᩁᩮ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᩋᩅᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᨻᩪᨠᩣᨲᩥ ᨸᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪁᪂᪁᪨ ᨲᩣᩅ ᩋᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᨶᩮᩁᩩ, ᩈᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩮᩁᩩ ᩋᩣᨿᨲᩮᩣ ᨴᩦᨥᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᨧ ᩑᩅᩴ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩮᩁᩩᩁᩣᨩᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩥᨿᩮᩣ ᩈᨱ᩠ᩉᩣᨱᩩᨽᩮᨴᩮᨶ ᨧᩩᨱ᩠ᨱᩥᨲᩮᩣ ᨧᩩᨱ᩠ᨱᩅᩥᨧᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᨲᩮᩣ ᩋᩔ᪨

᪁᪂᪂᪨ ᩃᨠ᩠ᨡᩮ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᨳ ᨮᩣᨶᩮ ᩃᨠ᩠ᨡᩮ ᨮᨸᩥᨿᨾᩣᨶᨾ᩠ᩉᩥᩃᩮᩣ ᩈᨲᩴ ᩅᩣ ᩈᩉᩔᩴ ᩅᩣ ᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᩅᩣ ᩑᨠᩮᨠᩴ ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᩮ ᨲᨴᩮᩅ ᨾᩉᩣᨶᩮᩁᩩᩔ ᨧᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨡᨿᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩅ ᨬᩣᨱᩴ ᨸᨾᩮᨲᩅᩮ ᨸᨾᩣᨱᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩑᩅ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪁᪂᪃᪨ ᩈᩩᨡᩩᨾᨧ᩠ᨨᩥᨠᩮᨶ ᩈᩩᨡᩩᨾᨧ᩠ᨨᩥᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨩᩣᩃᩮᨶ ᨿᩮᩣ ᩈᨠᩃᨾᩉᩣᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᩣᨱᩣ ᩏᨴᨠᩮ ᨩᩣᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨩᩣᩃᨣᨲᩣ ᩈᩥᨿᩩᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪂᪄᪨ ᨲᨾᩩᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨳᩮᩅ ᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨸᩣᨱᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨩᩣᩃᨣᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩮᩅ ᨾᩉᩣᩅᩦᩁ ᨾᩉᩣᩅᩦᩁᩥᨿᩋᨵᩥᨠᨲᩣᨿ ᩅᩦᩁᩥᨿᨠᩣ᪨ ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᩩᨳᩩ ᩋᨶᩮᨠᩣ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨠᩁᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᩉᨶᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨣᩉᨶᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᩁᩣᨾᩣᩈᩮᨶ ᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᩁᨲᩮᩣ ᩋᩣᨾᩈᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨾᩮᩣᩉᩥᨲᩣ ᨸᩥᩉᩥᨲᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪁᪂᪅᪨ ᨲᩅ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᨶ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩋᨶᩣᩅᩁᨱᨴᩔᩥᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᩋᩣᩅᩁᨱᩁᩉᩥᨲᨴᩔᨶᩈᩦᩃᩮᨶ ᩍᨾᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨩᩣᩃᨣᨲᩣ ᨬᩣᨱᨩᩣᩃᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩅᩮᩈᩥᨲᩣ ᩅᩣ ᨲᨳᩮᩅᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨬᩣᨱᩴ ᨲᩮ ᨶᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩅ ᨬᩣᨱᩴ ᨲᩮ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨶᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪂᪆᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨳᩮᩣᨾᨶᩣᩅᩈᩣᨶᩮ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨬᩣᨱᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨾᨿᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨲᩣᨸᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨳᩮᩣᨾᩮᩈᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨳᩮᩣᨾᨶᩣᨿ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨠᩣᩃᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᩅᩣᩁᨲᩣᨿ ᨾᩉᩣᨿᩈᩮᩣ ᩋᨶᩮᩣᨾᨴᩔᩦ ᨽᨣᩅᩣ

កិលេសវដ្ដាទីនំ ឆិន្នត្តា ឆិន្នា។ វដ្ដានុប្បពន្ធវដ្ដុបច្ឆេទា ចុណ្ណិត្វា សកលវដ្ដូទិចំ និត្ថរណុកា ញាណាលោកសិតិ សព្ពត្ថ។

១៩៣-៤។ តស្ស អនន្តរស្សាបិស្ស ភាវនាយ បុត្តិតោ ហេតុសញ្ញាណនា ទានាលោក សមន្តាគតស្ស តិវសោ តាយ វាចេកា វត្តនិចេច្ចហិ

ចូឡវត្តកិលេសវាតេសហិ តាទីហិ ញាណាតិជ្ជេវុ អាកប្បិយវកាចត្តា, តាទិកិ ឃិលាវេចហិ វុទ្ធហិ បរិវុទ្ធាលយាឆរាទិយុទ្ធហិ

លព្ធអកិលេត្ថាហិ តាទីហិ អដ្ឋហិ លោកធម្មេហិ អកប្បតវការេចហិ វតវហេស្សហិ បរិចុទោ ញុទ្ធស្ស ចិត្តំ, អញ្ញាណ ខាតិត្វា លោកភាយកំ

ឋបេសិ, តាចេឆេច វសិបំ អាកាយាសិតិ សព្ពត្ថ។

១៩៥។ តេ តទា អាកាតា វយាតា តត្ថ កាចតោ វសិបេ។ អត្ថលិក្ខេ អាកាសេ ឋិតា កាចត្ថិ បជក្ខិលំ អកំវុ។ តេ វត្តោ បញ្ចលិកា

គយស្សយាតា អាកាសតោ ញុទ្ធស្ស វត្តិកោ ឆុតាទុំ ឆុទោហិវុតិ សព្ពត្ថ។

១៩៦។ វុគ ញាណាលោកធាគស្ស វុទ្ធកាកាការលំ បការវត្តោ សិតំ បាតុកិរិតិអាទិមាហ។ តំ វត្តំ ឋត្តាគត្ថវេច។

១៩៧។ យោ យំ វុទេបេគាតិ យោ តាបសោ យមិ ចិត្តំ បសាទេត្វា អភេកបុរេបុត យំ វុដេសិ, តាកាលញ្ច បេ អតុ វុគប្បុកំ ធចិ ទោមេសិ,

តយហត្ថំ តំ តាបសំ អហំ កិត្តយិស្សាមិ បាកដំ ករិស្សាមិ, យេ គាវតោ គាវត្តស្ស ចចតំ វុលោច វចតចិវយំ កទោច យតសិ កទោច។

១៩៨។ បន្ថិវេយកចវយុទ្ធត្តិ ញាណាលំ ឌេយាតោ កាចា អាហ។ តត្ថ បន្ថិវេ បរិយោសាគតុតោ កចេ វយុទ្ធត្វ វតិ។ យតុស្សត្តំ យតុស្សខាតិ

កបិស្សតិ, យតុស្សលោកេ ឋប្បន្និស្សតីតិ អត្ថោ។ ទុបវាទគតវាទចយវាទកុលវាទកោកវាទបុញ្ញវាទាទីហិ វាទេហិ វាទចត្តតាយ វាទី

តាយ ឲ្រាហ្វុលី កុន្ថិតា ធារេមិស្សតិ។

១៩៩។ ញាណាលមូលយាទកិ អបរិវេមេជ្ឈ ព្ពតោ កពេបតិ។ ឲត្វ ឌ្ជីត្តិ អក្កុវាចកាតំ ឲកំ អវទ្ធេឈ្លំ កប្បវតវហស្សញ្ច បារមី វុរិតា,

តទាបិ កាទាពត្ថវុលត្វំ អត្ថកេប្បាតិ ឋបិតាយ ឲចំ ចុត្តត្ថិ ឌជ្ជត្វា។

១៩១០។ “វាទិបុត្តោតិ គាមេត, ទេហស្សតិ អក្កុវាចកោ”តិ ញាណាលមដាសិ, ញាណាលំ ឌត្វា តំ ទោមេត្តា វេវា កាចា អមំ

កាកិទឌីតិអាទិមាហ។ កក្កា, ឃមុតា, វទេក្ខ, មហី, អចិរចតីតិ ព្ពយាវំ បញ្ចាត្តំ កក្កាតំ អត្ថេទ អមំ កាកិទឌី តាយ បឌមយហាកក្កា ហិមចត្តា

បកាធិតា ហិមចត្តតោ អាកាតា អនោតាតត្តធហតោ បកចា, មហោឌធិ មហាវ្ភធកាលត្តំ អប្បាយត្តិ បាបុលត្តិ, មហាវមុទ្ធំ មហាវាកាវំ

អលេប្បតិ ឋបកន្ថតិ ឃចា, តចា ឲច អមំ វាទិបុត្តោ វកោ តីវុ ចិវាទេឌោ អត្តតោ កុលេ បចត្តយាមេតវុ តីវុ ទេចឌេវុ ចិវាទេឌោ

អបក្ខលិតតាទេលា បត្វឌតាទេលា។ បញ្ញាណ បារមី កត្តា អត្តតោ វាចកទាលស្ស បរិយោសាតំ កត្តា, បាលិកេត វត្តវត្តេ

តប្បយមិស្សតិ វត្តវេប្បស្សតិ វុហិត្តកាចំ ករិស្សតីតិ អត្ថោ។

១៨៧។ ហិយចត្តុបិដកាឃាតិ ហិយាលឃបត្តាំ អាឌឹ ពត្វា យទេហាឌឆិ យហាសយុត្តិ ភ្ជកកាទំ សាកទំ បរិទេឃាសាត់ ពត្វា ខុតត្តុទេ ខុទេតាសំ ធ្វិត្វំ បត្តាតសាកទាត់ យទេញ្ញុឃំ បុលិត់ ឃត្តកា ចាលុកទាសិ អត្ថិ, កហតាទេតា កហតចទេសេត អសង្គិឃំ សង្ឃាតិក្កត្តិ។

១៨៨។ តយ្យិ សក្កា អទេសទេសតាតិ តំ បុលិតយ្យិ តិទេសទេសត សង្ខាតុំ សក្កា សក្កទេហឃ្យ កទេចឃ្យ, សា កហតា ឃធា ទេហាតីតិ សម្ពន្ធោ។ តធា សារិបុត្តស្ស បញ្ញាយ អនន្តា បរិទេឃាសាត់ ត ទេវូច កថិស្សតីតិ អត្ថោ។

១៨៩។ លទេក្ខ...ទេប...កថិស្សតីតិ លទេក្ខ ខាកាហលទេក្ខ ខាកាហស្ស ខុកាំ្ហ ពទេល ឌបិឃយាតយិ្យឌបិទេត សតិ កក្កាឃ ចាលុកា លឹទេឃ បរិក្ខឃំ កទេន្ធឃ្យាតិ អត្ថោ។

១៩០។ យហាសយុទេក្ខតិ ចតុទាសីតិទេឃាឌតសហស្សាកយ្យិ៍ទេទ ចតុយហាសាកទេទ ភ្ជាយិទេឃា កាចុតាឌិទេកឌា តទេក្ខទាសទេឃា កហតាទេតា អសង្ខិឃា សង្ឃាចិទេហិតា ឃធា ទេហាត្តិ, តទេធច សារិបុត្តស្ស បញ្ញាយ អនន្តា បរិទេឃាសាត់ ត ទេហស្សតិ ត កថិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩១។ ទេសា ខុចំ បញ្ញចា សារិបុទេត្តា ទេកាតយទេកាត្តត្តា ទេកាតយំ សញ្ញកុទេល ទេឌដ្ឋកំ សញ្ញបុក្ខចំ សម្ពន្ធិ អាទាឌឃិត្វា ចត្តបឌិបត្តិសីលិធាទាឌីហិ ឌិត្តាទាឌត់ ពត្វា បញ្ញាយ សាចកខាកាហស្ស បិទេយិ បរិទេឃាសាត់ កត្តា តស្ស កកចទេតា អក្កសាចទេកា ទេហស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩២។ ទេសា ខុចំ អក្កសាចកដ្ឋាត់ បទេត្តា សញ្ញបុទេត្តត កកចតា ត្ថដ្ឋាតិទេដ្ឋុ អកយ្យិឃសការទេចត បចត្តិតំ បិរកឌំ ពតំ ឆយ្ចចក្កំ សទ្ធ្មំ អត្ុចទេត្តស្សតិ អមិតស្សយាត់ ឆាទេទស្សតិ៍ ឆយ្ចុដ្ឋិទេឃា ឆយ្ចទេសតាសង្ខាតា ចុដ្ឋិទេឃា ចទេស្សទេន្តា ទេឌទេសទេន្តា បកាទេសទេន្តា ចិចទេន្តា ចិកឌទេន្តា ភ្ជុត្តាតីកទេទាទេន្តា បចត្តិស្សតីតិ អត្ថោ។

១៩៣។ ទេកាតទេមា សញ្ញបុក្ខទេចា កកចា ខុតំ សត្ថុំ អកិញ្ញាឃ ចិទេសទេសត ខាទេហត ឌាតិត្វា កិក្ខុសទ្ឈេ អទិឃបុក្កលយទ្ធ្យេតិសីឌិត្វា អក្កដ្ឋាទេត សកលបញ្ញាឌិក្ុហកហាកិទទេយ ភ្ជដ្ឋដ្ឋាទេត ឌទេបស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

១៩៤។ ខុចំ ទេសា លទ្ធព្យាកទទេហា ទេសាយតស្សប្យទេត្តា បីតិទេសាយតស្សចទេសត ភ្ជទាត់ ភ្ជទាទេតទេត្តា អទេហា ទេយ សុកតំ កយ្ចត្តិអាឌិយាហ៍ តត្ថ អទេហាតិ ចិយ្ហសទេត្ថ តិបិទេតា៍ អទេតាយឌស្សិស្ស កកចទេតា សត្ថុទេតា កទុទេតា សុកតំ សុដ្ឋុ ពតំ សទ្ធហិត្វា ពតំ កយ្ចំ បុញ្ញាទេកាដ្ឋាសំ អទេហា ចិយ្ហំ អចិទេត្តឃ្យាតុកាចត្តិ អត្ថោ៍ ឃស្ស កកចទេតា អហំ ពាទំ បុញ្ញសម្ភាទំ ពត្វា សព្ពត្ថ សកលកុហកទេហា បិទេយិ បរិទេឃាសាត់ កទេតា បទយំ ទេកាឌិ សម្បទេត្តា, ទេសា កកចា អទេហា ចិយ្ហឃាតិ សម្ពន្ធោ។

១៩៥។ អបរិទេយទេឃ្យតិ សង្ខ្យាតិក្កត្តកាលស្មិំ ពតំ កុសលកយ្ចំ, ទេយ យហិ្យាត្ថគ ត្ថយស្មិំ បន្តិយត្តការទេច ចលំ ចិបិរកំ ឌទេស្សសិ៍ សុយុទេត្តា សុដ្ឋុ ចិយុទេត្តា

ទេសេកេត ឆត្តក្កេហត លិទេត្វា សរទេចេកោ ញ្ញច អហំ ទេតេ បុញ្ញាថលេត កិលេសេ ឈាបយិ ឈាបេសិត្តិ អត្ថោ។

១៩៩។ អត្ថោ ឧច ចិទិយំ បកាសេន្តោ អសង្ខតត្ថិអាទិមាហ។ តត្ថ អសង្ខតត្ថិ ត សង្ខតំ, បច្ចយេហិ សមាគម្ម ត កតត្តិ អត្ថោ។ តំ អសង្ខតំ តិព្វាតំ កិលេសកាលុស្សិយាភាវេត អចលំ កតសម្មារាតំ បតិដ្ឋិតេ បទំ កេចសេន្តោ បរិយេសន្តោ សន្ថោ តិត្ថិយេ សកលេ តិត្ថកេរ ឌិដ្ឋិប្បាតេកោ បុក្កលេ ចិចិតំ រូបបរិក្ខេន្តោ ឧសាហំ ឧសេសា អហំ ករេច កាយកចាឌិកោ ករេច សំសរិំ បរិត្តុមិត្តិ សម្ពន្ធោ។

១៩៤-៥។ អត្ថោ អភិប្បាយំ បកាសេន្តោ យថាបិ ព្យាធិតោ បេសេសាតិអាទិមាហ។ តត្ថ ព្យាធិតោតិ ព្យាធិតា បីឡិតោ បេសេសា បុរិសេសា ខ្ចុសធំ បរិយេសេយ្យ យថា, តថា អហំ អសង្ខតំ អមតំ បទំ តិព្វាតំ កេចសន្តោ អញ្ញោកិណ្ណំ អចិន្តិតំ តិរន្តរំ, បញ្ចសតំ ឌាតិបញ្ចសតេសុ អត្ថភាវេសុ ធ្វសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្តិ សម្ពន្ធោ។

១៩៦។ កុតិត្ថេ សញ្ចរិំ អហត្តិ លិមលេកោ តិត្ថេ កយតយេក្កេ អហំ សញ្ចរិំ។

១៩៧។ សារត្ថិកោ បេសេសា សារកេចសី បុរិសេសា កទលិំ ទេត្វាត ផាលេយតិ កទលិក្ខន្ធំ ទេត្វា ទ្វេធា ផាលេយ្យ ត តត្ថ សារំ ចិទេន្តេយ្យាតិ ផាលេត្វា ច បត តត្ថ កទលិក្ខន្ធេ សារំ ត ចិទេន្តេយ្យ ត លទេកយ្យ, សោ បុរិសេសា សារេត រិត្តកោ តុច្ឆោតិ សម្ពន្ធោ។

១៩៨។ យថា កទលិក្ខន្ធោ សារេត រិត្តោ តុច្ឆោ, តថេវ តថា ឧច លោកេ តិត្ថិយា តាតាឌិដ្ឋិកតិកា ពហុជ្ជនា អសង្ខតេត តិព្វាតេត រិត្តា តុច្ឆាតិ សម្ពន្ធោ។ សេតិ តិបាតមត្តំ។

១៩៩។ បច្ឆិមភវេ បរិយោសានភាតិយំ ខត្តិយកុលេ ខត្តិយកុលេ ឌាតោ អហំ អហោសិត្តិ អត្ថោ។ មហាភោកំ ឆឌ្ឌេត្វាតាតិ មហត្តំ ភោកក្ខន្ធំ ខេឡមបិណ្ឌំ ឝច ឆឌ្ឌេត្វា, អតការិយំ កសិចាណិជ្ជាឌិកម្មចិរហិតំ តាបសបព្វជ្ជំ បព្វជិ បជិបជ្ជិត្តិ អត្ថោ។

បឋមភាណវារវណ្ណនា សមត្តា។

១៩៥-៦។ អជ្ឈាយកោ...បេ... មុត្តិំ បេមាត សមាហិតត្តិ បេមាតំ ចុត្តតិ ខាណាហំ, ទេត បេមាតេត សមគ្គាកតោ មុត្តិ, តម្ពិ បេមាត សមុមា អាហិតំ ឋបិតំ សមាហិតំ ចិត្តត្តិ អត្ថោ។ អាក្ខសង្ខាតំ បាបំ ត កេរាតីតិ តាតេកា, អញ្ញ្មីទេត្វេរា, តំ មហាភាតំ ឃុដ្ឋ ឋុស្លិ ចិកសិតបឝ្មំ យថា ចិទេរាចមាតត្តិ អត្ថោ។

១៩៥-១៥០។ ឌិដ្ឋា ទេ...បេ...បុដ្ឋិតុំ អមតំ បឌត្តិ រូត្វាតត្វេមច។

១៥១. វិចិត្តេនាតិ វិចិត្តអត្តេន អនុប្បត្តំ សម្បត្តំ ឧបគតំ តំ ទេវំ ឧបគន្ត្វាន សមីបំ គន្ត្វា អហំ បុច្ឆិន្តិ សម្ពន្ធោ។

១៥២. កីទិសំ តេ មហាវីរាតិ សកលលោកតិបុរិសសាសនេ អរហត្តមគ្គេន បឋមំ ធម្មចក្កប្បវត្តនេ, អរហត្តប្បត្តមហាវីរ, អនុញ្ញាតបរិវារពហុលតាយ មហាយស តេ តវ ពុទ្ធស្ស កីទិសំ សាសនំ ធម្មំ ធម្មទេសនាសង្ខាតំ សាសនន្តិ សម្ពន្ធោ។ សោ ភគវា, មេ មយ្ហំ សាធុ កត្វា សាសនំ កថយស្សុ កថេហីតិ អត្ថោ។

១៥៣. តទា កថិតាការំ ទស្សេន្តោ សោ មេ ពុទ្ធោតិអាទិមាហ។ តត្ថ សោតិ អស្សជិត្ថេរោ, មេ មយា បុដ្ឋោ "សាសនំ កីទិស"ន្តិ កថិតោ សព្ពំ កថំ កថេសិ សព្ពំ សាសនំ សត្តគម្ភីរតាយ គម្ភីរំ ទេសនាធម្មបដិវេធគម្ភីរតាយ គម្ភីរំ បរមត្ថសច្ចបកាសិតាទីបនតោ និបុណំ បទំ និព្ពានំ តណ្ហាសល្លស្ស ហន្តារំ វិនាសការំ សព្ពស្ស សំសារទុក្ខស្ស អបនុទំ ទូរតការំ ធម្មន្តិ សម្ពន្ធោ។

១៥៤. តតោ កថិតាការំ ទស្សេន្តោ យេ ធម្មាតិអាទិមាហ។ ហេតុប្បភវា ហេតុតោ ការណតោ ឧប្បន្នា ជាតា ភូតា សញ្ជាតា និព្ពត្តា អភិនិព្ពត្តា, យេ ធម្មា យេ សប្បច្ចយា សភាវធម្មា សន្តិ សំវិជ្ជន្តិ ឧបលព្ភន្តីតិ សម្ពន្ធោ។ តេសំ ធម្មានំ ហេតុំ ការណំ តថាគតោ អាហ កថេសិ។ តេសញ្ច យោ និរោធោតិ តេសំ ហេតុធម្មានំ យោ និរោធោ និរុជ្ឈនាការោ, ឯវំវាទី មហាសមណោតិ សីលសមាធិបញ្ញាទិគុណបរិវារមហន្តតាយ សមិតបាបត្តា វិជ្ជិតបាបត្តា ច មហាសមណោ ភគវា ឯវំវាទី ហេតុប្បភវតាទិវចនសីលោ កថេតីតិ អត្ថោ។

១៥៥. តទា វុត្តធម្មំ សុត្វា អត្តនា បច្ចក្ខកតប្បការំ ទស្សេន្តោ សោហន្តិអាទិមាហ។ តំ ឧត្តានមេវ។

១៥៦. ឯសេវ ធម្មោ យទិតាវទេវាតិ សចេបិ ឥតោ ឧត្តរិំ នត្ថិ, ឯត្តកមេវ ឥទំ សោតាបត្តិផលមេវ បត្តព្វំ។ តថា ឯសោ ឯវ ធម្មោតិ អត្ថោ។ បច្ចព្យថ បដិវិទ្ធថ តុម្ហេ អសោកំ បទំ និព្ពានំ។ អមេយ្យំ តាយ ពុទំ បទំ ពាហុកេហិ កប្បនហុតេហិ អទិដ្ឋមេវ អព្ភតីតំ។

១៥៧. ស្វាហំ ធម្មំ គវេសន្តោតិ សោ អហំ ធម្មំ សន្តិបទំ គវេសន្តោ បរិយេសន្តោ កុតិត្ថេ កុទិដ្ឋិតិត្ថេ និគ្គណ្ឋិតិត្ថេ សញ្ចរិំ បរិព្ភមិន្តិ អត្ថោ។ សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោតិ សោ បរិយេសិតព្ពោ អត្ថោ មយា អនុប្បត្តោ សម្បត្តោ, ពហុកាតិ បភ មេ មយ្ហំ អប្បមជ្ជិតុំ អប្បមាទេន ភវិតុំ កាលោតិ អត្ថោ។

១៥៨. អហំ អស្សជិនា ថេរេន តោសិតោ ពតមោទិតស្សា, អចលំ និច្ចលំ និព្ពានបទំ, បត្វាន បព្ពជិត្វា មហាយសំ គោលិតមានវំ គវេសន្តោ បរិយេសន្តោ អស្សមបទំ អាគមាសិន្តិ អត្ថោ។

១៥៩. ទូរតោវ មមំ ទិស្វាតិ អស្សមបទតោ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ មមំ ទិស្វា សុសិក្ខិតោ មេ មម សហាយោ ធាតុវិសុទ្ធាទិគុណិរិយាបថេហិ

ᩈᨾ᩠ᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᨠ᩠ᨠᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᩏᨸᩁᩥ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᨿᩣᨲᨧᨧᩴ ᩋᨽᩥᩁᩩᨧᩥ ᨠᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪔᪖᪨ ᨠᩮᩣ ᩈᩉᩣᨿ, ᨸᩈᨲ᩠ᨳᨸᩩᨸ᩠ᨹᩮᨲᩣᨶᩥ ᨸᩈᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᩈᩮᩣᨽᨶᩮᩉᩥ ᨹᩩᩃ᩠ᩃᩥᨿᩣᨶᩮᩉᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩈᩥ᪨ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩥᨲᩣᨣᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵ ᨲᩮ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᩩᨲᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨾᨲᩣᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᩋᨾᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᩋᩈᩥ, ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᩩᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸᨴᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪔᪗᪨ ᩈᩩᨠᩣᨶᩩᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥᩋᩣᨿᩣᩈᩦᨲᩥ ᩈᩩᨠᩔ ᨸᩈᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩣᩈᩥ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩈᩥ᪨ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᨠᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᨶᩮᩣᨾᩁᩣᨩᩦᩉᩥ ᨠᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩦ ᩅᩥᨿ ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩣᩅ ᨴᩦᩉᩥ ᨾᩣᨶᩮᩉᩥ ᩈᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵ ᨡᩥᩉᩥᨲᨸᩥᨸᨲ᩠ᨲᩣ, ᩅᩣᩉᨶᩣ ᨶᨲ᩠ᨲᨶᨾᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨸᨶᩮ ᩏᨸᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨

᪑᪔᪘᪨ ᨲᩮᨶ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨿᨳᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

᪑᪔᪙᪨ ᩋᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨲᩅᨱ᩠ᨱᩮᨸ᩠ᨿᩣᨲᩥ “ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᩏᨸᩣᩃᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᨲ᩠ᨳᩥᨲᨸᨲ᩠ᨳᨶᩣᨿ ᨠᩮᩣᨭᩥᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᩮᨸ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩩᨳᩩᨽᩪᨲᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩣᨾᩮᨣ᩠ᨣᩮ ᩋᩉᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨲ ᨠᩮᩣᨭᩥᨾ, ᩃᩮᩣᨠᩮᨭ᩠ᨮᩮ ᨲᩅ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ, ᨾᨾ ᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩣ ᨾᨶᩮᩣᩁᨳᩣ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᩣᩅᨠᨸᩣᩁᨾᩦᨬᩣᨱᩔ ᨸᩥᨸᩩᨱᩮᨶ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨

᪑᪕᪐᪨ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᩣᨲᩥ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᨿᩮ ᩉᩮᨾᨶ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨠᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᩣ ᨸᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩅᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᩃᩥᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮ ᨲᩮᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ᪨

᪑᪕᪑᪨ ᨲᨳᩮᩅᩣᩉᩴ ᨾᩉᩣᩅᩦᩁᩣᨲᩥ ᨾᩉᩣᩅᩦᩁᩥᨿᩅᨶ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᩉᩣᨷᩦᩁ ᨲᩮ ᨲᩅ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᩉᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩥᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᨶ ᩅᩥᨠᩈᩥᨲᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᩏᩈᩣᨿᩥ ᨠᩮᩅᩈᩣᨿᩥ ᨲᨳᩮᩅᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪑᪕᪒᪨ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩩᨸ᩠ᨹᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᨾᩮᩣᨧᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ ᩏᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᩣ ᨽᩅᩈᩴᩈᩣᩁᨾᩮᩣᨧᨶᩴ ᨠᩣᨾᨽᩅᩣᨴᩥᨽᩅᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᨱᩴ ᨠᩣᨾᨶᩴ ᨽᩅᩈᩴᩈᩣᩁᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨧᨶᩴ ᨽᩅᩈᩴᩈᩣᩁᨾᩮᩣᨧᨶᩴ᪨ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩩᨸ᩠ᨹᩅᩥᨶᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨠᨲᩈᨾ᩠ᨷᩣᩁᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᨹᩃᩴ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨠᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩣᨲᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ᪨ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩏᨧ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ᪨ ᩃᨽᨶᩴ ᩃᩣᨽᩮᩣ, ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩩᨸ᩠ᨹᩔ ᩃᩣᨽᩮᩣ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩩᨸ᩠ᨹᩃᩣᨽᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨸᩩᨸ᩠ᨹᩃᩣᨽᩮᨶ ᩋᨵᩥᨣᨾᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᩃᩥᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨲᩮᩣᩈᩮᨾᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨸᩣᨸᩮᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪕᪓᪨ “ᨿᩣᩅᨲᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨡᩮᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩮᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᨿᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᨱᩣ ᩋᩣᨱᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ,

តត្តេក សតសហស្សកោដិចក្កចាឡអសង្ខាតេ ពុទ្ធខេត្តេ ឋបេត្វាន យហាយុតិ សយ្ហាសព្ពុទ្ធិ ចឌ្ឍេត្វា អចសេសេសុ សេត្តេសុ អញ្ញោ កោដិ
តច បុត្តស្ស ពុយ្ហាបុទ្ធេត្តន យឃា បញ្ញាយ សជិសោ សយោ តត្ថិតិ សព្ពទ្ធេត្តា សេសំ វុត្តាតយេច៖

១០៩៖ បដិបត្តាតិ ចពុយក្កសយក្កិតោ ច ឋលដ្ឋា អរហត្តផលេ ឋិតា ច សេលា ផលសយក្កិតោ ហេដ្ឋិមេហិ តីហិ ផលេហិ សយត្តាកតា ច
ឲតេ អដ្ឋ អរិយកិត្តុ, វុត្តយត្តិ តិត្ថាតំ អាសីសកា កេចសកា, តំ បញ្ញាចត្តំ បរិចាទេត្តិ សកា សព្ពកាលំ សេចត្តិ កឌត្តិ បយិរុបិសត្តិតិ អត្ថោ៖

១១០៖ កាយចេឌតាទិត្តុឆយ្ហាគុបស្សតាសង្ខាតាតំ ចពុត្តំ សតិបដ្ឋាតាតំ ពុសលិ លេកា សតិសម្ពោជ្ឈង្គាដឹតំ សត្តុត្តំ សម្ពោជ្ឈង្គាតំ
កាចតាយចទ្ធតាយ រតា អស្លិតា៖

១១៣

៖វុញ្ញុរាឌាច តារកោរាឌា ព្ពច ច សោកសិ៖

១១៤៖ រុក្ខបព្ពតរតតសត្តាឌសេឃា ឆាទេរតីតិ ឆរលី, ឆរលិយំ រុហា សញ្ញាតា ចឌ្ឍិតា ចាតិ ឆរលីរុហា រុក្ខា៖ បឆចិយំ បតិដ្ឋាយ រុហត្តិ
ចឌ្ឍត្តិ ចុទ្ធិ ចិរុឡ្ហិ អាបជ្ជត្តិ៖ ចេបុល្លតំ ចិបុលភាចំ បរិបុរភាចំ បិបុលត្តិ, ចេត រុក្ខា កេយេត ផលំ ឌស្សយត្តិ ផលឆាទិតោ ហោត្តិ៖

១១៥-៦៖ បុតបិ ភកចត្តយេច ទេវាយេត្តោ សិត្ថុ សរស្សតីតិអាឌិយាហ៖ តត្ថ សិត្ថុចាឌិ តាយ កង្កា ច សរស្សតី តាយ កង្កា ច តត្ថិយកង្កា ច
ចត្ថភាកាកង្កា ច កង្កា តាយ កង្កា ច ឃយុតា តាយ កង្កា ច សរភូ តាយ កង្កា ច យហី តាយ កង្កា ច៖ សត្ថយាតាតំ កឌ្ឍត្តីតំ ឲតាសំ កង្កាតំ
សាកទោច សយុទ្ធោ ឲច សយ្យដិឌ្ឋតិ បដិក្កណ្ហាតិ ឆាទេតិ៖ តកា ឲតា សព្ពកង្កា បុរិមំ តាយំ សិត្ថុចាឌិកង្កាព្យាឌិកំ បុរិមំ
តាយបញ្ញាត្តិចោហារំ ឌហត្តិ លេឌ្ឍត្តិ សាកទោរតេច សាកទោ ព្ពតិ ឲច ចោយតិ បិកដិ ភចតិ ឃឆា៖ តទេច តឆា ឲច ព្ពយេចពុត្តាណ្ណា
លត្តិយព្រាហ្មលាចេស្សសុទ្ធសង្ខាតា ចត្តារោ ពុសលិ តចត្តិកោ តច អត្តិកោ សមិបេ បព្ពជិត្វា បត្តកាសាយចីចរឆាទិតោ បរិចរត្តា បុរិមំ
តាយំ លត្តិយាឌិតាយចេយ្យំ បញ្ញាត្តិចោហារំ ឌហត្តិ ចឌត្តិ, ពុទ្ធបុត្តាតិ ពុទ្ធស្ស ឱរសាតិ ចោយទេ បិកដិ ភចេយ្យុ៖

១១៧-៨៖ចទេត្ថា ចត្ថយណ្ឌលេហិ អត្ថា យហិកា ទេឌា ឆុមេយា ទាហុតិ បត្ថាហិ វុបក្កិលេសេហិ ចិរហិតត្តា ចិយលេហិ ចិកតយលេហិ តិម្ហលេហិ,
អាកាសឆាតុឃា អាកាសកព្ភេ កឌ្ឋិ កឌ្ឋេត្តា, សព្ពេ តារកសមុហេ អាភាយ យត្ថយាតោ លោកេ អតិទោចតិ ឌត្ថលូតិ ឃឆា៖ តទេច
តឆា ឲច ត្ថុ...បេ...៖

១១៩-២០៖វុគកេ ឌាតា វុគកេ សំចឌ្ឍា ពុយុគា យត្ថាលកា ច ពាហុ សង្ខាតិក្កត្តា, តោទេឃត វុគកោត កត្ថយកលលេត ច វុបលិប្បត្តិ អស្លិយត្តិ
ឃឆា, តទេច ពាហុកា សត្តា អបរិយាណា សត្តា លោកេ ឌាតា សំចឌ្ឍា រាកេត ច ទោសេត ច អដ្ឋិតា ពាត្ថិតា ចិរុហទេ ចិរុហត្តិ៖ កត្ថយ

ក្យុង៌ ឃធា ចិន្ទហតិ សញ្ញាយតិ៍ កោសទីតិ បត្យំ៍

១១៨-១០៍ទយុទក យាទេសតិ កត្តិកយាទេស “ទេកាយុនីយា ធាត្យាយនិតិយា”តិ ទុត្តត្តា៍ ចាទិឌា បត្យបុប្បាគេឃា ពហ្វ បុប្ឃា បុប្បត្តិ ចិកសត្តិ, តំ យាសំ តំ កត្តិកយាសំ តាតិចត្តត្តិ ចាទិឌាតិ សព្វទេត្ថ៍ សយេឃា បុប្បតាឃ ទេសាតិ ទេសា កត្តិកយាទេសា បុប្បតាឃ ចិកសតាឃ សយេឃា កាទេលិតិ អទេត្វា៍ ឃធា បុប្បត្តិ តទេធច តំ, សក្យបុត្ត, បុប្ផិទេតា ចិកសិទេតា អសិ៍ បុប្ផិទេតា ទេត ចិយុត្តិឃាតិ ទេត តុឃំហ្វាសិស្សា កតសព្វាទា កិក្ខុ ចិយុត្តិឃា អទហត្តផលធាទោលោត បុប្ផិទេតា ចិកសិទេតា៍ ឃធា ចាទិឌំ បត្យំ បុប្បតសយឃំ តាតិក្កយតិ, តធា ទេត សាសតំ ខ្ចចាគាត្យសាសតិ តាតិចត្តត្តិ តាតិក្កយត្តីតិ អទេត្វា៍

១១១-៣៍ឃធាបិ ទេសទេលិ ហិយចាតិ ហិយចា តាយ ទេសលយឃបព្ពទេតា៍ សព្វបិលិតំ សទេព្វសំ ញ្យាឌិតាតំ សត្វាតំ ខ្ចសទេឆា ខ្ចសឆចទេត្វា សព្វតាកាតំ សព្វអយុទាតំ សព្វទេគចាតក្ខា អាលទេឃា អការក្ខុទេតា ឃធា, តទេធច តំ, យហាចីទ, សព្វបិលិតំ ឌទាញ្យាឌិយទេលាឌីហិ បទេយាចតទេតា ខ្ចសទេឆា ចិឃ៍ ឃធា ទេសា ហិយចា តាកាឌីតំ អាលទេឃា, តធា ទេតចិឌ្ឍាឃ ច លញ្យអកិឌ្ឍាឃ ច ព្វត្ថិឃា ច បិទយិ បទិទេឃាសាតំ កតា បត្វា តុចំ តិស្សាឃ ចសត្តីតិ សព្វទេត្ថ៍ ទេហដ្ឋា ចា ខ្ចបទិ ចា ខ្ចបយាខ្ចបទេយញ្យចទេសត កាធាតំ សព្វត្ថឃា សុចិទេឈ្ញាឃ្យាច៍

១៣១៍អាសឃានុសយំ ញាត្វាតិ ឯត្ថ អាសទេឃាតិ អឌ្ឍាសទេឃា ចទិឃា, អនុសទេឃាតិ ធាយកតកិលេសោ៍ “អយំ ទាកចទិទេតា, អយំ ទោសចទិទេតា, អយំ ទេយាហចទិទេតា”តិអាឌិនា អាសឃញ្ចុ អនុសយំ កិលេសបចត្តិញ្ចុ ញាត្វាតិ អទេត្វា៍ ព្វត្រ្តិឃាតំ ពលិពលត្តិ សទ្ធិត្រ្តិឃាឌីតំ បញ្ចាត្តំ ព្វត្រ្តិឃាតំ តិក្ខិត្រ្តិទេឃា យុទិត្រ្តិទេឃា ស្វាការទេទា ទ្វាការទេទា សុចិឈ្ញាបទេឃា ទុចិឈ្ញាបទេឃាតិ ឯចំ ពលិពលំ ញាត្វា៍ កព្វាកទេព្វ ចិទិត្វាតាតិ “យឃា ទេឌសិតំ ឆយុំ បដិចិឌ្ឍិតុំ អយំ បុក្កទេលា កទេព្វា សយទេត្វា, អយំ បុក្កទេលា អកទេព្វា”តិ ចិទិត្វា បញ្ចក្កំ កត្វា, កទេត្វ, សព្វញ្ញុ តំ ធាតុទ្ធិបិកយហាទេយទេឈា ចិឃ ឆយុទេឌសតាសីហតាទេឌត អគីតតាទេឌត កឌ្ឍសិ សកលំ ចក្កចាឡអំ ឯកតិត្ថាឌំ កទេទាសិ៍

១៣១-៣៍ចក្កចាឡអបទិឃត្តាតិ សយត្តា ចក្កចាឡអកត្ថំ បូទេទត្វា បទិសា តិសិត្វា កទេចឃ្យ៍ ទេត ឯចំ តិសិត្វា តាតាឌិឌ្ឍី អទេតកទេឃ្យាតកាហិទេតា ចិចទេយាតា ទេទ្ធញ្យហកឌាតា ចិចគត្តិ, តំ ទេតសំ ចិយតិទេឆ្ឋតាឃ ទុព្យឌ្ឋិលិត្តគត្វាឃ សទេព្វសំ សត្វាតំ ចិត្តយឈ្ញាឃ ចិត្តាចាទំ ញាត្វា ខ្ចបយុក្យសទេលិ ខ្ចបយាខ្ចបទេយញ្យសុ គទេក្លា តំ, យុតិ, ឯកំ បញ្ញាកទេធទេត្តាច ឯទេកាទេតច បញ្ញាកទេធទេតត សកលចក្កចាឡអកត្ថទេ តិសិត្វាតំ បិលីតំ ចិយតិ សំសយំ លិត្វសិ តិក្កព្ធ កទេទាតីតិ អទេត្វា៍

១៣៥៍ខ្ចបតិសសតិសទេហចាតិ ឯត្ថ ខ្ចទេគកស្ស ខ្ចបទិ ឌិស្សត្តិ បិកឌិ ទេហាត្តីតិ ខ្ចបតិសា, ទេសចាលិ៍ ខ្ចបតិទេសហិ សតិសា ខ្ចបតិសសតិសា, យត្យុស្សា៍ ឃធា ហិ ខ្ចបតិសា ទេសចាលិ ខ្ចគកំ អតិស្សយាតំ កត្វា តស្សុបទិ បត្វិទិត្វា ឌិតា ទេហាត្តិ, តធា ចសុឆា បធចិ ទេតហិ ខ្ចបតិសសតិទេសហិ ឯច យត្យុស្សហិ តិទត្តទំ បត្វិទិត្វា ឌិទេតហិ បូទិតា កទេចឃ្យ៍ ទេត សទេព្វច បធចិ បូទេទត្វា ឌិតា យត្យុស្សា បឌ្ឍលិកា សិទសិ អឌ្ឍលិំ បក្កហិតា កិត្តឃំ ទេលិកតាឃកំ ទេលិកតាឃកស្ស ញុទ្ធស្ស ក្យហំ កទេធឃ្យំ៍

២៣៧. តេ ភន្តេ ទេវមនុស្សា កប្បំ វា សកលំ កប្បំ កិត្តយន្តា គុណំ កេចត្តាបិ នានានយេហិ នានប្បការេហិ គុណេហិ កិត្តយុំ. តថាបិ តេ ភន្តេ បរិយន្តំ គុណបារមិំ កេចិ ន បស្សិំសុ ន បស្សន្តិ ន បស្សិស្សន្តិ. អប្បមេយ្យា តថាគតា សព្វញ្ញុពុទ្ធា អបរិមេយ្យា គុណាតិរេកា. ឯវំ គុណមហន្តំ ទីបេតិ.

២៣៨. សកេន ញាណេន អត្តនោ ពលេន ទេសិតា រូបារូបធម្មេសុ ឋិតា ឋិតកិលេសា ពុទ្ធា យថា កិត្តិតា វណ្ណិតា តថា អហោសិ, ឯវមេវ ភន្តេ ទេវមនុស្សា កប្បកោដិម្បិ កប្បកោដិសតម្បិ កិត្តេន្តា បកិត្តយុំ វណ្ណយន្តិ អត្ថោ.

២៣៩. បុនបិ គុណានំ អប្បមាណតំ ទីបេតុំ សមុទ្ទោ ហិ កោចិ ទេវោ នាតិអាទិមាហ. បូរិតំ បរិវណ្ណយាមិ មហាសមុទ្ទំ បូរិតំ នាគកំ សមុទ្ទតោ អាកឌ្ឍេយ្យ. សោ បុគ្គលោ ជលធារំ ឧក្ខិបេយ្យ លេខយ្យ បិបុណេយ្យាតិ អត្ថោ.

២៤០. វេទនាបិ ឋិតឋានតោ ឋិតេន ភាសិតំ សកលំ បិដកត្តយំ វេទនាបិ បវេទនាបិ វណ្ណយីតិ អត្ថោ. ឆឡុសេតាបតីតិ ឆឡុតា បញ្ញាយ ករចនេតា ចតុបរិសសង្ខាតាយ បរិសាយ បតិ បតិដ្ឋោតិ ឆឡុសេតាបតិ. សព្វញ្ញុស្ស ករចនេតា សាសនេ អជ្ជ ព្យម្ហិ ចក្ខុយាតកាលេ ចក្កបត្តិនេញ្ញា ឧដ្ឋាបេត្វា ចិរំ សកលំ ពុទ្ធសាសនំ បិនេលយីតិ អត្ថោ.

២៤១-២. អត្តនោ និស្សរណបរិក្ខារំ ទស្សេន្តោ ឯវំ កោចិ មនុជោ ករោន្តិអាទិមាហ. ឯវំ កោចិ មនុជោ មានុសោ ករាធិ សីលករាធិ មតួនេ សីលេ ឋបេត្វា ឋានេស្ស ចេតេស្ស, សុខា សុត្តកាលំ សោ មនុជោ តេន ការេន ឧក្កិលេត្វា បីឡិតេត្វា អតិក្កនេតា អយ្យ ករេយ្យ. ការេរា ករិតការេរា ករិនេតា អតីត ការិនេតា. តថា តេន បការេន អហំ រាគក្កិលេសក្កិលេសហក្កិសង្ខាតេហិ តីហិ អគ្គីហិ ឌយ្ហមានោ, កិរិ វណ្ណិនេតា ឯវំ មហាមេរុបព្ពតំ វណ្ណិត្វា វណ្ណិបិត្វា សីលេ ឋបិនេតា ករការេន ករសិសារុប្បត្តិការេន, ករិនេតា ឧក្កិលេតា ករេចសុ និស្សរិ បរិក្ខារិក្តិ សព្វញ្ញោ.

២៤៣. ឆុនរាបិតោនេ ច ការេរាតិ ព្យាកាតិ បព្វជិតកាលេតា បដ្ឋាយ សោ ករការេរា យថា ឆុនរាបិតោ តិក្ខិនេត្វា. ករា វណ្ណិតា យថាតិ សព្វញ្ញ ករ ករា យថា ចិន្តិសិតា. សព្វញ្ញុស្ស ករចនេតា សាសនេ ចំ ករសីចំ កត្តព្ពំ យក្កបដិបដិឯវា កិលេសចិន្តិសតកម្មំ អត្ថិ, តំ សព្វំ យថា កតក្តិ អត្ថោ.

២៤៤. បុន អត្តនោ ចិរេសំ ទស្សេន្តោ ឯវាចតា ពុទ្ធវេត្តយីតិអាទិមាហ. តត្ថ ឯវាចតា ឯត្តកេ ទសសហស្សចក្កវាឡអសង្ខាតេ ពុទ្ធវេត្ត សព្វញ្ញុសព្វកុលឧដ្ឋកំ ករចត្តិ ឋបេត្វា អចរេសសត្តេសុ កោចិបិ បញ្ញាយ ចេ យថា សមោ នត្ថីតិ ទីបេតិ. តេនាហ –
“អហំ អនក្កាយិ្យបញ្ញាយ, សទិសោ ចេ ន ចិន្តិតី”តិ.

១៥៩. បុន អត្ថតោ អាតុកាទិ បកាសេត្វា សយានិប្បីញ្ញានិយាហ. វំ បុចិន្តោយ្យេបេ.

១៦០. ឃានចិត្តេយោគ្គានលិប្បបដិលិកីតិ បធេយ្យាភាឌីតំ ឃានភាតំ សេលិកតោ ចិយុច្ចតតោ “ចិយោគ្គ”ន្តិ សង្គ គតាតំ អដ្ឋន្តំ សេលិកុត្តរចិយោគ្គានប្ញា លិប្បលិកី សឹឈំ បិបុណាតីតិ អត្ថោ.

១៦១. ឯវំ យហាតុកាចស្សាបិ អត្ថតោ សព្វហុធាទីសុ ការទពហុយាគតំ បកាសេត្វា វុឌ្ឍតចិសោចាតិអាឌិយាហ. តត្ថ វុឌ្ឍតចិសោ វុប្បាដិតឈោរចិសោ សបេ្យា ឥ្ចុ លិត្តចិសារលោច លិត្តិតសិទ្ធោ វុសកោ ឥ្ចុ អហំ ឥ្ចាតិ តិក្លិត្តយាគធេប្យាច លទ្ធិតកោត្តយធាឌិយាគធេប្យាច គហំ សជ្ឈ្ស្ស សត្តិកំ ករុការេចេក អាធរពហុយាគេត វុសេបយិ វុបកន្ទាយិ.

១៦២. ឥទានិ អត្ថតោ បញ្ញាយ យហត្តតំ បកាសេត្វា ឃធិទ្វបិតីតិអាឌិយាហ. ឯចទ្វបិ សេ យហតី បញ្ញា អទ្វបិតី សយាគា ឃធិ ទ្វបិតី ករចឃ្យ, តធា សេ យយ បញ្ញា ចសុបតីតំ បធចិស្សរាតំ រាឌ្ធតំ សរេយ្យ សយា ករចឃ្យាតិ អធិប្បាយោ. ឯវំ អត្ថតោ បញ្ញាយ យហត្តកាចំ ធស្សេត្វា តតោ បុរេត្តតិចាសាតុស្សតិពាការលាក បុរេត្ត គយុំ សវិត្វា អតោយធស្សិស្សាតិអាឌិយាហ. តត្ថ អតោយធស្សិស្ស ករចតោ យឃា គតាយ ពាកាលាទោយភាឃ ថលំ ឯវំ យយ បញ្ញាយហត្តន្តិ អត្ថោ.

១៦៣. បវត្តិតំធម្មចក្កន្តិ ឯត្ថ ចក្ក-សទ្ទោ បនាយំ “ចតុចក្កយាន”ន្តិអាទីសុ វាហនេ វត្តតិ. “បវត្តិតេ ច បន ភគវតា ធម្មចក្កេ”តិអាទីសុ (មហាវ. ១៧; សំ. និ. ៥.១០៨១) ទេសនាយំ. “ចក្កំ វត្តយ សព្វបាណិន”ន្តិអាទីសុ (ជា. ១.៧.១៤៩) ទានមយបុញ្ញកិរិយាយំ. “ចក្កំ វត្តតិ អហោរត្ត”ន្តិអាទីសុ ឥរិយាបថេ. “ឥច្ឆាហតស្ស បោសស្ស, ចក្កំ ភមតិ មត្ថកេ”តិអាទីសុ (ជា. ១.១.១០៤; ១.៥.១០២) ខុរចក្កេ “រាជា ចក្កវត្តី ចក្កានុភាវេន វត្តតេ”តិអាទីសុ (ឥតិវុ. ២២; ទី. និ. ១.២៥៥) រតនចក្កេ. ឥធ បនាយំ ទេសនាយំ. តាទិសា តាទិគុណសមន្នាគតេន សព្វបុរេត្តន លោកយសទ្ទេន បវត្តិតំ ទេសិតំ បិដកត្តយសង្គាតំ ធម្មចក្កំ អហំ សម្មា អនុបវត្តេមិ អនុចក្កំ វត្តេមិ, ទេសេមិ ទេសតំ គតោយិ. ឥធំ អនុវត្តនំ ទេសិតស្ស អនុក្កម្មា បច្ឆា ទេសនំ បុរិមត្ថុន្តំ គតាយ ពាកាលាទោយភាឃ ថលន្តិ សម្ពន្ធោ.

១៦៤. តតោ សប្បុរិស្សបតិស្សយោយាតិសោយតសិការាទិបុញ្ញថលំ ធស្សេន្តោ យា សេ គតាទិ បិបិទន្តោតិអាឌិយាហ. តត្ថ បិបិទន្តោ លិយកាឃ ឥ្ចន្នាឃ សមន្នាគតោ បិបទារី បុក្កលោ ច ឋាតតិសជ្ឈាឌីសុ ចត្តបដិចត្តករណេ កុសិតោ ច ឃានសយាធិយក្កកាចតាឌីសុ ហឹតឌីរិយោ ច គន្ធរុទចិបស្សតារុទចិទហិតត្តា អប្បស្សុតោ ច អាចរិយុបជ្ឈាយាឌីសុ អាចារចិរហិតត្តា អតាចារោ ច បុក្កលោ គតាទិ ការេល គត្តទិ ឋានេ សេ យឃា សហ សេយតោ សយាគតោ យា អហុ យា កចទ្យតិ សម្ពន្ធោ.

១៦៥. ពហុស្សុតោតិ បរិយត្តិបដិវេធធរេន ទុចិធេន ពហុស្សុតោ ច បុក្កលោ. សេធាទីតិ សេធាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតោ ច. សីលេសុ សុសមាហិតោតិ ចតុបរិសុទ្ធិសីលមក្កសយយុត្តសីលអដ្ឋង្គុបេតធនសីលាឌីសុ សុដ្ឋុ អាហិតោ ឋបិតចិត្តោ ច. វេទតោសយធាតុយុត្តោតិ

ចិត្តស្ស ឧគ្គឹកាចយត្យស្ទោ ច បុក្គលោ អបិ យុគ្គតិ តិដ្ឋតុ ឧចទ្នេបិ បុក្គលោ យញ្ហាយុគ្គតិ និទនិ អបិ តិដ្ឋតូតិ អត្ថោ។

ឲ៩លិ។ អត្ថតោ លទ្ធផលិតិសំសំ ចត្វា តត្ថេញ្ញា តិរយារេឌត្តោ តំ ទេចា ចកាយិ កន្តត្តោតិអាឌិយាហ។ តំ ឞុចិត្តេញ្ញាយ្យោយេច។

ឲ៩ប័-ង័។ ឃយហត្ថិ ឃំ អស្សុឌិត្តេទ្ទ អហំ បធយំ អាឌិយិញ្ញិស្វា ទេសាតាបត្តិយក្គបដិលិទេកត សក្កាឃនិដ្ឋាឌិតំ កិលេសាតំ បហិតត្វា ចិយលោ យលទហិតោ អហុំ អតោហាសិ, ទេសា អស្សុឌិត្តេទា ទេយ យញ្ហាអាចទិយោ លោកៀត្តទេឆម្មសិក្ខាបកោ អហុំ។ អហំ តស្ស សចតាយ អត្យសាសនេតត អង្គ ឆម្មសេតាបតិ អហុំ។ សត្ថត្តួ សត្ថេសុ ក្យលោសុ បិទយិ បត្តោ បទិយោយាសាតំ បត្តោ អតាសចោ តិក្កិលេសោ ចិហទាយិ។

ឲ៩លិ០។ អត្ថតោ អាចទិយេ សការចំ ឌស្សេត្តោ យោ ទេ អាចទិយោតិអាឌិយាហ។ យោ អស្សុឌិ តាយ ទេឆទោ សត្ថុ សាចកោ ទេ យញ្ហា អាចទិយោ អាសិ អតោហាសិ, ទេសា ទេឆទោ ឃស្សុំ ឌិសាយំ ឃស្វិ ឌិសាកាទេក ចសតិ, អហំ តំ ឌិសាកាកំ ក្ខ្សឹសយិញ្ញឹឞុបទិកាទេក កទាយឹតិ សម្ពន្ធោ។

ឲ៩លិ១។ តោតា អត្ថតោ ផាតត្តទប្បត្តិកាចំ ឌស្សេត្តោ យយ កយ្កត្តិអាឌិយាហ។ កោតយោ កកចា សញ្ញបុក្កចោ សញ្ញក្យលកោត្យ សត្ថញ្ញាតញ្ញាទេលាត យយ បុទេត្ត កតកយ្ញំ សទិត្វាត ខាត្វា កិក្លុសញ្ញយញ្ញោតិសិទេត្ត អក្កដ្ឋាទេត អក្កសាចកដ្ឋាទេត យំ ធទេបសឹតិ សម្ពន្ធោ។

ឲ៩លិ៣។ អត្ថបដិសម្ភិទា, ឆម្មបដិសម្ភិទា, តិរុត្តិបដិសម្ភិទា, បដិកាតបដិសម្ភិទាតិ ឌ្ហយា ចតស្សោ បដិសម្ភិទា ច, តាសំ ទេកទោ បដិសម្ភិទាយក្គេ (បដិ។ យ។ ១។លិ៩; ចិក។ លិ១ប័) ចុត្តោយេច។ ចត្យយក្គចត្យផលចសេត ចា ទ្វបិទ្វបឝាតចសេត ចា អដ្ឋ ចិទេយាក្ខា សំសាទចិយុច្ចតឆម្មា ច ឌ្ហង្គិចិឆាឌយោ ៧ អកិញ្ញាយោ ច សច្ឆិកតា បច្ចក្ខ កតា។ កតំ ត្យទ្ធស្ស សាសតត្តិ ត្យទ្ធស្ស អត្យសិដ្ឋិ ឌ្វចាឌសង្គាតំ សាសតំ កតំ អទហត្តយក្គឆាទេលាត តិប្បាឌិតត្តិ អត្ថោ។

ឌ្ហត្តិ ឞុចត្តិ ឧត្ត ឌ្ហត្តិត្តិ តិឌស្សតេត្ត តិបិទេតា, ឌ្ហយិតា បការទេតាតិ អត្ថោ។ ទេតត សកលសាទិបុត្តាបឌាតំ តិឌស្សេតិ។ ឞុចត្តិ បចស្ទ្ធទេលា តិបិទេតា។ អាយស្មាតិ កទ្យការចាឝិចចតំ។ សាទិបុត្តោតិ យាត្យ តាយចសេត កតតាយទេឆយ្យា ទេឆទោ។ ឌ្ហយា កាថាយោតិ ឌ្ហយា សកលិ សាទិបុត្តត្តេទាបឌាតកាថាយោ អកាសិ កទេឆសិ។ ឌ្ហតិសន្តោ បទិសយាបតត្តេ តិបិទេតា, សកលំ សាទិបុត្តាបឌាតំ តិដ្ឋិតត្តិ អត្ថោ។

សាទិបុត្តត្តេទអបឌាតចណ្ណតា សយត្តា។

ឲ-ឲ។ យហាទេយាក្គល្លាតត្តេទអបឌាតចណ្ណតា

អតោយឌស្សឹកកចាត្យាឌិកំ អាយស្មតោ ទេយាក្គល្លាតត្តេទស្ស អបឌាតំ។ អយម្បា ទេឆទោ បុទិយត្យទ្ធេសុ កតាឌិការោ តត្ត តត្ត កទេច

ចិចង្គុបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខុបចិតេត្តា អេតាយឥស្សិស្ស ហកចេតា កាលេតិអាគិ សារិបុត្តតេត្តរស្ស ឆយុសេតាបតិតេតា ចត្តុយិប្រក្ខុត្តសេយច៓ តេឆេរា ហិ បត្ថាឌិតគិចសេតា បង្គាយ សត្តសេយ គិចសេ យកឆេរេង្គុ កល្លចាលកាយកំ ក្ខុបតិស្សាយ សយណឆយុំ កេរាសេត្តា ឆិតយិនេង្គ ឌ្រក្កយតេត្ត សត្តារា “សេយាក្កល្លាត, យា ត្យុសេត្ថា តច ចាឃាសេយា”តិអាគិតា សំសេចឌិតេតា ឆិតយិង្គុ ចិតេតាឥត្តា ហកចតា ចុក្ខុយាតំ ឆាត្យុកយុង្គុាតំ ស្យុលាសេត្តា ៧ច ចិបស្សតាបជិបិជិឃា ក្ខុបរិយក្កត្តឃំ អឆិកត្តា អក្កុថលក្ខុសេណ សាចកឥាលាស្ស យត្តុកំ បិបុហិ៓

១៧៥៌ ៧ចំ ទុតិឃសាចកកាចំ បត្វា អាឃម្ពា យហាសេយាក្កល្លាតសេត្តរា អត្តសេតា បុត្តាកយុំ សរិត្វា សេរាយតស្សចសេត បុត្តាចរិឃំ អបឥាតំ បកាសេសេត្តា អេតាយឥស្សឹ ហកចាតិអាគិយាហ៓ តត្តុ ត ឌ្រយំ អលិយកំ ឥស្សតំ បស្សតំ អស្សាតិ អេតាយឥស្សឹ៓ តស្ស ហិ ក្ខុត្តិសយហាបុរិសលក្ខុលាបជិយល្ហិតសរិសេត្តា សកលំ គិចសំ សកលំ យាសំ សកលំ សំចង្គុំ សំចង្គុសេតសហស្សយិ បស្សត្តាតំ សេឥចយតុស្សាតំ អតិត្តិកទំ ឥស្សតត្តិ, អេតាយំ អលិយកំ តិត្តាតំ ឥស្សតសិសេលិតិ ចា “អេតាយឥស្សឹ”តិ លង្ខុតាសេយា កាក្យចត្តតាឌឹហិ កាសេលាហិ ហកចា៓ សេលិកសេឥសេង្គុាតិ សកលសត្តសេលិកស្ស សេឥសេង្គុា បឆាសេតា៓ អាសហសគិសត្តា អាសសេហា, តរាតំ អាសសេហា តរាសសេហា៓ សេរា សេលិកសេឥសេង្គុា តរាសសេហា អេតាយឥស្សឹ ហកចា សេឥចសង្ឃប្បរក្ខុសេតា សេឥចសយុសេហហិ បរិចារិសេតា៓ ហិយចត្តុយិប្រចិហាសិតិ សយ្បសេត្តា៓

១៧៦៓ ឃឥា ទុតិឃសាចកកាចាឃ ទុតិឃចាសេរ បត្វាតំ អកាសិ, តឥា តាសេយត ចរុសេណា តាយ អហំ តាកោរាឌា ហុត្វា តិត្តាសេត្វា អសេហាសិត្តិ អសេត្វា៓ សេតត ចុត្តិ – “ចរុសេណា តាយ តាសេយត, តាកោរាឌា អហំ តឥា”តិ៓ កាយទុបឹតិ ឃឌិត្តិតកាយតិយុាតសិសេលិ៓ ចិក្យុត្តាឃឹតិ ចិចិឆំ ព្ទង្គុចិក្យុត្តាតំ កសេរាយិ៓ យសេហាឆឌិតិចាសហត្តិ យសេឡារិកា តាកា, គុយិកតា តាកា, បត្តាតង្គុា តាកា, កក្កាចសេហឃ្យា តាកា, សាយុង្គុកា តាកាតិ ព្ទសេយសំ តាកាតំ អត្តសេរ សាយុង្គុកតាសេកា អហំ យសេហាឆឌិយិប្រយុសេង្គុ តិចាសិ, ចាសំ កសេប្យសិត្តិ អសេត្វា៓

១៧៧៓ សង្គុហិឃំ កហំ ហិត្វាតិ តិក្ខុបរិចារគុតំ សកបរិចារំ តាកសយុហំ ហិត្វា ចិតា ហុត្វា ៓ ត្យុរិឃំ បង្គុសេបសហត្តិ អហំ ត្យុរិឃំ បង្គុសេបសិ, ចឌ្ឍាសេបសិត្តិ អសេត្វា៓ សយុង្គុ បរិចារសេត្វាតិ អេតាយឥស្សិសយុង្គុ សយត្តសេតា សេសចយាតា អង្គុរា តាកយាលាចិកា ចាសេឥសុំ គិត្តាចាសេឥហិ កឹតា ចាក្យាឌឹហិ ចាសេឥសុំ លង្ខុាតុក្ខុបសេតា ចឌ្ឍសុំ តឥាតិ អសេត្វា៓

១៧៨៓ចឌ្ឍយាសេតសុ ត្យុសេរសុតិ យតុស្សតាកត្យុរិឃសុ បញ្ញាក្កិសេកសុ ចឌ្ឍយាសេតសុ ៓ សេឥចា ត្យុរាតិ ចឌ្ឍឃុត្តិ ចាត្យុយហារាឌិកា សេឥចា គិត្តាត្យុរិឃាតិ ចឌ្ឍិសុ ចាសេឥសុត្តិ អសេត្វា៓ ក្ខុកិត្តុ សង្គុំ សុត្វាតាតិ ក្ខុកិត្តុ សេឥចយតុស្សាតំ តេកិសង្គុំ សុត្វា៓ តិសេលិកកុសយាសេតាបិ ត្យុសេង្គុា សយុត្យុង្គុភ ឌាតាតិ ស្យុលាតីតិ អសេត្វា៓

១៧៩៓តិយសេត្តតាត សយុង្គុត្តិ សសាចកសង្ឃយុង្គុ ឋាតតាឃ តិយសេត្តតា បរិចារសេត្វា៓ សកហចតត្តិ អត្តសេតា តាកហចតំ ក្ខុបិកយិ៓ កត្តា ច អាសតំ បញ្ញាសេបត្វាតាតិ ទត្តិង្គុាតគិចាង្គុាតកុជិយល្ហបសឃតតិសិឥតង្គុាតាតិ បញ្ញាសេបត្វា សសេត្តាតិ អសេត្វា៓ កាលយាសេរាចឃិ អហត្តិ ៧ចំ កតបុត្តាចិឆាសេតា អហំ “កាសេលិ, ហសេត្ត, តិត្តុតំ ហត្ត”ត្តិ កាលំ អាសេរាចឃិ ចិត្តាសេបសិ៓

១៩០. គិលានបច្ចយហេស្សតីតិ តទា សោ កាចា អរហត្តបហេស្សតិ បរិចុតោ លោកាយតោ បន្ថា ជីវា ឧបកាសន្តោ សេ កចតំ ឧបាកមិ បមុត្តាតិ អត្ថោ។

១៩១. អត្តនោ កតំ បដិច្ច កតញ្ញូ កោដភាកាវំ ជនេស្សន្តោ ឧបដិច្ច មហាថេរត្ថិអាទិមាហ។ តំ សុចិន្ណាយមេវ។

១៩២. ឧក្កាកកុលសម្ភវោតិ ឧក្កាករញ្ញោ បរម្បរាគតរាជកុលេ ឧប្បន្នោ សកលជម្ពុទីបេ បាកដរាជកុលេ ឧប្បន្នោ វា កោរព្យត កោរព្យចវេសត កោតមោ នាម សត្ថា មនុស្សលោកេ ភវិស្សតិ។

១៩៩. សោ បន្ធា បព្ពជិត្វាតិ សោ នាគរាជា បន្ធា បន្ធិមកវេ កុសលម្ពុលេត បុញ្ញសម្ភាវេត ចោទិតោ ឧបេច្ចាទិតោ សាសនេ បព្ពជិត្វា កោតមស្ស កវេតោ ទុតិយោ អគ្គសាវកោ ហេស្សតីតិ ញាណេហិ ការាសិ។

១៩៥. អារទ្ធវីរិយោតិ ឋានគតិសង្ខាតេសុ ពាហិរាបទេសុ វីរិយំ វា។ បហិតត្តោតិ និព្ពានេ បេសិតចិត្តោ។ ពាហិរា បាទេ និបាតោតិ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ឥទ្ធិមន្តានំ យទិទំ មហាមោគ្គល្លានោ”តិ (អ॰ និ॰ ១.១៩០, ២០០)
អធិដ្ឋានិទ្ធិចិកុព្ពនិទ្ធិកម្មចិបាកជិទ្ធិអាទីសុ បារមិំ បរិយោសាបេត្វា ករោតា បវេត្តា។ សព្ពាសវេចតិ អា សមន្តតោ សចកតោ បចត្តតោ “អាសវា”តិ លទ្ធនាមេ កាមភវទិដ្ឋិអវិជ្ជាសវេ សព្ពេ បរិញ្ញាយ សមត្តតោ អញ្ញាយ ជានិត្វា បជហិត្វា អនាសវោ និក្កិលេសោ។
និព្ពាយិស្សតីតិ កិលេសបរិនិព្ពានេន និព្ពាយិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

២០០. ឯវំ ថេរោ អត្តនោ បុញ្ញវសេន លទ្ធញាណេហិ វត្វា បុន បាបវិបាកំ បកាសេន្តោ បាបមិត្តោបនិស្សាយាតិអាទិមាហ។ តត្ថ
បាបមិត្តេ បាបកេ លាមកេ មិត្តេ ឧបនិស្សាយ និស្សយេ កត្វា តេហិ សំសគ្គោ ហុត្វាតិ អត្ថោ។

តត្រាយមនុបុព្ពី កថា – ឯកស្មិំ សមយេ តិត្ថិយា សន្និបតិត្វា មន្តយុំ – “ជានាថាវុសោ, កេន ការណេន សមណស្ស គោតមស្ស
លាភសក្ការោ មហា ហុត្វា និព្ពត្តោ”តិ? “ន ជានាម”។ “តុម្ហេ បន ន ជានាថា”តិ? “អាម, ជានាម” – មោគ្គល្លានំ នាម ឯកំ ភិក្ខុំ និស្សាយ
ឧប្បន្នោ។ សោ ហិ ទេវលោកំ គន្ត្វា ទេវតាហិ កតកម្មំ បុច្ឆិត្វា អាគន្ត្វា មនុស្សានំ កថេសិ – “ឥទំ នាម កត្វា ឯវរូបំ សម្បត្តិំ លភន្តី”តិ។
និរយេ និព្ពត្តានម្បិ កម្មំ បុច្ឆិត្វា អាគន្ត្វា មនុស្សានំ កថេសិ – “ឥទំ នាម កត្វា ឯវរូបំ ទុក្ខំ អនុភវន្តី”តិ។ មនុស្សា តស្ស កថំ សុត្វា មហន្តំ
លាភសក្ការំ អភិហរន្តិ។ សចេ តំ មារេតុំ សក្ខិស្សាម, សោ លាភសក្ការោ អម្ហាកំ និព្ពត្តិស្សតិ, អត្ថេសោ ឧបាយោតិ សព្ពេ ឯកច្ឆន្ទា ហុត្វា
“យំកិញ្ចិ កត្វា តំ មារេស្សាមា”តិ អត្តនោ ឧបដ្ឋាកេ សមាទបេត្វា កហាបណសហស្សំ លភិត្វា បុរិសឃាតកេ ចោរេ បក្កោសាបេត្វា
“មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ នាម សមណស្ស គោតមស្ស សាវកោ កាឡសិលាយំ វសតិ, តុម្ហេ តត្ថ គន្ត្វា តំ មារេថា”តិ តេសំ តំ សហស្សំ
អទំសុ។ ចោរា ធនលោភេន សម្បដិច្ឆិត្វា “ថេរំ មារេស្សាមា”តិ គន្ត្វា តស្ស វសនដ្ឋានំ បរិវារេសុំ។ ថេរោ តេហិ បរិក្ខិត្តភាវំ ញត្វា
កុញ្ចិកច្ឆិទ្ទេន និក្ខមិត្វា បក្កាមិ។ ចោរា តំ ទិវសំ ថេរំ អទិស្វា បុនេកទិវសំ តស្ស វសនដ្ឋានំ បរិក្ខិបិំសុ។ ថេរោ ញត្វា កណ្ណិកាមណ្ឌលំ

ភិន្ទិត្វា អាកាសំ បក្ខន្ទិ។ ឯវំ តេ បឋមមាសេបិ, មជ្ឈិមមាសេបិ ថេរំ គហេតុំ នាសក្ខិំសុ។ បច្ឆិមមាសេ បន សម្បត្តេ ថេរោ អត្តនា កតកម្មស្ស អាកឌ្ឍនភាវំ ញត្វា ន អបគច្ឆិ។ ចោរា តំ បហរន្តា តណ្ឌុលកណមត្តានិ អដ្ឋីនិ ករោន្តា ភិន្ទិំសុ។ អថ នំ “មតោ”តិ សញ្ញាយ ឯកស្មិំ គុម្ពបិដ្ឋេ ខិបិត្វា បក្កមិំសុ។

ថេរោ , “សត្ថារំ បស្សិត្វាវ បរិនិព្ពាយិស្សាមី”តិ អត្តភាវំ ឈានវេឋនេន វេឋេត្វា ថិរំ កត្វា អាកាសេន សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា “ភន្តេ, បរិនិព្ពាយិស្សាមី”តិ អាហ។ “បរិនិព្ពាយិស្សសិ, មោគ្គល្លានា”តិ? “អាម, ភន្តេ”តិ។ “កត្ថ គន្ត្វា បរិនិព្ពាយិស្សសី”តិ? “កាឡសិលាបទេសំ, ភន្តេ”តិ។ “តេន ហិ, មោគ្គល្លាន, មយ្ហំ ធម្មំ កថេត្វា យាហិ។ តាទិសស្ស ហិ មេ សាវកស្ស ន ទានិ ទស្សនំ អត្ថី”តិ។ សោ “ឯវំ ករិស្សាមិ, ភន្តេ”តិ សត្ថារំ វន្ទិត្វា អាកាសំ ឧប្បតិត្វា សារិបុត្តត្ថេរោ វិយ បរិនិព្ពានទិវសេ នានប្បការា ឥទ្ធិយោ កត្វា ធម្មំ កថេត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា កាឡសិលាអដវិំ គន្ត្វា បរិនិព្ពាយិ។ “ថេរំ កិរ ចោរា មារេសុ”ន្តិ អយំ កថា សកលជម្ពុទីបេ បត្ថរិ។

រាជា អជាតសត្តុ ចោរេ បរិយេសនត្ថាយ ចរបុរិសេ បយោជេសិ។ តេសុ ចោរេសុ សុរាបានេ សុរំ បិវន្តេសុ ឯកោ ឯកស្ស បិដ្ឋិំ បហរិត្វា បាតេសិ។ សោ តំ សន្តជ្ជេន្តោ “អម្ភោ ទុព្ពិនីត ត្វំ, កស្មា មេ បិដ្ឋិំ បហរិត្វា បាតេសិ, កិំ បន, អរេ ទុដ្ឋចោរ, តយា មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ បឋមំ បហតោ”តិ អាហ។ “កិំ បន ត្វំ មយា បឋមំ បហតភាវំ ន ជានាសី”តិ? ឯវំ ឯតេសំ “មយា បហតោ, មយា បហតោ”តិ វទន្តានំ សុត្វា តេ ចរបុរិសា សព្វេ តេ ចោរេ គហេត្វា រញ្ញោ អារោចេសុំ។ រាជា តេ ចោរេ បក្កោសាបេត្វា បុច្ឆិ – “តុម្ហេហិ ថេរោ មារិតោ”តិ? “អាម, ទេវា”តិ។ “កេហិ តុម្ហេ ឧយ្យោជិតា”តិ? “នគ្គសមណេហិ, ទេវា”តិ។ រាជា បញ្ចសតេ នគ្គសមណេ គាហាបេត្វា បញ្ចសតេហិ ចោរេហិ សទ្ធិំ រាជង្គណេ នាភិប្បមាណេសុ អាវាដេសុ និខណាបេត្វា បលាលេហិ បដិច្ឆាទេត្វា អគ្គិំ ទាបេសិ។ អថ នេ ឈាមភាវំ ជានិត្វា អយនង្គលេហិ កសាបេត្វា សព្វេ ខណ្ឌាខណ្ឌំ ការាបេសិ។ តទា ភិក្ខូ ធម្មសភាយំ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ – “មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ អត្តនោ អននុរូបមេវ មរណំ បត្តោ”តិ។ សត្ថា អាគន្ត្វា “កាយ នុត្ថ, ភិក្ខវេ, ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា”តិ បុច្ឆិត្វា “ឥមាយ នាម, ភន្តេ”តិ វុត្តេ “មោគ្គល្លានស្ស, ភិក្ខវេ, ឥមស្សេវ អត្តភាវស្ស អននុរូបំ មរណំ, បុព្វេ បន តេន កតកម្មស្ស អនុរូបមេវា”តិ វត្វា “កិំ បនស្ស, ភន្តេ, បុព្វកម្ម”ន្តិ បុដ្ឋោ តំ វិត្ថារេន្តោ កថេសិ។

អតីតេ, ភិក្ខវេ, ពារាណសិវាសី ឯកោ កុលបុត្តោ សយមេវ កោដ្ដនបចនាទីនិ ករោន្តោ មាតាបិតរោ បដិជគ្គិ។ អថស្ស មាតាបិតរោ “តាត, ត្វំ ឯកកោវ គេហេ ច អរញ្ញេ ច កម្មំ ករោន្តោ កិលមសិ, ឯកំ តេ កុមារិកំ អានេស្សាមា”តិ វត្វា “អម្មតាតា, យាវ តុម្ហេ ជីវថ, តាវ វោ សហត្ថា ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ តេន បដិក្ខិត្តាបិ បុនប្បុនំ យាចិត្វា កុមារិកំ អានេសុំ។ សា កតិបាហមេវ តេ ឧបដ្ឋហិត្វា បច្ឆា តេសំ ទស្សនម្បិ អនិច្ឆន្តី – “ន សក្កា តវ មាតាបិតូហិ សទ្ធិំ ឯកដ្ឋានេ វសិតុ”ន្តិ ឧជ្ឈាយិត្វា តស្មិំ អត្តនោ កថំ អគ្គណ្ហន្តេ តស្ស ពហិគតកាលេ វាកចីរចោឡកានិ ច យាគុផេណកេ ច គហេត្វា តត្ថ តត្ថ អាកិរិត្វា តេនាគន្ត្វា “កិំ ឥទ”ន្តិ បុដ្ឋា “ឥមេសំ អន្ធមហល្លកានំ ឯតំ កម្មំ, សព្វំ គេហំ កិលិន្នំ ករោន្តា ចរន្តិ, ន សក្កា ឯតេហិ សទ្ធិំ ឯកដ្ឋានេ វសិតុ”ន្តិ ឯវំ តាយ បុនប្បុនំ កថិយមានាយ ឯវរូបោបិ បូរិតបារមី សត្តោ មាតាបិតូហិ សទ្ធិំ ភិជ្ជិ។ សោ “ហោតុ, ជានិស្សាមិ នេសំ កត្តព្ពកម្ម”ន្តិ តេ ភោជេត្វា “អម្មតាតា, អសុកដ្ឋានេ នាម តុម្ហាកំ ញាតកា អាគមនំ បច្ចាសីសន្តិ, តត្ថ គមិស្សាមា”តិ តេ យានកំ អារោបេត្វា អាទាយ គច្ឆន្តោ

ᩋᨭᩅᩥᨾᨩ᩠ᨫᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ “ᨲᩣᨲ, ᩁᩈ᩠ᨾᩥᨿᩮᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᨳ, ᨣᩮᩣᨱᩣ ᨸᨲᩮᩣᨴᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨣᨾᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᨧᩮᩣᩁᩣ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩉᩴ ᩒᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩁᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨸᩥᨲᩩ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᩁᩈ᩠ᨾᩥᨿᩮᩣ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩮᩣᩁᩣᨶᩴ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᩈᨴ᩠ᨴᨾᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ “ᨧᩮᩣᩁᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ”ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ “ᨲᩣᨲ, ᨧᩮᩣᩁᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ, ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩣ ᨾᨿᩴ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ ᩁᨠ᩠ᨡᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᩅᩥᩁᩅᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨧᩮᩣᩁᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭᩅᩥᨿᩴ ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᨣᨾᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩍᨴᩴ ᨲᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩮᨠᩅᩔᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᩅ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᩅᩈᩮᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩈᨲᩮ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨬ᩠ᨧᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩁᨱᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᩁᩪᨸᨾᩮᩅ ᨾᩁᨱᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨧᩮᩣᩁᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩈᨲᩣᨶᩥᨸᩥ ᨾᨾ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨴᩩᨭ᩠ᨮᩴ ᨴᩪᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᨶᩩᩁᩪᨸᨾᩮᩅ ᨾᩁᨱᩴ ᩃᨽᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨴᩩᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᩉᩥ ᨸᨴᩩᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩈᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩋᨶᨿᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥᨿᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᩋᨶᩩᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨥᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨾᩣ ᨣᩣᨳᩣ ᩋᨽᩣᩈᩥ –

“ᨿᩮᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᨶ ᩋᨴᨱ᩠ᨯᩮᩈᩩ, ᩋᨸ᩠ᨸᨴᩩᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᨴᩩᩔᨲᩥ;

ᨴᩈᨶ᩠ᨶᨾᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᨡᩥᨸ᩠ᨸᨾᩮᩅ ᨶᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

“ᩅᩮᨴᨶᩴ ᨹᩁᩩᩈᩴ ᨩᩣᨶᩥᩴ, ᩈᩁᩦᩁᩔ ᨧ ᨽᩮᨴᨶᩴ;

ᨣᩁᩩᨠᩴ ᩅᩣᨸᩥ ᩋᩣᨻᩣᨵᩴ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᩮᨸᩴ ᨧ ᨸᩣᨸᩩᨱᩮ᪨

“ᩁᩣᨩᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨣ᩠ᨣᩴ, ᩋᨻ᩠ᨽᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨧ ᨴᩣᩁᩩᨱᩴ;

ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨧ ᨬᩣᨲᩦᨶᩴ, ᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᨧ ᨸᨽᩘ᩠ᨣᩩᨶᩴ᪨

“ᩋᨳᩅᩔ ᩋᨣᩣᩁᩣᨶᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨯᩉᨲᩥ ᨸᩣᩅᨠᩮᩣ;

ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ, ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩈᩮᩣᨸᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪑᪓᪗-᪑᪔᪐);

᪑᪔᪑᪨ ᨸᨵᩣᨶᨠᨾ᩠ᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾᩣᨵᩥᨠᩣᩁᨠᩣᩁᨠᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨵᩥᨠᩣᩁᨠᩣᨿ ᩁᨲᩮᩣ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨶᩮᩣ ᨧ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩈᨠᩃᨠᩥᩃᩮᩈᩮ, ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨶᩣᩈᩅᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

៣៩២។ ញាតិ អត្តនោ បុញ្ញសម្ភារវសេន បុព្ពចរិតស្ស ផលំ ទស្សេត្វា ទេវេហិបិ សុកម្មន្តិអាទិមាហ។

តត្រាយមនុបុព្ពិកថា – ពុទ្ធេន ចោទិតោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធេន ចោទិតោ ឧយ្យោជិតោ។ ភិក្ខុសង្ឃស្ស បេក្ខតោតិ មហតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស បស្សន្តស្ស។ មិគារមាតុបាសាទំ, បាទង្គុដ្ឋេន កម្បយីតិ បុព្ពារាមេ វិសាខាយ មហាឧបាសិកាយ ការិតំ សហស្សគព្ភបដិមណ្ឌិតំ មហាបាសាទំ អត្តនោ បាទង្គុដ្ឋេន កម្បេសិ។ ឯកស្មិញ្ហិ សមយេ បុព្ពារាមេ យថាវុត្តបាសាទេ ភគវតិ វិហរន្តេ សម្ពហុលា នវកតរា ភិក្ខូ ឧបរិបាសាទេ និសិន្នា សត្ថារម្បិ អចិន្តេត្វា តិរច្ឆានកថំ កថេតុមារទ្ធា។ តំ សុត្វា ភគវា តេ សំវេជេត្វា អត្តនោ ធម្មទេសនាយ ភាជនភូតេ កាតុកាមោ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរំ អាមន្តេសិ – “បស្សសិ ត្វំ, មោគ្គល្លាន, នវេ ភិក្ខូ តិរច្ឆានកថានុយុត្តេ”តិ តំ សុត្វា ថេរោ សត្ថុ អជ្ឈាសយំ ញត្វា អភិញ្ញាបាទកំ អាបោកសិណារម្មណំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ “បាសាទស្ស បតិដ្ឋិតោកាសំ ឧទកំ ហោតូ”តិ អធិដ្ឋាយ បាសាទមត្ថកេ ថុបិកំ បាទង្គុដ្ឋេន បហរិ, បាសាទោ ឱណមិត្វា ឯកេន បស្សេន អដ្ឋាសិ។ បុនបិ បហរិ, អបរេនបិ បស្សេន អដ្ឋាសិ។ តេ ភិក្ខូ ភីតា សំវិគ្គា បាសាទស្ស បតនភយេន តតោ និក្ខមិត្វា ភគវតោ សមីបេ អដ្ឋំសុ។ សត្ថា តេសំ អជ្ឈាសយំ ឱលោកេត្វា ធម្មំ ទេសេសិ។ តំ សុត្វា តេសុ កេចិ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិំសុ, កេចិ សកទាគាមិផលេ, កេចិ អនាគាមិផលេ, កេចិ អរហត្តផលេ បតិដ្ឋហិំសុ។ ស្វាយមត្ថោ បាសាទកម្បនសុត្តេន ទីបេតព្វោ។

វេជយន្តបាសាទន្តិ យោ វេជយន្តបាសាទោ តាវតិំសភវនេ យោជនសហស្សុព្ពេធោ អនេកសហស្សនិយ្យូហកូដាគារបដិមណ្ឌិតោ ទេវាសុរសង្គាមេ អសុរេ ជិនិត្វា សក្កេ ទេវានមិន្ទេ នគរមជ្ឈេ ឋិតេ ឧដ្ឋិតោ វិជយន្តេន និដ្ឋិតត្តា “វេជយន្តោ”តិ លទ្ធនាមោ បាសាទោ, តំ សន្ធាយាហ – “វេជយន្តបាសាទ”ន្តិ, តម្បិ អយំ ថេរោ បាទង្គុដ្ឋេន កម្បេតិ។ ឯកស្មិញ្ហិ សមយេ ភគវន្តំ បុព្ពារាមេ វិហរន្តំ សក្កោ ទេវរាជា ឧបសង្កមិត្វា តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិំ បុច្ឆិ។ តស្ស ភគវា វិស្សជ្ជេសិ។ សោ តំ សុត្វា អត្តមនោ បមុទិតោ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា អត្តនោ ទេវលោកមេវ គតោ។ អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឯវំ ចិន្តេសិ – “អយំ សក្កោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវរូបំ គម្ភីរនិព្ពានបដិសំយុត្តំ បញ្ហំ បុច្ឆិ, ភគវតា ច បញ្ហេ វិស្សជ្ជិតេ, កិំ នុ ខោ ជានិត្វា គតោ, ឧទាហុ អជានិត្វា។ យំនូនាហំ ទេវលោកំ គន្ត្វា តមត្ថំ ជានេយ្យ”ន្តិ? សោ តាវទេវ តាវតិំសភវនំ គន្ត្វា សក្កំ ទេវានមិន្ទំ តមត្ថំ បុច្ឆិ។ សក្កោ ទិព្ពសម្បត្តិយា បមត្តោ ហុត្វា វិក្ខេបំ អកាសិ។ ថេរោ តស្ស សំវេគជននត្ថំ វេជយន្តបាសាទំ បាទង្គុដ្ឋេន កម្បេសិ។ តេន វុត្តំ –

“យោ វេជយន្តបាសាទំ, បាទង្គុដ្ឋេន កម្បយិ;

ឥទ្ធិពលេនុបត្ថទ្ធោ, សំវេជេសិ ច ទេវតា”តិ។ (ម។ និ។ ១។៥១៣);

អយំ បនេត្ថ – ចូឡតណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិសុត្តេន (ម។ និ។ ១។៣៩០ អាទយោ) ទីបេតព្វោ។ កម្បិតាការោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេវ។ “សក្កំ សោ បរិបុច្ឆតី”តិ (ម។ និ។ ១។៥១៣) យថាវុត្តមេវ ថេរស្ស តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិបុច្ឆំ សន្ធាយ វុត្តំ។ តេនាហ – “អបិ វាសវ, ជានាសិ,

ᨲᨱ᩠ᩉᨠ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ? ᨲᩔ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᨳᩮᩁᩮᨶ ᨸᩣᩈᩣᨴᨠᨾ᩠ᨸᨶᩮ ᨠᨲᩮ ᩈᩴᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᨴᨿᩮᨶ ᨸᨾᩣᨴᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᩉᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨴᩮᩈᩥᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶᩮᩅ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨲᨴᩣ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᨸᨬ᩠ᩉᩣᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨿᨳᩣᨲᨳ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪅᪁᪃)᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩮᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩴ ᨴᩮᩅᩁᩣᨩᩴ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨴᩮᩈᩥᨲᩣᨿ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᨦ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨠᨳᩥᨲᨽᩣᩅᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᩋᨲᩦᨲᨲ᩠ᨳᩮ ᩉᩥ ᩍᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᨸᩥ ᩅᩣᩈᩅ, ᨩᩣᨶᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨸᩥ ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ, ᨠᩥᩴ ᨩᩣᨶᩣᩈᩥ? ᨲᨱ᩠ᩉᨠ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪅᪁᪃) ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᨦ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᨴᩮᩈᩥᨲᩣ, ᨲᩣ “ᨠᩥᩴ ᨩᩣᨶᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᨠ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᨦ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩩᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᩣᨽᩥᨲᩮᩣ ᩈᨽᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪅᪁᪃) ᩈᩩᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿ ᩈᨽᩣᨿ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᩩᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨽᩣ, ᨶ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩮ᪨ ᩈᩩᨵᨾ᩠ᨾᩣᩈᨽᩣᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ “ᩋᨩ᩠ᨩᩣᨸᩥ ᨲᩮ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨿᩣ ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨸᩩᩁᩮ ᩋᩉᩩ”ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩍᨵᩣᨣᨾᨶᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨿᩣ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨠᩥᩴ ᩋᨩ᩠ᨩᩣᨸᩥ ᩍᨴᩣᨶᩥᨸᩥ ᩈᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨶ ᩅᩥᨣᨲᩣᨲᩥ? ᨸᩔᩈᩥ ᩅᩦᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩴᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᨽᩔᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩦᨲᩥᨸᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᩣᨠᨸ᩠ᨸᩥᨶᨾᩉᩣᨠᩔᨸᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᩣᩅᨠᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩥᨲᩔ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᩈᩣᩅᨠᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩒᨽᩣᩈᩴ ᨸᩔᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩉᩥ ᩈᨾᨿᩮ ᨽᨣᩅᩤ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᩩᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿ ᩈᨽᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᩑᩅᩴᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ, ᨿᩮᩣ ᩍᨵ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩔ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨽᩣᩈᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᩣᨣᨾᨶᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩉ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨶᩮᨶ ᨲᩮᨸᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨽᩣᩈᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩈᨠᩃᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᨽᩣᩈᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ᪨ ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩮᩈᩩ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨧᩮᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨩᩣᨸᩥ ᨲᩮ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᨣᩣᨳᨾᩣᩉ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪇᪅) ᨴᩦᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪇᪆) –

“ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶᩣᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨸᩣᨸᨠᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ‘ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨿᩮᩣ ᩍᨵ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣ’ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩔ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᨸᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨾᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨻᩃᩅᩤ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ , ᨸᩈᩣᩁᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩔ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥ ᩅᩮᩉᩣᩈᩴ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮᨶ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

“ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ ‘ᨠᩉᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ’ᨲᩥ? ᩋᨴ᩠ᨴᩈ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᩈᨠᩮᨶ ᨲᩔ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥ ᩅᩮᩉᩣᩈᩴ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮᨶ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᩴ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨻᩃᩅᩤ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᩈᩣᩁᩥᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩣᩉᩴ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ; ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ

អន្តរហិតោ តស្មិំ ព្រហ្មលោកេ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បុរត្ថិមំ ទិសំ និស្សាយ តស្ស ព្រហ្មុនោ ឧបរិវេហាសំ បល្លង្កេន និសីទិ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា នីចតរំ ភគវតោ។

“អថ ខោ អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស ឯតទហោសិ – ‘កហំ នុ ខោ ភគវា ឯតរហិ វិហរតី’តិ? អទ្ទសា ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ភគវន្តំ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន តស្ស ព្រហ្មុនោ ឧបរិវេហាសំ បល្លង្កេន និសិន្នំ តេជោធាតុំ សមាបន្នំ។ ទិស្វាន សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ…បេ… ឯវមេវ ជេតវនេ អន្តរហិតោ តស្មិំ ព្រហ្មលោកេ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ទក្ខិណំ ទិសំ និស្សាយ តស្ស ព្រហ្មុនោ ឧបរិវេហាសំ បល្លង្កេន និសីទិ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា នីចតរំ ភគវតោ។

“អថ ខោ អាយស្មតោ មហាកប្បិនស្ស ឯតទហោសិ – ‘កហំ នុ ខោ ភគវា ឯតរហិ វិហរតី’តិ? អទ្ទសា ខោ អាយស្មា មហាកប្បិនោ ភគវន្តំ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន តស្ស ព្រហ្មុនោ ឧបរិវេហាសំ បល្លង្កេន និសិន្នំ តេជោធាតុំ សមាបន្នំ។ ទិស្វាន សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ…បេ… ឯវមេវ ជេតវនេ អន្តរហិតោ តស្មិំ ព្រហ្មលោកេ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ អាយស្មា មហាកប្បិនោ បច្ឆិមំ ទិសំ និស្សាយ តស្ស ព្រហ្មុនោ ឧបរិវេហាសំ បល្លង្កេន និសីទិ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា នីចតរំ ភគវតោ។

“អថ ខោ អាយស្មតោ អនុរុទ្ធស្ស ឯតទហោសិ – ‘កហំ នុ ខោ ភគវា ឯតរហិ វិហរតី’តិ? អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ភគវន្តំ ទិព្ពេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន តស្ស ព្រហ្មុនោ ឧបរិវេហាសំ បល្លង្កេន និសិន្នំ តេជោធាតុំ សមាបន្នំ។ ទិស្វាន សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ…បេ… ឯវមេវ ជេតវនេ អន្តរហិតោ តស្មិំ ព្រហ្មលោកេ បាតុរហោសិ។ អថ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ឧត្តរំ ទិសំ និស្សាយ តស្ស ព្រហ្មុនោ ឧបរិវេហាសំ បល្លង្កេន និសីទិ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា នីចតរំ ភគវតោ”។

អថ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តំ ព្រហ្មានំ គាថាយ អជ្ឈភាសិ –

“អជ្ជាបិ តេ អាវុសោ សា ទិដ្ឋិ, យា តេ ទិដ្ឋិ បុរេ អហុ;

បស្សសិ វីតិវត្តន្តំ, ព្រហ្មលោកេ បភស្សរ”ន្តិ។

“ន មេ មារិស សា ទិដ្ឋិ, យា មេ ទិដ្ឋិ បុរេ អហុ;

បស្សាមិ វីតិវត្តន្តំ, ព្រហ្មលោកេ បភស្សរំ;

ស្វាហំ អជ្ជ កថំ វជ្ជំ, អហំ និច្ចោម្ហិ សស្សតោ”តិ។

“ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມານໍ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ພລວາ ປຸຣິໂສ...ເປ... ເອວເມວ ຕສ຺ມິໍ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ເຊຕວເນ ປາຕຸຣໂຫສິ. ອຖ ໂຂ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ຊໍ ອາມັນ຺ເຕສິ – ‘ເອຫິ ຕ຺ວໍ, ມາຣິສ, ເຍນາຍ຺ສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄ຺ລາໂນ ເຕນຸປສັງ຺ກມ, ອຸປສັງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍ຺ສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄ຺ລານໍ ເອວໍ ວເທຫິ – “ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄ຺ລານ, ອເຎ຺ຎປິ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສາວກາ ເອວໍມຫິທ຺ທິກາ ເອວໍມຫານຸຠາວາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ຠວໍ ໂມຄ຺ຄ຺ລາໂນ ກສ຺ສໂປ ກປ຺ປິໂນ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ”ຕິ? ‘ເອວໍ, ມາຣິສາ’ຕິ ໂຂ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ໂຊ ຕສ຺ສ ພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາ ເຍນາຍ຺ສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄ຺ລາໂນ ເຕນຸປສັງ຺ກມິ, ອຸປສັງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຍ຺ສ຺ມນ຺ຕໍ ມຫາໂມຄ຺ຄ຺ລານໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ, ມາຣິສ ໂມຄ຺ຄ຺ລານ, ອເຎ຺ຎປິ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສາວກາ ເອວໍມຫິທ຺ທິກາ ເອວໍມຫານຸຠາວາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ຠວໍ ໂມຄ຺ຄ຺ລາໂນ ກສ຺ສໂປ ກປ຺ປິໂນ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ’ຕິ ? ອຖ ໂຂ ອາຍ຺ສ຺ມາ ມຫາໂມຄ຺ຄ຺ລາໂນ ຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ຊໍ ຄາຖາຍ ອຌ຺ຌຠາສິ –

“ເຕວິຊ຺ຊາ ອິທ຺ທິປຕ຺ຕາ ຈ, ເຈໂຕປຣິຍາຍໂກວິທາ;

ຂີຓາສວາ ອຣຫນ຺ໂຕ, ພຫູ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາວກາ”ຕິ.

“ອຖ ໂຂ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ໂຊ ອາຍ຺ສ຺ມໂຕ ມຫາໂມຄ຺ຄ຺ລານສ຺ສ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸໂມທິຕ຺ວາ ເຍນ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມາ ເຕນຸປສັງ຺ກມິ, ອຸປສັງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມານໍ ເອຕທໂວຈ – ‘ອາຍ຺ສ຺ມາ ມາຣິສ ມຫາໂມຄ຺ຄ຺ລາໂນ ເອວມາຫ –

“‘ເຕວິຊ຺ຊາ ອິທ຺ທິປຕ຺ຕາ ຈ, ເຈໂຕປຣິຍາຍໂກວິທາ;

ຂີຓາສວາ ອຣຫນ຺ໂຕ, ພຫູ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາວກາ’”ຕິ –

ອິທມໂວຈ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ໂຊ. ອຕ຺ຕມໂນ ຈ ໂສ ພ຺ຣຫ຺ມາ ຕສ຺ສ ພ຺ຣຫ຺ມປາຣິສັຊ຺ຊສ຺ສ ຠາສິຕໍ ອຠິນນ຺ທີຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໑໘໙).

ອິທໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ – “ອຍໍ ຠຄວາ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມປຸຕ຺ເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ”ຕິ.

ມຫາເຕໂຊຕິ (ມ. ນິ. ໑.໓໑໑) ...

[illegible]

ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈ᩠ᩅᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨣᩮᩉᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨳᩣ”ᨲᩥ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨ ᨲᩴᨴᩥᩅᩈᨬ᩠ᨧ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩮ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣᨸᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᨬᩣᨱᨾᩩᨡᩮ ᩋᩣᨸᩣᨳᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ “ᩋᨿᩴ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨬᩣᨱᨾᩩᨡᩮ ᩋᩣᨸᩣᨳᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩁᨱᨣᨾᨶᩔ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩋᨿᩴ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᩁᨲᨶᩮᩈᩩ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨾᩮᩣᨧᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩈ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨽᩣᨲᩣᨿ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᩁᩦᩁᨸᨭᩥᨩᨣ᩠ᨣᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩴ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩉᩥ – ‘ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦ’”ᨲᩥ᪨ ᨲᩴᨴᩥᩅᩈᨬ᩠ᨧ ᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣᨸᨶᨶ᩠ᨴᩔ ᩋᩣᨸᩣᨶᨽᩪᨾᩥᩴ ᩈᨩ᩠ᨩᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩁᨲᨶᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᩮᨲᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨵᩣᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨲᩥᩅᩥᨵᨶᩣᨭᨠᩮᩉᩥ ᨧᩮᩅ ᨶᩣᨣᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨧ ᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨽᩣᨩᨶᩮᩈᩩ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᩋᨶ᩠ᨶᨸᩣᨶᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᨸᩔᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᩅᩥᨾᩣᨶᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮᨶᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩣᨽᩥᨾᩩᨡᩮᩣ ᨸᩣᨿᩣᩈᩥ᪨

ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣᨸᨶᨶ᩠ᨴᩔ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩔ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨸᩣᨸᨠᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ “ᩍᨾᩮ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᨾᩩᨱ᩠ᨯᨠᩈᨾᨱᨠᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩏᨸᩁᩥᨽᩅᨶᩮᨶ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩣᨶᩴ ᨽᩅᨶᩴ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ, ᨶ ᨴᩣᨶᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨸᩣᨴᨸᩴᩈᩩᩴ ᩒᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᨸᩣᨴᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩅᩥᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨽᩮᩣᨣᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩁᩥ ᨹᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩴ ᩋᩅᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨹᨱᩮᨶ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨴᩔᨶᩴ ᨣᨾᩮᩈᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩴ ᨸᩔᩣᨾᩥ, ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᨸᩁᩥᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᨸᩔᩣᨾᩥ, ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩴ ᨸᩔᩣᨾᩥ, ᩅᩮᨩᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩔᩣᨾᩥ, ᩅᩮᨩᨿᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᩣᩈᩣᨴᩔ ᩏᨸᩁᩥ ᨵᨩᩴ ᨸᩔᩣᨾᩥ᪨ ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩉᩮᨲᩩ ᨠᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨿᩴ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨶᩮᩅ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩴ ᨸᩔᩣᨾᩥ...ᨸᩮ... ᨶ ᩅᩮᨩᨿᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᩣᩈᩣᨴᩔ ᩏᨸᩁᩥ ᨵᨩᩴ ᨸᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩋᨿᩴ, ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃ, ᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣᨸᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨠᩩᨸᩥᨲᩮᩣ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨽᩮᩣᨣᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩁᩥ ᨹᨱᩮᨶ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨴᨾᩮᨾᩥ ᨶᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨶᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩥᨿᩮᩣ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩥ᪨

ᩋᩅᩈᩣᨶᩮ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ – “ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨴᨾᩮᨾᩥ ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ “ᨴᨾᩮᩉᩥ, ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩣ”ᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩅᩥᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣᨸᨶᨶ᩠ᨴᩴ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨽᩮᩣᨣᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨹᨱᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨹᨱᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨸ᩠ᨸᩦᩊᩮᩈᩥ᪨ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᨵᩪᨾᩣᨿᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣᨸᩥ “ᨶ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴᨿᩮᩅ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᨵᩪᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᨿ᩠ᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨵᩪᨾᩣᨿᩥ᪨ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩔ ᨵᩪᨾᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᨶ ᨻᩣᨵᨲᩥ, ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨶ ᨵᩪᨾᩮᩣ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩴ ᨻᩣᨵᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᨸᨩ᩠ᨩᩃᩥ, ᨳᩮᩁᩮᩣᨸᩥ “ᨶ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴᨿᩮᩅ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨾᨿ᩠ᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨸᨩ᩠ᨩᩃᩥ᪨ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩔ ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᨶ ᨻᩣᨵᨲᩥ, ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨶ ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᨻᩣᨵᨲᩥ᪨ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ – “ᩋᨿᩴ ᨾᩴ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᨶᩣ ᩋᨽᩥᨶᩥᨸ᩠ᨸᩦᩊᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩪᨾᩣᨿᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᨸᨩ᩠ᨩᩃᨲᩥ ᨧᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨽᩮᩣ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ “ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ, ᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩉᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩅᩥᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨠᨱ᩠ᨱᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣᨾᨠᨱ᩠ᨱᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ, ᩅᩣᨾᨠᨱ᩠ᨱᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ

ទក្ខិណកណ្ណសោតេន និក្ខមិ។ តថា ទក្ខិណនាសសោតេន បវិសិត្វា វាមនាសសោតេន និក្ខមិ, វាមនាសសោតេន បវិសិត្វា ទក្ខិណនាសសោតេន និក្ខមិ។ តតោ នាគរាជា មុខំ វិវរិ, ថេរោ មុខេន បវិសិត្វា អន្តោកុច្ឆិយំ បាចីនេន ច បច្ឆិមេន ច ចង្កមតិ។ ភគវា – “មោគ្គល្លាន, មនសិ ករោហិ, មហិទ្ធិកោ នាគោ”តិ អាហ។ ថេរោ “មយ្ហំ ខោ, ភន្តេ, ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ភាវិតា ពហុលីកតា យានីកតា វត្ថុកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមារទ្ធា, តិដ្ឋតុ, ភន្តេ, នន្ទោបនន្ទោ, អហំ នន្ទោបនន្ទសទិសានំ នាគរាជានំ សតម្បិ សហស្សម្បិ ទមេយ្យ”ន្តិអាទិមាហ។

នាគរាជា ចិន្តេសិ – “បវិសន្តោ តាវ មេ ន ទិដ្ឋោ, និក្ខមនកាលេ ទានិ នំ ទាឋន្តរេ បក្ខិបិត្វា ខាទិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា “និក្ខមថ, ភន្តេ, មា មំ អន្តោកុច្ឆិយំ អបរាបរំ ចង្កមន្តា ពាធយិត្ថា”តិ អាហ។ ថេរោ និក្ខមិត្វា ពហិ អដ្ឋាសិ។ នាគរាជា “អយំ សោ”តិ ទិស្វា នាសវាតំ វិស្សជ្ជិ, ថេរោ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជិ, លោមកូបម្បិស្ស វាតោ ចាលេតុំ នាសក្ខិ។ អវសេសា ភិក្ខូ កិរ អាទិតោ បដ្ឋាយ សព្ពបាដិហារិយានិ កាតុំ សក្កុណេយ្យុំ, ឥទំ បន ឋានំ បត្វា ឯវំ ខិប្បនិសន្តិនោ ហុត្វា សមាបជ្ជិតុំ ន សក្ខិស្សន្តីតិ នេសំ ភគវា នាគរាជទមនំ នានុជានិ។

នាគរាជា “អហំ ឥមស្ស សមណស្ស នាសវាតេន លោមកូបម្បិ ចាលេតុំ នាសក្ខិ, មហិទ្ធិកោ សោ សមណោ”តិ ចិន្តេសិ។ ថេរោ អត្តភាវំ វិជហិត្វា សុបណ្ណរូបំ អភិនិម្មិនិត្វា សុបណ្ណវាតំ ទស្សេន្តោ នាគរាជានំ អនុពន្ធិ។ នាគរាជា តំ អត្តភាវំ វិជហិត្វា មាណវកវណ្ណំ អភិនិម្មិនិត្វា “ភន្តេ, តុម្ហាកំ សរណំ គច្ឆាមី”តិ វទន្តោ ថេរស្ស បាទេ វន្ទិ។ ថេរោ “សត្ថា, នន្ទ, អាគតោ, ឯហិ គមិស្សាមា”តិ នាគរាជានំ ទមេត្វា និព្ពិសំ កត្វា គហេត្វា ភគវតោ សន្តិកំ អគមាសិ។ នាគរាជា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា “ភន្តេ, តុម្ហាកំ សរណំ គច្ឆាមី”តិ អាហ។ ភគវា “សុខី ហោហិ, នាគរាជា”តិ វត្វា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស និវេសនំ អគមាសិ។

អនាថបិណ្ឌិកោ “កិំ, ភន្តេ, អតិទិវា អាគតត្ថា”តិ អាហ។ “មោគ្គល្លានស្ស ច នន្ទោបនន្ទស្ស ច សង្គាមោ អហោសី”តិ។ “កស្ស បន, ភន្តេ, ជយោ, កស្ស បរាជយោ”តិ? “មោគ្គល្លានស្ស ជយោ, នន្ទស្ស បរាជយោ”តិ។ អនាថបិណ្ឌិកោ “អធិវាសេតុ មេ, ភន្តេ, ភគវា សត្តាហំ ឯកបដិបាដិយា ភត្តំ, សត្តាហំ ថេរស្ស សក្ការំ ករិស្សាមី”តិ វត្វា សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខានំ បញ្ចន្នំ ភិក្ខុសតានំ មហាសក្ការំ អកាសិ។ តេន វុត្តំ – “នន្ទោបនន្ទទមនេន ទីបេតព្ពា”តិ។

ឯកស្មិញ្ហិ សមយេ បុព្ពារាមេ វិសាខាយ មហាឧបាសិកាយ ការិតសហស្សគព្ភបដិមណ្ឌិតេ បាសាទេ ភគវតិ វិហរន្តេ...បេ... សំវេជេសិ ច ទេវតាតិ។ តេន វុត្តំ –

“ឱរឡិម្បិ សុគន្ធិំ, ពហលំ ទុប្បធំសិយំ;

វាមង្គុដ្ឋេន ខោភេយ្យ, ឥទ្ធិយា បារមិំ គតោ”តិ។

តត្ថ ឥទ្ធិយា បារមឹ គតោតិ វិកុព្វនិទ្ធិអាទិឥទ្ធិយា បរិយោសានំ គតោ បត្តោ។

១៥៧។ អស្មិមានន្តិ អហមស្មិ បញ្ញាសីលសមាធិសម្បន្នោតិអាទិ អស្មិមានំ ន បស្សាមិ ន អល្លាមីតិ អត្ថោ។ តេនេវ ទីបេត្វា មានេន មជ្ឈិមាន
ទិដ្ឋីតិ អាហ។ សាមណេរេ ឧបាទាយាតិ សាមណេរេ អាទិំ កត្វា សកលេ ភិក្ខុសង្ឃេ គរុចិត្តំ គារវចិត្តំ អាទរពហុមានំ អហំ ករោមីតិ
អត្ថោ។

១៥៨។ អបរិមេយ្យេ ឥតោ កប្បេតិ ឥតោ អសង្ខ្យេយ្យកប្បតោ អត្ថរកប្បានីហិ អបរិមេយ្យេ ឧបរិអសង្ខ្យេយ្យស្ស ឧបរិ
សតសហស្សកប្បមត្ថកេតិ អត្ថោ។ យំ កម្មមភិនីហរិន្តិ អគ្គសាវកភាវស្ស បទំ បុញ្ញសម្ភារំ បូរេសិំ។ តាហំ ភូមឹ អនុប្បត្តោតិ អហំ តំ
សាវកភូមឹ អនុប្បត្តោ អាសវក្ខយសង្ខាតំ និព្ពានំ បត្តោ អស្មិ អមីតិ អត្ថោ។

១៥៩។ អត្ថបដិសម្ភិទាទយោ ចតស្សោ បដិសម្ភិទា សោតាបត្តិមគ្គាទយោ អដ្ឋ វិមោក្ខា ឆឡភិញ្ញាទយោ ឆ អភិញ្ញាយោ ចេ មយា
សច្ឆិកតា បច្ចក្ខំ កតា។ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វចនានុសារេន សាសនំ មយា កតំ សីលបដិបត្តិនិប្ផាទនេន បរិយោសាបិតន្តិ
អត្ថោ។

ឥត្ថម្ភូតំ ឥមិនា បការេន មហន្តំ ពុទ្ធកម្មេន។ វុត្តំ ហោតិ ឯកស្មិំ អនោមទស្សិពុទ្ធស្ស សន្តិកេ វិត្តិតំ ជាតិករំ លភិ។ កថំ? មហន្តំ
ពុទ្ធកម្មេន សទ្ធិំ ហុត្វា តស្ស ភគវតោ សន្តិកេ លទ្ធជាតិករណោ តតោ ចុតោ នានប្បការេ ភវាភវេ និព្ពត្តោ តស្សេវ ភគវតោ
សន្តិកេ ទិយឌ្ឍកោសេន ឧបហារំ កត្វា និមន្តេត្វា ភោជេត្វា មហាបុញ្ញំ អកាសិ។ តេនាបិ ភគវតា ជាតិករណំ គរេសិ។ សុខត្ថិ បរិបូរេហិ
និបាតោ។ អាយស្មាតិ បិយវចនំ គរុគារវាធិវចនំ។ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ ឥមា អបទានគាថាយោ អភាសិត្ថ គរេសិ។ ឥតីតិ
បរិសមាបនត្ថេ និបាតោ។

មហាមោគ្គល្លានត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១-៣។ មហាកស្សបត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរស្សភគវតោ លោកជេដ្ឋស្ស តាទិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ មហាកស្សបត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ
វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ វេទេហោ នាម អសីតិកោដិវិភវោ កុដុម្ពិកោ
អហោសិ។ សោ ពុទ្ធមាមកោ, ធម្មមាមកោ, សង្ឃមាមកោ, ឧបាសកោ ហុត្វា វិហរន្តោ ឯកស្មិំ ឧបោសថទិវសេ បាតោវ សុភោជនំ
ភុញ្ជិត្វា ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋាយ គន្ធបុប្ផាទីនិ គហេត្វា វិហារំ គន្ត្វា សត្ថារំ បូជេត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។

តស្មិំ ខណេ សត្ថា យហាតិសកទត្វាំ តាយ តតិយសាចកំ “ទុតរក្កំ, កិក្ខុទច, យយ សាចកាត់ កិក្ខុត់ ស្ទតចាតាត់ ឃជិជំ តិសទកា”តិ ទុតរទក្កំ

ធទបសិៈ ក្ដូបិសទកា តំ សុត្វា បសទត្វា ធឧយ្យាទាចសាទត យហាជទតក្ខុដ្ឋាយ កទត សត្វាទំ ចត្តិត្វា “ទស្ប, កទត្ត, យឃ្យាកិក្ខុ អធិចាទសធា”តិ

តិយទត្ថសិៈ “យហា ទពា, ក្ដូបិសក, កិក្ខុសទឈ្ល”តិៈ “កិត្វទកា, កទត្ត”តិ? “អដ្ឋូសដ្ឋិកិក្ខុសតសហស្ស”ត្តិៈ “កទត្ត, ទុកំ សាយទលាទយ្យិ ចិហារទ

អទសទសត្វា យឃ្យាកិក្ខុ កាលទ្រូកា”តិៈ សត្វា អធិចាទសសិៈ ក្ដូបិសទកា សត្វ អធិចាសត់ ជាត្វា ទកហំ កត្វា យហាជាត់ សទដ្ឋត្វា បុតជិចទស សត្វ

កាលំ អាទទាចារទបសិៈ សត្វា បត្តចីចទយាតាយ កិក្ខុសធ្ឈបរិច្ចុទតា ក្ដូបិសកស្ស ឈទំ កត្វា បញ្ញាត្តាសទត តិសិទត្ថា ភក្កិទលាភកាចសាទត

ឃាក្យអាឌឹតិ សយ្យដិដ្ឋទត្វា កត្តចិយ្យក្កំ អកាសិៈ ក្ដូបិសទកាបិ សត្វ សត្តិទក តិសិជិៈ

តស្មិំ អត្តទទ យហាតិសកទត្វទទា បិណ្ឌាយ ចទទត្វា តទយច ចិធិ បដិបឌ្ជិៈ ក្ដូបិសទកា ជិស្វា ក្ដដ្ឋាយ កត្វា ទឆទំ ចត្តិត្វា “បត្តំ, កទត្ត, ទឆធា”តិ

អាហៈ ទឆទទា បត្តំ អធាសិៈ “កទត្ត, ឃ្កទឆច បចិសធ, សត្វាបិ ទកទហ តិសិទត្ថា”តិៈ “ត ចដ្ឋិស្សតិ, ក្ដូបិសកា”តិៈ ទសា ទឆទស្ស បត្តំ កទហត្វា

បិណ្ឌបាតស្ស បូទទត្វា អធាសិៈ តទតា ទឆទំ អត្យកត្វា តិចទត្តា សត្វ សត្តិទក តិសិជិត្វា ទុចយាហ – “យហាតិសកទត្វទទា, កទត្ត, ‘សត្វាបិ

ទកទហ តិសិទត្ថា’តិ ចុទត្តបិ បចិសិតុំ ត ឃ្កស្ចិៈ អត្ថិ ត្យ ទពា ទុតស្ស តុយ្យាកំ ក្យទលាហិ អតិទទកក្យទលា”តិ? ត្យុទ្ធាតដ្ឋា ចណ្ហាយទដ្ឋទំ តាយ តត្ថិ,

តស្មា សត្វា ទុចយាហ – “ក្ដូបិសក, យឃំ កិក្ខុ អាកាយឃយាតា ទកទហ តិសីតាយ, ទសា កិក្ខុ ត ទុចំ តិសីជិត្វា កិក្ខុក្ដូកិក្ខុតិៈ យឃំ

កាយត្តុទសតាសទត ចសាយ, ទសា អទទន្លាទយច ចសតិៈ យឃំ លទត្ថុ ចសាយ, ទសា អត្ថុទាកាទសទយច ចសតី”តិ កកចា “អឃដ្ឋា

អឃទដ្ឋាតស្ស ក្យទលា”តិ យហាសយ្ទ្ធិ ប្ញទឃយាទតា ចិឃ តស្ស ក្យណំ កទឆសិៈ

ក្ដូបិសទកាបិ បកតិឃា ឌលយាតជឹទបិ ទតទលត អាសិទត្វា ចិឃ ស្សុដ្ឋតាទំ បសទត្ថា ហុត្វា ចិទត្តសិ – “កិំ យឃ្យាអញ្ញាយ សយ្យត្តិឃា,

ឃំក្ខតាហំ អតាកទត ទុកស្ស ត្យុទ្ធស្ស សត្តិទក ស្ទតចាតាត់ អក្កាកចត្វាយ បត្វត់ កាទិស្សាយី”តិៈ ទសា បុតបិ សត្វាទំ តិយទត្ថត្វា ទតទតច

តិឃាទយត សត្វ ជិចទស យហាជាត់ ឌត្វា សត្វទយ ជិចទស ត្យុទ្ធប្យយ្យុលស្ស យហាកិក្ខុសធ្ឈស្ស តិចីចទាតិ ឌត្វា សត្វ បិឌម្យូទល តិបជ្ជិត្វា

ទុចយាហ – “ឃំ ទយ, កទត្ត, សត្វ ជិចទស ឌាត់ ទឌត្វស្ស ទយត្តំ កាយកម្មំ ទយត្តំ ចចីកម្មំ ទយត្តំ យទតាកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ, ឃ្កយិតាហំ ត អញ្ញា

ទឌចសយ្យត្តិំ ចា សក្កយាទព្រាហ្មសយ្យត្តិំ ចា បទត្វយិ, ឃ្កជំ បត ទយ កម្មំ អតាកទត ទុកស្ស ត្យុទ្ធស្ស សត្តិទក យហាតិសកទត្វទទត បត្តដ្ឋាតត្តទំ

បិប្បុលាតត្វាយ ទតទសស្ទតក្កុធទាត់ អក្កាកចស្ស អធិកាទទា ទហាត្វ”តិៈ សត្វា “យហត្តំ ឌាត់ ឃ្កយិតា បត្តិតំ, សយិជ្ឈិស្សតិ ត្យ ទពា, ទតា”តិ

ឌ្ឍទលិទកទត្ថា សយិឌ្ឈតកាជំ ជិស្វា អាហ – “យតាបំ ទត ឌាត់ បត្តិតំ, អតាកទត សតសហស្សកប្យាចសាទត ទកាតទយា តាយ ត្យុទ្ធា

ក្ដប្យជ្ជិស្សតិ, តស្ស ត្វំ តតិយសាចទកា យហាកស្សបទត្វទទា តាយ កចិស្សសី”តិ ព្យាកាសិៈ តំ សុត្វា ក្ដូបិសទកា “ត្យុទ្ធាត់ ទដ្ឋ កធា តាយ តត្ថិ”តិ

បុតជិចទស បត្តត្តំ ចិឃ តំ សយ្យត្តិំ អយញ្ញិត្វៈ ទសា ឃាចតាយុកំ ឌាត់ ឌត្វា សីលំ សយាតាយ ទក្ខិត្វា តាតប្យកាទំ បុញ្ញាកម្មំ កត្វា

កាលំកត្វា សទក្កំ តិព្វត្តិៈ

តទតា បដ្ឋាយ ទឌចយត្យស្សុស្ស សយ្យត្តិំ អត្យកចទត្វា ឃ្កទតា ទុកតចុតិកប្យំ ចិបស្សិសយ្យាសម្ពុទ្ធំ ពាត្តុយតីតកាទំ ក្ដបតិស្សាយ ទពទយ

យិកតាទឃ ចិហទទត្ត ទឌចទលិកា ចចិត្វា អញ្ញាតទស្មិំ បរិជិណ្ណាព្រាហ្មណក្យុទល តិព្វត្តិៈ តស្មិំ្ច កាទល ចិបស្សី កកចា សត្វទយ ឃំចទដ្ឋទទ ធម្មំ

ករេសិ, មហន្តំ កោលាហលំ អកាសិ។ សកលជម្ពុទីបេ ទេវតា “សត្ថា ធម្មំ កថេស្សតី”តិ អារោចេសុំ។ ព្រាហ្មណោ តំ សាសនំ អស្សោសិ។ តស្ស និវាសនសាដកោ ឯកកោយេវ, តថា ព្រាហ្មណិយា។ បារុបនំ បន ទ្វិន្នម្បិ ឯកមេវ។ សោ សកលនគរេ “ឯកសាដកព្រាហ្មណោ”តិ បញ្ញាយិ។ សោ ព្រាហ្មណោ កេនចិទេវ កិច្ចេន ព្រាហ្មណានំ សន្និបាតេ សតិ ព្រាហ្មណិំ គេហេ ឋបេត្វា សយំ តំ វត្ថំ បារុបិត្វា គច្ឆតិ, ព្រាហ្មណីនំ សន្និបាតេ សតិ សយំ គេហេ អច្ឆតិ, ព្រាហ្មណី តំ វត្ថំ បារុបិត្វា គច្ឆតិ។ តស្មិំ បន ទិវសេ សោ ព្រាហ្មណិំ អាហ – “ភោតិ, កិំ ត្វំ រត្តិំ ធម្មំ សុណិស្សសិ, ឧទាហុ ទិវា”តិ? “មយំ, អយ្យ, មាតុគាមជាតិកា រត្តិំ សោតុំ ន សក្កោម, ទិវា សោស្សាមី”តិ តំ ព្រាហ្មណំ គេហេ ឋបេត្វា តំ វត្ថំ បារុបិត្វា ឧបាសិកាហិ សទ្ធិំ ទិវា គន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នា ធម្មំ សុត្វា ឧបាសិកាហិ សទ្ធិំ អាគមាសិ។ អថ ព្រាហ្មណោ តំ គេហេ ឋបេត្វា តំ វត្ថំ បារុបិត្វា វិហារំ គតោ។

តស្មិញ្ច សមយេ សត្ថា បរិសមជ្ឈេ អលង្កតធម្មាសនេ និសិន្នោ ចិត្តពីជនិំ គហេត្វា អាកាសគង្គំ ឱតារេន្តោ វិយ សិនេរុំ មត្ថំ កត្វា សាគរំ និម្មថេន្តោ វិយ ច ធម្មកថំ កថេសិ។ ព្រាហ្មណស្ស បរិសបរិយន្តេ និសិន្នស្ស ធម្មំ សុណន្តស្ស បឋមយាមេយេវ សកលសរីរំ បូរយមានា បញ្ចវណ្ណា បីតិ ឧប្បជ្ជិ។ សោ បារុតវត្ថំ សង្ឃរិត្វា “ទសពលស្ស ទស្សាមី”តិ ចិន្តេសិ។ អថស្ស អាទីនវសហស្សំ ទស្សយមានំ មច្ឆេរំ ឧប្បជ្ជិ។ សោ “ព្រាហ្មណិយា មយ្ហញ្ច ឯកមេវ វត្ថំ, អញ្ញំ កិញ្ចិ បារុបនំ នាម នត្ថិ, អបារុបិត្វា ពហិ វិចរិតុំ ន សក្កា”តិ សព្វថាបិ អទាតុកាមោ អហោសិ។ អថស្ស និក្ខន្តេ បឋមេ មជ្ឈិមយាមេបិ តថេវ បីតិ ឧប្បជ្ជិ។ សោ តថេវ ចិន្តេត្វា តថេវ អទាតុកាមោ អហោសិ។ អថស្ស មជ្ឈិមេ យាមេ និក្ខន្តេ បច្ឆិមយាមេបិ តថេវ បីតិ ឧប្បជ្ជិ។ តទា សោ មច្ឆេរំ ជិនិត្វា វត្ថំ សង្ឃរិត្វា សត្ថុ បាទមូលេ ឋបេសិ។ តតោ វាមហត្ថំ អាភុជិត្វា ទក្ខិណេន ហត្ថេន អប្ផោដេត្វា “ជិតំ មេ, ជិតំ មេ”តិ តិក្ខត្តុំ នទិ។

តស្មិំ សមយេ ពន្ធុមា រាជា ធម្មាសនស្ស បច្ឆតោ អន្តោសាណិយំ និសិន្នោ ធម្មំ សុណាតិ។ រញ្ញោ ច នាម “ជិតំ មេ”តិ សទ្ទោ អមនាបោ ហោតិ។ រាជា បុរិសំ អាណាបេសិ “គច្ឆ, ភណេ, ឯតំ បុច្ឆ – ‘កិំ សោ វទតី’”តិ? ព្រាហ្មណោ តេនាគន្ត្វា បុច្ឆិតោ “អវសេសា ហត្ថិយានាទីនិ អារុយ្ហអសិចម្មាទីនិ គហេត្វា បរសេនំ ជិនន្តិ, ន តំ អច្ឆរិយំ។ អហំ បន បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តស្ស កូដគោណស្ស មុគ្គរេន សីសំ ភិន្ទិត្វា តំ បលាបេន្តោ វិយ មច្ឆេរចិត្តំ ជិនិត្វា បារុតវត្ថំ ទសពលស្ស អទាសិំ, តំ មេ ជិតំ មច្ឆេរំ អច្ឆរិយ”ន្តិ អាហ។ សោ អាគន្ត្វា តំ បវត្តិំ រញ្ញោ អារោចេសិ។ រាជា “អម្ហេហិ, ភណេ, ទសពលស្ស អនុរូបំ ន ញាតំ, ព្រាហ្មណោ ញាតី”តិ តស្ស បសីទិត្វា វត្ថយុគំ បេសេសិ។ តំ ទិស្វា ព្រាហ្មណោ ចិន្តេសិ – “រាជា មយ្ហំ តុណ្ហីនិសិន្នស្ស បឋមំ កិញ្ចិ អទត្វា សត្ថុ គុណេ កថេន្តស្ស អទាសិ, សត្ថុ គុណេ បដិច្ច ឧប្បន្នំ, សត្ថុយេវ អនុច្ឆវិក”ន្តិ តម្បិ វត្ថយុគំ ទសពលស្ស អទាសិ។ រាជា “កិំ ព្រាហ្មណេន កត”ន្តិ បុច្ឆិត្វា “តម្បិ តេន វត្ថយុគំ តថាគតស្សេវ ទិន្ន”ន្តិ សុត្វា អញ្ញានិបិ ទ្វេ វត្ថយុគានិ បេសេសិ, សោ តានិបិ សត្ថុ អទាសិ។ បុន រាជា ‘អញ្ញានិបិ ចត្តារី’តិ ឯវំ វត្វា យាវ ឯវំ ទ្វត្តិំស វត្ថយុគានិ បេសេសិ។ អថ ព្រាហ្មណោ “ឥទំ វឌ្ឍេត្វា វឌ្ឍេត្វា គហណំ វិយ ហោតី”តិ អត្តនោ អត្ថាយ ឯកំ, ព្រាហ្មណិយា ឯកន្តិ ទ្វេ វត្ថយុគានិ គហេត្វា, តិំស យុគានិ តថាគតស្សេវ អទាសិ។ តតោ បដ្ឋាយ ច សោ សត្ថុ វិស្សាសិកោ ជាតោ។

អថ តំ រាជា ឯកទិវសំ សីតសមយេ សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុណន្តំ ទិស្វា សតសហស្សគ្ឃនកំ អត្តនោ បារុតំ រត្តកម្ពលំ ទត្វា អាហ – “ឥតោ បដ្ឋាយ ឥមំ បារុបិត្វា ធម្មំ សុណាហី”តិ។ សោ “កិំ មេ ឥមិនា កម្ពលេន ឥមស្មិំ បូតិកាយេ ឧបនីតេនា”តិ ចិន្តេត្វា អន្តោគន្ធកុដិយំ

តទាកាតស្ស យញ្ញាស្ស ឧបរិ ចិតាតំ កត្វា អកាយាសិ។ អនេកកោដិធនំ រាជា បរិទេវាច ចិហារំ កត្វា អនេត្តាកត្ថរុដំឃំ សត្ត សត្តិកេ តិសិដិ។ តស្មិ

លនេហ លញ្ញាណ្ហា ព្យុគ្គរស្មិយោ កប្តូលេ បដិហញ្ញាតិ, កប្តូលេលី អតិចិយ ចិនេរាធិត្វ។ រាជា ឧនេល្លារេកន្តោ សញ្ញាតិត្វា អាហ – “អយ្យាកំ, ភន្តេ,

ឯស កប្តូលេលី, អនេយត្វិ ឯកសាដកព្រាហ្មណស្ស ជិនេត្វា”តិ។ “ព្យុនេយត្វិ, មហារាជ, ព្រាហ្មណោ បុដ្ឋោតា, ព្រាហ្មណេនភ យឃំ បុដ្ឋោតា”តិ។ រាជា

“ព្រាហ្មណោ ឃុត្តំ អញ្ញាសិ, ភ មយ”ន្តិ បសិទិត្វា ឃំ មត្យុស្សាតំ ឧបការក្ខតំ, តំ សត្តំ អដ្ឋដ្ឋកំ កត្វា សត្តដ្ឋកំ ភាយ ជាតំ ជត្វា

បុនេរាហិតដ្ឋានេភ ជនេបសិ។ នេសាបិ “អដ្ឋដ្ឋកំ ភាយ ចត្យុសដ្ឋិ ហោតី”តិ ចត្យុសដ្ឋិសលិកកត្វាតិ ឧបដ្ឋនេបត្វា ឃាចនីចំ ជាតំ ជត្វា សិលំ រក្ខិត្វា

តនេតា ចុនេតា សេក្ក តិត្តាត្តិ។

បុភ តនេតា ចុនេតា ព្ទូមស្មិ កនេយ្យ ភកចនេតា នេកាលាកាយភស្ស ភកចនេតា កស្សបស្ស ចាតិ ជ្ជិតុំ អត្តនេរ ធារាលាសិឃំ ព្យុវុម្ពិឃព្យុនេល តិត្តានេត្វា។

នេសា ចន្លិមត្វាឃ ឈរាចារំ ចសនេត្តា ឯកដិចនំ អរនេញ្ញា ជច្ឈិចិហារំ ចិចនេតិ។ តស្មិញ្ញ សមនេយ បនេច្ចកព្យុនេទ្ធ ភដីតិនេរ ធីចនេកមុំ កនេរានេត្តា

អត្យុចារនេត អបៃ្យនេហានេត្ត សញ្ឈិទ្វិត្វា ជនេបព្យុមារនេទ្ធ។ នេសា តំ ជិស្វា “កស្វា, ភន្តេ, សញ្ឈិទ្វិត្វា ជនេបឆា”តិ អាហ។ “អត្យុចារនេតា ភបៃ្យនេហាតី”តិ។

“ព្ទូមិភា, ភន្តេ, កនេរាឆា”តិ ឧត្តរិសាដកំ ជត្វា “តិត្តាត្តតិត្តាត្តដ្ឋានេភ នេយ កាចិ ហាតិ មា នេហាត្យុ”តិ បត្ថនំ អកាសិ។

ឈនេរបិស្ស ភកិតិឃា សដ្ឋិ ភរិឃាឃ កលហំ កនេរាត្តិឃា បនេច្ចកព្យុនេទ្ធ បិណ្ឌាឃ បវិចិសិ។ អឆស្ស ភកិតិ បនេច្ចកព្យុទ្ធស្ស បិណ្ឌបាតំ ជត្វា តស្ស

ភរិឃំ សន្លាឃ – “ឯចទ្វបំ ធាលំ នេឃាជភសនេត បរិចនេជ្ជយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ ជនេបសិ។ សា នេកហក្ខនេលា ជិតា សុត្វា “ព្ទូមាឃ ជិន្នភត្តំ ឯស មា

ក្យុញ្ញាត្យុ”តិ បត្តំ កនេហត្វា ភត្តំ លនេឌ្ឌត្វា កលលស្ស បុរនេត្វា អធាសិ។ ព្ទូតរា ជិស្វា “ធាលេ, យំ តាច អនេក្កាឃ ធា បហរ ធា, ឯចទ្វបស្ស បភ

នេទ្វ អសនេញ្ឈ្យាតិ បុទ្ទិតបរិនេមិស្ស បនេច្ចកព្យុទ្ធស្ស បត្តនេតា ភត្តំ លនេឌ្ឌត្វា កលលំ ជាត្យុំ ភ ឃុត្ត”ន្តិ អាហ។ អឆស្ស ភរិឃាឃ បដិសន្លាតំ

ឧប្បជ្ជិ។ សា “តិដ្ឋឆ, ភន្តេ”តិ កលលំ លនេឌ្ឌត្វា បត្តំ នេធាចិត្វា កន្ធចុណ្ណេភ ឧព្ទដ្ដេត្វា បណីតកត្តស្ស ចត្យុមធុរស្ស ច បុរនេត្វា ឧបរិ

អាសិនេត្តភ បត្យុមាក្ខចនេណ្ណភ សប្បិតា ចិនេជ្ជាតមានំ បត្តំ បនេច្ចកព្យុទ្ធស្ស ហនេត្ថ ជនេបត្វា “មឆា អឃំ បិណ្ឌបានេតា ឱភាសជានេតា, ឯចំ

ឱភាសជាតំ នេយ សរីរំ នេហាត្យុ”តិ បត្ថនំ អកាសិ។ បនេច្ចកព្យុនេទ្ធ អត្យុនេមាជិត្វា អាកាសំ បក្ខន្តិ។ នេតបិ ទ្វេ ជាឃមត្យុតិកា មាចតាឃុកំ ជត្វា

តនេតា ចុតា សេក្ក តិត្តាត្តិស្យុ។ បុភ តនេតា ចចិត្វា ឧបិសនេកា កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ ធារាលាសិឃំ អសីតិនេកាដិចិភចសប្បនេត្ត ព្យុនេល

តិត្តាត្តិ, ព្ទូតរាបិ តាជិសនេស្សច នេសដ្ឋិនេភា ធីតា ហុត្វា តិត្តាត្តិ, តស្ស ចមប្បត្តស្ស តនេមច នេសដ្ឋិធីតរំ អាភយិស្យុ។ តស្សា បុនេត្តា

អតិដ្ឋចិបាកស្ស បិបកម្មស្ស អាត្យុភាវេចភ បតិក្យុលំ បចិដ្ឋមត្តាឃ ឧម្មារត្ថរនេតា បដ្ឋាឃ សកលំ នេកហំ ឧឈ្លាដិតចច្ចក្ខុនេបិ ចិយ ព្យុក្កន្ធំ ជាតំ។

ក្យុមារនេរា “កស្សាឃំ កន្ធោ”តិ បុច្ឆិត្វា “នេសដ្ឋិកញ្ញាឃា”តិ សុត្វា “តីហរឆ ភ”ន្តិ តស្សានេមច ក្យុលឈរំ នេបនេសសិ។ សា នេតនេភច តីហានេរភ

សត្តស្យុ ធានេភស្យុ បដិភិចត្តិ។

នេតភ សមនេយភ កស្សបធសពលេលី បរិតិព្វាឃិ។ តស្ស សតសហស្សត្តិកាហិ សុចណ្ណិដ្ឋកាហិ នេឃាជភុនេព្វធំ ធេចតិឃំ អារភិស្យុ។ តស្មិ ធេចតិនេឃ

ករិឃមានេភ សា នេសដ្ឋិធីតា ចិន្តេសិ – “អហំ សត្តស្យុ ធានេភស្យុ បដិភិចត្តា, កិំ នេម ជីចិនេតភា”តិ អត្តនេភា អាភរណភណ្ឌំ ភញ្ជាបនេត្វា

សុចណ្ណិដ្ឋកំ ការនេសិ រតភាឃតំ ចិជត្តិចិត្តិណ្ណំ ចត្យុរង្គុលព្ទូព្ធំ។ តនេតា ហរិតាលមនេភាសិលាបិណ្ឌំ កនេហត្វា អដ្ឋ ឧប្បលហត្ថនេក អាធាឃ

ធេចតិឃករណដ្ឋានំ កតា។ តស្មិញ្ញ ខនេណ ឯកា ព្ទូដ្ឋកាបត្តិ បរិក្ខិបិត្វា អាកច្ឆមានា ឈដតិដ្ឋកាឃ ឧភា នេហាតិ។ នេសដ្ឋិធីតា ចឌ្ឍកិំ អាហ

“ត្វំ មេ ពុត្តកំ ឧត្វ ឋេបចា”តិ៍ “អយ្យ កដ្ឋេក, កាលេ អាគតាសិ, សឃេយេច ឋេបហី”តិ៍ សា អារុឃ្យោតេលេត ហរិតាលយតោរសិលិបិណ្ឌំ

ឃោរេឌត្វា តេត ពាត្តេតត ពុដ្ឋកំ បតិដ្ឋេបត្វា វុបរិ អដ្ឋហិ វុប្បលបុប្ផហត្ថេកហិ បូជំ កត្វា ចត្តិត្វា “តិដ្ឋតុតិដ្ឋតុដ្ឋានេត មេ កាឃតោ

ចត្តកតេក្ខ ចាឃត្យ, ឃុលតោ វុប្បលកេក្ខ”តិ បត្តត៌ កត្វា ចេតិឃំ ចត្តិត្វា បតក្ខិណំ កត្វា កេហំ អកយាសិ៍

តស្មិំឃេច ខណេ សា ឃស្ស សេដ្ឋិបុត្តស្ស បជយំ កេហំ គីតា, តស្ស តំ អារទ្ធ សតិ វុឥបាទិ៍ តកេតបិ តក្ខត្តំ សញ្ញ្ញំ តោហតិ៍ សោ វុបដ្ឋានេក

អាហ “ត្វាឥ អាគីតា សេដ្ឋិឥីតា កុហិ”ន្តិ? “កុលេកេហ, សាមី”តិ៍ “អានេត តំ, តក្ខត្តំ កិញ្ចត្តស្សាមី”តិ៍ តេ កន្ត្វា តំ ចត្តិត្វា ជិតា៍ “កិំ,

តាតា, អាកតត្ថា”តិ តាឃ បុដ្ឋា តស្សា តំ បចត្តិំ អាចិក្ខិំសុ៍ “តាតា, ឃឃា អាករោលកេណ្ឌហិ ចេតិឃំ បូជិតំ, អាករោណំ មេ តត្វី”តិ៍ តេ

កន្ត្វា សេដ្ឋិបុត្តស្ស អារោចេសុំ៍ “អានេត តំ, បិញ្ចអត្ថតំ លកិស្សតី”តិ៍ តេ តំ អាតឃិំសុ៍ តស្សា សហ កេហបរិចេសេតត សកលកេហំ

ចត្តកតេក្ខ ចេច វុប្បលកេក្ខ ច ចាឃិ៍ សេដ្ឋិបុត្តោ តំ បុច្ឆិ – “ភទ្ទេ, តច សរីរតោ បជយំ ទុក្កេក្ខ ចាឃិ, ត្វាឥាតិ បត តេ សរីរតោ

ចត្តកតេក្ខ, ឃុលតោ វុប្បលកេក្ខ ចាឃតិ, កិមេត”ន្តិ? សា អាទិតោ បដ្ឋាយ អត្តតា កតកម្មំ អារោចេសិ៍ សេដ្ឋិបុត្តោ “តិឃ្យានិកំ ចត

ពុទ្ធសាសន”ន្តិ បសីទិត្វា ឃោរេត្តិកំ សុចណ្ណចេតិឃំ កម្ពលកញ្ចុកេត បដិច្ឆាទេត្វា តត្ថ តត្ថ រថចក្កបមាណេហិ សុចណ្ណបទុមេហិ អលង្ករិ៍

តេរសំ ហ្វានសហត្ថា ឃុលម្ពកា តោហន្តិ៍

សោ តត្ថ ឃាចតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ សគ្គេ និព្ពត្តិត្វា, បុត តតោ ចចិត្វា ពារាណសិតោ ឃោរេតយេត្ត ឋានេត អញ្ញ្ញតរស្មិំ

អមច្ចកុលេ តិព្ពត្តិ៍ កវិឃា បតស្ស ធេចចលិកេតា ចចិត្វា រាជកុលេ ជេដ្ឋរាជឥីតា ហុត្វា តិព្ពត្តិ៍ តេសុ ចយប្បត្តេសុ កុមារស្ស

ចរតកាមេ តក្ខត្តំ សញ្ញ្ញំ៍ សោ មាតរំ អាហ – “អម្ម, សាដកំ មេ ទេហិ, តក្ខត្តំ កិញ្ចត្តស្សាមី”តិ៍ សា ធោតចត្ថំ តីហរិត្វា អទាសិ៍ “អម្ម,

ថូលមិទ”ន្តិ អាហ៍ សា អញ្ញំ តីហរិត្វា អទាសិ៍ សោ តម្បិ បដិក្ខិបិ៍ អថ តំ មាតា អាហ – “តាត, ឃាទិសេ កេហេ ឃយំ ជាតា, តត្ថិ តេតា

ត្វេតា សុខុមតរស្ស បដិលាភាឃ បុញ្ញ”ន្តិ៍ “តេត ហិ លកេតដ្ឋានំ កច្ឆាមិ, អម្មា”តិ៍ “បុត្ត, អហំ អជ្ជេច តុម្ហាកំ ពារាណសិតកររជ្ជបដិលាកំ

ត្វច្ឆាមី”តិ៍ សោ មាតរំ ចត្តិត្វា “កច្ឆាមិ, អម្មា”តិ៍ “កច្ឆ, តាតា”តិ៍ សោ បត បុញ្ញាតិឃាមេត តិក្ខមិត្វា ពារាណសិ កន្ត្វា វុឃ្យានេត

មង្គលសិលាបដ្ដេ សសីសំ បារុបិត្វា តិបជ្ជិ៍ សោ ច ពារាណសិរញ្ញោ កាលង្កតស្ស សត្តមោ ជិចសោ តោហតិ៍

អមច្ចា រញ្ញោ សរីរកិច្ចំ កត្វា រាជង្គណេ តិសីទិត្វា មន្តយិំសុ – “រញ្ញោ ឯកា ឥីតាច អត្ថិ, បុត្តោ តត្ថិ, អរាជកំ រជ្ជំ តស្សិស្សតិ, កោ

រាជា កចិតុំ អរហតី”តិ? “ត្វំ តោហិ, ត្វំ តោហី”តិ៍ បុរោហិតោ អាហ – “ពហុំ ឧលេលាកេតុំ ត ចដ្ដតិ, ផុស្សរថំ ចិស្សជ្ជេស្សាមា”តិ៍ តេ

កុមុទចណ្ណេ ចត្តារោ សិន្ធចេ ឃោរេត្វា បញ្ចចិធរាជកកុធភណ្ឌំ សេតច្ឆត្តញ្ច តត្ថិំ ឋបេត្វា រថំ ចិស្សជ្ជេត្វា បច្ឆតោ តុរិយានិ

បក្កណ្ហាបេសុំ៍ រថោ បាចីតទ្វារេត តិក្ខមិត្វា វុឃ្យាតាភិមុខោ អកយាសិ៍ “បរិចយេត វុឃ្យាតាភិមុខោ កច្ឆតិ, តិចត្តេមា”តិ កេចិ

អាហំសុ៍ បុរោហិតោ “មា តិចត្តឃិត្ថា”តិ អាហ៍ រថោ កន្ត្វា កុមារំ បតក្ខិណំ កត្វា អារុហតសជ្ជោ ហុត្វា អដ្ឋាសិ៍ បុរោហិតោ

បារុបតកណ្ណំ អបតេត្វា បាទតលានិ ឧលេលាកេតោ “តិដ្ឋតុ អយំ ជីបេបិ, ទ្វិសហស្សបរិត្តជីបចាតេសុ ចតូសុ មហាជីបេសុ ឯសរ រជ្ជំ កាតេតុំ

ឃុត្តោ”តិ ចត្វា “តុរិយានិ បក្កណ្ហថា”តិ តិក្ខត្តុំ តុរិយានិ បក្កណ្ហាបេតិ៍

អថ កុមារោ យុ៍ល ចិចរិត្វា ឌូលេរិកេត្វា “ខេត កេមុត អាគតត្ថា”តិ អាហ៎ “ទេវ, តុម្ហាកំ រដ្ឋេ បិបុលាតី”តិ៍ “រាជា ខេចា កហ”ន្តិ?

“ទេវត្ត គេតា, សាយី”តិ៍ “កតិ ជិចសា អតិក្កន្តា”តិ ? “អដ្ឋ សត្តហេ ជិចសោ”តិ៍ “បុត្តា ចា ធីតា ចា តត្ថិ”តិ ? “ធីតា អត្ថិ, ទេវ,

បុត្តា តត្ថិ”តិ៍ “តេន ហិ ករិស្សាមិ រជ្ជ”ន្តិ៍ សោ តាចទេវ អភិសេកមណ្ឌបំ ការេត្វា រាជធីតរំ សព្វាលង្ការេហិ អលង្ករិត្វា ឧយ្យានំ

អានេត្វា កុមារស្ស អភិសេកំ អកំសុ៍ អថស្ស កតាភិសេកស្ស សតសហស្សគ្ឃនកំ ចត្ថំ ឧបនយិំសុ៍ សោ “កិមិទំ, តាតា”តិ អាហ៎

“និចាសនចត្ថំ, ទេវា”តិ៍ “ននុ, តាតា, គន្ធោ”ន្តិ? “មនុស្សបរិភោគចត្ថេសុ ឥតោ មុទុតរំ នត្ថិ, ទេវា”តិ៍ “តុម្ហាកំ រាជា ឲចរូបំ

និចាសេសី”តិ? “អាម, ទេវា”តិ៍ “ន មញ្ញេ បុញ្ញវា តុម្ហាកំ រាជា”តិ “សុចណ្ណភិង្ការំ អាហរថ, លភិស្សាមិ ចត្ថ”ន្តិ សុចណ្ណភិង្ការំ

អាហរាបេត្វា ឧដ្ឋាយ ហត្ថេ ធោចិត្វា មុខំ ចិក្ខាលេត្វា ហត្ថេន ឧទកំ គហេត្វា បុរត្ថិមទិសាយំ អព្ភុក្កិរិ៍ ឃនបថវិំ ភិន្ទិត្វា អដ្ឋ

កប្បរុក្ខា ឧដ្ឋហិំសុ៍ បុន ឧទកំ គហេត្វា ទក្ខិណបច្ឆិមឧត្តរាតិ ឯវំ ចតស្សុ ទិសាសុ អព្ភុក្កិរិ៍ សព្វទិសាសុ អដ្ឋ អដ្ឋ កត្វា ទ្វត្តិំស

កប្បរុក្ខា ឧដ្ឋហិំសុ៍ សោ ឯកំ ទិព្វទុស្សំ និចាសេត្វា ឯកំ បារុបិត្វា “នន្ទរញ្ញោ ចិជិតេ សុត្តកន្តិកា ឥត្ថិយោ ‘មា សុត្តំ កន្តិំសូ’តិ ឯវំ ភេរិំ

ចរាបេថា”តិ ចត្វា ឆត្តំ ឧស្សាបេត្វា អលង្កតបដិយត្តោ ហត្ថិក្ខន្ធវរគតោ នគរំ បចិសិត្វា បាសាទំ អភិរុយ្ហ មហាសម្បត្តិំ អនុភចិ៍

ឯវំ កាលេ គច្ឆន្តេ ឯកទិចសំ ទេវី រញ្ញោ សម្បត្តិំ ជិស្វា “អហោ ចត តបស្សី”តិ ការុញ្ញាការំ ទស្សេសិ៍ “កិមិទំ, ទេវី”តិ បុដ្ឋា “អតិមហតី, ទេវ,

តេ សម្បត្តិ, អតីតេ ពុទ្ធានំ សទ្ធហិត្វា កល្យាណំ អកត្ថ, ឥទានិ អនាគតស្ស បច្ចយំ កុសលំ ន ករោថា”តិ អាហ៎ “កស្ស ទស្សាម,

សីលវន្តោ នត្ថី”តិ៍ “អសុញ្ញោ, ទេវ, ជម្ពុទីបោ អរហន្តេហិ; តុម្ហេ, ទេវ, ទានំ សជ្ជេថ, អហំ អរហន្តេ លច្ឆាមី”តិ អាហ៎ បុនទិចសេ រាជា

បាចីនទ្វារេ ទានំ សជ្ជាបេសិ៍ ទេវី បាតោវ ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋាយ ឧបរិបាសាទេ បុរត្ថាភិមុខា ឧរេន និបជ្ជិត្វា “សចេ ឯតិស្សាយ

ទិសាយ អរហន្តោ អត្ថិ, ស្វេ អាគន្ត្វា អម្ហាកំ ភិក្ខំ គណ្ហន្តូ”តិ អាហ៎ តស្សំ ទិសាយំ អរហន្តោ នាហេសុំ, តំ សក្ការំ កបណយាចកានំ អទំសុ៍

បុនទិចសេ ទក្ខិណទ្វារេ សជ្ជេត្វា តថេវ ទក្ខិណតោ អលភិត្វា, បុនទិចសេ បច្ឆិមទ្វារេ តថេវ៍ ឧត្តរទ្វារេ សជ្ជិតទិចសេ បន ទេវិយា

តថេវ និមន្តិតត្តា ហិមវន្តេ ចសន្តានំ បទុមវតិយា បុត្តានំ បញ្ចសតានំ បច្ចេកពុទ្ធានំ ជេដ្ឋកោ មហាបទុមបច្ចេកពុទ្ធោ ភាតិកេ

អាមន្តេសិ – “មារិសា, នន្ទរាជា តុម្ហេ និមន្តេតិ, អធិចាសេថ តស្សា”តិ៍ តេ អធិចាសេត្វា បុនទិចសេ អនោតត្តទហេ មុខំ ធោចិត្វា

អាកាសេនាគន្ត្វា ឧត្តរទ្វារេ ឱតរិំសុ៍ មនុស្សា ជិស្វា គន្ត្វា “បញ្ចសតា, ទេវ, បច្ចេកពុទ្ធា អាគតា”តិ រញ្ញោ អារោចេសុំ៍ រាជា សទ្ធិំ

ទេវិយា គន្ត្វា ចន្ទិត្វា បច្ចេកពុទ្ធេ បាសាទំ អារោបេត្វា តត្រ តេសំ ទានំ ទត្វា ភត្តកិច្ចាចសានេ រាជា សង្ឃត្ថេរស្ស, ទេវី សង្ឃនវកស្ស

បាទមូលេ និបតិត្វា “អយ្យា, គន្តោ, បច្ចយេហិ ន កិលមិស្សន្តិ, មយម្បិ បុញ្ញេន ន បរិហាយិស្សាមិ, អម្ហាកំ យាចជីចំ ឥធ និចាសាយ

បដិញ្ញំ ទេថា”តិ បដិញ្ញំ ការេត្វា ឧយ្យានេ បញ្ច បណ្ណសាលាសតានិ, បញ្ច ចង្កមនសតានីតិ សព្វាការេន និចាសដ្ឋានំ សម្បាទេត្វា

តត្ថ ចសាបេសុំ៍

ឯវំ កាលេ គច្ឆន្តេ រញ្ញោ បច្ចន្តេ កុបិតេ រាជា “អហំ បច្ចន្តំ ឧបសមេតុំ គច្ឆាមិ, ត្វំ បច្ចេកពុទ្ធេសុ មា បមជ្ជី”តិ ទេវិំ ឱចទិត្វា

គតោ៍ តស្មិំ អនាគតេយេវ បច្ចេកពុទ្ធានំ អាយុសង្ខារា ខីណា៍ មហាបទុមបច្ចេកពុទ្ធោ តិយាមរត្តិំ ឈានកីឡំ កីឡិត្វា

អរុណុគ្គមនេ អាលម្ពនផលកំ អាលម្ពិត្វា ឋិតកោច អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយិ៍ ឯតេនុបាយេន សេសាបីតិ

សព្វេវ បរិនិព្វុតា។ បុនទិវសេ ទេវី បច្ចេកពុទ្ធានំ និសិន្នដ្ឋានានិ សម្មជ្ជិត្វា បុប្ផានិ វិកិរិត្វា ធូបំ វាសេត្វា តេសំ អាគមនំ ឱលោកេន្តី និសិន្នា អាគមនំ អទិស្វា បុរិសេ បេសេសិ – “គច្ឆថ, តាតា, ជានាថ កិំ អយ្យានំ អផាសុក”ន្តិ? តេ គន្ត្វា មហាបទុមស្ស បណ្ណសាលាយ ទ្វារំ វិវរិត្វា តត្ថ តំ អបស្សន្តា ចង្កមនំ គន្ត្វា អាលម្ពនផលកំ និស្សាយ ឋិតំ ទិស្វា វន្ទិត្វា “កាលោ, ភន្តេ”តិ អាហំសុ។ បរិនិព្វុតសរីរំ កិំ កថេស្សតិ, តេ “និទ្ទាយតិ មញ្ញេ”តិ វត្វា បិដ្ឋិបាទេ ហត្ថេន បរាមសិត្វា បាទានំ សីតលតាយ ចេវ ថទ្ធតាយ ច បរិនិព្វុតភាវំ ញត្វា ទុតិយស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា តថេវ ញត្វា បុន តតិយស្សាតិ ឯវំ សព្វេសម្បិ បរិនិព្វុតភាវំ ញត្វា រាជកុលំ អាគមិំសុ។ “កហំ, តាតា, បច្ចេកពុទ្ធា”តិ បុដ្ឋា “បរិនិព្វុតា, ទេវី”តិ អាហំសុ។ ទេវី កន្ទន្តី រោទន្តី និក្ខមិត្វា នាគរេហិ សទ្ធិំ តត្ថ គន្ត្វា សាធុកីឡិតំ ការេត្វា បច្ចេកពុទ្ធានំ សរីរកិច្ចំ ការេត្វា ធាតុយោ គាហាបេត្វា ចេតិយំ បតិដ្ឋាបេសិ។

រាជា បច្ចន្តំ វូបសមេត្វា អាគតោ បច្ចុគ្គមនំ អាគតំ ទេវិំ បុច្ឆិ – “កិំ, ភទ្ទេ, ត្វំ បច្ចេកពុទ្ធេសុ ន បមជ្ជសិ, និរោគា ច អយ្យា”តិ? “បរិនិព្វុតា, ទេវា”តិ។ តំ សុត្វា រាជា ចិន្តេសិ – “ឯវរូបានម្បិ បណ្ឌិតានំ មរណំ ឧប្បជ្ជតិ, អម្ហាកំ កុតោ មោក្ខោ”តិ? សោ នគរំ អបវិសិត្វា ឧយ្យានមេវ គន្ត្វា ជេដ្ឋបុត្តំ បក្កោសាបេត្វា តស្ស រជ្ជំ និយ្យាតេត្វា សយំ សមណបព្វជ្ជំ បព្វជិ។ ទេវីបិ “ឥមស្មិំ បព្វជិតេ អហំ កិំ ករិស្សាមី”តិ តត្ថេវ ឧយ្យានេ បព្វជិ។ ទ្វេបិ ឈានំ ភាវេត្វា តតោ ចុតា ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តិំសុ។

តេសុ តត្ថេវ វសន្តេសុ អម្ហាកំ សត្ថា លោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ អនុបុព្វេន រាជគហំ បាវិសិ។ សត្ថរិ តត្ថ បដិវសន្តេ អយំ បិប្ផលិមាណវោ មគធរដ្ឋេ មហាតិត្ថព្រាហ្មណគាមេ កបិលព្រាហ្មណស្ស ភរិយាយ កុច្ឆិម្ហិ និព្វត្តោ។ អយំ ភទ្ទកាបិលានី មទ្ទរដ្ឋេ សាគលនគរេ កោសិយគោត្តព្រាហ្មណស្ស ភរិយាយ កុច្ឆិម្ហិ និព្វត្តា។ តេសំ អនុក្កមេន វឌ្ឍមានានំ បិប្ផលិមាណវស្ស វីសតិមេ, ភទ្ទាយ សោឡសមេ វយេ សម្បត្តេ មាតាបិតរោ បុត្តំ ឱលោកេត្វា “តាត, ត្វំ វយប្បត្តោ, កុលវំសំ បតិដ្ឋបេតុំ យុត្តោ”តិ អតិវិយ និប្បីឡយិំសុ។ មាណវោ អាហ – “មយ្ហំ សោតបថេ ឯវរូបំ កថំ មា កថយិត្ថ, អហំ យាវ តុម្ហេ ធរថ, តាវ បដិជគ្គិស្សាមិ, តុម្ហាកំ អច្ចយេន និក្ខមិត្វា បព្វជិស្សាមី”តិ។ តេ កតិបាហំ អតិក្កមិត្វា បុន កថយិំសុ។ សោបិ បុន បដិក្ខិបិ។ តតោ បដ្ឋាយ មាតា និរន្តរំ កថេតិយេវ។

មាណវោ “មាតរំ សញ្ញាបេស្សាមី”តិ រត្តសុវណ្ណស្ស និក្ខសហស្សំ ទត្វា សុវណ្ណការេហិ ឯកំ ឥត្ថិរូបំ ការេត្វា តស្ស មជ្ជនឃដ្ដនាទិកម្មបរិយោសានេ តំ រត្តវត្ថំ និវាសេត្វា សុវណ្ណសម្បន្នេហិ បុប្ផេហិ ចេវ នានាលង្ការេហិ ច អលង្ការាបេត្វា “អម្ម, ឯវរូបំ អារម្មណំ លភន្តោ គេហេ វសិស្សាមិ, អលភន្តោ ន វសិស្សាមី”តិ។ បណ្ឌិតា ព្រាហ្មណី ចិន្តេសិ – “មយ្ហំ បុត្តោ បុញ្ញវា ទិន្នទានោ កតាភិនីហារោ បុញ្ញំ ករោន្តោ ន ឯកកោវ អកាសិ, អទ្ធា ឯតេន សហ កតបុញ្ញា សុវណ្ណរូបកបដិភាគា ភវិស្សតី”តិ។ អដ្ឋ ព្រាហ្មណេ បក្កោសាបេត្វា សព្វកាមេហិ សន្តប្បេត្វា សុវណ្ណរូបកំ រថេ អារោបេត្វា “គច្ឆថ, តាតា, យត្ថ អម្ហេហិ ជាតិគោត្តភោគេហិ សមានកុលេ ឯវរូបំ ទារិកំ បស្សថ, តត្ថ ឥមមេវ សុវណ្ណរូបកំ បណ្ណាការំ កត្វា ទេថា”តិ ឧយ្យោជេសិ។

តេ “អម្ហាកំ នាម ឯតំ កម្ម”ន្តិ និក្ខមិត្វា “កត្ថ គមិស្សាម, មទ្ទរដ្ឋំ នាម ឥត្ថាការំ, មទ្ទរដ្ឋំ គមិស្សាមា”តិ មទ្ទរដ្ឋេ សាគលនគរំ អគមិំសុ។

អថ តំ សុវណ្ណរូបកំ ន្ហានតិត្ថេ ឋបេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ អថ ភទ្ទាយ ធាតី ភទ្ទំ ន្ហាបេត្វា អលង្ករិត្វា សយំ ន្ហាយិតុំ ឧទកតិត្ថំ គន្ត្វា សុវណ្ណរូបកំ ទិស្វា “កិស្សាយំ អវិនីតា ឥធាគន្ត្វា ឋិតា”តិ បិដ្ឋិបស្សេ បហរិត្វា សុវណ្ណរូបកំ ញត្វា “អយ្យធីតា មេតិ សញ្ញំ ឧប្បាទេសិំ, អយំ បន អយ្យធីតាយ និវាសនបដិគ្គាហិកាយបិ អសទិសា”តិ អាហ។ អថ តំ តេ ព្រាហ្មណា “ឯវរូបា កិរ តេ សាមិធីតា”តិ បុច្ឆិំសុ។ សា “ឥមាយ សុវណ្ណបដិមាយ សតគុណេន សហស្សគុណេន មយ្ហំ អយ្យធីតា អភិរូបតរា”, តថា ហិ “អប្បទីបេបិ ទ្វាទសហត្ថេ គព្ភេ និសិន្នាយ សរីរោភាសេន តមំ វិធមតី”តិ អាហ។ “តេន ហិ តស្សា មាតាបិតូនំ សន្តិកំ គច្ឆាមា”តិ សុវណ្ណរូបកំ រថេ អារោបេត្វា តំ ធាតិំ អនុគន្ត្វា កោសិយគោត្តស្ស ឃរទ្វារេ ឋត្វា អាគមនំ អារោចយិំសុ។

ព្រាហ្មណោ បដិសន្ថារំ កត្វា “កុតោ អាគតត្ថា”តិ បុច្ឆិ។ តេ “មគធរដ្ឋេ មហាតិត្ថគាមេ កបិលព្រាហ្មណស្ស ឃរតោ ឥមិនា នាម ការណេន អាគតម្ហា”តិ អាហំសុ។ “សាធុ, តាតា, អម្ហេហិ សមជាតិគោត្តវិភវោ ឯសោ ព្រាហ្មណោ, ទស្សាម ទារិក”ន្តិ បណ្ណាការំ គណ្ហិ។ តេ កបិលព្រាហ្មណស្ស សាសនំ បហិណិំសុ – “លទ្ធា នោ ភទ្ទា នាម ទារិកា, កត្តព្ពំ ករោថា”តិ។ តំ សាសនំ សុត្វា បិប្ផលិមាណវស្ស អារោចយិំសុ “លទ្ធា ទារិកា”តិ។ បិប្ផលិមាណវោ “អហំ ‘ន លភិស្សន្តី’តិ ចិន្តេសិំ, ឥមេ ‘លទ្ធា’តិ វទន្តិ, អនត្ថិកោ ហុត្វា បណ្ណំ បេសេស្សាមី”តិ រហោគតោ បណ្ណំ លិខិ “ភទ្ទា អត្តនោ ជាតិគោត្តភោគានុរូបំ បតិំ លភតុ, អហំ និក្ខមិត្វា បព្ពជិស្សាមិ, មា បច្ឆា វិប្បដិសារិនី អហោសី”តិ។ ភទ្ទាបិ “អសុកស្ស កិរ មំ ទាតុកាមា”តិ សុត្វា រហោគតា បណ្ណំ លិខិ – “អយ្យបុត្តោ អត្តនោ ជាតិគោត្តភោគានុរូបំ ទារិកំ លភតុ, អហំ បព្ពជិស្សាមិ, មា បច្ឆា វិប្បដិសារី អហោសី”តិ។ ទ្វេបិ បណ្ណានិ អន្តរាមគ្គេ សមាគច្ឆិំសុ។ “ឥទំ កស្ស បណ្ណ”ន្តិ? “បិប្ផលិមាណវេន ភទ្ទាយ បហិត”ន្តិ។ “ឥទំ កស្សា”តិ? “ភទ្ទាយ បិប្ផលិមាណវស្ស បហិត”ន្តិ ច វុត្តេ តេ ទ្វេបិ វាចេត្វា “បស្សថ ទារកានំ កម្ម”ន្តិ ផាលេត្វា អរញ្ញេ ឆឌ្ឌេត្វា អញ្ញំ តំសមានំ បណ្ណំ លិខិត្វា ឥតោ ចិតោ ច បេសេសុំ។ ឥតិ កុមារស្ស កុមារិកាយ ច សទិសំ បណ្ណំ លោកស្សាទរហិតមេវាតិ អនិច្ឆមានានម្បិ តេសំ ទ្វិន្នំ សមាគមោ អហោសិ។

តំទិវសមេវ បិប្ផលិមាណវោបិ ភទ្ទំ ឯកំ បុប្ផទាមំ គណ្ហាបេសិ។ ភទ្ទាបិ តានិ សយនមជ្ឈេ ឋបេសិ។ ឧភោបិ ភុត្តសាយមាសា សយនំ អារុហិតុំ អារភិំសុ។ តេសុ មាណវោ ទក្ខិណបស្សេន សយនំ អារុហិ, ភទ្ទា វាមបស្សេន អភិរុហិត្វា អាហ – “យស្ស បស្សេ បុប្ផានិ មិលាយន្តិ, តស្ស រាគចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ វិជានិស្សាម, ឥមំ បុប្ផទាមំ ន អល្លីយិតព្ព”ន្តិ។ តេ បន អញ្ញមញ្ញំ សរីរសម្ផស្សភយេន សកលរត្តិំ និទ្ទំ អនោក្កមន្តាវ វីតិនាមេន្តិ។ ទិវា បន ហសិតមត្តម្បិ នាហោសិ។ តេ លោកាមិសេន អសំសដ្ឋា យាវ មាតាបិតរោ ធរន្តិ, តាវ កុដុម្ពំ អវិចារេត្វា តេសុ កាលង្កតេសុ វិចារយិំសុ។ មហតី មាណវស្ស សម្បត្តិ។ ឯកទិវសំ សរីរំ ឧព្ពដ្ដេត្វា ឆឌ្ឌេតព្ពំ សុវណ្ណចុណ្ណំ ឯវ មគធនាឡិយា ទ្វាទសនាឡិមត្តំ លទ្ធុំ វដ្ដតិ។ យន្តពទ្ធានិ សដ្ឋិ មហាតឡាកានិ, កម្មន្តោ ទ្វាទសយោជនិកោ, អនុរាធបុរប្បមាណា ចុទ្ទស គាមា, ចុទ្ទស ហត្ថានីកានិ, ចុទ្ទស អស្សានីកានិ, ចុទ្ទស រថានីកានិ។

សោ ឯកទិវសំ អលង្កតអស្សំ អារុយ្ហ មហាជនបរិវុតោ កម្មន្តំ គន្ត្វា ខេត្តកោដិយំ ឋិតោ នង្គលេហិ ភិន្នដ្ឋានតោ កាកាទយោ សកុណេ គណ្ឌុប្បាទាទិបាណកេ ឧទ្ធរិត្វា ខាទន្តេ ទិស្វា “តាតា, ឥមេ កិំ ខាទន្តី”តិ បុច្ឆិ។ “គណ្ឌុប្បាទេ, អយ្យា”តិ។ “ឯតេហិ កតបាបំ កស្ស ហោតី”តិ? “តុម្ហាកំ, អយ្យា”តិ។ សោ ចិន្តេសិ – “សចេ ឯតេហិ កតបាបំ មយ្ហំ ហោតិ, កិំ មេ ករិស្សតិ សត្តអសីតិកោដិធនំ,

ទ្វាទសយោជនកម្មន្តា កិំ ករិស្សតិ, កិំ យន្តពទ្ធានិ តឡាកានិ, កិំ ចុទ្ទស គាមានិ, សព្ពមេតំ ភទ្ទាយ កាបិលានិយា និយ្យាតេត្វា និក្ខមិត្វា បព្ពជិស្សាមី"តិ។

ភទ្ទា កាបិលានីបិ តស្មិំ ទិវសេ អន្តោវត្ថុស្មិំ តយោ តិលកុម្ភេ បត្ថរិត្វា ធាតីហិ បរិវុតា និសិន្នា កាកេ តិលបាណកេ ខាទន្តេ ទិស្វា "អម្មា, កិំ ឥមេ ខាទន្តី"តិ បុច្ឆិ។ "បាណកេ, អយ្យេ"តិ។ "អកុសលំ កស្ស ហោតី"តិ? "តុម្ហាកំ, អយ្យេ"តិ។ សា ចិន្តេសិ – "មយ្ហំ ចតុហត្ថំ វត្ថំ នាឡិកោទនមត្តញ្ច លទ្ធុំ វដ្ដតិ, យទិ បនេតំ ឯត្តកេហិ ជនេហិ កតំ អកុសលំ មយ្ហំ ហោតិ, ភវសហស្សេនបិ វដ្ដតោ សីសំ ឧក្ខិបិតុំ ន សក្កា, អយ្យបុត្តេ អាគតមត្តេយេវ សព្ពំ តស្ស និយ្យាតេត្វា និក្ខមិត្វា បព្ពជិស្សាមី"តិ។

មាណវោ អាគន្ត្វា ន្ហត្វា បាសាទំ អារុយ្ហ មហារហេ បល្លង្កេ និសីទិ, អថស្ស ចក្កវត្តិនោ អនុច្ឆវិកំ ភោជនំ សជ្ជយិំសុ។ ទ្វេបិ ភុញ្ជិត្វា បរិជនេ និក្ខន្តេ រហោគតា ផាសុកដ្ឋានេ និសីទិំសុ។ តតោ មាណវោ ភទ្ទំ អាហ – "ភទ្ទេ, ត្វំ ឥមំ ឃរំ អាគច្ឆន្តី កិត្តកំ ធនមាហរសី"តិ? "បញ្ចបណ្ណាស សកដសហស្សានិ, អយ្យា"តិ។ "ឯតំ សព្ពំ, យា ច ឥមស្មិំ ឃរេ សត្តាសីតិ កោដិយោ យន្តពទ្ធានិ សដ្ឋិ តឡាកានីតិ ឯវមាទិកា សម្បត្តិ អត្ថិ, តំ សព្ពំ តុយ្ហំយេវ និយ្យាតេមី"តិ។ "តុម្ហេ បន កហំ គច្ឆថ, អយ្យា"តិ? "អហំ បព្ពជិស្សាមី"តិ។ "អយ្យ, អហម្បិ តុម្ហាកំ អាគមនំ ឱលោកយមានា និសិន្នា, អហម្បិ បព្ពជិស្សាមី"តិ។ តេសំ អាទិត្តបណ្ណកុដិ វិយ តយោ ភវា ឧបដ្ឋហិំសុ។ តេ "បព្ពជិស្សាមា"តិ វត្វា អន្តរាបណតោ កាសាយរសបីតានិ វត្ថានិ មត្តិកាបត្តេ ច អាហរាបេត្វា អញ្ញមញ្ញំ កេសេ ឱហារេត្វា "យេ លោកេ អរហន្តោ អត្ថិ, តេ ឧទ្ទិស្ស អម្ហាកំ បព្ពជ្ជា"តិ បព្ពជិត្វា ថវិកាសុ បត្តេ បក្ខិបិត្វា អំសេ លគ្គេត្វា បាសាទតោ ឱតរិំសុ។ គេហេ ទាសេសុ ច កម្មការេសុ ច ន កោចិ សញ្ជានិ។

អថ នេ ព្រាហ្មណគាមតោ និក្ខមិត្វា ទាសគាមទ្វារេន គច្ឆន្តេ អាកប្បកុត្តវសេន ទាសគាមវាសិនោ សញ្ជានិំសុ។ តេ រោទន្តា បាទេសុ បតិត្វា "កិំ អម្ហេ អនាថេ ករោថ, អយ្យា"តិ អាហំសុ។ "មយំ, ភណេ, 'តយោ ភវា អាទិត្តបណ្ណសាលា វិយា'តិ បព្ពជិតា។ សចេ តុម្ហេសុ ឯកេកំ ភុជិស្សំ ករោម, វស្សសតម្បិ នប្បហោតិ។ តុម្ហេវ តុម្ហាកំ សីសំ ធោវិត្វា ភុជិស្សា ហុត្វា ជីវថា"តិ វត្វា តេសំ រោទន្តានំយេវ បក្កមិំសុ។

ថេរោ បុរតោ គច្ឆន្តោ និវត្តិត្វា ឱលោកេន្តោ ចិន្តេសិ – "អយំ ភទ្ទា កាបិលានី សកលជម្ពុទីបគ្ឃនិកា ឥត្ថី មយ្ហំ បច្ឆតោ អាគច្ឆតិ, ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ កោចិទេវ ឯវំ ចិន្តេយ្យ 'ឥមេ បព្ពជិតាបិ វិនា ភវិតុំ ន សក្កោន្តិ, អននុច្ឆវិកំ ករោន្តី'តិ។ ឯវំ កោចិ បាបកេន មនេន បទុស្សិត្វា អបាយបូរកោ ភវេយ្យ, ឥមំ បហាយ មយា គន្តុំ វដ្ដតី"តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា បុរតោ គច្ឆន្តោ ទ្វេធាបថំ ទិស្វា តស្ស មត្ថកេ អដ្ឋាសិ។ ភទ្ទាបិ អាគន្ត្វា វន្ទិត្វា អដ្ឋាសិ។ អថ នំ អាហ – "ភទ្ទេ, តាទិសិំ ឥត្ថិំ មម បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តិំ ទិស្វា 'ឥមេ បព្ពជិតាបិ វិនា ភវិតុំ ន សក្កោន្តី'តិ អម្ហេសុ បទុដ្ឋចិត្តោ មហាជនោ អបាយបូរកោ ភវេយ្យ។ ឥមស្មិំ ទ្វេធាបថេ ត្វំ ឯកំ គណ្ហ, អហំ ឯកេន គមិស្សាមី"តិ។ "អាម, អយ្យ, មាតុគាមោ នាម បព្ពជិតានំ មលោ, 'បព្ពជិតាបិ វិនា ន ភវន្តី'តិ អម្ហាកំ ទោសំ ទស្សេយ្យុ"ន្តិ តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា ចតូសុ ឋានេសុ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ទសនខសមោធានសមុជ្ជលំ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ "សតសហស្សកប្បបមាណេ

អទ្ធានេ កតោ មិត្តសន្ថវោ អជ្ជ ភិជ្ជតិ, តុម្ហេ ទក្ខិណា នាម, តុម្ហាកំ ទក្ខិណមគ្គោ វដ្ដតិ, មយំ មាតុគាមា នាម វាមជាតិកា, អម្ហាកំ វាមមគ្គោ វដ្ដតី”តិ វន្ទិត្វា មគ្គំ បដិបន្នា។ តេសំ ទ្វេធាភូតកាលេ អយំ មហាបថវី “អហំ ចក្កវាឡសិនេរុបព្វតាទយោ ធារេតុំ សក្កោន្តីបិ តុម្ហាកំ គុណេ ធារេតុំ ន សក្កោមី”តិ វទន្តី វិយ វិរវមានា អកម្បិត្ថ, អាកាសេ អសនិសទ្ទោ វិយ បវត្តិ, ចក្កវាឡបព្វតោ ឧន្នទិ។

សម្មាសម្ពុទ្ធោបិ វេឡុវនមហាវិហារេ កុដិយំ និសិន្នោ បថវិកម្បនសទ្ទំ សុត្វា “កិស្ស នុ ខោ បថវី កម្បតី”តិ អាវជ្ជេន្តោ “បិប្បលិមាណវោ ច ភទ្ទា ច កាបិលានី មំ ឧទ្ទិស្ស អប្បមេយ្យំ សម្បត្តិំ បហាយ បព្វជិតា, តេសំ វិយោគដ្ឋានេ ឧភិន្នំ គុណពលេន អយំ បថវិកម្បោ ជាតោ, មយាបិ ឯតេសំ សង្គហំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ គន្ធកុដិតោ និក្ខម្ម សយមេវ បត្តចីវរមាទាយ អសីតិមហាថេរេសុ កញ្ចិ អនាបុច្ឆា តិគាវុតមគ្គំ បច្ចុគ្គមនំ កត្វា រាជគហស្ស ច នាឡន្ទាយ ច អន្តរេ ពហុបុត្តកនិគ្រោធមូលេ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសីទិ។ និសីទន្តោ បន អញ្ញតរបំសុកូលិកោ វិយ អនិសីទិត្វា ពុទ្ធវេសំ គហេត្វា អសីតិហត្ថា ពុទ្ធរស្មិយោ វិស្សជ្ជេន្តោ និសីទិ។ ឥតិ តស្មិំ ខណេ បណ្ណច្ឆត្តសកដចក្កកូដាគារាទិប្បមាណា ពុទ្ធរស្មិយោ ឥតោ ចិតោ ច វិប្ផន្ទន្តិយោ វិធាវន្តិយោ ចន្ទសហស្សសូរិយសហស្សុគ្គមនកាលំ វិយ កុរុមានា តំ វនន្តរំ ឯកោភាសំ អកំសុ។ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណសិរិយា សមុជ្ជលតារាគណំ វិយ គគនំ, សុបុប្ផិតកមលកុវលយេន វិយ សលិលំ វនន្តរំ វិរោចិត្ថ។ និគ្រោធរុក្ខស្ស ខន្ធោ បកតិយា សេតោ ហោតិ, បត្តានិ នីលានិ បក្កានិ រត្តានិ។ តស្មិំ បន ទិវសេ សព្ពោ និគ្រោធោ សុវណ្ណវណ្ណោវ អហោសិ។

មហាកស្សបត្ថេរោ តំ ទិស្វា “អយំ អម្ហាកំ សត្ថា ភវិស្សតិ, ឥមំ អហំ ឧទ្ទិស្ស បព្វជិតោ”តិ ទិដ្ឋដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ ឱនតោ គន្ត្វា តីសុ ឋានេសុ វន្ទិត្វា “សត្ថា មេ, ភន្តេ, ភគវា, សាវកោហមស្មិ, សត្ថា មេ, ភន្តេ, ភគវា, សាវកោហមស្មី”តិ (សំ។ និ។ ២។១៥៤) អាហ។ អថ នំ ភគវា អាហ – “កស្សប, សចេ ត្វំ ឥមំ និបច្ចការំ មហាបថវិយា ករេយ្យាសិ, សាបិ ធារេតុំ ន សក្កុណេយ្យ។ តថាគតស្ស បន ឯវំ គុណមហន្តតំ ជានតា តយា កតោ និបច្ចការោ មយ្ហំ លោមម្បិ ចាលេតុំ ន សក្កោតិ។ និសីទ, កស្សប, ទាយជ្ជំ តេ ទស្សាមី”តិ។ អថស្ស ភគវា តីហិ ឱវាទេហិ ឧបសម្បទំ អទាសិ។ ទត្វា ច ពហុបុត្តកនិគ្រោធមូលតោ និក្ខមិត្វា ថេរំ បច្ឆាសមណំ កត្វា មគ្គំ បដិបជ្ជិ។ សត្ថុ សរីរំ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណវិចិត្តំ, មហាកស្សបស្ស សត្តមហាបុរិសលក្ខណបដិមណ្ឌិតំ, សោ កញ្ចននាវាយ បច្ឆាពន្ធោ វិយ សត្ថុ បទានុបទិកំ អនុគច្ឆិ។ សត្ថា ថោកំ មគ្គំ គន្ត្វា មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសជ្ជាការំ ទស្សេសិ។ ថេរោ “សត្ថា និសីទិតុកាមោ”តិ ញត្វា អត្តនោ បដបិលោតិកំ សង្ឃាដិំ ចតុគ្គុណំ កត្វា បញ្ញបេសិ។

សត្ថា តត្ថ និសីទិត្វា ហត្ថេន ចីវរំ បរិមជ្ជន្តោ “មុទុកា ខោ ត្យាយំ, កស្សប, បដបិលោតិកា សង្ឃាដី”តិ អាហ (សំ។ និ។ ២។១៥៤)។ ថេរោ “សត្ថា មេ សង្ឃាដិយា មុទុកភាវំ កថេសិ, បារុបិតុកាមោ ភវិស្សតី”តិ ញត្វា “បារុបតុ, ភន្តេ, ភគវា សង្ឃាដិ”ន្តិ អាហ។ “កិំ ត្វំ បារុបិស្សសិ, កស្សបា”តិ? “តុម្ហាកំ និវាសនំ លភន្តោ បារុបិស្សាមិ, ភន្តេ”តិ។ “កិំ បន ត្វំ, កស្សប, ឥមំ បរិភោគជិណ្ណំ បំសុកូលំ ធារេតុំ សក្ខិស្សសិ, មយា ហិ ឥមស្ស បំសុកូលស្ស គហិតទិវសេ ឧទកបរិយន្តំ កត្វា មហាបថវី កម្បិ, ឥមំ ពុទ្ធបរិភោគជិណ្ណចីវរំ នាម ន សក្កា បរិត្តគុណេន ធារេតុំ, បដិពលេនេវិទំ បដិបត្តិបូរណសមត្ថេន ជាតិបំសុកូលិកេន ធារេតុំ វដ្ដតី”តិ វត្វា ថេរេន សទ្ធិំ ចីវរំ បរិវត្តេសិ។

ເອວໍ ຈີວຣໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຈີວຣໍ ຠຄວາ ປາຣຸປິ, ສຕ຺ຖຸ ຈີວຣໍ ເຖໂຣ. ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ອເຈຕນາປິ ອຍໍ ມຫາປຖວີ “ທຸກ຺ກຣໍ, ຠນ຺ເຕ, ອກຕ຺ຖ, ອຕ຺ຕໂນ ປາຣຸຕຈີວຣໍ ສາວເກນ ປຣິວຕ຺ຕິຕປຸພ຺ພໍ ນາມ ນາໂຫສິ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຄຸຓໍ ຘາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມີ”ຕິ ວທນ຺ຕີ ວິຍ ອຸທກປຣິຍນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ກມ຺ປິ. ເຖໂຣປິ “ລທ຺ຘໍ ເມ ພຸທ຺ຘານໍ ປຣິໂຠຄຈີວຣໍ, ກິໍ ເມ ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ກຕ຺ຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອຸນ຺ນຕິໍ ອກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກເຍວ ເຕຣສ ຘຸຕຄຸເຓ ສມາທາຍ ສຕ຺ຕທິວສມຕ຺ຕໍ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ອໂຫສິ. ອຏ຺ຐເມ ທິວເສ ສຫ ປຏິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ກສ຺ສໂປ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈນ຺ທູປໂມ ກຸລານິ ອຸປສງ຺ກມຕິ, ອປກສ຺ເສວ ກາຍໍ ອປກສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຈ຺ຈນວໂກ ກຸເລສຸ ອປ຺ປຄ຺ໂພ”ຕິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໔໖) ເອວມາທິນາ ປສໍສິຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ອຣິຍຄຓມຊ຺ເຌ ນິສິນ຺ໂນ “ເອຕທຄ຺ຄໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ສາວການໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຘຸຕວາທານໍ ຍທິທໍ ມຫາກສ຺ສໂປ”ຕິ (ອ. ນິ. ໑. ໑໘໘, ໑໙໑) ຘຸຕວາທານໍ ອຄ຺ຄຏ຺ຐາເນ ຐເປສິ.

໒໙໘. ເອວໍ ຠຄວຕາ ເອຕທຄ຺ຄຏ຺ຐາເນ ຐປິໂຕ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປປິ ມຫາສາວກຠາວໍ ປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ສຣິຕ຺ວາ ໂສມນສ຺ສວເສນ ປຸພ຺ພຈຣິຕາປທານໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ປທຸມຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຠຄວໂຕຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ປທຸມຸຕ຺ຕຣສ຺ສາຕິ ຕສ຺ສ ກິຣ ຠຄວໂຕ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂມນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປາທານໍ ນິກ຺ເຂປສມເຍ ອກ຺ກນ຺ຕກ຺ກນ຺ຕປເທເສ ສຕສຫສ຺ສປຕ຺ຕາ ປທຸມາ ປຖວິໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐຫິໍສຸ. ຕສ຺ມາສ຺ສ ຕໍ ນາມໍ ອໂຫສິ. ສກລສຕ຺ຕນິກາຍສ຺ສ ເອເກເກນ ສຕສຕປຸຎ຺ໂຎ ກເຕ ຕສ຺ສ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ສຕຄຸຓປຸຎ຺ຎານໍ ກຕຕ຺ຕາ ຠຄວໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂລກເຊຏ຺ຐສ຺ສ ຕາທິໂນຕິ ສຕ຺ຕໂລກສ຺ສ ປຘານຠູຕສ຺ສ ອິຏ຺ຐານິຏ຺ເຐສຸ ອກມ຺ປິຍຠາວໍ ປຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕາທິໂນ. ນິພ຺ພຸເຕ ໂລກນາຖມ຺ຫີຕິ ສຕ຺ຕໂລກສ຺ສ ປຏິສຣຓຠູເຕ ຠຄວຕິ ຂນ຺ຘປຣິນິພ຺ພາເນນ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ, ອທສ຺ສນໍ ຄເຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປູຊໍ ກຸພ຺ພນ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸໂນຕິ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ສາສນໂຕ “ສຕ຺ຖາ”ຕິ ລທ຺ຘນາມສ຺ສ ຠຄວໂຕ ສາທຸກີຬໍ ກີຬນ຺ຕາ ປູຊໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ.

໒໙໙. ອຄ຺ຄິຈິນນ຺ຕີ ຊນຕາຕິ ຊນສມູຫາ ອາຬາຫນຕ຺ຖາຍ ອຄ຺ຄິ ຈິນນ຺ຕາ ຣາສິໍ ກໂຣນ຺ຕາ ອາສມນ຺ເຕຕາ ໂມທິຕາ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐາ ປກາເຣນ ໂມທິຕາ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐາ ປູຊໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ເຕສຸ ສໍເວຄຊາເຕສູຕິ ເຕສຸ ຊນສມູເຫສຸ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ເຕສຸ ປ຺ຣາສໍ ລຸກນ຺ເຕສຸ ເມ ມຍ຺ຫມ຺ປີຕິ ຫາໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ປາຕຸຠວີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

໓໐໐. ຎາຕິມິຕ຺ເຕ ສມາຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ມມ ພນ຺ຘຸສຫາເຍ ສມາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາສິໍ ກຕ຺ວາ. ມຫາວີໂຣ ຠຄວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ອທສ຺ສນໍ ອຄມາສີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ວຈນໍ ອໂວຈິ ກເຖສິນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ຫນ຺ທ ປູຊໍ ກໂຣມເສຕິ ຫນ຺ທາຕິ ໂວສ຺ສຄ຺ຄຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ເຕນ ກາຣເຓນ ມຍໍ ສພ຺ເພ ສມາຄຕາ ປູຊໍ ກໂຣມາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເສຕິ ນິປາໂຕ.

໓໐໑. ສາທູຕິ ເຕ ປຏິສ຺ສຸຕ຺ວາຕິ ເຕ ມມ ຎາຕິມິຕ຺ຕາ ສາທຸ ອິຕິ ສຸນ຺ທຣໍ ອິຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ມມ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຍ ມຍ຺ຫາກໍ ອຕິເຣກໍ ຫາສໍ ປີຕິໍ ຊນິໍສຸ ອຸປ຺ປາເທສຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

໓໐໒. ຕໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ກຕປຸຎ຺ຎສມ຺ຠາຣໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍ ໂລກນາຖມ຺ຫີຕິອາທິມາຫ. ສຕຫຕ຺ຖໍ ອຸຄ຺ຄຕໍ ອຸພ຺ພິທ຺ຘໍ ທິຍຑ຺ຒຫຕ຺ຖສຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ວິມານໍ

ᨶᨽᩈᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨣᨠ᩠ᨠᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ, ᩈᩩᨠᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨵᩣᩁᨠᩣᩁᩮᨶ ᨠᨲᩴ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩈᨬ᩠ᨧᨿᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩁᩣᩈᩥᩴ ᨠᩣᩉᩣᨾᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

᪓᪐᪒᩼ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩮᨲᩥᨿᨸᩪᨩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨲᩣᩃᨸᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᨲᩣᩃᨸᩥᨬ᩠ᨨᩣᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩈᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩈᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩥᨿᩴ ᨸᩪᨩᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨣᨲ᩠ᨲᨿᩴ ᨵᩣᨲᩩᨶᩥᨵᩣᨸᩥᨲᩴ ᨧᩮᨲᩥᨿᩴ ᨸᩪᨩᨿᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

᪓᪐᪓᩼ ᨲᩔ ᨧᩮᨲᩥᨿᩔ ᨿᩉᩥᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᩅᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩼ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨩᩃᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩁᩣᩈᩥ ᩅᩥᨿ ᨲᩴ ᨧᩮᨲᩥᨿᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩉᩥ ᩁᨲᨶᩮᩉᩥ ᨩᩃᨲᩥ ᨹᩩᩃ᩠ᩃᩥᨲᩮᩣ ᨸᩥᩃᩥᨶ᩠ᨴᨸᩩᩁᩮᨡᩣ ᩈᩣᩃᩁᩣᨩᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩩᩃᨲᩣᩅ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩩᩃᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨾᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨾᩣ ᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨲᩥ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

᪓᪐᪔᩼ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩈᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩮᩅᨿᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨳᩪᨸᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨳᩣ ᨸᩈᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᨻᩉᩩᩴ ᩋᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ “ᨵᩣᨲᩩᨳᩪᨸᩮ ᨧ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨿᨳᩣ ᨠᨲᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨠᩣᩃᩴᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨴᩈᩴ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ ᩍᨵ ᩋᩉᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

᪓᪐᪕᩼ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩉᩔᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩼ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᨿᩅᩣᩉᩥᩴ ᩈᩥᨶ᩠ᨵᩅᩈᩉᩔᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩁᨳᩴ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩼ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨽᩪᨾᩦᩉᩥ ᩈᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵ ᨣᨲᩴ ᩏᨧ᩠ᨧᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨲᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩅᨶᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩼

᪓᪐᪖᩼ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᨾᩣᨶᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩮᩣᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩣ ᩈᨠᩃᩈᩮᩣᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩣᨲᩥ ᨠᩪᨭᩣᨣᩣᩁᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᩉᩴ ᩋᩉᩮᩈᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩼ ᩈᨠᨲᩮᨩᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᨸᨽᩣᩈᨿᩴ ᨠᩪᨭᩣᨣᩣᩁᩣᨶᩥ ᨩᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

᪓᪐᪗᩼ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨿᩮᩅᩣᨸᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩅᩥᨾᩣᨶᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩪᩉᩣ ᨸᩁᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩥᨠᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ᩼ ᨠᩥᩴ ᨽᩪᨲᩣ? ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨦ᩠ᨠᨾᨿᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᨾᨱᩥᨾᨿᩣ ᨲᨴᩣ ᨲᩮᨸᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩪᩉᩣ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᩋᩣᨽᩣᨿ ᨸᨽᩣᨿ ᨩᩮᩣᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

᪓᪑᪐᩼ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩈᨠᩃᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨴᩮᩅᩮ ᩋᨽᩥᨽᩮᩣᨾᩥ ᩋᨽᩥᨽᩅᩣᨾᩥ᩼ ᨠᩔ ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮ? ᨿᨳᩣ ᨠᨲᩔ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩍᨴᩴ ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩼

᪓᪑᪑᩼ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᨠᨸ᩠ᨸᩈᩉᩔᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩼ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩍᨲᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᨲᩮᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᩈᩉᩔᨠᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨧᨲᩩᨾᩉᩣᨴᩦᨸᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨩᩥᨲᩣᩅᩦ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᩅᩥᨩᩥᨲᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩁᩣᨩᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᩋᩣᩅᩈᩥᩴ ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩼

᪓᪑᪒-᪓᩼ ᨲᨳᩮᩅ ᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᨠᩮᩣᨭᩥᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᨶᩣᨾ ᨠᩮᩣᨭᩥ᩼ ᨲᩥᩴᩈᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨲᩥᩴᩈᩅᩣᩁᩮ ᩅᩥᨿ ᨧᨲᩩᨴᩦᨸᨾ᩠ᩉᩥ ᩁᨩ᩠ᨩᩔ ᨸᨽᩣᩈᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᩁᨲᨶᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩪᨲᩮᩣ ᩈᨠᩃᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨸᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨩᩣᨲ ᩁᩣᨩᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨽᩥᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᩮᩣᨠᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩁᩣᨩᩣ

អបិច អហោសិត្តិ សប្ពន្ធោ៉ អត្តនោ ចក្កចត្តិកាលេ អត្តក្ខតសបេត្តិំ ជសេស្សន្តោ "តត្ថាបិ កចតំ យឃ្យាត្តិអាឌិយាហ៉ តត្ថ តស្មិំ ចក្កចត្តិរជ្ជេបិ ឋយ្ហា កចតំ យយ បិសាទំ ពាស្កលដ៏ច ក្កក្កតំ អាកាសេ ឩតចិខន្ធោតយាភា ចិន្ទុលូតា ពាច ក្កក្កតំ សត្តក្ខុមិកាឌិភេទេហិ ក្ខន្ធំ អាយាមតោ ទីឃតោ ច ក្ខច្ចតោ ច ចត្ថឹសតិយោជនំ ចិត្ថាររតោ ក្ខាឌសយោជនំ អហោសីតិ សប្ពន្ធោ៉ សជ្ឈាសំ ជតាតំ យតំ អស្លិតការេចត ទេមូលំ តាយ តកាទ អហោសីតិ អត្ថោ៉ ជឡេហហិ ក្ខាឌសហត្ថេហិ ចា តិសហត្ថេហិ ចា ក្ខច្ចេហិ បិការតោរលោហិ សជ្ឈត្តត្តំ ជសេស្សតិ៉

១៣៥-១០៉តជន្ទក្កំ តតោ អន្ទក្កំ អន្ទតិឃសតយោជគត្តិំ អត្ថោ៉ បក្កិត្តា បណ្ណចឹសតីតិ ចិសតិអាបលាបក្កិត្តំ តិរត្តទ ចិធិបរិច្ឆេទត្តិ អត្ថោ៉ ត្រាហូដ្ឋាក្កុលសម្ពុតោតិ ត្រាហូលាក្កុលេ ស្ងារតោ៉ សេសំ ទុត្តតឃត្តា សុចិញ្ញោឃ្យមេចាតិ៉

យហាកស្សបត្ថេរអបជាតចណ្ណតា សយត្តា៉

១១-៣៉ អត្ថុទ្ធត្ថេរអបជាតចណ្ណតា

សុមេឆិកាចត្តាហត្តិអាឌិកំ អាយស្មតោ អត្ថុទ្ធត្ថេរស្ស អបជាតំ៉ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ ចិចដ្ដបតិស្សយានិ បុញ្ញានិ ក្ខបចិតន្តោ បទុមុត្តរស្ស កាចតោ កាលេ ចិភចសមេត្តេ ក្រុដ្ឋិកាក្រុលេ តិព្ពត្តិ៉ ចឃប្បត្តោ ឲកាឌិចសំ ចិហារទ កត្វា សត្ថុ សត្តិកេ ឆម្ចំ សុលាន្តោ សត្ថារា ឲកំ កិក្ខុំ ជិព្ពចក្ខុកាតំ អក្កដ្ឋានេ ធបេត្តំ ជិស្វា សយម្បិ តំ ជាតំ បត្ថេត្វា សតសហស្សកិក្ខុបរិចារស្ស កាចតោ សត្តាហំ មហាជាតំ បចត្តេត្វា សត្តមេ ជិចសេ កាចតោ កិក្ខុសង្ឃស្ស ច ក្ខត្តយានិ ចត្ថានិ ជត្វា បណិធានំ អកាសិ៉ សត្ថាបិស្ស អតត្តរាយេត សមិជ្ឈភាចំ ជិស្វា "អតាកតេ កោតមស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សាសនេ ជិព្ពចក្ខុកាតំ អក្កោ ភចិស្សតី"តិ ព្យាកាសិ៉ សោបិ តត្ថ បុញ្ញានិ ករោន្តោ សត្ថុទិ បរិតិព្ពុតេ សត្តយោជតិកេ កតកចេតិយេ ជាហុកំសបិតិយោ ឌីបរុក្ខេហិ ឌីបកបល្លិកាហិ ច "ជិព្ពចក្ខុជាណស្ស ក្ខបតិស្សយោ ហោតុ"តិ ក្ខឡារទ ឌីបបូជំ អកាសិ៉ ឲចំ យាចជីចំ បុញ្ញានិ កត្វា ទេចមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កស្សបស្ស កាចតោ កាលេ ពារាណសិយំ ក្រុដ្ឋិកគេហេ តិព្ពត្តិត្វា ចិញ្ញុតំ បត្តោ សត្ថុទិ បរិតិព្ពុតេ តិដ្ឋិតេ យោជតិកេ កតកចេតិយេ ជាហុកំសបិតិយោ សប្បិមណ្ឌស្ស បូរេត្វា មជ្ឈេច ឲកេកំ ក្រុឡអបិណ្ឌំ ធបេត្វា មុខចដ្ដិយា មុខចដ្ដិំ ផុសាបេន្តោ ចេតិយំ បរិក្ខិបាបេសិ៉ អត្តតា កហិតកំសបិតិំ សប្បិមណ្ឌស្ស បូរេត្វា សហស្សចដ្ដិយោ ជាលាបេត្វា សីសេ ធបេត្វា សព្ពរត្តិំ ចេតិយំ អត្ថុបរិយាយិ៉

ឲចំ តស្មិម្បិ អត្តភាវេ យាចជីចំ ក្រុសលំ កត្វា ទេចលោកេ តិព្ពត្តិត្វា តត្ថ យាចតាយុកំ ធត្វា តតោ ចុតោ អត្ថុប្បន្នេ ពុទ្ធេ ពារាណសិយំយេច ក្ខក្កុតក្រុលេ តិព្ពត្តិ, "អត្តការោ"តិស្ស តាមំ អហោសិ៉ សោ សុមតសេដ្ឋិស្ស តាម រកេហ កម្មំ ករោន្តោ ជីចតិ៉ ឲកាឌិចសំ សោ ក្ខបរិដ្ឋំ តាម បច្ចេកពុទ្ធំ តិរោធសមាបត្តិតោ ចុដ្ឋាយ កន្ធមាឌតបព្ពតតោ អាកាសេតាកន្ត្វា ពារាណសីតករទ្វារេ ឱតរិត្វា ចីចរំ បារុបិត្វា តករេ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ ជិស្វា បសន្នមាតសោ បត្តំ កហេត្វា អត្តនោ អត្ថាយ ធបិតំ ភាកកត្តំ បត្តេ បក្ខិបិត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស ជាតុកាមោ អាទភិ៉ ភរិយាបិស្ស អត្តនោ ភាកកត្តញ្ច តត្ថេច បក្ខិបិ៉ សោ តំ តេត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស ហត្ថេ ធបេសិ៉ បច្ចេកពុទ្ធោ តំ កហេត្វា អនុមោជតំ កត្វា បក្កាមិ៉ តំ ជិចសំ សុមតសេដ្ឋិស្ស ឆត្តេ អធិចត្ថា ទេចតា – "អហោ ជាតំ, បរមជាតំ,

ឋបរិវេណេ សុប្បតិដ្ឋិត”ន្តិ មហាសេនំ អនុមោទិ។ តំ សុត្វា ភិក្ខុសង្ឃោ – “ឥទំ សេនាយ អនុមោទិតំ អម្ហេហិ ឋបេតព្ព”ន្តិ ចិន្តេត្វា តត្ថ បត្តិំ យាចិ។ អត្ថការោ បន តស្ស បត្តិំ អទាសិ។ តេន បសន្នចិត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ តស្ស សហស្សំ ទត្វា “ឋានតោ បដ្ឋាយ ទុប្បញ្ញសហេតុន កម្មករណកិច្ចំ នត្ថិ, បតិទិនំ គេហំ គន្ត្វា និច្ចំ ចរាហី”តិ អាហ។

យស្មា និរោធសមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស ទិន្នបិណ្ឌបាតោ តំ ទិវសមេវ ផលអាវហបាកោ ហោតិ, តស្មា ភិក្ខុសង្ឃោ រញ្ញោ សន្តិកំ គន្ត្វា តំ គហេត្វា អគមាសិ។ រាជា បន តំ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា បុច្ឆិ។ សង្ឃោ – “មហារាជ, អហំ ទិស្វា បិណ្ឌបាតំ គហេត្វា អាគតោ”តិ វត្វា តទា តេន កតកម្មំ អត្តនោ បិយស្ស សហស្សទិន្នការណំ កថេសិ។ តំ សុត្វា រាជា តស្ស តុដ្ឋោ សហស្សំ ទត្វា “អមុកស្មិំ ឋានេ គេហំ កត្វា វសាហី”តិ គេហដ្ឋានស្ស អាណាបេសិ។ តស្ស តំ ឋានំ សោធាបេន្តស្ស មហន្តា មហន្តា និធិកុម្ភិយោ ឧដ្ឋហិំសុ។ សោ តា ទិស្វា រញ្ញោ អារោចេសិ។ រាជា សព្ពំ ធនំ ឧទ្ធរាបេត្វា រាសិកតំ ទិស្វា – “ឯត្តកំ ធនំ ឥមស្មិំ នគរេ កស្ស គេហេ អត្ថី”តិ បុច្ឆិ។ “ន កស្សចិ, ទេវា”តិ។ “តេន ហិ អយំ អត្ថការោ ឥមស្មិំ នគរេ មហាធនសេដ្ឋិ នាម ហោតូ”តិ តំ ទិវសមេវ តស្ស សេដ្ឋិច្ឆត្តំ ឧស្សាបេសិ។

សោ សង្ឃោ ហុត្វា យាវជីវំ កល្យាណកម្មំ កត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា, ទីឃរត្តំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា អម្ហាកំ សត្ថុ កាលេ ឧប្បជ្ជនកាលេ កបិលវត្ថុនគរេ សុវណ្ណការកុលស្ស គេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ តស្ស ជាតស្ស អនុរុទ្ធោតិ នាមំ អកំសុ។ សោ មហានាមសក្កស្ស កនិដ្ឋភាតា ហុត្វា សុខុមាលោ អហោសិ។ ទុព្ពិសហាការេន បុរិសស្ស សុវណ្ណបាតិយំ ឯវ តស្ស ភត្តំ ឧប្បជ្ជិ។ អថស្ស មាតា ឯកទិវសំ “មម បុត្តោ នត្ថីតិ បទំ ន ជានាតិ, តំ ជានាបេស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា ឯកំ សុវណ្ណបាតិំ តុច្ឆំយេវ អញ្ញាយ សុវណ្ណបាតិយា បិទហិត្វា តស្ស បេសេសិ, អន្តរាមគ្គេ ទេវតា តំ, ទិព្ពបូវេហិ បូរេសុំ។ ឯវំ មហាបុញ្ញោ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ អនុរុទ្ធោ តិស្សោ បាសាទេសុ អលង្កតនាដកិត្ថីហិ បរិវុតោ ទេវោ វិយ មហាសម្បត្តិំ អនុភវិ។

អម្ហាកម្បិ ខោ ពោធិសត្តោ តស្មិំ សមយេ តុសិតបុរា ចវិត្វា សុទ្ធោទនមហារាជស្ស អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្ពត្តិត្វា អនុក្កមេន វុឌ្ឍិប្បត្តោ ឯកូនតិំស វស្សានិ អគារមជ្ឈេ វសិត្វា មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិត្វា អនុក្កមេន បដិវិទ្ធសព្ពញ្ញុតញ្ញាណោ ពោធិមណ្ឌេ សត្តសត្តាហំ វីតិនាមេត្វា ឥសិបតនេ មិគទាយេ ធម្មចក្កំ បវត្តេត្វា លោកានុគ្គហំ ករោន្តោ រាជគហំ គន្ត្វា វេឡុវនេ វិហាសិ។ តទា សុទ្ធោទនមហារាជា – “បុត្តោ កិរ មេ រាជគហំ អនុប្បត្តោ; គច្ឆថ, ភណេ, មម បុត្តំ អានេថា”តិ សហស្សសហស្សបរិវារេ ទស អមច្ចេ បេសេសិ។ តេ សព្ពេ ឯហិភិក្ខុបព្ពជ្ជាយ បព្ពជិំសុ។ តេសុ ឧទាយិត្ថេរេន ចារិកាគមនំ អាយាចិតោ សត្ថា វីសតិសហស្សខីណាសវបរិវុតោ រាជគហតោ និក្ខមិត្វា កបិលវត្ថុំ គន្ត្វា ញាតិសមាគមេ អនេកានិ បាដិហារិយានិ ទស្សេត្វា បាដិហារិយវិចិត្តំ ធម្មទេសនំ កថេត្វា មហាជនំ អមតបានំ បាយេត្វា ទុតិយទិវសេ បត្តចីវរមាទាយ នគរទ្វារេ ឋត្វា “កិំ នុ ខោ កុលនគរំ អាគតានំ សព្ពពុទ្ធានំ អាចិណ្ណ”ន្តិ អាវជ្ជមានោ “សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរណំ អាចិណ្ណ”ន្តិ ញត្វា សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរតិ។ រាជា “បុត្តោ តេ បិណ្ឌាយ ចរតី”តិ សុត្វា តុរិតតុរិតោ អាគន្ត្វា អន្តរវីថិយំ ធម្មំ សុត្វា អត្តនោ និវេសនំ បវេសេត្វា មហន្តំ សក្ការសម្មានំ អកាសិ។ សត្ថា តត្ថ កត្តព្ពំ ញាតិសង្គហំ កត្វា រាហុលកុមារំ បព្ពាជេត្វា នចិរស្សេវ កបិលវត្ថុនគរតោ មល្លរដ្ឋេ ចារិកំ ចរមានោ អនុបិយម្ពវនំ បាបុណិ។

តស្មិំ សមយេ សុទ្ធោទនមហារាជា សាកិយគណំ សន្និបាតេត្វា អាហ – “សចេ មម បុត្តោ អគារំ អជ្ឈាវសិស្ស, រាជា អភវិស្ស ចក្កវត្តី សត្តរតនសមន្នាគតោ ខត្តិយគណបរិវារោ, នត្តាបិ មេ រាហុលកុមារោ ខត្តិយគណេន សទ្ធិំ តំ បរិវារេត្វា អចរិស្ស, តុម្ហេបិ ឯតមត្ថំ ជានាថ។ ឥទានិ បន មម បុត្តោ ពុទ្ធោ ជាតោ, ខត្តិយាវស្ស បរិវារា ហោន្តុ, តុម្ហេ ឯកេកកុលតោ ឯកេកំ ទារកំ ទេថា”តិ។ ឯវំ វុត្តេ ឯកប្បហារេនេវ ទ្វេអសីតិសហស្សខត្តិយកុមារា បព្ពជឹសុ។

តស្មិំ សមយេ មហានាមោ សក្កោ កុដុម្ពសាមិកោ, សោ អត្តនោ កនិដ្ឋំ អនុរុទ្ធំ សក្យកុមារំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោច – “ឯតរហិ, តាត អនុរុទ្ធ, អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បព្ពជិតំ អនុបព្ពជន្តិ, អម្ហាកញ្ច កុលា នត្ថិ កោចិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ, តេន ហិ ត្វំ វា បព្ពជាហិ, អហំ វា បព្ពជិស្សាមី”តិ។ តំ សុត្វា អនុរុទ្ធោ ឃរាវាសេ រុចិំ អកត្វា អត្តសត្តមោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ។ តស្ស បព្ពជ្ជានុក្កមោ សង្ឃភេទកក្ខន្ធកេ (ចូឡវ. ៣៣០ អាទយោ) អាគតោយេវ។ ឯវំ អនុបិយំ គន្ត្វា បព្ពជិតេសុ បន តេសុ តស្មិំយេវ អន្តោវស្សេ ភទ្ទិយត្ថេរោ អរហត្តំ បាបុណិ, អនុរុទ្ធត្ថេរោ ទិព្ពចក្ខុំ និព្ពត្តេសិ, ទេវទត្តោ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេសិ, អានន្ទត្ថេរោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ, ភគុត្ថេរោ ច កិមិលត្ថេរោ ច បច្ឆា អរហត្តំ បាបុណឹសុ។ តេសំ សព្ពេសម្បិ ថេរានំ អត្តនោ អត្តនោ អាគតដ្ឋានេសុ បុព្ពបត្ថនាភិនីហារោ អាវិ ភវិស្សតិ។ អយំ អនុរុទ្ធត្ថេរោ ធម្មសេនាបតិស្ស សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ចេតិយរដ្ឋេ បាចីនវំសទាយំ គន្ត្វា សមណធម្មំ ករោន្តោ សត្ត មហាបុរិសវិតក្កេ វិតក្កេសិ, អដ្ឋមេ កិលមតិ។ សត្ថា “អនុរុទ្ធោ អដ្ឋមេ មហាបុរិសវិតក្កេ កិលមតី”តិ ញត្វា “តស្ស សង្កប្បំ បូរេស្សាមី”តិ តត្ថ គន្ត្វា បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ អដ្ឋមំ មហាបុរិសវិតក្កំ បូរេត្វា ចតុប្បច្ចយសន្តោសភាវនារាមបដិមណ្ឌិតំ មហាអរិយវំសបដិបទំ កថេត្វា អាកាសេ ឧប្បតិត្វា ភេសកឡាវនមេវ គតោ។

ថេរោ តថាគតេ គតមត្តេយេវ តេវិជ្ជោ មហាខីណាសវោ ហុត្វា “សត្ថា មយ្ហំ មនំ ជានិត្វា អាគន្ត្វា អដ្ឋមំ មហាបុរិសវិតក្កំ បូរេត្វា អទាសិ, សោ ច មេ មនោរថោ មត្ថកំ បត្តោ”តិ ពុទ្ធានំ ធម្មទេសនំ អត្តនោ ច បដិវេធធម្មំ អារព្ភ ឥមា គាថា អភាសិ –

“មម សង្កប្បមញ្ញាយ, សត្ថា លោកេ អនុត្តរោ;

មនោមយេន កាយេន, ឥទ្ធិយា ឧបសង្កមិ។

“យទា មេ អហុ សង្កប្បោ, តតោ ឧត្តរិ ទេសយិ;

និប្បបញ្ចរតោ ពុទ្ធោ, និប្បបញ្ចមទេសយិ។

“តស្សាហំ ធម្មមញ្ញាយ, វិហាសិំ សាសនេ រតោ;

តិរេឃ្យា ចិន្ត្មា អត្យប្បត្តា, ពតំ ត្យក្ខស្ស ឃាឃត”ត្តិ៍ (ធេរកា៍ ២០១-២០១);

អឆ តំ អបរភាគេ ឃត្ថា ឌេតចេត យហាចិហារេ ចិហរេត្តា “ជិត្តចក្លកាតំ ភិក្លុតំ អត្យុរេន្ត្ត អេក្កា”តិ (អ៍ តិ៍ ១៍១៥១) អក្កុរេត ធេបឃិ៍

១១៧៍ ឲចំ រេឃា ភកចេតា ឃត្តិកា ជិត្តចក្លកាតំ អក្កូរាតំ លភិត្វា អត្តតោ បុត្តពមុំ ឃរិត្វា រេឃាយតស្សចរេឃត បុត្តចរិតាបដាតំ បកាសេន្តោ ឃុរេយធំ ភកចត្តាហត្តិអាជិយាហ៍ ពត្ត ឃុត្តរា ក្លុបន្ទុាបតបញ្ញា យក្កថលបញ្ញា ចិបស្សតាបញ្ញា ចត្យបចិឃម្ពិគាជិឃត្តាតា រេយធា ឃស្ស ភកចេតា រេឃា ឃុរេយធោ, តំ ឃុរេយធំ កាព្យឃយ្យត្តត្តា ភកចត្តិ លោកស្ស រេដ្ឋុំ រេឃដ្ឋុំ បធាតក្ខុតំ ឃំឃារេតា បធុយំ តិក្កតំ តរាតំ អាឃកំ បុរេចាទិកំ ចុបពដ្ឋុំ ចិរេចកក្ខុតំ ពលឃក្កលិការាយេតា អបពតំ ចិហរត្តិ អហំ អក្ខុឃត្តិ ឃន្តេត្ត្ត៍

១១៣៍ ឃត្តធម្មាតំ ឃឃរេច ត្យក្ខត្តា ឃឃ្ឃិ, ក្លុបកត្តាត ឃមិបំ ពត្តាតិ អេត្វា៍ អញ្ជលិ បក្កហេត្វាតាតិ ធឃក្កលិបុចំ យុត្តិ ពត្វាតិ អេត្វា៍ រេឃឃំ ក្លុត្តាតត្វេរេច៍

១១០៍ជិចា ទត្តិត្ថុា បស្សាមិតិ តធា រេធចលោកេ ច យត្យុស្សលោកេ ច ក្លុប្បត្តការេល យំឃចក្លុតា ឃយត្តេតា រេយាឌតំ បស្សាមិតិ អេត្វា៍

១១១៍ឃហស្សលោកំ ពារេលកាតិ បញ្ញាចក្លុតា ឃហស្សចក្កចាឌ្យអំ បស្សាមិតិ អេត្វា៍ ឃត្វ ឃាឃេតតិ ត្តុធាតិ កោតយស្ស ភកចេតា ឃាឃរេតា៍ ជិបធាតស្ស ជិបប្ជុងាយ ត្ថុធំ ថលំ, ត្តុយិតា ថរេលត ជិត្តចក្លុ អត្យប្បរេត្តា បចិលរេន្ត ក្លុប្បារេធឃិត្តិ អេត្វា៍

អត្យុរេន្តត្វេអបធាតចណ្ណតា ឃយត្តា៍

១-៤៍ បុណ្ណយត្តាហិបុត្តត្វេអបធាតចណ្ណតា

អញ្ញាឃកោយត្តធរេទាតិអាជិកំ អាឃឃុតា បុណ្ណស្ស យត្តាហិបុត្តត្វេស្ស អបធាតំ៍ អឃយ្បិ បុរិយព្យុរេធ្ធុ ពតាធិការេទា តត្វ តត្វ ភកេច ចិចត្តុបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្លុបចិតត្តោ បត្យុត្តរេស្ស ភកចតោ ក្លុប្បត្តិតោ បុរេតារេយច ហំឃចតឹតករេទ (ព្រាហ្វលយហាឃាលក្យលេ តិត្តត្តិត្វា អត្ក្ករេយត ចិត្ថុាតំ បត្វា៍ អបរភាគេ បត្យុត្តរេទ ភកចតិ ក្លុប្បត្ថិត្វា ធោធរេតឃ្យាតំ ធម្មុំ ធេឃេត្តេ រេហន្ទា ត្យត្តតរេយត យហាធេតត ឃត្ធិ ចិហាទំ ពត្វា បរិឃបរិយេត្តេ តិឃីជិត្វា ធម្មុំ ឃុណេត្តា ឃត្វាទំ ឲពំ ភិក្លុ ធម្យុពធិកាតំ អក្កូរេត ធេឃត្តិ ជិស្វា “យឃាបិ អតាពតេ ឲចន្តុបេត ភចិតុំ ចដ្ដតី”តិ ចិត្តេត្វា រេធឃតាចឃារេត ក្លុដ្ឋិតាយ បរិឃាយ ឃត្វាទំ ក្លុបឃត្កុយិត្វា តិយត្តេត្វា រេហន្ទា ត្យត្តតរេយត យហាឃក្កាទំ ពត្វា ភកចត្តិ ឲចយាហ – “ភត្តេ, អហំ ត្តុយិតា អធិការេទត ត អញ្ញា ឃព្យត្តិ បត្វាយិ, ឃធា បតេឃោ ភិក្លុ ឃត្វាយជិចឃយត្វាពោ

ពុទ្ធេហិ ធម្មកថិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបិតោ, ឯវំ អហម្បិ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ ធម្មកថិកានំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា អនាគតំ ឱលោកេត្វា តស្ស បត្ថនាយ សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា “អនាគតេ កប្បសតសហស្សមត្ថកេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សាសនេ បព្ពជិត្វា ត្វំ ធម្មកថិកានំ អគ្គោ ភវិស្សសី”តិ ព្យាកាសិ។

សោ យាវតាយុកំ កល្យាណកម្មំ កត្វា តតោ ចុតោ កប្បសតសហស្សំ បុញ្ញសម្ភារំ សម្ភរន្តោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ កបិលវត្ថុនគរស្ស អវិទូរេ ទោណវត្ថុនាមកេ ព្រាហ្មណគាមេ ព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរស្ស ភាគិនេយ្យោ ហុត្វា និព្ពត្តិ។ តស្ស បុណ្ណោតិ នាមំ អកំសុ។ សោ សត្ថរិ អភិសម្ពោធិំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កេ អនុក្កមេន រាជគហំ ឧបនិស្សាយ វិហរន្តេ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញស្ស សន្តិកេ បព្ពជិត្វា លទ្ធូបសម្បទោ បធានមនុយុញ្ជន្តោ សព្ពំ បព្ពជិតកិច្ចំ មត្ថកំ បាបេត្វា “ទសពលស្ស សន្តិកំ គមិស្សាមី”តិ មាតុលត្ថេរេន សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ អាគន្ត្វា កបិលវត្ថុសាមន្តាយេវ ឱហិយិត្វា យោនិសោ មនសិការេ កម្មំ ករោន្តោ នចិរស្សេវ វិបស្សនំ ឧស្សុក្កាបេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។

តស្ស បន បុណ្ណត្ថេរស្ស សន្តិកេ បព្ពជិតា កុលបុត្តា បញ្ចសតា អហេសុំ។ ថេរោ តេ ទសកថាវត្ថូហិ ឱវទិ។ តេបិ សព្ពេ ទសកថាវត្ថូហិ ឱវទិតា តស្សេវ ឱវាទេ ឋត្វា អរហត្តំ បាបុណិត្វា អត្តនោ បព្ពជិតកិច្ចំ មត្ថកប្បត្តំ ញត្វា ឧបជ្ឈាយំ ឧបសង្កមិត្វា អាហំសុ – “ភន្តេ, មយំ បព្ពជិតកិច្ចស្ស មត្ថកំ បត្តា, ទសន្នញ្ច កថាវត្ថូនំ លាភិនោ, សមយោ ទានិ នោ ទសពលំ បស្សិតុ”ន្តិ, ថេរោ តេសំ វចនំ សុត្វា ចិន្តេសិ – “មយ្ហំ ទសកថាវត្ថុលាភិតំ សត្ថា ជានាតិ។ អហំ ធម្មំ ទេសេន្តោ ទសកថាវត្ថូនិ អមុញ្ចិត្វាវ ទេសេមិ, មយិ ច គច្ឆន្តេ សព្ពេបិមេ ភិក្ខូ មំ បរិវារេត្វា គមិស្សន្តិ, ឯវំ មេ គណេន សទ្ធិំ គន្ត្វា អយុត្តំ ទសពលំ បស្សិតុំ, ឥមេ តាវ ទសពលំ បស្សិតុំ គច្ឆន្តូ”តិ។ អថ តេ ឯវមាហ – “អាវុសោ, តុម្ហេ បុរតោ គន្ត្វា ទសពលំ បស្សថ, មម វចនេន តថាគតស្ស បាទេ វន្ទថ, អហម្បិ តុម្ហាកំ គតមគ្គេន អាគមិស្សាមី”តិ។ តេបិ ថេរា សព្ពេ ទសពលស្ស ជាតិភូមិរដ្ឋវាសិនោ សព្ពេ ខីណាសវា សព្ពេ ទសកថាវត្ថុលាភិនោ ឧបជ្ឈាយស្ស ឱវាទំ អក្ខិបិត្វា ថេរំ វន្ទិត្វា អនុបុព្ពេន ចារិកំ ចរន្តា សដ្ឋិយោជនមគ្គំ អតិក្កម្ម រាជគហេ វេឡុវនមហាវិហារំ គន្ត្វា ទសពលស្ស បាទេ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ អាចិណ្ណំ ខោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ អាគន្តុកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ បដិសម្មោទិតុន្តិ ភគវា តេហិ សទ្ធិំ “កច្ចិ, ភិក្ខវេ, ខមនីយ”ន្តិអាទិនា នយេន មធុរបដិសន្ថារំ កត្វា “កុតោ ច តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, អាគតត្ថា”តិ បុច្ឆិត្វា បុន តេហិ “ជាតិភូមិតោ”តិ វុត្តេ “កោ នុ ខោ, ភិក្ខវេ, ជាតិភូមិយំ ជាតិភូមកានំ ភិក្ខូនំ សព្រហ្មចារីនំ ឯវំ សម្ភាវិតោ ‘អត្តនា ច អប្បិច្ឆោ អប្បិច្ឆកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា’”តិ (ម។ និ។ ១។២៥២) ទសកថាវត្ថុលាភិំ ភិក្ខុំ បុច្ឆិ។ តេបិ “បុណ្ណោ នាម, ភន្តេ, អាយស្មា មន្តាណិបុត្តោ”តិ អារោចយិំសុ។

តេសំ កថំ សុត្វា អាយស្មា សារិបុត្តោ ថេរំ ទស្សនកាមោ អហោសិ។ អថ សត្ថា រាជគហតោ សាវត្ថិំ អគមាសិ។ បុណ្ណត្ថេរោបិ ទសពលស្ស តត្ថ អាគតភាវំ សុត្វា “សត្ថារំ បស្សិស្សាមី”តិ គន្ត្វា អន្តោគន្ធកុដិយំយេវ តថាគតំ សម្បាបុណិ។ សត្ថា តស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ ថេរោ ធម្មំ សុត្វា ទសពលំ វន្ទិត្វា បដិសល្លានត្ថាយ អន្ធវនំ គន្ត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ។ សារិបុត្តត្ថេរោបិ តស្សាគមនំ សុត្វា សីសានុលោកិកោ គន្ត្វា ឱកាសំ សល្លក្ខេត្វា តស្មិំ រុក្ខមូលេ និសិន្នំ ឧបសង្កមិត្វា ថេរេន សទ្ធិំ សម្មោទិត្វា តំ វិសុទ្ធិក្កមំ (ម។ និ។ ១។២៥៩) បុច្ឆិ។ សោបិស្ស បុច្ឆិតបុច្ឆិតំ ព្យាករោន្តោ រថវិនីតូបមាយ អតិវិយ ចិត្តំ អារាធេសិ។ តេ អញ្ញមញ្ញស្ស សុភាសិតំ សមនុមោទិំសុ។

៣៦៣៉ អឆ ត់ សត្ថា អបទកាទេក កិក្លុបញ្ញ្ហ យទ្បៀតិសិទេត្វា ទេឆទំ “ឲតាដក្កំ, កិក្លុទេច , យយ សាចកាត់ កិក្លុត់ ឆយូកចិកាត់ ឃជិជំ បុទេណ្ណា”តិ (អ៉ តិ៉ ១៉១៤៤, ១៥៩) ឲតាដទេក្ក ដទេបសិ៉ ទេសា បុគ្គាកយុំ សទិត្វា ទេសាយតស្សចទេសត បុគ្គាចទិតាបជាត់ ចិកាទេចទេត្វា

អញ្ញាឃទេកាតិអាឌិយាហ៉ តត្ថ អញ្ញាឃទេកាតិ អទេតក(ទ្រាហុលាត់ ចាទេចតា សិក្លាទេបតា៉ យត្តឆទេទាតិ យត្តាត់ ឆាទេទតាតិ អទេត្វា, ទេចដសប្លាតស្ស ចត្តុទេចដស្ស សប្លាឃតសចតជាតាត់ ចទេសត ឆាទេទតាតិ ចុត្តំ ទេហាតិ៉ តិល្លំ ទេចជាតត្តិ

ព្ពាទុទេចដឃទុទេចដសាយទេចដសប្លាតាត់ តិល្លំ ទេចជាត់ ចាទេលាត ឆាទេទតព្ពតា “ទេចទេជា”តិ លទ្ធតាទេយសុ តឹសុ ទេចដកទេត្តុសុ បិទំ បទិទេឃាសាត់ កទេតាតិ អទេត្វា ៉ បុទក្លូទេតាយិញ្សិទេស្សហីតិ យយ តិច្ចបទិចាទក្សទេតហិ សិទេស្សហិ បទិចុទេតា អហំ អយិញ្ញុបកដ្ឋិ តទុត្តយត្តិ តទាត់ ក្តុត្តយំ កកចត្តិ ក្តុបសក្ដុយិ, សឹយំ កទេតាតិ អទេត្វា៉ ទេសសំ សុចិទេឡាឃ្យទេយច៉

៣៦៤៉ អភិឆយូតឃព្វាហត្តិ អហំ តជា តស្ស ពុទ្ធស្ស កាទេល អភិឆយូតឃទេកាចិទេជាតិ អទេត្វា៉ កចាចត្តុចិសុទ្ធិឃាតិ កចាចត្តុប្បកទេលា ចិសុទ្ធិឃា ទេលទេកា, អប្បិដ្ឋសត្តុដ្ឋិកចាឌីសុ ដសសុ កចាចត្ថុសុ ចា ទេលទេកា, តាឃ កចាចត្តុចិសុទ្ធិឃា សទេព្ពសំ ឃតិឌតាត់ បល្លិតាត់ ចិព្ពាទេបត្វាត ទេពាទេឆត្វាត អតាសទេចា តិក្កិទេលទេសា ចិហទាយិ ចាសំ កទេប្បយិ៉

៣៦៥៉ ព្ពទេតា បញ្ចាសទេត កទេប្បតិ ព្ពទេតា បញ្ចាពុទ្ធបជិយល្លិតទេតា កដ្ឋកប្បទេតា បញ្ចាសទេត កទេប្ប សុប្បកាសកា សុដ្ឋ បិកដី ចក្កទេតតាឌិ សត្តហិ ទេតទេតហិ សយុត្តា ឌព្វឌឹបិឌិចតុឌឹបយិញ្ញ្ហស្សទា បឆាតា ចតុទេទា ចត្តាទេទា ចក្កចត្តិទាឌាទេតា អទេហសុត្តិ អទេត្វា៉ ទេសសំ ចុត្តតឃទេយចាតិ៉

បុល្លយត្តាលិបុត្តទេត្វទអបជាតចល្លតា សយត្តា៉

១៣-៩៉ ក្តុបិលិទេត្វទអបជាតចល្លតា

តកទេទហំសចតិឃាតិអាឌិកំ អាឃសុទេតា ក្តុបិលិទេត្វទស្ស អបជាត់៉ អឃយ្បិ បុទិយពុទ្ធេសុ កតាឌិកាទេទា តត្ថ តត្ថ កទេច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្តុបចិតទេត្វា បទុប្បត្តុទស្ស កកចទេតា កាទេល ហំសចតីតកទេទ ចិកចសយ្យទេត្ត (ទ្រាហុលាកុទេល តិព្វាទេត្វា៉ ឲកឌិចសំ សត្ថុ សត្តិទេក ឆយូកចំ សុលាទេត្វា សត្ថាទំ ឲកំ កិក្លុ ចិតឃឆទាត់ អក្គដ្ឋាទេត ដទេបត្តុំ ឌិស្វា សត្ថុ អឆិកាទកយុំ កត្វា តំ ដាតត្តុទំ បទេត្វសិ៉

ទេសា ឃាចឌីចំ ក្យុសលំ កត្វា ទេជចយតុទេស្សសុ សំសទទេត្វា ព្ពាយស្សិំ ពុទ្ធប្បាទេជ កប្បកទេកទេហ តិព្វាទេត្វា៉ ក្តុបិលិតិស្ស តាយំ អកំសុ៉ ទេសា ចឃប្បទេត្វា អត្សុទ្ធាឌីត់ លត្កំ លត្តិឃាត់ បិឃសហាទេឃា ហុត្វា តចាកទេត អត្សុបិឃព្ពចទេត ចិហទទេត្ត បព្ពជ្ជាឃ តិក្លួយទេត្តហិ លហិ លត្តិទេឃហិ សទ្ធិំ តិក្លុយិត្វា បព្ពាជិ៉ តស្ស បព្ពជ្ជាចិឆាត់ បិឡព្ពាឃំ (ធ្មអច៉ ១៦០ អាជទេយា) អាកតទេយច៉ ទេសា បព្ពជិត្វា ក្តុបសយ្យទេត្វា ហុត្វា សត្ថុ សត្តិទេក កយ្យដ្ឋាត់ កទេហត្វា “យឃ្យា កទេត្ត, អទេព្ពាចាសំ អត្សុឌាតាឆា”តិ អាហ៉ “កិក្លុ អទេព្ពា ចសត្តស្ស ឲកទេយច ស្មុទំ ចទ្ធិស្សតិ, យឃ្យាបត

សន្តិកេ វសន្តស្ស ជិឃច្ឆិតាភិភូតា បិបាសាភិភូតា បរិបូរេស្សតី”តិ។ សោ តត្ថ វសតិ និព្ពិន្ទិត្វា ជិឃច្ឆាយ កាយំ ពាធេន្តោ តជ្ជេន្តស្សេវ អនុសត្ថិំ បិបាសិ។ តត្ថាបិ តំ នយេនេវ នកាលំ វិតយបិដកំ ឧគ្គណ្ហាបេសិ។ សោ អបរភាគេ ភាវនាចិត្តំ អជ្ឈាចិត្តំ កុសលកម្មបច្ចត្តំ ពលយាតិ តីណិ ចិត្តានិ វិតិដ្ឋិតិ។ តត្ថ ឯកេកស្មិំ វិតិដ្ឋេយ សមាធានំ កត្វា តទេយា វិតិដ្ឋេយ អជ្ឈុប្បត្តិំ គត្វា ទេវំ វិតយធរានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។

៣៣៨។ ឯវំ សោ ឯតទគ្គដ្ឋានំ បត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សប្បត្តោ តំ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ហំសវតីយាតិអាទិមាហ។ តត្ថ ហំសវតីយាតិ ហំសានំ វិចរិតដ្ឋានេ វិតិ បោក្ខរណីសុ បិ យស្សំ នគរេ, តំ នគរំ ហំសវតី។ អថ វា អនេកសង្ខា ហំសា តត្ថអាគន្ត្វា បោក្ខរណីសុ បរិបុណ្ណេសុ និវសន្តា ប្លវន្តា ធិវន្តា ច វិវាទមានា វសន្តិ ឯត្ថាតិ ហំសវតី, តស្សា ហំសវតិយា។ សុជាតោ នាម ព្រាហ្មណោតិ សុដ្ឋុ ជាតោតិ សុជាតោ, “អក្ខិត្តោ អនុបក្កុដ្ឋោ”តិ វចនតោ អនេកាហិ តោ ហុត្វា ជាតោតិ អត្ថោ។ អសីតិកោដិនិចយោតិ អសីតិកោដិធនរាសិកោ បហូតធនធញ្ញវា អបរិមេយ្យធនធញ្ញវា ព្រាហ្មណោ សុជាតោ នាម អហោសិត្តិ សម្ពន្ធោ។

៣៣៩។ បុនបិ តស្សេវ ឧបត្ថម្ភកានិ ទស្សេន្តោ អជ្ឈាយកោតិអាទិមាហ។ តត្ថ អជ្ឈាយកោតិ មន្តេ បរិវត្តេតីតិ អជ្ឈាយកោ។ មន្តធរោតិ មន្តំ ធារេតីតិ មន្តធរោ, អថព្វនវេទវិជ្ជាករណាទិវិជ្ជានំ ធារេតាតិ អត្ថោ។ តិណ្ណំ វេទាន បារគូតិ ឥរុវេទយជុវេទសាមវេទសង្ខាតានំ តិណ្ណំ វេទានំ បរិយោសានំ បត្តោតិ អត្ថោ។ លក្ខណេតិ លក្ខណសត្ថេ, ឥត្ថិលក្ខណបុរិសលក្ខណចតុប្បទលក្ខណាទិសុ សិប្បេសុ និស្សយាទិលក្ខណបកាសកគន្ថេ ចាតិ អត្ថោ។ ឥតិហាសេតិ “ឥតិហ អាស ឥតិហ អាសា”តិ បោរាណកថាបកាសកេ គន្ថេ។ សធម្មេតិ សកធម្មេ ព្រាហ្មណធម្មេ បារមិំ គតោ បរិយោសានំ កោដិំ គតោ បត្តោតិ អត្ថោ។

៣៣៩។ បរិព្ពាជាតិ ឯក និគណ្ឋសាវកា, តេ សមន្តា ធាវន្តិ ឧភតោ មហិយា បថវិតលេ ចរន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

៣៤០។ យាវ យត្តកំ កាលំ ជីវតោ ឧប្បជ្ជតិ, តាវ តត្តកំ កាលំ ឧបេន្តីតិ វទតិ តត្ថីតិ អត្ថោ។

៣៤១។ អច្ឆេយ្យក អហោរត្តិ អហោ ច រត្តិ ច អហោរត្តំ, ពហុនំ សិចន្ទនានំ អតិក្កមេយតាតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

៣៤២។ យត្ថាលិបុត្តោតិ យត្ថាលិនាមាយ ពម្ពណិយា បុត្តោ, មាសបុណ្ណតាយ ជិនសបុណ្ណតាយ បុណ្ណោតិ លទ្ធនាមោតិ អត្ថោ។ តស្ស សត្ថុស្ស សាវកោ ហេស្សតិ កថិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

៣៤៣។ ឯវំ កិត្តយិ សោ ពុទ្ធោតិ សោ បទុមុត្តរោ ភគវា ឯវំ ឋបិតា បការេន សុត្តំ សុត្តានការេន សោមនស្សការំ កិត្តយិ ព្យាករណំ ធាសីតិ អត្ថោ។ សត្តា ជនំ សកលជនសមូហំ ហាសយន្តោ សោមនស្សំ ករោន្តោ សកំ ពលំ អត្តនោ ពលំ ទស្សយន្តោ

បីឡំ ករោន្តាតិ វុត្តោ។

៣៨៩។ តតោ អភត្តុំ អត្តនោ អាតុកាចិ អញ្ញាបទេសេន ទស្សេន្តោ កតញ្ញូតិអាទិមាហ។ តទា តស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទតោ បុរិមកាលេ សុភត្តំ តាបសំ កតញ្ជលិបុដំ វត្វា ឋតា ភយស្សន្តីតិ វុត្តោ។ ពុទ្ធេ ការំ ករិត្វាតាតិ ឯវំ វទា វត្វាឋតបុច្ឆិតោបិ វយាភោ "បុច្ឆិតោយិ"តិ យាតំ អកត្វា ពុទ្ធុបាសកេ អធិកំ កិច្ចំ កត្វា អត្តនោ កតំ ឋាតិ វទោឆិ បរិសុទ្ធយកាសីតិ អត្ថោ។

៣៨៧។ សុត្វាន យុត្តិតោ ចេតត្តំ តស្ស វច្ចាវច្ចស្ស ចាចំ, កាឆាបត្ថុសុលកំ អា-ការស្ស ទស្សំ កត្វា "ចេច"ន្តិ ចុត្តំ "អនាគតេបិ អទ្ធានេ កោតយោ ភាយ ភាយេន វត្វា លេខេក កចិស្សតី"តិ ឋាយំ យុត្តិតោ ចេតំ សុត្វា ឃឆា ឃេន បការេន កោតយំ ភកចត្តំ បស្សាមិ, តទា តេន បការេន ការំ អធិកកិច្ចំ បុញ្ញវយ្ហារំ កស្សាមិ ករិស្សាមីតិ ទេយ យសិច្ឆវគ្គពេប្បា ចេតភាយនសិការេន អហុ អទោសីតិ វុត្តោ។

៣៨៤។ ឧចាហំ ចិត្តមិត្វានាតិ "អហំ ការំ ករិស្សាមី"តិ ឯចំ ចិន្តេត្វា កិរិយំ ចិត្តមិ យយាតិ "យឃា កីទិសំ បុញ្ញំ កតញ្ញុំ ត្វ ទោ"តិ កិរិយំ កតញ្ញុកិច្ចំ ចិត្តមិត្តិ អត្ថោ។ ញាហំ កយំ អាចរាមីតិ អហំ កីទិសំ បុញ្ញកយំ អាចរាមិ បូទេមិ ត្វ ទោតិ អត្ថោ។ បុញ្ញក្ខេត្ត អត្តត្ថទេតិ ឧត្តរចិតហិតេ សកលបុញ្ញស្ស ភាឌនក្ខេត រតនត្តយេតិ អត្ថោ។

៣៨៦។ អយញ្ចា បិធិកោ ភិក្ខុតិ អយំ ភិក្ខុ វទកញ្ញាចេសេន ភក្តបិធបធនតោ ចាចនតោ "បិធិកោ"តិ លទ្ធនាមោ ភិក្ខុ ពុទ្ធវាសនេ វទេន្តាវំ បិធីនំ បិធកចាចកានំ អគ្គទេវ ចិតយេ ច អក្កតិក្កិតេត្វា អធិក្កា ឋាតិ ធបិតោ។ តំ ធានំ តេន ភិក្ខុនា បត្តដ្ឋានត្ថំ អហំ បត្ថយេ បត្ថេមីតិ អត្ថោ។

៣៩០។ តតោ បរំ អត្តនោ បុញ្ញករណូបាយំ ទស្សេន្តោ ឋាគំ ទេ អយិតំ ភោកត្តិអាទិមាហ។ ទេ យសិច្ឆអយិតំ បយាកចិរហិតំ ភោករាសិំ អធិក្កាភិ លោភេតុំ អសក្កុណេយ្យំ វាកទូបមំ វាករេទិសំ តេន ភោភេក តាទិសេន ធនេន ពុទ្ធស្ស អាវាមំ យាបយេតិ វុត្តោ។ វេវំ ឧត្តានត្ថមេវ។

៣៧៣។ ភិក្ខុសង្ឃំ តិសីឌិត្វា វុត្តោ តេន សុទ្ធ យាបិតំ ការិតំ វិហារំ បដិក្កមេត្វា តស្សាវាយស្សាតិសំវធីបកំ ឋាគំ ចេតំ អឡេចិ កទេធសីតិ វុត្តោ។

៣៧៨។ កតំ? ឃោ ទេវាតិ ឃោ វិហារទាយកោ តាបរោ សុយាបិតំ កុដិលេណមណ្ឌបបិនាទហម្មិយបិការាទិកា សុទ្ធ វឌ្ឍិតំ វិហារំ ពុទ្ធស្ស បិធាសិ ប-ការេន ទោយកស្សវយ្យុត្តចិត្តេន អធាសិ។ តយហំ កិត្តមិស្សាមីតិ តំ តាបសំ អហំ បិឡំ ករិស្សាមិ, ឧត្តានំ ករិស្សាមីតិ អត្ថោ។ សុណាថ មម ភាសតោតិ ភាសន្តស្ស មមិច្ឆេតំ សុណាថ, ឧហិតសោតា អចិក្ខិត្តចិត្តា មនសិ ករោថាតិ អត្ថោ។

៣៤៩. ទេត ជិន្នារាមស្ស ឋលំ ជនេស្សេន្តា ហត្ថី អស្សា រថា បត្តីតិអាទិយាហ. តំ ឞុចិន្តោញ្ញឃ្យេមេច.

៣៤៤. សញ្ញារាមស្សិជំ ឋលត្តិ ឮជំ អាឃតិ អត្ថកចិតត្ថសមេត្តិសន្តាតំ ឮដ្ឋឋលំ សញ្ញារាមតាតស្ស ឋលំ ចិបិកត្តិ អត្ថោ.

៣៤៥. លញ្ញអាឃីតិសហស្សានីតិ លសហស្សានិ អឃីតិសហស្សានិ សមលក្កតា ស្វដ្ឋ អលក្កតា សន្ថិតា តារិមេឃា ឮត្តិមេឃា ចិចិត្តចត្ថាករណាតិ ចិចិត្តេហិ អតេកវ្ទបេហិ ចត្ថេហិ អាករណេហិ ច សមន្តាកតា. អាយុត្តមហិក្យល្លលិតិ ឆ្វលម្ពិតយុត្តាហារមហិកន្ទិតកណ្ហាតិ អត្ថោ.

៣៤៦. តាសំ ឮត្តីតំ វ្ទបមោកាតិសឃំ ចណ្ណេន្តោ អាញ្ញអារបមេត្តិអាទិយាហ. តត្ថ អាញ្ញអារាតិ មហត្តាតិ អក្កិតិ មហិក្យញ្ញអសជិសាតិ ឃាសំ ឮត្តីតំ តា អាញ្ញអារបមេក្យមរាតមិច មត្ថលិចតាតិ អត្ថោ. ហស្វលិ ហាសបកតិ, លិលិចិលិសាតិ អត្ថោ. ស្វសញ្ញាតិ ស្វត្ថរសញ្ញិតត្ថសរិរាចឃចា. តត្ថមន្តិយាតិ ញត្ថរិកាដរបមេឯសា. មេសំ វ្ទត្តាតមេច.

៣៥០. តស្សធម្មស្ស ឌាឃាទេតិ តស្ស មេកាតមស្ស កកចមេតា ធម្មស្ស ឌាឃាទេ ធម្មុកោដ្ឋាសកាកី. ឆ្វរមេសាតិ វ្វរសិ ឌាមេតា, សិចិលធតិតាជិឯសចិធញ្ញេត្ថតក្ខ្លិសមេត្តុ កណ្ហតាលុឆ្ផដ្ឋាជិបញ្ញដ្ឋាមេត ឈមេដ្ឋត្វា មេឯសិតធម្មំ ស្វត្វា មេសាតាបត្តិមក្កាជិមក្កបជិបាជិឃា សន្តាកិលេសេ មេលមេបត្វា អរហមេត្ត ជិតការេចត វ្វរសិ ឌាតបមេត្តាតិ អត្ថោ. ធម្មុតិម្ពិមេតាតិ ធមេម្មុត សមេមត អឯល្លេត អសមេត្តត តិម្ពិមេតា បិកមេជី កចិស្សឃីតិ អត្ថោ. វ្វបិលិ តាម តាមេមតាតិ កិញ្ញាបិ មេសា មាតុ តាមេមត មត្តាលិបុត្តតាមេយា, អត្សុទ្ធឃីហិ បត សហ កត្តា បត្តជិតត្តា លត្តិឃាតំ វ្វបសមឹមេប អល្លីមេតា ឃុមេត្តា កាឃចិមេត្តហិ សមេក្កីក្ខមេតាតិ វ្វបិលីតិ តាមេមត សត្ថ សាចមេកា មេហស្សតិ កចិស្សតីតិ អត្ថោ.

៣៥៣. ចិតមេឃ បិរមិ បត្វាតិ ចិតឃបិដមេក មេកាជិ បរិមេឃាសាតំ បត្វា បិបុលិត្វា. ធាតាដ្ឋាមេត ច មេកាចិមេធាតិ ការណាការមេណ ច ធមេក្កា មេលមេកាតិ អត្ថោ. ជិតសាសតំ ធារមេរន្តាតិ ជិមេតត ចុត្តាត្សាសតឹ ជិតស្ស បិដកត្តឃំ ចាចតសចតចិត្តតធារណាជិចមេសត ធារមេរន្តា, សល្លមេក្លន្តាតិ អត្ថោ. ចិហរិស្សតិតាសមេចាតិ តិក្កិលេមេសា ចត្វហិ ឮរិឃាបមេឆហិ អបរិបតត្តិ អត្តកាចំ ហរិស្សតិ បចមេត្តស្សតីតិ អត្ថោ.

៣៥៤. អបរិមេឃ្យបិធាឃាតិ អតេកសតសហស្ស អាជិ កត្វា. បមេត្វមិ តច សាសតត្តិ “មេកាតមស្ស កកចមេតា សាសមេត ចិតឃធរាតំ អមេក្កា កមេចយ្យ”ត្តិ ញ្ញយ្យាសាសតំ បមេត្វមិ ឮន្ធាមីតិ អត្ថោ. មេសា មេម អត្ថោតិ មេសា ខុតឌក្កដ្ឋាតត្តរសន្តាមេតា អត្ថោ មេម មឃា អត្សុប្បមេត្តាតិ អត្ថោ. សត្តាសំមេឃាឌតក្លមេឃាតិ សមេត្តាសំ សំមេឃាឌតាតំ លមេឃា មឃា អត្សុប្បមេត្តាតិ សម្ពន្ធោ, តិន្នាតំ អធិកតត្តិ អត្ថោ.

៣៥៥. រាឌធមេល្លត តត្ថិមេតា បីញ្ញឮមេតា ឞ្វលិចុមេតា ឞ្វមេល អាចុមេតា អាចុលិមេតា មេបិមេសា បុរិមេសា ឞ្វមេល សាតំ មធុរស្វលំ អចិត្តមេត្តា តាត្សកចមេត្តា បរិមុត្តិច បរិមេយាចតមេមច ឮច្ឆតិ ឃធាតិ សម្ពន្ធោ.

᪓᪒᪕-᪒᪐᩺ ᨾᩉᩣᨵᩦᩁ ᨵᩦᩁᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮᩁ ᨵᩦᩁᩩᨲ᩠ᨲᨾ ᩋᩉᩴ ᨠᨳᨦ᩠ᨠᨳᩦ ᨬᩣᨲᩥᨦ᩠ᨠᨳᩦ, ᨲᨶ᩠ᨶᩥᩅᩣ ᨷᩦᨲᩥᨷᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩮᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩃᩥᨠᩩᩅᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩣᩃᩈᩥ

ᩋᩣᨠᩩᩅᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ, ᨷᩥᨷᩥᩈᩣᩁᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿ ᨷᩥᨷᩥᩈᩣᨲᩩᩁᨠᩣᩁᨵᨾ᩠ᨾ ᩋᨯ᩠ᨰᩮᩅᩣ ᩋᩉᩥᨠ᩠ᨡᩅᩣ ᨴ᩠ᨵᩮᩃ᩠ᩃᩣᨷᩥᩅᩣ ᨠᩁᨵ ᩈᩣᨲᩴ ᨶᩥᩈᩣᩁᩮ ᨾᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᩩᨲᩴ ᨶ

ᨷᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿᩥ ᨶ ᩃᨠᩣᨿᩥ᩺ ᩁᩣᨣᨣ᩠ᨣᩥᨴᩮᩣᩈᨣ᩠ᨣᩥᨾᩮᩣᩉᨣ᩠ᨣᩥᩈᨶ᩠ᨲᩣᨷᩮᩉᩥ, ᨶᩁᨠᨣ᩠ᨣᩥᨠᨷ᩠ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨣ᩠ᨣᩥᨴ᩠ᨵᩃ᩠ᩃᨣ᩠ᨣᩥᩈᨶ᩠ᨲᩣᨷᩮᩉᩥ ᨧ ᨲᩦᩉᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩦᩉᩥ ᨯᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨷᩥᨿᩴ

ᨠᩮᨵᩈᩣᨿᩥ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩣᨿᩥ ᨲᨴᩮᩅᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩺ ᨿᨳᩣ ᩁᩣᨩᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᩮᨵᩈᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᩋᩉᩴ ᨠᨳᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨿᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᩴ

ᨠᩮᨵᩈᩣᨿᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩺

᪓᪒᪑-᪑᪒᩺ ᨷᩩᨶ ᨶᩥᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲᩩᩴ ᩏᨷᩣᨿᩮᩣᨷᩣᨿᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᨷᩥ ᩈᩣᩁᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩥᩁᩮᩈᨶ ᩈᨷ᩠ᨿᨷᩥᩁᩮᩈᨶ ᩋᩣ

ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩮᩅᩣ ᨧᩴᩈᩦᨿᩥᨲ᩠ᨳ ᨦᨯ᩠ᨰ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᩥᩈᩣᨦᩮᩣ, ᩈᨷ᩠ᨿᨦᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᨳ ᨧ ᨷᩥᩈᩴ ᩉᩃᩣᩉᩃᨷᩥᩈᩴ ᩋᨦᨲᩥ ᨣᩥᩃᨲᩦᨲᩥ ᨷᩥᩈᩣᨦᩮᩣ,

ᨷᩥᩈᩃᩣᨦᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨿᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨷᩥᩈᩣᨦᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᨶ ᨷᩥᩈᩮᨶ ᨷᩁᩥᨷᩦᩊᩥᨲᩮᩣ, ᨲᩔ ᨷᩥᩈᩔ ᨷᩥᨥᩣᨲᩣᨿ ᨷᩥᨶᩣᩈᩣᨿ ᨷᩥᩈᩉᩁᩴ

ᨷᩥᩈᩉᩁᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨣᨴᩴ ᩅᩣ ᨠᩮᨵᩈᩮᨿ᩠ᨿ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩴ ᨠᩮᨵᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨷᩥᩈᨥᩣᨲᨠᩴ ᨷᩥᩈᨶᩣᩈᨠᩴ ᩋᨣᨴᩴ ᩅᩣ ᨷᩔᩮᨿ᩠ᨿ ᨦᨱ᩠ᩉᩮᨿ᩠ᨿ᩺ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ

ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ ᨷᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩥᩈᨾ᩠ᩉᩣᨷᩥᩈᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᩁᩥᨾᩮᩣᨧᨶᨠᩣᩁᨱᩣ ᩈᩩᨡᩦ ᩋᩔ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ ᨿᨳᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩺

᪓᪒᪒᩺ ᨲᨳᩮᩅᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨿᩮᨶ ᨷᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᩮᩣ ᨶᩁᩮᩣ ᨷᩥᩈᩉᨲᩮᩣ, ᩈᨷᩥᩈᩮᨶ ᩈᩁᩮᩣᨣᩮᨶ ᨦᨯ᩠ᨰ ᨷᩥᩈᩃᩣᨦᨠᩮᩣ ᨧ ᩋᨣᨴᩴ ᨷᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨡᩦ

ᨠᩮᨵᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨳᩮᩅ ᨲᩮᨶ ᨷᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᩉᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨾᩮᩣᩉᩮᨶ ᨶᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵ ᨷᩦᩊᩥᨲᩮᩣ᩺ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨣᨴᨾᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩉᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᨣᨴᩴ ᨷᩥᩈᩴ

ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

᪓᪒᪓-᪒᪔᩺ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨣᨴᩴ ᨠᩮᨵᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩈᩣᩁᨴ᩠ᨵᩃ᩠ᩃᨷᩥᩈᩔ ᨷᩥᨶᩣᩈᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᨵᩴ ᨠᩮᨵᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ᩺ ᩋᨯ᩠ᨰᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩈᨠ᩠ᨿᩈᩣᩈᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨠ᩠ᨿᨲᩴᩈᨷᨠᨵᩔ ᨠᩮᩣᨲᨾᩔ

ᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᩈᨦᩣᨲᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᩈᩴ ᨵᩮᩣᩈᨦᩣᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩁ ᨲᩴ ᩈᨠ᩠ᨿᩈᩣᩈᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᨵᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩣᨾᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

ᩈᨴ᩠ᨵᩈᩃ᩠ᩃᨷᩥᨶᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩁᩣᨣᩈᩃ᩠ᩃᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩈᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩣᨶᩴ ᨷᩥᨶᩮᩣᨴᨶᩴ ᨴ᩠ᨵᩈᩈᨾᨠᩁᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᨵᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨷᩮᩣᩈᨵᩴ ᨷᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨷ᩠ᨻᩴ ᨷᩥᩈᩴ

ᩈᨠᩃᨶᩥᩈᩣᩁᨴ᩠ᨵᩃ᩠ᩃᨷᩥᩈᩴ ᩈᨾᩪᩉᨶᩮ ᨶᩣᩈᩮᩈᩥᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩺ ᩋᨩᩁᩣᨾᩁᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩴ ᨴ᩠ᨵᩃ᩠ᩃᨷᩥᩈᩴ ᩈᨾᩪᩉᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨩᩁᩴ ᨩᩁᩣᨷᩥᩁᩉᩥᨲᩴ ᩋᨾᩁᩴ ᨾᩁᨱᨷᩥᩁᩉᩥᨲᩴ ᨶᩦᨲᩥᨠᩣᨵᩴ

ᩁᩣᨣᨷᩁᩥᨿᩋᩣᩉᩣᨷᩥᨵᩥᩁᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩦᨲᩃᨽᩪᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᩉᩴ ᨹᩔᨿᩥᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨾᨠᩣᩈᩥᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩺

᪓᪒᪙᩺ ᨷᩩᨶ ᨠᩥᩃᩮᩈᨲᨾᩔ ᩏᨷᨾᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨽᩪᨲᨦ᩠ᨣᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣ ᨿᩮᨶ ᨷᨠᩣᩁᩮᨶ ᨽᩪᨲᨦ᩠ᨣᩮᩣᨲᩮᩣ ᨽᩪᨲᩮᨶ ᨿᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩋᨦ᩠ᨣᩮᩣᨲᩮᩣ

ᨷᩦᩊᩥᨲᩮᩣ ᨸᩮᩣᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨽᩪᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᨿᨠ᩠ᨡᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᨷᩦᩊᩥᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᨵᩃ᩠ᩃᩥᨲᩮᩣ ᨽᩪᨲᩅᩮᨩ᩠ᨩᩣ ᨿᨠ᩠ᨡᨣ᩠ᨣᩣᩉᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨾᩮᩣᨧᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨽᩪᨲᩅᩮᨩ᩠ᨩᩴ

ᨠᩮᨵᩈᩮᨿ᩠ᨿ᩺

᪓᪒᪗᩺ ᨲᩴ ᨠᩮᨵᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧ ᨽᩪᨲᨷᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩴ ᨨᩮᨠᩴ ᨽᩪᨲᩅᩮᨩ᩠ᨩᩴ ᨷᩔᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩮᩣ ᨽᩪᨲᩅᩮᨩ᩠ᨩᩮᩣ ᨲᩔ ᨿᨠ᩠ᨡᨣ᩠ᨣᩣᩉᩥᨲᩔ ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ

ᩋᩣᨲᩮᩅᩈᨽᩪᨲᩴ ᨷᩥᩉᨶᩮ ᨷᩥᨶᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᨾᩪᩃᨬ᩠ᨧ ᨾᩪᩃᩮᨶ ᩈᩉ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩥᨶᩣᩈᩮᨿ ᨷᩥᨴ᩠ᨵᩴᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᩺

៣៩៨។ មហាវីរ វីរុត្តម តមន្ធការេហិ កិលេសន្ធការន្ធការេហិ បិហិតោ អហំ តេជេន តេន បការេន តមតោ កិលេសន្ធការតោ បរិយុដ្ឋិតា មោចេត្វាន ញាណាលោកំ បញ្ញាអាលោកំ ករេស្សាមីតិ សម្ពន្ធោ។

៣៩៩។ អថ តទត្ថំ កិលេសមោហសោតំ កិលេសន្ធការំ សញ្ឆិន្ទិ អច្ឆិន្ទិ អទេត្វា សោ សញ្ឆិន្ទិ តេ មមញ្ញាមំ អន្ធការំ កិលេសមិលិនំ ភូតខេត្តំ ភូតំ មហាគ្គហិតំ ឆិន្ទ បនោ ទេសិ ភុមិ អកាសីតិ សម្ពន្ធោ។

៤០០។ សោ អហំ ឥទានិ វិមុត្តោ សំសារសោតំ សំសារបវាហំ តំ ឆិន្ទំ ឆិន្ទិ ឆេទេសិ, តណ្ហាសោតំ តណ្ហាបវាហំ ឆិន្ទាបេសិ ឆិន្ទេសិ អប្បវត្តិំ អកាសិន្តិ អត្ថោ។ ឥធ ខន្ធាយតនានិ សន្ទិដ្ឋិ កាមភវាទិកំ សន្ទិ ឆេទន ខន្ធាយតនានិ ឆិន្ទេសិន្តិ អត្ថោ។ មូលតោ ឆិន្ទេសន្តោ ភូតខេត្តំ ភូត មូលតោ ខន្ធាយតនត្តិ សម្ពន្ធោ។

៤០១។ តតោ និព្វានបរិយេសនាយ ខបណំ ទស្សេន្តោ យថាតិអាទិមាហ។ តត្ថ គរុ គរុឡំ នាគំ ពិលតីតិ គរុឡោ។ គរុ ទា នាគំ លិតិ អាទទាតីតិ គរុឡោ, គរុឡអាចារោ។ អត្ថតោ គច្ឆ សកបោតបនំ បន្នគំ បការេន បរិហត្វា ន គណ្ហតីតិ បន្នគោតិ លទ្ធនាមំ នាគំ គហេត្វាន ឧបបតតិ អចបតតិ, សមន្តា សមន្តតោ ឱយោគេសតំ សតឱយោគប្បមាណំ មហាសរំ មហាសមុទ្ទំ អត្ថតោ បក្ខធារេតិ វិក្ខោភេតិ អាលោឡេតីតិ យថាតិ សម្ពន្ធោ។

៤០២។ សោ សុបណ្ណោ វិហង្គមោ ចេហាសកាមតសីលោ បន្នគំ នាគំ គហេត្វា អធោសីសំ ឧលម្ពេត្វា វិហេឋយំ តត្ថ តត្ថ វិវិធេន វិហេឋេន វិហេឋេន្តោ អាទាយ ឧប្បតំ គហេត្វា យេន កាមំ យត្ថ គន្តុការោ, តត្ថ បក្កមតិ គច្ឆតីតិ សម្ពន្ធោ។

៤០៣។ ភន្តេ មហាវីរ, យថា គរុឡោ ពលី ពលវា បន្នគំ គហេត្វា បក្កមតិ, តថា ឯវ អហំ អសង្ខតំ បច្ចយេហិ អកតំ និព្វានំ គវេសន្តោ បដិបត្តិបុរណវសេន បរិយេសន្តោ ទោសេ សកលទិយឌ្ឍកិលេសសហស្សេ វិក្ខាលយិ វិសោធេន សមុច្ឆេទប្បហានេន សោធេសិ អហន្តិ សម្ពន្ធោ។

៤០៤។ យថា គរុឡោ បន្នគំ គហេត្វា ភុញ្ជិត្វា វិហរតិ, តថា អហំ ទមូបេ ភូតមទ្ទំ ទិដ្ឋា បស្សន្តោ ឥទំ សន្តិបទំ និព្វានបទំ អនុត្តរំ ភូតាវិសិហិតំ មគ្គផលេហិ អាទាយ គហេត្វា វិជ្ជអបេក្ខិត្វា វិហរាមីតិ សម្ពន្ធោ។

៤០៥។ ញាត្វានំ និព្វានស្ស ទុល្លភភាវំ ទស្សេន្តោ អាសាវតី នាម លតាតិអាទិមាហ។ តត្ថ សន្ទោសំ ទេវានំ អាសា ញាត្វា ឥតិស្សំ លតាយំ អត្ថីតិ អាសាវតី នាម លតា, វិត្តលតាវនេ អនេកវិចិត្តាហិ លតាហិ គហនីភូតេ វនេ ភូយ្យានេ ជាតា និព្វត្តាតិ អត្ថោ។ តស្សា លតាយ វស្សសហស្សេន វស្សសហស្សច្ចយេន ឯកំ ផលំ និព្វត្តតេ ឯកំ ផលំ គណ្ហាតិ។

ᩅ᪑᪐᪙᪨ ᨲᩴ ᨨᩮᨴᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᩣᩈᩣᨴᨲᩥ ᩃᨲᩴ ᨲᩣᩅ ᨴ᩠ᩅᩁᨹᩃᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨹᩃᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨨᩮᨴᩣ ᨲᩣᩅᨲᩥᩈᨨᩮᨴᨲᩣ ᨷᨾᩥᩁᩩᨷᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᨯᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣ ᩋᩣᩈᩣᨴᨲᩦ ᨣᩣᨿ ᩃᨲᩩᨲ᩠ᨲᨾᩣ ᩃᨲᩣᨶᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩁ ᨧᩩᨲ᩠ᨲᨾᩃᨲᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨨᩮᨴᩣᨶᩴ ᨷᩥᨿᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩅ᪑᪐ᩃᩥ᪨ ᩈᨲᩈᩉᩔᨷᩥᨠᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨲᩈᩉᩔᩴᩅᨧ᩠ᨨᩁᩮ ᩋᩣᨶᩥ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨲᩣᩉᩴ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴ ᨿᩩᨲᩦᨲᩥ ᨴᨿᩣᨶᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨴᩣᨣᩣᩉᩴ, ᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᩩᨲᩥ ᨴᩣᨣᩣᩉᩅᨲ᩠ᨲ ᩈᨭ᩠ᨭᩣᨬ᩠ᨬᩣ, ᩋᩉᩴ ᨲᩴ ᨠᨠᩅᨲ᩠ᨲ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴ ᨷᨾᩥᩁᩩᨷᩥᩈᩣᨿᩥ᪨ ᩈᩣᨾᩥᨷᩥᨲᩴ ᨣᨿᩔᩣᨿᩦᨲᩥ ᩈᩣᨿᨣ᩠ᨷᨿᨿᨭ᩠ᨮᩣ ᨷᩩᨭ᩠ᨭᩣᩉ᩠ᨷᨿᨿᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨴᩥᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨿᩔᩣᨿᩥ ᨷᩉᩣᨿᩥ ᨠᨴᩁᩣᨿᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨨᩮᨴᩣ ᨲᩣᩅᨲᩥᩈᩣ ᨨᩮᨴᩣ ᨧᩥᨿ ᩋᩣᩈᩣᨴᨲᩦᩃᨲᩴ ᩈᩣᨾᩥᨷᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣ ᨷᨾᩥᩁᩩᨷᩥᩈᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩅ᪑᪐ᨷᩢ᪨ ᩋᩅᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩥᩁᩥᨧᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩔᨠᩉᩮᨲᩩ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᨷᩕᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨷᩥᩁᩥᨧᩥᨿᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᩋᩅᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ ᨠᨿᩔᩣ ᨷᩉᩣᨿᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨧ ᩋᨴᨿᩣᨴᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨣᩴ ᨴ᩠ᩅᩁᨲᩣ ᩈᩴᩈᩣᩁᨴ᩠ᨵᨠᨲᩣ ᩋᩣᨣᨲᨾᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩃᨱᩣᩉᩴ ᩋᩉᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨷᩣᨠᨷ᩠ᨷᨱᩣ ᨠ ᨧᩥᩁᩣᨣᨾᩥ ᨠᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥ, ᨿᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠ ᨣᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩅ᪑᪐ᩋᩢ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩔᨠᩉᩮᨲᩩ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᨷᩕᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩉᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥ ᩁᩪᨷᨩ᩠ᨩᨠᨣᨠᨧ ᨾᨿ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᨧᩥᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨷᨷᩁᩥᨠ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨠ ᨷᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩁᩩᨷᨷᩥ ᩃᨲ᩠ᨳᩩᨷᨷᩥᨠᩥᩃᩮᩈᩩᨷᨷᩦᩉᩥ ᨧᩥᩁᩉᩥᨲᩣ ᨧᩥᨷᩕᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨭ᩠ᨭᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨷᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩉᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᨿᩣᨠᩈᩣ ᨧᩁᩣᨾᩥ ᩋᩉᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩅ᪑᪑᪐᪨ ᨷᩩᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩔᨠᩣᨿ ᩁᩪᨷᩴ ᨴᩔᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨷᨴᩩᨾᩴ ᨠᩣᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨿᩣᩉ᪨ ᩈᩩᩁᩥᨿᩁᩴᩈᩮᨶ ᩈᩩᩁᩥᨿᩁᩴᩈᩥᩈᨾ᩠ᨷᩔᩮᨶ ᨿᨳᩣ ᨷᨴᩩᨾᩴ ᨠᩣᨿ ᩋᨷᩥ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᨲᩥ ᨧᩥᨠᩈᨲᩥ ᨾᩉᩣᨧᩥᩁ ᨧᩥᩁᩩᨲ᩠ᨲᨾ ᩋᩉᩴ ᨲᨳᩣ ᩅᩩᨲ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩁᩴᩈᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨠᨠᩅᨲᩣ ᨴᩈᩥᨲᨶᨿᩩᩁᩴᩈᩥᨷᩕᨠᩣᩁᩮᨶ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩅ᪑᪑-᪑᪒᪨ ᨷᩩᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩔᩮᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᨣᩔᨲᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣ ᨻᩃᩥᨠᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨿᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᩃᩥᨠᨿᩮᩣᨶᩥᨿᩥᨷᩃᩥᨠᨩᩣᨲᩥᨿᩴ ᩈᨴᩣ ᩈᨭ᩠ᨭᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨷᩩᨾᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ ᨿᨴᩣ ᨠ ᨧᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨷᩩᨾᩮ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᩴ ᨻᩃᩥᨠᩣᨶᩴ ᨣᨻ᩠ᨽᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨧᩮ? ᨾᩮᨥᩔ ᨣᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩔ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩁᩣᨲᩮ᩠ᨲᩣᩔ ᨾᩮᨥᨣᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣ ᨻᩃᩥᨠᩥᨶᩥᨿᩮᩣ ᩈᨴᩣ ᩈᨭ᩠ᨭᨠᩣᩃᩮ ᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩘ᩠ᨯᩴ ᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᩣᩅ ᨿᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᨾᩮᨥᩮᩣ ᨠ ᨣᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨾᩮᨥᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨠ ᨣᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᩅ ᨲᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᨧᩥᩁᩴ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᩮᨶ ᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᩋᩘ᩠ᨯᩴ ᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨾᩮᨥᩮᩣ ᨷᩅᩔᨲᩥ ᨷᨠᩣᩁᩮᨶ ᨣᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩔᨲᩥ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩥᨵᩣᩁᩴ ᨷᨣ᩠ᨥᩁᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨽᩣᩁᨲᩮᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᨵᩣᩁᨱᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩘ᩠ᨯᩴ ᨷᩥᨲᩮᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩅ᪑᪑᪒᪨ ᨲᨳᩣ ᨷᩅᩴ ᩁᩪᨷᨾᩮᨥᩔᨾ᩠ᨷᩁᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨿᩣᩉ᪨ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᩮᨥᩮᨶ ᨴᩮᩅᩣᩉᩣᩁᨷᩁᨾᨲ᩠ᨳᨴᩮᩈᨶᩣᩈᨭ᩠ᨭᩣᨲᨾᩮᨥᩮᨶ ᨣᨩ᩠ᨩᨲᩣ ᨣᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩔ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᩮᨥᩔ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨾᩣᨿᩣᨣᩴᩈᩣᩁᩮᨶ ᩋᩉᩴ ᨲᨴᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᨧᩥᨧᩅᨭ᩠ᨭᨻᨠᩥᩔᩣᨾᩴ ᨴᩣᨶᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᩋᨣᩕᩉᩮᩈᩥᩴ ᨲᨳᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩅ᪑᪑᪓᪨ ᩈᨲᩈᩉᩔᨷᩥᨠᩣᨿ ᨠᨷ᩠ᨷᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᩋᩣᨶᩥ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᨴᩣᨶᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩴ ᩋᩉᩴ ᨵᩁᩮᨾᩥ ᨷᩮᩣᩈᩮᨾᩥ᪨ ᨿᩣᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᩮᨥᩮᩣ

ຊພ຺ພເຄສນາ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ຍຸເທ຺ທນ ນ ເຄສີຍຕິ, ຕາວ ອຫໍ ກາເຣຕາ ນິສາຣກ຺ຄກາເຣຕາ ນປ຺ປຍຸທ຺ທາຍິ ນ ເຍາເວຍິ ນ ວິສ຺ນຸ ກວາຍີຕິ ສພ຺ພເຕ຺ຖາຯ

໓໑໕ຯ ຠນ຺ເຕ, ສພ຺ພຸຕິ ສພ຺ພວໍສປ຺ປກວ ຍຖາ ຍສ຺ມິໍ ກາເລ ສຸເທ຺ທາທນມຫາຣາຊສ຺ສ ຕວ ປິຕຸ ຣເຍ຺ຍ ຣເຍາຫິເຍ ກປິລວຕ຺ເຕເວ ກປິລວຕ຺ຖຸນຄເຣ ຕຸວໍ ຊພ຺ພເຍເຍນ ຄຈ຺ຉຕິ ເຍາເສຕິ, ຕຖາ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ອຫໍ ກາເຣຕາ ນິສາຣກ຺ຄກາເຣຕາ ປຣິຍຸທ຺ທິ ຍຸເຕ຺ຕາ ອເຫາສິນ຺ຕິ ສພ຺ພເຕ຺ຖາຯ

໓໑໖ຯ ຕເຕາ ປຣໍ ອຕ຺ຖາ ອທິເກນ ມຄ຺ຄເວລ ທເສ຺ສເນ຺ຕາ ສຸຍ຺ຍາຕນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖອຕ຺ຖນິຍາທີນໍ ອກາວເຕາ ສຸຍ຺ຍາຕໍ ວິເມາກ຺ຂ຺ຍາ ຣາຄໂທສເມາຫສຍ຺ຍກິເລສນິມິຕ຺ຕານໍ ອກາວເຕາ, ອນິມິຕ຺ຕໍ ວິເມາກ຺ຂ຺ຍາ ຕຓ຺ຫາປຓິທິສ຺ສ ອກາວເຕາ, ອປ຺ປຓິຫິຕໍ ວິເມາກ຺ຂ຺ຍາ ອຣິມຍຄ຺ຄ ອທິຄນ຺ຕ຺ວາ ກາເວສິນ຺ຕິ ສພ຺ພເຕ຺ຖາຯ ວຕຸເຣາ ວ ຜເລ ສເທ຺ທຕິ ວຕ຺ຕາຣິ ສາມຍ຺ຍຜລານິ ສທ຺ທານິ ສຈ຺ຉິ ອກາສິນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາຯ ຉເພ຺ພາວໍ ວິທົງຍິ ອຫນ຺ຕິ ອຫໍ ເອວໍ ສທ຺ທຉເພ຺ພາ ທົງ ຄຫນໍ ວິທົງຍິ ວິທ຺ທເສສິນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາຯ

ທຸຕິຍຠາຓວາຣວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາຯ

໓໑໗ຯ ຕເຕາ ປຣໍ ອຕ຺ຖາ ອທິກນວິເສສເຍວ ທເສ຺ສເນ຺ຕາ ອປຣິເມຍ຺ຍປິຓ຺ຑາຍາຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ນ ປຣິເມຍ຺ຍາຕິ ອປຣິເມຍ຺ຍາ, ນິວຈ຺ຉຣກາລນເວເສນ ປເມຍ຺ຍໍ ສງ຺ຂ຺ຍໍ ອສກ຺ກເຓເຍ຺ຍາຕິ ອເຕ຺ຖາຯ ຕໍ ອປຣິເມຍ຺ຍໍ ກປ຺ປໍ ປຸປິທາມ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຕນ ສາສນໍ ທຸຍ຺ຍາສາສນໍ "ອນາເຄເຕ ເກາຕມສ຺ສ ຫກວເຕາ ສາສເນ ວິນຍຊເຣານໍ ອເຄ຺ຄາ ຫເວຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ເອວໍ ປເຕ຺ທິມຯ ອຕີເຕເຕ຺ທ ວຕ຺ຕມານເວນໍ, ປເຕ຺ທສິນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາຯ ເສາ ເມ ອເຕ຺ຖາຕິ ເສາ ປຕ຺ຖນາສງ຺ຂາເຕາ ອເຕ຺ຖາ ເມ ມຍາ ອນຸປ຺ປເຕ຺ຕາ ນິປ຺ຜາທິເຕາຕິ ອເຕ຺ຖາຯ ອນຸຕ຺ຕເຣ ສນ຺ຕິປທໍ ນິພ຺ພານໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ເຕາ ອທິຄເຕານ຺ຕິ ສພ຺ພເຕ຺ຖາຯ

໓໑໘ຯ ເສາ ອຫໍ ອທິຄເຕາ ວິນເຍ ວິນຍປິຏເກ ປາຣມີ ປເຕ຺ຕາ ປຣິເຍາສານັຕ຺ປເຕ຺ຕາຯ ຍຖາປິ ປາຍິເກາ ຍຸສີຕິ ຍຖາ ປຈ຺ຈຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຫກວເຕາ ສາສເນ ວິນຍຊເຣານໍ ອເຄ຺ຄາ ຍຸສີ ກິນ຺ຕຸ ປາຍິເກາ ປາກເຏາ ອເຫາສີ, ຕເທວຈາຫນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາຯ ນ ເມ ສໍສເຍາ ອຕ຺ຖີຕິ ວິນຍຊາຣິຕາມ ເມ ມຍາ ສໍສເຍາ ສໍສາເຍາ ອເຍ຺ຍາ ນ ອຕ຺ຖີຕິ ອເຕ຺ຖາຯ ສາສນໍ ຊາວາຄາຕຸສາສນີສນ຺ທານໍ ສາສນໍ ຊາເຣມິ ປຸເຣມີຕິ ອເຕ຺ຖາຯ

໓໑໙ຯ ປຸນປິ ອຕ຺ຖເນາ ວິເສສໍ ທເສ຺ສເນ຺ຕາ ວິນເຍ ປເຍ຺ຈເກ ວາປີຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ວິນເຍຕິ ຂນ຺ທເກາວິກເຄ຺ຄ ປເຍ຺ຈເກຕິ ມຫາວິຄ຺ຄຂນ຺ຍອວິເຄ຺ຄ ຕິກເຈ຺ເຈທ ວາຕິ ຕິກສ຺ຸຍທິເສສຕິກປາວິຕ຺ຕິຍາທີເກ ວ ປຈ຺ຈເມຕິ ປຣິວາເຣ ວ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖຸໍ ສເກລ ວິນຍປິຏເກ ມຍ຺ຍາວິມຕິ ເຂ຺ຍຍຫກໍ ນຕ຺ຖິ ນ ສໍວິທ຺ທຕິຯ ອກ຺ຂເຣຕິ ວິນຍປິຏກປຣິຍາປເນ຺ນ ອ-ກາຣາທິເກ ອກ຺ຂເຣຯ ພ຺ຍຍ຺ຊເນຕິ ກ-ກາຣາທິເກ ພ຺ຍຍ຺ຊເນ ວາ ເມ ວິມຕິ ສໍສເຍາ ນຕ຺ຖີຕິ ສພ຺ພເຕ຺ຖາຯ

໓໒໐ຯ ນິຄ຺ຄເຫປຄ຺ຄເຫ ວາຕິ ປາປນິກ຺ຄຳ ນິຄ຺ຄເຫ ວ ສາປຕ຺ຕິການໍ ນິກ຺ຄໍ ປຣິວາສທານາທີເກ ປຄ຺ຄເຫ ວ ທາຕາຄ຺ຄເຫ ວ ກາຣເຓ ວ

អការេណ ច អោចិនោ លេកោតិ អត្ថោ៑ ឍូររារេណ ច ពឌ្ឍតិឃាឌិកយ្យស្ស បជិប្បវុស្ស៊ិចេរេត ឍូររារេណ បរេចរេត ច៑ ចុដ្ឋាបេត ច អាបត្តិតោ ចុដ្ឋាបេត តិរាបត្តិកេរេណ ច លេកោតិ រយូនេក្ថា៑ រព្ពាតូ បិរេបិ កតោតិ រព្ពាតិ៍ ចិតឃកេយ្យ បរិយោយាអត់ បតោ្ត, ឥតេក្លា លេកោតិ អត្ថោ៑

វ័១០៑ចិតយេ ពត្តកោ ចាប៊ីតិ ចុត្តប្បកាេរ ចិតយេ ច ពត្តកោ ច, បង់ រុត្តបង់ តិក្លិបិត្វា បដ្ឋបេត្វា៑ វ្កតោ ចិតិចេចេត្វាតិ ចិតឃតោ ពត្តកតោ ចាតិ វ្កឃតោ តិព្វានត្តត្វា ចិឌនេឌត្វា តឃំ អាហរិត្វា៑ រេរតោតិ កិច្ចុនោ៑ ឍូរេឃ្យ៉ ឍូររារេណ៍ កេនេរាប៊ីតិ អត្ថោ៑

វ័១១៑តិរុត្តិឃា ច កុរលេលិតិ “វុនេក្លា បដេរិ កុរុដ្ឋា យាលិ ចិត្ត”ត្តិអាឌិរុ ចេរាហារេរុ លេកោ៑ អត្ថាតេត្ត ច អោចិនោតិ អត្ត ចឌ្ឍិឃំ អតេត្ត ហាតិឃព្វា អោចិនោ ឥតេក្លាតិ អត្ថោ៑ អតព្ភាត់ យឃា តត្ថិតិ ចិតឃបិដេពា រកេល ចា បិដេកត្តេឃ យឃា អតព្ភាត់ អចិឌិត់ អបិេកដ់ កិត្តិ៍ តត្ថិតិ អត្ថោ៑ ឲកេក្កា រត្ត ររាេរតតិ ចុឌ្ឍររាេរត អហេយច ឲកោ ចិតឃឆេរាត់ អតេក្កា រេរដ្ឋោ វ្កត្តេយាតិ អត្ថោ៑

វ័១២៑វុបឥតេត្ត អហ់ អឌ្ឍាតិ អឌ្ឍ ឲតាហ៊ ការេល រញ្ជបុត្តស្ស កកេចតោ រារេត បិចេចេត អហ់ វុបឥតេត្ត វុបឥស្សេត ចិតឃចិតិន្ធឃឥស្សេត រព្ពាំ កឌ្ឍិ រកលំ រំរឃំ ចិតោរេឌបិ ចិតារេរប៊ីតិ រយូនេក្ថា៑ លិក្ខាបិ រព្ពារំរឃត្តិ “អរេហារ៉ិ តុ រោលា អហេយតីពយឌ្ឍាត”ត្តិអាឌិក់ (យ៑ តិ៑ ០៊០ប័; រ៉៑ តិ៑ ១៑១០; យហាតិ៑ ០លិ៍៣) កាលត្តឃំ អារេព្ភ វ្កប្បត្តិ រព្ពាំ រោរាញអរចិឆំ កឌ្ឍិ លិក្ខាបិ ចុបរេយបិ រព្ពារោ ចិដ្ឋិរេយ៊ីតិ អត្ថោ៑

វ័១៣៑បង់ អតុបឥព្វាប៊ីតិ បង់ បុព្វាបឥព្វា អតុបង់ បរបឥព្វា អក្លូរ ឲកេកាយក្លូរព្វា ញ្ញញ្ញាត់ រ៉ិចិលឆតិតាឌិឥរចិឆំ ញ្ញញ្ញាតចិឆាតព្វា៑ តិឥាេតតិ តោត រយេយតាតិអាឌិកោ តិឥាេត ច៑ បរិយោយាេរតតិ តិកយេត៑ រព្ពាតូ អោចិនោតិ រេព្ពារុ លេរុ ឌាតេរុ លេកោតិ អត្ថោ៑

វ័១៤៑ តេតោ បរ កកេចតោេឃច កុេណ បការេរេក្ខា ឃឆាបិ រាឌា ពាលចាតិអាឌិយាហ៑ តត្ត ឃឆា ពាលចា ឆាយពាលរយ្យេក្ខា រេតាពាលរយ្យេក្ខា ចា រាឌា, បរ បេររ៉ បដិរាឌ្ឍត់ រេត់ តិក្កហិព្ហា តិរេយ្យរតោ កេហត្វា បលិបេត្វា ចា, តេប តេបឃ្យ រត្តុបេឃ្យ ចុក្លាបេឃ្យ៑ ចិឌិតិត្វាត រព្ពាយត្តិ រព្ពាបំ បររេតាឃ រយាកបំ ឃុឌ្ឍិ ចិឌិតិត្វា ចិរេរេត ឌិតិត្វា ឌឃំ បត្វា៑ តកាវ តត្ត យាបេឃតិ តត្ត តរ៉ិ ចិឌិតដ្ឋាេត តកាវ បិរាឆហយិឃាឌិចិក្សិត់ ចរតដ្ឋាត់ យាបេឃ ការាបេឃ្យាតិ អត្ថោ៑

វ័១៥៑បិកាវ បរិពព្វាប៊ីតិ តត្ត យាបិតតកេរ បិកាវ រុឆាឆចវ័លដ្ឋកាយឃបិការព្វា ការេឃតិ រយូនេក្ថា៑ បរិពព្វាបិ កឌ្ឍយបរិព់, វ្កឆកបរិព់, រុក្លូបរិពព្វា អបិ ការេឃ៑ ឲរិក់ ក្លូរេកាដ្ឋកត្តិ តកាវេរាកត្តំ វ្កស្សាបិតឲរិកាចយ្យព្វា យហត្ថិ អោដ្ឋកព្វា ចត្តុយកាឌិក្លូរេកាដ្ឋកព្វា ការេឃ៑ អដ្ឋាលកោ ច ចិចិនេតិ ចត្តុយកាឌិកេឥ អតិវ្កច្ឆអដ្ឋាលកោ ច ចិចិនេ តាតប្បការកោ ពាហុ ការេឃ ការាបេឃ្យាតិ រយូនេក្ថា៑

២៥៧. និជ្ឈាងកំ ចច្ចរច្ចាតិ ន កោចល់ បិការាឆយោ ការយេ, និជ្ឈាងកំ ចតុប្បកសត្តិច្ចា ចច្ចរ៏ អត្តរាចិធិច្ចា ការយេតិ សម្ពន្ធោ. សុចិកត្តត្តរាបលត្តិ សុដ្ឋ ចិកត្តំ ចិកាកតោ កោដ្ឋាសចត្តំ អត្តរាបលំ អតេកាបលសហស្សំ ការាបយ្យាតិ អត្ថោ. ការយេយ្យ សកំ តត្ថាតិ តស្មិំ យាបិតកោរ សកំ ឆម្មាឆិករលសាល់ ការយេ. អត្ថាកត្ថចិតិច្ឆយំ ចឆ្ឆិច្ចា អចឆ្ឆិច្ចា ចិតិច្ឆយករលត្ថំ ចិតិច្ឆយសាល់ ការយេតិ សម្ពន្ធោ.

២៥៨. តិក្ខាតត្ថំ អមិត្តាគត្តិ បដិរាជូតំ បដិឆាហតត្ថំ. លិក្ខាលិក្ខញ្ញា ជាតិតុត្តិ ទោសញ្ញា អទោសញ្ញា ជាតិតុំ. ពលកាយស្ស រក្ខាយាតិ ហត្ថិអស្សរថបត្តិសង្ខាតស្ស ពលកាយស្ស សេនាសម្មុហស្ស អារក្ខលត្ថាយ សោ នករសាមិកោ រាជា, សេនាបច្ចំ សេនាបតិំ សេនានាយកំ មហាមត្តំ ឆបេតិ ឆានន្តរេ បតិដ្ឋបេតីតិ អត្ថោ.

២៥៩. អារក្ខត្ថាយកណ្ឌស្សាតិ ជាតរូបរជតមុត្តាមណិអាទិរាជកណ្ឌស្ស អារក្ខលត្ថាយ សមត្តតោ កោបនត្ថាយ បេ មញ្ជាកណ្ឌំ យា ចិតស្សីតិ តិឆានតកុសល់ រក្ខណេ កុសល់ លោកំ ករំ បុរិសំ កណ្ឌរក្ខំ កណ្ឌរក្ខិកំ សោ រាជា កណ្ឌាការេ ឆបេតីតិ សម្ពន្ធោ.

២៦០. មមត្តា ហោតីតិ យោ រញ្ញោតិ យោ បណ្ឌិតោ រញ្ញោ មមត្តោ មាមកោ បក្ខបិតោ ហោតិ. វុឌ្ឍិ យស្ស ច ខ្ពដ្ឋតីតិ អស្ស រញ្ញោ វុឌ្ឍិញ្ញា ចិន្តិហិ យោ ខ្ពដ្ឋតិ ការយេតិ, តស្ស ខ្ពត្តម្ភតស្ស បណ្ឌិតស្ស រាជា អធិករណំ ចិតិច្ឆយាធិបច្ចំ ទេតិ មិត្តស្ស មិត្តកាចស្ស បដិបជ្ជតុត្តិ សម្ពន្ធោ.

២៦១. វុប្បាទេតស្សតិ វុក្កាបិតឆិសាឆាហាឆិវុប្បាទេតស្ស ច. តិមិទត្តស្សតិ មុសិកច្ឆិក្ខាឆិស្ស “ខ្ពជំ តិមិត្តំ សុកំ, ខ្ពជំ តិមិត្តំ អសុក”ត្តិ ឧចំ តិមិត្តជាតកសត្ថស្ស ច. លក្ខណោស្ស ចាតិ ខ្ពត្តិបុរិសាតំ ហត្ថបាទលក្ខណជាតកសត្ថស្ស ច កោចិជំ លោកំ អញ្ញាយកំ អតេកោសំ សិស្សាតំ ញាករលចាចកំ មត្តឆរំ ទេចត្តយសង្ខាតមត្តឆារកំ បណ្ឌិតំ សោ រាជា បោរោហិច្ចេ បុរោហិតដ្ឋានន្តរេ ឆបេតីតិ សម្ពន្ធោ.

២៦២. ឧទេតហច្ចេហិ សម្បន្តោតិ ឧទេតហិ គុត្តប្បការេហិ អច្ចេហិ អចយចេហិ សម្បន្តោ សមង្គីភូតោ សោ រាជា “លត្តិយោ”តិ បវុច្ចតិ កថីយតីតិ សម្ពន្ធោ. សទា រក្ខត្តិ រាជានត្តិ ឧទេ សេនាបច្ចាទយោ អមច្ចា សទា សព្វកាលំ តំ រាជានំ រក្ខត្តិ កោបេត្តិ. កិមិច? ចក្កចារកោច ចក្កិត្តំ ចក្កប្បត្តំ សកនាតិ រក្ខត្តា ចក្កចារកោ បក្ខិ ខ្ពចាតិ អត្ថោ.

២៦៣. តទេច ត្វំ មហាធិរាតិ ធិរត្តម, យថា សោ រាជា សេនាបច្ចាទិអង្គសម្បន្តោ នករដ្ឋាន ផេកត្វា បដិចសតិ, តទេច តុចំ ហតាមិទត្តា តិហតបច្ចត្ថិកោ លត្តិយោ ខ្ពច សទេចកស្ស លោកស្ស សហ ទេទេចហិ បចត្តមានកស្ស លោកស្ស ឆម្មរាជា ឆម្មេន សមេន រាជា ទសបិរមិតាឆម្មបរិបូរណេន រាជក្ខតត្តា “ឆម្មរាជា”តិ បវុច្ចតិ កថីយតីតិ សម្ពន្ធោ.

៣២៣. តិត្ថិយេ នីហរិត្វានាតិ ឆព្ពណ្ណការេន បដិបក្ខភូតេ សកលតិត្ថិយេ នីហរិត្វា និស្សេសេន ហរិត្វា និគ្គហេត្វា កត្វា សព្វេសំ សាវត្ថិបិ សេនាយ សហ ចសចត្តិយាវត្តិ នីហរិត្វា. ពហុត្តការំបិណ្ឌិត្វាតិ ពហុសន្តានំ ពោហុត្តការំ បិណ្ឌិត្វា បិណ្ឌេសត្វា. ឆព្វការំ សត្តតិំសពោធិបក្ខិយធម្មសន្តានំ, ចតុសច្ចានុលោមបដិច្ចសមុប្បាទពលពោជ្ឈង្គមគ្គាទិកាយ សមន្តបដ្ឋានធម្មសន្តានំ ចា ភាវំ អយាបយិ និម្មិនិ បតិដ្ឋាបេសីតិ អត្ថោ.

៣២៤. សីសំ បាការកំ តត្ថាតិ តស្មិំ បតិដ្ឋាបិតេ ឆព្វការេ ចតុបរិវត្តិសីសំ បាការំ. គោណំ តេ ទ្វារកោដ្ឋកត្ថិ តេ ចតុព្វិធ សព្វញ្ញុតញ្ញាណអារម្មណាតុសមណោណអភាកតំសមោណអតីតំសមោណានាគតយេច គោណំ ទ្វារកោដ្ឋកត្ថិ អត្ថោ. សទ្ធា តេ ឯសិកា ថិរាតិ, ភន្តេ, អសិថិលបរក្កមេ តេ ចតុព្វិធបក្ខបរិតស្សនតោ បកតិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណការណា សទ្ធាគតសទ្ធា ឧស្សាបិតអលង្ការអលង្កតគម្ភីរាតិ អត្ថោ. ទ្វារបាលោ ច តិដ្ឋតីតិ តេ ចតុព្វិធទ្វារិកតិដ្ឋតោ រក្ខណវត្តិ ទ្វារបាលោ ទ្វាររក្ខកោតិ អត្ថោ.

៣២៥. សតិបដ្ឋានអដ្ឋាលក្តិ តេ ចតុព្វិធចតុសតិបដ្ឋានអដ្ឋាលយុទ្ធគ្គន្តំ. បញ្ញា តេ ចច្ចរំ ឫហតិ, ភន្តេ, ឫហត ខោណចក្ក តេ ចតុព្វិធ បដិវិហារិយាទិអនេកវិធា បញ្ញា ចច្ចរំ យក្ខសមោធានំ ភាវចីធីតិ អត្ថោ. ឥទ្ធិបាទា វិត្ថរត្តិ ចតុព្វិធឥទ្ធិបាទចិត្តចីវិយសមន្ធាតា ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា វិត្ថារំ ចតុយក្ខសត្តិ. ឆព្វចីថិ ឫយាបិតត្តិ សត្តតិំសពោធិបក្ខិយធម្មសន្តានាយ ថិថិយា ឫដ្ឋ យាបិតំ សជ្ជិតំ, តំ ឆព្វការត្តិ អត្ថោ.

៣២៦. ឫត្តគ្គំ អភិធម្មញ្ញាតិ តច ចតុព្វិធ ឆព្វការេ ឫត្តគ្គំ អភិធម្មំ ថិកយញ្ញ ពោចល់ សកល់ ឫត្តបិដកំ វិនយំ ភចក្ក ពុទ្ធវចនំ ឆព្វសកា ឆព្វាធិការណសាលាតិ អត្ថោ.

៣២៧. ឫញ្ញតំ អភិធម្មញ្ញាតិ អនត្តានុបស្សនាចរណេ បដិលទ្ធំ ឫញ្ញតវិហារញ្ញ, អនិច្ចានុបស្សនាចរណេ បដិលទ្ធំ អនិមិត្តវិហារញ្ញ. វិហារញ្ញប្បណិហិតត្តិ ទុក្ខានុបស្សនាចរណេ បដិលទ្ធំ អប្បណិហិតវិហារញ្ញ. អានេញ្ជញ្ញាតិ អចលំ អចត្តិតំ ចតុសមាបញ្ញាផលសន្តានំ អានេញ្ជវិហារញ្ញ. និរោធោ ចាតិ សញ្ញាវេទយិតនិរោធំ និញ្ញាតញ្ញ. ឯសា ឆព្វកុដិ តចាតិ ឯសា សញ្ញាតចរោគុត្តរឆព្វសន្តានា តច ចតុព្វិធ ឆព្វកុដិ ចសតពោហត្តិ អត្ថោ.

៣២៨. បញ្ញាយអគ្គោ និក្ខិត្តោតិ បញ្ញាចរណេ បញ្ញាចក្ខុនំ អគ្គោ. ឥតិ ភាចតា និក្ខិត្តោ ឋបិតោ ធម្មោ បដិការេន ច បញ្ញាយ គន្តព្វោ ក្រិច្ច, ឫត្តបុត្តបដិការេន ចា លោកិយោ លោកោ ភាវេត សារិបុត្តោតិ បាកដោ តច ចតុព្វិធឆព្វសេនាបតិ តយា ធម្មសេនាបតិ ឯកគ្គយឆព្វសព្វហស្ស ឆារណតោ បតិ បឆាតោ ហុត្វា សេតាកិច្ចំ ករោតីតិ អត្ថោ.

៣៣០. ឥទ្ធិបាទេសុ កុសលោតិ ភន្តេ យុត្តិ, ឥទ្ធិបាទេ ឥទ្ធិយា ឧប្បត្តិយា ច កុសលោ ឆេកោ. ឥទ្ធិយា បារមិំ គតោតិ “ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតិ, ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតី”តិអាគតា (ទី. និ. ១.២៣៨; បដិ. ម. ១.១០២) ឥទ្ធាយ ឥទ្ធិប្បភេទាយ បារមិំ

បទិឃោសាតិ កតោ បវត្តា តាវេត កោលិតោ តាយ យោគ្គល្លាតត្តេទោ បេទិទាហិត្ថោ ពច ពុឃ្យំបុទោហិតោតិ សម្ពន្ធោ·

៥៤១· បេទិទាហាកច់សឆទោតិ កទេត្តា យុទេត, ខាលាចត្តំ បេទិទាហស្សំ ចំសស្សំ ឆាទកោ, បទេយ្យទោឃាតតកោ ចា ក្ខុកេតទោ បិកាដេតទោ, ក្ឃុទាសេតា អាសាទេតាំ ឃេដ្ដុតាំ ក្ឃុទេក្លា អសក្កុលេឃ្យាតិ អទេត្ថោ· ក្ឃុតចាឌិក្ខុលេតក្កាតិ តេឌិចទិកក្កាឌិតិ តេចទស ក្ឃុតក្កាតិ ចឆតិ ឃ្លចឆតីតិ ក្ឃុតចាឌិក្ខុលេត ក្ឃុតក្ខក្ខុលេត អទេក្កា សេដ្ឋា យេហាកស្សំបទេត្តេទោ ពច ពុឃ្យំអក្លឆេស្សា ទេចាហាទកទោលេ បឆាតោតិ អទេត្ថោ·

៥៤២· ពាហុស្សំតោ ឆយុឆទោតិ កទេត្តា យុទេត, ពាហុត្តំ ចពុទាសឹតិឆយុក្លុត្ថសហស្សាតំ ស្សុតត្តា កកចតា កិក្លុសដ្ឋស្សំតោ ច ក្ខុកិតត្តា ពាហុស្សំតោ អតេតកោសំ លសតសហស្សសក្លុាតំ អាកាយឆយ្ហាតំ សតិបដ្ឋុាតាឌិតត្ថា បទេយត្តឆយ្ហាតំ ឆាទលេតោ ឆយុឆទោ អាតទេត្ថា· សត្តបិឌី ច សាសេតតិ ពុទ្ធសាសេត សត្តុសំ បិឌិតំ បឆត្តាតំ សត្តាយត្តាតំ កិក្លុតំ អទេក្កា សេដ្ឋាតិ សត្តបិឌី តាវេត អាតទេត្ថា តាយ ទេឆទោ· ឆយ្ហាទេក្លា ពចាតិ ពច ពុឃ្យំឆយ្ហស្សំ បិដកត្តឃឆយ្ហកស្ដស្សំ អាទទេក្លា ទក្លេកា បិលទោកា, ឆយ្ហកស្ដាកាទិកោតិ អទេត្ថោ·

៥៤៣· ឧទេតសទេត្ថា អតិក្កុយ្ហាតិ កកចា កព្យចា សយ្ហាសយ្ហទ្ឋា ឧទេត សាទិបុត្តាឆេឃា យេហាក្ខុកាទេចបិ ទេឆទេ អតិក្កុយ្ហ ចទេត្តា យេរំទេឃច បទេយសិ បយាលំ អកាសិ, យតសិ អកាសីតិ អទេត្ថោ· ចិតិច្ឆឃំ ទេយ បិឌាសីតិ ចិតឃញ្ញុាហិ បល្លិតេហិ ទេឌសិតំ បកាសិតំ ចិតទេឃ ចិតិច្ឆឃំ ទេឌាសចិចាទលំ ទេយ យឃំ្យាកកចា បិឌាសិ បកាទេទត អឌាសិ, យឃ្យុទេយច កាទំ អកាសីតិ សម្ពន្ធោ·

៥៤៤· ទេឃា កោធិ ចិតទេឃ បញ្ញុត្តិ ទេឃា កោធិ កិក្លុ ពុទ្ធសាចកោ ចិតឃតិស្សំតំ បចំបាយំ បុច្ឆតិ, ពត្តុ ពស៊ំ បុច្ឆិតបទេញ្ញុទេយ យឃំ្យាចិត្តុតា ចិយតិ កក្លា តត្តុំ· ពទេញ្ញុចត្តុំ តំ ឧច បុច្ឆិតំ អត្តុំ អហំ កទេឆយីតិ សម្ពន្ធោ·

៥៤៥· ឃាចតា ពុទ្ធទេលត្តយឹក្តិ ឃាចតា ឃត្តុទេក ឆាទេត ពុទ្ធស្សំ អាលាទេលទេត្តុ តំ យេហាយុតិ សយ្ហាសយ្ហុទ្ឋំ ឆេបត្តា ចិតទេឃ ចិតឃបិដទេក ចិតឃចិតិច្ឆឃកាទោលេ ចា យាឌិទេសា យេឃា សឌិទេសា តត្តុំ, អហទេយច អទេក្កា, កិទេឃ្យា យេយាឆិកោ ក្ខុទេតា កចិស្សំតីតិ សម្ពន្ធោ·

៥៤៦· កិក្លុសដ្ឋេតិសឹឌិត្តា កិក្លុសដ្ឋុយទេញ្ញុតិសិទេត្តា កោតទេយា កកចា ឧចំ កដ្ឋុតិ សឹហតាឆំ កទេទាតិ· កឆំ? ចិតទេឃ ក្ខុកទេតាចិកទេក្ក, លត្តុទេកាស្សំ យេហាចក្កុត្តុអចទេក្កុស្សំ, ច-សទេ្ឋុត បទិចាទេទ, ក្ខុបិលិស្សំ ក្ខុបិលិតា សទេយា សឌិទេសា តត្តុំតិ ឧចំ កដ្ឋុតិ·

៥៤៧· ឃាចតាតិ ឃត្តុកំ ពុទ្ធកហិតំ ពុទេ្ទុត ទេឌសិតំ តចក្កុំ ស្សុត្តុកោឃ្យាឌិសត្តុសាសតំ សត្តុតា បកាសិតំ សត្តុំ ចិតទេឃាកាឆំ តំ ចិតទេឃ អទេត្តុាបចិដ្ឋុំ ចិតឃយុលកំ ពុទេ្ទុចំ បស្សិទេតា បស្សត្តុស្សំ·

៥៤៨· យេយ កយុំ សទិត្តុាតាតិ កោតទេយា សព្យបុក្កុទេចា សព្យចំសប្បឆាទេតា, យេយ កយុំ យឃំ្យាបុត្តុបត្តុតាកយុំ អតីតំសខាទោលេត សទិត្តុាត បច្ឆុក្លុទេតា ខាត្តុា កិក្លុសដ្ឋុយទេញ្ញុាកទេតា “ឧតទេក្កុំ, កិក្លុទេច, យេយ សាចកាតំ កិក្លុតំ ចិតឃឆទាតំ ឃឌិតំ ក្ខុបិលី”តិ (អ· និ· ១·១៨៥, ១១៨) យំ

ឯតទគ្គេ ឋានេ ឋបេសីតិ សម្ពន្ធោ។

៣២៩។ សតសហស្សុបគាយាតិ សតសហស្សកប្បេ អាទិំ កត្វា យំ ធុវំ ឋានំ អបត្ថយិំ បត្ថេសិំ, សោ មេ អត្ថោ យថា អនុប្បត្តោ អធិកេន បដិលទ្ធោ ចិរេន បារមិំ គតោ កោដិំ បត្តោតិ អត្ថោ។

៣៣០។ សង្ខ្យាតំ សង្ខ្យចំសរាគ្នុតំ តត្ថិជតតោ សោយតស្សការកោ អហំ បុរេ បុទ្ធេ កប្បកោ អាសិំ អហោសិំ, តំ ជាតិំ តំ កុលំ តំ គោត្តំ ចិជហិត្វា ចិរេរេន ជហិត្វា លទ្ធត្វា មហេសិនោ សមុទ្ទុសង្ឃស្ស បុត្តោ ជាតោ សង្ខ្យបុត្តោតិ សង្ខ្យាកតោ សាសនធារណតោតិ អត្ថោ។

៣៣១។ តទា បទំ អត្ថតោ ភាវកុសល តិដ្ឋត្តកាបភាតំ ធនស្សន្តោ ពុតោ ទុតិយកោ កប្បតិអាទិយាហំ។ តត្វ ពុតោ កត្តកប្បេតោ តេហ្វា ទុតិយេ កប្បេ ភារិយត អញ្ញោសោ ភាយ ពត្តិយោ ឧកោ រាជា អភត្តតេជោ សព្វាតិក្កត្តតេជោ អមិតយសោ បមាណាតិក្កត្តបរិចារោ មហន្ធតោ អភេគកោដិសតសហស្សធនជា កុមិបិរេសិ បធជីបិលកោ រក្ខកោ អហោសីតិ សម្ពន្ធោ។

៣៣២។ តស្ស រញ្ញោតិ តស្ស តាទិសស្ស រាជិនោ បុត្តោ អហំ ចក្កតោ ភាយ ពត្តិយោ ពត្តិយកុមារោ អហោសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ សោ អហំ ជាតិមទេន ច ធនមទេន ច ភោគមទេន ច ឧប្បត្ថទ្ធោ ឆម្ភិតោ ឧត្តតោតិ អត្ថោ។

៣៣៣។ ភាគសតសហស្សានីតិ សតសហស្សហត្ថិនោ មាតង្គា មាតង្គកុលេ ជាតា តិធា បភិន្នា អក្ខិកណ្ណកោសសង្ខាតេហិ តីហិ ឋានេហិ បភិន្នា មទគឡិតា សព្វាលង្ការភូសិតា សព្វេហិ ហត្ថាលង្ការេហិ អលង្កតា សទា សព្វកាលំ មំ បរិចារេន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

៣៣៤។ សពលេហិ បរេតោហន្តិ តទា តស្មិំ កាលេ អហំ សពលេហិ អត្តនោ សេនាពលេហិ បរេតោ បរិចារិតោ ឧយ្យានំ គន្តុកាមកោ ពុទ្ធត្តា នីរិកំ ភាយ ភាគំ ហត្ថិំ អារុយ្ហអភិរុហិត្វា ភគរតោ តិក្ខមិន្តិ សម្ពន្ធោ។

៣៣៥។ ចរណេន ច សម្បន្នោតិ សីលសំវរាទិបន្នរសចរណធម្មេន សមន្នាគតោ គុត្តទ្វារោ បិហិតចក្ខុទ្វារោ សុសំវុតោ សុដ្ឋុ រក្ខិតកាយចិត្តោ ទេវលោ ភាយ សម្ពុទ្ធោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ, មម មណ្ឌុបរតោ សម្មុខ អាគច្ឆិ បិបុលីតិ អត្ថោ។

៣៣៦។ បេសេត្វានីរិកំ ភាគន្តិ តំ អាគតំ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា អហំ នីរិកំ ភាយ ភាគំ អភិមុខំ បេសេត្វា ពុទ្ធំ អាសាទយិំ ឃដ្ដេសិំ បត្ថុស្សសិន្តិ អត្ថោ។ តតោ សញ្ញាតកោបេបិ សោតិ តតោ តស្មា យថា អតីច បីឡេត្វា បេសិតត្តា សោ ហត្ថិភាគោ យយិ សញ្ញាតកោបេបិ បធំ អត្ថតោ បាទំ ឧទ្ធរេតេ ន ឧទ្ធរតិ, និច្ចលោច ហោតីតិ អត្ថោ។

៣៣៧។ ភាគំ ទុដ្ឋមនំ ទិស្វាតិ ទុដ្ឋមនំ កុទ្ធចិត្តំ ភាគំ ទិស្វា អហំ ពុទ្ធេ បច្ចេកពុទ្ធេ កោបំ អកាសិំ ទោសំ ឧប្បាទេសិន្តិ អត្ថោ។ ចិហេសយិត្វា

សម្មុយ្ហន្តិ ទេវលំ បច្ចេកសម្ពុទ្ធំ វិហេសយិត្វា វិហេឋេត្វា អហំ ឃោរំ អកាសិន្តិ សម្ពន្ធោ។

៥៨៩ៈ សាតំ តត្ថ ន វិន្ទាមីតិ តស្មិំ អាសាទនេ សាតំ ន វិន្ទាមិ។ អាសាទនតិមិត្តំ មយ្ហំ សុខំ ន លភាមីតិ អត្ថោ។ សិរោ បជ្ជលិតោ មមាតិ សិរោ មម សីសំ បជ្ជលិតោ មម បជ្ជលមានំ វិយ ហោតីតិ អត្ថោ។ បរិត្តអាសេវន ទុក្ខាមីតិ បច្ចេកពុទ្ធេ កោបស្ស ករណត្តា បច្ឆានុតាបបរិត្តអាសេវន ទុក្ខាមិ ទុក្ខិតោ ហោមីតិ អត្ថោ។

៥៨៩ៈ សមាហិតោតិ ទេវតេន បិបកមុខាវលេន សមាហិតោ មានបរិវោរមានោ សកលមហាបថវី មេ មមុស្សអាទិត្តា វិយ ជលិតា វិយ ហោតិ ញាយតីតិ អត្ថោ។ បិតុ សន្តិកុបិកមុខាតិ ឯវំ ភវេ ទុក្ខេន្តេ អហំ អត្តនោ បិតុ ទេវញ្ញោ សន្តិកំ ទុបិកមុ ទុបគន្ត្វា ឥទំ វចនំ អព្រវិំ កថេសិន្តិ អត្ថោ។

៥៩០ៈ អាសីវិសំវ កុបិតន្តិ អាសីវិសំ សប្បំ កុបិតំ កុទ្ធំ ឥវ ជលមានំ អគ្គិក្ខន្ធំ ឥវ មត្តំ ទិន្នា បភិន្នំ ឥត្ថិំ ឥត្តចត្តំ កុញ្ជរំ ទន្តិំ ហត្ថិំ ឥវ ន អាគតំ មំ បច្ចេកពុទ្ធំ សម្មុំ សមេមវ ពុទ្ធគ្គុំ អហំ អាសាទយិំ ឃដ្ដេសិន្តិ សម្ពន្ធោ។

៥៩១ៈ អាសាទិតោ មយា ពុទ្ធោតិ សោ បច្ចេកពុទ្ធោ មយា អាសាទិតោ ឃដ្ដិតោ ឃោរោ អនញ្ញោហិ ឃដ្ដេតុំ អសក្កុណេយ្យត្តា ឃោរោ, ទុក្ករតបោ បិករតបោ និទោ បញ្ញា មានេ និវតោ ឯវំគុណសម្បន្នោ បច្ចេកពុទ្ធោ មយា ឃដ្ដិតោតិ អត្ថោ។ បុរា សព្វេ វិនស្សាមាតិ តស្មិំ បច្ចេកពុទ្ធេ កតអនាទរេន សព្វេ មយំ វិនស្សាម វិវិធេនាការេន នស្សាម, កម្មា វិយ កវាមាតិ អត្ថោ។ តយាទេបស្សាម តំ មុនិត្តំ តំ បច្ចេកពុទ្ធំ មុនិំ មាវ ន វិនស្សាម, តាវ តយាទេបស្សាមាតិ សម្ពន្ធោ។

៥៩២ៈ តោ ទេ តំ និជ្ឈាបេស្សាមាតិ អត្តទន្តំ ឧមិតចិត្តំ សមាហិតំ ឯកគ្គចិត្តំ តំ បច្ចេកពុទ្ធំ តោ ទេ និជ្ឈាបេស្សាម តយាទេបស្សាម។ ឆ្លេន សត្តវិវសា សត្តវិវសតោ ឆ្លការេក សត្តវិវសេ អតិក្កមិត្វា សមុគ្គុំ រដ្ឋំ មេ សព្វំ វិនមិស្សតិ វិនស្សិស្សតិ។

៥៩៣ៈ សុមេមលោ កោសិយោ ចាតិ ឯតេ សុមេមលិឆយោ ចត្តារោ រាជានោ ព្លសយោ អាសាទយិត្វា ឃដ្ដេត្វា អនាទរំ កត្វា សរដ្ឋកា សហ រដ្ឋេនបទវាសីហិ ទុក្ខិតា វិនាសំ គតាតិ អត្ថោ។

៥៩៤ៈ យទា កុប្បន្តិ ព្លសយោតិ យទា យស្មិំ កាលេ សញ្ញតា កាយសញ្ញមាទីហិ សញ្ញតា សន្តា ព្រហ្មចារិនោ ទុត្តមចារិនោ សេដ្ឋចារិនោ ព្លសយោ កុប្បន្តិ ទោមនស្សា ភវន្តិ, តទា សសាគរំ សបព្វតំ សទេវកំ លោកំ វិនាសេន្តីតិ សម្ពន្ធោ។

៥៩៥ៈ តិយោជនសហស្សម្ហីតិ តេសំ ព្លសីនំ អាគុកាវំ ញាត្វា តេ តយាទេបតុំ អច្ចយំ អបរាធំ ទេសនត្ថាយ បកាសនត្ថាយ តិយោជនសហស្សប្បមាណេ បទេសេ បុរិសេ សន្និបាតយិន្តិ សម្ពន្ធោ។ សមុគ្គុំ ទុបសង្កមិន្តិ សមុគ្គុំ បច្ចេកពុទ្ធំ ទុបសង្កមិ សមីបំ អកាសិន្តិ

អត្ថោ។

៥៦៦។ អលង្កត្វាតិ យថា សង្ខិ ទាសិក្វា សន្តេ ជតា អលង្កត្វា វុឌ្ឍេក ចិត្តចរិត្តាតុទាសង្កា អលង្កិទា ចិត្តវេកសា បញ្ញាលិកតា យុទ្ធតិ កតអញ្ញាលិបុដោ ពុទ្ធស្ស បច្ចេកពុទ្ធិកោ បរេធ បរធសមីរេប តំបតិត្វា តំបដ្ឋិត្វា ឋានំ ចចតយព្រាចុត្តិ “សមស្ស តុំ, មហាជិនា”តិអាទិកំ ចចតំ អព្រាចុំ កេឆយុត្តិ អត្ថោ។

៥៦៧។ មហាជិន ជិនុត្តម កត្ត បច្ចេកពុទ្ធ, យថា ពុទេយ្យ អញ្ញាតោឡោត កតំ អបទានំ សមស្ស តុំ ជិនោតេតិ, ថា មតសិ កេទាហិតិ អត្ថោ។ ជេតោ ជតសម្មុទហា តំ កាកចត្តិ អកិ ជិនេសេសេត ឃាចតិ។ បរិញ្ញអាហំ ទេតាសទេមាទេហិ កតជិត្តាត្រុក្លូបរិញ្ញអាហំ អយ្យាកំ ជិនោតេតិ តតុំ កេទាហិ, តោ អយ្យាកំ ទដ្ឋំ សកលទដ្ឋជតបតចាសិតោ ថា ជិតាសយ ថា ជិតានេសហិតិ អត្ថោ។

៥៦៨។ សនេតចមាតុសា សន្តោតិ សន្តោ មាតុសា សនេតចា សតាតចា បហាទាតាឌីហិ អសុទេហិ សហ សទក្លូសា អនេយាមេយេត ក្ខុនេជត មហាបុក្កទេត សតា សន្តោកាលំ ទេ សិទំ មឃ្យាមត្តកំ កិទេត្តស្ស បតាទេលស្ស។

៥៦៩។ តទេតា បទំ ពុទ្ធានំ សមិតកាចច្ចា ទេកាបិកាចច្ចា បកាទេសទេត្តា តទេក អក្កិ ត សណ្ហាតីតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឃថា វុឌេក អក្កិ ត សណ្ហាតិ ត បតិដ្ឋាតិ, ឃថា តិជំ ទេសទេល សិលិមទេឃ បត្តទេត ត ជិរុហតិ, ឃថា អកេត ខ្លួសនេឆ កិមិ បិឡាទេកា ត សណ្ហាតិ។ តថា ទេកាទេបិ ជិត្តប្បទេកាទេបិ ត្រូវុតតា ពុទ្ធេ បដិជិទ្ធសទេ្ធ បច្ចេកពុទ្ធេ ត ជាយតិ ត វុប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។

៥៧០។ បុតបិ ពុទ្ធានំ អាតុភាចំ បកាទេសទេត្តា ឃថា ច ក្សូមីតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឃថា ច ក្សូមិ បឆជី អចលី តិច្ចលី, តថា ពុទ្ធេ អចទេលីតិ អត្ថោ។ ឃថា សាកទេរា មហាសមុទ្ទោ អប្បមេយ្យោ បរមតុំ បមាណំ កេហតុំ អសក្កុណេយ្យោ, តថា ពុទ្ធេ អប្បមេយ្យោតិ អត្ថោ។ ឃថា អាកាសេសា អឋុដ្ឋាកាសេសា អតត្តកោ បរិទេយាសាតទហិតោ, ឲុចំ តថា ពុទ្ធេ អទេក្លាកិទេយា ទេលាទេកតុំ អាទេលិញ្ញឲតុំ អសក្កុណេយ្យាតិ អត្ថោ។

៥៧១។ តទេតា បទំ បច្ចេកពុទ្ធស្ស សមតចចតំ ជទេស្សទេត្តា សតាសត្តា មហាជិនាតិអាទិមាហ។ តត្ថ មហាជិនា វុត្តមជិទិយចត្តា ពុទ្ធា តបស្សិតោ បិបិតំ តបតទេតា “តទេបិ”តិ សទ្ធតាទេមត ជិទិទេឃត សមត្ថាកតា សត្តា ច សត្តិយា ច សមត្ថា សមិតា ច បទេសំ អបទានំ សមិតា សហិតា សតា សន្តោកាលំ កចត្តិតិ សម្ពុទ្ធោ។ សត្តានំ សមិតាតច្ចាតិ ទេតសំ ពុទ្ធានំ សត្តានំ សត្តិយា ឃុត្តានំ សមិតានំ បរាបរាឆសមិតានំ សហិតាតច្ចា កមតំ សទ្ធាឌីហិ អកតិកមតំ ត ជិជ្ជតីតិ អត្ថោ។

៥៧២។ ឋាតិ ឋានំ ចចតំ ចត្វា សម្ពុទ្ធោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ បរិញ្ញអាហំ សត្តានំ វុប្បត្តតាហំ ជិនោតេយំ ជិនោតេឃទេត្តា មហាជតស្ស បុទេតា សត្ថិបតិតស្ស សទាជកស្ស មហទេតា ជតកាយស្ស សមុសទេតា តតា តស្មិំ កាទេល តតំ អាកាសំ អត្ថកូមិ វុកូឈ្ចីតិ អត្ថោ។

៣៥១. តេន កឡេវរំ ធីរាតិ ធីរ ធិតិសម្បន្ន អហំ តេន កឡេវរេន បច្ចក្ខញ្ចេ កេតន អនាគតកឡេវរេ ញាណម្បិ បត្ថិយត្តកេច ហិតត្តា លិមកកាចំ រាជូតំ កប្បកកម្មករណាទីតិ អញ្ញប្បការេន សម្បន្នោតិ អត្ថោ សមតិក្កមុំ តំ ជាតិក្ខំ តំ បរាយត្តជាតិ នំ វុដ្ឍ អតិក្កមុ អតិក្កមិត្វា បវិសិំ អហំ បុរត្តិ ភយរហិតំ និព្ពានបុរំ និព្ពានមហានគរំ បវិសិំ បវិដ្ឋា អាសិន្តិ អត្ថោ

៣៥២. តទាបិ មំ មហាវីរាតិ វីរុត្តម តទាបិ តស្មិំ បច្ចេកពុទ្ធស្ស អាសនគតសមយេ អបិ សយម្ភុ បច្ចេកពុទ្ធោ បវិត្វអាហំ អាសនគតហេតុ ឋប្បត្តិ កាយចិត្តទរថំ វិនោទេសិ និព្វុតិមកាសិ មយ្ហាតំ តេតា ឯវ បញ្ហាត្វាបេត កុក្កុច្ចេត មយ្ហាតំ សត្តបត្តិ មំ វុសដ្ឋិតំ ទោសំ ទោសេតា ទស្សេត វុដ្ឍ សណ្ឋិតំ ជិវ្ហា ខមាបយិ តំ អបរាធំ អធិវាសេសីតិ សម្ពន្ធោ

៣៥៣. អញ្ញាបិ មំ មហាវីរាតិ វីរុត្តម, អញ្ញាបិ តុយ្ហំ បយោជនការេ អបិ, តីហគ្គីហិ រាគគ្គិទោសគ្គិមោហគ្គិសន្តាបេហិ ច និរយគ្គិបេតគ្គិសំសារគ្គិសន្តាបេហិ ច តីហិ អគ្គីហិ ឌយ្ហមានំ ទុក្ខមត្តកចិត្តំ យំ ករុណា សីតិភាវំ ទោមនស្សចិត្តេន សន្តកាយចិត្តសន្តាបំ សីតិភាវំ និព្ពានមេវ ច អប្បាបយិ សម្បាបេសិ តយោ អគ្គី ទុក្ខប្បការេ តេ តយោ អគ្គី និព្ពាបេសិ ឧបសមេសីតិ សម្ពន្ធោ

៣៥៤. ឯវំ អត្តនោ ហីនាបរាធំ បកាសេត្វា ទស្សេត្វា ពុទ្ធាទិ អញ្ញាបិ តស្ស វចនេ និយ្យាទេត្វា ឧបនេន្តោ "មយំ សោតាបន្នាត្តិ"តិអាទិមាហ តត្ថ មយំ តុយ្ហំ សោតាបន្នាតិ សោតស្ស អបន្នាតិ ឧបគតិ អត្ថិ ចិន្តេតិ, តេ តុយ្ហ ការណេន សាសនស្ស មម ចនតំ សុណាន មនសិ ករោម អត្ថ តុយ្ហំ បបត្តាយីតិ យថា ធមេន បការេន មម មយា ឋិតំ បទំ និព្ពានំ, តថា ធមេន បការេន និព្ពានសន្តាតំ បរមត្ថ តុយ្ហំ បបត្តាយីតិ សម្ពន្ធោ

៣៥៥. តំ ទស្សេន្តោ សមគ្គំ តំ វិយាកត្វាតិអាទិមាហ តត្ថ សមគ្គំ សមធេច ភ្វតំ អរិយាម ជាតិមា ជាតំ សត្តវិត្តំ សមាហិតំ បច្ចេកពុទ្ធំ វិយាកត្វា អនាគតេ កត្វា តេន កឡេវរេ កតេតាការុសរេន អញ្ញំ ញាយស្ថិំ ចត្តមានកាលេ អហំ និចយាតិមំ បរាយត្តជាតិមំ កប្បកជាតិមំ ជាតេតា និព្ពេត្វា អមិព្ពកចាមិ

៣៥៦. យា មេតា ខហំ ចិរាទេសាតិ ពុទ្ធប្បការការុណា មេតា តុយ្ហំ ចិរាទេស កញ្ញត្តំ យា កទោរ, ហិ សច្ចំ ខណាតិតា ពុទ្ធប្បការការុណា អតីតា អតិក្កន្តា សព្វា ទេវរ ទេវត្តិ, "មយំ អលក្ខិកា ទុម្មេរា ករាយា"តិ ឯវំ ទេវត្តីតិ អត្ថោ សពេទ្ធ អត្តនោ អទ្ធ ទុម្មខំ ចាយមេយ្យាទ ចិរិមំ កទោរ មេតា តុម្ហេហិ ខណោ ពុទ្ធប្បការការុណោ សមយោ បដិបាទិតោ និប្ផាទិតោ បត្តោតិ អត្ថោ

៣៥៧. តទា បទំ វិសារកតាតំ អាទិតចំ ឋបយាឋបេយ្យចេសេត ទស្សេន្តោ ឯកដ្ឋាតញ្ញ ចយតត្តិអាទិមាហ ឯកដ្ឋាតំ កោសដ្ឋិ បុក្កលិតំ ចយតំ ឋទ្ធំ ឋក្កិរណំ ឯកដ្ឋាតំ ចិទេចតំ អមោបញ្ញរណំ ឯកេក ឯកដ្ឋាតំ ហលិហលំ ចិរំ មុដ្ឋាករណចិរំ, ឯកដ្ឋាតំ បុក្កលិតំ ឆ្ពុសឆំ រក្ខិតុបិមំ កកចា ឯវំ បដិបាទិយា អក្ខាសីតិ សម្ពន្ធោ

៥៩០. ចយតំ បដិបន្នាតត្ថិ បដិបន្នានំ យក្កបមុក្ខិតំ ចយតំ សំសារលង្ឃនំ សំសារមោចនំ កថា អក្ខាសីតិ សម្ពន្ធោ។ ផលដ្ឋានំ ផលេ ឋិតានំ ចិរេចនំ សំសារបក្ខន្ទនំ អក្ខាសិ។ ផលលាភីនំ ផលំ លភិត្វា ឋិតានំ និព្ពានគមនំ អក្ខាសិ។ ករេចសីនំ មគ្គស្សេវេតនិព្ពានសម្បត្តិ ករេចសីនំ បរិយេសន្តានំ បុញ្ញបេក្ខានំ សង្ឃំ អក្ខាសីតិ សម្ពន្ធោ។

៥៩១. សាសនេតេ ចិរដ្ឋានត្ថិ សាសនស្ស បដិបក្ខានំ ហលិហលំ កុតូហលំ បាបំ អកុសលំ អក្ខាសីតិ សម្ពន្ធោ។ យថា អាសីវិសោតិ អស្សុទ្ធានំ ពលបាបានំ បុក្កលានំ សំសារេ ទុក្ខាចហនតោ អាសីវិសសទិសំ យថា អាសីវិសោ ឌំដ្ឋមេត្តេន កម្មការកតោ ឌំដ្ឋវិសោ សមេព្យា អត្តានា ឌដ្ឋំ តនំ ឃាតេតិ ឌយ្ហតិ ទុក្ខាបេតិ។ តំ តនំ តំ អស្សទ្ធំ ពលបាបំ តនំ ហលិហលវិសំ ទុចំ ឃាតេតិ ចតុសុ អបាយេសុ ឌយ្ហតិ សោសេសីតិ សម្ពន្ធោ។

៥៩២. សកិបីតំ ហលិហលត្ថិ វិសំ ហលិហលំ បីតំ សកិ ឯកវារំ ឌីឃិតំ ភូបន្ទត្តិ គាថេសតិ។ សាសនេតេ សាសនបរិប្រចិន្ទិត្វា អបរាធំ កត្វា បុក្កលោ កប្បកោដិបរិប្រកោដិ សន្តេ្យកប្បបិ ឌយ្ហតិ និព្ពាយតីតិ អត្ថោ។

៥៩៣. ឯចំ អស្សុទ្ធានំ បុក្កលានំ ផលវិបាកំ ទស្សេត្វា ខន្តាតិ ពុទ្ធានំ អានុភាវំ ទស្សេន្តោ លត្តិយាតិអាទិមាហ។ តត្ថ យោ ពុទ្ធោ ចយតាឌីតិ អក្ខាសិ, សោ ពុទ្ធោ លត្តិយា លយេនេន ច អវិហិំសាយ សត្តានំ អវិហិំសនេន ច មេត្តចិត្តតាយ ច មេត្តចិត្តចត្តការេន ច សទេវកំ សហ ទេវេហិ ចត្តុយានំ លោកំ តារេតិ អតិក្កាមេបតិ និព្ពាបេតិ, តស្មា ការណា ពុទ្ធា ចោ ពុសេយ្យំ អវិរាធិយា ចិន្ទ្រិត្វា ន សក្កុណេយ្យា, ពុទ្ធសាសនេ បដិបន្នេយ្យាថាតិ អត្ថោ។

៥៩៤. លោកេ ច អលោកេ ច ន សជ្ជត្តិ ន កម្បត្តិ ន លក្កត្តិ។ សម្មានេន អាទរការេន ច វិមាននេ អនាទរការេន ច អចលា បថវីសទិសា ពុទ្ធា កចត្តិ, តស្មា ការណា តេ ពុទ្ធា ពុសេយ្យំ ន វិរោធិយា ន វិរោធេតព្ពា ចិន្ទ្រិត្វា អសក្កុណេយ្យាតិ អត្ថោ។

៥៩៥. ពុទ្ធានំ យញ្ញុត្តំ ទស្សេន្តោ ទេវទត្តេតិអាទិមាហ។ តត្ថ ចធកាចធកេសុ សព្ពេសុ សត្តេសុ សមកោ សមមានសោ មុនិ ពុទ្ធមុនីតិ អត្ថោ។

៥៩៦. ឯតេសំ បដិឃោ នត្ថីតិ ឯតេសំ ពុទ្ធានំ បដិឃោ ចល្លិក្ក ទោសចិត្តំ នត្ថិ ន វិជ្ជតិ។ រាគោបេសំ ន វិជ្ជតីតិ ឯសេសំ ពុទ្ធានំ រាគោបិ រជ្ជនំ អល្លីយនំ ន វិជ្ជតិ, ន ភូបលព្ភតិ, តស្មា ការណា, ចធកស្ស ច ខ្វរសស្ស ចាតិ សព្ពេសំ សមកោ សមចិត្តោ ពុទ្ធោ ហោតីតិ សម្ពន្ធោ។

៥៩៧. បុនបិ ពុទ្ធានំមេវ អានុភាវំ ទស្សេន្តោ បន្ថេ ឌិស្វាន កាសាវត្តិអាទិមាហ។ តត្ថ បីឡាហបក្លិតំ ក្វេធសម្ពិស្សំ កាសាវំ កសាវេន

ᩁᨩᩥᨲᩴ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨵᨩᩴ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨵᨩᩴ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩴ, ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨿᩮᨠ᩠ᨠ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᨸᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨩᩃᩥᨸᩩᨭᩴ ᩈᩥᩁᩈᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᩁᩈᩣ ᩈᩥᩁᩮᨶ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨵᨩᩴ ᩋᩁᩉᨴ᩠ᨵᨩᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩅᨠᨴᩦᨸᨠᩴ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨶᨾᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᩣᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩪᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪘᪘᪨ ᩋᨲᩦᨲᩣᨲᩥ ᩋᩉᩩ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᨿᩮ ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣ ᨧ ᨿᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣ ᩋᨩᩣᨲᩣ ᩋᨠᨲᩣ ᩋᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷᩣᨲᩩᨽᩪᨲᩣ ᨧ ᨿᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᨵᨩᩮᨶᩣᨶᩮᨶ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨵᨩᩮᨶ ᨧᩦᩅᩁᩮᨶ ᩑᨲᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩑᨲᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨶᨾᩔᩥᨿᩣ ᨶᨾᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ “ᩑᨲᩴ ᨶᨾᩔᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨲᩔ ᩑᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨵᨩᩴ ᨶᨾᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪘᪙᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᩩᨱᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨠᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨠᨸ᩠ᨸᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᨴᩥᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨶᨿᩴ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩅᩥᨶᨿᩴ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲ᩠ᨲᨿᩈᩴᨿᨾᩴ ᩉᨴᨿᩮᨶ ᩅᩥᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩉᩴ ᨵᩣᩁᩮᨾᩥ ᩈᩅᨶᨵᩣᩁᨱᩣᨴᩥᨠᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨿᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨶᨿᩴ ᩅᩥᨶᨿᨸᩥᨭᨠᩴ ᨶᨾᩔᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮ ᩋᩣᨴᩁᩴ ᨠᩩᩁᩩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᩅᩣᩈᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪙᪐᪨ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᩋᩣᩃᨿᩮᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᨸᩥᨭᨠᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᨩ᩠ᨫᩣᨣᩣᩁᩴ ᩈᩅᨶᨵᩣᩁᨱᨾᨶᩈᩥᨠᩁᨱᩩᨣ᩠ᨣᩉᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᨣᩣᩁᩴ ᨣᩮᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨮᩣᨶᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᩅᨶᩣᨴᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᨱᩮᨶ ᨮᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨾᩥ ᩅᩥᨶᨿᩮ ᩅᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᨸᩥᨭᨠᩮ ᩅᩥᨶᨿᨲᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᩅᨶᨵᩣᩁᨱᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣᩈᩴ ᩈᨿᨶᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨾᩥ ᨠᩁᩮᩣᨾᩥ᪨ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨾᨾ ᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᨸᩥᨭᨠᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨵᩣᩁᨱᨾᨶᩈᩥᨠᩁᨱᩅᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪙᪑᪨ ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨸᩣᩁᨾᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨠᩃᩮ ᩅᩥᨶᨿᨸᩥᨭᨠᩮ ᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾᨳᩮ ᨧᩣᨸᩥ ᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᨾᨳᩮ ᩅᩪᨸᩈᨾᩮ ᨧ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨧ ᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩮᩣ ᨨᩮᨠᩮᩣ, ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩈᨾᨳᩮ ᩅᩣ –

“ᩅᩥᩅᩣᨴᩴ ᩋᨶᩩᩅᩣᨴᨬ᩠ᨧ, ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᨲᨳᩣ;

ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨬ᩠ᨧᩮᩅ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩣ ᨾᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ –

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩮᩈᩩ ᨧ –

“ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᩈᨲᩥᩅᩥᨶᨿᩮᩣ, ᩋᨾᩪᩊ᩠ᩉᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩁᨱᩴ;

ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿ ᨲᩔᨸᩣᨸᩥᨿ᩠ᨿ, ᨲᩥᨱᩅᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠᩮᩣ ᨲᨳᩣ”ᨲᩥ᪨ –

ឯវំ ទុក្ខេសុ ច សត្តេសុ អធិការុណាយនេធេសុ អតិវោបចិនោ ហេវោតិ អត្ថោ។ រូបិលិ តំ មហាធីរាតិ ភន្តេ មហាធីរ, ចតូសុ អសង្ខ្យេយ្យេសុ កប្បសតសហស្សេសុ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណាធិគមាយ វីរិយចក្ក សត្តុតោ ទេវមនុស្សានំ អនុសាសកស្ស តំ វទ បរិទេ បរិទេយ្យេភ រូបិលិ កិច្ច ចត្តុតិ បណាមំ ករោតីតិ អត្ថោ។

១៥០។ ឯសោ អហំ បព្ពជិត្វា សព្ពញ្ញុ តយស្សមានោ បណាមំ គុរុមានោ ធម្មស្ស ច នេវត ភវចតា ទេសិតស្ស តទេវលោកុត្តរធម្មស្ស សុធម្មំ សុត្តរធម្មកាធំ ញាតិត្វា ធម្មញ្ញុ តយស្សមានោ កាមតោ កាមំ វចតោ វចំ តវនតោ តវនំ ចិនិរិយ្យាមីតិ សម្ពន្ធោ។

១៥១។ កិលេសានសាមិតា មយ្ហន្តិ មយា បដិចិន្នអរហត្តមគ្គញ្ញាណេន មយ្ហំចិត្តសន្តានកតា សព្ពេ និយន្ត្រសហស្សសង្ខា កិលេសា នសាមិតា នេសាមិតា ចិនេសាមិតា ចិន្ទំមិតា។ ភវា សព្ពេ សមូហតាតិ កាមភវាទយោ សព្ពេ នវ ភវា មយា សមូហតា និ សុទ្ធុ រូហតា ហេមិតា ចិន្ទំមិតា។ សព្ពាសវា បរិក្ខីណាតិ កាមាសវោ, ភវាសវោ, ទិដ្ឋាសវោ, អវិជ្ជាសវោតិ សព្ពេ ចត្តារោ អាសវា បរិក្ខីណា បរិមយត្តតោ ហមំ បាបិតា។ នត្ថិ នានិ បុនព្ភវោតិ អរហត្តប្បត្តកាលេ បុនព្ភវោ បុនប្បត្តិសង្ខាតោ ភវោ ភវតំ ជាតិ នត្ថីតិ អត្ថោ។

១៥២។ ឯត្តាទិ សោមនស្សវេនេត ឯវាតំ ឯវាតេត្តា ស្វាគតន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ត្វំ សុស្វាគតំ ឯត្តមត្វំ សត្ថិពោ សមីបេ ឧកតវេនេ វា មម អាគមនំ ស្វាគតំ សុត្តុ អាគមនំ សុត្តារាគមនំ ចត អាគេត្តេត អាសិ អហោសីតិ សម្ពន្ធោ។ តិស្សោ វិជ្ជាតិ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណចក្ខុអាសវក្ខយវិជ្ជា អនុប្បត្តា សម្បត្តា, ពុទ្ធស្ស គតាតិ អត្ថោ។ គតំ ត្វ្ណស្ស សាសនន្តិ ត្វេន្ត ភវចតា ទេសិតំ អនុសិដ្ឋិ សាសនំ គតំ និប្ផាទិតំ ចត្តបដិបត្តិ ប្ញវេត្វា ករណ្ឌានំ មមសិ ករិត្វា អរហត្តមគ្គញ្ញាណាធិគមេន សម្បាទិតន្តិ អត្ថោ។

១៥៣។ បដិសម្ភិទា ចតស្សោតិ អត្ថបដិសម្ភិទាទយោ ចតស្សោ បញ្ញាយោ សច្ឆិកតា បច្ចក្ខំ កតា។ វិមោក្ខាបិ ច អដ្ឋិមេតិ ចត្តារិ មគ្គញ្ញាណានិ ចត្តារិ ផលញ្ញាណានីតិ ឥមេ អដ្ឋ វិមោក្ខា និសោរេតោ មុច្ចនុបិយា សច្ឆិកតាតិ សម្ពន្ធោ។ ឆឡភិញ្ញា សច្ឆិកតាតិ –

“ឥទ្ធិវិធំ ទិព្ពសោតំ, ចេតោបរិយញាណកំ;

បុព្ពេនិវាសញាណញ្ច, ទិព្ពចក្ខាសវក្ខយ”ន្តិ។ –

ឥមា ឆ អភិញ្ញា សច្ឆិកតា បច្ចក្ខំ កតា។ ឥមេសំ ញាណានំ សច្ឆិករណេន ពុទ្ធស្ស សាសនំ គតន្តិ អត្ថោ។

ឥត្ថន្តិ ឥមិនា ហេដ្ឋា វុត្តប្បការេន។ សុទន្តិ បទបូរណមត្តេ និបាតោ។ អាយស្មា រូបិលិ ថេរោតិ និរុត្តិលិង្គាណមត្តេ សាធុកោ ឥមា គាថាយោ អភាសិត្ថ កថេសិត្វាតិ អត្ថោ។

ក្ខុបិលិទេត្ទរអបភាតចល្ហតា សយត្តាៈ

ឲ-លិៈ អញ្ញាសិកោលញ្ញាទេត្ទរអបភាតចល្ហតា

បក្សុត្តរសព្ទដ្ឋិអាជិក៌ អាឃត្តុទោ អញ្ញាសិកោលញ្ញាទេត្ទរស្ស អបភាត៌ៈ អឃំ កិរ បុរិយត្យទេដ្ឋ ពតាឝិកាទេរា តត្ត តត្ត ករេច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខុបចិតទេត្តា បក្សុត្តរស្ស ភកចទោ កាទេល ហំសចតឹភកទេរ កហបតិយហាសាលក្យទេល តិន្នាតិ្តតា ចិន្យាតំ បត្វា ឲកឌិចសំ សត្ត សត្តិទេក ឆយុំ ស្យុលទេត្តា សត្តារ៌ ឲក៌ កិក្ខុ អត្តទេភា សាសទេត បចយំ បដិចិដ្ឋឆយុទេត្យញាត៌ អក្កដ្ឋាទេត ឌទេបត្តំ ជិស្វា សឃយ្យិ តំ ឌាតត្តារ៌ បទេត្តទេត្តា សតសហស្សកិក្ខុបរិចាទេស្ស ភកចទោ សត្តាហំ យហាភាត៌ បចទេត្តត្វា បលិឆាត៌ អកាសិៈ សត្តាបិស្ស អតត្តទាឃតំ ជិស្វា កាចិតិ សយ្យត្តិ ត្យាកាសិៈ សោ ឃាចឌីចំ បុញ្ញាតិ កទេរាទេត្តា សត្តរិ បរិតិញ្ញទេត បចតិទេឃ បតិដ្ឋាបិឃយាទេត អទេត្តាទេចតិទេឃ រទតឈរ៌ ការាទេបសិ, ទេចតិឃំ បរិចាទេទត្វា សហស្សទេតក្លិកាតិ ច ការទេរសិៈ

សោ ឲចំ បុញ្ញាតិ កត្វា តទេតា ចចិត្វា ទេឆចយត្សទេស្សុស្ទ សំសទេត្តា ចិបស្សិស្ស ភកចទោ កាទេល យហាកាទេលិ ភាយ ក្យដ្ឋិ្ឌទេកា ហុត្វា អដ្ឋករីសយទេត្ត ទេលទេត្ត សាលិកន្ទុំ ឋាទេលត្វា កហិតសាលិតណ្ឌុទេលហិ អសម្ពុត្តឹទបិឃាសំ សយ្យាទេឌត្វា តត្ត យឆុសបុិសក្កុទាឝទេឃា បក្លិបិត្វា ត្យុដ្ឋប្បយុលស្ស សឈ្សុស្ស អភាសិៈ សាលិកន្ទុំ ឋាទេលត្វា កហិតកហិតដ្ឋាត៌ បុភ ប្ទទេតិៈ បុក្សកាទេល បុក្សកក្កុំ ភាយ អភាសិៈ លិឃទេត លិឃតក្កុំ, ទេចលិកទេលា ទេចលក្កុំ, កលិបិឌិកទេលា កលិបក្កុំ, ឈលក្កុំ, ភល្ហក្កុំ, យិតក្កុំ ទេកាដ្ឋក្កត្តិ ឲចំ ឲកសទេស្ស តច ចាទេរ អក្កភាត៌ អភាសិ, តយ្យិ សស្សំ អតិទេរកតរ៌ សយ្យត្តំ អទេហាសិៈ

ឲចំ ឃាចឌីចំ បុញ្ញាតិ កត្វា តទេតា ក្សទេតា ទេឆចទេលិទេក តិន្នាតិ្តតា ទេឆទេចស្ទ ច យត្សទេស្សុស្ទ ច សំសទេត្តា អយ្យាក៌ ភកចទោ ក្ខុប្បត្តិទេតា បុទេទតទេយច កបិលចត្ថុភកទេស្ស អចិក្សទេទ ទេភាលចត្ថុភាយទេក ព្រាហ្មណកាទេយ ព្រាហ្មណយហាសាលក្យទេល តិន្នាតិៈ តស្ស ទេកាលញ្ញាតិ ទេកាត្តទេតា អាកតំ ភាយំ អទេហាសិៈ សោ ចឃប្បទេត្តា តទេឃា ទេចទេឆ ក្ខុក្កទេហត្វា លក្ខុលយទេត្តស្ទ ច បិរ៌ អកយាសិៈ ទេតភ សយទេឃត អយ្យាក៌ ទេជាឌិសទេត្តា ត្យុសិតបុទេទតា ចចិត្វា កបិលចត្ថុបុទេទ ស្យុទេដ្ឋាឝតយហាទាឌស្ស ទេកទេហ តិន្នាតិៈ តស្ស ភាយក្កហលឌិចទេស អដ្ឋត្តទេសទេតស្ទ ព្រាហ្មទេលាស្ទ ក្ខុបតឹទេតស្ទ ទេឃ អដ្ឋ ព្រាហ្មណា លក្ខុលបរិក្កហលត្តំ យហាតលំ ក្ខុបតឹតាៈ សោ ទេតស្ទ សន្តាតចទេកា ហុត្វា យហាបុរិសស្ស លក្ខុលតិប្បត្តិ ជិស្វា “ឲក៌ទេសត អឃំ ត្យុទេដ្ឋ ភចិស្សតឹ”តិ តិដ្ឋំ កត្វា យហាសត្តស្ស អភិតិក្ខុយត៌ ក្ខុជិក្ខុទេត្តា ចិចទេតិៈ

ទេជាឌិសទេត្តាបិ ទេលា យហតា បរិចាទេទត ចឆ្ឋយាទេភា អត្យុក្កទេយត ចុឌ្ឋិប្បទេត្តា ជាកាលបរិបិក៌ កត្វា ឲក្សតតិសតិទេយ ចទេស្ស យហាភិតិក្ខុយត៌ តិក្ខុយទេត្តា អទេភាយាតឌឹតឹទេទ បន្តាឌិត្វា អត្យុក្កទេយត ក្ខុទ្ទទេចលំ កត្វា បឆាត៌ បឆហិៈ តភា ទេកាលញ្ញាទេញ្ញា យាលទេចា យហាសត្តស្ស បន្តាឌិតភាចំ ស្យុត្វា លក្ខុលបរិក្កាហកព្រាហ្មណាត៌ បុទេត្តហិ ចប្បយាលចាឌឹហិ សដ្ឋិ អត្តបត្យុទេយា បន្តាឌិត្វា អត្យុក្កទេយត ទេជាឌិសត្តស្ស សត្តិក៌ ក្ខុបសន្តុយិត្វា ល្បន្តាស្សាតិ តំ ក្ខុបដ្ឋហទេត្តា តស្ស ជ្ញុតូអារិកាហារបរិទេភាទេកភ តិន្នាិទេត្តា អបក្កុយិត្វា ន្តិសិបតត៌ អកយាសិៈ អឆ ទេលា ទេជាឌិសទេត្តា ជ្ញុតូអារិកាហារបរិទេភាទេកភ លឆ្ឋកាឃតទេលិ ទេចសាលបុណ្ណយាឃំ ទេជាឌិទ្រក្ខុយ្ទទេល អបរាឌិតបល្លទេង្ក តិសិទេត្តា តិល្ហា យារាត៌ យត្តក៌ យដ្ឋិត្វា

អភិសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា សត្តសត្តាហំ ពោធិមណ្ឌេយេវ វីតិនាមេត្វា បញ្ចវគ្គិយានំ ញាណបរិបាកំ ញត្វា អាសាឡ្ហិបុណ្ណមាយំ ឥសិបតនំ គន្ត្វា តេសំ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តំ (មហាវ. ១៣ អាទយោ; សំ. និ. ៥.១០៨១) កថេសិ. ទេសនាបរិយោសានេ កោណ្ឌញ្ញត្ថេរោ អដ្ឋារសហិ ព្រហ្មកោដីហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ. អថ បញ្ចមិយំ បក្ខស្ស អនត្តលក្ខណសុត្តទេសនាយ (មហាវ. ២០ អាទយោ; សំ. និ. ៣.៥៩) អរហត្តេ បតិដ្ឋាសិ.

៣៩៦. ឯវំ សោ អរហត្តំ បត្វា “កិំ កម្មំ កត្វា អហំ លោកុត្តរធម្មំ អធិគតោម្ហី”តិ ឧបធារេន្តោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ បច្ចក្ខតោ ញត្វា សោមនស្សវសេន បុព្ពចរិតាបទានំ ឧទានវសេន ទស្សេន្តោ បទុមុត្តរស្សាតិអាទិមាហ. តស្សត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោយេវ. លោកជេដ្ឋំ វិនាយកន្តិ សកលស្ស សត្តលោកស្ស ជេដ្ឋំ បធានន្តិ អត្ថោ. វិសេសេន វេនេយ្យសត្តេ សំសារសាគរស្ស បរតីរំ អមតមហានិព្ពានំ នេតិ សម្បាបេតីតិ វិនាយកោ, តំ វិនាយកំ. ពុទ្ធភូមិមនុប្បត្តន្តិ ពុទ្ធស្ស ភូមិ បតិដ្ឋានដ្ឋានន្តិ ពុទ្ធភូមិ, សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ, តំ អនុប្បត្តោ បដិវិទ្ធោតិ ពុទ្ធភូមិមនុប្បត្តោ, តំ ពុទ្ធភូមិមនុប្បត្តំ, សព្ពញ្ញុតប្បត្តំ ពុទ្ធភូតន្តិ អត្ថោ. បឋមំ អទ្ទសំ អហន្តិ បឋមំ វេសាខបុណ្ណមិយា រត្តិយា បច្ចូសសមយេ ពុទ្ធភូតំ បទុមុត្តរសម្ពុទ្ធំ អហំ អទ្ទក្ខិន្តិ អត្ថោ.

៣៩៧. យាវតា ពោធិយា មូលេតិ យត្តកា ពោធិរុក្ខសមីបេ យក្ខា សមាគតា រាសិភូតា សម្ពុទ្ធំ ពុទ្ធភូតំ តំ ពុទ្ធំ បញ្ជលីកតា ទសង្គុលិសមោធានំ អញ្ជលិបុដំ សិរសិ ឋបេត្វា វន្ទន្តិ នមស្សន្តីតិ សម្ពន្ធោ.

៣៩៨. សព្ពេ ទេវា តុដ្ឋមនាតិ ពុទ្ធភូតដ្ឋានំ អាគតា តេ សព្ពេ ទេវា តុដ្ឋចិត្តា អាកាសេ សញ្ចរន្តីតិ សម្ពន្ធោ. អន្ធការតមោនុទោតិ អតិវិយ អន្ធការំ មោហំ នុទោ លេបនោ អយំ ពុទ្ធោ អនុប្បត្តោតិ អត្ថោ.

៣៩៩. តេសំ ហាសបរេតានន្តិ ហាសេហិ បីតិសោមនស្សេហិ សមន្នាគតានំ តេសំ ទេវានំ មហានាទោ មហាឃោសោ អវត្តថ បវត្តតិ, សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ កិលេសេ និកិលេសេ ឆមេ ឈាបយិស្សាមាតិ សម្ពន្ធោ.

៤០០. ទេវានំ គិរមញ្ញាយាតិ វាចាយ ថុតិវចនេន សហ ឧគ្គីរិតំ ទេវានំ សទ្ទំ ជានិត្វា ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេន សោមនស្សសហគតេន ចិត្តេន អាទិកិច្ច បឋមំ អាហារំ ពុទ្ធភូតស្ស អហំ អទាសិន្តិ សម្ពន្ធោ.

៤០១. សត្តាហំអភិនិក្ខម្មាតិ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិត្វា សត្តាហំ បធានំ កត្វា សព្ពញ្ញុតញ្ញាណបដ្ឋានំ អរហត្តមគ្គញាណសង្ខាតំ ពោធិំ អជ្ឈគា អធិគច្ឆិ អហន្តិ អត្ថោ. ឥទំ មេ បឋមំ ភត្តន្តិ ឥទំ ភត្តំ សរីរយាបនំ ព្រហ្មចារិស្ស ឧត្តមចារិស្ស មេ មយ្ហាគមិតា ទេវបុត្តេន បឋមំ ជិន្នំ អហោសីតិ អត្ថោ.

៤០២. តុសិតា ហិ ឥធាគន្ត្វាតិ តុសិតភវនតោ ឥធ មនុស្សលោកេ អាគន្ត្វា យោ ទេវបុត្តោ មេ មម ភិក្ខំ ឧបនយិ អទាសិ, តំ ទេវបុត្តំ

កិត្តយិស្សាមិ កថេស្សាមិ ឋិកាង ករិស្សាមិ. ការេនា ការន្តស្ស មម វចនំ សុណាថាតិ សម្ពន្ធោ. ឥតោ បរំ អនុត្តានបទមេវ វណ្ណយិស្សាម.

១០៧. តិកសាតិ តាវតិសកវតា. អគារាតិ អត្តនោ ឧប្បន្នព្រាហ្មណគេហតោ និក្ខមិត្វា បព្ពជិត្វា ឆ វស្សានិ ទុក្ករការិកំ ករោន្តេន ពោធិសត្តេន សហ វសិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ.

១០៨. តតោ សត្តមកេ វស្សេតិ តតោ បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ សត្តមេ សំវច្ឆរេ. ពុទ្ធោ សច្ចំ កថេស្សតីតិ ឆព្ពស្សានិ ទុក្ករការិកំ កត្វា សត្តមសំវច្ឆរេ ពុទ្ធោ ហុត្វា ពារាណសិយំ ឥសិបតនេ មិគទាយេ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តទេសនាយ ទុក្ខសមុទយនិរោធមគ្គសង្ខាតំ ចតុសច្ចំ កថេស្សតីតិ អត្ថោ. កោណ្ឌញ្ញោ នាម នាមេនាតិ នាមេន គោត្តនាមេន កោណ្ឌញ្ញោ នាម. បឋមំ សច្ឆិកាហិតីតិ បញ្ចវគ្គិយានមន្តរេ បឋមំ អាទិតោ ឯវ សោតាបត្តិមគ្គញាណំ សច្ឆិកាហិតីតិ បច្ចក្ខំ ករិស្សតីតិ អត្ថោ.

១០៩. និក្ខន្តេនានុបព្ពជីតិ និក្ខន្តេន ពោធិសត្តេន សហ និក្ខមិត្វា អនុបព្ពជីតិ អត្ថោ. តថា អនុបព្ពជិត្វា យថា បធានំ វីរិយំ យុតំ យុជ្ជ កតំ ឧទ្យំ កត្វា កតន្តិ អត្ថោ. កិលេសេ ឈាបនត្ថាយាតិ កិលេសេ ឈាបនត្ថាយ វិទ្ធំសនត្ថាយ អនេការិយំ អការស្ស អហិតំ គមិវលិខ្ខានិគមមុចិរហិតំ សាសនំ បព្ពជ្ជំ បដិបជ្ជីតិ អត្ថោ.

១១០. អភិក្កន្តាភិសម្ពុទ្ធាតិ សព្វំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ ច សង្ខារវិការលក្ខណនិព្ពានបណ្ណត្តិសង្ខាតំ ញេយ្យំ ច ជានន្តោ ទេវេហិ សហ វត្តមានេ សត្ត លោកេ ពុទ្ធោ មិគទាយំ វិហារំ អភិក្កន្តា ឧបសង្កមិត្វា មេ យថា សច្ចានិ ពុជ្ឈិតា សោតាបត្តិមគ្គញាណេន អមតនេកំ អមតមហានិព្ពានេកំ អហម្បិ បហម្បិ ទស្សិស្សតីតិ អត្ថោ.

១១១. សោ ទានីតិ សោ អហំ ឯវំ សោតាបន្នោ ពុទ្ធានំ អរហត្តមគ្គញាណេន អមតំ សន្តំ ឧបសន្តមភាវំ ឯវំ បដិបន្នំ ធិប្បលិកត្តំ, អត្តនំ ឧត្តររហិតំ និព្ពានំ ឯសិត្វា អធិគតោតិ អត្ថោ. សព្ពាសវេ បរិញ្ញាយាតិ កាមាសវាទយោ សព្ពេ អាសវេ បរិញ្ញាយ បហានបរិញ្ញាយ បជហិត្វា អនាសវោ និក្កិលេសោ វិហរាមិ ពុទ្ធិយាបវិហារេន ចាមំ គតេបិ. បដិសម្ភិទា ចតស្សោតិអាទយោ ការណយោ វុត្តត្ថាយេវ.

អថ នំ សត្ថា អបរភាគេ ជេតវនមហាវិហារេ ភិក្ខុសង្ឃមជ្ឈេ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ បឋមំ បដិវិទ្ធធម្មភាវំ ទីបេន្តោ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ រត្តញ្ញូនំ យទិទំ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោ”តិ (អ. និ. ១.១៨៨) ឯតទគ្គេ ឋបេសិ. សោ ទ្វីហិ អគ្គសាវកេហិ អត្តនិ ករិយមានំ បរមនិបច្ចការំ, គាមន្តសេនាសនេ អាកិណ្ណវិហារត្តំ បរិហរិតុកាមោ, វិវេកាភិរតិយា វិហរិតុកាមោ ច អត្តនោ សន្តិកំ ឧបគតានំ គហដ្ឋបព្ពជិតានំ បដិសន្ថារករណម្បិ បបញ្ចំ មញ្ញមានោ សត្ថារំ អាបុច្ឆិត្វា ហិមវន្តំ បវិសិត្វា ឆទ្ទន្តេហិ នាគេហិ ឧបដ្ឋិយមានោ ឆទ្ទន្តទហតីរេ ទ្វាទស វស្សានិ វសិ. ឯវំ តត្ថ វសន្តំ ចេវ ឯកទិវសំ សក្កោ ទេវរាជា ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ឋិតោ

ឯវមាហ “សាធុ មេ, ភន្តេ, អយ្យោ ធម្មំ ទេសេតូ”តិ· ថេរោ តស្ស ចតុសច្ចគព្ភំ តិលក្ខណាហតំ សុញ្ញតាបដិសំយុត្តំ នានានយវិចិត្តំ អមតោគធំ ពុទ្ធលីឡាយ ធម្មំ ទេសេសិ· តំ សុត្វា សក្កោ អត្តនោ បសាទំ បវេទេន្តោ –

“ឯសោ ភិយ្យោ បសីទាមិ, សុត្វា ធម្មំ មហារសំ;

វិរាគោ ទេសិតោ ធម្មោ, អនុបាទាយ សព្ពសោ”តិ· (ថេរគា· ៦៧៣) –

ឥតិ អភាសិ· ថេរោ ឆទ្ទន្តទហតីរេ ទ្វាទស វស្សានិ វសិត្វា ឧបកដ្ឋេ បរិនិព្ពានេ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា បរិនិព្ពានំ អនុជានាបេត្វា តត្ថេវ គន្ត្វា បរិនិព្ពាយីតិ·

អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា·

១០. បិណ្ឌោលភារទ្វាជត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ បិណ្ឌោលភារទ្វាជស្ស អបទានំ· អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ សីហយោនិយំ និព្ពត្តិត្វា បព្ពតបាទេ គុហាយំ វិហាសិ· ភគវា តស្ស អនុគ្គហំ កាតុំ គោចរាយ បក្កន្តកាលេ តស្ស សយនគុហំ បវិសិត្វា និរោធំ សមាបជ្ជិត្វា និសីទិ· សីហោ គោចរំ គហេត្វា និវត្តោ គុហាទ្វារេ ឋត្វា ភគវន្តំ ទិស្វា ហដ្ឋតុដ្ឋោ ជលជថលជបុប្ផេហិ បូជំ កត្វា ចិត្តំ បសាទេន្តោ ភគវតោ អារក្ខត្ថាយ អញ្ញេ វាឡមិគេ អបនេតុំ តីសុ វេលាសុ សីហនាទំ នទន្តោ ពុទ្ធគតាយ សតិយា អដ្ឋាសិ· យថា បឋមទិវសេ, ឯវំ សត្តាហំ បូជេសិ· ភគវា “សត្តាហច្ចយេន និរោធា វុដ្ឋហិត្វា វដ្ដិស្សតិ ឥមស្ស ឯត្តកោ ឧបនិស្សយោ”តិ តស្ស បស្សន្តស្សេវ អាកាសំ បក្ខន្ទិត្វា វិហារមេវ គតោ·

សីហោ ពុទ្ធវិយោគទុក្ខំ អសហន្តោ អសហន្តោ កាលំ កត្វា ហំសវតីនគរេ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តិត្វា វយប្បត្តោ នគរវាសីហិ សទ្ធិំ វិហារំ គន្ត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នោ សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ បវត្តេត្វា យាវជីវំ បុញ្ញានិ កត្វា អបរាបរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ កោសម្ពិយំ រញ្ញោ ឧទេនស្ស បុរោហិតស្ស បុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តិ· ភារទ្វាជោតិស្ស នាមំ អហោសិ· សោ វយប្បត្តោ តយោ វេទេ ឧគ្គហេត្វា បញ្ច មាណវកសតានិ មន្តេ វាចេន្តោ មហល្លកភាវេន អននុរូបចារត្តា តេហិ បរិច្ចត្តោ រាជគហំ គន្ត្វា ភគវតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច លាភសក្ការំ ទិស្វា សាសនេ បព្ពជិត្វា ភោជនេ អមត្តញ្ញូ ហុត្វា វិហរតិ· សត្ថារា ឧបាយេន មត្តញ្ញុតាយ បតិដ្ឋាបេន្តោ វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា នចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញោ អហោសិ· ឆឡភិញ្ញោ បន ហុត្វា ភគវតោ សម្មុខា “យំ សាវកេហិ បត្តព្ពំ, តំ មយា អនុប្បត្តន្តិ”, ភិក្ខុសង្ឃេ ច “យស្ស មគ្គេ វា ផលេ វា កង្ខា អត្ថិ, សោ មំ បុច្ឆតូ”តិ សីហនាទំ នទិ·

តេន តំ ភគវា – “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ សីហនាទិកានំ យទិទំ បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ”តិ (អ។ និ។ ១។១៨៨, ១៩៥) ឯតទគ្គេ ឋបេសិ។

៤១២។ ឯវំ ឯតទគ្គំ ឋានំ បត្វា បុព្វេ កតបុញ្ញសម្ភារំ សរិត្វា សោមនស្សវសេន អត្តនោ បុញ្ញកម្មាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោតិអាទិមាហ។ តស្សត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោវ។ បុរតោ ហិមវន្តស្សាតិ ហិមាលយបព្ពតតោ បុព្ពទិសាភាគេតិ អត្ថោ។ ចិត្តកូដេ វសី តទាតិ យទា អហំ សីហោ មិគរាជា ហុត្វា ហិមវន្តបព្ពតវិវរេ វសាមិ, តទា បទុមុត្តរោ នាម សត្ថា អនេកេហិ ច គុណេហិ, អនេកេហិ ច រតនេហិ ចិត្តវិចិត្តតាយ ចិត្តកូដេ ចិត្តបព្ពតសិខរេ វសីតិ សម្ពន្ធោ។

៤១៣។ អភីតរូបោ តត្ថាសិន្តិ អភីតសភាវោ ឆិន្នភយសភាវោ មិគរាជា តត្ថ អាសិំ អហោសិន្តិ អត្ថោ។ ចតុក្កមោតិ ចតូហិ ទិសាហិ កមោ គន្តុំ សមត្ថោ។ យស្ស សទ្ទំ សុណិត្វានាតិ យស្ស មិគរញ្ញោ សីហនាទំ សុត្វា ពហុជ្ជនា ពហុសត្តា វិច្ឆម្ភន្តិ វិសេសេន ឆម្ភន្តិ កម្បន្តិ។

៤១៥។ ផុល្លំ បទុមំ គយ្ហាតិ ភគវតិ បេមេន ផុល្លិតបទុមបុប្ផំ គណ្ហិត្វា។ នរាសភំ នរានំ អាសភំ ឧត្តមំ តំ សម្ពុទ្ធំ ឧបាគមិំ, សមីបំ អាគមិន្តិ អត្ថោ។ វុដ្ឋិតស្ស សមាធិម្ហាតិ និរោធសមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្ស ពុទ្ធស្ស តំ បុប្ផំ អភិរោបយិំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។

៤១៦។ ចតុទ្ទិសំ នមស្សិត្វាតិ ចតូសុ ទិសាសុ នមស្សិត្វា សកំ ចិត្តំ អត្តនោ ចិត្តំ បសាទេត្វា អាទរេន បតិដ្ឋាបេត្វា សីហនាទំ អភីតនាទំ អនទិំ ឃោសេសិន្តិ អត្ថោ។

៤១៧។ តតោ ពុទ្ធោ ចិត្តាចារំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោតិអាទិមាហ។ តំ វុត្តត្ថមេវ។

៤១៨។ វទតំ សេដ្ឋោតិ “មយំ ពុទ្ធា, មយំ ពុទ្ធា”តិ វទន្តានំ អញ្ញតិត្ថិយានំ សេដ្ឋោ ឧត្តមោ ពុទ្ធោ អាគតោតិ សម្ពន្ធោ។ តស្ស អាគតស្ស ភគវតោ តំ ឃោសំ សោស្សាម សុណិស្សាមាតិ អត្ថោ។

៤១៩។ តេហិ ហាសបរេតានន្តិ ហាសេហិ សោមនស្សេហិ បរេតានំ អភិភូតានំ សម្បយុត្តានំ តេសំ ទេវមនុស្សានំ។ លោកនាយកោតិ លោកស្ស នាយកោ សគ្គមោក្ខសម្បាបកោ មម សទ្ទំ មយ្ហំសីហនាទំ បកិត្តេសិ បកាសេសិ កថេសិ, ទីឃទស្សី អនាគតកាលទស្សី មហាមុនីតិ មុនីនមុត្តមេ មហន្តោ មុនិ។ សេសគាថា សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

៤២២។ នាមេន បទុមោ នាម ចក្កវត្តី ហុត្វា ចតុសដ្ឋិយា ជាតិយា ឥស្សរិយំ ឥស្សរភាវំ រជ្ជំ ការេស្សតីតិ អត្ថោ។

៤២៣។ កប្បសតសហស្សម្ហិ ឱក្កាកកុលសម្ភវោ, កប្បសតសហស្សានំ បរិយោសានេតិ អត្ថោ។

៩៦៣។ បកាសិតេ បាវចនេតិ តេន គោតមេន ភគវតា បិដកត្តយេ បកាសិតេ សាសនេតិ អត្ថោ។ ព្រហ្មពន្ធុ ភវិស្សតីតិ តទា គោតមស្ស ភគវតោ កាលេ អយំ សីហោ មិគរាជា ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិស្សតីតិ អត្ថោ។ ព្រាហ្មញ្ញា អភិនិក្ខម្មាតិ ព្រាហ្មណកុលតោ និក្ខមិត្វា តស្ស ភគវតោ សាសនេ បព្ពជិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

៩៦៥។ បធានបហិតត្តោតិ វីរិយករណត្ថំ បេសិតចិត្តោ។ ឧបធិសង្ខាតានំ កិលេសានំ អភាវេន និរុបធិ។ កិលេសទរថានំ អភាវេន ឧបសន្តោ។ សព្ពាសវេ សកលាសវេ បរិញ្ញាយ បហាយ អនាសវោ និក្កិលេសោ និព្ពាយិស្សតិ លទ្ធបរិនិព្ពានេន និព្ពុតោ ភវិស្សតីតិ អត្ថោ។

៩៦៩។ វិជនេ បន្តសេយ្យម្ហីតិ ជនសម្ពាធរហិតេ ទូរារញ្ញសេនាសនេតិ អត្ថោ។ វាឡមិគសមាកុលេតិ កាឡសីហាទីហិ ចណ្ឌមិគសង្ឃេហិ អាកុលេ សំកិណ្ណេតិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បិណ្ឌោលភារទ្វាជត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៦-៤។ ខទិរវនិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

គង្គា ភាគីរថី នាមាតិអាទិកំ អាយស្មតោ ខទិរវនិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ វិត្តាធិកកុលេ និព្ពត្តិត្វា មហាគង្គាយ បយាគតិត្ថេ តិត្ថនាវាយ កម្មំ ករោន្តោ ឯកទិវសំ សសាវកសង្ឃំ ភគវន្តំ គង្គាតីរំ ឧបគតំ ទិស្វា បសន្នមានសោ នាវាសង្ឃាដំ យោជេត្វា មហន្តេន បូជាសក្ការេន បរតីរំ បាបេត្វា អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ សត្ថារា អារញ្ញកានំ ភិក្ខូនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបិយមានំ ទិស្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា ភគវតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច មហាទានំ បវត្តេត្វា បណិធានំ អកាសិ។ ភគវា តស្ស បត្ថនាយ អវញ្ឈភាវំ ព្យាកាសិ។

សោ តតោ បដ្ឋាយ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ មគធរដ្ឋេ នាលកគាមេ រូបសារិយា នាម ព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្ពត្តិ។ តំ វយប្បត្តំ មាតាបិតរោ ឃរពន្ធនេន ពន្ធិតុកាមា ហុត្វា តស្ស អារោចេសុំ។ សោ សារិបុត្តត្ថេរស្ស បព្ពជិតភាវំ សុត្វា “មយ្ហំ ជេដ្ឋភាតា អយ្យោ ឧបតិស្សោ ឥមំ វិភវំ ឆឌ្ឌេត្វា បព្ពជិតោ, តេន វន្តំ ខេឡបិណ្ឌំ កថាហំ អនុភវិស្សាមី”តិ ជាតសំវេគោ បាសំ អនុបគច្ឆមានមិគោ វិយ ញាតកេ វញ្ចេត្វា ហេតុសម្បត្តិយា ចោទិយមានោ ភិក្ខូនំ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មសេនាបតិនោ កនិដ្ឋភាវំ និវេទេត្វា អត្តនោ បព្ពជ្ជាយ ឆន្ទំ អារោចេសិ។ ភិក្ខូ តំ បព្ពាជេត្វា បរិបុណ្ណវីសតិវស្សំ ឧបសម្បាទេត្វា កម្មដ្ឋានេ និយោជេសុំ។ សោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ខទិរវនំ បវិសិត្វា វិស្សមន្តោ ឃដេន្តោ វាយមន្តោ ញាណស្ស បរិបាកំ គតត្តា នចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញោ អរហា អហោសិ។ សោ អរហា ហុត្វា សត្ថារំ ធម្មសេនាបតិញ្ច វន្ទិតុំ

ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᩈᩴᩈᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩮᨲᩅᨶᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩥᨸᩣᩉᩴ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩁᩥᨿᨣᨱᨾᨩ᩠ᨫᩮᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᨠᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩥ – “ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨾ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᨠᩣᨶᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩁᩮᩅᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪙᪘, ᪂᪀᪃)᪨

᪄᪁᪘᪨ ᩑᩅᩴ ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩦᨲᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᨶ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣ ᨽᩣᨣᩦᩁᨳᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨣᩣᨾᨿᩣᨲᩣ ᩅᩮᨣᩈᩴ ᨣᩩᩁᩩᨿᩣᨲᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨣᨦ᩠ᨣᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨣᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᨳᩅᩦ, ᨲᨾ᩠ᩉᩥ ᨣᨲᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨣᨦ᩠ᨣᩣ᪨ ᩋᨶᩮᩣᨲᨲ᩠ᨲᨴᩉᩴ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭᨣᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨧ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮᨶ ᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨻᩉᩃᨣᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨧ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩏᨾᨦ᩠ᨣᨣᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨧ ᨲᨲᩮᩣ ᨻᩉᩃᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᨸᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣᩁᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᨶ ᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩋᩣᨠᩣᩈᨣᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨧ ᨲᩔᩣ ᨸᨲᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩣᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥ ᩅᩥᨿ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨵᩣᩁᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣ ᨿᨾᩩᨶᩣ ᩈᩁᨽᩪ ᨾᩉᩦ ᩋᨧᩥᩁᩅᨲᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨶᩣᨾᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨸᩴ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨽᩣᨣᩴ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨽᩣᨣᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩁᨳᩣ ᨣᨲᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨽᩣᨣᩦᩁᨳᩦ᪨ ᨣᨦ᩠ᨣᩣ ᨧ ᩈᩣ ᨽᩣᨣᩦᩁᨳᩦ ᨧᩮᨲᩥ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨽᩣᨣᩦᩁᨳᩦ᪨ “ᨽᩣᨣᩦᩁᨳᩦ ᨣᨦ᩠ᨣᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨣᩣᨳᩣᨻᨶ᩠ᨵᩈᩩᨡᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨿᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᨽᩣᩅᩥᨲᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩉᩥᩴᩈᨲᩥ ᩈᩦᨲᩮᨶ ᩉᨶᨲᩥ ᨾᨴ᩠ᨴᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩃᩥᨻ᩠ᨻᨲᩦᨲᩥ ᩉᩥᨾᩴ, ᩉᩥᨾᩴ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩉᩥᨾᩅᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨽᩅᩣ ᨸᨽᩣᩅᩥᨲᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨶ᩠ᨴᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᨸᨽᩣᩅᩥᨲᩣ᪨ ᨠᩩᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩣᩅᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩔᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨧᨾ᩠ᨻᩮᩣᨲᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩅᩥᩈᨾᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᨠᩮᩣᨧᩮ ᨠᩩᩃᩮ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᩅᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩣᩁᩥᨿᩮ ᨧ ᨲᩁᩥᩴ ᩋᩉᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᨶᩩᩔᩮ ᩒᩁᩥᨿᩣ ᨲᩦᩁᩣ ᨸᩣᩁᩥᨿᩴ ᨲᩦᩁᩴ ᩋᩉᩴ ᨲᩁᩥᩴ ᨲᩣᩁᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪄᪁᪙᪨ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨶᩣᨿᨠᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨸᨴᩣᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩣᨿᨠᩮᩣ ᨸᩣᨸᨠᩮᩣ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨾᨾ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩈᩦᩈᨲᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩈᨲᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᩈᩮᩣᨲᩴ ᨲᩁᩥᨲᩩᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪄᪂᪀᪨ ᨻᩉᩪ ᨶᩣᩅᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨠᩦᩉᩥ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ ᨠᨲᩴ ᨶᩥᨸ᩠ᨹᩣᨴᩥᨲᩴ ᨻᩉᩪ ᨶᩣᩅᩣᨿᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨶᩣᩅᩣᨿᩮᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔᩣ ᨶᩣᩅᩣᨿ ᩏᨸᩁᩥ ᨾᨱ᩠ᨯᨸᨧ᩠ᨨᨴᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩁᩣᩈᨽᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨭᩥᨾᩣᨶᩥᩴ ᨸᩪᨩᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪄᪂᪁᪨ ᩋᩣᨣᨲᩣᨿ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨿ ᨶᩣᩅᩣᨿ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨣᨲᩣᨿ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨶᩣᩅᨠᩴ ᨶᩣᩅᨿᩩᨣᩴ ᩋᩣᩁᩩᩉᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩅᩣᩁᩥᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨶᩣᩅᩣᨿᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨩᩃᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩍᨾᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨣᩣᨳᩣ ᩋᨽᩣᩈᨳ ᨠᨳᩮᩈᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪄᪂᪂᪨ ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨲᩣᩁᩮᩈᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨶᩣᩅᩥᨠᩮᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᩈᩮᩣᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨲᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩋᨶᩣᩈᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨾᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨲᩣᩁᩮᩈᩥ, ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨲᩣᩁᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸᩈᩣᨴᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨶᩣᩅᩣᨸᩥᨭᨶᨠᩣᩃᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨨᩈᩩ ᨠᩣᨾᩈᨣ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᩁᨾᩥᩔᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪄᪂᪃᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲᩥ ᨲᩮ ᨻ᩠ᨿᨾ᩠ᩉᩴ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨲᩮ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᨻ᩠ᨿᨾ᩠ᩉᩴ ᩈᩩᨠᨲᩴ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨠᨲᩴ ᨶᩣᩅᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨶᩣᩅᩣᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲᩥ

បិតុភវិស្សតីតិ អត្ថោ។ អាការេន បុប្ពុឡកត្តំ ភាជនេ រូបិយណ្ឌុបកតកប្ពុស្ស តិស្សេន្តេ សព្ពទា ពតពតដ្ឋានេ អាការេន បុប្ពុឡកត្តំ ឆាទយិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

៤២៧៖ អដ្ឋបណ្ណាសកប្បមីតិ ឥតោ បុណ្ណការលកាលតោ បដ្ឋាយ អដ្ឋបណ្ណាសកប្បំ អតិក្កមិត្វា ភាវេន តាវទេវា ភាវ ចក្កវត្តី ពេត្តិយោ ចាតុរន្តោ ចតូសុ ទីបេសុ ឥស្សរោ វិជិតាវី ជិតវន្តោ ភវិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។ សេសកាថា វុត្តត្ថាវ។

៤២៨៖ ទេវតោ ភាយ ភាវេតាតិ ទេវតីភាវត្តេន ជាតត្តា “ទេវតោ”តិ លទ្ធនាមោ ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណបុត្តភូតោ ភវិស្សតិ ព្រាហ្មណកុលេ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ អត្ថោ។

៤២៩៖ និព្ពាយិស្សតិភាវេវោតិ និក្កិលេសោ ហុត្វា បរិនិព្ពានេន និព្ពាយិស្សតិ។

៤៣០៖ ចីវរំ ទេ សុវណ្ណវណ្ណំ ឧចំ បត្តុប្បត្តេន ភវតោ ញាណតោ អហំ ភវេន បរិទហិតាវកាដិ បត្វា ទេ យសំ ចីវរំ អបិឥលចីវរំ សុវណ្ណវណ្ណំ សុវណ្ណវាហំ សុវាសាទំ ទេយាភេហិ ពេយស្ស និព្ពុយស្ស និព្ពានស្ស អសិវាហតំ អាវហតំ អហោសីតិ អត្ថោ។ សាទេមិ អត្ថិមំ ទេហត្តិ ពុទ្ធាភាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ បព្ពជ្ជាសាភសីទំ សាទេមីតិ សម្ពន្ធោ។

សោ អបរភាគេ អត្តនោ ជាតការំ គត្វា “ចាលិ, ឧបចាលិ, សីសូបចាលិ”តិ តិស្សន្នំ ភគិនីនំ បុត្តេ “ចាលិ, ឧបចាលិ, សីសូបចាលិ”តិ តយោ ភាគិនេយ្យេ អានេត្វា បព្ពាជេត្វា កម្មដ្ឋានេ និយោជេសិ។ តេ កម្មដ្ឋានំ អនុយុញ្ជន្តា វិហរិំសុ។

តស្មិញ្ច សមយេ ទេវស្ស ពោធិមណ្ឌេ អាគាមិនោ ឧប្បន្នោ, តំ សុត្វា សារិបុត្តត្ថេរោ – “ទេវតស្ស កិលិតបុព្ពំ អនិកយបុព្ពំ ពុទ្ធា ករិស្សាមី”តិ ឧបកដ្ឋិ។ ទេវតត្ថេរោ សម្មុខាបតិ ភូទេវាច អាកង្ខិត្វា ទិស្វា តេសំ សាមណេរានំ សត្តប្បាវចនេ ពុទ្ធទិយនោតា ចាលេតិកាទិ អការេសិ។ តត្ថ ចាលេ ឧបចាលេ សីសូបចាលេតិ តេសំ អាលបនំ ចាលិ, ឧបចាលិ, សីសូបចាលីតិ ហិ ពុត្តិលិង្គវសេន លទ្ធនាមា តយោ ទារកា បព្ពជិតាបិ តថា វោហរិយន្តិ។ “ចាលី, ឧបចាលី, សីសូបចាលីតិ តេសំ នាមានី”តិ ច វទន្តិ។ យទត្ថំ “ចាលេ”តិអាទិនា អាមន្តនំ កតំ, តំ ទស្សេន្តោ “បតិស្សតា នុ ខោ វិហរថា”តិ វត្វា តត្ថ ការណំ អាហ – “អាគតោ វោ វាលំ វិយ វេធី”តិ។ បតិស្សតាតិ បតិស្សតិកា។ ខោតិ អវធារណេ។ អាគតោតិ អាគន្ត្វា។ វោតិ តុម្ហាកំ។ វាលំ វិយ វេធីតិ វាលវេធិ វិយ។ អយមេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – និព្ពេធកតិក្ខបញ្ញតាយ វាលវេធិរូបោ សត្ថុកប្បោ តុម្ហាកំ មាតុលត្ថេរោ អាគតោ, តស្មា សមណសញ្ញំ ឧបដ្ឋបេត្វា សតិសម្បជញ្ញយុត្តា ហុត្វា វិហរថ, យថាធិគតេ វិហារេ អប្បមត្តា ភវថាតិ។

តំ សុត្វា តេ សាមណេរា សម្មុខាបតិស្ស បទក្ខមនាទិវត្តំ កត្វា ឧក្កដ្ឋំ មាតុលត្ថេរានំ បដិសន្ថារចេលាយំ ភាតិភូទេ សមាធិំ សមាបជ្ជិត្វា និសីទិំសុ។ សម្មុខាបតិ ទេវតត្ថេរេន សទ្ធិំ បដិសន្ថារំ កត្វា ឧដ្ឋាយាសនា តេ សាមណេរេ ឧបសង្កមិ។ តេ តថា កាលបរិច្ឆេទស្ស កតត្តា

ថេរេ ឧបសង្កមន្តេ ឧដ្ឋហិត្វា វន្ទិត្វា អដ្ឋំសុ. ថេរោ – “កតរកតរវិហារេន វិហរថា”តិ បុច្ឆិត្វា តេហិ “ឈាយាម ឈាយាមា”តិ វុត្តេ ទារកេបិ ឯវំ វិនេន្តា – “មជ្ឈាកាតិកោ សច្ចានី វត ខមុស្ស អត្ថខមុវាទី”ន្តិ ថេរំ បសំសន្តា បក្កាមិំសុ. សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

ខទិរវនិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

៧-១០. អានន្ទត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អារាមទ្វារា និក្ខម្មាតិអាទិកំ អាយស្មតោ អានន្ទត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ សត្ថុ វេមាតិកភាតា ហុត្វា និព្ពត្តិ, សុមនោតិស្ស នាមំ អហោសិ. បិតា បនស្ស នន្ទរាជា នាម. សោ អត្តនោ បុត្តស្ស សុមនកុមារស្ស ហំសវតីនគរតោ វីសយោជនសតេ ឋានេ ភោគគាមំ អទាសិ. សោ កទាចិ កទាចិ អាគន្ត្វា សត្ថារញ្ច បិតរញ្ច បស្សតិ. តទា រាជា សត្ថារញ្ច សតសហស្សបរិមាណំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច សយមេវ សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហិ, អញ្ញេសំ ឧបដ្ឋាតុំ ន ទេតិ.

តេន សមយេន បច្ចន្តោ កុបិតោ អហោសិ. កុមារោ តស្ស កុបិតភាវំ រញ្ញោ អនារោចេត្វា សយមេវ តំ វូបសមេសិ. តំ សុត្វា រាជា តុដ្ឋមានសោ “វរំ តេ តាត ទម្មិ, គណ្ហាហី”តិ អាហ. កុមារោ “សត្ថារំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច តេមាសំ ឧបដ្ឋហន្តោ ជីវិតំ អវញ្ឈំ កាតុំ ឥច្ឆាមី”តិ អាហ. “ឯតំ ន សក្កា, អញ្ញំ វរេហី”តិ. “ទេវ, ខត្តិយានំ ទ្វេ កថា នាម នត្ថិ, ឯតំ មេ ទេហិ, ន មយ្ហំ អញ្ញេនត្ថោ, សចេ សត្ថា អនុជានាតិ, ទិន្នមេវា”តិ. សោ “សត្ថុ ចិត្តំ ជានិស្សាមី”តិ វិហារំ គតោ. តេន ច សមយេន ភគវា គន្ធកុដិំ បវិដ្ឋោ ហោតិ. សោ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា “អហំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ ទស្សនាយ អាគតោ, ទស្សេថ ម”ន្តិ. ភិក្ខូ “សុមនោ នាម ថេរោ សត្ថុ ឧបដ្ឋាកោ, តស្ស សន្តិកំ គច្ឆាហី”តិ អាហំសុ. សោ ថេរស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា “សត្ថារំ, ភន្តេ, ទស្សេថា”តិ អាហ. អថ ថេរោ តស្ស បស្សន្តស្សេវ បថវិយំ និមុជ្ជិត្វា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា “រាជបុត្តោ, ភន្តេ, តុម្ហាកំ ទស្សនាយ អាគតោ”តិ អាហ. “តេន ហិ ភិក្ខុ ពហិ អាសនំ បញ្ញបេហី”តិ. ថេរោ បុនបិ ពុទ្ធាសនំ គហេត្វា អន្តោគន្ធកុដិយំ និមុជ្ជិត្វា តស្ស បស្សន្តស្ស ពហិបរិវេណេ បាតុភវិត្វា គន្ធកុដិបរិវេណេ អាសនំ បញ្ញបេសិ. កុមារោ តំ ទិស្វា “មហន្តោ វតាយំ ភិក្ខូ”តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេសិ.

ភគវាបិ គន្ធកុដិតោ និក្ខមិត្វា បញ្ញត្តាសនេ និសីទិ. រាជបុត្តោ សត្ថារំ វន្ទិត្វា បដិសន្ថារំ កត្វា “អយំ, ភន្តេ, ថេរោ តុម្ហាកំ សាសនេ វល្លភោ មញ្ញេ”តិ? “អាម, កុមារ, វល្លភោ”តិ. “កិំ កត្វា, ភន្តេ, ឯស វល្លភោ”តិ? “ទានាទីនិ បុញ្ញានិ កត្វា”តិ. “ភគវា, អហម្បិ អយំ ថេរោ វិយ អនាគតេ ពុទ្ធសាសនេ វល្លភោ ហោតុកាមោ”តិ សោ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស សត្តាហំ ខន្ធាវារេ ភត្តំ ទត្វា សត្តមេ ទិវសេ, “ភន្តេ, មយា បិតុ សន្តិកា តុម្ហាកំ តេមាសំ បដិជគ្គនវរោ លទ្ធោ, តេមាសំ មេ វស្សាវាសំ អធិវាសេថា”តិ វត្វា សត្ថុ អធិវាសនំ វិទិត្វា សបរិវារំ ភគវន្តំ គហេត្វា យោជនេ យោជនេ សត្ថុ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច វសនត្ថាយ វិហារេ ការេត្វា តត្ថ តត្ថ វសាបេន្តោ អត្តនោ វសនដ្ឋានសមីបេ សតសហស្សេន កីតេ សោភននាមកេ ឧយ្យានេ សតសហស្សេន ការិតំ វិហារំ បវេសាបេត្វា –

“សតសហស្សេន មេ កីតំ, សតសហស្សេន ការិតំ;

សោភតិ នាម ថ្ពញ្ញាតំ, បដិក្កុល្យមហាយុតី”តិ៍ –

ថ្ពេកំ បរិទេវសិ៍ សោ ចស្សុបតាឃិកឌិចរេស សត្ថុ មហាតាតំ បចទេត្តត្វា “ត្ពមិតា តីហាទេត តាតំ តេទេឃ្យាចា”តិ បុត្តកាទេ អយទេ្ធ ច តាទេត គិច្ចកទេលា ច តិទេឃារេឌត្វា សយំ ស្សុមតទេត្ទសស្ស ចសតដ្ឋាតសមីទេបទេមច ចសទេត្តា ឲចំ អត្តទេតា ចសតដ្ឋាទេត សត្វាទំ ទេមយាសំ ថ្ពបដ្ឋហិ៍ ថ្ពបកដ្ឋាឃ បត បចាទលាឃ កាមំ បចិសិត្វា សត្តាហំ មហាតាតំ បចទេត្តត្វា សត្តទេម ឌិចរេស សត្ថុ កិក្ខុសង្ឃស្ស ច បរិឥម្មុទេល តិឌិចទេទ ឥទេបត្វា ចត្តិត្វា “កទេន្ត, ឃទេតំ មឃា ពន្តាចាទេទេតា បដ្ឋាឃ បុញ្ញា គតំ, ត តំ សក្កសម្បត្តិអាឌីតំ អត្វាឃ គតំ, អច ទេហា អហម្បិ ស្សុមតទេត្ទទេរា ចិឃ អតាកទេត ឲកស្ស ឮទ្ធស្ស ថ្ពបដ្ឋាទេកា ចល្លទេភា កទេចយ្យ”ត្តិ បត្វុតំ អកាសិ៍ សត្វា តស្ស អតត្តទាឃតំ ឌិស្វា ឲ្យាកទិត្វា បក្កាមិ៍

សោ តម្ពិ ឮទ្ធុប្បាទេ ចស្សសតសហស្សំ បុញ្ញាតិ កត្វា តទេតា បទេម្បិ តត្ថ តត្ថ កទេច ថ្ពមអាទាតិ បុញ្ញាកម្មាតិ ថ្ពបចិតិត្វា ទេចមតុទេស្សសុ សំសទេទេត្តា កស្សបកាចទេតា កាទេល ក្យូលទេកទេហ តិព្វត្តិត្វា ចិញ្ញុតំ បត្វា ឲកស្ស ទេឆទេស្ស បិណ្ឌាឃ ចទេទេតា បត្តក្កហណត្ថំ ថ្ពត្តទេសាដកំ កត្វា បូឌំ អកាសិ៍ បុត សទេក្កេ តិព្វត្តិត្វា តទេតា ចុទេតា ពារាណសិទាឌា ហុត្វា អដ្ឋ បទេច្ចកញុទេទ្ធ ឌិស្វា ទេត ទេភាទេឌត្វា អត្តទេតា មង្គលឃ្យាទេត អដ្ឋ បណ្ណសាលាទេឃា កាទេទត្វា ទេតសំ តិសិឥតត្វាឃ អដ្ឋ សព្វាទេតមយបីទេឋ ទេចច មណិអាឥាទេទេក ច បដិឃាទេឌត្វា ឥសចស្សសហស្សាតិ ថ្ពបដ្ឋាតំ អកាសិ, ឲតាតិ បរិកដ្ឋាតិ៍

កប្បសតសហស្សំ បត តត្ថ តត្ថ កទេច បុញ្ញាតិ ថ្ពបចិតទេត្តា អម្ហាកំ ទេពាធិសទេត្តត ឥទ្ធិំ ញុសិតបុទេទ តិព្វត្តិត្វា តទេតា ចុទេតា អមិទេតាឥតសក្កស្ស ទេកទេហ តិព្វត្តិត្វា សទេព្វា ពាតាទេក អាតត្តិទេត កទេទាទេត្តា ឌាទេតាតិ អាតទេន្តាទេត្វច តាមំ លកិ៍ សោ អត្យក្កទេមត ចឃប្បទេត្តា កតាកិតិក្ខមទេត សម្មាសទ្ធាឌិ បត្វា បចត្តិតចទេឥមុចទេក្ក បឥមំ កបិលចត្ថុំ កត្វា តទេតា តិក្ខមទេត្ត កកចតិ តស្ស បទិចាទត្ថំ បព្វាឌិត្វា តិក្ខមទេត្តហិ កឌ្ឍិឃាឌីហិ សទ្ធិំ តិក្ខមិត្វា កកចទេតា សត្ថិទេក បព្វាឌិត្វា អាឃស្មទេតា បុណ្ណស្ស មន្តាណិបុត្តស្ស សត្ថិទេក ឥមុកថំ ស្សុត្វា សោតាបត្តិផទេល បតិដ្ឋហិ៍

ទេតត ច សមទេឃត កកចទេតា បឥមទេពាធិឃំ ឌីសតិចស្សាតិ អតិពន្ធា ថ្ពបដ្ឋាកា អទេហសុំ ឲកទា តាកសមាទេលា បត្តឌីចទំ កទេហត្វា ចិចទតិ, ឲកទា តាកិទេតា, ឲកទា ថ្ពបចាទេតា, ឲកទា ស្សុតក្ខទេត្តា, ឲកទា ចុទេត្ថា សមណុទេទ្ធសោ, ឲកទា សាកទេតា, ឲកទា មេឃិទេឃា, ទេត ទេឃកុទេឃ្យត សត្ថុ ចិត្តំ តាទាធឃិសុ៍ អទេឆកឌិចសំ កកចា កន្ធក្បូដិបរិទេចទេលា បញ្ញត្តចទេញុទ្ធាសទេត កិក្ខុសង្ឃបរិចុទេតា តិសិទេត្តា កិក្ខូ អាមទេត្តសិ – “អហំ, កិក្ខទេច, ព្ពតាតិ មហល្លទេកា ឲកទេច្ច កិក្ខូ ‘ត្ពមិតា មទេក្កត កច្ឆាមី’តិ ចុទេត្ត អទេញ្ញាត មទេក្កត កច្ឆត្តិ, ឲកទេច្ច មម្ហំ បត្តឌីចទំ ក្ខុមិឃំ តិក្ខិបត្តិ, មម្ហំតិពន្ធបដ្ឋាកំ ឲកំ កិក្ខុ ចិឌាតថា”តិ៍ តំ ស្សុត្វា កិក្ខូតំ ឥម្មសំទេចទេកា ថ្ពេបរិឌិ៍ អចាឃស្មា សារិបុទេត្តា ថ្ពដ្ឋាឃ

កកចត្ថុ ចត្ថិត្វា “អហំ, កន្តេ, ត្វេយ្យ ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ អាហៈ តំ កកចា បដិក្ខិបិៈ ឲតោត្យបិនេឃេត យហានយាក្កូលាត់ អាឌិ ពត្វា សន្តោ យហាសាចកា “អហំ ឧបដ្ឋហិស្សាមិ , អហំ ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ ឧដ្ឋហិសុ ឩនេបត្វា អាឃត្វត្ថុ អាភត្ថ៎ៈ ពេបិ កកចា បដិក្ខិបិៈ

អាភន្ទេ្ត បត ត្យហិព្យឃេច តិសិឌិៈ អឆ តំ ភិក្ខូ អាហំសុ – “អាចុសោ, ត្វម្បិ សត្ថុ ឧបដ្ឋាកដ្ឋាត់ ឃាចាហី”តិៈ “ឃាចិត្វា លទ្ធុបដ្ឋាត់ គាយ កិឌិសំ ហោតិ? សេច រុច្ចតិ, សត្ថា សយមេច ចក្ខតី”តិៈ អឆ កកចា – “ត, ភិក្ខវេច, អាភន្ទេ្ត អន្តោហិ ឧស្សារេហតន្តោ, សយមេច ឌាតិត្វា មំ ឧបដ្ឋហិស្សតី”តិ អាហៈ តតោ ភិក្ខូ “ឧដ្ឋេហិ, អាចុសោ អាភន្ទ, សត្ថារំ ឧបដ្ឋាកដ្ឋាត់ ឃាចាហី”តិ អាហំសុៈ ថេរោ ឧដ្ឋហិត្វា “សចេ មេ, កន្តេ, កកចា អត្តនា លទ្ធំ បណីតំ ចីចរំ ត ទស្សតិ, បណីតំ បិណ្ឌបាតំ ត ទស្សតិ, ឲកកន្ធក្បដិឃំ ចសិតុំ ត ទស្សតិ, តិមន្តតំ កហេត្វា ត កមិស្សតិ, ឲចាហំ កកចត្ថុ ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ អាហៈ “ឲត្តកេ ក្មលេ លកតោ សត្ថុ ឧបដ្ឋាត់ កោ ការោ”តិ ឧបចាឌេយាចតត្តំ ត្តេយ ចត្វារោ បដិក្ខេបិ, “សេច, កន្តេ, កកចា យឃា កហិតំ តិមន្តតំ កមិស្សតិ, សចាហំ ទេសន្តរេតោ អាកតាកតេ តាចទេច ទស្សតុំ លកាមិ, ឃទា មេ ពន្ទា ឧប្បជ្ជតិ, តាចទេច កកចត្ថុ ឧបសន្តមិត្វា បុច្ឆិតុំ លកាមិ, សចេ កកចា បរម្មុខា ទេសិតំ ឆម្មំ បុន យឃ្យា ឡាកកិស្សតិ, ឲចាហំ កកចត្ថុ ឧបដ្ឋហិស្សាមិ”ៈ “ឲត្តកម្បិ សត្ថុ សន្តិកេ អត្យគ្គហំ ត លកតី”តិ ឧបចាឌេយាចតត្តេហោច ឆម្មកណ្ឌាការិកកាចបរិបូរណត្ថញ្ច ត្តេយា ចតស្សោ ឃាចតាតិ ត្តេយ អដ្ឋ ចរេ កហេត្វា តិពទ្ធុបដ្ឋាកោ អហោសិៈ តស្សេច ឋាតត្តរស្ស អត្ថាយ កប្បសតសហស្សំ បូរិតាត់ បារមីត់ ឲលំ បាបុណិៈ

សោ ឧបដ្ឋាកដ្ឋាត់ លទ្ធទិចសតោ បដ្ឋាយ ទសពាលំ ឌុចិធេត ឧទកេត តិចិធេត ឌន្តកដ្ឋេត ហត្ថបាទបរិកម្មេត បិដ្ឋិបរិកម្មេត កន្ធក្បដិបរិចេណសម្មជ្ជេតតាតិ ឲចមាឌីហិ កិច្ចេហិ ឧបដ្ឋហន្តោ – “ត្តេយាឃ តាយ ចេលាឃ សត្ថុ ត្តោឌំ តាយ លទ្ធុំ ចដ្ដតិ, ត្តោឌំ តាយ កាតុំ ចដ្ដតី”តិ ឌិចសកាកំ សន្តិកាចចរោ ហុត្វា រត្តិភាគេ យហន្តំ ទណ្ឌឌីបិកំ កហេត្វា កន្ធក្បដិបរិចេណំ តចចារេ អនុបរិឃាយតិ សត្ថុ បក្កោសន្តេ បដិចចតទានាយ, ថិតមិទ្ធចិនោឌតត្ថំៈ អឆ តំ សត្ថា ជេតចតេ អរិយកណសន្នោតិសិន្នោ អតេកបរិឃាយេឃត បសំសិត្វា ពហុស្សុតាត់ សតិមន្តាត់ កតិមន្តាត់ ឌិតិមន្តាត់ ឧបដ្ឋាកាតញ្ច ភិក្ខូត់ អក្គដ្ឋាតេ ឋបេសិៈ

ឲចំ សត្ថារា បញ្ចសុ ឋាតេសុ ឲតទក្គេ ឋបិតោ ចតូហិ អច្ឆរិយព្ភុតធម្មេហិ សមន្នាកតោ សត្ថុ ធម្មកោសារក្ខោ អយំ យហាថេរោ សេខោច សមាតោ សត្ថុ បរិតិព្វុតេ ហេដ្ឋា ចុត្តតយេត ភិក្ខូហិ សមុត្តេជិតោ ទេចតាឃ ច សំចេជិតោ “ស្វេចេច ច ឌាតិ ធម្មសង្គីតិ កាតព្វា, ត ខោ បត មេតំ បតិរូបំ, ឃ្វាហំ សេខោ សករណីយោ អសេខេហិ ថេរេហិ សទ្ធិំ ធម្មំ កាឃិតុំ សត្តិបាតំ កន្តុ”ន្តិ សញ្ជាតុស្សាហោ ចិបស្សតំ បដ្ឋបេត្វា ពហុទេច រត្តិំ ចិបស្សតាយ កម្មំ កត្វោតន្តា ចង្កមេ ចីរិយសមតំ អលកិត្វា តតោ ចិហារំ បចិសិត្វា សយតេ តិសីទិត្វា សយិតុកាមោ កាឃំ អាចដ្ដេសិៈ អបត្តញ្ច សីសំ ពិម្ពោហតំ, បាទា ច ភូមិតោ មុត្តមត្តា, ឲតស្មិំ អន្តរេ អតុបាទាឃ អាសចេហិ ចិត្តំ ចិមុច្ចិ, ឆឡភិញ្ញោ អហោសិៈ

៤៣៣ៈ ឲចំ ឆឡភិញ្ញាឌិគុណបដិមណ្ឌិតោ ឧបដ្ឋាកាឌិគុណេហិ ឲតទក្គដ្ឋាត់ បត្វា អត្តតោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមតស្សចសេត បុព្ពចរិតាបទាត់ ទស្សេន្តោ អារាមទ្វារា តិក្ខម្មាតិអាឌិមាហៈ តត្ថ អារាមទ្វារាតិ សព្ពសត្តាត់ ធម្មទេសតត្ថាឃ ចិហារទ្វារតោ តិក្ខមិត្វា

ពាហិទ្វារសមីបេ កតមណ្ឌបមជ្ឈេ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ បច្ចុគ្គតោ ភាវ មហាយុត្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ចក្ខុមន្តោ អមតំ វុដ្ឋិំ
ធម្មទេសនាមហាអមតធារាហិ ធម្មចក្ខុំ ចក្ខុមន្តោ និព្វាបេសិ មហាជនត្តិ មហាជនស្ស ចិត្តសន្តានគតកិលេសគ្គិំ និព្វាបេសិ វូបសមេសិ,
មហាជនំ និព្វានាភិមុខំ សត្តិំ ឥតិកាចំ បរិបេសីតិ អត្ថោ។

៩៣៥. សតសហស្សំ តេ ធីរាតិ បរិចារសមត្តិំ ធនស្សន្តោ អាហ។ លទ្ធិ អភិញ្ញាហិ ញាណិដ្ឋិចិធាតិញាណេកោដ្ឋាសេហិ សមន្នាគតា
អនេកសតសហស្សធម្មចារាញាណស្ស ពលេន គត្ត្វា សមណ្ឌាហិ ញាណិឌ្ឍិហិ សមន្នាគតត្តា មហិទ្ធិកាតេ ធីរា សតសហស្សខីណាសវា លោមាច
អនបាយិតីតិ គណ្ឌិ អនបគតា លោមា ញាច តំ សម្ពុទ្ធំ បច្ចុគ្គតំ ភគវន្តំ បរិចារេន្តិ បរិចារេត្វា ធម្មំ សុណន្តីតិ អត្ថោ។

៩៣៦. ហត្ថិក្ខន្ធគតោ អាសិន្តិ ឥធ ភគវតោ ធម្មទេសនាសមយេ អហំ ហត្ថិបិដ្ឋេ និសិន្នោ អាសិំ អហោសិន្តិ អត្ថោ។ សេតច្ឆត្តំ ចតុត្តមន្តិ
បវេត្តចិត្តំ ឆត្តមំ សេតច្ឆត្តំ មម មត្ថកេ ធារយន្តោ ហត្ថិបិដ្ឋេ និសិន្នោតិ សម្ពន្ធោ។ សុចារុរូបំ ទិស្វានាតិ សុន្ទរំ ចារុំ មនោហររូបចត្តំ ធម្មំ
ទេសិយមានំ សម្ពុទ្ធំ ទិស្វា មេ មយ្ហំ ចិត្តំ សន្តុដ្ឋិ សោមនស្សំ ឧទបជ្ជថ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។

៩៣៧. ឱរុយ្ហ ហត្ថិក្ខន្ធម្ហាតិ តំ ភគវន្តំ និសិន្នំ ទិស្វា ហត្ថិបិដ្ឋិតោ ឱរុយ្ហ ឱតរិត្វា ភគវន្តំ ភគវតោ ឧបគន្ត្វា សមីបំ គតោតិ អត្ថោ។
រតនមយឆត្តំ មេតិ រតនខចិតំ មេ មយ្ហំ ឆត្តំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស មត្ថកេ ធារេសិន្តិ សម្ពន្ធោ។

៩៣៨. មម សង្កប្បមញ្ញាយាតិ មយ្ហំ បសាទេន ឧប្បន្នំ សង្កប្បំ ញាត្វា ញាណេន អត្តនោ មហាកត្តុតោ សោ បច្ចុគ្គតោ គតោ។ តំ គថំ
ធបយិត្វាភាតិ តំ អត្តកា ទេសិយមានំ ធម្មកថំ ធបេត្វា មម ញ្ញាណបញ្ញាយ ញ្ញាណេ ភាវេ អនាសវ គណ្ឌីតិ អត្ថោ។

៩៣៩. គច្ឆន្តិ តេ? ទេវា ទេវាតិអាទិមាហ។ សោណ្ណាលង្ការក្ខិតំ លទ្ធំ ទេវា សេវា រាជកុមារទោ ទេ មត្តកេ ធារេសីតិ សម្ពន្ធោ។ ភគវំ
កិត្តយិស្សាមីតិ តំ រាជកុមារំ អហំ កិត្តយិស្សាមិ បាកដំ ករិស្សាមិ។ សុណោថ មម ភាសតោតិ ភាសន្តស្ស មម វចនំ សុណោថ
ឆ្ពោហិតមនោ មហតិ ករោថាតិ អត្ថោ។

៩៤០. ទូតោ គន្ត្វា អហំ បេសេតីតិ អហំ រាជកុមារទោ ទូតោ មនុស្សលោកតោ ចុតោ តុសិតំ គន្ត្វា អាវសិស្សតិ តត្ថ ចិហរិស្សតិ។ តត្ថ
អច្ឆរាហិ បុរក្ខតោ បរិចារិតោ តុសិតភវនសម្បត្តិំ អនុភោស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

៩៤១. ចតុត្តិំសក្ខត្តុំ តុសិតភវនតោ ចវិត្វា ទេវតិំសភវនេ ឧប្បន្នោ ចតុត្តិំសវារេ ទេវិន្ទោ ទេវរជ្ជំ ករិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។ ពលាធិបេបិ
អដ្ឋសតត្តំ ទេវតិំសភវនតោ ចុតោ មនុស្សលោកេ ឧប្បន្នោ ពលាធិបេបិ ចតុរង្គិនិយា សេនាយ អធិបេបិ បធានោ អដ្ឋសតវារានិសុ
បទេសរាជា ហុត្វា ចសុធំ អនេករតនចរំ បថវិំ អាវសិស្សតិ បុធវិំ ចិហរិស្សតីតិ អត្ថោ។

៣៣៦។ អឌ្ឍបណ្ណាសក្ខត្តុន្តិ អឌ្ឍបណ្ណាសជាតីសុ ចក្កវត្តី រាជា ភវិស្សតីតិ អត្ថោ។ មហិយា សកលជម្ពុទីបបឋវិយា វិបុលំ អសង្ខេយ្យំ បទេសរជ្ជំ ការយិស្សតិ។

៣៣៧។ សក្យានំ កុលកេតុស្សាតិ សក្យរាជូនំ កុលស្ស ធជភូតស្ស ញាតកោ ភវិស្សតីតិ អត្ថោ។

៣៣៨។ អាតាបីតិ វីរិយវា។ និបកោតិ នេបក្កសង្ខាតាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតោ។ ពាហុសច្ចេសុ ពហុស្សុតភាវេសុ បិដកត្តយធារណេសុ កោវិទោ ឆេកោ។ និវាតវុត្តិ អត្ថទ្ធវុត្តិកោ អថទ្ធោ កាយបាគព្ភិយាទិថទ្ធភាវវិរហិតោ សព្ពបាឋី សកលបិដកត្តយធារី ភវិស្សតីតិ សម្ពន្ធោ។

៣៣៩។ បធានបហិតត្តោ សោតិ សោ អានន្ទត្ថេរោ វីរិយករណាយ បេសិតចិត្តោ។ ឧបសន្តោ និរូបធីតិ រាគូបធិទោសូបធិមោហូបធីហិ វិរហិតោ, សោតាបត្តិមគ្គេន បហាតព្ពកិលេសានំ បហីនត្តា ឧបសន្តោ សន្តកាយចិត្តោ។

៣៤០។ សន្តិ អារញ្ញកាតិ អរញ្ញេ ភវា យថាជាតេ ជាតា។ សដ្ឋិហាយនាតិ សដ្ឋិវស្សកាលេ ហាយនពលា ៍ តិធា បភិន្នាតិ អក្ខិកណ្ណកោសសង្ខាតេហិ តីហិ ឋានេហិ ភិន្នមទា។ មាតង្គាតិ មាតង្គហត្ថិកុលេ ជាតា។ ឦសាទន្តាតិ រថីសាសមទន្តា។ ឧរូឡ្ហវាតិ រាជវាហនា។ កុញ្ជរសង្ខាតា នាគា ហត្ថិរាជានោ សន្តិ សំវិជ្ជន្តិ យថា, តថា សមសហស្សសង្ខ្យា ខីណាសវសង្ខាតា បណ្ឌិតា មហិទ្ធិកា អរហន្តនាគា សន្តិ, សព្ពេ តេ អរហន្តនាគា ពុទ្ធនាគរាជស្ស ន ហោន្តិ បលិពិធិយន្តិ តេ បលិពិធិយមានា ន ហោន្តិ, កិំ សព្ពេ តេ ភយភីតា សកការេន សណ្ឋាតុំ អសមត្ថាតិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

អានន្ទត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

ឯត្តាវតា បឋមា ពុទ្ធវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

បឋមោ ភាគោ និដ្ឋិតោ។

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ខុទ្ទកនិកាយេ

អបទាន-អដ្ឋកថា

(ឡទិយោ ភាកោ)

ឆេរាបជាតិ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧៎ និហាវតិយចវក្កា

១៎ និហាវតគាយកវត្តូទអបគាតចណ្ណុតា

តិត្ថុវតវលិកតាឆយឹត្វិអាជិក៌ អាឃស្វុវតា និហាវតគាយកវត្តូទស្ស អបគាត៌៎ អឃយ្យិ បុទិយព្យុវដ្ឋុ ពតាឆិកាវទា តត្ថ តត្ថ កវច បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតវត្ថា និទ្ធត្តូស្ស កាចវតា ពាវល ចិកចវយ្យវត្ថ វដ្ឋាវយ្យវត្ថ ឲកុស្ថិ ក្យុវល តិត្ថុវត្តា, ឆទយាវត កាចតិ វគចវលិវក ចសិត្វា តិត្ថុវត កាចតិ ក្ខប្យត្តូតា ចិញ្ញ្យុត៌ បវត្តា កាចវតា វាទិទិកវចតិឃ៌ ជិវ្ទា "អវហា វយ អលិកា, កាចវតា ឆទយាវត ពាវល អវយ្យវត្តា"តិ ចិវត្តូត្វា វចតិវឃ ចិត្តុ បវាវគត្វា វវាយតស្សខាវតា វត្ថុទតតយឃ៌ វគចតាតិយ្យិតវជិវ៌ ឆយ្យាវវត និហាវត៌ ពាវទត្វា ឌិចយាតពព្យុដ្ឋស្ស ចិឃ ប្ងុវខសិ៎ តស្ស្យុបទិ វកហយ្យិ ជិត្ថុចិយាតយិច ពាវទសិ, បិវដ្ឋុបតបិវបឹឆយ្យិ ពាវទសិ៎ ឲច៌ ឃាចឌីច៌ ឌីបឆ្ងុបបុប្យាកដ្ឋាឌីហិ អវតពចិឆ៌ ប្ងុខ៌ ពត្វា តវតា ត្នុវតា វគចវលិវក តិត្ថុវត្តា ៧ កាយវក្កេ អបទាបទ៌ ជិត្ថុវយ្យត្តិ អត្យុកចិត្វា យត្យុវស្សុយុ ចក្កុចត្តិវយ្យត្តិ អវតពល្លត្យុ អត្យុកចិត្វា វញ្ញ្យុតិក្កុត្តិ បវគវទខ្ចូវយ្យត្តិឌ្ញា អត្យុកចិត្វា ពស្សុបស្ស កាចវតា វាវវត បត្ថុខិត្វា វយលាឆយ្យិ ពត្វា ឲត្តត្តូវទ វគចយត្យុវស្សុយុ ង៌វទវត្ថា ព្លយស្ថិ ព្យុដ្ឋុប្យាវគ ឲកស្ថិ ចិកចវយ្យវត្ថ ក្យុវល តិត្ថុត្តិត្វា ចិញ្ញ្យុត៌ បវត្តា វត្ថុ ឆយ្យិវគវត៌ យុត្វា បជិលដ្ឋវដ្ឋ បត្ថុខិត្វា លដ្ឋុបវយ្យវគា ពយ្យុដ្ឋុត៌ កវហត្វា ឈវជវត្ថា ចាឃយវត្ថា តជិទវស្សុច អទហត្តុ បិបុហិ៎

១៎ ឲច៌ បត្តូអទហត្តូថវលិ អត្តូវតា បុត្ថុកយ្យិ វទិត្វា វវាយតស្សិ ក្ខប្យាវគត្វា បុត្ថុចទិតាបគាត៌ បកាវវវត្ថា តិត្ថុវត វលិកតាឆយឹត្វិអាជិយាហ៎ តត្ថ វលិកស្ស តាវឆា បឆាវតាតិ វលិកតាវឆា, វលិកត្តូឃវាយឹតិ អវត្វា៎ វលិកតាវឆ និទ្ធត្តូយ្យិ ត្រិត្ថុវតតិ វត្ថុវដ្ឋា៎ ចិត្វាទិវត បិចចវតតិ បិចចវត បិជកត្តូវឃ ចិត្វាទិវត បត្តូវជ បិកវជតិ អវត្វា៎ ឆាហ្យុខញ្ញាយ្យិ្យុវាវវតតិ និក្កុត្តូឃវដ្ឋុហិវត ព្យុដ្ឋវាវវត អវតកវតវហស្សវកាជិលិលាវចវល្លុវតហិ ឆាហ្យុខវតហិ ឆាវត អឆិកវតតិ អវត្វា៎

៧-ឲ្យ៎បវត្តុចិវត្តា យុយវតាតិ តគា អហ៌ ព្យុដ្ឋស្ស ឆទយាតពាវល អវយ្យវត្តា តិត្ថុវត តស្ថិ វគចវលិកា ចចិត្វា យត្យុស្សវលិក៌ ក្ខបបវត្ថ តស្ស កាចវតា វាទិទិកឆាត្យុវចតិឃ៌ ជិវ្ទា បវត្តុចិវត្តា វដ្ឋាវយ្យឃុត្តូយវតា យុត្តុទយវតា "អវហា យយាកយត៌ ទ្វាកយត"ត្តិ វញ្ញ្យាតបវាគឆាហ្យុយាវតា "យឃា តិត្ថុាតាឆិកយាឃ ឲក៌ បុញ្ញុ ពាត្យុ ចជ្ជតី"តិ ចិវត្តូត្វា កាចវតា វចតិឃវឃឹវប កាចត្តិ ក្ខដ្ឋិស្ស ហិទញ្ញុយុចណ្ណុវតតាឌីហិ អលដ្ឋុទិត្វាច និហាវត៌ អកាសិ៎ ត៧ តិនិត្តុស្ស បិវដ្ឋុបតត្វាឃ បិវបឹឆញ្ហា ពាវទសិ៎ និហាវតស្ស អវតយតត្វាឃ តស្ស្យុបទិ ឈទញ្ហា ពាវទសិ៎ វតត ត្យុត្តុ – "និហាវតយកាវហ៌…វប… ឈទ៌ តត្ថ អកាវហ"ត្តិ៎ វតត ចិត្តូប្យវាវគតាតិ ឆទយាតស្ស ចិឃ កាចវតា និហាវត៌ យឃា ពត៌, វតត ចិត្តូប្យវាវគត៎ ត្យុសិត៌ ក្ខបបខ្ចូហត្តិ ត្យុសិតកចវត ក្ខបបខ្ចិត្តិ អវត្វា៎

៣៎អាឃាវយត ចត្យុត្ថឹវាតិ ត៧ប្យុបបត្តុស្ស វគចត្យុតស្ស វវតា យឃ្យាស្យុកត៌ បុវត្ថុត តិត្ថុត្តិត៌ បិត្យុត្យុត៌ អាឃាវយត ក្ខដ្ឋុវតា ចត្យុត្ថឹវវឃាខត៌ ចិត្វាវទត តិទិឃវតា ចត្យុដ្ឋុវវឃាខត៌ តាចវគច តិត្ថុត្តិក្កុវលាវឃច អាសិ អវហាសិតិ អវត្វា៎ វវង៌ យុចិវញ្ញាឃ្យុវយច៎

៩. ចតុន្នវុតេឥតោ កប្បេតិ ឥតោ កប្បតោ ចតុន្នវុតេ កប្បេ យំ កម្មំ អករិំ អកាសិំ, តទា តតោ បដ្ឋាយ បុញ្ញផលេន កញ្ចិ ទុគ្គតិំ នាភិជានាមិ, ន អនុភូតបុព្វា កាចិ ទុគ្គតីតិ អត្ថោ.

១០. តេសត្តតិម្ហិតោ កប្បេតិ ឥតោ កប្បតោ តេសត្តតិកប្បេ. ឥន្ទនាមា តយោ ជនាតិ ឥន្ទនាមកា តយោ ចក្កវត្តិរាជានោ ឯកម្ហិ កប្បេ តីសុ ជាតីសុ ឥន្ទោ នាម ចក្កវត្តិ រាជា អហោសិន្តិ អត្ថោ. ទ្វេសត្តតិម្ហិតោ កប្បេតិ ឥតោ ទ្វេសត្តតិកប្បេ. សុមននាមកា តយោ ជនា តិក្ខត្តុំ ចក្កវត្តិរាជានោ អហេសុំ.

១១. សមសត្តតិតោ កប្បេតិ ឥតោ កប្បតោ អនូនាធិកេ សត្តតិមេ កប្បេ វរុណនាមកា វរុណា ចក្កវត្តីតិ ឯវំនាមកា តយោ ចក្កវត្តិរាជានោ ចក្ករតនសម្បន្នា ចតុទីបិស្សរា អហេសុន្តិ អត្ថោ. សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ.

សីហាសនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

២. ឯកត្ថម្ភិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ឯកត្ថម្ភទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ វនកម្មិកោ ហុត្វា ឯកស្មិំ វិភវសម្បន្នេ កុលេ និព្វត្តោ. តស្មិំ សមយេ សេដ្ឋា សទ្ធា បសន្នា ឧបាសកា ឯកច្ឆន្ទា “ភគវតោ ឧបដ្ឋានសាលំ ករោមា”តិ ទព្ពសម្ភារត្ថាយ វនំ បវិសិត្វា តំ ឧបាសកំ ទិស្វា “អម្ហាកំ ឯកំ ថម្ភំ ទេថា”តិ យាចិំសុ. សោ តំ វចនំ សុត្វា “តុម្ហេ យាថ ចិន្តយិត្ថា”តិ តេ សព្វេ ឧយ្យោជេត្វា ឯកំ សារមយំ ថម្ភំ គហេត្វា សត្ថុ ទស្សេត្វា តេសំយេវ អទាសិ. សោ តេនេវ សោមនស្សជាតោ តទេវ មូលំ កត្វា អញ្ញានិ ទានាទីនិ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្វត្តោ អបរាបរំ ឆសុ កាមាវចរេសុ ទិព្វសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ច អគ្គចក្កវត្តិសម្បត្តិំ អនេកវារំ អនុភវិត្វា អសង្ខេយ្យំ បទេសរជ្ជសម្បត្តិញ្ច អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សទ្ធាសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្វត្តោ មាតាបិតូហិ សទ្ធិំ ភគវតោ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្វជិត្វា លទ្ធូបសម្បទោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា មនសិករោន្តោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

១៣. សោ ឯវំ បត្តអរហត្តោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សិទ្ធត្ថស្សាតិអាទិមាហ. តត្ថ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កល្យសម្បន្នស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស. មហាបូគគណោតិ មហាឧបាសកសមូហោ អហុ អហោសីតិ អត្ថោ. សរណំ គតា ច តេ ពុទ្ធន្តិ “ពុទ្ធំ សរណ”ន្តិ គតា ភជិំសុ ជានិំសុ វា តេ ឧបាសកា. តថាគតំ សទ្ទហន្តិ ពុទ្ធគុណំ អត្តនោ ចិត្តសន្តានេ ឋបេន្តីតិ អត្ថោ.

១៤. សព្វេ សង្គម្ម មន្តេត្វាតិ សព្វេ សមាគម្ម សន្និបតិត្វា មន្តេត្វា អញ្ញមញ្ញំ សញ្ញាបេត្វា ឯកច្ឆន្ទា ហុត្វា មាឡំ ឧបដ្ឋានសាលំ សត្ថុនោ

អត្ថាយ ព្យាត្តិ ពនេរាត្តិតិ អនត្ថោ៍ ឥត្ថាឈម្មារនេឃ្វ ទុកពត្ថ្កុំ អលកត្តា ព្រាហាចនេភ យហាចនេភ ចិចិតត្តិតិ ឈប្លានេត្វា៍

១៥៍ ខេតហំអនរេត្ថា ឌិវ្វាភាតិ អហំ ខេត ក្ខបិឈនេព អនរេត្ថា ឌិវ្វាភ ពលំ ឈម្មហំ ក្ខបកយ្ហ ឈមឹបំ ពត្វា អញ្ជាលិ បក្កហេតួាភ ឥឈក្ខលិឈខេយាឆាតំ អញ្ជាលិ ឃិរឃិ ពត្វា អហំ ពលំ ក្ខបិឈកឈម្មហំ “តុរេយ្យត្តាយំ ចតំ កិយត្ថំ អាកាតត្ថា”តិ ឥតា តឃ្វិ ពានេល បរិបុឆ្ឆិត្តិ ឈប្លានេត្វា៍

១៩៍ ខេត ឃឹលចនេត្វា ក្ខបិឈកា ខេយ យឃា បុជ្ជា “យាឡូអំ យឃំ ពត្តកាយា ហុត្វា ទុកពត្ថ្មុនា អខេយត្ថំ ភ លក្ខតី”តិ ចិឃាកំឃ្វ ចិខេឈខេឈភ ពឆឃិរ្ទុតិ ឈប្លានេត្វា៍

១៧៍ យយំ យឃំទុកពត្ថ្កុំ ខេឆ, អហំ តំ ឥឃ្សាយិ ឈត្ថុនេភា ឈត្តិកំ អហំ ឆម្ពុំ អាហរិឃ្សាយិ, ខេត កចនេត្វា ឆម្ពហនេលា អខេប្យាឃ្សុក្កា ក្ខឃ្សាហរហិតា កចត្តុតិ ឈប្លានេត្វា៍

៦៣៍ ឃំ ឃំ ខេយាតុបបញ្ញាយីតិ ឃំ ឃំ ខេយាតិ ខេតចត្តំ អឆ យាតុឃំ ក្ខបកច្ឆាយីតិ អនត្ថោ៍ កុម្មនេត្ថ ចា ក្ខបខេយាពចចតំ, ឃឃ្វិ ឃឃ្វិ ខេតចខេលិខេព ចា យតុឃ្សខេលិខេព ចាតិ អនត្ថោ៍ ខេឈឃំ ក្ខត្តាភត្ថខេយចាតិ៍

ទុកពត្ថ្កុំពនេត្ថរអបឥាភចល្លាភា ឈយត្តា៍

៦៣៍ ភត្ថនេត្ថរអបឥាភចល្លាភា

បក្យុត្តរឃ្សកពចនេតាតិអាឌិកំ អាឃឃ្វនេតា ភត្ថនេត្ថរឃ្ស អបឥាតំ៍ អឃយ្យិ បុរិយតុនេត្ថឃ្វ ពតាឆិកានេរា តត្ថ តត្ថ កនេច ចិចក្ខបតិឃ្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតនេត្វា បក្យុត្តរឃ្ស កពចនេតា ពានេល ហំឈចតីភពនេរ ទុកឃ្វិ ព្យនេល តិត្វាតិត្វា ចិញ្ញាតំ បនេត្វា កពចនេតា ឈត្តិនេព ឆយ្ហំ ឃុលានេត្វា ឈត្ថារំ ទុកំ កិក្កុំ ត្ថក្ខ្ហិខេយាឃ្វ ព្យត្តភ្វារាតំ អក្កុជ្ជារេភ ឆខេបត្តំ ឌិវ្វា ឈឃំ តំ ឆាភត្តុរំ បនេត្ថនេត្វា កពចនេតា កិក្កុឈញ្ញឃ្ស ឆ បុឌាឈក្កានេតាហុលំ យហាឥាតំ បចនេត្តត្វា “អហំ, កនេត្ត, អភាពនេត តុយ្យាតំឈឃ្ស ត្យុត្ថឃ្ស ទុចទ្ទុនេបិ ឈាចនេកា កនេចយ្យ”ត្តិ បលិឆាតំ អកាឃិ៍

ខេឈា តនេតា បជ្ជាយ ខេតចយតុខេឃ្សុឃ្វ ឃំឈនេរត្វា អត្ថឥឃ្សុំឃ្ស កពចនេតា ពានេល ឆយ្ហតាយ ភាយ ភឌិឃា យហនេត្វា ពច្ឆនេបិ ហុត្វា តិត្តានេត្វា ទុកឌិចឃំ ឈត្ថារំ ភឌិ តរិតុំ តឹខេរ ចិតំ ឌិវ្វា ឈឃំ កពចត្តំ តានេរតុពានេយា ឈត្ថុ បិឥយ្ហនេល តិបញ្ញ៍ ឈត្ថា តឃ្ស អញ្ញាឈឃំ តាត្វា បិជ្ជិ អកិរ្យហិ៍ ខេឈា ហក្ខតុនេជ្ជា ខេចខេពភ ខេឈាតំ លិភ្ខនេត្វា ឃឹឈតរំ បរតីរំ បិខេបឃិ៍ កពចា តឃ្ស អតុខេយាឥតំ ចឥនេត្វា កាចិតំ ឈយ្យត្តិ ពនេឆត្វា បក្កាយិ៍

ខេឈា ខេតភ បុញ្ញាពខេយ្ហភ ឃុពតីឃុខេយច ឃំឈនេរត្វា ត្ថយឃ្វិ ត្យុត្ថ្យានេឥ ពបិលចត្តុឃ្វិ ឃុនេត្ថាឥភយហារាឌឃ្ស អក្កយខេហឃិឃា

យហាបខាបតិកោតយិយា ក្សិថ្ងិភ្ឆិត្តាតេត្តា, តស្ស តាយក្កហឈឌិចេស ខាតិសញ្ញភត្តឃតេត្តា ខាតេតាតិ “ភត្ថា”តេច្ច ភាយំ អកំស្ុ ។ តស្ស ចឃប្យត្តកាលេ ភកចា បចត្តិតចរឆយូចត្តា លេកាត្យកហំ កតេរាតេត្តា អត្យក្កតេយគ កបិលចត្តិ កត្តា ខាតិសយាកេយ តេបិក្លរចស្សំ អដ្ឋប្បត្តិ កត្តា តេចស្សត្តរខាតក (ខា ៰ ១·១១·១៩៨ អាឆតេឃា) កេឆត្តា ក្តិឃឌិចេស បិណ្ឌាឃ បចិតដ្ឋា “ដ្តត្តិតដ្ឋ ភប្យតេខ្ញេឃ្យា”តិ (ឆ ៰ ប ៰ ១៩៦) កាឆាឃ បិតរិ តេសាតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋារេបត្តា តិតេចសភ កត្តា “ឆយូព្ហរេ ស្ុចរិត”ត្តិ (ឆ ៰ ប ៰ ១៩៨) កាឆាឃ យហាបខាបតិ តេសាតាបត្តិផលេ រាខាភ សកភាកាយិផលេ បតិដ្ឋារេបត្តា តតិឃឌិចេស ភត្តក្យារស្ស អកិសេកកេកហបតេចសភអាចាហយក្កលេស្ុ ចត្តយាភស្ុ បិណ្ឌាឃ បរិចិសិ ៰ សត្តា ភត្តក្យារស្ស ហតេត្តា បត្តិ ឥត្តា យក្កល់ ចត្តា តស្ស ហត្តតោ បត្តិ អក្កហត្តាច ចិហារំ កតោ , ភំ បត្តហត្តិ ចិហារំ អាកភំ អតិច្ឆយាភតេឃច បត្តារេខត្តា តឆាបត្តាខិតត្តាតេឃច អភកិរតិឃា បឹឡត្តភំ ខាត្តា ដ្តបិតេឃភ តស្ស ភំ អភកិរតិ ចិតេភាតេឆសិ ៰ តេសា តេឃាតិតេសា បចិសត្លាឃ ចិបស្សភ បដ្ឋបេត្តា ភចិរតេស្សច អរហត្តិ បាប្ុណិ ៰ តេឆតេរា ប្ុភ ឌិចេស ភកចត្តិ ដ្តបសក្កយិត្តា ៤ចយាហ – “ឃំ តេយ, ភតេត្តា, ភកចា បរិចិតេភារេកា បញ្ចុត្តិ អច្ឆរាសតាភំ បចិលិភាឃ កក្យុដបិតាភំ, យុច្ចាយហំ, ភតេត្តា, ភកចត្តិ ៤តស្ចា បចិស្សចា”តិ ៰ ភកចាបិ “ឃតេឆច តេត, ភត្ថ, អត្យបិតាឃ អាសតេចហិ ចិត្តិ ចិយុត្តិ, តតាហំ យ្ុតេត្តា ៤តស្ចា បចិស្សចា”តិ អាហ ៰ អឆស្ស ភកចា សចិតេសំ ខ្លត្តិតេឃស្ុ ក្យត្តក្ខរតំ ខាត្តា ភំ ក្យុំ ចិការេចត្តា “៤តតក្ក, ភិក្ខតេច, យយ សាចកាភំ ភិក្ខុំ ខ្លត្តិតេឃស្ុ ក្យត្តក្ខរាភំ ឃឌិឌំ ភតេត្ថា”តិ (អ ៰ តិ ៰ ១·១៩៨, ១៩០) ខ្លត្តិតេឃស្ុ ក្យត្តក្ខរការេចភ ភំ ៤តតេក្ក ឆតេបសិ ៰ តេឆតេរា ហិ “ខ្លត្តិឃាសំចរំ ភិស្សាឃ ខ្លយំ ចិប្យការំ បតេត្តា, តយហំ ស្ុដ្ឋ ភិក្កហិស្សាយី”តិ ដ្តស្សាហខាតេតា ឆលចហិតេរាត្តតេប្យា តត្តុ ច កតាឌិការត្តា ខ្លត្តិឃសំចតេរ ដ្តក្កសបិរេយិ អកយាសិ ៰

១ល៌ ៰ ៤ចំ តេសា ៤តតក្កដ្ឋាភំ បត្តា អត្តតោ ប្ុត្តាកយ្ុំ សរិត្តា តេសាយភស្សប្យតេត្តា ប្ុត្តចរិតាបតាភំ បការេសតេត្តា បក្សុយុត្តរស្ស ភកចតេតាតិអាឌិយាហ ៰ ចត្តិ តេលាយំ យឃា ឌិត្តិ តេលាយរេដ្ឋ ខាភំ ចត្តិ ភកចតិ ចិត្តប្យសារេឆភ ការចខាហ្យាភេភ យឃា បរេយស្ុលុយំ តេលាយចត្តិ ឌិត្តិ អតេត្តា ៰ សឃយុស្ស្យាតិ សឃតេយច ក្សាតស្ស ខាតស្ស អរិឃាឃ ខាតិឃា ភិត្តាតស្ស ៰ យតេហសិតេភាតិ យហតេត្តា សិលសយាឌិបត្តាចិយុត្តិចិយុត្តិខាកាហាឆស្សភក្ខតេត្ត ៤សិ កេចសីតិ យតេហសិ, តស្ស យតេហសិតេភា សឃយុស្ស ខឹចរត្តាឃ តេលាយចត្តិ យឃា ឌិត្តិ សត្តតេត្តា ៰

១ប៉ ៰ ភំ តេយ ត្យុតេត្តា ចិឃាកាសីតិ ៤ត្ត តត្តិ សាយ្យុតេត្ត ដ្តបតេឃាកចចភំ, តស្ស ចត្តតាឃកស្ស តេយ ឆាភផល់ ចិតេសតេសភ អកាសិ កេឆសិ ត្យុតេត្តាតិ អតេត្តា ៰ ខលឌុត្តយភាយតេកាតិ បក្សុយុត្តរភាយតេកា ៰ “ខលឌុត្តយភាឃតេកា”តិបិ បរិតេធា, តស្ស ខលយាភាភំ ឆេច្រាហ្វាភំ ដ្តត្តយភាឃតេកា បឆារេភាតិ អតេត្តា ៰ ខ្លយិភា ចត្តតាភេភាតិ ខ្លយិភា ចត្តតាភស្ស ភិស្សតេត្តភ ភំ អភាកេត តេហយចតេណ្ហា ស្ុចណ្ហចតេណ្ហា ភចិស្សសិ ៰

១ឆ ៰ តេច្ចសប្យត្តិ អត្យកោត្តាតិ ឌិត្តាយត្យស្សសត្លាតា តេច្ច សប្យត្តិតេឃា អត្យកចិត្តា ៰ ក្យុសលយ្ុលេហិ តេធាឌិតេតាតិ ក្យុសលិចឃតេចហិ ក្យុសលតេកាដ្ឋារេសហិ តេធាឌិតេតា តេបសិតេតា, “ភំ ខ្លយិភា ប្ុតេត្តាភ សត្តុ ក្យុល់ បសចាហី”តិ តេបសិតេតា ចិឃាតិ អតេត្តា ៰ “តេកាតយស្ស ភកចតេតា កតិតេដ្ឋា ភំ ភចិស្សសី”តិ ញ្យាកាសីតិ សត្តតេត្តា ៰

១៦០. ទាកទេត្វា សុលសីលេតិ កិលេសកោរេយហិ ទេត្វា អស្លិទេតា កាយសុលចិត្តសុលាតុកចតសការេចា. ការេយសុ ពេឆយាឃុទោតិ ចត្តុការេយសុ ពេឆសប្លាតាយ តល្យាយ អាឃុទោតា ឃោឌិទោតាតិ អទេត្វា. ញុទេ្ឌត ទេចាឌិទោតា សទេត្វា, តគា ត្វត្តិ ឃស្វា ការេយសុ ពេឆិទោតា, តគា តស្វា ត្វំ អត្តទេតា កាតុពេត ពោតយញុទេ្ឌត ទេចាឌិទោតា បត្តុក្ខាយ ក្កទេឃ្យាឌិទោតា តស្ស សត្តិពេ បត្តុឌិស្សសីតិ សព្តទេ្តា.

១៦១. បត្តុឌិត្វាត ត្វំ តត្វាតិ តស្មិំ ពោតយស្ស កកចទោតា សាសទេត ត្វំ បត្តុឌិត្វា កុសលមុទេលត មុលក្ខុតោត បុព្ឈាសម្កាទេត ទេចាឌិទោតា កាចតាយំ តិទេឃាឌិទោតា សត្តាសទេច សកលិសទេច បទិព្ឈាយ ឌាតិត្វា បដហិត្វា អតាយទេឃា តិគ្គទេល្លា តិត្តាឃិស្សសិ អឌស្សត់ បិទេបស្សសិ, អបណ្ណត្តិកកាចំ កយិស្សសីតិ អទេត្វា.

១៦២. សតកប្បសហស្សមីតិ ត្តទេតា កប្បទេតា បុទេត្ត សតកប្បាឆិពេ សហស្សទេយ កប្បមិន្រទេច្យអតាយកា ចត្តាទេទា ចក្កចត្តិទាឌាទេតា អទេហសុត្តិ អទេត្វា. សដ្តិ កប្បសហស្សាតីតិ កប្បសហស្សាតិ សដ្តិ ច អតិក្កមិត្វា ទេហដ្ឋា ឲកស្មិំ កទេប្យ ចត្តាទេទា ឌតា ក្កបទេច្យអា តាយ ចក្កចត្តិទាឌាទេតា ចត្វសុ ឌាតីសុ អទេហសុត្តិ អទេត្វា.

១៦៣. បញ្ចកប្បសហស្សមីតិ បញ្ចកប្បាឆិពេ សហស្សទេយ កប្បមិន្រទេច្យអា តាយ ចត្តាទេទា ឌតា ចក្កចត្តិទាឌាទេតា សត្តហិ ទតទេតហិ សម្បត្តា សមដ្ឋិក្វតា ឌម្ពុឌីបអបទទេកាឃាទ៌តាត្តទកុរុបុត្តចិទេឌហឌីបសព្លាទេត ចតុឌីបមិន្រត្តស្សទា បឆាតា ចិសុំ អទេហសុត្តិ អទេត្វា. ទេសសំ ចុត្តតឃទេយចាតិ.

តត្ថទេត្វទអបឌាតចណ្ណតា សមត្តា.

៣. ក្វត្យអបត្តកទេត្វទអបឌាតចណ្ណតា

បក្ខុត្តទេទាតាយ ឌិទេតាតិអាឌិកំ អាឃស្វទោតា ក្វត្យអបត្តកទេត្វទស្ស អបឌាតំ. អឃម្បិ បុទិមញុទេ្ឌសុ កតាឆិការេទា តត្ថ តត្ថ កទេច ចិចដ្ឋបតិស្សយាតិ បុព្ឈាតិ ក្កបចិតទេត្វា បក្ខុត្តទស្ស កកចទោតា ការេល ឃទេគត្វ អដ្ឋប្បត្តិចទេសត ចត្តុត្តា, តំ អដ្ឋកតិបិទេត យហាបត្តកចត្តស្មិំ (ទេឆទកា. ៩១០ អាគទេឃា) ក្វត្តទេមច. អយំ បត ចិទេសទេសា – យហាបត្តកទេត្វទេទា អទហត្តំ បត្វា ថលសមាបត្តិសុទេលត ឌីតិតាទេយទេត្វា ចិទេត្តសិ – "ពចំ តុ ទេលា សក្កា ក្វត្យអបត្តកម្បិ ត្លុមស្មិំ សុទេល បតិដ្ឋាទេបតុ"ន្តិ. ទេសា អត្តទេតា អឃ្យកំ ឆតទេសដ្ឋិ ក្កបសក្កមិត្វា អាហ – "សទេច, យហាទេសដ្ឋិ , អតុឌាតាឆ, អហំ ក្វត្យអបត្តកំ បត្តាទេឌយ្យ"ន្តិ. "បត្តាទេឌឆ, កទេត្វា"តិ. ទេឆទេទា តំ បត្តាទេឌសិ. ទេសា ឆសសុ សីទេលសុ បតិដ្ឋិទេតា កាតុ សត្តិពេ –

"បក្ខុមំ ឃចា ពោកកតឌំ សុកត្តិ, បិទេតា សិឃា ឞុល្លមចឹតកត្តិ;

អគ្គិទេវំ បស្ស ចិរទោឧយាតំ, ឥបត្តយាគិច្ចយិចត្តលិទេក្ល”តិ (សំ. និ. ១.១១១; អ. និ. ៥.១៥៥) –

កាឆំ រុក្ខណ្ឌត្តា ឆត្តហិ យាទេសហិ រុក្ខទេហតុំ តាសក្តិ, កហិតយ្យិ ហឌេយ ត តិដ្ឋតិ. អឆ តំ យហាបត្តទេកា, “ទ្ធត្យអបត្តក, តុំ ត្តយស្ថិ សាសទេត អកទេត្ថា, ឆត្តហិ យាទេសហិ ឲកំ កាឆយ្យិ កទេហតុំ ត សក្កោសិ, បត្ថានិតកិច្ចំ បត តុំ កាឆំ យត្តកំ បិទេបស្សសិ, តិក្លយ ត្តទេតា”តិ ទេសា ទេឆទេត បណាយិទេកា ត្តូទេកាដ្ឋកសយិទេប ទោឌយាទេតា អដ្ឋាសិ.

ទេតត ឆ សមយេយត សត្តា ឌឹចកយ្យូចទេត ចិហរតិ. អឆ ឌឹចទេកា បុរិសំ ទេបទេសសិ – “កន្ត, បត្តាហិ កិក្លុសទេតហិ សទ្ធិ សត្តាទំ តិយទេត្តហឹ”តិ. ទេតត ឆ សមយេយត អាយស្មា យហាបត្តទេកា កត្តូដ្ឋសទេកា ទេហាតិ. ទេសា “បត្តាត្តំ កិក្លុសតាតំ កិក្លុ បដិក្ខឆា”តិ ចុទេត្តា “ទ្ធត្យអបត្តកំ ឌទេបត្វា ទេសសាតំ បដិក្ខាយឺ”តិ អាហ. តំ សុត្វា ទ្ធត្យអបត្តទេកា កិទេយ្យាទេសាយត្តាឃ ទេគាយតស្សប្បទេត្តា អទេហាសិ. សត្វា តស្ស ចិត្តទេក្លឌំ ពាត្វា “ទ្ធត្យអបត្តទេកា យឃា កទេតត រុបិទេយត ត្តួត្ថិស្សតី”តិ តស្ស អចិត្តុទដ្ឋាទេត អត្តាតំ ឌទេស្សត្វា “កិំ, បត្តក, ទោឌសី”តិ បុច្ឆិ. “កាតា យំ, កទេត្ត, បណាទេយតី”តិ អាហ. “បត្តក, យា ចិត្តយិ, យយ សាសទេត តុយ្ហំបត្តជ្ជា, ឲហិ ត្តយំ កទេហត្វា ‘រទេជាហទេណំ, រទេជាហទេណ’ត្តិ យតសិ កទោហី”តិ ត្តទ្ធិឃា សុទ្ធំ ទេចាត្យអក្លូលំ អកិសក្ខរិត្វា អងាសិ. ទេសា សត្តារា ឌិន្នំ ទេចាត្យអក្លូលំ “រទេជាហទេណំ, រទេជាហទេណ”ត្តិ ហទេត្តត បរិយជ្ជទេត្តា តិសឹឌិ. តស្ស តំ បរិយជ្ជត្តស្ស កិលិដ្ឋដាត្តកំ ជាតំ, បុត បរិយជ្ជត្តស្ស រុក្លលិបរិបុត្តាតសឌិសំ ជាតំ. ទេសា ពាណាបរិបាកត្វា ឲចំ ចិទេត្តសិ – “ត្តឌំ ទេចាត្យអក្លូលំ បកតិយា បរិសុទ្ធំ, ត្តយំ រុបិនិណ្ណកសរីរំ តិស្សាយ កិលិដ្ឋំ អត្តាឆា ជាតំ, តស្វា អតិច្ចំ ឃឆាទេបតំ, ឲចំ ចិត្តយ្យឹ”តិ ពយចយំ បដ្ឋទេបត្វា តស្មិំទេយច តិយិទេត្ត ឈាតាតិ តិត្តាទេត្តត្វា ឈាតបាឌកំ កត្វា ចិបស្សតំ បដ្ឋទេបត្វា សហ បដិសម្ភិធាហិ អទេហត្តំ បាបុណិ. អទេហត្តបត្តស្សទេចស្ស ទេតបិដកំ បត្តាកិត្តា ឆ អាកាយិសុ.

សត្តា ឲក្កុទេតហិ បត្តាកិក្លុសទេតហិ សទ្ធិ កត្តា ឌឹចកស្ស តិទេចសទេត បត្តាទេត្ត អាសទេត តិសឹឌិ. ទ្ធត្យអបត្តទេកា បត អត្តទេតា កិក្លាយ អប្បដិក្ខិតត្តា ឲច ត កទេតា. ឌឹចទេកា ឃាគុំ ងាតុំ អារកិ. សត្តា ហទេត្តត បត្តំ បិឌហិ. “កស្វា, កទេត្ត, ត កណ្ហឆា”តិ ចុទេត្ត “ចិហារទេ ឲទេកា កិក្លុ អត្ថិ, ឌឹចកា”តិ. ទេសា បុរិសំ ទេបទេសសិ – “កន្ត, កទេណ, ចិហារទេ តិសិត្តំ អយ្យំ កទេហត្វា ឲហី”តិ. ទ្ធត្យអបត្តកទេត្តទោបិ ទ្ធរបត កិរិឃាយ ឆ ឲកយ្យិ ឲទេកាត អសឌិសំ កិក្លុសហស្សំ តិម្មិតិត្វា តិសឹឌិ. ទេសា បុរិទេសា ចិហារទេ កិក្លុតំ ពាហុកាចំ ឌិស្វា កត្តា ឌឹចកស្ស កទេឆសិ – “ត្តយស្វា កិក្លុសង្ឃោ ចិហារទេ កិក្លុសទ្ធោ ពាហុតទេរា, បទេក្កាសិតត្ថំ អយ្យំ ត ជាតាយី”តិ. ឌឹចទេកា សត្តាទំ បុច្ឆិ – “ទេកា តាទេយា, កទេត្ត, ចិហារទេ តិសិទេត្តា កិក្លុ”តិ? “ទ្ធត្យអបត្តទេកា តាយ, ឌឹចកា”តិ. “កត្វា, កទេណ, ‘ទ្ធត្យអបត្តទេកា តាយ កតទេរា’តិ បុច្ឆិត្វា តំ អាទេតហី”តិ. ទេសា ចិហារំ កត្វា “ទ្ធត្យអបត្តទេកា តាយ កតទេរា, កទេត្ត”តិ បុច្ឆិ. “អហំ ទ្ធត្យអបត្តទេកា, អហំ ទ្ធត្យអបត្តទេកា”តិ ឲកប្បហារទេត កិក្លុសហស្សយ្យិ កទេឆសិ. ទេសា បុតាកត្វា តំ បឆត្តិ ឌឹចកស្ស អាទោទេឆសិ. ឌឹចទេកា បដិចិទ្ធសច្ចត្តា “ត្តទ្ធិយា យទេត្តា, អទេយ្យា”តិ តយទេតា ពាត្វា “កន្ត, កទេណ, បឌយំ កទេឆត្តំ អយ្យទេយច ‘តុទេយ្យហត្វា បទេក្កាសតី’តិ ចត្វា ឌឹចរកទេណ្ណ កណ្ហាហី”តិ អាហ. ទេសា ចិហារំ កត្វា តថា អកាសិ. តាឆទេឆច តិម្មិតកិក្លូ អត្តរធាយិសុ. ទេសា ទេឆរំ កទេហត្វា អកយាសិ.

សត្ថា តស្មិំ ខណេ យាគុញ្ច ខជ្ជកាទិភេទញ្ច បដិគ្គយ្ហ កតភត្តកិច្ចោ ភគវា អាយស្មន្តំ ចូឡបន្ថកំ អាណាបេសិ “អនុមោទនំ ករោហី”តិ។ សោ បភិន្នបដិសម្ភិទោ សិនេរុំ គហេត្វា មហាសមុទ្ទំ មន្ថេន្តោ វិយ តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ សង្ខោភេន្តោ សត្ថុ អជ្ឈាសយំ គណ្ហន្តា អនុមោទនំ អកាសិ។ ទសពលេ ភត្តកិច្ចំ កត្វា វិហារំ គតេ ធម្មសភាយំ កថា ឧទបាទិ ‘អហោ ពុទ្ធានំ អានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម ចត្តារោ មាសេ ឯកគាថំ គហេតុំ អសក្កោន្តស្សាបិ លហុកេន ខណេនេវ ឯវំ មហិទ្ធិកំ អកាសី’តិ, តទា ហិ ជីវកស្ស និវេសនេ និសិន្នោ ភគវា ‘ឯវំ ចូឡបន្ថកស្ស ចិត្តំ សមាហិតំ, វីថិបដិបន្នា វិបស្សនា’តិ ញត្វា យថានិសិន្នោវ អត្តានំ ទស្សេត្វា, ‘បន្ថក, នេវាយំ បិលោតិកា កិលិដ្ឋា រជានុកិណ្ណា, ឥតោ បន អញ្ញោបិ អរិយស្ស វិនយេ សំកិលេសោ រជោ’តិ ទស្សេន្តោ –

“រាគោ រជោ ន ច បន រេណុ វុច្ចតិ, រាគស្សេតំ អធិវចនំ រជោតិ;

ឯតំ រជំ វិប្បជហិត្វា ភិក្ខវោ, វិហរន្តិ តេ វិគតរជស្ស សាសនេ។

“ទោសោ រជោ...បេ... វិគតរជស្ស សាសនេ។

“មោហោ រជោ...បេ... វិគតរជស្ស សាសនេ”តិ។ (មហានិ។ ២០៩; ចូឡនិ។ ឧទយមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ៧៤) –

ឥមា តិស្សោ គាថាយោ អភាសិ។ គាថាបរិយោសានេ ចូឡបន្ថកោ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណីតិ។ សត្ថា តេសំ ភិក្ខូនំ កថាសល្លាបំ សុត្វា អាគន្ត្វា ពុទ្ធាសនេ និសីទិត្វា “កិំ វទេថ, ភិក្ខវេ”តិ បុច្ឆិត្វា “ឥមំ នាម, ភន្តេ”តិ វុត្តេ “ភិក្ខវេ, ចូឡបន្ថកេន ឥទានិ មយ្ហំ ឱវាទេ ឋត្វា លោកុត្តរទាយជ្ជំ លទ្ធំ, បុព្ពេ បន លោកិយទាយជ្ជំ លទ្ធ”ន្តិ វត្វា តេហិ យាចិតោ ចូឡសេដ្ឋិជាតកំ (ជា។ ១។១។៤) កថេសិ។ អបរភាគេ តំ សត្ថា អរិយគណបរិវុតោ ធម្មាសនេ និសិន្នោ មនោមយំ កាយំ អភិនិម្មិនន្តានំ ភិក្ខូនំ ចេតោវិវដ្ដកុសលានញ្ច អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។

១៣។ ឯវំ សោ បត្តឯតទគ្គដ្ឋានោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា បីតិសោមនស្សវសេន បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិមាហ។ តត្ថ បុរិមបទទ្វយំ វុត្តត្ថមេវ។ គណម្ហា វូបកដ្ឋោ សោតិ សោ បទុមុត្តរោ នាម សត្ថា គណម្ហា មហតា ភិក្ខុសមូហតោ វូបកដ្ឋោ វិវេកំ ឧបគតោ។ តទា មម តាបសកាលេ ហិមវន្តេ ហិមាលយបព្ពតសមីបេ វសិ វាសំ កប្បេសិ, ចតូហិ ឥរិយាបថេហិ វិហាសីតិ អត្ថោ។

១៤។ អហម្បិ...បេ... តទាតិ យទា សោ ភគវា ហិមវន្តំ ឧបគន្ត្វា វសិ, តទា អហម្បិ ហិមវន្តសមីបេ កតអស្សមេ អា សមន្តតោ កាយចិត្តបីឡអាសន្នតា បរិស្សយា សមន្តា ឯត្ថាតិ អស្សមោតិ លទ្ធនាមេ អរញ្ញាវាសេ វសាមីតិ សម្ពន្ធោ។ អចិរាគតំ មហាវីរន្តិ អចិរំ អាគតំ មហាវីរិយវន្តំ លោកនាយកំ បធានំ តំ ភគវន្តំ ឧបេសិន្តិ សម្ពន្ធោ, អាគតក្ខណេយេវ ឧបគមិន្តិ អត្ថោ។

២៨។ បុប្បន្ណត្តំ កេហត្វាភាតិ ឲចំ ឞបកន្ណេត្តា ឆ បក្ខុប្បលបុប្បាឝឹហិ លាឝិតំ បុប្បយឃំ លត្តំ កេហត្វា ភទាឃក់ ភទាត់ សេដ្ឋំ កកចត្តំ លាឆេត្តា ឞបកន្ណិ ឃយឹបំ កេតាស្លឹតិ អតេ្ថា។ ឃយាឆិ ឃយាបដ្ឋត្តត្តិ ទុ្បិចឆទឃយាឆិញ្ញាត់ ឃយាបដ្ឋត្តំ អេបេ្យត្វា តិឃិត្តស្ស អត្តទាឃំ អហំ អកាឃិត្តំ ឃព្ធេត្ថា។

២៩។ ឞេកា ហេត្ថិ បក្កយ្យាតិ តំ ឃុឃត្ថិតំ បុប្បន្ណត្តំ ត្តិហិ ហេត្ថិហិ ឞក្កិបិត្វា អហំ ភកចេតា អឆាឃិត្តំ ឃព្ធេត្ថា។ បដិក្កេហឹតិ តំ យឃា ឌិត្តំ បុប្បន្ណត្តំ បក្ខុត្តេទា ភកចា ឃយ្យដិន្ណិ, ឃាឆេទិ ឃាឌិឃឹតិ អតេ្ថា។

៣០។ ឃតឃតបត្តលត្តំ បក្កយ្យាតិ ឲកោកស្លិ បក្ខុបបេ្យ ឃតឃតបត្តាភ់ ចឆឃភ ឃតបេត្តហិ បក្ខុបបេ្យហិ លាឝិតំ បុប្បន្ណត្តំ បកាទេភ អាឆេទភ កេហត្វា តាបឃោ យយ អឆាឃឹតិ អតេ្ថា។ តយហំ កិត្តឃិស្សាឃឹតិ តំ តាបឃំ អហំ កិត្តឃិស្សាយិ បិពេដំ ពទិស្សាឃឹតិ អតេ្ថា។ យយ ភាឃតោ ភាឃយាភស្ស ចឆត់ ឃុលោឆ យភឃិ ពទោឆ។

៣១។ បញ្ចឝិឃតិកប្បាឝឹតិ ព្ពយិភា បុប្បន្ណត្តឆាទភភ បញ្ចឝិឃតិចាទេទ តាចតិឃកចេភ ឃក្កោ ហុត្វា ឆេចទដ្ឋំ ពទិស្សតីតិ ឃព្ធេត្ថា។ ចត្តិតិឃតិក្កត្តញ្ញាតិ ចត្តិតិឃតិចាទេទ យភុស្សលោេក ចក្កចត្តិ ទាឌា ភដិស្សតិ។

៣២។ ឃំឃំ យោភិត្តិ យភុស្សយោភិអាឝឹឃុ ឃំ ឃំ ឌាតិ ឃំឃទតិ កន្ណតិ ឞបបដ្ឋតិ។ តត្ត តត្ត យោភិឃំ អត្ថទាកាទេឃ ឃុញ្ញាដ្ឋាទេភ បតិដ្ឋត្តំ តិឃិត្តំ ឌិតំ ចា បក្ខុយំ ឆាទឃិស្សតិ ឞបទិ លាឆឃិស្សតីតិ អតេ្ថា។

៣៣។ បកាឃិតោ បិចឆេភតិ តេភ ភកចេតា ឃកលបិដពត្តយោ បកាឃិតោ ឝឹបិតោ យភុស្សត្តំ យភុស្សឌាតិ លកិស្សតិ ឞបបដ្ឋិស្សតិ។ យភោយឃយិព្រាកាឃឹព្វិ យភោភ ឆាភចិទេត្តភ តិន្តាទេត្តាតិ យភោយយោ, ឃថា ចិត្តំ បចេត្តតិ, តថា កាឃំ បចេត្តតិ ចិត្តាកាតិកំ ពទាតីតិ អតេ្ថា។ តយិព្រោភោយយោ កាឃយិព្រោ តាបឃោ ទុ្ឋអបត្តកោ ភាយ ហុត្វា ឞត្តយោ អក្កោ ភដិស្សតីតិ អតេ្ថា។ ឃេឃំ ហេដ្ឋា ទុត្តត្តា ឞត្តាភត្តា ឆ ឃុចិទេត្តាឃ្យយេច។

៣៤។ ឃទិ កោកភឆំ អហត្តិ អហំ ភកចេតា តិយ្លិតចោទ្ឋអពំ បទិយដ្ឋេត្ថា កោកភឆំ បក្ខុយំ ឃទិត្តិ អតេ្ថា។ តត្ត ចិត្តំ ចិយដ្ឋិ យេតិ តយ្លិ កោកភឆេ បក្ខុយ យឃំាចិត្តំ អឆិយដ្ឋិ អស្លិតោ, តតោ អហំ អទហត្តំ បិបុលិត្តិ ឃព្ធេត្ថា។

៣៥។ អហំ យភោយយោឃុ ចិត្តាកាតិកោឃុ កាយោឃុ ឃព្ធត្តេ ឃេព្ធាឃុ បិទឃិ បទិយោឃាឃាត់ កេតា បទេត្តាតិ ឃព្ធេត្ថា។ ឃេឃំ ទុត្តភឃយេចាតិ។

ទុ្ឋអបត្តកេត្តទអបឆាភចល្អាភា ឃយត្តា។

៥. បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរអបទានវណ្ណនា

និព្ពុតេ លោកនាថម្ហីតិអាទិកំ អាយស្មតោ បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ ទេវតានំ បិយមនាបភាវេន អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ សុមេធស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា បរិនិព្ពុតេ ភគវតិ តស្ស ថូបំ បូជេត្វា សង្ឃស្ស មហាទានំ បវត្តេត្វា តតោ ចវិត្វា ទេវមនុស្សេសុ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ ចក្កវត្តី រាជា ហុត្វា មហាជនំ បញ្ចសីលេសុ បតិដ្ឋាបេត្វា សគ្គបរាយណំ អកាសិ. សោ អនុប្បន្នេយេវ អម្ហាកំ ភគវតិ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិ, បិលិន្ទោតិស្ស នាមំ អហោសិ. វច្ឆោតិ គោត្តំ. សោ អបរភាគេ បិលិន្ទវច្ឆោតិ បញ្ញាយិត្ថ. សំសារេ បន សំវេគពហុលតាយ បរិព្ពាជកបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ចូឡគន្ធារំ នាម វិជ្ជំ សាធេត្វា តាយ វិជ្ជាយ អាកាសចារី បរចិត្តវិទូ ច ហុត្វា រាជគហេ លាភគ្គយសគ្គប្បត្តោ បដិវសតិ.

អថ អម្ហាកំ ភគវា អភិសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា អនុក្កមេន រាជគហំ ឧបគតោ. តតោ បដ្ឋាយ ពុទ្ធានុភាវេន តស្ស សា វិជ្ជា ន សម្បជ្ជតិ, អត្តនោ កិច្ចំ ន សាធេតិ. សោ ចិន្តេសិ – “សុតំ ខោ បនេតំ អាចរិយបាចរិយានំ ភាសមានានំ ‘យត្ថ មហាគន្ធារវិជ្ជា ធរតិ , តត្ថ ចូឡគន្ធារវិជ្ជា ន សម្បជ្ជតី’តិ សមណស្ស បន គោតមស្ស អាគតកាលតោ បដ្ឋាយ នាយំ មម វិជ្ជា សម្បជ្ជតិ, និស្សំសយំ សមណោ គោតមោ មហាគន្ធារវិជ្ជំ ជានាតិ, យំនូនាហំ តំ បយិរុបាសិត្វា តស្ស សន្តិកេ តំ វិជ្ជំ បរិយាបុណេយ្យ”ន្តិ. សោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោច – “អហំ, មហាសមណ, តវ សន្តិកេ ឯកំ វិជ្ជំ បរិយាបុណិតុកាមោ, ឱកាសំ មេ ករោហី”តិ. “តេន ហិ មម សន្តិកេ បព្ពជាហី”តិ អាហ. សោ “វិជ្ជាយ បរិកម្មំ បព្ពជ្ជា”តិ មញ្ញមានោ បព្ពជិ. តស្ស ភគវា ធម្មំ កថេត្វា ចរិតានុកូលំ កម្មដ្ឋានំ អទាសិ. សោ ឧបនិស្សយសម្បន្នតាយ នចិរស្សេវ វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ.

៥៥. យា បន បុរិមជាតិយំ តស្សោវាទេ ឋត្វា សគ្គេ និព្ពត្តា ទេវតា, តា កតញ្ញុតំ និស្សាយ តស្មិំ សញ្ជាតពហុមានា សាយំ បាតំ ថេរំ បយិរុបាសិត្វា គច្ឆន្តិ. តស្មា តំ ភគវា ទេវតានំ អតិវិយ បិយមនាបភាវេន អគ្គភាវេ ឋបេសិ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ទេវតានំ បិយមនាបានំ យទិទំ បិលិន្ទវច្ឆោ”តិ (អ. និ. ១.២០៨, ២១៣). ឯវំ សោ បត្តអគ្គដ្ឋានោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ អនុស្សរិត្វា បីតិសោមនស្សវសេន បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ និព្ពុតេ លោកនាថម្ហីតិអាទិមាហ.

តត្ថ កាមរូបារូបលោកស្ស នាថោ បធានោតិ លោកនាថោ. មេធា វុច្ចតិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណអនាវរណញាណាទយោ, សុន្ទរា, បសដ្ឋា វា មេធា យស្ស សោ សុមេធោ, អគ្គោ ច សោ បុគ្គលោ ចាតិ អគ្គបុគ្គលោ, តស្មិំ សុមេធេ លោកនាយកេ អគ្គបុគ្គលេ ខន្ធបរិនិព្ពានេន និព្ពុតេ សតីតិ សម្ពន្ធោ. បសន្នចិត្តោ សុមនោតិ សទ្ធាយ បសាទិតចិត្តោ សោមនស្សេន សុន្ទរមនោ អហំ តស្ស សុមេធស្ស ភគវតោ ថូបបូជំ ចេតិយបូជំ អកាសិន្តិ អត្ថោ.

៥៤. យេ ច សីលវន្តា តត្ថាបិ តស្មិំ សមយេ យេ ច សីលវន្តា បាហិតកិលេសា ឆឡភិញ្ញា ឆហិ អភិញ្ញាហិ សមន្នាគតា មហិទ្ធិកា មហន្តេហិ ឥទ្ធីហិ សមន្នាគតា សន្តិ, តេ សព្ពេ សីលវន្តេ អហំ តត្ថ សមានេត្វា សុដ្ឋុ អាទរេន អានេត្វា សង្ឃភត្តំ សកលសង្ឃស្ស ទាតព្ពភត្តំ អកាសិំ តេសំ ភោជេសិន្តិ អត្ថោ.

៥៦. ឧបដ្ឋាកោ តទា អហូតិ តទា មម សង្ឃភត្តទានកាលេ សុមេធស្ស ភគវតោ នាមេន សុមេធោ នាម ឧបដ្ឋាកសាវកោ អហុ អហោសីតិ អត្ថោ. សោ សាវកោ មហាបុញ្ញសក្ការំ អនុមោទិត្វា អនុមោទនោ អានិសំសំ កថេសីតិ អត្ថោ.

៥៧. តេន ចិត្តប្បសាទេនាតិ តេន ឧបដ្ឋាកករណវសេន ឧប្បន្នេន ចិត្តប្បសាទេន ទេវលោកេ ទិព្ពវិមានំ ឧបបជ្ជិំ ឧបគតោ អស្មីតិ អត្ថោ, តត្ថ និព្ពត្តោម្ហីតិ វុត្តំ ហោតិ. ឆឡាសីតិសហស្សានីតិ តស្មិំ វិមានេ ឆ អសីតិសហស្សានិ ទេវច្ឆរាយោ មេ មនាបចិត្តា រមិំសុ រមាបេសុន្តិ សម្ពន្ធោ.

៥៨. មមេវ អនុវត្តន្តីតិ តា អច្ឆរាយោ សព្ពាការេហិ ទិព្ពេហិ រូបវិចិត្តការេហិ ឧបដ្ឋហន្តិយោ មមំ ឯវ អនុវត្តន្តិ មម វចនំ អនុករោន្តិ សទា និច្ចកាលន្តិ អត្ថោ. សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ.

បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរអបទានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៤. រាហុលត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរស្សភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ រាហុលត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ អាយស្មា បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ សិក្ខាកាមានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា សយម្បិ តំ ឋានន្តរំ បត្ថេន្តោ សេនាសនវិសោធនវិជ្ជោតនាទិកំ ឧឡារំ បុញ្ញំ កត្វា បណិធានំ អកាសិ. សោ តតោ ចវិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ អម្ហាកំ ពោធិសត្តំ បដិច្ច យសោធរាយ ទេវិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្ពត្តិត្វា រាហុលោតិ លទ្ធនាមោ មហតា បរិវារេន វឌ្ឍិ. តស្ស បព្ពជ្ជាវិធានំ ខន្ធកេ (មហាវ. ១០៥) អាគតមេវ. សោ បព្ពជិត្វា សត្ថុ សន្តិកេ អនេកេហិ សុត្តបទេហិ សុលទ្ធោវាទោ បរិបក្កញាណោ វិបស្សនំ ឧស្សុក្កាបេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ. អរហា បន ហុត្វា អត្តនោ បដិបត្តិំ បច្ចវេក្ខិត្វា អញ្ញំ ព្យាករោន្តោ –

“ឧភយេនេវ សម្បន្នោ, រាហុលភទ្ទោតិ មំ វិទូ;

ᨿᨬ᩠ᨧᨾ᩠ᩉᩥ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ᪨

“ᨿᨬ᩠ᨧ ᨾᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨡᩦᨱᩣ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩮᩣ;

ᩋᩁᩉᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ, ᨲᩮᩅᩥᨩ᩠ᨩᩮᩣ ᩋᨾᨲᨴ᩠ᨴᩈᩮᩣ᪨

“ᨠᩣᨾᨶ᩠ᨵᩣ ᨩᩣᩃᨷᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨨᨴᨶᨨᩣᨴᩥᨲᩣ;

ᨷᨾᨲ᩠ᨲᨻᨶ᩠ᨵᩩᨶᩣ ᨻᨴ᩠ᨵᩣ, ᨾᨧ᩠ᨨᩣᩅ ᨠᩩᨾᩥᨶᩣᨾᩩᨡᩮ᪨

“ᨲᩴ ᨠᩣᨾᩴ ᩋᩉᨾᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩁᩔ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ;

ᩈᨾᩪᩃᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᨾᨻ᩠ᨻᩩᨿ᩠ᩉ, ᩈᩦᨲᩥᨽᩪᨲᩮᩣᩈ᩠ᨾᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨳᩮᩁᨣᩣ᪨ ᪒᪙᪕-᪒᪙᪘);

ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨣᩣᨳᩣ ᩋᨽᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨽᨿᩮᨶᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣᨲᩥ ᩏᨽᨿᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨷᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩁᩣᩉᩩᩃᨽᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨾᩴ ᩅᩥᨴᩪᨲᩥ “ᩁᩣᩉᩩᩃᨽᨴ᩠ᨴᩮᩣ”ᨲᩥ ᨾᩴ ᩈᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩉᩥ ᨩᩣᨲᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᨶ, “ᩁᩣᩉᩩ, ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ ᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩴ ᩏᨷᩣᨴᩣᨿ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨴᨶᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ “ᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᩥᨲᩁᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ – “ᩁᩣᩉᩩᩃᨽᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨾᩴ ᩅᩥᨴᩪ”ᨲᩥ᪨ ᨽᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨷᩈᩴᩈᩣᩅᨧᨶᨾᩮᨲᩴ᪨ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨷᩮᩈᩥ “ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨾ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪐᪙)᪨

᪒᪘᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨽᩪᨾᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨷᩣᩈᩣᨴᩮᨲᩥ ᨷᩈᩣᨴᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨩᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᨷᩣᩈᩣᨴᩮᩣ᪨ ᩏᨷᩁᩪᨷᩁᩥ ᨮᩥᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨽᩪᨾᩥᨿᩮᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩣᩈᩣᨴᩮ ᩈᩮᩣᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨽᩪᨾᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨽᩪᨾᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨷᩣᩈᩣᨴᩮ᪨ ᩋᩣᨴᩣᩈᩴ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᩴ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨴᩣᩈᨲᩃᩴ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᨩᩮᨭ᩠ᨮᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨲᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥᩴ, ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩪᨩᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪒᪙᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩈᩉᩔᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨷᩁᩥᨠᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᨴᩥᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᨴᩣᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᩣᨾᩥ ᨶᩁᩣᩈᨽᩮᩣ ᨾᩉᩣᨾᩩᨶᩥ ᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᩴ ᨲᩮᩉᩥ ᩈᩉ ᩏᨷᩣᨣᨾᩥ ᨷᩣᩅᩥᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪐᪨ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᩴ ᩈᩮᩣᨽᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᨴᩮᩅᨴᩮᩅᩮᩣ ᨶᩁᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᨽᩮᩣ ᨶᩁᩣᩈᨽᩮᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ

ភិក្ខុសង្ឃមជ្ឈេ និសីទិត្វា ឥមា ព្យាករណគាថាយោ អភាសថ ភគវាតិ សម្ពន្ធោ។

៩៨. យេនាយំ ជោតិតា សេយ្យាតិ យេន រូបិយេន អយំ បាសាទសន្ថតា សេយ្យា ជោតិតា បកាសិតា បជ្ជលិតា។ អាទាសេនេវ កំសលោហមយំ អាទាសតលំ វិយ សុទ្ធំ សមំ កត្វា សន្ថតា។ តំ រូបិយកំ កិត្តយិស្សាមិ បិលកំ ការិស្សាមីតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

៩៩. អដ្ឋានមេតំ យំ តាទីតិ យំ យេន ការណេន តាទី ឥដ្ឋានិដ្ឋេសុ អកម្បិយសភាវត្តា តាទី អគារេ ឃរាវាសេ រតិំ អល្លីនភាវំ អជ្ឈគា វិបុលំ, ឯតំ ការណំ អដ្ឋានំ អការណន្តិ អត្ថោ។

១០០. និក្ខមិត្វាអគារស្មាតិ ឃរាវាសតោ និក្ខមិត្វា តំ វិលាសលោភញ្ច បរិច្ចជិត្វា សុទ្ធតោ សុនិក្ខន្តោ បព្ពជិស្សតិ។ រាហុលោ នាមនាមេនាតិ សុទ្ធោទនមហារាជេន បេសិតំ កុមារស្ស ជាតសាសនំ សុត្វា បិតរា សិទ្ធត្ថេន, “រាហុ ជាតោ, ពន្ធនំ ជាត”ន្តិ វុត្តត្តា រាហុលោ នាមាតិ អត្ថោ។ “យថា ចន្ទសូរិយានំ វិមានប្បភាយ កិលិដ្ឋករណេន រាហុ អសុរិន្ទោ ឧបេតិ គច្ឆតិ, ឯវមេវាយំ មម អភិនិក្ខមនបដ្ឋានិកំ អន្តរាយំ ករោន្តោវ ជាតោ”តិ អធិប្បាយេន, “រាហុ ជាតោតិ អាហា”តិ ទដ្ឋព្ពំ។ អរហា សោ ភវិស្សតីតិ សោ តាទិសោ ឧបនិស្សយសម្បន្នោ និព្ពានស្សាយំ វុត្តប្បវុត្តោ អរហា កិលេសរហោ ភវិស្សតីតិ អត្ថោ។

១០១. កិកីវ អណ្ឌំ រក្ខេយ្យាតិ អណ្ឌំ ពីជំ រក្ខមានា កិកី សកុណី វិយ អប្បមត្តោ សីលំ រក្ខេយ្យ, ចាមរី វិយ វាលធិន្តិ វាលំ រក្ខមានា ពណ្ឌកេសុ វាលេ លគ្គេន្តេ ភិន្ទនភយេន អនាកឌ្ឍិត្វា មរមានា ចាមរី វិយ ជីវិតម្បិ បរិច្ចជិត្វា សីលំ អភិន្ទិត្វា រក្ខេយ្យ។ និបកោ សីលសម្បន្នោតិ នេបក្កំ វុច្ចតិ បញ្ញា, តេន នេបក្កេន សមន្នាគតោ និបកោ ចតុព្ពិធសីលំ អបរិបតិត្វា រក្ខណតោ សីលសម្បន្នោ ភវិស្សតីតិ ឯវំ សោ ភគវា ព្យាករណមកាសិ។ សោ ឯវំ បត្តអរហត្តផលោ ឯកទិវសំ វិវេកដ្ឋានេ និសិន្នោ សោមនស្សវសេន ឯវំ រត្តិ មហាមុនីតិអាទិមាហ។ តំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

រាហុលត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០. ឧបសេនវង្គន្តបុត្តត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរោ នាមជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ឧបសេនវង្គន្តបុត្តត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា វយប្បត្តោ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ សមន្តបាសាទិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា សយំ អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ពុទ្ធុប្បាទេ នាលកគាមេ រូបសារី ព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្ពត្តិ, ឧបសេនោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ វយប្បត្តោ តយោ វេទេ ឧគ្គហេត្វា សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា ឧបសម្បទាយ ឯកវស្សិកោ “អរិយគព្ភំ

ចេឆ្លឹ”តិ ឧក៌ ក្យុលបុត្តុ អត្តនោ សន្តិកេ ឧបសម្បាទេត្វា តេត សទ្ធិំ សទ្ធុ សន្តិក៌ កេតា៎ សត្តារា ចស្ស តស្ស អចស្សិកស្ស កិក្ខុនោ សទ្ធិចិហារិកកាចំ ស្វុត្វា “អតិលហុំ ខោ ត្វំ, ទេយាឈបុរិស, ធាហុល្លាយ អាចទេត្តា”តិ (យហាច៎ ល៊ិរ) កេហិតោ “ឌ្ចាគាតាហំ ឃឌី បរិសំ តិស្សាយ សត្ថារា កេហិតោ, បរិសំឃេច បត តិស្សាយ សត្ថុ បសាឌំ កេរិស្សាមី”តិ ចិបស្សតាយ កយុំ កេទោរត្តា តចិរេស្សច អរហត្តំ បិបុលិ៎ អរហា បត ហុត្វា សឃេ្បិ សន្ទោ ឆុតក្ខុឆេខុំ សយាគាយ ចត្តតិ, អញ្ញោបិ តេឆត្វាយ សយាគេបសិ, តេត តំ កកចា សយត្តុបិសាឌិកាតំ អក្កដ្ឋានេត ធេបសិ៎ ទេសា អបទេត សយឃេត ទោរសម្តិយំ កលទេហ ឧប្បទេត្តុ កិក្ខុសទ្ឈេច ក្ខិធាក្ខុទេត ឧទេកត កិក្ខុតា តំ កលហំ បរិចខ្ជិត្យុកាទេត “ឧតារហិ ខោ កលទេហា ឧប្បទេត្តោ, កិក្ខុសទ្ឈោ ច ក្ខិធាក្ខុទោ, កឆំ ត្យុ ខោ យឃា បដិបខ្ជិតត្តា”ត្តិ បុទេដ្ឋា ចិទេចកចារសទោ បដ្ឋាយ តស្ស បដិបត្តិ កេឆេសិ៎ ឧចំ ទេឆទោ តស្ស កិក្ខុនោ ឌូចាគធាតាបទេសេត អត្តនោ តឆា បដិបត្តុកាចំ ឌីទេបត្តោ អញ្ញំ ព្យាកាសិ៎

ប៉៩៎ ទេសា ឧចំ បត្តុឧតគក្កដ្ឋានេតា អត្តនោ បុត្តាកយុំ សរិត្វា ទេសាយតស្សចទេសត បុត្តាចរិតាបគាតំ បកាទេសទេត្តា បក្សុត្តុរំ កកចត្តត្តិអាឌិយាហ៎ បត្តារេយិត្រិសិឆត្តត្តិ បុរទោតា ករ៍ តយិតំ ឌូតយិតត្តិ បត្តារំ ចិទេចកកាយំ ចតយទេឡ្យុសឃំឌាតបត្តុតបត្តារេទ តិសិត្តុ តរុត្តុយំ កកចត្តុ អហំ ឧបកឆ្ជុំ សយឹបំ កេតាតិ អទេត្វា៎

ប៉ល៊ិ៎កលិការបុប្យុ ឌិស្វាតិ តឆា ឧបកឆ្ជទេត្តា តស្មិំ បទេឆទេស ស្វុបុប្ឌិតំ កលិការំ ឌិស្វា៎ ចទេហ្គ ទេលត្វាតហំ តគាតិ តស្មិំ តឆាកតស្ស ឌិដ្ឋកាទេល តំ បុប្ឌំ ចទេហ្គ ចហ្គស្មិំ ទេលត្វាត លិត្តិត្វាត៎ អលដ្ឋរិត្វា លត្តុយឹត្វិ ទេតត បុទេប្យុត លត្តុំ លាទេឆត្វា៎ ព្យុឌ្ឍស្ស អភិទេរាបឃិត្តិ បត្តារេទ តិសិត្តុស្ស ព្យុឌ្ឍស្ស យុឌ្ឍតិ អកាសិត្តិ អទេត្វា៎

ប៉ប៉៎បិណ្ឌបិតត្យុបិគាសិត្តិ តស្មិំឃេច តិសិត្តុស្ស កកចទេតា បិណ្ឌបិតំ បកាទេត អគាសិំ ទេភាទេដសិត្តិ អទេត្វា៎ បទេយត្តុ ស្វុទេភាឌតត្តិ ស្វុត្តុរទេភាឌតសដ្ឋាតំ បទេយត្តុ ឧត្តុយាហារ៍ ព្យុទេឌ្ឍត តចទេយ តត្វាតិ តស្មិំ ចិទេចកដ្ឋានេត ព្យុទេឌ្ឍត សហ តចទេយ អដ្ឋ សយទេណ សយិតបិទេប លឹលាយសចកិក្ខុ ទេភាទេដសិត្តិ អទេត្វា៎

ឃំ ចគត្តិ ស្វុទេយទេធាតិ ឃំ ទេកាតយសខ្យាសត្យុឌ្ឍំ ក្សុរិបត្តុំ បឆចិសយាតំ បត្តុំ ស្វុទេយធំ ស្វុត្តុរំ សត្តុត្យុតាឌិបត្តុចត្តុ៎ ស្វុទេយទេធា ត្តុតិ ស្វុត្តុរបទេត្តុ ត្តុតិ ចគត្តិ បណ្ឌិតា ត្តុទេតា កប្បទេតា សតាសហទេស្ស កទេប្យុ ឧទេសា ទេកាតទេយា សខ្យាសត្យុទេឌ្ឍ កចិស្សតីតិ សត្តុទេឌ្ឍ៎ ទេសសំ ស្វុចិទេត្តុឃ្យុទេយចាតិ៎

ឧបទេសតចក្កុត្តុបុត្តុទេត្វុរអបគាតចណ្ណុតា សយត្តា៎

ប៉៎ រទេដ្ឋុបិលទេត្វុរអបគាតចណ្ណុតា

បទុមុត្តរស្ស ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ រដ្ឋបាលត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បាយស្មា បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ ឧប្បត្តិតោ បុរេតរមេវ ហំសវតីនគរេ គហបតិមហាសាលកុលេ និព្ពត្តិត្វា វយប្បត្តោ បិតុ អច្ចយេន ឃរាវាសេ បតិដ្ឋិតោ រតនកោដ្ឋាគារកម្មិកេន ទស្សិតំ អបរិមាណំ វំសានុគតំ ធនំ ទិស្វា “ឥមំ ឯត្តកំ ធនរាសិំ មយ្ហំ បិតុអយ្យកបយ្យកាទយោ អត្តនា សទ្ធិំ គហេត្វា គន្តុំ នាសក្ខិំសុ, មយា បន គហេត្វា គន្តុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា កបណទ្ធិកាទីនំ មហាទានំ អទាសិ. សោ អភិញ្ញាលាភិំ ឯកំ តាបសំ ឧបសង្កមិត្វា តេន ទេវលោកាធិបច្ចេ និយោជិតោ យាវជីវំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវន្តោ តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ មនុស្សលោកេ ភិន្នំ រដ្ឋំ សន្ធារេតុំ សមត្ថស្ស កុលស្ស ឯកបុត្តកោ ហុត្វា និព្ពត្តិ. តេន សមយេន បទុមុត្តរោ ភគវា លោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ វេនេយ្យសត្តេ និព្ពានមហានគរសង្ខាតំ ខេមន្តភូមិំ សម្បាបេសិ. អថ សោ កុលបុត្តោ អនុក្កមេន វិញ្ញុតំ បត្តោ ឯកទិវសំ ឧបាសកេហិ សទ្ធិំ វិហារំ គន្ត្វា សត្ថារំ ធម្មំ ទេសេន្តំ ទិស្វា បសន្នចិត្តោ បរិសបរិយន្តេ និសីទិ.

តេន ខោ បន សមយេន សត្ថា ឯកំ ភិក្ខុំ សទ្ធាបព្ពជិតានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ. សោ តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ សតសហស្សភិក្ខុបរិវុតស្ស ភគវតោ សត្តាហំ មហាទានំ ទត្វា តំ ឋានំ បត្ថេសិ. សត្ថា អនន្តរាយេន សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា “អយំ អនាគតេ គោតមស្ស នាម សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សាសនេ សទ្ធាបព្ពជិតានំ អគ្គោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ. សោ សត្ថារំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច វន្ទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ. សោ យាវតាយុកំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចវិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥតោ ទ្វេនវុតេ កប្បេ ផុស្សស្ស ភគវតោ កាលេ សត្ថុ វេមាតិកេសុ តីសុ រាជបុត្តេសុ សត្ថារំ ឧបដ្ឋហន្តេសុ តេសំ បុញ្ញកិរិយាសុ សហាយកិច្ចំ អកាសិ. ឯវំ តត្ថ តត្ថ ភវេ តំ តំ កុសលំ ឧបចិនិត្វា សុគតីសុយេវ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុរុរដ្ឋេ ថុល្លកោដ្ឋិកនិគមេ រដ្ឋបាលសេដ្ឋិនោ គេហេ និព្ពត្តិ, តស្ស ភិន្នំ រដ្ឋំ សន្ធារេតុំ សមត្ថេ កុលេ និព្ពត្តត្តា រដ្ឋបាលោតិ វំសាគតមេវ នាមំ អហោសិ. សោ មហតា បរិវារេន វឌ្ឍន្តោ អនុក្កមេន យោព្ពនប្បត្តោ មាតាបិតូហិ បតិរូបេន ទារេន សំយោជេត្វា មហន្តេ ច យសេ បតិដ្ឋាបិតោ ទិព្ពសម្បត្តិសទិសំ សម្បត្តិំ បច្ចនុភោតិ.

អថ ភគវា កុរុរដ្ឋេ ជនបទចារិកំ ចរន្តោ ថុល្លកោដ្ឋិកំ អនុបាបុណិ. តំ សុត្វា រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិតុកាមោ សត្តាហំ ភត្តច្ឆេទំ កត្វា កិច្ឆេន កសិរេន មាតាបិតរោ អនុជានាបេត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិត្វា សត្ថុ អាណត្តិយា អញ្ញតរស្ស សន្តិកេ បព្ពជិត្វា យោនិសោមនសិការេន កម្មំ ករោន្តោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ. អរហត្តំ បន បត្វា សត្ថារំ អនុជានាបេត្វា មាតាបិតរោ បស្សិតុំ ថុល្លកោដ្ឋិកំ គន្ត្វា តត្ថ សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ បិតុ និវេសនេ អាភិទោសិកំ កុម្មាសំ លភិត្វា តំ អមតំ វិយ បរិភុញ្ជន្តោ បិតរា និមន្តិតោ ស្វាតនាយ អធិវាសេត្វា ទុតិយទិវសេ បិតុ និវេសនេ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា អលង្កតបដិយត្តេ ឥត្ថាគារជនេ ឧបគន្ត្វា “កេ នុ តា, អយ្យបុត្ត, អច្ឆរាយោ, យាសំ ត្វំ ហេតុ ព្រហ្មចរិយំ ចរសី”តិអាទិនា (ម. និ. ២.៣០១) វត្វា បលោភនកម្មំ កាតុំ អារទ្ធេ តស្សាធិប្បាយំ វិបរិណាមេត្វា អនិច្ចតាទិបដិសំយុត្តំ ធម្មំ កថេន្តោ –

“បស្ស ចិត្តកតំ ពិម្ពំ, អរុកាយំ សមុស្សិតំ;

អាតុរំ ពហុសង្កប្បំ, យស្ស នត្ថិ ធុវំ ឋិតិ។

“បស្ស ចិត្តកតំ រូបំ, មណិនា កុណ្ឌលេន ច;

អដ្ឋិំ តចេន ឱនទ្ធំ, សហ វត្ថេហិ សោភតិ។

“អលត្តកកតា បាទា, មុខំ ចុណ្ណកមក្ខិតំ;

អលំ ពាលស្ស មោហាយ, នោ ច បារគវេសិនោ។

“អដ្ឋាបទកតា កេសា, នេត្តា អញ្ជនមក្ខិតា;

អលំ ពាលស្ស មោហាយ, នោ ច បារគវេសិនោ។

“អញ្ជនីវ នវា ចិត្តា, បូតិកាយោ អលង្កតោ;

អលំ ពាលស្ស មោហាយ, នោ ច បារគវេសិនោ។

“ឱទហិ មិគវោ បាសំ, នាសទា វាគុរំ មិគោ;

ភុត្វា និវាបំ គច្ឆាម, កន្ទន្តេ មិគពន្ធកេ។

“ឆិន្នោ បាសោ មិគវស្ស, នាសទា វាគុរំ មិគោ;

ភុត្វា និវាបំ គច្ឆាម, សោចន្តេ មិគលុទ្ទកេ”តិ។ (ម· និ· ២·៣០២; ថេរគា· ៧៦៩-៧៧៤);

ឥមា គាថាយោ អភាសិ។ ឥមា គាថា វត្វា វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា រញ្ញោ កោរព្យស្ស មិគាចីរេ ឧយ្យានេ មង្គលសិលាបដ្ដេ និសីទិ។ ថេរស្ស កិរ បិតា សត្តសុ ទ្វារកោដ្ឋកេសុ អគ្គឡំ ទាបេត្វា មល្លេ អាណាបេសិ “និក្ខមិតុំ មា ទេថ, កាសាយានិ អបនេត្វា សេតកានិ

…”តិ។ វត្វា ថេរោ អាកាសេន អគមាសិ។ អថ រាជា កោរព្យោ ថេរស្ស តត្ថ និសិន្នភាវំ សុត្វា តំ ឧបសង្កមិត្វា សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា “ឥធ, ភោ រដ្ឋបាល, បព្វជន្តោ ព្យាធិបារិជុញ្ញា វា ជរាភោគញាតិបារិជុញ្ញា វា បត្វា បព្វជតិ, ត្វំ បន កិញ្ចិបិ បារិជុញ្ញំ អនុបគតោ ឯវ កស្មា បព្វជសី”តិ បុច្ឆិ។ អថស្ស ថេរោ “ឧបនីយតិ លោកោ អទ្ធុវោ, អតាណោ លោកោ អនភិស្សរោ, អស្សកោ លោកោ សព្វំ បហាយ គមនីយំ, ឩនោ លោកោ អតិត្តោ តណ្ហាទាសោ”តិ (ម॰ និ॰ ២.៣០៥) ឥមេសំ ចតុន្នំ ធម្មុទ្ទេសានំ អត្តនា វិទិតការណំ កថេត្វា តស្សា ទេសនាយ អនុគីតិំ កថេន្តោ –

“បស្សាមិ លោកេ សធនេ មនុស្សេ, លទ្ធាន វិត្តំ ន ទទន្តិ មោហា;

លុទ្ធា ធនំ សន្និចយំ ករោន្តិ, ភិយ្យោវ កាមេ អភិបត្ថយន្តិ។

“រាជា បសយ្ហប្បថវិំ វិជេត្វា, សសាគរន្តំ មហិមាវសន្តោ;

ឱរំ សមុទ្ទស្ស អតិត្តរូបោ, បារំ សមុទ្ទស្សបិ បត្ថយេថ។

“រាជា ច អញ្ញេ ច ពហូ មនុស្សា, អវីតតណ្ហា មរណំ ឧបេន្តិ;

ឩនាវ ហុត្វាន ជហន្តិ ទេហំ, កាមេហិ លោកម្ហិ ន ហត្ថិ តិត្តិ។

“កន្ទន្តិ នំ ញាតី បកិរិយ កេសេ, ‘អហោ វតា នោ អមរា’តិ ចាហុ;

វត្ថេន នំ បារុតំ នីហរិត្វា, ចិតំ សមោធាយ តតោ ឌហន្តិ។

“សោ ឌយ្ហតិ សូលេហិ តុជ្ជមានោ, ឯកេន វត្ថេន បហាយ ភោគេ;

ន មីយមានស្ស ភវន្តិ តាណា, ញាតី ច មិត្តា អថ វា សហាយា។

“ទាយាទកា តស្ស ធនំ ហរន្តិ, សត្តោ បន គច្ឆតិ យេន កម្មំ;

ន មីយមានំ ធនមន្វេតិ កិញ្ចិ, បុត្តា ច ទារា ច ធនញ្ច រដ្ឋំ។

“ន ទីឃមាយុំ លភតេ ធនេន, ន ចាបិ វិត្តេន ជរំ វិហន្តិ;

អប្បំ ហិទំ ជីវិតមាហុ ធីរា, អសស្សតំ វិប្បរិណាមធម្មំ។

“អឌ្ឍា ទលិទ្ទា ច ផុសន្តិ ផស្សំ, ពាលោ ច ធីរោ ច តថេវ ផុដ្ឋោ;

ពាលោ ហិ ពាល្យា វធិតោវ សេតិ, ធីរោ ច នោ វេធតិ ផស្សផុដ្ឋោ។

“តស្មា ហិ បញ្ញាវ ធនេន សេយ្យា, យាយ វោសានមិធាធិគច្ឆតិ;

អព្យោសិតត្តា ហិ ភវាភវេសុ, បាបានិ កម្មានិ ករោន្តិ មោហា។

“ឧបេតិ គព្ភញ្ច បរញ្ច លោកំ, សំសារមាបជ្ជ បរម្បរាយ;

តស្សប្បបញ្ញោ អភិសទ្ទហន្តោ, ឧបេតិ គព្ភញ្ច បរញ្ច លោកំ។

“ចោរោ យថា សន្ធិមុខេ គហីតោ, សកម្មុនា ហញ្ញតិ បាបធម្មោ;

ឯវំ បជា បេច្ច បរម្ហិ លោកេ, សកម្មុនា ហញ្ញតិ បាបធម្មោ។

“កាមា ហិ ចិត្រា មធុរា មនោរមា, វិរូបរូបេន មថេន្តិ ចិត្តំ;

អាទីនវំ កាមគុណេសុ ទិស្វា, តស្មា អហំ បព្ពជិតោម្ហិ រាជ។

“ទុមប្ផលានីវ បតន្តិ មាណវា, ទហរា ច វុឌ្ឍា ច សរីរភេទា;

ឯតម្បិ ទិស្វាន បព្ពជិតោម្ហិ រាជ, អបណ្ណកំ សាមញ្ញមេវ សេយ្យោ។

“ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ, ᩏᨷᩮᨲᩮᩣ ᨩᩥᨶᩈᩣᩈᨶᩮ;

ᩋᩅᨬ᩠ᨫᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣ, ᩋᨶᨱᩮᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾᩥ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ.

“ᨠᩣᨾᩮ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, ᨩᩣᨲᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ;

ᨣᨻ᩠ᨽᩣᩅᩮᩣᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᨶᩥᩁᨿᩮᩈᩩ ᨾᩉᨻ᩠ᨽᨿᩴ.

“ᩑᨲᨾᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᩴᩅᩮᨣᩴ ᩋᩃᨽᩥᩴ ᨲᨴᩣ;

ᩈᩮᩣᩉᩴ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨲᨴᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩴ.

“ᨷᩁᩥᨧᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ, ᨠᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩈᩣᩈᨶᩴ;

ᩒᩉᩥᨲᩮᩣ ᨣᩁᩩᨠᩮᩣ ᨽᩣᩁᩮᩣ, ᨽᩅᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᩪᩉᨲᩣ.

“ᨿᩔᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣᨶᨣᩤᩁᩥᨿᩴ;

ᩈᩮᩣ ᨾᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ”ᨲᩥ. (ᨳᩮᩁᨣᩤ. ᪄᪄᪉-᪄᪅᪁) –

ᩍᨾᩣ ᨣᩤᨳᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ. ᩑᩅᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩮᩣᩁᨻ᩠ᨿᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᨾᩮᩅ ᨣᨲᩮᩣ. ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨧ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᩋᩁᩥᨿᨣᨱᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨷᩮᩈᩥ.

᪅᪄-᪆. ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᩅᩁᨶᩣᨣᩮᩣ ᨾᨿᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᨠᩣᨿᩮ ᨷᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩁᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩎᩈᩣᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᨳᩦᩈᩣᩈᨴᩥᩈᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᩁᩪᩊ᩠ᩉᩅᩣ ᨽᩣᩁᩅᩉᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣᩁᩉᩮᩣ ᩅᩣ. ᩈᩮᨲᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩮᩣᨷᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᩏᩔᩣᨷᩥᨲᩈᩮᨲᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨷᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨽᨾᩣᨶᩮᩣ. ᨷᩩᨶᨷᩥ ᨠᩥᩴ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᩁᨶᩣᨣᩮᩣ? ᩈᨠᨷ᩠ᨷᨶᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩈᩉᩥᨲᩮᩣ. ᩈᨦ᩠ᨥᩣᩁᩣᨾᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᩅᩈᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᩣᩁᩣᨾᩴ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᩋᨠᩣᩁᨿᩥᩴ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥᩴ.

៩៩. ចតុបញ្ញាសសហស្សានីតិ តស្មិំ ការាបិតេ វិហារព្ភន្តរេ ចតុបញ្ញាសសហស្សានិ បាសាទានិ ច អហំ អការេសិំ ការេសិន្តិ អត្ថោ។ មហោឡារកានំ ការិត្វានាតិ សព្ពបរិក្ខារសហិតំ មហោឡារសទិសំ មហាទានំ សជ្ជេត្វា មហេសិនោ មុនិនោ និយ្យាទេសិន្តិ អត្ថោ។

១០០. អនុមោទិ មហាវីរោតិ ចតុរាសព្ភេយ្យមតសហស្សេសុ ភវេសុ អន្តោវិហារវិហារព្ភាសន្តរេសុ ចីវរេហិ មហាវីរោ សម្ពុទ្ធោ សម្មុខេន ភូតោ ឋានេតោ លទ្ធសព្ពញ្ញុតញ្ញាណោ អគ្គោ សេដ្ឋោ បុគ្គលោ អនុមោទិ វិហារានុមោទនំ អកាសិ។ សព្ពេ ជនេ ហាសយន្តោតិ សកលវិតត្ថាបរិយាយេន ទេវមនុស្សេ ហាសយន្តោ សន្តុដ្ឋេ កុរុមានោ អមតនិព្ពានបដិសំយុត្តំ ចតុសច្ចសម្ពន្ធំ ធម្មំ បកាសេសិ វិវរិ វិភជិ ឧត្តានីអកាសីតិ អត្ថោ។

១០១. តំ មេ វិយាការសីតិ តំ មយ្ហំ កតបុញ្ញំ ពលំ វិសេសេន បាកដំ អកាសិ។ ផលទុក្ខូបកាយកោតិ ដំល ជាតំ ផលំ បទុមំ, បទុមុត្តរកាយកោតិ អត្ថោ។ "ផលត្ថូបកាយកោ"តិបិ បាឋោ។ តត្ថ អត្ថោ បកាយ ផលត្ថីតិ ផលតា, ចក្ខុមស្សវិយវេទេភព្ភាយោ ភាវោតា, តេសំ ផលតានំ ឧត្តមោតិ ផលត្ថមោ។ សព្ពសត្តានំ កាយកោ ឧត្តមោតិ កាយកោ, សម្ពុទ្ធចន្ទោ សទ្ធោ តិព្ពានំ នេតិ បាបេតីតិ ចា កាយកោ, ផលត្ថមោ ច សោ កាយកោ ចាតិ ផលត្ថូបកាយកោ។ កិល្លេសឆ្លេតិ សីលិត្វាតិ កិល្លេសឆ្លេស្ស មទ្ទិតិសិន្ធោ ព្ពយា កាចា អការេច បាកដំ កត្វា កថេសីតិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

រដ្ឋបាលត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៥. សោបាកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បព្ភារំ សោធយន្តស្សាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សោបាកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ អញ្ញតរស្ស កុដុម្ពិកស្ស បុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តិ។ ឯកទិវសំ សត្ថារំ ទិស្វា ពីជបូរផលានិ សត្ថុ ឧបនេសិ, បរិភុញ្ជិ ភគវា តស្សានុកម្បំ ឧបាទាយ។ សោ កិត្តិ សត្វទិ សឆ្លេច អភិប្បសន្តោ សលិលកត្តំ បដ្ឋបេត្វា សញ្ជូរសេចលេន ជិណ្ណំ កិល្លត់ យាចតាមុកំ ពីរកត្តំ អកាសិ។ សោ តេហិ បុញ្ញេហិ អបរាបរំ ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិយោ អនុភវន្តោ ឧភោ មនុស្សយោនិយំ និព្ពត្តោ ឧភស្ស បរេច្ឆកុដុម្ពស្ស ពីរកត្តំ អកាសិ។

៤៦. តត្ថ តត្ថ បុញ្ញានិ កត្វា សុគតីសុ វេច បរិព្ភមន្តោ ព្ពមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ បុរិមកម្មនិស្សន្ទេន សាវត្ថិយំ អញ្ញតរាយ ទុគ្គតិត្ថិយា កុច្ឆិម្ហិ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ សា តំ ទសមាសេ កុច្ឆិនា បរិហរិត្វា បរិបក្កេ គព្ភេ វិជាយនកាលេ វិជាយិតុំ អសក្កោន្តី មុច្ឆំ អាបជ្ជិត្វា ពាហុវេលំ មតា វិយ និបជ្ជិ។ ញាតកា "មតា"តិ សញ្ញាយ សុសានំ នេត្វា ចិតកំ អារោបេត្វា ទេវតានុភាវេន វាតវុដ្ឋិយា វុដ្ឋិតាយ អគ្គិំ អទត្វា បក្កមិំសុ។ ទារកោ បច្ឆិមភវិកត្តា ទេវតានុភាវេនេវ អរោគោ ហុត្វា មាតុកុច្ឆិតោ និក្ខមិ។ មាតា បន កាលមកាសិ។ ទេវតា មនុស្សរូបេនុបគម្ម តំ គហេត្វា សុសានគោបកស្ស គេហេ ឋបេត្វា កតិបាហំ កាលំ បតិរូបេន អាហារេន បោសេសិ។ តតោ បរំ

សុសានគោបកោ អត្តនោ បុត្តំ កត្វា វឌ្ឍេសិ។ សោ យថា វឌ្ឍេន្តោ តស្ស បុត្តេន សុប្បិយេន នាម ទារកេន សទ្ធិំ កីឡន្តោ វិចរិ។ តស្ស សុសានេ ជាតសំវឌ្ឍភាវតោ សោបាកោតិ សមញ្ញា អហោសិ។

អថេកទិវសំ សត្តវស្សិកំ តំ ភគវា បច្ចូសវេលាយំ ញាណជាលំ បត្ថរិត្វា វេនេយ្យពន្ធវេ ឱលោកេន្តោ ញាណជាលស្ស អន្តោគតំ ទិស្វា សុសានដ្ឋានំ អគមាសិ។ ទារកោ បុព្ពហេតុនា ចោទិយមានោ បសន្នមានសោ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា អដ្ឋាសិ។ សត្ថា តស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ សោ ធម្មំ សុត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិត្វា បិតរា "អនុញ្ញាតោសី"តិ វុត្តោ បិតរំ សត្ថុ សន្តិកំ អានេសិ។ តស្ស បិតា សត្ថារំ វន្ទិត្វា "ឥមំ ទារកំ បព្ពាជេថ, ភន្តេ"តិ អនុជានិ, តំ បព្ពាជេត្វា ភគវា មេត្តាភាវនាយ និយោជេសិ។ សោ មេត្តាកម្មដ្ឋានំ គហេត្វា សុសានេ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ មេត្តាឈានំ បាទកំ កត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ សច្ឆាកាសិ។ អរហា ហុត្វាបិ អញ្ញេសំ សោសានិកភិក្ខូនំ មេត្តាភាវនាវិធិំ ទស្សេន្តោ "យថាបិ ឯកបុត្តស្មិ"ន្តិ (ថេរគា· ៣៣) គាថំ អភាសិ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យថា ឯកបុត្តកេ បិយេ មនាបេ មាតា បិតា ច កុសលី ឯកន្តហិតេសី ភវេយ្យ, ឯវំ បុរត្ថិមាទិភេទាសុ សព្ពាសុ ទិសាសុ កាមភវាទិភេទេសុ វា សព្ពេសុ ភវេសុ ទហរាទិភេទាសុ សព្ពាសុ អវត្ថាសុបិ ឋិតេសុ សព្ពេសុ សត្តេសុ ឯកន្តហិតេសិតាយ កុសលី ភវេយ្យ "មិត្តោ, ឧទាសីនោ, បច្ចត្ថិកោ"តិ សីមំ អកត្វា សីមាយ សម្ភេទវសេន សព្ពត្ថ ឯករសំ មេត្តំ ភាវេយ្យាតិ ឥមំ បន គាថំ វត្វា "សចេ តុម្ហេ អាយស្មន្តោ ឯវំ មេត្តំ ភាវេយ្យាថ, យេ តេ ភគវតា 'សុខំ សុបតី'តិអាទិកា (អ· និ· ១១·១៥; បរិ· ៣៣១; មិ· ប· ៤·៤·៦) ឯកាទស មេត្តានិសំសា ច វុត្តា, ឯកន្តេន តេសំ ភាគិនោ ភវថា"តិ ឱវាទំ អទាសិ។

១១២· ឯវំ សោ បត្តផលិកោ អត្តនោ កតបុញ្ញំ បច្ចវេក្ខិត្វា សញ្ជាតសោមនស្សោ បុព្ពចរិតាបទានំ ទស្សេន្តោ "បព្ភារំ សោធយន្តស្សា"តិអាទិមាហ។ តត្ថ បព្ភារន្តិ សិលាបព្ពតស្ស វិវេកដ្ឋានំ, តំ បព្ពជិតានុរូបត្តា ពុដ្ឋកបិការំ កត្វា ទ្វារកវាដំ យោជេត្វា ភិក្ខូនំ វសនត្ថាយ អទាសិ, បការេន ភរោ បតិដ្ឋាតីតិ បព្ភារោ, តំ សោធយន្តស្ស មម សន្តិកំ សិទ្ធត្ថោ នាម ភគវា អាគច្ឆិ ឧបាគមិ។

១១៣· ពុទ្ធំ ឧបាគតំ ទិស្វាតិ ឯវំ មម សន្តិកំ អាគតំ ទិស្វា តាទិនោ ឥដ្ឋានិដ្ឋេសុ អកម្បិយសភាវត្តា តាទិគុណយុត្តស្ស លោកជេដ្ឋស្ស ពុទ្ធស្ស សន្ថរំ តិណបណ្ណាទិសន្ថរំ សន្ថរិត្វា បញ្ញាបេត្វា ឋបេត្វា បុប្ផាសនំ បុប្ផមយំ អាសនំ អហំ អទាសិំ។

១១៤· បុប្ផាសនេ និសីទិត្វាតិ តស្មិំ បញ្ញត្តេ បុប្ផាសនេ និសីទិត្វា លោកនាយកោ សិទ្ធត្ថោ ភគវា មមញ្ច គតិមញ្ញាយាតិ មយ្ហំ អាយតិំ ឧប្បត្តិដ្ឋានំ អញ្ញាយ ជានិត្វា អនិច្ចតំ អនិច្ចភាវំ ឧទាហរិ កថេសិ។

១១៥· អនិច្ចា វត សង្ខារាតិ វត ឯកន្តេន សង្ខារា បច្ចយេហិ សមេច្ច សមាគន្ត្វា ករីយមានា សព្ពេ សប្បច្ចយធម្មា ហុត្វា អភាវដ្ឋេន អនិច្ចា។ ឧប្បាទវយធម្មិនោតិ ឧប្បជ្ជិត្វា វិនស្សនសភាវា ឧប្បជ្ជិត្វា បិលុជ្ជិត្វា ឯតេ សង្ខារា និរុជ្ឈន្តិ វិនស្សន្តីតិ អត្ថោ។ តេសំ វូបសមោ សុខោតិ តេសំ សង្ខារានំ វិសេសេន ឧបសមោ សុខោ, តេសំ វូបសមការំ និព្ពានមេវ ឯកន្តសុខន្តិ អត្ថោ។

១១៩. ឥទំ វត្វាន សព្ពញ្ញូតិ សព្ពធម្មជាននកោ ភគវា លោកានំ ជេដ្ឋោ វុឌ្ឍោ នរានំ អាសភោ បធានោ វីរោ ឥទំ អនិច្ចបដិសំយុត្តំ ធម្មទេសនំ វត្វាន គន្ត្វា អម្ពរេ អាកាសេន ហំសរាជា ឥវ តំ អាកាសំ អព្ភុគ្គមីតិ សម្ពន្ធោ។

១២០. សកំ ទិដ្ឋិំ អត្តនោ លទ្ធិំ ខន្តិំ រុចិំ អជ្ឈាសយំ ជហិត្វាន បហាយ។ ភាវយានិច្ចសញ្ញហន្តិ អនិច្ចេ អនិច្ចន្តិ បវត្តសញ្ញំ អហំ ភាវយិំ វឌ្ឍិំ មនសិ អកាសិំ។ តត្ថ កាលំ កតោ អហន្តិ តត្ថ តិស្សំ ជាតិយំ តតោ ជាតិតោ អហំ កាលំ កតោ មតោ។

១២១. ទ្វេ សម្បត្តី អនុភោត្វាតិ មនុស្សសម្បត្តិទិព្វសម្បត្តិសង្ខាតា ទ្វេ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា។ សុក្កមូលេន ចោទិតោតិ បុរាណកុសលមូលេន, មូលភូតេន កុសលេន វា ចោទិតោ សញ្ចោទិតោ។ បច្ឆិមេ ភវេ សម្បត្តេតិ បរិយោសានេ ភវេ សម្បត្តេ បិបុលិតេ។ សោបាកយោនុបាគមិន្តិ សកំ បដិក្កុដ្ឋំ សោបាកំ យោនិំ ឧបាគមិំ។ យស្ស កុលស្ស អត្តនោ បដិក្កុដ្ឋំ អញ្ញេហិ អនុញ្ញាតិយំ, តស្មិំ ចណ្ឌាលកុលេ និព្ពត្តោស្មីតិ អត្ថោ។ អថ វា សា វុច្ចតិ សុនខោ, សុនខោធ្ជិកត្តុញ្ញាតកចណ្ឌាលកុលេ ជាតោតិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

សោបាកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០. សុមង្គលត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អាហុតិំ យិដ្ឋុកាមោហន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ សុមង្គលត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បាយស្មា បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បិយទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ រុក្ខទេវតា ហុត្វា និព្ពត្តិ។ សោ ឯកទិវសំ សត្ថារំ ន្ហាតំ ឯកចីវរំ ឋិតំ ទិស្វា សោមនស្សប្បត្តោ អប្ផោដេសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយា អវិទូរេ អញ្ញតរស្មិំ គាមកេ តាទិសេន កម្មនិស្សន្ទេន ទលិទ្ទកុលេ និព្ពត្តិ, តស្ស សុមង្គលោតិ នាមំ អហោសិ។ សោ វយប្បត្តោ ខុជ្ជកាសិតនង្គលកុទ្ទាលបរិក្ខារោ ហុត្វា កសិយា ជីវិកំ កប្បេសិ។ សោ ឯកទិវសំ រញ្ញា បសេនទិនា កោសលេន ភគវតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច មហាទានេ បវត្តិយមានេ ទានូបករណានិ គហេត្វា អាគច្ឆន្តេហិ មនុស្សេហិ សទ្ធិំ ទធិឃដំ គហេត្វា អាគតោ ភិក្ខូនំ សក្ការសម្មានំ ទិស្វា "ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា សុខុមវត្ថនិវត្ថា សុភោជនានិ ភុញ្ជិត្វា និវាតេសុ សេនាសនេសុ វិហរន្តិ, យំនូនាហម្បិ បព្ពជេយ្យ"ន្តិ ចិន្តេត្វា អញ្ញតរំ មហាថេរំ ឧបសង្កមិត្វា អត្តនោ បព្ពជ្ជាធិប្បាយំ និវេទេសិ។ សោ តំ ករុណាយន្តោ បព្ពាជេត្វា កម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខិ។ សោ អរញ្ញេ វិហរន្តោ ឯកកវិហារេន និព្ពិន្នោ ឧក្កណ្ឋិតោ ហុត្វា វិព្ភមិតុកាមោ ញាតិគាមំ គច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ កច្ឆំ ពន្ធិត្វា ខេត្តំ កសន្តេ កិលិដ្ឋវត្ថនិវត្ថេ សមន្តតោ រជោកិណ្ណសរីរេ វាតាតបេន សុស្សន្តេ ខេត្តំ កស្សកេ មនុស្សេ ទិស្វា "មហន្តំ វតិមេ សត្តា ជីវិកនិមិត្តំ ទុក្ខំ បច្ចនុភវន្តី"តិ សំវេគំ បដិលភិ។ ញាណស្ស បរិបាកគតត្តា ចស្ស យថាគហិតំ កម្មដ្ឋានំ ឧបដ្ឋាសិ។ សោ អញ្ញតរំ រុក្ខមូលំ ឧបគន្ត្វា វិវេកំ លភិត្វា យោនិសោ មនសិករោន្តោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា មគ្គបដិបាដិយា អរហត្តំ បាបុណិ។

១១៣។ ឯវំ សោ បត្តអរហត្តផលោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អាហុតិំ យិដ្ឋុកាមោហន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ អាហុតិន្តិ អន្នបានាទិអនេកវិធំ បូជាសក្ការូបករណំ។ យិដ្ឋុកាមោតិ យជិតុកាមោ, ទាតំ ទាតុកាមោ អហំ។ បដិយាទេត្វាន ភោជនន្តិ អាហារំ បដិយាទេត្វា សម្បាទេត្វា។ ព្រាហ្មណេ បដិមានេន្តោតិ បដិគ្គាហកេ សុទ្ធបញ្ញិកេ បរិយេសន្តោ។ វិសាលេ មាឡកេ ឋិតោតិ បរិសុទ្ធបណ្ឌរបុលិនតលាភិរាមេ វិបុលេ មាឡកេ ឋិតោ។

១១៤-៥។ អទ្ទសាសិំ សម្ពុទ្ធន្តិអាទីសុ មហាយសំ មហាបរិវារំ សព្ពលោកំ សកលសត្តលោកំ វិនេតានំ វិនេន្តំ នេតារំ និព្ពានសម្បាបកំ សយម្ភុំ សយមេវ ភូតំ អនាចរិយកំ អគ្គបុគ្គលំ សេដ្ឋបុគ្គលំ ភគវន្តំ ភាគ្យវន្តាទិគុណយុត្តំ ជុតិមន្តំ សីលបីតាទិបភាសម្បន្នំ សាវកេហិ បុរក្ខតំ បរិវារិតំ អាទិច្ចមិវ សូរិយមិវ រោចន្តំ សោភមានំ រថិយំ វីថិយំ បដិបន្នកំ គច្ឆន្តំ បិយទស្សិំ ភាយ សម្ពុទ្ធំ អទ្ទសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វានាតិ ទសង្គុលិបុដំ សិរសិ កត្វា សកំ ចិត្តំ អត្តនោ ចិត្តំ បសាទយិំ វុត្តប្បការស្ស ភគវតោ គុណេ បសាទេសិំ បសន្នមកាសិន្តិ អត្ថោ។ មហាវីរោតិ មហិតោ បូជារហោ មុនិ ភគវា មម និវេសនំ អាគច្ឆតុ។

១១៦។ មម សង្កប្បមញ្ញាយាតិ មយ្ហំ ចិត្តសង្កប្បំ ញត្វា លោកេ សត្តលោកេ អនុត្តរោ ឧត្តមោ វិសិដ្ឋោ សត្ថា ខីណាសវសហស្សេហិ អរហន្តសហស្សេហិ បរិវុតោ មម ទ្វារំ មយ្ហំគេហទ្វារំ ឧបាគមិ សម្បាបុណិ។

១១៧។ តស្ស សម្ពុទ្ធស្ស សត្ថុនោ ឯវំ នមក្ការមកាសិំ។ បុរិសាជញ្ញ បុរិសានំ អាជញ្ញ, សេដ្ឋ, មម នមក្ការោ តេ តុយ្ហមត្ថុ ភវតុ។ បុរិសុត្តម បុរិសានំ ឧត្តម អធិកគុណវិសិដ្ឋ តេ តុយ្ហំ នមក្ការោ អត្ថុ។ បាសាទំ បាសាទតលំ អភិរុហិត្វា សីហាសនេ ឧត្តមាសនេ និសីទតន្តិ អាយាចិន្តិ អត្ថោ។

១១៨។ ទន្តោ ទន្តបរិវារោតិ សយំ ទ្វារត្តយេន ទន្តោ តថា ទន្តេហិ ភិក្ខុភិក្ខុនីឧបាសកឧបាសិកាសង្ខាតេហិ ចតូហិ បរិសាហិ បរិវារិតោ។ តិណ្ណោ តារយតំ វរោតិ សយំ តិណ្ណោ សំសារតោ ឧត្តិណ្ណោ តារយតំ តារយន្តានំ វិសិដ្ឋបុគ្គលានំ វរោ ឧត្តមោ ភគវា មហាជនេហិ បាសាទំ អភិរុហិត្វា បវរាសនេ ឧត្តមាសនេ និសីទិ និសជ្ជំ កប្បេសិ។

១១៩។ យំ មេ អត្ថិ សកេ គេហេតិ អត្តនោ គេហេ យំ អាមិសំ បច្ចុប្បន្នំ សម្បាទិតំ រាសិកតំ អត្ថិ។ តាហំ ពុទ្ធស្ស បាទាសិន្តិ ពុទ្ធស្ស ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស តំ អាមិសំ បាទាសិំ ប-ការេន អាគមេន ចា អទាសិន្តិ អត្ថោ។ បសន្នោ សេហិ បាណិភីតិ អត្តនោ សកេហិ ហត្ថេហិ បរិវិសិត្វា គហេត្វា បាទាសិន្តិ អត្ថោ។

១២០។ បសន្នចិត្តោ បសាទិតមានសង្កប្បោ សុមនោ សុន្ទរមនោ។ វេទជាតោ ជាតវេទោ ឧប្បន្នសោមនស្សោ កតញ្ជលី សិរសិ ឋបិតអញ្ជលិបុដោ ពុទ្ធសេដ្ឋំ នមស្សាមិ សេដ្ឋស្ស ពុទ្ធស្ស បណាមំ ករោមីតិ អត្ថោ។ អហោ ពុទ្ធស្សុឡារតាតិ បដិវិទ្ធចតុសច្ចស្ស

សត្ថុនោ ខ្ញុអារតា យហត្ថការោ អនោ អង្គុរិយត្តិ អត្ថោ។

១១១។ អដ្ឋត្ថុបឃិរុបិសនត្តិ បឃិរុបិសន្តាតិ កុញ្ជា កុញ្ជាត្តាតិ អដ្ឋត្ថិ អរិយបុគ្គលិតិ អត្តនេ លិណាសោ អនហេត្តាច ឥហុតិ អត្ថោ។
ពុទ្ធយោចេសា អាត្មការោតិ ឧទ្ទេសា អាកាសចនទ៌ណាយុជ្ជតតិយុជ្ជតាទិអាត្មការោ ពុទ្ធយោ ពុទ្ធយោឧច អាត្មការោ, តាទ្ឋានំ។ សរណំ តំ
ឧ្ទបយហត្តិ តំ ឧ្តត្តុដូតំ ពុចំ សរណំ តាណំ លេណំ បរាយនត្តិ ឧ្ទបយិ គច្ឆាមិ ឌាតាយិ ចាតិ អត្ថោ។

១១៣។ លោកេឌេដ្ឋោ តរាសនោ បិយងស្សឹ ករោ កិច្ចសច្ចឃ្ឋប្បតិឋិតិត្វា ឮយា ញាគរណាកា អការសឆ គរឆសិតិ អត្ថោ។ សេសំ
សុចិឡោឃ្សមេចាតិ។

សុមង្គលតេ្ថរអបធានចណ្ណតា សមត្តា។

ទុតិយស្ស សីហាសនចក្កស្ស ចណ្ណតា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦. ស្ក្ហុតិចគ្គោ

១. ស្ក្ហុតិតេ្ថរអបដាតចណ្ហតា

ហិយចត្តស្សាចិក្ខទេតិអាឌិក៌ អាឃដូទោ ស្ក្ហុតិតេ្ថរស្ស អបដាត៌ អឃយ្យិ បុរិយត្យទេ្ឋស្ស កតាឌិកាទោ ពត្ថ ពត្ថ កទេច ចិចដ្ហូបតិស្សឃាតិ បុព្ហាតិ ហ្គបចិតទេត្តា ខ្ពទោ កប្យសពសហស្សយត្ថេក អត្យបេ្យទេ្ហខេច បក្យុត្តទេ កកចតិ លេរិកតាខេ ឆ ហំសចតីតកទេ អព្ហាពទេស្ស (ទ្រាហូលយហាសាលស្ស ឲកបុត្តកោ ហូត្វា តិខ្ពត្តិ, ពស្ស តគ្គុយាលាខេចាតិ តាយំ អក៌ស្យុ ខេសា ចឃប្យទេត្តា ពខេឃា ខេចខេគ ហ្គក្កលិឞ្ហា ពត្ថ សារ៑ អបស្សទេត្តា អត្តខេតា បរិចារក្ខទេពហិ ចត្យចត្តាលិសាឃ យាលាចសហស្សហិ សឌ្ឍិ បត្តាពបិខេគ ខ្ពសិបត្តាឌ្ឍ បត្តាឌិត្វា អដ្ហ សយាបត្តិខេឃា បទ្ហាកិទ្ហាខេឃា ច តិខ្ពត្តិសិ៍ អខេត្តចាសិកាតយ្យិ កយ្ហដ្ហាត៌ អាចិក្លិ៍ ខេពបិ តចិខេស្សេច ឈសាតលិកិខេតា អខេហស៊ុ៍

ខេពត ច សយខេឃត បក្យុត្តទេ កកចា លេរិខេក ហ្គប្យឌ្ឍិត្វា ហំសចតីតកទ៑ ហ្គបតិស្សាឃ ចិហទេត្តា ឲកឌិចសំ បក្ខសយខេឃ លេរិក៌ ខេចាលេរិកទេត្តា តគ្គុតាបសស្ស អខេត្តចាសិកឌខិលិត៌ អទហត្វបតិស្សយំ, តគ្គុតាបសស្ស ច ខ្ពឹហខេក្កហិ សយត្តាកពស្ស សាចកដ្ហាតគ្គទេស្ស បត្ថត៌ ឌិស្វា បិខេពាច សទីរបឌិខក្កត៌ កត្វា បុត្តាលាយ្យខេឃ បត្តឌីចទយាដាឃ អទ្ហិា កទ្ហិ អតាយខេត្តត្វា សីខេហា ចិឃ ឲកចខេទា តគ្គុតាបសស្ស អខេត្តចាសិខេកស្ស ឆលិឆលត្វាឃ កខេពស្ស “ត្យដ្ឋកាចំ ខេយ ឌាតាត្វា”ទិ បស្សត្តខេស្សច តគ្គុតាបសស្ស អាកាសខេពា ខ្ពពទិត្វា បឆចិឃំ បតិដ្ហាសិ៍ តគ្គុតាបខេសា ត្យដ្ឋាត្យកាចខេខ្ចាច លក្ខលាបិរិបុរិខ្ញ ឌិស្វា លក្ខលាយខេត្ត សយុសិត្វា “ខ្ពខេយហិ លក្ខខេលាហិ សយត្តាកខេពា តាយ អកាទ៑ អព្ហាចសទេត្តា ទាឌា ខេហាតិ ចក្កចត្តិ, បត្តាឌខេត្តា លេរិខេក ចិចដខេដ្ឋខេគា សត្តាខ្ញា ត្យខេដ្ឋ ខេហាតិ, អឃំ បុរិសាឌាតីខេឃា តិស្សំសឃំ ត្យខេដ្ឋ”ទិ ខាត្វា បត្តក្កយត៌ កត្វា បត្ថាបតិដ្ហិខេពត ចត្តិត្វា អាសត៌ បព្ហាខេបត្វា អដាសិ៍ តិសីឌិ កកចា បព្ហាខេត្ត អាសខេតា៍ តគ្គុតាបខេសាបិ អត្តខេតា អត្យដ្ឋចិក៌ អាសត៌ កខេហត្វា ឲកយត្តិ តិសីឌិ៍ ពស្ស៊ិ សយខេឃ ចត្យចត្តាលិសសហស្សឌខិលិ បលីពបលីតាតិ ខ្ពឌចត្តាតិ ឆលិឆលិតិ កខេហត្វា អាចរិឃស្ស សត្តិក៌ សយ្យត្តា ត្យដ្ឋាតខេខ្ចាច អាចរិឃស្ស ច តិសិត្តាកាទ៑ ខ្ពខេលរិកត្វា អាហំស្យ –

“អាចរិឃ, យឃំ ‘ខ្ពយឞ្ហិ លេរិខេក ត្យខេយត្តិ យហត្តពខេទា តត្ថី’ទិ ចិចទាយ, អឃំ បត បុរិខេសា ត្យខេយត្តិ យហត្តពខេទា យខេព្ហា”ទិ៍ តគ្គុតាបខេសា –

“ពាពា , កិ ចខេគឆ, ត្យខេយ្យសាសខេបត សឌ្ឍិ អដ្ហសដ្ហិខេឃាឌតសពសហស្សខេខ្ពាឆ សិខេតទ្ធ ហ្គបខេយត្តិ ខ្ពដ្ឋឆ, សត្តាខ្ញាត្យខេដ្ឋត សឌ្ឍិ យា យំ ហ្គបយិត្វា”ទិ អាហ៍ អឆ ខេព ពាបសា – “សខេច អឃំ ខ្ពខេទកោ អកចិស្ស, ត អយ្យាក៌ អាចរិខេឃា ឲចិ ហ្គបយំ អាហខេទយ្យ៍ ឃាច យហាចពាឃំ បុរិសាឌាតីខេឃា”ទិ បិខេគស្យ តិបតិត្វា សិខេសា ចត្តិស្យ៍ អឆ ខេព អាចរិខេឃា អាហ – “ពាពា, អយ្យាក៌ ត្យដ្ឋាត៌ អត្យដ្ឋចិខេកា ខេគយ្យឆខេយ្យ តត្ថិ, កកចា ច កិក្លាចារខេចលិឃំ ខ្ពឆាកខេពា, ពស្មា យឃំ ឃឆាពល៌ ខេគយ្យឆយ្យ៌ គស្សាយ, ត្យខេយត្តិ ឃំ ឃំ បលីត៌ ឆលិឆល៌ អាកត៌, ត៌ ត៌ អាហទឆា”ទិ អាហទាខេបត្វា សហខេត្ថខេតច ខេឆាចិត្វា សឃំ ពឆាកពស្ស បខេត្ត បតិដ្ហាខេបសិ៍ សត្វាទា ឆលិឆខេល បឌិក្កហិពយខេត្ត ខេគចពា ឌិខេព្ហាឌ៑ បក្លិបិំស្យ៍ ពាបខេសា ហ្គគកយ្យិ សឃខេយច បរិស្សាខេចត្វា អដាសិ៍ ពខេពា ខេកាឌតកិច្ចំ តិដ្ហាខេបត្វា តិសិខេត្ត សត្ថិ សខេត្ត អខេត្តចាសិខេក បខេក្កាសិត្វា សត្ថ សត្តិខេក សារលីឃំ កថំ កខេឆខេត្តា តិសីឌិ៍ សត្វា “កិក្លុសខេដ្ឋា អាកដ្ឋត្វា”ទិ ចិខេត្តសិ៍ សត្ថ ចិត្តំ ខាត្វា សពសហស្សយត្តា លីលាសចា អាកត្តា សត្វាទ៑ ចត្តិត្វា អដ្ហំស្យ៍

អថ សរទតាបសោ អន្តេវាសិកេ អាមន្តេសិ – “តាតា, ពុទ្ធានំ និសិន្នាសនម្បិ នីចំ, សមណសតសហស្សស្សបិ អាសនំ នត្ថិ, តុម្ហេហិ អជ្ជ ឧឡារំ ភគវតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច សក្ការំ កាតុំ វដ្ដតិ, បព្ពតបាទតោ វណ្ណគន្ធសម្បន្នានិ បុប្ផានិ អាហរថា”តិ អាហ។ អចិន្តេយ្យត្តា ឥទ្ធិវិសយស្ស តេ មុហុត្តេនេវ វណ្ណគន្ធរសសម្បន្នានិ បុប្ផានិ អាហរិត្វា ពុទ្ធានំ យោជនប្បមាណំ បុប្ផាសនំ បញ្ញាបេសុំ។ អគ្គសាវកានំ តិគាវុតំ, សេសភិក្ខូនំ អឌ្ឍយោជនិកាទិភេទំ, សង្ឃនវកស្ស ឧសភមត្តំ បញ្ញាបេសុំ។ ឯវំ បញ្ញត្តេសុ អាសនេសុ សរទតាបសោ តថាគតស្ស បុរតោ អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា, “ភន្តេ, មយ្ហំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ឥមំ បុប្ផាសនំ អារុយ្ហ និសីទថា”តិ អាហ។ និសីទិ ភគវា បុប្ផាសនេ។ ឯវំ និសិន្នេ សត្ថរិ សត្ថុ អាការំ ញត្វា ភិក្ខូ អត្តនោ អត្តនោ បត្តាសនេ និសីទិំសុ។ សរទតាបសោ មហន្តំ បុប្ផច្ឆត្តំ គហេត្វា តថាគតស្ស មត្ថកេ ធារេន្តោ អដ្ឋាសិ។ សត្ថា “តាបសានំ អយំ សក្ការោ មហប្ផលោ ហោតូ”តិ និរោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិ។ សត្ថុ សមាបន្នភាវំ ញត្វា ភិក្ខូបិ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិំសុ។ តថាគតេ សត្តាហំ និរោធំ សមាបជ្ជិត្វា និសិន្នេ អន្តេវាសិកា ភិក្ខាចារកាលេ សម្បត្តេ វនមូលផលាផលំ បរិភុញ្ជិត្វា សេសកាលេ ពុទ្ធានំ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ អដ្ឋំសុ។ សរទតាបសោ បន ភិក្ខាចារម្បិ អគន្ត្វា បុប្ផច្ឆត្តំ ធារេន្តោយេវ សត្តាហំ បីតិសុខេនេវ វីតិនាមេសិ។

សត្ថា និរោធតោ វុដ្ឋាយ អរណវិហារិអង្គេន ទក្ខិណេយ្យង្គេន ចាតិ ទ្វីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតំ ឯកំ សាវកំ “ឥសិគណស្ស បុប្ផាសនានុមោទនំ ករោហី”តិ អាណាបេសិ។ សោ ចក្កវត្តិរញ្ញោ សន្តិកា បដិលទ្ធមហាលាភោ មហាយោធោ វិយ តុដ្ឋមានសោ អត្តនោ វិសយេ ឋត្វា តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ សម្មសិត្វា អនុមោទនមកាសិ។ តស្ស ទេសនាវសានេ សត្ថា សយំ ធម្មំ ទេសេសិ។ សត្ថុ ទេសនាវសានេ សព្ពេបិ ចតុចត្តាលីសសហស្សតាបសា អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ សត្ថា – “ឯថ ភិក្ខវោ”តិ ហត្ថំ បសារេសិ។ តេសំ តាវទេវ កេសមស្សុ អន្តរធាយិំសុ។ អដ្ឋ បរិក្ខារា សរីរេ បដិមុក្កាវ អហេសុំ។ តេ សដ្ឋិវស្សិកត្ថេរា វិយ សត្ថារំ បរិវារយិំសុ។ សរទតាបសោ បន វិក្ខិត្តចិត្តតាយ វិសេសំ នាធិគច្ឆិ។ តស្ស កិរ អរណវិហារិត្ថេរស្ស ធម្មំ សោតុំ អារទ្ធកាលតោ បដ្ឋាយ – “អហោ វតាហម្បិ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ ឥមិនា សាវកេន លទ្ធធុរំ លភេយ្យ”ន្តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ។ សោ តេន វិតក្កេន មគ្គផលបដិវេធំ កាតុំ នាសក្ខិ។ តថាគតំ បន វន្ទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ សម្មុខេ ឋិតោ ឯវមាហ – “ភន្តេ, យេន ភិក្ខុនា ឥសិគណស្ស បុប្ផាសនានុមោទនា កតា, កោ នាមាយំ តុម្ហាកំ សាសនេ”តិ? “អរណវិហារិអង្គេ ច ទក្ខិណេយ្យង្គេ ច ឯតទគ្គំ បត្តោ ឯសោ ភិក្ខូ”តិ។ “ភន្តេ, ស្វាហំ យថា សត្តាហំ បុប្ផច្ឆត្តំ ធារេន្តេន សក្ការោ កតោ, តេន អធិការេន អញ្ញំ សម្បត្តិំ ន បត្ថេមិ, អនាគតេ បន ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ អយំ ថេរោ វិយ ទ្វីហង្គេហិ សមន្នាគតោ សាវកោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។

សត្ថា “សមិជ្ឈិស្សតិ នុ ខោ ឥមស្ស តាបសស្ស បត្ថនា”តិ អនាគតំសញាណំ បេសេត្វា ឱលោកេន្តោ កប្បសតសហស្សំ អតិក្កមិត្វា សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា, “តាបស, ន តេ អយំ បត្ថនា មោឃំ ភវិស្សតិ, អនាគតេ កប្បសតសហស្សំ អតិក្កមិត្វា គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សន្តិកេ សមិជ្ឈិស្សតី”តិ ធម្មកថំ កថេត្វា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ អាកាសំ បក្ខន្ទិ។ សរទតាបសោ យាវ ចក្ខុបថំ ន សមតិក្កមតិ, តាវ សត្ថុ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា អដ្ឋាសិ។ សោ អបរភាគេ កាលេន កាលំ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា ធម្មំ សុណិត្វា អបរិហីនជ្ឈានោវ កាលំ កត្វា ព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តោ។ តតោ បន ចុតោ អបរានិបិ បញ្ច ជាតិសតានិ បព្ពជិត្វា អារញ្ញកោវ

អហោសិ, កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេបិ បព្ពជិត្វា អារញ្ញកោ ហុត្វា គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេសិ។ ឯតំ កិរ វត្តំ អបរិបូរេត្វា មហាសាវកភាវំ បាបុណន្តា នាម នត្ថិ, គតបច្ចាគតវត្តំ បន អាគមដ្ឋកថាសុ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។ សោ វីសតិវស្សសហស្សានិ គតបច្ចាគតវត្តំ បូរេត្វា កាលំ កត្វា តាវតិំសទេវលោកេ និព្ពត្តិ។

ឯវំ សោ តាវតិំសភវនេ អបរាបរំ ឧប្បជ្ជនវសេន ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា តតោ ចុតោ មនុស្សលោកេ អនេកសតក្ខត្តុំ ចក្កវត្តិរាជា បទេសរាជា ច ហុត្វា ឧឡារំ មនុស្សសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា អម្ហាកំ ភគវតោ ឧប្បន្នកាលេ សាវត្ថិយំ សុមនសេដ្ឋិស្ស គេហេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស កនិដ្ឋោ ហុត្វា និព្ពត្តិ។ សុភូតីតិស្ស នាមំ អហោសិ។

តេន ច សមយេន អម្ហាកំ ភគវា លោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ អនុបុព្ពេន រាជគហំ គន្ត្វា តត្ថ វេឡុវនបដិគ្គហណាទិនា លោកានុគ្គហំ ករោន្តោ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ សីតវនេ វិហាសិ។ តទា អនាថបិណ្ឌិកោ សេដ្ឋិ សាវត្ថិយំ ឧដ្ឋានកំ ភណ្ឌំ គហេត្វា អត្តនោ សហាយស្ស រាជគហសេដ្ឋិនោ គេហំ គន្ត្វា ពុទ្ធុប្បាទំ សុត្វា សត្ថារំ សីតវនេ វិហរន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បឋមទស្សនេនេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ សត្ថារំ សាវត្ថិំ អាគមនត្ថាយ យាចិត្វា តតោ បញ្ចចត្តាលីសយោជនេ មគ្គេ យោជនេ យោជនេ សតសហស្សបរិច្ចាគេន វិហារេ បតិដ្ឋាបេត្វា សាវត្ថិយំ អដ្ឋករីសប្បមាណំ ជេតស្ស កុមារស្ស ឧយ្យានភូមិំ កោដិសន្ថារេន កិណិត្វា តត្ថ ភគវតោ វិហារំ ការេត្វា អទាសិ។ វិហារមហទិវសេ អយំ សុភូតិកុដុម្ពិកោ អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិនា សទ្ធិំ គន្ត្វា ធម្មំ សុណន្តោ សទ្ធំ បដិលភិត្វា បព្ពជិ។ សោ ឧបសម្បន្នោ ទ្វេ មាតិកា បគុណា កត្វា កម្មដ្ឋានំ កថាបេត្វា អរញ្ញេ សមណធម្មំ ករោន្តោ មេត្តាឈានំ និព្ពត្តេត្វា តំ បាទកំ កត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។

សោ ធម្មំ ទេសេន្តោ យស្មា សត្ថារា ទេសិតនិយាមេន អនោធិសោ កត្វា ទេសេតិ, តស្មា អរណវិហារីនំ អគ្គោ នាម ជាតោ។ យស្មា ច បិណ្ឌាយ ចរន្តោ ឃរេ ឃរេ មេត្តាឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ ភិក្ខំ បដិគ្គណ្ហាតិ "ឯវំ ទាយកានំ មហប្ផលំ ភវិស្សតី"តិ, តស្មា ទក្ខិណេយ្យានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។ តេន នំ ភគវា "ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ អរណវិហារីនំ ទក្ខិណេយ្យានញ្ច យទិទំ សុភូតី"តិ (អ. និ. ១.១៩៨, ២០១) ទ្វីសុ ឋានេសុ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។ ឯវមយំ មហាថេរោ អត្តនា បូរិតបារមីនំ ផលស្ស មត្ថកំ អរហត្តំ បត្វា លោកេ អភិញ្ញាតោ អភិលក្ខិតោ ហុត្វា ពហុជនហិតាយ ជនបទចារិកំ ចរន្តោ អនុបុព្ពេន រាជគហំ អគមាសិ។

រាជា ពិម្ពិសារោ ថេរស្ស អាគមនំ សុត្វា ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា "ឥធេវ, ភន្តេ, វសថ, វសនដ្ឋានំ វោ ករិស្សាមី"តិ វត្វា បក្កន្តោ វិស្សរិ។ ថេរោ សេនាសនំ អលភន្តោ អព្ភោកាសេ វីតិនាមេសិ។ ថេរស្សានុភាវេន ទេវោ ន វស្សតិ។ មនុស្សា អវុដ្ឋិតាយ ឧបទ្ទុតា រញ្ញោ និវេសនទ្វារេ ឧក្កុដ្ឋិំ អកំសុ។ រាជា "កេន នុ ខោ ការណេន ទេវោ ន វស្សតី"តិ វីមំសន្តោ "ថេរស្ស អព្ភោកាសវាសេន មញ្ញេ ន វស្សតី"តិ ចិន្តេត្វា តស្ស បណ្ណកុដិំ ការាបេត្វា "ឥមិស្សំ, ភន្តេ, បណ្ណកុដិយំ វសថា"តិ វត្វា វន្ទិត្វា បក្កាមិ។ ថេរោ កុដិំ បវិសិត្វា តិណសន្ថារកេ បល្លង្កេន និសីទិ។ តទា ទេវោ ថោកំ ថោកំ ផុសាយតិ, ន សម្មាធារំ អនុប្បវេច្ឆតិ។ អថ ថេរោ លោកស្ស អវុដ្ឋិកភយំ វិនោទេតុកាមោ អត្តនោ អជ្ឈត្តិកពាហិរវត្ថុកស្ស បរិស្សយស្ស អភាវំ បវេទេន្តោ "ឆន្នា មេ កុដិកា"តិ (ថេរគា. ១) គាថមាហ។

តស្សត្ថោ ឆេកាចាយំ ចុត្តោយេចៈ

កស្មា បនេតេ ឝហាឆេរា អត្តនោ ក្ឫណ បកាសេន្តីតិ? ត្ថយិតា ឌឹលេឈត អត្ថតា អតឝិកតបុត្តា បរេយក្ខិរំ អតិចិឃ សត្ថុ បលិតំ អត្តតា អឝិកតលោកុត្តរឝម្មំ បច្ចវេក្ខិត្វា បីតិវេចកវេយុស្សាហិទ៌តាគាតឌឹបតត្វំ សាសនស្ស និយ្យានិកភាចចិភាចតត្វញ្ញា បវេយហិន្នា អរិយា អត្តនោ ក្ឫណ បកាសេន្តិៈ យថា តំ លោកនាថា ឆៅឆតេឃ្យាតំ អញ្ញាសយចលេត “ឝសឝាលសយត្តាកោតា, កិក្លេច, តទាកោតា ចត្វេចសារេឌ្ឍចិសារេឝា”តិអាឌិតា (អៈ និៈ ១០ៈ១១; យៈ និៈ ១ៈ ១៣ប័ អត្ថតោ សយាតំ) អត្តនោ ក្ឫណ បកាសេតិៈ ខុចយំ ឆេរស្ស អញ្ញាឮ្យាករណកាថាបិ អហោសីតិៈ

១ៈ ខុចំ សេរា បត្តអរហត្តឋលោ បត្តខុតឝក្កដ្ឋានោ ច អត្តនោ បុត្តកម្មំ សរិត្វា សោយតស្សខានោ បុត្តឆរិតាបឝាតំ បកាសេន្តោ ហិយចត្តស្សាចិត្តេចតិអាឌិយាហៈ តត្ថ ហិយចត្តស្សាតិ ហិយាលឃបត្តាតស្ស អចិត្តេទ អាសេត្ត សយិចេប បត្តាតបិឝេ យត្ថស្សាតំ កយភាយតសយេត្ត សក្ខរណដ្ឋានេតិ អត្ថោៈ និសេកា នាយ បត្តេតាតិ បត្តាតាតំ ឌេដ្ឋត្វា នាយេត និសេកា នាយ សេលយឃបត្តេតា អហោសីតិ សម្ពន្ធោៈ អស្សយោ ស្កោតា យឃក្តិ តត្ថ បត្តេត យឃំចសតត្វាឃ អស្សយោ អវេញ្ញាចាវសោ ស្កដ្ឋ កេតាៈ កុឌិរត្តិដ្ឋានឌិចាដ្ឋានចតិបវិរេក្ខបិឌិចលេត ស្កុទាកាវេត កេតាតិ អត្ថោៈ បណ្ណសាលិ ស្កុយាបិតាតិ បណ្ណេហិ ឈាឌិតា សាលិ យឃំ និចាសតត្វាឃ ស្កដ្ឋ យាបិតា និដ្ឋាបិតាតិ អត្ថោៈ

១ៈលោកាសិយោ នាយ នាយេតាតិ យាតាបិតុហិ កតនាយឆេឝេឃ្យត លោកាសិយោ នាយៈ ស្កុកាតាបនោ បិកេឌតេបិ ឈោរតេបិៈ ខុកាកិយោ អញ្ញាសំ អកាចា អហំ ខុច ខុកោៈ អត្ថតិយោ ត្ថតិឃតាបសរហិតោ ឌឌិលោ ឌឌិឆាទឹ តាបសោ តឝា តស្មិំ កាលេ និសេក បត្តេត ចសាយិ ចិហរាមីតិ សម្ពន្ធោៈ

១ៈបលំ ម្ឫលញ្ញ បណ្ណញ្ញ, ន ក្ស្លាយិ អហំ តឝាតិ តឝា តស្មិំ និសេកបត្តេត ចសនកាលេ តិណ្ហកាឌិបលំ ម្ឫយ្យអាលិឌិម្ឫលំ, កាសបណ្ណាឌិបណ្ណញ្ញ ស្កុក្លតា ខ្ខចិតិត្វា ន ក្ស្លាយីតិ អត្ថោៈ ខុចំ សតិ កចំ ឌឹចតីតិ តំ ឝស្សេន្តោ បចត្តំច ស្កុបិតាហត្តិ អាហៈ តត្ថ បចត្តំ សយេច ឌាតំ ស្កុបិតំ អត្តនោ ឝម្មតាឃ បតិតំ បណ្ណាឌិកំ និស្សាឃ អាហារំ កត្វា អហំ តាចឝេ តស្មិំ កាលេ ឌឹចាយិ ឌឹចិកំ កប្បេមីតិ សម្ពន្ធោៈ “បចត្តបណ្ណបណ្ណានី”តិ ចា បិឋោ, តស្ស សយេច បតិតានិ បណ្ណបណ្ណានិ ស្កុក្លបត្តានិ ស្កបនិស្សាឃ ឌឹចាមីតិ អត្ថោៈ

៣ៈនាហំ លោកេមិ អាឌីចត្តិ អហំ ឌឹចិតំ ឝឌយានោបិ បរិច្ចាកំ កុរុយានោបិ តណ្ហាឝលេត ឋលម្ឫលិឌិអាហារបរិយេសនាឃ សម្មា អាឌីចំ ន លោកេមិ ន នាសេមីតិ សម្ពន្ធោៈ អារាឝេមិ សកំ ចិត្តន្តិ សកំ ចិត្តំ អត្តនោ មតំ អប្បិច្ឆតាឃ សត្តុដ្ឋិយា ច អារាឝេមិ បសាឝេមិៈ ចិចេជ្ជេមិ អនេសនត្តិ វេជ្ជកម្ពត្ថកម្មាឌិចលេត អនេសនំ អឃុត្តបរិយេសនំ ចិចេជ្ជេមិ ត្ថេរំ ករោមិៈ

៤ៈរាកុបសំហិតំ ចិត្តន្តិ ឃឝា ឃស្មិំ កាលេ មម រាគេន សម្បយុត្តំ ចិត្តំ ស្កប្បជ្ជតិ, តឝា សយមេច អត្តនាយេច បច្ចវេក្ខាមិ ឝារេណោត

បដិវេចក្ខិត្វា ចិរតោវេយិ៍ ទុកវេក្កា ທំ ឥវេយយហត្ថិ អឋំ ទុកស្មិ៍ កយ្ឌ្ឍាភារយុវេលា អវេក្កា ឃយាហិវេតា ທំ ទាកចិត្តំ ឥវេយយិ ឥយតំ កវេទាយិ៍

៤៍ វដ្ឋវេឃ វដ្ឋតិវេយ ចាតិ វដ្ឋតិវេយ អស្លិឃិតវេព្ព ទ្វបិវេយុលាឌិចត្តុស្មិ៍ វដ្ឋវេឃ អស្លិវេតា អឃិ ភចឃិ៍ ក្ឃុស្សតិវេយ ច ក្ឃុស្សវេឃតិ ក្ឃុឃិតវេព្ព វេឆាឃកវេលាចត្តុស្មិ៍ ក្ឃុឃវេកា អឃិ៍ យុឃ្យុវេឃ វេយាហតិវេយ ចាតិ វេយាហិតវេព្ព វេយាហកវេលាចត្តុស្មិ៍ វេយាឃ្យុឃិ យ្ហូឡវេហា អឃិ ភចឃិ៍ តឃ្វា តុចំ ចតា ចតវេតា អវេព្ពាចាឃវេតា តក្កយស្សុ អបកដ្ឋាហិតិ ទុចំ អត្តាតំ ឥវេយយិតិ ឃព្ពវេត្ថា៍

១៣៍ តិព្ពុទ្ធឃកចណ្ណារេកាតិ ឃុចណ្ណតិព្ពុទ្ធឃកចណ្ណារេកា, ឌព្ពោតឥឃុចណ្ណចណ្ណោតិ អវេត្ថា៍ វេឃឃំ ឃុចិវេព្ពាឃ្យុវេយចាតិ៍

ឃុក្ខតិវេត្ថទអបឥាតចណ្ណតា ឃយត្តា៍

១៍ ដ្ឋបចាតវេត្ថទអបឥាតចណ្ណតា

បក្យុត្តវេទាតាយ ឌិវេតាតិអាឌិកំ អាឃស្ដុវេតា ដ្ឋបចាតវេត្ថទស្ស អបឥាតំ៍ អឃយ្យាឃស្ដា បុទិយក្យុវេត្ថស្ស កតាឆិកាវេទា តត្ថ តត្ថ ភវេច ចិចដ្ឋបតិស្សយាតិ បុព្ពាតិ ដ្ឋបចិតវេត្ថា បក្យុត្តទស្ស ភកចវេតា កាវេល ឥលិដ្ឋក្យុវេល តិព្ពត្ថិត្វា ចិព្ពាតំ បវេត្តា ភកចតិ បទិតិព្ពុវេត តស្ស ឆាត្យំ កវេហត្វា យត្យុស្សវេឥចតាកកទ្យូអក្យុក្ខណ្ណឃក្កាគ្គវេព្ពហិ ឃត្តទតតយវេឃ ឃត្តវេឃាឌតិវេក ឆ្នុវេប កវេត តត្ថ ឃុវេឆាតំ អត្តវេតា ដ្ឋត្តទឃាដកំ វេចឡអវេក្ក លវេក្កត្វា អាតាត្ថិត្វា ឆឌំ កត្វា ប្ឆុឌំ អកាឃិ៍ ທំ កវេហត្វា អតិឃយ្យុតវេកា តាយ ឃក្កវេឃតាបតិ វេឥវេចហិ វេចតិឃប្ហុឌាទក្កលាត្តំ ឆបិវេតា អឌិស្សយាតកាវេឃា ທំ អាកាវេឃ ឆាវេទវេត្តា វេចតិឃំ តិក្កត្តំ បឥក្ខិលំ អកាឃិ៍ វេឃា ທំ ឌិស្វា ភិវេឃ្យាវេឃាយត្តាឃ បឃត្ថយាតវេឃា ហត្វា វេតត បុព្ពាកវេយុត វេឥចយត្យុវេស្សុឃុ ឃំឃទវេត្តា ព្ពយស្មិ៍ ក្យុត្តប្យាវេឥ ឃាចត្តិឃំ ទ្រាហុលាក្យុវេល តិព្ពត្ថិត្វា ដ្ឋបចាវេតាតិ លឥ្គតាវេយា ចឃយ្យវេត្តា វេឌតចតបដិក្កហវេលា ក្យូគ្គាត្យុកាចំ ឌិស្វា បដិលឥ្គឃវេគ្គា បព្ពឌិត្វា ចិបឃ្សតាឃ កយុំ កវេទាវេត្តា អវេហត្តំ បត្វា លឡអតិវេព្ពា អវេហាឃិ៍ ឃឥា ភកចវេតា អចាយុ អវេហាឃិ, តឥា វេឆវេទា ដ្ឋវេលាឡ្យាឥកំ តឆាទ្ទុបំ បិតកត្តា វេភឃដ្ឋ ភកចវេតា ដ្ឋបតាវេយឃិ៍ វេតតស្ស ឃត្តុវេតា វេទាវេកា ក្ឃុបឃយិ៍ តស្ស ភកចា អត្យុវេយាឥតំ អកាឃិ៍

៥១៍ ទុចំ វេឃា បត្តអវេហត្តផវេលា អធិកតទុតឥគ្គ្ឍារេតា អត្តវេតា បុព្ពាកយុំ ឃទិត្វា វេឃាយតស្សចវេឃត បុព្ពចទិតាបឥាតំ បកាវេឃវេត្តា បក្យុត្តវេទា តាយ ឌិវេតាតិអាឌិយាហ៍ តត្ថ ឃវេព្ពុឃំ វេលាកិឃវេលាក្យុត្តទឆយុាតំ ឋាវេក្ខ បទិវេឃាឃាតំ តិព្ពាតំ កវេតា បវេត្តា បក្យុត្តវេទា តាយ ឌិវេតា ឌិតបត្តុាយាវេទា ភកចា អក្កក្កវេគ្គា ព្ពុច លព្ពណ្ណា ក្យូគ្គទំឃិវេឃា ឌលិត្វា ឃព្ពវេលាកំ ឆយុបវេឌ្ឍាវេតត ឍ្ហកាវេឃត្វា ឃព្យុវេគ្គា ឃុដ្ឋ ក្យុវេគ្គា អចិឌ្ឍាតិដ្ឋុបកតាឃ បឌាឃ ឃចាឃតាឃ កិវេលឃតិដ្ឋាឃ បដិក្យុវេគ្គា ចិកឃិតវេតត្តបក្កវេឌា បទិតិព្ពុវេតា លគ្គបទិតិព្ពាវេតត តិព្ពុវេតា អឥស្សតំ កវេតាតិ ឃព្ពវេគ្គា៍

៥៤៍ ឌឈ្លាតិ វេចតិឃកទលាកាវេល ដ្ឋបចិតិតព្ពាតំ ព្ពុដ្ឋកាតំ ឆបតត្តាឃ, តិតាត្ថិឃយាតវេឃាបិតបត្តិ៍

៥៥៎ សុឆោតំរឌេកោតាហត្តិ ចត្វេឆោចកោត បុរិសេត សុដ្ឋ ឆោចិតំ សុចិសុឌ្ឍពតំ, ស្ដត្តរេឃ្យបង់ យយ ស្ដត្តរយាងក៌ អហំ ទេចឡអទេក្ក លក្កិត្វា ឆង់ ពត្វា ស្ពិក្កិបិ, អប្ដូទេ អាកាទេយ ស្ដស្សាទេបសិត្តិ អទេត្វា៎ ទេយន៌ សុចិទេឡាឃ្សទេយចាតិ៎

ស្ដបចាតទេត្វរអបជាតចណ្ហតា សយត្តា៎

២៎ ពិសរណាកយតិឃទេត្វរអបជាតចណ្ហតា

តកទេរ ពាត្គុយពិឃាពិអាឌិក៌ អាឃឆ្ងទេតា ពិសរណាកយតិឃទេត្វរស្ស អបជាតិ៎ អឃយ្សិ បុរិយព្យុទេឌ្ឍស្ស ពតាឆិកាទេរា ពត្វ ពត្វ កទេច ចិចង្វបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ស្ដបចិតទេត្ថា ចិបស្សិស្ស កកចទេតា កាទេល ពាត្គុយពីតកទេរ ក្យលទេកទេហ តិប្ដាត្តិត្វា អត្ថយាតាបិតទេរា ស្ដបដ្ឋាសិ៎ ទេសា ឲពឌិចង់ ចិទេត្តសិ – “អហំ យាតាបិតទេរា ស្ដបដ្ឋហទេត្តា បព្ពឌិតុំ ត លកាយិ, ឃំត្វតាហំ ពីលិ សរណាតិ ពលិស្សាយិ , ឲចំ ទ្យក្កពិទេតា ទេយាទេចស្សាយី”ពិ តិសក់ តាយ ចិបស្សិស្ស កកចទេតា អក្កសាចក៌ ស្ដបសគ្គយិត្វា ពីលិ សរណាតិ ពលិត្វា ទេសា តាតិ ចស្សសពសហស្សាតិ ទក្ខិត្វា ទេពទេតច ពទេម្មត តាចពិសកចទេត តិប្ដាទេត្វា, ពទេតា បទំ ទេឆចយត្យទេស្សស្ស សំសទេត្វា ស្ដកឃសយ្យត្តិទេឃា អត្យកចិត្វា ព្ពយស្សិ ព្យុគ្ធប្បទេឆ សាចត្វិតកទេរ យហាសាលក្យទេល តិប្ដាទេត្វា ចិព្យាតំ បទេត្វា សត្វចស្សិទេពាច ជាទេរពហិ បរិចុទេតា ឲក៌ សញ្ញរាយំ អកយាសិ៎ ពត្វ ឲទេកា លិណាសចទេត្វទេរា ពស្ស ឆយំ ទេឆទេសត្វា សរណាតិ អជាសិ៎ ទេសា តាតិ ពទេហត្វា បុទេព្ព អត្តទេតា ទក្ខិតាតិ សរណាតិ សរិត្វា ចិបស្សត់ ចទេឈ្លា អរហត្តំ បិបុលិ៎ ពំ អរហត្តប្បត្តំ កកចា ស្ដបសយ្យាទេឆសិ៎

១០៩៎ ទេសា អរហត្តប្បទេត្តា ស្ដបសយ្យទេត្តា ហុត្វា អត្តទេតា បុព្ពាកម្មំ សរិត្វា ទេសាយតស្សចទេសត បុព្ពចរិតាបជាតំ បកាទេសទេត្តា តកទេរ ពាត្គុយពិឃាពិអាឌិយាហ៎ ពត្វ យាត្យ ស្ដបដ្ឋាទេកា អហុត្តិ អហំ យាតាបិត្យតំ ស្ដបដ្ឋាទេកា កទេកា ពាត្គុយពីតកទេរ អទេហាសិត្តិ សប្តទេត្ថា៎

១០៥៎ ពយគ្គការបិហិពាពិ ទេយាហគ្គកាទេរត បិហិពា ឈាឌិពា៎ ពិចិឆក្កិហិ ឆឃ្សាទេរពិ រាកក្កិទេជាសក្កិទេយាហក្កិសព្ពាទេពហិ ពីហិ អក្កិហិ ឆឃ្សាទេរ ឆឃ្សត្តិ សទេព្ព សត្តាពិ សប្តទេត្ថា៎

១០៣៎ អដ្ឋ ទេហត្ស លកាយហត្តិ អដ្ឋ ពាទេណាតិ សុលស្ស បច្ចឃត្យតាតិ ពាទេណាតិ លកាយិ អហត្តិ អទេត្វា៎ ទេយន៌ សុចិទេឡាឃ្សទេយចាតិ៎

ពិសរណាកយតិឃទេត្វរអបជាតចណ្ហតា សយត្តា៎

៣៎ បញ្ចាឃីលសយាជាតិឃទេត្វរអបជាតចណ្ហតា

នគរេ ចន្ទវតិយាតិអាទិកំ អាយស្មតោ បញ្ចសីលសមាទានិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ បុរិមភវេ កតាកុសលកម្មានុភាវេន ទលិទ្ទោ ហុត្វា អប្បន្នបានភោជនោ បរេសំ ភតិំ កត្វា ជីវន្តោ សំសារេ អាទីនវំ ញត្វា បព្ពជិតុកាមោបិ បព្ពជ្ជំ អលភមានោ អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ សាវកស្ស និសភត្ថេរស្ស សន្តិកេ បញ្ច សិក្ខាបទានិ សមាទិយិ។ ទីឃាយុកកាលេ ឧប្បន្នត្តា វស្សសតសហស្សានិ សីលំ បរិបាលេសិ។ តេន កម្មេន សោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វេសាលិយំ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តោ។ មាតាបិតរោ សីលំ សមាទិយន្តេ ទិស្វា អត្តនោ សីលំ សរិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បត្វា បព្ពជិ។

១៦៧។ សោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ ឧទានវសេន បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ នគរេ ចន្ទវតិយាតិអាទិមាហ។ ភតកោ អាសហំ តទាតិ តទា មម បុញ្ញករណកាលេ អហំ ភតកោ ភតិយា កម្មការកោ អាសិំ អហោសិំ។ បរកម្មាយនេ យុត្តោតិ ភតិយា បរេសំ កម្មករណេ អាយុត្តោ យោជិតោ [illegible] សំសារតោ មុច្ចនត្ថាយ អហំ បព្ពជ្ជំ ន លភាមិ។

១៦៨។ មហន្ធការបិហិតាតិ មហន្តេហិ កិលេសន្ធការេហិ បិហិតា និវុតា ឆាទិតា។ តិវិធគ្គីហិ ឌយ្ហរេតិ នរកគ្គិបេតគ្គិសំសារគ្គិសង្ខាតេហិ តីហិ អគ្គីហិ ឌយ្ហន្តិ។ អហំ បន កេន ឧបាយេន កេន ការណេន វិសំយុត្តោ ភវេយ្យន្តិ អត្ថោ។

១៦៩។ ទេយ្យធម្មោ អន្នបានាទិទាតព្ពយុត្តកំ វត្ថុ មយ្ហំ នត្ថិ, តស្សាការេន អហំ វរាកោ ទុក្ខិតោ ភតកោ ភតិយា ជីវនកោ យំនូនាហំ បញ្ចសីលំ រក្ខេយ្យំ បរិបូរយន្តិ បញ្ចសីលំ សមាទិយិត្វា បរិបូរេន្តោ យំនូន រក្ខេយ្យំ សាធុកំ ភទ្ទំ សុន្ទរំ កត្វា បរិបាលេយ្យន្តិ អត្ថោ។

១៧០។ ស្វាហំ យសមត្ថុកចិត្តី សោ អហំ ទេវមនុស្សេសុ មហន្តំ យសំ អនុភវិំ តេសំ សីលានំ វាហសា អានុភាវេនាតិ អត្ថោ។ កប្បកោដិម្បិ តេសំ សីលានំ ផលំ កិត្តេន្តោ ឯកកោដ្ឋាសមេវ កិត្តយេ កថេយ្យន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

បញ្ចសីលសមាទានិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៧។ អន្នសំសាវកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ អន្នសំសាវកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណព្យាមប្បភាមណ្ឌលោបសោភិតំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ ភគវន្តំ គេហំ នេត្វា វរអន្នបានេន សន្តប្បេត្វា សម្បវារេត្វា ភោជេសិ។ សោ តេនេវ ចិត្តប្បសាទេន តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា តតោ ចុតោ មនុស្សលោកេ និព្ពត្តិត្វា មនុស្សសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា តតោ អបរាបរំ ទេវមនុស្សសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ

ក្យេល តិដ្ឋេត្វា ឆាឆេត បឹឌិត្វា បដ្ឋឌិត្វា ចិបឃ្សុត់ ចេឆ្លត្វា អេទហត្ថំ បិបុហិ៍ ឆោ បុេដ្ឋ កពបុញ្ញាតាយចេឆត អត្ថុសំឆាចកេត្វេទាតិ
បិកេដតាេយា អេហាសិ៍

១៣៥-៩៍ ឆោ អបទកាេក អត្តេតា បុដ្ឋកម្ពុ សទិត្វា ឆោយតឃ្សុានេតា “ទុចិ យឃា ត្អយិតា បុញ្ញាឆយ្អាទាតុការេចត បត្តំ អេទហត្ត”ត្តិ
អត្តេតា បុដ្ឋចទិតាបជាត់ ប្តាតចេឆត បកាឆេត្វា សុចណ្ហចណ្ហត្តិអាឌិយាហ ៍ តត្ថ សុចណ្ហស្ស ចេណ្ហា ចិឃ ចេណ្ហា ឃស្ស កកចេតា
ឆោឃំ សុចណ្ហចេណ្ហា, តំ សុចណ្ហចណ្ហំ សយ្ថុឌិ សិដ្ឋតេត្តិ អេត្វា៍ កដ្ឋត្តិ អត្តទាបលោតិ េចឃ្សុាត់ អាបលាបត្តិត់ អត្តទចិចិឃំ កដ្ឋយាត់៍
កញ្ចាតក្លិឃសំកាឆត្តិ សុចណ្ហេតាទលាឆឌិសំ ឌាត្តិំសចទលក្ខហំ ដ្តត្តិំសចទលក្ខលាហិ សយ្សត្តុ េលាកបេឌ្ឍាតំ សកលេលាកឌឹបក្ខុតំ អប្បេយឃ្យុ
បយាលាចិទហិតំ អេតាបយំ ប្តបយាចិទហិតំ ដុតិត្តទំ បកាឆាទំ តឹលបឹតាឌិលញ្ញណ្ហត្អត្តទំសិេយា ឆាទកំ សិដ្ឋត្តំ ឌិត្វា បទយំ ប្តត្តយំ បឹតិំ អលត្ថំ
អលកិត្តិ សយ្អត្តេ៍ ឆេសំ សុចិេញ្ញាឃ្យុេយចាតិ៍

អត្ថុសំឆាចកេត្វេទអបជាតចណ្ហតា សយត្តា៍

៩៍ ឆ្មបជាឃកេត្វេទអបជាតចណ្ហតា

សិដ្ឋត្តស្ស កកចេតាតិអាឌិកំ អាឃឆ្មេតា ឆ្មបជាឃកេត្វេទស្ស អបជាត់៍ អឃយុំ បុទិយត្អេដ្ឋសុ កតាឌិកាេទា តត្ថ តត្ថ កេច
ចិចេដ្វបតិឃ្សុឃាតិ បុញ្ញាតិ ប្តបចិតេត្វា សិដ្ឋត្តស្ស កកចេតា កាេល ក្យេលកេហ តិដ្ឋេត្វា សិដ្ឋេត្វ កកចតិ ចិត្តំ បឆាេឌត្វា តស្ស
កកចេតា កដ្ឋក្យុឌិឃំ ចត្តតាកទ្យុកាឡាអាតុឆាទិអាឌិតា កេតហិ អេតេកហិ ឆ្មេបហិ ឆ្មបឃ្មុឌិ អកាសិ៍ ឆោ េតាត បុេញ្ញាត េឌេចសុ ច
យតុឃ្សុឃ្សុ ច ប្តកឃសយ្សត្តិេយា អតុកចេត្វា តិដ្ឋតត្តិដ្ឋតត្តកេច ឃ្លដតឹេយា ហុត្វា ត្អយិម្ហុំ ត្អ្ឆប្បាេឌ ទុកម្ហិ ក្យេលកេហ តិដ្ឋេត្វា
បុញ្ញាឆយ្អាទាតុការេចត ឆាឆេត បដ្ឋឌិត្វា ចិបឃ្សុត់ ចេឆ្លត្វា អេទហត្ថំ បត្វា កពឆ្មបឃ្មុាបុញ្ញាត្វា តាេយត ឆ្មបជាឃកេត្វេទាតិ សដ្ឋត្វ
បិកេដ៍ ឆោ បត្តអេទហត្តផេលា អត្តេតា បុដ្ឋកម្ពុ សទិត្វា ឆោយតឃ្សុានេតា បុដ្ឋចទិតាបជាត់ ឌេឃ្សុេត្វា សិដ្ឋត្តស្ស
កកចេតាតិអាឌិយាហ៍ សិេដ្ឋា បទិបុេណ្ហា សដ្ឋញ្ញុតញ្ញាលាឌិក្យុលាសដ្ឋេតា អេត្វា បេឃាឌត់ ឃស្ស កកចេតា ឆោឃំ សិដ្ឋេត្វា, តស្ស
សិដ្ឋត្តស្ស កកចេតា កក្យាឌិក្យុលាចត្តស្ស េលាកេឌដ្វស្ស សកលេលាក្យត្តយស្ស តាឌិេតា ត្អ្ឆាតិេដ្វសុ តាឌិសស្ស អចលសកាចឃ្សុាតិ អេត្វា៍
ឆេសំ ប្តត្វាតត្វេយចាតិ៍

ឆ្មបជាឃកេត្វេទអបជាតចណ្ហតា សយត្តា៍

៤៍ បុលិតបុដកេត្វេទអបជាតចណ្ហតា

ចិបឃ្សុឃ្សុកកចេតាតិអាឌិកំ អាឃឆ្មេតា បុលិតបុដកេត្វេទស្ស អបជាត់៍ អឃយុំ បុទិយត្អេដ្ឋសុ កតាឌិកាេទា តត្ថ តត្ថ កេច

ចិចន្ទបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតន្តោ ចិបឃ្សិស្ស កាចទេតា កាទេល ឲកស្មិ៎ ក្យុទេល តិខ្ពានេត្តា ឃាឃទេត បឃន្តុចិនេត្តា ទេចតិឃក្កលាទេចាឆិឃក្កទេលាឃុ បុទាលចាលុក៎ អបទេតត្វា តចំ យុត្តាឥលឃឌិឃបល្ហុទបុលិត់ ខ្ចុកិទិត្វា យាឡអក៎ អលក្ខទិ៍ ទេតាត កាទេមុត ទេឃា ទេខចទេលិទេកា តិខ្ពានេត្តា តត្វ ឌិទេខ្ពហិ ទតាទេតហិ ចិទេខ្ញាតយាទេត អទេតកាទេឃាឌទេត កាតកាចិយាទេត ឌិខ្ពាឃយ្យត្តិ អត្តុកចិត្វា តទេតា ទុទេតា យត្តុស្សទេលិទេកា ឃត្តាទេតតឃយ្យទេត្តា ចក្កចត្តិ ទាឌា ហុត្វា យត្តុស្សឃយ្យត្តិ អត្តុកចិត្វា អបទាបទិ ឃំឃទេត្តា ខ្ពុយស្មិ៎ ញុទ្ធុប្យាទេឥ ចិកចឃយ្យទេត្ត ឲកស្មិ៎ ក្យុទេល តិខ្ពានេត្តា ឃាឃទេត បឃទេត្តា បខ្ពាខិត្វា ចិបឃ្សត់ ចទេឆ្លុត្វា អទហត្តំ បិបុលិ៍ ទេឃា អត្តុទេតា កាតបុញ្ញាតាយឃឌិទេឃត តាទេយត បុលិតប្ញុឌកាទេត្វទោតិ បិកាទេជិ៍

១៩៥៍ ទេឃា អត្តុទេតា បុខ្ពកយុំ ឃទិត្វា ទេឃាយតស្សឌាទេតា បុខ្ពចទិតាបឥាត់ ឥទេស្សទេត្តា ចិបឃ្សិស្ស កាចទេតាតិអាឌិយាហ៍ តត្វ ចិចិធំ បស្សតីតិ ចិបឃ្សិ, ចិចិក្ខ បស្សតីតិ ចា ចិបឃ្សិ, ចិចិទេឆ អត្តត្វបទត្វាឌិទេកទេឥ អទេត្វ បស្សតីតិ ចា ចិបឃ្សិ, ចិចិទេឆ ទេចាហាទបទេយត្វាឌិទេកទេឥ បស្សតីតិ ចា ចិបឃ្សិ, តស្ស ចិបឃ្សិស្ស ទេចាឆិយា បិឥបុត្តទេយ ក្ខត្តទេយ ទេចាឆិទុក្ខុយល្ហលយាឡអទេកា បុទាលបុលិត់ ចាលុក៎ ឈទេឆ្លុត្វា ឃុទ្ធិ បល្ហុទិ បុលិត់ អាកិទិ ឃត្តុទិ៍ ទេឃំ ឃុចិទេខ្ញាឃ្យទេយចាតិ៍

បុលិតប្ញុឌកាទេត្វទអបឥាតចល្ហុតា ឃយត្តា៍

ប័៍ ក្ខត្តិឃទេត្វទអបឥាតចល្ហុតា

ចត្តុកាកាតឌីតីទេទតិអាឌិក៎ អាឃឃុទេតា ក្ខត្តិឃទេត្វទស្ស អបឥាត៍ អឃយ្យិ បុទិយញុទេខ្ហុ កាតាឆិកាទេទា តត្វ តត្វ កទេច ចិចន្ទបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតន្តោ ឃិទ្ធត្វស្ស កាចទេតា កាទេល ចត្តុកាកាតឌិឃំ ឃុឃុយាទេទា ហុត្វា តិខ្ពានេត្តា តឌីតីទិ ក្ខបាកត់ កាចត្តិ ឌិឃ្វា បឃន្តុចិនេត្តា បិទិ ទេតញុកាទេយា តីទឃឹទេបទេឃច តិបខ្ពិ៍ កាចា តស្ស អត្តុកយ្យាឃ បិឌ្ជិឃំ បិទេឥ ឥទេបឃិ៍ ទេឃា ញុទេដ្ឋា ក្ខតទេក្កា បីតិទេចទេកត យហុស្សាទេហា ហុត្វា ទេឃាត់ ឈិត្តុទេត្តា ឃីទេឈត ឌទេចត កាចត្តិ បទតីទិ ទេតឃិ៍ កាចា តស្ស ចិត្តប្យឃាឌំ ញាត្វា "អឃំ ខ្ពុទេតា ទុទេតា ទេខចទេលិទេកា តិខ្ពាត្តិស្សតិ , តទេតា បដ្ឋាឃ ឃុកាតីឃុទេឃច ឃំឃទេត្តា ខ្ពុទេតា ចតុត្តុទុតិកទេប្យ អយត់ បិបុលិស្សតី"តិ ញ្យាកទិត្វា បក្កាមិ៍

ទេឃា តឆា ឃុកាតីឃុទេឃច ឃំឃទេត្តា ខ្ពុយស្មិ៎ ញុទ្ធុប្យាទេឥ ឃាចត្តិឃំ អញ្ញាតទស្ស (ទ្ធាហុលស្ស បុទេត្តា ហុត្វា តិខ្ពាត្តិ, ក្ខត្តិទេយាតិស្ស តាយំ អក៎ឃុ៍ ទេឃា ចឃប្យទេត្តា "អយត់ បទិទេយឃិស្សាមី"តិ បទិខ្ពាឌទេកា ហុត្វា ឲកឌិចឃំ កាចត្តិ ឌិឃ្វា ក្ខបឃក្កយិត្វា ចត្តិត្វា ឆយុំ ឃុត្វា បជិលត្តុឃទេត្តា ហុត្វា ឃាឃទេត បខ្ពាខិត្វា ឃីលឌិដ្ឋិត់ អចិទេឃាឆិតត្វា ចិទេឃំ តិខ្ពានេត្តត្វំ អឃទេក្កាទេត្តា អញ្ញា កិក្កុ ចិទេឃំ តិខ្ពានេត្តត្វា អញ្ញា ញ្យាកទេទាត្តិ ឌិឃ្វា ឃត្វាទិ ក្ខបឃក្កយិត្វា ឃទេខ្ពុទេបត ខ្ចុចាឌំ ឃាចិ៍ ឃត្វាបិ តស្ស , "តឃ្វាតិហ ត្វំ, ក្ខត្តិឃ, អាឌិទេយច ចិទេឃាទេឆហី"តិអាឌិតា (ឃំ៍ តិ៍ ៥៍៦ប័១) ឃទេខ្ពុទេបទេតច ខ្ចុចាឌំ អឥាឃិ៍ ទេឃា ឃត្វ ខ្ចុចាទេឥ ឥត្វា ចិបឃ្សត់ អាទកិ៍ តស្ស អាទត្តុចិបឃ្សកាស្ស អាតាទេឆា ក្ខប្យខ្ពិ៍ ក្ខប្យទេត្ត អាតាទេឆ ឌាតឃំទេចទេកា ចីទិយាទឃ្កុចត្វំ ញាត្វា ចិបឃ្សត់ ចទេឆ្លុត្វា អទហត្តំ បិបុលិ៍

១៩៨. ឯចំ សោ ពតឋម្ពារាត្វូរបត បត្តអរហត្តផលេ អត្តនោ បុត្តាកម្ម សរិត្វា សោយតស្សឌានតា បុត្តចរិតាបតាត់ បកាសេន្តោ ចក្ខុកាកាតឹតីរេតិអាឌិយាហ. តត្ថ ចក្ខុកាកាតឹតីរេតិ បរិសុទ្ធបញ្ញរបុលិតតលេហិ ច បភាសម្បន្នបសន្នមណ្ឌរោគបរិបុណ្ណតាយ ច ចក្ខុប្បកាកិរលាសស្សិរិកាកា តគយាតា សង្កេ ក្វរុយាតា កដ្ឋតីតិ ចក្ខុកាកាតឹ, តស្សា ចក្ខុកាកាគិយា តីរេ សុសុយាសេរា អហោសិត្តិ សម្ពន្ធោ. តត្ថ សុសុយាសេរាតិ ឲុទ្ធកមដ្ឋក្វម្ពូ ពណ្ណាពល្លិក់ កេរោន្តា យាតេតីតិ សុសុយាសេរា, ចណ្ឌមដ្ឋា ក្សម្ពិលេតិ អត្ថោ. សកោងតបសុតោហត្ថិ អហំ សកោងគេ សកកោចេ បសុតោ ញាចេជ. តតីតិតុ អកដ្ឋហត្ថិ កកចតោ អាកយតកាលេ អហំ តតីតិតុ អកដ្ឋិ បត្តោយិក្ប

១៤០. សិន្ធុត្វា តយិប្បយបយតិ តស្មិ យយ តិត្វកយតកាលេ សិន្ធុត្វា កកចា អក្កុបុក្កលេ សន្តរត្តុសុ ឌេរុក្ខា សេរុក្ខា សយម្ពុ សយមេចចក្ខុតា ឌាតោ ញុន្ធក្ខុតោ សោ កកចា តគិ តរិតុកាលយា តតីតិតុ ក្សបិកយិ.

១៤១. បេត្តិក់ ចិសយំ យឃន្តិ យឃិបបិតុបិតាយហាឌីហិ បរយ្យរាតីត់, យឌិត់ សយ្យត្តសយ្យត្តយហាតុកាចាត់ តរលាត្តិ អត្ថោ.

១៤២. យទិយាក្កុន្តត់ សុត្វាតិ យឃិក្ក្កុន្តត់ អាវាឆត់ សុត្វា យហាមុតិ កកចា អកិរុហីតិ សម្ពន្ធោ. សេសំ ក្សត្តាគត្ថយេចាតិ.

ក្សត្តិយឃត្ថេរអបទាតចណ្ណតា សមត្តា.

៨. ឲុកញ្ញលិកត្ថេរអបទាតចណ្ណតា

សុចណ្ណចណ្ណត្តិអាឌិក់ អាយស្មតោ ឲុកញ្ញលិកត្ថេរស្ស អបទាត់. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ ចិចដ្ឋបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្សបចិតន្តោ ចិបស្សិស្ស កកចតោ កាលេ ឲុកស្មិ ក្យលកេហ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុត់ បត្តោ រតគត្តយេ បសន្នោ បិណ្ឌាយ ចរត្តំ ចិបស្សិ កកចត្តំ ឌិស្វា បសត្តយាតសោ អញ្ញលិ បក្កហេត្វា អដ្ឋាសិ. សោ តេត បុញ្ញាកម្មេត ទេចយតុស្សេសុ សំសរន្តោ សព្វត្ថ បូជតិយោ ហុត្វា ក្សកយសយ្យត្តិយោ អត្តុកចិត្វា ព្ពមស្មិ ពុទ្ធុប្បាទេ ចិកចសយ្យន្តេ ក្យលេ តិព្វត្តិត្វា សាសនេ បសីឌិត្វា បព្វាឌិត្វា ចិបស្សត់ ចឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បត្តិដ្ឋាសិ. បុព្វេ កតបុញ្ញាចសេត ឲុកញ្ញលិកត្ថេរោតិ បាកដោ.

១៥០. សោ អត្តនោ បុព្វាកម្ម សរិត្វា តំ ហត្ថតលេ អាមលក់ ចិយ ឌិស្វា ក្សតាតចសេត បុព្វចរិតាបតាត់ បកាសេន្តោ សុចណ្ណចណ្ណត្តិអាឌិយាហ. ចិបស្សិ សត្ថចាហក្កុត្តិ ចាលិនេ កន្តារា ចហតិ តាទេតីតិ សត្ថចាហោ, ចាញ្ញអកន្តារា ចោញ្ញអកន្តារា ទុព្ពិក្ខកន្តារា តិរុទកកន្តារា យក្ខកន្តារា អប្បកក្ខកន្តារា ច តារេតិ ក្សត្តារេតិ បតារេតិ តិត្តារេតិ ខេមន្តក្សមិ បាបេតីតិ អត្ថោ. កោ សោ? ចាលិនេដ្ឋកោ. សត្ថចាហសឌិសត្តា អយម្បិ កកចា សត្ថចាហោ. តថា ហិ សោ តិចិត់ តៅឌិ បត្តមត្តេ កតបុញ្ញាសម្ភារេ សត្តេ ឌាតិកន្តារា ឌរាកន្តារា ញ្ញាធិកន្តារា មរណកន្តារា សោកបរិទេចទុក្ខទោមតស្សុបាយាសកន្តារា ច សព្វស្មា សំសារកន្តារា ច តារេតិ

ឧត្តារេតិ បតារេតិ និត្តារេតិ និត្ថានឆល់ បាបេតីតិ អត្ថោ។ សត្ថចារេហា ច សោ អក្កោ សេដ្ឋោ បធានោ ចាតិ សត្ថចាហក្កោ, តំ សត្ថចាហក្កំ ចិបស្សិំ សម្ពុទ្ធន្តិ សម្ពុទ្ធោ។ ភវចរំ ចិភាឃកត្តិ ភវាគំ អត្ថេន អមិធិលមេក្កេយាតិ ភវចីរោ, តំ។ ចិសេសេភ កតបុញ្ញាសម្ភារេ សត្តេ ភតិ និត្ថាភបុរំ បាបេតីតិ ចិភាយកោ, តំ។

១៥៣។ អនត្តមយំ តាទិត្តិ រាគទោសមោហាទិកិលេសសម្បយុត្តត្តា កាយចចីមនោទ្វារេហិ អនត្ត សត្ត នមេតីតិ អនត្តមយនោ, តំ។ ព្ពុទ្ធានិទ្ទេសុ អកម្បិយតាទិក្ខុលាយុត្តោតិ តាទី, តំ។ មហាចាទិំ មហាមតិត្តិ សកសមយមបរសមយចាទីតំ អត្ថេន អត្ថនា សមត្ថិកបុក្កលចិរហិតត្តា មហាចាទី , មហតី បញ្ញិសមាភា មេទុសមាភា ច មតិ ឃស្ស សោ មហាមតិ, តំ មហាចាទិំ មហាមតិំ សម្ពុទ្ធំ ព្ពមិភា ឲ្យល្យាធិករណំ សេសំ សុចិញ្ញេយ្យមេចាតិ។

ឲកព្ពាលិកត្ថេរអបទានចណ្ណនា សមត្តា។

១០។ លោហបាសាទកត្ថេរអបទានចណ្ណនា

ភកេន ពាត្ថុមតិយាតិអាទិកំ អាយស្មតោ លោហបាសាទកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភចេ ចិចដ្តបតិស្សាយាតិ បុញ្ញាតិ ឧបចិនន្តោ ចិបស្សិស្ស ភកចតោ កាលេ ឲកម្ហិ កុលគេហេ និព្ពត្តោ ចយប្បត្តោ សាសនេ អភិប្បសន្នោ រតនត្តយមាមកោ ចិបស្សិស្ស ភកចតោ សត្ថិកេ ធម្មំ សុត្វា បសន្នមានសោ លោហសូស្សេន ប្ញូជំ អការសិ។ សោ តតោ ចុតោ ម្ញាល់ កត្វា ឃាចជីចំ បុញ្ញាតិ កត្វា តតោ ទេចលោកេ និព្ពត្តោ។ ឈសុ ទេចេសុ អបរាបរំ ធិព្ពសុខំ អនុភចិត្វា តតោ ចចិត្វា មនុស្សលោកេ ចក្កចត្តិអាទិអនេកចិធមនុស្សសម្បត្តិំ អនុភចិត្វា បរិបាកកតេ បុញ្ញសម្ភារេ ព្ពមម្បិ ព្ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ ចយប្បត្តោ សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា ចិបស្សនំ ចឌ្ឍេត្វា តជិវេស្សេច អរហត្តំ បាបុណិ។ កតបុញ្ញនាមេន លោហបាសាទកត្ថេរោតិ បាកដោ។

១៥៤។ សោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ ឥកាសេន្តោ ភកេន ពាត្ថុមតិយាតិអាទិមាហ។ តត្ថ ពាត្ថុ ចុច្ចតិ ធាតុ តោ, តេ ពាត្ថុ ឃស្មិំ ភកេន អត្ថាមត្ថា សង្គិតា ចសន្តិ, តំ ភកំ “ពាត្ថុមតី”តិ ចុច្ចតិ។ នរាមេបិ ឋិតសម្បត្តិ ធាតុសិលាទិបុញ្ញឋិតសម្បត្តិំ នរាមេបិ បដ្ឋមេបីតិ អត្ថោ។

លោហបាសាទកត្ថេរអបទានចណ្ណនា សមត្តា។

តតិយស្ស សុភូតិចក្កស្ស ចណ្ណនា សមត្តា។

ចក្រភាលចារចណ្ណគា គិង្គិពា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪓᪨ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴᨸᨭᩥᩈᩃ᩠ᩃᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩦᨶᨣᩁᩮ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩑᨠᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨧᩁᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨾᨶᩮᩣᩈᩥᩃᩣᨧᩩᨱ᩠ᨱᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨶᩥ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᨴᩃᩥᨹᩃᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩴ ᩏᨸᨶᩮᩈᩥ, ᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩑᨠᩣᨴᩈᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᨴᩮᩅᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩣᩁᩮ ᨧ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ᪨

ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᨸᩁᩣᨸᩁᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩔᨸᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩦᨥᩣᨿᩩᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩋᨶ᩠ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩥᨠᩮᩣ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨨᨻ᩠ᨻᩔᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨨᨻ᩠ᨻᩔᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨠᩔᨸᨴᩈᨻᩃᩮᩣ ᨸᨶ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨾᩣᩈᩮ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᩒᩈᩣᩁᩮᩈᩥ, ᨲᩔ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣᩈᩣᩁᨱᨠᩣᩃᩮ ᨴᩥᩈᩣᩅᩣᩈᩥᨠᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᩉᩣᨿᨠᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ “ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅᨲᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᨴᩊ᩠ᩉᩣ, ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨽᩮᨴᨠᩮ ᩈᨲᩥ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᨿᨾᩣᨶᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᩋᨳᩮᨠᩮᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩑᨠᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩁᩦᩁᩅᩊᨬ᩠ᨩᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨴᨠᨹᩣᩈᩩᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩮᩣᨲᩉᨲ᩠ᨳᨸᩣᨴᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩈᨾᩦᨸᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨲᩥ᪨ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅᨲᩣ ᨲᩔ ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩁᩪᨸᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩈᩮ ᩅᩥᨵᩩᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩴᩅᩥᨵᩣᨿ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨸᩴᩈᩩᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨨᨾᩣᨶᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᩣᨭᨠᩴ ᩈᩴᩅᩥᨵᩣᨿ ᨶᩥᩅᩣᩈᨿᨾᩣᨶᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨴᩣᨶᩩᨸᨴᩥᨠᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᩉᩣᨿᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᩅ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ “ᨶᩔᨲᩥ ᨴᩣᨶᩥ ᨾᩮ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨣᨲᩮᩣ ᩈᩥᨶᩮᩉᩮᩣ, ᩈᨧᩣᩉᩴ ᩑᩅᩴᩅᩥᨵᨽᩣᩅᩴ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᩥᩔᩣᩈᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᨲᩴ “ᩉᨶ᩠ᨴᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩴ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᨶ ᨸᩣᨸᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᩃᨩ᩠ᨩᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩉᨴᨿᩴ ᨲᩥᨡᩥᨱᩈᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩋᩣᩉ – “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᨲᩴ ᩅᨴᩈᩥ, ᩋᩉᩴ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨸᨶ ᨾᩴ ᩋᨩ᩠ᨩ ‘ᨸᩣᨸᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᨴᩈᩥ, ᨠᩥᩴ ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨶ, ᨠᩥᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᩅᩴᩅᩥᨵᩮᨶ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨸᨭᩥᨿᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᨶᩣᩉᩴ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩴ ᨸᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨲᩔ ᨿᩣᩅᨲᨲᩥᨿᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩍᨲᩁᩮᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨠᨳᩴ ᩋᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᨱᨾᩮᩅ ᨽᩪᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩣᨸᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᨾᩮᩅ ᨣᨲᩮᩣ᪨

តតោ កិកិរញ្ញស្ស សុបិនទស្សនាការំ បដិសន្ធេត្វា សោ កិកី តំ កិកិស្ស សុបិនទស្សនំ ទិស្វា សញ្ញាបេត្វា “យទិ មេ សុបិនទស្សនេ ឧត្តរិម្បិ តាយ បាបកំ អត្ថិ, តាហំ តេន សទ្ធិំ សុបិនំ កថេស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា ធីតុ អដ្ឋាសិ។ អថ កុម្ភទេវតា “ការិមំ យថា កម្មំ កត”ន្តិ

មហល្លិកាបរិវេណេន តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា – “កស្មា, ភន្តេ, អយ្យោ មយ្ហំ ទានេ ឋិតោ”តិ អាហ។ “សុបិនកេ, មយា សុបិនទស្សនំ ឧទកោ

បាបកំ បដិវេដ្ឋា, ‘អហំ តេន សទ្ធិំ សុបិនំ ន កថេមី’តិ ធាតិ ឋិតោម្ហី”តិ។ “ភន្តេ, យោ ឧទកំ គហេត្វា, បរិសុទ្ធសីលោ ឧទក កិក្កិ, តុម្ហេ

ឋិតា យាតុកាមោ តាយ អហំ យថា តុម្ហាកំ ចិត្តំ សន្តេត្វាយ ‘ទេវតា ត្វំ ទោ មយ្ហំ ទេវាតំ វេត្ត, តោ ទេវតា’តិ កិច្ចាកិច្ចកាថំ

ជាលិកេត្តេន តំ កម្មំ កត”ន្តិ។ “កោ បន ត្វំ, សប្បុរិសា”តិ? “អហំ ឧទកោ កុម្ភទេវតា, ភន្តេ”តិ។ ទេវបុត្តោ កមេត្តោ ហេច ឋិតោ តុការេន

ទត្វា ទេវស្ស បាទមូលេ បតិត្វា “យទិ, ភន្តេ, ឧបេច, ទេវស្ស ឧទកោ ទោសោ អត្ថិ, សុបិនំ កថេថា”តិ ទេវំ យាចិត្វា សុបិនទស្សនំ

បវេទេសិ។ សោ ទេវោ សុបិនំ តាច ឧគ្គហេត្វា អកាសិ។ មិត្តសន្ថវេន បន បុន តេន សទ្ធិំ ន ឧគ្គហេត្វា ចសិ។ មយ្ហំ ទេវស្ស

ទោសំ ន កថេសិ។ អបរភាគេ កុម្ភទេវតោ បន ចិរស្សតាយ កម្មំ កត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។

កុម្ភទេវតា តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទេន ឧទកំ ទុទ្ធន្តំ អបាយតោ ន មុច្ចិត្វា។ សទេ បន ការេន កាលំ មនុស្សត្តំ អាគច្ឆតិ, អញ្ញេន វេន

កោតធិ កតោ ទោសោ តស្សេវ សុបិ បតតិ។ សោ អម្ហាកំ ភគវតោ សុប្បត្តកាលេ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិ, នាគយាណទោតិស្ស

នាមំ អកំសុ។ សោ វយប្បត្តោ តទេវ ទេវេ សុក្កលិទ្ធា មហល្លកកាលេ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ សាសនេ បព្ពជិ។ តស្ស

សុបសម្បន្នជិចសតោ បដ្ឋាយ ឧទកោ អលង្កតបដិយត្តា ឥត្ថី តស្សេ កាយំ បដិសន្តេ សទ្ធិំ វេច បដិសតិ, និក្ខមន្តេ និក្ខមតិ, ចិហារំ បដិសន្តេបិ

សទ្ធិំ បដិសតិ, តិដ្ឋន្តេបិ តិដ្ឋតីតិ ឧទកំ និច្ចានុពន្ធា បញ្ញាយតិ។ ថេរោ តំ ន បស្សតិ។ តស្ស បន បុរិមកម្មស្ស និស្សន្ទេន សា អញ្ញេសំ

សុបដ្ឋាសិ។

ការេ យាគុភិក្ខំ ទទមានា ឥត្ថិយោ, “ភន្តេ, អយំ ឧទកោ យាគុឧឡុង្កោ តុម្ហាកំ, ឧទកោ ឥត្ថិយា អម្ហាកំ សហាយិកាយា”តិ បរិហាសំ

ករោន្តិ។ ថេរស្ស មហតី ចិទេហសា ហោតិ។ ចិហារកតម្បិ តំ សាមណេរា ទេច ទហរភិក្ខូ ច បរិវារេត្វា “នាគតោ កោណ្ឌោ ជាតោ”តិ

បរិហាសំ ករោន្តិ។ អថស្ស តេនេវ ការណេន កុណ្ឌធានត្ថេរោតិ នាមំ ជាតំ។ សោ វឌ្ឍមាន សមុដ្ឋាយ តេហិ ករិយមានំ កេឡិំ

សហិតុំ អសក្កោន្តោ សុម្មាទំ គហេត្វា “តុម្ហេ កោណ្ឌា, តុម្ហាកំ ឧបជ្ឈាយោ កោណ្ឌោ, អាចរិយោ កោណ្ឌោ”តិ វទតិ។ អថ នំ សត្ថុ

អារោចេសុំ – “កុណ្ឌធានោ, ភន្តេ, ទហរសាមណេរេហិ សទ្ធិំ ឧទកំ ផរុសវាចំ វទតី”តិ។ សត្ថា តំ បក្កោសាបេត្វា “សច្ចំ កិរ ត្វំ, ធាន,

ទហរសាមណេរេហិ សទ្ធិំ ផរុសវាចំ វទសី”តិ បុច្ឆិ។ តេន “សច្ចំ ភគវា”តិ វុត្តេ – “កស្មា ឧទកំ វទសី”តិ អាហ។ “ភន្តេ, និពទ្ធំ ចិទេហំ

សហិតុំ អសក្កោន្តោ ឧទកំ កថេមី”តិ។ “ត្វំ បុព្វេ កតកម្មំ យាវជ្ជទិវសា ជីរាបេតុំ ន សក្កោសិ, បុន ឧទកំ ផរុសវាចំ មា វទ ភិក្ខូ”តិ វត្វា

អាហ –

“មាវោច ផរុសំ កញ្ចិ, វុត្តា បដិវទេយ្យុ តំ;

ទុក្ខា ហិ សារម្ភកថា, បដិទណ្ឌា ផុសេយ្យុ តំ។

“សចេ នេរេសិ អត្តានំ, កំសោ ឧបហតោ យថា;

ឯស បត្តោសិ និព្ពានំ, សារម្ភា តេ ន វិជ្ជតី”តិ។ (ធ។ ប។ ១៣៣-១៣៤) –

ឥមញ្ច បន តស្ស ថេរស្ស មាតុគាមេន សទ្ធិំ វិចរណការណំ កោសលរញ្ញោបិ អារោចេសុំ។ រាជា “គច្ឆថ, ភណេ, នំ វីមំសថា”តិ បេសេត្វា សយម្បិ មហន្តេន បរិវារេន សទ្ធិំ ថេរស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ឯកមន្តេ ឱលោកេន្តោ អដ្ឋាសិ។ តស្មិំ ខណេ ថេរោ សូចិកម្មំ ករោន្តោ និសិន្នោ ហោតិ។ សាបិ ឥត្ថី អវិទូរេ ឋានេ ឋិតា វិយ បញ្ញាយតិ។

រាជា តំ ទិស្វា “អត្ថិ តំ ការណ”ន្តិ តស្សា ឋិតដ្ឋានំ អគមាសិ។ សា តស្មិំ អាគច្ឆន្តេ ថេរស្ស វសនបណ្ណសាលំ បវិដ្ឋា វិយ អហោសិ។ រាជាបិ តាយ សទ្ធិំ ឯវ បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា សព្ពត្ថ ឱលោកេន្តោ អទិស្វា “នាយំ មាតុគាមោ, ថេរស្ស ឯកោ កម្មវិបាកោ”តិ សញ្ញំ កត្វា បឋមំ ថេរស្ស សមីបេ ឋត្វាបិ ថេរំ អវន្ទិត្វា តស្ស ការណស្ស អភូតភាវំ ញត្វា បណ្ណសាលតោ និក្ខមិត្វា ថេរំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តេ និសិន្នោ “កច្ចិ, ភន្តេ, បិណ្ឌកេន ន កិលមថា”តិ បុច្ឆិ។ ថេរោ “វដ្ដតិ, មហារាជា”តិ អាហ។ “ជានាមហំ, ភន្តេ, អយ្យស្ស កថំ, ឯវរូបេហិ ឧបក្កិលេសេហិ សទ្ធិំ ចរន្តានំ តុម្ហាកំ កោ នាម បសីទិស្សតិ, ឥតោ បដ្ឋាយ វោ កត្ថចិ គមនកិច្ចំ នត្ថិ, អហំ ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋហិស្សាមិ, តុម្ហេ យោនិសោមនសិការេ មា បមជ្ជិត្ថា”តិ វត្វា និពទ្ធភិក្ខំ បដ្ឋបេសិ។ ថេរោ រាជានំ ឧបត្ថម្ភកំ លភិត្វា ភោជនសប្បាយេន ឯកគ្គចិត្តោ ហុត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ តតោ បដ្ឋាយ សា ឥត្ថី អន្តរធាយិ។

តទា មហាសុភទ្ទា ឧគ្គនគរេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកុលេ វសមានា “សត្ថា មំ អនុកម្បតូ”តិ ឧបោសថង្គំ អធិដ្ឋាយ និរាមគន្ធា ហុត្វា ឧបរិបាសាទតលេ ឋិតា “ឥមានិ បុប្ផានិ អន្តរេ អដ្ឋត្វា ទសពលស្ស មត្ថកេ វិតានំ ហុត្វា តិដ្ឋន្តុ, ទសពលោ ឥមាយ សញ្ញាយ ស្វេ បញ្ចហិ ភិក្ខុសតេហិ សទ្ធិំ មយ្ហំ ភិក្ខំ គណ្ហាតូ”តិ សច្ចកិរិយំ កត្វា អដ្ឋ សុមនបុប្ផមុដ្ឋិយោ វិស្សជ្ជេសិ។ បុប្ផានិ គន្ត្វា ធម្មទេសនាវេលាយ សត្ថុ មត្ថកេ វិតានំ ហុត្វា អដ្ឋំសុ។ សត្ថា តំ សុមនបុប្ផវិតានំ ទិស្វា ចិត្តេនេវ សុភទ្ទាយ ភិក្ខំ អធិវាសេត្វា បុនទិវសេ អរុណេ ឧដ្ឋិតេ អានន្ទត្ថេរំ អាហ – “អានន្ទ, មយំ អជ្ជ ទូរំ ភិក្ខាចារំ គមិស្សាម, បុថុជ្ជនានំ អទត្វា អរិយានំយេវ សលាកំ ទេហី”តិ។ ថេរោ ភិក្ខូនំ អារោចេសិ – “អាវុសោ, សត្ថា អជ្ជ ទូរំ ភិក្ខាចារំ គមិស្សតិ។ បុថុជ្ជនា មា គណ្ហន្តុ, អរិយាវ សលាកំ គណ្ហន្តូ”តិ។ កុណ្ឌធានត្ថេរោ – “អាហរាវុសោ, សលាក”ន្តិ បឋមំយេវ ហត្ថំ បសារេសិ។ អានន្ទោ “សត្ថា តាទិសានំ ភិក្ខូនំ សលាកំ ន ទាបេតិ, អរិយានំយេវ ទាបេតី”តិ វិតក្កំ ឧប្បាទេត្វា គន្ត្វា សត្ថុ អារោចេសិ។ សត្ថា “អាហរាបេន្តស្ស សលាកំ ទេហី”តិ អាហ។ ថេរោ ចិន្តេសិ – “សចេ កុណ្ឌធានស្ស សលាកា ទាតុំ ន យុត្តា, អថ សត្ថា បដិពាហេយ្យ, ភវិស្សតិ ឯត្ថ ការណ”ន្តិ “កុណ្ឌធានស្ស សលាកំ ទស្សាមី”តិ គមនំ អភិនីហរិ។ កុណ្ឌធានោ តស្ស បុរាគមនា ឯវ អភិញ្ញាបាទកំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា ឥទ្ធិយា អាកាសេ ឋត្វា “អាហរាវុសោ អានន្ទ, សត្ថា មំ ជានាតិ, មាទិសំ ភិក្ខុំ បឋមំ សលាកំ គណ្ហន្តំ ន សត្ថា វារេតី”តិ ហត្ថំ បសារេត្វា សលាកំ គណ្ហិ។ សត្ថា តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ថេរំ ឥមស្មិំ សាសនេ បឋមំ សលាកំ គណ្ហន្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។ យស្មា អយំ ថេរោ រាជានំ ឧបត្ថម្ភំ លភិត្វា សប្បាយាហារបដិលាភេន សមាហិតចិត្តោ វិបស្សនាយ កម្មំ ករោន្តោ

ឱ្បតិស្សយវយ្យត្តាយ លេខ្យអភិញ្ញោ អវេហាសិ។ ឲចំកុតស្សាបិ ប្តយស្ស ឆេទស្ស ក្ខេលា អឌាតត្តា រេឃ បុថុជ្ជនា ភិក្ខូ “អឃំ បផេមំ វលិកំ កណ្ហាមិ, កិំ តុ វេលា ឲត”ត្តិ ចិយតិ ឱ្បប្បាទេឌត្តិ។ វេតសំ តំ ចិយតិចិឆយតត្វំ ឆេទោ អាកាសំ អត្ថុកត្វា ព្តត្ថិបិឋិហារិយំ ឌេវស្សត្វា អញ្ញាបនេវេត អញ្ញាំ ឮាកទោរត្តា “បញ្ចា លិខេត្ត”តិ កាឆំ អកាសិ។

១។ ឲចំ វេសា បុទ្ទិតបុញ្ញាសម្ភារាត្ថុវេបត អវហា ហុត្វា បត្តឲតឌក្ខុរោតា អត្តនោ បុត្តកម្មំ សរិត្វា វេសាយតស្សចវេសត បុត្តចរិតាបឌាត់ បកាវេសត្តា សត្ថាហំ បដិសល្លីតត្តិអាឌិយាហ។ តត្វ សត្ថាហំ សត្តឌិចសំ តិវោទាឈសយាបត្តិចិហារេត បដិសល្លីតំ ចិវេចកក្ខតត្តិ អវេត្វា។ វេសំ ឱ្តត្វាតត្វវេយចាតិ។

កុណ្ឌលាតទេត្វរអបឌាតចណ្ណតា សយត្តា។

១៧។ សាកតទេត្វរអបឌាតចណ្ណតា

វេសាភិទោតា តាយ តាវេយតាតិអាឌិកំ អាឃស្វុទោតា សាកតទេត្វស្ស អបឌាតំ។ អឃម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្វ តត្វ ភវេច ចិចឌ្ចបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ឱ្បចិតត្តោ បទុមុត្តរស្ស ភកចទោតា កាលេ ឲកស្មិំ ព្រាហ្មណកុលេ តិព្វត្តោ សត្ថុសិប្បេសុ តិប្បត្តិំ បត្តោ តាវេយត វេសាភិទោតា តាយ ហុត្វា ពិណ្ណុំ ទេចឌាតំ បរិទក្ខ សតិឈណ្ឌុកេឌុកាតំ សាក្កូរប្បេកឌាតំ ព្តតិហាសបញ្ចាយាតំ បឌទោកា ទេចឃ្យាកទោណា វេលិកាឃតយហាបុរិសលក្ខណោសុ អតចវេឃា។ វេសា ឲកឌិចសំ បទុមុត្តរំ ភកចត្តំ ឌ្ឌត្តិំសយហាបុរិសលក្ខណសិរិយា វេសាភយាតំ ឱ្ឃ្យាតក្ខារេត កច្ឆត្តំ ឌិស្វា អតិច បសត្តុយាតវេសា អតេតេកហិ ឱ្បិវេឃហិ អតេតេកហិ កុណចណ្ណហិ ទោយតំ អកាសិ។ ភកចា តស្ស ទោយតំ សុត្វា “អតាកតេ កោតយស្ស ភកចទោតា សាសវេត សាកទោតា តាយ សាចទោកា ភចិស្សតី”តិ ព្យាករណំ អឌាសិ។ វេសា តទោតា បដ្ឋាយ បុញ្ញាតិ កវោរាត្តោ ឃាចតាយុកំ ឋត្វា តទោតា ចុទោតា វេឌចលោកេ តិព្វត្តោ។ កប្បសតសហស្សវេឌចយតុស្សេសុ ឱ្កឃសម្បត្តិវេឃា អតុភចិត្វា ព្តយស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឲកស្មិំ កុលកេហេ តិព្វត្តោ។ តស្ស យាតាបិតទោ វេសាយតស្សំ ចទេធ្វត្តា សុឌាទោតា អាកទោតាតិ សាកទោតាតិ តាមំ កវិំសុ។ វេសា សាសវេត បសីឌិត្វា បព្វជិត្វា ចិបស្សតំ ចទេឌ្ឍត្វា អវហត្តំ បត្តោ។

១ល៏។ ឲចំ វេសា បុញ្ញាសម្ភារាត្ថុវេបត បត្តអវហត្តផលេ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា វេសាយតស្សឌាទោតា បុព្វចរិតាបឌាតំ បកាវេសត្តោ វេសាភិទោតា តាយ តាវេយតាតិអាឌិយាហ។ តត្វ តឌា បុញ្ញាសម្ភារស្ស បរិបុណ្ណសយវេឃ តាវេយត វេសាភិទោតា តាយ ព្រាហ្មណោ អវេហាសិត្តិ សម្ពន្ធោ។

១៧។ ចិបចា ឱ្ឌទិត្វាតាតិ ចិទុឌ្ឌបចា កុយក្កា, ឱ្បប្បចា ចា ឱ្ឌទិត្វា អបវេតត្វា។ បធំ អាចិក្ខវេសតិ, ភវេត្ត, សព្វញ្ញុ ពុធំ បធំ សប្បុរិសយក្កំ តិព្វាតាឈិកយតុបាយំ អាចិក្ខវេស កវេឆសិ ឌេវេសសិ ចិភជិ ឱ្តត្វាតិំ អកាសីតិ អវេត្វា។ វេសំ ឱ្តត្វាតត្វវេយចាតិ។

ឞាកាតទេ្ទរអបដាតចណ្ណា ឞយត្តា៍

ឲ្យ៍ យហាកដ្ឋាតទេ្ទរអបដាតចណ្ណា

បក្យុត្តទតាឆឞ្យាតិអាឌិក៌ អាឃឞ្ទទោតា កដ្ឋាតទេ្ទរឞ្យ អបដាត៌៍ អឃយ្យិ បុរិយព្យទេ្ឋឞ្ញុ កតាឌិកាទោរា ពត្ត ពត្ត ករចច ចិចទ្ទ្ទបតិឞ្យឃាតិ បុព្ណាតិ ទ្ទបចិតទត្តា បក្យុត្តរឞ្យ ភកចទោតា កាទេល កហបតិយហាឞាលក្យលទកទេហ តិត្តាទេ្តត្វា ចុទ្ទិប្យទេ្តា ឲ្យកឌិចឞំ ឞត្ត ឞត្តិកេ ឆយ្ទំ ឞុហាទត្តា ឞត្តាទំ ឲ្យក៌ កិក្ខុ ឞំលិទេ្តត ការឞិតឞ្យ ចិត្តាទេទត អត្ថំ ចិកឌត្តាត៌ អក្កដ្ឋាទត ឌទបត្តិ ឌិឞ្វា ឞឃយ្យិ តំ ដាតត្តទំ បទេ្តទត្តា ដាតាឌិតិ បុព្ណាតិ កត្វា ទេចយតុទ្យុឞុ ឞំឞរទត្តា ឞុទយឆឞ្យ ភកចទោតា កាទេល ចិឌ្ឌាឆទោរា ហុត្វា អាកាទឞត កដ្ឋទត្តា ឞត្តាទំ ឲ្យកឞ្ញុំ ចតឞទេ្ហ តិឞិត្តំ ឌិឞ្វា បឞត្តយាតទឞា កលិការបុទប្យហិ ឞ្ញុដ៌ អកាឞិ៍

ទឞា ទោតត បុព្ណាកទយ្ទុត អបរាបទំ ឞុកតីឞុទឃច បរិចទេ្តត្វា កឞ្យបឌឞតាលឞ្យ កាទេល ឆារាលាឞិឃំ ក្យលឈទេ តិត្តាត្តិត្វា បរិតិត្តាទេត ភកចតិ ឞុចណ្ណទចតិឃកទលដ្ឋាត៌ ឌឞឞហឞ្យល្លត្តិកាឃ ឞុចល្លិដ្ឋកាឃ ឞ្ញុដ៌ កត្វា "ភកចា យល្ប៊ាតិត្តាត្តតិត្តាត្តដ្ឋាទត ឞទិរំ ឞុចណ្ណចណ្ណ ទោហាត្ប"តិ បត្តទំ អកាឞិ៍ តទោតា ឃាចឌឹច ក្យឞលំ កត្វា ឲ្យក៌ ព្យទ្ធត្តទំ ទេចយតុទ្យុឞុ ឞំឞរិត្វា ព្ទាយឞ៊ំ ព្យទ្ធប្យាទេ ទ្ទទេ្ទតិឃំ ទទេ្ណា ចណ្ណបទេ្ទាតឞ្យ បុទោហិតឞ្យ ទកទេហ តិត្តាត្តិ, តឞ្យ តាយក្កហលឌិចទេឞ យាតាបិតទោរា "អយ្យាក៌ បុទេ្តា ឞុចណ្ណចណ្ណា អត្តទតា តាយំ កទេហត្វា អាកទោតា"តិ កដ្ឋាតយាលាទចាទេ្តច តាយំ កទិឞុ៍ ទឞា ចុទ្ទិយត្វាឃ តទឃា ទចទេ ទ្ទក្កល្ហុំត្វា បិត្យ អដ្ឋទឃត បុទោហិតដ្ឋាត៌ លភិ៍ ទឞា ទោត្តចទឞត កដ្ឋាទតាតិ បញ្ញាឃិត្ថ៍

រាឌា ចណ្ណបទេ្ទាទោតា ព្យទ្ធប្យាឌំ ឞុត្វា, "អាចទិយ, ត្វំ តត្ត កត្វា ឞត្តាទំ ព្ទាឆាទេតហី"តិ ទបទេឞិ៍ ទឞា អត្តដ្ឋទយា ឞត្ត ឞត្តិក៌ ទ្ទបកទោតា៍ តឞ្យ ឞត្តា ឆយ្ទំ ទេទេឞិ៍ ទេឞតាបរិទឃាឞាទេត ទឞា ឞត្តហិ ឌទេតហិ ឞទ្ធិ ឞហបឌឹឞយ្ទិគ្គាហិ អរទហទេ្ត បតិដ្ឋាឞិ៍ អច ឞត្តា "ឲ្យច, កិក្ខុទចា"តិ ហត្ថំ បឞាទេរឞិ៍ ទោ តាចទេច ទ្ទក្កុលយត្តទកាឞយឞ្យកា ព្ទាទ្ទិយឃបត្តឌីចទេឆរា ចឞ្យឞដ្ឋិកទេ្តរា ចិឃ អទេហឞុំ៍ ឲ្យចំ ទឆទោរា ឞឌត្វំ តិបា្យទេត្វា, "ភទេ្ត, រាឌា បទេ្ទាទោតា ត្យយ្យាក៌ បិទេឌ ចឌ្ធិត្វំ ឆយ្ទ្ញ ទឞាត្វំ ព្ទាឆ្ឋតី"តិ ឞត្ត អាទេរាទេចឞិ៍ ឞត្តា "ត្វំទេឃច កិក្ខុ តត្ត កឆ្ឋ, តឃិ ក់តបិ រាឌា បឞីឌិឞ្យតី"តិ អាហ៍ ទឆទោរា អត្តដ្ឋទយា តត្ត កត្វា រាឌាត៌ បឞាទេត្វា អចត្តិឞុ ឞាឞត៌ បតិដ្ឋាទេបត្វា បុត ឞត្ត ឞត្តិកទេយច កទោតា៍

ឲ្យ១៍ ឲ្យច ទឞា បត្តអរទហត្តចទេលា "ឲ្យតដក្កុ, កិក្ខុទច, យយ ឞាចកាត៌ ឞំលិទេ្តត ការឞិតឞ្យ ចិត្តាទេទត អត្ថំ ចិកឌត្តាត៌ ឃឌិឌំ យហាកដ្ឋាទតា"តិ (អ៍ តិ៍ ១៍១ប័ប័, ១ឆ័លិ) ឲ្យតដក្កដ្ឋាត៌ បត្វា អត្តទតា បុព្ណាកយ្ទំ ឞរិត្វា បុព្ណចរិតាបដាត៌ បកាទឞទត្តា បក្យុត្តរតាឆឞ្យាតិអាឌិយាហ៍ តត្ត បក្យុំ តាយ ទចតិឃត្តិ បក្យទយហិ ឍាឌិតត្តា ចា បក្យាកាទេហិ កតត្តា ចា ភកចទោតា ចឞតកត្តក្យឌិចិហាទោរាច ឞ្ញុដ៌ិឃការទេចត ទចតិឃំ, ឃចា "ទោតយកទេចតិឃំ, អាព្យអចកទេចតិឃ"ន្តិ ចុទេ្ត ទោតឞំ ឃក្កាត៌ តិចឞតដ្ឋាត៌ ឞ្ញុដ៌ិឃដ្ឋាតត្តា ទេចតិឃត្តិ ចុច្ចតិ, ឲ្យចយិឌំ ភកចទោតា ចឞតដ្ឋាត៌ ទេចតិឃត្តិ ចុច្ចតិ, ត ឆាត្យតិឆាឃកទេចតិឃត្តិ ទេចឌិតត្តា៍ ត ហិ

អបរិមិតតស្ស ភគវតោ សរីរវណ្ណំ អភាសា ធាតុចេតិយំ អកាសិ. សិលាសនំ ការយិត្វាតិ តស្សា បច្ចយាយិកាយ វគ្គុលិយា បុប្ផាសនត្ថាយ ហេដ្ឋា វាលិកាយំ សិលាសនំ ការេត្វា. សុវណ្ណភាជនលេបម្បិ តំ សិលាសនំ ឧបឌ្ឍភាគសុវណ្ណេន អភិចិនេនេន លេបយិំ លាភេនសិត្តំ អវេត្ថា.

១១. រតនាយំ សត្តហិ រតនេហិ កតំ លទ្ធំ បក្ខយាយុទ្ធន្តិ ធាវេត្វា ជាតុអភិនីតិជ្ជា វេតបទរធាយទិដ្ឋា បក្ខយាយុទ្ធស្ស អភិរោបយិំ. លោកធាតុស្ស តាទិនោតិ សកលលោកធាតុវិជិតស្ស តាទិគុណសម្បន្នស្ស ពុទ្ធស្ស ធាតុវេទិន្តិ អត្ថោ. សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

មហាកច្ចានត្ថេរអបទានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣. កាឡុទាយិត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរស្សាតិអាទិកំ អាយស្មតោ កាឡុទាយិត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វយប្បត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ កុលប្បសាទកានំ ភិក្ខូនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា តជ្ជំ អភិនីហារំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ.

សោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អម្ហាកំ ពោធិសត្តស្ស មាតុកុច្ឆិយំ បដិសន្ធិគ្គហណទិវសេ កបិលវត្ថុស្មិំយេវ អមច្ចគេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិត្វា ពោធិសត្តេន សទ្ធិំ ឯកទិវសេយេវ ជាតោតិ តំ ទិវសេយេវ តំ ទុកូលចុម្ពដកេ និបជ្ជាបេត្វា ពោធិសត្តស្ស ឧបដ្ឋានត្ថាយ នយិំសុ. ពោធិសត្តេន ហិ សទ្ធិំ ពោធិរុក្ខោ, រាហុលមាតា, ចត្តារោ និធី, អារោហនហត្ថី, អស្សកណ្ឌកោ, អានន្ទោ, ឆន្នោ, កាឡុទាយីតិ ឥមេ សត្ត ឯកទិវសេ ជាតត្តា សហជាតា នាម អហេសុំ. អថស្ស នាមគ្គហណទិវសេ សកលនគរស្ស ឧទគ្គចិត្តទិវសេ ជាតត្តា ឧទាយីត្វេវ នាមំ អកំសុ. ថោកំ កាឡធាតុកត្តា បន កាឡុទាយីតិ បញ្ញាយិត្ថ. សោ ពោធិសត្តេន សទ្ធិំ កុមារកីឡំ កីឡន្តោ វុទ្ធិំ អគមាសិ.

អបរភាគេ លោកនាថេ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិត្វា អនុក្កមេន សព្ពញ្ញុតំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កេ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ វេឡុវនេ វិហរន្តេ សុទ្ធោទនមហារាជា តំ បវត្តិំ សុត្វា បុរិសសហស្សបរិវារំ ឯកំ អមច្ចំ "បុត្តំ មេ ឥធានេហី"តិ បេសេសិ. សោ ធម្មទេសនាវេលាយំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បរិសបរិយន្តេ ឋិតោ ធម្មំ សុត្វា សបរិវារោ អរហត្តំ បាបុណិ. អថ នេ សត្ថា "ឯថ, ភិក្ខវោ"តិ ហត្ថំ បសារេសិ. សព្ពេ តង្ខណញ្ញេវ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរា វស្សសដ្ឋិកត្ថេរា វិយ អហេសុំ. អរហត្តប្បត្តិតោ បដ្ឋាយ បន អរិយា មជ្ឈត្តាវ ហោន្តិ. តស្មា រញ្ញា បហិតសាសនំ ទសពលស្ស ន កថេសុំ. រាជា "នេវ គតោ អាគច្ឆតិ, ន សាសនំ សុយ្យតី"តិ អបរំ អមច្ចំ បុរិសសហស្សេហិ បេសេសិ. តស្មិម្បិ តថា បដិបន្នេ អបរម្បិ បេសេសីតិ ឯវំ នវហិ បុរិសសហស្សេហិ សទ្ធិំ នវ អមច្ចេ បេសេសិ. សព្ពេ អរហត្តំ បត្វា តុណ្ហី អហេសុំ.

អថ រាជា ចិន្តេសិ – “ឲុត្តកា ឌតា យឃិ និរេតហាការេចត ឝរឝាលស្ស ត្ថឆាកយតត្វាឃ ត កិឡ្ហិ ពឆឃិរុ, អឃំ រេលា ហ្គងាឃិ ឝរឝារលេត ឞយចរេឃា, ឞហឞំឞុកិឡ្ឍត្ថរេពា, យឃិ ច និរេតរេហា អត្ថិ, ត្ថឃំ របរេឞស្សាឃឹ”តិ តំ បរេក្កាឞារេបត្វា, “តាត, ត្វំ ឞុទិឞឞហស្សបទិចារេទា រាឌកហំ កត្វា ឝរឝាលំ ត្ថឆារេតហិ”តិ ចត្វា របរេឞសិំ រេឞា បត កច្ឆរេត្តា “ឞចាហំ, រេឝច, បត្តាឌិតុំ លកិស្សាមិ, ឲចាហំ កកចត្តិ ត្ថឆារេតស្សាមិ”តិ ចត្វា “ឃំ កិឡ្ហិ ពត្វា យយ ឞុត្តំ ឝរេស្សហិ”តិ ចុរេត្វា រាឌកហំ កត្វា ឞត្តេ ឆយុរេឝឞតរេចលិឃំ បទិឞបទិឃរេត្តា ជិរេលា ឆយុំ ឞុត្វា ឞបទិចារេទា អរទហត្តំ បត្វា ឲហិកិច្ចការេច បតិដ្ឋាសិំ អរទហត្តំ បត បត្វា “ត តាចាឃំ ឝរឝាលស្ស ក្សលតកទំ កត្តុំ ពារេលិ, ចឞរេត្តា បត ហ្គបកេតា ឞុឞ្ឃិរេតា ចតឞរេល្ត ហទិតតិលាឞឡាត្តាឃ ក្សមិឃា កយតពារេលិ កចិស្សតិ”តិ ពាលំ បឌិយារេតរេត្តា ចឞរេត្តា ឞយុរេត្តា ឞត្តេ ក្សលតកទំ កត្តុំ កយតយក្កចណ្ហំ ឞំចរេណ្ហរេត្តា –

“អង្គារិរេតា ជាតិ ក្សយា កឝរេត្តា, ឞរេលឞិរេតា លឝតំ ចិប្បហាឃ;

រេតា អជ្ជិយរេត្តាច បកាឞឃត្តិ, ឞយរេឃា យហាជិរ កាកឹ រឆាតំ

“ក្សយាតិ ឞុល្លាតិ យរេតារយាតិ, ឞយត្តរេតា ឞត្តាឌិឞា បចត្តិ;

បត្តំ បហាឃ ឞលយាឞឞាតា, ពារេលិ ត្ថរេតា បក្កយតាឃ ជិរំ

“រេតចាតិឞិតំ ត បតាតិហ្គុល្យា ឞុលា ហ្គត្យ អជ្ឈតិឃា កឝរេត្តា;

បស្សត្តុំ តំ ឞាកិឃា រេពាឡ្ឍត្ថឃា ច, បច្ឆាយុលំ ររាហិតិឃំ តទត្តិ

“អាឞាឃ ពឞរេតា រេពត្តំ, ជឹឌំ អាឞាឃ ចប្បតិ;

អាឞាឃ ចាលិឌា ឃត្តិ, ឞយុទ្ទំ ឆតហារកា;

ឃាឃ អាឞាឃ តិដ្ឋាមិ, ឞា រេយ អាឞា ឞមិជ្ឈត្យុ (រេឆរកា ៥៦លិ-៥៦០);

“តាតិឞិតំ តាតិហ្គុល្យា តាតិក្សត្តិក្កលាតពំ;

ສທ຺ທລີ ຫຣິຕາ ຄຸມີ, ໂຍນ ກາເລີ ມຫາມຸນີ (ອ. ນິ. ອຖ຺. ໑.໑.໒໒໕);

“ປຸນປ຺ປຸນ຺ເຍວ ວປນ຺ຕິ ພີຊໍ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ວສ຺ສຕິ ເທວຣາຊາ;

ປຸນປ຺ປຸນໍ ເຂຕ຺ຕໍ ກສນ຺ຕິ ກສ຺ສກາ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ທຖ຺ຍມຸເປຕິ ຣຏ຺ຐໍ.

“ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈກາ ຈຣນ຺ຕິ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ທານປ຺ຕີ ທທນ຺ຕິ;

ປຸນປ຺ປຸນໍ ທານປ຺ຕີ ທທິຕ຺ວາ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ສຄ຺ຄມຸເປນ຺ຕິ ຐານໍ.

“ວີໂຣ ຫເວ ສຕ຺ຕຍຸຄໍ ປຸເນຕິ, ຍສ຺ມິໍ ກຸເລ ຊາຍຕິ ພູຣິປເຍ຺ຍາ;

ມເຍ຺ຍາມຫໍ ສກ຺ກຕິ ເທວເທໂວ, ຕຍາ ຫິ ຊາໂຕ ມຸນິ ສຈ຺ຈນາໂມ.

“ສຸທ຺ໂທທໂນ ນາມ ປິຕາ ມເຫສິໂນ, ພຸທ຺ຘ຺ສ຺ສ ມາຕາ ປນ ມາຍນາມາ;

ຍາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ປຣິຫຣິຍ ກຸຈ຺ຉິນາ, ກາຍສ຺ສ ເພທາ ຕິທິວມ຺ຫິ ໂມທຕິ.

“ສາ ໂຄຕມີ ກາລກຕາ ອິໂຕ ຈຸຕາ, ທິພ຺ເພຫິ ກາເມຫິ ສມງ຺ຄິພູຕາ;

ສາ ໂມທຕິ ກາມຄຸເຓຫິ ປຍ຺ຈຫິ, ປຣິວາຣິຕາ ເທວຄເຓຫິ ເຕຫີ”ຕິ (ເຖຣຄາ. ໕໒໗-໕໓໕);

ຕຕ຺ຖ ຄາຖາ ອຄາສິ. ຕຕ຺ຖ ອງ຺ຄາຣິໂນຕິ ອງ຺ຄາຣານິ ວິຍາຕິ ອງ຺ຄາຣານິ. ອງ຺ຄາຣານິ ຣຕ຺ຕປວາຬວຓ຺ຓານິ ປຸປ຺ຜານີຕິ, ຕານິ ເອເຕສໍ ສນ຺ຕີຕິ ອງ຺ຄາຣິໂນ, ອຕິໂລຫິຕກຸສຸມສຍ຺ຉນ຺ເນຫິ ອງ຺ຄາຣປຸຍ຺ຊສທິສາ ວິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທານີຕິ ອິທານິ. ທຸມາຕິ ຣຸກ຺ຂາ. ພທ຺ທນ຺ເຕຕິ ພຄ຺ວນ຺ຕໍ ອາລປຕິ, “ພທ຺ທນ຺ເຕ”ຕິ ເອກສ຺ສ ທ-ກາຣສ຺ສ ໂລປໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ. ຜເລສິໂນຕິ ຜລານິ ເອສນ຺ຕາ, ຜລານິ ຄຫຸເຓຕຸກາມາ. ຉທນໍ ວິປ຺ປຫາຍາຕິ ປຸຣາຓປຓ຺ຓານິ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ. ເຕ ອຈ຺ຈິມນ຺ໂຕວ ປຠາສຍນ຺ຕີຕິ ເຕ ທຸມາ ອຈ຺ຈິມນ຺ໂຕ ວິຍ ອຄ຺ຄິຂນ຺ເຘາ ວິຍ ປຠາສຍນ຺ຕິ ສພ຺ພໂຕ ໂອພາເສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສມໂຍຕີ ກາໂລ. ມຫາວີຣາຕິ ມຫາວິກ຺ກນ຺ຕ. ອາລປນເມຕໍ. ພາຄີ ຣສານນ຺ຕິ ຣສານໍ ພາຄີ, “ສໂມ ພຸທ຺໐ສ຺ສ ອນຸກ຺ຄຫໍ ກາຕຸໍ”ຕິອາທີສຸ ວິຍ ອຍໍ ສມໂຍ ກາໂລ. ມຫາວີຣາຕິ ອາລປນໍ, “ຍທ຺ທານີ ສພ຺ພສໍ ປທ຺ທໂຄຕ”ຕິ ເກຈິ ຜລິຕາ ໂຍນຖ຺ຖີຕິ ຜເລສິໂນ ອເນເຕາເບປິ ຫິ ສເນເຕາກິຣິຍໍ ອາຫ. ໂອຈໍ ເຂເຕຕ ຍາຈິເຕາ ຫຄຈາ ຕຕ຺ຖ ຄມເນ ທາຫຸນໍ ຈິເຣສສານິຄມນໍ ນິຖ຺ຖາ ຈິສຕິສຫສ຺ສຊີວານສຈປຣິຈຸເຕາ ຣາຊຄຫເຕາ ອຕຸຣິຕຈາຣິກາຈເຣນ ກປິລວຕ຺ຖຸຄາມິມຄ຺ຄໍ ປຕິປຕ຺ຕິ. ເຕເຣາ ອຸທ຺ທີຍາ ກປິລວຕ຺ຖຸ ຄນ຺ຕ຺ວາ

រញ្ញោ បុរតោ អាកាសេ ឋិតោវ អទិដ្ឋបុព្ពវេសំ ទិស្វា រញ្ញា “កោសិ ត្វ”ន្តិ បុច្ឆិតោ “អមច្ចបុត្តំ តយា ភគវតោ សន្តិកំ បេសិតំ យំ ន ជានាសិ, តំ ឯវំ បន ជានាហី”តិ ទស្សេន្តោ –

“ពុទ្ធស្ស បុត្តោម្ហិ អសយ្ហសាហិនោ, អង្គីរសស្សប្បដិមស្ស តាទិនោ;

បិតុបិតា មយ្ហំ តុវំសិ សក្ក, ធម្មេន មេ គោតម អយ្យកោសី”តិ។ (ថេរគា. ៥៣៦) –

គាថមាហ។

តត្ថ ពុទ្ធស្ស បុត្តោម្ហីតិ សព្ពញ្ញុពុទ្ធស្ស ឱរស្ស បុត្តោ អម្ហិ។ អសយ្ហសាហិនោតិ អភិសម្ពោធិតោ បុព្ពេ ឋបេត្វា មហាពោធិសត្តំ អញ្ញេហិ សហិតុំ វហិតុំ អសក្កុណេយ្យត្តា អសយ្ហស្ស សកលស្ស ពោធិសម្ភារស្ស មហាការុណិកាធិការស្ស ច សហនតោ វហនតោ, តតោ បរម្បិ អញ្ញេហិ សហិតុំ អភិភវិតុំ អសក្កុណេយ្យត្តា អសយ្ហានំ បញ្ចន្នំ មារានំ សហនតោ អភិភវនតោ, អាសយានុសយចរិតាធិមុត្តិអាទិវិភាគាវពោធនេន យថារហំ វេនេយ្យានំ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកបរមត្ថេហិ អនុសាសនីសង្ខាតស្ស អញ្ញេហិ អសយ្ហស្ស ពុទ្ធកិច្ចស្ស សហនតោ, តត្ថ វា សាធុការិកាវតោ អសយ្ហសាហិនោ។ អង្គីរសស្សាតិ អង្គីកតសីលាទិសម្បត្តិកស្ស។ អង្គមង្គេហិ និច្ឆរណកជុតិកស្សាតិ អបរេ។ កេចិ បន “អង្គីរសោ, សិទ្ធត្ថោតិ ទ្វេ នាមានិ បិតរាយេវ គហិតានី”តិ វទន្តិ។ អប្បដិមស្សាតិ អនុបមស្ស។ ឥដ្ឋានិដ្ឋេសុ តាទិលក្ខណប្បត្តិយា តាទិនោ។ បិតុបិតា មយ្ហំ តុវំសីតិ អរិយជាតិវសេន មយ្ហំបិតុ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស លោកវោហារេន ត្វំ បិតា អសិ។ សក្កាតិ ជាតិវសេន រាជានំ អាលបតិ។ ធម្មេនាតិ សភាវេន អរិយជាតិ លោកិយជាតីតិ ទ្វិន្នំ ជាតីនំ សភាវសមោធានេន។ គោតមាតិ រាជានំ គោត្តេន អាលបតិ។ អយ្យកោសីតិ បិតាមហោ អសិ។ ឯត្ថ ច “ពុទ្ធស្ស បុត្តោម្ហី”តិអាទិំ វទន្តោ ថេរោ អញ្ញំ ព្យាកាសិ។

ឯវំ បន អត្តានំ ជានាបេត្វា ហដ្ឋបហដ្ឋេន រញ្ញា មហារហេ បល្លង្កេ និសីទាបេត្វា អត្តនោ បដិយាទិតស្ស នានគ្គរសភោជនស្ស បត្តំ បូរេត្វា ទិន្នេ គមនាការំ ទស្សេសិ។ “កស្មា, ភន្តេ, គន្តុកាមត្ថ, ភុញ្ជថា”តិ ច វុត្តេ, “សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ភុញ្ជិស្សាមី”តិ។ “កហំ បន សត្ថា”តិ? “វីសតិសហស្សភិក្ខុបរិវារោ តុម្ហាកំ ទស្សនត្ថាយ មគ្គំ បដិបន្នោ”តិ។ “តុម្ហេ ឥមំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជថ, អញ្ញំ ភគវតោ ហរិស្សថ។ យាវ ច មម បុត្តោ ឥមំ នគរំ សម្បាបុណាតិ, តាវស្ស ឥតោ បិណ្ឌបាតំ ហរថា”តិ វុត្តេ ថេរោ ភត្តកិច្ចំ កត្វា រញ្ញោ បរិសាយ ច ធម្មំ កថេត្វា សត្ថុ អាគមនតោ បុរេតរំយេវ សកលរាជនិវេសនំ រតនត្តយេ អភិប្បសន្នំ ករោន្តោ សព្ពេសំ បស្សន្តានំយេវ សត្ថុ អាហរិតព្ពភត្តបុណ្ណំ បត្តំ អាកាសេ ខិបិត្វា សយម្បិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា បិណ្ឌបាតំ ឧបនាមេត្វា សត្ថុ ហត្ថេ ឋបេសិ។ សត្ថា តំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិ។ ឯវំ សដ្ឋិយោជនមគ្គេ ទិវសេ ទិវសេ យោជនំ គច្ឆន្តស្ស ភគវតោ រាជគេហតោយេវ បិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា អទាសិ។ អថ នំ ភគវា “មយ្ហំបិតុនោ សកលនិវេសនំ បសាទេសី”តិ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ កុលប្បសាទកានំ យទិទំ កាឡុទាយី”តិ (អ. និ. ១.២១៩, ២២៥) កុលប្បសាទកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។

៣២-៥។ ឯវំ សោ កតបុញ្ញសម្ភារានុរូបេន អរហត្តំ បត្វា បត្តឯតទគ្គដ្ឋានោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សវសេន បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរស្ស ពុទ្ធស្សាតិអាទិមាហ។ អន្ធានំ បដិបន្នស្សាតិ អបរទ្ធេ កាយកម្មាយ ទ្វេរយគ្គំ បដិបជ្ជន្តស្ស។ ចររតោ ចារិកំ ជនាតិ អនេកាយលទ្ធំ យន្តេយ្យលទ្ធំ នាហិយលទ្ធក្កិ តីហិ យលទ្ធលិតិ ជនា ចារិកំ ចររតោ ចរន្តស្ស បទុមុត្តរពុទ្ធស្ស ភគវតោ សុបុប្ផិតំ សុដ្ឋុ បុប្ផិតំ បទេវានិតំ គន្ធាគេហត្វា ន គោវលមេវ បទុមំ, ឧប្បលញ្ច មល្លិកំ វិគសិតំ អហំ គន្ធានុគាហិ ហត្ថេហិ គហេត្វា បូជេសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ បរមន្នំ គហេត្វានាតិ បរមំ ឧត្តមំ ភោជនំ មធុរំ សន្តប្បិតំ មាលិតព្ភនំ គហេត្វា សត្ថុនោ អទាសិំ ភោជេសិន្តិ អត្ថោ។

៥៥។ សព្យានន្តកម្មេននោតិ សព្យានុភាវិនំ ភគវតោ ទានានំ អាទេរាហបរិណាហទ្វេសយោជ្ជនឧទ្ធពាលបនសមុត្តិយា នន្ទំ ព្យូចិំ ឧទ្ទេន្តោ ឧប្បាទេន្តោ។ ទានាតិនាម គតិស្សតីតិ ទានតោ បិតកដិ នាម គតិស្សតិ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

កាញ្ចនាឃិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣។ សោយាឈរាជត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អត្ថទស្សី តុ ភគវាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សោយាឈរាជត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា ឯកទិវសំ សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុណន្តោ សទ្ធោ ឯកំ ភិក្ខុំ លទ្ធវិធុរជាតំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា តំ ឋានន្តរំ អាកង្ខន្តោ បណិធានំ កត្វា តត្ថ តត្ថ ភវេ បុញ្ញានិ ករោន្តោ អត្ថទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ បុន ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិត្វា ព្រាហ្មណានំ វិជ្ជាសិប្បេសុ និប្ផត្តិំ គតោ ឯកទិវសំ អត្ថទស្សិំ ភគវន្តំ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតំ រថិយំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា សិរសិ អញ្ជលិំ កត្វា “នាវតា ទ្វិបទោ សត្ថា”តិអាទីហិ ឆហិ គាថាហិ អភិត្ថវិត្វា ភាជនំ បូរេត្វា មធុំ ឧបនេសិ។ សត្ថា តំ បដិគ្គហេត្វា អនុមោទនំ អកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កស្សបភគវតោ កាលេ គព្ភវាហនស្ស នាម រញ្ញោ អមច្ចោ ហុត្វា និព្ពត្តោ តេន សទ្ធិំ អារាមគតោ ភិក្ខុសង្ឃម្ហិ បរិវិតោ សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា វីសតិវស្សសហស្សានិ សមណធម្មំ កត្វា តតោ ចុតោ ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិត្វា សោយាឈរាជាតិ លទ្ធនាមោ នាមេន ព្រាហ្មណស្ស សន្តិកេ វុឌ្ឍិមន្វាយ វិជ្ជាសិប្បានិ សិក្ខិត្វា តាវសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា តាវសសហស្សបរិវារោ អជិតាទីហិ សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ បេសិតោ តេសំ បញ្ហវិស្សជ្ជនវសេន ធម្មំ សុត្វា ចិត្តំ ភាវេត្វា បរិយោសានេ អរហត្តំ បាបុណិ។ អរហត្តំ បន បត្វា សត្ថុស្ស ពុទ្ធស្ស ទេសនាវសេន ធម្មទេសនាយ វិជិតាវិ សមុស្សយោ បុព្វកម្មំ បច្ចវេក្ខន្តោ សោមនស្សវសេន បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អត្ថទស្សី តុ ភគវាតិអាទិមាហ។

១៣។ ឯវំ សោ បណិធានានុរូបេន អរហត្តផលំ បត្វា អត្តនោ បុព្វកម្មានិ ទិស្វា បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អត្ថទស្សី តុ ភគវាតិអាទិមាហ។ តំ សព្វំ ឧត្តានត្ថមេវ។

៥៦។ បុដកំ បុរយិត្វាតាតិ បុដកំ ចុច្ចតិ ចារកំ, ឈដំ ចា។ អខេតព្យអកំ តិខេក្ដារំ យក្លិកណ្ឌចិរហិតំ ញុក្ដយក្ខតា ឈដំ បុខេរត្វា តំ ក្ខេកាហិ ហខេត្តហិ បក្កឃ្យបកាខេរត អាគខេរត កខេហត្វា យខេហសិខេតា កកចខេតា ក្ខបខេតសិត្តិ សប្តខេក្ខ។ ខេសសំ សុចិខេញ្ញាឃ្យខេយចាតិ។

ខេយាឈរាឌខេត្តរអបខាតចណ្ណតា សយត្តា។

៤។ អឌិយុត្តខេត្តរអបខាតចណ្ណតា

តិត្ថុខេត ខេលិកតាឆយីត្វិអាឌិកំ អាយស្មខេតា អឌិយុត្តខេត្តរស្ស អបខាតំ (ខេឆរកា។ អដ្ឋ។ ៦។ អឌិយុត្តខេត្តរកាឆាចណ្ណតា)។ អឃយ្យិ បុរិមព្យុខេន្ធសុ កតាឌិការខេរា តត្ត តត្ត ករខេច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតខេត្តា អត្តគស្សិយិប្បខេលិកតាខេឆ បរិតិត្ថុខេត ឲកស្មិំ កុលខេកខេហ តិត្ថខេត្តា រខេតតត្តខេឃ បសខេត្តា កិក្លុសង្ឃំ តិយខេត្តត្វា ក្ខន្ធហិ យណ្ឌបំ ការខេត្វា យហាខាតំ បចខេត្តត្វា បរិខេឃាសាខេត សត្តិបឌំ បហិខេឆសិ។ ខេសា តខេតា ចុខេតា ខេគខេចសុ ច យត្តុខេស្សសុ ច ក្ខកឃសយ្យត្តិខេឃា អតុកចិត្វា ព្ពុយស្មិំ ព្ពុក្ដុប្បាខេគ ឲកស្មិំ កុលខេកខេហ តិត្ថខេត្តា សាសខេត បសិឌិត្វា សក្ខាឃ បតិដ្ឋិតត្តា អឌិយុត្តខេត្តរខេរាតិ បរិកខេដា។

ប៉ែ។ ឲចំ កតសម្ភារខេចសេត អរហត្តំ បត្វា អត្តខេតា បុព្ពកម្មំ សរិត្វា ខេសាយតស្សឌាខេតា បុព្ពចរិតាបខាតំ បការខេសខេត្វា តិត្ថុខេត ខេលិកតាឆយីត្វិអាឌិយាហ។ តំ សព្ពំ ក្ខត្តាតត្តខេយចាតិ។

អឌិយុត្តខេត្តរអបខាតចណ្ណតា សយត្តា។

៥។ លស្សុណខាឃកខេត្តរអបខាតចណ្ណតា

ហិយចត្តុស្សាចិក្ខុខេតិអាឌិកំ អាយស្មខេតា លស្សុណខាឃកខេត្តរស្ស អបខាតំ។ ឲខេសាបិឃស្មា បុរិមព្យុខេន្ធសុ កតាឌិការខេរា តត្ត តត្ត ករខេច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតខេត្តា ចិបស្សិស្ស ភកចខេតា កាខេល ឲកស្មិំ កុលខេកខេហ តិត្ថត្តិត្វា ចិញ្ញុតំ បខេត្តា ឈរាចាខេស អាឌីតចំ ឌិស្វា ខេកហំ បហាឃ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពឌិត្វា ហិយចត្តំ តិស្សាឃ ចខេត ចសខេត្តា ពហុតិ លស្សុណាតិ ខេរាខេបត្វា តខេគច ចតម្មុលផលត្ថា ពាគខេត្តា ចិហាសិ។ ខេសា ពហុតិ លស្សុណាតិ កាខេឌតាខាឃ យត្តុស្សបថំ អាហរិត្វា បសខេត្តា ខាតំ ឌត្វា ព្ពុក្ខប្បមុខស្ស កិក្លុសង្ឃស្ស ខេករសជ្ជត្តាឃ ឌត្វា កច្ឆតិ។ ឲចំ ខេសា ឃាចឌីចំ បុញ្ញាតិ កត្វា ខេតខេតច បុញ្ញាពខេលត ខេគចយតុខេស្សសុ សំសរខេត្តា ក្ខកឃសយ្យត្តិ អតុកចិត្វា កខេយត ព្ពុយស្មិំ ព្ពុក្ដុប្បាខេគ ក្ខប្បខេត្តា បដិលទ្ធសខេទ្ធា បព្ពឌិត្វា ចិបស្សតំ ចឌ្ឍត្វា តចិរខេស្សច អរហត្តំ បខេត្តា បុព្ពកម្មុចខេសត លស្សុណខាឃកខេត្តរខេរាតិ បរិកខេដា។

៧៩. អត្តនោ បុព្វកម្មម្បិ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិមាហ។ តត្ថ ហិមាលយបព្វតស្ស បរិយោសានេ មនុស្សានំ សញ្ចរណដ្ឋានេ មហា វិបស្សី ភគវា ឧបបជ្ជិ, តទា អហំ តាបសោ អហោសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ លសុណំ ឧបជីវាមីតិ រត្តលសុណំ នេវបត្វា តនេវ នេវាចរំ កត្វា ជីវិកំ កប្បេមីតិ អត្ថោ។ តេន វុត្តំ “លសុណំ មយ្ហភោជន”ន្តិ។

៨០. ខារិយោ បូរយិត្វានាតិ តាបសភោជនានិ លសុណោន បូរយិត្វា ការេនាភាយ សង្ឃារាមំ សង្ឃស្ស ចរតដ្ឋានំ គេហត្ថានំ ហិ ការេលសុ សង្ឃស្ស ចត្វាហិ ព្យាមិយាបនេហិ ចរតចិហារំ អគច្ឆិំ អគមាសិន្តិ អត្ថោ។ ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេនាតិ អហំ សន្តុដ្ឋោ សោមនស្សយុត្តចិត្តេន សង្ឃស្ស លសុណំ អទាសិន្តិ អត្ថោ។

៨១. វិបស្សិស្ស...បេ...និរតស្សហន្តិ នរានំ អគ្គស្ស សេដ្ឋស្ស អស្ស វិបស្សិស្ស ភគវតោ សាសនេ និរតោ និច្ចសេវន រតោ អហន្តិ សម្ពន្ធោ។ សង្ឃស្ស...បេ... មោទហន្តិ អហំ សង្ឃស្ស លសុណទានំ ទត្វា សគ្គម្ហិ សុដ្ឋុ អគ្គម្ហិ ទេវលោកេ អាយុកប្បំ ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវមានោ មោទិំ, សន្តុដ្ឋោ ភវាមីតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

លសុណទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៧. អាយាគទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

និព្វុតេលោកនាថម្ហីតិអាទិកំ អាយស្មតោ អាយាគទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិខិស្ស ភគវតោ បរិនិព្វុតកាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ សាសនេ បសន្នោ ចេតិយំ មហន្តំ ទិស្វា អតិមនោហរំ ជិណ្ណំ ភោជនសាលំ ការាបេត្វា កិច្ចសង្ឃនិមន្តេត្វា បណីតេនាហារេន ភោជេត្វា មហាទានំ ទត្វា ចិត្តំ បសាទេសិ។ សោ យាវតាយុកំ បុញ្ញានិ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្វត្តោ បព្ពជ្ជំ លភិត្វា ឃដេន្តោ វាយមន្តោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា ន ចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិ។ បុព្វេ កតបុញ្ញនាមេន អាយាគត្ថេរោតិ បាកដោ។

៨៣. ឯវំ សោ កតបុញ្ញសម្ភារវសេន អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុព្វេ កតកុសលកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ និព្វុតេ លោកនាថម្ហីតិអាទិមាហ។ តត្ថ និព្វុតេតិ វានំ “មយំ ព្យគ្ឃា”តិ វនន្តានំ អន្តរេ វនេ ឧត្តមេ សិខិម្ហិ ភគវតិ បរិនិព្វុតេតិ អត្ថោ។ ហដ្ឋោ ហដ្ឋេន ចិត្តេនាតិ សន្តោសេន ហដ្ឋបហដ្ឋោ សោមនស្សយុត្តចិត្តោសេន បហដ្ឋេន ចិត្តេន ឧត្តមំ ថូបំ សេដ្ឋំ ចេតិយំ អវន្ទិំ បណាមយិន្តិ អត្ថោ។

៨៤. វឌ្ឍកីហិ កថាបេត្វាតិ “ភោជនសាលាយ បមាណំ កិត្តក”ន្តិ បមាណំ កថាបេត្វាតិ អត្ថោ។ មូលំ ទត្វានហំ តទាតិ តទា តស្មិំ កាលេ

អហំ កម្មករណត្ថាយ តេសំ វឌ្ឍកីនំ មូលំ ទត្វា អាយាគំ អាយតំ ទីឃំ ភោជនសាលំ អហំ សន្តុដ្ឋោ សោមនស្សចិត្តេន ការាបេសហំ ការាបេសិំ អហន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

៩៤។ អាយាគស្ស ឥទំ ផលន្តិ ភោជនសាលទានស្ស ឥទំ វិបាកន្តិ អត្ថោ។

អាយាគទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៩។ ធម្មចក្កិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ធម្មចក្កិកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ បុត្តទារេហិ វឌ្ឍិតោ វិភវសម្បន្នោ មហាភោគោ, សោ រតនត្តយេ បសន្នោ សទ្ធាជាតោ ធម្មសភាយំ ធម្មាសនស្ស បិដ្ឋិតោ រតនមយំ ធម្មចក្កំ ការេត្វា បូជេសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ និព្ពត្តដ្ឋានេសុ សក្កសម្បត្តិំ ចក្កវត្តិសម្បត្តិញ្ច អនុភវិត្វា កមេន ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ ឧប្បន្នោ វិភវសម្បន្នោ សញ្ជាតសទ្ធោ បព្ពជិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្វា បុព្វេ កតកុសលនាមសទិសនាមេន ធម្មចក្កិកត្ថេរោតិ បាកដោ ជាតោ អហោសិ។

១០៧។ សោ បុញ្ញសម្ភារានុភាវេន បត្តអរហត្តផលោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា ជាតសោមនស្សោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ។ សីហាសនស្ស សម្មុខាតិ សីហស្ស ភគវតោ និសិន្នស្ស សម្មុខា ពុទ្ធាសនស្ស អភិមុខដ្ឋានេតិ អត្ថោ, ធម្មចក្កំ មេ ឋបិតន្តិ មយា ធម្មចក្កាការេន កតោ សីហរូបំ ទស្សេត្វា មជ្ឈេអាទាសសទិសំ ការេត្វា កតំ ធម្មចក្កំ ឋបិតំ បូជិតំ។ កឹ ភូតំ? វិញ្ញូហិ មេធាវីហិ “អតីវ សុន្ទរ”ន្តិ វណ្ណិតំ ថោមិតំ សុកតំ ធម្មចក្កន្តិ សម្ពន្ធោ។

១០៨។ ចារុវណ្ណោវ សោភាមីតិ សុវណ្ណវណ្ណោ ឥវ សោភាមិ វិរោចាមីតិ អត្ថោ។ “ចារុវណ្ណេហិ សោភាមី”តិបិ បាឋោ, តស្ស ខត្តិយព្រាហ្មណវេស្សសុទ្ទជាតិសង្ខាតេហិ ចតូហិ វណ្ណេហិ សោភាមិ វិរោចាមីតិ អត្ថោ។ សយោគ្គពលវាហនោតិ សុវណ្ណសិវិកាទីហិ យោគ្គេហិ ច សេនាបតិមហាមត្តាទីហិ សេវកេហិ ពលេហិ ច ហត្ថិអស្សរថសង្ខាតេហិ វាហនេហិ ច សហិតោតិ អត្ថោ។ ពហុជ្ជនា ពហវោ មនុស្សា អនុយន្តា មមានុវត្តន្តា និច្ចំ និច្ចកាលំ បរិវារេន្តីតិ សម្ពន្ធោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

ធម្មចក្កិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០។ កប្បរុក្ខិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ កប្បរុក្ខិយត្ថេរស្ស អបទានំ (ថេរគា. អដ្ឋ. ២.៣៤៩). អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តេសុ តេសុ ភវេសុ និព្ពានាធិគមូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ វិភវសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ សត្ថរិ បសន្នោ សត្តហិ រតនេហិ វិចិត្តំ សុវណ្ណមយំ កប្បរុក្ខំ ការេត្វា សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ ចេតិយស្ស សម្មុខេ ឋបេត្វា បូជេសិ. សោ ឯវរូបំ បុញ្ញំ កត្វា យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ សុគតីសុយេវ សំសរន្តោ កមេន ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ ឃរាវាសំ សណ្ឋបេត្វា រតនត្តយេ បសន្នោ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ សត្ថុ អារាធេត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្វា បុព្វេ កតកុសលនាមេន កប្បរុក្ខិយត្ថេរោតិ បាកដោ អហោសិ.

១០៦. សោ ឯវំ បត្តអរហត្តផលោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សវសេន បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ. ថូបសេដ្ឋស្ស សម្មុខាតិ សេដ្ឋស្ស ឧត្តមស្ស ធាតុនិហិតថូបស្ស ចេតិយស្ស សម្មុខដ្ឋានេ វិចិត្តទុស្សេ អនេកវណ្ណេហិ វិសមេន វិសទិសេន វិចិត្តេន មនោហរេ ចីនបដ្ដសោមារបដ្ដាទិកេ ទុស្សេ . លគេត្វា ឱលគ្គេត្វា កប្បរុក្ខំ ឋបេសិ អហំ បតិដ្ឋបេសិន្តិ អត្ថោ. សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

កប្បរុក្ខិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

ចតុត្ថវគ្គវណ្ណនា សមត្តា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥. រូបិលិចវគ្គោ

១. កាកិតេឃ្យបិលិតេត្វរអបឌាតចណ្ណតា

ឥហាឞចឞហស្សហឹតិអាឌិក់ អាឃស្ទុតោ រូបិលិតេត្វស្ស កាកិតេឃ្យបិលិតេត្វស្ស អបឌាត់. ឲសោ ហិ ឆេទោ បុរិយញុន្ទេស្ស ពតាឌិកាទោ តស្មិំ តស្មិំ ករេច បុញ្ញាតិ រូបចិតន្តោ បក្ខុយុត្តស្ស កកចតោ កាលេ ឲកស្មិំ ក្យលេ តិដ្ឋតេត្វា ចុទ្ធិយគ្គាឃ ឈទាចាសេ អាឌឹតចំ ជិវ្ហា ពេហំ បហាឃ ច្ចសិបព្ទាឌ្ខ បព្ទាខិត្វា បញ្ញាកិញ្ញាអ ឞយាបត្តិលិកឹ ហុត្វា ហិយចន្តេ ចាឞំ ពប្បេសិ. តស្មិំ ឞយេឃ បក្ខុយុត្តទោ កកចា ចិចេពកាយោ ហិយចត្តិ បិចិសិ. តាបសោ កកចត្តិ បុណ្ណចត្ថុយិច ចិទោចយាត់ ធ្វទោតាច ជិវ្ហា បឞត្តុយាតសោ អខិតចយុំ អំសេ ពត្វា អញ្ជលិ បក្កឃ្យាចត្ថិត្វា ជិតកោច ជឞតលឞយោឆាតញ្ជលិ សិទសិ បតិដ្ឋបេត្វា អតេកាហិ រូបយាហិ អតេតពហិ ធុតិចចតេហិ កកចត្តិ ឆោទេយសិ. តំ សុត្វា កកចា – “អយំ តាបសោ អភាកេត ពោតយស្ស តាយ កកចតោ ឞាឞេត បព្ទាខិត្វា ចិតឃេ តិលិហបញ្ញាត់ អក្កោ កចិស្សតី”តិ ឰ្យាពទហយឌាសិ. សោ ឃាចតាឃុក់ ធត្វា អបទិហឹតគ្គ្យាតោ ច្រាហុលិកេ តិដ្ឋតិ. តតោ ធុតោ ឆេចយតុស្សេសុ សំឞទន្តោ ឞយ្យត្តិយោ អតុកចិត្វា ព្ទាយស្មិំ ញុគ្គប្យាឆេ ពបិលចត្ថុតកទេ រូបិលិតេត្វស្ស កាកិតេឃ្យា ហុត្វា តិដ្ឋតិ. សោ ពយេត ចុទ្ធិប្បតេត្វា យាតុលស្ស រូបិលិតេត្វស សត្តិកេ បព្ទាខិត្វា ពយ្ហដ្ឋាត់ កហេត្វា ចិបស្សត់ ចឆ្លត្វា តចិទស្សេច អទហា អហោសិ. សោ អត្តតោ អាចទិយស្ស សឞិបេ ចសិតត្វា ចិតឃបញោតិលិហតោតហា អហោសិ. អច កកចា “ឲតភក្កំ, កិក្ខុចេ, យយ ឞាចកាត់ កិក្ខុត់ ចិតឃបញោតិលិហបញ្ញាត់ កិក្ខុត់ ឃភិជំ កាកិតេឃ្យបិលី”តិ តំ ឲតភក្កដ្ឋាតេ ធបេសិ.

១. សោ ឲចំ ឲតភក្កដ្ឋាត់ បត្វា អត្តតោ បុព្ទកយុំ សរិត្វា សោយតស្សឌាតោ បុព្ទចរិតាបឌាត់ បកាសេន្តោ
ឥហាឞចឞហស្សហឹតិអាឌិយាហ. តត្ថ អា ឞយត្តតោ ឃាចកចក្កា ឞចត្តិ បចត្តត្តិតិ អាឞចា. កាយាឞចាឌយោ ចត្តាទោ អាឞចា, តេ ឥហា សោរសិតា ចិសោរសិតា ចិទ្ធសិតា ឃេហិ តេតិ ឥហាឞចា, តេឃេច ឞហស្សា ឥហាឞចឞហស្សា, តេហិ ឥហាឞចឞហស្សហិ .
បទេតោ បរិចុតោ លោកភាឃកោ លោកស្ស តិដ្ឋាតបិបតកោ ចិចេក់ អតុឃុតេត្វា បជិឞល្លិតុំ ឲកឹកចិតុំ កដ្ឋតេតិ ឞព្ទន្ធោ.

២. អខិតេត តិចតេត្វាហត្តិ អហំ អខិតយិពចយេុត បដិដ្ឋតេត្វា, អខិតចយុចឞតោតិ អតេត្វា. តិឌល្ហុបរិឆាទពោតិ ពុល្ហិពដ្ឋបតេត្វាឃ តិឌល្ហុំ កហេត្វា ឆាទទេត្វាតិ អតេត្វា. កិក្ខុឞញ្ញេត បរិញ្ញាញំ បរិចារិតំ លោកភាឃក់ អដ្ឋសត្តិ ឞព្ទន្ធោ. សេឞំ បិពដេយចាតិ.

កាកិតេឃ្យបិលិតេត្វរអបឌាតចណ្ណតា ឞយត្តា.

២. សោហាលកោញព្ទចិឞតេត្វរអបឌាតចណ្ណតា

អនោមទស្សិស្ស មុនិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ កោឡិវិសត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វយប្បត្តោ បុត្តទារេហិ វឌ្ឍិតោ វិភវសម្បន្នោ ភគវតោ ចង្កមនត្ថាយ សោភនំ ចង្កមំ ការេត្វា សុធាបរិកម្មំ ការេត្វា អាទាសតលមិវ សមំ វិជ្ជោតមានំ កត្វា ទីបធូបបុប្ផាទីហិ បូជេត្វា ភគវតោ និយ្យាទេត្វា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេនាហារេន ភោជេសិ។ សោ ឯវំ យាវជីវំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចវិត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តោ។ តត្ថ ទិព្ពសុខំ អនុភវិត្វា ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា អន្តរា ឧក្កដ្ឋកុលប្បសុតោតិ តំ សន្តិ ទិព្ពសុខំ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ចេតិយង្គណេ បន្ធិមកវេ បន គោលិយរាជវំសេ ជាតោ វយប្បត្តោ គោធិអញ្ញតរស្ស គណ្ហបិឡអត្ថស្ស ធាវិតត្តា គោធិគណ្ហាតិ, កុធិគណ្ហាតិ ច បាកដោ អហោសិ។ សោ ភគវតិ បសន្នោ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិ។

១៣. សោ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អនោមទស្សិស្ស មុនិនោតិអាទិមាហ។ តត្ថ អនោមទស្សិស្សាតិ អនោមំ អលាមកំ សុន្ទរំ ទស្សនំ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណបដិមណ្ឌិតត្តា ព្យាមប្បភាមណ្ឌលោបសោភិតត្តា អាទោហបរិណាហេន សមន្តាភទ្ទកត្តា ច ទស្សនីយំ សរីរំ យស្ស ភគវតោ សោ អនោមទស្សី, តស្ស អនោមទស្សិស្ស មុនិនោតិ អត្ថោ។ មុនិនោតិ មោនំ វុច្ចតិ ញាណំ, តេន ញាណេន សមន្នាគតស្ស។ សុធាយ លេបនំ កត្វាតិ សុធាយ អវលិត្តំ កត្វា ទីបធូបបុប្ផាទិគន្ធេហិ ច អលង្កតំ ចង្កមំ ការេសិំ អការេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសមាបាតត្ថំ អត្ថោ បាកដោ អត្ថុទ្ធារេន សុវិញ្ញេយ្យោច។

១៣. បរិចារេស្សន្តិចតុរស្សន្តិមន្តានំ មនំ ធារេតីតិ មនោធរា, សន្តោ ឯតេ សត្តសត្តតិចតុក្កចត្តិវាជានោ មនោធរេនាយេន ឯកនាយកាតិ សម្ពន្ធោ។

៥៦. អដ្ឋិរសោតិ អដ្ឋតោ សរីរតោ និក្ខមាតិ ទស្វិ យស្ស សោ អដ្ឋិរសោ, ធម្មតាសមោធានយោភោគាតីហិ ជា បរិបិចារេតមេន ជា ចតុរាបរិចំន កដ្ឋិតិ នាគោ, មហន្តោ ពុទ្ធោ ច សោ នាគោ ចាតិ មហានាគោ។ សមំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

កោឡិវិសត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១. កាឡិគោធាបុត្តភទ្ទិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរនាមជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ភទ្ទិយស្ស កាឡិគោធាបុត្តត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ វិភវសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ ទុទ្ធិប្បត្តោ បុត្តទារេហិ វឌ្ឍិតោ នការចារិនោ បុញ្ញានិ ករោន្តោ ជិត្វា សមយម្បិ បុញ្ញានិ ករោមាតិ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ និមន្តេត្វា ទុលបដលិកាទិអនេកានិ មហារហានិ សយនានិ បញ្ញាបេត្វា តត្ថ និសិន្នេ ភគវតិ សសង្ឃេ បណីតេនាហារេន ភោជេត្វា មហាទានំ អទាសិ។ សោ ឯវំ

ឃាចតាឃុក៌ បុព្ណាតិ ពត្វា ឥឥចយតុឥស្សុយុ ក្ខកឃឃយ្យត្តិឥឃា អតុកចិត្វា អបឧការឥព ព្ចយស្មិំ ឭទ្ធ្យាឥឥ ពាឭព្ចឥពាឆាឃ តាយ ឥឥចិឃា បុឥត្តា ហុត្វា តិត្ថត្តិ៍ ឥឃា ចិត្ណាត៌ បឥត្តា អាឥទាហបទិណាហហត្តបិឥទ្ទបឃយ្យត្តិឃា កទ្ធត្តា ច ពាឭព្ចឥពាឆាឃ ឥឥចិឃា បុត្តត្តា ច កទ្ធិឥឃា ពាឭព្ចឥពាឆាបុឥត្តាតិ បិពឥជ៍ា៍ ឃត្តទិ បឃឹឌិត្វា យាតាបិតឥទា អាទាឥឆត្វា បត្ថាខិត្វា តឆិឥឥស្សច អឥហា អឥហាឃិ៍

៓៓៓៓៓៓

៓៓៓៓៓៓៓

ຕຕ຺ຖ ອຣເຎ຺ຎຕິ ສີຫພ຺ຍຄ຺ຆາທີນໍ ຠເຍນ ມນຸສ຺ສາ ເອຕ຺ຖ ນ ຣຊ຺ຊນ຺ຕິ ນ ຣມນ຺ຕິ ນ ອລ຺ລີຍນ຺ຕີຕິ ອຣຎ຺ຎໍ, ຕສ຺ມິໍ ອຣເຎ຺ຎ ກຸຏິກນ຺ຕິ ຕິຓຉ຺ຉທນກຸຏິກໍ ກຕ຺ວາ ປພ຺ພຕນ຺ຕເຣ ວສາມິ ວາສໍ ກປ຺ເປມີຕິ ອໂຕ຺ຖ. ລາເຠນ ຈ ອລາເຠນ ຈ ຍເສນ ຈ ອຍເສນ ຈ ສນ຺ຕຸໂຏ຺ຐ ວິຫາສິນ຺ຕິ ສມ຺ພໂນ຺ຘ.

໕໒. ຊລຊຸຕ຺ຕມນາມກນ຺ຕິ ຊເລ ຊາຕໍ ຊລຊໍ, ປທຸມໍ, ຊລຊໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ຊລຊຸຕ຺ຕມໍ, ຊລຊຸຕ຺ຕເມນ ສມານໍ ນາມໍ ຍສ຺ສ ໂສ ຊລຊຸຕ຺ຕມນາມໂກ, ຕໍ ຊລຊຸຕ຺ຕມນາມກໍ ຊິນນ຺ຕິ ອໂຕ຺ຖ. ເສສໍ ປາຬິອຕ຺ຖານຸສາເຣນ ສຸວິເຎ຺ຎຍ຺ຍເມວາຕິ.

ສນ຺ນິຏ຺ຐາປກເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາ.

໖. ປຎ຺ຈຫຕ຺ຖິຍເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ

ສຸເມໂຘນາມ ສມ຺ພຸໂທ຺ຘຕິອາທິກໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ປຎ຺ຈຫຕ຺ຖິຍເຕ຺ຖຣສ຺ສ ອປທານໍ. ອຍມ຺ປິ ປຸຣິມພຸເທ຺ຘສຸ ກຕາຘິກາໂຣ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຠເວ ວິວຏ຺ຏູປນິສ຺ສຍານິ ປຸຎ຺ຎານິ ອຸປຈິນໂນ຺ຕ ສຸເມຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພໂຕ຺ຕ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ວາ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ປສໂນ຺ນ ວິຫາສິ. ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ປຎ຺ຈຸປ຺ປລຫຕ຺ຖານິ ອາເນສຸໍ. ໂສ ເຕຫິ ປຎ຺ຈຸປ຺ປລຫຕ຺ເຖຫິ ວີຖິຍໍ ຈຣມານໍ ສຸເມຘໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ປູເຊສິ. ຕານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ວິຕານໍ ຫຸຕ຺ວາ ຉາຍໍ ກຸຣຸມານານິ ຕຖາຄເຕນ ສທ຺ຘິໍ ຄຈ຺ຉິໍສຸ. ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ປີຕິຍາ ຜຸຏ຺ຐສຣີໂຣ ຍາວຊີວໍ ເຕເນວ ປຸຎ຺ຎໍ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພໂຕ຺ຕ ອປຣາປຣໍ ສໍສຣໂນ຺ຕ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພໂຕ຺ຕ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປໂຕ຺ຕ ສທ຺ຘາຊາໂຕ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນໍ ວເຑ຺ຒຕ຺ວາ ນຈິຣເສ຺ສວ ອຣຫາ ອໂຫສິ. ກຕກຸສລນາເມນ ປຎ຺ຈຫຕ຺ຖິຍເຕ຺ຖໂຣຕິ ປາກໂຏ.

໕໕. ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ສຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພຈຣິຕາປທານໍ ປກາເສໂນ຺ຕ ສຸເມໂຘ ນາມ ສມ຺ພຸໂທ຺ຘຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ສຸເມໂຘຕິ ສຸນ຺ທຣາ ເມຘາ ຈຕຸສຈ຺ຈປຏິເວຘປຏິສມ຺ຠິທາທໂຍ ປຎ຺ຎາ ຍສ຺ສ ໂສ ຠຄວາ ສຸເມໂຘ ສມ຺ພຸໂທ຺ຘ ອນ຺ຕຣາປເຓ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ສມ຺ພໂນ຺ຘ. ໂອກ຺ຂິຕ຺ຕຈກ຺ຂູຕິ ອໂຘຂິຕ຺ຕຈກ຺ຂຸ. ມິຕຠາຓີຕິ ປມາຓໍ ຎຕ຺ວາ ຠຓນສີໂລ, ປມາຓໍ ຊານິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕີຕິ ອໂຕ຺ຖ. ເສສໍ ສຸວິເຎ຺ຎຍ຺ຍເມວາຕິ.

ປຎ຺ຈຫຕ຺ຖິຍເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາ.

໗. ປທຸມຉ຺ຉທນິຍເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ

ນິພ຺ພຸເຕ ໂລກນາຖມ຺ຫີຕິອາທິກໍ ອາຍສ຺ມໂຕ ປທຸມຉ຺ຉທນິຍເຕ຺ຖຣສ຺ສ ອປທານໍ. ອຍມ຺ປິ ປຸຣິມພຸເທ຺ຘສຸ ກຕປຸຎ຺ຎສມ຺ຠາໂຣ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຠເວ ວິວຏ຺ຏູປນິສ຺ສຍານິ ປຸຎ຺ຎານິ ອຸປຈິນໂນ຺ຕ ວິປສ຺ສິສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພໂຕ຺ຕ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປໂຕ຺ຕ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ປສໂນ຺ນ

បរិតិន្តាតឃ្ស ឱបឃ្សិឃ្ស កាចតោតា ឱតាក់ បក្ខបុបេ្យហិ ប្ចុះឌឃិ៍ ឃោ តោតគច ឱត្តប្យឃាតេគ ឃាចតាឃ្យក់ ឌត្វា តតោតា ឃ្យកាតឹឃុតឃេច ឃំឃរតេ្តា ឌិន្តាឃេ្យត្តិ យគ្យឃ្សឃេ្យត្តិត្ថាតិ ឌេ្ជ ឃេ្យត្តិតឃោ អតេគកាក្កត្តិ អគ្យកឱត្វា ពួយឃ្ចិ អយ្យាក់ ឃឡ្យាឃឡ្ពកាតេល ឲកាឃ្ចិ ក្យលពោតេហ តិន្តាតេត្វា ឱន្តាត់ បតេត្វា ឃត្វិ បឃឹឌិត្វា ឃាឃតេ បន្តាឌិតោតា ឈតេះតេ្តា ចាឃយតេ្តា តឌិរតឃ្សេច អរហា អតេហាឃិ៍ តឃ្ស រត្តិឌ្ជាតឌិចាឌ្ជាតាឌឹឃុ តត្វ តត្វ ឱហរត្តឃ្ស ឱហាតោរា បក្ខបុបេ្យហិ ឈាឌឹឃតិ, តោត ឃោ បក្ខឆ្នួតិឃតេត្វរាតិ ឃិកោះឌិ៍

ប័ព្វ៍ អត្ថតោ បុន្តាកយ្ចំ ឃរិត្វា តឃោយគឃ្សចតេគ បុន្តាចរិតាបឌាត់ បកាតឃតេ្តា តិន្តាតោ តលិកោគាឆយឹត្វិអាឌិយាហ៍ តត្វ តិន្តាតោតិ លក្ខបរិតិន្តាតេគ បរិតិន្តាតោ ឃត្វិ, ឱបឃ្សិឃ្ស ឃឡ្យាឃឡ្ពឃ្ស ឃរឹតេ ឱតយាតិឃយាតេ ឱតាតោ អាតោរាបិតោ ឃុឲ្យុល្លិ បក្ខយកាលិបំ អហំ កាតេហត្វា ឱតាក់ អាតោរាបឃំ ប្ចុះឌឃិត្តិ អតេត្វា៍ តឃឃកាចាឃុ តហ្ចា ធុត្តគឃត្វា ជ្ជាគត្វរេចាតិ៍

បក្ខឆ្នួតិឃតេត្វរអបឌាគចណ្តតា ឃយត្វា៍

លិ៍ ឃឃគឌាឃកោតេត្វរអបឌាគចណ្តតា

ឃិន្ទត្វឃ្ស កាចតោតាតិអាឌិក់ អាឃឃ្ចុតោ ឃឃគឌាឃកោតេត្វរឃ្ស អបឌាត់ អឃយ្សិ បុរិយត្យតេ្វុ កាតាឌិកោរា តត្វ តត្វ កតេច ឱចជ្ជបតិឃ្សឃាតិ បុន្តាតិ ជ្ជបឱតតេ្តា ឃិន្ទត្វឃ្ស កាចតោតា កាតេល អន្តាតឃ្ចិ ក្យល តិន្តាតេត្វា ឱន្តាត់ បតេត្វា ឃត្វិ បឃឹឌិត្វា ហត្តិឌល្ពឃុចណ្តាឌឹហិ ឃឃគត្វាឃ យច្ចុំ កាតេត្វា អគត្តុហ្លិ ឱឌិត្តត្វរហោហិ អត្វិត្វា កាចត្តិ ប្ចុះឌឃិ៍ ឃោ កាចា តឃ្សាគ្យាកេយ្យាឃ បឌិក្កតេហត្វា អគ្យកឱ៍ ឃោ តោត បុន្តាកតេយុគ ឌិន្តាយគ្យឃ្សឃេ្យត្តិតឃោ អគ្យកឱត្វា ពួយឃ្ចិ ត្យត្តុប្យាតេឌ ឲកាឃ្ចិ ក្យលពោតេហ តិន្តាតេត្វា ឱន្តាត់ បត្វា ឃត្វ ឃាឃតេ បឃតេ្តា បន្តាឌិត្វា ឱបឃ្សត់ អារកិត្វា តឌិរតឃ្សេច អរហា អតេហាឃិ៍ បុរន្តា កាតបុន្តាគាតេយគ ឃឃគឌាឃកោតេត្វរាតិ ឃិកោះឌិ៍

ប័ប័៍ ឃោ ឲកាឌិចឃំ អត្ថតោ បុន្តាកយ្ចំ ឃរិត្វា តឃោយគឃ្សឌាតោតា បុន្តាចរិតាបឌាត់ បកាតឃតេ្តា ឃិន្ទត្វឃ្ស កាចតោតាតិអាឌិយាហ៍ តំ ឃន្តា ឃិត្យព្ពគយាគ្យឃាតេរគ ឃុឱតេន្តាឃ្យេចាតិ៍

ឃឃគឌាឃកោតេត្វរអបឌាគចណ្តតា ឃយត្វា៍

ប័៍ ចន្តុយគឌាឃកោតេត្វរអបឌាគចណ្តតា

អត្វងឃ្សិឃ្សយុតិតោតាតិអាឌិក់ អាឃឃ្ចុតោ ចន្តុយគឌាឃកោតេត្វរឃ្ស អបឌាត់ អឃយ្យាឃឃ្ចុ បុរិយត្យតេ្វុ កាតាឌិកោរា តោឃុ តោឃុ កតេចឃុ ឱចជ្ជបតិឃ្សឃាតិ បុន្តាតិ ជ្ជបឱតតេ្តា អត្វងឃ្សិឃ្ស កាចតោតា កាតេល ឲកាឃ្ចិ ក្យលពោតេហ តិន្តាតេត្វា ឱន្តាត់ បតេត្វា ឃត្វិ បឃឹឌិត្វា

ឧច្ចតុង្គំ សុធាបរិកម្មកតំ រជតរាសិសទិសំ សោភមានំ ឆត្តំ ការេត្វា មុត្តទលសទិសំ សេតបុលិនំ អត្ថរិត្វា ភគវតោ អទាសិ. បដិគ្គហេសិ ភគវា, ឆត្តំ បដិគ្គហេត្វា ច បន សុខំ កាយចិត្តសមាធិំ អបេក្ខិត្វា “អយំ អនាគតេ គោតមស្ស ភគវតោ សាសនេ សាវកោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ អបរាបរំ សំសរន្តោ ទ្វេ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សទ្ធាសម្បន្នោ សាសនេ បព្វជិត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្វា កតបុញ្ញនាមេន ឆត្តមនទាយកត្ថេរោតិ បាកដោ អហោសិ.

៥៧. សោ ឯកទិវសំ អត្តនា បុព្វេ កតបុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អត្ថទស្សិស្ស មុនិនោតិអាទិមាហ. តត្ថ អត្ថទស្សិស្សាតិ អត្ថំ បយោជនំ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ និព្វានំ ទក្ខតិ បស្សតីតិ អត្ថទស្សី, អថ វា អត្ថំ និព្វានំ ទស្សនសីលោ ជាននសីលោតិ អត្ថទស្សី, តស្ស អត្ថទស្សិស្ស មុនិនោ មោនេន ញាណេន សមន្នាគតស្ស ភគវតោ មនោរមំ មនល្លិនំ ភាវនីយំ មនសិ កាតព្វំ ឆត្តំ ការេសិន្តិ សម្ពន្ធោ. សេសំ វុត្តនយានុសារេន សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ.

ឆត្តមនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

៥. សុភទ្ទត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរោ លោកវិទូតិអាទិកំ អាយស្មតោ សុភទ្ទត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ និព្វានាធិគមត្ថាយ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ វិភវសម្បន្នេ សទ្ធាសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា ឃរពន្ធនេន ពទ្ធោ រតនត្តយេ បសន្នោ បរិនិព្វានមញ្ចេ និបន្នំ បទុមុត្តរំ ភគវន្តំ ទិស្វា សន្និបតិតា ទសសហស្សចក្កវាឡអនេកទេវតាយោ ច ទិស្វា បសន្នមានសោ និគ្គុណ្ឌិកេតកកណិការកោសាតកិអាទិអនេកេហិ សុគន្ធបុប្ផេហិ បូជេសិ. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចវិត្វា តុសិតាទីសុ ទិព្វសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា តតោ មនុស្សេសុ មនុស្សសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេសុ ច សុគន្ធេហិ បុប្ផេហិ បូជិតោ អហោសិ. ឥមស្មិំ បន ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ វិភវសម្បន្នេ កុលេ និព្វត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្តោ កាមេសុ អាទីនវំ ទិស្វាបិ យាវ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ បរិនិព្វានកាលោ តាវ អលទ្ធពុទ្ធទស្សនោ ភគវតោ បរិនិព្វានមញ្ចេ និបន្នកាលេយេវ បព្វជិត្វា អរហត្តំ បាបុណិ. បុព្វេ កតបុញ្ញនាមេន សុភទ្ទោតិ បាកដោ អហោសិ.

១០១. សោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សវសេន បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោ លោកវិទូតិអាទិមាហ. តំ ឧត្តានត្ថមេវ. សុណាថ មម ភាសតោ...បេ... និព្វាយិស្សតិនាសវោតិ ឥទំ បរិនិព្វានមញ្ចេ និបន្នោវ បទុមុត្តរោ ភគវា ព្យាកាសិ.

បញ្ចមភាណវារវណ្ណនា សមត្តា.

១៣៦។ សោ អត្តនោ បដិបត្តិំ ទស្សេន្តោ បុព្ពកម្មំ សំយុត្តោតិអាទិមាហ។ ឯកគ្គោតិ ឯកគ្គចិត្តោ។ សុសមាហិតោតិ សុដ្ឋុ សមាហិតោ, សន្តកាយចិត្តោតិ អត្ថោ។ ពុទ្ធស្ស ឱរសោ បុត្តោតិ ពុទ្ធស្ស ឧរសា ហទយេន និក្ខន្តធម្មទេសនានុសារេន សុត្វា បត្តអរហត្តផលោតិ អត្ថោ។ ធម្មជោម្ហិ និម្មិតោតិ ធម្មតោ កម្មដ្ឋានធម្មតោ ជាតោ អរិយាយ ជាតិយា និម្មិតោ សុដ្ឋុ និប្ផាទិតសព្ពកិច្ចោ អម្ហិ ភវាមីតិ អត្ថោ។

១៣៧។ ធម្មរាជំ ឧបគម្មាតិ ធម្មេន សព្ពសត្តានំ រាជានំ ពុទ្ធស្សរក្ខំ ភគវន្តំ ឧបគន្ត្វា សមីបំ គន្ត្វាតិ អត្ថោ។ អបុច្ឆិ បញ្ហមុត្តមន្តិ ឧត្តមំ ខន្ធាយតនធាតុសច្ចសមុប្បាទាទិបដិសំយុត្តំ បញ្ហំ អបុច្ឆិន្តិ អត្ថោ។ កថយន្តោ ច មេ បញ្ហន្តិ ឯសោ អម្ហាកំ ភគវា មេ មយ្ហំ បញ្ហំ កថយន្តោ ព្យាករោន្តោ។ ធម្មសោតំ ឧបាគមីតិ អនុបាទិសេសនិព្ពានធាតុសង្ខាតំ ធម្មសោតំ ធម្មបវាហំ ឧបាគមិ បាបុណីតិ អត្ថោ។

១៣៨។ ជលជុត្តមនាយកោតិ បទុមុត្តរនាមកោ ម-ការស្ស យ-ការំ កត្វា កតោ វោហារោ។ និព្ពាយិ អនុបាទានោតិ ឧបាទានេ បញ្ចក្ខន្ធេ អគ្គហេត្វា និព្ពាយិ ន បញ្ញាយិ អទស្សនំ អគមាសិ, មនុស្សលោកាទីសុ កត្ថចិបិ អបតិដ្ឋិតោតិ អត្ថោ។ ទីបោវ តេលសង្ខយាតិ វដ្ដិតេលានំ សង្ខយា អភាវា បទីបោ វិយ និព្ពាយីតិ សម្ពន្ធោ។

១៣៩។ សត្តយោជនិកំ អាសីតិ តស្ស បរិនិព្ពុតស្ស បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ រតនមយំ ថូបំ សត្តយោជនុព្វេធំ អាសិ អហោសីតិ អត្ថោ។ ធជំ តត្ថ អបូជេសិន្តិ តត្ថ តស្មិំ ចេតិយេ សព្ពភទ្ទំ សព្ពតោ ភទ្ទំ សព្ពសោ មនោរមំ ធជំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។

១៤០។ កស្សបស្ស ច ពុទ្ធស្សាតិ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលតោ បដ្ឋាយ អាគតស្ស ទេវមនុស្សេសុ សំសរតោ មេ មយ្ហំ ឱរសោ បុត្តោ តិស្សោ នាម កស្សបស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អគ្គសាវកោ ជិនសាសនេ ពុទ្ធសាសនេ ទាយាទោ អាសិ អហោសីតិ សម្ពន្ធោ។

១៤១។ តស្ស ហីនេន មនសាតិ តស្ស មម បុត្តស្ស តិស្សស្ស អគ្គសាវកស្ស ហីនេន លាមកេន មនសា ចិត្តេន អភទ្ទកំ អសុន្ទរំ អយុត្តកំ “អត្តកោ បដ្ឋិយោ”តិ វាចំ វចនំ អភាសិំ កថេសិន្តិ អត្ថោ។ តេន កម្មវិបាកេនាតិ តេន អរហន្តូបវាទសង្ខាតស្ស អកុសលកម្មស្ស វិបាកេន។ បច្ឆិមេ អទ្ទសំ ជិនន្តិ បច្ឆិមេ បរិយោសានេ បរិនិព្ពានកាលេ មល្លានំ ឧបវត្តនេ សាលវនេ បរិនិព្ពានសមយេ និបន្នំ ជិនំ ជិតសព្ពារិំ អម្ហាកំ គោតមសម្មាសម្ពុទ្ធំ អទ្ទសំ អហន្តិ អត្ថោ។ “បច្ឆា មេ អាសិ ភទ្ទក”ន្តិបិ បាឋោ។ តស្ស បច្ឆា តស្ស ភគវតោ អវសានកាលេ និព្ពានាសន្នកាលេ មេ មយ្ហំ ភទ្ទកំ សុន្ទរំ ចតុសច្ចបដិវិជ្ឈនំ អាសិ អហោសីតិ អត្ថោ។

១៤២។ បព្ពាជេសិ មហាវីរោតិ មហាវីរិយោ សព្ពសត្តហិតោ ករុណាយុត្តោ ជិតមារោ មុនិ មល្លានំ ឧបវត្តនេ សាលវនេ បច្ឆិមេ សយនេ បរិនិព្ពានមញ្ចេ សយិតោវ មំ បព្ពាជេសីតិ សម្ពន្ធោ។

១៤៣។ អជ្ជេវតាតិ បព្ពជ្ជាតិ អជ្ជ ឯវ ភគវតោ បរិនិព្ពានទិវសេ មម បព្ពជ្ជា, តថា អជ្ជ ឯវ ឧបសម្បទា, អជ្ជ ឯវ ទ្វិបទុត្តមស្ស សម្មុខា បរិនិព្ពានំ អហោសីតិ សម្ពន្ធោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

សុកច្ឋត្ថេរអបងាតចណ្ណតា សយត្តា៉

១០៉ ចុត្ថត្ថេរអបងាតចណ្ណតា

សិដ្ឋត្ថស្សកាចទេតាតិអាឌិកំ អាឃរុទេតា ចុត្ថត្ថេរស្ស អបងាតំ៉ អឃយ្បិ បុរិយត្យេន្តស្ស ពតបុញ្ញាសម្ពារទោ តត្ថ តត្ថ ភវេច ចិចជ្ជបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ជួបចិតទេត្តា សិដ្ឋត្ថស្ស កាចទេតា ពាទេល ចិភចសយ្យទេត្ត ព្យុទេល តិព្ពាទេត្តា ចិញ្ញាតំ បត្វា សត្ថុរិ បសិឌិត្វា សត្ថុទតតយយំ សុចណ្ណក្លិឃំ ពារទេត្វា សុយតបុទេប្យហិ លាទេឌត្វា កាចត្តិ ប្ញុទេជសិ៉ តាតិ បុប្បាតិ អាពាយំ សយ្យក្កត្វា ចិតាតាពាទេរត អដ្ឋិសុ៉ អឆ តំ កាចា “អតាពទេត ទេពាតយស្ស តាយ កាចទេតា សាសទេត ចុទេត្ថា តាយ សាចទេពា កចិស្សតី”តិ ព្យាពាសិ៉ ទេសា ទេតត បុញ្ញាពទេមុត តទេតា ចុទេតា ទេឌចទេលិទេព ជួបបទេត្តា ពទេយត លសុ ពាយាចចទរទេឌទេចសុ សុលំ អតុកចិត្វា យតុទេស្សសុ ចក្កចត្តិអាឌិសយ្យត្តិទេឃា ច អតុកចិត្វា ពួយស្វិ ព្យុទ្ឋប្បាទេឌ ព្រាហ្មណព្យុទេល ទុបសារិឃា បុទេត្តា សារិបុត្តទេត្ថរស្ស ពតិទ្ធោ ហុត្វា តិព្ពាត្តិ៉ តស្ស ចិញ្ញាតំ បត្តស្ស អាទេរាចបរិលាចទុបចឃាតំ សុត្ថុរតាឃ សពារស្ស ចពារំ ពត្វា ចុទេត្ថាតិ តាយំ ពរិសុ៉ ទេសា ចឃប្បទេត្តា ឈរាចាទេស អាឌឹតចំ បព្ពជ្ជាឃ ច អាតិសំសំ ឌិស្វា កាត្យទេត្ថរស្ស សត្តិទេព បព្ពាជិត្វា ចិបស្សតំ ចទេឌ្ឍត្វា តចិរទេស្សច អរហត្តំ បាបុណិ៉

១១៣៉ ទេសា បត្តអរហត្តផទេលា ឲពាឌិចសំ អត្តទេតា បុព្ពាពម្ពំ សរិត្វា ទេសាមតស្សជាទេតា បុព្ពចរិតាបងាតំ បពាទេសទេត្តា សិដ្ឋត្ថស្ស កាចទេតាតិអាឌិមាហ៉ តំ ទេហដ្ឋា ចុត្តត្ថទេមច៉ អក្លិឃត្តិអាឌទេឃាបិ ជួត្តាតត្ថទេឃច៉

១១៤៉ ចិតិណ្ណពទេត្ថា សម្ពុទ្ធោតិ ចិទេសទេសត យក្កាឌិពទេយត ចិចិកិច្ឆាឃ ទេលបិតត្តា ចិតិណ្ណពទេត្ថា អសំសទេឃា សម្ពុទ្ធោ៉ តិទេណ្ណាទេឈហិ បុទក្ខទេតាតិ ពាទេយាឈាឌឹតំ ចត្យុត្ថ ឃ្លឈាតំ តិណ្ណត្តា អតិក្កត្តត្តា ឃ្លឈតិទេណ្ណហិ ឝិណាសទេចហិ បុទក្ខទេតា បរិចារិទេតាតិ អទេត្ថា៉ ព្យាពទេណាពាធា ជួត្តាតត្ថទេឃច៉

១១៨៉ ជួបដ្ឋហិ មហាចិរត្តិ ជួត្តយត្ថស្ស តិព្ពាតស្ស បត្តិឃា បាបុណតត្ថាឃ ពប្យសតសហស្សាឆិទេពសុ ចត្យុរាសទេន្ទ្យឃ្យសុ ពទេប្យសុ បារមិទេឃា ប្ញុទេរទេត្តត ពតចិរិឃត្តា មហាចិរំ ព្យុទ្ធិ ជួបដ្ឋហិ ជួបដ្ឋាតំ អពាសិត្តិ អទេត្ថា៉ អទេញ្ញា ច ទេបសទេល ពាហុតិ ត ទេពចលទេយច ព្យុទ្ធិ ជួបដ្ឋហិ, ទេបសទេល បិឃសិទេល សិលចទេត្ត អទេញ្ញា ច ពាហុអក្កប្បទេត្ត សាចទេព, ទេយ មយ្ហំពាតរំ សារិបុត្តទេត្ថទេត្ថា ជួបដ្ឋហិត្តិ សម្ពុទ្ធោ៉

១៣០៉ ភាតរំទេយ ជួបដ្ឋហិត្វាតិ មយ្ហំភាតរំ ជួបដ្ឋហិត្វា ចត្តបដិចត្តិ ពត្វា តស្ស បរិតិព្ពុតពាទេល កាចទេតា បចយំ បរិតិព្ពុតត្តា តស្ស ឆាតុទេឃា ពទេហត្វា បត្តយិ ប្ញុពិរិត្វា ទេលិពទេជដ្ឋស្ស តរាតំ អាសភស្ស ព្យុទ្ធស្ស ជួបតាទេយសិ អឌាសិត្តិ អទេត្ថា៉

១៣១៉ ជួទេភា ហទេត្ថហិ បក្កយ្ហាតិ តំ យហា ឌិត្ថំ ឆាតុំ ទេសា កាចា អត្តទេតា ជួទេភាហិ ហទេត្ថហិ បពាទេរត ពទេហត្វា តំ ឆាតុំ សំសុជ្ជ ឌស្សឃទេត្តា

អគ្គសាវកំ សារិបុត្តត្ថេរំ កិត្តយិ បកាសេសមិតិ អទេត្វា៍ សេសំ វុត្តាភត្តេយចាតិ៍

ធុត្តេត្វោអបទានចណ្ណភា សយត្តា៍

បញ្ញាយចក្កចណ្ណភា សយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. វីជនិវគ្គោ

១. វិធូបនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរស្សាតិអាទិកំ អាយស្មតោ វិធូបនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ បូរិតបុញ្ញសម្ភារោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា វិភវសម្បន្នោ សទ្ធាជាតោ ភគវតិ បសន្នោ គិម្ហកាលេ សុវណ្ណរជតមុត្តាមណិមយំ វីជនិំ ការេត្វា ភគវតោ អទាសិ. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សំសរន្តោ ទ្វេ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្ស អម្ហាកំ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឧប្បន្នកាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា ឃរពន្ធនេន ពន្ធិត្វា ឃរាវាសេ អាទីនវំ ទិស្វា បព្វជ្ជាយ ច អានិសំសំ ទិស្វា សទ្ធាសម្បន្នោ សាសនេ បព្វជិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា ន ចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

១. សោ “កេន មយា បុញ្ញកម្មេន អយំ លោកុត្តរសម្បត្តិ លទ្ធា”តិ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ អនុស្សរន្តោ តំ បច្ចក្ខតោ ញត្វា បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរស្សាតិអាទិមាហ. តំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ. វីជនិកា មយា ទិន្នាតិ វិសេសេន សន្តាបយន្តានំ សត្តានំ សន្តាបំ និព្វាបេន្តិ សីតលំ វាតំ ជនេតីតិ វីជនី, វីជនីយេវ វីជនិកា, សា សព្វរតនមយា វិជ្ជោតមានា វីជនិកា មយា ការាបេត្វា ទិន្នាតិ អត្ថោ.

វិធូបនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

២. សតរំសិត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ឧច្ចិយំ សេលមារុយ្ហាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សតរំសិត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្វត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា សក្កដព្យាករណេ វេទត្តយេ ច បារង្គតោ ឃរាវាសំ បហាយ អរញ្ញំ បវិសិត្វា ឥសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា ហិមវន្តេ វាសំ កប្បេសិ. តស្មិំ សមយេ បទុមុត្តរោ ភគវា វិវេកកាមតាយ ឧច្ចំ ឯកំ បព្ពតំ អារុយ្ហ ជលិតគ្គិក្ខន្ធោ វិយ និសីទិ. តំ តថានិសិន្នំ ភគវន្តំ ទិស្វា តាបសោ សោមនស្សជាតោ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ អនេកេហិ ការណេហិ ថោមេសិ. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន តតោ ចុតោ ឆសុ កាមាវចរទេវេសុ ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា តតោ មនុស្សលោកេ សតរំសី នាម ចក្កវត្តី រាជា ហុត្វា និព្វត្តិ. តម្បិ សម្បត្តិំ អនេកក្ខត្តុំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា បុព្វបុញ្ញសម្ភារវសេន ញាណស្ស បរិបក្កត្តា សត្តវស្សិកោវ បព្វជិត្វា អរហត្តំ បាបុណិ.

៥៤-៥៥. សោ “អហំ ទេវ ទេវេន សត្តចស្សិទេវាច សត្តិបចំ អត្ថបុរេត្វាប្បិ”តិ សទេយាទេតា បុគ្គលបុំ ចារេលាត បច្ចុប្បនេតា ជិវ្ហា

សោយតស្សជាទេតា បុគ្គចទិតាបកាត់ ក្តោតចសេត បការេសត្តោ ក្ខិយំ សេលយាទុឃ្យាតិអាឌិយាហ. តត្វ ក្ខិយត្តិ ក្ខិ សេលយយំ បគ្គតំ អាទុឃ្យាតិសិឌិ បក្ខុយុត្តទោតិ សប្បុត្តោ. បគ្គតស្សាចិទ្ទុទយឹតិ្ត កកចទេតា តិសិត្តស្ស បគ្គតស្ស អាសត្តដ្ឋានេតតិ អទេត្វា. ទ្រោហូទេលា យត្តបិទេក្ខតិ យត្តសក្កាតស្ស ទេចកត្តឃស្ស បិទិ បទិទេយាសាត់ ទេកាដិ កទេតា ឲទេកា ទ្រោហូទេលាតិ អទេត្វា, អដ្ឋា ចិឃ អត្តាត់ តិក្ខិសតិ អឃំ យត្តបិទេក្ខតិ. ក្ខបចិដ្ឋំ យហាចឹទត្តិ តស្មិំ បគ្គទេត តិសិត្តំ ចឹទចត្តំ ឌិត់, កិំ ចិសិដ្ឋំ? ទេចទេចំ សកលលកាយាចចទ្រោហូទេចាត់ អតិទេចំ តទាសក់ តទាត់ អាសតំ សេដ្ឋំ ទេលិកតាឃក់ សកលសត្តទេលិក់ តឃត្តំ តិគ្គាត់ បិទេបត្តំ អហំ អញ្ជលិ ឌសតឍសទេយាឆាតញ្ជលិបុដំ សិទសិ យុគ្គតិ បក្កុទេហត្វាត បតិដ្ឋបេត្វា សត្តចិ ស្វុដំ ទេឆាទេយសិត្តិ សប្បុត្តោ.

១៧. អការសចាតិ “ទេឃតាឃំ អញ្ជលី ឌិទេត្តា...ទេប... អទេហា សោ កចិស្សតី”តិ ឮាកាសិ. ទេសំ ក្ខត្តាតត្វទេយចាតិ.

សតទំសិទេត្វទអបកាតចណ្ណតា សយត្តា.

១. សឃតកាឃកទេត្វទអបកាតចណ្ណតា

បក្ខុយុត្តទត្តុគ្គស្សាតិអាឌិក់ អាឃស្វូទេតា សឃតកាឃកទេត្វទស្ស អបកាត់. អឃយឿ បុទិយត្តុទេគ្គស្ស កតាឆិកាទេទា តត្វ តត្វ កទេច ចិចដ្ឋបតិស្សយាតិ បុគ្គាតិ ក្ខបចិតទេត្តា បក្ខុយុត្តទស្ស កកចទេតា កាទេល ឲកស្មិំ កុលទេកទេហ តិគ្គទេត្វា ចិគ្គាតំ បទេត្វា ឈទោចាសំ សណ្ឋបេត្វា ស្វលយត្តកចទេត្តា សត្វ ឆយ្យូទេឌសត់ ស្វត្វា សត្វទិ បសទេត្តា ឌត្តស្វចណ្ណទជតយុត្តយហិយឃំ យហាទហំ យដ្ឋា កាទាទេបត្វា ឌឹតបដ្ឋកគ្គលិឌឹតិ អត្វទិត្វា សឃតត្វាឃ កកចទេតា អឌាសិ. កកចា តស្ស អត្តក្កហំ កទេទាទេត្តា តត្វ សឃិ. សោ ទេតត បុគ្គាកទេយូត ទេចចយត្តុទេស្សុស្វ សំសទេត្តា តឌត្តុទ្ទប់ អាកាសកាយតស្វលទេសឃ្យាឌិស្វល់ អត្តកចិត្វា គ្គយស្មិំ ត្តុគ្គុបុរាទេឌ ចិកចសយុទេត្ត ឲកស្មិំ កុទេល តិគ្គតិត្វា ចិគ្គាតំ បិបុហិត្វា សត្វ ឆយ្យូទេឌសត់ ស្វត្វា បសត្តយាតទេសា បគ្គឌិត្វា ចិបស្សទេត្តា តចិទទេស្សច អទេហា អទេហាសិ.

១០. សោ អត្តទេតា បុគ្គកយុំ សទិត្វា សោយតស្សជាទេតា បុគ្គចទិតាបកាត់ បកាទេសទេត្តា បក្ខុយុត្តទត្តុគ្គស្សាតិអាឌិយាហ. តំ ទេហដ្ឋា ត្តុត្តត្វទេយច.

១៩. ស្វទេលទេត្ត ឥឹដសយុកាតិ ឃចា តិលាកចចទ្ទហិទេត កក្ខយាឌិសយុទេត្ត ស្វទេលទេត្ត ត្តុត្តឥឹដាតិ សាក្ខុឋលិតិ តិបុរាទេគត្តិ, ឲចទេយច ទាកទេកាសាឌិឌិឃគ្គសហស្សកិទេលសសក្កាតតិលាកចចទ្ទហិទេត ស្វគ្គសត្តាទេត បុគ្គាទេក្កទេត្ត ត្តុត្តកាតាតិ អបុរាតិបិ សយាតាតិ យហបុរាលិតិ ទេហាត្តឹតិ អទេត្វា. ទេសំ ស្វចិទេគ្គាឃ្យទេយចាតិ.

សឃតកាឃកទេត្វទអបកាតចណ្ណតា សយត្តា.

៣៉ កន្ឌោងកិយត្ទេរអបងាតចណ្ណតា

បក្យុត្តរញុទ្ធស្សាតិអាឌិកំ អាយស្មតោ កន្ឌោងកិយត្ទេរស្ស អបងាតំ៉ អយម្បិ បុរិមយុតិចេរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ ចិចដ្ដូបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ឧបចិនន្តោ បក្យុត្តរស្ស ភកចតោ កាលេ កុលគេហេ តិព្វត្តោ បរិតិព្វុតេ ភកចតិ តការចាសិតោ ទៅឌិបូជំ កុរុមានោ ឌិស្វា ចិឌិត្តឈេដេ ចត្ថុតកបុរាក្រុអាឌិមិស្សកស្ុកន្ឌោងគោត បូទេត្វា ទៅឌិរុក្ខំ អភិបិត្វិ៉ តស្មិ លេលេ ចេចេចា យហាឆាទាហិ បចស្សិ៉ តកា សោ អបតិចេគោត កាលំ កតោ៉ ទេតោច បុញ្ញកម្មេត ចេចលោកេ តិព្វត្តិ, តត្ថេច ឌិតោ “អហោ ញុទ្ធោ, អហោ ឆម្មោ”តិអាឌិកាធារយោ អកាសិ៉ ឲុចំ សោ ចេចមនុស្សេសុ សម្បត្តិយោ អនុភចិត្វា សព្ពបរិព្ឆអាហចិប្បមុត្តោ តិព្ពត្តតិព្ពត្តដ្ឋាតេ សិតិកាចមុបកតោ សុលិតោ ខ្ពមស្មិ ញុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុតំ បត្តោ សត្ថុ បសន្នោ បព្ពជិត្វា កម្មដ្ឋាតំ អារភិត្វា ចិបស្សន្តោ តចិរស្សេច អរហត្តំ បាបុណិ៉ បុព្ពេ កតបុញ្ញេត កន្ឌោងកិយត្ទេរោតិ បាកដោ អហោសិ៉

១៧៉ សោ ឲុកឌិចសំ អត្តតោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមតស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបងាតំ បកាសេន្តោ បក្យុតរស្សាតិអាឌិមាហ៉ តំ ចុត្តត្ថមេច៉ យហាទៅឌិមហោ អហុតិ យហាទៅឌិរុក្ខស្ស បូជា អហោសីតិ អត្ថោ៉ ចិឌិត្តំ ឈេដយាងាយាតិ អនេកេហិ ចិត្តកម្មសុចណ្ណកម្មេហិ ចិឌិត្តំ សោកមាតំ កន្ឌោងកបុប្ផំ ឈដំ កហេត្វាតិ អត្ថោ ៉ កន្ឌោងកមងាសហត្តំ កន្ឌោងកំ អងាសិ, អហំ កន្ឌោងគោត អភិបិត្វិត្តំ អត្ថោ៉

១៩៉ត្យុភកាលេច ទៅឌិយាតិ ទៅឌិយា បូជាកតោលសមយេតិ អត្ថោ៉ សេសំ ឧត្តាតត្ថមេចាតិ៉

កន្ឌោងកិយត្ទេរអបងាតចណ្ណតា សមត្តា៉

៤៉ ឌូបចយ្យត្ថេរអបងាតចណ្ណតា

បក្យុត្តរញុទ្ធស្សាតិអាឌិកំ អាយស្មតោ ឌូបចយ្យត្ថេរស្ស អបងាតំ៉ អយម្បិ បុរិមញុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ ចិចដ្ដូបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ឧបចិនន្តោ បក្យុត្តរឌិតាឌិច្ចេ លោកេ បាតុភូតេ ឲុកស្មិ ចិភចសម្បត្តកុលេ តិព្វត្តោ ចុឌ្ឍិមត្វាយ មហទ្ធតោ មហាភោគោ ឈរាចាសំ ចសមាតោ សាសតេ បសន្នោ សត្ថុ បសាឌពហុមាតោ អាឌាតីមេត សិត្ធចេត បូជំ អកាសិ, បូជេត្វា ច បត “ញុទ្ធាឌិតំ សមណាតំ ហត្ថិអស្សាឌយោ ត កប្បត្តិ, កប្បិយកម្ពុំ ឌស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា តំ អញ្ញបេត្វា តឌញ្ញូតគោត កហាបណេត កប្បិយំ កប្បាសិកកម្ពលកោដចាឌិកំ ឌីចទំ កប្បុរតក្កាលិឌិកំ គេសជ្ជបរិក្ខារញ្ច អងាសិ៉ សោ តេត បុញ្ញកម្មេត យាចតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ ចេចេសុ ច មនុស្សេសុ ច ហត្ថិអស្សាឌិអនេកចាហនសម្បត្តោ សុខំ អនុភចិត្វា ខ្ពមស្មិ ញុទ្ធុប្បាទេ ឲុកស្មិ កុលគេហេ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុតំ បត្តោ សទ្ធាសម្បន្នោ សាសតេ បព្ពជិត្វា កម្មដ្ឋាតំ កហេត្វា ចិបស្សតំ ចឌ្ឍេត្វា យកូបដិបាដិយា អរហត្តំ បតិដ្ឋាសិ, បុព្ពេ កតបុញ្ញសម្ភារចសេត ឌូបចយ្យត្ថេរោតិ បាកដោ អហោសិ៉

១៧. សោ “កេន នុ ខោ ការណេន ឥទំ យថា សត្តិបទំ អធិគត”ន្តិ ឧបធារេន្តោ បុព្ពកម្មំ ញាណេន បច្ចក្ខតោ ញត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ ឧទានវសេន បកាសេន្តោ បទុមុត្តរស្សាតិអាទិមាហ. តំ ឧត្តានត្ថមេវ. អាជានីយមារុហន្តិ អាជានីយំ ឧត្តមជាតិសិន្ធវំ អហំ អភាសិ ប្លវេសិន្តិ អត្ថោ.

១៨. សបត្តការេនាតិ សស្ស អត្តនោ បត្តានិ អដ្ឋ បរិក្ខារានិ ការានិ យស្ស សោ សបត្តការោ, អដ្ឋបរិក្ខារយុត្តោតិ អត្ថោ.

១៩. លយតិយមាសហត្ថិ លយតិយយោគ្គំ ឥទ្ធិវាទិកប្បិយបរិក្ខារន្តិ អត្ថោ.

២០. ចរិយោតិ បរិយោសានតោ ពោធិប្បត្តោ ភវោតិ អត្ថោ. សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ.

ឧបចយធម្មត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

៩. សបរិវារាសនត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរស្សាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សបរិវារាសនត្ថេរស្ស អបទានំ. សោបិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេសុ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ វិភវសម្បន្នេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សទ្ធាជាតោ សាសនេ បសន្នោ ជាតផលំ សង្គហេត្វា នានគ្គរសភោជនេន ភគវតោ បិណ្ឌបាតំ អទាសិ, ទត្វា ច បន ភោជនសាលាយំ ភោជនត្ថាយ និសិន្នាសនំ ជាតិសុមនមល្លិកាទីហិ អលង្ករិ. ភគវា ច ភត្តានុមោទនមកាសិ. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អនេកវិធំ សម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វិភវសម្បន្នេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សទ្ធោ បសន្នោ បព្ពជិត្វា ន ចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

២១. សោ ឯកំ បត្តសត្តិបទោ “កេន នុ ខោ បុញ្ញេន ឥទំ សត្តិបទំ អនុប្បត្ត”ន្តិ ញាណេន ឧបធារេន្តោ បុព្ពកម្មំ ទិស្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរស្សាតិអាទិមាហ. តំ ឧត្តានត្ថមេវ. បិណ្ឌបាតំ អទាសហន្តិ តត្ថ តត្ថ លទ្ធានំ បិណ្ឌានំ កពឡំ កពឡំ កត្វា បិតព្ពតោ ខាទិតព្ពតោ អាហារោ បិណ្ឌបាតោ, តំ បិណ្ឌបាតំ ភគវតោ អទាសិំ, ភគវន្តំ ភោជេសិន្តិ អត្ថោ.

២២. អកិត្តយិ បិណ្ឌបាតន្តិ យថា ទិន្នបិណ្ឌបាតស្ស គុណំ អានិសំសំ បកាសេសីតិ អត្ថោ.

២៣. និព្ពុតោ ទីបោយោគស្មិន្តិ ទីបោ យោគសិនេហេន និព្ពុតោ បិហិតោ បដិច្ឆន្នោតិ អត្ថោ. ឆឡិន្ទ្រិយេសុ ច បញ្ញាសូតិ ចក្ខុន្ទ្រិយាទីសុ

បញ្ចាសុ ឡក្ខិំឃេសុ ទ្វបិឌឹហិ កោបិតោ ឡក្ខិំឃសំចទសឹលញ្ចា កោបិតោតិ អតេ្ថា៉ ឯវំ សុចិន្តាឃ្យយេចាតិ៉

សបរិចារាសតតេ្តូទអបគាតចល្លូតា សយត្តា៉

ល៌៉ បញ្ចាឌឹបកតេ្តូទអបគាតចល្លូតា

បក្ខុយុត្តទទ្យុទ្ធស្សាតិអាឌិកំ អាឃស្វតោ បញ្ចាឌឹបកតេ្តូទស្ស អបគាតំ៉ អឃយ្យិ បុទិយទ្យុទ្ធស្ស កតាឌិកាទោ ស្ថយត្តុបយុត្តកទចសុ ចិចស្វបតិស្សឃាតិ បុន្ណាតិ ស្ថបចិតតេ្តា បក្ខុយុត្តទស្ស កកចតោ កាទល ក្យលកេហ តិន្តាទេត្តា ចុទ្ធិយត្តាឃ ឈទាចាសេ ចសតេ្តា កកចតោ ឆយ៉ុំ សុត្តា សយុំឌិង្គិឃំ បតិង្គិតោ សទ្ធោ បសតេ្តា យហាឌតេហិ ទៅឌិបុឌំ កឃិទយាតំ ឌិស្វា សឃយ្យិ ទៅឌិ បរិចារទេ្តា ឌឹបំ ឌារេលត្តា បុឌេសិ៉ សោ តេត ប្វន្ណាកយុំត ឌេចយត្យស្សសុ សំសទតេ្តា ចក្កចត្តិសយុត្តិអាឌឃោ អត្យកចិត្តា សន្តាតេ្តូច ស្ថយត្តកទច ឌលយាតោ ទោតិសយុត្តចិយាតាឌឹសុ ចសិត្តា ឡុយស្វិំ ទ្យុទ្ធុបយាតេឌ ឲកស្វិំ ចិកចសយុតេ្ត ក្យលកេហ តិន្តាទេត្តា ចុទ្ធិបយទេ្តា សទ្ធាឌាតោ បន្តាឌិត្តា តចិទស្សច អទហា អតោហសិ, ឌឹបបុឌាតិស្សតេ្ក្ក ឌឹបកតេ្តូទាតិ បិកទដិ៉

៩០៉ សោ ឲកឌិចសំ អត្តតោ បុត្តាកយុំ សរិត្តា សោយតស្សឌាតោ បុត្តាចរិតាបគាតំ បកាសសតេ្តា បក្ខុយុត្តទទ្យុទ្ធស្សាតិអាឌិយាហ៉ តំ ចុត្តតេ្តូយច៉ ស្ថតុឌិង្គិ អតោហាសហត្តិ ចង្កិ យិត្ថាឌិង្គិ លទេ្ធត្តា ស្ថតុ អចង្កិ តិន្តាតាកិយុល់ បិបុហតសយុំឌិង្គិ អតោហាសិត្តិ អតេ្ថា៉

៩១៉បឌឹបគាតំ បិគាសិត្តិ ឲត្តូ បកាទេត ឌិន្តាតិ ទោតាតីតិ បឌឹបេបិ, តស្ស គាតំ បឌឹបគាតំ, តំ អគាសិ បឌឹបបុឌំ អកាសិត្តិ អតេ្ថា៉ ឯវំ សន្តាត្តូ ស្ថត្តាតតេ្តូយេចាតិ៉

បញ្ចាឌឹបកតេ្តូទអបគាតចល្លូតា សយត្តា៉

ប៉៉ ឆឌគាឃកតេ្តូទអបគាតចល្លូតា

បក្ខុយុត្តទទ្យុទ្ធស្សាតិអាឌិកំ អាឃស្វតោ ឆឌគាឃកតេ្តូទស្ស អបគាតំ៉ អឃយ្យិ បុទិយទ្យុទ្ធស្ស កតាឌិកាទោ តត្តូ តត្តូ កទច ចិចស្វបតិស្សឃាតិ បុន្ណាតិ ស្ថបចិតតេ្តា បក្ខុយុត្តទស្ស កកចតោ កាទល ឲកស្វិំ ក្យលកេហ តិន្តាទេត្តា ចុទ្ធិយត្តាឃ សតេ្តូទិ បសឹឌិត្តា សុត្កទហិ អតេកហិ ចតេ្តូហិ ឆឌំ កាទាទបត្តា ឆឌបុឌំ អកាសិ៉ សោ តេត បុន្ណាកយុំត ស្ថយត្តុបយុត្តកទច ស្ថច្ចក្យលេ តិន្តាទេត្តា បុឌតិឃោ អតោហាសិ៉ អបទកាទេក ឡុយស្វិំ ទ្យុទ្ធុបយាតេឌ ឲកស្វិំ ក្យលកេហ តិន្តាទេត្តា ចុទ្ធិយត្តាឃ បុត្តគាទេហិ ចឌ្ឋិត្តា យហាកោកា ឃសចា សទ្ធាឌាតោ សតេ្តូទិ បសតេ្តា ឈទាចាសំ បហាឃ បន្តាឌិត្តា តចិទស្សច អទហា អតោហាសិ៉

᪓᪕ᩃᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨷᨴᩤᨶᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩥᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩺ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨧᩁᩥᨲᨾᩮᩅ᩺ ᩉᩴᩈᩣ ᩉᩴᩈᩮᨶ ᨧᩥᩁᩮᨲ᩠ᨲᨠᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩴᩈᩣ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᨷᨠᩣᩁᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩉᩴᩈᩮᨶ ᨧᩥᩁᩮᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩴᩈᩮᨶ ᨧᩥᩁᩮᨲ᩠ᨲᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨵᨩᨾᩣᩁᩮᩣᨷᨿᩥᩴ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨩᨲᩦᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨷᨲᩥ ᨧᩃᨲᩦᨲᩥ ᨵᨩᩴ, ᨲᩴ ᨵᨩᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨷᨿᩥᩴ ᩅᩮᩊᨣ᩠ᨣᩮ ᩃᨣ᩠ᨣᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩩᨩᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

᪓᪕ᨷᩢ-᪘᩺ ᨷᨲᩥᨲᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨣᨿ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨷᨲᩥᨲᩣᨶᩥ ᨴᩮᩣᩊᩥᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᩉᩴ ᨷᩣᩉᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᨶ᩠ᨲᩣᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᨷᩣᩉᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨶᩣᨾᨠᩣᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᨷᩣᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩮᩣᨲᩣᨴᩥᩁᩪᨷᨠᩣᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᩋᩈᩥ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ ᨴᩮᩣᩊᩥᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨷᩃᩣᨿᨾᩣᨶᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᩺

ᨵᨩᨴᩤᨿᨠᨳᩮᩁᩋᨷᨴᩤᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᩺

᪘᩺ ᨷᨴᩩᨾᨳᩮᩁᩋᨷᨴᩤᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨷᨴᩩᨾᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨷᨴᩤᨶᩴ᩺ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᨩᩥᨶᩅᩁᩮᩈᩩ ᨠᨲᨠᩩᩈᩃᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩮᩣ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᩩᨶᩥᨠᩣ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨴᩮᩣᨲᨿᩣᨶᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨷᩣᨠᨭᩮᩣ᩺ ᩈᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨷᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᩉᩣᨩᨶᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨩᩮᨶ ᩈᩉ ᨷᨴᩩᨾᨠᩃᩣᨷᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ, ᩈᨵᨩᩴ ᨲᩴ ᨷᨴᩩᨾᨠᩃᩣᨷᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥ, ᨲᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤ ᩋᨲᩦᩅ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨩᩦᩅᩥᨲᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩈᨣ᩠ᨣᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨨᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩩᨶᩮᨲᩣ ᨧ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨾᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨧ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨾᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮ ᩅᩥᨽᩅᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨶ᩠ᩅᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨩᩣᨲᩮᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᩥᨷᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᨶᩣᨾᩮᨶ ᨷᨴᩩᨾᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᨷᩣᨠᨭᩮᩣ᩺

᪑ᩃᩥ᩺ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨷᨴᩤᨶᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨧ᩠ᨨᩴ ᩋᩅᩥᨲᨳᩴ ᩋᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨾᩩᨴᨿᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨾᨣ᩠ᨣᩈᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᩈᨾᩣᩉᨭᩣᨶᩦᨲᩥ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨲᩴ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨷᩣᨠᨭᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩅᩁᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᨷᨠᩣᩈᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᨾᨲᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨾᨲᨾᩉᩣᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨵᩣᩁᩴ ᨷᩅᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨲᩮᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᨷᩁᩥᩊᩣᩉᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩔᩴ ᩅᩔᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

᪑ᨷᩢ᩺ ᩈᨵᨩᩴ ᨷᨴᩩᨾᩴ ᨣᨿ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨵᨩᩮᨶ ᩈᩉ ᩏᨠ᩠ᨠᩮᨲᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᨴᩩᨾᩴ ᨷᨴᩩᨾᨠᩃᩣᨷᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᩮᩈᩩ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᨠᩣ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᩺

ᨷᨴᩩᨾᨳᩮᩁᩋᨷᨴᩤᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᩺

១០. អសនពោធិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ជាតិយា សត្តវស្សោហន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ អសនពោធិយត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ តិស្សស្ស ភគវតោ កាលេ អញ្ញតរស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សុខប្បត្តោ សាសនេ បសន្នោ អសនពោធិតោ ផលំ គហេត្វា នេត្វា វុឌ្ឍិតពោធិតរុណោ គហេត្វា ពោធិំ រោបេសិ, យថា ច វឌ្ឍតិ តថា ឧទកាសិញ្ចនាទិកម្មេន រក្ខិត្វា បូជេសិ. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ បរិបក្កសម្ភារត្តា សត្តវស្សិកោវ សមានោ បព្ពជិត្វា ខុរគ្គេយេវ អរហត្តំ បាបុណិ, បុរាកតបុញ្ញនាមេន អសនពោធិយត្ថេរោតិ បាកដោ.

៨៨. សោ បុព្ពសម្ភារមនុស្សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ជាតិយា សត្តវស្សោហន្តិអាទិមាហ. តត្ថ ជាតិយាតិ មាតុគព្ភតោ និក្ខន្តកាលតោ បដ្ឋាយាតិ អត្ថោ. សត្តវស្សោ បរិបុណ្ណសរទោ អហំ លោកនាយកំ តិស្សំ ភគវន្តំ អទ្ទសន្តិ សម្ពន្ធោ. បសន្នចិត្តោ សុមនោតិ បការេន បសន្នអនាលុឡិតអវិកម្បិតចិត្តោ, សុមនោ សុន្ទរមនោ សោមនស្សសហគតចិត្តោតិ អត្ថោ.

៨៩. តិស្សស្សាហំ ភគវតោតិ តិក្ខត្តុំ ជាតោតិ តិស្សោ, សោ មាតុកុច្ឆិតោ, មនុស្សជាតិតោ, បញ្ចក្ខន្ធតោ ច មុត្តោ ហុត្វា ជាតោ និព្ពត្តោ ពុទ្ធោ ជាតោតិ អត្ថោ. តស្ស តិស្សស្ស ភគវតោ តាទិនោ, លោកជេដ្ឋស្ស អសនពោធិំ ឧត្តមំ រោបយិត្ថ សម្ពន្ធោ.

៩០. អសនោ នាមធេយ្យេនាតិ នាមបណ្ណត្តិយា នាមសញ្ញាយ អសនោ នាម អសនរុក្ខោ ពោធិ អហោសីតិ អត្ថោ. ធរណីរុហបាទបោតិ វល្លិរុក្ខបព្ពតសាគរាទយោ ធារេតីតិ ធរណី, កា សា? បថវី, តស្សំ រុហតិ បតិដ្ឋហតីតិ ធរណីរុហោ, បាទេន បិវតីតិ បាទបោ, បាទសង្ខាតេន មូលេន សិញ្ចិតោទកំ បិវតិ អាបោរសំ សិនេហំ ធារេតីតិ អត្ថោ. ធរណីរុហោ ច សោ បាទបោ ចាតិ ធរណីរុហបាទបោ, តំ ឧត្តមំ អសនំ ពោធិំ បញ្ច វស្សានិ បរិចរិំ បោសេសិន្តិ អត្ថោ.

៩១. បុប្ផិតំ បាទបំ ទិស្វាតិ តំ មយា បោសិតំ អសនពោធិរុក្ខំ បុប្ផិតំ អច្ឆរិយព្ភុតបុប្ផត្តា អព្ភុតំ លោមហំសករំ ទិស្វា សកកម្មំ អត្តនោ កម្មំ បកិត្តេន្តោ បការេន កថយន្តោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកំ អគមាសិន្តិ អត្ថោ. សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

អសនពោធិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

ឆដ្ឋវគ្គវណ្ណនា សមត្តា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ល៊ៈ ឞកឌិត្តតិឃចក្កោ

១ៈ ឞកឌិត្តតិឃទេ្វទអបងាតចល្លោតា

បចត៌កាតត៌ ឌិដ្ឋាតិអាឌិកំ អាឃប្ចុទោ ឞកឌិត្តតិឃទេ្វទស្ស អបងាត៌ៈ អឃយ្យិ បុទិឃញុទេ្ធស្ស កតាឆិការទា តត្ថ តត្ថ កទេច ឌិចង្ងបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ង្គបឌិតទេ្តា ឌិបស្សិស្ស កកចទោ កាទេល ទុកស្ចិ ក្យុលកោហ តិឞ្ញទេ្វា ចុង្ខ្លិឃត្ថាឃ តស្ស កកចទោ អាឃុបទិឃោងាទេត ង្គប្យទេ្ហា ឆទយាត៌ កកចត្តិ អបិបុលិត្វា បទិតិឞ្ញតកាទេល ឞ្ញឌិបញ្ចុំ បញ្ញឌិត្វា ហិយចទេ្ត ចឞទេ្ហា ឌិទេចកំ ទយលឹឃំ ទុកំ ចត៌ បត្វា តទេ្វចេកាឃ កត្តទាឃ បុលិតចេតិឃំ កត្វា កកចតិ ឞឌ្ឍា កត្វា ឞឆាតុកឞញ្ញាញា កត្វា ចតបុទេបៀហិ ប្ចុទេត្វា តឃស្សយាទេតា បទិចទិៈ ទេឞា ទេតត បុញ្ញាកទេយុត ទេចយតុទេស្សប្ចុ ឞិឞទេត្វា ង្ខឹប្ចុ អក្ក អក្កឞយ្យត្តិ អក្កញ្ញា ចក្កចត្តិឞយ្យត្តិ អតុកឌិត្វា ឞ្ញយស្ចិ ញុង្គប្យាទេង ទុកស្ចិ ក្យុលកោហ តិឞ្ញទេ្វា ឌិកចឞយទេ្ហា ឞទ្ធាឞយទេ្ហា ឞត្វទិ បឞឹឌិត្វា បញ្ញឌិត្វា អទហា លញ្ចអតិទេ្ហា អទោឃឞិៈ

១ៈ ទេឞា អត្ថទេតា បុញ្ញកយុំ ឞទិត្វា ទេឞាយតស្សយាទោ បុញ្ញចទិតាបងាត៌ បកាទេឞទេ្ហា បចត៌ កាតត៌ ឌិដ្ឋាតិអាឌិយាហៈ តត្ថ បចតត្តិ បកាទេទត ចត៌ បត្វំ ឌិត្វិល្លំ កហតក្យុតត្តិ បចត៌ៈ កាតត៌ អចក្យុឌ្ឋិតំ អាតត៌ អចហត៌ ឞតតំ ឞឹហញ្ចុរ្ឈក្លុទក្លុឞយង្គហត្វិអស្សប្ចុបទិល្លោទកោហិ ឌិហក្កលាឞង្គក្យុក្លុងពោកិទេលហិ ចា ឆាហលត្តិ កាតត៌, តំ កាតតឞប្លាតំ បចត៌ យតុស្សឞង្គឌិទហិតត្វា អប្យឞង្គំ តិស្សង្គត្តិ អទេ្វាៈ អតាឌិលត្តិ ត អាឌិលំ ង្គបង្គចទហិតត្តិ អទេ្វាៈ ឞ្ញឞឹត៌ អតុឌិល្លាត្តិ ញុង្គបទេង្ខកញុង្គអទហត្តលឹលាឞចឞប្លាតាត៌ ឞ្ញឞឹត៌ អតុឌិល្លំ តិទេឞឌិតត្តិ អទេ្វាៈ អាហុតឹត៌បឌិក្កហត្តិ អាហុត៌ ចុង្ខតិ ប្ចុងាឞក្លាទ៌ បឌិក្កហំ កោហឞឌិឞត្តិ អទេ្វាៈ

៣ៈ ទុ្វបំ កត្វាត ទេចញ្ចុត្តាតិ ទេចញ្ចុទេបឞិកាហិ ទេចតិឃំ កត្វាតិ អទេ្វាៈ តាតាបុបៀ ឞទេយាកិទិត្តិ ចយ្យកាឌីហិ អទេតកោហិ បុទេបៀហិ ឞទេយាកិទិៈ ប្ចុទេងឞិត្តិ អទេ្វាៈ ឞយុលា ឌិឃ ឞយ្យុង្គត្តិ ឞឌីចយាតស្ស ឞយ្យុង្គស្ស ឞយុលា ឞ្ញច តិឞ្ចិតំ ង្គប្យាឌិតំ ទេចតិឃំ អឃំ អតិ ឌិទេឞទេឞត ចត្តិ បលាឃយកាឞិត្តិ អទេ្វាៈ ទេឞឞំ ប្ចុឌិទេ្ហាឃ្យទេឃចាតិៈ

ឞកឌិត្តតិឃទេ្វទអបងាតចល្លោតា ឞយត្វាៈ

៣ៈ អទេចាបុបៀឃទេ្វទអបងាតចល្លោតា

ឌិហាទា អតិតិក្លុយាតិអាឌិកំ អាឃប្ចុទោ អទេចាបុបៀឃទេ្វទស្ស អបងាត៌ៈ អឃយ្យិ បុទិឃញុទេ្ធស្ស កតាឆិការទា តត្ថ តត្ថ កទេច ឌិចង្ងបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ង្គបឌិតទេ្តា ឞិលិស្ស កកចទោ កាទេល ក្យុលកោហ តិឞ្ញទេ្វា ឌិញ្ញុតំ បទេ្វា ឞទ្ធាឞយទេ្ហា ឆយុំ ឞុត្វា

ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩣᨶᩣᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩏᨽᩮᩣᩉᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩏᨷᩁᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨠ᩠ᨠᩥᩁᩥ. ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨷᩪᨩᩥᨲᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨷᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩋᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨠᩣᩈᨲᩥ ᨴᩥᨷ᩠ᨷᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩴ ᩋᩅᨠᩥᩁᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩮᩅᩣᨷᩩᨷ᩠ᨹᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᨷᩣᨠᨭᩮᩣ.

᪑. ᩑᩅᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩣ ᩋᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨲᩥ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩉᩁᨲᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩉᩥ ᩋᨷᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩋᩣᩉᩁᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩣ ᩋᨽᩥᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ. ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ ᨧ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩮᨲᩥ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩮ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩮ ᩋᨽᩥᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ, ᩋᨽᩥᩁᩪᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨷ᩠ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩮ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨾᩩᨴᨿᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨾᨣ᩠ᨣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩣᨠᨭᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨾᨲᩴ ᨷᨴᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩮᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ.

᪒. ᩈᩥᨡᩥᩔ ᨣᩥᩁᨾᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩮᨭ᩠ᨮᩔ ᨲᩣᨴᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩔ ᨲᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᩔ ᩈᩥᨡᩥᩔ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨣᩥᩁᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨥᩮᩣᩈᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ. ᨶᩣᨶᩣᨷᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣᨶᩣᨲᩥ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩣᨶᩥ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨾᩮᩣᨠᩥᩁᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᨶᩥ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᩏᨠ᩠ᨠᩥᩁᩥᩴ ᨷᩪᨩᩮᩈᩥᩴ.

᪓. ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᨴᩥᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᨴᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩍᨶ᩠ᨴ ᨷᨵᩣᨶᨽᩪᨲ ᨶᩁᩣᩈᨽ ᨶᩁᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᨽᨽᩪᨲ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨧᩃᩴ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨷᨲ᩠ᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨧᩃᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣ. ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᨿᨷᩁᩣᨩᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨾᨶᩩᩔᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨩᨿᨬ᩠ᨧ ᨧᨲᩩᩁᩣᨷᩣᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨷᩁᩣᨩᨿᨬ᩠ᨧ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅᩣᨲᩥ.

ᩋᩮᩅᩣᨷᩩᨷ᩠ᨹᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨷᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ.

᪙. ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨠᨿᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨷᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩈᩥᨶ᩠ᨵᩩᨿᩣ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨲᩦᩁᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨠᨿᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨷᨴᩣᨶᩴ. ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨷᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨷᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨷᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᩈᩥᨶ᩠ᨵᩩᨿᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᩈᨾᩦᨷᩮ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᨠᨿᩮᩣᨶᩥᨿᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩣᨷᩥᨠᩮᩣ ᩋᨷᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩅᩣᩃᨾᩮᩅ ᨽᨠ᩠ᨡᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩁᨲᩥ. ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩅᩥᨷᩔᩦᨽᨣᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩴ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ. ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᩈᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᨠᩮᩣ ᩅᩥᨷᩔᩥᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᨯᩮᨶ ᩈᩣᩃᩁᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩈᩣᩃᨷᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨷᩪᨩᩮᩈᩥ. ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩈᩣᨴᩮᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᩴ ᨨᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩌᨴᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ

បុព្ពចទិតចេសត សត្តិ បសេត្កា បត្តិខិត្វា តចិទេស្សច អទហា អទេហាសិ, ចក្កចាទេកា ហុត្វា កកចត្តិ ជិន្វា កាត្តចិ កត្តា បុប្បយាហទិត្វា បុខិតត្តា បុត្តបុត្តាតាទេយត បច្ចាកយតិឃទេត្តូទេទាតិ បាកដោៈ

១៦ៈ អត្តទេតា បុត្តាកយុំ សទិត្វា ទេសាយតស្សខាទេតា បុត្តចទិតាបកាតំ បកាទេសទេត្តា សិត្តុឃា តខិឃា តីទេទតិអាខិយាហៈ សីតិ សទ្ធិ ក្ឫរុយាតា ទុតាតិ កាយ្យតីតិ សិត្តុ, តខតិ សទ្ធិ កាទេទាទេត្តា កច្ចតីតិ តខិៈ ចក្កចាទេកា អហំ តកាតិ ចក្កិ សីឈំ កច្ឆត្តិ ឱ្លច ក្ខទេក ចា ឆទេល ចា អាកាទេស ចា សីឈំ ចាតិ កច្ចតីតិ ចក្កចាទេកាៈ តកា ចិបស្សិំ កកចត្តិ ខស្សតកាទេល អហំ ចក្កចាទេកា អទេហាសិត្តិ អទេត្វាៈ សុទ្ធទេសចាលកទេក្លាហត្តិ អត្តាទេកាចទេអយិស្សត្តា សុទ្ធទេសចាលទេយច លាខទេត្តា អហំ ចសាយិៈ បាទេបសុ ច សុសត្តាទេតាតិ បុត្តចាសតាចទេសត បាបកាទេលា សុទ្ធ សត្តាទេតា តីហិ ក្ខាទេទហិ សត្តាទេតា សុសិក្លិទេតាៈ

១៩ៈអដ្ឋុសំចិទខំ ញុដ្ឋត្តិ ទាកទេកាសទេយាហចិទហិតត្តា ចិទខំ តិក្កិទេលសំ ញុឌ្ឍំ អដ្ឋុសំ អដ្ឋក្លិៈ កច្ឆត្តិ អតិលខ្ទុទេសតិ អតិលខ្ទុទេស អាកាសបទេឆ កច្ឆត្តិ ញុឌ្ឍិៈ តុទេល្លត យឃ្វាយុលតុទេល្លត តាលំ សាលបុប្ជំ បក្កុយ្យាបក្កុទេហត្វា ចិបស្សិស្សាតិទេទាបឃិ ចិបស្សិស្ស កកចទេតា បុទេខសិត្តិ អទេត្វាៈ ទេសសំ សុចិទេត្តាឃ្យទេយចាតិៈ

បច្ចាកយតិឃទេត្តូទេអបកាតចល្លុតា សយត្តាៈ

៩ៈ បទេប្បសាកកាទេត្តូទេអបកាតចល្លុតា

ក្ខសកំ បចទំ ចិទត្តិអាខិកំ អាឃសុំទេតា បទេប្បសាកកាទេត្តូទេស្ស អបកាតំៈ អឃយិំ បុទិយញុទេឌ្ឍសុ កតាឆិកាទេទា តត្តុ តត្តុ កទេច ចិចដ្ឋុបតិស្សឃាតិ បុត្តាតិ ក្ខបចិតទេត្តា សិទ្ធត្តុស្ស កកចទេតា កាទេល ទ្រាហុលាកុទេល តិត្តូទេត្តា តិល្លុំ ទេចកាតំ បាទេក្ស ខ្លតិហាសបច្ចាយាតំ បកទេកា ទេចឃ្យាកាទេលា សតិឈល្លុទេកទុកាតំ សាក្លូទេប្បទេកកាតំ ទេលិកាឃតយហាបុទិសលក្ខុទេលាសុ អតចទេឃា តាទេយត ទេសលទ្រាហុទេលាតិ បាកដោ សិទ្ធត្តុំ កកចត្តិ ជិន្វា ក្ខត្តិសយហាបុទិសលក្ខុទេលាហិ អសីតិអត្តុញ្ញខ្ទុទេតហិ ចាតិ សឃំ ទេសាកយាតំ ជិន្វា បសត្តុយាតទេសា អទេតទេកាហិ កាទេលាហិ អទេតកាហិ ក្ខបយាហិ ទេឆាយតំ បកាទេសសិៈ ទេសា ទេតត បុត្តាកទេយុត ទេខចទេលិទេក សក្កុយាទាខទេឃា ៧ កាយាចចទេសយុត្តិទេឃា អត្តុកចិត្វា យត្តុទេស្សសុ ចក្កចត្តិសយុត្តិ អត្តុកចិត្វា ឱ្លយស្ញុំ ញុដ្ឋុប្យាទេខ ចិកចសយុទេត្តុ ឲកស្ញុំ កុលទេកទេហ តិត្តូទេត្តា ចិត្តាតំ បទេត្តា សត្តុទិ បសីជិន្វា បត្តូខិទេតា តចិទេទស្សច ចតុបជិសយុិក្ខាលញ្ញអកិត្តាប្យទេត្តា យហាលីលាសទេចា អទេហាសិ, ញុដ្ឋុស្ស គុតិឃា សត្តាតំ សទេត្តុសំ ចិត្តុប្យសាកកាទេលាទេតា បទេប្បសាកកាទេត្តូទេទាតិ បាកដោៈ

១០ៈ ឲកខិចសំ អត្តទេតា បុត្តាកយុំ សទិត្វា ទេសាយតស្សខាទេតា បុត្តចទិតាបកាតំ បកាទេសទេត្តា ក្ខសកំ បចទំ ចិទត្តិអាខិយាហៈ តត្តុ ក្ខសកត្តិ ចសទេកា តិសទេកា ចិសទេកា អាសទេកាតិ ចត្តាទេទា ទេខដ្ឋុ បុក្កចាៈ តត្តុ កចសតទេខដ្ឋុ ទេកា ចសទេកា, កចសហស្សទេខដ្ឋុ ទេកា តិសទេកា, កចសតសហស្សទេខដ្ឋុ ទេកា ចិសទេកា, កចទេកាខិសតសហស្សទេខដ្ឋុ ទេកា អាសទេកាតិ ច ឃស្ស កស្សចិ គុតិំ កទេទាត្តា ទ្រាហុលាបល្លិតា

ពាហុស្សុតា អត្តនោ អត្តនោ បញ្ញាចលេន ឆ្វុតិំ ករោន្តិ, ឮទ្ធានំ បត សព្ពាការេត ឆ្វុតិំ កាតុំ សមេត្ថា ឯកោបិ ភត្ថិ· អប្បមេយ្យា ហិ ឮទេ្ឋា· ចុត្តទោ្យតំ –

“ឮទេ្ឋាបិ ឮទ្ធស្ស ករោឃ្យ ចណ្ណំ, កប្បម្បិ ទេ អញ្ញមភាសមានោ;

ខីយេថ កប្បោ ចិរទីឃមន្តរេ, ចណ្ណោ ត ខីយេថ តថាគតស្សា”តិ· (ឌី· ត៌ិ· អដ្ឋ· ១·៣០៤; ៣·១៤១; ម· តិ· អដ្ឋ· ២·៤២៥; ឧទា· អដ្ឋ· ៥៣) –

អាទីហិ· អយម្បិ ថេរោ ពហុស្សុតោ ធម្មកថិកោ ចរិមភវិកោ “អារក”ន្តិ ចត្តព្ពេ “ភារក”ន្តិអាទិមាហ· ចរិមភព្ពោ បច្ឆិមភព្ពោតិ ចទោ· អនេកកោដិ កប្បសតសហស្សេសុ កតចរិយត្តា ចទោ· មហន្តំ ឥលក្ខន្ធាទិកំ ឧបតិ ករេយតីតិ មហេសិ, តំ មហេសិ ឮទ្ធំ· ចរិមភវេត កិលេសមទ្ធយានានុយោ មានេ ឌីមចាតិ ចិឌិមាចិ, តំ ចិឌិមាចិតំ សឮទ្ធំ· សុចណ្ណស្ស ចណ្ណោ ឮច ចណ្ណោ យស្ស សឮទ្ធស្ស សោ សុចណ្ណចណ្ណោ, តំ សុចណ្ណចណ្ណំ សឮទ្ធំ ទិស្វា ខោ អាយ សទ្ធា បព្ពជិតោតិ·

បទ្យសាគកេទ្វទអបទាតចណ្ណតា និដ្ឋិតា·

៦· ក៊ិសាឃកេទ្វទអបទាតចណ្ណតា

ចេស្សក្ខុស្ស ភាគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ក៊ិសាឃកេទ្វស្ស អបទាតំ· អយម្បិ បុរិមឮទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ ចិចដ្ដបតិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ ចេស្សក្ខុស្ស ភគវតោ កាលេ ហិមចន្តម្ហិ ហត្ថិយោនិយំ និព្ពត្តោ តស្មិំ បដិវសតិ· តស្មិំ សមយេ ចេស្សក្ខូ ភគវា ចិវេចកការោ ហិមចន្តមុបាគមិ· តំ ទិស្វា សោ ហត្ថិនាគោ បសន្នមានសោ កិសលយស្ខអាលិ គហេត្វា ភគវន្តំ ភោជេសិ· សោ តេត បុញ្ញកម្មេន ហត្ថិយោនិតោ ចុតោ ទេវលោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា តត្ថ ឆ កាមាវចរសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា មនុស្សត្តមាគតោ មនុស្សេសុ ចក្កវត្តិសម្បត្តិអាទយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ឮទ្ធុប្បាទេ មហាភោគេ អញ្ញតរស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ ឮទ្ធចារូតាចលេត សត្ថរិ បសន្នោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ, សោ បុព្ពេ កតកុសលនាមេន ក៊ិសាឃកេទ្វទោតិ បាកដោ·

៨៦· សោ អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ចេស្សក្ខុ តាម ភាគវតោតិអាទិមាហ· តត្ថ ចេស្សក្ខូតិ ចេស្សំ ក្ខូតាតិ អតិក្កមតីតិ ចេស្សក្ខូ· អថ ចា ចេស្សេ ចាណិជកម្មេ ចា កាមរាគាទិកេ ចា កុសលាទិកម្មេ ចា ចដ្ដកាមកិលេសកាមេ ចា ក្ខូតាតិ អភិភចតីតិ ចេស្សក្ខូ, សោ តាមេត ចេស្សក្ខូ តាម ភគចា· ឮសិតំ ចចិយោ អហុតិ កុសលធម្មេ ឧសតិ ករេយតីតិ ឮសិ, “ចិបស្សី, សិខី, ចេស្សក្ខូ”តិ ចុត្តត្តា ចចិយោ ឮសិ ចចិយោ ភគចា អហុ អហោសីតិ អត្ថោ· កាតតំ ចតមោក្កម្មាតិ កាតតសណ្ឌំ ចតំ ឧគ្គយ្ហា ឧគ្គហេត្វា បាចិសីតិ អត្ថោ·

១០៉កិឃមុត្យអាល៍ កល៌ព្យ្ញាតិ ខ្ញិបកចត្យុប្យកាត៌ លាតាក៌ កិឃតិ ហិឃតិ ចិតាឥឃតីតិ កិឃ៎, ឥកា ឥឃា? បក្សកធ្លា, កិឃធ្ល មុត្យអាលធ្ល កិឃមុត្យអាល៍, ត៌ កិឃមុត្យអាល៍ កឥហត្វាតិ អឥត្វា៉

១៨៉កឥឥត ច បឥាមឥទ្ធាតិ ត៌ មឃា ឌិត្តកាត៌, ឥចស្សក្ខចឥត្យឌ្គិតា ខ្លត្តមត្យឌ្គិតា ឥចស្សក្សតា កឥឥត ហត្វតឥលត បឥាមឥទ្ធា កតាឃមុឥស្សា អឥហាឃិ៉ សុលាហ៌ តាកិឌាតាមិ, ឃមំ ឥតាត ក្យុឥតាត្តទិត្តិ ឥតាត សុឥលត ឃមំ សុល៌ តាកិឌាតាមិ, តឥតា ខ្លត្តទិ៍ តឥតា បទិ៍ តឥតា អឆិក៌ សុល៌ ក្យុឥតាតិ អឥត្វា៉ ឥឃឃ៎ តឃាត្យុឃាឥត សុចិឥទ្ធាឃ្យុត្តិ៉

កិឃកាឃកឥត្វទអបកាតចល្លតា ឃមត្វា៉

៩៉ សុចិត្តិតឥត្វទអបកាតចល្លតា

កិទិក្សក្កចឥទា អាឃិត្តិអាឌិក៌ អាឃច្ចឥតា សុចិត្តិតឥត្វទស្ស អបកាត៌៉ អឃមិ បុទិមត្យឥទ្ធស្ក កតាឆិកាឥទា តត្វ តត្វ កឥច ចិចឥទ្ទបតិស្សឃាតិ បុឥញ្ញាតិ ខ្លបចិតឥត្តា អត្វកស្សិស្ស កកចឥតា កាឥល ហិមចត្តប្យឥកឥឃ ឥតឃាកក្យុឥល ខ្លប្យឥត្តា មិកស្សុកទាកឥឃា ចឆិត្វា លាកឥត្តា ចិហទតិ៉ តកា ឥលិកតាឥចា ឥលិកាត្យុក្កហ៌ ឃត្តាត្យុគ្គឃតធ្ល បឌិធ្ល ហិមចត្តមកមាឃិ៉ តកា ឥឃា ឥតឃាឥកា កកចត្តិ ឌិស្វា បឃត្តមាតឥឃា អត្តឥតា លាកតត្វាឃ អាតីត៌ ចទមក្សទមំ៎ អកាឃិ៉ បឌិក្កឥហឃិ កកចា តស្សាត្យុកម្យាឃ, ត៌ ក្សឌ្លិត្វា អត្យុឥមាកត៌ ចត្វា បក្កាមិ៉ ឥឃា ឥតាឥតច បុឥញ្ញាត ឥតាឥតច ឥឃាមតឥស្សត តឥតា ក្សឥតា សុកាតីសុ ធិឃទឥត្តា ល កាមាចចទឃម្យត្តិឃា អត្យុកចិត្វា មត្យុឥស្សសុ ចក្កចត្តិឃម្យត្តិអាកឥឃា អត្យុកចិត្វា ត្លមុប្វិ ត្យុក្កប្យាឥក ក្យុលកឥហ តិត្ថឥត្វា ឃត្វទិ បឃីឌិត្វា បត្ថឌិឥតា តចិឥស្សច អទហា អឥហាឃិ៉

១៩៉ ចត្យុបឌិឃម្ភិកាបធ្លាកិធ្លាឌិឥកត៌ បត្វា អត្តឥតា បុត្តកមុំ ឃទិត្វា ឥឃាមតស្សឌាឥតា បុត្តចទិតាបកាត៌ បកាឥឃឥត្តា កិទិក្សក្កចឥទា អាឃិត្តិអាឌិមាហ៉ កិឥតិ ឃឌ្គ៎ កឥទាតីតិ កិទិ, ឥកា ឥឃា? ឃិលិប៌សុមឃបត្តឥតា, ក្ខ្ម ក្សឥល្លត កមតីឃំ ក្សក្កិ, កិទីហិ ក្សក្កិ កិទិក្សក្កិ, ក្សក្កឥមាតិ អឥត្វា៉ តម្ពិ កិទិក្សឥក្ក បត្ថាតត្តឥទ ចឥទា ចទលាឃីឥលិ អាឃិ អឥហាឃិ៉ អកិឌាឥតាច ឥកាឃទីតិ អកិ ចិឥឃឥឃត ឌាឥតា តិត្ថឥត្វា ឥកាឃទីច ឥកាឃទឃីឥហា ត្លច កិទិក្សក្កិម្ពិ ចទាមីតិ អឥត្វា៉

៣០៉កិទិក្សក្កិ បចិឃិ អហត្តិ អហ៌ តកា ឥតាត ម៌ឃកាឥតត បីតិឥឃាមតស្សឌាឥតា បត្ថាតត្តទ៍ បិចិឃិ៉ ឥឃឃ៎ ខ្លត្វាតត្វឥមចាតិ៉

សុចិត្តិតឥត្វទអបកាតចល្លតា ឃមត្វា៉

៤៉ ចត្វកាឃកឥត្វទអបកាតចល្លតា

បក្ខិជាតោតទា អាសិន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ វត្ថទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អត្ថទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ សុបណ្ណយោនិយំ និព្ពត្តោ គន្ធមាទនបព្ពតំ គច្ឆន្តំ អត្ថទស្សិំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ សុបណ្ណវណ្ណំ វិជហិត្វា មាណវកវណ្ណំ និម្មិនិត្វា មហគ្ឃំ ទិព្ពវត្ថំ អាទាយ ភគវន្តំ បូជេសិ។ សោបិ ភគវា បដិគ្គហេត្វា អនុមោទនំ វត្វា បក្កាមិ។ សោ តេនេវ សោមនស្សេន វីតិនាមេត្វា យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តោ តត្ថ អបរាបរំ សំសរន្តោ បុញ្ញានិ អនុភវិត្វា តតោ មនុស្សេសុ មនុស្សសម្បត្តិន្តិ សព្ពត្ថ មហគ្ឃវត្ថាភរណំ លទ្ធំ, តតោ ឧប្បន្នុប្បន្នភវេ វត្ថច្ឆាយាយ គតគតដ្ឋានេ វសន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញាប្បត្តខីណាសវោ អហោសិ, បុព្វេ កតបុញ្ញនាមេន វត្ថទាយកត្ថេរោតិ បាកដោ។

៣៣. សោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បក្ខិជាតោ តទា អាសិន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ បក្ខិជាតោតិ បក្ខន្ទតិ ឧបលវតិ សកុណោ ឯតេនាតិ បក្ខំ, បក្ខំ យស្ស អត្ថីតិ បក្ខី, បក្ខិយោនិយំ ជាតោ និព្ពត្តោតិ អត្ថោ។ សុបណ្ណោតិ សុន្ទរំ បណ្ណំ បត្តំ យស្ស សោ សុបណ្ណោ, វាតគ្គាហសុវណ្ណវណ្ណជលមានបត្តមហាការោតិ អត្ថោ។ គរុឡាធិបោតិ នាគេ គណ្ហនត្ថាយ គរុំ ភារំ បាសាណំ គិឡន្តីតិ គរុឡា, គរុឡានំ អធិបោ រាជាតិ គរុឡាធិបោ, វិរជំ ពុទ្ធំ អទ្ទសាហន្តិ សម្ពន្ធោ។

វត្ថទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៤. អម្ពទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អនោមទស្សី ភគវាតិអាទិកំ អាយស្មតោ អម្ពទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ វានរយោនិយំ និព្ពត្តោ ហិមវន្តេ កបិរាជា ហុត្វា បដិវសតិ។ តស្មិំ សមយេ អនោមទស្សី ភគវា តស្សានុកម្បាយ ហិមវន្តមគមាសិ។ អថ សោ កបិរាជា ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ សុមធុរំ អម្ពផលំ ខុទ្ទមធុនា អទាសិ។ អថ ភគវា តស្ស បស្សន្តស្សេវ តំ បរិភុញ្ជិត្វា អនុមោទនំ វត្វា បក្កាមិ។ អថ សោ សោមនស្សសម្បន្នហទយោ តេនេវ បីតិសោមនស្សេន យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តោ អបរាបរំ តត្ថ ទិព្ពសុខមនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ច មនុស្សសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វិភវសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញាប្បត្តោ អហោសិ។ បុព្វបុញ្ញនាមេន អម្ពទាយកត្ថេរោតិ បាកដោ។

៣៩. សោ អបរភាគេ អត្តនា កតកុសលពីជំ ទិស្វា សោមនស្សជាតោ អត្តនោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អនោមទស្សី ភគវាតិអាទិមាហ។ មេត្តាយ អផរិ លោកេ, អប្បមាណេ និរូបធីតិ សោ ភគវា សព្ពលោកេ អប្បមាណេ សត្តេ “សុខី ហោន្តូ”តិអាទិនា និរូបធិ ឧបធិវិរហិតំ កត្វា មេត្តាយ មេត្តចិត្តេន អផរិ បត្ថរិ វឌ្ឍេសីតិ អត្ថោ។

៣៣. កបិ អហំ តទា អាសិន្តិ តទា តស្សាគមនកាលេ កបិរាជា អហោសិន្តិ អត្ថោ.

អញ្ញាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

៩. សុមនត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សុមនោ នាម នាមេនាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សុមនត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិខិស្ស ភគវតោ កាលេ មាលាការស្ស កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សទ្ធាជាតោ ភគវតិ បសន្នមានសោ សុមនមាលាមុដ្ឋិយោ គហេត្វា ឧភោហិ ហត្ថេហិ បូជេសិ. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ ទ្វេ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ បុត្តទារេហិ វឌ្ឍិត្វា សុមននាមេន បាកដោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ ន ចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

៤៧. សោ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ អត្តនោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សុមនោ នាម នាមេនាតិអាទិមាហ. សុដ្ឋុ មនំ ចិត្តំ យស្ស សោ សុមនោ. សទ្ធាបសាទពហុមានេន យុត្តោ នាមេន សុមនោ នាម មាលាការោ តទា អហំ អហោសិំ.

៤៨. សិខិនោ លោកពន្ធុនោតិ សិខា មុទ្ធា កាសតីតិ សិខី. អថ វា សព្ពយុត្តសព្ពយោគេ ឈាបេតិ វិទ្ធំសេតីតិ សិខី, កា សា? អគ្គិសិខា, អគ្គិសិខា វិយ សិខាយ និព្ពុតោ សិខី. យថា អគ្គិសិខា ជោតតិ បាកដា ហោតិ, សិខី បត្តិណកដ្ឋបលាសាទិកេ ឌហតិ, ឯវមយម្បិ ភគវា សីលបីតាទិរំសីហិ ជោតតិ សកលលោកសន្និវាសេ បាកដោ ហោតិ. សកសន្តានគតសព្ពកិលេសេ សោសេតិ វិទ្ធំសេតិ ឈាបេតីតិ វោហារនាមំ នាមកម្មំ នាមធេយ្យំ, តស្ស សិខិនោ. សកលលោកស្ស ពន្ធុភាតរកោតិ លោកពន្ធុ, តស្ស សិខិនោ លោកពន្ធុនោ ភគវតោ សុមនបុប្ផំ អភិរោបយិំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ.

សុមនត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

១០. បុប្ផចង្កោដិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អភីតរូបំ សីហំ វាតិអាទិកំ អាយស្មតោ បុប្ផចង្កោដិយត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិខិស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ មហាវិភវសម្បន្នោ សត្ថរិ

បសីទិត្វា បសន្នាការំ ទស្សេន្តោ សុវណ្ណវណ្ណំ អនោជបុប្ផមេវាទិតិត្វា ចន្ទោទកំ បូរេត្វា កតចក្កំ បូជេត្វា “ភន្តេ , ព្ទយស្ស តិស្សន្តេត តិត្ថតត្តតិត្ថតត្តជ្ជានេត សុវណ្ណវណ្ណោ បូជតិមេយ្យា ហុត្វា តិត្ថាតំ បរិបូរេយ្យ”ន្តិ បត្ថនមកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ តិត្ថន្តោ សត្តត្ត បូជិតោ សុវណ្ណវណ្ណោ អភិរូបោ អហោសិ។ សោ អបរភាគេ ព្ទមស្មិំ ញាតុប្បាទេ ចិភវសម្បន្នេ កុលស្មិំ កុលគេហេ តិត្ថន្តោ ចុទ្ទិប្បន្តោ សត្ថុ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា តទិវសេយ្យេវ អរហា អហោសិ។

៩០-៩១។ សោ បត្តអរហត្តផលោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អភិរូបំ សីហំ ចាតិអាទិយាហ។ តត្ថ សីហត្តំ ទ្វិបទចតុប្បទានមេវា សេត្ថ អភិភវតិ អជ្ឈោត្ថរតីតិ សីហោ, អភិរូបោបិ អភិវរភាវេន, តំ អភិរូបំ សីហំ ព្ទច តិសិត្តំ បូជេសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ បក្ខិតំ អគ្គំ ករុណអរាជំ ព្ទច បចរំ វត្តមំ ញាណុរាជំ ព្ទច អភិ ចិមេវេត ជាតំ សព្ពសីហានំ ចិមេវំ គោសរសីហំ ព្ទច តិលោកស្ស សរណំ សិលិ សម្មាសម្ពុទ្ធំ កិំ ភូតំ? អនេជំ តិក្កិលេសំ លទ្ធយារាទីហិ អបរាជិតំ តិសិត្តំ សិលិត្តំ សម្ពន្ធោ។ យារណាតក្កត្តំ សព្ពកិលេសានំ យារណោ សោ សនេត ចិទ្ធំ សនេត អគ្គំ សេដ្ឋំ កិលេសេ យារន្តានំ បច្ចេកពុទ្ធពុទ្ធសាវកានំ ចិដ្ឋយាតាតមេវិ តេសំ អគ្គំ អត្វា។ កិញ្ចុសដ្ឋបូរក្ខតំ បរិចារិតំ បរិចារេត្វា តិសិត្តំ សិលិត្តំ សម្ពន្ធោ។

៤០។ ចន្ទោទកេ ចយបត្វាតាតិ វត្តមំ អនោជបុប្ផំ ករណ្ឌកេ បូរេត្វា សីសីសម្ពុទ្ធំ សេដ្ឋំ សមេយាកិរិំ បូជេសិន្តិ អត្វា។

បុប្ផចន្ទោទិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

សត្តមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ប៉ៈ តាកបយាលចក្កា

១ៈ តាកបយាលវគ្គទអបងាតចណ្ណតា

អាបិដលិអហំ បុប្ឆត្តិអាឌិក់ អាឃប្ចុតា តាកបយាលវគ្គទស្ស អបងាត់ៈ អឃយ្យិ បុទិយញុដ្ឋ្ឋ កតាងិកាទា តត្ថ តត្ថ កទេច ចិចង្គបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្លុបចិតត្តា និលិស្ស កកចតា កាលេ ឲកន្ធិ ក្យលកេហ តិន្ទាត្តា ចិញ្ញុតំ បត្តា ឈទាចាន់ បណ្តេបត្តា តឆាទុបបន្ទ្ឋតសំបក្កុស្ស អលិកេត បត្តុទិ ឆទយាតកាលេ ងស្សតបចតប្ទុឌាកប្ចុយកទិត្តា បទិតិឡ្ញតកាលេ តស្ស កកចតា បាទីទិកឆាតុំ តិងហិត្តា កតចេចតិឃយិច្ឆិត្តុំ បសាងត្តា បិដលិបុប្ឆំ ប្ចុងត្តា សោយតស្សំ ក្លុប្យាងត្តា ឃាចតាឃុក់ ងត្តា ពេតេច សោយតស្សត តតា កាល់ កតា តុឃិតាឌីប្ចុ លប្ចុ ងេចលិកេប្ចុ ប្ចុលយត្កុកចិត្តា អបទកាកេ យត្ថុស្សប្ចុ យត្ថុស្សបយ្យត្តិ អត្កុកចិត្តា ប្ហលយន្ធិ ញុទ្ធប្យាងេ ក្យលកេហ តិន្ទាត្តា ចិញ្ញុតំ បត្តា តាកទុក្ខបល្លចកោយញ្ញអបឌិបនីទត្តា តាកបយាលិតិ យាតាបិតុ្ហិ កតតាយងេឃ្យា កកចតិ បបត្តា្ឋ បន្ទាឌិត្តា តឌិទស្សុច អទហា អហោឃិៈ

១ៈ សោ បន្ឋា អត្តតា បុន្ទាកប្ចុំ បទិត្តា សោយតស្សឌាតា បុន្ទាចទិតាបងាត់ បកាសត្តា អាបិដលិ អហំ បុប្ឆត្តិអាឌិយាហៈ តត្ថ អាបិដលិត្តិ អា បយត្តតា, អាឌទេត ចា បិដលិបុប្ឆំ កហត្តា អហំ ធ្មុបយិអ្យកិទោបឃិ ប្ចុងឃិត្តិ អត្តាៈ ក្លន្តិញាំ ប្ចុយហាបឆតិ បន្ទាតកាទចាឃិត់ ចគ្គតប្ចុងតត្ថាឃ យហាបឆ តកាទយឡ្យ្យចិធិឃំ ក្លន្តិញាំ ក្លុង្គាបិតំ, ប្ហុង្គកកប្ចុប្ចុឆាកប្ចុាឌីហិ តិប្យាឌិតត្តិ អត្តាៈ សេសំ ហេង្គា ចុត្តតឃត្តា ក្លុត្តាតត្តត្តា ច ប្ចុចិឡ្ញាឃ្យយចាតិៈ

តាកបយាលវគ្គទអបងាតចណ្ណតា បយត្តាៈ

២ៈ បងបញ្ញាកវគ្គទអបងាតចណ្ណតា

អក្កត្តប្តា បង់ ឌិប្ចុាតិអាឌិក់ អាឃប្ចុតា បងបញ្ញាកវគ្គទស្ស អបងាត់ៈ អឃយ្យិ បុទិយញុដ្ឋ្ឋ កតាងិកាទា ក្លប្យត្កុប្យត្ត្ឋកទេច ចិចង្គបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្លុបចិតត្តា តិស្សស្ស កកចតា កាលេ ឲកន្ធិ បន្ទ្ឋាបយ្យត្ត្ឋក្លុបិសកកេហ តិន្ទាត្តា ចិញ្ញុតំ បត្តា ទតតត្តយ បបត្តា្ឋ កកចតា តស្ស អត្កុកយ្យាឃ ងស្សិតំ បងចតិឃំ ឌិប្ចុា បបត្តា្ឋ លេយហង្គឌាតា ចគ្គតប្ចុងតាឌិពាហុយាតយកាឃិៈ សោ ពេតេច ប្ចុលត្តុ ប្ចុកតេត បុឡ្ញាត តតា ធុតា បក្កុ តិន្ទាត្តា តត្ថ ឌិន្ទាប្ចុលយត្កុកចិត្តា អបទកាកេ យត្ថុស្សប្ចុ ឌាតា យត្ថុស្សបយ្យត្តិ បន្ទាយត្កុកចិត្តា ប្ហលយន្ធិ ញុទ្ធប្យាងេ ចិកចបយ្យត្កុកលេ តិន្ទាត្តា ចុន្ឋិយត្តាឃ បន្ទ្ឋាឌាតា បន្ទាឌិត្តា តឌិទស្សុច អទហា អហោឃិ, បុទាកតបុញ្ញាតាយត បងបញ្ញាកវគ្គទាតិ បិកដៃៈ

៣៍ សោ ឧកខិចសំ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អក្កន្តញ្ច បទំ ទិស្វាតិអាទិមាហ។ តត្ថ អក្កន្តន្តិ អក្កមិតំ ឋបិតំ។ សព្ពញ្ញុបាទំ សព្ពទា ចក្កលក្ខណាទិលង្កតំ, អយំ បន តស្ស សត្ថុបាទបទំ ទិស្វា "ឯសោ ឡមំ បស្សតុ"តិ បទចេតិយំ វន្ទិ, តស្មា សោ តស្មិំ បទចិន្តនេ(?) ចន្ទនបូជាទិសក្ការមកាសីតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បទសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

២៍ ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ទុវេ បំសុកូលិកត្តិអាទិកំ អាយស្មតោ ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ តិស្សស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សទ្ធាជាតោ ទុវេ លគ្គិតំ ភគវតោ បំសុកូលចីវរំ ទិស្វា បសន្នមានសោ "អរហទ្ធជ"ន្តិ ចិន្តេត្វា វន្ទនបូជាទិសក្ការមកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វិភវសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សទ្ធាជាតោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

៤៍ សោ បត្តអរហត្តាធិការោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ទុវេ បំសុកូលិកត្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ទុភាតិ ការ្យតីតិ ទុមោ។ ទុហតិ បូរេតិ អាកាសតលន្តិ វា ទុមោ, ទុមស្ស អគ្គា កោដីតិ ទុមគ្គា, តស្មិំ ទុមគ្គេ។ បំសុមិវ បដិក្កូលភាវំ អមនុញ្ញភាវំ ឧលតិ គច្ឆតីតិ បំសុកូលំ, បំសុកូលមេវ បំសុកូលិកំ, សត្ថុនោ បំសុកូលំ ទុមគ្គេ លគ្គិតំ ទិស្វា អហំ អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា តំ បំសុកូលំ អវន្ទិំ បណាមយមកាសិន្តិ អត្ថោ។ តត្ថិ គិបិតមត្ថំ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣៍ ភិសាលុវទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

កាននំ វនមោគ្គយ្ហាតិអាទិកំ អាយស្មតោ ភិសាលុវទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ ហិមវន្តស្ស សមីបេ អរញ្ញាវាសេ វសន្តោ វនមូលផលាហារោ វិវេកាភិរតោ តាបសោ វិហរតិ។ ភគវាបិ វិវេកមភិរតោ(?) វិបស្សី ភគវា ជិវ្ហា បសន្នមានសោ បញ្ចភិសាលុវេ អទាសិ។ ភគវា តស្ស ចិត្តំ បសាទេតុំ បស្សន្តស្សេវ បរិភុញ្ជិ។ សោ តេន ចិត្តប្បសាទេន កាលំ កត្វា តុសិតាទីសុ សម្បត្តិមនុភវិត្វា បច្ឆា មនុស្សសម្បត្តិញ្ច អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ តំ បហាយ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិ។

១៦។ សោ តតោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ កាននំ វនមោគយ្ហាតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន។ វសាមិ វិបិនេ អហន្តិ វិវេកវាសោ អហំ វសាមីតិ សម្ពន្ធោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ភិសាលុវទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

ឆដ្ឋភាណវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ ឯកសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ខណ្ឌោ នាមាសិ នាមេនាតិអាទិកំ អាយស្មតោ ឯកសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ រតនត្តយេ បសន្នមានសោ តស្ស សត្ថុនោ ខណ្ឌំ នាម អគ្គសាវកំ ភិក្ខាយ ចរមានំ ទិស្វា សទ្ទហិត្វា បិណ្ឌបាតមទាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្វជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។ សោ ឯកទិវសំ បិណ្ឌបាតស្ស សញ្ញំ មនសិករិត្វា បដិលទ្ធវិសេសត្តា ឯកសញ្ញកត្ថេរោតិ បាកដោ។

១៧។ សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ខណ្ឌោ នាមាសិ នាមេនាតិអាទិមាហ។ តត្ថ តស្ស អគ្គសាវកត្ថេរស្ស កិលេសានំ ខណ្ឌិតត្តា ខណ្ឌោតិ នាមំ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

ឯកសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៤។ តិណសន្ថរទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ តិណសន្ថរទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ តិស្សស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ ពុទ្ធុប្បាទតោ បគេវ ឧប្បន្នត្តា ឃរាវាសំ បហាយ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ហិមវន្តស្ស អវិទូរេ ឯកំ សរំ និស្សាយ បដិវសតិ។ តស្មិំ សមយេ តិស្សោ ភគវា តស្សានុកម្បាយ អាកាសេន អគមាសិ។ អថ ខោ សោ តាបសោ អាកាសតោ ឱរុយ្ហឋិតំ តំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ តិណំ លាយិត្វា តិណសន្ថរំ កត្វា និសីទាបេត្វា ពហុមានាទរេន បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា បដិកុដិកោ ហុត្វា បក្កាមិ។ សោ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចវិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អនេកវិធសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

໑໗. ເສາ ອປຣພາເຄ ອຕ຺ຕເນາ ປຸຎ຺ຎກມ຺ມໍ ສຣິຕ຺ວາ ເສາມນສ຺ສຊາເຕາ ປຸພ຺ພຈຣິຕາປທານໍ ປກາເສນ຺ເຕາ ຫິມວນ຺ຕສ຺ສາວິທູເຣຕິອາທິມາຫ. ຕໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖເມວ. ມຫາຊາຕສ຺ສເຣາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ສຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປານີຍຕ຺ຖິກາ ທ຺ວິປທຈຕຸປ຺ປທາທເຍາ ສຕ຺ຕາຕິ ສເຣາ, ອຖ ວາ ສຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ພີກຕ຺ຄຣາທເຍາຕິ ສໍ, ມຫເນ຺ຕາ ຈ ເສາ ສຍເມວ ຊາຕຕ຺ຕາ ສເຣາ ເຈຕິ ມຫາຊາຕສ຺ສເຣາ. ອເນາຕຕ຺ຕຉທ຺ທນ຺ຕທຫາທເຍາ ວິຍ ອປາກຏນາມຕ຺ຕາ “ມຫາຊາຕສ຺ສເຣາ”ຕິ ວຸເຕ຺ຕາຕິ ທຏ຺ຐເພ຺ພາ. ສຕປເຕ຺ຕຫິ ສຎ຺ຉນ຺ເນາຕິ ເອເກກສ຺ມິໍ ປຸເປ຺ຜ ສຕສຕປຕ຺ຕານໍ ວເສນ ສຕປເຕ຺ຕາ, ສຕປຕ຺ຕເສຕປເຕ຺ຕຫິ ສຎ຺ຉນ຺ເນາ ຄຫນີກ຺ເຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ນານາສກຸຓມາລເຍາຕິ ອເນເກ ຫໍສກຸກ຺ກຏກຸກ຺ກຸຫເຑຓ຺ຑິກາທເຍາ ເອກເຕາ ກຸລນ຺ຕິ ສທ຺ທໍ ກເຣານ຺ຕີຕິ ສກຸຓາຕິ ລທ຺ຘນາມານໍ ປກ຺ຂີນໍ ອາລເຍາ ອາຘາຣພູເຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ເສສໍ ສຸວິເຎ຺ຎຍ຺ຍເມວາຕິ.

ຕິຓສນ຺ຖຣທາຍກເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາ.

໔. ສູຈິທາຍກເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ

ຕິໍສກປ຺ປສຫສ຺ສມ຺ຫີຕິອາທິກໍ ອາຍສ຺ມເຕາ ສູຈິທາຍກເຕ຺ຖຣສ຺ສ ອປທານໍ. ອຍມ຺ປິ ປຸຣິມຊິນເວເຣສຸ ກຕາທິກາເຣາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ພເວ ວິວຏ຺ຏູປນິສ຺ສຍານິ ປຸຎ຺ຎານິ ອຸປຈິນເນ຺ຕາ ສຸເມທສ຺ສ ພຄວເຕາ ກາເລ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ວຸຑ຺ຒິມນ຺ວາຍ ພຄວເຕາ ຈີວຣກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ປຍ຺ຫາ ສູຈິເຍາ ອທາສິ. ເສາ ເຕນ ປຸເຎ຺ຎນ ເທວມນຸເສ຺ສສຸ ປຸຎ຺ຎມນຸພວິຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ເຕາ ອຸປ຺ປນ຺ນຸປ຺ປນ຺ນພເວ ຕິກ຺ຂປເຎ຺ຎາ ຫຸຕ຺ວາ ປາກເຏາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ວຸຑ຺ຒິມນ຺ວາຍ ສຕ຺ຖຣິ ປສີທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂປຎ຺ຎາຕາຍ ນ ຈິເຣເນວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ.

໑໐. ເສາ ອປຣພາເຄ ປຸຎ຺ຎໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ເຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ເສາມນສ຺ສຊາເຕາ ປຸພ຺ພຈຣິຕາປທານໍ ປກາເສນ຺ເຕາ ຕິໍສກປ຺ປສຫສ຺ສມ຺ຫີຕິອາທິມາຫ. ອຕ຺ຖຣຕ຺ຖໍ ປເນຕ຺ຖ ສຸວິເຎ຺ຎຍ຺ຍເມວ.

໑໘. ປຍ຺ຫາສູຈີ ມຍາ ທິນ຺ນາຕິ ເອຕ຺ຖ ສູຈຕິ ຉິທ຺ທໍ ກເຣາຕີຕິ ວິຊ຺ຌຕີຕິ ສູຈິ, ປຍ຺ຫາຍຕ຺ຕາ ສູຈີ ປຍ຺ຫາສູຈີ ມຍາ ທິນ຺ນາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ເສສໍ ສຸວິເຎ຺ຎຍ຺ຍເມວາຕິ.

ສູຈິທາຍກເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາ.

໕. ປາຏລິປຸປ຺ຜິຍເຕ຺ຖຣອປທານວຓ຺ຓນາ

ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍ ສມ຺ພຸທ຺ຘນ຺ຕິອາທິກໍ ອາຍສ຺ມເຕາ ປາຏລິປຸປ຺ຜິຍເຕ຺ຖຣສ຺ສ ອປທານໍ. ອຍມ຺ປິ ປຸຣິມຊິນເວເຣສຸ ກຕາທິກາເຣາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ພເວ ວິວຏ຺ຏູປນິສ຺ສຍານິ ປຸຎ຺ຎານິ ອຸປຈິນເນ຺ຕາ ຕິສ຺ສສ຺ສ ພຄວເຕາ ກາເລ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ເສຏ຺ຐິປຸເຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ວຸຑ຺ຒິປ຺ປເຕ຺ຕາ

កុសលាកុសលញ្ញូ សត្ថរិ បសីទិត្វា បាដលិបុប្ផំ គហេត្វា សត្ថុ បូជេសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ពហុធា សុខសម្បត្តិយោ អនុភវន្តោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសន្នោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៩. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ អន្តរាបណេតិ អា សមន្តតោ ហិរញ្ញសុវណ្ណាទិកំ ភណ្ឌំ បណេន្តិ វិក្កិណន្តិ បត្ថរន្តិ ឯត្ថាតិ អាបណំ, អាបណស្ស អន្តោ វីថីតិ អន្តរាបណំ, តស្មិំ អន្តរាបណេ សុវណ្ណវណ្ណំ កញ្ចនគ្ឃិយសំកាសំ ទ្វត្តិំសវរលក្ខណំ សម្ពុទ្ធំ ទិស្វា បាដលិបុប្ផំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បាដលិបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៥. ឋិតញ្ជលិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ ឋិតញ្ជលិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថុប្បន្នភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ តិស្សស្ស ភគវតោ កាលេ បុរាកតេន ឯកេន កម្មច្ឆិទ្ទេន នេសាទយោនិយំ និព្ពត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្តោ មិគសូករាទយោ មារេត្វា នេសាទកម្មេន អរញ្ញេ វាសំ កប្បេសិ។ តស្មិំ សមយេ តិស្សោ ភគវា តស្សានុកម្បាយ ហិមវន្តំ អគមាសិ។ សោ តំ ទ្វត្តិំសវរលក្ខណេហិ អសីតានុព្យញ្ជនព្យាមប្បភាហិ ច ជលមានំ ភគវន្តំ ទិស្វា សោមនស្សជាតោ បណាមំ កត្វា គន្ត្វា បណ្ណសន្ថរេ និសីទិ។ តស្មិំ ខណេ ទេវោ គជ្ជន្តោ អសនិ បតិ, តតោ មរណសមយេ ពុទ្ធមនុស្សរិត្វា បុតញ្ជលិមកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន សុខេត្ត កតកុសលត្តា អកុសលវិបាកំ បដិពាហិត្វា សគ្គេ និព្ពត្តោ កាមាវចរសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ មនុស្សសម្បត្តិយោ ច អនុភវិត្វា អបរភាគេ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ បុរាកតវាសនាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

៣១. សោ តតោ បរំ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ មិគលុទ្ទោតិ មិគានំ មារណំ ឧបគច្ឆតីតិ មិគលុទ្ទោ។ មិគន្តិ សីឃំ ធាវនវេគេន គច្ឆន្តិ ធាវន្តីតិ មិគា, តេសំ មិគានំ មារណេ លុទ្ទោ ទារុណោ លោភីតិ មិគលុទ្ទោ។ សោ អហំ បុរេ ភគវតោ ទស្សនសមយេ មិគលុទ្ទោ អាសិំ អហោសិន្តិ អត្ថោ។ អរញ្ញេ កាននេតិ អរតិ គច្ឆតិ មិគសមូហោ ឯត្ថាតិ អរញ្ញំ, អថ វា អា សមន្តតោ រញ្ជន្តិ តត្ថ វិវេកាភិរតា ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធាទយោ មហាសារប្បត្តា សប្បុរិសាតិ អរញ្ញំ។ កា កុច្ឆិតាការេន វា ភយានកាការេន វា នទន្តិ សទ្ទំ ករោន្តិ, អានន្តិ ចិន្តន្តីតិ វា កាននំ, តស្មិំ អរញ្ញេ កាននេ មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ តត្ថ អទ្ទសំ សម្ពុទ្ធន្តិ តត្ថ តស្មិំ អរញ្ញេ ឧបគតំ សម្ពុទ្ធំ អទ្ទសំ អទ្ទក្ខិន្តិ អត្ថោ។ ទស្សនំ បុរេ អហោសិ អចិរេន, តស្មា មនោទ្វារានុសារេន ចក្ខុវិញ្ញាណំ បុរេចារិកំ កាយវិញ្ញាណសមង្គី បិបេតិ អបេក្ខតីតិ អត្ថោ។

៣៣. តតោ មេ អសនីបាតោតិ អា សមន្តតោ សនន្តោ គជ្ជន្តោ បតតីតិ អសនិ, អសនិយា បាតោ បតនំ អសនីបាតោ, ទេវទណ្ឌោតិ

អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ឋិតញ្ជលិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០. តិបទុមិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ តិបទុមិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតិយំ មាលាការកុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ មាលាការកម្មំ កត្វា វសន្តោ ឯកទិវសំ អនេកានិ ជលជថលជបុប្ផានិ គហេត្វា រញ្ញោ សន្តិកំ គន្តុកាមោ ឯវំ ចិន្តេសិ – “រាជា ឥមានិ តាវ បុប្ផានិ ទិស្វា បសន្នោ សហស្សំ វា ធនំ គាមាទិកំ វា ទទេយ្យ, លោកនាថំ បន បូជេត្វា និព្វានាមតធនំ លភាមិ, កិំ មេ ឯតេសុ សុន្ទរ”ន្តិ តេន “ភគវន្តំ បូជេត្វា សគ្គមោក្ខសម្បត្តិយោ និប្ផាទេតុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា វណ្ណវន្តំ អតីវ រត្តបុប្ផត្តយំ គហេត្វា បូជេសិ។ តានិ គន្ត្វា អាកាសំ ឆាទេត្វា បត្ថរិត្វា អដ្ឋំសុ។ នគរវាសិនោ អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តជាតា ចេលុក្ខេបសហស្សានិ បវត្តយិំសុ។ តំ ទិស្វា ភគវា អនុមោទនំ អកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ គហបតិកុលេ និព្វត្តិត្វា វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្វជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

៩៦. សោ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោនាម ជិនោតិអាទិមាហ។ តស្សត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោវ។ សព្វធម្មាន បារគូតិ សព្វេសំ នវលោកុត្តរធម្មានំ បារំ និព្វានំ គតោ បច្ចក្ខំ គតោតិ អត្ថោ។ ទន្តោ ទន្តបរិវុតោតិ សយំ កាយវាចាទីហិ ទន្តោ ឯតទគ្គេ ឋបិតេហិ សាវកេហិ បរិវុតោតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ សព្វត្ថវសេន ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

តិបទុមិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

អដ្ឋមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥។ តិមិរវគ្គោ

១។ តិមិរបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ចន្ទភាគានទីតីរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ តិមិរបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ កា ឧប្បត្តិ? អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុទ្ធិប្បត្តោ ឃរាវាសំ សណ្ឋបេត្វា វសន្តោ កាមេសុ អាទីនវំ ទិស្វា ឃរាវាសំ បហាយ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ចន្ទភាគាយ នទិយា សមីបេ វសតិ, វិវេកកាមតាយ ហិមវន្តំ គន្ត្វា និសិន្នំ សិទ្ធត្ថំ ភគវន្តំ ទិស្វា វន្ទិត្វា តស្ស គុណំ បសីទិត្វា តិមិរបុប្ផំ គហេត្វា បូជេសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សម្បត្តិមនុភវន្តោ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុទ្ធិមន្វាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១។ សោ អបរភាគេ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ចន្ទភាគានទីតីរេតិអាទិមាហ។ តស្សត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោវ។ អនុសោតំ វជាមហន្តិ គង្គាយ អាសន្នេ វសនភាវេន សព្ពត្ថ រម្មភាវេន គង្គាតោ ហេដ្ឋា សោតានុសារេន អហំ វជាមិ គច្ឆាមិ តត្ថ តត្ថ វសាមីតិ អត្ថោ។ និសិន្នំ សមណំ ទិស្វាតិ សមិតបាបត្តា សោសិតបាបត្តា សមណសង្ខាតំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ទិស្វាតិ អត្ថោ។

២។ ឯវំ ចិន្តេសហំ តទាតិ អហំ តទា ឯវំ ចិន្តេសិំ – អយំ ភគវា សយំ តិណ្ណោ សត្តេ តារយិស្សតិ សំសារតោ ឧត្តារេតិ សយំ កាយទ្វារាទីហិ ទមិតោ អយំ ភគវា បរេ ទមេតិ។

៣។ សយំ អស្សត្ថោ អស្សាសយន្តោ, កិលេសបរិឡាហតោ មុត្តោ សន្តោ អស្សាសេតិ, សត្តកាចំ អាបាទេតិ។ សយំ សន្តោ សន្តកាយចិត្តោ បរេសំ សន្តកាយចិត្តំ បាបេតិ។ សយំ មុត្តោ សំសារតោ មុច្ចិតោ បរេ សំសារតោ មោចយិស្សតិ។ សោ អយំ ភគវា សយំ និព្ពុតោ កិលេសគ្គីហិ និព្ពុតោ បរេសម្បិ កិលេសគ្គីហិ និព្ពាបេស្សតីតិ អហំ តទា ឯវំ ចិន្តេសិន្តិ អត្ថោ។

៤។ គហេត្វា តិមិរបុប្ផន្តិ សកលំ វនន្តំ នីលកាឡរំសីហិ អន្ធការំ វិយ កុរុមានំ ឋាយតីតិ តិមិរំ, បុប្ផំ តំ គហេត្វា កណ្ណិកាវណ្ដំ គហេត្វា មត្ថកេ សីសស្ស ឧបរិ អាកាសេ ឧក្ខិបិ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

តិមិរបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

២។ គតសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ជាតិមាសត្តចេយ្យាហត្ថិអាជិកំ អាមសនេតា ពតសញ្ញាកេតួរស្ស អបជាតំ៑ អមយ្យិ បុរិមត្យេន្ទស្ស ពតាធិការេរា តត្ថ តត្ថ កេច ចិចង្កបតិស្សមាតិ បុញ្ញាតិ ង្កបចិតេន្តា តិស្សស្ស កកចេតា កាលេ ខុកស្មិំ ក្យលេកេហ តិន្តាតេត្វា បុរាពតចាយតាចេយត សន្ធាជាតេតា សត្តចស្សិពកាលេមេច បន្តាឌិតេតា កកចេតា បណាយកទេណាតេច បិកេជាំ អតេហាសិ៑ ឯសា ខុកឌិចនំ អតិច តឹលយលិប្បកាតិ តក្កលកសិតង្កាតេ ង្គិតសត្តបុប្បាតិ កេហត្វា អាកាកេស ប្ញុតេជសិ៑ ឯសា មាចតាឃ្យកំ សយណឆម្មំ កត្វា តេត បុទ្ទេញ្ញាត តេជចយត្យស្សស្ស អំសទេន្តា ព្ពយស្មិំ ត្យន្ទប្បាតេឆ ខុកស្មិំ ក្យលេកេហ តិន្តាតេត្វា ចិញ្ញាតំ បតេត្វា សត្តរិ បសឹឌិត្វា បន្តាឌិតេតា តចិទេស្សេច អទេហា អតេហាសិ៑

១០៑ ឯសា អបរកាកេ អត្តតោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា ឯសាមតស្សជាតេតា បុព្ពចរិតាបជាតំ បកាសេន្តា ជាតិមា សត្តចេយ្យាហត្ថិអាជិយាហ៑ តត្ថ ជាតិមា សត្តចេយ្យាតិ មាតាកន្តេតា តិណ្ណត្តកាលេតា បង្កាម បរិបុណ្ណសត្តចស្សិកោតិ អត្ថោ៑ បន្តាឌិ អតកាកិមត្តិ អកាកស្ស ហិតំ អាកាកិយំ កសិចាលិន្នាជិកម្មំ តត្ថ អាកាកិមត្តិ អតកាកិយំ, ត្យន្ទសាយេតេ បន្តាឌិ អហត្តិ អត្ថោ៑

១១៑ ស្សកតាត្យកតំ មក្កត្ថិ ត្យេន្តេត កតំ មក្កិ៑ អឆ ចា ស្សកេតេត តេឆសិតំ ឆម្មាត្យឆម្មបដិបត្តិប្ញុទណចេយត ហង្កមាតឯសា តុង្កចិទេត្វា ប្ញុតេជត្វាតិ សប្ពន្តា៑ ឯសនំ សប្ពត្ថ ង្គត្វាតត្ថមេចាតិ៑

ពតសញ្ញាកេតួរអបជាតចណ្ណតា សមត្តា៑

១១៑ តិបត្តញ្ញាលិកេត្ថរអបជាតចណ្ណតា

ទុក្ខម្ញុលេតិសិតេន្តាហត្ថិអាជិកំ អាមសនេតា តិបត្តញ្ញាលិកេតួរស្ស អបជាតំ៑ អមយ្យិ បុរិមត្យេន្ទស្ស ពតាធិការេរា អតេតកេស្ស កេចស្ស ចិចង្កបតិស្សមាតិ បុញ្ញាតិ ង្កបចិតេន្តា តិស្សស្ស កកចេតា កាលេ ក្យលេកេហ តិន្តាតេត្វា ចុន្ទិប្បតេត្វា បន្តាឌិត្វា ទុក្ខម្ញុលិកក្កំ ប្ញុទមយាតេតា អទេញ្ញា ចិហទតិ៑ តស្មិំ សមេម ពទេរា អាឆាំដេឆា ង្កប្បន្តិ, តេត បឹត្យន្តេតា បទេមកាទុញ្ញាប្បតេត្វា អតេហាសិ៑ តឥា កកចា តស្ស កាទុទេញ្ញាត តត្ថ អកមាសិ៑ អឆ ឯសា តិបត្តកោច ង្គិតុំ អសទេក្កាទេន្តា សិទសិ អញ្ជលិ កត្វា កកចេតា បណាមំ អកាសិ៑ ឯសា តតេតា ចុតេតា តុសិតកចេតេ ង្កប្បន្តេ តត្ថ សយត្តិមត្យកចិត្វា ខុចំ ឍ កាមាចចទេសយត្តិមេមា អត្យកចិត្វា ព្ពយស្មិំ ត្យន្ទប្បាតេឆ ខុកស្មិំ ក្យលេកេហ តិន្តាតេត្វា ចុន្ទិប្បតេត្វា សត្តរិ បសឹឌិត្វា បន្តាឌិតេតា តចិទេស្សេច អទេហា អតេហាសិ, បុរាពតបុញ្ញាចេយត តិបត្តញ្ញាលិកេត្ថេរាតិ បិកេជាំ៑

១៩៑ ឯសា អបរកាកេ អត្តតោ បុញ្ញាសយត្តិមេមា ឌូលេកេត្វា ឯសាមតស្សជាតេតា បុព្ពចរិតាបជាតំ បកាសេន្តា ទុក្ខម្ញុលេ តិសិតេន្តាហត្ថិអាជិយាហ៑ តត្ថ ទុហតិ បជិទុហតិ ង្គន្ទម្ទន្ទិ អាទេរាហតីតិ ទុទេក្ខា, តស្ស ទុក្ខស្ស ម្ញុលេ សមីទេបតិ អត្ថោ៑ ត្យាធិតេតា បទេមេត ធាតិ បទេមេត អធិកេត ពទេត កក្ខត្យខុត ត្យាធិតា ទេរាកេត ត្យាធិតេតា, ត្យាធិតា អហំ សមត្តាកេតាតិ អត្ថោ៑ បទេមកាទុញ្ញាប្បតេត្វាមិឞិ បទេមំ អធិកំ កាទុញ្ញា ឌីតកាចំ ទុក្ខិតកាចំ បតេត្វាមិប្រទេញ្ញា កាតេតតិ សប្ពន្តា៑

១០៎ បច្ចោចារុំ យហាសិលាតិ សិរសិ បិញ្ញអត្ថតទេត្ត សិលា ចុច្ចុតិ ច្ចញ្ញអា៎ យលិតិ ខោតយាត៌ យព្យជំ តស្ស អត្តិតិ សិលោ, ចក្កចត្តិតោ ឲពភាយកា បច្ចោច ចក្កចត្តិតោ អារុំ អទេហឃុត្តិ អទេត្វា៎ រេសំ សត្ថាតូ ស្តូតាតតូយេចាតិ៎

ឥបត្ថព្ហលិកទេតូរអបទាតចណ្ណតា សយត្តា៎

៣៎ អទេឆាបុបឋិយទេតូរអបទាតចណ្ណតា

អភិក្ក តាយ រេវា កិក្កុតិអាឌិកំ អាឃឃុទេតា អទេឆាបុបឋិយទេតូរស្ស អបទាត៌ អឃយ្យិ បុរិយព្យទេត្ថុ ពតាធិកាទេរា អទេតទេពឃុ កទេចឃុ ចិចេដ្ឋ បតិស្សឃាតិ បុព្ញាតិ ស្តុបចិតទេត្តា សិលិស្ស កពចទេតា ពាទេល ព្យលទេពទេហ តិត្ថុទេត្តា ចុឌ្ឍិប្បទេត្តា ឈទេរាចាសំ សល្ហុទេបត្វា អបទកាទេព ពាទេយឃុ អាឌិតចំ ឌិស្វា តំ បហាឃ ព្ហសិបត្ថុជ្ជ បត្ថុឌិត្វា បច្ចាកិញ្ញាអដ្ឋ សយាបត្តិលាភី ព្ហឌ្ឍិឃុ ច ចសិកាចំ បត្វា ហិយចត្តុស្មិ បជិចសតិ៎ តស្ស សិលិស្ស កពចទេតា អភិក្ក តាយ អក្កុសាចទេពា ចិទេចពាកិទេតា ហិយចត្តុយពយាសិ៎ អឆ រេវា តាបរេវា តំ អក្កុសាចពទេត្វរ៌ ឌិស្វា ទេឆទេស្ស ជិតបត្ថុតំ អារុហទេត្តា បត្ថុតស្ស ទេហដ្ឋាតលទេតា ស្ចុកត្ថាតិ ចណ្ណសយ្យត្ថាតិ សត្ត បុបហ្យាតិ កទេហត្វា ប្ចុទេជសិ៎ អឆ រេវា ទេឆទេរា តស្សាតុទេយាគតយពាសិ៎ រេវាបិ តាបរេវា សកាស្សយំ អកយាសិ៎ តត្វ ឲទេពត អជកទេរត បិញ្ញុព្ហទេតា អបទកាទេព អបរិហីតត្ថ្លាទេតា ទេតទេតច ស្តុបទ្ទទេចត ស្តុបទ្ទុទេតា ពាលំ ពត្វា ព្រាហ្វុទេលាកបរាយទេតា ហុត្វា ព្រាហ្វុសយ្យត្តិ លកាយាចចទេសយ្យត្តិច្ចា អត្តុកចិត្វា យត្តុទេស្សុឃុ យត្តុស្សសយ្យត្តិទេឃា ច ទេលទេបត្វា ព្ហយស្មិំ ព្យុដ្ឋប្បាទេជ ឲពស្មិំ ព្យលទេពទេហ តិត្ថុទេត្តា ចុឌ្ឍិប្បទេត្តា កពចទេតា ឆយុំ ឃុត្វា បសត្ថុយាតរេវា បត្ថុឌិត្វា តចិទេស្សច អទេហា អទេហាសិ៎ រេវា អបទកាទេព អត្តទេតា ពតបុព្ញាតាទេយត អទេឆាបុបឋិយទេតូទេរាតិ បិពទេជ៎

១១៎ រេវា ឲពឌិចសំ អត្តទេតា បុត្ថុពយុំ សទិត្វា រេវាយតស្សជាទេតា បុត្ថុចទិតាបទាត៌ បកាទេសទេត្តា អភិក្ក តាយ រេវា កិក្កុតិអាឌិយាហ៎ តត្វ សិលសយាធិហិ បទេទ អភិកចតីតិ អភិក្ក, លត្ថុយារាឌិយាទេទ អភិកចតិ អទេព្ហ្យាតូទតីតិ ចា អភិក្ក, សសត្តាតបទសត្តាតកាតកិលេសស អភិកចតិ ចិទេហសេតិ ចិឌ្ឍសេតីតិ ចា អភិក្ក៎ កិក្កុតសិទេលិ ឃាចតសិទេលិតិ កិក្កុ, លិត្ថុកិត្ថុបជធទេរាតិ ចា កិក្កុ៎ អភិក្ក តាយ អក្កុសាចទេពា រេវា កិក្កុតិ អទេត្វា, សិលិស្ស កពចទេតា អក្កុសាចទេពាតិ សម្ពុទេត្ថា៎

១២៎ អជកទេរា យំ បិញ្ញឲសិតិ តឆាទ្យុំ សិលសយ្យត្ថុំ ពសាតសយ្យត្ថុំ តាបសំ បុទេត្ថុ ពតបិទេបត ទេចទេត ច យហទេត្តា អជកសទេប្យា បិញ្ញឲសិ៎ រេវា ទេតទេតច ស្តុបទ្ទទេចត ស្តុបទ្ទុទេតា អបរិហីតត្ថ្លាទេតា ពាលំ ពត្វា ព្រាហ្វុទេលាកបរាយទេណា អាសិ៎ រេសំ សត្ថាតូ ស្តូតាតទេយចាតិ៎

អទេឆាបុបឋិយទេតូរអបទាតចណ្ណតា សយត្តា៎

៤៎ ទិសិសត្ថាពទេតូរអបទាតចណ្ណតា

បណ្ឌេត ហិបចត្តូយីហ៊ីអាឌិក៌ អាឃរ្ខទោ ទំសិរឡាកេតួទស្ស អបងាតិ៍ អឃយ្បិ ប៉ុទិបត្សុទេ្ឌស្សុ ពតាធិកាទោ ទោសុ ទោសុ កទេចសុ

ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុឡ្លាតិ ខ្លបចិតទេត្តា ចិបស្សិស្ស កកចទោតា កាទេល ក្យលទេកទេហ តិណ្ឌទេត្តា ចុឌ្ឍិបត្ថាឃ ឈទាចាសំ បណ្ឌទេបត្ថា កាទេយសុ

អាឌឹតចំ ឌិស្ថា ឈទាចាសំ បហាឃ តាបសបណ្ឌញ្ជុំ បណ្ឌឌិត្ថា អឌិតចយ្ខឆទោ ហិបចត្តូយិប្បចាសំ កទេប្យសិ៍ តស្ខិ សបទេឃ ចិបស្សិ កកចា

ហិបចត្តូយកយាសិ៍ អឆ ទេសា តាបទេសា តយ្យបកតំ កកចត្តិ ឌិស្ថា តស្ស កកចទោតា សទីទទោតា តិក្ខត្ថលទ្ធាណ្ណាបុទ្ឋទំសឹសុ បសឹឌិត្ថា អឡ្ឋាលិ បក្កឃា

បញ្ចាទេក្កត តយក្កាទយកាសិ៍ ទេសា ទេតទេតច ប៉ុទេឡ្លាត ព្ពទោតា ក្សទោតា តុសិតាឌឹសុ ឌិណ្ឌាសយ្យត្តិទេឃា អត្សុកចិត្ថា អបទកាទេក យត្សុស្សសយ្យត្តិទេឃា

ច អត្សុកចិត្ថា ព្ពយស្ខិ ពុទ្ធស្សប្យាទេឌ ក្យលទេកទេហ តិណ្ឌទេត្តា ចុឌ្ឍិបត្ថាឃ ឈទាចាសំ បណ្ឌទេបត្ថា តត្ថាឌឹតចំ ឌិស្ថា ទេកហំ បហាឃ បណ្ឌឌិត្ថា

តចិទទេស្សច អទហា អទេហាសិ៍

១០៍ ទេសា អបទកាទេក អត្តទេតា បុណ្ឌកយ្ខំ សទិត្ថា ទេសាយតស្សខាទេតា បុណ្ឌចទិតាបងាតំ បកាទេសទេត្តា បណ្ឌទេត ហិបចត្តូយីហ៊ីអាឌិយាហ៍ តត្ត

បណ្ឌទេតតិ បកាទេទត ទ្វ្លាហតិ ចទេឌ្ឍតីតិ បណ្ឌទេតា, ហិទេយា អស្ស អតីត្តិ ហិបចទេត្តា, ហិបចទេត្តា ច ទេសា បណ្ឌទេតា ចាតិ ហិបចត្តបណ្ឌទេតា៍

ហិបចត្តបណ្ឌទេតតិ ចត្តទេណ្ឌ កាឆាចចតសុលត្តំ "បណ្ឌទេត ហិបចត្តូយី"ហ្សិ ចុត្តំ៍ តស្ខិ ហិបចត្តូយិប្បណ្ឌទេត ចាសំ កទេប្យសិ ប៉ុទេទ អហត្តិ សណ្ឌទេឌ្ឍ៍

ទេសំ សណ្ឌត្ត តឃាត្សុសាទេទត ខ្លត្តាតទេយចាតិ៍

ទំសិរឡាកេតួទអបងាតចណ្ណតា សយត្តា៍

៩៍ ក្សតិឃទំសិរឡាកេតួទអបងាតចណ្ណតា

បណ្ឌទេតហិបចត្តូយីហ៊ីអាឌិក៌ អាឃរ្ខទោ ក្សតិឃទំសិរឡាកេតួទស្ស អបងាតិ៍ អឃយ្បិ ប៉ុទិបត្សុទេ្ឌស្សុ ពតក្យសទេលិ ខ្លប្យត្តុប្យត្តកទេច

ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុឡ្លាតិ ខ្លបចិតទេត្តា ច្សុស្សស្ស កកចទោតា កាទេល ក្យលទេកទេហ តិណ្ឌទេត្តា ចុឌ្ឍិប្យទេត្តា ឈទាចាសំ បណ្ឌទេបត្ថា តត្ត ទេងាសំ

ឌិស្ថា តំ បហាឃ តាបសបណ្ឌញ្ជុំ បណ្ឌឌិត្ថា ហិបចត្តបណ្ឌទេត ចសទេត្តា ចាកឌឹទតិចសទេតា ចិទេចកសុទេលត ចិហទតិ៍ តស្ខិ សបទេឃ ទេសា ច្សុស្សំ

កកចត្តិ តំ បទេឌសំ សយ្យត្តិ ឌិស្ថា តស្ស សទីទទោតា តិក្ខត្ថលទ្ធាណ្ណាបុទ្ឋទំសិទេឃា ព្ពទោតា ចិទោតា ចិឆាចត្តិទេឃា ងណ្ឌឹបិកាតិក្ខត្ថចិប្យុទត្តយិច ឌិស្ថា

តស្ខិ បសទេត្តា អឡ្ឋាលិ បក្កទេហត្ថា ចត្តិត្ថា ចិត្តំ បសាទេឌត្ថា ទេតទេតច ប៉ីតិទេសាយតទេស្សត កាលំ កត្ថា តុសិតាឌឹសុ តិណ្ឌទេត្តា តត្ត ៧

កាយាចចទសយ្យត្តិទេឃា ច អត្សុកចិត្ថា អបទកាទេក យត្សុស្សសយ្យត្តិទេឃា ច អត្សុកចិត្ថា ព្ពយស្ខិ ពុទ្ធស្សប្យាទេឌ ក្យលទេកទេហ តិណ្ឌទេត្តា ចុឌ្ឍិប្យទេត្តា

បុណ្ឌចាសតាចទេសត បណ្ឌឌិត្ថា តចិទទេស្សច អទហា អទេហាសិ៍

១១៍ ទេសា អបទកាទេក បុណ្ឌកយ្ខំ សទិត្ថា ទេសាយតស្សខាទេតា បុណ្ឌចទិតាបងាតំ បកាទេសទេត្តា បណ្ឌទេត ហិបចត្តូយីហ៊ីអាឌិយាហ៍ តំ សណ្ឌំ

ខ្លត្តាតត្តទេយចាតិ៍

ទុតិឃរិសិសណ្ណាកេត្វេទ្រអបភាតចណ្ណតា សយត្តា៎

លិ៎ ឋលភាឃកេត្វេទ្រអបភាតចណ្ណតា

បឋ្ឋមេ ហិយចត្តយឹព្វិអាឌិក៌ អាឃស្វមេតា ឋលភាឃកេត្វេទ្រស្ស អបភាត៌៎ អឃយ្យិ បុរិយព្យុទ្ធេស្ស កតកុសលសម្ភារោ តត្វ តត្វ កទេច ចិចក្ខុបតិស្សយាតិ បុណ្ណាតិ ក្ខុបចិតទេត្តា ឋុស្សស្ស កកចទេតា កាទេល ឲកស្មិំ កុលទេកហ តិព្ឋាទេត្តា ស្វលប្បទេត្តា ឋំ សត្ថំ បហាឃ តាបសបព្វជ្ជំ បព្វឌិត្វា ឥទាឌិតចយ្វឆារី ហុត្វា ចិហទតិ៎ តស្មិំ ស្វា សយទេឃ ឋុស្សំ កកចត្តំ តត្វ សយ្យត្តំ ឌិស្វា បសត្តយាតទេសា យធុរាតិ ឋលិតិ កទេហត្វា ទេភាទេឌសិ៎ ទេសា ទេតទេតច កុសទេលត ទេចទេលិកាឌឹស្វ បុណ្ណាសយ្យត្តិទេឃា អតុកចិត្វា ព្ទុយស្មិំ ព្យុទ្ធុប្បាទេង ឲកស្មិំ កុលទេកហ តិព្ឋាទេត្តា ចុទ្ទិយត្វាឃ សត្វុទិ បសឹឌិត្វា បព្វឌិត្វា តចិទទេស្សច អទហា អទេហាសិ៎

ឲ្យង៏៎ ទេសា អបទកាទេក អត្តទេតា បុព្វកម្មំ អតុស្សរិត្វា បុព្វចរិតាបភាត៌ បកាទេសទេត្តា បឋ្ឋមេ ហិយចត្តយឹព្វិអាឌិយាហ៎ ឋំ សត្ថំ ទេហដ្ឋា ចុត្តតឃត្តា ក្ខុត្តាតត្វេទេយចាតិ៎

ឋលភាឃកេត្វេទ្រអបភាតចណ្ណតា សយត្តា៎

ប័៎ សទ្ធសណ្ណាកេត្វេទ្រអបភាតចណ្ណតា

បឋ្ឋមេ ហិយចត្តយឹព្វិអាឌិក៌ អាឃស្វមេតា សទ្ធសណ្ណាកេត្វេទ្រស្ស អបភាត៌៎ អឃយ្យិ បុរិយព្យុទ្ធេស្ស កតាឆិកាទេរា តត្វ តត្វ កទេច ចិចក្ខុបតិស្សយាតិ បុណ្ណាតិ ក្ខុបចិតទេត្តា ឋុស្សស្ស កកចទេតា កាទេល ឲកស្មិំ កុលទេកហ តិព្ឋាទេត្តា ចុទ្ទិប្បទេត្តា សទ្ធាឌាទេតា តាបសបព្វជ្ជំ បព្វឌិត្វា ហិយចត្តយិព្វអទេណ្ណាចាទេស ចសទេត្តា អត្តទេតា អតុកយ្យាឃ ក្ខុបកតស្ស កកចទេតា ឆម្មំ ស្វត្វា ឆទេយ្វស្វ ចិត្តំ បសាទេឌត្វា ឃាចតាឃុកំ ឆត្វា អបទកាទេក កាលំ កត្វា តុសិតាឌឹស្វ ឈស្វ កាយាចទេទសយ្យត្តិទេឃា ច យតុទេស្សស្វ យតុស្សសយ្យត្តិទេឃា ច អតុកចិត្វា ព្ទុយស្មិំ ព្យុទ្ធុប្បាទេង ឲកស្មិំ កុលទេកហ តិព្ឋាទេត្តា ចុទ្ទិយត្វាឃ សទ្ធាឌាទេតា បព្វឌិត្វា ចិបស្សត៌ ចទេឆ្ឆត្វា អទហត្តំ បិបុណិ៎

៦ឲ្យ៎ ទេសា អបទកាទេក អត្តទេតា បុព្វកម្មំ សរិត្វា ទេសាយតស្សឌាទេតា បុព្វចរិតាបភាត៌ បកាទេសទេត្តា បឋ្ឋមេ ហិយចត្តយឹព្វិអាឌិយាហ៎ ឋំ សត្ថំ ក្ខុត្តាតត្វេទេយចាតិ៎

សទ្ធសណ្ណាកេត្វេទ្រអបភាតចណ្ណតា សយត្តា៎

ង៏៎ ទេពាឆិសិទ្ធាកេត្វេទ្រអបភាតចណ្ណតា

ចិបឃ្សិឃ្ស កាចតោតិអាឌិកំ អាឃស្ខតោ ពោឌិឋិញ្ចាកត្វេទឃ្ស អបគាត់ អឃយ្យិ បុទិយព្យុឌ្ឍេង្ក កោតាឌិកាទោ អតេកាង្ក ខាតាឹង្ក

ចិចង្វបតិឃ្សយាតិ បុញ្ញាតិ ឌ្លបចិតត្តោ ចិបឃ្សិឃ្ស កាចតោ កាលេ ក្យលកោហ តិត្ថត្តោ ឋាឋតេ បត្តាឌិត្វា ចត្តបឌិបត្តិយា ឋាឋត់

ឋោកឃត្តោ យហាឌតេ ពោឌិប្វង់ ក្យុរុយាតេ ឌិស្វា អតេកាតិ បុប្យាតិ ឋ្យុកត្ឍាគកាតិ ច កាហាបត្វា ប្វឌេសិ់ ឋោ តោត បុញ្ញោត

គេចលេិកោ តិត្ថត្តោ ល កាយាចចឋេយ្យត្តិឃោ អត្យុកចិត្វា ត្ថយស៊ិ ព្យុឌ្គប្យាគេ ក្យលកោហ តិត្ថត្តោ ចុឌ្ឌិយត្វាឃ ឋឌ្ឍាឌាតោ បត្តាឌិត្វា

តចិឃ្សេច អទហា អតោហាឋិ់

៣៩់ ឋោ អទហា ហុត្វា ឃោតផលឋុលេត ឌីតិតាយត្វា បុត្តកយុំ ឋទិត្វា ឋោយតឃ្សឌាតោ បុត្តចទិតាបគាត់ បកាឋត្តោ ចិបឃ្សិឃ្ស

កាចតោតិអាឌិយាហ់ តត្ត ចិឋេឋំ បយេត្តំ តិត្ថាត់ បឃ្សតីតិ ចិបឃ្សិ, ចិឋេឋេត កត្តាកត្តាឌតេ បឃ្សតីតិ ចា ចិបឃ្សិ, ចិបឃ្សត្តោ

ចត្យុឋង្គំ បឃ្សតគក្លតឋីលេិតិ ចា ចិបឃ្សិ, តឃ្ស ចិបឃ្សិឃ្ស កាចតោ យហាពោឌិយហោ អហ្វតិ ឋត្តត្ឍោ់ តក្រាបិ យហាពោឌីតិ ពោឌិ

ចុង្គតិ ចត្វុង្ក យក្កុង្ក ឌាហាំ, តយេត្ត តិឋិត្តោ កាចា បឌិចិត្ណិតិ កលិការបិគបទុក្លោបិ ពោឌិច្ងេច ចុង្គតិ, យហិតោ ច ឋោ

គេចព្រាហុតទាឋុទេហិ ពោឌិ ចេតិ យហាពោឌិ, យហតោ ព្យុឌ្គឃ្ស កាចតោ ពោឌីតិ ចា យហាពោឌិ, តឃ្ស យហោ ប្វឌា អតោហាឋីតិ

អត្វោ់ ឋេឋំ ឋត្តត្វ ឌ្លត្តាតត្វយេចាតិ់

ពោឌិឋិញ្ចាកត្វេទអបគាតចណ្ហតា ឋយត្តា់

១០់ បក្យយបុប្យិឃត្វេទអបគាតចណ្ហតា

បោក្លចតំបចិឌ្ឍោតិអាឌិកំ អាឃស្ខតោ បក្យយបុប្យិឃត្វេទឃ្ស អបគាត់ អឃយ្យិ បុទិយព្យុឌ្ឍេង្ក កោតាឌិកាទោ តត្វ តត្វ កចេ

ចិចង្វបតិឃ្សយាតិ បុញ្ញាតិ ឌ្លបចិតត្តោ ចុឃ្សឃ្ស កាចតោ កាលេ ឲកស៊ិ ក្យលកោហ តិត្ថត្តោ ចុឌ្ឌិយត្វាឃ បក្យឋយ្យត្គំ ឲកំ បោក្លចលិ

បចិឋិត្វា កិឋយុឡអាលេ លាគត្តោ បោក្លចលិយា អចិក្វេទ កច្ឆយាត់ ចុឃ្សិ កាចត្តិ ឌិស្វា បឋត្គយាតឋោ តតោ បក្យាតិ ឌ្លចិតិត្វា

អាកាឋេ ឌ្លក្លិបិត្វា កាចត្តិ ប្វឌេសិ, តាតិ បុប្យាតិ អាកាឋេ ចិតាត់ ហុត្វា អដ្ឋិស្ង់ ឋោ កិឃ្យោឋាយត្តាឃ បឋត្គយាតឋោ បត្តាឌិត្វា

ចត្តបឌិបត្តិឋាទោ ឋយណឌយុំ ប្វទត្វា តតោ ក្វតោ ត្យុឋិតកចតយលំ ក្យុរុយាតោ ចិឃ តត្វ ឌ្លប្យឌ្ឌិត្វា កយេត ល កាយាចចឋេយ្យត្តិឃោ

ច យត្យុឃ្សឋយ្យត្តិឃោ ច អត្យុកចិត្វា ត្ថយស៊ិ ព្យុឌ្គប្យាគេ ក្យលកោហ តិត្ថត្តោ ចុឌ្ឌិប្យត្តោ ឋឌ្ឍាឌាតោ បត្តាឌិត្វា តចិឃ្សេច អទហា

អតោហាឋិ់

៤១់ ឋោ អបទកាកេ អត្តតោ បុត្តកយុំ ឋទិត្វា ឋោយតឃ្សឌាតោ បុត្តចទិតាបគាត់ បកាឋត្តោ បោក្លចតំ បចិឌ្ឍោតិអាឌិយាហ់ តត្វ

បកាតេ តត្យអគណ្ឌបត្តាឌីហិ លទត្តិតិ បោក្លទា, បោក្លទាត់ ឋយដ្ឋិតដ្ឋេត ឋយ្វហត្តិ បោក្លចតំ, បក្យកច្ឆឋណ្ឌហិ យល្ឌិតំ យឌ្ឍបចិឌ្ឍោ

អហត្តិ អត្វោ់ ឋេឋំ ឋត្តត្វ ឌ្លត្តាតយេចាតិ់

បក្សមប្សប៊ិឃទ្ធទអបគាភចម្ភា សមត្តា់

ភចមច្នច្មភា សមត្តា់

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០៉ ឋុនាចេក្កា

១៉ ឋុនាបិល្លិយទេត្វទអបខាគចណ្ឌគា

ប្ជានទេហប្ជឃទេតាតិអាឌិក៌ អាឃឞ្វុទេតា ឋុនាបិល្លិយទេត្វទឞ្ស អបខាត៌៉ អឃយ្បិ បុទិយញុទេឌ្ឋុ កតាឆិកាទេរា តត្វ តត្វ កទេច ចិចឌ្ហបតិឞ្សឃាតិ បុណ្ណាតិ ក្លបចិតទេត្តា និឌ្ឌត្វឞ្ស កកចទេតា កាទេល កកចតិ ឆទយាទេត បុណ្ណាំ កាត្យយឞទេក្កាទេត្តា បទិតិត្តុទេត កកចតិ តឞ្ស ឆាត្យំ តិឌហិត្វា ទេចតិទេឃ កទឹឃយាទេត ឋុនាបិល្ឌយខាឞិ៉ ទេឞា ទេតត បុទេណ្ណាត ចត្យត្ត្កាតិកប្យទេតា បឌ្ហាឃ ឲត្តត្តទេទ ចត្យទាបិឃយឌិត្វា ទេឌចយត្យឞ្សឞយ្យត្តិទេឃា អត្យកចិត្វា ត្តុយឞ៊ុ ញុឌ្ឍប្បាទេឌ ឲកឞ៊ុ ក្យលទេកទេហ តិត្តុទេត្វា ចិណ្ណាត់ បត្វា ឞត្វទិ បឞឹឌិត្វា បត្តុឌិទេតា តចិទទេឞ្យច អទហា អទេហាឞិ៉

១-ឲ្៉ ទេឞា អបទកាទេក អត្តទេភា បុត្តុកយុំ ឞទិត្វា ទេឞាយតឞ្សឌាទេតា អត្តទេភា បុត្តុចទិតាបខាត៌ បកាទេឞទេត្តា ប្ជានទេហតិអាឌិយាហ៉ តត្វ ប្ជានហា ភាយ ញុឌ្ឌបទេច្ចកញុឌ្ឌអទិឃឞាចកាចទិឃុបណ្ណាឃយាតាបិត្យកទ្យអាឌទេឃា, ទេតឞ្ស ប្ជានទេហឞ្ស យាលិឌិបឌ្យយចត្វាកទលាចត្យបច្ចឃាឌឹហិ ប្ជឃទេតា ប្ជឃត្តឞ្ស បុក្កលឞ្ស បុណ្ណាទេកាឌ្ហានំ ឞហឞ្សឞតឞហឞ្សាឌិចទេឞត ឞត្តិ្យកាត្យំ ទេកតចិ យហាត្យភាទេចតាបិ ត ឞក្កាតិ អទេត្វា៉ ត ទេកចលទេយច ឆទយាទេត ញុឌ្ឌាឌទេឃា ប្ជឃទេតា, បទិតិត្តុតឞ្សាបិ កកចទេតា ទេចតិឃបឌិយាទេតាឆិអាឌឹឞ្យបិ ឲទេឞច តទេឃា៉

ឲ្៉ ត៌ ឌឹទេបត្យំ ចត្យត្តុយបិ ឌឹបិតត្តិអាឌិយាហ៉ តត្វ ចត្យត្តុយបិ ឌឹបិតត្តិ ឌយ្យុឌឹបអបទទេកាឃាទ៍តាត្តទក្យទ្យបុត្តុចិទេឌហឞក្កាតាត៌ ចត្យត្ក្កំ ឌឹបិត៌ តឌត្យកតាត៌ ក្ចិឞហឞ្សបទិត្តឌឹបិតច្ចា ឲកទេតា កត្វា ឞកលចក្កចាត្យអកត្កុទ ត្តុឞ្សទំ ចក្កចត្តិទឌ្ឌ កទេទឃ្យាតិ អទេត្វា៉ ឲកិឞ្សា ប្ជឌភាទេឃតត្តិ ឆាត្យកត្កុទ ទេចតិទេឃ កតាឃ ឲកិឞ្សា ប្ជឌាឃ ឲត៌ ឞកលឌយ្យុឌឹទេប ឞត្តទតភាឌិក៌ ឞកល៌ ឆត៌៉ កល៌ ភាក្ឈិតិ ទេឞាត្យអឞិត្តិ ទេចតិទេឃ កតប្ជឌាឃ ទេឞាត្យអឞក្កត្យំ ចិកត្តឞ្ស ទេឞាត្យអឞយទេកាឌ្ហាឞឞ្ស ត អក្ឈឹតិ អទេត្វា៉

៣៉ និឌ្ឌត្វឞ្ស...ទេប...ចលិតត្តទេទតិ ភទាត៌ អក្កុឞ្ស ទេឞឌ្ហឞ្ស និឌ្ឌត្វឞ្ស កកចទេតា ទេចតិទេឃ ឆាត្យកត្កុយិឞ្យុឆាកទេយុំ កទឹឃយាទេត បទិទេច្ឆខាត៌ ក្លកិត្តុយត្តទេទ ទេចយទេណ្ណ អឆ ចា បុប្យខាគឌ្ហាភាត៌ អត្តទេទ ចលត្តិឃា យឃា ឋុនាបិទេល្ឌា ឌិទេត្តា យក្កុទេតាតិ ឞយ្យុទេត្ឌ្ឋា៉ ទេឞនំ ឞត្តុត្វ ក្លត្វាភទេយចាតិ៉

ឋុនាបិល្លិយទេត្វទអបខាគចណ្ឌគា ឞយត្វា៉

ឲ្៉ ឋុចិត្តិកទេត្វទអបខាគចណ្ឌគា

តិស្សស្ស លោកនាថស្សាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សុចិន្តិតត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ អនេកាសុ ជាតីសុ និព្ពានាធិគមាយ បុញ្ញានិ ឧបចិនិត្វា តិស្សស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា សត្ថុ និសីទនត្ថាយ បរិសុទ្ធំ សិលិដ្ឋំ កដ្ឋមយផលកបីឋមទាសិ. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន សុគតីសុ អនុភវិត្វា តត្ថ តត្ថ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

១. សោ បត្តអរហត្តផលោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ តិស្សស្ស លោកនាថស្សាតិអាទិមាហ.

សុចិន្តិតត្ថេរអបទានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. អឌ្ឍចេឡកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

តិស្សស្សាហំ ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ អឌ្ឍចេឡកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ ថេរោ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ តិស្សស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកេនាកុសលេន កម្មេន ទុគ្គតកុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សទ្ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ ចីវរត្ថាយ អឌ្ឍភាគំ ឯកំ ទុស្សមទាសិ. សោ តេនេវ បីតិសោមនស្សេន កាលំ កត្វា សគ្គេ និព្ពត្តោ ឆ កាមាវចរសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា តតោ ចុតោ មនុស្សេសុ មនុស្សសម្បត្តីនំ អគ្គភូតំ ចក្កវត្តិសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ អឌ្ឍកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

១៣. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ តិស្សស្សាហំ ភគវតោតិអាទិមាហ.

អឌ្ឍចេឡកត្ថេរអបទានវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៣. សូចិទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

កម្មារោហំ បុរេ អាសិន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ សូចិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ អន្តរន្តរា កុសលពីជានិ រោបេន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ អន្តរន្តរា កេនចិ ឯកេន កម្មេន កម្មារកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សកសិប្បេសុ និប្ផត្តិំ បត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ ចីវរសិព្ពនត្ថាយ សូចិទានមទាសិ, តេន បុញ្ញេន ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា អបរភាគេ មនុស្សេសុ

ឧប្បន្នោ ចក្កវត្តាទយោ សម្បត្តិយោ ច អនុភវន្តោ ឧប្បន្នុប្បន្នភវេ តិក្ខបញ្ញោ វជិរញាណោ អហោសិ។ សោ កមេន ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ មហទ្ធនោ សទ្ធាជាតោ តិក្ខបញ្ញោ អហោសិ។ សោ ឯកទិវសំ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា ធម្មានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា និសិន្នាសនេយេវ អរហា អហោសិ។

១៨. សោ អរហា សមានោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ កម្មារោហំ បុរេ អាសិន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ កម្មារោតិ អយោកម្មលោហកម្មាទិនា កម្មេន ជីវតិ រូហតិ វុឌ្ឍិ វិរូឡ្ហិំ អាបជ្ជតីតិ កម្មារោ, បុព្ពេ បុព្ពករណការេន កម្មារោ អាសិំ អហោសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

សូចិទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣. គន្ធមាលិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ គន្ធមាលិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្វត្តោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ អហោសិ។ សោ សត្ថរិ បសីទិត្វា ចន្ទនាគរុកប្បូរកស្សុរាទីហិ អនេកានិ សុគន្ធានិ វឌ្ឍេត្វា សត្ថុ គន្ធកុដិំ ការេសិ។ តស្សុបរិ សុមនបុប្ផេហិ ឆាទេសិ, ពុទ្ធា អដ្ឋង្គនមក្ការំ អកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វិភវសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្វជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៩. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ។ តំ សព្វំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

គន្ធមាលិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៤. តិបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ តិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ អន្តរា កេនចិ អកុសលច្ឆន្ទេន វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ នេសាទកុលេ និព្វត្តោ មិគលុទ្ទោ ហុត្វា អរញ្ញេ វិហរតិ។ តទា វិបស្សិស្ស ភគវតោ បាដលិពោធិំ សម្បុណ្ណបត្តបល្លវំ ហរិតវណ្ណំ នីលោភាសំ មនោរមំ ទិស្វា តីហិ បុប្ផេហិ បូជេត្វា បុរាណបត្តំ ឆឌ្ឌេត្វា ភគវតោ សម្មុខា វិយ បាដលិមហាពោធិំ វន្ទិ។ សោ តេន បុញ្ញេន តតោ ចុតោ ទេវលោកេ ឧប្បន្នោ តត្ថ ទិព្វសម្បត្តឹ អបរាបរំ អនុភវិត្វា តតោ

ហុត្វា មនុស្សេសុ ជាតោ តត្ថ ចក្កវត្តិសម្បត្តិអាទយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសោមនស្សហទយោ គេហំ បហាយ បព្វជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៦។ សោ ឯវំ សិទ្ធិប្បត្តោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ មិគលុទ្ធោ បុរេ អាសិន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ មរណាយ គច្ឆតិ បិបុណាតីតិ មិគោ, អថ វា មគមយាតោ ពុហតិ បចត្តតីតិ មិគោ, មិគានំ មារណេ លុទ្ធោ លោភី គេធោតិ មិគលុទ្ធោ, បុរេ យម្ហិ បុញ្ញករណសមយេ កាននសណ្ឌេ មហាអរញ្ញេ មិគលុទ្ធោ អាសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ បាដលិំ ហរិតំ ទិស្វាតិ តត្ថ បកាសេត ពហលេន រត្តវណ្ណេន កដតីតិ បាដលិ, បុប្ផានំ រត្តវណ្ណតាយ បាដលីតិ វោហារោ, បត្តានំ ហរិតតាយ ហរិតំ នីលវណ្ណំ បាដលិរុក្ខំ ទិស្វាតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

តិបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៧។ មធុបិណ្ឌិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វិវនេ កាននេ ទិស្វាតិអាទិកំ អាយស្មតោ មធុបិណ្ឌិកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ នេសាទយោនិយំ និព្វត្តិត្វា មហាអរញ្ញេ បដិវសតិ។ តទា វិវេកាភិរតិយា សម្បត្តំ សិទ្ធត្ថំ ភគវន្តំ ទិស្វា សមាធិតោ វុដ្ឋិតស្ស តស្ស សុមធុរំ មធុមទាសិ។ តត្ថ ច បសន្នមានសោ វន្ទិត្វា បក្កាមិ។ សោ តេនេវ បុញ្ញេន សម្បត្តិំ អនុភវន្តោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា វុឌ្ឍិប្បត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្វជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៧។ សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វិវនេ កាននេ ទិស្វាតិអាទិមាហ។ តត្ថ វិវនេតិ វិសេសេន វនំ បវនំ វិវនំ, ហត្ថិអស្សរថសទ្ទេហិ ភេរិសទ្ទេហិ ច ចតុកាមកិលេសការេហិ ច វិគតំ សុញ្ញាបកតន្តិ អត្ថោ, កាននសណ្ឌេ មហាអរញ្ញេ វិវនេតិ សម្ពន្ធោ។ ឧសភំ វិរោចន្តន្តិ កចច្ឆភិឌតានំ ពុទ្ធិតិដ្ឋិតំ និប្បាទេតីតិ ឧសភំ, ឧសភាតិព្ពត្តិការណំ បដិច្ច ឃាយ តារកាយ រុក្ខតាយ រុក្ខន្តិ គណ្ហាតីតិ វា ឧសភំ, ឧសភតារកា ពុទ្ធ វិរោចន្តីតិ ចត្តព្ព កាធាពន្ធសុខត្ថំ “ឧសភំ វិរោចន្ត”ន្តិ ច វុត្តំ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

មធុបិណ្ឌិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៨។ សេនាសនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ សេនាសនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានំ វនន្តរំ សម្បត្តស្ស ភគវតោ បណាមំ កត្វា បណ្ណសន្ថរំ សន្ថរិត្វា អទាសិ. ភគវតោ និសិន្នដ្ឋានស្ស សមន្តតោ ភិត្តិបរិក្ខេបំ កត្វា បុប្ផបូជមកាសិ. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

៣៥. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ អត្តនោ បុព្ពចរិតាបទានំ ទស្សេន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ. តំ សព្វំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

សេនាសនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

៩. វេយ្យាវច្ចកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វិបស្សិស្ស ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ វេយ្យាវច្ចកត្ថេរស្ស អបទានំ. តស្ស ឧប្បត្តិអាទយោ ហេដ្ឋា វុត្តនិយាមេនេវ ទដ្ឋព្វា.

វេយ្យាវច្ចកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

១០. ពុទ្ធុបដ្ឋាកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វិបស្សិស្សភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ពុទ្ធុបដ្ឋាកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ សង្ខធមកកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ អត្តនោ សិប្បេ សង្ខធមនេ ឆេកោ អហោសិ, និច្ចកាលំ ភគវតោ សង្ខំ ធមេត្វា សង្ខសទ្ទេន បូជេសិ. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ សព្វត្ថ បាកដោ មហាឃោសោ មហានាទី មធុរស្សរោ អហោសិ, ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ បាកដកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ មធុរស្សរោតិ បាកដោ, សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ, អបរភាគេ មធុរស្សរត្ថេរោតិ បាកដោ.

៣៨. សោ ឯកទិវសំ អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ. តំ ហេដ្ឋា វុត្តមេវ. អហោសិំ សង្ខធមកោតិ តំ សុដ្ឋុ ធមន្តោ គច្ឆតីតិ សម្ពន្ធោ, សមុទ្ទជលបរិយន្តេ ធរមានោ គច្ឆតិ វិចរតីតិ អត្ថោ. តំ សង្ខំ ធមតិ ឃោសំ ករោតីតិ សង្ខធមកោ, សោហំ សង្ខធមកោវ អហោសិន្តិ អត្ថោ. សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានមេវាតិ.

ញ្ជូបង្ហាពទេត្វនអបងាគចញ្ញតា ឧយត្តា

ងឧយចក្កចញ្ញតា ឧយត្តា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ចិកចសយន្តេ ខុកម្ពិ ក្យលកោហ តិន្នេត្វា ចុទ្ទិយត្វាយ សត្តុទិ បសីឌិត្វា បន្តូខិតោ តឌិទេស្សច អទហា អទេហាសិ៍

លិ៍ សោ អបរកាគេ អត្តនោ បុត្តកម្ម៉ុ សទិត្វា សោយតស្សខាតោ បុត្តចទិតាបឝាត់ បកាសេសន្តោ សុចល្ហចល្ហំ សយ្ហន្តីអាឌិយាហ៍ ត៌ ចុត្តត្វេយច៍ តិសកាឌាតិយំ ឃឆាតិ កចសតសហស្សេឌេឌ្ឋោ តិសគោ, តិសគោ ច សោ អាឌាតិយោ សេឌ្ឋោ ក្ខត្តេយា ទេចតិ តិសកាឌាតិយោ៍ ឃឆា តិសកាឌាតិយោ, តទេឆច ភកចាតិ អទេត្វា៍ លេកចិសឃសន្ទាត៌ បន្ទាត្តិចសេត ខុចំ ចុត្ត៍ អតុបសេយ្យា ហិ ភកចា៍ សេសំ សន្តត្វក្ខត្តាតត្វេយចាតិ៍

ទោកាលសន្ទិកេត្វទអបឝាតចល្ហតា សយត្តា៍

១៍ ក្ខប្យលហត្តិឃេត្វទអបឝាតចល្ហតា

តិចទាឃំ តិចាសីហត្តិអាឌិកំ អាឃស្វុតោ ក្ខប្យលហត្តកេត្វទស្ស អបឝាត៌ អឃយ្យិ បុទិយខិតចទេសុ កតក្យសលេ តត្វ តត្វ ភទេច ចិចក្ខុបតិស្សឃាតិ បុន្ទាតិ ក្ខបចិតេន្តោ សិទ្ធត្វស្ស ភកចតោ កាលេ យាលិកាទក្យលេ តិន្នេត្វា ចុទ្ទិយត្វាយ យាលិកាទកេយុត អទេតកាតិ បុប្ផាតិ ចិក្កិលេន្តោ ខីចតិ៍ អទេឆកខិចសំ បុប្ផាតិ កេហត្វា ចទេន្តោ ភកចត្តិ ទតតក្លិកូយិច ចទយាត់ ឌិស្វា ទត្តប្យលកលិបេត ប្វេឌេសិ៍ សោ តតោ ចុតោ ទេតេតច បុទេន្ទាត សុកតឹសុ បុន្ទាយតុកចិត្វា ព្ទុយម្ពិ ព្យុក្ខប្បាឌេ ក្យលកោហ តិន្នេត្វា ចុទ្ទិយត្វាយ សន្ធាខាតោ បន្តូខិត្វា តឌិទេស្សច អទហា អទេហាសិ៍

១១៍ សោ អបរកាគេ អត្តនោ បុត្តកម្ម៉ុ សទិត្វា សោយតស្សខាតោ បុត្តចទិតាបឝាត់ បកាសេសន្តោ តិចទាឃំ តិចាសីហត្តិអាឌិយាហ៍ តត្វ តិចទាតិ តីហិ ចាទេហិ កាទិត៌ សង្ឃាទិត៌ បឌិច្ឆន្តំ ភកទ៎, តស្សំ តិចទាឃំ តិចាសី, ចសតសីលេ តិចាសតឌ្ឋាតកេហ ចា ចសេន្តោ អហត្តិ អទេត្វា៍ អទេហាសិ យាលិកោ តឝាតិ តឝា តិន្នាតត្វាយ បុន្ទាសយ្ហាទកទលាសយេឃ យាលិកោ យាលិកាទោច បុប្ផាតិ កឃចិក្កឃំ កត្វា ខីចេន្តោ អទេហាសិត្តិ អទេត្វា៍

១៣៍ បុប្ផហត្វយឝាសហត្តិ សិទ្ធត្វំ ភកចត្តិ ឌិស្វា ក្ខប្យលកលិបំ អឝាសិំ ប្វេឌេសិត្តិ អទេត្វា៍ សេសំ សន្តត្វក្ខត្តាតត្វេយចាតិ៍

ក្ខប្យលហត្តកេត្វទអបឝាតចល្ហតា សយត្តា៍

៣៍ បឝប្វេឌកេត្វទអបឝាតចល្ហតា

សិទ្ធត្វស្សភកចតោតិអាឌិកំ អាឃស្វុតោ បឝប្វេឌកេត្វទស្ស អបឝាត៌ អឃយ្យិ បុទិយព្យុទ្ធេសុ កតាឌិកាទោ សិទ្ធត្វស្ស ភកចតោ កាលេ

កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសន្នោ សុមនបុប្ផេន បាទមូលេ បូជេសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ សគ្គសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្វជិតោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តផលេ បតិដ្ឋាសិ។

១៨។ សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ។ ជាតិបុប្ផមទាសហន្តិ ជាតិសុមនបុប្ផំ អទាសិំ អហន្តិ វត្តព្វេ គាថាពន្ធសុខត្ថំ សុមនសទ្ទស្ស លោបំ កត្វា វុត្តំ។ តត្ថ ជាតិយា និព្វត្តោ វិកសមានោយេវ សុមនំ ជនានំ សោមនស្សំ ករោតីតិ សុមនំ, បុប្ផនដ្ឋេន វិកសនដ្ឋេន បុប្ផំ, សុមនញ្ច តំ បុប្ផញ្ចាតិ សុមនបុប្ផំ, តានិ សុមនបុប្ផានិ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ អហំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

បទបូជកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣។ មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សុទស្សនោ នាម នាមេនាតិអាទិកំ អាយស្មតោ មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ មាលាការកុលេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សកសិប្បេ និប្ផត្តិំ បត្តោ ឯកទិវសំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ ជាតិសុមនបុប្ផានិ ឧភោហិ ហត្ថេហិ ភគវតោ បាទមូលេ ឱកិរិត្វា បូជេសិ។ សោ តេន កុសលសម្ភារេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភោ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ បុព្វវាសនាវសេន សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្វជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៣-១៧។ សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្វកម្មំ អនុស្សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សុទស្សនោ នាម នាមេនាតិអាទិមាហ។ តត្ថ សុទស្សនោតិ អារោហបរិណាហរូបសណ្ឋានយោព្វញ្ញសោភេន សុន្ទរោ ទស្សនោតិ សុទស្សនោ, នាមេន សុទស្សនោ នាម មាលាការោ ហុត្វា ជាតិសុមនបុប្ផេហិ បទុមុត្តរំ ភគវន្តំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

មុដ្ឋិបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៤។ ឧទកបូជកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សុវណ្ណវណ្ណំ សម្ពុទ្ធន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ ឧទកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ បូរិតកុសលសម្ភារោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ បរិបូរយមានោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ កុសលាកុសលំ

ឌាតត្វេា បច្ចុប្បន្នស្ស ភកចតោ អាការេន កណ្ឌតោ តិក្ខត្តលព្ពាណព្ពុទ្ធរិសិយុ បវត្វោ ក្ខកោហិ ហត្វេហិ ក្ខកំ កហេត្វា ប្ដុឌេសិ៉ តោត

ប្ដុឌិតំ ក្ខកំ រឌេតព្ពុព្ពាល៌ ចិឃ អាការេន អដ្ឋាសិ៉ សោ អភិប្បវត្វោ តោតច សោយតស្សេត ព្យសិតាឌីយុ តិព្ពាតត្វា ចិព្ពាវយព្ពត្តិឃោ អត្ថកចិត្វា អបរការេក យត្ថស្សវយព្ពត្តិឃោ ច អត្ថកចិត្វា ព្ពាយស្មិ ព្យុគ្គប្បាឌេ ក្យុលកេហ តិព្ពាតត្វា ចិព្ពាតំ បតត្វា វត្ថុរិ បឃិចិត្វា បព្ពាឌិតោ តចិរស្សេច អរហា អហោសិ៉

១៨៉ សោ អបរការេក អត្តតោ បុព្ពាកយ្ហំ វរិត្វា សោយតស្សឌាតោ បុព្ពាចរិតាបឆាតំ បការវត្វោ ឃុចល្ហាចល្ហា វព្ពុត្ថិអាឌិយាហ៉ តំ ហេដ្ឋា ចុត្តយេច៉ ឃតាវតំច ឌលិតត្តិ ឃតំ ចុច្ចុតិ វប្បិ, ឃតស្ស អាវតំ អាឆារត្តិ ឃតាវតំ, អគ្គិ, អឆ ចា តំ អវតិ កុឌ្ឍាតីតិ ឃតាវតំ , អគ្គិយេច៉ ឃឆា ឃតេ អាវិតត្វ អគ្គិយិ អគ្គិវិលា អតឹច ឌលតិ, ៦ចំ អគ្គិក្ខន្ធំ ព្ពាច ឌលយាតំ ភកចត្តត្តិ អត្វេា៉ អាឌិត្តំច ហុតាវតត្តិ ហុតំ ចុច្ចុតិ ប្ដុឌាវក្ការេ, ហុតស្ស ប្ដុឌាវក្កាវស្ស អាវតត្តិ ហុតាវតំ, ឌលយាតំ ឃ្នរិឃំ ព្ពាច ក្ខត្តិវយហាបុរិវលក្ខលាហិ ព្យាយប្បកាយល្ហួលហិ ចិតេព្ពាតយាតំ ឃុចល្ហាចល្ហា វព្ពុទ្ធំ អតិលព្ពាវេ អាការេន កណ្ឌត្តិ អដ្ឋវត្តិ វព្ពុទ្វេា៉ សេវំ វព្ពាត្វក្ខត្តាតយេចាតិ៉

ក្ខកប្ដុឌកត្វេរអបឆាតចល្ហាតា វយត្តា៉

លិ៉ តព្យអយាលិឃត្វេរអបឆាតចល្ហាតា

បច្ចុប្បន្នព្យុគ្គស្សាតិអាឌិកំ អាឃស្វតោ តព្យអយាលិឃត្វេរស្ស អបឆាតំ៉ ៦សោបិ បុរិយឌិតចរេយុ កតាឌិការោ អតេកាយុ ឌាតីយុ ចិចដ្ឋបតិស្សយាតិ ក្យុវលកយ្ហាតិ ក្ខបចិតត្វោ បច្ចុប្បន្នស្ស ភកចតោ កាលេ ក្យុលកេហ តិព្ពាតត្វា ចុទ្ធិយត្វាឃ ឃរាចាវំ វណ្ឌេបត្វា កាយេ អាឌីតចំ ចិត្វា កហំ បហាឃ តាបវបព្ពាជ្ជ បព្ពាឌិត្វា ហិយចត្វេ ចវត្វោ តត្វាកតំ ភកចត្តំ ចិត្វា បវត្វោ ចត្តិត្វា តិលាវត្តុរំ វត្តុរិត្វា តត្ត តិសិត្តស្ស ភកចតោ តព្យអយាលេហិ តឹឌតិ កត្វា តឹឌេត្វា អតាសិ៉ បដិក្កហេសិ ភកចា តស្សាត្ថកយ្យាឃ, អត្ថយាឆតព្ពុ អកាសិ៉ សោ តោត បុព្ពាត ឆេចយត្ថស្សយុ វិវត្វោ ក្ខប្បត្តប្បត្តកចេ បរិព្យអាហវត្តាបចិចព្ចីតោ កាឃចិត្តចតិវិកយុលប្បត្វា អតេកាយុលយត្ថកចិត្វា ព្ពាយស្មិ ព្យុគ្គប្បាឌេ ៦កស្មិ ក្យុលកេហ តិព្ពាតត្វា ចុទ្ធិយត្វាឃ បុព្ពាចាវតាពលេត វត្វុរិ បវត្វោ បព្ពាឌិត្វា តចិរស្សេច អរហា អហោសិ៉

១៩៉ សោ អបរការេក អត្តតោ បុព្ពាកយ្ហំ វរិត្វា សោយតស្សឌាតោ បុព្ពាចរិតាបឆាតំ បការវត្វោ បច្ចុប្បន្នព្យុគ្គស្សាតិអាឌិយាហ៉ តំ ហេដ្ឋា ចុត្តយេច៉

១លិ៉តព្យអយាលំ កហេត្វាតាតិ តព្យអតិ អវារោ តិស្សារោ ហុត្វា ចព្យុក្ខចំវតោបិ តត្ថកោ វល្លហុកោ ឌាតោតិ តព្យឌ្ហ, តព្យអស្ស យាលិ បុប្ផំ តព្យអយាលំ, តោត តព្យអយាលេត តឹឌតិ កាវិសិត្តិ វព្ពុទ្វេ៉ តឹឌិស្សតិ ឌតិស្សតិ ចាតោ អតេតាតិ តឹឌតឹ, តំ តឹឌតិ ព្យុគ្គស្ស ក្ខបតាយសិ, បដិក្កហេសិត្តិ អត្វេា៉ សេវំ វព្ពាត្វក្ខត្តាតយេចាតិ៉

នឡមាលិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

សត្តមភាណវារវណ្ណនា សមត្តា។

៦. អាសនុបដ្ឋាហកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

កាននំ វនមោគយ្ហាតិអាទិកំ អាយស្មតោ អាសនុបដ្ឋាហកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អត្ថទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ ឃរាវាសំ វសន្តោ តត្ថ ទោសំ ទិស្វា ឃរាវាសំ បហាយ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ហិមវន្តេ វសន្តោ តត្ថ សម្បត្តំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នោ សីហាសនំ អទាសិ, តត្ថ និសិន្នំ ភគវន្តំ មាលិកាលិបំ គហេត្វា បូជេត្វា តំ បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ និព្ពត្តនិព្ពត្តភវេ ឧច្ចាកុលិកោ វិភវសម្បន្នោ អហោសិ។ សោ កាលន្តរេន ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ ន ចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

៣៥. សោ អរហា សមានោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ កាននំ វនមោគយ្ហាតិអាទិមាហ។ តំ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវាតិ។

អាសនុបដ្ឋាហកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៧. ពិឡាលិទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ ពិឡាលិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ ឃរាវាសំ វសន្តោ តត្ថាទីនវំ ទិស្វា ឃរាវាសំ បហាយ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ហិមវន្តេ វសន្តោ អតីវ អប្បិច្ឆសន្តុដ្ឋោ អាលុវាទីហិ យាបេន្តោ វសតិ។ តទា បទុមុត្តរោ ភគវា តស្ស អនុកម្បាយ តំ ហិមវន្តំ អគមាសិ។ តំ ទិស្វា បសន្នោ វន្ទិត្វា ពិឡាលិយោ គហេត្វា បត្តេ បក្ខិបិ។ តំ តថាគតោ តស្សានុកម្បាយ សោមនស្សុប្បាទយន្តោ បរិភុញ្ជិ។ សោ តេន កម្មេន ទេវតោ ចុតោ ទេវមនុស្សេសុ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសន្នោ សាសនេ បព្ពជិត្វា ន ចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

៣៩. សោ អបរភាគេ អត្តនោ កុសលកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិមាហ។ តំ

សត្ថុំ ទេហ្ន ចុត្តភយត្តា ក្តាភត្ត្ធទេយច៍ អាលុចកទេប្កាងទេឃា ទេតនំ ទេតនំ កត្ឌាតឹតំ ភាយាទេភចាតិ៍

ពិឡអាលិកាឃកទេត្ត្ធទអបកាភចណ្ណុភា សយត្តា៍

១០៍ ទេទល្យុប្អុឌកទេត្ត្ធទអបកាភចណ្ណុភា

ស្ចុណ្ណុចណ្ណុំ សយ្ចុឆ្គិអាឌិកំ អាឃស្វុទេតា ទេទល្យុប្អុឌកទេត្ត្ធទស្សុ អបកាភំ៍ អឃយ្យិ បុទិយខិភចទេទស្សុ កតាឌិកាទេទា តត្ធ តត្ធ ភទេច ចិចង្ហបតិស្សុឃាតិ បុណ្ណាតិ ក្លបចិភទេត្តា ចិបឃ្សិស្សុ ភកចទេតា កាទេល កុលទេកទេហ តិត្ថទេត្តា ចុឌ្ឌិយត្ធាឃ សត្ធទិ បសទេត្វា ចិណ្ណុតំ បទេត្តា អក្កិណ្ណុត្ឌំ ចិឃ ចិទេឌ្ឋាតយាតំ ភកចត្តំ ឌិស្វា បសត្វយាភទេសា ភាកបុបុទេកសទិ កទេហត្វា ប្អុទេឌសិ៍ អឆ ភកចា អត្ថុទេយាងភយកាសិ៍

៩៧-៩៣៍ ទេសា ទេតភ បុទេណ្ណុភ តទេតា ចុទេតា ទេងចយត្ថុទេស្សុស្សុ សំសទេត្តា ក្ហកឃសយ្យត្តិទេឃា អត្ថុកចិត្វា ក្បយ្យត្វុបុត្តកទេច សត្ថត្ធ ប្អុខិទេតា ត្អយសិ្ធ តុស្គុប្យាទេង កុលទេកទេហ តិត្ថទេត្តា ចិណ្ណុតំ បទេត្តា បុត្ថចាសភាតទេលភ សត្ធទិ បសទេត្វា សាសទេភ បត្ថខិទេតា ភចិទេស្សុច អទេហា ហុត្វា ឌិត្ថចក្កុភា អត្តទេភា បុត្ថកយ្យុំ ឌិស្វា ទេសាយភស្សុឌាទេតា បុត្ថចទិតាបកាតំ បកាទេសទេត្តា ស្ចុណ្ណុចណ្ណុំ សយ្ចុឆ្គិអាឌិយាហ៍ តំ ទេហ្ន ចុត្តត្ធទេយច៍ សតទិសិច ភាល្យុយត្តិ សតយត្តា សតប្យយាឈា ទិសិ បភា ឃស្សុ ស្អុទិឃស្សុ ទេសា សតទិសិ, កាឆាឌត្ឌស្វុលត្ធ សតទិសឹតិ ចុត្តំ, អទេភកសតស្សុ អទេភកសតសហស្សុទិសឹតិ អទេត្ធា៍ ភាល្យុ ចុឆ្ឆុតិ បភា, ភាល្យុ បភា ឃស្សុ ទេសា ភាល្យុយា, ភាល្យុយសទ្ឋាតំ ស្អុទិឃំ ត្អច ចិបឃ្សិ ភកចត្តំ ឌិស្វា សទេកសទិ ភាកបុបុំ កទេហត្វា អកិទេទាបឃិ ប្អុទេឌសិត្តិ អទេត្ធា៍ ទេសសំ ក្តាភទេយចាតិ៍

ទេទល្យុប្អុឌកទេត្ត្ធទអបកាភចណ្ណុភា សយត្តា៍

៩កាងសយចក្កុចណ្ណុភា សយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៩. មហាបរិវារវគ្គោ

១. មហាបរិវារកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វិបស្សី នាម ភគវាតិអាទិកំ អាយស្មតោ មហាបរិវារកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ ឧប្បន្នសមយេ យក្ខយោនិយំ និព្ពត្តោ អនេកយក្ខសតសហស្សបរិវារោ ឯកស្មិំ លុទ្ធកទីបេ ទិព្ពសុខមនុភវន្តោ វិហរតិ។ តស្មិញ្ច ទីបេ ចេតិយាភិសោភិតោ វិហារោ អត្ថិ, តត្ថ ភគវា អគមាសិ។ អថ សោ យក្ខសេនាធិបតិ តំ ភគវន្តំ តត្ថ គតភាវំ ទិស្វា ទិព្ពវត្ថានិ គហេត្វា គន្ត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា ទិព្ពវត្ថេហិ បូជេសិ, សបរិវារោ សរណមគមាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា តត្ថ ឆ កាមាវចរសុខមនុភវិត្វា តតោ ចុតោ មនុស្សេសុ អគ្គចក្កវត្តិអាទិសុខមនុភវិត្វា អបរភាគេ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិតោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១-៩. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វិបស្សី នាម ភគវាតិអាទិមាហ។ តត្ថ វិសេសំ បរមត្ថំ និព្ពានំ បស្សតីតិ វិបស្សី, វិវិធេ សតិបដ្ឋានាទយោ សត្តតិំសពោធិបក្ខិយធម្មេ បស្សតីតិ វា វិបស្សី, វិវិធេ អនេកប្បការេ ពោធិនេយ្យសត្តេ វិសុំ វិសុំ បស្សតីតិ វា វិបស្សី, សោ វិបស្សី ភគវា ទីបចេតិយំ ទីបេ បូជនីយដ្ឋានំ វិហារមគមាសីតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

មហាបរិវារកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

២. សុមង្គលត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អត្ថទស្សី ជិនវរោតិអាទិកំ អាយស្មតោ សុមង្គលត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អត្ថទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ តឡាកសមីបេ រុក្ខទេវតា ហុត្វា និព្ពត្តិ។ តស្មិំ សមយេ ភគវា វិហារតោ និក្ខមិត្វា នហាយិតុកាមោ តស្ស តឡាកស្ស តីរំ គន្ត្វា តត្ថ នហាត្វា ឯកចីវរោ ជលមានោ ព្រហ្មា វិយ សុរិយោ វិយ សុវណ្ណពិម្ពំ វិយ អដ្ឋាសិ។ អថ សោ ទេវបុត្តោ សោមនស្សជាតោ បញ្ជលិកោ ឆាយនមកាសិ, អត្តនោ ទិព្ពគីតតុរិយេហិ ឧបហារម្បា អកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា អបរភាគេ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ សត្ថរិ បសីទិត្វា បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១១៉ ឧសា បន្ទា បុគ្គាពយ៉ុ ឯទិត្វា ឧសាយតឃ្សខារខតា បុគ្គចទិតាបភាត់ បកាខឯខត្ថា អត្ថឝឃ្សឹ ឱតចខទាតិអាឱយាហ៉ ពត្ថ បខយត្ថ៌ គិន្ទាត់ ឝក្លតិ បឃ្សតីតិ អត្ថឝឃ្សឹ, អឆ ចា ឯន្ទាឯត្តាត់ ចត្យទាទិឃឯទ្ធឯក្លាត់ អត្ថបខឃាខត់ ឝឃ្សតឃឹខលិតិ អត្ថឝឃ្សឹ, ពិខលខឯ អឌិតិ ឱភាតិ ឱតិឃ្សតីតិ ឱខភា៉ ចទិតខន្ទា បខត្ថតខន្ទា ឯន្ទាឯខត្តហីតិ ចខទា, អត្ថឝឃ្សឹ ឱខភា ច ឧសា ចខទា ចាតិ អត្ថឝឃ្សឹ ឱតចខទា៉

ខលិពខឌខដ្ឋាតិ លុឌ្ឍតិ បលុឌ្ឍតីតិ ខលិខពា, ខលិពិឃតិ បឃ្សឹឃតិ ញុក្ខាឌីហិ ឋិខប្យខត្តាតិ ចា ខលិខពា, ខលិខពា ច ខលិខពា ច ខលិខពា ចាតិ ខលិខពា៉ ឲពខឯឯឯយាឯចខឯត "ខលិពា"តិ ចត្តខន្ទា "ខលិខពា"តិ ចុខត្តា៉ ខលិពឃ្ស ខឌខដ្ឋា ខលិពខឌខដ្ឋា, ឧសា ខលិពខឌខដ្ឋា តទាឯខកាតិ អខត្ថា៉ ខឯសំ ឯន្ទាត្ថ ឝ្កត្តាតខយចាតិ៉

ឃុយក្កលខត្តទអបភាតចណ្ណតា ឯយត្តា៉

១៉ ឯទណពយតិឃខត្តទអបភាតចណ្ណតា

ឝ្កកិត្តិខឝចទាទ្ធតត្យាឌិពំ អាឃឃុខតា ឯទណពយតិឃខត្តទឃ្ស អបភាត់៉ អឃយ្យិ បុទិយញុខន្ទុ ពតាឌិពាខទា ឝ្កប្យត្តុប្យត្តកខច ចិចដ្ឋបតិឃ្សឃាតិ បុគ្គាតិ ឝ្កបចិតខត្តា បឝ្យុត្តខខ កពចតិ ឝ្កប្យខត្ត អឃំ ហិយចខត្ត ខឝចទាឌា ហុត្វា គិន្ទាត្តិ, ពឃ្សុិ អបខខត ឃក្លខឝចខន្ទា ឯខ្ទិ ឯក្កាយត្តាឃ ឝ្កបដ្ឋិខព ខត្វ អខតពឃក្លឯហឃ្សបទិចាទា ឞលពាចុឆាឌិហត្ត ឯក្កាយត្តាឃ ឯយុបញ្ញុញហា អខហឃ្ញុ៉ ពឝា បឝ្យុត្តខទា កពចា ខពឃុ ឯខត្តឃុ ពាទុត្តា ឝ្កប្យាខឝត្វា អាពាខឯត ពត្ថ ពត្តុ ឯបទិចាទាត់ ខ្វិត្ត ខឝចទាទ្ធត់ ឆយ៉ុ ខឝខឯឃិ៉ ពឝា ខព ឯខន្ទា ឞលពាចុឆាតិ ឈខន្ទត្វា កពចត្តិ ពាខចពហុយាខតត ចត្តិត្វា ឯទណយពយំឃុ៉ ខពឃំ អឃំ បឆយំ ឯទណយពយាឃិ៉ ឧសា ខពត បុខន្ទាត ខឝចយត្តុខឃ្សឃុ ឃំឯខត្តា ឝ្កកឃឯយ្យត្តិខឃា អត្តុកចិត្វា ញ្ជាយឃុិ ញុក្ខប្យាខឝ ព្យលខពខហ គិន្ទាខត្តា ចុខ្ទិយត្វាឃ ឯត្តទិ បឯខត្ត បន្ទាឌិត្វា តចិខឃ្សច អខហា អខហាឃិ៉

១០៉ ឧសា អបខកាខព បុគ្គាព្យឯល់ ឯទិត្វា ឧសាយតឃ្សខារខតា បុគ្គចទិតាបភាត់ បកាខឯខត្ថា ឝ្កកិត្តិ ខឝចទាទ្ធតត្តិអាឱយាហ៉ ពត្ថ ឃុចិខលិយឈខខលិយអាញអចពព្យុឹក្ខព្យខចទាឝខឃា ចិឃ តាយខពាខត្តត អបិពឌា ខត្វ ឃក្លទាឌាខភា អន្ទាបខឝខឯត ឝខឃ្សខត្តា "ឝ្កកិត្តិ ខឝចទាទ្ធត"ត្តិអាឱយាហ៉ ឯក្កាខយា ឯយុបដ្ឋិខតាតិ ឃំ ឃុដ្ឋ ពាខយា ពលហត្តាឃ ឝ្កបពយតត្តិ ឯក្កាខយា, ឧសា ឯក្កាខយា ឃំ ឃុដ្ឋ ឝ្កបដ្ឋិខតា, ឲពដ្ឋាខត ឝ្កបពត្វា ឌិខតាតិ អខត្វា៉ អខហាឃិ ឯយុបញ្ញុញខហាតិ ឃំ ឃុដ្ឋ ឝ្កបឯយឹខប ទាឃិក្ខខតាតិ អខត្វា៉

១១៉ ឃំខចខឌឃិ យហាឌតត្តិ ខពឃំ ទាឃិក្ខតាត់ ឃក្លាត់ អាពាខឯ គិឃិខត្ត កពចា ចត្យឯទ្ធឆយុខឝឯតាឃ ឃំ ឃុដ្ឋ ខចខឌឃិ, អាឌីតចឝឃ្សខតត ពញ្ញាខបឃិ ចិន្ទាខបឃិ ខចខឆឃីតិ អខត្វា៉ ខឯសំ ឯន្ទាត្ថ ឝ្កត្តាតខយចាតិ៉

ឯទណពយតិឃខត្តទអបភាតចណ្ណតា ឯយត្តា៉

៣៍ ឧកាសតិយត្ថេរអបឥាតចណ្ណតា

ចទ្រណោតាយ តារេយតាតិអាឌិកំ អាឃស្មតោ ឧកាសតិយត្ថេរស្ស អបឥាតំ អឃម្បិ បុរិមជិតេស្លុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភចេ ចិចដ្ដូបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ឧបចិតន្តោ អត្ថឥស្សិស្ស ភកចតោ ការេល ចទ្រណោ តាយ ឌេចរាឌា ហុត្វា តិព្ពត្តិ៍ សោ ភកចត្តំ ឌិស្វា បសន្នមាតសោ កត្តមាលឹខឹហិ កឹតចាឌិតេហិ ច ឧបដ្ឋឃមាតោ សបរិចារោ បូជេសិ៍ តតោ អបរភាគេ ភកចតិ បរិតិព្វុតេ តស្ស មហាធាឌិទ្រក្លូ ញុន្ដូឥស្សត្ថំ ចិយ សព្ពត្ទុរិយតាឡអាចចរេហិ សបរិចារោ ឧបហារមការសិ៍ សោ តេត បុញ្ញោត តតោ កាលដ្កត្វា តិព្វាតតិតេចលោកេ ឧប្បជ្ជិ៍ ឧចំ ឌេចសម្បត្តិមតុភចិត្វា មតុស្សេសុ ច មតុស្សភូតោ ចក្កចត្តិសម្បត្តិំ អតុភចិត្វា ឰមស្មិំ ញុទ្ធុប្បាឌេ កុលកេហេ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុតំ បត្វា សត្ថុ សាសតេ បព្វជិត្វា តចិរស្សេច អរហា អហោសិ៍

១៧៍ សោ បច្ឆា សកកម្មំ សរិត្វា តំ តធតោ ឌាតុ្វា សោមតស្សឌាតោ បុព្វចរិតាបឥាតំ បការេសន្តោ ចទ្រណោ តាយ តារេយតាតិអាឌិមាហ៍ តត្ថ ឃឌា អហំ សទេព្វាឌតត្តាឃ ញុន្ធំ ធាឌិញ្ញ បូជេសិំ, តឌា ចទ្រណោ តាយ ឌេចរាឌា អហោសិត្តិ សម្ពន្ធោ៍

១៣៍ឆរលឹទ្រុហបិឌបត្តិ ឧត្តុ ទ្រក្លូលតាបព្ទុតសត្ថុទតភាគមោ ឆារទតីតិ ឆរលឹ, តស្មិំ ទ្រុហតិ បតិដ្ឋហតីតិ ឆរលឹទ្រុហោ៍ បិឌេត បិចតីតិ បិឌបោ, សិខ្ញុំតសិខ្ញុំតោគកំ បិឌេត ម្ទលេត បិចតិ ទ្រក្លក្កូសាលាចិដបេហិ អារបិទ្រសំ បត្ថុរិយតីតិ អត្ថោ, តំ ឆរលឹទ្រុហបិឌបំ ធាឌិទ្រក្កត្តិ សម្ពន្ធោ៍

១៣៍៍សកកម្មាភិរន្ដោតិ អត្តតោ កុសលកម្មេភ អភិរន្តោ បសន្តោ ឧត្តមេ ធាឌិមិ្បសន្តោតិ សម្ពន្ធោ៍ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តាតមេចាតិ៍

ឧកាសតិយត្ថេរអបឥាតចណ្ណតា សមត្តា៍

៤៍ សុចណ្ណបុប្ផិយត្ថេរអបឥាតចណ្ណតា

ចិបស្សីតាយ ភកចាតិអាឌិកំ អាឃស្មតោ សុចណ្ណបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបឥាតំ អឃម្បិ បុរិមជិតចរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភចេ ចិចដ្ដូបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ឧបចិតន្តោ ចិបស្សិស្ស ភកចតោ ការេល ឧកស្មិំ ដារេត ភូមដ្ឋកឌេចបុត្តោ ហុត្វា តិព្ពត្តោ តស្ស ភកចតោ ធម្មំ សុត្វា បសន្នមាតសោ ចត្ថុហិ សុចណ្ណបុប្ផេហិ បូជេសិ៍ តាតិ បុប្ផាតិ អាកាសេ សុចណ្ណចិតាតំ ហុត្វា ឈាឌេសុំ, សុចណ្ណបភា ច ញុទ្ធស្ស សរីរបភា ច ឧកតោ ហុត្វា មហាឱ្ភាសោ អហោសិ៍ សោ អតិរេកតរំ បសន្តោ សកភចតំ កតោបិ សរតិមេចធ៍ សោ តេត បុញ្ញកម្មេត តុសិតភចតាឌិសុកតីសុមេច សំសរន្តោ ឌិព្ពសម្បត្តិំ អតុភចិត្វា ឰមស្មិំ ញុទ្ធុប្បាឌេ កុលកេហេ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុតំ បត្វា សត្ថុ ធម្មទេសតំ សុត្វា សាសតេ ឧរំ ឌត្វា បព្វជិតោ តចិរស្សេច អរហា អហោសិ៍

៣០. សោ អបរភាគេ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ អត្តនោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វិបស្សឹ នាម ភគវាតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ។

៣៣. បាមោជ្ជំ ជនយិត្វានាតិ ពលវបីតិំ ឧប្បាទេត្វា “បាមោជ្ជំ អាមោទនា បមោទនា ហាសោ បហាសោ វិត្តិ ឱទគ្យំ អត្តមនតា ចិត្តស្ស”តិអាទីសុ (ធ. ស. ៨, ៦៩; មហានិ. ១) វិយ អត្តមនតា សកភាវំ ឧប្បាទេត្វាតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

សុវណ្ណបុប្ផិយត្ថេរាបទានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. ចិតកបូជកត្ថេរាបទានវណ្ណនា

វសាមិ រាជាយតនេតិអាទិកំ អាយស្មតោ ចិតកបូជកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ តតោ បរំ ឧប្បន្នុប្បន្នភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិខិស្ស ភគវតោ កាលេ រាជាយតនរុក្ខេ ទេវតា ហុត្វា និព្ពត្តោ អន្តរន្តរា ទេវតាហិ សទ្ធិំ ធម្មំ សុត្វា បសន្នោ ភគវតិ បរិនិព្ពុតេ សបរិវារោ គន្ធធូបចុណ្ណបុប្ផេហិអាទីហិ គាហាបេត្វា ភគវតោ អាឡាហនដ្ឋានំ គន្ត្វា ទីបាទីនិ បូជេត្វា អនេកេហិ តុរិយេហិ អនេកេហិ វាទិតេហិ ច បូជេសិ។ តតោ បដ្ឋាយ សកកម្មំ ឧបចិនន្តោបិ ភវកន្តេយេវ សរិត្វា សមុត្វា ចិម វត្តតិ។ សោ តេនេវ បុញ្ញេន តេន ចិត្តប្បសាទេន រាជាយតនតោ កាលំ កត្វា តុសិតាទីសុ និព្ពត្តោ ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា តតោ មនុស្សេសុ មនុស្សសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ ភគវតិ ឧប្បន្នចិត្តប្បសាទោ ភគវតោ សាសនេ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

៣៨. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វសាមិ រាជាយតនេតិអាទិមាហ។ រាជាយតនេតិ ទេវរាជូនំ អាយតនំ រាជាយតនំ, តស្ស រុក្ខស្ស នាមធេយ្យា វា។ បរិនិព្ពុតេ ភគវតីតិ បរិសមន្តតោ កិញ្ចិ អនវសេសេត្វា ខន្ធបរិនិព្ពានកាលេ បរិនិព្ពានសមយេ បរិនិព្ពានប្បត្តស្ស សិខិនោ លោកជេដ្ឋេនាតិ សម្ពន្ធោ។

៤០. ចិតកំ អកាយាសហត្ថិ ចន្ទនាគរុទេវទារុកប្បុរតក្កោលិទិសុគន្ធទារូហិ ចិតំ រាសិកតន្តិ ចិតំ, ចិតមេវ ចិតកំ, ពុទ្ធការេវន ចិតកំ បូជេត្វាន ចិតកស្ស សមីបំ អហំ អការយិន្តិ អត្ថោ។ តត្ថ គន្ត្វា គតកិច្ចំ នេស្សេន្តោ តុរិយំ តត្ថ វាទេត្វាតិអាទិមាហ។ តំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

ចិតកបូជកត្ថេរាបទានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរាបទានវណ្ណនា

យទាវិបស្សី លោកគ្គោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ ភុម្មដ្ឋកវិមានេ ទេវបុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តិ។ តទា វិបស្សី ភគវា អាយុសង្ខារំ ឱស្សជ្ជិ។ អថ សកលទសសហស្សិលោកធាតុ សសាគរបព្ពតា បកម្បិត្ថ។ តទា តស្ស ទេវបុត្តស្ស ភវនម្បិ កម្បិត្ថ។ តស្មិំ ខណេ សោ ទេវបុត្តោ សំសយជាតោ – “កិំ នុ ខោ បឋវីកម្បាយ និព្ពត្តី”តិ ចិន្តេត្វា ពុទ្ធស្ស អាយុសង្ខារោស្សជ្ជភាវំ ញត្វា មហាសោកំ ទោមនស្សំ ឧប្បាទេសិ។ តទា វេស្សវណោ មហារាជា អាគន្ត្វា “មា ចិន្តយិត្ថា”តិ អស្សាសេសិ។ សោ ទេវបុត្តោ តតោ ចុតោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ ឃរាវាសំ បហាយ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

៥៨. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ យទា វិបស្សី លោកគ្គោតិអាទិមាហ។ អាយុសង្ខារមោស្សជ្ជីតិ អា សមន្តតោ យុនោតិ បាលេតិ វត្តេតីតិ អាយុ, អាយុស្ស សង្ខារោ រាសិភាវោ អាយុសង្ខារោ, តំ អាយុសង្ខារំ ឱស្សជ្ជិ បរិច្ចជិ ជហាសីតិ អត្ថោ។ តស្មិំ អាយុសង្ខារោស្សជ្ជនេ ជលមេខលាសាគរោទកមេខលាសហិតា សកលទសសហស្សចក្កវាឡម្បិ កម្បិត្ថាតិ សម្ពន្ធោ។

៥៩. ភវនំ ចិត្តំ មយ្ហន្តិ មយ្ហំ ភវនំ ចិត្តំ ចិត្តំ វិចិត្តំ សុចិ សុបរិសុទ្ធំ ចិត្តំ អនេកេហិ សត្តហិ រតនេហិ វិចិត្តំ សោភមានំ បកម្បិត្ថ បការេន កម្បិត្ថាតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

ពុទ្ធសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៦. មគ្គសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរពុទ្ធស្សាតិអាទិកំ អាយស្មតោ មគ្គសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តតោ ទូរំ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហិមវន្តេ ទេវបុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តោ អរញ្ញំ គន្ត្វា មគ្គមូឡ្ហានំ មគ្គំ គវេសន្តានំ តស្ស សាវកានំ ភោជេត្វា មគ្គំ អាចិក្ខិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិមនុភវិត្វា ឧប្បន្នុប្បន្នភវេ សព្ពត្ថ អមូឡ្ហោ សញ្ញវា អហោសិ។ អថ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ ឃរាវាសេ អនល្លីនោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១១. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរពុទ្ធស្សាតិអាទិមាហ។ សាវកា វនចារិនោតិ ភគវតោ វុត្តវចនំ សម្មា អាទរេន សុណន្តីតិ សាវកា, អថ វា ភគវតោ ទេសនានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា

ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣᩅᨠᩣ᪨ ᩅᨶᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩅᨶᩮ ᩅᩥᨧᩁᨱᨠᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨾᩪᩊ᩠ᩉᩣ ᨾᩉᩣᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᩋᨶ᩠ᨵᩣᩅ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣᩅ ᩋᨶᩩᩈᩩᨿ᩠ᨿᩁᩮ ᩅᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨬ᩠ᨬᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨬ᩠ᨬᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨳᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨬ᩠ᨬᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨩᩥᨶᩅᩁᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᨿᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨶᩥᨿᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨵᩁᨾᩣᨶᩮ ᨴᩔᨶᩔ ᩋᩃᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮ ᨾᩉᩣᩈᩮᩣᨠᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨴᩣ ᩉᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᨣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩁᩦᩁᩥᨠᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᩣ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨵᩁᨾᩣᨶᩮ ᨠᨲᨸᩪᨩᩣ ᩅᩥᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩅᩈᩣ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩣ ᨽᩅᨲᩦ"ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ "ᨳᩪᨸᩴ ᨠᩁᩮᩣᩉᩦ"ᨲᩥ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩮᩣ ᨳᩪᨸᩴ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥ, ᨲᩴ ᨸᩪᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᨠ᩠ᨠᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᨸᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

᪘᪒᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨳᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨿᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᩏᨸᨸᨩ᩠ᨩᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨠᩣᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩦᩊᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᨠ᩠ᨡᩣ, ᨿᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨿᩮᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨶᩥ, ᨿᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨶᩥᨿᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪘᪓᪨ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᨲ ᨾᩮ ᩋᩣᩈᩦᨲᩥ ᨾᩮ ᨾᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨴ᩠ᨵᩴ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨽᩪᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᩋᨠᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᩁᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨽᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨸᨽᩣᨲᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᨽᩣᨲᨠᩁᨱᩴ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨶ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨸᨽᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩩᩁᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩁᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ, ᩈᩪᩁᩥᨿᩔ ᩏᨣ᩠ᨣᨾᨶᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨶ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩏᨣ᩠ᨣᨾᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨬ᩠ᨬᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᨬᩣᨲᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨬᩣᨿᩴ ᨲᩔ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨬᩣᨲᩥᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨩᩥᨶᩅᩁᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨸᩣᨮᨠᩮᩉᩥ ᩅᩥᨸᩔᩥᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩃᨠ᩠ᨡᨱᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ "ᩋᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᩃᩃᩮᩣᨠᩔ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩴᩈᩣᩁᨲᩮᩣ

វុឌ្ឍិរស្សតី”តិ វុត្វា តំ ភាចត្តំ ក្យារការលេឃេច ត្យុឌ្ឍស្ស ចិឃ យហាប្ញុដយកាឃិ៍ បឆ្នា កេយេត ក្យារកាលំ រាដក្យារកាលំ រដ្ឋកាលត្តិ

កាលត្តឃយតិក្កយុ ត្យេឌ្ឍ ឌាតេតបិ យហាប្ញុដ៍ កត្វា តេតា ធ្យេតា ត្យឃិតាឥឃុ តិដ្ឋាតេត្តា ឥដ្ឋាឃុលយត្យកចិត្វា បឆ្នា យត្យេស្សឃុ

ចក្កចត្តាឥយត្យស្សឃុលយត្យកចិត្វា ពួយឃុំ ត្យឌ្ឍប្យាទេក ក្យលេកេហ តិដ្ឋាតេត្តា ឃត្តូឌចស្សកាលេឃេច ភាចតិ បឃេត្ថា បដ្ឋាឥត្វា ចិបស្សតំ

ចេឌ្ឍត្វា តឆិរេស្សច អទហា អេហាឃិ៍

ប័ឲ៍ សេឃា អបរការេក អត្តេភា បុដ្ឋាកយុំ ឃរិត្វា សេឃាយតស្សឌាតេតា បុដ្ឋាធរិតាបធាតំ បការេឃត្វា ឌាឃំ តស្ស ចិបឃ្សិស្សាតិអាឥយាហ៍

តំ តេហឌ្ឍា ធ្យត្តត្វយេច៍

ប័រ៍តេតយិត្តាតំ ឃុលិត្វាតាតិ ខុត្វ តិយិត្តំ ការេលំ ឃុលធ្យក្លប្យត្តិតេហត្យំ ឌាតត្តិតិ តេតយិត្តា, តេតឃំ តេតយិត្តាតំ តក្លត្តបិធេកាតំ ចធតំ ឃុលិត្វាតិ

អេត្វា៍ សេឃំ ឃដ្ឋាត្វ វុត្តាតយេចាតិ៍

ឌាតិប្ញុដកេត្វេអបធាតចល្លភា ឃយត្តា៍

វ្វាធឃយចក្កចល្លភា ឃយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៦៉ សេទេឃ្យចក្កោ

១៉ សេទេឃ្យកទេត្ថូរអបកាតចណ្ណតា

អញ្ញាឃរកោយត្តូឆទោតិអាឌឹក៌ អាឃស្មូតោ សេទេឃ្យកទេត្ថូរស្ស អបកាត៌៉ អឃម្បិ បុរិយឌិតចរេសុ កតាធិការោ តតោ បទេសុ អត្ថកាចឞហស្សេសុ ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ដ្ឋបចិតន្តោ ចិបស្សិស្ស កកចតោ កាលេ ព្រាហ្មណកុលេ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុតំ បត្វា តិល្លំ ចេកាត៌ បរិទំ កត្វា ព្ទតិហាឞាឌឹឞកលព្រាហ្មណឆមេស្សុ កោឌិប្បត្តោ ទុកស្មិ ឌិចេឞ អត្តុទាកាសេឞ ឞបទិចារទា ឆិតោ កកចត្ថិ ជិស្វា បឞត្តុយាតរោ សេទេឃ្យបុប្ផំ កហេត្វា អាកាសេឞ ចិបត្តោ បូជេសិ៉ តាតិ បុប្ផាតិ អាកាសេឞ ចិតាត៌ ហុត្វា ឞត្ថាហំ ធត្វា បន្នា អត្តុទឆាឃិស្សុ៉ សោ តំ អច្ឆរិយំ ជិស្វា អតិច បឞត្តុយាតរោ តេតេច បីតិសោមតស្សេត កាលំ កត្វា តុសិតាឌឹសុ តិព្វត្តោ តត្ថ ឌិព្វស្មុខមតុកចិត្វា តតោ មតុស្សស្មុខមតុកចិត្វា ព្ទយស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ទុកស្មិំ កុលកេហេ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុតំ បិបុណ្ណិត្វា បុព្វចាឞតាពលេត ឞត្ថុរិ បឞត្តោ បព្វឌិត្វា តចិរស្សេច អរហា អហោសិ៉

១៉ សោ អបរការកេ បុទាកតកុឞលំ ឞរិត្វា សោមតស្សជាតោ បុព្វចរិតាបកាត៌ បកាសេន្តោ អញ្ញាឃរកោ យត្តូឆទោតិអាឌិយាហ៉ តំ តេដ្ឋា ចុត្តត្ថមេច៉

១៉សេទេឃ្យក៌ កហេត្វាតាតិ ឞិទិសេ កចំ ជាតិបុប្ផំ សេទេឃ្យំ, សេទេឃ្យមេច សេទេឃ្យក៌, តំ សេទេឃ្យក៌ កហេត្វាតាតិ ឞម្ពន្ធោ៉ កកចតិ បឞត្តោ ជាតិស្សុមតមកុឞអចយកាឌឹតិ បុប្ផាតិ បតិដ្ឋបេត្វា បូជេតុំ កាលំ តត្ថិតាឃ តត្ថ ឞម្បត្តំ តំ សេទេឃ្យក៌ បុប្ផំ កហេត្វា បូជេសិត្តិ អត្ថោ៉ សេសំ ឞព្វត្ថ ដ្ឋតាតមេចាតិ៉

សេទេឃ្យកទេត្ថូរអបកាតចណ្ណតា ឞមត្តា៉

១៉ បុប្ផធូបិឃទេត្ថូរអបកាតចណ្ណតា

ហិមចត្តស្សាចិទ្ទូរទោតិអាឌឹក៌ អាឃស្មូតោ បុប្ផធូបិឃទេត្ថូរស្ស អបកាត៌៉ អឃម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ កចេ ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ដ្ឋបចិតន្តោ ចិបស្សិពុទ្ធស្ស កកចតោ កាលេ ព្រាហ្មណកុលេ តិព្វត្តោ ចិញ្ញុតំ បត្វា ឞកសិប្បេ តិប្ផត្តិំ បត្តោ តត្ថ ឞារំ អបស្សន្តោ កេហំ បហាឃ ហិមចត្តំ បចិសិត្វា អត្តតា ឞហកេតេហិ បញ្ចសិស្សឞហស្សេហិ ឞទ្ធិំ បញ្ចាភិញ្ញា អដ្ឋ ឞមាបត្តិយោ តិព្វត្តេត្វា កុក្កុទតាមបព្វតឞមីបេ បណ្ណឞាលំ ការេត្វា បដិចឞតិ៉ តទា ពុទ្ធុប្បាទកាលំ ឞុត្វា ឞិស្សេហិ ឞហ ពុទ្ធស្ស ឞត្តិកំ កត្តុការោ កោតមិ ព្យាធិតា បីឡិតោ បណ្ណឞាលំ បចិសិត្វា ឞិស្សឞត្តិកា ពុទ្ធស្សាតុកាចំ លក្ខណញ្ច ឞុត្វា បឞត្តុយាតរោ ហិមចត្តតោ

ចម្បកាសោកតិលកកោដកាឡ្បេតកេ បុប្ផេ អាហរាបេត្វា ថូបំ កត្វា ញាត្តិ ចិយ បូជេត្វា កាលំ កត្វា ព្រហ្មលោកូបគោ អហោសិ។ អថ តេ សិស្សា តស្ស អាឡហនំ កត្វា ញាត្តសត្តិកំ គន្ត្វា តំ បវត្តិំ អារោចេសុំ។ អថ រាជា ញាត្តចក្កតា ធូលិកេត្វា អភោគតំសោការោលាត បិកជិកាហយការិ។ សោ អបរភាគេ គួយស្មិំ ញាត្តុប្បាទេ សាចត្តិយំ កុលគេហេ និព្វត្តេត្វា ចិញ្ញុតំ បត្តោ បុព្ពចារសាតាតលេត សត្តុរិ បសន្នោ បព្ពជិត្វា តថិរសេស្សច អរហា អហោសិ។

១០។ អថ សោ អត្តនោ បុព្ពកុសលំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ។ កុក្កុរោ នាម បព្ពតោតិ បព្ពតស្ស សិខរំ កុក្កុរាការេន ឋិតត្តា ‘‘កុក្កុរបព្ពតោ’’តិ សង្ខ្យាតោ, តស្ស សមីបេ បណ្ណសាលំ កត្វា បញ្ចាភិញ្ញាសមាបត្តិលាភី សហ ជនបទេហិ អហោសិ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បុប្ផទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៧។ បិយសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សុវណ្ណវណ្ណោ សម្ពុទ្ធោតិអាទិកំ អាយស្មតោ បិយសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិខិស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ វិភវសម្បន្នេ កុលគេហេ និព្វត្តេត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា ឃរាវាសំ វសន្តោ ហត្ថិអស្សធនធញ្ញវត្ថាភរណាទិវិភវសម្បន្នោ សទ្ធាសម្បន្នោ កម្មផលំ សទ្ទហិត្វា សហស្សមត្តា សុវណ្ណបីឋិកាយោ ការេត្វា តស្មិំ ធិរបីឋិកសហស្សស្ស បុរេត្វា តា សព្ពា កាហាបេត្វា និព្ពុតិចនំ អកាសិ។ តស្មិំ សមយេ វិបស្សី ភគវា ចេត្តាណន្ទនីយោ វិស្សជ្ជេត្វា អាកាសេ ចង្កមំ មាបេត្វា ចង្កមតិ។ សោ បន សេដ្ឋី តំ អច្ឆរិយំ ទិស្វា អតីវ បសន្នោ បីតិយោ ផរបេត្វា ចក្កិត្វា អារោចេសិ បដិគ្គហណាយ។ អថ រាជា អត្តនោ រូបិកាយ បដិគ្គហេសិ, បដិគ្គហេត្វា ច បន តស្ស សោមនស្សុប្បាទនត្ថំ សហស្សមត្តេហិ ភិក្ខុសង្ឃេហិ សទ្ធិំ បរិភុញ្ជិ, តទវសេសំ អនេកសហស្សភិក្ខូ បរិភុញ្ជិំសុ។ សោ តេន បុញ្ញេន សុគតីសុយេវ សំសរន្តោ គួយស្មិំ ញាត្តុប្បាទេ កុលគេហេ និព្វត្តេត្វា វិញ្ញុតំ បត្តោ សទ្ធាជាតោ បព្ពជិត្វា តថិរសេស្សច អរហា អហោសិ។

១១។ សោ អបរភាគេ អត្តនោ កុសលំ បច្ចវេក្ខមានោ តំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សុវណ្ណវណ្ណោ សម្ពុទ្ធោតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តមេវ។

១៥។ ចក្កំ សុសមារុឡ្ហោតិ ចជិតន្តោ បវត្តិតព្ពំ ករោន្តោ គមតិ គច្ឆតីតិ ចក្កំ, ចក្កស្ស បវត្តិតព្ពស្ស អាធារភូតបថវិបទេសោ ចក្កំ នាមាតិ អត្ថោ, ឯតំ ចក្កំសុ វិសេសេន អារុឡ្ហោតិ សម្ពន្ធោ។ អម្ពរេ អភិលាយតេតិ ចរិយតិ ធាវិយតិ អនេនាតិ ចរំ, ន ចរន្តិ អម្ពរំ, សេវតព្ពសទិសំ អាកាសន្តិ អត្ថោ។ តត្ថ តិលីយតំ គោបតំ វុត្តាតិ អតិលំ, អា សមន្តតោ យន្តិ គច្ឆន្តិ អនេន ឋានន្តរន្តាតិ អាយតំ, អតិលញ្ច តំ អាយតន្ចាតិ អតិលាយតំ, តស្មិំ អម្ពរេ អតិលាយតេ ចក្កំ យាបយិត្តា អត្ថោ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

ᨸᩣᨿᩈᨴᩣᨿᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣᨴᨠᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨸᩣᩈᩣᨴᩅᩁᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣᨴᨠᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨩᩥᨶᩅᩁᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᩦᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᨴ᩠ᨵᨶᩮᩣ ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩩᨡᨾᨶᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨾᨶᩩᩔᩈᩩᨡᨾᨶᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨸᩣᩈᩣᨴᩅᩁᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨴᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᩉᩣᨾᩮᩁᩩ ᩅᩥᨿ ᩅᩦᨳᩥᨿᩣ ᩅᩥᨧᩁᨲᩥ, ᨲᩴ ᩅᩥᨧᩁᨾᩣᨶᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣᨴᨠᩮᨶ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᩈᩥᨬ᩠ᨧᨾᩣᨶᩮᩣ ᨸᩪᨩᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩮᨶ ᩋᨶᩃ᩠ᩃᩦᨶᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨵᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

᪑᪓᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨸᩣᩈᩣᨴᩅᩁᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣᨲᩥ ᨸᩈᩣᨴᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩦᨲᩥ ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ, ᨾᩣᩃᩣᨠᨾ᩠ᨾᩃᨲᩣᨠᨾ᩠ᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨩᨶᩣᨶᩴ ᨸᩈᩣᨴᩴ ᨩᨶᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨸᩅᩁᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩁᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨸᩣᩈᩣᨴᩅᩁᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩣᩈᩣᨴᩅᩁᩮ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᩥᩴ ᨩᩥᨶᩅᩁᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣᨴᨠᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᨳᩅᩥᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨩᩣᨿᨾᩣᨶᩮ ᩅᩥᨸᩔᩥᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᨳᩅᩥᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨩᩥᨶᩅᩁᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩔᩥᨠᨠᩣᩃᩮᨿᩮᩅ ᩈᨠᩃᩈᩥᨸ᩠ᨸᩮ ᨶᩥᨸ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩥ ᩅᩮᨴᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᨴᩥᩔᨾᩣᨶᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᩁᩣᨩᨸ᩠ᨸᨾᩩᨡᩔ ᨩᨶᨠᩣᨿᩔ ᩅᩥᨸᩔᩦᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᨶᩣᨶᩴ ᨾᩣᨶᩈᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᩮᩈᩥ, ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨧ ᨳᩩᨲᩥᩅᨧᨶᩣᨶᩥ ᨶᩥᩅᩮᨴᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨧ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨠᨲᨠᩩᩈᩃᨶᩣᨾᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᨳᩅᩥᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᨠᨭᩮᩣ᪨

᪓᪘᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᨾᩣᨶᩮ ᩅᩥᨸᩔᩥᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩅᩥᨸᩔᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨩᩣᨿᨾᩣᨶᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᩉᩴ ᨸᩥᨲᩩᨠ᩠ᨡᨲᩴ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩁᨠᩔ ᩉᩮᨲᩩᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥᩴ, ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣᨶᩥ ᨸᩣᨠᨭᩣᨶᩥ ᩋᨠᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᨳᩅᩥᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪙᪨ ᨠᩩᩈᩩᨾᩣᩈᨶᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨶᨣᩁᩮ ᨵᨬ᩠ᨬᩅᨲᩥᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨠᩩᩈᩩᨾᩣᩈᨶᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨩᩥᨶᩅᩁᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩉᨴ᩠ᨵᨶᩮᩣ ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᩮᨴᩣᨶᩴ ᨸᩣᩁᩴ ᨣᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩈᩥᨸ᩠ᨸᩮᩈᩩ ᨠᩮᩣᨭᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨠᨸᩁᩈᨾᨿᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᨸᩪᨩᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᩃᨠᩃᩣᨸᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨾᩦᨸᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩴ ᩅᩥᨸᩔᩥᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨶᩦᩃᨸᩦᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᨻᩩᨴ᩠ᨵᩁᩈ᩠ᨾᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᩋᩣᩈᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩣᨶᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩈᩦᨴᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᨥᩁᩮ ᨾᩣᨲᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩣᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨩᩮᩈᩥ᪨ ᨽᩮᩣᨩᨶᩣᩅᩈᩣᨶᩮ ᩏᨸᩃᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨳᨶᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣᨸᩥ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᨽᩅᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

᪙᪓᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨠᨲᨠᩩᩈᩃᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᨣᩁᩮ ᨵᨬ᩠ᨬᩅᨲᩥᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨵᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩥᨶᩴ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩴ ᨠᩩᩃᩣᨶᩴ ᩋᩣᨠᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨬ᩠ᨬᩅᨲᩦ, ᩋᨳ ᩅᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨾᨱᩥᩋᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩥᨵᨵᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩏᨸᨽᩮᩣᨣᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩣᨶᩴ ᩋᩣᨠᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨬ᩠ᨬᩅᨲᩦ, ᩋᨳ ᩅᩣ ᨵᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᩣᨾᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᩣᨠᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨬ᩠ᨬᩅᨲᩦ, ᨲᩔᩣ ᨵᨬ᩠ᨬᩅᨲᩥᨿᩣ᪨ ᨶᨣᩁᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᨴᩮᨲ᩠ᨳᩥ ᩏᨲ᩠ᨲ ᩏᨸᨽᩮᩣᨣᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩅᨲ᩠ᨳᩪᩉᩥ ᨩᨶᩣᨲᩥ ᨶᨣᩴ, ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨶᨣᩴ, ᩁᩣᨩᨿᩩᩅᩁᩣᨩᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᨣᩴ᪨ ᨶᨣᩴ ᩁᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᨴᩣᨲᩥ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᨣᩁᩴ, ᩁᩣᨩᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾ᩠ᨾᩩᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨠᩣᩁᨸᩁᩥᨡᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᨣᩁᩴ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᨣᩁᩮ ᨿᨴᩣ ᩋᩉᩴ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᩋᩃᨽᩥᩴ, ᨲᨴᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨵᨬ᩠ᨬᩅᨲᩥᨿᩣ ᨶᨣᩁᩮ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩩᩈᩩᨾᩣᩈᨶᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᨹᩃᨴᩣᨿᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

អញ្ញាយកោ យត្តឆទ្ទោតិអាទិកំ អាឃុដ្ឋតោ ផលភាយកេទ្ទរស្ស អបភាតំ អឃឿ បុរិយត្យុទ្ទេស្សុ កតាឆិការទោ អនេតកេស្យុ ករចទុ ចិចដ្ថបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ដ្ឋបចិតេត្តា បត្យុត្តរស្ស កកចតោ កាទេល ច្រាហ្វលក្យុទេល តិន្ទាទេត្តា ចិញ្ញាតំ បត្វា ទេចតត្តយាខិនកសិបេយ្យុ បិរេបយ្យេត្តា អនេតកេនំ ច្រាហ្វលនហស្សាតិ បិរេយាទេក្លា អាចទិរេឃា នកសិប្បាតំ បទិរេឃានាតំ អឌិដ្ឋា តត្វ ច នាទំ អបស្សេត្តា ឈទាចានំ បហាឃ ត្ពសិបន្ទាន្ទ្ជ បន្ទាខិត្វា ហិយចត្តស្ស អចិក្ខុទេទ អស្សយំ កាទេទត្វា នហ សិទេស្សហិ ចានំ កទេបយ្យសិ, តស្មិំ នយទេឃ បត្យុត្តទេទា កកចា កិក្លាឃ ចទយាទេតា តស្សាត្យុកយ្យាឃ តំ បទេគនំ នយ្យាបុលិ៍ តាបទេនា កកចត្តិ ឌិដ្ឋា បនត្កយាតទេនា អត្តទេតា អត្វាឃ បុដទេក តិក្លិបិត្វា ទុក្លទេក្ក លក្កិតាតិ យទ្ធុទាតិ បត្យុយផលិតិ យត្យុតា នហ អភាសិ៍ កកចា តស្ស ទេនាយតស្សុប្បាគតត្វំ បស្សត្តទេស្សច បទិក្ខុទ្ទឹតត្វា អាកាទេន ជិទេតា ផលភាតាតិនំនំ កទេឆត្វា បក្កាយិ៍

លិ៥៉ ទេនា ទេតត បុទេញ្ញាត ទេគចយត្យុទេស្សយុ នំនទេត្តា ដ្ឋកឃនយ្យត្តិទេឃា អត្យុកចិត្វា ត្ពយស្មិំ ត្យុទ្ធប្បាទេគ ចិកចនយ្យទេត្ត ឲកស្មិំ ក្យុលទេកទេហ តិន្ទាទេត្តា នត្តចស្សិទេកាទេឃច អទហត្តំ បត្វា បុទេន្ទ កតក្យុនលកយ្យំ នទិត្វា ទេនាយតស្សខាទេតា បុន្ទាចទិតាបភាតំ បកាទេនទេត្តា អញ្ញាយកោ យត្តឆទ្ទោតិអាខិយាហ៍ តត្វ អទេញ្ញាតិ ចិទេត្តតីតិ អញ្ញាយិ, អញ្ញាយិទេឃច អញ្ញាយកោ៍ ឲត្វ ហិ អកាទេទា "បដិទេនទេឆ ត្យុទ្ធិតត្ថាទេច...ទេប... អកាទេទា ចិទហប្បទេក"តិ ឲចំ ត្យុទេត្តស្យុ គនស្យុ អទេត្វស្យុ តត្ថាទេច ចត្តតិ៍ សិស្សាតំ នចតឆាទណាខិចទេនត ហិតំ អទេញ្ញាតិ ចិទេត្តតិ នញ្ញាយំ កទេទាតីតិ អញ្ញាយកោ, ចិត្តទេកាតិ អទេត្វា៍ អាចទិយស្ស នត្តិទេក ដ្ឋក្កហិតំ នន្ទាំ យត្តំ យទេតត ឆាទេទតិ បចទេត្តតីតិ យត្តឆទេទា៍ តិណ្ហំ ទេចភាត បិទក្យុតិ ទេចគំ ត្យុទ្ធតិ ធាកណំ, ទេចទេគត ទេចខិតន្ទា ត្យុញ្ញិតាន្ទាតិ ទេចគា, ត្ពទុទេចគយទ្ធុទេចគនាយទេចគនក្លាតា តទេឃា កត្វា, ទេតនំ ទេចភាតំ បិទំ បទិរេឃានាតំ ទេកាដឹ កទេតា បទេត្តាតិ បិទក្យុ៍ ទេននំ បិកដទេយចាតិ

ផលភាយកេទ្ទរអបភាតចណ្ហតា នយត្តា៍

ប័៉ ធាកណនញ្ញិកទេត្វរអបភាតចណ្ហតា

បន្ទាទេត ហិយចត្តយីត្តិអាខិកំ អាឃុដ្ឋតោ ធាកណនញ្ញិកទេត្វទេស្ស អបភាតំ អឃឿ បុរិយត្យុទ្ទេស្សុ កតាឆិការទោ តស្មិំ តស្មិំ ដ្ឋបយ្យត្យុបទេត្ត ករច ចិចដ្ថបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ដ្ឋបចិតេត្តា ចិបស្សិស្ស កកចតោ កាទេល ក្យុលទេកទេហ តិន្ទាទេត្តា ត្យុទ្ធិបយ្យេត្តា ឈទាចានំ បហាឃ តាបនបន្ទាន្ទ្ជ បន្ទាខិត្វា ហិយចត្តស្ស អចិក្ខុទេទ បន្ទាតត្តទេទ បណ្ហនាលំ កាទេទត្វា បញ្ញាកិញ្ញាអដ្ឋនយាបត្តិទេឃា តិន្ទាទេត្តត្វា ចនទេត្តា ឲកខិចនំ បទិស្យុទ្ធិ បណ្ឌទំ បុលិតតលំ ឌិដ្ឋា "ត្រាខិនា បទិស្យុទ្ធា ត្យុទ្ធា, ត្រាខិនំច បទិស្យុទ្ធិ ត្យុទ្ធធាកណ"ត្តិ ត្យុទ្ធញ្ញា តស្ស ធាកណញ្ញា អត្យុស្សទិ ទេធាទេយសិ ច៍

ប័៣៉ ទេនា ទេតត បុទេញ្ញាត ទេគចយត្យុទេស្សយុ នំនទេត្តា ដ្ឋកឃនយ្យត្តិទេឃា អត្យុកចិត្វា ត្ពយស្មិំ ត្យុទ្ធប្បាទេគ ឲកស្មិំ ក្យុលទេកទេហ តិន្ទាទេត្តា ចិញ្ញាតំ បត្វា នានទេត បន្ទាខិត្វា តចិនទេស្សច អទហត្តំ បទេត្តា បុទេន្ទ កតបុញ្ញា អត្យុស្សទិត្វា ទេនាយតស្សខាទេតា បុន្ទាចទិតាបភាតំ បកាទេនទេត្តា "បន្ទាទេត ហិយចត្តយី"តិអាខិយាហ៍ បុលិតំ ទេនាកតំ ឌិដ្ឋាតិ បទិបុណ្ហកតំ ចិឃ បុលិកាទេទត បទិទេនាឆិតាកាទេទត បចត្តំ ជិតត្តិ បុលិតំ,

ឆោតត៊ ចាលុក៊ ជិង្វា ឆេដ្ឋំ ឮាទ្ធិ អត្យុ្សទិត្តិ អទេ្វា៉ ឆេនំ ស្មុចិទ្លោឃ្យេមចាតិ៉

ឆាកាលាសឹ្ដកេត្ថេរអបទានវណ្ណនា សយត្វា៉

៩៉ កណ្ហិបុបរិយវត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ស្មុចណ្ហចណ្ហា សម្មុទ្ធ្វាតិអាឌិក៊ អាឃស្វុទោតា កណ្ហិបុបរិយវត្ថេរស្ស អបទាន៉ អឃេឃ្យិ បុរិមឮាទ្ធេស្មុ កតាឆិកាទោ អនេតកាស្មុ ឌាតិស្មុ កតបុញ្ញាសម្ភារយោ ចិបរស្សិស្ស កកចទោតា កាទេល ឲកស្វិ កុលេកេហ តិត្ថទេ្វា ស្ថបអោកបមិទកាទេកហិ អត្វុតា ឲកឌិចសំ ចិបស្សិ កកចត្តិ សកណ់ ជិង្វា បសត្ថមាតទោ លិខាបម្ពាមេហិ បុទេហ្យិ ប្មុជេសិ៉ ឆោ ទោទេតច ចិត្តប្បមាទេគ ឃាចតាឃុក់ ថទ្វា តទោតា ទេចទេលិទេក តិត្ថទេ្វា ជិត្តាសម្យត្តិ អតុកចិទ្វា អបទកាទេក មត្ថុទេស្សុស្មុ មត្ថុស្សសម្យត្តិ អតុកចិទ្វា ត្តូមស្វិ ឮាទ្ធុប្បាទេធ ឲកស្វិ កុលេកេហ តិត្ថទេ្វា សទ្ធាឌាទោតា បត្តាឌិទ្វា តចិទទេស្សច អទហត្តិ បិបុលិ៉

៩១៉ ឆោ ឲកឌិចសំ បុទេ្ត កតបុញ្ញ សទិទ្វា ឆោមតស្យុឌាទោតា “ត្ថមិតា កុសេលតាហំ តិត្ថាត៊ បទេ្ហា”តិ បុត្តចទិតាបទាត៊ បកាទេសទេ្ហា ស្មុចណ្ហចណ្ហា សម្មុទ្ធ្វាតិអាឌិមាហ៉ តំ សត្ថំ ទេហទ្ធ ចុត្តតឃត្វា ស្ថត្វាតត្ថេមចាតិ៉

កណ្ហិបុបរិយវត្ថេរអបទានវណ្ណនា សយត្វា៉

១០៉ បក្ខបុ្មុឌកវត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ហិមចត្តស្សាចិត្វទេតិអាឌិក៊ អាឃស្វុទោតា បក្ខបុ្មុឌកវត្ថេរស្ស អបទាន៉ អឃេឃ្យិ បុរិមឮាទ្ធេស្មុ កតាឆិកាទោ តត្វ តត្វ កទេច ចិចដ្វបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ស្ថបចិតទេ្ហា បក្ខុត្តទេស្ស កកចទោតា កាទេល ថ្វាហូលាកុលេ តិត្ថទេ្វា ចិញ្ញាត់ បទ្វា សកសិទេប្យ តិបត្តិ បទ្វា តត្វ សាទំ អបស្សទេ្ហា ឮាទ្ធុប្បត្តិទោតា បុទេទតទំ ស្ថប្យុត្តា ឱ្វចាទាតុសាសត៊ អលកិទ្វា ឈទាចាសំ បហាឃ ត្តសិបត្តាឌ្ជ បត្តាឌិទ្វា ហិមចត្តស្ស អចិត្វទេ កោតមក់ តាម បត្តាត់ តិស្សាឃ អស្សមំ កាទេទ្វា បម្ពាកិញ្ញា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ តិត្ថទេ្វាត្វា ឈាតស្មុទេទាទេតច ចិហាសិ៉ តទា បក្ខុត្តទោ កកចា ឮាទ្ធា ហុទ្វា សទេ្ត សំសាទទោតា ស្ថទ្ធទេ្ហា តស្សាតុកម្យាឃ ហិមចត្តិ អកមាសិ៉ តាបឆោ កកចត្តិ ជិង្វា បសត្ថមាតទោ សកសិទេស្ស សមាទេត្វា ទោហិ បក្ខបុប្បាតិ អាហទាទេបទ្វា ប្មុជេសិ៉ ឆោ ទោទេត បុទេញ្ញាត ទេចមត្ថុទេស្សុស្មុ សំសទេ្ហា ស្ថកឃសម្យត្តិយោ អតុកចិទ្វា ត្តូមស្វិ ឮាទ្ធុប្បាទេធ សាចត្តិឃំ កុលេកេហ តិត្ថទេ្វា សទ្ធា បសទេ្ហា បត្តាឌិទ្វា តចិទទេស្សច អទហា អទេហាសិ៉

៩៧៉ ឆោ អត្វទេតា បុញ្ញាកម្មំ សទិទ្វា ឆោមតស្យុឌាទោតា បុត្តចទិតាបទាត៊ បកាទេសទេ្ហា ហិមចត្តស្សាចិត្វទេតិអាឌិមាហ៉ ទេកាតទេយា តាម បត្តទោតិ អនេតកេសំ ឃត្តូទេចតាត៊ អាចាសកាទេចត អឆិដ្ឋាតចទេសត ទេកាតមស្ស កចតត្វា ទេកាតទេយាតិ បិកទេជិ អទេហាសិ៉ បចត្វតិ

តិដ្ឋតីតិ បវត្តតិ។ នាគរុក្ខេហិ សញ្ជានន្តាតិ រុហតិ តិដ្ឋតីតិ រុក្ខា។ អថ វា បថវិំ ភិន្ទិត្វា ឧដ្ឋិ រុហតីតិ រុក្ខា, នានា អនេកប្បការា វល្លិគច្ឆនាគអគរុវត្ថនាទយោ រុក្ខាតិ នានារុក្ខា, តេហិ នានារុក្ខេហិ សញ្ជានន្តា បរិគិណ្ណា គោតមោ បដ្ឋេតាតិ សម្ពន្ធោ។

មហាភូតគណាលយោតិ កវត្តិ ឧាយត្តិ ឧប្បជ្ជត្តិ វណ្ណិ វាតិ ភូតា, មហន្តា ច តេ ភូតា វាតិ មហាភូតា, មហាភូតានំ គណោ សមូហោតិ មហាភូតគណោ, មហាភូតគណស្ស អាលយោ បតិដ្ឋាតិ មហាភូតគណាលយោ។

ឧប៎ មេមជ្ឈិមក តស្សាសីតិ តស្ស គោតមស្ស បដ្ឋតស្ស មេមជ្ឈេអត្តតេ អស្សមោ អភិតិមិតោ តិប្បាទិតោ គតោតិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានមេវាតិ។

បឋមបុព្វគតេត្វរអបនាតវណ្ណនា សមត្តា។

តេរសមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៣។ សោភិតវគ្គោ

១។ សោភិតត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ សោភិតត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ ឃរាវាសំ សណ្ឋបេត្វា ឯកទិវសំ សត្ថារា ធម្មេ ទេសិយមានេ សោមនស្សេន បសន្នមានសោ នានប្បការេហិ ថោមេសិ។ សោ តេនេវ សោមនស្សេន កាលំ កត្វា ទេវេសុ និព្ពត្តោ តត្ថ ទិព្ពសុខំ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ច មនុស្សសុខំ អនុភវិត្វា ឯកស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ សត្តវស្សិកោវ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញោ អរហា អហោសិ។

១។ សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិមាហ។ តំ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

សោភិតត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

២។ សុទស្សនត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វិត្ថតាយ នទីតីរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ សុទស្សនត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ កតបុញ្ញូបចយោ សិខិស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ ឃរាវាសំ សណ្ឋបេត្វា វសន្តោ វិត្ថតាយ នាម គង្គាយ សមីបេ បិលក្ខផលិតំ បរិយេសន្តោ តស្សា តីរេ និសិន្នំ ជលមានអគ្គិសិខំ វិយ សិខិំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ទិស្វា បសន្នមានសោ កេតកីបុប្ផំ វណ្ដេនេវ ឆិន្ទិត្វា បូជេន្តោ ឯវមាហ – “ភន្តេ, យេន ញាណេន ត្វំ ឯវំ មហានុភាវោ សព្ពញ្ញុពុទ្ធោ ជាតោ, តំ ញាណំ អហំ បូជេមី”តិ។ អថ ភគវា អនុមោទនមកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ ជាតោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឯកស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ សត្ថរិ បសន្នោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១០។ សោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វិត្ថតាយ នទីតីរេតិអាទិមាហ។ តត្ថ វិត្ថតាយាតិ វិត្ថរតិ បត្ថរតិ វិត្ថិណ្ណា ហោតីតិ វិត្ថតា, នទន្តិ សទ្ទំ ករោន្តិ ភូតា គតា បវត្តាតិ នទី, នទិំ តរន្តា ឯតំ បត្វា តិណ្ណា នាម ហោន្តីតិ តីរំ, តស្សា វិត្ថតាយ នទិយា តីរេ តីរសមីបេតិ អត្ថោ។ កេតកំ បុប្ផិតំ ទិស្វាតិ កុដ្ឋិតាការេន គណ្ឋានំ ហត្ថំ កណ្ដកោ ឆិន្ទតិ វិជ្ឈតីតិ កេតំ, កេតស្ស ឯសា កេតកីបុប្ផំ, តំ ទិស្វា វណ្ដំ ឆិន្ទិត្វាតិ សម្ពន្ធោ។

១០. សិខិនោ លោកពន្ធុនោតិ សិខី វុច្ចតិ អគ្គិ, សិខិសទិសា នីលពីតាទិភេទា ជលមានា ឆព្ពណ្ណរំសិយោ យស្ស សោ សិខី, លោកស្ស សកលលោកត្តយស្ស ពន្ធុ ញាតកោតិ លោកពន្ធុ, តស្ស សិខិនោ លោកពន្ធុនោ កេតកីបុប្ផំ វណ្ដេ ឆិន្ទិត្វា បូជេសិន្តិ សម្ពន្ធោ. សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

សុទស្សនត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

១. ចន្ទនបូជនកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ចន្ទភាគានទីតីរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ ចន្ទនបូជនកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អត្ថទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ ហិមវន្តេ ចន្ទភាគានទិយា សមីបេ កិន្នរយោនិយំ និព្ពត្តោ បុប្ផភក្ខោ បុប្ផនិវសនោ ចន្ទនអគរុអាទីសុ គន្ធវិភូសិតោ ហិមវន្តេ ភុម្មទេវតា វិយ ឧយ្យានកីឡាជលកីឡាទិអនេករូបំ អនុភវន្តោ វាសំ កប្បេសិ. តទា អត្ថទស្សី ភគវា តស្សានុកម្បាយ ហិមវន្តំ គន្ត្វា អាកាសតោ ឱរុយ្ហ សង្ឃាដិំ បញ្ញាបេត្វា និសីទិ. សោ កិន្នរោ តំ ភគវន្តំ វិជ្ជោតមានំ តត្ថ និសិន្នំ ទិស្វា បសន្នមានសោ សុគន្ធចន្ទនេន បូជេសិ. តស្ស ភគវា អនុមោទនំ អកាសិ.

១៤. សោ តេន បុញ្ញេន តេន សោមនស្សេន យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តោ អបរាបរំ ឆ កាមាវចរសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ចក្កវត្តិរជ្ជបទេសរជ្ជសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ចន្ទភាគានទីតីរេតិអាទិមាហ. តត្ថ ចន្ទំ មនំ រុចិំ អជ្ឈាសយំ ញត្វា វិយ ជនេតីតិ ចន្ទោ. ចន្ទមណ្ឌលេន បសន្ននិម្មលោទកេន ឧភោសុ បស្សេសុ មុត្តាទលសទិសបណ្ឌរធវលបុលិនតលេន ច សមន្នាគតត្តា ចន្ទេន ភាគា សទិសាតិ ចន្ទភាគា, តស្សា ចន្ទភាគាយ នទិយា តីរេ សមីបេតិ អត្ថោ. សេសំ សព្វំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ.

ចន្ទនបូជនកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

អដ្ឋមភាណវារវណ្ណនា សមត្តា.

២. បុប្ផច្ឆត្តិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សុនន្ទោ នាម នាមេនាតិអាទិកំ អាយស្មតោ បុប្ផច្ឆត្តិយត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ អនេកេសុ ភវេសុ

វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា សកសិប្បេសុ និប្ផត្តិំ បត្តោ មហាភោគោ មហាយសោ ទានាភិរតោ អហោសិ។ ឯកទិវសំ សោ “សកលជម្ពុទីបេ ឥមេ យាចកា នាម ‘អហំ ទានំ ន លទ្ធាមី’តិ វត្តុំ មា លភន្តូ”តិ មហាទានំ សជ្ជេសិ។ តទា បទុមុត្តរោ ភគវា សបរិវារោ អាកាសេន គច្ឆតិ។ ព្រាហ្មណោ តំ ទិស្វា បសន្នចិត្តោ សកសិស្សេ បក្កោសាបេត្វា បុប្ផានិ អាហរាបេត្វា អាកាសេ ឧក្ខិបិត្វា បូជេសិ។ តានិ សកលនគរំ ឆាទេត្វា សត្ត ទិវសានិ អដ្ឋំសុ។

១៩. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សុខំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ ឯកស្មិំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ សទ្ធាជាតោ បព្ពជិត្វា ខុរគ្គេយេវ អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សុនន្ទោ នាម នាមេនាតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

បុប្ផច្ឆត្តិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៨. រហោសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ រហោសញ្ញកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ ឯកស្មិំ ពុទ្ធសុញ្ញកាលេ មជ្ឈិមទេសេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សកសិប្បេសុ និប្ផត្តិំ បត្វា តត្ថ សារំ អបស្សន្តោ កេវលំ ឧទរំ បូរេត្វា កោធមទមានាទយោ អកុសលេយេវ ទិស្វា ឃរាវាសំ បហាយ ហិមវន្តំ បវិសិត្វា ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា អនេកតាបសសតបរិវារោ វសភបព្ពតសមីបេ អស្សមំ មាបេត្វា តីណិ វស្សសហស្សានិ ហិមវន្តេយេវ វសមានោ “អហំ ឯត្តកានំ សិស្សានំ អាចរិយោតិ សម្មតោ គរុដ្ឋានិយោ គរុកាតព្វោ វន្ទនីយោ, អាចរិយោ មេ នត្ថី”តិ ទោមនស្សប្បត្តោ តេ សន្តេ សិស្សេ សន្និបាតេត្វា ពុទ្ធានំ អភាវេ និព្ពានាធិគមាការំ បកាសេត្វា សយំ ឯកកោ រហោ វិវេកដ្ឋានេ និសិន្នោ ពុទ្ធស្ស សម្មុខា និសិន្នោ វិយ ពុទ្ធសញ្ញំ មនសិ ករិត្វា ពុទ្ធារម្មណំ បីតិំ ឧប្បាទេត្វា សាលិយំ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសិន្នោ កាលំ កត្វា ព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តិ។

១៣. សោ តត្ថ ឈានសុខេន ចិរំ វសិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ កាមេសុ អនល្លីនោ សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិត្វា ខុរគ្គេយេវ អរហត្តំ បត្វា ឆឡភិញ្ញោ ហុត្វា បុព្ពេនិវាសញាណេន អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សញ្ជាតសោមនស្សោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិមាហ។ វសភោ នាម បព្ពតោតិ ហិមវន្តបព្ពតំ វិនា ឯតេ វសភោតិ សង្ខំ គតោ បព្ពតោតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

រហោសញ្ញកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៩. ចម្បកបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ពហិការេចនោតត្តិអាឌិកំ អាឃរុ្ខតោ ចព្យកបុប្បិយេត្វេស្ស អបដាត៌ អឃព្យិ បុរិមព្យទេន្ធុ ពតាឝិការេរា តត្វ តត្វ កេច ចិចដ្ថបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ដ្ឋបចិតេត្តា ខេចស្សកុស្ស កកចតោ ការេល ច្រាហុ្ខលាក្យេល តិខ្ឋាតេត្វា ចុន្ធិប្យតេត្វា សកសិបេព្យុ តិប្បត្តិ បត្វា តត្វ សារ៌ អបស្សតេត្តា ឈរាចារំ បហាឃ តាបសបន្ឋាខ្ញុំ បន្ឋាឌិត្វា ចតត្តុរេ ចសតេត្តា ខេចស្សកុំ កកចត្តិ ដ្ធិស្ស សិស្សេហិ អាតឹតេហិ ចព្យកបុបេព្យហិ ប្អូនេឌសិ៍ កកចា អត្យុយោឌត៌ អកាសិ៍ សោ តេតេច ក្យសលេត ខេចយត្យុស្សេស្យុ សំសរេត្តា ដ្ឋកឃរព្យត្តិយោ អត្យុកចិត្វា ព្ខាយស្ថិ ព្យន្ធប្យារេឌ ក្យុលោកេហ តិខ្ឋាតេត្វា ចិន្ឋាត់ បិបុហិត្វា បុន្ឋចាយតាគាលេត ឈរាចារេស អតល្លិតោ បន្ឋាឌិត្វា តចិនេស្សច អរហា អហោសិ៍

៣០៍ សោ អបរភាគេក អត្តតោ បុន្ឋបុញ្ញាកម៉្ខ សរិត្វា សោមតស្សជាតោ បុន្ឋចរិតាបដាត៌ បកាសេន្តា ពហិការេច នោតត្តិអាឌិយាហ៍ តត្វ ពហិការត្តិ សកលបត្តបលិសាតិ បរិកខ្ញុ បិតេត្វា បុប្បកហហសយោឃ ពល្លិកាគន្ធា ហុត្វា បុប្បយក្យុត្យអាត៌ កហហតោ ពល្លិកាការេត បកតោតិ ពហិការោ, “ពល្លិការោ”តិ ចត្តេខ្ឋ តិរុត្តិតឃោត ឲកស្ស បុន្ឋ ហ-ការស្ស លោបំ កត្វា “ពហិការ”ត្តិ ចុត្តត្តិ ឌឌ្ឋា៍ តំ បុប្បិតំ ពហិការរុក្ខ ព្ខច នោតត្តិ ព្យន្ធិ អដ្ឋសត្តិ អតេ្វា៍ សេសំ ដ្ឋត្តាតត្វយេចាតិ៍

ចព្យកបុប្បិយេត្វេរអបដាតចល្លូតា សយត្វា៍

លឹ៍ អត្វសត្ថស្សពេត្វេរអបដាតចល្លូតា

ចិសាលយាត្យុ អាសឹតោតិអាឌិកំ អាឃរុ្ខតោ អត្វសត្ថស្សពេត្វេស្ស អបដាត៌ អឃព្យិ បុរិមព្យទេន្ធុ ពតាឝិការេរា អតេតេកាសុ អត្តការេចសុ ពតបុញ្ញាបចយោ បត្យុត្តរស្ស កកចតោ ការេល ច្រាហុ្ខលាក្យេល តិខ្ឋាតេត្វា ចុន្ធិយក្វាឃ សកសិបេព្យុ តិប្បត្តិ បតេត្វា តត្វ សារ៌ អបស្សតេត្តា េកហំ បហាឃ ហិយចត្តិ កក្ត្វា រយហឹយេ ផាតេត បល្លសាល់ កត្វា បឌិចសតិ, តដា សត្វាត្យកព្យាឃ ហិយចត្តយាកត់ បត្យុត្តរកកចត្តិ ឌិស្វា បសត្ថុយាតសោ បញ្ហាក្ខសយត្ថាកេតា ចក្ខិត្វា តុតិចចតេហិ ខេទោយសិ៍ សោ តេត បុន្ឋាត ឃាចតាឃុកំ កត្វា កាលក្អត្វា ច្រាហុ្ខលោក្យបកោ អហោសិ៍ សោ អបរភាគេក ព្ខាយស្ថិ ព្យន្ធប្យារេឌ ក្យុលោកេហ តិខ្ឋាតេត្វា ចិន្ឋាត់ បតេត្វា សត្វ ឆព្វេឌសត៌ ស្វត្វា បឌិលន្ធសន្ធា បន្ឋាឌិត្វា អរហត្តំ បិបុហិ៍

៣លឹ៍ សោ អត្តតោ បុន្ឋាកម៉្ខ សរិត្វា សោមតស្សជាតោ បុន្ឋចរិតាបដាត៌ បកាសេន្តា ចិសាលយាត្យុ អាសឹតោតិអាឌិយាហ៍ តត្វ ចិសាលយាត្យុតិ ចិសាល់ បត្វង់ ចិត្តិណ្ណំ យហត្តិ យាត្យអំ ចិសាលយាត្យអំ, តស្មិំ ចិសាលយាត្យុ អាសឹតោ តិសិតេន្ត្ត អហំ លោកតាឃកំ អដ្ឋសត្តិ សន្ឋាតេន្ធា៍ តេសំ សុចិន្ឋាឃ្យយេចាតិ៍

អត្វសត្ថស្សពេត្វេរអបដាតចល្លូតា សយត្វា៍

໘. ເອກປສາທນີຍເຖ຺ຣອປທານວຓ຺ຓນາ

ນາຣເທາ ອິຕິ ເມ ນາມນ຺ຕິອາທິກໍ ອາຍສ຺ມເຕາ ເອກປສາທນີຍເຖ຺ຣສ຺ສ ອປທານໍ. ອຍມ຺ປິ ປຸຣິມຊິເນສຸ ກຕາທິກາເຣາ ອເນເກສຸ ພເວສຸ ວິວຏ຺ຏູປນິສ຺ສຍານິ ປຸຍ຺ຍານິ ອຸປຈິນ຺ເຕາ ອຕ຺ຖທສ຺ສິສ຺ສ ພຄວເຕາ ກາເລ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ເກສເວາຕິ ປາກເຏາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຍ຺ຍຸຕໍ ປຕ຺ວາ ຄຣາວາສໍ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວສນ຺ເຕາ ເອກທິວສໍ ສຕ຺ຖຸ ທມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນມານເສາ ອຍ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ອຕີວ ປີຕິເສາມນສ຺ສຊາເຕາ ປກ຺ກາມິ. ເສາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຐຕ຺ວາ ຕເຕາ ຈຸເຕາ ເທເວສຸ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸພວິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສສຸ ອຸປ຺ປນ຺ເນາ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປຕ຺ຕິເຍາ ອນຸພວິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ທຸປ຺ປາເທ ອຍ຺ຍຕຣສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ພຸທ຺ທິປ຺ປສນ຺ເນາ ສຕ຺ຖຣິ ປສີທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິເຕາ ນຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫາ ອເຫາສິ.

໓໓. ເສາ ອປຣພາເຄ ອຕ຺ຕເນາ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ສຣິຕ຺ວາ ເສາມນສ຺ສຊາເຕາ ປຸພ຺ພຈຣິຕາປທານໍ ປກາເສນ຺ເຕາ ນາຣເທາ ອິຕິ ເມ ນາມນ຺ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ນາຣເທາຕິ ຊາຕິວເສນ ສຸທ຺ທສີຣຕ຺ຕາ ນຕ຺ຖິ ຣເຊາ ມລໍ ຍສ຺ສາຕິ ນາຣເທາ, ນ-ກາຣສ຺ສ ຓ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ນາຣເທາຕິ ກຸລທຕ຺ຕິກໍ ນາມໍ. ເກສເວາຕິ ກິສຈ຺ຊເກາເຣຕ຺ຕ ຊາຕຕ຺ຕາ ເກສເວາ ນາຣທເກສເວາ ອິຕິ ມໍ ຊນາ ວິທູ ຊານນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ເຖາ. ເສສໍ ປາກຏເມວາຕິ.

ເອກປສາທນີຍເຖ຺ຣອປທານວຓ຺ຓນາ ສມຕ຺ຕາ.

໙. ສາລປຸປ຺ຜທາຍກເຖ຺ຣອປທານວຓ຺ຓນາ

ມິຄຣາຊາ ຕທາ ອາສິນ຺ຕິອາທິກໍ ອາຍສ຺ມເຕາ ສາລປຸປ຺ຜທາຍກເຖ຺ຣສ຺ສ ອປທານໍ. ອຍມ຺ປິ ປຸຣິມຊິເນສຸ ກຕາທິກາເຣາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ພເວ ກຕກຸສລສມ຺ພາເຣາ ເກສຣີ ກຍ຺ຊຸກິເຕ ຫິມວນ຺ເຕ ສີຫເຍານິຍໍ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ອເນກສີຫປຣິວາເຣາ ມິຄາສິ. ຕທາ ສິຂີ ພຄວາ ຕສ຺ສານຸກມ຺ປາຍ ຫິມວນ຺ຕໍ ອຄມາສິ. ສີເຫາ ຕໍ ພຸທ຺ທໍ ທິສ຺ວາ ປສນ຺ນມານເສາ ສາລາຂເປ຺ຣ ສຸປຸປ຺ຜິຕສາລປຸປ຺ຜໍ ເຄຫຕ຺ວາ ປູເຊສິ. ພຄວາ ຕສ຺ສ ອນຸເມາທນໍ ອກາສິ.

໔໐. ເສາ ຕເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ສໍສຣນ຺ເຕາ ອຸພຍສມ຺ປຕ຺ຕິເຍາ ອນຸພວິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ທຸປ຺ປາເທ ເອກສ຺ມິໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພເຕ຺ຕາ ວິຍ຺ຍຸຕໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຣິ ປສນ຺ເນາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປເຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເນາ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ສຣິຕ຺ວາ ເສາມນສ຺ສຊາເຕາ ປຸພ຺ພຈຣິຕາປທານໍ ປກາເສນ຺ເຕາ ມິຄຣາຊາ ຕທາ ອາສິນ຺ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ມຣນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ມິຄາ, ອຖ ວາ ຄາມໍ ມຄ຺ຄນ຺ຕິ ຄເວສນ຺ຕີຕິ ມິຄາ, ມິຄານໍ ຣາຊາ ມິຄຣາຊາ. ສກລຈຕຸປ຺ປທານໍ ຣາຊພາເວ ສຕິປິ ກາຫາຕກ຺ຂຸທ຺ທຸຕ຺ຕໍ ມິເຄ ອາທິ ກຕ຺ວາ ມິຄຣາຊາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍທາ ສກຕ຺ຖໍ ທິສ຺ວາ ສຸປຸປ຺ຜໍ ສາລສາຂໍ ພຍ຺ຊິຕ຺ວາ ປູເຊສິ, ຕທາ ອຫໍ ມິຄຣາຊາ ອເຫາສິນ຺ຕິ ອຕ຺ເຖາ.

៩៧៍ ឞកោនំ បុប្ឞយាហទិត្តិ ឞកណ្ហិកំ ឞាលបុប្ឞំ អាហទិ៍ ប្ញុឌេឞិត្តិ អត្វោ៍ ឞេនំ ក្ខត្តាភត្វយេចាតិ៍

ឞាលបុប្ឞគាយកត្វេរអបគាតចណ្ណតា ឞយត្តា៍

១០៍ បិឃាលផលគាយកត្វេរអបគាតចណ្ណតា

បរោឆកោតគា អាឞិត្តិអាឌិកំ អាឃស្វុតោ បិឃាលផលគាយកត្វេរឞ្ឞ អបគាតំ៍ អឃយ្យិ បុរិយញុទ្ឌេស្ពុ កតាឆិការោ តត្វ តត្វ ភចេ ចិចដ្ឋបតិឞ្ឞឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតត្តោ ឞិលិឞ្ឞ ភកចតោ កាលេ តេឞាគក្យុលេ តិន្តត្វោ ហិយចត្តេ ឲកឞ្ឞិ បក្ខារេ យិកេ ចឆិត្វា ឌីចិកំ កប្យេត្វា ចឞតិ៍ តឞ្ឞិ កាលេ តត្វ គតំ ឞិលិ ភកចត្តិ ឌិស្វា បឞត្តុយាតឞោ ឞាឃំ បិតំ តយឞ្ឞយាតោ កត្វិ គេឃ្យឆយ្យំ អបឞ្ឞត្តោ យស្វុរាតិ បិឃាលផលិតិ ក្ខត្តិតិត្វា អគាឞិ៍ ភកចា តាតិ បរិក្សន្និ៍ ឞោ តេឞាគោ ញុទ្ឌារយ្យុណាឃ បីតិឃា តិរត្ត្វំ ផុដ្ឋឞរីរោ បិបកយ្យុ ចិរត្តចិត្តោ យ្វុលផលិហារោ តចិរឞ្ឞ្យច កាលំ កត្វា គេចលោកេ តិន្តត្តិ៍

៩៩៍ ឞោ តត្វ ឌិន្តឞយ្យត្តិឃោ អត្វុភចិត្វា យត្វុឞ្ឞ្យុ ច អតេកចិឆឞយ្យត្តិឃោ អត្វុភចិត្វា ន្តុយឞ្ឞិ ញុទ្ធប្បាគេ កហបតិក្យុលេ តិន្តត្វោ ចិញ្ញុតំ បត្វោ ឃរាចារំ ឞណ្ឌបត្វា តត្វ អតភិរតោ គេហំ បហាឃ ឞត្វ ឞត្តិកោ បន្ទុឌិត្វា ចិបឞ្ឞ្យតំ ចឆ្ឆត្វា តចិរឞ្ឞ្យច អរហត្តំ បត្វា អត្តតោ កតផលគាតកយ្យុំ ឞរិត្វា ឞោយតឞ្ឞ្យខាតោ បុន្ទចរិតាបគាតំ បកាឞេត្តោ បរោឆកោ តគា អាឞិត្តិអាឌិយាហ៍ តត្វ ឃគា អហំ បិឃាលផលំ គត្វា ចិត្តំ បឞាគេឞិំ, តគា អហំ បរោឆកោ អាឞិត្តិ ឞយ្ពន្ធោ៍ បរោឆកោតិ បរឞត្តរោឆកោ ចិហេឞកោ៍ “បររោឆកោ”តិ ចត្តព្វេ បុន្ទឞ្ឞ្យ រ-ការឞ្ឞ្យ លោបំ កត្វា “បរោឆកោ”តិ ចុត្តំ៍

៩៥៍ បរិចារិ៍ ចិតាឃកត្តិ តំ តិន្ទាតបិបកំ ឞត្វារំ, “ភត្តេ , ន្ពុយំ ផលំ បរិក្សន្នាឆា”តិ បចារិ៍ តិយត្តេឞិំ អារោឆឞិត្តិ អត្វោ៍ ឞេនំ ឞុចិណ្ណោឃ្យយេចាតិ៍

បិឃាលផលគាយកត្វេរអបគាតចណ្ណតា ឞយត្តា៍

ចុទ្ធឞយចក្កចណ្ណតា ឞយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៥។ លត្តចទេក្កា

១។ អតិលត្តិឃទេត្វទអបឆាតចល្លតា

បរិតិត្ថុតេកកចតីតិអាឌិកំ អាឃប្ទុទេតា អតិលត្តិឃទេត្វទស្ស អបឆាត៌។ អឃយ្បិ បុរិយត្បុទ្ធេស្ស កតាឌិការោ តត្វ តត្វ កទេច ចិចក្ខុបតិស្សឃាតិ បុត្ថាតិ ក្ខុបចិតទេត្តា អត្វឆស្សិស្ស កកចទេតា ការេល ឲុកស្ទិ ក្យលទេកទេហ តិត្ថុទេត្វា ឆទេយាតស្ស កកចទេតា អឌិក្ខតា បរិតិត្ថុតការេល “អទេហា យយ បរិហាតិ”តិ ចិទេត្តុត្វា “យយ ឌាតិ៍ សឋលំ កទិស្សាឃិ”តិ កតសត្តិក្ខុទេតា លត្តាឌិលត្តុ ការេទត្វា តស្ស កកចទេតា សទិ៍ទឆាត្យុំ តិហិតឆាត្យុកត្កុ ប្អុទេឌសិ៍។ អបទកាទេក បុបួត្តុត្ត ការេទត្វា តទេយច ឆាត្យុកត្កុ ប្អុទេឌសិ៍។ ទេសា ទេតទេតច បុទេត្តាត ទេឆចយត្បុទេស្ស្យប្ទុ ស៊សទទេត្តា ក្ខកឃសយ្យុត្តិទេឃា អត្សុកចិត្វា ត្តុយស៊ិ ត្បក្ខុប្យាទេឆ កហបតិក្យលេ តិត្ថុទេត្វា ចិត្ថុតំ បទេត្វា សត្វទិ បសទេត្កា បត្ថុឌិត្វា កយ្យក្ខុាត៌ កទេហត្វា ចាឃយទេត្តា តចិទទេស្សច អទហត្តុ បិបុលិ៍។

១។ ទេសា អត្តុទេតា បុត្ថាកយ៉ុ សទិត្វា ទេសាយតស្សឌាទេតា បុត្ថចទិតាបឆាត៌ បការេសទេត្តា បរិតិត្ថុទេត កកចតីតិអាឌិយាហ។ តត្វ លត្តាតិលត្តុតិ លាឌិឃតិ ស៊ចទិឃតិ អាតបាឌិត្តិ លត្តុ, លត្តុស្ស អតិលត្តុ លត្តុស្ស ក្ខុបទិ កតលត្តុ លត្តាតិលត្តុ, លត្តុស្ស ក្ខុបទ្ទបទិ លត្តុត្តិ អទេត្វា។ ត្អុបយិប្យា អកិទោបឃិត្តិ ត្អុបិឃតិ ទាសិកទិ៍ឃតីតិ ត្អុទេបិ, អឆ ចា ត្អុបតិ ឆិទការេចត ចុត្តិ ចិទ្ទុញហិ៍ ទេចបុល្លិ អាបឌ្ឈាទេតា បតិក្ខុាតីតិ ត្អុទេបិ, តស្ទិ ត្អុបយិប្បឃា ការិតំ លត្តុ ក្ខុបទ្ទបទិ ឆបតចទេសេត អកិ ចិទេសទេសត អាទោបឃិ ប្អុទេឌសិត្តិ អទេត្វា។

៣។ បុបួត្តុឆត៌ កត្វាតាតិ ចិកសិទេតហិ ស្យុកទេត្តហិ អទេតទេកហិ ច្យុទេប្យហិ លឆត៌ លត្តុបទិ ចិតាត៌ កត្វា ប្អុទេឌសិត្តិ អទេត្វា។ ទេសស៊ សត្ថុត្វ ក្ខុត្តាតត្វទេយចាតិ៍។

អតិលត្តិឃទេត្វទអបឆាតចល្លតា សយត្តា។

៣។ ឆយ្ហុទោបកទេត្វទអបឆាតចល្លតា

តិត្ថុទេតលេិកតាឆយឹក្បិអាឌិកំ អាឃប្ទុទេតា ឆយ្ហុទោបកទេត្វទស្ស អបឆាត៌។ អឃយ្បិ បុរិយត្បុទ្ធេស្ស កតាឌិការោ តត្វ តត្វ កទេច ចិចក្ខុបតិស្សឃាតិ បុត្ថាតិ ក្ខុបចិតទេត្តា ឆយ្ហុឆស្សិស្ស កកចទេតា ការេល ក្យលទេកទេហ តិត្ថុទេត្វា សទេត្ថា បសទេត្កា បរិតិត្ថុទេត កកចតិ តស្ស កកចទេតា ឆាត្យុកត្កុយាឡ្យអទេកា ឆយ្ហុ តិលតិត្វា ឆឌ អាទោទេបសិ៍។ ឋហ្នុតិ ឌាតិស្បុយតបុប្យាតិ កត្តិត្វា តិទេស្យុលិ៍ឃា អាទោហិត្វា ប្អុទេឌសិ៍។

៥។ ទេសា ឃាចតាឃ្យុកំ ឆត្វា កាលំ កត្វា ទេឆចយត្បុទេស្ស្យប្ទុ ស៊សទទេត្តា ក្ខកឃសយ្យុត្តិទេឃា អត្សុកចិត្វា សត្ថុត្វ ប្អុឌិទេតា ត្តុយស៊ិ ត្បក្ខុប្យាទេឆ ឲុកស្ទិ

កុលគេហេ និព្ពត្តេត្វា ទហរកាលតោ បភុតិ បូជនីយោ សាសនេ លទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ និព្ពុតេ លោកនាថម្ហិអាទិមាហ។ តត្ថ និព្ពុតេ លោកនាថម្ហិ សកលលោកស្ស នាថេ បធានភូតេ បដិសរណេ ច សត្ថរិ ខន្ធបរិនិព្ពានេន និព្ពុតេ និព្ពានំ បវិសិតោ វិយ អទស្សនំ គតេតិ អត្ថោ។ ធម្មទស្សីនរាសភេតិ ចតុសច្ចធម្មំ បស្សតីតិ ធម្មទស្សី, អថ វា សតិបដ្ឋានាទិកេ សត្តតិំសពោធិបក្ខិយធម្មេ ទស្សនសីលោ បស្សនសីលោតិ ធម្មទស្សី, នរានំ អាសភោ បវរោ ឧត្តមោតិ នរាសភោ, ធម្មទស្សី ច សោ នរាសភោ ចេតិ ធម្មទស្សីនរាសភោ, តស្មិំ ធម្មទស្សីនរាសភេ។ អារោបេសិំ ធជំ ថម្ភេតិ ចេតិយង្គណេ ថម្ភំ និខណិត្វា តត្ថ ធជំ អារោបេសិំ ពន្ធិត្វា ឋបេសិន្តិ អត្ថោ។

៩. និស្សេណិំ មាបយិត្វានាតិ និស្សាយ តំ អាលម្ពិត្វា គច្ឆន្តិ អារោហន្តិ ឧបរីតិ និស្សេណិ, តំ និស្សេណិំ មាបយិត្វា ការេត្វា ពន្ធិត្វា ថូបសេដ្ឋំ សមារុហិន្តិ សម្ពន្ធោ។ ជាតិបុប្ផំ គហេត្វានាតិ ជាយមានមេវ ជនានំ សុគន្ធំ មនំ ហរតីតិ ជាតិសុមនំ, ជាតិសុមនមេវ បុប្ផំ "ជាតិសុមនបុប្ផ"ន្តិ វត្តព្ពេ គាថាពន្ធសុខត្ថំ សុមនសទ្ទស្ស លោបំ កត្វា "ជាតិបុប្ផ"ន្តិ វុត្តំ, តំ ជាតិសុមនបុប្ផំ គហេត្វា គន្ថិត្វា ថូបម្ហិ អារោបយិំ, អារោបេត្វា បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

ធជារោបកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៦. វេទិការកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

និព្ពុតេលោកនាថម្ហិអាទិកំ អាយស្មតោ វេទិការកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បិយទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ វិភវសម្បន្នេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តេត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា ឃរាវាសំ សណ្ឋបេត្វា និព្ពុតេ សត្ថរិ បសន្នោ តស្ស ចេតិយេ វលយំ ការេសិ, សត្តហិ រតនេហិ បរិក្ខិបេត្វា មហាបូជំ ការេសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អនេកាសុ ជាតិសតសហស្សេសុ បូជនីយោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ ឧភយសុខំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តេត្វា វិភវសម្បន្នោ បព្ពជិត្វា វាយមន្តោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១០. សោ ឯកទិវសំ អត្តនោ បុព្ពេ កតកុសលំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ និព្ពុតេ លោកនាថម្ហិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ។ បិយទស្សីនរុត្តមេតិ បិយំ សោមនស្សាការំ ទស្សនំ យស្ស សោ បិយទស្សី, អារោហបរិណាហវត្តិតមហាបុរិសលក្ខណអសីតានុព្យញ្ជនព្យាមប្បភាមណ្ឌលេហិ សោភា មហាជនប្បសាទជនកាការទស្សនោតិ អត្ថោ។ នរានំ ឧត្តមោតិ នរុត្តមោ, បិយទស្សី ច សោ នរុត្តមោ ចេតិ បិយទស្សីនរុត្តមោ, តស្មិំ បិយទស្សីនរុត្តមេ និព្ពុតេ ធាតុគព្ភិយា មុត្តវេទិ អហំ អកាសិន្តិ សម្ពន្ធោ។ បុប្ផាធារត្ថាយ បរិយោសានេ វេទិកាវលយំ អកាសិន្តិ អត្ថោ។

១១. មណីហិ បរិវារេត្វាតិ មណតិ ជោតតិ បកាសតីតិ មណិ, អថ វា ជនានំ មនំ បូរេន្តោ សោមនស្សំ ករោន្តោ ឥតោ គតោ

បចទេ្ចាតិ យលិ, ឌាតិរក្ខយលិចេញ្ញូរិយយលិអាឌឺហិ អទេតេកហិ យលឹហិ កតេចេឌិកាចលឃំ បរិចាទេទ្វា វត្តុយំ យហាបុឌំ អកាសិត្តិ អទេត្វា។ ទេសំ វត្តាភត្វេយចាតិ។

ទេចឌិការទេកទេត្វូរអបឌាភចល្លូភា សយត្តា។

៣។ សបរិចារិយទេត្វូរអបឌាភចល្លូភា

បទ្យុត្តទេរា ភាយ ឌិទេភាតិអាឌិកំ អាឃព្វុទេតា សបរិចារិយទេត្វូរស្ស អបឌាភំ។ អឃយឿ បុរិយព្យូទេន្លស្សុ កតាឆិកាទេរា អទេតកាឃុ ឌាតឹឃុ ចិចន្ទបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ វុបចិតទេត្តា បទ្យុត្តរស្ស កកចទេតា កាទេល កុលទេកទេហ តិព្វុទេត្វា ចិញ្ញាតំ បទេត្វា យហន្លទេភា យហាទេកាទេកា អទេហាសិ។ អធ បទ្យុត្តទេរ កកចតិ បរិតិព្វុទេត យហាឌទេភា តស្ស ឆាតុំ តិឥហិត្វា យហត្ថុ ទេចតិឃំ កាទេទ្វា ឫទេឌសិ។ តស្មិំ កាទេល អឃំ វុបិរទេកា តស្សុបរិ ចត្ថភយាទេភ ទេចតិយឈទំ ករិត្វា យហាបុឌំ អកាសិ។ ទេសា ទេតទេភច បុទេញ្ញាភ ទេឌចយភុស្សឃុ សំសរទេត្តា វុកឃសយ្យត្តិទេយា អភុកចិត្វា ព្តុយស្មិំ ព្យុន្ទុប្បាទេឌ ទុកស្មិំ កុលទេកទេហ តិព្វុទេត្វា ចុទ្ធិយភ្វាឃ កុសលំ កត្វា សន្លាឃ សាសទេភ បព្វុឌិត្វា ភឆិរទេស្សច អទេហា អទេហាសិ។

១៥-ប៉។ ទេសា អបទេកាទេក អត្តទេភា បុព្វុកយំ្ន សរិត្វា ទេសាយភស្សឌាទេតា បុព្វុចរិតាបឌាភំ បកាទេសទេត្តា បទ្យុត្តទេរា ភាយ ឌិទេភាតិអាឌិយាហ។ តត្វ ឌុយត្តត្តិ លិយកកាចំ តឹចកាចំ ទុក្លិតកាចំ ចា ភ បស្សាយិ ភ ឌាភាយិ, ភ ឌិដ្ឋ បុទេញ្ញា យឃា តឹចកាទេចាតិ អទេត្វា។ ទេសំ បិកដទេយចាតិ។

សបរិចារិយទេត្វូរអបឌាភចល្លូភា សយត្តា។

៥។ វុយាបុប្ឡិយទេត្វូរអបឌាភចល្លូភា

តិព្វុទេត ទេលិកយហិទេតតិអាឌិកំ អាឃព្វុទេតា វុយាបុប្ឡិយទេត្វូរស្ស អបឌាភំ។ អឃយឿ បុរិយព្យូទេន្លស្សុ កតាឆិកាទេរា តត្វ តត្វ កទេច ចិចន្ទបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ វុបចិតទេត្តា សិន្លត្វស្ស កកចទេតា កាទេល កុលទេកទេហ តិព្វុទេត្វា ចុទ្ធិប្បទេត្វា ឈទេរាចារំ សល្ហុទេបត្វា ចសទេត្តា តិព្វុតស្ស កកចទេតា ទេចតិឃយទេហ ចត្តយាទេភ ព្តុត្ថតឹលយលិចល្លិ វុយាបុប្ឡិ កទេហត្វា ឫទេឌសិ។ ទេសា ទេតភ បុទេញ្ញាភ ឃុកតឹឃុទេឃច សំសរទេត្តា ឌិព្វុយាភុសសយ្យត្តិទេយា អភុកចិត្វា វុប្បត្តុប្បត្តកទេច ពាហុលំ តឹលចទេល្លា ឌាតិសយ្យទេត្តា ចិកចសយ្យទេត្តា អទេហាសិ។ ទេសា ព្តុយស្មិំ ព្យុន្ទុប្បាទេឌ ចិកចសយ្យទេត្តា ទុកស្មិំ កុលទេកទេហ តិព្វុទេត្វា ចិញ្ញាតំ បត្វា សន្លាឌាទេតា បព្វុឌិទេតា ភឆិរទេស្សច អទេហត្តំ បិបុលិ។

១៦។ ទេសា បុព្វុកយំ្ន សរិត្វា ទេសាយភស្សឌាទេតា បុព្វុចរិតាបឌាភំ បកាទេសទេត្តា តិព្វុទេត ទេលិកយហិទេតតិអាឌិ ចុត្តំ។ តត្វ ទេលិកយហិទេតតិ ទេលិទេកហិ យហិទេតា ឫឌិទេតាតិ ទេលិកយហិទេតា, តស្មិំ ទេលិកយហិទេត សិន្លត្វយិ្សកកចតិ បរិតិព្វុទេតតិ សព្វុទេន្លា។ អាហុតឹភំបឌិក្ខទេហតិ

អាហុតិនោ វុច្ចន្តិ បូជាសក្ការា, តេសំ អាហុតីនំ បដិគ្គហេតុំ អរហតីតិ អាហុតីនំបដិគ្គហា, អលុត្តកិតត្តសមាទេវា, តស្មិំ អាហុតីនំបដិគ្គហេ ភគវតិ បរិនិព្វុតេតិ អត្ថោ។

១១. ឧមាបុប្ផន្តិ ឧម្មាបុប្ផំ នីលបភំ មុញ្ចាមានំ បុប្ផតិ វិកសតីតិ ឧមាបុប្ផំ, តំ ឧមាបុប្ផំ គហេត្វា ចេតិយេ បូជំ អកាសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ឧមាបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៩. អនុលេបទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អនោមទស្សីមុនិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ អនុលេបទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្វត្តោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ តស្ស ភគវតោ ពោធិរុក្ខស្ស វេទិកាវលយំ ការេត្វា សុធាកម្មំ ការេត្វា វាលុកសន្ថរំ ទដ្ឋហមានំ រជតវិមានសទិសំ ការេសិ។ សោ តេន បុញ្ញេន សុខប្បត្តោ ឧប្បត្តុប្បត្តភវេ រជតវិមានរជតគេហរជតបាសាទេសុ សុខមនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា សត្ថរិ បសន្នោ បព្ពជិត្វា វិបស្សនមនុយុត្តោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៩. សោ អបរភាគេ “កឹ នុ ខោ កុសលំ កត្វា មយា អយំ វិសេសោ អធិគតោ”តិ បុព្ពេនិវាសានុស្សតិញាណេន បដិបាដិយា អនុស្សរិត្វា បុព្ពេ កតកុសលំ ញត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អនោមទស្សីមុនិនោតិអាទិមាហ។ តត្ថ អនោមំ អលាមកំ ទស្សនំ ទស្សនីយំ សរីរំ យស្ស សោ អនោមទស្សី, ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណអសីតានុព្យញ្ជនព្យាមប្បភាសមុជ្ជលវិរាជិតសរីរត្តា សុន្ទរទស្សនោតិ អត្ថោ។ សុធាយ បិណ្ឌំ ទត្វានាតិ ពោធិវេទិកាយ វេទិកាវលយំ ការេត្វា សកលេ ពោធិវេទិកេ សុធាលេបនំ កត្វាតិ អត្ថោ។ បាណិកម្មំ អកាសហន្តិ សារកេដ្ឋំ វលកបាណិនោ កត្វា តាហិ បាណីហិ មដ្ឋកម្មំ អកាសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

អនុលេបទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០. មគ្គទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ឧត្តរិត្វាន នទិកន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ មគ្គទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ អនេកេសុ ភវេសុ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ ទលិទ្ទេ កុលេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ ឃរាវាសំ វសន្តោ ឯកទិវសំ ភគវន្តំ ឯកំ នទិំ ឧត្តរិត្វា វនន្តំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ “ឥទានិ មយា ភគវតោ មគ្គំ សមំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា

កុទាលញ្ច បិដកញ្ច អាទាយ ភគវតោ គមនមគ្គំ សមំ កត្វា វាលុកំ ឱកិរិត្វា ភគវតោ បាទេ វន្ទិត្វា, “ភន្តេ, ឥមិនា មគ្គាលង្ការករណេន និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេ បូជនីយោ ភវេយ្យំ, និព្វានញ្ច បាបុណេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ. ភគវា “យថាធិប្បាយំ សមិជ្ឈតូ”តិ អនុមោទនំ វត្វា បក្កាមិ.

១១-១៣. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ សព្ពត្ថ បូជិតោ អហោសិ. ឥមស្មិំ បន ពុទ្ធុប្បាទេ បិកដេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ សទ្ធិ បសន្នោ បព្ពជិត្វា វិបស្សន្តោ នចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ បច្ចក្ខតោ ញត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ឧត្តរិត្វាន នទិកន្តិអាទិមាហ. តត្ថ នទតិ សទ្ទំ ករោតិ គច្ឆតីតិ នទី, នទីយេវ នទិកា, តំ នទិកំ ឧត្តរិត្វា អតិក្កមិត្វាតិ អត្ថោ. កុទាលបិដកមាទាយាតិ កុ វុច្ចតិ បថវី, តំ វិទាលនេ បទាលនេ ឆិន្ទនេ អលន្តិ កុទាលំ, បិដកំ វុច្ចតិ បំសុវាលិកាទិវាហកំ, តាលបណ្ណវេត្តលតាទីហិ កតភាជនំ, កុទាលញ្ច បិដកញ្ច កុទាលបិដកំ, តំ អាទាយ គហេត្វាតិ អត្ថោ. សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ.

មគ្គទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

៦. ផលកទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

យានការោ បុរេ អាសិន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ ផលកទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមជិនេសុ កតាធិការោ អនេកេសុ អត្តភាវេសុ កតបុញ្ញសម្ភារោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ វឌ្ឍកិកុលេ និព្ពត្តោ រតនត្តយេ បសន្នោ ចន្ទនេន អាលម្ពនផលកំ កត្វា ភគវតោ អទាសិ. ភគវា តស្សានុមោទនំ អកាសិ.

១៤. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ សព្ពត្ថ កាលេ ចិត្តុបបីឡិតោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សញ្ជាតប្បសាទោ បព្ពជិត្វា វាយមន្តោ នចិរស្សេវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ យានការោ បុរេ អាសិន្តិអាទិមាហ. តត្ថ យានការោតិ យន្តិ ឯតេន ឥច្ឆិតិច្ឆិតដ្ឋានន្តិ យានំ, តំ ករោតីតិ យានការោ, បុរេ ពុទ្ធទស្សនសមយេ អហំ យានការោ អាសិំ អហោសិន្តិ អត្ថោ. ចន្ទនំ ផលកំ កត្វាតិ ចន្ទតិ បរិឡាហំ វូបសមេតីតិ ចន្ទនំ. អថ វា ចន្ទន្តិ សុគន្ធវាសនត្ថំ សរីរំ វិលិម្បន្តិ ឯតេនាតិ ចន្ទនំ, តំ អាលម្ពនផលកំ កត្វា. លោកជេដ្ឋោតិ សកលលោកស្ស ជេដ្ឋ ជាតិក្ខតោតិ លោកជេដ្ឋ, តស្ស លោកជេដ្ឋតោ សត្ថុស្ស អទាសិន្តិ អត្ថោ. សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ.

ផលកទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

៩៌ ចជំនកិយត្ថេរអបដានចណ្ណតា

ឃុខេយឆោ តាយ តាខេយតាតិអាឌិកំ អាឃម្ពុខេតា ចជំនកិយត្ថេរស្ស អបដានំ៌ អឃយ្បិ បុរិយយុតិខេត្ថុឃុ កតាឆិកាខេរា ពត្ថ ពត្ថ កខេច ចិចដ្ឋបតិឃ្សឃាតិ បុឌ្ឍាតិ ដ្ឋបចិតខេត្តា ឃុខេយឆស្ស កកចខេតា កាខេល ក្យលខេកខេហ តិឌ្ឍខេត្វា ចិឌ្ឍាតំ បខេត្វា ឈខោចាឃំ ឃណ្ឌុខេបត្វា ពត្ថ អាឌឹតចំ ឌិប្វា ខេកហំ បហាឃ តាបឃបឌ្ឍាឌ្ឍ បឌ្ឍាឌិត្វា យហាចខេត ចិហាឃិ៌ ពម្ពិ ឃយខេឃ ឃុខេយឆោ កកចា ចិខេចកកាយតាឃ ពំ ចតំ ឃយ្យាបុឃិ៌ អឆ ខេឃា តាបខេឃា កកចត្តិ ឌិប្វា បឃត្ថយាតខេឃា ចិកឃិតំ ឃឡអលបុប្ង ពខេហត្វា ចជំឃកាកាខេរត កខេត្តត្វា កកចខេតា បិឥយ្យខេល ឆខេបត្វា ប្អខេឌឃិ៌ កកចា ពស្ស ចិត្តប្បឃាឥត្ថាឃ អត្ថុខេយាឥតយកាឃិ៌ ខេឃា ខេតត បុឌ្ឍាត ខេឥចយត្ថុខេឃ្សឃុ ឃំឃខេរត្តា ដ្ឋកឃឃយ្យត្តិខេឃា អត្ថុកចិត្វា ឌ្ឍាយម្ពិ ឌ្យដ្ឋប្បាខេឥ ចិកចឃយ្យខេត្ត ក្យខេល ឌាខេតា ចុឌ្ឍិយត្តាឃ ឃខេឌ្ឍ បឃខេត្ត បឌ្ឍាឌិត្វា តចិខេរឃ្សច អខេរហា អខេហាឃិ៌

៣៦៌ ខេឃា អបខេកាខេក បុឌ្ឍាកយុំ ឃរិត្វា ខេឃាយតស្សឌាខេតា បុឌ្ឍាចរិតាបដានំ បកាខេឃខេត្តា ឃុខេយឆោ តាយ តាខេយតាតិអាឌិ ចុត្តំ៌ ចិខេចកយត្ថ្រាហខេត្តាតិ ឌតាកិណ្ណតំ បហាឃ ឌតចិខេចកំ ចិត្តចិខេចកញ្ញា អត្ថ្រាហខេត្តា ចខេឌ្ឍខេត្តា ឌាហុលឹកខេរាខេត្តា យហាចតំ អខេឌ្ឍាកាហិ បិចិឃឹតិ អខេត្ថា៌ ខេឃឃំ ដ្ឋត្តាតត្ថខេយចាតិ៌

ចជំនកិយត្ថេរអបដានចណ្ណតា ឃយត្តា៌

១០៌ បល្លក្កដាឃកត្ថេរអបដានចណ្ណតា

ឃុខេយឆស្សកកចខេតាតិអាឌិកំ អាឃម្ពុខេតា បល្លក្កដាឃកត្ថេរស្ស អបដានំ៌ អឃយ្បិ បុរិយឌុខេឌ្ឍឃុ កតាឆិកាខេរា អខេតខេកឃុ កខេចឃុ តិឌ្ឍាតាឆិកយត្ថាឃ កតបុឌ្ឍាបចខេឃា ឃុខេយឆស្ស កកចខេតា កាខេល កហបតិក្យខេល តិឌ្ឍខេត្វា ចុឌ្ឍិយត្តាឃ យហាខេកាកឃយ្យខេត្ត ឃត្ថរិ បឃឹឌិត្វា ឆយុំ ឃុត្វា ពស្ស ឃត្ថខេតា ឃត្តខេតតយឃំ បល្លក្កំ កាខេរត្វា យហត្តិ ប្អជំ អកាឃិ៌ ខេឃា ខេតត បុឌ្ឍាត ខេឥចយត្ថុខេឃ្សឃុ ឃំឃខេរត្តា ឃឌ្ឍាត្ថ ប្អឌិខេតា អខេហាឃិ៌ ខេឃា អត្ថក្កខេយត ឌ្ឍាយម្ពិ ឌ្យដ្ឋប្បាខេឥ ចិកចឃយ្យខេត្ត ឲកម្ពិ ក្យខេល តិឌ្ឍខេត្វា ចិឌ្ឍាតំ បខេត្វា ឈខោចាឃំ ឃណ្ឌុខេបត្វា ឃត្ថ ឆយុខេឥឃតំ ឃុត្វា បឃខេត្ត បឌ្ឍាឌិត្វា តចិខេរឃ្សច អខេរហត្តំ បត្វា បុខេឌ្ឍ កតបុឌ្ឍាតាខេយត បល្លក្កដាឃកត្ថេរោតិ បិកខេដា អខេហាឃិ៌ ខេហដ្ឋា ចិឃ ដ្ឋបរិបិ បុខេឌ្ឍ កតបុឌ្ឍាតាខេយត ខេឆរាតំ តាយាតិ ឲចខេយច ខេចឌិតឌ្ឍាតិ៌

៣លិ៌ ខេឃា ឲកឌិចឃំ អត្តខេតា បុឌ្ឍាកយុំ ឃរិត្វា ខេឃាយតស្សឌាខេតា បុឌ្ឍាចរិតាបដានំ បកាខេឃខេត្តា ឃុខេយឆស្ស កកចខេតាតិអាឌិយាហ៌ បល្លខេក្កា ហិ យឃា ឌិខេត្តាតិ បល្លក្កំ ដ្ឋារុឌាខេឌ្ឍឃតំ កត្វា ឃត្ថ ដ្ឋបចឹឃត្តិ តិឃឹឥត្តិ, ខេឃា បល្លខេក្កាតិ ចុច្ចតិ, ខេឃា បល្លខេក្កា ឃត្តខេតតយខេឃា យឃា ឌិខេត្តា ប្អឌិខេតាតិ អខេត្ថា៌ ឹឃាត្តរឃបច្ឆខេដាតិ ឃហ ដ្ឋត្តរច្ឆខេឥត ឃហ បច្ឆខេឥត ឹឃាត្តរឃបច្ឆខេដា, ដ្ឋបរិចិតាតំ ឌាត្ថិត្វា អាឃតំ ដ្ឋត្តយចខេត្ថហិ អច្ឆាខេឥត្វាតិ អខេត្ថា៌ ខេឃឃំ បិកខេដខេយចាតិ៌

បល្លង្កងាឃកះត្តុរអបងាតចណ្ណតា សមត្តា៍

បត្ថុរសយចក្កចណ្ណតា សមត្តា៍

᪁᪉᪨ ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁᪨ ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨧᨶ᩠ᨴᩴᩅ ᩅᩥᨾᩃᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩥᨡᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩥᨡᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᨠᩣᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᨸᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᩣᨴᨾᩪᩃᩮ ᨸᩪᨩᩮᩈᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᨩᨶᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᨾᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᩣᩅᨲᩣᨿᩩᨠᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨨ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨧ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩔ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮ ᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᨣ᩠ᨣᨿᩈᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨩᩣᨲᩮᩣ ᨣᩮᩉᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨

᪁᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᨬᩣᨱᩮᨶ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨠᨲᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᩴᩅ ᩅᩥᨾᩃᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨶ᩠ᨴᩴᩅ ᩅᩥᨾᩃᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨽᩣ, ᨾᩉᩥᨠᩣ, ᨵᩪᨾᩮᩣ, ᩁᨩᩮᩣ, ᩁᩣᩉᩪᨲᩥ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨾᩃᩮᩉᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩴ ᩍᩅ ᩅᩥᨿᨴ᩠ᨵᩈᩉᩔᩩᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨾᩃᩣᨶᩴ ᨸᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨾᩃᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩥᨡᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᩃᩩᩔᩥᨿᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨶᩣᩅᩥᩃᩴ᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᩦᨽᩅᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨿ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᩦᨽᩅᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᩴ᪨ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᨿᨲᩮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ, ᨶᩥᨲ᩠ᨲᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪂᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨩᨶᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᨶᨲᩴ ᨩᨶᩈᨾᩪᩉᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩣᨸᨣᨾᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩪᨸᩈᨾᩮᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨿᩴ ᩈᩴᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩴᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨲᩣᩁᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨾᩩᨶᩥᩴ ᩈᩥᨡᩥᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩅᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨫᩣᨿᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩪᨸᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩪᨸᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮᩉᩥ ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩅᩮᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᩮ ᨠᩣᨿᩅᩥᩅᩮᨠᩮ ᩅᨶᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᩴ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩴ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩋᩣᩉᩥᨲᩴ ᨮᨸᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩥᨡᩥᩴ ᨾᩩᨶᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪃᪨ ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᨸᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩦᨲᩥ ᨵᩣᨲᩩᩴ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨸᩪᨩᨠᩴ ᨸᩪᨩᩥᨲᨶᩥᩔᨿᩴ ᩉᨴᨿᨾᩴᩈᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᩴ ᩉᨴᨿᨾᩴᩈᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨾᨿᩣᨲᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᨸᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨡᩥᨶᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨶᩮᩣ ᨸᩪᨩᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨵᩣᨲᩩᨸᩪᨩᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪂᪨ ᨲᨭ᩠ᨭᩩᨸᩩᨷ᩠ᨹᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

បរក្ខាយេតឃុត្តាតិអាឌិកំ អាឃស្វេតា តប្ពុបឋិយេត្ថរស្ស អបងាត៌ អឃយ្យិ អាឃស្វា បុរិយត្យេទ្ធស្ស ពតាធិការេរា តត្ថ តត្ថ កេច ចិចរ្វបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតេត្វា បិយងស្សិស្ស កកចេតា កាេល េពតធិ បុេរ ពេតត អក្យបលកេម្ខត ក្ក្រតក្យេល តិឡ្វាេត្វា ចុឌ្ឍិប្យេត្វា បេរសំ កយុំ កត្វា កតិយា ឌីចិកំ កេប្យសិ៎ េសា ៦ចិ កុេព្លត ចសេត្វា បេរសំ អបរាឆំ កត្វា យេលាកេឃត បលិឃិត្វា ចត៌ បិចិសិ៎ តត្ថ ពតរ្ជារេត បិដលិេពាឌិ ឌិស្វា ចត្ថិត្វា សយ្ខឌ្ឍិត្វា ៦កស្ថិ ទុេព្ល តប្ពចល្ហិ បុបុ្ប ឌិស្វា ត៌ សព្ឋា ពល្ហិេក ខ្លចិតិត្វា េពាឌិប្វង៌ អកាសិ៎ តត្ថ ចិត្តំ បសាេឆត្វា ចត្ថិត្វា បល្លក្កយាក្យឌិត្វា តិសឹឌិ៎ តស្ថិ លេលា េត យត្យស្សា បងាត្យបឌិកំ អត្យពាត្ថិត្វា តត្ថ អកយំស្យ៎ េសា េត ឌិស្វា េពាឌិ អាចេខ្ជេត្វាច បលិឃិត្វា កឃាតេក កិទិក្ក្របបិេត បតិត្វា យទិ៎

លិ៎ េសា េពាឌិប្វខាយ អត្យស្សុទិតត្វា េតេតច ប៊ីតិេសាយតេស្សត តាចតិំសាឌឹស្យ ក្ខបបេត្វា ៧ កាយាចធេរសយ្យត្តិ អត្យកចិត្វា យត្យេស្សស្យ ច ចក្កចត្តិអាឌិសយ្យត្តិ អត្យកចិត្វា ព្លយស្ថិ ពុទ្ធប្យារេង ចិកចសយ្យេត្ត ក្យេល តិឡ្វាេត្វា ចុឌ្ឍិប្យេត្វា សព្វ ឆយ្ខេងសត៌ ស្សត្វា បសត្តយាតេសា បព្ពឌិត្វា តឋិរេស្សច អេហា ហុត្វា អត្តតេតា បុព្ពកយុំ សរិត្វា េសាយតស្សខាេតា បុព្ពចរិតាបងាត៌ បកាេសេត្វា បរក្ខាយេត ឃុេត្តាតិអាឌិយាហ៎ តត្ថ បេរសំ កយ្ខាតិ បរក្ខាតិ, បរក្ខាត៌ អាឃេត កេរេលា ចាហេត ឆារេលា ឃុេត្តា េឃាឌិេតា អេហាសិត្តិ អេត្វា៎ េសសំ បិពដេយចាតិ៎

តប្ពុបឋិយេត្ថរអបងាតចល្ហតា សយត្តា៎

១៎ ចិឆិសយ្ខជ្ជកេត្ថរអបងាតចល្ហតា

ក្ខេងត្តិសតទំសិ ចាតិអាឌិកំ អាឃស្វេតា ចិឆិសយ្ខជ្ជកេត្ថរស្ស អបងាត៌ អឃយ្យិ បុរិយត្យេទ្ធស្ស ពតាធិការេរា អេតេកស្យ ខាតិសេតស្យ ពតបុញ្ញាសញ្ចាេឃា សិលិស្ស កកចេតា កាេល ក្យលេកេហ តិឡ្វាេត្វា ឈរាចាសំ ចសេត្វា តកេរចាសឹហិ សឌ្ឍិ ចិឆិ សេខ្ជត្វា តិឃយាត៌ កកចត្តិ ឌិស្វា បសត្តយាតេសា ចិឆិ សយំ កត្វា ឆង៌ តត្ថ ក្ខស្សារេបសិ៎

១៣៎ េសា េតេតច បុេព្ញាត េងចយត្យេស្សស្យ សំសេរត្វា ក្ខកឃសយ្យត្តិេឃា អត្យកចិត្វា ព្លយស្ថិ ពុទ្ធប្យារេង ៦កស្ថិ ក្យេល តិឡ្វាេត្វា ចិញ្ញុតំ បត្វា សព្វ ឆយ្ខេងសត៌ ស្សត្វា បឌិលទ្ធសេទ្ធា ពាហុយាតហងេឃា បព្ពឌិត្វា លទ្ធបសយ្យេងា តឋិរេស្សច អេហា ហុត្វា អត្តតេតា បុព្ពកយុំ អត្យស្សរេត្វា បច្ចព្លេតា ខាតិត្វា បុព្ពចរិតាបងាត៌ បកាេសេត្វា ក្ខេងត្តិ សតទំសិ ចាតិអាឌិយាហ៎ តត្ថ ក្ខេងត្តិ ក្ក្រឆត្តិ សតទំសិ សតបក៌ សតទំសឹតិ េងសតាសឹសយត្តិ, អេតេកសតសហស្សបក៌ ស្វទិឃំ ព្លចាតិ អេត្វា៎ ប៊ីតទំសិច កាល្យយត្តិ ប៊ីតទំសិ សំក្យចិតបក៌ កាល្យំ បកាចត្តិ ចត្ថយល្ហលំ ព្លច សព្ទ្ធិ ឌិស្វាតិ អេត្វា៎ េសសំ ស្យចិេញ្ញាឃ្យេយចាតិ៎

ចិឆិសយ្ខជ្ជកេត្ថរអបងាតចល្ហតា សយត្តា៎

៣. កក្ការុបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ទេវបុត្តោ អហំ សន្តោតិអាទិកំ អាយស្មតោ កក្ការុបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ កតបុញ្ញសញ្ចយោ សិខិស្ស ភគវតោ កាលេ ភុម្មដ្ឋកទេវបុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តោ សិខិំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ទិស្វា ទិព្ពកក្ការុបុប្ផំ គហេត្វា បូជេសិ។

១៨. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឯកតិំសកប្បព្ភន្តរេ ឧភយសុខំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សត្ថរិ បសន្នោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ បច្ចក្ខតោ ញត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ទេវបុត្តោ អហំ សន្តោតិអាទិមាហ។ តត្ថ ទិព្ពន្តិ កីឡន្តិ បញ្ចហិ កាមគុណេហីតិ ទេវា, ទេវានំ បុត្តោ, ទេវោ ឯវ វា បុត្តោ ទេវបុត្តោ, អហំ ទេវបុត្តោ សន្តោ វិជ្ជមានោ ទិព្ពំ កក្ការុបុប្ផំ បគ្គយ្ហាការេន, គហេត្វា សិខិស្ស ភគវតោ អភិរោបយិំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

កក្ការុបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៤. មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ទេវបុត្តោអហំ សន្តោតិអាទិកំ អាយស្មតោ មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ ថេរោ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សិខិស្ស ភគវតោ កាលេ ភុម្មដ្ឋកទេវបុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តោ សិខិំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ ទិព្ពមន្ទារវបុប្ផេហិ បូជេសិ។

១៩. សោ តេន បុញ្ញេនាតិអាទិកំ សព្វំ អនន្តរត្ថេរស្ស អបទានវណ្ណនាយ វុត្តនយេន វេទិតព្ពន្តិ។

មន្ទារវបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៥. កទម្ពបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ កទម្ពបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ សម្មាសម្ពុទ្ធសុញ្ញេ លោកេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ ឃរាវាសំ វសន្តោ តត្ថ អាទីនវំ ទិស្វា ឃរាវាសំ បហាយ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ហិមវន្តសមីបេ កុក្កុដេ នាម បព្ពតេ អស្សមំ កត្វា វិហាសិ។ សោ តត្ថ វសន្តោ បច្ចេកពុទ្ធេ

ឌិដ្ឋា បសត្ថយាតសោ បុបឡិតំ ពគឡ្ឋុបុបឡ ឌ្ឋចិតិត្វា ទោ បទេ្ចពព្យឌ្ឍ បុឌេឋិ៍ ទោបិ “ព្ទ្ឋិតំ បត្តិត”ត្តិអាឌិតា អត្ថុយោគតំ អកំឋ្ុ៍

១០៍ សោ ទេត បុទេ្ឋាត ឌេចយត្ថុស្សុ ឋំសទេត្វា ឋ្ភឃសឞ្យត្តិឃោ អត្ថុកចិត្វា ព្ទយស្មិំ ឮ្ទព្យារេធ ឋាចត្តិឃំ ព្យលេពេហ តិឡ្ឋទេត្វា ច្ចស្ឌិយត្វាឃ សត្តិ ឆយុទេឆសតំ ស្ចត្វា បឌិលទ្ឌសទេ្ឋ បឡ្ឋឌិត្វា តឌិទស្ស្យច អទហា ហ្ចត្វា បុឡ្ឋពយុំ សទិត្វា សោយតស្ស្យឌាទោា បុឡ្ឋចទិតាបឌាតំ បការសទេ្តា ហិយចត្តស្ស្យាចិគ្ទុទេតិអាឌិយាហ៍ តំ ច្ចត្តត្តទេយច៍ ព្យក្កុទេ្ឋ តាយ បឡ្ឋទេតាតិ តស្ស្យ ឋ្ភកាស្ច បស្ស្យស្ច ព្យក្ក្ចឌគ្ទុឡ្យអាពាទេត បឡ្ឋតព្ទុឌ្ឋិតំ ចិឌ្ឋយាតត្វា ព្យក្កុទេ្ឋតិ សឌ្ឋ ពទេតា៍ បពាទេត តិទេា ហ្ចត្វា បតិឌ្ឋហតីតិ បឡ្ឋទេតា៍ តយិប្បឡ្ឋតបិឌេយិគ្ទិ តស្មិំ បឡ្ឋតសយឹទេប៍ សត្ត ព្ទុឌ្ឋា ចសត្តីតិ សត្ត បទេ្ចពព្យឌ្ឋា តស្មិំ ព្យក្ក្ចឌបឡ្ឋតបិឌេ បណ្ណ្ចសាលិឃំ ចសត្តីតិ អទេត្វា៍

១១៍ឌីបទាឌំទិចាក្កតត្តិ ឌីបិតំ ទាឌា ឌីបទាឌា, សទេ្ឋាសំ ឌីបិតំ ឌលយាតាតំ តាទពាតំ ទាឌា ចទេ្ឋាតិ អទេត្វា៍ អឆ ចា សទេ្ឋាស្ច ឌយ្ឋឌីបបុឡ្ឋចិឌេហអបទេពាឃាទិតាត្តទព្យុស្សឌ្ឋាទេតស្ច ចគ្ទុស្ច ឌីទេបស្ច ក្ខិសហស្ស្យបទិត្តឌីទេបស្ច ច ទាឌា អាទេលិពឋទលាទេតា ចទេ្ឋា ឌីបទាឌាតិ ច្ចដ្ឋតិ, តំ តទេក ឋ្ភក្កតំ ចត្ថិ ព្ទច បុបឡិតំ ឋ្ចល្លិតំ ពគឡ្ឋុទ្ក្ល ឌិដ្ឋា តទេតា បុបឡ ឌ្ឋចិតិត្វា ឋ្ភកាហិ ហទេត្វិហិ បក្កឃ្យាបពាទេត ពទេហត្វា សត្ត បទេ្ចពព្យឌ្ឍ សទេយាពិទិ ស្ចឌ្ឍ ឌ្ឋពិទិ, អាឌទេត ប្ចឌេឋិត្តិ អទេត្វា៍ ទេសសំ ឋ្ភត្វាតត្តទេយចាតិ៍

ពគឡ្ឋុបុបឡិយទេត្វទអបឌាតចណ្ណតា សយត្វា៍

លិ៍ តិឃាឞ្ចលពទេត្វទអបឌាតចណ្ណតា

ហិយចត្តស្ស្យាចិគ្ទុទេតិអាឌិកំ អាឃស្ចទេតា តិឃាឞ្ចលពទេត្វទស្ស្យ អបឌាតំ៍ អឃយ្យិ ទេឆទេា បុទិយឌិតចទេស្ច ពតបុឡ្ឋាសយ្ឋទេា ឋ្ភព្យត្ថព្យត្ថកទេច ព្យុសលិតិ ឋ្ភបចិតទេ្តា សិលិស្ស្យ កពចទេតា ពាទេល ព្យលេពេហ តិឡ្ឋទេត្វា ឈទាចាសំ សណ្តុទេបត្វា តត្វ ទេឌាសំ ឌិដ្ឋា តំ បហាឃ តាបសបឡ្ឋឌ្ឋ បឡ្ឋឌិត្វា ចសទេ្តា ហិយចត្តសយឹទេប ក្ចតាពទេលា តាយ បឡ្ឋទេត ចសត្តិ ឲពតំ ចិទេចពយត្ថុទ្រាហត្តិ សិលិ សឡ្ឋទ្ឍ ឌិដ្ឋា បសត្ថយាតសោ តិឃាឞ្ចលបុបឡ ពទេហត្វា បិឌយ្ចទេល ប្ចឌេឋិ៍ ព្ចទេ្ឋាបិ តស្ស្យ អត្ថុយោគតំ អពាឋិ៍

១៣៍ សោ ទេត បុទេ្ឋាត ឌេចយត្ថុស្សុ ឋំសទេត្វា ឋ្ភឃសឞ្យត្តិឃោ អត្ថុកចិត្វា ព្ទយស្មិំ ព្ទុព្យារេធ ឋាចត្តិឃំ ចិកចសយ្យទេត្ត ឲពស្មិំ ព្យលេ តិឡ្ឋទេត្វា ច្ចស្ឌិយត្វាឃ សាសទេត បសទេ្ត បឡ្ឋឌិត្វា ឋ្ភបតិស្ស្យឃសយ្យត្តត្វា តឌិទស្ស្យច អទហត្តំ បិបុលិត្វា បុឡ្ឋពយុំ សទិត្វា សោយតស្ស្យព្យទេត្វា បុឡ្ឋចទិតាបឌាតំ បការសទេ្តា ហិយចត្តស្ស្យាចិគ្ទុទេតិអាឌិយាហ៍ ក្ចតាពទេលា តាយ បឡ្ឋទេតាតិ ក្ចតាពលាតំ ឌេចឃក្លសយ្ចហាតំ អាចាសក្ចតត្វា កចតសឌិសត្វា អចិគ្ទុឡ្យហកាទេចត បចត្តត្វា ច ក្ចតាពទេលា តាយ បឡ្ឋទេតា, តស្មិំ ឲទេពា អត្ថុតិឃោ ឌិទេតា ឌិតយាទេា ព្ទុទេ្ឋា ចសទេត ឌិឡ្ឋព្រាហ្មអិទិទិឃទិឃាបឆចិហាទេហិ ចិហទតីតិ អទេត្វា៍

១៤៍ឲព្ទុតសតសហស្ស្យ , ពព្យំ ត ចិតិបិតិទេពាតិ ទេត តិឃាឞ្ចលបុបព្យប្ចឌាពទលាឋទេលត តិទត្តទំ ឲព្ទុតសតសហស្ស្យពព្យាតំ អចិតិបិតទេពា

ចតុរាបាយចិតិយុត្តោ សក្កសយ្យត្តិកចយេច ក្ខបបត្ថោតិ អត្ថោ ៈ សេនំ សុចិណ្ណោឃ្យយេចាតិ ៈ

តិលាឃ្វលកត្ថេរអបទានចណ្ណនា សយត្តា ៈ

ប័ ៈ ភាកបុប្ឝិយត្ថេរអបទានចណ្ណនា

សុចន្ទោ ភាយ ភាយេតាតិអាទិកំ អាយស្មតោ ភាកបុប្ឝិយត្ថេរស្ស អបទានំ ៈ អយម្បិ ឆេរោ បុរិមជិនតិសកេសុ ពតាធិការោ តត្ថ តត្ថ កចេ ចិចន្ទុបតិស្សយាតិ បុញ្ញានិ ក្ខបចិតន្តោ បឝុយុត្តរកកចតោ កាលេ ព្រាហ្មណកុលេ តិព្វត្តោ ចុឌ្ឍិប្បត្តោ ចេឝត្តយានីសុ សកសិប្បេសុ តិប្ឝត្តិំ បត្វា តត្ថ សារំ អជិស្វា ហិយចត្តំ បចិសិត្វា តាបសបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា ឈានសមាបត្តិសុលេភ ជីតិភាយេសិ ៈ តស្មិំ សមយេ បឝុយុត្តរោ កកចា តស្សានុកម្បាយ តត្ថ អកយាសិ ៈ សោ តាបសោ តំ កកចត្តំ ជិស្វា លក្ខណសត្ថេសុ លេកត្តា កកចតោ លក្ខណទ្វបសម្បត្តិយា បសន្តោ ចត្តិត្វា អញ្ជលិំ បក្កម្ហអដ្ឋាសិ ៈ អាកាសតោ អតោតិណ្ណត្តា បុឌាសក្ការេ អកតេយច អាកាសតោច បក្កាមិ ៈ អឆ សោ តាបសោ សសិស្សោ ភាកបុប្ឝំ ឱ្ជចិតិត្វា តោភ បុសប្ឝភ កកចតោ ពតឌិសាភាកយក្កំ បុឌេសិ ៈ

១៨ ៈ សោ តោភ បុញ្ញោភ ចេឝយត្តុស្សេសុ សំសរន្តោ ក្ខកឃសម្បត្តិយោ អត្តុកចន្តោ សព្វត្ថ បុឌិតោ ព្ចាយស្មិំ ព្វាត្តប្បាេឝ សាចត្ថិយំ កុលគេហ តិព្វត្តោ ចុឌ្ឍិយត្វាយ សទ្ធាសម្បន្តោ បព្វជិត្វា ចត្តបដិបត្តិយា សាសតំ សោកឃយាតោ ភចិរស្សេច អរហា ហុត្វា “តេកភ ត្តោ កុសលកម្មោភ យយា អយំ លោកុត្តរសម្បត្តិ លទ្ធា”តិ អតីតកម្មំ សរន្តោ បុព្វាកម្មំ បច្ចក្ខតោ ញាត្វា សញ្ញាតសោមនស្សោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសន្តោ សុចន្ទោ ភាយ ភាយេតាតិអាទិមាហ ៈ តត្ថ ចន្ទកោត្តា ញាតត្តា ចន្ទោ, សុត្ថុរោ ច សោ ចន្ទោ ចេតិ សុចន្ទោ ៈ ភាយេភ សុចន្ទោ ភាយ ព្រាហ្មណោ យត្តបិរេកុ ចេឝត្តយាឌិសកលយត្តសត្ថេ កោដិប្បត្តោតិ អត្ថោ ៈ សេនំ ហេដ្ឋា ចុត្តភយត្តា ក្ខត្តាភត្ថេយចាតិ ៈ

ភាកបុប្ឝិយត្ថេរអបទានចណ្ណនា សយត្តា ៈ

៤៨ ៈ បុត្តាកបុប្ឝិយត្ថេរអបទានចណ្ណនា

កាភតំចភយាកឃ្វាតិអាទិកំ អាយស្មតោ បុត្តាកបុប្ឝិយត្ថេរស្ស អបទានំ ៈ អយម្បិ បុរិមជិនចរេសុ ពតាធិការោ តត្ថ តត្ថ កចេ ចិចន្ទុបតិស្សយាតិ បុញ្ញានិ ក្ខបចិតន្តោ ចុស្សស្ស កកចតោ កាលេ ភេសាឝកុលេ តិព្វត្តោ យហាចតំ បចិដ្ឋោ តត្ថ សុបុប្ឝិតបុត្តាកបុប្ឝំ ជិស្វា ហេតុសម្បត្តត្តា ព្វាត្តាវម្មោណបីតិចសេភ កកចត្តំ សរិត្វា តំ បុប្ឝំ សហ កណ្ណិកាហិ ឱ្ជចិតិត្វា ចាលុកាហិ ចេតិយំ កត្វា បុឌេសិ ៈ

៣៩ ៈ សោ តោភ បុញ្ញោភ ចេត្តាភចុតិកប្បេ តិរត្តរំ ចេឝយត្តុស្សសម្បត្តិយោ យោច អត្តុកចិត្វា ព្ចាយស្មិំ ព្វាត្តប្បាេឝ សាចត្ថិយំ ចិកចសម្បន្តោ

កុលេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ បុព្វចារតាតាពលេក សាសនេ បសន្នោ បព្វជិត្វា វាយមន្តោ នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា បុព្វេ កតកុសលំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ កាននំ វនមោគយ្ហាតិអាទិមាហ។ តំ សព្វំ ហេដ្ឋា វុត្តត្តា ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ពុន្នាគបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០. កុមុទទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ កុមុទទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ ថេរោ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ អនេកេសុ ភវេសុ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហិមវន្តស្ស អាសន្នេ មហន្តេ ជាតស្សរេ កុក្កុត្ថោ នាម បក្ខី ហុត្វា និព្វត្តោ កេនចិ អកុសលេន បក្ខី សមានោបិ ពុទ្ធេ កតសមាចារេត ធម្មិសមន្តោ ពុញ្ញាពុញ្ញេសុ ឆេកោ សីលវា បិយាចារោ ទេវតា ពុជិចិរេតោ អហោសិ។ តស្មិំ សមយេ ពទុមុត្តរោ ភគវា អាកាសេនាគច្ឆន្តោ តស្ស សមីបេ ចង្កមតិ។ អថ សោ សកុណោ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នចិត្តោ កុមុទបុប្ផំ ឌំសិត្វា ភគវតោ បិលន្ធេសិ បូជេសិ។ ភគវា តស្ស សោមនស្សុប្បាទនត្ថំ បដិគ្គហេត្វា អនុមោទនមកាសិ។

១១. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ពុទ្ធសុញ្ញេ ភវេ សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្មិំ កុលេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ មហាភោគោ រតនត្តយេ បសន្នោ សទ្ធំ បដិលទ្ធោ បព្វជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្វកម្មំ បច្ចក្ខតោ ញត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិមាហ។ បទុមុប្បលសញ្ឆន្នោតិ ឯត្ថ សេតបទុមេហិ សេតុប្បលេហិ ច រត្តបទុមេហិ រត្តុប្បលេហិ ច នីលុប្បលេហិ ច បទុមុប្បលេហិ ចេតិ សញ្ឆន្នោ គហនីភូតោ សេតុប្បលោ មហាជាតស្សរោ អហូតិ សម្ពន្ធោ។ បុណ្ឌរីកសមោត្ថដោតិ បុណ្ឌរីកេហិ សេតបទុមេហិ ឱត្ថដោ សញ្ឆន្នោតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

កុមុទទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

សោឡសមសមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៩. សុបារិចរិយវគ្គោ

១. សុបារិចរិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

បទុមោនាម នាមេនាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សុបារិចរិយត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ យក្ខយោនិយំ និព្ពត្តោ ហិមវតិ យក្ខសមាគមំ គតោ ភគវតោ ទេវយក្ខគន្ធនាគានំ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ ឧភោ ហត្ថេ អាភុជិត្វា អប្ផោដេសិ នមស្សិ ច. សោ តេន បុញ្ញេន តតោ ចុតោ ឧបរិ ទេវលោកេ ឧប្បន្នោ តត្ថ ទិព្ពសុខំ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ច ចក្កវត្តិអាទិសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ គហបតិកុលេ និព្ពត្តោ អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ រតនត្តយេ បសន្នោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សទ្ធាជាតោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិ.

១. សោ ឯកទិវសំ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមោ នាម នាមេនាតិអាទិមាហ. តត្ថ បទុមោតិ យស្ស បាទនិក្ខេបសមយេ បថវិំ ភិន្ទិត្វា បទុមំ ឧគ្គន្ត្វា បាទតលំ សម្បដិច្ឆតិ, តេន សញ្ញាណេន សោ ភគវា បទុមោតិ សង្ខំ គតោ, ឥធ បទុមុត្តរោ ភគវា អធិប្បេតោ. សោ ភគវា បវនា វសនវិហារា អភិនិក្ខម្ម វនមជ្ឈំ បវិសិត្វា ធម្មំ ទេសេតីតិ សម្ពន្ធោ.

យក្ខានំ សមយោតិ ទេវានំ សមាគមោ អាសិ អហោសីតិ អត្ថោ. អជ្ឈាបេក្ខិសុ នាវទេតិ តស្មិំ សេនាកាលេ អធិអបេក្ខិសុ, វិសេសេន បស្សិំសុ អហេសុន្តិ អត្ថោ. សេសំ បាកដមេវាតិ.

សុបារិចរិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

២. កណវេរបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សិទ្ធត្ថោនាម ភគវាតិអាទិកំ អាយស្មតោ កណវេរបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ កាលេ សុទ្ទកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ រញ្ញោ អន្តេបុរបាលកោ អហោសិ. តស្មិំ សមយេ សិទ្ធត្ថោ ភគវា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ រាជវីថិំ បដិបជ្ជិ. អថ សោ អន្តេបុរបាលកោ ចរមានំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ ហុត្វា កណវេរបុប្ផេន ភគវន្តំ បូជេត្វា នមស្សមានោ អដ្ឋាសិ. សោ តេន បុញ្ញេន សុគតិសម្បត្តិយោយេវ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តិត្វា វុឌ្ឍិប្បត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ.

លិ៍ ឥសា បត្តអក្កបលេ បុឥក្ត ពតក្យសល់ សទិត្វា សជ្ជាតឥសាយតឥស្សា បុក្តចទិតាបគាត់ បកាឥសឥត្តា សិដ្ឋឥត្វា តាយ ភកចាតិអាឌិយាហ៍ ត៌ សក្តុំ ឥហដ្ឋា ចុត្តត្តា ក្តាតត្វឥយចាតិ៍

ពលេចេរបុបរិយឥត្វេរអបគាតចណ្ណតា សយត្តា៍

១៍ ពជ្ជពគាឃពឥត្វេរអបគាតចណ្ណតា

តិស្សស្ស ឥលា ភកចឥតាតិអាឌិក៌ អាឃស្ថឥតា ពជ្ជពគាឃពឥត្វេរស្ស អបគាត៌ អឃយ្យិ បុទិយឌិតចឥរសុ ពតាឆិកាឥរា តត្វ តត្វ ភឥច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្តបចិតឥត្តា តិស្សស្ស ភកចឥតា កាឥល សុដ្ឋក្យឥល តិក្តាឥត្តា ភកចត្តិ ជិស្វា បសត្ថយាតឥសា អប្ពុឌប្ពអាឌិយតេក៌ យឆុរថលិថល់ តាញក្តឥពទ់ ប្ចពជ្ជពញ្ចា អគាសិ៍ ភកចា តស្ស បសាគចដ្ឋតត្វាឃ បស្សត្តឥស្សច បទិក្យជ្ជិ៍ ឥសា ឥតត បុឥក្តាត សុពតិសយ្យត្តិឥឃាឥឃច អត្ថភចិត្វា ក្ដយស្ថិ ញុដ្ឋប្បាឥគ សាចត្វិឃំ ក្យលឥពឥហ តិក្តាឥត្តា ចិក្យាត៌ បត្វា សត្វ ឆយុឥគសត់ សុត្វា សជ្ជាតសឥដ្ឋា បសាគតាហុយាឥតា បក្តឌិត្វា ចត្តបជិបត្តិឃា សាសត់ ឥសាឥភឥត្តា សីលិលក្កាបជិយស្ដិឥតា តចិរឥស្សច អរហត្តំ បិបុលិ៍

១៩៍ ឥសា បុក្តពយុំ សរឥត្តា "បុឥក្ត យឃា សុឥលឥត្ត ក្យសល់ ពត៌ សុត្ថុរ"ត្តិ ឥសាយតស្សឌាឥតា បុក្តចទិតាបគាត់ បកាឥសឥត្តា តិស្សស្ស ឥលា ភកចឥតាតិអាឌិយាហ៍ តត្វ តិឥស្សាបិ ភចសយ្យត្តិឥឃា គគយាឥតា ឌាឥតាតិ យាតាបិត្យហិ ពតតាយចឥសត តិឥស្សា៍ អឆ ចា តឹហិ សរលាពយតេហិ អស្សាឥសឥត្តា ឌួចគឥត្តា ឥហតុសយ្យត្ថុក្កឥល សក្កឥយាក្លូឥឃ បតិដ្ឋាឥបឥត្តា ញុឥដ្ឋ ឌាឥតាតិ តិឥស្សា៍ សយាបត្តិក្យលាឌឹហិ ភឥពហិ ឃុឥត្តាតិ ភកចា, តស្ស តិស្សស្ស ភកចឥតា បុឥក្ត អហ៌ ថល់ អគាសិត្តិ សប្ពឥដ្ឋ៍ តាញក្តឥពទញ្ចា បិគាសិត្តិ តាញក្តកាកាឥទត បចត្តំ ថល់ តាញក្តឥពទ់, តញ្ចា ថល់ អគាសិត្តិ អឥត្វា៍ ពជ្ជក៌ អភិសយុតត្តិ លាឌិតក្តំ ពជ្ជក៌ អភិ ចិឥសឥសត យឆុសក្កទាឌឹហិ សយ្យិស្សំ ពត្វា តិបញ្ញាឌិត៌ សុត្ថុទ់ យឆុទត្តិ សយុត៌ ឌាតាត៌ អភិសយុត៌ ពជ្ជពញ្ចា អគាសិត្តិ អឥត្វា៍ ឥសសំ សុចិឥក្តាឃ្យឥយចាតិ៍

ពជ្ជពគាឃពឥត្វេរអបគាតចណ្ណតា សយត្តា៍

៣៍ ឥគសប្ចឌពឥត្វេរអបគាតចណ្ណតា

អត្វគស្សឹ តុ ភកចាតិអាឌិក៌ អាឃស្ថឥតា ឥគសប្ចឌពឥត្វេរស្ស អបគាត៌ អឃយ្យិ ឥឆឥរា បុទិយញុឥដ្ឋសុ ពតាឆិកាឥរា តត្វ តត្វ ភឥច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្តបចិតឥត្តា អត្វគស្សិស្ស ភកចឥតា កាឥល ក្យលឥពឥហ តិក្តាឥត្តា ចុដ្ឋិយត្វាឃ សឥដ្ឋ បសឥត្ថា ញុដ្ឋយាយឥកា ឆយុយាយឥកា សឈ្ឈយាយឥកា អឥហាសិ៍ តគា អត្វគស្សឹ ភកចា កិក្លុសឈ្ឈបទិចុឥតា ចឥដ្ឋា ចិឃ ស្ចទិឥឃា ចិឃ ច អាកាឥសត ពច្ឆតិ៍ ឥសា ក្តបិសឥកា ភកចឥតា ពតឌិសាភាព៌ ពដ្ឋយាលិឌឹហិ ប្ចឥឌឥត្តា អញ្ជលិ បក្កឃ្យាតយស្សយាឥតា អដ្ឋាសិ៍

១៦. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវលោកេ និព្វត្តោ សគ្គសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ច មនុស្សសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ ឧបភោគបរិភោគសម្បន្នោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ ឃរាវាសេ អនល្លីនោ បព្ពជិត្វា វត្តសម្បន្នោ នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ អត្ថទស្សី តុ ភគវាតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ។ អភិលញ្ជសេតិ “មេគ្គា បេន្ធា បេឆា បេជ្ជា, អញ្ជំ ចតុមាឃន”ន្តិ (ខុទ្ទអភិ-បិរាឃនត្ថុតិកាធាតិក្ខេស ១០១) បរិយាយស្ស វុត្តត្តា អភិលស្ស ធាតុស្ស អញ្ជំ គមនមេគ្គាតិ អភិលញ្ជំ, តស្មិំ អភិលញ្ជសេ, អាការសេតិ អត្ថោ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

ទេសបូជកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៨. កណិការឆត្តិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វេស្សភូ នាម សម្ពុទ្ធោតិអាទិកំ អាយស្មតោ កណិការឆត្តិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ ថេរោ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វេស្សភុស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ សទ្ធាសម្បន្នោ អហោសិ។ តស្មិំ សមយេ វេស្សភូ ភគវា ទិវាវិហារាយ មហាវនំ បវិសិត្វា និសីទិ។ អថ សោបិ ឧបាសកោ កេនចិទេវ ករណីយេន តត្ថ គន្ត្វា ភគវន្តំ អគ្គិក្ខន្ធំ វិយ ជលមានំ និសិន្នំ ទិស្វា បសន្នមានសោ កណិការបុប្ផំ ឱចិនិត្វា ឆត្តំ កត្វា ភគវតោ និសិន្នដ្ឋានេ វិតានំ កត្វា បូជេសិ, តំ ភគវតោ អានុភាវេន សត្តាហំ អមិលាតំ ហុត្វា តថេវ អដ្ឋាសិ។ ភគវាបិ ផលសមាបត្តិំ និរោធសមាបត្តិញ្ច សមាបជ្ជិត្វា វិហាសិ , សោ តំ អច្ឆរិយំ ទិស្វា សោមនស្សជាតោ ភគវន្តំ វន្ទិត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហអដ្ឋាសិ។ ភគវា សមាបត្តិតោ វុដ្ឋហិត្វា វិហារមេវ អគមាសិ។

១៧. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សទ្ធាសម្បន្នោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា ឃរាវាសេ អនល្លីនោ បព្ពជិត្វា វត្តបដិបត្តិយា ជិនសាសនំ សោភេន្តោ នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វេស្សភូ នាម សម្ពុទ្ធោតិអាទិមាហ។ តត្ថ វេស្សភូតិ វេស្ស វេស្សជេនេ ភូតាតិ អភិភវតីតិ វេស្សភូ។ អថ វា វេស្ស បញ្ចវិធមារេ អភិភូតាតិ អជ្ឈោត្ថរតីតិ វេស្សភូ។ សាមំមេវ ពុជ្ឈិតា សច្ចានីតិ សម្ពុទ្ធោ, នាមេន វេស្សភូ នាម សម្ពុទ្ធោតិ អត្ថោ។ ទិវាវិហារាយ មុនីតិ ទិព្វតិ បកាសេតិ តំ តំ វត្ថុំ បិភជំ ករោតីតិ ទិវា សុរិយុគ្គមនតោ បដ្ឋាយ យាវ អត្ថង្គមោ, តាវ បរិច្ឆិន្នកាលោ, វិហរណំ ចតុហិ ឥរិយាបថេហិ បវត្តនំ វិហារោ, ទិវាយ វិហារោ ទិវាវិហារោ, តស្ស ទិវាវិហារាយ លោកជេដ្ឋោ នរាសភោ ពុទ្ធមុនិ មហាវនំ ឱគាហិត្វា បវិសិត្វាតិ អត្ថោ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

កណិការឆត្តិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៩. សប្បិទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ផុស្សោនាមាសិ ភគវាតិអាទិកំ អាយស្មតោ សប្បិទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ អនេកេសុ ភវេសុ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ ផុស្សស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ អហោសិ។ តទា ភគវា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ វីថិយំ ចរមានោ តស្ស ឧបាសកស្ស គេហទ្វារំ សម្បាបុណិ។ អថ សោ ឧបាសកោ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ វន្ទិត្វា បត្តបូរំ សប្បិតេលំ អទាសិ, ភគវា អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ សោ តេនេវ សោមនស្សេន យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ តេន បុញ្ញេន ទេវលោកេ ឧប្បន្នោ តត្ថ ទិព្ពសុខំ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ច និព្ពត្តោ ឧប្បន្នុប្បន្នភវេ សប្បិតេលមធុផាណិតាទិមធុរាហារសមង្គី សុខំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ សទ្ធោ ពុទ្ធិសម្បន្នោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ បព្ពជិត្វា វត្តសម្បន្នោ នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៥. សោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា ជាតសោមនស្សោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ផុស្សោ នាមាសិ ភគវាតិអាទិមាហ។ តត្ថ ផុស្សោតិ ផុស្សនក្ខត្តយោគេន ជាតត្តា មាតាបិតូហិ កតនាមធេយ្យេន ផុស្សោ។ អថ វា និព្ពានំ ផុសិ ផស្សិ សច្ឆិ អកាសីតិ ផុស្សោ។ អថ វា សមតិំសបារមិតាសត្តតិំសបោធិបក្ខិយធម្មេ សកលេ ច តេបិដកេ បរិយត្តិធម្មេ ផុសិ ផស្សិ អញ្ញាសីតិ ផុស្សោ។ ភគ្គវា ភគ្យវា យុត្តោតិអាទិបុញ្ញកោដ្ឋាសសមង្គិតាយ ភគវា។ អាហុតីនំ បដិគ្គហោតិ អាហុតិនោ វុច្ចន្តិ បូជាសក្ការា, តេសំ អាហុតីនំ បដិគ្គហេតុំ អរហតីតិ អាហុតីនំ បដិគ្គហោ។ មហាជនំ និព្ពាបេន្តោ ជិនោ ផុស្សោ នាម ភគវា វីថិយំ អថ តទា គច្ឆតីតិ សម្ពន្ធោ។ សេសំ បាកដមេវាតិ។

សប្បិទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៨. យូថិកាបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ចន្ទភាគានទីតីរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ យូថិកាបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ អាយស្មា បុរិមមុនិន្ទេសុ កតាធិការោ អនេកេសុ ច ជាតិសតេសុ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ ផុស្សស្សេវ ភគវតោ កាលេ សុទ្ធកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ ចន្ទភាគាយ នទិយា តីរេ កេនចិទេវ ករណីយេន អនុសោតំ ចរមានោ ផុស្សំ ភគវន្តំ ន្ហាយិតុកាមំ អគ្គិក្ខន្ធំ វិយ ជលមានំ ទិស្វា សោមនស្សជាតោ តត្ថ ជាតំ យូថិកាបុប្ផំ ឱចិនិត្វា ភគវន្តំ បូជេសិ។ ភគវា តស្ស អនុមោទនមកាសិ។

១៦. សោ តត្ថ តេន បុញ្ញកោដ្ឋាសេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ ភគវតោ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ បព្ពជិត្វា វត្តបដិបត្តិយា សាសនំ សោភេន្តោ នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ចន្ទភាគានទីតីរេតិអាទិមាហ។ តំ សព្ពំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ឃ្នចិកាបុបឿយខេត្ត៍រអបគាតចណ្ហាតា ឋយត្តា៉

ប៉៉ ក្ស្សគាឃកខេត្ត៍រអបគាតចណ្ហាតា

តិចរាឃំបុខេ រខេយ្ុតិអាឌិក៌ អាឃប្ុខេតា ក្ស្សគាឃកខេត្ត៍រស្ស អបគាត៌៉ អឃយ្យាឃប្ុា បុរិយឌិតចខេរុ កតាឆិកាខេរា តត្ត៍ តត្ត៍ ករេច ចិចដ្ទបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ថ្លបចិតខេត្តា ឋិឌ្ឍត្ត៍ស្ស ករចខេតា កាខេល រាឌក្រុខេល តិព្ទខេត្តា ចុឌ្ឍិប្យត្តកាខេល ឃុចរាឌករាច៌ បត្តា ឋិកខេជា ឲក៌ ឌតបឆ៌ លកិត្តា តព្រាឆិបតិក្នខេតា ឋកលឌតបឆចាឋិខេតា គាតបិឃចចតអត្ត៍ចរិឃាឋយាតត្ត៍តាឋព្ទាខេតហិ ចត្ទហិ ឋក្កហចត្ត្ទហិ ឋក្កហ្យាតិ៉ តស្ថិ ឋយខេឃ ឋិឌ្ឍខេត្ត៍ា ករចា ត៌ ឌតបឆ៌ ឋយ្យាបុលិ៉ អឆ ខេឋា ឃុចរាឌា បណ្ហាកាទ៌ លកិត្តា តត្ត៍ ស្ុលុយចខេត្ត៍ត ករចត្តិ ប្ុខេឌឋិ៉ ករចា ត៌ ចត្ត៍ ហខេត្ត៍ត បរាឃឋិត្តា អាកាឋំ បល្លឌ្តិ៉ តយ្យិ ចត្ត៍ ករចត្តខេយច អត្ុចាត្លិ៉ អឆ ខេឋា ឃុចរាឌា ត៌ អត្ខរិឃំ ឌិឋ្វា អតឹច បឋខេត្ត៉ា អញ្ញលិ បក្កឃ្យាអដ្ឋាឋិ៉ ករចខេតា ឋយ្យត្តឋយ្យត្តដ្ឋាខេត ឋខេព្ទ ឌតា ត៌ អត្ខរិឃំ ឌិឋ្វា អត្ខរិឃត្កតចិត្តា អញ្ញលិ បក្កឃ្យា អដ្ឋំ ឋុ៉ ករចា ចិហារខេយច អកយាឋិ៉ ឃុចរាឌា ខេតខេតច ក្រុឋលកខេយ្ុត តខេតា ចុខេតា ខេគចខេលិខេក ថ្លប្យខេត្ត៉ា តត្ត៍ ឌិព្ទឋយ្យត្តិ អត្ុកចិត្តា យត្ុខេស្សុ ចក្កចត្តិអាឌិឋយ្យត្តិខេឃា អត្ុកចិត្តា ព្ទយស្ថិ ព្ទុឌ្ឍប្យាខេគ ចិកចឋយ្យខេត្ត៉ ឲកស្ថិ ក្រុខេល តិព្ទខេត្តា ចិញ្ញាត៌ បខេត្តា ឈរាចាឋំ ឋណ្ណខេបត្តា រតាតត្តខេឃ បឋខេត្ត៉ា ករចខេតា ឆយ្ុខេគឋត៌ ស្ុត្តា បដិលឌ្ឍឋខេឌ្ឍ បព្ទាឌិត្តា ចាឃយខេត្តា តចិរខេស្សច អរហា អខេហាឋិ៉

៤ប៉៉ ខេឋា ឲកឌិចឋំ អត្តខេតា បុព្ទាកយ្ុំ ឋរិត្តា ខេឋាយតស្សឌារខេតា បុព្ទាចរិតាបគាត៌ បកាខេឋខេត្តា តិចរាឃំ បុខេរ រខេយ្ុតិអាឌិយាហ៉ តត្ត៍ តិចរតាយខេក តករេ រយលឹខេឃ អហំ រាឌបុខេត្តា ហុត្តា ឋិឌ្ឍត្ត៍ ករចត្តិ ចខេត្ត៍ត ប្ុខេឌឋិត្តិ អខេត្ត៍៉ ខេឋឋំ ស្ុចិខេព្ទាឃ្យខេយចាតិ៉

ក្ស្សគាឃកខេត្ត៍រអបគាតចណ្ហាតា ឋយត្តា៉

៥៉ ឋយាគបកខេត្ត៍រអបគាតចណ្ហាតា

តករេ ពត្ទយតិឃាតិអាឌិក៌ អាឃប្ុខេតា ឋយាគបកខេត្ត៍រស្ស អបគាត៌៉ អឃយ្យិ ខេឆខេរា បុរិយព្ទុឌ្ឍាត៌ ឋត្តិខេក កតាក្រុឋលឋយ្កខេរា អខេតខេករុ ករេចរុ ចិចដ្ទបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ថ្លបចិតខេត្តា ចិបឃ្សិស្ស ករចខេតា កាខេល ក្រុលខេកខេហ តិព្ទខេត្តា ចុឌ្ឍិយត្តាឃ ឈរាចាឋំ ឋណ្ណខេបត្តា បុញ្ញាតិ កខេរាខេត្តា ចឋយាខេតា ឋខេឌ្ឍ បឋខេត្ត៉ា ពហ្ម ថ្លបិឋខេក ឋត្ត៉ិបិខេតត្តា កហខេឌ្ឋខេកា ហុត្តា “យាត្យអក៌ កទិស្សាយា”តិ ខេត ឋខេព្ទ ឋយាគខេបត្តា ឲក៌ យាត្យអក៌ ឋយំ កាខេរត្តា បណ្ឌរបុលិត៌ ឌ្ឋកិរិត្តា ករចខេតា តិឃ្យាខេគឋិ៉ ខេឋា ខេតត បុខេញ្ញត ខេគចខេលិខេក ថ្លប្យខេត្ត៉ា ល កាយាចចរឋយ្យត្តិខេឃា អត្ុកចិត្តា យត្ុខេស្សុ ច ចក្កចត្តិអាឌិឋយ្យត្តិខេឃា អត្ុកចិត្តា ព្ទយស្ថិ ព្ទុឌ្ឍប្យាខេគ ក្រុលខេកខេហ តិព្ទខេត្តា ចិញ្ញាត៌ បខេត្តា ករចតិ បឋខេត្ត៉ា ឆយ្ុំ ស្ុត្តា បឋត្ត៉យាតខេឋា ឋឌ្ឍាឌារខេតា បព្ទាឌិត្តា ឋឹលឋយ្យខេត្ត៉ា ចត្តឋយ្យខេត្ត៉ា តចិរខេស្សច អរហត្តំ បិបុលិ៉

៣៣៉ ខេឋា អបរការខេក អត្តខេតា កតាក្រុឋលំ ឋរិត្តា ឋញ្ញាតខេឋាយតស្សា បុព្ទាចរិតាបគាត៌ បកាខេឋខេត្តា តករេ ពត្ទយតិឃាតិអាឌិយាហ៉

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᨶ᩠ᨵᩪᨲᩥ ᨬᩣᨲᩥᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸᨶᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠᩃᨶᨣᩁᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᩪ, ᨻᨶ᩠ᨵᩪ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᩩᨾᨲᩦ, ᨲᩔᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᩩᨾᨲᩥᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨣᩁᩮ ᨾᩉᩣᨸᩪᨣᨣᨱᩮᩣ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩥᨠᩈᨾᩪᩉᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨾᩣᩊᩴ ᨠᩔᩣᨾ ᩈᨦ᩠ᨥᩔᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᨲᩥ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨩᨶᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᩊᩴ, ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨿᨲᩥᨠᩣᨶᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᩅᩮᨠᨠᩁᨱᩮᩣ ᩋᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᩊᩴ, ᨾᩣᩊᨾᩮᩅ ᨾᩣᩊᨠᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᩅᩣᩈᩪᨸᩉᩣᩁᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨾᩣᩊᨠᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨾᩣᨴᨸᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨲᩥᩔᩮᩣᨶᩣᨾᩣᩈᩥ ᨽᨣᩅᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩥᩔᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨾᨶ᩠ᩅᩣᨿ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨽᩅᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩦᨳᩥᨿᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨩᩣᨲᩥᩈᩩᨾᨶᩣᨴᩥᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᨠᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ ᩅᩥᩃᩮᨸᨶᩣᨶᩥ ᨣᩣᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩮᩉᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩪᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩃᩮᨸᨶᩮᩉᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨

᪓᪐᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩏᨽᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩅᩥᨽᩅᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨾᨶ᩠ᩅᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᩁᩉᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨴᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩎᨴᩥᩈᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᩈᩥ ᨽᨣᩅᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᩁᩈᨾᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១ប័. ក្យុជចេក្កា

១. ក្យុជយាលិឃេទ្ធ៍រអបជាតចល្លតា

បេត្ថតហិយចក្តយឹឡិអាឌិក៌ អាឃង្ខេតា ក្យុជយាលិឃេទ្ធ៍រស្ស អបជាត៌. អឃយ្យិ រេឆរេរា បុរិយត្យុេន្ត្វស្ស ពតាឌិការេរា តេទ្ធ តេទ្ធ កេដច ចិចក្ខបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតេត្តា អេទ្ធជស្សិស្ស កាចេតា ពារេល ហិយចក្តបត្ថតេសយឹរេប ខាតស្សរស្ស អាសេត្ត្ត រក្លសោ ហុត្វា តិត្ថេត្តា អេទ្ធជស្សិ កាចត្តិ តេទ្ធ ក្ខបពត៌ ឌិង្វា បសេត្តុយាតេសា ក្យុជបុបព្យាតិ ឱចិតិត្វា កាចត្តិ ប្វេខនិ. កាចា អត្យេយាដត៌ ពត្វា បក្កាយិ.

១. េសា េតត បុេឡ្ញត តេតា ចចិត្វា េដចេលិក៌ ក្ខបបេត្ត ៧ ពាយាចចរសយ្យត្តិេឃា អត្យកចិត្វា យត្យេស្សស្ស ច ចក្កចត្តិអាឌិសយ្យត្តិេឃា អត្យកចិត្វា ត្លយស្ទិ ត្យុត្វប្យាេដ ក្យុលេពេហ តិត្ថេត្តា ចុត្តិប្យេត្តា រេតតត្ថេឃ បេសត្ត បត្ថខិត្វា ចាឃយេត្តា ច្រាហ្វចរិយបរិេយាសាត៌ អរេហត្តិ បត្វា អេត្តតោ បុត្ថពយ៉ុ សរិត្វា េសាយតស្សខាេតា បុត្ថចរិតាបជាត៌ បពារេសេត្តា បត្ថេត ហិយចក្តយឹឡិអាឌិយាហ. តេទ្ធ តេទ្ធខោ រក្លសោ អាសិត្តិ តស្ទិ ខាតស្សរសយឹរេប ខាេតា តិត្ថេត្តា រក្លសោ បររុឌិរយ៉សឈាដេពា តិក្ខេឃា េឈាររុបេរិ កឃាតពសការេចា យហាតេលិ យហាឆាេយា ពក្លឡូឱ ឃេក្លា អាសិ អេហាសិត្តិ អេទ្ធា.

ក្យុជ៌បុបព្យេត តេទ្ធាតិ តស្ទិ យហាសេរ ស្ទុរិឃ៉រិសិឃា អកាេច សតិ សាឃេត្យយក្យុឡត្ថត៌ ក្យុឡ្ហិតាពារេត តិប្យក៌ អចល្លិ េហាតិតិ “ក្យុជ”ត្តិ លេត្តតាយ៉ បុប្ញ បុបព្យេត ចិពសតិតិ អេទ្ធា. ចក្កយត្តាតិ ខាឃេរតិ តាតិ បុបព្យាតិ រឆចក្កបយាណាតិ ហុត្វា ខាឃត្តិតិ អេទ្ធា. េសសំ ស្យុចិេឡ្ញឃ្យេយចាតិ.

ក្យុជយាលិឃេទ្ធ៍រអបជាតចល្លតា សយត្តា.

២. តិេស្សលិជាឃពេទ្ធ៍រអបជាតចល្លតា

េពាល្អញ្ញាស្សកាចេតាតិអាឌិក៌ អាឃង្ខេតា តិេស្សលិជាឃពេទ្ធ៍រស្ស អបជាត៌. អឃយ្យិ បុរិយខិតចេរស្ស ពតាឌិការេរា អេតកាស្ស ខាតិស្ស ចិចក្ខបតិស្សយាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតេត្តា េពាល្អញ្ញាស្ស កាចេតា ពារេល ចេត្តិក្យុេល តិត្ថេត្តា សេត្ត បេសត្ត កាចេតា ឆយុេជសត៌ ស្យុត្វា បេសត្តុយាតេសា កាចេតា ចសតបិសាជស្សារទាហតត្វាឃ សារពក្ខយ៉ំ តិេស្សលិ ពត្វា ក្ខស្សារបត្វា ឆេបសិ. កាចា តស្ស បសាជសំចេត្តតត្វាឃ បស្សត្តេស្សច ក្ខបរិបិសាជ៌ អារុហិ. េសា អតិច បេសត្ត េតេតច ឫតិេសាយតេស្សត ពាលិ ពត្វា េដចេលិេព តិត្ថេត្តា តេទ្ធ ឌិត្ថសយ្យត្តិ អត្យកចិត្វា យត្យេស្សស្ស ខាឃយាេតា តិេស្សលិជាតតិស្សេត្ត ក្ខក្យុេល តិត្ថេត្តា យត្យស្សស្ស៌ អត្យកចិត្វា ត្លយស្ទិ ត្យុត្វប្យាេដ ឲពស្ទិ ក្យុេល តិត្ថេត្តា សេទ្ធ ឆយុេជសត៌ ស្យុត្វា សេត្តាខាេតា បត្ថខិេតា តចិរេស្សច អរេហា អេហាសិ.

៨។ សោ អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុញ្ញចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ កោណ្ឌញ្ញស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ។ តត្ថ កោណ្ឌញ្ញស្សាតិ កុណ្ឌិនោ ហុត្វា ជេតិ បចត្ថីតិ កោណ្ឌោ, លិយកសេត្វា, កោណ្ឌតោ អញ្ញាតិ កោណ្ឌញ្ញោ, អលិយកោ ឧត្តមបុរិសោតិ អត្ថោ។ អថ វា ព្រាហ្មណគោត្តេសុ កោណ្ឌញ្ញគោត្តេ ឧប្បន្នត្តា “កោណ្ឌញ្ញោ”តិ គោត្តេន តស្ស នាមំ, តស្ស កោណ្ឌញ្ញស្ស។ សេសំ បាកដមេវាតិ។

និស្សេណិទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

២។ រត្តិបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា

មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ រត្តិបុប្ផិយត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ នេសាទកុលេ ឧប្បន្នោ មិគវធាយ អរញ្ញេ វិចរមានោ តស្ស ការុញ្ញេន អរញ្ញេ ចរមានំ វិបស្សិំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ បុប្ផិតំ រត្តិកំ នាម បុប្ផំ កុដជបុប្ផំ សហ វណ្ដេន ឱចិនិត្វា សោមនស្សចិត្តេន បូជេសិ។ ភគវា អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។

១២។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា រតនត្តយេ បសន្នោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា ការយេសុ អាទីនវំ ទិស្វា បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា “នេសាទក្ខេន មយា កតកុសលំ សុទ្ធ”ន្តិ សោមនស្សជាតោ បុញ្ញចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ មិគលុទ្ទោ បុរេ អាសិន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ មិគានំ លុទ្ទោ សាហសិកោ មារកោតិ មិគលុទ្ទោ, មិគេសុ វា លុទ្ទោ លោភីតិ មិគលុទ្ទោ, នេសាទោ អាសិំ បុរេតិ អត្ថោ។

១៣។ រត្តិកំ បុប្ផិតំ ទិស្វាតិ បទុមបុប្ផានីតិ អនេកានិ បុប្ផានិ សុរិយរំសិសម្ផស្សេន ទិវា បុប្ផន្តិ រត្តិយំ មកុឡិតានិ ហោន្តិ។ ជាតិសុមនមល្លិកាទីនិ អនេកានិ បុប្ផានិ បន រត្តិយំ បុប្ផន្តិ នោ ទិវា។ តស្មា រត្តិយំ បុប្ផនតោ រត្តិបុប្ផនាមកានិ អនេកានិ សុគន្ធបុប្ផានិ ច កុដជបុប្ផានិ ច គហេត្វា បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

រត្តិបុប្ផិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣។ ឧទបានទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វិបស្សិនោ ភគវតោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ឧទបានទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ ថេរោ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ អនេកេសុ

ភវេសុ កតបុញ្ញសម្ភារោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ “បានីយទានំ មយា ទាតព្ពំ, តស្មា និពទ្ធំ កត្វា បវត្តេតុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា ឯកំ កូបំ ខណាបេត្វា ឧទកសម្បន្នកាលេ អិដ្ឋកាហិ ចិនាបេត្វា ឆិទំ កត្វា តត្ថ ឧដ្ឋិតេន ឧទកេន បុណ្ណំ តំ ឧទបានំ វិបស្សិស្ស ភគវតោ និយ្យាទេសិ។ ភគវា បានីយទានានិសំសទីបកំ អនុមោទនំ អកាសិ ។ សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេ បោក្ខរណីឧទបានបានីយាទិសម្បន្នោ សុខមនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សទ្ធោ បសន្នោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា អហោសិ។

១៥. សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វិបស្សិនោ ភគវតោតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឧទបានោ កតោ មយាតិ ឧទកំ បិវន្តិ ឯត្ថាតិ ឧទបានោ, កូបបោក្ខរណីតឡាកាទីនមេតំ អធិវចនំ។ សោ ឧទបានោ កូបោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ អត្ថាយ កតោ និដ្ឋិតោតិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

ឧទបានទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៦. សីហាសនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

និព្វុតេលោកនាថម្ហីតិអាទិកំ អាយស្មតោ សីហាសនទាយកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ និព្វានាធិគមត្ថាយ កតបុញ្ញូបចយោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ គហបតិកុលេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា រតនត្តយេ បសន្នោ តស្មិំ ភគវតិ បរិនិព្វុតេ សត្តហិ រតនេហិ ខចិតំ សីហាសនំ ការាបេត្វា ពោធិរុក្ខំ បូជេសិ, ពហូហិ មាលាគន្ធធូបេហិ ច បូជេសិ។

២១. សោ តេន បុញ្ញេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា សព្ពត្ថ បូជិតោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ កុលគេហេ និព្វត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ ឃរាវាសំ វសន្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បសន្នមានសោ ញាតិវគ្គំ បហាយ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា បុព្ពុបចិតកុសលសម្ភារំ សរិត្វា សញ្ជាតសោមនស្សោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ និព្វុតេ លោកនាថម្ហីតិអាទិមាហ។ តត្ថ សីហាសនមទាសហន្តិ សីហរូបហិរញ្ញសុវណ្ណរតនេហិ ខចិតំ អាសនំ សីហាសនំ, សីហស្ស វា អភីតស្ស ភគវតោ និសិន្នាសនំ, សីហំ វា សេដ្ឋំ ឧត្តមំ អាសនន្តិ សីហាសនំ, តំ អហំ អទាសិំ, ពោធិរុក្ខំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

សីហាសនទាយកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៧. ឯកត្ថម្ភិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អនេតាយតស្សឹ ករចាតិអាឌិក៌ា អាឃប្ចូនេតា យក្កតត្តិកេត្តេទស្ស អបតាត៌៉ អឃយ្យាឃប្ចូា បុទិយត្យេត្ឋស្ កតាឌិកាេទា តត្តេ តត្តេ ករេច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុត្ណាតិ ក្លបចិតេត្តា អនេតាយតស្សិស្ស ករចេតា កាេល ក្យលេកេហ តិត្ថេត្តា ចុត្តិយក្ខាឃ ឈេទាចាវ៉ សណ្ឌេបត្វា ចសេត្តា អនេតាយតស្សិ៍ ករចត្តិ អាកាេស ចក្ខយត្តិ បិត្យត្ឋាេទ បិត្យត្ឋាទចក្ខយតដ្ឋាេត បុបក្បាត៌ ចិកិទល៌ា អច្ឆទិឃត្ថ ជិស្វា បសត្កយាតេសា បុបក្បាតិ អាកាេស ក្ខក្លិបិ, តាតិ ចិតាត៌ ហុត្វា អដ្ឋិសុ៉

១៩៉ សេ ទេត បុទេត្ណត សុកតឹសុេយច ស៌សទេត្តា សត្តត្ត បុឌិេតា សុល៌ អតុកចិត្វា ត្ថយស្ទិ ត្យត្ឋបក្បាេដ ឧកស្ទិ ក្យលេ តិត្ថេត្តា កេយត េឃាត្តត្តា បិបុលិត្វា សត្ថាឌាេតា បត្ថាឌិត្វា ចត្តសយ្យេត្ត តចិទេស្សច អទេហត្តិ បេត្តា ចក្ខយតស្ស បុឌិតត្តា យក្កតត្តិកេត្តេទាតិ បិកាេដ៉ា េសា បុត្តកយ៌ សទិត្វា េសាយតស្សឌាេតា បុត្តចទិតាបតាត៌ បកាេសត្តា អនេតាយតស្សឹ ករចាតិអាឌិយាហ៉ ជិដ្ឋឆយ្សុលត្តាឃាតិ ត្ថយស្ទិ អត្តកាេច ចក្ខយេតត សទឹេសល្លហុកាឌិសុល៌ បជិទ្ធាតិ អេត្តា៉ អត្តទាកាសយិបក្ខយ៌តិ អត្តទាកាេស អក្ខលដ្ឋាេត ចក្ខយិ, បតចិេក្លប៌ បតសត្តាទ៌ អកាសឹតិ អេត្តា៉

ក្លត្ថេត បិេដ បុបក្បាតឹតិ ចក្ខយេត្តត បិេដ ក្លត្ថេត បត្យុបក្បលិឌិតិ បុបក្បាតិ បឆចិេតា ក្លកត្តា ចក្ខេយ ចិកិទិ៍សុតិ អេត្តា៉ េសាក៌ យត្ឋតិ តិដ្ឋេទតិ ត្យត្ឋស្ស យត្ឋតិ សឹេស េសាកឃយាតា តាតិ តិដ្ឋត្តឹតិ អេត្តា៉ េសស៌ សុចិេត្ណាឃ្យេយចាតិ៉

យក្កតត្តិកេត្តេទអបតាតចណ្ឌតា សយត្តា៉

ល៏៉ ឧកឌិបិឃេត្តេទអបតាតចណ្ឌតា

បត្យុត្តទេស្ស យុតិេតាតិអាឌិក៌ា អាឃប្ចូនេតា ឧកឌិបិឃេត្តេទស្ស អបតាត៌៉ អឃយ្យាឃប្ចូា បុទិយឌិតេសេដ្ឋសុ កតក្យសលសយ្កាេទា តត្តេ តត្តេ ករេច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុត្ណាតិ ក្លបចិតេត្តា បត្យុត្តទេស្ស ករចេតា កាេល កហបតិក្យេល តិត្ថេត្តា ចុត្តិបក្បេត្តា សេត្ថា បសេត្តា ករចេតា សលលយហាេពាឌិយិបក្កបឌឹប៌ បុេឌសិ, ឆាចទ៌ កត្វា តិត្ថេយកបឌឹបបុឌតត្វាឃ េតលចដ្ឋិ បដ្ឋេបសិ៉ េសា េទត បុទេត្ណត េឆចយតុស្សសុ ស៌សទេត្តា សត្តត្ត ឌលយាេតា បសត្កចក្កេកា ក្លកឃសុលយតុកចិត្វា ត្ថយស្ទិ ត្យត្ឋបក្បាេដ សាចត្តិឃ៌ ចិកចសយ្យេត្ត ឧកស្ទិ ក្យលេ តិត្ថេត្តា ចិត្យាត៌ បេត្តា ទេតតត្តេឃ បសេត្តា បត្ថាឌិត្វា តចិទេស្សច អទេហត្តិ បេត្តា ឌឹបបុឌាឃ លត្ថចិេសសាឌិកយត្តា ឧកឌិបិឃេត្តេទាតិ បិកាេដ៉ា

១០៉ េសា អបទកាេក អត្តេតា បុត្តកយ៌ សទិត្វា េសាយតស្សឌាេតា បុត្តចទិតាបតាត៌ បកាេសត្តា បត្យុត្តទេស្ស យុតិេតាតិអាឌិយាហ៉ ត៌ សត្ថ៌ ក្លត្តាតត្តេយចាតិ៉

ឧកឌិបិឃេត្តេទអបតាតចណ្ឌតា សយត្តា៉

ប៉ៈ យហិប្ញុឌកេតូ្ទរអបកាគចហ្លុគា

ចុ្ទេតហិយចត្តុស្សាតិអាឌិក៌ អាឃប្ខុទេតា យហិប្ញុឌកេតូ្ទរស្ស អបកាត៌ៈ អឃយ្បិ ឆេទេរា បុរិយតុទ្ធេស្ ពតាឆិកាទេរា តតូ្ទ តតូ្ទ កទេច ចិចដ្ទុបតិស្សឃាតិ បុណ្ណាតិ ក្ខបចិតទេត្តា បក្ខុយុតូ្តរស្ស កកចទេតា ពាទេល ឲពស្ម៉ិ ពុទេល គិដ្ឋាទេតូ្តា ឈរាចាន៌ សណ្ណុទេបតូ្ទា តតូ្ទាឌឹតច៌ ឌិស្ទា ឈរាចាន៌ បហាឃ តាបសបដ្ឋាឌ្ជ បដ្ឋាឌិតូ្ទា ហិយចត្តចុ្ទរកាទេក ឲពិស្សា គឌិឃា សយឹទេប បណ្ណុសាល៌ ពាទេរតូ្ទា ចសទេត្តា ចិទេចពពាយតាឃ តស្សាតុពយ្យាឃ ច តតូ្ទ ក្ខបពត៌ បក្ខុយុតូ្តរ៌ កកចត្តិ ឌិស្ទា បសតូ្ថយាគទេសា យហិបល្លក្ខ៌ កកចទេតា ប្ញុទេឌសិៈ កកចា តស្ស បសាកចដ្ឋគតូ្ទាឃ តតូ្ទ តិសឹឌិៈ ទេសា កិទេឃ្យាទេសាយតូ្ទាឃ បសទេត្ថា គិដ្ឋាគាឆិពយតូ្ទាឃ បតូ្ទត៌ អពាសិៈ កកចា អតុទេយាកត៌ ចតូ្ទា បក្កាយិៈ ទេសា ទេតាគ បុទេឡាគ ទេកចយតុទេស្សុសុ ន៌សរទេត្តា សដ្ឋាតូ្ទ ប្ញុឌិទេតា សុល៌ អតុកចិតូ្ទា ព្ថុយស្ម៉ិ តុទ្ធុប្បាទេក សាចតូ្ទិឃ៌ ចិកចសយ្យទេត្ថ ពុទេល គិដ្ឋាទេតូ្តា ឈរាចាន៌ ចសទេត្តា ឲពឌិចន៌ សតូ្ទ ឆយុទេកសត៌ សុតូ្ទា បដិលដ្ឋសទេដ្ឋ បដ្ឋាឌិតូ្ទា គចិរទេស្សច អរហា អទេហាសិៈ

ឲ្យរៈ ទេសា ឲពឌិចន៌ អតូ្តគា ពតពុសល៌ សរិតូ្ទា សដ្ឋាតទេសាយគទេស្សា បុដ្ឋចរិតាបកាត៌ បកាទេសទេត្តា ចុ្ទេត ហិយចត្តុស្សាតិអាឌិយាហៈ តតូ្ទ ចុ្ទេតាតិ ហិយចត្តុស្ស អបរ៌ កាក៌ ចិហាឃ ចុ្ទេត, កុយុទេតូ្ទ ពរលាចចត៌, ចុ្ទស្ម៉ិ ឌិសាកាទេកតិ អទេតូ្ទាៈ គឌិកា សយ្យចតូ្តឆាតិ អបិពដគាយទេឆឃ្យា ឲពា គឌី ន៌សុដ្ឋ បចតូ្តាគី ចហាគី សត្ថយាគា អទេហាសីតិ អទេតូ្ទាៈ តស្សា ចាតុបទេលតូ្តយឹទុ្តា តស្សា គឌិឃា អតុបទេលតូ្តយិព្យាទុ្តារសយឹទេបតិ អទេតូ្ទាៈ សឃយ្ត្ត ចសទេត តកាតិ ឃកា អហ៌ យហិបល្លក្ខ៌ ប្ញុទេឌសិ, តកា អគាចរិឃទេកា ហុតូ្ទា សឃទេយច តុទ្ធក្នុទេតា កកចា ចសទេត ចិហរតឹតិ អទេតូ្ទាៈ

ឲ្យរ៉ៈយហិ បក្កឃ្យាបល្លក្ខគ្គិ យហិគ្គិ ចិតូ្ត អារារទេឆតិ ទេសាយគស្ស៉ ពទេរាតឹតិ យហិ, អឆ ចា យាតិ បយាហ៌ ពទេរាតិ អាករលគ្គិ យហិ, អឆ ចា យទេត្តាបិ រាឌយុចរាឌាកទេឃា ត៌ គ បរិច្ចុឌគ្គិ តកតូ្ទាឃ សក្កាយ៌ ពទេរាត្តឹតិ យហិ, ត៌ យហិ យហិយឃ៌ បល្លក្ខ៌ យទេគារយ៌ សាក្ខ ចិតូ្ត សុដ្ឋ ចិចិតូ្ត បក្កឃ្យាពទេហតូ្ទា តុទ្ធទេសដ្ឋុស្ស អកិទេរាបឃិ ប្ញុទេឌសិគ្គិ អទេតូ្ទាៈ ទេសន៌ សដ្ឋា ក្ខតូ្តាគតូ្ទទេយចាតិៈ

យហិប្ញុឌកេតូ្ទរអបកាគចហ្លុគា សយតូ្តាៈ

៥៉ៈ តិកិច្ចពទេតូ្ទរអបកាគចហ្លុគា

គពទេរពាត្ថុយតិឃាតិអាឌិក៌ អាឃប្ខុទេតា តិកិច្ចពទេតូ្ទរស្ស អបកាត៌ៈ អឃយ្យាឃប្ខុា បុរិយឌិគចទេរសុ ពតាឆិកាទេរា តតូ្ទ តតូ្ទ កទេច ចិចដ្ទុបតិស្សឃាតិ បុណ្ណាតិ ក្ខបចិតទេត្តា ចិបស្សិស្ស កកចទេតា ពាទេល ពាត្ថុយតឹគពទេរ ទេចឌ្ឍពុទេល គិដ្ឋាទេតូ្តា ពាហុស្សុទេតា សុសិក្ខិទេតា ទេចឌ្ឍពទេយុ ទេលទេកា ពាហុ ទេរាកិទេគា តិកិច្ចទេត្តា ចិបស្សិស្ស កកចទេតា ក្ខបដ្ឋពស្ស អទេសាពគាយទេតូ្ទរស្ស ទេរាគ៌ តិកិច្ឆិៈ ទេសា ទេតាគ បុទេឡាគ ទេកចយតុទេស្សុសុ អបរាបរ៌ សុល៌ អតុកចទេត្តា គិដ្ឋាតូ្តគិដ្ឋាតូ្តកទេច អទេរាទេកា ឌីឈាយុទេកា សុចហ្លុចហ្លុសរីទេរា អទេហាសិៈ

៦៨. សោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ គហបតិកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិមន្វាយ សព្ពសិប្បេសុ និប្ផត្តិំ បត្តោ អរោគោ សុខិតោ វិភវសម្បន្នោ រោគាតុរេ បសន្នោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ ឃរាវាសំ បហាយ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ នគរេ ពន្ធុមតិយាតិអាទិមាហ។ តំ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

តិកិច្ឆកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០. សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

វេស្សភុម្ហិ ភគវតីតិអាទិកំ អាយស្មតោ សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ ថេរោ បុរិមពុទ្ធេសុ កតកុសលសម្ភារោ អនេកេសុ ភវេសុ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ វេស្សភុស្ស ភគវតោ កាលេ តស្សារាមិកស្ស បុត្តោ ហុត្វា និព្ពត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា សទ្ធោ បសន្នោ វិហារេសុ អារាមិកកម្មំ ករោន្តោ សក្កច្ចំ សង្ឃំ ឧបដ្ឋាសិ។ សោ តេន ច កុសលកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ គហបតិកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ វិភវសម្បន្នោ សុខប្បត្តោ បាកដោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សាសនេ បសន្នោ បព្ពជិត្វា វត្តសម្បន្នោ សាសនំ សោភយមានោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេន្តោ នចិរស្សេវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា លទ្ធអភិញ្ញោ បុព្ពេ កតកុសលកម្មវសេន សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរោតិ បាកដោ អហោសិ។

៣៥. សោ ឯកទិវសំ “បុព្ពេ មយា កិំ នាម កម្មំ កត្វា អយំ លោកុត្តរសម្បត្តិ លទ្ធា”តិ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា បច្ចក្ខតោ ញាតិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វេស្សភុម្ហិ ភគវតីតិអាទិមាហ។ តត្ថ អហោសារាមិកោ អហន្តិ អហំ វេស្សភុស្ស ភគវតោ សាសនេ អារាមិកោ អហោសិន្តិ អត្ថោ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថត្តា ច សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

សង្ឃុបដ្ឋាកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

អដ្ឋារសមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៨. កុដជបុប្ផិយវគ្គោ

១-១០. កុដជបុប្ផិយត្ថេរអបទានាទិវណ្ណនា

ឥតោ បរម្បិ ឯកូនវីសតិមវគ្គេ អាគតានិ ឥមេសំ កុដជបុប្ផិយត្ថេរាទីនំ ទសន្នំ ថេរានំ អបុព្ពំ នត្ថិ។ តេសម្បិថេរានំ បុរិមពុទ្ធានំ សន្តិកេ កតបុញ្ញសម្ភារានំ វសេន បិតុនាមានិ ចេវ និវាសនគរាទីនិ ច ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វានីតិ តំ សព្វំ អបទានំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

ឯកូនវីសតិមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪂᪀᪨ ᨲᨾᩣᩃᨸᩩᨸ᩠ᨹᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁-᪁᪀᪨ ᨲᨾᩣᩃᨸᩩᨸ᩠ᨹᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩅᩦᩈᨲᩥᨾᩮ ᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨮᨾᨲ᩠ᨳᩮᩁᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

᪃᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩣᨸᨴᩣᨶᩮ ᨿᩴ ᨴᩣᨿᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩣ ᨬᩣᩈᩦᨲᩥ ᨬᩣᩈᩥᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨶᩮ ᩅᩈᨶᨠᩣᩃᩮᨶ ᨴᩣᨿᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩣ ᨬᩣᩈᩦᨲᩥ ᩈᩘ᩠ᨡᩴ ᨣᨲᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨠᨾ᩠ᨾᩣᨿ ᨲᩴ ᩅᨶᩴ ᩏᨸᨣᨲᩔ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ ᩅᩈᨶᨾᨱ᩠ᨯᨸᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨿᩴ ᨲᩥᨱᩴ, ᨲᩴ ᩃᩣᨿᨲᩥ ᩃᩩᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᩃᩮᨡᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨳᨾ᩠ᨽᨠᨴᨱ᩠ᨯᨠᩮᩉᩥ ᨾᨱ᩠ᨯᨸᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨲᩥᨱᩮᨶ ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨴᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥᩴ ᨸᩪᨩᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪅᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᨵᩣᩁᨿᩩᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᨾᨱ᩠ᨯᨸᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨮᩥᨲᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ ᨵᩣᩁᨿᩩᩴ ᨵᩣᩁᩮᩈᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩮ ᨡᨱ᩠ᨯᨹᩩᩃ᩠ᩃᩥᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨡᨱ᩠ᨯᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨨᩥᨱ᩠ᨱᨲᩣ ᨹᩃ᩠ᩃᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨹᩩᩃ᩠ᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨨᩥᨴ᩠ᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩣᨿᩉᩥᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨲᨠᩣᨴᩥᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ, ᨡᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨧ ᨹᩩᩃ᩠ᩃᨬ᩠ᨧ ᨡᨱ᩠ᨯᨹᩩᩃ᩠ᩃᩣᨶᩥ, ᨡᨱ᩠ᨯᨹᩩᩃ᩠ᩃᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᩈᩘ᩠ᨡᩁᨱᩴ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᨳᩥᩁᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᨡᨱ᩠ᨯᨹᩩᩃ᩠ᩃᨸᨭᩥᩈᩘ᩠ᨡᩁᨱᩴ᪨ ᨳᩪᨸᩔ ᨸᨶ ᨹᩩᩔᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᨹᩩᩔᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨧᩮᨲᩥᨿᩮ ᨹᩩᨭ᩠ᨭᨠᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩈᩩᨵᩣᨸᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩥᩁᨠᩁᨱᩴ ᨡᨱ᩠ᨯᨹᩩᩃ᩠ᩃᨸᨭᩥᩈᩘ᩠ᨡᩁᨱᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣ ᨡᨱ᩠ᨯᨹᩩᩃ᩠ᩃᩥᨿᩮᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᨠᨭᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

᪁᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔᩣᨸᨴᩣᨶᩮ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᩩᨾᩮᩣ ᩋᩉᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᨠᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣᩁᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪘᪨ ᩏᩊᩩᨦ᩠ᨠᨽᩣᨣᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩏᩊᩩᨦ᩠ᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᩏᩊᩩᨦ᩠ᨠᩴ, ᨠᩥᩴ ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾᩣᨽᨲᩣᨿ ᨸᨲ᩠ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩏᩊᩩᨦ᩠ᨠᨽᩣᨣᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

᪂᪅᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨶᨣᩁᩮ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩅᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩅᩣᨲᨸᩣᨶᨠᩅᩣᨭᨹᩃᨠᩣᩉᩥ ᩅᨲᩥᨸᩣᨠᩣᩁᨭ᩠ᨭᩣᩃᨣᩮᩣᨸᩩᩁᨠᨴ᩠ᨴᨾᩮᩣᨴᨠᨸᩁᩥᨡᩣᩉᩥ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᨣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩅᨲᩦᨶᨣᩁᩴ, ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᩅᨲᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᨵᩣᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨣᩁᩔ ᩏᨸᩃᨠ᩠ᨡᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩅᨲᩦ ᨶᨣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᨣᩁᩮ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩅᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨾᩣᩃᩣᩅᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᨾᨾ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ឲព៉េព កិសលឃាតិ េព អេសាកបល្លចា៉ លដ្ឋ៉

សត្តុយដ្ឋុយភចយាភិ ក្តាភត្តាេភច៉ ឥសេយបិ អបុត្តាំ ភត្តិតិ៉

ចឹសតិយចល្លភា សយត្តា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១១-១៩។ កណិការបុប្ផិយាទិវគ្គោ

១-១០។ កណិការបុប្ផិយត្ថេរអបទានាទិវណ្ណនា

ឥតោ បរំ សត្តម អដ្ឋមាភបទច្ឆន្នំ ករិស្សាម។ ឯកវីសតិមេ ទ្វាវីសតិមេ តេវីសតិមេ ច វគ្គេ សព្ពំ ថេរាតិ សង្ខេបតោ បុព្វេត លក្ខណាយាតិ, កតបុញ្ញាភដ្ឋា ភាភត្តំ តេសំ ញាណកម្មឥភាឃកាតិ ញុក្ខាតិ ភាយាតិ ចសិតភករាតិ ច តេជ្ជា ចុត្តភឃត្តា សត្តាតិបិ វុត្តាភាវេភច។ អបទានកាថាភយតេ្តា ច ភឃាតុឃោរោក សុចិត្តោញ្ញោឃេចាតិ។

២៤. ឧទកាសនវគ្គោ

១-១០. ឧទកាសនទាយកត្ថេរអបទានាទិវណ្ណនា

ចតុវីសតិមេ វគ្គេ បឋមទុតិយាបទានានិ ឧត្តានានេវ.

៨. តតិយាបទានេ អរុណវតិយា នគរេតិ អា សមន្តតោ អាលោកំ ករោន្តោ ឧណតិ ឧគ្គច្ឆតីតិ អរុណោ, សោ តស្មិំ វិជ្ជតីតិ អរុណវតី, តស្មិំ នគរេ អាលោកំ ករោន្តោ សូរិយោ ឧគ្គច្ឆតីតិ អត្ថោ. សេសនគរេសុបិ សូរិយុគ្គមនេ វិជ្ជមានេបិ វិសេសវចនំ សព្ពចតុប្បទានំ មហិយំ សយនេបិ សតិ មហិយំ សយតីតិ មហិំសោតិ វចនំ វិយ រូឡ្ហិវសេន វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ. អថ វា បាការបាសាទហម្មិយាទីសុ សុវណ្ណរជតមណិមុត្តាទិសត្តរតនបភាហិ អរុណុគ្គមនំ វិយ បភាវតី អរុណវតី នាម, តស្មិំ អរុណវតិយា នគរេ, បូបិកោ បូបវិក្កយេន ជីវិកំ កប្បេន្តោ អហោសិន្តិ អត្ថោ.

១៤. ចតុត្ថាបទានេ តិវរាយំ បុរេ រម្មេតិ តីហិ បាការេហិ បរិវារិតា បរិក្ខិត្តាតិ តិវរា, ខជ្ជភោជ្ជាទិឧបភោគវត្ថាភរណាទិនច្ចគីតាទីហិ រមណីយត្តា រម្មំ, តស្មិំ តិវរាយំ បុរេ នគរេ រម្មេ នឡការោ អហំ អហោសិន្តិ សម្ពន្ធោ.

បញ្ចមាបទានំ ឧត្តានត្ថមេវ.

២២. ឆដ្ឋាបទានេ វណ្ណការោ អហំ តទាតិ នីលបីតាទិវណ្ណវសេន វត្ថានិ ករោតិ រជ្ជេតីតិ វណ្ណការោ. វត្ថរជកោ ហុត្វា ចេតិយេ វត្ថេហិ អច្ឆាទនសមយេ នានាវណ្ណេហិ ទុស្សានិ រជ្ជេសិន្តិ អត្ថោ.

២៥. សត្តមាបទានេ បិយាលំ បុប្ផិតំ ទិស្វាតិ សុបុប្ផិតំ បិយាលរុក្ខំ ទិស្វា. គតមគ្គេ ខិបិំអហន្តិ អហំ មិគលុទ្ទោ នេសាទោ ហុត្វា បិយាលបុប្ផំ ឱចិនិត្វា ពុទ្ធស្ស គតមគ្គេ ខិបិ បូជេសិន្តិ អត្ថោ.

៣០. អដ្ឋមាបទានេ សកេ សិប្បេ អបត្ថទ្ធោតិ អត្តនោ តក្កញ្ញាករណាទិសិប្បស្មិំ អបត្ថទ្ធោ បតិដ្ឋិតោ ឆេកោ អហំ គានំ អគមិំ គតោ សម្ពុទ្ធំ យន្តំ ទិស្វានាតិ វនន្តរេ គច្ឆន្តំ វិបស្សិំ សម្ពុទ្ធំ បស្សិត្វា. អម្ពយាគំ អកាសហន្តិ អហំ អម្ពទានំ អកាសិន្តិ អត្ថោ.

៣២. នវមាបទានេ ជគតី ការិតា មយ្ហន្តិ អត្ថទស្សិស្ស ភគវតោ សរីរធាតុនិធាបិតចេតិយេ ជគតិ តិក្ខកិក្ខអាលិន្ទបុប្ផាធានសន្ថាតា ជគតិ មយា ការិតា ការាបិតាតិ អត្ថោ.

ឥសយាបឥាត៌ ្រត្តាភព្ទខយចាពិ៍

ចព្យឹសពិយចក្កចណ្មភា សយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᬧᬜ᭄ᬘᬷᬲᬢᬶᬬᬘ᭄ᬓᬘ᭄ᬮᬪᬵ ᬲᬬᬢ᭄ᬢᬵ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

19. [illegible]vaggo

1-10. [illegible]therāpadānādivaṇṇanā

[illegible] vagge paṭhamāpadānaṃ uttānatthameva.

3-9. Dutiyāpadāne vijahitvā devavaṇṇanti devatā sarīraṃ vijahitvā [illegible], manussasarīraṃ nimminitvāti attho. [illegible] attho.

8-10. Tatiyāpadāne [illegible] attho.

Catutthapañcamāpadānāni uttānāneva.

10. [illegible] attho.

11-13. [illegible] attho.

14-16. [illegible]

សយ្យាបុហិ៍ តាហំ ញាណ្ឌស្ស បិកាសិត្តិ អហំ តំ អវេលិលាបញ្ញ៉ា តស្ស ញាណ្ឌស្ស អកាសិត្តិ អវេត្វា៍

ភចយាបកាភិ ខ្តាភេយច៍

១៤-១៥៍ កសយាបកាវេភ សិលិភំ សិលិភំ ឃធាតិ សរឹវេតា ភិក្ខុត្តលញ្ញាណ្ណានំសឹហិ ខ្ញុកាសឃត្តិ ឧលត្តិ សិលិភំ សិលឹភកចត្តិ សិលិភំ ឃធា ឧលយាភអក្កិក្ខុត្តិ ចិឃ៍ អក្កុឌ៌ បុប្យយាកាឃាតិ អក្កុឧភាយកំ បុប្យុំ កវេហត្វា ញាណ្ឌស្ស សិលិស្ស ភកចវេតា អកិវេរាបឃំ ប្ញុវេឧសិត្តិ អវេត្វា៍

លត្តឹសតិយចក្កុចណ្ណភា សយត្វា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៧៥. បក្ខុមុក្ខិបនក្កា

១-១០. អាការុក្ខិបិឃនេត្វុនអបគាភាឌិចណ្ណភា

១-១៧. សត្តុចឹសតិនេយ ចនេក្ក បធយាបគានេត ឌលឌនេក្ក ក្ខនេច កឃ្យាតិ ឌនេល ក្ខុគនេព ឌានេត អនេក្ក ក្ខុប្យលិគនេឃា នេក្ខ បុនេប្យ កនេហត្វា ឮក្ខុស្ស សយឹបំ កត្តា ៤ក៉ បុប្ញ បិនេគុ គិក្ខិបិ បុនេឌសិ, ៤ក៉ បុប្ញ អាកានេស លិបិត្តិ អនេត្វា.

ក្ខុតិឃាបគាគំ បិពងនេយច.

១០. ពតិឃាបគានេត នេពាឌិឃា បិគបុត្តនេយតិ ក្ខុត្តនេយ នេពាឌិបិគនេប. អឌ្ឍចក្ខុ យឃា ឌិត្តត្តិ ពស្មិ នេពាឌិមុនេល អឌ្ឍចក្ខុាកានេត យឃា អនេតពបុប្យាតិ បុឌិពាគឹតិ អនេត្វា. ឆនេលិក្ខុហបិគនេបតិ ក្ខុក្ខុបត្តពនេតភាគនេឃា ឆានេតឹតិ ឆនេលិ, បឆឹ, ឆនេលិឃា ក្ខុហតិ បតិក្ខុហតឹតិ ឆនេលិក្ខុនេហា, បិគសក្ខុនេតត មុនេលត ក្ខុគក៉ បិចតិ លត្តចិងបិឌឹង្ស បត្វុទិឃតឹតិ បិគនេបិ, ឆនេលិក្ខុនេហា ច នេសា បិគនេបិ នេចតិ ឆនេលិក្ខុហបិគនេបិ, ពស្មិ ឆនេលិក្ខុហបិគនេប បុប្ញ យឃា បុឌិពត្តិ អនេត្វា.

ចឮត្វាបគាគំ ក្ខុត្តាតត្វុនេយច.

១៥-១៨. បញ្ចាយាបគានេត ហិយចត្តុស្សាចិក្ខុនេតិ ហិយចត្តុស្ស អាសនេត្ត. នេទាយនេសា ភាយ បត្តុនេពាតិ ក្ខុក្ខុលពាក្ខុត្តាកាចា នេពចលំ គត្តុតិលាឌិសក្ខុាត្តត្តា នេទាយនេសា ភាយ បត្តុនេពា អនេហាសិ. ពយិក្ខុបត្តុពបិគឹក្ខុ ពស្មិ បត្តុពបទិឃនេត្ត. សយនេលា កាចិតិក្ខុនេឃាតិ សយិតបិនេបិ ក្ខុបសត្តកិនេលនេសា សយនេលា ចក្ខុិទិតក្ខុនេឃា, ទក្ខុតចក្ខុក្ខុឃាឌិក្ខុក្ខុនេឃាតិ អនេត្វា. អឆ ចា ចក្ខុិទិតក្ខុនេឃា ចក្ខុតសក្ខុក្ខុឃាឌិក្ខុក្ខុនេឃាតិ អនេត្វា. ពស្ស សយលស្ស អហំ ឝិឮអាលិអាលុនេច កនេហត្វា អគាសិត្តិ អនេត្វា.

ល្ខង សត្តយ្ខងយតចយគសយាបគាភាគិ ក្ខុត្តាតត្វានេតចាតិ.

សត្តុចឹសតិយចក្កចណ្ណភា សយត្វា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២៨. សុវណ្ណពិព្ពោហនវគ្គោ

១-១០. សុវណ្ណពិព្ពោហនិយត្ថេរអបទានាទិវណ្ណនា

អដ្ឋវីសតិមេ វគ្គេ បឋមាបទានំ ឧត្តានមេវ។

៣. ទុតិយាបទានេ មនោមយេន កាយេនាតិ យថា ចិត្តវសេន បវត្តកាយេនាតិ អត្ថោ។

១០. តតិយាបទានេ មហាសមុទ្ទំ និស្សាយាតិ មហាសាគរាសន្នេ ឋិតស្ស បព្ពតស្ស អន្តរេ បព្ពតលេណេតិ អត្ថោ។ សិទ្ធត្ថោ ភគវា វិវេកកាមតាយ វសតិ បដិវសតីតិ អត្ថោ។ បច្ចុគ្គមនមកាសហន្តិ អហំ តស្ស ភគវតោ បច្ចុគ្គន្ត្វា សមីបំ គន្ត្វា វន្ទនាទិបុញ្ញំ អកាសិន្តិ អត្ថោ។ ចង្កោដកមទាសហន្តិ សិទ្ធត្ថស្ស ភគវតោ អហំ បុប្ផភរិតំ ចង្កោដកំ ភណ្ឌំ អទាសិំ បូជេសិន្តិ អត្ថោ។

១៣. ចតុត្ថាបទានេ អកក្កសចិត្តស្សាថាតិ អផរុសចិត្តស្ស, អថ-សទ្ទោ បទបូរណេ។

១៤. បញ្ចមាបទានេ ឧទុម្ពរេ វសន្តស្សាតិ ឧទុម្ពររុក្ខមូលេ រុក្ខច្ឆាយាយ វសន្តស្ស តិស្សស្ស ភគវតោ។ និយតេ បណ្ណសន្ថរេតិ និយាមិតេ បដិពទ្ធេ បណ្ណសន្ថរេ សាខាភង្គាសនេ និសិន្នស្ស។ ទុត្តោកាសោ យថា និន្តាតិ វិវិត្តោកាសេ មណ្ឌបទ្វារាទីហិ បិហិតោកាសោ យថា និន្តោ មយានិនោតិ អត្ថោ។

២៣. ឆដ្ឋាបទានេ បោត្ថទានំ មយា ទិន្នន្តិ បោត្ថវដ្ដិំ បោត្ថលស្លិំ តាឡេត្វា កតំ សាដកំ ចីវរំ កោសាវុកេន ឈសិត្វា និម្មិតំ សុត្តំ គហេត្វា កន្តិត្វា តេន សុត្តេន និម្មិតត្តាយ វា ខុមត្តលត្តាយ វា សាដកំ វាយាបេត្វា តំ សាដកំ មយា ទិន្នន្តិ អត្ថោ។

២៥. សត្តមាបទានេ វនកាកានទីតីរេតិ វនកាកាយ នាម នទិយា តីរេ តោ, និស្សន្នេ គុម្ពវនំ។ អនុសោតន្តិ សោតស្ស អនុ ហេដ្ឋាគង្គំ វជាមិ គច្ឆាមិ អហន្តិ អត្ថោ។ សត្ត មាលុវបុប្ផានិ, ចិតមារោបយិំ អហន្តិ អហំ មាលុវបុប្ផានិ សត្ត បត្តានិ គហេត្វា ចិតកេ វាលុករាសិមយេ ពាលុកាហិ ថូបំ កត្វា បូជេសិន្តិ អត្ថោ។

២១-២២. អដ្ឋមាបទានេ មហាសិន្ធុ សុទស្សនាតិ សុន្ទរទស្សនសុន្ទរោទកច្ឆវាលុកាបុលិនោបសោភិតត្តា សុដ្ឋុ មនោហរា មហាសិន្ធុ នាម វារិនទី អហោសិ។ តត្ថ តិស្សំ សិន្ធុវារិនទិយំ សព្វកាលំ បភាយ សហិតំ សុទស្សនំ សុន្ទររូបំ បរមោបសមេ យុត្តំ ឧត្តមេ ឧបសមេ យុត្តំ សមញ្ញីរូបំ វីតរាគំ អហំ អទ្ទសន្តិ អត្ថោ។ ទិស្វាហំ វិម្ហិតាសមេយាតិ “ឧទុម្ពរំ ភយានកំ ហិមវន្តំ គតំ សម្មេត្វា”តិ វិម្ហិតអញ្ញាសមេយា

អដ្ឋទិឃក្សុតឆិត្តោតិ អត្ពោ៍ អាលុចិ តស្ស បិកាសិត្តិ តស្ស អរហេតា អហំ បសត្ថយាភេសា អាលុចកត្តុំ បិកាសិំ អាកេរភ អកាសិត្តិ អត្ពោ៍

ភចយកសយាបកាភាភិ ក្តាភាភេចាតិ៍

អដ្ឋចិំសតិយចក្កចណ្ណភា សយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៥. បណ្ណាសកចក្កា

១-១០. បណ្ណាសកទុតិយវគ្គវណ្ណនា

១-៧. ឧក្កុតតិរតិយេ ចក្កេ បឋមបទានេ បណ្ណកោដកកោដកោតិ លិខបណ្ណាទិកោដកស្ស ក្ខុតតុាយ បណ្ណសាលាយ តិសិន្នោ អយ្យា កចាយីតិ អទ្ធោ. ស្វបចិដ្ឋោ យំ សត្តត្តិ បណ្ណសាលាយំ ស្វបចិដ្ឋំ សត្តិ ចិឌ្ឍយាតំ យំ. ស្វបិកប្បិ យហាទ្ពុសីតិ យហន្តេ្ត សីលាទិលន្ទេ ឧសកតោ យហាទ្ពុសិ. លោកបន្ទោរតោ លោកបទីបេ សិទ្ធេទ្ធា កកចា ស្វបក្ខិ, យយ សយិបំ អកយាសីតិ អទ្ធោ. តិសិន្នស្ស បណ្ណសទ្ធេទតិ ស្វបកក្តោ បណ្ណសទ្ធេរ តិសិន្នស្ស លាគតទ្ធាយ រសទិតំ បណ្ណំ យឃា ជិត្តិ សប្តន្តោ.

៥-៧. ទុតិយាបទានេ សិទេទុសយសទ្ធាទោ ឆរហិសយសាជិរោ សិទ្ធេទ្ធា កកចាតិ សប្តន្តោ. ចុដ្ឋហិត្វា សយាឌិយ្យាតិ តិទោឆសយាបត្តិរោ ចុដ្ឋហិត្វា ចិឆ្វំ ហុត្វាតិ អទ្ធោ. កិក្ខាយ យយុបដ្ឋិតោតិ កិក្ខាចាទេចលាយ “អឌ្ឍ យយ ឃោ កោឆិ កិច្ចិ ធាតុំ ធធាតិ, តស្ស យហប្បល”ត្តិ ចិន្ទ្តេ្តា តិសិន្នស្ស យយ សត្តិកំ សយិបំ ស្វបដ្ឋិតោ សយិបយាកតោតិ អទ្ធោ. ហរិតកំ...បេ... ចាទុសកចលាតិ ចាតិ ឧចំ សត្ថា តំ ចល់ សត្ថលោកាត្យកយ្យិតោ តស្ស សិទ្ធេត្តស្ស យតេហសិស្ស យឃា ចិប្បសន្នេ តេចសា ជិត្តិ អទ្ធោ.

១១-១៧. តតិយាបទានេ សិហំ ឃចា ចតចន្តិ ចតេ ចរយាតំ សិហរាជំ ទ្ពុច ចរយាតំ សិទ្ធត្តំ កកចត្តត្តិ សប្តន្តោ. តិសកាឌាតិយំ ឃចាតិ ចសកា, តិសកា, ចិសកា, អាសកាតិ ចត្តាទោ កចទេដ្ឋកា. តេសុ កចសតស្ស ទេដ្ឋកោ ចសកា, កចសហស្សស្ស ទេដ្ឋកោ តិសកា, កចសតសហស្សស្ស ទេដ្ឋកោ ចិសកា, កចកោជិសតសហស្សស្ស ទេដ្ឋកោ អាសកា. ទ្ពុឆ បត អាសកា “តិសកា”តិ ចុទ្ធា, អាឌាតិយំ អកិតំ តិច្ចលំ ស្វសករាជំ ទ្ពុចាតិ អទ្ធោ. កក្យធំ ចិលសត្តចាតិ បុប្បបល្លចេហិ សោកយាតំ កក្យឆុក្ល ទ្ពុច គរាសកំ គរាតំ អាសកំ ស្វត្តយំ អាកឆ្ឆត្តិ សិទ្ធត្តំ កកចត្តំ ជិទ្ធា សទ្ធាយ សយ្យឃុត្តត្តា ចិប្បសន្នេ តេចសា បច្ចក្កយតំ អកាសិត្តិ អទ្ធោ.

ចតុត្តាបទានាជិតិ ឆសយាចសាគាតិ សុចិន្នោឃ្យានេចាតិ.

ឧក្កុតតិរតិយចក្កចណ្ណនា សយត្តា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០។ និទានវគ្គោ

១-១០។ និទានវគ្គសុត្តាទិវណ្ណនា

១-៩។ ទីឃទីឃេ ចក្កេ បឋមាទីនិ អាហុតិ ឃដ្ឋការេយាហត្តិ បុដាសក្កាទិ ការេទុការេយា អហំ។ តាតាបុប្ផំ សយាតឃិត្តិ តាតា អនេតកចិតំ ចយ្យកសលលឹឌិបុប្ផំ សំ សុដ្ឋ អាតឃិ, រាសិ អកាសិត្តិ អត្ថោ។ សិលិនោ លោកធាតុនោតិ សកលលោកធាតុយធាតុស្ស ធាតុកស្ស សិលិស្ស កកចនោ បរិតិត្តុតស្ស និតកំ អាទាអាហតនិតកំ ចាទុរាសិ ឌលត្តំ អាឌិត្តំ ឌិស្វា តញ្ញា យឃា រាសីកតំ បុប្ផំ ឆ្លកិទិ បុនេដសិត្តិ អត្ថោ។

៩-៤៥។ ទុតិយាទីនិ អឌិតុត្តុនចាសនោតិ អឌិតយិកចយ្យំ វុត្តរាសង្កំ កត្វា តិចាសិនោ អន្ធានោតិ អត្ថោ។ អភិក្កា បញ្ចា តិត្តុត្តាតិ ត្តុឌ្ឌិចិតានេឃា បញ្ចា អភិក្កានេឃា បញ្ចា ធាតុលាតិ តិត្តុត្តា វុប្បាឌិតា តិប្បាឌិតា។ ចត្តស្ស បរិយដ្ឋនោតិ ចត្តយណ្ណលស្ស សយត្តនោ យដ្ឋនោ, ថុដ្ឋា អនេហាសិត្តិ អត្ថោ។ ចិបស្សិ លោកបដ្ឋោតត្តិ សកលលោកត្តុយ បតិបសតិ ចិបស្សិ កកចត្តំ យយ សត្តិកំ អភិកតំ ចិនេសនេត សយុត្តំ អាកតំ។ ឌិស្វា បរិទិន្នត្តកបុប្បាតីតិ នេចនលោកនោ បរិទិន្នត្តកបុប្បាតិ អាហរិត្វា ចិបស្សិស្ស សត្តុនោ យត្តុនោ លត្តាការេត អហំ ឆារេសិត្តិ អត្ថោ។

១១-១៩។ តតិយាទីនិ បុនេត្តា យយ បត្តុឌិនោតិ យឃិ្បបុនេត្តា សង្គាឃ បត្តុឌិនោ។ ការាឃចសនោ តដាតិ តស្មិំ បត្តុឌិតការេល ការាឃតិចនេត្វា, ត ឆាហិរកបត្តុឌ្ឋាឃ បត្តុឌិនោតិ អត្ថោ។ នេសាច ពុទ្ធត្តំ សយុនេត្តាតិ នេសា យឃិ្បបុនេត្តា ចត្តុស្ស ពុនេទ្ទស្ស សាចកពុទ្ធកាចំ សំ សុដ្ឋ បនេត្តា, អទហត្តំ បនេត្តាតិ អត្ថោ។ តិត្តុនោ លោកបុឌិនោតិ សកលលោកហិ កតសក្កាទោ លត្តបរិតិត្តានេតត បរិតិត្តុនោតិ អត្ថោ។ ចិចិតនេត្តា សកំ បុត្តត្តិ អហំ តស្ស កតនេចសំ បុទ្ធិត្វា សកំ បុត្តំ ចិចិតនេត្តា បឆ្ឆនោ អកយំ, អត្តុកនោ អស្វីតិ អត្ថោ។ តិត្តុតស្ស យហត្តស្សាតិ យហនេត្តហិ សីលក្ខន្ធាទីហិ ឃុត្តត្តា យហត្តស្ស តស្ស យយ បុត្តស្ស អទហនោ អាឌហតដ្ឋានេត និតកំ និតកដ្ឋានំ អហំ អកយាសិត្តិ អត្ថោ។ បក្កឃ្យអដ្ឋលិ តត្វាតិ តស្មិំ អាឌហតដ្ឋានេត អដ្ឋលិ ឌសង្កុលិសមោធានំ បក្កេហត្វា សិរសិ កត្វា អហំ និតកំ ឌហតធាទុរាសិំ ចត្តិត្វា បណាមំ កត្វា នេសតន្ធត្តញ្ញា បក្កឃ្យាតិ ត កេចលមេច ចត្តិត្វា ឆចលន្ធត្តញ្ញា បក្កឃ្យុក្កិបិត្វា អហំ អានេទាបសិ បតិដ្ឋបេសិត្តិ អត្ថោ។

១៤-១៥។ ចតុត្ថាទីនិ អត្ថក្កតបិប្បអាឌិនេទ្ធតិ សុទិនេយ អត្ថក្កនេត អត្ថដ្ឋិនេត បទ្ធសការេលតិ អត្ថោ។ បសានេចា ចិបុលោ អហុតិ នេទាកបិឡត្តុតស្ស យឃិ្បាឌិត្តុប្បសានេចា ចិបុលោ អតិនេទកោ ពុទ្ធាត្តុស្សនេលាត អហុ អនេហាសិ។ យនេហសិនោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស លោកបិប្បា បិតុការេចា បិកោដការេចា អនេហាសីតិ សយ្ហនេត្តា។ ឈោសយនេស្សាសហំ តត្វាតិ តស្មិំ បិតុការេច សតិ "អហំ កិលិនោ ពុនេទ្ធា វុប្បនេត្តា"តិ ឈោសំ អនេស្សាសិំ។ ត ច បស្សាមិ តំ ឌិតត្តិ តំ ឌិតបញ្ចាមាទំ សមុទាសឌ្ឍិ ត បស្សាមិ, ធាឌ្យហកិលិតត្តា កត្តា បស្សិតុំ ត សក្កោមីតិ អត្ថោ។

មរណញ្ច អនុប្បត្តោតិ មរណាសន្នកាលំ អនុប្បត្តោ, អាសន្នមរណោ ហុត្វាតិ អត្ថោ។ ពុទ្ធសញ្ញាមនុស្សទិត្ថិ ពុទ្ធោតិនាមំ អនុស្សរិ,

ពុទ្ធានុស្សតិំ មនសិ អកាសិត្តិ អត្ថោ។

១១-១២។ បញ្ចាយាបទានេ អារាមទ្វារា និក្ខមូតិ អារាមទ្វារតោ សង្ឃស្ស និក្ខមនទ្វារមគ្គេហិ អត្ថោ។ កោសិយំ សត្ថុំ មហាតិ តស្មិំ

និក្ខមនទ្វារមគ្គេ “ភគវតោ និក្ខមនសង្ឃស្ស ច បិដកា យា កត្វំ អគ្គមគ្គ”តិ អគ្គមគ្គោយ កោសិយស្មិំ មហា សត្ថុទិតត្តិ អត្ថោ។ អនុកោមិ សកំ

កម្មត្តិ អត្តនោ កោសិយអត្តាលកម្មស្ស ផលេន អាឌានិមា វាតឌវា សិន្ធវា សិឃវាហនានីតិ ចិបិកចលិតិ អនុកោមីតិ អត្ថោ។

អហោកាវំ បរមកាវត្តិ សុលេត្ត សង្ឃមហា សុដ្ឋ កតំ ការំ អប្បកម្បិ កិច្ចំ មហប្ផលនានតោ បរមកាវំ ភូតមកិច្ចំ អហោ ចិមត្យុត្តិ

អត្ថោ។ មវា តិលកោនាសានិចិរហិតោសុ លេត្តសុ វប្បិតំ សាលិពីជំ មហប្ផលំ តេតិ, ឯវមេវ រាគទោសានិទោសរហិតោ

បរិសុទ្ធកាមវចិនមានាវេរ សង្ឃលេត្ត កោសិយអត្តាលកម្មំ មហា កតំ, ពុទ្ធំ មហប្ផលំ តេតីតិ ទុត្តំ ហោតិ។ ន អញ្ញា កលមញ្ញតីតិ អញ្ញា

នាហិរសាសនេ កតំ កម្មំ សង្ឃកតស្ស ការស្ស បុញ្ញាសក្ការស្ស កលំ សោឡសិំ កលំ នាគ្ឃតំ ន អញ្ញតីតិ សម្ពន្ធោ។

ឯក្ខសត្តមក្ខមនវមហាបទានានិ ភូតានិនវានីតិ។

តិំសតិមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៨. បក្យយកោរវចក្កោ

១-១០. បក្យយកោរវិឃត្វេរអបទាគានិចណ្ណគា

១-៩. ឲកតឹងតិយេ ចក្កេ បផយាបទាគេ ព្ថនិងស្ឈេ អហំ បុត្តោតិ អហំ បុត្តោ ទោនិងយ្ករបុរណកាលេ ព្ថនិងស្ឈេ បច្ឆេកត្យទ្ធិនិងយុទេហ តេរនំ ងឃឹបេ ហិយចត្តបត្តេត យាតក្កហត្តិក្យលេ ចារណោ ចណ្ឌហត្តិ អហោងិត្តិ ងប្ដត្ត្ថា យត្យង្សាគយោ ចារទឹតិ ចារណោ, អឆ ចា ចាចាឃ រចតិ កោត្ថាគាជិ គគឹតិ ចារណោ. យហេងឹតំ បងាគេគាតិ បច្ឆេកត្យត្ឌយហេងឹតំ បងាគេគ. បច្ឆេកឌិតងេងេ្ឌ វុ,

ត្យតរារោកវុ តានិវុតិ លេកាគងយុ្ឌហិ គិច្ឆេលវុ បច្ឆេកត្យេត្ឌវុ បច្ឆេកាងេ បក្យយរេត្យ ព្ថកិទិ អចនិត្ថិត្តិ ងប្ដត្ត្ថា.

ទុតិយតតិយាបទាគាគិ ឧត្តាគាគិ.

១១-១៩. ចត្យត្ថាបទាគេ យហាទោនិយេហា អហ្វុតិ ចិបង្សិង្ស កកចេតា ចត្យយក្កពាលាគារកាចេតា “ទោនិ”តិ ល្ឌគាយង្ស រុក្ខង្ស បុទា អហោងឹតិ អត្ថោ. រុក្ខេដ្ឋេង្សច ងប្ដត្ត្ថាតិ អង្ស ទោនិបុទានយយេ ងគ្គិបតិតង្ស យហាឌគង្ស ងប្ដត្ត្ថា លេកាគេជ្ជេ គរាងកោ រុក្ខេដ្ឋា ព្ថច រុក្ខេ ចិតោ ចិឃ បញ្ញាឃតឹតិ អត្ថោ. កកចា តយិប្រយយោតិ តង្ហិ ទោនិបុទាករណកាលេ កកចា កិក្ខងឈ្លូរុក្ខតោ កិក្ខងេឈ្លក បរិច្ឆុតោ. ចាចាងកិយុឌឹរឃត្តិ យុក្យនិលិដ្ឋយត្យទិរាត្តយឈោយំ ទ្ឌឹរឃំ កចឃត្តោ គិច្ឆារត្តោ ចត្យងច្ឆិ បការេងនិ, ទេងេងឹតិ អត្ថោ. ងំលិទេត្តគច ទេងេងត្តោតិ េចគេឃ្យបុក្កលព្វាងឃាត្យុទ្ធេបគ ទេងេងត្តោ ងំលិទេត្តគ ច ចិត្តោរេគ ច ទេងឃឹតិ អត្ថោ. ចិចដ្ឋិធទោតិ រារោកា លភតិ, ទោរោងា លភតិ, ទយាហោ លភតិ, ងប្ដកិលេងា លភតា”តិ ឲចំ ចុត្តា លភតា ចិចជិ ក្សាជិតា ចិទ្ឌិនិតា អគេគាតិ ចិចដ្ឋិធទោ, ងប្ដត្ត្ថា តំ យហាឌគំ ទេងគាចងេគ គិច្ឆារេបនិ បរិច្ឆអាហំ ចុបងេយឹតិ អត្ថោ. តង្សាហំ ឆយ្ចំ វុត្តាគាតិ តង្ស កកចេតា ទេងេងត្តង្ស ឆយ្ចំ វុត្តា.

២០. បច្ឆាយាបទាគេ ឋលហេត្តា អបេក្ខចាតិ ចិបង្សិ កកចត្តំ ជិវ្ហា យត្យរាគិ ឋលិគិ កហេត្តា អបេក្ខចា អត្យទិតោ ងហិកំ អង្សយំ កឌ្ឋិត្តិ អត្ថោ.

ឆដ្ឋសត្តមបទាគាគិ ឧត្តាគាគេច.

៣០. អដ្ឋយាបទាគេ គិដ្ឋិតេ គចកេយុ ចាតិ ងឹយាឃ គចកេយុ គិដ្ឋំ កតេ ងតិ. អត្យលេបយទាងហត្តិ អត្យបដ្ឋា វុឆាលេបំ អទានិ, វុឆាឃ លេបិបេងិត្តិ អត្ថោ.

ភចយងសយាបងាភាភិ ក្តាភាភិឃេចាតិ៍

ឲកតិ៍សយចក្កចណ្ណភា សយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៧៉ អាទក្ខងាឃកចេក្កា

១-១០៉ អាទក្ខងាឃកេត្ថទអបងាតាឝិចណ្ហតា

ឌាត្តិ៍សតិយចេក្ក បឆយត្យតិឃពតិឃាបងាតាតិ សុ្យចិខ្ចេញឃ្យាតេច៉

១៩៉ ចត្យត្វាបងាតេ ឌលឌេក្កហិ ឌ្លកិទិត្តិ ឌលេឌហិ ក្លត្តេយហិ ក្លប្យលបត្យាឌីហិ បុេប្យហិ ឌ្លកិទិ៍ បុ្វេឌសិត្តិ អេត្វា៉

បត្វាយាបងាត៌ ក្លត្តាតេយច៉

១៩-១សិ៍៉ លង្កាបងាតេ េចតិឃំ ក្លត្តយំ តាយ, សិលិេតា េលិកឌាត្វតាតិ សកលេលិកត្តឃស្ស ឌាត្វតា ឌាពកស្ស សិលិស្ស កកចេពា ក្លត្តយំ េចតិឃំ៉ ខ្ពទិេណ ឌតសត្វាទចិទហិេព ចេត យត្យស្សាត៌ េកាលិហលចិទហិេព យហាអទេខ្ចញ អេហាសិតិ សប្តតេខ្ព៉ អត្ថាហិល្ខាយហំ ពងាតិ ពស្តិ៍ កាេល ចេត យក្កូ្យត្យហកាេចត អេត្ថា, ត ចក្ខូតា អេត្ថា, អហំ អាហិល្ខាយិ យក្កំ បទិេឃសាយិតិ អេត្វា៉ បចតា តិក្ខយេត្តតាតិ យហាចតេពា តិក្ខយេត្តត យឃា សិហាសត៌ ក្លត្តយាសត៌, សិហស្ស ចា កកចេពា អាសត៌ ឌិដ្ឋត្តិ អេត្វា៉ ៦ក៌សំ អញ្ចលិ កត្វាតិ ៦ក៌សំ ក្លត្តទាសក្កំ កត្វា សិទសិ អញ្ចលិ ឆេបត្វាតិ អេត្វា៉ សត្វចិ េលិកតាឃកត្តិ សកលេលិកត្តឃតឃំ ៣ តិខ្ចាត៌ បិេបត្តិ េឆាយិ៣ ត្យ៣ិ អកាសិត្តិ អេត្វា៉

១៣៉ សត្តយាបងាតេ សុ្យងស្សេតា យហាចិេទាតិ សុ្យត្តទងស្សេតា ខ្ពត្តិ៍សយហាបុ្យទិសលក្ខណសយ្យត្តសទិេទត្តា យេតាហទងស្សេតា យហាចិទិេឃា សិត្ថេត្វា កកចាតិ សប្តតេខ្ព៉ ចសតិឈទយុត្តេយតិ ក្លត្តេយ ចិហាេទ ចសតិ៍តិ អេត្វា៉

អដ្ឋយតចយងសយាបងាតាតិ ក្លត្តាតាេតចាតិ៉

ឌាត្តិ៍សតិយចក្កចណ្ហតា សយត្តា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣៣. ឧមាបុប្ផិយវគ្គោ

១-១០. ឧមាបុប្ផិយត្ថេរអបទានាទិវណ្ណនា

តេត្តិំសតិមេ វគ្គេ បឋមទុតិយតតិយចតុត្ថបញ្ចមឆដ្ឋាបទានានិ ឧត្តានានិយេវ.

៧. សត្តមាបទានេ សមយំ អគមាសហន្តិ សមូហំ សមាគមដ្ឋានំ អហំ អគមាសិន្តិ អត្ថោ.

៤៣. អព្ពុទនិរព្ពុទានីតិ “បកោដិសតសហស្សានិ សតំ អព្ពុទំ, អព្ពុទសតសហស្សានិ សតំ និរព្ពុទ”ន្តិ វុត្តត្តា អាយុនា អព្ពុទនិរព្ពុទានិ គណមហាអាយុវន្តា មនុស្សាបិ ចក្កវត្តិនោ ឧត្តិយា អដ្ឋ អដ្ឋ ហុត្វា កប្បានិ បញ្ចវីសសហស្សម្ហិ អាសិំសុ អហេសុន្តិ អត្ថោ. អដ្ឋមនវមទសមាបទានានិ បាកដានេវាតិ.

តេត្តិំសតិមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៥. អចេបលចេក្កា

៥. សោឈោកោឌិចឹសេត្តេអបគាតចណ្ណតា

តចយាបគាតេ បត ចិបឃ្សិតោ បិចចេតេតិអាឌិក៌ អាឃប្ដុតោ សោឈស្ស កោឌិចឹសេត្តេស្ស អបគាត៌. អឃយ្យិ ធេទោ បុរិយតុច្ឆ្លុ កតាឆិកាទោ តត្ត តត្ត កេច ចិចក្ខបតិឃ្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតន្តោ ចិបឃ្សិស្ស កកចេតា កាលេ យហាចិកេច សេដ្ឋិក្យលេ តិក្ខតេត្តា ចុទ្ធិប្បេត្តា សេដ្ឋិ ហុត្វា ក្ខបិសេកហិ សទ្ធិ ចិហាទំ កត្វា សត្ត ឆយ្ចេគសត៌ ស្វា បសត្តុយាតសោ កកចេតា ចក្កយតក្ខាតេ ស្ទាឃ បទិកយ្ចំ កាទេត្វា ឲកញ្ញា លេលាំ កាទេត្វា តាតាចិទាកចេត្តហិ លេឈក្សយិឃា សត្ថទិត្វា ក្ខបទិ ចិតាតញ្ញា កត្វា ចាត្តិសស្ស សញ្ញស្ស តិឃ្យោគត្វា សត្តាហំ យហាគាត៌ គត្វា បលិឆាត៌ អកាសិ. សត្វា អតុយោគត៌ អកាសិ. សោ តេត ក្យសលកយ្ចូត គេចយតុស្សុយ្យុ ស៌សេត្តា

ក្ខកឃសយ្យត្តិឃោ អតុកចិត្វា ព្ចយស្ថិ កេប្យ បទិតិព្ចតេ កស្សបគសតលេ អតុប្យេត្ត អយ្យាក៌ កកចតិ ចាទាឈសិឃំ ក្យលេកេហ តិក្ខតិត្វា ចិញ្ញាត៌ បេត្វា កក្កាតឹទេ បណ្ណសាលំ កទិត្វា ចសត្ត ឲក៌ បេច្ចកព្យច្ឆិ តេយាសំ ចត្យហិ បច្ចឃេហិ សក្កច្ចំ ក្ខបដ្ឋហិ. បេច្ចកព្យេគ្គ ចុដ្ឋចស្សា បទិបុណ្ណបទិក្ខាទោ កត្ថយាគតយេច អកយាសិ. សោបិ ក្យលបុត្តា ឃាចឌឹចំ តត្ត បុញ្ញាតិ កត្វា តតោ ចចិត្វា គេចយតុស្សុយ្យុ ស៌សេត្តា អយ្យាក៌ កកចេតា កាលេ ចយ្យាតកេទ អក្កសេដ្ឋិស្ស កេហេ បដិសទ្ធិ កហ្យិ តស្ស បដិសន្ធិក្កហឈកាលតោ បដ្ឋាឃ សេដ្ឋិស្ស យហាភោកក្ខន្ធោ អភិចឆ្វិ. តស្ស យាតុក្ឆិតោ តិក្ខយតឌិចេស សកលតកេទ យហាលិកសក្កាទសយ្ចទោតា អហោសិ, តស្ស បុត្តោ បេច្ចកព្យច្ឆ្លស្ស សតសហស្សក្ឈិកទត្តកព្ចលបទិច្ចាកោត ស្វចណ្ណចណ្ណោ ស្វិក្យាលតទោ ច អត្តភាចា អហោសិ, តេតស្ស សោណោតិ តាយំ អក៌ស្វ. សោ យហតា បទិចាទេត អភិចឆ្វិ. តស្ស ហត្ថបិគតលិតិ ពត្ថុឹចកបុប្ផចណ្ណាតិ អហេស្វំ, តេសំ សតចាទំ ចិហតកប្យាសំ ចិឃ យ្យក្ខសយ្យស្សា អហោសិ. បិគតលេស្វ យលិក្យឆ្លលិចចណ្ណលេឃាតិ ខាឃិស្វ. ចឃប្បត្តស្ស តស្ស តិណ្ហំ ក្ខត្វត៌ អត្ថច្ឆចិកេ តឃោ បិសាគេ កាទាបេត្វា តាដកិត្តិឃោ ក្ខបដ្ឋាបេស្វ. សោ តត្ត យហតី សយ្បត្តិ អតុកចេត្តា គេចក្យយាទោ ចិឃ បដិចសតិ.

អឆ អយ្យាក៌ កកចតិ សត្ថញ្ញាត៌ បត្វា បចត្តិតចទ្ធឆយ្ចចក្កេ ទាឌកហំ ក្ខបតិស្សាឃ ចិហទេត្ត ពិម្ពិសាទទញ្ញា បក្កោសាបិតោ តេហិ អឹសិតិយា កាយិកសហស្សេហិ សទ្ធិ ទាឌកហំ អាកេតា សត្ថុ សត្តិក៌ កត្វា ឆយ្ចំ ស្វត្វា បដិលទ្ធសទ្ធា យាតាបិតទោ អតុឌាតាបេត្វា កកចេតា សត្តិកេ បព្ចឌិត្វា លទ្ធូបសយ្បេគា សត្ថុ សត្តិកេ កយ្មដ្ឋាត៌ កហេត្វា ឌតសំសក្កបទិហទោត្ត្វ សីតចេត ចិហាសិ. សោ តត្ថ ចសេត្តា “យយ សទីទំ ស្វក្យយាលំ, ត ច សក្កា ស្វខេតេច ស្វខំ អឆិកត្តុំ, កាឃំ កិលេយេត្វាបិ សយណឆយ្ចំ កាតុំ ចដ្ដតី”តិ ចិទេត្តត្វា ឌាតចក្កយេច អឆិដ្ឋាឃ បឆាតយតុឃុញ្ចាតេត្តា បិគតលេស្វ ផោទេដស្វ ក្ខដ្ឋិតេស្វបិ ចេគត៌ អញ្ញុបក្លិត្វា គឡ្ហំ ចិទិឃំ កទោតេត្តា អច្ចាទទ្ធិចិទិឃតាឃ ចិសេសំ

តិព្ចតេត្តុំ អសក្កោតេត្តា “ឲចំ អហំ ចាឃយេត្តាបិ យក្កបលិតិ តិព្ចតេត្តុំ ត សក្កោយិ, កិំ យេ បព្ចឌ្ជាឃ, ហឹតាឃាចត្តិត្វា កោកេ ច ភុញ្ជាយិ, បុញ្ញាតិ ច កទិស្សាយី”តិ ចិទេត្តសិ. អឆ សត្វា តស្ស ចិត្តាចាទំ ញាត្វា តត្ត កត្វា ចិណោបយោចាទេត (យហាច. ១៩៦) ខ្ចចឌិត្វា ចិទិឃសយតាឃោឌតចិឆិ គស្សេត្តា កយ្មដ្ឋាត៌ សោឆេត្វា កិជ្ឈកូដំ កតោ. សោណោបិ តោ សត្ថុ សត្តិកា ខ្ចចាឌំ លភិត្វា ចិទិឃសយត៌ ឃោឌេត្វា ចិបស្សត៌ ក្ខឃ្យក្កោបេត្វា អទហត្ត បត្តិដ្ឋាសិ.

៣២។ សោ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ វិបស្សិនោ បាវចនេតិអាទិមាហ។ តត្ថ វិបស្សីតិ វិសេសេន, វិវិធំ វា បស្សតីតិ វិបស្សី។ បាវចនេតិ បការេន វុច្ចតីតិ បាវចនំ, បិដកត្តយំ។ តស្ស វិបស្សិនោ តស្មិំ បាវចនេតិ អត្ថោ។ លេណន្តិ លីនន្តេ និលីយន្តេ ឯត្ថាតិ លេណំ វិហារោ។ ពន្ធុមារាជធានិយាតិ ពន្ធន្តិ កុលបរម្បរាយ វសេន អញ្ញមញ្ញំ សម្ពន្ធន្តីតិ ពន្ធូ, ញាតកា។ តេ ឯត្ថ បដិវសន្តីតិ ពន្ធុមា, ពន្ធុ អស្ស អត្ថីតិ វា ពន្ធុមា។ រាជូនំ វសនដ្ឋានន្តិ រាជធានី, ពន្ធុមា ច សា រាជធានី ចេតិ ពន្ធុមារាជធានី, តស្សា ពន្ធុមារាជធានិយា, លេណំ មយា កតន្តិ សម្ពន្ធោ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

សោណកោដិវីសត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

១០។ បុព្វកម្មបិលោតិកពុទ្ធអបទានវណ្ណនា

៩៣។ ឥតោ បទានេ អនោតត្តសរាសន្នេតិ បព្ពតកូដេហិ បដិច្ឆន្នត្តា ចន្ទិមសុរិយានំ សន្តាបេហិ ឧទកំ សន្តាបំ ឯត្ថ នត្ថីតិ អនោតត្តោ។ សរន្តិ គច្ឆន្តិ បវត្តន្តិ សន្ទន្តិ ឯតស្មា មហានទិយោតិ សរោ។ សីហមុខាទីហិ និក្ខន្តា មហានទិយោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា និក្ខន្តនិក្ខន្តទិសាភាគេន សរន្តិ គច្ឆន្តីតិ អត្ថោ។ អនោតត្តោ ច សោ សរោ ចាតិ អនោតត្តសរោ។ តស្ស អាសន្នំ សមីបដ្ឋានន្តិ អនោតត្តសរាសន្នំ, តស្មិំ អនោតត្តសរាសន្នេ, សមីបេតិ អត្ថោ។ រមណីយេតិ ទេវទានវគន្ធព្វកិន្នរោរគព្រហ្មាទីហិ រមិតព្ពំ អល្លីយិតព្ពន្តិ រមណីយំ, តស្មិំ រមណីយេ។ សិលាតលេតិ ឯកគ្ឃនបណ្ឌុសិលាតលេតិ អត្ថោ។ នានារតនបជ្ជោតេតិ បទុមរាគវេឡុរិយាទិនានារតនេហិ រតនេហិ បជ្ជោតេ បការេន ជោតមានេ។ នានាគន្ធវនន្តរេតិ នានាបការេហិ ចន្ទនាគរុកប្បូរតមាលតិលកាសោកនាគបុន្នាគកេតកាទីហិ អនេកេហិ សុគន្ធបុប្ផេហិ គន្ធិតត្តា វនន្តរេ សិលាតលេតិ សម្ពន្ធោ។

៩៤។ គុណមហន្តតាយ សង្ខ្យាមហន្តតាយ ច មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន, បរេតោ បរិវុតោ លោកនាយកោ លោកត្តយសាមិសម្មាសម្ពុទ្ធោ តត្ថ សិលាសនេ និសិន្នោ អត្តនោ បុព្វានិ កម្មានិ ព្យាករិ វិសេសេន បាកដមកាសីតិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ ហេដ្ឋា ពុទ្ធាបទានេ (អប។ ថេរ ១។ ១។១ អាទយោ) វុត្តត្តា ឧត្តានត្ថត្តា ច សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ ពុទ្ធាបទានេ អន្តោគធម្បិ ថេរាបទានេ កុសលាកុសលំ កម្មំ វិសុំ កត្វា វត្តុកាមវសេន ធម្មសង្គាហកត្ថេរា សង្គាយិំសូតិ។

បុព្វកម្មបិលោតិកពុទ្ធអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

ឯកូនចត្តាលីសមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៤០. បិលិន្ទវច្ឆវគ្គោ

១. បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ចត្តាលីសមវគ្គេ អបទានេ តតោ ហំសវតិយាតិអាទិកំ អាយស្មតោ បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរស្ស អបទានំ. អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ ទោវារិកកុលេ និព្ពត្តោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ អហោសិ. សោ កោដិសន្និចិតធនរាសិំ ឱលោកេត្វា រហោ និសិន្នោ “ឥមំ សព្ពធនំ មយា ស្មា គហេត្វា គន្តុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា “ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស សព្ពបរិក្ខារទានំ ទាតុំ វដ្ដតី”តិ សន្និដ្ឋានំ កត្វា ឆត្តសតសហស្សំ អាទិំ កត្វា សព្ពបរិភោគបរិក្ខារានិបិ សតសហស្សវសេន ការេត្វា បទុមុត្តរំ ភគវន្តំ និមន្តេត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ អទាសិ. ឯវំ សត្តាហំ ទានំ ទត្វា បរិយោសានទិវសេ និព្ពានាធិការំ បត្ថេត្វា យាវជីវំ បុញ្ញានិ កត្វា ជីវិតបរិយោសានេ ទេវលោកេ និព្ពត្តោ ឆ កាមាវចរេ ទិព្ពសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា មនុស្សេសុ ច ចក្កវត្តិអាទិសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តោ សព្ពសិប្បេសុ និប្ផត្តិំ បត្វា គោត្តវសេន បិលិន្ទវច្ឆោតិ បាកដោ អហោសិ.

១. សោ ឯកទិវសំ សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ ឧទានវសេន តំ បកាសេន្តោ ហំសវតិយាតិអាទិមាហ. តស្សត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោវ. អាសិ ទោវារិកោ អហន្តិ អហំ ហំសវតីនគរេ រញ្ញោ គេហទ្វារេ ទ្វារបាលកោ អាសិ អហោសិន្តិ អត្ថោ. អក្ខោភំ អមិតំ ភោគន្តិ រញ្ញោ វល្លភត្តា អញ្ញេហិ ខោភេតុំ ចាលេតុំ អសក្កុណេយ្យំ អមិតំ អបរិមាណភោគំ ធនំ មម ឃរេ សន្និចិតំ រាសីកតំ អហោសីតិ អត្ថោ.

២. ពាហុ មេធិគតា ភោគាតិ អនេកា ភោគា មេ មយា អធិគតា បត្តា បដិលទ្ធាតិ អត្ថោ. សត្ថវាសិអាទីនំ បរិក្ខារានំ នាមានិ នយានុយោគេន សុវិញ្ញេយ្យានិ. បរិក្ខារទានានិសំសានិ ច សុវិញ្ញេយ្យានេវាតិ.

បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា.

ទុតិយតតិយចតុត្ថបញ្ចមាបទានានិ ឧត្តានានេវាតិ.

៦. ពាកុលត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ឆដ្ឋាបទានេ ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិកំ ពាកុលត្ថេរស្ស អបទានំ. អយំ កិរ ថេរោ អតីតេ ឥតោ កប្បសតសហស្សាធិកស្ស

អសង្ខេយ្យស្ស មត្ថកេ អនោមទស្សិស្ស ភគវតោ ឧប្បត្តិតោ បុរេតរមេវ ព្រាហ្មណកុលេ និព្វត្តិត្វា វយប្បត្តោ តយោ វេទេ ឧគ្គហេត្វា តត្ថ សារំ អបស្សន្តោ "សម្បរាយិកត្ថំ គវេសិស្សាមី"តិ ឥសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា បព្វតបាទេ វិហរន្តោ បញ្ចាភិញ្ញាអដ្ឋសមាបត្តីនំ លាភី ហុត្វា វិហរន្តោ ពុទ្ធុប្បាទំ សុត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុត្វា សរណេសុ បតិដ្ឋិតោ សត្ថុ វាតាពាធេ ឧប្បន្នេ អរញ្ញតោ ភេសជ្ជានិ អាហរិត្វា តំ វូបសមេត្វា តំ បុញ្ញំ អារោគ្យត្ថាយ បរិណាមេត្វា តតោ ចុតោ ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តោ ឯកំ អសង្ខេយ្យំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ ឯកស្មឹ កុលេ និព្វត្តោ វិញ្ញុតំ បត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ អប្បាពាធានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា សយំ តំ ឋានន្តរំ អាកង្ខន្តោ បណិធានំ កត្វា យាវជីវំ កុសលកម្មំ ឧបចិនិត្វា សុគតីសុយេវ សំសរន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ ឧប្បត្តិតោ បុរេតរមេវ ពន្ធុមតីនគរេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្វត្តោ សព្វសិប្បេសុ និប្ផត្តិំ បត្វា តត្ថ សារំ អបស្សន្តោ ឥសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា ឈានាភិញ្ញាលាភី ហុត្វា បព្វតបាទេ វសន្តោ ពុទ្ធុប្បាទំ សុត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សរណេសុ បតិដ្ឋាយ ភិក្ខូនំ តិណបុប្ផករោគេ ឧប្បន្នេ តំ វូបសមេត្វា តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តិត្វា តតោ ឯកនវុតិកប្បេ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ កាលេ ពារាណសិយំ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា ឃរាវាសំ វសន្តោ ឯកំ ជិណ្ណំ វិនស្សមានំ មហាវិហារំ ទិស្វា តត្ថ ឧបោសថាគារាទិកំ សព្វំ អាវសថំ ការាបេត្វា តត្ថ ភិក្ខុសង្ឃស្ស សព្វំ ភេសជ្ជំ បដិយាទេត្វា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អម្ហាកំ ភគវតោ ឧប្បត្តិតោ បុរេតរមេវ កោសម្ពិយំ សេដ្ឋិកុលេ និព្វត្តិ។

សោ មាតុកុច្ឆិតោ និក្ខមិត្វា ធាតីហិ អរោគភាវាយ យមុនាយំ ន្ហាបិយមានោ តាសំ ហត្ថតោ មុច្ចិត្វា មច្ឆេន គិលិតោ អហោសិ។ កេវដ្ដា តំ មច្ឆំ ជាលាយ គហេត្វា ពារាណសិយំ សេដ្ឋិភរិយាយ វិក្កិណិំសុ។ សា តំ គហេត្វា ផាលយមានា បុត្តំ កតបុញ្ញផលេន អរោគំ ទិស្វា "បុត្តោ មេ លទ្ធោ"តិ គហេត្វា បោសេសិ។ សោ ជនកេហិ មាតាបិតូហិ តំ បវត្តិំ សុត្វា អាគន្ត្វា "អយំ អម្ហាកំ បុត្តោ, ទេថ នោ បុត្ត"ន្តិ អនុយោគេ កតេ រញ្ញា "ឧភយេសម្បិ សាធារណោ ហោតូ"តិ ទ្វិន្នំ កុលានំ ទាយាទករណេន វិនិច្ឆយំ កត្វា ឋបិតត្តា ពាកុលោតិ លទ្ធនាមោ វយប្បត្តោ មហាសម្បត្តិំ អនុភវន្តោ ទ្វីសុ សេដ្ឋិកុលេសុ ឯកេកស្មឹ ឆមាសំ ឆមាសំ វសតិ។ តេ អត្តនោ វារេ សម្បត្តេ នាវាសង្ឃាដំ ពន្ធិត្វា តត្ថុបរិ រតនមណ្ឌបំ ការេត្វា បញ្ចង្គិកតូរិយេន និប្ផាទេត្វា កុមារំ តត្ថ និសីទាបេត្វា ឧភយនគរមជ្ឈដ្ឋានំ គង្គាយ អាគច្ឆន្តិ, អបរសេដ្ឋិមនុស្សាបិ ឯវមេវ សជ្ជេត្វា តំ ឋានំ គន្ត្វា កុមារំ តត្ថ អារោបេត្វា គច្ឆន្តិ។ សោ ឯវំ វឌ្ឍមានោ អាសីតិកោ ហុត្វា ឧភយសេដ្ឋិបុត្តោតិ បាកដោ។ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្វជិត្វា សត្តាហំ វាយមន្តោ អដ្ឋមេ ទិវសេ សហ បដិសម្ភិទាយ អរហត្តំ បាបុណិ។

២៥៩។ សោ អរហា ហុត្វា អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ហិមវន្តស្សាវិទូរេតិអាទិមាហ។ តស្សត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោវ។ អបទានបាឡិអត្ថោបិ សុវិញ្ញេយ្យោវ។ សោ អរហត្តំ បត្វា វិមុត្តិសុខេន វិហរន្តោ សដ្ឋិវស្សសតាយុកោ ហុត្វា បរិនិព្ពាយីតិ។

ពាកុលត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

ល៉ិ៍ ពិរិយាតត្ថេតូរអបដាតចណ្ហតា

សត្តយាបដាតេត កទិឃា ទេ ពាលក្កតាតិអាឌិពំ អាឃស្ទេតា ពិរិយាតត្ថេតូរស្ស អបដាត៌ អឃយ្សិ បុរិយព្យុទ្ធេស្ស ពតាឆិពាទេរា តត្ថ តត្ថ កទេច ចិចក្កបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតទេត្តា ស្វមេឆស្ស កពចទេតា ពាទេល ព្យលទេពទេហ តិន្នទេត្តា ចឃប្យទេត្តា ឈទាចាសំ សណ្ហទេបត្វា ចសទេត្តា អត្តទេតា កទិឃាឃ ច បុទេត្ត ច ពាលក្កទេត ទេសាពសល្លសមប្សិទេតា អទេញ្ញា បចិសិត្វា បចត្តផលទេកាឌទេតា ទ្រុល្លទុទេល ចិហាសិ៍ តដា ស្វមេឆា កពចា តស្សាត្យពយ្យាឃ តត្ថ ពក្កា ឆម្ពុំ ទេឌទេសត្វា ទេសាពសល្លំ អត្ថព្យទេហសិ ៍ ទេសា ឆម្ពុំ ស្វត្វា បសត្តយាតទេសា ស្វពត្ថបុទេប្យហិ កពចត្តំ ប្វទេឌត្វា បត្ថាបតិដ្ដុទេតត ចត្តិត្វា សិទសិ អញ្ញុលិ ពត្វា អកិត្តចិ៍

ទេសា ទេតត បុទេញ្ញត ទេឌចមត្យទេស្សស្វ សំសទទេត្តា ក្ខកឃត្ថ ស្វល់ អត្យកចិត្វា ព្ពមស្ស៊ិ ព្យុក្ខប្យាទេឌ ទាឌពទេហ ពិម្ពិសារទទេញ្ញា បុទោហិតស្ស បុទេត្តា ហុត្វា តិន្នត្តិ, ពិរិយាតទេក្ខាតិស្ស តាម៊ំ អទេហាសិ៍ ទេសា ចិញ្ញុតំ បត្វា សត្ថុ ទាឌពហាពមទេត ព្យុក្ខាត្យកាចំ ជិស្វា បជិលក្ខសទេក្ខ បត្តឌិត្វា សមហាឆម្ពុំ ពទេទាទេត្តា ពតិបមំ ជិចសំ ពាមពាចាទេស ចសិត្វា សត្តាទំ ចត្តិត្វំ ទាឌពហំ អពមាសិ៍ ពិម្ពិសារមហាទាឌា តស្ស អាពមតំ ស្វត្វា តំ ក្ខបសក្កមិត្វា “ព្ពទេឆច, កទេត្តា, ចសឆ, អហំ ចត្វហិ បច្ចទេយហិ ក្ខបដ្ឋហាមិ”តិ សម្យចាទេទត្វា ពទេតាបិ ពាហុកិច្ចត្តា តំ ត សទិ៍ “ទេឆទេទា អត្ថុទាពាទេសទេឃច ចសតិ”តិ៍ ទេឌចតា ទេឆទេស្ស ទេតមតកទេឃត ចស្សឆាទំ ចាទេទសុំ៍ ទាឌា អចស្សតពាទេណំ ក្ខបឆាទេទត្វា ពាត្វា ទេឆទេស្ស ព្យុជិពំ ពាទាទេបសិ៍ ទេឆទេទា ព្យុជិពាឃំ ចសទេត្តា ទេសតាសតសប្យាឃលិទេកត ចិត្តសមាឆាតំ លកិត្វា ចិទិឃសមតំ ទេឃាទេឌត្វា ចិបស្សតំ ក្ខស្សុក្កាទេបត្វា អទហត្តំ បាបុណិ៍

៣១៨៍ ទេសា អទហត្តំ បត្វា អត្តទេតា បុន្នពម្ពុំ សទិត្វា សញ្ញាតទេសាមតទេស្សា បុន្នចទិតាបដាតំ បពាទេសទេត្តា កទិឃា ទេម ពាលក្កតាតិអាឌិមាហ៍ តំ កពចទេតា តិទេចឆតត្ថា កពចតា ពតាត្យសាសតត្ថា មក្កុ ផលិឆិពមាបដាតត្ថា បាថាត្យសាទេត ស្វចិទេញ្ញយ្យមេចាតិ៍

ពិរិយាតត្ថេតូរអបដាតចណ្ហតា សមត្តា៍

អដ្ឋមតចមឆសមាបដាតាតិ ក្ខត្តាតត្តេតចាតិ៍

ចត្តាលីសមចក្កចណ្ហតា សមត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣១. ខេមវគ្គយ្យចេក្កោ

១. ពិឃ្សខេមវគ្គយ្យវគ្គ៍ទអបដាតចណ្ណតា

១. ឧកចគ្គាលិងខេ ចេក្កុ បផេយាបដាតេត បត្ថារក្ខដំ តិឃ្សាឃាពិអាឌិក៌ា ពិឃ្សខេមវគ្គយ្យវគ្គ៍ទឃ្ស អបដាតំ. ពគ្គ៍ តាបឯបត្ថាឌ្ឌំ បត្ថាឌិគ្គ៍ា បក្យុគ្គទឃ្ស កកចគេពា អឌិតចយ៉ំ តិឃឹឌតគ្គ៍ាឃ ឌិត្ថខេច តាត់. ខេងំ អបដាតបរិញ្ញគ្គឃា ឃុចិខេត្ថាឃ្យខេចាពិ.

៦. បុណ្ណកេគ្គ៍ទអបដាតចណ្ណតា

១៥. ក្យពិឃាបដាតេត បត្ថារក្ខដំ តិឃ្សាឃាពិអាឌិក៌ា អាឃ្ឃុខេពា បុណ្ណកេគ្គ៍ទឃ្ស អបដាតំ. ពគ្គ៍ ហិយចកេត្ត ឃក្ខខេងតាបពិ ហុគ្គ៍ា បរិតិគ្គ៍ាពឃ្ស បខេច្ចកព្យគ្គឃ្ស អាឡអហតកាទលខេច តាតគ្គ៍ា. ខេងំ បរិជាត្យងាខេទត ឃុចិខេត្ថាឃ្យខេច.

៣៥. ពពិឃាបដាតេត ហិយចគ្គឃ្សាចិក្ខខេទពិអាឌិក៌ា អាឃ្ឃុខេពា ខេយគ្គក្យខេគ្គ៍ទឃ្ស អបដាតំ. ពគ្គ៍ ហិយចគ្គងឹខេប អខេងាកបត្ថាខេព ខេងា ពាបខេងា ហុគ្គ៍ា បណ្ណងាលិឃំ ចងខេគ្គា ឃុខេយឆងបុត្ថិ ឌិឃ្ងា បគ្គ៍ា កខេហគ្គ៍ា ងប្បិប្ចុទលំ ចិខេងខេងា. ខេងំ បុត្ថាឋលិតិ ច ឃុចិខេត្ថាឃ្យាតេច. អបដាតកាឆាត់ អខេគ្គ៍ា ច បរិកខេជខេឃច.

លិ៦. ចព្យគ្គ៍ាបដាតេត កក្កា កាកឹទឌី តាយាពិអាឌិក៌ា អាឃ្ឃុខេពា ខេឆាពកខេគ្គ៍ទឃ្ស អបដាតំ. ព(ពាបិ (ពាហ្ខេលា ហុគ្គ៍ា កាកឹទឌីកក្កាឃ ពទយាតេត កិក្លុ ឌិឃ្ងា បងត្ថយាតខេងា ខេងព្យំ កាទាខេបគ្គ៍ា ព្យគ្គប្បយុលឃ្ស កិក្លុងឈ្ស តិឃ្យាឌិពកាខេចាខេឃច ចិខេងខេងា. បុត្ថាឋលបរិឌឹបតកាឆាត់ អខេគ្គ៍ា តឃាត្យងាខេទត ឃុចិខេត្ថាខេឃ្យាច.

១០០. បត្ថាយាបដាតេត ហិយចគ្គឃ្សាចិក្ខខេទពិអាឌិក៌ា អាឃ្ឃុខេពា ក្កបឹចខេគ្គ៍ទឃ្ស អបដាតំ. អឃយ្យិ បុទិយព្យខេគ្គ្ឃ កពាឌិកាខេទា ពគ្គ៍ ពគ្គ៍ កខេច ចិចក្ក្បតិឃ្សឃាតិ បុត្ថាតិ ក្កបចិតខេគ្គា បក្យុគ្គទឃ្ស កកចខេពា កាខេល ក្យលខេកខេហ តិត្ថាខេគ្គា ចិត្ថ្យព៌ា បខេគ្គា ឈទាចាងំ បហាឃ គ្គសិបត្ថាឌ្ឌំ បត្ថាឌិគ្គ៍ា ហិយចខេគ្គ បក្យុគ្គទំ កកចគ្គិ ឌិឃ្ងា ពិលាងគ្គទំ ងគ្គទិគ្គ៍ា ពគ្គ៍ តិឃិត្ថឃ្ស កកចខេពា ងាលបុប្បប្ចុដំ អកាឃីពិ អឃំ ចិខេងខេងា, ខេងងយុគ្គាតខេយច.

១៩១. លក្កាបដាតេត យិកលុខេគ្គា បុខេទ អាឃិគ្គិអាឌិក៌ា អាឃ្ឃុខេពា តគ្គកខេគ្គ៍ទឃ្ស អបដាតំ. អឃំ កិទ បក្យុគ្គទឃ្ស កកចខេពា កាខេល កទចិកងក្យខេលា ហុគ្គ៍ា យឆ្យទក្ខឌិព៌ា កខេទាខេគ្គា ងគ្គ៍ាទំ បឌក្កិលំ អកាឃិ. អបទកាខេក យឃ្យខេទា ហុគ្គ៍ា អត្ថាពទឃ្ស បខេច្ចកព្យគ្គឃ្ស ចងតក្យហាក្កាខេទ បងត្ថយាតខេងា ឌិចងឃ្ស ពិក្កគ្គ៍ា យឆ្យខេទត ចឃ្សិព៌ា ចឃ្សិ. ឧចំ ពគ្គ៍ ពគ្គ៍ កខេច បុត្ថាតិ កគ្គ៍ា អយព្យា កកចខេពា កាខេល

សាធុត្ថិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ តត្ថកោតិ លទ្ធនាមោ សត្ថុ សត្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បព្ពជិត្វា ចិបស្សនំ ចឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ៍ សោ អបរភាគេ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ យិកលុទ្ទោ បុរេ អាសិន្តិអាទិមាហ៍ តត្ថ បច្ចេកពុទ្ធស្ស មណ្ឌបំ កត្វា បទុមបុប្ផេហិ ឈាទនមេច ចិនេសោ៍

១៤៦៍ សត្តមាបទានេ បញ្ចាគេរូ ភិស្សោមាតិអាទិកំ អាយស្មតោ ហេមកត្ថេរស្ស អបទានំ៍ តត្ថាបិ ពុសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ហិមចន្តេ ចរន្តោ បិឃនស្សិ ករចត្តំ ក្នុបកដំ ទិស្វា រតនមយំ បីឋំ អត្ថរិត្វា អដ្ឋាសិ៍ តត្ថ តិសិន្នស្ស កុម្ភមត្តំ ឌម្ពុផលំ អាហរិត្វា អទាសិ៍ ករចា តស្ស ចិត្តប្បសាទត្ថាយ តំ ផលំ បរិភុញ្ជិ៍ ១ត្តកមេច ចិនេសោ៍

១១៣៍ អដ្ឋមាបទានេ រាជាសិ ចិជយោ នាមាតិអាទិកំ អាយស្មតោ តោរេឈដ្យត្ថេរស្ស អបទានំ៍ តត្ថ រាជាសិ ចិជយោ នាមាតិ ឌេហរកាលតោ បដ្ឋាយ សព្ពសត្តេសុ ខិតតោ, ចត្យហិ សង្គហចត្ថូហិ ឌនំ រញ្ជនតោ អលីឃតតោ ចិជយោ នាម រាជា អហោសីតិ អត្ថោ៍ កោត្យមតីបុរុត្តមេតិ កោត្យ ចុច្ចត្តិ ឌបទានិកា៍ អធ ចា តករេសោកតត្ថាយ តករមន្ទ្រប្បស្សាបិតារតនតោរណាតិ, តេ កោត្យ តិច្ចំ ក្នុស្សាបិតា សោភយាតា អស្សា អត្ថីតិ កោត្យមតី៍ បុរេតិ ធតធន្ញាហិ សព្ពខតានំ យតត្តិ បុរំ៍ កោត្យមតី ច សា បុរញ្ច សេដ្ឋេដ្ឋ ក្នុត្តមន្តោតិ កោត្យមតីបុរុត្តមំ, តស្មិំ កោត្យមតីបុរុត្តមេ៍ ស្ទូរោ ចិក្កមសម្បន្នោតិ អភីតោ ចីរិយសម្បន្នោ ចិជយោ នាម រាជា អន្ញាចសីតិ សម្ពន្ធោ៍ ឆ្កត្តំ ក្នត់ បុរញ្ចា សព្ពចត្ថុបាហត្តញ្ចា ឈឌ្ឍេត្វា ហិមចន្តំ បចិសិត្វា ពុសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ចរន្តោ សុមេធកចត្តំ ទិស្វា សោមនស្ស ក្នុប្បាទេត្វា ចត្តូតេត ស្តុជាកោណមេច ចិនេសោ៍

១៤៩៍ ឥចមាបទានេ តគរេ ហំសចតិយាតិអាទិកំ អាយស្មតោ ឌត្យកណ្ណិត្ថេរស្ស អបទានំ៍ តត្ថ សេដ្ឋីបុត្តោ ហុត្វា សុចណ្ណបិឌោទេ ចឌតកាខោ ច បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមង្គី ហុត្វា ចឌតកាខោ ច សត្ថុធេមចាឥតំ សត្ថុសិប្បចិត្ញាតច្ចោ អាកត្វា សេចតកាខោ ច ចិនេសោ៍

១១០៍ ទសមាបទានេ ហិមចន្តស្សាចិទ្ទូរេតិអាទិកំ អាយស្មតោ ក្នុទេតត្ថេរស្ស អបទានំ៍ តត្ថ ហិមចន្តសមីបេ បទុមបព្ពតំ តិស្សាយ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ចរន្តោត បទុមុត្តរស្ស ករចតោ បទុមបុប្ផំ គហេត្វា ស្ទូជិតភាវោចាទ ចិនេសោ៍ សេសំ សព្ពត្ថ ក្នុត្តាតមេចាតិ៍

១ពោធត្ថាលិសមបកុចណ្ណកា សមត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣៧៚ កង្ខាលិចក្កោ

១-១០៚ កង្ខាលិត្ទេរអបកាភាឌិចល្លភា

ពិចត្តាលឹសរយចក្កេ បដយាបកាភត្ហា ក្យតិឃាបកាភត្ហា ពតិឃាបកាភត្ហា ភឃាត្យសាទេរភ ស្យចិទេ្ឋាឃ្សុទេយច៚

១០៩៚ ចត្យត្ទាបការេភ ភកទេរ ពាត្ថយតិឃាតិអាឌិកំ អាឃស្វទេតា យឆ្យំសកាឃកទេត្ទរស្ស អបកាភិ៚ ពត្ទ ស្ហកទិទេកាតិ ស្ហកទយំសំ ចិក្កិហិត្ចា ឌឹចិកំ កទេប្យទេត្តា៚ ក្លទេក្កាដកំ ទេត្តឃិត្ចាតិ បិហកបប្យាសយំសំ បធិត្ចា យឆ្យំសយិ ត្សកិទិ៍ បក្លិបិ៚ ទេតាភ យំទេសភ បត្តំ ប្ហទេរត្ចា កិក្ល្យសឈ្ឍស្ស ឥត្ចា ទេតាភ ប្យត្ឋាកទេយ្វភ ព្ថយស្វិ៍ ត្យត្ថប្យាទេឆ អទេរហត្តំ បិប្យហិត្តិ អទេត្ទា៚

ភាកបល្លចទេត្ទរស្ស បត្វាយាបកាភយ្សិ ឲកឌឹបិឃទេត្ទរស្ស ល្ឌ្ឍាបកាភយ្សិ ក្លឆ្ណក្យបឞិឃទេត្ទរស្ស សត្តយាបកាភយ្សិ ឃាក្យកាឃកទេត្ទរស្ស អ្ឌយាបកាភយ្សិ បទេត្ទាឥភកាឃកទេត្ទរស្ស ភចយាបកាភយ្សិ យត្វាកាឃកទេត្ទរស្ស ឥសយាបកាភយ្សិ សត្តំ ស្យចិទេ្ឋាឃ្សុទេយចាតិ៚

ពិចត្តាលឹសរយចក្កចល្លភា សរត្តា៚

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣២-៣៥. សកិសយុទ្ធកាឌិចក្កា

១-៩០. សកិសយុទ្ធកទ្វេអបជាភាឌិចណ្ណតា

តេចត្តាលីសមេចក្កេ សត្តេឆេទាបជាភាគិ ភ្ចុតាភាគេតច. គេចល់ ឆេទាគ់ ភាយភាគត្តំ បុទ្ធាភាគត្តេច្ច ចិនេសេសា.

ចតុចត្តាលីសមេ ចក្កេបិ សត្តាគិ អបជាភាគិ បិគជិតេច. គេចល់ បុទ្ធាភាគត្តំ ឋលភាគត្តេច្ច ចិនេសេសា.

១. បញ្ចចត្តាលីសមេចក្កេ បឲយាបជាគេភ គក្សុទ្ធា យហាចិទោតិអាឌិគំ អាឃម្ពុតោ ចិកិដគយិទ្ធិឃទ្វេស្ស អបជាតំ.

២. តត្វ ពិឌយិញ្ញយជាសហត្តិ ចិកិដគឋលិគិ ឋាលេត្វា ពិឌាគិ យិញ្ញាគិ គេហត្វា យឆ្សុគុ្គទាហិ ឃោឌេត្វា គក្សុត្ថស្ស ភគចតោ អជាសិត្តិ អទ្វោ. ឆ្យតិឃាបជាភាឌិគិ សត្តាគិ ស្សចិទ្ធាឃ្យាគេច, ឆេទាគ់ ភាយភាគត្តាឌិគិបិ បិឋាត្សុទេភ ចេឌិតត្តាគិ.

១. លចត្តាលីសមេ ចក្កេ បឲយាបជាគេភ ឌគតិ គាទឃិ អហត្តិ ភ្ចុតយតោឆិទ្ធុស្ស សយត្តតោ អាឡុត្តំ អហំ គាទឃិត្តិ អទ្វោ. សេសាគិ ឆ្យតិឃាបជាភាឌិគិ សត្តាគិបិ ភ្ចុតាភាគេតច.

សត្តចត្តាលីសមេ ចក្កេ បឲយាបជាភាឌិគិ បិឡុត្វអត្សុទេភ ស្សចិទ្ធាឃ្យាគេច.

អដ្ឋចត្តាលីសមេ ចក្កេ បឲយឆ្យតិឃាបជាភាគិ ភ្ចុតាភាគេតច.

៦០. តតិឃាបជាគេភ គោសិឃោ ភាយ ភគចាតិ គោសិឃគោត្វ ឌាតត្វា គោសិឃោ ភាយ បច្ចេគទ្យុឆ្កាតិ អទ្វោ. ចិត្តគ្យុដេតិ ចិត្តគ្យុដគេលិសគ្យុដ សាត្យុដឌិស្ស អទោតតត្វដហំ បដិឆ្ឋាដេត្វា ចិតបត្តតគ្យុដេស្ស ភាភាទតភឡុសធាឌិហិ ចិចិត្វ ចិត្តគ្យុដបត្តេត សោ បច្ចេគទ្យុឆ្កា ចសិតិ អទ្វោ.

ចតុទ្វបញ្ចយាបជាភាគិ ភ្ចុតាភាគេតច.

៥៩. លដ្ឋាបជាគេភ គ្យុសដ្ឋគយជាសហត្តិ បក្កិគកឌិត្តាទេបិសមិគកត្តឆ្កុកត្តសលិគកត្តាឌិស្ស គ្យុសបណ្ណចសេភ ជាតត្វា អដ្ឋសលិគកត្តំ អហំ អជាសិត្តិ អទ្វោ.

៩៨។ សត្តមាបទានេ សោភិតោ នាម សម្ពុទ្ធោតិ អារោហបរិណាហទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណានុព្យញ្ជនាទីហិ សោភមានសរីរត្តា សោភិតោ នាម សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ អត្ថោ។

៩៩។ អដ្ឋមាបទានេ តក្ករាយំ វសឹ តទាតិ តំ ទសបុញ្ញកិរិយវត្ថុំ ករោន្តោ ឧទា បដិវសន្តោ វុត្តោតិ តក្ករា, រាជធានី។ តស្សំ តក្ករាយំ, តទា វសឹតិ អត្ថោ។

១០០។ នវមាបទានេ បិនធិំ សុគតំ គយ្ហាតិ ឧបាហនយុគំ សុន្ទរាការេន និប្ផាទិតំ គហេត្វាតិ អត្ថោ។ ទសមាបទានំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

អដ្ឋចត្តាលីសមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪄᪉᪨ ᨷᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁-᪁᪀᪨ ᨷᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩈᨬ᩠ᨬᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨷᨴᩣᨶᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩑᨠᩪᨶᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᨮᨾᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

᪁᪄᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨷᨴᩣᨶᩮ ᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩮᨶ ᩋᨠᩣᩁᩮᩉᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨽᩪᨲᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᨴᩮᩅᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᩁᩥᨱᩣᨿᨠᩮᩉᩥ ᩁᩉᩥᨲᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨽᩪᨬᩣᨱᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨩᩣᨲᩣ ᨷᩣᨲᩩᨽᩪᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪁᪇᪨ ᩏᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩥᨠᨷᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩏᨴᩩᨾ᩠ᨻᩁᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩴ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨻᩉᩩᩅ᪨ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨿᩮᩣᩈᨠᩴ ᨿᨳᩣᨲᩥ ᨧᨶ᩠ᨴᨾᨱ᩠ᨯᩃᩮ ᩈᩈᩃᩮᩃᩣᨿ ᩁᩪᨷᩴ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩴ ᨿᨳᩣ᪨ ᩅᩣᨿᩈᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣ ᨡᩦᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨠᩣᨶᩴ ᨡᩦᩁᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩣᨷᩦᨿᨾᩣᨶᨠᩣᩁᩮᨶ ᨡᩦᩁᩴ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩴ ᨿᨳᩣ, ᩑᩅᩴ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩴ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨿᨠᩴ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩅᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈᩣᩈᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩅᩣ ᨠᨷ᩠ᨷᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᨷᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨿᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪂᪀᪨ ᨲᨲᩥᨿᩣᨷᨴᩣᨶᩮ ᨿᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᩥᩴ ᩈᩮᩉᩥ ᨿᨩᨲᩦᨲᩥ ᨷᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨿᨠ᩠ᨡᩩᨿᨠᩮᩣᩈᩁᩮᩉᩥ ᨿᨩᨲᩥ ᨷᩪᨩᩮᨲᩥ᪨ ᨡᩦᩁᩴ ᩈᨷ᩠ᨷᩥᩴ ᨿᩩᨬ᩠ᨬᩋᩣᩃᩥᨡᩦᨲᩥ ᨡᩦᩁᨬ᩠ᨧ ᩈᨷ᩠ᨷᩥᩁᩈᨬ᩠ᨧ ᨷᨬ᩠ᨧᨿᩩᨬ᩠ᨬᩋᩣᩃᩮᩉᩥ ᨿᨩᨲᩥ ᨷᩪᨩᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩔᩣ ᨲᨴᩩᨽᨿᩴ ᨿᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨷᨬ᩠ᨧᨾᨨᨭ᩠ᨮᩣᨷᨴᩣᨶᩣᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩣᨶᩮᩅ᪨

᪁᪉᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᨷᨴᩣᨶᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᨴᩥᨩᩣᨷᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᨴᩥᨩᩣ᪨ ᨠᩩᨾᩣᩁᨠᩣᩃᩮ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᨴᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᨶ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨩᩣᨲᩣ, ᨲᩮ ᨧ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩮ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣᨠᩣᩁᩴ ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ᪨

ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

᪁᪆᪁᪨ ᨶᩅᨾᩣᨷᨴᩣᨶᩮ ᨲᨴᩣᩉᩴ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨴᩣ ᩈᩩᨾᩮᨵᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ ᨴᩦᨷᨦ᩠ᨠᩁᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᩃᨽᩥ, ᨲᨴᩣ ᩋᩉᩴ ᨾᩮᨥᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨾᩮᨵᨲᩣᨷᩈᩮᨶ ᩈᩉ ᨴᩦᩈᩥᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨴᩣᨧᩥ ᨷᩣᨷᩈᩉᩣᨿᩮᨶ ᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩴᩈᨣ᩠ᨣᨴᩮᩣᩈᩮᨶ ᨷᩣᨷᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩅᩈᩴ ᨣᨲᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨥᩣᨲᨠᨠᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ ᨶᩁᨠᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨩᩣᩃᩣᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᨶᩩᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮ ᨲᩥᨾᩥᨦ᩠ᨣᩃᨾᩉᩣᨾᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨾᩉᩣᨶᩣᩅᩴ ᨣᩥᩃᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨿᩴ ᩅᩣᨱᩥᨩᩣ ᨽᩦᨲᩣ “ᩋᩉᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨴᨾᨠᩴᩈᩩ᪨ ᩋᨳ ᨾᩉᩣᨾᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩅᩣᩈᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩣᩁᩅᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩅᩥᨽᩅᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩮ

និដ្ឋេត្វា សទ្ធា បសន្នា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដ្ឋបេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិត្វា ទិវសស្ស តិក្ខត្តុំ ឧបដ្ឋានំ គន្ត្វា សមាគតា វត្តន្តិ ។ តថា ករោថ “ឥមំ ឆព្វណ្ណំ”តិ យំ អាហ ។

១៥៨ ។ អថ សោ ថេរោ “សុចិរំ វតបុញ្ញលក្ខណា”ន្តិអាទីហិ គាថាហិ ថេរិយោ ភណេន្តោ, វតបុញ្ញលក្ខណាទេ គោតមេ ។ បតិបុច្ឆិត វិសុទ្ធបច្ចយត្តំ បុច្ឆា ទីបង្ករបាទមូលេ បរិបុណ្ណបារមីបច្ចយសម្ភារោ សុទ្ធ ចិរំ កាលំ យថា ន ទិដ្ឋោ អសីតិ អត្ថោ ។ អហមញ្ញសុបេក្ខតន្តិ អញ្ញ ឲ្យមហ៊ំ ទិវសេ អហំ សុបេក្ខតំ សុទ្ធរាគស្សតំ, សុទ្ធរាគិដ្ឋំ វា តិរុបមំ វិក្កហំ ឧបមារហិតសទិសំ គោតមំ វត ឲ្យគេត្តុត បស្សាមិ ទក្ខាមីតិ អត្ថោ ។

១៥៩-១៦០ ។ សុចិរំ វិហតតមោយា មយាតិ វិសេសេន ហតតមោយា វិទ្ធំសិតមោហោ ត្វំ មយាបិ សុទ្ធ ចិរំ ថោមិតោតិ អត្ថោ ។ សុចិររេក្ខត តវឹ វិសោសិតាតិ ឲ្យសា តណ្ហាតវី សុទ្ធររេក្ខត គោបតេត វិសេសេន សោសិតា, អកន្តប្បត្តិកតា តថាតិ អត្ថោ ។ សុចិរំ អមលំ វិសោធិតន្តិ សុទ្ធ ចិរំ ទីឃេត អទ្ធា អមលំ តិដ្ឋាតំ វិសេសេន សោធិតំ, សុទ្ធ គតំ អធិគតំ តថាតិ អត្ថោ ។ តមតំ ធាគាលមយំ មហាមុនេ ។

ទិវកាលសមន្តិតោតិ មហាមុនេ មហាសមណ ធាតាលមយំ តមតំ ទិដ្ឋចក្ខុ ចិរកាលំ សមធិគតោ សម្បត្តោ ត្វន្តិ អត្ថោ ។ អចិតន្ទោ បុតរត្តុន្តិ អហំ បុត អត្តុំ អត្តរាគេច មន្ទប្បវិតន្ទោ បរិហីនោ អហោសិន្តិ អត្ថោ ។ បុតរញ្ញសមាគតោ តថាតិ អញ្ញ ឲ្យមហ៊ំ កាលេ តថា សទ្ធិ បុតបិ សមាគតោ ឲ្យគិក្ខតោ សហ វសាមីតិ អត្ថោ ។ ន ហិ តស្សន្តិ គតានិ គោតមយាតិ គោតម សព្ពញ្ញុតញ្ញ, តថា សទ្ធិ គតានិ សមាគមានីតិ ន ហិ តស្សន្តិ ឃាច លទ្ធបរិនិដ្ឋាតា ន ចិតា កចិស្សន្តីតិ អត្ថោ ។ សេសំ ឧត្តានមេវាតិ ។

ឆព្វណ្ណិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា ។

ទសមាបទានំ សុចិណ្ណព្យេវាតិ ។

ឲក្កតបញ្ញាសមវគ្គវណ្ណនា សមត្តា ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣០-៣៧៎ កិក្កហិបុប្យាឥចេក្កា

១-៣០៎ កិក្កហិបុប្យិឃេត្លទអបធាភាឥចល្លភា

បញ្ញានយចេក្ក ច ឲកបញ្ញានយចេក្ក ច េដ្ឋបញ្ញានយចេក្ក ច េតបញ្ញានយចេក្ក ច នញ្ញាតិ អបធាភាតិ ស្តាភាេភចាតិ៎

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥៤។ កច្ចាយនវគ្គោ

១។ មហាកច្ចាយនត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ចតុបញ្ញាសមវគ្គេ បឋមាបទានេ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ មហាកច្ចាយនត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ គហបតិមហាសាលកុលេ និព្ពត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា ឯកទិវសំ សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារា សំខិត្តេន កថិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ វិភជន្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបិយមានំ ឯកំ ភិក្ខុំ ទិស្វា សយម្បិ តំ ឋានន្តរំ បត្ថេន្តោ បណិធានំ កត្វា ទានាទីនិ បុញ្ញានិ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ សុមេធស្ស ភគវតោ កាលេ វិជ្ជាធរោ ហុត្វា អាកាសេន គច្ឆន្តោ ឯកស្មិំ វនសណ្ឌេ និសិន្នំ ភគវន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ កណិការបុប្ផេហិ បូជំ អកាសិ។

សោ តេន បុញ្ញេន អបរាបរំ សុគតីសុយេវ បរិវត្តេន្តោ កស្សបទសពលស្ស កាលេ ពារាណសិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា បរិនិព្ពុតេ ភគវតិ សុវណ្ណចេតិយករណដ្ឋានេ សតសហស្សគ្ឃនិកាយ សុវណ្ណិដ្ឋកាយ បូជំ កត្វា “ឥមស្ស និស្សន្ទេន និព្ពត្តនិព្ពត្តដ្ឋានេ សរីរំ មេ សុវណ្ណវណ្ណំ ហោតូ”តិ បត្ថនំ អកាសិ។ តតោ យាវជីវំ កុសលកម្មំ កត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ឧជ្ជេនិយំ រញ្ញោ ចណ្ឌបជ្ជោតស្ស បុរោហិតគេហេ និព្ពត្តិ, តស្ស នាមគ្គហណទិវសេ មាតា “មយ្ហំ បុត្តោ សុវណ្ណវណ្ណោ, អត្តនោ នាមំ គហេត្វា អាគតោ”តិ កញ្ចនមាណវោត្វេវ នាមំ អកាសិ។ សោ វុឌ្ឍិមន្វាយ តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិត្វា បិតុ អច្ចយេន បុរោហិតដ្ឋានំ លភិ។ សោ គោត្តវសេន កច្ចាយនោតិ បញ្ញាយិត្ថ។ អថ រាជា ចណ្ឌបជ្ជោតោ ពុទ្ធុប្បាទំ សុត្វា, “អាចរិយ, តុម្ហេ តត្ថ គន្ត្វា សត្ថារំ ឥធានេថា”តិ បេសេសិ។ សោ អត្តដ្ឋមោ សត្ថុ សន្តិកំ ឧបគតោ តស្ស សត្ថា ធម្មំ ទេសេសិ, ទេសនាបរិយោសានេ សត្តហិ ជនេហិ សទ្ធិំ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តេ បតិដ្ឋាសិ។

១។ សោ ឯវំ បត្តអរហត្តផលោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិមាហ។ តំ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ។ អថ សត្ថា “ឯថ, ភិក្ខវោ”តិ ហត្ថំ បសារេសិ។ តេ តាវទេវ ទ្វង្គុលមត្តកេសមស្សុ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរា វស្សសដ្ឋិកត្ថេរា វិយ អហេសុំ។ ឯវំ ថេរោ សទត្ថំ និប្ផាទេត្វា, “ភន្តេ, រាជា បជ្ជោតោ តុម្ហាកំ បាទេ វន្ទិតុំ ធម្មញ្ច សោតុំ ឥច្ឆតី”តិ អារោចេសិ។ សត្ថា “ត្វំយេវ, កច្ចាន, តត្ថ គច្ឆ, តយិ គតេ រាជា បសីទិស្សតី”តិ អាហ។ ថេរោ សត្ថុ អាណាយ អត្តដ្ឋមោ តត្ថ គន្ត្វា រាជានំ បសាទេត្វា អវន្តីសុ សាសនំ បតិដ្ឋាបេត្វា បុន សត្ថុ សន្តិកមេវ អាគតោ។ អត្តនោ បុព្វបត្ថនាវសេន កច្ចាយនប្បករណំ មហានិរុត្តិប្បករណំ នេត្តិប្បករណន្តិ បករណត្តយំ សង្ឃមជ្ឈេ ព្យាកាសិ។ អថ សន្តុដ្ឋេន ភគវតា “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ សំខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ វិភជន្តានំ យទិទំ មហាកច្ចានោ”តិ (អ។ និ។ ១។១៨៨, ១៩៧) ឯតទគ្គដ្ឋានេ ឋបិតោ អគ្គផលសុខេន វិហាសីតិ។

យហាកច្ចាឃតទេ្ទរអបគាតចល្លូតា នយត្វា៉

៣៉ ចក្កលិទេ្ទរអបគាតចល្លូតា

ទុតិឃាបគាតេ ខ្ចតោ នតនហឃ្យូមីត្វអាឌិកំ អាឃខ្វុតោ ចក្កលិទេ្ទរឃ្យ អបគាតំ៉ អឃយ្បិ ទេឆទោ បុទិឃឌិតចទេឃុ កតាឆិកាទោ ពត្វ ពត្វ កទេច ចិចដ្ឋបតិឃ្យឃាតិ បុឌ្ឍាតិ ង្គបចិតទេត្វា បគុឃុត្វទឃ្យ កកចទោ កាទេល ហំឃចតឹតកទេ កុលទេកេហ តិខ្ចទេត្វា ចិឌ្ឍាតំ បទេត្វា ឃត្វ ឃត្តិកំ កច្ឆទេត្តហិ ង្គបិឃទេកហិ ឃខ្ចិ ចិហាទំ កត្វា បទិឃបទិឃទេត្វ ជំទោ ឆយុំ ឃ្យុលាទេត្វា ឃត្វាទោ ៤កំ កិក្លុ ឃខ្ចាឆិយុត្វាតំ អក្កដ្ឋាទេត ជបិតំ ឌិឃ្វា ឃឃយ្បិ តំ ជាតត្វទំ បទេត្វទេត្វា ឃត្វាហំ ត្ចខ្ចឃ្យយុលឃ្យ កិក្លុឃឍ្ឍឃ្យ យហាគាតំ ឥត្វា បលិឆាតំ អកាឃិ៉ ឃត្វា តឃ្យ អតត្វទាឃំ ឌិឃ្វា ត្យាកទំ៉

ទេឃា ឃាចឌីចំ កុឃលំ កត្វា ទេឥចយតុទេឃ្យឃុ ឃំឃទេត្វា អយក្យាកំ កកចទោ កាទេល ឃាចត្វិឃំ (ទ្ធាហុលកុទេល តិខ្ចត្តិ, តឃ្យ ចក្កលីតិ តាយំ កទំឃុ៉ ពត្វ កលីតិ អបទាឆតិលកាត្យអកាឌិទេគាឃឃ្យ អឆិចចតំ៉ តិដ្ឋត្វាឃុចល្លូបិល្លុឃឌិឃតាឃ អបកទោ ត្យបកទោ កលិ ទេគាទេឃា អឃ្យាតិ ច-កាទាកយំ កត្វា ចក្កលីតិ ចុច្ចតិ៉ ទេឃា ចុខ្ចិឃុទេត្វា តទេឃា ទេចទេឥ ង្គក្កលិត្វា (ទ្ធាហុលឃិទេឃុឃុ តិឃុត្តិ កទោ, ឃត្វាទំ ឌិឃ្វា ទ្វបកាឃឃយុត្តិឥឃ្យទេតត អតិទេត្វា ឃត្វាទោ ឃខ្ចិទេឃច ចិចទតិ៉ “អកាទយេឡ្លចឃទេត្វា តិច្ចកាលំ ឃត្វ ឥឃ្យតំ ត លកិឃ្យាយី”តិ ឃត្វ ឃត្តិទេក បត្ចឌិត្វា ជទេបត្វា ទេកាឌតកាលំ ឃទឹទកិច្ចកាលច្ចា ទេឃឃកាទេល ឃត្វ ជំទេតត ឃក្កា ឥឃពាលំ បឃ្យិតំ, តត្វ ជំទោ អឌ្ឍា កិច្ចំ បហាឃ កកចត្តិ ឌូទេលិទេកទេត្វាទេឃច ចិហទតិ៉ ឃត្វា តឃ្យ តាកាលបទិបិកំ អាកទេយទេត្វា ពាហុកាលំ តឃ្វិ ទ្វបឥឃ្យទេតទេតច ចិចទទេត្វ កិច្ចំា អចត្វា បុទេតកឌិចឃំ – “កិ ទេព, ចក្កលិ, ខ្ចយិតា ឃ្វតិកាទេឃត ឌិទេដ្ឋត? ទេឃា ទេលា, ចក្កលិ, ឆយុំ បឃ្យតិ, ទេឃា យំ បឃ្យតិ; ទេឃា យំ បឃ្យតិ, ទេឃា ឆយុំ បឃ្យតិ៉ ឆយុទំ្យ, ចក្កលិ, បឃ្យទេត្វា យំ បឃ្យតី”តិ (ឃំ៉ តិ៉ ៣៉ប័ល៉) អាហ៉ ឃត្វទិ ៤ចំ ចឥទេត្វបិ ទេឆទោ ឃត្វ ឥឃ្យតំ បហាឃ អឌ្ឍាត្វ កត្តំ ត ឃទេក្កាតិ៉ តទោ ឃត្វា, “តាឃំ កិក្លុ ឃំទេចកំ អលកិត្វា ត្ចឌ្ឍិឃ្យតី”តិ ចឃ្យបតាឃឹកឌិចទេឃ – “អទេបហិ, ចក្កលី”តិ ទេឆទំ បលាទេយឃិ៉ ទេឃា ឃត្វាទោ បលាយិទោ ឃត្វ ឃយុទេល ជាតំុ អឃទេក្កាទេត្វា – “កិ យឃំ្យាឌីចិទេតត, ទេឃាហំ ឃត្វាទំ ឥដ្ឋំ ត លកាយី”តិ កិឌ្ឍាទេដ បត្ចទោ បបិតដ្ឋាតំ អកិទុហិ? ឃត្វា តឃ្យ តំ បចត្តិ ពាត្វា – “អឃំ កិក្លុ យយ ឃត្តិកា អឃ្យាឃំ អលកទេត្វា យក្កថលិតំ ង្គបតិឃ្យឃំ តាទេឃត្យា”តិ អត្វាតំ ឥទេឃ្យត្វា ឌូកាឃំ ចិឃ្យទេឌ្ឍទេត្វា –

“បិទេយាឌ្ឍពាហុទេលិ កិក្លុ, បឃទេត្វា ត្ចខ្ចឃាឃទេត;

អឆិកទេច្ឆ បជំ ឃត្តំ, ឃឌ្ឍាទ្វបឃយំ ឃុល”ត្តិ៉ (ឆ៉ ប៉ ៣ប័៧) –

កាថំ ចត្វា “៤ហិ, ចក្កលី”តិ (ឆ៉ ប៉ អដ្ឋ៉ ៣៉៣ប័៧) ហត្តំ បឃាទេទឃិ៉ ទេឆទោ “ឥឃពាទេលិ ទេយ ឌិទេដ្ឋា, ‘៤ហី’តិ អចត្យាឃតយ្បិ លខ្ចុ”ត្តិ ពាលចបីតិទេឃាយតឃ្យំ ង្គឃ្យាទេឥត្វា “កុទោ កច្ឆាយី”តិ អត្វទេតា កយតកាចំ អឌាតិត្វាច ឃត្វ ឃយុទេល អាកាទេឃ បក្ខត្តិត្វា បជទេយត បិទេឥត

ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨣᩤᨳᩣᨿᩮᩣ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᨿᩮᩅ ᨸᩦᨲᩥᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉ ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩤᩉᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩦᨲᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᩋ. ᨶᩥ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪑.᪑.᪒᪐᪘) ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨴᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᨬ᩠ᨧ (ᨵ. ᨸ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪒.᪓᪘᪑ ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩ) ᩋᩣᨣᨲᩴ.

ᨻᩕᨳ ᨸᨶ ᩑᩅᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ – "ᨠᩥᩴ ᨲᩮ, ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᩒᩅᨴᩥᨲᩮᩣ ᨣᩥᨩ᩠ᨫᨠᩪᨭᩮ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᩈᩥ, ᨲᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨻᩃᩅᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣ ᩅᩦᨳᩥᩴ ᨶ ᩒᨲᩁᨲᩥ? ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩴ ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨴᩤᩈᩥ. ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨶ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᨶᩣᩈᨠ᩠ᨡᩥᨿᩮᩅ. ᩋᨳᩔ ᩋᩣᩉᩣᩁᩅᩮᨠᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᩅᩣᨲᩣᨻᩤᨵᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ, ᨲᩴ ᩅᩣᨲᩣᨻᩤᨵᩮᨶ ᨸᩦᩊᩥᨿᨾᩣᨶᩴ ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ –

"ᩅᩣᨲᩁᩮᩣᨣᩣᨽᩥᨶᩦᨲᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩅᩥᩉᩁᩴ ᨠᩣᨶᨶᩮ ᩅᨶᩮ;

ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᨣᩮᩣᨧᩁᩮ ᩃᩪᨡᩮ, ᨠᨳᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨠᩁᩥᩔᩈᩦ"ᨲᩥ. (ᨳᩮᩁᨣᩤ. ᪓᪕᪐) –

ᩋᩣᩉ. ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣ –

"ᨸᩦᨲᩥᩈᩩᨡᩮᨶ ᩅᩥᨸᩩᩃᩮᨶ, ᨹᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᨾᩩᩔᨿᩴ;

ᩃᩪᨡᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨽᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨠᩣᨶᨶᩮ.

"ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ, ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨻᩃᩣᨶᩥ ᨧ;

ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨧ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨠᩣᨶᨶᩮ.

"ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮ ᨸᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩊ᩠ᩉᨸᩁᨠ᩠ᨠᨾᩮ;

ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩈᩉᩥᨲᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨠᩣᨶᨶᩮ.

"ᩋᨶᩩᩔᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ, ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩴ;

ᩋᨲᨶ᩠ᨴᩥᨲᩮᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ, ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨠᩣᨶᨶᩮ"ᨲᩥ. (ᨳᩮᩁᨣᩤ. ᪓᪕᪑-᪓᪕᪔) –

ចតស្សោ កាមាវចរា អការសិ តាសំ អត្ថោ ថេរគាថាវណ្ណនាយំ (ថេរគា អដ្ឋ ១.១៥៧-១៥៣) វុត្តនយេន ឥធ វេទោ ចិបស្សតិ ឧស្សុក្កាបេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ

១៥. សោ អរហត្តំ បត្វា អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ឦទោ សតសហស្សម្ហិអាឌិមាហ តត្ថ ឦទោតិ កព្យសន្តាធិតំ ឧបក្ខឹក្ខកបេតោ ទេហិ កប្បសតសហស្សមត្ថកេតិ អត្ថោ

១៥. បធុមាការចនតោតិ សុបុប្ផិតបធុមសស្សិរិកមុខោ បធុមបត្តនេត្តាតិ សេតបធុមបុប្ផបណ្ណសទិសអក្ខិតិ អត្ថោ

១៦. បធុមុត្តរកន្ធាចាតិ បធុមកន្ធមុខោតិ អត្ថោ

១៧. អន្ធាតិតមត្ថបេមាតិ ចក្ខូចិរហិតានំ សត្តានំ តមតមសជិសោ, ឧម្មុជសមាយ សន្តាសត្តានំ បញ្ញាចក្ខុជិចក្ខុទាយកោតិ អត្ថោ សន្តវេសោតិ សន្តសភាវោ សមិន្ទ្រិយាបវោ កុណត្តិធីតិ កុណានំ ធិធិ, សន្តកុណកណានំ តិឆាតដ្ឋានភូតោតិ អត្ថោ ករុណាមតិអាកវោតិ សាធូតំ ចិត្តកម្បតសត្តានាយ ករុណាយ ច អត្ថាតត្ថមិតតបរិច្ឆិន្ទមតិយា ច អាករោ អាឆារភូតោ

១៨. ព្រាហ្មណេ សុវេសុវេជ្ជ្ហិតោតិ ព្រាហ្មណេហិ ច អសុរេហិ ច ទេវេហិ ច អជ្ជ្ហិតោ បូជិតោតិ អត្ថោ

១៩. មធុរេន រុតេន ចាតិ ករចិករុតមធុរេន សន្ទេន សកលំ ជគំ រញ្ជយត្តីតិ សម្ពន្ធោ សន្ថុចិ សាធកំ សកត្តិ អត្តនោ សាធកំ មធុរសម្ពុទសភាយ សន្ថុចិ, ធុតិំ អការីតិ អត្ថោ

២៣. សន្ធាឆិមុត្តោតិ សទ្ធាតសន្ធាយ សាសនេ អធិមុត្តោ បតិដ្ឋិតោតិ អត្ថោ មម ធស្សតលំលោសោតិ មមាទស្សនេ ឆ្យាចនេ ឋ តប្បរោ

២៥. តំឆាតមកិវេទចយិត្តិ តំ សន្ធាឆិមុត្តដ្ឋានន្តរំ អកិវេទចយំ, ឱ្ធ្ធិំ បត្វេសិត្តិ អត្ថោ

៣០. បឹតមដ្ឋតិចាវតត្តិ សិលិដ្ឋសុចណ្ណចណ្ណចេត្វ តិចត្តិតិ អត្ថោ ទេហមទេញ្ញាបចិតក្កត្តិ សុចណ្ណបិមក្កលក្កិតាកត្តិត្តិ អត្ថោ

៣៥-៣៥. តោតិតសុពុមាលំ មត្តិ តចតិតមិច មុក្ខតលុណហត្ថបាទំ ជាតបល្លចកោមលត្តិ អសោកបល្លចបត្តកោមលមិច មុក្ខកត្តិ អត្ថោ បិសាចិកមតជ្ជិតាតិ តទា ឲចក្ខុតំ កុមារំ មំ អញ្ញា បិសាចី ឲកា រក្ខសី កវេមត តជ្ជេសិ ភិំសាបេសីតិ អត្ថោ តទា មហេសិស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បាទមូលេ មំ សាយេសុំ តិបញ្ញាបេសុំ ឌីតយាតរា ភីតចិត្តា មម មាតាបិតរោ ឱ្មំ ធារកំ ទេវ ធធាម, ឱ្មស្ស សរណំ បតិដ្ឋា ហោតុ នាថ នាយកាតិ សម្ពន្ធោ

᪃᪈᪨ ᨲᨴᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨴᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᨾ ᨾᩣᨲᩩᨿᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩮ ᨩᩣᩃᩥᨶᩣ ᨩᩣᩃᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᩃᨠᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨠᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩦᩉᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᨶ ᨾᩩᨴᩩᨠᩮᩣᨾᩃᨸᩣᨱᩥᨶᩣ ᨾᩩᨴᩩᨠᩮᨶ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩃᩮᨶ ᨾᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪃᪉᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᩁᨾᩦᩈᨾ᩠ᨽᩪᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᨴᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩥᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩪᨲᩴ ᨩᩣᨲᩴ᪨ ᨶᩦᩃᨠ᩠ᨡᩥᨶᨿᨶᩴ ᩅᩁᩴ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᨩᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨶᩦᩃᩋᨠ᩠ᨡᩥᩅᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩩᨽᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩈᩩᨽᩮᨶ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᩋᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨣᩉᨶᩦᨽᩪᨲᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨸᩣᨴᩈᩦᩈᩣᨴᩥᩁᩪᨸᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪄᪀᪨ ᨲᨴᩣ ᨾᩴ ᨧᩁᨱᨶ᩠ᨲᨣᩮᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ ᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᩁᨱᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᨣᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨠᩣᩁᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ “ᨾᩁᨱᨶ᩠ᨲᨣᩮᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᨾᩁᨱᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᩈᩦᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ “ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨾ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ, ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪁᪈᪈, ᪂᪀᪈) ᨾᩴ ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪂᪨ ᨾᩉᩣᨠᨸ᩠ᨸᩥᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨠᨸ᩠ᨸᩥᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩦᨶᨣᩁᩮ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩑᨠᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩒᩅᩣᨴᨠᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᩈᩥ᪨

ᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᨿᩣ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩮᩈᨠᩣᩁᨣᩤᨾᩮ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨸᩮᩈᨠᩣᩁᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨴᩣ ᩈᩉᩔᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨾᩣᩈᩮ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩔᩥᨠᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᩣᩈᩮ ᨩᨶᨸᨴᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩑᨠᩅᩣᩁᩴ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᨿᩣ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᩒᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩉᨲ᩠ᨳᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨿᩣᨧᨳᩣ”ᨲᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨸᩉᩥᨱᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨴᩣ ᨸᨶ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨸ᩠ᨸᨾᨦ᩠ᨣᩃᨠᩣᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ “ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨠᩥᩁ ᩋᩣᨣᨲᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᨠᩣᩁᨱᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨩ᩠ᨩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩒᨠᩣᩈᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩈ᩠ᩅᩮ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩅᨸ᩠ᨸᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ , ᨲᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ “ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨣᩤᨾᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨸᩮᩈᨠᩣᩁᩔ ᨽᩁᩥᨿᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ ᨲᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ, “ᨠᩥᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩅᩮᩃᩣᨿ ᩋᨿ᩠ᨿᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲᩮ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨠᨳᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ “ᩈ᩠ᩅᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨳᩣ”ᨲᩥ

និមន្តេសិ។ "ពហុកា មយំ, ភគិនី"តិ។ "កិត្តកា, ភន្តេ"តិ? "សហស្សមត្តា, ភគិនី"តិ។ "ភន្តេ, ឥមស្មិំ នោ គាមេ សហស្សមត្តា វសិម្ហ, ឯកេកោ ឯកេកស្ស ភិក្ខំ ទស្សតិ, ភិក្ខំ អធិវាសេថ, អហមេវ វោ វសនដ្ឋានំ ការាបេស្សាមី"តិ អាហ។ បច្ចេកពុទ្ធា អធិវាសេសុំ។

សា គាមំ បវិសិត្វា ឧគ្ឃោសេសិ – "អម្មតាតា, អហំ សហស្សមត្តេ បច្ចេកពុទ្ធេ ទិស្វា និមន្តេសិំ, អយ្យានំ និសីទនដ្ឋានំ សំវិទហថ, យាគុភត្តាទីនិ សជ្ជេថា"តិ គាមមជ្ឈេ មណ្ឌបំ ការាបេត្វា អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា បុនទិវសេ បច្ចេកពុទ្ធេ និសីទាបេត្វា បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន បរិវិសិត្វា ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ តស្មិំ គាមេ សព្វា ឥត្ថិយោ អាទាយ តាហិ សទ្ធិំ បច្ចេកពុទ្ធេ វន្ទិត្វា តេមាសំ វសនត្ថាយ បដិញ្ញំ គណ្ហិត្វា បុន គាមេ ឧគ្ឃោសេសិ – "អម្មតាតា, ឯកេកកុលតោ ឯកេកបុរិសោ វាសិផរសុអាទីនិ គហេត្វា អរញ្ញំ បវិសិត្វា ទព្ពសម្ភារេ អាហរិត្វា អយ្យានំ វសនដ្ឋានំ ករោថា"តិ។ គាមវាសិនោ តស្សាយេវ វចនំ សុត្វា ឯកេកោ ឯកេកំ កត្វា សទ្ធិំ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានេហិ បណ្ណសាលសហស្សំ និដ្ឋាបេត្វា អត្តនោ អត្តនោ បណ្ណសាលាយំ ឧបគតំ បច្ចេកពុទ្ធំ "អហំ សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហិស្សាមិ, អហំ សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋហិស្សាមី"តិ វត្វា ឧបដ្ឋហិំសុ។ សា វស្សំវុដ្ឋកាលេ "អត្តនោ អត្តនោ បណ្ណសាលាយ វស្សំវុដ្ឋានំ បច្ចេកពុទ្ធានំ ចីវរសាដកេ សជ្ជេថា"តិ សមាទបេត្វា ឯកេកស្ស សហស្ស សហស្សមូលំ ចីវរំ ទាបេសិ។ បច្ចេកពុទ្ធា វុដ្ឋវស្សា អនុមោទនំ កត្វា បក្កមឹសុ។ គាមវាសិនោបិ ឥទំ បុញ្ញកម្មំ កត្វា តតោ ចុតា តាវតិំសភវនេ និព្វត្តិត្វា គណទេវតា នាម អហេសុំ។

តេ តត្ថ ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ កុដុម្ពិកគេហេសុ និព្វត្តិំសុ។ បុព្ពេ ជេដ្ឋកបេសការោ ជេដ្ឋកកុដុម្ពិកស្ស បុត្តោ អហោសិ។ ភរិយាបិស្ស ឯកស្ស ជេដ្ឋកកុដុម្ពិកស្ស ធីតា អហោសិ។ សេសានំ ភរិយាយោ សេសកុដុម្ពិកានំ ធីតរោ អហេសុំ, តា សព្វាបិ វយប្បត្តា បរកុលំ គច្ឆន្តិយោ តេសំ តេសំយេវ គេហានិ អគមំសុ។ អថេកទិវសំ វិហារេ ធម្មស្សវនេ សង្ឃុដ្ឋេ "សត្ថា ធម្មំ ទេសេស្សតី"តិ សុត្វា តេ សព្វេបិ កុដុម្ពិកា "ធម្មំ សោស្សាមា"តិ ភរិយាហិ សទ្ធិំ វិហារំ អគមំសុ។ តេសំ វិហារមជ្ឈំ បវិដ្ឋក្ខណេ វស្សំ វស្សិ។ យេសំ កុលូបកា វា ញាតិសាមណេរាទយោ វា អត្ថិ, តេ តេសំ បរិវេណានិ បវិសិំសុ។ តេ បន តថារូបានំ នត្ថិតាយ កត្ថចិ បវិសិតុំ អវិសហន្តា វិហារមជ្ឈេយេវ អដ្ឋំសុ។ អថ តេ ជេដ្ឋកកុដុម្ពិកោ អាហ – "បស្សថ, ភោ, អម្ហាកំ វិប្បការំ, កុលបុត្តេហិ នាម ឯត្តកេន លជ្ជិតុំ យុត្ត"ន្តិ។ "អយ្យ, កិំ ករោមា"តិ? "មយំ វិស្សាសិកដ្ឋានស្ស អភាវេន ឥមំ វិប្បការំ បត្តា, សព្វេ ធនំ សំហរិត្វា បរិវេណំ ករិស្សាមា"តិ។ "សាធុ, អយ្យា"តិ ជេដ្ឋកោ សហស្សំ អទាសិ។ សេសា បញ្ច បញ្ច សតានិ។ ឥត្ថិយោ អឌ្ឍតេយ្យានិ អឌ្ឍតេយ្យានិ សតានិ។ តេ តំ ធនំ អាហរិត្វា សហស្សកូដាគារបរិវារំ សត្ថុ វសនត្ថាយ មហាបរិវេណំ នាម ការាបេសុំ។ នវកម្មស្ស មហន្តតាយ ធនេ អប្បហោន្តេ បុព្ពេ ទិន្នធនតោ បុន ឧបឌ្ឍុបឌ្ឍំ អទំសុ។ និដ្ឋិតេ បរិវេណេ វិហារមហំ ករោន្តា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស សត្តាហំ មហាទានំ ទត្វា វីសតិយា ភិក្ខុសហស្សានំ ចីវរានិ សជ្ជយិំសុ។

ជេដ្ឋកកុដុម្ពិកស្ស បន ភរិយា អត្តនោ បញ្ញាយ ឋិតា "អហំ តេហិ សមកំ អកត្វា អតិរេកតរំ កត្វា "សត្ថារំ បូជេស្សាមី"តិ អនោជបុប្ផវណ្ណេន សហស្សមូលេន សាដកេន សទ្ធិំ អនោជបុប្ផចង្កោដកំ គហេត្វា សត្ថារំ អនោជបុប្ផេហិ បូជេត្វា តំ សាដកំ សត្ថុ បាទមូលេ ឋបេត្វា, "ភន្តេ, និព្ពត្តនិព្ពត្តដ្ឋានេ អនោជបុប្ផវណ្ណមេវ មេ សរីរំ ហោតុ, អនោជាត្វេវ ច នាមំ ហោតូ"តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា "ឯវំ ហោតូ"តិ អនុមោទនំ អកាសិ។ តេ សព្វេបិ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតា ទេវលោកេ និព្វត្តិំសុ។ តេ ឥមស្មិំ

ពុទ្ធុប្បាទេ ទេវលោកា ចវិត្វា ជេដ្ឋកោ កុក្កុដវតីនគរេ រាជកុលេ និព្ពត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា មហាកប្បិនរាជា នាម អហោសិ។ សេសា អមច្ចកុលេសុ និព្ពត្តិំសុ។ ជេដ្ឋកស្ស ភរិយា មទ្ទរដ្ឋេ សាគលនគរេ រាជកុលេ និព្ពត្តិ អនោជបុប្ផវណ្ណមេវស្សា សរីរំ អហោសិ, តេន អនោជាទេវីត្វេវស្សា នាមំ អកំសុ, សា វយប្បត្តា មហាកប្បិនរញ្ញោ គេហំ គន្ត្វា អនោជាទេវីតិ បាកដា អហោសិ។

សេសិត្ថិយោបិ អមច្ចកុលេសុ និព្ពត្តិត្វា វយប្បត្តា តេសំយេវ អមច្ចបុត្តានំ គេហានិ អគមំសុ។ តេ សព្ពេបិ រញ្ញោ សម្បត្តិសទិសំ សម្បត្តិំ អនុភវិំសុ។ យទា ហិ រាជា អលង្ការបដិមណ្ឌិតោ ហត្ថិំ អភិរុហិត្វា វិចរតិ, តទាបិ តេ តថេវ វិចរន្តិ។ តស្មិំ អស្សេន វា រថេន វា វិចរន្តេ តេបិ តថេវ វិចរន្តិ។ ឥតិ តេ ឯកតោ ហុត្វា កតានំ បុញ្ញានំ ពលេន ឯកតោវ សម្បត្តិំ អនុភវិំសុ។ រញ្ញោ បន វាលោ, វាលវាហនោ, បុប្ផោ, បុប្ផវាហនោ, សុបត្តោតិ បញ្ច អស្សា ហោន្តិ។ តេសុ រាជា សុបត្តំ អស្សំ សយំ អារោហតិ, ឥតរេ ចត្តារោ អស្សេ អស្សារោហានំ សាសនាហរណត្ថាយ អទាសិ។ រាជា តេ បាតោវ ភោជេត្វា "គច្ឆថ, ភណេ, ទ្វេ វា តីណិ វា យោជនានិ អាហិណ្ឌិត្វា ពុទ្ធស្ស វា ធម្មស្ស វា សង្ឃស្ស វា ឧប្បន្នភាវំ សុត្វា មយ្ហំ សុខសាសនំ អាហរថា"តិ បេសេសិ។ តេ ចតូហិ ទ្វារេហិ និក្ខមិត្វា ទ្វេ តីណិ យោជនានិ អាហិណ្ឌិត្វា កិញ្ចិ សាសនំ អលភិត្វាវ បច្ចាគមិំសុ។

អថេកទិវសំ រាជា សុបត្តំ អារុហិត្វា អមច្ចសហស្សបរិវុតោ ឧយ្យានំ គច្ឆន្តោ កិលន្តរូបេ បញ្ចសតមត្តេ វាណិជេ នគរំ បវិសន្តេ ទិស្វា "ឥមេ អទ្ធានកិលន្តា, អទ្ធា ឥតោ ឯកំ ភទ្ទកំ សាសនំ សោស្សាមី"តិ តេ បក្កោសាបេត្វា "កុតោ អាគតត្ថា"តិ បុច្ឆិ។ "អត្ថិ, ទេវ, ឥតោ វីសតិយោជនសតមត្ថកេ សាវត្ថិ នាម នគរំ, តតោ អាគតម្ហា"តិ។ "អត្ថិ បន វោ ទេសេ កិញ្ចិ សាសនំ ឧប្បន្ន"ន្តិ។ "ទេវ, អញ្ញំ កិញ្ចិ នត្ថិ, សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ"តិ។ រាជា តាវទេវ ពលវបីតិយា ផុដសរីរោ កិញ្ចិ សល្លក្ខេតុំ អសក្កោន្តោ មុហុត្តំ វីតិនាមេត្វា បន, "តាតា, កិំ វទេថា"តិ បុច្ឆិ។ "ពុទ្ធោ, ទេវ, ឧប្បន្នោ"តិ។ រាជា ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ តថេវ វីតិនាមេត្វា ចតុត្ថវារេ "កិំ វទេថ, តាតា"តិ បុច្ឆិត្វា "ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ"តិ វុត្តេ, "តាតា, សុខសាសនសវនាយ សតសហស្សំ វោ ទេមី"តិ វត្វា "អបរម្បិ កិញ្ចិ សាសនំ អត្ថិ, តាតា"តិ បុច្ឆិ។ "អត្ថិ, ទេវ, ធម្មោ ឧប្បន្នោ"តិ។ រាជា តម្បិ សុត្វា បុរិមនយេនេវ តយោ វារេ វីតិនាមេត្វា ចតុត្ថវារេ "ធម្មោ ឧប្បន្នោ"តិ វុត្តេ – "ឥធាបិ វោ សតសហស្សំ ទេមី"តិ វត្វា "អបរម្បិ កិញ្ចិ សាសនំ អត្ថិ, តាតា"តិ បុច្ឆិ។ "អត្ថិ, ទេវ, សង្ឃោ ឧប្បន្នោ"តិ។ រាជា តម្បិ សុត្វា តថេវ តយោ វារេ វីតិនាមេត្វា ចតុត្ថវារេ "សង្ឃោ ឧប្បន្នោ"តិ វុត្តេ – "ឥធាបិ វោ សតសហស្សំ ទេមី"តិ វត្វា អមច្ចសហស្សំ ឱលោកេត្វា, "តាតា, កិំ ករិស្សថា"តិ បុច្ឆិ។ "ទេវ, តុម្ហេ កិំ ករិស្សថា"តិ? "អហំ, តាតា, 'ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ ធម្មោ ឧប្បន្នោ សង្ឃោ ឧប្បន្នោ'តិ សុត្វា ន បុន និវត្តិស្សាមិ, សត្ថារំ ឧទ្ទិស្ស គន្ត្វា តស្ស សន្តិកេ បព្ពជិស្សាមី"តិ។ "មយម្បិ, ទេវ, តុម្ហេហិ សទ្ធិំ បព្ពជិស្សាមា"តិ។ រាជា សុវណ្ណបដ្ដេ អក្ខរានិ លិខាបេត្វា វាណិជានំ ទត្វា "ឥមំ អនោជាយ នាម ទេវិយា ទេថ, សា តុម្ហាកំ តីណិ សតសហស្សានិ ទស្សតិ, ឯវញ្ច បន នំ វទេយ្យាថ 'រញ្ញា កិរ តេ ឥស្សរិយំ វិស្សដ្ឋំ, យថាសុខំ សម្បត្តិំ បរិភុញ្ជាហី'តិ, សចេ បន 'វោ រាជា កហ'ន្តិ បុច្ឆតិ, 'សត្ថារំ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិស្សាមី'តិ វត្វា គតោតិ អារោចេយ្យាថា"តិ អាហ។ អមច្ចាបិ អត្តនោ អត្តនោ ភរិយានំ តថេវ សាសនំ បហិណិំសុ។ រាជា វាណិជេ ឧយ្យោជេត្វា អស្សំ អភិរុយ្ហ អមច្ចសហស្សបរិវុតោ តំខណញ្ញេវ និក្ខមិ។

សត្ថាបិ តំទិវសំ បច្ចូសកាលេ លោកំ វោលោកេន្តោ មហាកប្បិនរាជានំ សបរិវារំ ទិស្វា "អយំ មហាកប្បិនោ វាណិជានំ សន្តិកា

ທິໜຸ ຣທນານັ ຸປຢຸຖກາຈັ ສຸດ຺ວາ ເທນັ ຈຈຕ ທີຫີ ສທສທເສຸຍຫີ ປຸເຊດ຺ວາ ຣຊ຺ຊ ປຫາຍ ອຍຊ຺ຊສທສ຺ສປຣິຈຸເທາ ຍັ ຸຊ຺ຊີສ຺ສ ປຖ຺ຖຂິຕຸກາເຍາ ເສ຺ວ ຕິກ຺ລຍິສ຺ສຕິ, ເສາ ສປຣິຈາເຣາ ສທ ປຂິສຍິກ຺ຄາຫິ ອຣຫຕ຺ຕ ປິປຸຫິສ຺ສຕິ, ປຈ຺ຈກຍຕັ ກຣິສ຺ສາຍີ”ຕິ ປຸຕຂິຈເສ ຈກ຺ກຈຕ຺ຕີ ຂິຍ ທຸດ຺ດກາຍເກາຂກັ ຣາຂາຕັ ປຈ຺ຈກຈ຺ຈເຕ຺ຕາ ສຍເຍຈ ປຕ຺ຕຂີຈຣຍາຄາຍ ຂີສເຍາຂຕສທັ ຍກ຺ກ ປຈ຺ຈກຕ຺ຕາ ຈຕ຺ຕກາກາຍ ຕຂິຍາ ທີເຣ ຕິເ(ກາຊຣຸກ຺ລຍຸເລ ລຕ຺ຖາຫ຺ຫທຸຕ຺ຕຣສີເຍາ ຂິສ຺ສເຊ຺ຊຕ຺ວາ ຕິສີຂິ ຣາຂາປິ ອາກຈ຺ຈເຕ຺ຕາ ວຸກັ ຕຂີ ປຕ຺ວາ “ກາ ກາຍາຍ”ຕ຺ຕິ ປຸຈ຺ຈິ “ອປເຣ຺ຈາ ກາຍ, ເຂຈາ”ຕິ “ກິຍສ຺ສາ ປຣິຍາຫັ, ຕາຕາ”ຕິ? “ກຍິ຺ກເຣຕາ ກາຈຸທັ, ປຸຈຸລເຕາ ເຈ຺ຈ ກາຈຸຕາຕິ, ເຂຈາ”ຕິ “ອຕ຺ຕິ ປເຕຕ຺ຕ ກາຈາ ຈາ ຸຍ຺ຍຸເຍຢາ ຈາ”ຕິ? “ຕຕ຺ຕິ, ເຂຈາ”ຕິ “ກາຈາຂີຕິ ຢຸເລິເກເຕ຺ຕ ອເຍຢາຕິ ຂເຣ ຸປເຕຕິ, ຂຣາ ຍເຣຫັ ອຫັ ຕິເຕ຺ຕຍຕິເກາ ທຸຕ຺ວາ ທີຫິ ຣທຕາຕິ ຸຊ຺ຊີສ຺ສ ຕິກ຺ລເຕ຺ຕາ, ເທນັ ເຍ ອາຕຸກາເຈຕ ‘ຕຸຂັ ຸຂກັ ຸຂກັ ຂິຍ ຍາ ເທາຕຸ’ຕິ ຣທຕຕ຺ຕຍສ຺ສ ກຸຫັ ອາຈເຊ຺ຊຕ຺ວາ ‘ຕຸຕິປິ ເສາ ກກຈາ ອຣຫັ ສຍຸາສຍຸເຈ຺ຈາ’”ຕິ ທຸຕ຺ຕກຸຫັ ອຕຸສ຺ສເຣ຺ຕາ ສປຣິຈາເຣາ ອສ຺ສສທເສ຺ສຕ ຸຂກປິເຈ຺ຈ ປກ຺ກຕິ ສິຕ຺ຈາ ປິຈິປິສາເຫ ຂິຍ ປກ຺ກຕິສຸ ທຸຣາຕັ ອກ຺ຈາເຕຈ ເທຍິສຸ

ເສາ ທັ ຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ປຸຣເຕາ ກຈ຺ຈເຕ຺ຕາ ອປເຣຍິ ຕຂີ ຂິສ຺ວາ “ອຍັ ກາ ກາຍາ”ຕິ ປຸຈ຺ຈິ “ຕີລຈາທາ ກາຍ, ເຂຈາ”ຕິ “ກິຍສ຺ສາ ປຣິຍາຫ”ຕ຺ຕິ? “ກຍິ຺ກເຣຕາປິ ປຸຈຸລເຕາປິ ອຈ຺ຈເຍາຂຕັ, ເຂຈາ”ຕິ ເສສັ ປຸຣິຍສຂີສເຍຈ ທັ ປຕ ຕຂີ ຂິສ຺ວາ “ສ຺ວາກ຺ລາເຕາ ກກຈຕາ ຊເຍຸາ”ຕິ ຊຍຸາຕຸສ຺ສຕິ ອຕຸສ຺ສເຣ຺ຕາ ປກ຺ກຕິ ຕຍິ ອຕິກ຺ກຍິຕ຺ວາ ກຈ຺ຈເຕ຺ຕາ ອປເຣຍິ ຕຂີ ຂິສ຺ວາ “ອຍັ ກາ ກາຍາ”ຕິ ປຸຈ຺ຈິ “ຈຕ຺ຕກາກາ ກາຍ, ເຂຈາ”ຕິ “ກິຍສ຺ສາ ປຣິຍາຫ”ຕ຺ຕິ? “ກຍິ຺ກເຣຕາປິ ປຸຈຸລເຕາປິ ເຍາຂຕັ, ເຂຈາ”ຕິ ເສສັ ປຸຣິຍສຂີສເຍຈ ທັ ປຕ ຕຂີ ຂິສ຺ວາ “ສຸປຢຸຂິປເຕ຺ຕາ ກກຈເຕາ ສາຈກສເຊ຺ຊາ”ຕິ ສຊ຺ຊາຕຸສ຺ສຕິ ອຕຸສ຺ສເຣ຺ຕາ ປກ຺ກຕິ ຕຍິ ຕຂີ ອຕິກ຺ກຍິຕ຺ວາ ກຈ຺ຈເຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕ ສຣີເຣຕາ ຕິກ຺ກຕ຺ຕາ ລຕ຺ຖາຫ຺ຫທຸຕ຺ຕຣສີເຍາ ຕິເ(ກາຊຣຸກ຺ລສ຺ສ ສາທາຂິຂປປລິສາຕິ ຢຸກາສຍຍາຕາ ຂິສ຺ວາ ຂິເຕ຺ຕສິ – “ອຍັ ຢຸກາເສາ ເຕຈ ຈຕ຺ຕສ຺ສ, ຕ ສຸຣິຍສ຺ສ, ຕ ເຂຈຍາເຣ(ຕາຫຸລາສຸປຫ຺ຫຕາກາຕັ ອຕ຺ຕາຕເຣສ຺ສ, ອຈ຺ຈາ ອຫັ ສຕ຺ຕາເຣ ຸຊ຺ຊີສ຺ສ ອາກຈ຺ຈເຕ຺ຕາ ສຍຸາສຍຸເຈ຺ຈຕ ຂິເຈ຺ຈາ ກຂິສ຺ສາຍີ”ຕິ ເສາ ຕາຈເຂຈ ອສ຺ສປິເຈ຺ຈເຕາ ຢຸຕຣິຕ຺ວາ ຢຸຕຕສຣີເຣາ ຣສິຍາຕຸສາເຣຕ ສຕ຺ຕາເຣ ຸປສກ຺ກຍິຕ຺ວາ ຍເຕາສິລິເຣເສ ຕິຍຸເຊ຺ຕ຺ຕາ ຂິຍ ທຸຕ຺ຕຣສີຕັ ອເຕ຺ຕາ ປິຂິສິ ເສາ ສຕ຺ຕາເຣ ຈຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຸກຍຕ຺ຕ ຕິສີຂີ ສຈ຺ຈ ອຍຊ຺ຊສທເສ຺ສຕ ສຕ຺ວາ ເທນັ ອຕຸປຸຕ຺ຕີ ກຈັ ກເຊສິ ເຂສຕາປຣິເຍາສາເຕ ສປຣິຈາເຣາ ຣາຂາ ເສາຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິເຈ຺ຈຫິ

ອຈ ສເຕ຺ຕາ ຸເຈ຺ຈຫິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຂິ ຍາຂິສຸ ສຕ຺ວາ “ອາກຍິສ຺ສຕິ ຕຸ ເທາ ຕຸເຍສັ ກຸລປຸຕ຺ຕາຕັ ຕຸຂ຺ຂີຍຍປຕ຺ຕຂີຈເຣ”ຕ຺ຕິ ຸປຊາເຣເຕ຺ຕາ “ຕຸເຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ປເຈ຺ຈກທຸຂ຺ຂສທສ຺ສາຕັ ຂີຈເຣສທສ຺ສັ ອຂັສຸ, ກສ຺ສປທຸຂ຺ຂກາເລ ຂີສຕິຍາ ກິກ຺ລສທສ຺ສາຕັ ຂີສຕິຂີຈເຣສທສ຺ສາຕິປິ ອຂັສຸ, ອຕຈ຺ຈຣິຍັ ຕຸເຍສັ ກຸລປຸຕ຺ຕາຕັ ຕຸຂ຺ຂີຍຍປຕ຺ຕຂີຈຣາກຍຕ”ຕ຺ຕິ ຕາຕ຺ວາ ຊກ຺ລຫທຕ຺ຕ ປສາເຣຕ຺ວາ “ວຸຈ, ກິກ຺ລເຈາ, ຈເຣຈ (ຕາຫຸຈຣິຍັ ສຍຸາ ຣຸກ຺ລສ຺ສ ອຕ຺ຕກິຣິຍາຍາ”ຕິ ອາທ ເທ ຕາຈເຂຈ ອຂ຺ຂປຣິກ຺ລາເຊຣາ ຈສ຺ສສຂ຺ຂິກເຕ຺ຕຣາ ຂິຍ ທຸຕ຺ວາ ເຈທາສັ ອຕ຺ຕກຕ຺ຕາ ປເຈ຺ຈາເຣາຫິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາເຣ ຈຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຸກຍຕ຺ຕ ຕິສີຂິສຸ

ເທ ປຕ ຈາລິຂກາ ຣາຂເກທັ ກຕ຺ຕາ ເຂຂິຍາ ເຣຕ຺ຕາ ປທິທສາສຕັ ອາເຣາເຈຕ຺ວາ ເຂຂິຍາ “ອາກຈ຺ຈຕຸ”ຕິ ວຸເຕ຺ຕ ປຂິສິຕ຺ວາ ວຸກຍຕ຺ຕ ອຂ຺ຂິສຸ ອຈ ເຕ ເຂຂີ ປຸຈ຺ຈິ – “ຕາຕາ, ກິກາຣຫາ ອາກຕຕ຺ຕາ”ຕິ? “ຍຍັ ເຣຕ຺ຕາ ທຸຍຍາກັ ສຕ຺ຕິກັ ເປສິຕາ, ທີຫີ ກິຣ ເຕາ ສທສທສ຺ສາຕິ ເຂຈາ”ຕິ “ຊາຫັ, ກເຫ, ກຫຈ, ກິ ທຸເຍຕ຺ຕິ ເຣຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕິເກ ກຕັ, ກິສ຺ສິ ເຈາ ຣາຂາ ປສເຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕກັ ຊຕັ ຂາເປຕີ”ຕິ? “ເຂຂິ, ຕ ອຕ຺ຕາ ກິຕ຺ຈິ ກຕັ, ວຸກັ

បត សាសតំ អាវេទាចយិស្សា”តិ។ “សក្កា បត, តាតា, យឃុស្សិ តំ អាវេទាចេតុ”ន្តិ។ “សក្កា, ទេចី”តិ ឬចល្លាកិក្កាទេត ឃុរ៉ា ចិក្កាលេគ្វា “ទេចិ, ញុទេន្ត្រា លេរិទេក ប្ដុប្យទេន្តា”តិ។ សាបិ តំ ឬគ្វា ឬឹតិឃា ឬដ្ឋ សទីទា តិក្កុត្តំ កិច្ចិ អសល្លទេក្កុគ្វា ចញុគ្វចាទេទ “ញុទេន្ត្រា ប្ដុប្យទេន្តា”តិ ឬគ្វា “កិ, តាតា, ញ្ញាយស្ថិ បទេទ ទន្ដាា ចិត្ត”ន្តិ ? “សតសហស្សំ, ទេចី”តិ។ “តាតា, អតត្តន្ធចិកំ ទន្ដាា កចំ ឲចទុបំ សាសតំ ឬគ្វា ញុយ្យាកំ សតសហស្សទេទយាទេតត, អថំ ទេចា យយ ទុក្កាតបណ្ណាកាទេទ តឹលិ សតសហស្សាតិ ទេខ្ញុំ អបទិ កិច្ចិ ញុទេយក្ខិ អាទេទាចិតា”ន្តិ? ទេត ញ្ញទេញ្ញា ញ្ញទេញ្ញាាតិ ញ្ញតទាតិបិ ទេទ្វ សាសតាតិ អាទេទាចេស៊ុំ។ ទេចី ឬរិយគេឃទេគច តទេឃា តទេឃា ចាទេទ អសល្លទេក្កុគ្វា ចញុគ្វចញុគ្វចាទេទ តឹលិ តឹលិ សតសហស្សាតិ អទាសិ។ ឲចំ ទេត សន្ធាតិ ន្ទ្វាទេសសតសហស្សាតិ លភិស៊ុ។

អច ទេត ទេចី ឬន្ទិ – “ទាខា កថំ, តាតា”តិ? “ទេចិ, ទាខា ‘សញ្ហាទំ ប្ដន្ទិស្ស បន្តាខិស្សាមី’តិ ចគ្វា កទេតា”តិ។ “យយ៉ំទេតត កិ សាសតំ ចិត្ត”ន្តិ? “សន្ដាំ កិទ ញ្ញាស្សទិឃំ ញុយ្យាកំ ចិស្សន្ទិ, ‘ញុទេយ្យាកិទ យចាឬរ៉ា សយុត្តិ អត្ថុកចចា’”តិ។ “អយន្ទិ បត កុហិ, តាតា”តិ? “ទេតបិ ទន្ដាា សន្ធិ ‘បន្តាខិស្សាមា’តិ កតា, ទេចី”តិ។ សា ទេតសំ កទិឃាទេឃា បទេក្កាសាទេបគ្វា, “អយ្យា, ញុយ្យាកំ សាយិកា ទន្ដាា សន្ធិ ‘បន្តាខិស្សាមា’តិ កតា, ញុទេយ្យាកិ កទិស្សចា”តិ? “កិ បត ទេតហិ អយ្យាកំ សាសតំ បហិតំ, ទេចី”តិ? “ទេតហិ កិទ អត្តទេតា សយុត្តិ ញុយ្យាកំ ចិស្សន្ទា ‘ញុទេយ្យាកិទ សយុត្តិ យចាឬរ៉ា បទិក្ខាចា’”តិ។ “ញុទេយ្យាតត, ទេចិ, កិ កទិស្សចា”តិ? “អយ្យាកំ ទេសា តាច ទាខា យទេក្ខ ចិទេតា តឹហិ សតសហស្សហិ តឹលិ ទតាតិ ឬទេខ្ញុគ្វា ទេលញុអបិល្វិ ចិយ សយុត្តិ បហាយ ‘បន្តាខិស្សាមី’តិ តិក្កុទេន្ត្តា, យឃាបិ តិល្លិ ទតាតិ សាសតំ ឬគ្វា តាតិ តចហិ សតសហស្សហិ ឬ្ទខិតាតិ, ត ទេលា បទេតសា សយុត្តិ តាយ ទេន្ដាាទេយច ទុក្កា, យឃុស្សិ ទុក្កា ឲច។ ទេកា ទន្ដាា លន្ទិតទេលញុអបិល្វិ ឌល្លុទេកហិ ឝុ្សិឃំ បតិដ្ឋហិគ្វា យុទេលត កហិស្សាតិ, ត យយ៉ំសយុត្តិឃា អទេគ្វា, សញ្ហាទំ ប្ដន្ទិស្ស បន្តាខិស្សាមី”តិ។ “ទេចិ, យឃយ្យិ ញុទេយក្ខិ សន្ធិ បន្តាខិស្សាមា”តិ។ “សទេច សទេក្កាច, សាឌ្វ”តិ។ “សទេក្កាយ, ទេចី”តិ។ ទេតត ហិ “ឲចា”តិ ទេចសហស្សំ ទេយាខាទេបគ្វា ទចំ អាទុយ្យាតាហិ សន្ធិ តិក្កុយិគ្វា អត្ថាទាយទេក្ក បចយំ តចិ ចិស្វា ឃចា ទន្ដាា បចយំ ឬន្ទិតា, តទេចច ឬន្ទិគ្វា សន្ដាំ បចត្តិ ឬគ្វា “ទន្ដាា កតយក្កិ ឌូទេលិទេកចា”តិ ចគ្វា “សិត្តចាតំ បទេចលន្ដាា ត បស្សាយា”តិ ចុទេគ្គ ទាខា “តឹលិ ទតាតិ ប្ដន្ទិស្ស តិក្កុទេន្ត្តាស៊ុ”តិ សក្ខកិទិឃំ កទិគ្វា តិល្លិ ទតាតំ ឝុទេល អត្ថុស្សទិគ្វា កទេតា កចិស្សតិ , អចហិស្ស តឹលិ ទតាតិ ប្ដន្ទិស្ស តិក្កុត្តា, ទេតសំ ទេយ អាត្ថុកាទេចត “ញ្ញចំ ប្ដទេកំ ប្ដទេកំ ចិយ យា ទេហាតុ”តិ តិល្លិ ទតាតំ ឝុទេល អត្ថុស្សទេត្តិ ទេចសហស្សំ ទេបទេសសិ។ ប្ដទេកំ បិដ្ឋិបិសាលាសខិសំ អទេហាសិ, ចក្កាតំ អក្កន្ទាទេតច ទេតយិស៊ុ។ ឲទេតទេតច ប្ដបិទេយត ញ្ញតទា ទេទ្វបិ តខិទេឃា ប្ដត្តទិស៊ុ។

សគ្វា តាសំ អាកាតកាចំ ចាគ្វា ឃចា តា អត្តទេតា សត្តិទេក តិសិទេន្ត សាយិទេក កិក្កុ ត បស្សត្តិ, តចា អដិដ្ឋាសិ។ ទេចីបិ អាកន្តតិ សគ្វ សទីទេទេតា តិក្កុត្តា ទន្ទិទេឃា ចិស្វា តទេចច ចិទេន្ត្តគ្វា សញ្ហាទំ ប្ដបសក្កាយិគ្វា, ចន្ទិគ្វា ឲកាយត្ត ចិតា ឬន្ទិ – “កទេន្ត, យហាកបិទេតា ទាខា ញុទេយ្យា ប្ដន្ទិស្ស តិក្កុយិគ្វា កទេតា, កថំ តុ ទេលា ទេសា, អយ្យាកំ តំ ទេទស្សចា”តិ។ “តិសីទេច តាច, ញ្ញទេឆច តំ បស្សិស្សចា”តិ។ តា សន្ធាបិ ហដ្ឋ ញុដ្ឋា “ញ្ញទេឆច កិទ តិសិត្ថា សាយិទេក ទេតា បស្សិស្សាយា”តិ តិសីទិស៊ុ។ សគ្វា អត្ថុបុន្ទិំ កចំ កទេចសិ។ អទេតាខាទេទចី ទេទសតាបទិទេឃាសាទេគ តាហិ សន្ធិ ទេសាតាបត្តិចលំ បិបុណិ។ យហាកបិទេតា ទេចទេទា តាសំ ទេទសិឃយាតំ ឌយុទេទសតំ ឬគ្វា សបទិចាទេទា សហ បដិសម្ភិទាហិ អទហត្តំ បិបុណិ។ តស្វិ លទេល សគ្វា តាសំ ទេត កិក្កុ ទេទស្សសិ។ តាសឆិញាអាកាតក្កុលាទេយច អត្តទេតា សាយិទេក កាសាចឆទេទ យុល្លសឹទេស ចិស្វា ចិត្តំ ឲកាក្កំ ត កទេចយ្យុ, យក្កចលំ តិន្ទុទេគ្គតំ សក្កា ត កទេចយ្យុ។ តស្វា អចលសន្ធាយ បតិដ្ឋិតកាលទេតា បដ្ឋាយ តាសំ ទេត កិក្កុ អទហត្តប្បទេគ្គ ទេទស្សសិ។ តាបិ ទេត ចិស្វា បន្ទាបតិដ្ឋិទេតត ចន្ទិគ្វា, “កទេន្ត, ញុយ្យាកំ បន្តាខិតកិច្ចំ យតុគ្វកប្បគ្គ”ន្តិ ចគ្វា សញ្ហាទំ ចន្ទិគ្វា ឲកាយត្ត ទេគ្វា បន្តាន្ទំ ឃាចិស៊ុ។

ឯវំ វុត្តេ សត្ថា ឧប្បលវណ្ណាយ ថេរិយា អាគមនំ ចិន្តេសិ· សា សត្ថុ ចិន្តិតក្ខណេយេវ អាកាសេនាគន្ត្វា តា សព្ពា ខត្តិយោ គហេត្វា អាកាសេន ភិក្ខុនុបស្សយំ នេត្វា បព្ពាជេសិ· តា សព្ពា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិំសុ· សត្ថា ភិក្ខុសហស្សំ អាទាយ អាកាសេន ជេតវនំ អគមាសិ· តត្រ សុទំ អាយស្មា មហាកប្បិនោ រត្តិដ្ឋានាទីសុ “អហោ សុខំ, អហោ សុខំ”ន្តិ ឧទានំ ឧទានេន្តោ វិចរតិ· ភិក្ខូ ភគវតោ អារោចេសុំ – “ភន្តេ, មហាកប្បិនោ ‘អហោ សុខំ, អហោ សុខំ’ន្តិ ឧទានំ ឧទានេន្តោ វិចរតិ, អត្តនោ រជ្ជសុខំ អារព្ភ ឧទានេតិ មញ្ញេ”តិ· សត្ថា តំ បក្កោសាបេត្វា – “សច្ចំ កិរ ត្វំ, កប្បិន, កាមសុខំ អារព្ភ ឧទានំ ឧទានេសី”តិ? “ភគវា មេ, ភន្តេ, តំ អារព្ភ ឧទានភាវំ វា អញ្ញំ អារព្ភ ឧទានភាវំ វា ជានាតី”តិ· អថ សត្ថា – “ន, ភិក្ខវេ, មម បុត្តោ កាមសុខំ រជ្ជសុខំ អារព្ភ ឧទានំ ឧទានេតិ, បុត្តស្ស បន មេ ធម្មំ ចរតោ ធម្មបីតិ នាម ឧប្បជ្ជតិ, សោ អមតមហានិព្ពានំ អារព្ភ ឯវំ ឧទានំ ឧទានេសី”តិ អនុសន្ធិំ ឃដេត្វា ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមំ គាថមាហ –

“ធម្មបីតិ សុខំ សេតិ, វិប្បសន្នេន ចេតសា;

អរិយប្បវេទិតេ ធម្មេ, សទា រមតិ បណ្ឌិតោ”តិ· (ធ· ប· ៧៩);

អថេកទិវសំ សត្ថា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “កច្ចិ, ភិក្ខវេ, កប្បិនោ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេតី”តិ? “អប្បោស្សុក្កោ, ភន្តេ, ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ អនុយុត្តោ វិហរតិ, ឱវាទមត្តម្បិ ន ទេតី”តិ· សត្ថា ថេរំ បក្កោសាបេត្វា – “សច្ចំ កិរ ត្វំ, កប្បិន, អន្តេវាសិកានំ ឱវាទមត្តម្បិ ន ទេសី”តិ? “សច្ចំ, ភគវា”តិ· “ព្រាហ្មណ, មា ឯវំ អកាសិ, អជ្ជ បដ្ឋាយ ឧបគតានំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេហី”តិ· “សាធុ, ភន្តេ”តិ ថេរោ ភគវតោ វចនំ សិរសា សម្បដិច្ឆិត្វា ឯកោវាទេនេវ សមណសហស្សំ អរហត្តេ បតិដ្ឋាបេសិ· តេន នំ សត្ថា បដិបាដិយា អត្តនោ សាវកេ ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខុឱវាទកានំ យទិទំ មហាកប្បិនោ”តិ (អ· និ· ១·២១៨, ២៣១) ឯតទគ្គេ ឋបេសិ·

៦៩· ឯវំ ថេរោ បត្តអរហត្តផលោ អត្តនោ បុព្ពកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិមាហ· ឧទិតោ អជដាកាសេតិ សកលាកាសេ ឧទិតោ ឧដ្ឋិតោ បាកដភូតោ· សរទម្ពរេ សរទកាលេ អាកាសេ រវិវ សុរិយោ ឥវាតិ អត្ថោ·

៧០· អក្ខទស្សោ តទា អាសិន្តិ តស្មិំ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ សារទស្មឹ ហិតទស្មឹ អាចរិយោ បាកដោ អហោសិន្តិ អត្ថោ·

៧១· សាវកស្សកតាវិនោតិ តស្ស ភគវតោ មេ មតំ មម ចិត្តំ, តប្បយន្តស្ស តោសយន្តស្ស សាវកស្ស ឱវាទកស្ស គុណំ បកាសយតោ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តស្ស កតាវិនោ សាតច្ចកិច្ចយុត្តស្ស វចនំ សុត្វាតិ សម្ពន្ធោ·

លិ៦៑ ហំសនយការកោតិ ហំសឧឥនកាយិ៑ ហំសទុត្ថកិតិឞ្សតោតិ ហំសទទេចា ទុត្ថកិគេរិសទ្គសឥសចធតោ “ខុតំ យហាយត្តំ បឞ្សធ, កិក្លទចា”តិ អាហាតិ សម្ពទ្ធា៑

លិរ៑ សយុក្កតតត្ថុរហត្តិ ឞុ៩ ឞ្កុតទលិយំ ឞ្គណ្គុទលិយំ, ឞ្គគ្យបត់ ចា៑ ឌីឞុតចឃ្ឃត្តិ យុត្តឋលសយាគចឃ្ឃំ ឞុត្គទសទីទបកត្តិ អទត្វា៑ បឹហំសត្តិ បទិបុឃ្ឃំ អំសំ៑ បសត្ថតឃតាគតត្តិ បសត្ថអក្លិបសត្ថុឲត្តិ អទត្វា៑

លិ៖៑ ពតាចិទតោតិ ពតាឥការទឞ្ស ខុតឥទក្ក ឌិតឞ្ស កិក្លុទតោ ឍាត់ ទសា ខុទសា យុឌិតាឃ បហដ្ឋចិត្តតាឃ បទត្វតឹតិ សម្ពទ្ធា៑

ប័ល៑ សតទសា អត្យសានិឃាតិ ឥទយុត សទយត ចចទតត ពារហចទសត អត្យសានិត្វាតិ អទត្វា៑ ឯាទាហនិឃយាសទត្ថតិ ឯាទាហនិឃា សយឹទប ទបសការកាទយ៑ ឌាទតា ទពតិឃឌាតិឃត្តិ តត្ថចាឃឌាតិឃា ទបសការកុទល ឌាទតាតិ អទត្វា៑ ទសសំ ឞុចិទណ្ណាឃ្យទយចាតិ៑

យហាពប្បិតទត្វទអបឥាតចឃ្ឃតា សយត្តា៑

៖៑ ឥព្ពាយល្លុបុត្តទត្វទអបឥាតចឃ្ឃតា

ចត្វាបឥាទត បក្សុត្តុទទា តាយ ឌីទតាតិអាឌិកំ អាឃឞុទតា ឥព្ពាយល្លុបុត្តទត្វទឞ្ស អបឥាត់៑ អឃយ្យិ បុទិយត្យទទ្ធុ ពតាឥការទា តត្វ តត្វ កទច ចិចដ្តុបតិឞ្សឃាតិ បុណ្ណាតិ ឞ្គបចិតទត្តា បក្សុត្តុទឞ្ស កពចទតា ពារទល ហំសចតឹតកទទ ទសដ្ឋិបុទត្តា ហុត្វា ឌាទតា ចិកចសយ្យទត្ថា អទហាសិ, សត្វទិ បសទត្ថា សត្វ ឥយុទឥសត់ ឞុហទត្តា សត្វាទំ ខុកំ កិក្លុ ទសតាសតបណ្ណាបកាត់ អក្កដ្ឋាទត ឍទបត្តិ ឌិឞ្វា បសត្ថុយាតទសា ត្យទ្ធបុយុលំ កិក្លុសដ្ឈុ តិយទត្តត្វា សត្វាហំ យហាឥាត់ ឥត្វា សត្វាហក្នុទឃត កពចទតា បិឥយុទល តិបតិត្វា តំ ឍាត់ បទត្វសិ៑ កពចាបិឞ្ស សយិណ្ណតកាចំ ឯាត្វា ត្យាកាសិ៑ ទសា ឃាចឌឹចំ ក្យសលំ ពត្វា តទតា ក្ញទតា ត្យសិតាឌឹឞុ ទឥទចឞុ ឌិព្ពាសយ្យត្តិ អត្យកចិត្វា តទតា ក្ញទតា ចិបឞ្សិឞ្ស កពចទតា ពារទល ខុពឞ្វិ ក្យទល តិព្ពាទត្តា អសប្យុទិសំសទក្កត តឞ្ស សាចកំ កិក្លុ អទហាតិ ឌាតទត្តាបិ អត្ថុទតត អត្ថាចិក្លិ៑ តទឞ្យច សាចកាត់ លឹទសលិពកត្តិ អឥាសិ៑ ទសា ឃាចតាឃុកំ បុណ្ណាតិ ពត្វា ទឥចយត្យទឞ្យុឞុ សំសទទត្តា ឞ្គកឃសយ្យត្តិទឃា អត្យកចិត្វា ពឞ្យបឥសតលឞ្ស ពារទល ក្យលពទហ តិព្ពាទត្តា ឌ្គសាតការទល សារទត បព្ពាឌិទតា បទិតិព្ពទត កពចតិ សពលទលិទព ទពាលិហទល ឌាទត សត្វ កិក្លទចា បព្ពាឌិទតា បក្ខត្តដតបទឥ ចតយទណ្ណខុកំ បព្ពាតំ អកិទុហិត្វា “ឌីចិតាសា ឌ្គទទាហត្តុ តិទាលឃា តិសឹឥត្ថុ”តិ តិទឞ្យលិំ បិទតសុំ៑ ទតសំ ឌ្គចាឥឃាឃទពា ទដ្ឋពទត្វទទា សត្វាហត្តុត្តទ អទហា អទហាសិ៑ តឥតត្តុទទត្វទទា អតាកាយឹ, ព្ពតទទ បព្វា បទិឞុទ្ធឹលិ តទតា ក្ញតា ទឥចទលិទព តិព្ពាត្វា៑ តត្វ ខុកំ ត្យទណ្ណត្ថុំ ឌិព្ពាឞុលំ អត្យកចិត្វា ព្ពាយឞ្វិ ត្យទ្ធុប្យាទឥ បុក្កុសាតិ (យ៑ តិ៑ ៦៑៦៣៦), សកិទឃា (ឞុ៑ តិ៑ សកិឃឞុត្ត), ឯាហិទឃា (ឞ្គឥា៑ ១០), ក្យាទកឞ្យទបិតិ (យ៑ តិ៑ ១៑៦៣៥) ព្ពទយ ចត្វាទទា តត្វ តត្វ តិព្ពាត្តិឞុ៑ អយំ បត យល្លទដ្ឋ អត្យបិឃតកទទ តិព្ពាត្តិ៑ តឞ្វិ យាត្យក្យឋិទតា អតិក្លទត្តទឃច យាតា ពាលយកាសិ, អទឆទពា តឞ្យា សទីទំ ឈាបតត្វាឃ ចិតពឞ្វិ អាទទាទបត្វា

ក្យារ៉ ឥទ្ធត្ថទេ បតិតំ ករេហត្វា ឧក្ការេបសិ៍ ឥទេ្ធ បតិតត្វា ឥទេ្ធា យល្លបុទេ្វាតិ បិរេករេ អរេហាសិ៍ អបរការេក បុទ្ធសម្មារេចរេសត បទ្ធាឌិ, រេសា កមុដ្ឋាគយត្យុរេត្វា តធិររេស្សេច សហ បដិសម្ភិទាហិ អរេហត្តំ បិបុលិ៍

អឆ តំ សត្វា យដ្ឋាតការេចត អាត្យកាចសយប្ដការេចត ច ភិក្ខុនិំ រេសតាសតំ បទ្ធាបរេត កត្វាទេ្ឋសរេត ច តិរេយារេឌសិ៍ សរេទ្ធា ច ភិក្ខុសង្ឃេ តំ សយរេត្ថសិ៍ តំ ចិតឃលត្ថរេក (ក្នុម្អច៍ ១ប៉៥-១៥០) អាកាតរេយច៍ អបរការេក រេឆរេទា ឲកស្ស ចរេសលិកឥាឃកស្ស សលិកកត្តំ រេយត្តិឃក្ខុយឌកាតំ ភិក្ខុនិំ ដ្ឋដ្ឋិសិ៍ រេព ហដ្ឋព្ដា "រេស្ង យឃ្យាយុក្កឈតយឆុមិស្សកកត្តំ កុឌ្ឍិស្សាយា"តិ ដ្ឋស្សាហឌាតា អរេហសុំ៍ រេសា បត ដ្ឋបិសរេកា រេពសំ ចារេបត្តកាចំ ស្វត្វា ឥាសិ អាលារេបសិ – "រេឃ, រេឌ, ភិក្ខុ រេស្ង ឮឆ អាកមិស្សត្តិ, រេព កលាឌរេកត ពិលក្ខុតិរេឃត បទិចិសាហិ"តិ៍ សាបិ តរេឆច រេព ភិក្ខុ អាកាេព រេកាដ្ឋកបយុរេឋ តិសិឥារេបត្វា រេការេឌសិ៍ រេព ភិក្ខុ អតត្តយតា រេការេបត តឌតបិឃត្ថា រេឆរេទ អាឈាតំ ពត្ថិត្វា "យឆុរកត្តឥាឃកំ អយ្យាកំ អយឆុរកត្តំ ឥារេបត្វំ ឲរេសាច តិរេយារេឌសិ"តិ ក្យុត្តិ ក្យុត្តា តិសិឌិសុ៍ អឆ រេព រេយត្តិឃា តាយ ភិក្ខុនិ "កិ, កទេ្ធ, ក្យុតា"តិ បុឌ្ឋិ៍ រេព, "កកិតិ, កិ អរេយ្យកទេ្ធត យល្លបុរេត្តត ចិរេហចិយយារេត អឌ្ឈបេក្ខុសិ"តិ អាហំសុ៍ "កិ, កទេ្ធ, យឃា សក្កា កាត្យ"ត្តិ? "តស្ស រេកាសំ អារេទារេបហិ"តិ៍ សា តត្វ តត្វ រេឆរេស្ស អក្យាតារេទាបតំ អកាសិ៍ តំ ស្វត្វា ភិក្ខុ កកចរេតា អារេទារេចសុំ៍ អឆ កកចា ឥទ្ធំ យល្លបុត្តំ បរេក្កាសារេបត្វា – "សច្ចំ កិរ ត្វំ, ឥទ្ធ, រេយត្តិឃាឃ ភិក្ខុនិឃា ចិប្បការេយកាសិ"តិ បុឌ្ឋិ៍ "ឃឆា យំ, កទេ្ធ, កកចា ឌាតាតិ"តិ៍ "ត រេលា, ឥទ្ធ , ឥទ្ធា ឲចំ តិរេទ្ធរេឌត្តិ, ការេកកាចំ ចា អការេកកាចំ ចា ចរេឌហិ"តិ៍ "អការេកា អហំ, កទេ្ធ"តិ៍ កកចា – "រេយត្តិឃំ ភិក្ខុនិំ តារេសត្វា រេព ភិក្ខុ អត្យុឃុឌ្ឍាឆា"តិ អាហ៍ ដ្ឋបិលិរេត្វរេបុយុលា ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុនិំ ដ្ឋបុទ្ធារេឌត្វា រេយត្តិឃក្ខុយឌរេក ភិក្ខុ អត្យុឃុឌ្ឍិត្វា រេពហិ "អរេយ្យា តិរេយាឌិតា សា ភិក្ខុនិ"តិ ចុរេត្តុ កកចរេតា ឲកយត្វំ អារេទារេចសុំ៍ កកចា រេយត្តិឃក្ខុយឌកាតំ ភិក្ខុនិំ អមុលកសង្ឃាឌិរេសសំ បទ្ធារេបសិ៍

រេពត ច សយរេឃត ឥទ្ធរេត្វរេទា ភិក្ខុនិំ រេសតាសតំ បទ្ធារេបរេត្វា រេចឡុចតចិហារេស្ស សាយត្ថា អដ្ឋារេសយហាចិហារេទ សការេក ភិក្ខុ រេបរេសរេត្វា ទត្តិការេក អត្ថការេទ អក្កុលិឃា បឌីបំ ឌារេលត្វា រេពរេតចារេលិរេកត អតិត្ថិយរេត្ថ ភិក្ខុ រេបរេសសិ៍ ឲចំ រេឆរេស្ស រេសតាសតបទ្ធាបតកត្វាទេ្ឋសតកិច្ចំ បិរេករេឌ ឌារេព សត្វា អរិយកលយរេឡ្យឥទ្ធរេត្វរំ ឌាតត្ថរេទ ឌរេបរេត្វា "ឲតឥក្កំ, ភិក្ខុរេច, យយ សាចកាតំ ភិក្ខុនិំ រេសតាសតបទ្ធាបកាតំ ឃឌិឌំ ឥទេ្ធា យល្លបុរេត្វា"តិ (អ៍ តិ៍ ១៍១០៥, ១១៣) ឲតឥរេក្ក ឌរេបសិ៍

១០ប៉៍ រេឆរេទា អត្តរេតា បុទ្ធកមុំ សទិត្វា រេសាយតស្សឌារេតា បុទ្ធចទិតាបឥាតំ បការេសរេត្វា បក្យុត្តរេទា តាយ ឌិរេតាតិអាឌិយាហ៍ តំ សទ្ធំ រេហដ្ឋា ចុត្តត្វរេយច៍ ឮរេតា ឲកតចុរេព ករេប្យ ចិបស្សិ តាយ តាឃរេកា រេលិរេក ដ្ឋប្យឌ្ឌិតិ សម្ពរេត្ថា៍

១១៍៍ឥដ្ឋ ចិរេត្វាតិ ក្នុសិតចិរេត្វា អសាក្យុសក្ករេយត អបសត្ថចិរេត្វាតិ អរេត្វា៍ ដ្ឋបចឌិ សាចកំ តស្សាតិ តស្ស កកចរេតា លិលាសចំ សាចកំ ដ្ឋបចឌិ, ដ្ឋបទិ អក្យុតំ ចចតំ អារេទារេបសិ, អក្ខក្ខាតំ អកាសិត្តិ អរេត្វា៍

១១១៍ក្យុត្តិរេយាតិ ក្យុត្តិ ឮតិ សដ្ឋាឃតរេតា ក្យុត្តិសដ្ឋាតា រេកទិរេយា៍ តាឥឃិស្វុតិ សង្ឃំ កទិសុ៍ សយត្តរេតា អសតិរេយាតិ សទ្ធាឌិសាកាករេតា

អបរេត ចិតាបរេត តិឃុរត្វាតិ អបតិយោ, ឥចណ្ឌា ភយាចហា ចលិង្ហតិ ឞប្តុត្ថា៉

១១១៉ វុត្តា បតិឞុ តភឞាតិ អាកាឞតោ អក្កិល្លត្ថា ច បតិង្ហតិ អតេ្វា៉ ត្ឞយពេត្យ ច ជិឞ្សតីតិ ត្ឞយរាឌិឞហិតោ អក្កិល្លត្ថា ច ជិឞ្សតិ បញ្ញាឃតីតិ អតេ្វា៉ ឞេឞំ ឞុចិញ្ញេយ្យមេវាតិ៉

ឥត្ថុយល្លបុត្តពេ្វរអបឥាតចណ្ណតា ឞយត្តា៉

៥៉ កុយារកឞ្សបពេ្វរអបឥាតចណ្ណតា

បញ្ហាយាបឥាតេ ត្ថុតោ ឞតឞហឞ្សយីត្រីអាជិកំ អាឃត្វុតោ កុយារកឞ្សបពេ្វរឞ្ស អបឥាតំ៉ អយំ កិរ បឥុយត្តរឞ្ស ភកចតោ កាលេ

ទ្រាវុលកុលេ តិព្ឌុតត្តា ចិញ្ញុតំ បតា្ត ឲកជិចឞំ ឞត្ត ឞត្ថិពេ ឥយ្ច ឞុលាត្តោ ឞតា្តរំ ឲកំ កិក្លំ ចិត្តកធិកាតំ អក្ខារេត ឥបេត្តំ ជិហ្វា ឞឃរ្សិ

តំ ឥាតត្តរំ បពេ្វត្តា បលិឥាតំ កតា្វ តឥត្ថុបិតិ បុញ្ញាតិ ករេរាត្តោ ឃាចតាឃុកំ ឥតា្វ តតោ ចុតោ ឥចយតុឞ្សុ ឞំឞរត្តោ

វ្ភឃឞយុត្តិយោ អតុភចិតា្វ កឞ្សបឞ្ស ភកចតោ កាលេ កុលពេហ តិព្ឌុតត្តា តឞ្ស ភកចតោ ឞាឞេត បព្ពុជិតា្វ ឞយលាឥយ្ច កតា្វ

ឞុកតីឞុយេច ឞំឞរត្តោ ជិត្តុឞុលំ យាតុឞឞុលត្តា អតុភចិតា្វ ត្ថុយឞ្វ ត្យុឥ្ចយាឥេ រាឌពេហ ឲកិឞ្សា ឞេដ្ឋីតាយ កុច្ឆិយំ តិព្ឌុតត្តា៉ ឞា កិរ

កុយារិកាកាលេយេច បព្ពុជិតុកាមា យាតាបិតរោ ឃាចិតា្វ បព្ពជ្ជំ អលភយាតា បតិកុលំ កតា្វ កត្តំ កលិត្ថា តំ អជាតិតា្វ “ឞាមិកំ

អារាធេតា្វ បព្ពជ្ជំ អតុជាតាបេឞ្សាយី”តិ ចិត្តេឞិ៉ ឞា ឞាមិកំ អារាធេត្តី, អយ្យបុត្ត –

“ឞចេ ត្ថុយឞ្ស កាយឞ្ស, អត្តោ ពាហិរតោ ឞិយា;

ឥណ្ឌំ ត្ចុត កេហត្វាត, កាកេ ឞោរេលា តិចារយេ”តិ៉ (ចិឞុទ្ធិ៉ ១៉១១១) –

អាទិតា ឞរីរឞ្ស ទោឞំ ឥឞ្សេត្តី តំ អារាធេឞិ៉

ឞា ឞាមិកេត អតុញ្ញាតា កត្ថិតិភាចំ អជាតត្តី ចេចឥត្តបក្លិយាឞុ កិក្លតីឞុ បព្ពុជិ៉ តឞ្សា កត្ថិតិភាចំ ជិត្វា កិក្លតិយោ ចេចឥត្តំ បុច្ឆិឞុ៉

ឞោ “អឞ្សយណី”តិ អាហ៉ ឞា “តាហំ ចេចឥត្តំ វុឌ្ឍិឞ្ស បព្ពុជិតា, ភកចត្តំ វុឌ្ឍិឞ្ស បព្ពុជិតា”តិ ភកចតោ ឞត្តិកំ កត្វា ឥឞបាលំ បុច្ឆិ៉ ឞត្ថា

វុបិលិពេ្វរំ បជិច្ឆាបេឞិ៉ ឆេរោ ឞាចត្ថិតកេរចាឞីតិ កុលិតិ ចិឞាលត្ថា វុបិឞិកំ បក្កោឞាបេតា្វ ឞរាជិកាយ បរិឞាយ តំ ចិតិច្ឆិតត្តោ

“បុរេ លត្ថា កត្តុភា, អពេរាកា បព្ពុជ្ជា”តិ អាហ៉ តំ ឞុតា្វ ឞត្ថា “ឞាត្ថុ ឞុចិតិច្ឆិតំ វុបិលិតា អធិករណ”ន្តិ ថេរឞ្ស ឞាត្ថុការំ អទាឞិ៉

ឞា កិក្លតី ឞុចណ្ណតិព្ពុឞជិឞំ បុត្តំ ចិជាយិ៉ តំ រាជា បឞេតឌិ ពោឞលោ “ឥារកបរិហរណំ កិក្លតីតំ បលិពោធោ”តិ ឥាតីតំ ឥាបេតា្វ

េបិសារេបសិ, កប្បេបិតិស្ស តាយំ កាទិ៍ ឃុ ៓ អបទកាេក អលក្កទិត្វា សត្ត្វ សត្តិកំ េគត្វា បដ្ឋានេដសិ៍ ក្យារកាេល បត្តខ៊ិតត្វា បត ភកចតា “កប្បំ បេក្កាសឆ, ឍ្លនំ ឋលំ ចា ពាឌតឹឃំ ចា កប្បបប្ប េឆឆា”តិ ចុេត្ត “កតទកប្បបប្បា”តិ “ក្យារកប្បបប្បា”តិ ឲចំ កហិតគាយត្តា ទឌ្ឋា េបិសាចតឹឃបុត្តត្តា ច ចុទ្ធកាេលបិ ក្យារកប្បេបិេត្វច បដ្ឋាឃិត្វ៍

េសា បត្តខ៊ិតកាលេតា បដ្ឋាឃ ចិបឃ្សតាឃ កម្មំ កេទាតិ, ឍុទ្ធចតន្ទា ក្កុលា្យាតិ៍ អឆ េតត សទ្ធិ បត្តតយត្វេក សយលាឆម្មំ កត្វា អតាកាឃឹ ហុត្វា សុទ្ធាចាេស គិត្តាត្តឃហាគ្រោហ្វា “ចិបឃ្សតាឃ ឃុល់ ឌេឃ្សត្វា ឃក្កឋលុប្បត្តិឃា ក្កបិឃំ កាទិឃ្សាឃឹ”តិ បទ្ទាឌសបេញ្យា អភិសក្កទិត្វា អន្ទចេគ ចសត្តុឃ្ស េឆទឃ្ស “ឍ្លេឃ បេញ្យាសត្វាទំ បុេឆ្ឆឃ្យាសឹ”តិ អាចិក្ខិ៍ តេតា េសា េត បេញ្យាភកចត្តិ បុច្ឆិ៍ ភកចាបិឃ្ស ចិឃ្សេឌ្ឃសិ៍ េឆេទា ភកចតា កឆិតតិឃាេឃេតច េត ក្កុលិហ្វា ចិបឃ្សត់ កទ្ទុំ កាហាេបត្វា អទហត្តំ បិបុលិ៍

១៣០៓ េសា អទហត្តំ បត្វា អត្តេគា បុឌ្ឋាកម្មំ សទិត្វា េសាឃគឃ្សឌាេតា បុឌ្ឋចទិតាបដាត់ បកាេសេន្តា ឍ្លេតា សតសហឃ្សឃឹត្វិអាឌិឃាហ៍ តត្ត្វ ឃំ េហដ្ឋា ចុត្តគឃទ្ទា ក្កត្វាគត្វុទ្ទា, តំ សត្តំ គ ចណ្ណឃិឃ្សាឃ៍ អតុត្តាគបឌេឃច ចណ្ណឃិឃ្សាឃ៍

១៩៥៓អាបត្តសត្តា េឃ ឃាតាតិ ឃឃ៌្យាឃាតា កទុកទ្ទា កទ្ទឹតឹ បសុតាសត្តកទ្ទាតិ អេត្វា៍

១៥៦៓ចម្ពិកសដិសំកាឃត្តិ សទឹទំ គាឃ ចម្ពិកសដិសំ ឃឆា ចម្ពិេកា ឍ្លេតា ចិេតា ច លិទ្ធាចលិេទ្ធា ឈទេកាឍ្យត្តទ៏កាបចិកាឌិត់ អាសេឃា, ឲចេឃច អឃំ កាេឃា គចលិេទ្ធា ឆុចឃ្សេចាតិ ឍុេទ្ធគ ភកចតា េឌសិតំ បកាសិតំ តំ សុត្វា េឃ ចិត្តំ អាសេច អក្កេហត្វា អេសេសត្វា កិេលសេតា ចិឃុត្តិ, អទហេត្ត បតិដ្ឋាសឹតិ អេត្វា៍ អបទកាេក តត្ត្វ តត្ត្វ ភិក្ខុត់ ចិចិត្តឆម្មកថិកភាចំ សុត្វា សត្វា “ឲតឌក្កំ, ភិក្ខេច, មម សាចកាត់ ភិក្ខុត់ ចិត្តកថិកាត់ ឃឌិឌំ ក្យារកប្បេបិ”តិ (អ៓ តិ៓ ១៓១០៥, ១១៥) ឲតឌេក្ក ឌេបសឹតិ៍

ក្យារកប្បបេត្វទអបដាគចណ្ណគា សមត្តា៍

៩៓ ឆាហិឃេត្វទអបដាគចណ្ណគា

លដ្ឋាបដាេគ ឍ្លេតា សតសហឃ្សឃឹត្វិអាឌិកំ អាឃតូេតា ឆាហិឃឃ្ស ដាទុឌីទិឃេត្វទឃ្ស អបដាត៍ អឃម្បិ បុទិមឍុេទ្ធសុ កតាធិការេទា តត្ត្វ តត្ត្វ ភេច ចិចដ្ដបតិឃ្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្កបចិតេន្តា បឌុមុត្តទឃ្ស ភកចេតា កាេល គ្រោហ្វលាក្យុេល គិព្វត្តេត្វា គ្រោហ្វលាសិេប្បសុ តិប្បត្តិំ កត្វា េចេឌសក្កសុ អតចេឃា ឲកឌិចសំ សត្ត្វ សត្តិកំ កត្វា ឆម្មំ សុលាេន្តា បសត្តឃាតេសា សត្វាទំ ឲកំ ភិក្ខុំ លិប្បាភិញ្ញាត់ អក្កដ្ឋាេគ ឌេបត្តំ ឌិស្វា តំ ដាត់ បត្ថកាេយា សត្តាហំ ឍុទ្ធប្បមុខឃ្ស ភិក្ខុសដ្ឃឃ្ស មហាដាត់ ឌត្វា សត្តាហឃ្ស អច្ចេឃគ ភកចេតា បិឌមូេល តិបេន្តា “ភកចា, ភេន្ត, ឍ្លេតា សត្តេឃ ឌិចេស ឃំ ភិក្ខុំ លិប្បាភិញ្ញាត់ អក្កដ្ឋាេគ ឌេបសិ, េសា ចិឃ អហម្បិ អតាកេត ឲកឃ្ស ឍុទ្ធឃ្ស សាសេគ លិប្បាភិញ្ញាត់ អេក្កា ភេចឃ្យ”ន្តិ បត្ថត់ អកាសិ ៓ ភកចា អតាកតំសេតាេលាក ឌ្ឃេលាកេត្វា សម្ពិន្ទកាឆំ ឆាត្វា “អតាកេត េកាតមឃ្ស ភកចេតា

សាសនេ បព្វជិត្វា ខិប្បាភិញ្ញានំ អគ្គោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ សោ យាវតាយុកំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តោ តត្ថ ច កាមាវចរសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា បុន មនុស្សេសុ ចក្កវត្តិអាទិសម្បត្តិយោ អនេកកប្បកោដិសតេសុ អនុភវិត្វា កស្សបស្ស ភគវតោ កាលេ ឯកស្មិំ កុលេ និព្ពត្តោ, ភគវតិ បរិនិព្ពុតេ បព្វជិតោ យទា សាសនេ ឱសក្កមានេ សត្ត ភិក្ខូ ចតុន្នំ បរិសានំ អនាចារំ ទិស្វា សំវេគប្បត្តា អរញ្ញំ បវិសិត្វា “យាវ សាសនស្ស អន្តរធានំ ន ហោតិ, តាវ អត្តនោ បតិដ្ឋំ ករិស្សាមា”តិ សុវណ្ណចេតិយំ វន្ទិត្វា តត្ថ អរញ្ញេ ឯកំ បព្វតំ ទិស្វា “ជីវិតសាលយា និវត្តន្តុ, និរាលយា ឥមំ បព្វតំ អភិរុហន្តូ”តិ និស្សេណិំ ពន្ធិត្វា សព្វេ តំ បព្វតំ អភិរុយ្ហ និស្សេណិំ បាតេត្វា សមណធម្មំ ករិំសុ។ តេសុ សង្ឃត្ថេរោ ឯករត្តាតិក្កមេន អរហត្តំ បាបុណិ។ សោ អនោតត្តទហេ នាគលតាទន្តកដ្ឋំ ខាទិត្វា មុខំ ធោវិត្វា ឧត្តរកុរុតោ បិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា តេ ភិក្ខូ អាហ – “អាវុសោ, ឥមំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជថា”តិ។ តេ អាហំសុ – “កិំ, ភន្តេ, អម្ហេហិ ឯវំ កតិកា កតា ‘យោ បឋមំ អរហត្តំ បាបុណាតិ, តេនាភតំ បិណ្ឌបាតំ អវសេសា បរិភុញ្ជន្តូ’”តិ? “នោ ហេតំ, អាវុសោ”តិ។ “តេន ហិ សចេ មយម្បិ តុម្ហេ វិយ វិសេសំ និព្ពត្តេស្សាម, សយំ អាហរិត្វា ភុញ្ជិស្សាមា”តិ ន ភុញ្ជិំសុ។

ទុតិយទិវសេ ទុតិយត្ថេរោ អនាគាមី ហុត្វា តថេវ បិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា ឥតរេ និមន្តេសិ។ តេ ឯវមាហំសុ – “កិំ បនាវុសោ, កតិកា កតា, ‘មហាថេរេន អាភតំ បិណ្ឌបាតំ អភុញ្ជិត្វា អនុថេរេន អាភតំ ភុញ្ជិស្សាមា’”តិ? “នោ ហេតំ, អាវុសោ”តិ។ “ឯវំ សន្តេ តុម្ហេ វិយ មយម្បិ វិសេសំ និព្ពត្តេត្វា អត្តនោ អត្តនោ បុរិសការេន ភុញ្ជិតុំ សក្កោន្តា ភុញ្ជិស្សាមា”តិ ន ភុញ្ជិំសុ។ តេសុ អរហត្តប្បត្តត្ថេរោ បរិនិព្ពាយិ, ទុតិយោ អនាគាមី ព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តិ, ឥតរេ បញ្ច ជនា វិសេសំ និព្ពត្តេតុំ អសក្កោន្តា សុស្សិត្វា សត្តមេ ទិវសេ កាលំ កត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិំសុ។ តត្ថ ទិព្វសុខំ អនុភវិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ តតោ ចវិត្វា មនុស្សេសុ និព្ពត្តិំសុ។ តេសុ ឯកោ បុក្កុសាតិ រាជា អហោសិ, ឯកោ គន្ធាររដ្ឋេ តក្កសិលាយំ កុមារកស្សបោ, ឯកោ ពាហិយោ ទារុចីរិយោ, ឯកោ ទព្វោ មល្លបុត្តោ, ឯកោ សភិយោ បរិព្វាជកោតិ។ តេសុ អយំ ពាហិយោ ទារុចីរិយោ សុប្បារកបដ្ដនេ វាណិជកុលេ និព្ពត្តិត្វា វាណិជកម្មំ និប្ផត្តិំ គតោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ, សោ សុវណ្ណភូមិំ គច្ឆន្តេហិ វាណិជេហិ សទ្ធិំ នាវមារុយ្ហ វិទេសំ គច្ឆន្តោ កតិបាហំ គន្ត្វា ភិន្នាយ នាវាយ សេសេសុ មច្ឆកច្ឆបភក្ខេសុ ជាតេសុ ឯកកោវ ឯកំ ផលកំ គហេត្វា វាយមន្តោ សត្តមេ ទិវសេ សុប្បារកបដ្ដនតីរេ ឱក្កមិ។ តស្ស និវាសនបារុបនំ នត្ថិ, សោ អញ្ញំ កិញ្ចិ អបស្សន្តោ សុក្ខកដ្ឋទណ្ឌកេ វាកេហិ បលិវេឋេត្វា និវាសេត្វា បារុបិត្វា ច ទេវកុលតោ កបាលំ គហេត្វា សុប្បារកបដ្ដនំ អគមាសិ។ មនុស្សា តំ ទិស្វា យាគុភត្តាទីនិ ទត្វា “អយំ ឯកោ អរហា”តិ សម្ភាវេសុំ។ សោ វត្ថេសុ ឧបនីតេសុ “សចាហំ និវាសេមិ, បារុបាមិ វា, លាភសក្ការោ មេ បរិហាយិស្សតី”តិ តានិ បដិក្ខិបិត្វា ទារុចីរានេវ បរិហរិ។

អថស្ស “អរហា, អរហា”តិ ពហូហិ សម្ភាវិយមានស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ “យេ ខោ កេចិ លោកេ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា, អហំ តេសំ អញ្ញតរោ”តិ។ សោ តេន និយាមេន កុហនកម្មេន ជីវិកំ កប្បេតិ។

កស្សបទសពលស្ស សាសនេ សត្តសុ ជនេសុ បព្វតំ អារុយ្ហសមណធម្មំ ករោន្តេសុ ឯកោ អនាគាមី ហុត្វា សុទ្ធាវាសព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តិត្វា អត្តនោ ព្រហ្មសម្បត្តិំ ឱលោកេន្តោ អាគតដ្ឋានំ អាវជ្ជេន្តោ បព្វតមារុយ្ហសមណធម្មំ ករណដ្ឋានំ ទិស្វា សេសានំ និព្ពត្តដ្ឋានំ អាវជ្ជេន្តោ ឯកស្ស បរិនិព្ពុតភាវំ ញត្វា សេសានំ បញ្ចន្នំ កាមាវចរទេវលោកេ និព្ពត្តភាវំ ញត្វា តេ កាលានុកាលំ អាវជ្ជេសិ “ឥមស្មិំ

បត ការេល ពហំ ត្ ទោ ទេ”តិ អាចទេ្ចន្តា ទារុចីរិយំ ឃុបាសករបដ្ដត់ តិស្សាយ ក្ទាហកមេ្ទត ខីចិតំ ពរេប្យត្តិ ជិន្ទ្វា “តទេ្ធ ចតាយំ ជាទេលិ, បុទ្ទ្នា សយលាឆយ្ធំ ពទេរាទេន្តា អតិខ្ពុក្តដ្ឋ ការចេត អរទហតាបិ អាកតំ បិណ្ឌបាតំ អបរិក្ខិត្វា ត្ថាទាតិ ខ្ចទេទហត្ អតាទហាច នយាទេតា អរទហត្តំ បជិខាតិត្វា ទេលិកំ ចទេ្ចាទេន្តា ចិចទេតិ, ទសពាលស្ស ខ្ចប្បត្តកាចំ ត ខាតាតិ, កន្ទាយិ តំ នំទេចទេខត្វា ឭគ្គប្យាជំ ខាតាទេបស្សាមី”តិ

លទេលាទេតច ព្រាហ្មទេលិពទេតា ឆ្កតរិត្វា ឃុបាសករបដ្ដទេត រត្តិកាពសយតត្តទេទ ទារុចីរិយស្ស នយ្ទេល បំតុទេទហាសិ។ ទេសា អត្តទេតា ចសតដ្ឋាទេត ឆ្កការំ ជិន្ទ្វា ពាហិ តិក្ខមិត្វា យហាព្រាហ្មាត់ ជិន្ទ្វា អញ្ចាលិ បក្កឃ្យា“ទេព តុទេយ្យ”ាតិ បុច្ឆិ។ “អហំ តុយ្យាកំ ទេបិទាលាពសហាទេយា អតាកាយិចលំ បត្វា ព្រាហ្មទេលិទេព តិន្នាទេត្វា, អយ្យាកំ នត្ថាទេឌដ្ឋទេកា អរទហា ហុត្វា បរិតិត្ឋាទេតា, តុទេយ្យាត បញ្ចាខតា ទេឌចទេលិទេព តិន្នាត្វា។ ឃ្វាហំ ទាតិ តំ ត្ថាយស្មិ ជាទេត ក្ទាហកមេ្ទត ខីចិកំ ពរេប្យត្តិ ជិន្ទ្វា ទយិតុំ អាពទេតា”តិ ចត្វា ត្ថាជំ ការលំ អាហ – “ទេតច ទោ តុំ, ជាហិយ, អរទហា តាបិ អរទហត្តមេគ្គំ ចា នយាបទេន្នា, នាបិ ទេត បដិបទា តត្តិ, យាយ តុំ អរទហា ចា អស្ស អរទហត្តមេគ្គំ ចា នយាបទេន្នា”តិ។ អចស្ស នត្ថុ ខ្ចប្បត្តកាចំ សាចត្តិយំ ចសតកាចប្ចា អាចិក្ខិត្វា “នត្ថុ នត្តិកំ កន្ទា”តិ តំ ខ្ចទេយ្យាទេខត្វា ព្រាហ្មទេលិពទេច អកយាសិ។

ជាហិទេយា បត អាពាទេល ចត្វា ពទេឆត្តិ យហាព្រាហ្មាត់ ឆ្កទេលិទេពត្វា ចិទេន្តសិ – “អទេហា ការិយំ ពយ្ធំ យយា ពតំ, អតទហំ អរទហា អហត្តិ ចិទេន្តសិ, អយប្ចា យំ ‘ត តុំ អរទហា, តាបិ អរទហត្តមេគ្គំ ចា នយាបទេន្នាសី’តិ ចទតិ, អត្តិ ត្ ទោ ទេលិទេព អទេញ្ញា អរទហា”តិ។ អច តំ បុច្ឆិ –

“អច ទេព ចរហិ នទេឌចទេព ទេលិទេព អរទហទេន្តា ចា អរទហត្តមេគ្គំ ចា នយាបទេន្នា”តិ។ អចស្ស ទេឌចតា អាចិក្ខិ – “អត្តិ, ជាហិយ, ខ្ចត្តទេរស្ ខតបទេស្ សាចត្តិ តាយ តកទំ, តត្ថ ទេសា ភកចា ខុតទេហិ ចិហទេតិ អរទហំ នយ្ទាសម្ពុទ្ធោ។ ទេសា ហិ, ជាហិយ, ភកចា អរទហា ទេចច អរទហត្តាយ ច ឆយ្ធំ ទេឌទេសសី”តិ។ ជាហិទេយា រត្តិការទេព ទេឌចតាយ ពចំ ឃុត្វា នំចិក្កយាតទេសា តំលលំទេយច ឃុប្បាសកា តិក្ខមិត្វា ខុពទេត្តិចាទេសត សាចត្តិ អកយាសិ, កន្ទទេន្តា ច បត ទេឌចតានុភាទេចត ឭទ្ធានុភាទេចត ច ចីសទេយាខតសតិកំ យក្កំ អតិក្កមិត្វា សាចត្តិ អនុប្បទេត្វា, តស្មិំ លទេល នត្ថា សាចត្តិយំ បិណ្ឌាយ បចិទេដ្ឋា ទេហាតិ។ ទេសា ទេខតចត់ បចិសិត្វា អត្ថុទាពាទេស ចដ្ឋមេទេន្តា នយ្ឋហុទេល ភិក្ខ្ បុច្ឆិ –

“ក្ទហិ ខុតទេហិ នត្ថា”តិ? ភិក្ខ្ “សាចត្តិយំ បិណ្ឌាយ បចិទេដ្ឋា”តិ ចត្វា “តុំ បត កុទេតា អាពទេតាសី”តិ បុច្ឆិំសុ។ “ឃុប្បាសកា អាពទេតាយី”ាតិ។ “ពទា តិក្ខទេន្តាសី”តិ? “ហិទេយ្យា សាយតហ្វាយទេយ តិក្ខទេន្តាយី”ាតិ។ “ឆ្វទេតាបិ អាពទេតា, តិសីទ តាច បរិទេឌ ទេធាចិត្វា ទេតទេលត យទេក្ខត្វា ទេធាកំ ចិស្សាយាហិ, អាកតពាទេល នត្ថាទំ ទក្ខិស្សតី”តិ អាហំសុ។ “អហំ, ភទេន្ត, នត្ថុ ចា អត្តទេតា ចា ខីចិតន្តរាយំ ត ខាតាយិ, ពត្តិចិ អដ្ឋត្វា អតិសីទិត្វា ខុពទេត្តទេតច ចីសទេយាខតសតិកំ យក្កំ អាពទេតា, នត្ថាទំ បស្សិត្វាច ចិស្សយិស្សាយី”តិ អាហ។ ទេសា ខុចំ ចត្វា តទេយាតទ្វទេបិ សាចត្តិ បចិសិត្វា ភកចន្តំ អទេតាបយាយ ឭទ្ធសិរិយា ចទេន្តំ ជិន្ទ្វា “ចិទេស្សំ ចត ទេយ ទេពាតទេយា នយ្ទាសម្ពុទ្ធោ ជិទេដ្ឋា”តិ ជិដ្ឋដ្ឋាតទេតា បដ្ឋាយ ឆ្កតតសទីទេរា ពន្ទា អន្តទេចិធិយំ បញ្ចាបតិដ្ឋិទេតត ចន្ទិត្វា ទេពាប្ទទេពស្ ទឡ្ហំ ពទេហត្វា ខុចយាហ – “ទេឌទេសតុ, ភទេន្ត ភកចា, ឆយ្ធំ, ទេឌទេសតុ ឃុកទេតា ឆយ្ធំ, យំ យមស្ស ឌីឃរត្តំ ហិតាយ ឃុលាយា”តិ។ អច តំ នត្ថា “អពាទេលា ទោ តាច, ជាហិយ, អន្តរឃរំ បចិដ្ឋយ្យាបិណ្ឌាយា”តិ បដិក្ខិបិ។

តំ ឃុត្វា ជាហិទេយា, “ភទេន្ត, នំសារេទ នំសរទេន្តត ពជាឡព្រាការាហារេរា ត អលទ្ធបុទេព្វា, តុយ្យាកំ ចា យយ្ហំចា ខីចិតន្តរាយំ ត ខាតាយិ, ទេឌទេសតុ ទេយ, ភទេន្ត ភកចា, ឆយ្ធំ, ទេឌទេសតុ ឃុកទេតា ឆយ្ធ”ន្តិ បុត យាចិ។ នត្ថា ទុតិយម្បិ តទេឆច បដិក្ខិបិ។ ខុចំ កិរស្ស អទេហាសិ – “ត្ថាយស្ស ជិដ្ឋកាលទេតា បដ្ឋាយ នពលសរីរំ បីតិយា តិរន្តរំ អទេញ្ញាត្តដំ ទេហាតិ, ពលចបីតិទេចទេពា ឆយ្ធំ ឃុត្វាបិ ត នក្ខិស្សតិ បដិចិជ្ឈិតុំ,

បញ្ញត្តេបក្ខាយ តាច តិដ្ឋេតុ, ឧកាទេត្តេតេច ចឹងទេឃាដតងតិក៌ យក្កំ អាកាតស្សបិ ចស្ស ចេទឆោ ពលចា ទេសាបិ តាច បដិបុស្សយុត្តូ”តិៈ

តខ្វា ឌ្ឋិក្លត្តំ បដិក្លិបិត្វា តតិយំ ឃាចិទេតា អត្តូទចិមិយំ ចិទេតាច “តខ្វាតិហ ទេត, ឆាហិយ, ឧចំ សិក្លិតត្ថំ, ចិទេដ្ឋ ចិដ្ឋយត្តំ កចិស្សតិ”តិអាចិតា (ហ្វូតា ១០) តទេយត អទេតកបទិយាទេយត ឆយុំ ចេទេសិៈ ទេសា សត្តុ ឆយុំ ស្បុលាទេត្តាទេយច សច្ចាសទេច ទេលទេបត្វា សហ បដិសម្ភិតាហិ អទហត្តំ បិបុលាៈ

១សិប៉ៈ ទេសា អទហត្តំ បត្តក្លទេលាទេយច បុត្តាកយុំ សទិត្វា សញ្ញាតទេសាយតទេស្សា បុត្តចទិតាបចាត់ បកាទេសទេត្តា ឌ្លទេតា សតសហស្សយឹត្វិអាចិយាហៈ តំ ទេហដ្ឋា ចុត្តតឃត្តា ដ្ឋត្តាតត្តទេយចៈ អត្តុត្តាតបចចល្លតទេយច កាទិស្សាយៈ

១ប៉ដៈហសត បច្ចទេចក្លុលាត្តិ បទិបុល្លទេសាយតស្សខាតំ បច្ចទេចក្លលំ, ទេកាយាទចល្លំ អតិទេកាយលត្តិ អទេត្វាៈ

១ប៉ឲៈទេហយឃទេត្តាបចិតក្កត្តិ ស្បុចល្លស្បុត្តឃទេត្តាបចិតស្បុត្តអចឃចំ សទិទំ ចេហត្តិ អទេត្វាៈ បលស្បតិប្តតទេម្សាដ្ឋត្តិ ឌ្លលម្បិតតិប្តឞលសចិសំ ទត្តចល្លំ ឌ្លដ្ឋដ្ឋឃសយត្តាកតត្តិ អទេត្វាៈ ទេសតតិល្បាយំ ចិខត្តិ ស្បុតិសិតតិលិលាអឃទេលិហឈំសទេតត ឈំសិត្វា សយំ កតំ ចិឃ សយចត្តត្តិ អទេត្វាៈ

១ប៉ឲៈបឹតិសម្បុល្លិតាតតត្តិ បឹតិឃា ស្ញ្ដេ ឞុល្លិតំ ចិកសិតំ អាតត់ យុលំ អាចាសតលសចិសយុលចត្តត្តិ អទេត្វាៈ

១ប៉ះៈលិប្បាកិត្តាស្ស កិក្លូទេតាតិ លិប៉ំ ចេសតាឃ សយល្ឈដិតក្លទេលាទេយច អកិចិទេសទេសត ឆាតំ សយត្តស្ស កិក្លូទេតាតិ អទេត្វាៈ

១ប៉៩ៈសក្កអកំ សកចត់ ឃឆាតិ អត្តទេតា ទេកហំ ចិឃ សក្កំ ទេលិកំ អកយាសិត្តិ អទេត្វាៈ

១ឆ៩ៈតត្តំ ដ្ឋបិឃយក្កត្តាតិ តុំ តិត្តាតាឆិកម្បុបិឃក្ខតយក្កត្តា ត អទេហាសឹតិ អទេត្វាៈ

១០០ៈសត្តុទេតា សចា ខិតត្តិ សចា សត្តាកាលំ ខិតំ ខិតទេត្តា បទាខិតទេកាទេបិ សត្តុទេតា សយាសម្បត្តស្ស ចិយលិតត់ អាចាសតលសចិសយុលំ បស្សិស្សាយិ បស្សិតុំ តិក្លយាយឹតិ ទេឃាដតាៈ ចិទេខ អបុត្ថិ កុហិ ទេលិកតត្តទេតាតិ កុហិ ឆាទេត ទេលិកបសាចកទេទា សត្តាតិ ចិទេខ ឌ្រាហូទេលា អហំ កិក្លូ អបុត្ថិត្តិ អទេត្វាៈ

១០១ៈសទេសាច លិប៉ំ យុតិចស្សត្តុស្សទេកាតិ យុតិចស្សទេត តឆាកតចស្សទេត ដ្ឋស្សទេកា ដ្ឋស្សាហខាទេតា សទេសា ឌ្លច លិប៉ំ បិបុលាតឹតិ អទេត្វាៈ

១០២ៈតុចដំ កត្តាតិ សឹឈំ កត្តាៈ បិល្លត្តំ អបិហាកិឆត្តិ បិល្លបិតំ បដិច្ច អបិហំ អបកតបិហំ អកិឆំ តិត្តល្យាំ

១០៧. អនេលិលក្ខត្តិ ឧ្ទេតា ចិទេតា ច អនេតាទេលិកាយយាតំ វុត្តយេ សាចត្តិតកេទ បិណ្ឌាយ ចិចទត្តំ អគក្ខិត្តិ សប្បទ្ធោ. សិទីតិលយសក្កាសត្តិ សិទិយា លក្ខលាតុញ្ញូឌ្ឍូតនោសាកាយ តិលយំ សក្កាសំ ឌលយាតតោតាទលាសនិសំ. ទចិឌិត្តិហទាតតត្តិ ចិនេឌ្ឍាគយាតស្វុទិយបណ្ណស៍ ចិយ ចិនេឌ្ឍាគយាតយុលយណ្ណស៍.

១០៨. ក្យុបទេឆ ចិបក្យុតង្ក ស្សាតិ ក្យុឋិតបទេឆ នេសាបង្កចយកេ្ក យុទ្យហស្ស យិស្ថាបឋិបត្តស្ស នេយ សទេលំ នេហាហិ បតិដ្ឋា នេហាហិ. នេកាតយាតិ ភកចត្តំ នេកាទេត្តត អាលបតិ.

១០៩. ន តត្ថ សុក្កា នេឌាតត្តីតិ សុក្កបការសយុត្តា នេឌាតយាតឌ្វសឆិតាទេកាគនេឃា ន នេឌាតត្តិ តបក្ការសត្តិ. នេសសំ វុត្តាតត្វនេយច. នេសា ឲចំ បុត្តចរិតាបគាតំ បកានេសត្វា តាចនេគច ច ភកចត្តំ បត្តាឌ្ឍំ ឃាចិ. “បរិបុណ្ណំ នេត បត្តចីចរ”ត្តិ ច បុនេដ្ឋា “ន បរិបុណ្ណ”ត្តិ អាហ. អថ តំ សត្វា “នេតត ហិ បត្តចីចរំ បរិនេឃសាហី”តិ ចត្វា បក្កាយិ. នេសា កិទ ចីសតិចស្សសហស្សានិ សយលាឆយុំ កនេទានេត្តា “ភិក្ខុតា តាយ អត្តតា បច្ចនេឃ លភិត្វា អដ្ឋា អនេតានេលិនេកត្វា សឃនេយច បរិក្ខដ្ឋំពុំ ចដ្ឋតី”តិ ចត្វា ឲកភិក្ខុស្សាបិ បនេត្តត ចា ចីចនេទត ចា សក្កហំ តាកាសិ, “ន នេតតស្ស ឧ្ទិ្ធយំ បត្តចីចរំ វុប្បជ្ជិស្សតី”តិ ឌាត្វា ភកចា ឲហិភិក្ខុការនេចត បត្តាឌ្ឍំ តាគាសិ. តយុបំ បត្តចីចរំ បរិនេឃសយាតនេយច សក្កាទេដ្ឋាតនេតា នេចាឲ្យអក្ខណ្ឌ្ឍាតិ សំកនេឆ្ឍត្តំ បុត្តនេចទិនេកា អយតុនេស្សា ឲកិស្សា តទុលាចឆ្ឋាយ កាចិឃា សទិនេទ អឆិយុច្ចិត្វា ចាយទ្ធាទុយិក្យា បហទិត្វា ឌីចិតក្ខយំ បិនេបសិ. សត្វា បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កតកត្តកិច្ចោ សឃ្ញហុលេហិ ភិក្ខុហិ សឌ្ឍិ តិក្ខុយនេត្តា ឌាហិឃស្ស សទិទំ សក្កាទេដ្ឋាតេ បតិតំ ឌិស្វា “កលច្ឆ, ភិក្ខុនេច, ឲតំ ឌាហិយំ គារុចិទិយត្តិ ឲកាស្សិ កោហគ្ឆានេទ ឌត្វា យច្ចាកំ អាហទាបត្វា ឧ្ទយំ សទិទំ ភកាទេគ្ឆានេតា តិហទិត្វា ឍសាបត្វា ឌាតុនេឃា កហេត្វា ច្ចុបំ កនេទាថា”តិ ភិក្ខុ អាណាបេសិ.

នេត ភិក្ខុ ឌាតុំ យហាបទេឆ ច្ចុបំ កានេទត្វា សត្ថាទំ វុបសក្កមិត្វា អត្តនោ កតកកយុំ អាទេទានេចសុំ. តនេតា សដ្ឋយនេក្ខាកចា វុគបិឌិ –
“តឆាកនេតា ភិក្ខុសនេក្ឈត សទីទេឍសាបតកិច្ចំ កានេទសិ, ឌាតុនេឃា ច កាហាទបត្វា ទេចតិយំ កានាទបសិ, កតទេយនេក្កា តុ នេចា នេតត សយឆិកនេតា, សាយនេលានេទា តុ នេចា នេសា, ភិក្ខុ តុ នេចា”តិ. សត្វា តំ អដ្ឋុប្បត្តិ កត្វា “បតិដ្ឋិនេតា, ភិក្ខុនេច, ឌាហិនេឃា គារុចីទិនេឃា អទហត្តា”តិ វុបទិ ឆយុនេគសតំ ចនេឆ្ឈតិ. តស្ស បរិតិត្តាតកាចប្ប អាចិក្ខិត្វា “ឲតគ្កុំ, ភិក្ខុនេច, យយ សាចកាតំ ភិក្ខុតំ ចិប្បាភិញ្ញាតំ ឃឆិគំ ឌាហិនេឃា គារុចីទិនេឃា”តិ (អ. និ. ១.២០៨, ២១៩) ឲតគនេក្ក ឆនេបសិ.

អថ តំ ភិក្ខុ បុច្ឆិំសុ – “តុនេយ្យាភនេត្ត, ‘ឌាហិនេឃា គារុចីទិនេឃា អទហត្តំ បត្តោ’តិ ចនេគច, កទា នេសា អទហត្តំ បត្តោ”តិ? “យយ ឆយុំ សុតកានេល, ភិក្ខុនេច”តិ. “កទា បតស្ស, ភនេត្ត, តុនេយ្ហិ ឆនេយ្ញា កនិនេតា”តិ? “ភិក្ខាយ ចទនេត្តត អត្តទចិចិយំ ឋិនេតតា”តិ. “អប្បយត្តកោ, ភនេត្ត, តុនេយ្ហិ អត្តទចិចិយំ ឋត្វា កចិតឆនេយ្ញា; កចំ នេសា តាចត្តកោត ចិនេសសំ តិត្តនេត្តសិ”តិ? អថ នេត សត្វា, “ភិក្ខុនេច, យយ ឆយុំ ‘អប្បំ’ ចា ‘ពហុំ’ ចា’តិ យា ចិត្តឃិត្វ. អនេតកានិបិ ហិ អតត្វបគសំហិតានិ កាចាសហស្សានិ ន នេសនេយ្យា, អត្ថតិស្សិតំ បត ឲកម្បិ កាចាបទំ នេសនេយ្យា”តិ ចត្វា អនុសន្ធិ ឃនេដត្វា ឆយុំ នេគនេសនេត្តា ឥយំ កាចយាហ –

“សហស្សមបិ ចេ គាថា, អនត្ថបទសំហិតា;

ឯកំ គាថាបទំ សេយ្យោ, យំ សុត្វា ឧបសម្មតី”តិ។ (ធ॰ ប॰ ១០១) –

ទេសនាបរិយោសានេ ចតុរាសីតិយា បាណសហស្សានំ ធម្មាភិសមយោ អហោសីតិ។

ពាហិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៦។ មហាកោដ្ឋិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សត្តមាបទានេ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ មហាកោដ្ឋិកត្ថេរស្ស អបទានំ។ កា ឧប្បត្តិ? អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា មាតាបិតូនំ អច្ចយេន កុដុម្ពំ សណ្ឋបេត្វា ឃរាវាសំ វសន្តោ ឯកទិវសំ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ ធម្មទេសនាកាលេ ហំសវតីនគរវាសិនោ គន្ធមាលាទិហត្ថេ យេន ពុទ្ធោ យេន ធម្មោ យេន សង្ឃោ, តន្និន្នេ តប្បោណេ តប្បព្ភារេ គច្ឆន្តេ ទិស្វា តេហិ សទ្ធិំ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា, សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “អយំ ឥមស្មិំ សាសនេ បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ អគ្គោ, យំនូនាហម្បិ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ អយំ វិយ បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ ចិន្តេត្វា សត្ថុ ទេសនាបរិយោសានេ វុដ្ឋិតាយ បរិសាយ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា, “ភន្តេ, ស្វេ មយ្ហំ គេហេ ភិក្ខំ គណ្ហថា”តិ និមន្តេសិ។ សត្ថា អធិវាសេសិ។ សោ ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា សកនិវេសនំ គន្ត្វា សត្តរត្តិំ ពុទ្ធស្ស ច ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច និសជ្ជដ្ឋានំ គន្ធមាលាទីហិ អលង្ករិត្វា ខាទនីយភោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន សកនិវេសនេ ភិក្ខុសតសហស្សបរិវារំ សត្ថារំ វិវិធយាគុខជ្ជកបរិវារំ សូបព្យញ្ជនំ គន្ធសាលិភោជនំ ភោជាបេត្វា កតភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ចិន្តេសិ – “មហន្តំ ខោ អហំ ឋានន្តរំ បត្ថេមិ, ន បន យុត្តំ មយា ឯកទិវសមេវ ទានំ ទត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេតុំ, អនុបដិបាដិយា សត្តាហំ ទានំ ទត្វា បត្ថេស្សាមី”តិ។ សោ តេនេវ និយាមេន សត្តាហំ មហាទានំ ទត្វា កតភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ទុស្សកោដ្ឋាគារំ វិវរាបេត្វា ឧត្តមំ តិចីវរប្បហោនកំ សុខុមវត្ថំ ពុទ្ធស្ស បាទមូលេ ឋបេត្វា ភិក្ខុសតសហស្សស្ស ច តិចីវរំ ទត្វា តថាគតំ ឧបសង្កមិត្វា, “ភន្តេ, យោ សោ ភិក្ខុ តុម្ហេហិ ឥតោ សត្តមេ ទិវសេ បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបិតោ, អហម្បិ សោ ភិក្ខុ វិយ អនាគតេ ឧប្បជ្ជនកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ បព្ពជិត្វា បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ សត្ថុ បាទមូលេ និបជ្ជិត្វា បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា តស្ស សមិជ្ឈនភាវំ ញត្វា “អនាគតេ ឥតោ កប្បសតសហស្សមត្ថកេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សាសនេ តវ បត្ថនា សមិជ្ឈិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ សោ តត្ថ យាវតាយុកំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវសម្បត្តិំ អនុភវិត្វា អបរាបរំ ទេវមនុស្សេសុ បរិព្ភមិ។

ឯវំ សោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ តត្ថ តត្ថ ភវេ បុញ្ញញាណសម្ភារេ សម្ភរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ

វិញ្ញត្តិ, កោដ្ឋិកោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ កស្មា មាតុយា វា អយ្យកបយ្យកានំ វា នាមំ អគ្គហេត្វា ឯវំ នាមំ ករិស្សតិ វេ? អត្ថតោ បញ្ញាវន្តតាយ វេទង្គេសុ សតង្គបទតង្គេសុ សនិឃណ្ឌុកេដុភេសុ សាក្ខរប្បភេទេសុ សកលព្យាករណេសុ ច លោកាយតេ ច ចិដ្ឋិចិដ្ឋេ ឋេន យុលសត្តិហិ កោរេដ្ឋេត្វា បរេដ្ឋេត្វា ចិត្តេត្វា ចិន្តេតីតិ អត្ថទ្វយំ ករិស្សតិ វេទិតព្ពំ។ សោ វយប្បត្តោ តយោ វេទេ ឧគ្គហេត្វា ព្រាហ្មណសិប្បេ និប្ផត្តិំ បត្វា ឯកទិវសំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា ឧបសម្បន្នកាលតោ បដ្ឋាយ វិបស្សនាយ កម្មំ ករោន្តោ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា បដិសម្ភិទាសុ ចិណ្ណវសី ហុត្វា អភិតោ មហាថេរេ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆន្តោបិ ទសពលំ ឧបសង្កមិត្វា បដិសម្ភិទាសុយេវ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ ឯវមយំ ថេរោ តត្ថ កតាធិការតាយ តត្ថ ចិណ្ណវសីភាវេន ច បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ អគ្គោ ជាតោ។ អថ នំ សត្ថា មហាវេទល្លសុត្តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ, “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ បដិសម្ភិទាប្បត្តានំ យទិទំ មហាកោដ្ឋិកោ”តិ (អ។ និ។ ១.២០៩, ២១៨)។

២២១. សោ អបរេន សមយេន វិមុត្តិសុខំ បដិសំវេទេន្តោ សោមនស្សជាតោ អត្តនោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិមាហ។ តំ សព្វំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវ។

ពុទ្ធស្សទាយាទោ មហាកោដ្ឋិកោតិ ឯត្ថ សុទន្តិ និទស្សនេ និបាតោ។ អាយស្មាតិ ការណាធិវចនំ, យថា តំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោតិ។

មហាកោដ្ឋិកត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៨. ឧរុវេលកស្សបត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អដ្ឋមាបទានេ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ ឧរុវេលកស្សបត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វយប្បត្តោ សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ មហាបរិវារានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា សយម្បិ តំ ឋានន្តរំ បត្ថេន្តោ មហាទានំ ទត្វា បណិធានំ អកាសិ។ ភគវា ចស្ស អនន្តរាយតំ ទិស្វា “អនាគតេ គោតមពុទ្ធស្ស សាសនេ មហាបរិវារានំ អគ្គោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាកាសិ។ សោ តត្ថ យាវតាយុកំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចវិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥតោ ទ្វេនវុតិកប្បមត្ថកេ ផុស្សស្ស ភគវតោ វេមាតិកកនិដ្ឋភាតា ហុត្វា និព្ពត្តោ, អញ្ញេបិស្ស ទ្វេ កនិដ្ឋភាតរោ អហេសុំ។ តេ តយោ ពុទ្ធប្បមុខភិក្ខុសង្ឃំ និមន្តេត្វា បរមាយ បូជាយ បូជេត្វា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តា អម្ហាកំ ភគវតោ និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ ពារាណសិយំ ព្រាហ្មណកុលេ តយោ ភាតរោ ហុត្វា និព្ពត្តា គោត្តវសេន តយោបិ កស្សបាតិ ឯវំ នាមកា អហេសុំ។ តេ តយោ វយប្បត្តា តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិំសុ។ តេសំ ជេដ្ឋភាតិកស្ស បញ្ចមាណវកសតានិ បរិវារា, មជ្ឈិមស្ស តីណិ, កនិដ្ឋស្ស ទ្វេ, តេ អត្តនោ គន្ថេ សារំ ឱលោកេន្តា ទិដ្ឋធម្មិកមេវ អត្ថំ ទិស្វា បព្ពជ្ជំ រោចេសុំ។ តេសុ ជេដ្ឋភាតា អត្តនោ បរិវារេន សទ្ធិំ ឧរុវេលំ គន្ត្វា ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ឧរុវេលកស្សបោ នាម ជាតោ, មជ្ឈិមោ

ᨠᨸ᩠ᨸᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᨲᩥᨿᩅᩮᩁᩮ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣ, ᨠᨲᩥᨸᨿᩣᨶᩥ ᨠᨸ᩠ᨸᩣᨶᩥ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣ. ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨣᨲᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨷᩣᨴᨾᩪᩃᩮ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᩴ ᨩᩥᨶᩈᩣᩈᨶᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨿᩮᨶ ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᩣᩁᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩈᩣᨶᩩᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩉᩣᨿᨠᩮᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲ "ᨧᩁᩮ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ, ᨧᩣᩁᩥᨠ"ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨿᨳᩣᨧ᩵ ᪑᪑) ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨿᨶᩮᨶ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᩣᨠᨲᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᩔᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩦᨲᩥᨷᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᩈᨷᨴᩣᨶᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩈ᩠ᩈ ᨲᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨩᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨷᩣᨴᩥᨲᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᩉᩣᨠᨧ᩠ᨧᩣᨿᨶᩔ ᩋᨷᨴᩣᨶᩮ ᩋᩣᩉ ᨠᨳᩮᨲᩥ. ᨲᩔ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨩᩣᨲᩥᨠᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᩈᨾᩣᨿᩮᩣ ᨷᩁᩥᩈᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩥᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩮ ᨴᩮᩅ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩴ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩴ ᩈᨾᩣᨶᩈᩉᩔᩴ ᩋᩣᨣᨲᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩥᨲᩩᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᩣᨷᩣᨴᩥᨲᩣᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨿᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᨷᩦᨲᩥᨿᩣ (ᨿᨳᩣᨧ᩵ ᪓᪓) ᨴᩮᩅ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣᩈᩥ᩵

᪑᪙᪘᩵ ᩈᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩥᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᩵ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩩᨷᨴᩮᩈ ᨧᨱ᩠ᨱᩥᨿᩴ᩵

᪑᪙᪙᩵ ᩈᩮᩣᨾᩮ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᨾ᩠ᩉᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᨠᨴᩣ ᩈᩣᨠᩈᩣᩈᨶᩮᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩥᩃᩮᩈᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ᩵ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨲᩴ ᨬᩣᨱᨲᩣᨿᩮᩉᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨿᨳᩣᩅᩣᩈᩴ ᨽᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨷᩣᨷᩣᨶᩥᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩵ ᩈᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᩮᩈᩮᩣᨠᩥᨲᩥᨲᩴ ᩈᨠᩃᩴ ᩃᩮᩣᨠᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨲᨾ᩠ᨷᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩥᩅᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨿᨳᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣ᩵

᪑᪙᪔᩵ ᨲᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ "ᨶᩥᩁᩮᩣᨵ ᨿᨲ᩠ᨳᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩈᩩ ᨧᩥᨲ᩠ᨲ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵ ᨠ᩠ᩅᩣᨳᩈᨾᩣᨷᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᩁᩣ, ᩉᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᨾᩣ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨧ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨧ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨲᩥᨾᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ, ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸ᩠ᨸᩅᩮᨴᩥᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨴᩴ ᨲᩮᨶ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨱᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩔ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩔᩣ᩵

᪑᪙᪖᩵ ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩅᩥᨷᩣᨠᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨲᩦᨱᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᩣᨶᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲᩣᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩩᨶᩴ ᨷᩩᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩴ ᨠᩣᩁᩮ ᨽᩅᩮ ᨽᩅᨠᩮ ᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩵ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᩵

ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᩣᩈᨶᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩵

᪕᩵ ᨴᩣᨶᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១៥៩៍ ភចយាបកាភេ បក្យុត្តុរេា ភាយ ឌិភេាពិអាឌិក៏ អាឃប្លុពេា រាឆត្ត្វេរស្ស អបកាត៍ ៣៍ ឃដ្ឋ៉ា បរាំងាត្យឃារេភ ភឃាត្យចិត្តេភភ

ចិញ្ញ្ចាហិ ឃុចិញ្ញេាឃ្យេយច៍ ពេចល៍ បុញ្ញាភាភត្តេយចាពិ៍

រាឆត្ត្វេរអបកាភចណ្ណភា ឃយត្តា៍

កឃយំ យេាឈរាឌត្ត្វេរអបកាត៍ ឃុចិញ្ញេាឃ្យេយចាពិ៍

ចត្យបញ្ញាឃយចក្កចណ្ណភា ឃយត្តា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣៣. កន្ថិយចរក្កោ

១. លក្យណ្ឌកកន្ថិយរត្តុនអបកាតចណ្ណតា

បច្ចាបណ្ណាសយចក្កេ បផយាបការេត បក្យុត្តរោ តាយ ឌីតោតិអាឌិក៌ អាឃស្វុតា លក្យណ្ឌកកន្ថិយរត្តុនស្ស អបកាត៌ អឃយ្បិ បុរិយត្យុទ្ធស្ស កតាឆិការរា តត្ថុ តត្ថុ ករច ចិចក្នបតិស្សឃាតិ បុណ្ណាតិ ក្នបចិតរេត្តា បក្យុត្តរស្ស កកចរតា ការេល ហំរចតីតការេ យហារកាកក្យុល តិន្ធាតិត្វា ចិណ្ណាត៌ បរត្ថា រត្តុ ឆយុំ ស្វុលរេត្តា តិរិរេត្កា រត្តុាទំ ឲក៌ កិក្លុ យច្ចាស្សរាត៌ អក្កដ្ឋារេត ផរបត្តិ ឌិស្វា រឃយ្បិ ត៌ ផាតត្ថុទំ បរត្តុរេត្តា ត្យុទ្ធប្យុលស្ស កិក្លុរឈ្ឈស្ស របរិរក្លុរាឌិយផុនររបរិស្សំ យហាកាត៌ ឥត្វា “អហយ្បិ, ករត្ត, អភាករេត អឃំ កិក្លុ ចិឃ ឲកស្ស ត្យុទ្ធស្ស រាររេត យច្ចាស្សរាត៌ អក្កោ ករចឃ្យ”ត្តិ បលិឆាត៌ អកាយិ៍ កកចា តស្ស អតត្តរាឃំ ឌិស្វា ត្យាកទិត្វា បក្កាយិ៍

រសា ឃាចតាឃុក៌ បុណ្ណាតិ កត្វា រតចយត្យុរស្សុស្ស ល៌ររត្កា ក្ខកឃរយ្បត្តិរឃា អត្យុកចិត្វា ឲ្យុស្សកកចរតា ការេល ចិ(តារកាកិរលិ ហ្យុត្វា តិត្តារត្តា រាឌុឃ្យាតរតា យផុទំ អប្តុផល់ ត្យុរណ្ឌតាឥាឃ កដ្ឋរត្កា រត្តុាទំ ឌិស្វា បរត្កយាតរសា “ឥស្សាយិ ត្យុទ្ធស្សា”តិ ចិត្តំ ក្នប្យារឥរិ៍ រត្តុា តស្ស ចិត្តាចាទំ ពាត្វា បត្តំ ករហត្វា តិរីឌិ៍ រកាកិរលិ ឥរពលស្ស បរត្ត អប្តុបក្កំ ផរបរិ៍ រត្តុា តស្ស រសាយតស្សុប្យាឥតត្តុំ តស្ស បស្សត្តរស្សច ត៌ បរិក្យុខ្ញា៍ អឆ រសា រកាកិរលិ បរត្កយាតរសា រតរតច ប៉ីតិស្វុរលត រត្តុាហំ ចិតិតារយរិ៍ រតរតច បុណ្ណាករ៉ុត ក្នប្យុត្ថុប្យុត្កករច យច្ចាស្សរោ អរហារិ៍ កស្សបរយ្បារប្យុទ្ធការេល ចណ្ឌកិក្យុល តិន្ធារត្តុត្វា រឌក្ញកចណ្ឌគិ ហ្យុត្វា បិកររ៉ា អរហារិ៍ បរិតិន្ធារត្យុ កកចតិ តស្ស រទិរឆាត្យុរឃា តិឥហិតំ្យ រត្តុរឃាឌតប្យុយារលា ឆ្វរប អារេទ្ធ រសា អាហ – “រឃាឌតាចក្ញិ រឃាឌត្យុរត្តុាឆំ កររាយា”តិ៍ រត រត្តុ តស្ស ចករេត អក្ញិស្វុ៍ ត្តុតិ អប្យុយាលាស្ស ត្យុទ្ធស្ស ឌ្លុរប្យុយាល៌ រចតិឃំ ការរិ, រតត កររ៉ុត តិន្ធាត្តុក្ញារេត អរត្តុាហិ ហិតប្យុយារលា អរហារិ៍ រសា អយ្បាត៌ កកចរតា ការេល ក្យុលករហ តិន្ធាតិត្វា អតិរស្សតាឃ ច ស្វុចណ្ណបឌិយា ចិឃ ស្វុត្ថុរទិរតាឃ ច លក្យណ្ឌកកន្ថិរឃាតិ បណ្ណាឃិត្តុ៍ រសា អបរការក រត្តុ ឆយុរឥរត៌ ស្វុត្វា បឌិលទ្ធរេទ្ធា បត្តុាឌិត្វា ពាហ្យុស្សុតា ឆយុកធិរកា ហ្យុត្វា យផុររត ររេត បររស់ ឆយុំ កររឆរិ៍

អរឆកស្វុំ ក្នស្សុចឌិចរេ ឲរកាត (តាហ្វុរលាត រទិ្ឌ ររឆត កដ្ឋត្តិ ឲកា កលិកា រឆទំ ឌិស្វា ឥត្តុចិឥំរក៌ ហរិ៍ រឆររា តស្សា ឥត្តុក្ញិរកា តិយិត្តុំ ករហត្វា ឥរាត៌ ក្នប្យាឥត្វា ត៌ បិឥក៌ កត្វា ចិបស្សត៌ ចរណ្ឌត្វា អតាកាយឹ អរហារិ, រសា អកិល្យាកាឃកតាឃ រតិឃា ចិហររត្តា ឲកឌិចរ៉ំ អាឃស្វុតា ឆយុររតាបតិតា ឌ្លុចឌិឃយារតា អត្យុរារិឃយារតា អរហរត្តុ បតិក្ញហិ៍ ឲករទ្ធ កិក្លុ ច រាយរលារា ច តស្ស អរហត្តុប្យត្តុកាច៍ អឌាតរេត្តា កររណ្ណាស្វុ ករហត្វា កដ្ឋត្តិ, រីរេរ ពាហិតាឃ ហត្តុបិឥាឌីស្វុ ចា ករហត្វា ចារេលត្វា ក៏ត្យុអត្តា ចិរហរឈ្យុំ៍ អឆ កកចា ស្វុត្វា – “យា, កិក្លុរច, យយ បុត្តំ ចិរហរផឆា”តិ អាហ៍ តរតា បក្ញាឃ ត៌ “អរហា”តិ ឌាតិត្វា ត ចិរហរឈ្យុំ៍

១១. រសា អរហា ហ្យុត្វា រច្ចាតររាយតរស្សា អត្តុរតា បុត្តុចទិតាបកាត៌ បការររេត្តា បក្យុត្តររា តាយ ឌីរតាតិអាឌិយាហ៍

មញ្ជុនាភិកិច្ចហន្តិ មធុរេន បេមនីយេន សរេន អភិកិច្ចិ សទ្ទំ និច្ឆារេសិ អហន្តិ អត្ថោ។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

លកុណ្ឌកភទ្ទិយត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

២. កង្ខារេវតត្ថេរអបទានវណ្ណនា

២៣. ទុតិយាបទានេ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ កង្ខារេវតត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តោ, តំ សព្ពំ បាឡានុសារេន សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

កង្ខារេវតត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣. សីវលិត្ថេរអបទានវណ្ណនា

តតិយាបទានេ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ សីវលិត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន វិហារំ គន្ត្វា បរិសាយ បរិយន្តេ ឋិតោ ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុ លាភីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “មយាបិ អនាគតេ ឯវរូបេន ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ ទសពលំ និមន្តេត្វា សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា, “ភន្តេ, ឥមិនា អធិការកម្មេន ន អញ្ញំ សម្បត្តិំ បត្ថេមិ, អនាគតេ បន ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ អហម្បិ តុម្ហេហិ យោ ឯតទគ្គេ ឋបិតភិក្ខុ វិយ លាភីនំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា តស្ស អនន្តរាយំ ទិស្វា “អយំ តេ បត្ថនា អនាគតេ គោតមស្ស ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ សមិជ្ឈិស្សតី”តិ ព្យាករិត្វា បក្កាមិ។ សោ កុលបុត្តោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ ឧភយសម្បត្តិយោ អនុភវិត្វា វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ ពន្ធុមតីនគរតោ អវិទូរេ ឯកស្មិំ គាមកេ និព្ពត្តិ, តស្មិំ សមយេ ពន្ធុមតីនគរវាសិនោ រញ្ញា សទ្ធិំ សាកច្ឆិត្វា ទសពលស្ស ទានំ អទំសុ។

ឯកទិវសំ សព្ពេ ឯកតោ ហុត្វា ទានំ ទេន្តា “កិំ នុ ខោ អម្ហាកំ ទានគ្គេ នត្ថី”តិ (អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.២០៦; ថេរគា. អដ្ឋ. ១.៣៥ សីវលិត្ថេរគាថាវណ្ណនា) ឱលោកេន្តា មធុញ្ច គុឡទធិញ្ច នាទ្ទសំសុ។ តេ “យតោ កុតោចិ អាហរិស្សាមា”តិ ជនបទតោ នគរបវិសនមគ្គេសុ បុរិសេ ឋបេសុំ។ តទា ឯស កុលបុត្តោ អត្តនោ គាមតោ គុឡទធិវារកំ គហេត្វា “កិញ្ចិទេវ អាហរិស្សាមី”តិ នគរំ គច្ឆន្តោ “មុខំ ធោវិត្វា ធោតហត្ថបាទោ បវិសិស្សាមី”តិ ផាសុកដ្ឋានំ ឱលោកេន្តោ នង្គលសីសប្បមាណំ និម្មក្ខិកទណ្ឌកមធុំ ទិស្វា “បុញ្ញេន មេ ឥទំ ឧប្បន្ន”ន្តិ គហេត្វា នគរំ បាវិសិ។ នាគរេហិ ឋបិតបុរិសោ តំ ទិស្វា, “មារិស, កស្ស អាហរសី”តិ បុច្ឆិ។ “ន កស្សចិ, សាមិ, វិក្កាយិកំ មេ ឥទ”ន្តិ។ “តេន ហិ ឥមំ កហាបណំ គហេត្វា ឯតំ មធុញ្ច គុឡទធិញ្ច ទេហី”តិ។

សោ ចិន្តេសិ – “ឥទំ មេ ន ពហុំ អគ្ឃតិ, អយញ្ច ឯកប្បហារេនេវ ពហុំ ទេតិ, វីមំសិស្សាមី”តិ។ តតោ តំ អាហ – “តាត ឯកកហាបណេន ទេមី”តិ។ “យទិ ឯវំ ទ្វេ កហាបណេ គហេត្វា ទេហី”តិ។ “ទ្វីហិបិ ន ទេមី”តិ។ ឯតេនុបាយេន វឌ្ឍេត្វា យាវ សហស្សំ បាបុណិ, សោ ចិន្តេសិ – “អតិអង្ឃិតុំ ន វដ្ដតិ, ហោតុ តាវ ឥមិនា កត្តព្ពកិច្ចំ បុច្ឆិស្សាមី”តិ។ អថ នំ អាហ – “ន ឥទំ ពហុអគ្ឃនកំ, ត្វំ បន ពហុំ ទេសិ, កេន កម្មេន ឥទំ គណ្ហាសី”តិ។ “ឥធ, ភោ, នគរវាសិនោ រញ្ញា សទ្ធិំ បដិវិជ្ឈិត្វា វិបស្សិសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ទានំ ទេន្តា ឥទំ ទ្វយំ ទានគ្គេ អបស្សន្តា យំ បរិយេសាបេន្តិ។ សចេ ឥទំ ទ្វយំ ន លភិស្សន្តិ, នាគរានំ បរាជយោ ភវិស្សតិ។ តស្មា សហស្សំ ទត្វា គណ្ហាមី”តិ។ “កិំ បនេតំ នាគរានំ ឯវ វដ្ដតិ, ឧទាហុ អញ្ញេសម្បិ ទាតុំ វដ្ដតី”តិ? “យស្ស កស្សចិ ទាតុំ អវារិតមេវា”តិ។ “អត្ថិ បន កោចិ នាគរានំ ទានេ ឯកទិវសំ សហស្សំ ទាតា”តិ? “នត្ថិ, សាមី”តិ។ “ឥមេសំ មេ ទ្វិន្នំ សហស្សគ្ឃនកភាវំ ជានាសី”តិ? “អាម, ជានាមី”តិ។ “តេន ហិ គច្ឆ, នាគរានំ អារោចេហិ – ‘ឯកោ បុរិសោ ឥមានិ ទ្វេ មូលេន ន ទេតិ, តុម្ហេហិ សទ្ធិំ សហត្ថេនេវ ទាតុកាមោ, តុម្ហេ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ ការណា និរុស្សុក្កា ហោថា”តិ។ “ត្វំ ឥមស្មិំ ទានេ ជេដ្ឋកភាវស្ស កាយសក្ខី ហោហី”តិ វត្វា គតោ។ សោ បន កុលបុត្តោ គាមតោ បរិព្ពយត្ថំ គហិតមាសកេន បញ្ចកដុកំ គហេត្វា ចុណ្ណំ កត្វា ទធិតោ កញ្ជិយំ នីហរិត្វា តត្ថ មធុបដលំ បីឡេត្វា បញ្ចកដុកចុណ្ណេន យោជេត្វា ឯកំ បទុមិនិបត្តេ បក្ខិបិត្វា តំ សំវិទហិត្វា អាទាយ នគរស្ស អវិទូរេ និសីទិ។ មហាជនេហិ អាហរិយមានស្ស សក្ការស្ស អន្តរេ អត្តនោ បត្តវារំ ឱលោកេន្តោ ឱកាសំ លភិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា, “ភន្តេ, អយំ មេ ទុគ្គតបណ្ណាការោ, ឥមំ មេ អនុកម្បំ បដិច្ច បដិគ្គណ្ហថា”តិ។ សត្ថា តស្សានុកម្បំ បដិច្ច ចតុមហារាជទត្តិយេន សេលមយបត្តេន តំ បដិគ្គហេត្វា យថា អដ្ឋសដ្ឋិយា ភិក្ខុសតសហស្សស្ស ទិយ្យមានំ ន ខីយតិ, ឯវំ អធិដ្ឋាសិ។

សោ កុលបុត្តោ និដ្ឋិតភត្តកិច្ចំ ភគវន្តំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នោ អាហ – “ទិដ្ឋោ មេ, ភន្តេ ភគវា, អជ្ជ ពន្ធុមតិនគរវាសីហិ តុម្ហាកំ សក្ការោ អាហរិយមានោ, អហម្បិ ឥមស្ស និស្សន្ទេន និព្ពត្តនិព្ពត្តភវេ លាភគ្គយសគ្គប្បត្តោ ភវេយ្យ”ន្តិ។ សត្ថា “ឯវំ ហោតុ កុលបុត្តា”តិ វត្វា តស្ស ច នាគរានញ្ច ភត្តានុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ សោ កុលបុត្តោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សុប្បវាសាយ រាជធីតាយ កុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ តស្ស បដិសន្ធិគ្គហណកាលតោ បដ្ឋាយ សាយំ បាតំ បណ្ណាការសតានិ សុប្បវាសាយ ឧបនីយន្តិ។ អថស្ស សា បុញ្ញវីមំសនត្ថំ ហត្ថេន ពីជបច្ឆិំ ផុសាបេន្តិ, ឯកេកពីជតោ សលាកសតំ សលាកសហស្សម្បិ និគ្គច្ឆតិ, ឯកេកករីសខេត្តតោ បណ្ណាសម្បិ សដ្ឋិបិ សកដប្បមាណានិ ឧប្បជ្ជន្តិ។ កោដ្ឋបូរណកាលេបិស្សា កោដ្ឋទ្វារេ ហត្ថេន ផុសន្តិយា រាជធីតាយ បុញ្ញេន គហិតគហិតំ បុន បូរតិ។ បរិបុណ្ណភត្តកុម្ភិតោបិ “រាជធីតាយ បុញ្ញ”ន្តិ វត្វា យស្ស កស្សចិ ទេន្តា យាវ ន ឧក្កឌ្ឍន្តិ, ន តាវ ភត្តំ ខីយតិ។ ទារកេ កុច្ឆិគតេយេវ សត្ត វស្សានិ អតិក្កមិំសុ។

គព្ភេ បន បរិបក្កេ សត្តាហំ មហាទុក្ខំ អនុភោសិ។ សា សាមិកំ អាមន្តេត្វា – “បុរេ មរណា ជីវមានា ទានំ ទស្សាមី”តិ សត្ថុ សន្តិកំ បេសេសិ – “គច្ឆ, សាមិ, ឥមំ បវត្តិំ សត្ថុ អារោចេត្វា សត្ថារំ និមន្តេហិ, យញ្ច សត្ថា វទតិ, តំ សាធុកំ ឧបលក្ខេត្វា អាគន្ត្វា មយ្ហំ កថេហី”តិ។ សោ គន្ត្វា តស្សា សាសនំ សត្ថុ អារោចេសិ – “សត្ថុ ភន្តេ, កោលិយធីតា វន្ទតី”តិ។ សត្ថា តស្សា អនុកម្បំ បដិច្ច – “សុខិនី ហោតុ សុប្បវាសា កោលិយធីតា អរោគា, អរោគំ បុត្តំ វិជាយតូ”តិ អាហ។ សោ តំ សុត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា អត្តនោ គាមាភិមុខោ បាយាសិ។

ຕສ຺ສ ປຸເຣ ອາຄມນາເຍວ ສຸປ຺ປວາສາຍ ກຸຈ຺ຉິໂຕ ຘມກຣຓໂຕ ອຸທກໍ ວິຍ ຄພ຺ໂພ ນິກ຺ຂມິ, ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນຊໂນ ອສ຺ສຸມຸໂຂ ໂຣທິຕໍ ອາຣທ຺ໂທ ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ໂຐ ຈ ຕສ຺ສາ ສາມິກສ຺ສ ຕຸຏ຺ຐິສາສນໍ ອາໂຣເຈຕຸໍ ອາຄມາສິ. ໂສ ເຕສໍ ອິງ຺ຄິຕໍ ທິສ຺ວາ – “ທສພເລນ ກຖິຕກຖາ ນິປ຺ຜນ຺ນາ ພວິສ຺ສຕິ ມເຎ຺ຎ”ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ. ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ວຈໍ ຣາຊທີຕາຍ ກເຖສິ. ຣາຊທີຕາ ຕຍາ ນິມນ຺ຕິຕໍ ຊິນວຕ຺ຕເຍວ ມງ຺ຄລວຕ຺ຕໍ ພວິສ຺ສຕິ, ຄຈ຺ຉ ສຕ຺ຕາຫໍ ທສພລໍ ນິມນ຺ເຕຫີຕິ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຄສ຺ສ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ຕຍິໍສຸ. ໂສ ທາຣໂກ ຎາຕີນໍ ສນ຺ຕຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ ນິພ຺ພາເປນ຺ໂຕ ສີຕລພາວໍ ກຸຣຸມາໂນ ຊາໂຕຕິ, ສີວລີຕ຺ເວວ ນາມໍ ກຣິໍສຸ. ໂສ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ຄພ຺ເພ ວສິຕຕ຺ຕາ ຊາຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສພ຺ພກມ຺ມກ຺ຂໂມ ອໂຫສິ. ທມ຺ມເສນາປຕິ ສາຣິປຸຕ຺ຕເຖໂຣ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ເຕນ ສທ຺ທິໍ ກຖາສລ຺ລາປໍ ອກາສິ. ສຕ຺ຖາປິ ອິມໍ ຄາຖໍ ອພາສິ –

“ໂຍມໍ ປລິປຖໍ ທຸຄ຺ຄໍ, ສໍສາຣໍ ໂມຫມຈ຺ຈຄາ;

ຕິຓ຺ໂຓ ປາຣຄ຺ໂຕ ຌາຍີ, ອເນໂຊ ອກຖໍກຖີ;

ອນຸປາທາຍ ນິພ຺ພຸໂຕ, ຕມຫໍ ພ຺ຣູມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓນ຺”ຕິ. (ທ. ປ. ໔໑໔; ສຸ. ນິ. ໖໔໓);

ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ເອວມາຫ – “ກິໍ ປນ ຕຍາ ເອວຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸພວິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ? “ລພນ຺ໂຕ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍໍ, ພນ຺ເຕ”ຕິ. ສຸປ຺ປວາສາ ຕໍ ເຖເຣນ ສທ຺ທິໍ ກເຖນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ – “ກິໍ ນຸ ໂຂ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ ທມ຺ມເສນາປຕິນາ ກເຖຕີ”ຕິ ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ – “ມຍ຺ຫໍປຸຕ຺ໂຕ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ທິໍ ກິໍ ກເຖຕິ, ພນ຺ເຕ”ຕິ? ອຕ຺ຕນາ ອນຸພູຕຄພ຺ພວາສທຸກ຺ຂໍ ກເຖຕ຺ວາ – “ຕຸມ຺ເຫຫິ ອນຸຎ຺ຎາໂຕ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ”ຕິ ວທຕີຕິ. “ສາທຸ ພນ຺ເຕ, ປພ຺ພາເຊຖ ນ”ນ຺ຕິ. ເຖໂຣ ຕໍ ວິຫາຣໍ ເນຕ຺ວາ ຕຈປຎ຺ຈກກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊນ຺ໂຕ, “ສີວລິ , ຕຸຍ຺ຫໍອເຎ຺ຎນ ໂອວາເທນ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ຕຍາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ອນຸພູຕທຸກ຺ຂເມວ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂາຫີ”ຕິ. “ພນ຺ເຕ, ປພ຺ພຊ຺ຊາມຕ຺ຕເມວ ຕຸມ຺ຫາກໍ ພາໂຣ, ຍໍ ປນ ມຍາ ສກ຺ກາ ກາຕຸໍ, ຕມຫໍ ຊານິສ຺ສາມີ”ຕິ. ໂສ ປນ ປຖມເກສວຏ຺ຏິຍາ ໂອຫາຣິຕກ຺ຂເຓເຍວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິ, ທຸຕິຍາຍ ໂອຫາຣິຕກ຺ຂເຓ ສກທາຄາມິຜເລ, ຕຕິຍາຍ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິ. ສພ຺ເພສໍເຍວ ປນ ເກສານໍ ໂອຫາຣຓຎ຺ຈ ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ຉິກິຣິຍາ ຈ ອປຸເຣ ອປຈ຺ຉາ ອໂຫສິ.

ອຖ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຄ ກຖາ ອຸທປາທິ – “ອໂຫ ເອວໍ ປຸຎ຺ຎວາປິ ເຖໂຣ ສຕ຺ຕມາສາທິການິ ສຕ຺ຕ ສໍວຈ຺ຉຣານິ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິຍໍ ວສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ມູຬ຺ຫຄພ຺ໂພ ວສີ”ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ – “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ – “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – “ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິມິນາ ກຸລປຸຕ຺ເຕນ ອິມາຍ ຊາຕິຍາ ກຕກມ຺ມ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຕີເຕ, ພິກ຺ຂເວ, ພຸທ຺ທຸປ຺ປາທໂຕ ປຸເຣຕເຣເຍວ ເອໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ພາຣາຓສິຍໍ ຣາຊກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຏ຺ຐາຍ ວິພວສມ຺ປນ຺ໂນ ປາກໂຏ ອໂຫສິ. ຕທາ ເອໂກ ປຈ຺ຈນ຺ຕຣາຊາ “ຣຊ຺ຊໍ ຄຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄຣໍ ອຸປຣຸນ຺ທິຕ຺ວາ ຂນ຺ທາວາຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ວິຫາສິ. ອຖ ຣາຊາ ມາຕຸຍາ ສທ຺ທິໍ ສມານຈ຺ຉນ຺ໂທ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ນສ຺ຕາຈາຣກເຣ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ທ຺ວາເຣ ປິທາເປສິ, ນິກ຺ຂມນ຺ຕານໍ ປວິສນ຺ຕານໍ ທ຺ວາຣມຸທ຺ທໍ ອໂຫສິ. ອຖ ມິຄທາຍວິຫາເຣ ປເຈ຺ຈກພຸທ຺ທາ ວິເຎ຺ຎາເປສຸໍ. ຣາຊາ ສຸຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ວິວຣາເປສີຕິ. ປຈ຺ຈນ຺ຕຣາຊາປິ ປລາຍິ. ໂສ ເຕນ ກມ຺ມວິປາເກນ ນຣກາທີສຸ ທຸກ຺ຂມນຸພວິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ

ពុទ្ធុប្បាទេ រាជកុលេ និព្ពត្តោបិ មាតុយា សទ្ធិំ ខុរំ ឧបទ្ទវំ ទុក្ខមនុភោសិ។ តស្ស បន បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ចត្តារោ បច្ចយា យថិច្ឆិតំ ឧប្បជ្ជន្តិ។ ឯវំ ឯត្ថ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។

អបរភាគេ សត្ថា សាវត្ថិំ អគមាសិ។ ថេរោ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា, “ភន្តេ, មយ្ហំ បុញ្ញពលំ វីមំសិស្សាមិ, បញ្ចភិក្ខុសតានិ ទេថា”តិ។ “គណ្ហា សីវលី”តិ។ សោ បញ្ចសតេ គហេត្វា ហិមវន្តាភិមុខំ គច្ឆន្តោ អដវិមគ្គំ គច្ឆតិ។ តស្ស បឋមំ ទិដ្ឋនិគ្រោធេ អធិវត្ថា ទេវតា សត្ត ទិវសានិ ទានំ អទាសិ។ ឥតិ សោ –

“និគ្រោធំ បឋមំ បស្សិ, ទុតិយំ បណ្ឌវបព្ពតំ;

តតិយំ អចិរវតិយំ, ចតុត្ថំ វរសាគរំ។

“បញ្ចមំ ហិមវន្តំ សោ, ឆដ្ឋំ ឆទ្ទន្តុបាគមិ;

សត្តមំ គន្ធមាទនំ, អដ្ឋមំ អថ រេវត”ន្តិ។ (អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.២០៤; ថេរគា. អដ្ឋ. ១.៦០ សីវលិត្ថេរគាថាវណ្ណនា) –

សព្ពដ្ឋានេសុ សត្ត សត្ត ទិវសានេវ ទានំ អទំសុ។ គន្ធមាទនបព្ពតេ បន នាគទត្តទេវរាជា សត្តសុ ទិវសេសុ ឯកទិវសំ ខីរបិណ្ឌបាតំ អទាសិ, ឯកទិវសំ សប្បិបិណ្ឌបាតំ អទាសិ។ អថ នំ ភិក្ខុសង្ឃោ អាហ – “អាវុសោ, ឥមស្ស ទេវរញ្ញោ នេវ ធេនុយោ ទុយ្ហមានា បញ្ញាយន្តិ, ន ទធិនិម្មថនំ, កុតោ តេ, ទេវរាជ, ឥទំ ឧប្បជ្ជតី”តិ? “ភន្តេ, កស្សបទសពលស្ស កាលេ ខីរសលាកភត្តទានស្សេតំ ផល”ន្តិ ទេវរាជា អាហ។

អបរភាគេ សត្ថា ខទិរវនិយរេវតត្ថេរស្ស បច្ចុគ្គមនំ អគមាសិ។ កថំ? អាយស្មា សារិបុត្តោ សត្ថារំ អាហ – “ភន្តេ, មយ្ហំ កិរ កនិដ្ឋភាតា រេវតោ បព្ពជិតោ, សោ អភិរមេយ្យ វា ន វា, គន្ត្វា នំ បស្សិស្សាមី”តិ។ ភគវា រេវតស្ស អារទ្ធវិបស្សកភាវំ ញត្វា ទ្វេ វារេ បដិក្ខិបិត្វា តតិយវារេ យាចិតោ អរហត្តប្បត្តភាវំ ញត្វា – “សារិបុត្ត, អហម្បិ គមិស្សាមិ, ភិក្ខូ អារោចេហី”តិ។ ថេរោ ភិក្ខូ សន្និបាតាបេត្វា – “អាវុសោ, សត្ថា ចារិកំ ចរិតុកាមោ, គន្តុកាមា អាគច្ឆន្តូ”តិ សព្ពេសំយេវ អារោចេសិ។ ទសពលស្ស ចារិកត្ថាយ គមនកាលេ ឱហិយ្យមានកភិក្ខូ នាម អប្បកា ហោន្តិ, “សត្ថុ សុវណ្ណវណ្ណំ សរីរំ បស្សិស្សាម, មធុរធម្មកថំ វា សុណិស្សាមា”តិ យេភុយ្យេន គន្តុកាមាវ ពហុតរា ហោន្តិ។ ឥតិ សត្ថា មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ “រេវតំ បស្សិស្សាមា”តិ និក្ខន្តោ។

អថេកស្មិំ បទេសេ អានន្ទត្ថេរោ ទ្វេធាបថំ បត្វា ភគវន្តំ បុច្ឆិ – “ភន្តេ, ឥមស្មិំ ឋានេ ទ្វេធាបថោ, កតរមគ្គេន ភិក្ខុសង្ឃោ គច្ឆតូ”តិ? “កតរមគ្គោ, អានន្ទ, ឧជុកោ”តិ? “ភន្តេ, ឧជុមគ្គោ តិំសយោជនិកោ អមនុស្សបថោ។ បរិហារមគ្គោ បន សដ្ឋិយោជនិកោ ខេមោ

សុភិក្ខោ”តិ។ “អានន្ទ, សីវលិ, អម្ហេហិ សទ្ធិំ អាគតោ”តិ? “អាម, ភន្តេ, អាគតោ”តិ។ “តេន ហិ សង្ឃោ ឧត្តរមគ្គេន គច្ឆតុ, សីវលិស្ស បុញ្ញំ វីមំសិស្សាមា”តិ។ សត្ថា ភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ សីវលិត្ថេរស្ស បុញ្ញវីមំសនត្ថំ តិំសយោជនមគ្គំ អភិរុហិ (អ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១។២០៧)។

មគ្គំ អភិរុហនដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ ទេវតា យោជនេ យោជនេ ឋានេ នគរំ មាបេត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស វសនត្ថាយ វិហារេ បដិយាទេសុំ។ ទេវបុត្តា រញ្ញោ បេសិតកម្មការា វិយ ហុត្វា យាគុខជ្ជកាទីនិ គហេត្វា – “កហំ, អយ្យា សីវលី”តិ បុច្ឆន្តា គច្ឆន្តិ។ ថេរោ សក្ការសម្មានំ គាហាបេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គច្ឆតិ។ សត្ថា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បរិភុញ្ជិ។ ឥមិនាវ និយាមេន សត្ថា សក្ការំ អនុភវន្តោ ទេវសិកំ យោជនបរមំ គន្ត្វា តិំសយោជនិកំ កន្តារំ អតិក្កម្ម ខទិរវនិយរេវតត្ថេរស្ស វសនដ្ឋានំ បត្តោ, ថេរោ សត្ថុ អាគមនំ ញត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានេ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស បហោនកវិហារេ ទសពលស្ស គន្ធកុដិំ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានានិ ច ឥទ្ធិយា មាបេត្វា តថាគតស្ស បច្ចុគ្គមនំ គតោ។ សត្ថា អលង្កតបដិយត្តេន មគ្គេន វិហារំ បាវិសិ។ អថ តថាគតោ គន្ធកុដិំ បវិដ្ឋេ ភិក្ខូ វស្សគ្គេន បត្តសេនាសនានិ បវិសិំសុ។ ទេវតា “អកាលោ អាហារស្សា”តិ អដ្ឋវិធំ បានកំ អាហរិំសុ។ សត្ថា សង្ឃេន សទ្ធិំ បានកំ បិវិ។ ឥមិនា និយាមេន តថាគតស្ស សក្ការសម្មានំ អនុភវន្តស្សេវ អឌ្ឍមាសោ អតិក្កន្តោ។

អថេកច្ចេ ឧក្កណ្ឋិតភិក្ខូ ឯកស្មិំ ឋានេ និសីទិត្វា កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ – “ទសពលោ ‘មយ្ហំអគ្គសាវកស្ស កនិដ្ឋភាតា’តិ វត្វា ឯវរូបំ នវកម្មិកំ ភិក្ខុំ បស្សិតុំ អាគតោ, ឥមស្ស វិហារស្ស សន្តិកេ ជេតវនវិហារោ វា វេឡុវនវិហារាទយោ វា កិំ ករិស្សន្តិ? អយម្បិ ភិក្ខុ ឯវរូបស្ស នវកម្មស្ស ការកោ, កិំ នាម សមណធម្មំ ករិស្សតី”តិ? អថ សត្ថា ចិន្តេសិ – “មយិ ឥធ ចិរំ វសន្តេ ពហុ ឋានំ អាកិណ្ណំ ភវិស្សតិ, អារញ្ញកា នាម ភិក្ខូ បវិវេកត្ថិកា ហោន្តិ, រេវតស្ស ផាសុវិហារោ ន ភវិស្សតី”តិ។ តតោ ថេរស្ស ទិវាដ្ឋានំ គតោ។ ថេរោបិ ឯកកោវ ចង្កមនកោដិយំ អាលម្ពនផលកំ និស្សាយ បាសាណផលកេ និសិន្នោ សត្ថារំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា បច្ចុគ្គន្ត្វា វន្ទិ។

អថ នំ សត្ថា បុច្ឆិ – “រេវត, ឥទំ វាឡមិគដ្ឋានំ, ចណ្ឌានំ ហត្ថិអស្សាទីនំ សទ្ទំ សុត្វា កិំ ករោសី”តិ? “តេសំ មេ, ភន្តេ, សទ្ទំ សុណតោ អរញ្ញប្បីតិ នាម ឧប្បជ្ជតី”តិ។ សត្ថា ឥមស្មិំ ឋានេ រេវតត្ថេរស្ស បញ្ចហិ គាថាសតេហិ អរញ្ញានិសំសំ កថេត្វា បុនទិវសេ អវិទូរដ្ឋានេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា រេវតត្ថេរំ អាមន្តេត្វា យេហិ ភិក្ខូហិ ថេរស្ស អវណ្ណោ កថិតោ, តេសំ កត្តរយដ្ឋិឧបាហនតេលនាឡិឆត្តានិ បមុស្សនភាវំ អកាសិ។ តេ អត្តនោ បរិក្ខារត្ថាយ និវត្តិត្វា អាគតមគ្គេនេវ គច្ឆន្តាបិ តំ ឋានំ សល្លក្ខេតុំ ន សក្កោន្តិ។ បឋមញ្ហិ តេ អលង្កតបដិយត្តេន មគ្គេន គន្ត្វា, តំទិវសំ បន វិសមមគ្គេន គច្ឆន្តា តស្មិំ តស្មិំ ឋានេ ឧក្កុដិកំ និសីទន្តា ជណ្ណុកេហិ គច្ឆន្តិ។ តេ គុម្ពេ ច គច្ឆេ ច កណ្ដកេ ច មទ្ទន្តា អត្តនា វសិតសភាគដ្ឋានំ គន្ត្វា តស្មិំ តស្មិំ ខទិររុក្ខេ លគ្គិតំ អត្តនោ ភណ្ឌំ សញ្ជានន្តិ, ឧបាហនំ គហេត្វា? តេ តស្មិំ សមយេ “ឥទ្ធិមា អយំ ភិក្ខូ”តិ ញត្វា អត្តនោ បរិក្ខារមាទាយ “ទសពលស្ស បដិយត្តសក្ការោ នាម ឯវរូបោ ហោតី”តិ វទន្តា អគមំសុ។

បុរតោ អាគតេ ភិក្ខូ, វិសាខា ឧបាសិកា, អត្តនោ គេហេ និសិន្នកាលេ បុច្ឆិ – “មនាបំ នុ ខោ, ភន្តេ, រេវតស្ស វសនដ្ឋាន”ន្តិ? “មនាបំ, ឧបាសិកេ, នន្ទនចិត្តលតាទិវនបដិភាគំ តំ សេនាសន”ន្តិ។ អថ តេសំ បច្ឆតោ អាគតេ ភិក្ខូ បុច្ឆិ – “មនាបំ, អយ្យា, រេវតស្ស

វសនដ្ឋាន”ន្តិ? “យា ពុទ្ធ, ឧបាសិកេ, គតេ ឆត្តំ អយុត្តដ្ឋានំ, ឯតំ ខជ្ជុលសក្ខរបាសាណវិសមខាណុកេ ឯវ, តត្ថ សោ កិញ្ចិ វសតី”តិ។

វិសាខា បុរិមានំ បច្ឆិមានំ កថំ សុត្វា, “កេសំ នុ ខោ កថា សច្ចា”តិ បច្ឆាភត្តំ គន្ធមាលំ អាទាយ ទសពលស្ស ឧបដ្ឋានំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នា សត្ថារំ បុច្ឆិ – “ភន្តេ, រេវតត្ថេរស្ស វសនដ្ឋានំ ឯកច្ចេ អយ្យា វណ្ណេន្តិ, ឯកច្ចេ និន្ទន្តិ, កិមេតំ, ភន្តេ”តិ? “វិសាខេ, រមណីយំ វា ហោតុ មា វា, យស្មិំ ឋានេ អរិយានំ ចិត្តំ រមតិ, តទេវ ឋានំ រមណីយំ នាមា”តិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ –

“គាមេ វា យទិ វារញ្ញេ, និន្នេ វា យទិ វា ថលេ;

យត្ថ អរហន្តោ វិហរន្តិ, តំ ភូមិរាមណេយ្យក”ន្តិ។ (ធ។ ប។ ៩៨; ថេរគា។ ៩៩១; សំ។ និ។ ១។២៦១);

អបរភាគេ ភគវា អរិយគណមជ្ឈេ និសិន្នោ ថេរំ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ លាភីនំ យទិទំ, សីវលី”តិ (អ។ និ។ ១។១៨៨, ២០៦) ឯតទគ្គេ ឋបេសិ។

៣៣។ អថាយស្មា សីវលិត្ថេរោ អរហត្តំ បត្វា បត្តឯតទគ្គដ្ឋានោ អត្តនោ បុញ្ញកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិមាហ។ អនុត្តានត្ថបទវណ្ណនមេវ ករិស្សាម។

៣៤។ សីលំ តស្ស អសង្ខេយ្យន្តិ តស្ស បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ សីលំ អសង្ខេយ្យំ។

“នវ កោដិសហស្សានិ, អសីតិសតកោដិយោ;

បញ្ញាសសតសហស្សានិ, ឆត្តិំសា ច បុនាបរេ។

“ឯតេ សំវរវិនយា, សម្ពុទ្ធេន បកាសិតា;

បេយ្យាលមុខេន និទ្ទិដ្ឋា, សិក្ខាវិនយសំវរេ”តិ។ (វិសុទ្ធិ។ ១។២០; បដិ។ ម។ អដ្ឋ។ ១។១។៣៧) –

ឯវំ វុត្តសិក្ខាបទានិ ភិក្ខូនំ សាវកបញ្ញត្តិវសេន វុត្តានិ។ ភគវតោ បន សីលំ អសង្ខេយ្យមេវ សង្ខាតុំ គណេតុំ អសក្កុណេយ្យន្តិ អត្ថោ។ សមាធិវជិរូបមោ យថា វជិរំ ពុទ្ធិលមណិវេឡុរិយមណិផលិកមសារគល្លាទីនិ រតនានិ វិជ្ឈតិ ភិន្ទតិ ឆិន្ទតិ ករោតិ, ឯវមេវ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ លោកុត្តរមគ្គសមាធិ បដិបក្ខបច្ចត្ថិកកិលេសេ វិជ្ឈតិ ភិន្ទតិ សមុច្ឆិន្ទតីតិ អត្ថោ។ អសង្ខេយ្យំ ញាណវរំ តស្ស ញាណស្ស

ចត្តារិ សច្ចានិ សត្តតិំសពោធិបក្ខិយធម្មេ សត្តសត្តតធម្មេ ច ជានិត្វា បដិវិជ្ឈិត្វា សយត្វំ សយម្ភូញាណសញ្ញាណញ្ញាណាធិញាណសម្ភូតំ អសម្ពុជ្ឈិ, អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នាធិគមេន វិលាបិរហិតត្តា អត្ថោ។ វិមុត្តិ ច អត្តោបយាតិ វិកិលេសេហិ វិមុត្តត្តា សោតាបត្តិផលាទិកា ចតស្សោ វិមុត្តិយោ អត្ថបយា ស្វបយារហិតា “ញាយា វិឃ ក្ខតា”តិ ស្វបយេត្វា ន សក្កាតិ អត្ថោ។ សេសំ វុត្តានុសារេនាតិ។

សីវលិត្ថេរអបទានវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. វក្កលិត្ថេរអបទានវណ្ណនា

ចតុត្ថាបទានេ បទុមុត្តរោ នាម ជិនោតិអាទិកំ អាយស្មតោ វក្កលិត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ហំសវតីនគរេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ តយោ វេទេ ពន្ធេត្វាហិ នគរចារិហិ សទ្ធិំ វិហារំ គន្ត្វា ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ សទ្ធាធិមុត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា សត្ថុ អធិការកម្មំ កត្វា – “អហម្បិ អនាគតេ សទ្ធាធិមុត្តានំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ កត្វា សត្ថារា ព្យាកតោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិត្វា វាតំ បរិព្ពាជិកាការេន អបរភាគេ បរិព្ពាជកោតិ បាកដោ វក្កលីតិ ច លទ្ធនាមោ វយោ វេទេ វុឌ្ឍិប្បត្តោ វយោ អាចរិយំ អារាធេត្វា លទ្ធសិប្បុដាកកម្មត្ថំ នាម សិក្ខិត្វា លទ្ធសិប្បំ ភគវន្តំ អាលោកេត្វា – “អយំ សត្ថា អភិរូបោ”តិ អយំ សត្ថា អភិរូបោតិ ជានាតិ។

ព្រាហ្មណោ “អយំ អម្ហាកំ វិជ្ជមានំ យថា”តិ វក្កលិំ គហេត្វា កាយវិការាទិបាកដោ វិចរិ។ វក្កលិ តេ ចក្ខុប្បសាទេន បរិគ្គហិតំ តេសំ អាហរាបេត្វា ភគវតោ អាលោកេត្វា – “អយំ សត្ថា អភិរូបោ”តិ វត្វា បហាដស្ស កញ្ចនគ្ឃនក៏ តេ តេ ជនេ អាចារេត្វា អត្តនោ អត្តនោ គតិំ គច្ឆាបេតិ។ តេន តម្មិ បហាដនោ អភិប្បសីទតិ។ សោ តំ តិស្សាយ បហាដស្ស ហត្ថតោ សតម្បិ សហស្សម្បិ លភតិ។ ព្រាហ្មណោ វក្កលិំ អាកាយ បធានំ វិហរិត្វា វក្កលិ សត្ថុ រូបំ ទិស្វា សត្ថារំ រូបសម្បត្តិការាយ អតោហាសិ។ ព្រាហ្មណោ “សយនោ ភោគតោ យាមាយ តំ អាចរេយ្យាមី”តិ បដិក្ខិបិំសុ។

វក្កលិ សោ ទេសំ ចរន្តំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស, សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា, បដិសន្ថារំ កត្វា, ឯកមន្តំ និសីទិ។ សត្ថា តំ បុច្ឆិ – “វក្កលិ, កិច្ចិ ចិត្តំ ជានាសី”តិ? “អាម, ភោ គោតម, លទ្ធសិប្បត្តំ នាមេកំ ជានាមិ, តេន តិស្សាយ ហត្ថតោ សតម្បិ សហស្សម្បិ អាកោរេត្វា អភិប្បសន្នំ ជានាមី”តិ។ អថ សត្ថា តស្ស ឯកំ និរយេ និព្ពត្តស្ស សីសំ, ឯកំ មនុស្សេសុ, ឯកំ ទេវេសុ, ឯកំ បរិនិព្ពុតស្ស សីសំ អាហរាបេត្វា ទស្សេសិ។ សោ បឋមសីសំ អាកោរេត្វា, “ភោ គោតម, អយំ សត្តោ និរយេ និព្ពត្តោ”តិ អាហ។ សាធុ វក្កលិ, សុដ្ឋុ តយា ទិដ្ឋំ, “អយំ សត្តោ កុហិំ និព្ពត្តោ”តិ បុច្ឆិ។ “មនុស្សលោកេ”តិ។ “អយំ កុហិ”ន្តិ? “ទេវលោកេ”តិ។ តិណ្ណម្បិ និព្ពត្តដ្ឋានំ កថេសិ។ បរិនិព្ពុតស្ស បន សីសំ តេនេវ អាកោរេន្តោ នេវ អន្តំ ន កោដិំ បស្សិ។ អថ នំ សត្ថា “ន សក្កោសិ, វក្កលិ”តិ បុច្ឆិ។ “បស្សថ, ភោ គោតម, ឧបបរិក្ខាមិ តាវាតិ

បុគប្បុត៌ បរិចទេ្តត្វាបិ ឆាហិរកាយទេ្តត ឈឹណាឞចស្ស ឃឹង ឌាតិត្យ ត ឞទេ្កាតិ៍ អឆស្ស យត្វកទោតា ទេឞទេគា ឃុគ្ដិ៍ ទេឞា លខ្ញុ៏ត្វា ត្យហឹ្វា អទេហាឞិ”៍ អឆ ត៌ ឞត្វា “កិលយឞិ, ចក្ខឹឞា”តិ អាហ៍ “អាយ, ទេកា ទេកាតយ, ត្ថុយស្ស តិត្ថុត្វុជ្ជាត៌ ឌាតិត្យ ត ឞទេ្កាយិ៍ ឞទេច ត្យទេយ្យខាតាឆ, កាទេឆឆា”តិ៍ “ចក្ខឹឞ, អហំ ឲតយ្យិ ឌាតាយិ, ត្ថុទេតា ឧត្តុរិបិ ឌាតាយិ”តិ ចត្វា –

“ឆ្វុតិ៍ ទេឃា ទេចឌិ ឞត្វាត៌, ឧបឞត្តិត្ថា ឞត្ថុទេឞា;

អឞត្តុ ឃុកត៌ ត្យគ្គិ, តយហំ ទ្វាយិ ទ្រាហ្វុណ៍

“ឃឞ្ស កតិ ត ឌាតត្តិ, ទេឆា កត្ថត្ថុយាត្យឞា;

ឈឹណាឞច៌ អទេហត្តិ, តយហំ ទ្វាយិ ទ្រាហ្វុណា”ត្តិ៍ (ឆ៍ ប៍ ៣១៨-៣១០; ឃុ៍ តិ៍ ៤៣៥-៤៣៨) –

ត្ថុយា ទេគូ កាឆាទេឃា អកាឞិ៍ ទេឞា ទេតត ហិ, ទេកា ទេកាតយ, តំ ចិខ្ញុំ ទេយ ទេឆឆាតិ អបចិតិ ឌទេស្សត្វា ឞត្វុ ឞត្តិទេក តិឞឹឌិ៍ ឞត្វា “អទេយត្យ ឞយាតលិក្ខស្ស ទេឌយា”តិ អាហ៍ ចក្ខឹទេឞា “ឃំ កិត្យិ កត្វា យឃា ត្ថុយំ យត្តុ កទេហត្យ ចឌូតឹ”តិ ទ្រាហ្វុទេណ ឧបកត្វា អាហ –“ត្យទេយ្យឃុយិ បត្ថុឌទេត្ត យា ចិត្តឃិត្វុ, អហំ យត្តុ ឧក្កហិត្វា ឞកលឌត្តុឌឹប ទេឌូទេកា កចិស្សាយិ, ត្យយ្យាយិ ទេតត កឌូទេយច កចិស្សតឹ”តិ ទេឞា យត្តត្វាឃ ឞត្វុ ឞត្តិកំ ឧបឞត្តុយិត្វា បត្ថុត្ថុ ឃាចិ៍ តគា ច ទេឆទេរា តិទេក្រាឆកទេយ្យា កកចទេតា ឞត្តិទេក ឌិទេតា ទេហាតិ, តំ កកចា អាណាទេបឞិ –“តិទេក្រាឆកយ្យ, ត្ថុយំ បត្ថាទេឌហឹ”តិ៍ ទេឆទេរា ឞត្វុ អាណាឃ តំ បត្ថាទេឌត្វា “យត្តុបរិចារ៌ តាច ឧក្កណ្យហឹ”តិ ខ្ជត្តិឞាការកយ្យជ្ជាត៌ ចិបស្សតាកយ្យជ្ជាតត្ថា អាចិក្ខិ៍ ទេឞា ខ្ជត្តិឞាការកយ្យជ្ជាត៌ ឞត្ថ្យាឃទេត្តាច ចិបស្សតាឃ កយ្យជ្ជាត៌ បឌូទេបឞិ៍ ទ្រាហ្វុណា តំ ឧបឞត្តុយិត្វា –
“កិ៍, ទេកា ចក្ខឹឞ, ឞយណស្ស ទេកាតយស្ស ឞត្តិទេក ឞិឃ្យំ ឧក្កហិត”ត្តិ បុត្ថិឞុ៍ “អាយ ឞិក្ខិតំ”៍ “ទេតត ហិ ឲហិ កយិស្សាយា”តិ៍ “កិ៍ ឞិឃ្យឞិក្ខទេតត, កត្ថុឆ ត្យទេយ្យត យឃ្យាត្យទេយត្យ កត្តុត្ថាកិត្តុ”ត្តិ៍ ទ្រាហ្វុណា “ត្វុយ្យិ ឌាតិ ឞយណស្ស ទេកាតយស្ស ចឃំ អាបទេត្តា, យាឃាឃ អាចឌូទេតា, កិ យឃំ តច ឞត្តិទេក កិរិស្សាយា”តិ អាកាតយទេក្កទេតច បក្កិយិឞុ៍ ចក្ខឹទេឞា ចិបស្សត៌ ចឌ្ឍត្វា អទេហត្តុ ឞត្តាកាឞិ៍

៥៤៍ ឲចិ ទេឆទេរា អទេហត្តុ បត្វា អត្តទេតា បុត្ថាកយ្យំ ឞរិត្វា ទេឞាយតស្សឌាទេតា បុត្ថាចរិតាបឌាត៌ បកាទេឞទេត្តា បត្យុត្តុទេរា តាយ ឌិទេតាតិអាឌិយាហ៍ អត្យុត្តាតត្វុទេយច ចណ្ណឃិស្សាយ៍

៥៥៍បកាហិ អត្យុរខ្ញាទេត្តាតិ ទេឞា បត្យុត្តុទេរា កកចា តឹលឞិតាឌិលត្ថុណ្ណុបកាហិ ទំឞឹហិ អត្យុរខ្ញាទេត្តា ឌលទេត្តា ទេឞាកឃយាទេតា ចិទេខ្ញាតយាទេតាតិ អទេត្វា៍ ទេចទេតយ្យុបត្យុយាតិ ឞោតិ បត្យុត្តុរឃុរិឃោ អត្តុទេតា ចចតឞត្ថាទេតត ឃុរិឃរិឞិឃា ទេចទេតយ្យុឌតឞត្ថាតបត្យុយាតិ ចិទេឞទេឞត ទេឆាទេឆទេត្តា បទេឆាទេឆទេត្តា អទេហត្តុយក្កាឌិកទេយត ច្យល្លិតាតិ កទេរាតីតិ អទេត្វា៍

១០០. ចេសារេន្ទីហិ នយ្យេន្តោតិ –

“អត្តានេយ ច តិឃ្យានេត, ឮទ្ធេត្ត អាសចក្ខេយ;

ឲទេហស្ម ចត្ថានេតស្ម, ឮទេទ្ធា ស្មឹ ចិសារេជា”តិ –

ឲចំ ធុត្តចឮចេសារេន្ទីតាតេលហិ នយ្យេន្តោ នយក្ខឹក្មទោ នយន្តាកេតាតិ អត្ថោ.

១០៩. ចាកឹនេសា ចាឌិស្មូនេតាតិ ចាឌឹតំ បល្ទិតឌតាតំ ច្រាវសា បឆាតា “ចាឌឹនេសា”តិ ចត្តេដ្ឋ ន-ការស្ស ក-ការំ កត្វា ឲចំ ធុត្តត្តិ ជដ្ឋិ. នកត្វបេត្វចាឌំ ស្មូនតិ បល្លុនបតិ ឋិកដំ កនេទាតីតិ ចាឌិស្មូនេតា.

១១០. យារេយនតាតិ ពត្ថយារាជេឃា បញ្ហាយានេ យនតិ បរាយនតិ ចិត្តិនេតីតិ យារេយនេតា. ឌិដ្ឋិស្មូនតាតិ ទេចាហាបរេយត្វនេន្តាតំ ឌិដ្ឋិនស្សតំ ស្មូនតិ បល្លុំ ឌឹបេតីតិ ឌិដ្ឋិស្មូនេតា.

១១១. ចិស្សាយក្ខុយិ នត្ថាតត្តិ នកលសំនាសាកេន នត្ថាតំ កិលយត្ថាតំ សោតាបត្តិយក្កាឌិអឆិកយាបនេត ចិស្សយក្ខុយិ ចិស្សយដ្ឋាតំ ក្ខុបនយតដ្ឋាតត្តិ អត្ថោ.

១១២. តនេតាហំ ចិហតារេមុទាតិ តនេតា បនេច្ចកញទ្ធស្ស នទឹនេសស្សនេតត អហំ ចិហតារេមុទា ចិតដ្ឋសារេមុទា, ចិតដ្ឋយានេតា តិមុនេជា ហុត្វា បញ្ញាំ សំ ស្មូ ឃាចិ សំឃាចិ អានេទារេចសិត្តិ អត្ថោ. នេសំ ស្មចិនេឈ្លាឃ្យេយចាតិ.

ចក្កឹនេត្វនអបជាតចល្លតា នយត្វា.

៥. តត្ថកនេត្វនអបជាតចល្លតា

បញ្ហាយាបជានេត បក្សុត្តនេទា តាយ ឌិនេតាតិអាឌិកំ អាឃស្តេនតា តត្ថកនេត្វនស្ស អបជាតំ. អឃយ្យំ បុទ្ធិយឮនេទ្ធស្ម កតាឆិកានេទាតិអាឌិ នត្ថា ឋិជាតុសារេនត ស្មចិនេឈ្លាឃ្យេយចាតិ.

តត្ថកនេត្វនអបជាតចល្លតា នយត្វា.

๙. กาญฺจนาฆิเถรีวตฺถุ

ฬฏฺฐาปยกาเต ปกฺขุตฺตฺเรา ตาย ปิเตาติอาปิกํ อาฆปฺปเตา กาญฺจนาฆิเถรีสฺส อปกาตํ อฆยฺยิ ปุริยตฺเถฺธุ กตาฉิกาเรา ตตฺถ ตตฺถ กเจ ปิจฺฉปติสฺสฆาติ ปุฏฺฐาติ ฐปปิตเตฺวา ปกฺขุตฺตฺรสฺส กกจเตา กาเล ทํนจตีตกเร กุลเกเห ติฏฺฐเตฺวา ปิณฺฑาตํ ปเตฺวา นตฺถฺ ฉยฺยฉฆตํ ปุณเตฺวา นตฺวาเร อุกํ กิกฺกิ กุลปฺปฆากาตํ อกฺกฺขาเต ฉเปตฺติ ปิฏฺฐา ตชฺชํ อกิติทาเรกฺยํ กตฺวา ตํ ฉาตกฺตเร ปเตฺวสิ. นตฺวาปิ ญฺยากาสิ. เฆา ฆาจปิจํ กฺยฆํ กตฺวา เฉจยตฺเรสฺสฺยุ นิฆเรเตฺวา อยฺยาตํ เถาลิฆตฺตสฺส ยาตฺยุกฺฐิยํ ปปิฆตฺติกฺกุทฬฉีจเฆ เฉจเถาลิเตา จปิตฺวา กปิลจตฺฆิฆาเยจ อยจฺฆุลฺฆุล ปปิฆตฺติ กณฺหิ เถาลิฆเตฺตต นท อุกฉีจเฆเยจ ขาเตา, ตํฉีจนิเฆจ ตํ ตฺกุลฺลตฺยฏฺฐาเกาต ติปฏฺฐาเปตฺวา เถาลิฆตฺตสฺส ฐปฏฺฐาตํ ตฆิฆุ. เถาลิฆเตฺตต ทิ นฏฺฐิ เถาลิเฆฺฉกฺลา, ราทุลยาตา, จตฺตาเรา ติฉี, อาเราทติยทติ, กณฺฐเกา, ฬเตฺต, กาญฺจนาฆีติ ฐเย นตฺถ อุกฉีจเฆ ขาตตฺตา นทขาตา ตาย อเทนุ. อจสฺส ตายกฺกุทฬฉีจเฆ นกลตกรสฺส ฐกกฺฉิตฺตฉีจเฆ ขาตตฺตา ฐกาฆีเถรีจ ตายํ กริฆุ. เจากํ กาญฺจอฉาตุกตฺตา ปต กาญฺจนาฆีติ ปฏฺฐายิตฺวํ. เฆา เถาลิฆเตฺตต นฏฺฐิ กุยาฆกีญฺจํ กีญฺจเตฺวา ตุฏฺฐิ อกยาสิ.

อปเรกาเก เถาลิกาเจ ยทาคิติกฺกยตํ ติกฺกยิตฺวา อตฺกฺกฺเยต นฏฺฐตฺตุตํ ปตฺวา ปจตฺติตฉเรฉยฺจเณฺณ ราชกทํ ฐปติสฺสาฆ เจญฺจฆเต ปิทเรเตฺต ฆุเรฺฉาขตยทาราขา ตํ ปจตฺติ ฆุตฺวา ปุริฆนทสฺสปริจาเร อุกํ อยตฺถุ "ปุตฺติ เย ฏฺฐฉาเตหิ"ติ เปเยนิ. เฆา นตฺถฺ ฉยฺยฉฆตาเจลิฆํ นตฺถฺ นตฺติกํ กตฺตา ปริฆปริฆเตฺต ฉิเตา ฉยฺยํ ฆุตฺวา นปริจาเรา อเรทตฺติ ปิปุฬิ. อจ เต นตฺวา "อุจ, กิกฺกเจา"ติ ทตฺวํ ปฆาเรนิ. นเตฺต ตํฬทํเยจ ฏฺฐฐิยฆปตฺตฉีจเรฉรา จสฺสนฺฉิกเตฺวรา ปิฆ อเทนุ. อเรทตฺตปฺปตฺตเตา ปฏฺฐาฆ อริยา ตาย ยฏฺฐฐาจ เทาตฺติ, ตนฺวา เรฏฺฐา เปนิตฆาฆตํ ฉฆตาลสฺส ตาเราเจนิ. ราขา เตจ กเตา อากฏฺฐติ, ต ฆาฆตํ ฆุฆฺยตีติ อปเรยฺยิ อยตฺถุ ปุริฆนทสฺสปริจาเร เปเยนิ. ตนฺยิยฺยิ ตจา ปปิปเตฺต อปเรยฺยีติ อุเตาต ตเยต ตจปุริฆนทสฺสปริจาเร ตจ อยเตฺถุ เปเยนิ. นเตฺต กตฺวา อเรทตฺติ ปตฺวา ตุฬิกฺขตา อเทนุ.

อจ ราขา ปิเตฺตนิ – "อุตฺตกา ขตา ยฆิ นิเตทาการเจต ฉฆตาลสฺส ฏฺฐฉากยตตฺวาฆ ต กิฏฺฐิ กจฆิฆุ, อฆํ เตา ปต ฐกาฆี ฉฆตาเลต นยเจฆา นทปํฆุกีญฺจฏฺฐเกา, ยฆิ จ นิเตทจา, ฏฺฐยํ เปเยนสฺสาฆี"ติ. อจ ตํ ปเกฺกฺลาฆาเรปตฺวา, "ตาต, ตฺวํ ปุริฆนทสฺสปริจาเรา กตฺวา ฉฆตาลํ ฏฺฐฉาเตหิ"ติ จตฺวา เปเยนิ. เฆา ปต กจฺฉเตฺต "นจาทํ, เฉจ, ปฏฺฐปิตํ ลกิสฺสาฆี, อุจาทํ กกจตฺติ ฏฺฐฉาเตสฺสาฆี"ติ จตฺวา เรฏฺฐา "ปฏฺฐปิเตาปิ ยย ปุตฺติ ฉสฺสฺยหี"ติ ฆุเตฺวา ราชกทํ กตฺวา นตฺถฺ ฉยฺยฉฆตาเจลิฆ ปริฆปริฆเตฺต ฉิเตา ฉยฺยํ ฆุตฺวา นปริจาเรา อเรทตฺติ ปตฺวา อุทิกิกฺกกาเจ ปติฏฺฐาสิ. เฆา อเรทตฺติ ปตฺวา – "ต ตาจาฆํ ฉฆตาลสฺส กุลตกาเร กตฺติ กาเลิ, จสฺสเตฺต ปต ฐปกเต ปฏฺฐเตฆุ จตฆเณฺณฆุ ทริตติฬนฏฺฐาตฺตาฆ ฆฺยิฆา กยตกาเลิ กจิสฺสตี"ติ กยตกาลํ อากเยเตฺตา จสฺสเตฺต นยฺยเตฺต นตฺถฺ กุลตกาเร กตฺติ กยตจณฺฐิ นิจเณฺณนิ. ฆุตฺตเปฺปตํ เจเรกาจาฆ (เจเรกา. ๕๑๔-๕๑๐) –

"อฏฺฐาริเตา ฉาติ ฆุยา กเฉเตฺต, ฃเลนิเตา ฬฉตํ ปิปฺปทาฆ;

តេ អច្ចិមន្តោវ បភាសយន្តិ, សមយោ មហាវីរ ភាគី រសានំ.

“ទុមានិ ផុល្លានិ មនោរមានិ, សមន្តតោ សព្ពទិសា បវន្តិ;

បត្តំ បហាយ ផលមាសសានា, កាលោ ឥតោ បក្កមនាយ វីរ.

“នេវាតិសីតំ ន បនាតិឧណ្ហំ, សុខា ឧតុ អទ្ធនិយា ភទន្តេ;

បស្សន្តុ តំ សាកិយា កោលិយា ច, បច្ឆាមុខំ រោហិនិយំ តរន្តំ.

“អាសាយ កសតេ ខេត្តំ, ពីជំ អាសាយ វប្បតិ;

អាសាយ វាណិជា យន្តិ, សមុទ្ទំ ធនហារកា;

យាយ អាសាយ តិដ្ឋាមិ, សា មេ អាសា សមិជ្ឈតុ.

“នាតិសីតំ នាតិឧណ្ហំ នាតិទុព្ភិក្ខឆាតកំ;

សទ្ទលា ហរិតា ភូមិ, ឯស កាលោ មហាមុនិ. (អ. និ. អដ្ឋ. ១.១.២២៥);

“បុនប្បុនញ្ចេវ វបន្តិ ពីជំ, បុនប្បុនំ វស្សតិ ទេវរាជា;

បុនប្បុនំ ខេត្តំ កសន្តិ កស្សកា, បុនប្បុនំ ធញ្ញមុបេតិ រដ្ឋំ.

“បុនប្បុនំ យាចនកា ចរន្តិ, បុនប្បុនំ ទានបតី ទទន្តិ;

បុនប្បុនំ ទានបតី ទទិត្វា, បុនប្បុនំ សគ្គមុបេន្តិ ឋានំ.

“ວີໂຣ ຫເວ ສຕ຺ຕຍຸຄໍ ປຸເນຕິ; ຍສ຺ມິໍ ກຸເລ ຊາຍຕິ ຠູຣິປຎ຺ໂຎ;

ມຎ຺ຎາມຫໍ ສກ຺ກຕິ ເທວເທວໍ, ຕຍາ ຫິ ຊາໂຕ ມຸນິ ສຈ຺ຈນາໂມ.

“ສຸທ຺ໂຘທໂນ ນາມ ປິຕາ ມເຫສິໂນ, ພຸທ຺ຘສ຺ສ ມາຕາ ປນ ມາຍນາມາ;

ຍາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປຣິຫຣິຍ ກຸຉ຺ຉິນາ, ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ຕິທິວມ຺ຫິ ໂມທຕິ.

“ສາ ໂຄຕມີ ກາລກຕາ ອິໂຕ ຈຸຕາ, ທິພ຺ເພຫິ ກາເມຫິ ສມງ຺ຄິຠູຕາ;

ສາ ໂມທຕິ ກາມຄຸເຓຫິ ປຎ຺ຈຫິ, ປຣິວາຣິຕາ ເທວຄເຓຫິ ເຕຫິ.

“ພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕມ຺ຫິ ອສຍ຺ຫສາຫິໂນ, ອງ຺ຄີຣສສ຺ສປ຺ປຏິມສ຺ສ ຕາທິໂນ;

ປິຕຸປິຕາ ມຍ຺ຫໍ ຕຸວໍສິ ສກ຺ກ, ຘມ຺ເມນ ເມ ໂຄຕມ ອຍ຺ຍໂກສີ”ຕິ. (ເຖຣຄາ. ໕໒໗-໕໓໖);

“ອມ຺ພາ ປນສາ ກປິຏ຺ຐາ ຈ, ປຸປ຺ຜປລ຺ລວລງ຺ກຕາ;

ທຸວປ຺ຜລິນິ ຍວຕ຺ຕິ, ພຸທ຺ຘາຍທຸກກ຺ກປມາ;

ເສວມາໂນ ຂເກາ ປເສ຺ສ, ກຕ຺ຕກາເລ ມຫາຍສ຺ສ.

“ຂຸມ຺ພ ສຸມທຸຣາ ຕີປິ, ມທຸກກ຺ຂິນິວປ຺ປລິ;

ຕາ ຂເກາສຸ ປເທ຺ສາຕຕ຺ຕິ, ກຕ຺ຕກາເລ ມຫາຍສ.

“ຕິນ຺ທຸການິ ປິຍາລານິ, ໂສນ຺ນວນ຺ນາ ມໂນຣມາ;

ພຸທ຺ຘກປ຺ປຜລີ ນິຕ຺ຕໍ, ກຕ຺ຕກາເລ ມຫາຍສ.

“កទលី បញ្ចាខេយាទ្ធិ ច, សុបក្កផលក្ខសិតា;

ភូខេកាបខេស្សសុ លប្ពត្តិ, ពត្តការេលិ យហាឃឃ៍

“យឆុបរុលឆទា តិដ្ឋំ, ខេយាទរុក្ខា យខេតាទេយា;

ឲុភ្គពប្យផលិ តិដ្ឋំ, ពត្តការេលិ យហាឃឃ៍

“ហិត្តាលតាលបត្តី ច, ទដតក្លខេត្ថាច ខេដាតខេទ;

សុបក្កផលឃញ្ញាត្តា, ឲុភ្គពប្យា យឆុស្សចា;

ផលិតិ តាតិ ឲាឆខេត្ត, ពត្តការេលិ យហាឃឃ៍

“ភូឆុប្ពទាទុហាចណ្ហា , ឃឌាសុយឆុទប្យលិ;

ភូខេកាបខេស្សសុ លប្ពត្តិ, ពត្តការេលិ យហាឃឃ៍

“ព្ទាត្ពប្យុតា អខេតពា ខេត, តាតាផលឆទា ក្សយា;

ភូខេកាបខេស្សសុ លប្ពត្តិ, ពត្តការេលិ យហាឃឃ៍

“ចប្យពា ឃលញ្ញអា តាកា, សុកត្ថា យាលុខេតទិតា;

សុបុប្បិតក្កា ខេដាតត្តិ, សុកខេត្ថតាកិប្ទូដឃុំ;

ឃាឆទា ចិតតាខេតច, ពត្តការេលិ យហាឃឃ៍

“បុន្នាគា គិរិបុន្នាគា, បុប្ផិតា ធរណីរុហា;

សុបុប្ផិតគ្គា ឧទាតន្តិ, សុគន្ធាភិបូជយំ;

សាគរា ចិតត្រុក្កា, កត្រូកាលេវ យហាឃយ៉

“អលសាកា លោកាចិញ្ចអារា ច, លសាយតស្សុករា ចរា;

សុកន្ធា កល្លិកា ពាន្ធា, រត្តចល្លហិ ក្ខុសិតា;

សាគរា ចិតត្រុក្កា, សយលឃា លត យហាឃយ៉

“កល្លិការា ឋុល្លិតា តិដ្ឋំ, លសាចល្លាទ៌សិលឌាតកា;

ជិន្នាកន្ធា បចាយន្តិ, ជិសា សន្នាតិ លសាកឃំ;

សាគរា ចិតតារតេច, សយលឃា លត យហាឃយ៉

“សុបត្តា កន្ធសយត្តា, លកតកឹ ធតុលកតកឹ;

សុកន្ធា សយចាយន្តិ, ជិសា សន្នាកិកន្ធិលតា;

សាគរា ប្ចូឌយត្តាច, សយលឃា លត យហាឃយ៉

“យល្លិកា ឌាតិសុយតា, សុកន្ធា លុក្ខយល្លិកា;

ជិសា សន្នា បចាយន្តិ, ស្កលកា យលក្កុ បលសាកឃំ;

សាគរា លត បលយន្តិ, សយលឃា លត យហាឃយ៉

“សិត្ធចារា សីតពន្ធា, ស្វពន្ធា យាលុតេទិតា;

ឌិសា សន្តាកិប្វេឌត្តា, ស្តេកា យេក្ក បេសាកឃំ;

សាឝរា ចិតញក្កកា, សមេយា តេ យហាឃស៍

“សីហា ពេសរសីហា ច, ចតុប្បឝតិសេថិតា;

អដ្ឋយ្កីតា ស្វរាបរេភ, យិករាឌា បតាបិភោ៍

“សីហភារេឝភ បូទេន្តិ, សាឝរា តេ យិកាកិក្ខ;

យក្កយិប្បូកតោ ចន្ទញហា, សមេយា តេ យហាឃស៍

“ញ្ញា សិត្តចា ភក្សលិ, សាស្ទុបិ កឃាភកា;

អាកាសេ សយ្យពន្តាច, តិត្តីតា ឃេភ ពេភធិ;

តេហិ តេ សាឝរា ភតា, សមេយា តេ យហាឃស៍

“តិឆា បកិន្តា ឈន្តត្តា, ស្វន្ទុបិ ស្វស្សរា ស្វកា;

សត្តប្យតិដ្ឋិតញ្ញា តេ, ស្តេកា យេក្កស្វ កាខិភោ;

សាឝរា ហាសយាភាច, សមេយា តេ យហាឃស៍

“យិកា ចរាហា បសឝា, ឌិត្រាសាចឃចា ស្វកា;

អារោហបរិណាហេន, សុរូបិ អង្គសំយុតា;

ឧភោ មគ្គេ គាយមានាវ, សមយោ តេ មហាយស៍

“គោកណ្ណា សរភា រុរូ, អារោហបរិណាហិនោ;

សុរូបិ អង្គសម្បន្នា, សេវមានាវ អច្ឆុំ;

សេវមានា តេហិ តទា, សមយោ តេ មហាយស៍

“ទីបី អច្ឆា តរច្ឆា ច, តុទរា ចរុណា សទា;

តេ ទានិ និក្ខិតា សេដ្ឋា, មេត្តាយ តវ តាទិនោ;

តេ បច្ចសេវកា អទ្ធា, សមយោ តេ មហាយស៍

“សសា សិង្គាលិ នកុលិ, កលន្ទកាឡអកា ពហូ;

ក្ខុរា សុរា គទ្ធា តេ, គេវលិ គាយមានាវ៍

សមយោ តេ មហាយស;

“មយូរា នីលគីវា តេ, សុនិទា សុកបក្ខិកា;

សុបិញ្ញា តេ សុនាគា ច, វេឡុរិយមលិសត្ថិកា;

នាទំ ករោន្តា បូជេន្តិ, កាលេ តេ បិតុស្សេត៍

“សុវណ្ណចិត្រហំសា ច, ជវហំសា វិហាវរា;

តេ សេដ្ឋ អាសមា លុទ្ធា, ខិតងស្សតព្យាចដី;

មទុរស្សេរត ក្បុដត្តិ, កាលេ តេ បិយទស្សនេ

“ហំសា កោញ្ចា សុតគា តេ, ចក្កចាកា តគឹចរា;

ចាកា ចាលិកា រុខិរា, ខលកាកា សរក្យក្កដី;

សាគរាកិតាខិតេតា ខុតេ, កាលេ តេ បិយទស្សនេ

“ខិត្រា សុទ្ទុបិ សុស្សរា, សាញ្ញត្តកា សុចតល្ហិកា;

រុក្ខក្កា សម្យតត្តា តេ, កុតេកា មតេក្កសុ ក្បុខិតេតា;

តេសុ តេសុ តិក្បុដត្តិ, កាលេ តេ បិយទស្សនេ

“កោកិលា សកលា ខិត្រា, សគា មញ្ញុស្សរា ចរា;

ខិម្យបិតា តេ ដតតំ, សគ្គិមិត្តាខិកេ សុរា;

សតេរហិ ប្អុដឃត្តាច, កាលេ តេ បិយទស្សនេ

“កិក្កា ក្យររា សារា, ប្អុរិតា កាតេត សគា;

តិគ្គាគឃត្តា បចតំ, អញ្ញមញ្ញសមក្កិតេតា;

កាឃមាតា សតេរេតច, កាលេ តេ បិយទស្សនេ

“តិត្តិទា សុសទា សាទា, សុសទា ចតក្កុក្កុជា;

យញ្ញាស្សុទា ទាយហោឃ្យា, ការេលិ តេ បិតុគស្សតេ

“សេតចាលុកសញ្ឍត្តា, សុបតិត្ថា យតោទយា;

យឆុទោគកសឃុណ្ណា, សទា ខោតត្តិ តេ សគា;

តត្ថ តស្ម្ហា បិចិត្វា ច, សយឃោ តេ ទាតិគស្សតេ

“កុម្ភិទាយកទាកិណ្ណា, ចលឃា យុញ្ញូទាហិតា;

យឆ្លកឆ្លបញ្ជាចិន្លា, សទា សឹតោគកា សុភា;

តត្ថ តស្ម្ហា បិចិត្វា ច, សយឃោ តេ ទាតិគស្សតេ

“ឝិលុប្បលសយាកិណ្ណា, តឆា ទត្តុប្បលេហិ ច;

កុប្ឋុប្បលសំកិណ្ណា, សទា សោភត្តិតេកឆា;

តត្ថ សឹតលកា តោឃា, សយឃោ តេ ទាតិគស្សតេ

“បុណ្ឌរីកេហិ សញ្ឍត្តា, បគុមេហិ សមោហតា;

ក្ហេភា យគ្គេសុ សោភត្តិ, បេរិប្លូទញ្ញា តហិំ តហិំ;

តទេត្វាគកាភិ ត្យាឃត្តិ, សយឃោ តេ ទាតិគស្សតេ

“សេតបុលិភសំកិណ្ណា, សុបតិត្ថា យតោទយា;

សីតោទកយហោឈហិ, សយ្សុណ្ណា តា តឌី សុកា;

ក្តកា យកក្កហិ សត្ថ្គតិ, សយឃោ តេ តាតិឥស្សតេ៉

“យក្កស្ស ក្តកតោបស្ស, កាយតិកយសយាក្យលិ;

សត្ថា បសត្តា ឌតតា, រតតតួឃយាយកា;

តេសំ សយ្យុណ្ណសត្តយ្យា, សយឃោ តេ តាតិឥស្សតេ៉

“តេសុ តេសុ បតេឥសុ, ឥចា យាតុស្សកា ក្តកា;

កត្ថយាលិកិបុឌេត្តិ, សយឃោ តេ តាតិឥស្សតេ”តិ៉

ឲចំ តេឆរោ សតិ្ថយត្តាហិ កាចាហិ សត្ត កយតចណ្ណិ សំចណ្ណិសិ៉ អឆ តោ កកចា “កាញ្ញ្ចាឃិ យយ កយតំ បតេតិ, បុរស្សាយិស្ស សក្កប្ប”ត្តិ តត្ត កយតេ ពាហុតំ ចិសេសាឌិកយំ ឌិស្វា ចឹសតិសហស្សលិណាសចបរិចុតោ រាឌកហតោ អតុរិតចារិកាចសេត ចុត្តប្បការចលិចលេ អតុកចត្តោ ក្ខិបឥចតុប្បកាឌិសឃុហាតំ សេចតបុឌាឃ បុឌិឃយាតោ ចុត្តប្បការសុកត្ថបុប្យកត្ថហិ កត្ថិឃយាតោ កាយតិកយចាសិតំ សក្កហំ ក្យរុយាតោ ពបិលចត្តកាយិយក្កិ បដិបន្ន៉ិ តេឆរោ ឡាត្ថិឃា ពបិលចត្តំ កត្តា រត្តោ បុរតោ អាកាសេ ឋិតោ អឌិដ្ឋបុត្តំ តេចសំ ឌិស្វា, រត្តោ – “តោកាសិ ត្វ”ត្តិ បុត្តិ្តតោ “សតេ អយច្ចបុត្តំ តឃា កកចតោ សត្តិពោ តេបសិតំ ត ឌាតាសិ, ឲចំ ឌាតាហិ”តិ ចឥត្តា –

“ឡាត្ថស្ស បុតេត្តាយិអសយ្យសាហិតោ, អក្កីរសស្សប្បដិយស្ស តាឌិតោ;

បិតុបិតា យឃ្យាតុចំសិ សក្ក, ឆតេមុត តេ តោតយ អឃ្យតោឃី”តិ៉ (ចេរកា៉ ៓១៩) – កាឆយាហ;

តត្ត ឡាត្ថស្ស បុតេត្តាយឹត្ថិ សត្តាញ្ញាឡាត្ថស្ស ក្តេរ ចាឃាយឌតិតាហិ ឆយុឥសតាហិ ឌាតតាឃ ឡូរសបុតេត្តា អយិ្យអសយ្យសាហិតោតិ អកិសេឡ្លាឌិតោ បុត្តោ ឆតេបត្វា យហាតោតាឌិសត្ត អតេ្តាហិ សហិតំ អសក្កតោឃ្យត្តា អសយ្យស្ស សកលតោឌិសក្តារស្ស, យហាកត្យាកស្ស ច សហតតោ តតោ បរឃ្យិ អតេ្តាហិ សហិតំ អកិកចិតំ អសក្កតោឃ្យត្តា អសយ្យាតំ បត្តាត្តំ យារាតំ សហតតោ អកិកចតតោ អាសឃាតុសឃចរិតាឌិយុត្តិអាឌិចិកាកាចតោឆត ឃធារហំ តេចតេឃ្យាតំ ឌិដ្ឋឆយិ្ពសយ្យរាឃិកបរយតេហិ អតុសាសតឹសត្តាតស្ស

អញ្ញេហិ អសយ្ហស្ស ពុទ្ធកិច្ចស្ស សហនតោ តត្ថ ច សាធុការីភាវតោ អសយ្ហសាហិនោ។ អង្គីរសស្សាតិ អង្គីកតសីលាទិសម្បត្តិកស្ស “អង្គមង្គេហិ និច្ឆរណកជុតិកស្សា”តិ អបរេ។ កេចិ បន “អង្គីរសោ សិទ្ធត្ថោតិ ទ្វេ នាមានិ បិតរាយេវ គហិតានី”តិ វទន្តិ។ អប្បដិមស្សាតិ អនុបមស្ស ឥដ្ឋាទីសុ តាទិលក្ខណសម្បត្តិយា តាទិនោ។ បិតុបិតា មយ្ហំ តុវំសីតិ អរិយជាតិវសេន មយ្ហំ បិតុ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស លោកវោហារវសេន ត្វំ បិតា អសិ។ សក្កាតិ វំសេន រាជានំ អាលបតិ។ ធម្មេនាតិ សភាវេន អរិយជាតិលោកិយជាតីហិ ទ្វិន្នំ ជាតីនំ សភាវសមោធានតោ។ គោតមាតិ គោត្តេន រាជានំ អាលបតិ។ អយ្យកោសីតិ បិតាមហោ អហោសិ។ ឯត្ថ ច “ពុទ្ធស្ស បុត្តោម្ហី”តិអាទិំ វទន្តោ ថេរោ អញ្ញំ ព្យាកាសិ។

ឯវំ បន អត្តានំ ជានាបេត្វា ហដ្ឋតុដ្ឋេន រញ្ញា មហារហេ បល្លង្កេ និសីទាបេត្វា អត្តនោ បដិយាទិតស្ស នានគ្គរសភោជនស្ស បត្តំ បូរេត្វា បត្តេ ទិន្នេ គមនាការំ ទស្សេសិ។ “កស្មា គន្តុកាមត្ថ, ភុញ្ជថា”តិ វុត្តេ, សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ភុញ្ជិស្សាមីតិ។ កហំ បន សត្ថាតិ? វីសតិសហស្សភិក្ខុបរិវារោ តុម្ហាកំ ទស្សនត្ថាយ មគ្គំ បដិបន្នោតិ។ តុម្ហេ ឥមំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជថ, អញ្ញំ ភគវតោ ហរថ។ យាវ ច មម បុត្តោ ឥមំ ឋានំ បាបុណាតិ, តាវស្ស ឥតោវ បិណ្ឌបាតំ ហរថាតិ។ ថេរោ ភត្តកិច្ចំ កត្វា រញ្ញោ ច បរិសាយ ច ធម្មំ ទេសេត្វា សត្ថុ អាគមនតោ បុរេតរមេវ រាជនិវេសនំ រតនត្តយគុណេសុ អភិប្បសន្នំ ករោន្តោ សព្ពេសំ បស្សន្តានំយេវ សត្ថុ អាហរិតព្ពភត្តបុណ្ណំ បត្តំ អាកាសេ វិស្សជ្ជេត្វា សយម្បិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា បិណ្ឌបាតំ ឧបនេត្វា សត្ថុ ហត្ថេ ឋបេសិ។ សត្ថាបិ តំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិ។ ឯវំ សដ្ឋិយោជនំ មគ្គំ ទិវសេ ទិវសេ យោជនំ គច្ឆន្តស្ស ភគវតោ រាជគេហតោ ភត្តំ អាហរិត្វា អទាសិ។ ភគវា កមេន កបិលវត្ថុនគរំ បត្វា បុនទិវសេ រាជវីថិយំ បិណ្ឌាយ ចរតិ។ តំ សុត្វា សុទ្ធោទនមហារាជា តត្ថ គន្ត្វា, “មា ឯវំ កត្តព្ពំ មញ្ញិ, នយិទំ រាជវំសប្បវេណី”តិ។ “អយំ តុម្ហាកំ, មហារាជ, វំសោ, ឦទិសោ អម្ហាកំ បន ពុទ្ធវំសោ”តិ វត្វា –

“ឧត្តិដ្ឋេ នប្បមជ្ជេយ្យ, ធម្មំ សុចរិតំ ចរេ;

ធម្មចារី សុខំ សេតិ, អស្មិំ លោកេ បរម្ហិ ច។

“ធម្មំ ចរេ សុចរិតំ, ន តំ ទុច្ចរិតំ ចរេ;

ធម្មចារី សុខំ សេតិ, អស្មិំ លោកេ បរម្ហិ ចា”តិ។ (ធ. ប. ១៦៨-១៦៩) –

ឯវំ ទេសេសិ។ រាជា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ តតោ រាជា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ និមន្តេត្វា សកមន្ទិរេ ភោជេត្វា សម្បវារេត្វា ភោជនាវសានេ ធម្មបាលជាតកំ (ជា. ១.១០.៩២ អាទយោ) សុត្វា សបរិសោ អនាគាមិផលេ បតិដ្ឋហិ។ អបរភាគេ សេតច្ឆត្តស្ស ហេដ្ឋា និបន្នោវ អរហត្តំ បត្វា បរិនិព្ពាយិ។

ᨲᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩁᩣᩉᩩᩃᨾᩣᨲᩩᨿᩣ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩣᨴᩮᩅᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᩅᩮᨱᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᨠᩥᨶ᩠ᨶᩁᩦᨩᩣᨲᨠᨴᩮᩈᨶᩣᨿ (ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪑᪔᪨᪑᪘ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᨸᩈᩣᨴᩴ ᨩᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩣᩁᩣᨾᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩣᨴᩮᩅᩦ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᩣᩉᩩᩃᨠᩩᨾᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉ – “ᨣᨧ᩠ᨨ, ᨲᩅ ᨸᩥᨲᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ ᨵᨶᩴ ᨿᩣᨧᩣᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ “ᨴᩣᨿᨩ᩠ᨩᩴ, ᨾᩮ ᩈᨾᨱ, ᨴᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ, “ᩈᩩᨡᩣ, ᨲᩮ ᩈᨾᨱ, ᨨᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨶᩥᨣᩕᩮᩣᨵᩣᩁᩣᨾᩴ ᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨴᩣᨿᨩ᩠ᨩᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᨣᨱᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ “ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨾ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨠᩩᩃᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᨠᩣᨶᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨠᩣᩊᩩᨴᩣᨿᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪑᪙, ᪒᪒᪕) ᨳᩮᩁᩴ ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩮ ᨮᨸᩮᩈᩥ᪨

᪑᪘᪕᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩥᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨣᩣᨳᩣᨿᩮᩣ ᩋᨽᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨸᨴᨾᩮᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᨿᩥᩔᩣᨾ᪨

᪑᪘᪘᪨ ᨣᩩᨱᩣᨣᩩᨱᩅᩥᨴᩪᨲᩥ ᨣᩩᨱᨬ᩠ᨬᩪ ᩋᨣᩩᨱᨬ᩠ᨬᩪ ᨣᩩᨱᩣᨣᩩᨱᩴ, ᩅᨱ᩠ᨱᩣᩅᨱ᩠ᨱᩴ, ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩴ ᩅᩣ ᨲᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨣᩩᨱᩣᨣᩩᨱᩅᩥᨴᩪ᪨ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᨠᨲᨣᩩᨱᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪ, ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᨴᩣᨿᨠᩔ ᩁᨩ᩠ᨩᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪ᪨ ᨠᨲᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᨠᨲᩴ ᩅᩥᨴᨲᩥ ᩋᨶᩩᨽᩅᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲᩅᩮᨴᩦ᪨ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᩥ ᨸᩣᨱᩥᨶᩮᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸᩅᩮᩈᨶᩪᨸᩣᨿᩮ ᨠᩩᩈᩃᨸᨳᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨩᩮᨲᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨ ᨣᨾᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨠᨳᩣᨶᨿᩮᨶ ᨳᩮᩁᨠᨳᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨠᩣᩊᩩᨴᩣᨿᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᩋᨽᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩋᨸᨴᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᨸᨴᩣᨶᩮ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩥᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᨽᨿᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨸᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨩᩥᨶᩅᩁᩮᩈᩩ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᨿᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᩏᨸᨧᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩦᨶᨣᩁᩮ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨾᨶ᩠ᩅᩣᨿ ᩅᩮᨴᨦ᩠ᨣᨸᩣᩁᨣᩮᩣ ᩈᨠᨸᩁᩈᨾᨿᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᨾᩣᨶᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᨳᩮᩣᨾᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩣᩅᨲᩣᨿᩩᨠᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩩᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨸᩁᩣᨸᩁᩴ ᩈᩩᨣᨲᩦᩈᩩᨿᩮᩅ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩥᩈᩣᩁᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᨿᩮᩣᨲᩥᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᨠᩁᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᨿᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᩥᩔᩣᩈᩥᨠᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩮᨶ ᨶᩣᨭᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩅᩣᨴᩣᩁᩮᩣᨸᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨸᩮᩈᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨸᩩᨱᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨸᩩᨱᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨥᨭᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨

᪑᪙᪕᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨧᩁᩥᨲᩣᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩥᨶᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

អកឃរត្ថទអបទានចណ្ណនា ឋយត្តា៉

ប៉័ ទលិយឋកក្កីឃរត្ថទអបទានចណ្ណនា

អដ្ឋយាបទានេត ឰយយិ្យកដ្ឋេក ពេប្យតិអាឌិកំ អាឃប្ដុទេតា ទលិយឋកក្កីឃរត្ថទស្ស អបទាត៌ អឃយ្យិ បុទិយត្យេទ្ធស្ស ពតាឌិការេទា ពត្ថ ពត្ថ កទេច ចិចដ្ឋបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ដ្ឋបចិតទេត្តា ពស្សបស្ស កពចទេតា ការេល ព្រាហ្វលាកុទេល តិព្ពទេត្តា ឋទេទ្ធា បឋទេត្តា អទេហាឋិ៉ អបទេរា ចត្ថទេតា តាយ ពស្ស ឋហារេឃា ចាឋិ៉ ទេព ទេ្ចបិ ឋត្ថ ឋត្តិទេព ឆយ៉ំ ឋុត្វា បឋត្តយាតឋា បព្ពាឌិត្វា ឃាចឌីចំ ឋីលំ ទក្កិត្វា ឋុបទិឋុទ្ធឋីលិ ពទេតា ទុតា ទេចទេលិទេព តិព្ពតិត្វា ឲកំ ត្យុទ្ធត្នុទំ ឌិព្ពឋុលំ អត្ថកចិឋុ៉ ទេពឋុ អឃំ ឰយឋ្វិ ត្យុទ្ធប្យាទេច ឋាកិឃកុទេល តិព្ពតិត្វា អបទេរា ចត្ថទេតា ទេចបុទេត្តា ហុត្វា ពាចពិឋកចទេត តិព្ពត្តិ៉ អឆ ទេឋា ឋញ្ជកុលប្យឋាចទេពត ពាញ្ញដ្ឋាឃិតា អាទាឌិទេពត កពចតា ឋញ្ជទាឌ្ឋត៌ យាតយដ្ឋតាឃ ពពំ ទេចស្សត្ថទឆយ៉ុទេចឋតាឃំ (ឌា៉ ៧៉១៧៉៧៩៊ អាចទេឃា) ទេបិក្លទចទ៌ស្សឌ្ឋិបិឌិហាទិឃំ ឌិឋ្វា បឋត្តយាតទេឋា បព្ពាឌិត្វា យខ្លិយតិការេឃ ចុត្តិ កទេ្ខពទត្តឋុត្តត្តទេចឋត៌ ឋុត្វា អទព្ពាចាឋំ ចឋទេត្តា កទេ្ខពទត្តឋុត្តត្តទេចឋតាត្យឋាឃត៌ (យ៉ តិ៉ ៧៉៧ប៉៩ អាចទេឃា) ឋទិត្វា ពចត្យឋារទេត ទាពលំ ទេបទេឋត្វា ពយ្ដដ្ឋាត៌ យតឋិ ពទិត្វា អទហត្តិ បិបុលិ៉

៧៧៊៉ អទហត្តិ បត្វា អត្តទេតា បុព្ពពយ៉ុ ឋទិត្វា ឋញ្ញាពទេឋាយតទេស្សា បុព្ពចទិតាបទាត៌ បការេឋទេត្តា ឰយយិ្យកដ្ឋេក ពេប្យតិអាឌិយាហ៉ ពត្ថ ពេប្យា ពាច ចត្យព្ពិទេឆា – ឋារពេប្យា, ចទពេប្យា, យណ្ឌពេប្យា, កដ្ឋពេប្យាពិ៉ ទេពឋុ ឃឋ្វិ ពេប្យ ឲទេកា ត្យុទេទ្ធា ដ្ឋប្យឌ្ឈតិ, អឃំ ឋារពេប្យា តាយ៉ ឃឋ្វិ ទេ្ច ចា ពទេឃា ចា ត្យុទ្ធា ដ្ឋប្យឌ្ឈត្តិ, អឃំ ចទពេប្យា តាយ៉ ឃឋ្វិ ចត្តារេទា ត្យុទ្ធា ដ្ឋប្យឌ្ឈត្តិ, អឃំ យណ្ឌពេប្យា តាយ៉ ឃឋ្វិ បញ្ច ត្យុទ្ធា ដ្ឋប្យឌ្ឈត្តិ, អឃំ កដ្ឋពេប្យា តាយ៉ អព្ពាត្ថ បត –

“ឋារពេប្យា យណ្ឌពេប្យា, ឋារយណ្ឌពេប្យា ពឆា;

ចទពេប្យា កដ្ឋពេប្យា, ពប្យា បញ្ចចិឆា ឋិឃ៉ុ៉

“ឲទេកា ទេ្ច ពទេឃា ចត្តារេទា, បញ្ច ត្យុទ្ធា ឃឆាក្កយំ;

ឲទេពឋុ បញ្ចពេប្យឋុ, ដ្ឋប្យឌ្ឈត្តិ ចិតាឃកា”ពិ៉ –

ឲចំ បញ្ច ពប្យា ចុត្តា៉ ទេពឋុ អឃំ ពេប្យា “ពកុឋទេទ្ធា ទេកាណាពយទេតា ពស្សទេបិ ទេកាពទេយា ទេយទេត្តទេឃ្យា”ពិ បញ្ចត្យុទ្ធបឌិយល្លិពត្តា កដ្ឋពេប្យា តាយ ឌារេតា៉

តស្វា ព្ហុមិ្ហ កដ្ឋកាប្បមិ្យកាស្សរេបិ តាឃរកោ ជ្ជប្បដ្ឋីតិ សព្ហុរត្ថា៍ រសសំ ជ្តូាតតួ្ចរយចាតិ៍

រលិមសកក្តីឃរតួ្ចរអបឥាតចណ្ឍតា សយត្តា៍

៨៍ ចតចដ្ហរតួ្ចរអបឥាតចណ្ឍតា

តចយាបឥារត ព្ហុមិ្យកដ្ឋរកា ករប្បតិអាឥិកំ អាឃស្វរតា ចតចដ្ហរតួ្ចស្ស អបឥាត៍ អឃមិ្យ បុរិមព្យុរដ្ឋុ កតាឥិការទា តត្ត តត្ត ករច ចិចដ្ឋបតិឃ្យឃាតិ បុណ្ណាតិ ជ្ជបចិតរត្តា កស្សបស្ស ករចរតា ការល ក្យុលរករហ តិព្ហរត្ថា ចិណ្ណុតំ បត្វា សត្ត ឆមុ្ឋរឆសតំ ស្វត្ថា សដ្ឋាឌារតា បព្ហុឌិត្វា បរិស្វុដ្ឋំ ត្រាហ្មចរិមំ ចរិត្វា តរតា ចុរតា រឆចរលិរកា តិព្ហុរត្ថា, តរតា ចុរតា អរណ្ណាឃតរត តិក្លុតំ សមឹរប កបេរិតរឃាតិឃំ តិព្ហុរត្ថា៍ រតាស្វ រយត្តចិរត្តា ឆមុំ ស្វត្វា តរតា ចុរតា រឆចមតុស្សេស្វ សំសរត្ថា ព្ហុមិ្ហ ព្យុដ្ឋប្បារឆ កបិលចត្តុមិ្ហ ត្រាហ្មណក្យុល តិព្ហត្តិ៍ តស្ស មាត្យុកុច្ឆិកតការលរឃច មាត្យ រគហត្យុឆ្ជ ជ្ជបិឌិ ចរត ចសិតុំ ចរត ចិឌាឃិតុំ ៍ តរតា ព្ហុច្ឆាត្ស្វុបចរសត ចរត ចសត្តិឃា កព្ហចុដ្ឋាត៍ អរហាសិ៍ កព្ហុរតា តិក្លុត្តុព្យ តំ ការសាចលរណ្ឌត បដិក្យុរហស្វុ៍ តឥា រតាឌិសត្តស្ស ជ្ជប្បត្តការលិ, ទាឌា តំ ក្យុមារំ អាហទារបត្វា សរហច របិរសសិ៍ អឆ រតាឌិសរត្តា មហាកិតិក្លុមតំ តិក្លុមិត្វា បព្ហុឌិត្វា លព្ហុសាតិ ឥ្យុក្កុរការិកំ កត្វា ព្យុរដ្ឋ ឌារតា រសា មហាកស្សបស្ស សត្តិកំ កត្វា តរស្សាចារឆ បសរត្តា តស្ស សត្តិកា ព្យុដ្ឋប្បារឆកាចំ ស្វត្វា សត្ត សត្តិកំ កត្វា ឆមុំ ស្វត្វា បព្ហុឌិត្វា តចិរស្សេច លព្យអកិរណ្ណា អរហា អរហាសិ៍

៦៤០៍ រសា អរហត្តំ បត្វា អត្តរតា បុព្ហុកមុំ សរិត្វា រសាមតស្សឌារតា បុព្ហុចរិតាបឥាតំ បការសរត្តា ព្ហុមិ្យកដ្ឋរកា ករប្បតិអាឥិមាហ៍ តត្ត ត្រាហ្មចត្ត មហាឃរសាតិ ទត្ត ត្រាហ្មណាតំ ចាត្ត ចាតតរកាតិ ត្រាហ្មណចាត្តុតិ ចត្តរត្ត កាចាចាត្តស្វុលត្តំ "ត្រាហ្មចាត្ត"តិ ចុត្តត្តិ រចឌិតត្ថា៍ រលិកត្តឃត្យាបកាឃសត្តា មហាឃរសា៍ រសសំ សត្ថា បុចិរណ្ណាឃ្យរយចាតិ៍

ចតចដ្ហរតួ្ចរអបឥាតចណ្ឍតា សយត្តា៍

១០៍ ចុត្យអប្ញុកឌ្ឍរតួ្ចរអបឥាតចណ្ឍតា

ឥសយាបឥារត ព្ហុមិ្យកដ្ឋរកា ករប្បតិអាឥិកំ អាឃស្វរតា ប្ញុកឌ្ឍរតួ្ចស្ស អបឥាត៍ អឃមិ្យ បុរិមព្យុរដ្ឋុ កតាឥិការទា តត្ត តត្ត ករច ចិចដ្ឋបតិឃ្យឃាតិ បុណ្ណាតិ ជ្ជបចិតរត្តា កស្សបសម្មាសម្ពុដ្ឋការល ឌាទាលិសិឃំ ចិកចសម្យុរត្ត ក្យុល តិព្ហរត្ថា ចិណ្ណុតំ បត្វា សត្ត សត្តិរកា ឆមុំ ស្វត្វា សព្ហុឥា តមស្សមារតា មហាឥាត់ ឥឥមារតា មាសស្ស សត្តក្លត្តំ ករចរតា កដ្ឋក្យុឌិឃា ចត្យុឌ្ឍាតិករដ្ឋុត ចិលិរម្យសិ៍ "មម តិព្ហុត្តតិព្ហត្តដ្ឋារត សរិរតា ប្ញុកឌ្ឍករត្ថា តិព្ហុត្តត្យុ"តិ បត្តតំ អការសិ៍ ករចា តំ ឥ្យាការសិ៍ រសា ឃាចតាយុកំ ឋត្វា បុណ្ណាតិ កររាទត្តា តរតា ចុរតា រឆចរលិរកា កាយាចចររលិកំ សរិរករឌ្ឍត ប្ញុកត្តំ ក្យុរមារតា ប្ញុកឌ្ឍរឆចប្បុរត្តាតិ ហិកររដិ អរហាសិ៍ រសា

ឆេចលោកសយ្យត្តិយោ អត្ថុកជិត្វា ពតោ ធុតោ ព្ពុយស្មិំ ព្ពុទ្ធប្បាទេ យហារេកាគក្ខុលេ តិដ្ឋតិ, ពស្ស យាត្យុក្ខដ្ឋិគពស្សេច យាត្យុឃា

សទ្ធិរគេត្តត សគលគេហំ សគលភគរដ្ឋា សុគេត្តត ឧពគត្តិ អហោសិ, ឌាពក្ខលេឍ សគលំ សាចត្តិភគរំ សុគត្តគរឍ្ឌគេគា ចិឃ អហោសិ,

ពេតស្ស សុគេត្តាពិ ភាមំ គរិំ សុ៎ សោ ចុទ្ធិ អគយាសិ៎ ពគា សត្វា សាចត្តិឃំ បត្វា ឌេពចភយហាចិហារំ បដិក្កហេសិ, ពំ ជិស្វា

បសត្ថុយាភសោ ភគចពោ សត្តិគេ បដ្ឋាជិត្វា ភជិរស្សេច សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ៎ ពស្ស ក្លប្បត្តិជិចសពោ បក្ខាឃ ឃាច

បរិភិដ្ឋាភា ឧត្តុភ្ភូរេ ភិបភ្ភក្ខាភាឌឹសុ សុគត្តសេច ចាឃិ៎ ឆេចាបិ ជិដ្ឋធុណ្ណជិដ្ឋាគត្តុបុប្បាភិ ឌូគិរត្តិ៎

១លិ១៎ សោបិ ឆេរោ អរហត្តំ បត្វា អត្តភោ បុដ្ឋាគមំ សរិត្វា សោយភស្សុឌារោតា បុដ្ឋចរិតាបដាតំ បគារេសន្តា ព្ពុយមិក្ខេគ

គប្បេតិអាឌិយាហ៎ ពំ សត្ថាំ ហេដ្ឋា ធុត្តភឃត្តា ក្លត្តាភត្តត្តា ច សុចិត្តាញ្ញុយេច, គេចលំ បុដ្ឋាភាភត្តំ ភាយភាភត្តត្ថា ចិរេសោ៎

ធ្ទុអសុគត្តេត្តុរអបដាភចណ្ណភា សយត្តា៎

បត្ថាបដ្ឋាសយចក្កចណ្ណភា សយត្តា៎

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥៩. ឃរាឧរក្កា

១. ឃរេឧត្វខអបដាគឧណ្ណគា

លប្បុញ្ញាររេយ ឧរក្កេ បឍេយាបដាគេត យហារេយុគ្គំ ឌួក្កឃ្យាតិអាឌិត់ អាឃឆ្វូតោ ឃរេឧត្វខស្ស អបដាត៌ អឃរេប្បី ប្ញិរេបត្យូឌេ្ស កតាឌិកាទោ តត្ត តត្ត កខេឧ ខិឧក្តុ បតិស្សយាតិ ប្ញុញ្ញាតិ ក្ខុបខិតត្តោ ស្ញុរេយឆស្ស កកចតោ កាលេ យហាត្ញុការេឧ តាកោទាឌា ហុត្វា ឮ្ធុប្យបុត់ កិក្ខុបង្ខិ អត្ថុតោ កចត់ គេត្វា យហាដាត់ បឧរេត្តូបិ, កកចត្ថិ យហរេឆ្លូត តិឌិឌេកេ អន្ធាេឌេបិ, ៩ខេកាញ្ញា កិក្ខុ យហរេឆ្លូតត បរេច្ឆុកត្ញុរស្សឃុខេក បរេព្វាត ឧ បយេលបរិក្ខារេខា៌ រោ តោត ប្ញុញ្ញាករេយុត ខេឆឧរេយត្ញុស្សុស្ញុ បំបរេត្តា បិឆ្ឃត្តស្ស កកចតោ កាលេ រេបឌ្ឃិប្ញុរេត្តា ហុត្វា យហាឌិឌិយហ្វល់ បត្តហិ ទតរេគហិ ឬខេបិ៌ កស្សុបស្ស កកចតោ កាលេ បោរេត បញ្ញុខិត្វា បយេលឆរំ អកាបិ៌ ៩ចំ រោ ស្ញុកតាស្ញុរេយឆ បំបរេត្តា អរេយ្យាត់ កកចតោ កាលេ ដាទោលបិយំ យហាចិកចស្ស រេបឌ្ឃិតោ ប្ញុរេត្តា ហុត្វា ស្ញុឌាតាឃ កកចតោ លិឌបិឃាបំ ឌិត្តាឃ រេបឌ្ឃិឌិតាឃ ក្ញុឆ្ញិបិ ត្រិត្តត្តិ, ឃរេរា តាឃ តារេឃត បទេឃស្ញុក្ញុឃារេលិ៌ តស្ស តរេឃា បិរាឌា រេហាត្តិ – ៩ខេកា រេហយត្តិខេកា, ៩ខេកា កិយិត្វា, ៩ខេកា ចស្សិខេកាតិ៌ រោ ចស្សិខេក បិរារេឆ ចស្សិខេក ចត្តារេទា យារេរ តិប្យុទិរេបហិ ត្ញុទិរេឃហិ បរិចាទឃយារេតា ចរតិ, រេហឌ្ឃាបិរាឌំ ត ឌួតទេតិ៌ រេហយត្តិខេក បិរារេឆ ចត្តារេទា យារេរ ស្ញុច្ញុបិតចាតបិតកចារេឌ តរេត្វខ បឌិចរតិ៌ កិយិត្វា បិរារេឆ ដាហុកចាឌចាតបិតខ្ចាលិហិ បយេត្តេ តរេត្វខ ចរតិ៌ ហត្វបិដាត៌ ស្ញុក្ញុយាលតាឃ ក្ញុមិយំ តិរេខ្ចាឌិកិច្ចំ តត្តិ៌ បិខ្ខលិតុលិឌិប្ញុណ្ណរការេឧ អត្វទិត្វា តត្ត ក្ខុបឆាតាតិ កិច្ចាតិ កទោតិ៌ ៩ចំ ខេឆឧរេលិខេក ខេឆឧក្យុយារេទា ចិឃ បញ្ញាហិ កាយក្យុលោហិ បយេប្បិតស្ស បយេក្កិត្វតស្ស បរិចាទឃយាតស្ស បឌិកេច្ចេច តិឌ្ឃា ឌួក្កយិ, បរិខេតស្សាបិ តិឌ្ឃា ឌួក្កយិ, បញ្ញុទត្តិរេឃា ច តោលបឌិរេបិ ឍាឃតិ៌ អឆ ខោ ឃរេរា ក្យុលប្ញុរេត្តា បឌិកេច្ចេច បញ្ញុឌ្ឃិត្វា អឌ្ឍ ររ បរិខេត់ ស្ញុបត្តិ អញ្ញាស្សា កខេឆ្ន ចិល់, អញ្ញាស្សា កខេឆ្ន យុឌិក្កុ, អញ្ញាស្សា កខេឆ្ន អាឮ្យអប្ញុទិ, អញ្ញា ចិខេកាបិក់, ចិខេក្លុឮ្យត្ថក់, អញ្ញា ចិប្យុលបត្តិរេឃា ហត្វបត្តិ ស្ញុរាត់ យរេញ្ញា, ឌិរ្វាតស្ស អាឌិតេឧា បិត្ញុរេហាបិ, តិត្តិដាឃ ចិត្តិ បណ្ឌាបិ៌ អឆ ខោ ឃរេរា ក្យុលប្ញុរេត្តា ក្ខុដាត៌ ក្ខុដារេតបិ – “ក្ខុបឌ្វុត៌ ចត ខេកា, ក្ខុបស្សុឌ្ឃិ ចត ខេកា”តិ៌

អឆ ខោ ឃរេរា ក្យុលប្ញុរេត្តា ស្ញុចណ្ណបិក្ញុការេឃា អារេទាហិត្វា រេឃត តិខេចរតត្វាទិ ខេតត្ញុបរក្កយិ, អយត្ញុស្សា ត្វាទិ ចិចទិ ស្ញុ – “យា ឃរស្ស ក្យុលប្ញុត្តស្ស ខេកាចិ អត្តទាឃយកាបិ អការេឆ្វុ អតការិយំ បញ្ញុខ្ចាឃា”តិ៌ អឆ ខោ ឃរេរា ក្យុលប្ញុរេត្តា រេឃត តការេត្វាទិ ខេតត្ញុបរក្កយិ, អយត្ញុស្សា ត្វាទិ ចិចទិ ស្ញុ – “យា ឃរស្ស ក្យុលប្ញុត្តស្ស ខេកាចិ អត្តទាឃយកាបិ អការេឆ្វុ អតការិយំ បញ្ញុខ្ចាឃា”តិ៌ អឆ ខោ ឃរេរា ក្យុលប្ញុរេត្តា រេឃត ឌួបិបតត៌ យិកដារេឃា ខេតត្ញុបរក្កយិ៌

ខេតត ខោ បត បយេឃត កកចា ទត្តិឃា បច្ចូសសយំ បច្ចុឌ្ឍាឃ អត្តុញ្ញាការេរ ចក្កយតិ, អឌ្ឍរា ខោ កកចា ឃរំ ក្យុលប្ញុត្តំ ត្វុទេតោឧ អាកច្ឆត្តំ, ឌិរ្វាត ចក្កយា ឌួរេទាហិត្វា បញ្ញុត្តេ អារេខេត តិឌិឌិ៌ អឆ ខោ ឃរេរា ក្យុលប្ញុរេត្តា កកចតោ អចិត្វុរេទ ក្ខុដាត៌ ក្ខុដារេតបិ – “ក្ខុបឌ្វុត៌ ចត ខេកា, ក្ខុបស្សុឌ្ឃិ ចត ខេកា”តិ៌ អឆ ខោ កកចា ឃរំ ក្យុលប្ញុត្តំ ៩តឌេចាច – “ត្ថាឌិ ខោ, ឃរ, អត្ញុបឌ្វុត៌, ត្ថាឌិ អត្ញុបស្សុឌ្ឃិ,

ឲហិ, ឃរ, គិរឹង, ឌម្ពំ ខេ ខេរយ្យាមី”តិ៍ អថ ខោ ឃរោ ក្យលបុរត្តា, “ឰ្ពង៌ គិរ អត្យបឆ្ពុំ, ឰ្ពង៌ អត្យបឃ្សុ្ជ”ត្តិ ហរ្ជោ វ្ពងរក្កា ឃ្ងចណ្ហាបិក្យកាហិ ឰ្ពរទាហិត្វា រយត ភកចា រតត្យបរប្ពយិ, វ្ពបរប្ពយិត្វា ភកចត្តិ អភិចាររត្វា ឲពយត្តិ គិរឹងិ, ឲពយត្តិ គិរិត្តស្ស ខោ ឃរស្ស ក្យលបុត្តស្ស ភកចា អត្យបុត្តិំ ពងំ ពរឆសិ, សេឃ្សមិងិ, ឌាគពងំ ឹលពងំ របក្កពងំ កាយាតំ អាឌឹតចំ ឰ្ពកាទំ រំពិសេលរំ រតក្លូរម្ពុ អាគិរំរំ បការរសិ៍ ឃងា ភកចា អញ្ញាសិ ឃរំ ក្យលបុត្តំ ពល្លចិត្តំ យុក្យចិត្តំ ចិតឹចរលាចិត្តំ វ្ពងក្កចិត្តំ បរន្តចិត្តំ, អថ ឃា ញ្ជ្ជាតំ រាយុក្កិរិកា ឌម្ពុរងរតា, តំ បការរសិ ក្យុក្លូ របុងឃំ គិរទាងំ យក្កំ៍ សេឃ្សឆាបិ តាយ ឃ្ងុំ ចត្វំ អបាពតកាឡអពំ របុ្ពរងច ខេងតំ បងិក្ករលាឃ្ស, ឲចរយច ឃរស្ស ក្យលបុត្តស្ស តប្លិ៍រយច អាររត ចិខងំ ចឹតយលំ ឌម្ពុចក្លុំ វ្ពងបិងិ – “ឃំ ពិត្វិ៍ របុងឃឌម្ពុំ, របត្តំ តំ គិរទាឌម្ពុ”ត្តិ៍

អថ ខោ ឃរស្ស ក្យលបុត្តស្ស យាតា បិរាងំ អភិទ្យហិត្វា ឃរំ ក្យលបុត្តំ អបរឃ្សត្តិ រយត រសដ្ឋិ ពហបតិ រតត្យបរប្ពយិ; វ្ពបរប្ពយិត្វា រសដ្ឋិំ ពហបតិំ ឲតងរចាង – “បុរត្តា ខេ ពហបតិ ឃរោ ត ងិឃ្សតិ”តិ៍ អថ ខោ, រសដ្ឋិ ពហបតិ, ចញ្ជិរា អឃ្សផ្ទរត វ្ពរឃ្សារឌត្វា រាយំរយច រយត ឰ្ពរិបតតំ យិពងារយា រតត្យបរប្ពយិ៍ អឆ្ពរា ខោ, រសដ្ឋិ ពហបតិ, ឃ្ងចណ្ហាបិក្យកាតំ គិរក្លូបំ, ងិឃ្វាត តំរយច អត្យពយាសិ៍ អឆ្ពរា ខោ ភកចា រសដ្ឋិំ ពហបតិំ ក្សុរតាច អាពឆ្ឆន្តំ, ងិឃ្វាត ភកចរតា ឲតងរហាសិ – “ឃំត្យុតាហំ តឆាទ្យបំ ញ្ជ្ជាភិរប្លាទំ អភិរប្លូរឃ្យំ, ឃឆា រសដ្ឋិ ពហបតិ ញ្ជ្ជង គិរិរត្តោ ញ្ជ្ជង គិរិត្តំ ឃរំ ក្យលបុត្តំ ត បរឃ្សឃ្យា”តិ៍ អថ ខោ ភកចា តឆាទ្យបំ ញ្ជ្ជាភិរប្លាទំ អភិរប្លូររសិ៍ អថ ខោ រសដ្ឋិ ពហបតិ រយត ភកចា រតត្យបរប្ពយិ ; វ្ពបរប្ពយិត្វា ភកចត្តិ ឲតងរចាង – “អបិ, ភរត្តា, ភកចា ឃរំ ក្យលបុត្តំ បរឃ្សឃ្យា”តិ៍ រតត ហិ ពហបតិ គិរឹង, អរប្យច តាយ ញ្ជ្ជង គិរិរត្តោ ញ្ជ្ជង គិរិត្តំ ឃរំ ក្យលបុត្តំ បរឃ្សឃ្យាសិតិ៍ អថ ខោ រសដ្ឋិ ពហបតិ “ញ្ជ្ជរឆច ពិទាហំ គិរិរត្តោ ញ្ជ្ជង គិរិត្តំ ឃរំ ក្យលបុត្តំ បឃ្សិឃ្សាមី”តិ ហរ្ជោ វ្ពងរក្កា ភកចត្តិ អភិចាររត្វា ឲពយត្តិ គិរឹងិ, ឲពយត្តិ គិរិត្តស្ស ខោ រសដ្ឋិស្ស ពហបតិស្ស ភកចា អត្យបុត្តិំ ពងំ ពរឆសិ...រប... អបរប្យច្ចុរយា អត្វុ រារររត ភកចត្តិ ឲតងរចាង – “អភិក្កត្តំ ភរត្តា, អភិក្កត្តំ ភរត្តា, សេឃ្សឆាបិ , ភរត្តា, គិក្កុជ្ជិតំ ចា វ្ពក្កុរជ្ជឃ្យ, បងិច្ឆត្តំ ចា ចិចររឃ្យ ម្យុឡ្ហស្ស ចា យក្កំ អាចិរក្លឃ្យ, អន្តការេ ចា រតលបរជ្ជាតំ ងាររឃ្យ ‘ចក្លូយរត្តោ ទ្យបាតិ ងក្ខត្តី’តិ, ឲចរយចំ ភកចតា អរតកបរិយាររយត ឌរម្ពា បកាសិរតា៍ ឲរាហំ, ភរត្តា, ភកចត្តំ ររណំ ពច្ឆាមិ ឌម្ពុញ្ជា ភិក្លុរញ្ឈញ្ជា, វ្ពបិរកំ យំ ភកចា ងាររត្យ អជ្ជតរក្កា បិលាុរបតំ ររណំ ពត”ត្តិ៍ រសាច រលាកេ បឋមំ វ្ពបិររកោ អរហាសិ រតចាចិរកា៍

អថ ខោ ឃរស្ស ក្យលបុត្តស្ស បិត្យរតា ឌរម្ពុ រងសិយមាររត ឃឆាឌិដ្ឋំ ឃឆាចិងិតំ ក្សុមិ បច្ចរចក្ខត្តស្ស អត្យបិងាយ អាឃរចតិ ចិត្តំ ចិម្យុត្តិ៍ អថ ខោ ភកចរតា ឲតងរហាសិ – “ឃរស្ស ខោ ក្យលបុត្តស្ស បិត្យរតា ឌរម្ពុ រងសិយមាររត ឃឆាឌិដ្ឋំ ឃឆាចិងិតំ ក្សុមិ បច្ចរចក្ខត្តស្ស អត្យបិងាយ អាររចតិ ចិត្តំ ចិម្យុត្តំ, អភរព្វា ខោ ឃរោ ក្យលបុរត្តា ហឹតាឃាចត្តិត្វា ពាររយ បរិក្យុជ្ជិតុំ, សេឃ្សឆាបិ បុរព្វា អការិពក្សុរតា, ឃំត្យុតាហំ តំ ញ្ជ្ជាភិរប្លាទំ បងិប្យឃ្សុម្ភរឃ្យ”ត្តិ៍ អថ ខោ ភកចា តំ ញ្ជ្ជាភិរប្លាទំ បងិប្យឃ្សុម្ភរសិ៍ អឆ្ពរា ខោ រសដ្ឋិ ពហបតិ ឃរំ ក្យលបុត្តំ គិរិត្តំ, ងិឃ្វាត ឃរំ ក្យលបុត្តំ ឲតងរចាង – “យាតា ខេ តាត, ឃរ, បរិរងចររាពរយាបត្តា, រងហិ យាត្យឃា ឌិចិត”ត្តិ៍ អថ ខោ ឃរោ ក្យលបុរត្តា ភកចត្តិ វ្ពរល្លាររកសិ៍ អថ ខោ ភកចា រសដ្ឋិំ ពហបតិំ ឲតងរចាង – “តំ ពិំ យញ្ញាសិ, ពហបតិ, ឃស្ស សេរក្លូត ញាររលាត សេរក្លូត ងឃ្សរតត ឌរម្ពា ងិរដ្ឋា ចិងិរតា សេឃ្សឆាបិ តឃា, តស្ស ឃឆាឌិដ្ឋំ ឃឆាចិងិតំ ក្សុមិ បច្ចរចក្ខត្តស្ស

អតុបិដាយ អាសវេហិ ចិត្តំ ចិមុត្តំ, ភន្ដោ តុ ខោ សោ, គហបតិ, ហីភាយាចត្តិត្វា កាមេ បរិភុញ្ជិត្វំ សេឃ្យថាបិ បុរេ្ព អការិកក្ខេតា”តិ? “នេតា ហេតំ, ភន្តេ”៉ “ឃសស្ស ខោ, គហបតិ, កុលបុត្តស្ស សេវេក្កត ខារេណត សេវេក្កត ឥស្សេតត ឆេខ្មុ ឌីន្ទ្ជា ចិឌីតោ សេឃ្យថាបិ ថឃា, តស្ស ឃថាឌីដ្ឋំ ឃថាចិឌីតំ ក្ខុមិ បដ្ឋេចេក្កត្តស្ស អតុបិដាយ អាសវេហិ ចិត្តំ ចិមុត្តំ, អភន្ដោ ខោ, គហបតិ, ឃសោ កុលបុត្តោ ហីភាយាចត្តិត្វា កាមេ បរិភុញ្ជិត្វំ សេឃ្យថាបិ បុរេ្ព អការិកក្ខេតា”តិ៉ “លិភា, ភន្តេ, ឃសស្ស កុលបុត្តស្ស, ស្ុលន្ធិ, ភន្តេ, ឃសស្ស កុលបុត្តស្ស , ឃថា ឃសស្ស កុលបុត្តស្ស អតុបិដាយ អាសវេហិ ចិត្តំ ចិមុត្តំ, អឆិចាសេមុ មេ, ភន្តេ ភកថា, អជ្ជតភាយ ភត្តំ ឃសេត កុលបុត្តេត បដ្ឋាសយណោភា”តិ ៉ “អឆិចាសេសិ ភកថា តុណ្ហីភាវេចត”៉ អថ ខោ សេដ្ឋិ គហបតិ , ភកថតោ អឆិចាសតំ ចិឌិត្វា ដ្ជាឃាសតា ភកចន្តំ អភិចាទេត្វា បឥក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ៉ អថ ខោ ឃសោ កុលបុត្តោ អចិរបក្កន្តេ សេដ្ឋិម្ហិ គហបតិម្ហិ ភកចន្តំ ឲតឥចោច – “លភេឃ្យាហំ, ភន្តេ, ភកថតោ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ, លភេឃ្យំ ដ្ឋបសម្បទ”ន្តិ៉ “ឲហិ ភិក្ខុ”តិ ភកថា អចោច – “ស្វាក្ខាតោ ឆេខ្មុ, ចរ ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិឃាឃា”តិ, សាច តស្ស អាឃស្មតោ ដ្ឋបសម្បទា អហោសិ៉

១៉ អរហា បត ហុត្វា សោយតស្សខាតោ អត្តតោ បុព្ពចរិតាបតាតំ បកាសេន្តោ យហាសមុទ្ទំ ឌក្កឃ្យាតិអាឌិមាហ៉ តត្ថ សមុទ្ទន្តិ អក្កុលិមុទ្ទាយ សំ ស្ុដ្ឋ ឥស្សេតព្ពតោ សមុទ្ទោ, អថ ចា សំ ស្ុដ្ឋ ដ្ឋឌិយតិ ខោភិយតិ បសោឆិយតិ ឈាសតំ កេនាន្តោ អាលុឡព្ពាយតីតិ សមុទ្ទោ, យហន្តោ ច សោ សមុទ្ទោ ចាតិ យហាសមុទ្ទោ, តំ យហាសមុទ្ទំ៉ ឌក្កឃ្យាតិ អន្ទោក្ការេហត្វា អត្ថុន្តទំ បចិសិត្វា តស្ស យហាសមុទ្ទស្ស អន្តោ បចិសិត្វា, សាឡ្យេត្ថ ចេតំ ដ្ឋបឃោកចេតន្តិ ឥដ្ឋព្ពំ៉ ភចតំ មេ ស្ុយាបិតន្តិ ឲត្ថ ភចន្តិ តិព្ពាតន្តិ តិចសន្តិ ចត្ុហិ ឥ្ពរិឃាបថេហិ ចាសំ កេប្បេន្តិ ឲត្វាតិ ភចតំ, យឃ្យាតំ ភចតំ តំ ចិយាតំ តំ បិសាឆំ បដ្ឋាបិការក្ខុដាការេហិ សំ ស្ុដ្ឋ យាបិតំ តកាទំ, អត្តតោ ឥាលេត ស្ុដ្ឋ តិម្មិតន្តិ អត្ថោ៉ ស្ុតិម្មិតា សេបិក្ខណីតិ ស្ុយហន្តា ហុត្វា ក្ខតា ព្ពតា គតា បចត្តា ឍណិតា កតាតិ សេបិក្ខណី, យន្ថកន្ថបបុប្យបុលិតតិត្ថយន្ុទោឥកាឌីហិ ស្ុដ្ឋ តិព្ពាត្តា តិម្មិតាតិ អត្ថោ៉ ចក្កចាក្ខបក្ខុឌិតាតិ ចក្កចាកក្កក្កដហំសាឌីហិ ក្ខុឌិតា សោឈាសិតា តាឌិតា សា សេបិក្ខណីតិ សម្ពន្ធោ៉ ព្ពតោ បទំ តឌីចតន្ថិបឥចត្ុប្បឥបិឥបបក្កិតំ ចណ្ណដ្ឋា ស្ុមេឆស្ស ភកចតោ ឥស្សតដ្ឋា តិមន្តត្វា ស្ុមេឆស្ស ភកចតោ ឥាតក្កមដ្ឋា ស្ុចិព្ពោឃ្យមេច៉

សេលិកាហុតិបដិក្កហន្តិ ឲត្ថ សេលិកេ អាហុតិ សេលិកាហុតិ, កាយទ្ុបិទ្ុបសក្ខាតស្ស សេលិកស្ស អាហុតិំ ប្ុខាសក្កាទំ បដិក្កណ្ហាតីតិ សេលិកាហុតិបដិក្កហំ, ស្ុមេឆំ ភកចន្តន្តិ អត្ថោ៉ សេសំ ព្យាកេរណឥាតដ្ឋា អរហត្តប្បត្តផលដ្ឋា ស្ុចិព្ពោឃ្យមេចាតិ៉

ឃសេត្ថេរអបឥាតចណ្ណតា សមត្តា៉

១៉ តឌីកស្សបត្ថេរអបឥាតចណ្ណតា

ទុតិឃាបឥាតេ បទុមុត្តរស្ស ភកចតោតិអាឌិកំ អាឃស្មតោ តឌីកស្សបត្ថេរស្ស អបឥាតំ៉ អឃម្បិ បុរិមពុទ្ធេស្ុ កតាឆិការោ តត្ថ តត្ថ ភចេ ចិចដ្ដបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ដ្ឋបចិតន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភកចតោ កាលេ កុលកេហេ តិព្ពត្តិត្វា ចិញ្ញុតំ បត្តោ ឲកឌិចសំ សត្ថារំ

បិណ្ឌាយ ចរន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ អត្តនោ រោបិតស្ស អម្ពរុក្ខស្ស បឋមុប្បន្នំ មនោសិលាវណ្ណំ ឯកំ អម្ពផលំ អទាសិ. សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ មគធរដ្ឋេ ព្រាហ្មណកុលេ ឧរុវេលកស្សបស្ស ភាតា ហុត្វា និព្ពត្តោ វយប្បត្តោ និស្សរណជ្ឈាសយតាយ ឃរាវាសំ ឆឌ្ឌេត្វា តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា តីហិ តាបសសតេហិ សទ្ធិំ នេរញ្ជរាយ នទិយា តីរេ អស្សមំ មាបេត្វា វិហរតិ. នទីតីរេ វសតោ កស្សបគោត្តតាយ ច នទីកស្សបោតិ សមញ្ញា អហោសិ. តស្ស ភគវា សបរិសស្ស ឯហិភិក្ខុភាវេន ឧបសម្បទំ អកាសិ. សោ ភគវតោ គយាសីសេ អាទិត្តបរិយាយទេសនាយ (មហាវ. ៥៤; សំ. និ. ៤.២៨) អរហត្តេ បតិដ្ឋាសិ.

តត្រាយំ អនុបុព្វីកថា – សត្ថា យសំ កុលបុត្តំ បព្ពាជេត្វា ឧរុវេលាយំ តយោ ភាតិកជដិលេ ទមេតុំ យេន ឧរុវេលា តទវសរិ. តេន ខោ បន សមយេន ឧរុវេលាយំ តយោ ជដិលា បដិវសន្តិ ឧរុវេលកស្សបោ នទីកស្សបោ គយាកស្សបោតិ, តេសុ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ បញ្ចន្នំ ជដិលសតានំ នាយកោ ហោតិ វិនាយកោ អគ្គោ បមុខោ បាមោក្ខោ, នទីកស្សបោ ជដិលោ តិណ្ណំ ជដិលសតានំ នាយកោ ហោតិ វិនាយកោ អគ្គោ បមុខោ បាមោក្ខោ, គយាកស្សបោ ជដិលោ ទ្វិន្នំ ជដិលសតានំ នាយកោ ហោតិ វិនាយកោ អគ្គោ បមុខោ បាមោក្ខោ. អថ ខោ ភគវា យេន ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស អស្សមោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ឧរុវេលកស្សបំ ជដិលំ ឯតទវោច – “សចេ តេ, កស្សប, អគរុ, វសេយ្យាម ឯករត្តំ អគ្យាគារេ”តិ. ន ខោ មេ, មហាសមណ, គរុ, ចណ្ឌេត្ថ នាគរាជា ឥទ្ធិមា អាសិវិសោ ឃោរវិសោ, សោ តំ មា វិហេឋេសីតិ. ទុតិយម្បិ ខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបំ ជដិលំ ឯតទវោច...បេ... តតិយម្បិ...បេ... សោ តំ មា វិហេឋេសីតិ. អប្បេវ មំ ន វិហេឋេយ្យ, ឥង្ឃ ត្វំ, កស្សប, អនុជានាហិ អគ្យាគារន្តិ. វិហរ, មហាសមណ, យថាសុខន្តិ. អថ ខោ ភគវា អគ្យាគារំ បវិសិត្វា តិណសន្ថារំ បញ្ញបេត្វា និសីទិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា.

អទ្ទសា ខោ សោ នាគោ ភគវន្តំ បវិដ្ឋំ, ទិស្វា ទុម្មនោ បធូបាយិ. អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “យំនូនាហំ ឥមស្ស នាគស្ស អនុបហច្ច ឆវិញ្ច ចម្មញ្ច មំសញ្ច ន្ហារុញ្ច អដ្ឋិញ្ច អដ្ឋិមិញ្ជញ្ច តេជសា តេជំ បរិយាទិយេយ្យ”ន្តិ. អថ ខោ ភគវា តថារូបំ ឥទ្ធាភិសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា បធូបាយិ. អថ ខោ សោ នាគោ មក្ខំ អសហមានោ បជ្ជលិ. ភគវាបិ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា បជ្ជលិ. ឧភិន្នំ សជោតិភូតានំ អគ្យាគារំ អាទិត្តំ វិយ ហោតិ សម្បជ្ជលិតំ សជោតិភូតំ. អថ ខោ តេ ជដិលា អគ្យាគារំ បរិវារេត្វា ឯវមាហំសុ – “អភិរូបោ វត, ភោ, មហាសមណោ នាគេន វិហេឋិយតី”តិ. អថ ខោ ភគវា តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន តស្ស នាគស្ស អនុបហច្ច ឆវិញ្ច ចម្មញ្ច មំសញ្ច ន្ហារុញ្ច អដ្ឋិញ្ច អដ្ឋិមិញ្ជញ្ច តេជសា តេជំ បរិយាទិយិត្វា បត្តេ បក្ខិបិត្វា ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ទស្សេសិ – “អយំ តេ, កស្សប, នាគោ បរិយាទិន្នោ អស្ស តេជសា តេជោ”តិ. អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម ចណ្ឌស្ស នាគរាជស្ស ឥទ្ធិមតោ អាសិវិសស្ស ឃោរវិសស្ស តេជសា តេជំ បរិយាទិយិស្សតិ, ន ត្វេវ ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ.

“នេរញ្ជរាយំ ភគវា, ឧរុវេលកស្សបំ ជដិលំ អវោច;

សចេ តេ កស្សប អគរុ, វិហរេមុ អជ្ជណ្ហោ អគ្គិសាលម្ហី”តិ។

“ន ខោ មេ មហាសមណ គរុ, ផាសុកាមោវ តំ និវារេមិ;

ចណ្ឌេត្ថ នាគរាជា, ឥទ្ធិមា អាសិវិសោ ឃោរវិសោ;

សោ តំ មា វិហេឋេសី”តិ។

“អប្បេវ មំ ន វិហេឋេយ្យ, ឥង្ឃ ត្វំ កស្សប អនុជានាហិ អគ្យាគារន្តិ;

ទិន្នន្តិ នំ វិទិត្វា, អភីតោ បាវិសិ ភយមតីតោ។

“ទិស្វា ឥសឹ បវិដ្ឋំ, អហិនាគោ ទុម្មនោ បធូបាសិ;

សុមនមនសោ អធិមនោ, មនុស្សនាគោបិ តត្ថ បធូបាសិ។

“មក្ខញ្ច អសហមានោ, អហិនាគោ បាវកោវ បជ្ជលិ;

តេជោធាតុសុ កុសលោ, មនុស្សនាគោបិ តត្ថ បជ្ជលិ។

“ឧភិន្នំ សជោតិភូតានំ,

អគ្យាគារំ អាទិត្តំ ហោតិ សម្បជ្ជលិតំ សជោតិភូតំ;

ឧទិច្ចរេ ជដិលា, អភិរូបោ វត ភោ មហាសមណោ;

នាគេន វិហេឋិយតីតិ ភណន្តិ។

“អថ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន, ហតា នាគស្ស អច្ចិយោ ហោន្តិ;

ឥទ្ធិមតោ បន ឋិតា, អនេកវណ្ណា អច្ចិយោ ហោន្តិ។

“នីលា អថ លោហិតិកា, មញ្ជិដ្ឋា បីតកា ផលិកវណ្ណាយោ;

អង្គីរសស្ស កាយេ, អនេកវណ្ណា អច្ចិយោ ហោន្តិ។

“បត្តម្ហិ ឱទហិត្វា, អហិនាគំ ព្រាហ្មណស្ស ទស្សេសិ;

អយំ តេ កស្សប នាគោ, បរិយាទិន្នោ អស្ស តេជសា តេជោ”តិ។

អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ ភគវតោ ឥមិនា ឥទ្ធិបាដិហារិយេន អភិប្បសន្នោ ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឥធេវ, មហាសមណ, វិហរ, អហំ តេ ធុវភត្តេនា”តិ។

បឋមំ បាដិហារិយំ។

អថ ខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស អស្សមស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្មិំ វនសណ្ឌេ វិហាសិ។ អថ ខោ ចត្តារោ មហារាជានោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ វនសណ្ឌំ ឱភាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ចតុទ្ទិសា អដ្ឋំសុ សេយ្យថាបិ មហន្តា អគ្គិក្ខន្ធា។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កាលោ, មហាសមណ, និដ្ឋិតំ ភត្តំ, កេ នុ ខោ តេ, មហាសមណ, អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ វនសណ្ឌំ ឱភាសេត្វា យេន ត្វំ តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា តំ អភិវាទេត្វា ចតុទ្ទិសា អដ្ឋំសុ សេយ្យថាបិ មហន្តា អគ្គិក្ខន្ធា”តិ។ “ឯតេ ខោ, កស្សប, ចត្តារោ មហារាជានោ យេនាហំ តេនុបសង្កមិំសុ ធម្មស្សវនាយា”តិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម ចត្តារោបិ មហារាជានោ ឧបសង្កមិស្សន្តិ ធម្មស្សវនាយ, ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ភត្តំ ភុញ្ជិត្វា តស្មិំយេវ វនសណ្ឌេ វិហាសិ។

ទុតិយំ បាដិហារិយំ។

អថ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ វនសណ្ឌំ ឱភាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ;

ຂຸປສຕ຺ກມິຕ຺ວາ ກາວຕ຺ຕໍ ອກິວາເຣຕ຺ວາ ໆກາຍຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖາສິ ເສຍ຺ຍວາປິ ຍທາອກິກ຺ລເຣຕ຺ວາ ບຸຣິຍາຫິ ວຕ຺ຕິກາຫິ ອກິກ຺ຕຕເຣາ ວ ປຕີຕຕເຣາ ວ˜

ອຨ ເໜາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍເປີ ຂວິເລີ ຕຍ຺ຍາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍຄ ເຍຄ ກາວາ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ; ຂຸປສຕ຺ກມິຕ຺ວາ ກາວຕ຺ຕໍ ໆຕຣເວາວ – “ກາເລີ, ຍທາສຍຕ, ຄິຕ຺ຖິ ຕໍ ກຕ຺ຕໍ, ເກາ ຄຸ ເໜາ ເສາ, ຍທາສຍຕ, ອກິກ຺ຕຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ອກິກ຺ຕຕວເຕ຺ຕາ ເກວລກປ຺ປໍ ວຄສຕ຺ຕໍ ອຸກາເສຕ຺ວາ ເຍຄ ຕ຺ວໍ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ; ຂຸປສຕ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ອກິວາເຣຕ຺ວາ ໆກາຍຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖາສິ ເສຍ຺ຍວາປິ ຍທາອກິກ຺ລເຣຕ຺ວາ ບຸຣິຍາຫິ ວຕ຺ຕິກາຫິ ອກິກ຺ຕຕເຣາ ວ ປຕີຕຕເຣາ ວາ”ຕິ˜ ໆເສາ ເໜາ, ກຍ຺ຍປ, ສເກ຺ກາ ເຣວາຄຍິເຕ຺ຖາ ເຍຄາທໍ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ ຂຍ຺ຍຸວຄາຍາຕິ˜ ອຨ ເໜາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍປຍ຺ຍ ຂວິລຍ຺ຍ ໆຕຣເທາສິ – “ຍຫິກ຺ຕິເກາ ເໜາ ຍທາສຍເຕາ ຍທາຄຸກາເວາ, ຍຕ຺ຕ ຫິ ຄາຍ ສເກ຺ກາປິ ເຣວາຄຍິເຕ຺ຖາ ຂຸປສຕ຺ກມິຍ຺ຍຕິ ຂຍ຺ຍຸວຄາຍ, ຄ ເຕ຺ວວ ວ ເໜາ ອເຣທາ ຍຨາ ອທ”ຕ຺ຕິ˜ ອຨ ເໜາ ກາວາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍປຍ຺ຍ ຂວິລຍ຺ຍ ກຕ຺ຕໍ ຄຸຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຍ຺ຍິເຍວ ວຄສເຕ຺ຕ ວິທາສິ˜

ຕຕິຍໍ ປາວິທາຣິຍໍ˜

ອຨ ເໜາ ຕ຺ຣທ຺ມາ ສທຍ຺ຍຕິ ອກິກ຺ຕຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ອກິກ຺ຕຕວເຕ຺ຕາ ເກວລກປ຺ປໍ ວຄສຕ຺ຕໍ ອຸກາເສຕ຺ວາ ເຍຄ ກາວາ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ; ຂຸປສຕ຺ກມິຕ຺ວາ ກາວຕ຺ຕໍ ອກິວາເຣຕ຺ວາ ໆກາຍຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖາສິ ເສຍ຺ຍວາປິ ຍທາອກິກ຺ລເຣຕ຺ວາ ບຸຣິຍາຫິ ວຕ຺ຕິກາຫິ ອກິກ຺ຕຕເຣາ ວ ປຕີຕຕເຣາ ວ˜ ອຨ ເໜາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍເປີ ຂວິເລີ ຕຍ຺ຍາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍຄ ເຍຄ ກາວາ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ; ຂຸປສຕ຺ກມິຕ຺ວາ ກາວຕ຺ຕໍ ໆຕຣເວາວ – “ກາເລີ, ຍທາສຍຕ, ຄິຕ຺ຖິ ຕໍ ກຕ຺ຕໍ, ເກາ ຄຸ ເໜາ ເສາ, ຍທາສຍຕ, ອກິກ຺ຕຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ອກິກ຺ຕຕວເຕ຺ຕາ ເກວລກປ຺ປໍ ວຄສຕ຺ຕໍ ອຸກາເສຕ຺ວາ ເຍຄ ຕ຺ວໍ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ; ຂຸປສຕ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ອກິວາເຣຕ຺ວາ ໆກາຍຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖາສິ ເສຍ຺ຍວາປິ ຍທາອກິກ຺ລເຣຕ຺ວາ ບຸຣິຍາຫິ ວຕ຺ຕິກາຫິ ອກິກ຺ຕຕເຣາ ວ ປຕີຕຕເຣາ ວາ”ຕິ˜ ໆເສາ ເໜາ, ກຍ຺ຍປ, ຕ຺ຣທ຺ມາ ສທຍ຺ຍຕິ ເຍຄາທໍ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ ຂຍ຺ຍຸວຄາຍາຕິ˜ ອຨ ເໜາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍປຍ຺ຍ ຂວິລຍ຺ຍ ໆຕຣເທາສິ – “ຍຫິກ຺ຕິເກາ ເໜາ ຍທາສຍເຕາ ຍທາຄຸກາເວາ, ຍຕ຺ຕ ຫິ ຄາຍ ຕ຺ຣທ຺ມາປິ ສທຍ຺ຍຕິ ຂຸປສຕ຺ກມິຍ຺ຍຕິ ຂຍ຺ຍຸວຄາຍ, ຄ ເຕ຺ວວ ວ ເໜາ ອເຣທາ ຍຨາ ອທ”ຕ຺ຕິ˜ ອຨ ເໜາ ກາວາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍປຍ຺ຍ ຂວິລຍ຺ຍ ກຕ຺ຕໍ ຄຸຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຍ຺ຍິເຍວ ວຄສເຕ຺ຕ ວິທາສິ˜

ວຕຸຕ຺ຖໍ ປາວິທາຣິຍໍ˜

ເຕຄ ເໜາ ປຄ ສຍເຍຄ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍປຍ຺ຍ ຂວິລຍ຺ຍ ຍທາຍເຕ຺ຕາ ປຈ຺ຈປຕ຺ຖິເຕາ ເທາຕິ, ເກວລກປ຺ປາ ວ ອຕ຺ຕຍກຕາ ປທ຺ຕໍ ຕາຄຂີຍໍ ເກາຂຂີຍໍ ອາຕາຍ ອກິກ຺ຍິຕຸກາຍາ ເທາຕ຺ຕິ˜ ອຨ ເໜາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍປຍ຺ຍ ຂວິລຍ຺ຍ ໆຕຣເທາສິ – “ໆຕຣຫິ ເໜາ ເຍ ຍທາຍເຕ຺ຕາ ປຈ຺ຈປຕ຺ຖິເຕາ, ເກວລກປ຺ປາ ວ ອຕ຺ຕຍກຕາ ປທ຺ຕໍ ຕາຄຂີຍໍ ເກາຂຂີຍໍ ອາຕາຍ ອກິກ຺ຍິຍ຺ຍຕ຺ຕິ, ສເຈ ຍທາສຍເຕາ ຍທາຂຄກາເຍ ຂຸຕ຺ຖິປາວິທາຣິຍໍ ກຣິຍ຺ຍຕິ, ຍທາສຍຕຍ຺ຍ ລາໂຄສກ຺ກາເຣາ ອກິວຕ຺ຖິຍ຺ຍຕິ, ຍຍ ລາໂຄສກ຺ກາເຣາ ປຣິທາຍິຍ຺ຍຕິ, ອເທາ ຄູຄ ຍທາສຍເຕາ ຕ຺ວາຕຄາຍ ຄາເກເຍ຺ຍາ”ຕິ˜ ອຨ ເໜາ ກາວາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍປຍ຺ຍ ຂວິລຍ຺ຍ ເຈຕສາ ເຈເຕາປຣິວິຕກ຺ກຍຕ຺ຕາຍ ຂຕ຺ຕຣກຸຣຸ ຄຕ຺ຕາ ຕເຕາ ປິຕ຺ຖປາຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອເຄາຕຕຕ຺ຕເຣທ ປຣິຄຸຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕເຕ຺ວວ ວິວາວິທາເຣ ອກາສິ˜ ອຨ ເໜາ ຂ຺ກຸເວລກຍ຺ຍເປີ ຂວິເລີ ຕຍ຺ຍາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍຄ ເຍຄ ກາວາ ເຕຕຸປສຕ຺ກມິ; ຂຸປສຕ຺ກມິຕ຺ວາ ກາວຕ຺ຕໍ ໆຕຣເວາວ – “ກາເລີ, ຍທາສຍຕ, ຄິຕ຺ຖິ ຕໍ ກຕ຺ຕໍ, ກິ ຄຸ ເໜາ, ຍທາສຍຕ,

ហិយ្យោ នាគមាសិ, អបិច មយំ តំ សរាម, ‘កិំ នុ ខោ មហាសមណោ នាគច្ឆតី’តិ, ខាទនីយស្ស ច ភោជនីយស្ស ច តេ បដិវីសោ ឋបិតោ”តិ។ ននុ តេ, កស្សប, ឯតទហោសិ – “ឯតរហិ ខោ មេ មហាយញ្ញោ បច្ចុបដ្ឋិតោ កេវលកប្បា ច អង្គមគធា បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ អាទាយ អភិក្កមិស្សន្តិ, សចេ មហាសមណោ មហាជនកាយេ ឥទ្ធិបាដិហារិយំ ករិស្សតិ, មហាសមណស្ស លាភសក្ការោ អភិវឌ្ឍិស្សតិ, មម លាភសក្ការោ បរិហាយិស្សតិ, អហោ នូន មហាសមណោ ស្វាតនាយ នាគច្ឆេយ្យា”តិ, សោ ខោ អហំ, កស្សប, តវ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ ឧត្តរកុរុំ គន្ត្វា តតោ បិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា អនោតត្តទហេ បរិភុញ្ជិត្វា តត្ថេវ ទិវាវិហារំ អកាសិន្តិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម ចេតសាបិ ចិត្តំ បជានិស្សតិ, ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ភត្តំ ភុញ្ជិត្វា តស្មិំយេវ វនសណ្ឌេ វិហាសិ។

បញ្ចមំ បាដិហារិយំ

តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ បំសុកូលំ ឧប្បន្នំ ហោតិ។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “កត្ថ នុ ខោ អហំ បំសុកូលំ ធោវេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ភគវតោ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ បាណិនា បោក្ខរណឹ ខណិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឥធ, ភន្តេ ភគវា, បំសុកូលំ ធោវតូ”តិ។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “កិម្ហិ នុ ខោ អហំ បំសុកូលំ បរិមទ្ទេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ភគវតោ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ មហតិំ សិលំ ឧបនិក្ខិបិ – “ឥធ, ភន្តេ ភគវា, បំសុកូលំ បរិមទ្ទតូ”តិ។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “កិម្ហិ នុ ខោ អហំ អាលម្ពិត្វា ឧត្តរេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ កកុធេ អធិវត្ថា ទេវតា ភគវតោ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ សាខំ ឱនាមេសិ – “ឥធ, ភន្តេ ភគវា, អាលម្ពិត្វា ឧត្តរតូ”តិ។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “កិម្ហិ នុ ខោ អហំ បំសុកូលំ វិស្សជ្ជេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ ភគវតោ ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ មហតិំ សិលំ ឧបនិក្ខិបិ – “ឥធ, ភន្តេ ភគវា, បំសុកូលំ វិស្សជ្ជេតូ”តិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “កាលោ, មហាសមណ, និដ្ឋិតំ ភត្តំ, កិំ នុ ខោ, មហាសមណ, នាយំ បុព្ពេ ឥធ បោក្ខរណី សាយំ ឥធ បោក្ខរណី, នយិមា សិលា បុព្ពេ ឧបនិក្ខិត្តា, កេនិមា សិលា ឧបនិក្ខិត្តា, នយិមស្ស កកុធស្ស បុព្ពេ សាខា ឱនតា, សាយំ សាខា ឱនតា”តិ? ឥធ មេ, កស្សប, បំសុកូលំ ឧប្បន្នំ អហោសិ, តស្ស មយ្ហំ, កស្សប, ឯតទហោសិ – “កត្ថ នុ ខោ អហំ បំសុកូលំ ធោវេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ, កស្សប, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មម ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ បាណិនា បោក្ខរណឹ ខណិត្វា មំ ឯតទវោច – “ឥធ, ភន្តេ ភគវា, បំសុកូលំ ធោវតូ”តិ។ សាយំ, កស្សប, អមនុស្សេន បាណិនា ខណិតា បោក្ខរណី។ តស្ស មយ្ហំ, កស្សប, ឯតទហោសិ – “កិម្ហិ នុ ខោ អហំ បំសុកូលំ បរិមទ្ទេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ, កស្សប, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មម ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ មហតិំ សិលំ ឧបនិក្ខិបិ – “ឥធ, ភន្តេ ភគវា, បំសុកូលំ បរិមទ្ទតូ”តិ? សាយំ, កស្សប, អមនុស្សេន ឧបនិក្ខិត្តា សិលា។ តស្ស មយ្ហំ, កស្សប, ឯតទហោសិ – “កិម្ហិ នុ ខោ អហំ អាលម្ពិត្វា ឧត្តរេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ, កស្សប, កកុធេ អធិវត្ថា ទេវតា មម ចេតសា ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ សាខំ ឱនាមេសិ – “ឥធ, ភន្តេ ភគវា, អាលម្ពិត្វា ឧត្តរតូ”តិ? ស្វាយំ អាហារហត្ថោ កកុធោ។ តស្ស មយ្ហំ, កស្សប, ឯតទហោសិ – “កិម្ហិ នុ ខោ អហំ បំសុកូលំ វិស្សជ្ជេយ្យ”ន្តិ? អថ ខោ, កស្សប, សក្កោ ទេវានមិន្ទោ មម ចេតសា

េឆេតាបរិចិតក្កយញ្ញាឃ យហតិ និលំ ក្ខបតិក្លិបិ – “ឌ្ចឆ, ភទេត្ត ភកចា, បំស្ខក្វលំ ចិស្សេឌ្ចត្វ”តិ? ឃាឃំ, កស្សប, អយត្រុស្សេត ក្ខបតិក្លិត្វា និលំតិ៍ អឆ េលា ក្ខរុេចលកស្សបស្ស ឲតេឌេហាសិ – “យហិឌ្ឌិេកា យហាឃយេណា យហាត្រុភាេចា , ឃ(ត ហិ តាយ ឃេក្កាបិ េឌចាតយិេត្កា េចឃ្យាចត្ថុ កទិស្សតិ, ត ទេត្វច ច េលា អទហា ឃឆា អហ”ត្តិ៍ អឆ េលា ភកចា ក្ខរុេចលកស្សបស្ស ឌចិលស្ស ភត្តំ ក្រុឌ្ចិត្វា តស្មិំេឃច ចតឃេណ្ឌ ចិហាសិ៍

អឆ េលា ក្ខរុេចលកស្សេបា ឌចិេលា តស្សា ទត្តិឃា អច្ចេឃត េឃត ភកចា េតត្រុបឃង្កយិ; ក្ខបឃង្កយិត្វា ភកចេតា កាលំ អាេទាេចសិ – “ការេលា, យហាឃយណ, តិជ្ជិតំ ភត្ត”ត្តិ៍ “កន្ធ ត្វំ, កស្សប, អាឃាយហ”ត្តិ ក្ខរុេចលកស្សបំ ឌចិលំ ក្ខេឃ្យាេឌត្វា ឃាឃ ឌត្តឃា ឌត្តិ៍េបា បញ្ញាឃតិ, តេតា ឋលំ កេហត្វា បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិ៍ឌិ៍ អក្ខឃា េលា ក្ខរុេចលកស្សេបា ឌចិេលា ភកចត្តំ អត្យាកាេទ តិឃិត្តំ, ឌិឃ្វាត ភកចត្តំ ឲតេឌេចាឆ – “កតេយត ត្វំ, យហាឃយណ, យេក្កត អាកេតា, អហំ តឃា បឆយតទ៎ បក្កេត្តា, េឃា ត្វំ បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិេត្កា”តិ? “ឌ្ចឆាហំ, កស្សប, តំ ក្ខេឃ្យាេឌត្វា ឃាឃ ឌត្តឃា ឌត្តិ៍េបា បញ្ញាឃតិ, តេតា ឋលំ កេហត្វា បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិេត្កា៍ ឌ្ចឆំ េលា, កស្សប, ឌត្តឋលំ ចណ្ហឃយត្តំ កត្តឃយត្តំ ទឃឃយត្តំ, ឃេច អាកត្តឃិ បទិក្រុឌ្ចា”តិ៍ “អលំ, យហាឃយណ, ត្វំេឃច តំ អទហឃិ, ត្វំេឃច តំ បទិក្រុឌ្ចា”តិ៍ អឆ េលា ក្ខរុេចលកស្សបស្ស ឌចិលស្ស ឲតេឌេហាសិ – “យហិឌ្ឌិេកា េលា យហាឃយេណា យហាត្រុភាេចា, ឃ(ត ហិ តាយ យំ បឆយតទ៎ ក្ខេឃ្យាេឌត្វា ឃាឃ ឌត្តឃា ឌត្តិ៍េបា បញ្ញាឃតិ, តេតា ឋលំ កេហត្វា បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិ៍ឌិស្សតិ, ត ទេត្វច ច េលា អទហា ឃឆា អហ”ត្តិ៍ អឆ េលា ភកចា ក្ខរុេចលកស្សបស្ស ឌចិលស្ស ភត្តំ ក្រុឌ្ចិត្វា តស្មិំេឃច ចតឃេណ្ឌ ចិហាសិ៍

អឆ េលា ក្ខរុេចលកស្សេបា ឌចិេលា តស្សា ទត្តិឃា អច្ចេឃត េឃត ភកចា េតត្រុបឃង្កយិ; ក្ខបឃង្កយិត្វា ភកចេតា កាលំ អាេទាេចសិ – “ការេលា, យហាឃយណ, តិជ្ជិតំ ភត្ត”ត្តិ៍ “កន្ធ ត្វំ, កស្សប, អាឃាយហ”ត្តិ ក្ខរុេចលកស្សបំ ឌចិលំ ក្ខេឃ្យាេឌត្វា ឃាឃ ឌត្តឃា ឌត្តិ៍េបា បញ្ញាឃតិ, តស្សា អចិត្វេទ អេឌ្ចា...េប... តស្សា អចិត្វេទ អាយលកិ...េប... តស្សា អចិត្វេទ ហទិ៍តកិ...េប... តាចតិ៍ឃំ កត្តា បទិឌ្ឋត្តកបុប្ឋ៍ កេហត្វា បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិ៍ឌិ៍ អក្ខឃា េលា ក្ខរុេចលកស្សេបា ឌចិេលា ភកចត្តំ អត្យាកាេទ តិឃិត្តំ, ឌិឃ្វាត ភកចត្តំ ឲតេឌេចាឆ – “កតេយត ត្វំ, យហាឃយណ, យេក្កត អាកេតា, អហំ តឃា បឆយតទ៎ បក្កេត្តា, េឃា ត្វំ បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិេត្កា”តិ? “ឌ្ចឆាហំ, កស្សប, តំ ក្ខេឃ្យាេឌត្វា តាចតិ៍ឃំ កត្តា បទិឌ្ឋត្តកបុប្ឋ៍ កេហត្វា បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិេត្កា៍ ឌ្ចឆំ េលា, កស្សប, បទិឌ្ឋត្តកបុប្ឋ៍ ចណ្ហឃយត្តំ កត្តឃយត្តំ, ឃេច អាកត្តឃិ កណ្យា”តិ ៍ “អលំ, យហាឃយណ, ត្វំេឃច តំ អទហឃិ, ត្វំេឃច តំ កណ្យា”តិ៍ អឆ េលា ក្ខរុេចលកស្សបស្ស ឌចិលស្ស ឲតេឌេហាសិ – “យហិឌ្ឌិេកា េលា យហាឃយេណា យហាត្រុភាេចា, ឃ(ត ហិ តាយ យំ បឆយតទ៎ ក្ខេឃ្យាេឌត្វា តាចតិ៍ឃំ កត្តា បទិឌ្ឋត្តកបុប្ឋ៍ កេហត្វា បឆយតទ៎ អាកត្តា អត្យាកាេទ តិឃិ៍ឌិស្សតិ, ត ទេត្វច ច េលា អទហា ឃឆា អហ”ត្តិ៍

េតត េលា បត ឃយេឃត េត ឌចិេលា អក្កិ បទិចទិត្យកាយា ត ឃេក្កាត្តិ កង្ខាតិ ឋាេលត្យំ៍ អឆ េលា េតឃំ ឌចិលាតំ ឲតេឌេហាសិ –
“តិស្សំឃឃំ េលា យហាឃយណស្ស ឌ្ចទ្ធាត្រុភាេចា ឃឆា យឃំ ត ឃេក្កាយ កង្ខាតិ ឋាេលត្យ”ត្តិ៍ អឆ េលា ភកចា ក្ខរុេចលកស្សបំ ឌចិលំ

ឯតទវោច – “ផាលិយន្តុ, កស្សប, កដ្ឋានី”តិ។ “ផាលិយន្តុ, មហាសមណា”តិ។ សកិទេវ បញ្ច កដ្ឋសតានិ ផាលិយឹសុ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម កដ្ឋានិបិ ផាលិយិស្សន្តិ, ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ។

តេន ខោ បន សមយេន តេ ជដិលា អគ្គឹ បរិចរិតុកាមា ន សក្កោន្តិ អគ្គឹ ឧជ្ជលេតុំ។ អថ ខោ តេសំ ជដិលានំ ឯតទហោសិ – “និស្សំសយំ ខោ មហាសមណស្ស ឥទ្ធានុភាវោ យថា មយំ ន សក្កោម អគ្គឹ ឧជ្ជលេតុ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបំ ជដិលំ ឯតទវោច – “ឧជ្ជលិយន្តុ, កស្សប, អគ្គី”តិ។ “ឧជ្ជលិយន្តុ, មហាសមណា”តិ។ សកិទេវ បញ្ច អគ្គិសតានិ ឧជ្ជលិយឹសុ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម អគ្គីបិ ឧជ្ជលិយិស្សន្តិ, ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ។

តេន ខោ បន សមយេន តេ ជដិលា អគ្គឹ បរិចរិត្វា ន សក្កោន្តិ អគ្គឹ វិជ្ឈាបេតុំ។ អថ ខោ តេសំ ជដិលានំ ឯតទហោសិ – “និស្សំសយំ ខោ មហាសមណស្ស ឥទ្ធានុភាវោ យថា មយំ ន សក្កោម អគ្គឹ វិជ្ឈាបេតុ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបំ ជដិលំ ឯតទវោច – “វិជ្ឈាយន្តុ, កស្សប, អគ្គី”តិ។ “វិជ្ឈាយន្តុ, មហាសមណា”តិ។ សកិទេវ បញ្ច អគ្គិសតានិ វិជ្ឈាយឹសុ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម អគ្គីបិ វិជ្ឈាយិស្សន្តិ, ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ។

តេន ខោ បន សមយេន តេ ជដិលា សីតាសុ ហេមន្តិកាសុ រត្តីសុ អន្តរដ្ឋកាសុ ហិមបាតសមយេ នជ្ជា នេរញ្ជរាយ ឧម្មុជ្ជន្តិបិ និមុជ្ជន្តិបិ ឧម្មុជ្ជននិមុជ្ជនម្បិ ករោន្តិ។ អថ ខោ ភគវា បញ្ចមត្តានិ មន្ទាមុខិសតានិ អភិនិម្មិនិ យត្ថ តេ ជដិលា ឧត្តរិត្វា វិសិព្វេសុំ។ អថ ខោ តេសំ ជដិលានំ ឯតទហោសិ – “និស្សំសយំ ខោ មហាសមណស្ស ឥទ្ធានុភាវោ យថយិមា មន្ទាមុខិយោ និម្មិតា”តិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, យត្រ ហិ នាម តាវ ពហូ មន្ទាមុខិយោបិ អភិនិម្មិនិស្សតិ, ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ។

តេន ខោ បន សមយេន មហា អកាលមេឃោ បាវស្សិ, មហា ឧទកវាហោ សញ្ជាយិ, យស្មឹ បទេសេ ភគវា វិហរតិ សោ បទេសោ ឧទកេន ន ឱត្ថដោ ហោតិ។ អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “យំនូនាហំ សមន្តា ឧទកំ ឧស្សារេត្វា មជ្ឈេ រេណុហតាយ ភូមិយា ចង្កមេយ្យ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា សមន្តា ឧទកំ ឧស្សារេត្វា មជ្ឈេ រេណុហតាយ ភូមិយា ចង្កមិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ “មាហេវ ខោ មហាសមណោ ឧទកេន វុឡ្ហោ អហោសី”តិ នាវាយ សម្ពហុលេហិ ជដិលេហិ សទ្ធឹ យស្មឹ បទេសេ ភគវា វិហរតិ, តំ បទេសំ អគមាសិ។ អទ្ទសា ខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ ភគវន្តំ សមន្តា ឧទកំ ឧស្សារេត្វា មជ្ឈេ រេណុហតាយ ភូមិយា ចង្កមន្តំ, ទិស្វាន ភគវន្តំ ឯតទវោច – “ឥទំ នុ ត្វំ, មហាសមណា”តិ។ “អយមហមស្មិ, កស្សបា”តិ ភគវា វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា នាវាយ បច្ចុដ្ឋាសិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបស្ស ជដិលស្ស ឯតទហោសិ – “មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ , យត្រ ហិ នាម ឧទកម្បិ ន បវាហិស្សតិ, ន

ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ”ន្តិ។

អថ ខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ – “ចិរម្បិ ខោ ឥមស្ស មោឃបុរិសស្ស ឯវំ ភវិស្សតិ ‘មហិទ្ធិកោ ខោ មហាសមណោ មហានុភាវោ, ន ត្វេវ ច ខោ អរហា យថា អហ’ន្តិ, យំនូនាហំ ឥមំ ជដិលំ សំវេជេយ្យ”ន្តិ។ អថ ខោ ភគវា ឧរុវេលកស្សបំ ជដិលំ ឯតទវោច – “នេវ ច ខោ ត្វំ, កស្សប, អរហា, នាបិ អរហត្តមគ្គសមាបន្នោ, សាបិ តេ បដិបទា នត្ថិ, យាយ ត្វំ អរហា វា អស្សសិ អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នោ”តិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ ភគវតោ បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – “លភេយ្យាហំ, ភន្តេ, ភគវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ, លភេយ្យំ ឧបសម្បទ”ន្តិ។ “ត្វំ ខោសិ, កស្សប, បញ្ចន្នំ ជដិលសតានំ នាយកោ វិនាយកោ អគ្គោ បមុខោ បាមោក្ខោ, តេបិ តាវ អបលោកេហិ, យថា តេ មញ្ញិស្សន្តិ, តថា តេ ករិស្សន្តី”តិ។ អថ ខោ ឧរុវេលកស្សបោ ជដិលោ យេន តេ ជដិលា តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា តេ ជដិលេ ឯតទវោច – “ឥច្ឆាមហំ, ភោ, មហាសមណេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ, យថា ភវន្តោ មញ្ញន្តិ តថា ករោន្តូ”តិ។ “ចិរបដិកា មយំ, ភោ, មហាសមណេ អភិប្បសន្នា, សចេ ភវំ មហាសមណេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សតិ, សព្វេវ មយំ មហាសមណេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមា”តិ។ អថ ខោ តេ ជដិលា កេសមិស្សំ ជដាមិស្សំ ខារិកាជមិស្សំ អគ្គិហុតមិស្សំ ឧទកេ បវាហេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “លភេយ្យាម មយំ, ភន្តេ, ភគវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ, លភេយ្យាម ឧបសម្បទ”ន្តិ។ “ឯថ, ភិក្ខវោ”តិ ភគវា អវោច – “ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ, ចរថ ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយា”តិ។ សាវ តេសំ អាយស្មន្តានំ ឧបសម្បទា អហោសិ។

អទ្ទសា ខោ នទីកស្សបោ ជដិលោ កេសមិស្សំ ជដាមិស្សំ ខារិកាជមិស្សំ អគ្គិហុតមិស្សំ ឧទកេ វុយ្ហមានេ, ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ – “មាហេវ មេ ភាតុនោ ឧបសគ្គោ អហោសី”តិ, ជដិលេ បាហេសិ – “គច្ឆថ មេ ភាតរំ ជានាថា”តិ, សាមញ្ច តីហិ ជដិលសតេហិ សទ្ធិំ យេនាយស្មា ឧរុវេលកស្សបោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧរុវេលកស្សបំ ឯតទវោច – “ឥទំ នុ ខោ, កស្សប, សេយ្យោ”តិ? “អាមាវុសោ, ឥទំ សេយ្យោ”តិ។ អថ ខោ តេ ជដិលា កេសមិស្សំ ជដាមិស្សំ ខារិកាជមិស្សំ អគ្គិហុតមិស្សំ ឧទកេ បវាហេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “លភេយ្យាម មយំ, ភន្តេ, ភគវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ, លភេយ្យាម ឧបសម្បទ”ន្តិ។ “ឯថ, ភិក្ខវោ”តិ ភគវា អវោច – “ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ, ចរថ ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយា”តិ។ សាវ តេសំ អាយស្មន្តានំ ឧបសម្បទា អហោសិ។

អទ្ទសា ខោ គយាកស្សបោ ជដិលោ កេសមិស្សំ ជដាមិស្សំ ខារិកាជមិស្សំ អគ្គិហុតមិស្សំ ឧទកេ វុយ្ហមានេ, ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ – “មាហេវ មេ ភាតូនំ ឧបសគ្គោ អហោសី”តិ, ជដិលេ បាហេសិ – “គច្ឆថ មេ ភាតរោ ជានាថា”តិ, សាមញ្ច ទ្វីហិ ជដិលសតេហិ សទ្ធិំ យេនាយស្មា ឧរុវេលកស្សបោ តេនុបសង្កមិ; ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧរុវេលកស្សបំ ឯតទវោច – “ឥទំ នុ ខោ, កស្សប, សេយ្យោ”តិ? “អាមាវុសោ, ឥទំ សេយ្យោ”តិ។ អថ ខោ តេ ជដិលា កេសមិស្សំ ជដាមិស្សំ ខារិកាជមិស្សំ អគ្គិហុតមិស្សំ ឧទកេ បវាហេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ; ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “លភេយ្យាម មយំ, ភន្តេ, ភគវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ, លភេយ្យាម ឧបសម្បទ”ន្តិ។ “ឯថ, ភិក្ខវោ”តិ, ភគវា អវោច – “ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ, ចរថ ព្រហ្មចរិយំ សម្មា ទុក្ខស្ស

អត្ថកិរិយាយា”តិ៍ ឃាច ទេវំ អាឃប្ដក្ខាគំ ក្ដបឃយ្យជា អទេហាឃិ៍

“ភកចទេតា អធិដ្ឋានេគគ បញ្ញា កដ្ឋេឃតាគិ គ ចាលិឃិឃុ, ចាលិឃិឃុ, អក្កិ គ ក្ដឌ្ឍលិឃិឃុ, ក្ដឌ្ឍលិឃិឃុ, គ ចិន្លាឃិឃុ, ចិន្លាឃិឃុ, បញ្ញា យគ្គាយុលិឃតាគិ អកិគិយ្ទិគិ, ៩ទេតគ គទេឃគ អឌ្ឍដ្ឋបាដិហារិយឃហឃ្សាគិ ទេហាគ្គិ៍

“អឆ ទេលា ភកចា ក្ដទ្ធទចលិឃំ ឃឆាកិទគ្គិ ចិហទិត្វា ទេឃគ កឃាឃឹឃំ ទេតគ ចារិកំ បក្កាមិ យហតា កិក្ខុឃឌ្ឍេគ ឃឌ្ធិ ឃហទេឃ្សេគ ឃទ្ធានេហច បុរាណជដិទេលហិ៍ ៣(៣ ឃុធំ ភកចា កឃាឃំ ចិហទតិ កឃាឃឹឃេ ឃឌ្ធិ កិក្ខុឃហទេឃ្សេគ៍ ៣(៣ ទេលា ភកចា កិក្ខុ អាមទេគ្គិឃិ (ឃំ៍ គិ៍ ៣៍១៤ប័) –
‘ឃព្វំ, កិក្ខុទេច, អាឌិត្តំ, កិញ្ចា, កិក្ខុទេច, ឃព្វំ អាឌិត្តំ, ចក្ខុ, កិក្ខុទេច, អាឌិត្តំ, ទ្វុបា អាឌិត្តា, ចក្ខុចិញ្ញាណំ អាឌិត្តំ, ចក្ខុឃម្ចទេឃ្សា អាឌិទេត្តា, ឃមិទំ ចក្ខុឃម្ចឃ្សបច្ចយា ក្ដប្បជ្ជតិ ទេចឌឃិតំ ឃុខំ ចា ទុក្ខំ ចា អទុក្ខមឃុខំ ចា តម្បិ អាឌិត្តំ៍ ទេកគ អាឌិត្តំ, រាកក្កិគា ទោឃក្កិគា ទេមាហក្កិគា អាឌិត្តំ, ជាតិយា ជរាយ មរទេណគ ទេឃាទេកហិ បរិទេទេចហិ ទុក្ខេហិ ទោមគឃ្សេហិ ក្ដបាឃាទេឃហិ អាឌិត្តគ្គិ ចទាមិ? ទេឃាតំ អាឌិត្តំ, ឃទ្ទា អាឌិត្តា...ទេប... ឃាគំ អាឌិត្តំ, កគ្ធា អាឌិត្តា...ទេប... ជិច្ហា អាឌិត្តា, ទឃា អាឌិត្តា...ទេប... កាទេយា អាឌិទេត្តា, ទេចាដ្ឋព្វា អាឌិត្តា...ទេប... មទេគា អាឌិទេត្តា, ធម្មា អាឌិត្តា, មទេគាចិញ្ញាណំ អាឌិត្តំ, មទេគាឃម្ចទេឃ្សា អាឌិទេត្តា, ឃមិទំ មទេគាឃម្ចឃ្សបច្ចយា ក្ដប្បជ្ជតិ ទេចឌឃិតំ ឃុខំ ចា ទុក្ខំ ចា អទុក្ខមឃុខំ ចា តម្បិ អាឌិត្តំ៍ ទេកគ អាឌិត្តំ, រាកក្កិគា ទោឃក្កិគា ទេមាហក្កិគា អាឌិត្តំ, ជាតិយា ជរាយ មរទេណគ ទេឃាទេកហិ បរិទេទេចហិ ទុក្ខេហិ ទោមគឃ្សេហិ ក្ដបាឃាទេឃហិ អាឌិត្ត’”គ្គិ ចទាមិ៍

“៩ចំ បឃ្សំ, កិក្ខុទេច, ឃុតចា អរិយឃាចទេកា ចក្ខុស្មឹម្បិ គិព្វិគ្គតិ, ទ្វុទេបឃុបិ គិព្វិគ្គតិ, ចក្ខុចិញ្ញាទេណបិ គិព្វិគ្គតិ, ចក្ខុឃម្ចទេឃ្សបិ គិព្វិគ្គតិ, ឃមិទំ ចក្ខុឃម្ចឃ្សបច្ចយា ក្ដប្បជ្ជតិ ទេចឌឃិតំ ឃុខំ ចា ទុក្ខំ ចា អទុក្ខមឃុខំ ចា តស្មឹម្បិ គិព្វិគ្គតិ៍ ទេឃាតស្មឹម្បិ គិព្វិគ្គតិ, ឃទ្ទេឃុបិ គិព្វិគ្គតិ... ទេប... ឃាគស្មឹម្បិ គិព្វិគ្គតិ, កទេគ្ធឃុបិ គិព្វិគ្គតិ...ទេប... ជិច្ហាយបិ គិព្វិគ្គតិ, ទទេឃឃុបិ គិព្វិគ្គតិ...ទេប... កាយស្មឹម្បិ គិព្វិគ្គតិ, ទេចាដ្ឋទេព្វឃុបិ គិព្វិគ្គតិ...ទេប... មគស្មឹម្បិ គិព្វិគ្គតិ, ធទេម្មឃុបិ គិព្វិគ្គតិ, មទេគាចិញ្ញាទេណបិ គិព្វិគ្គតិ, មទេគាឃម្ចទេឃ្សបិ គិព្វិគ្គតិ, ឃមិទំ មទេគាឃម្ចឃ្សបច្ចយា ក្ដប្បជ្ជតិ ទេចឌឃិតំ ឃុខំ ចា ទុក្ខំ ចា អទុក្ខមឃុខំ ចា តស្មឹម្បិ គិព្វិគ្គតិ៍ គិព្វិគ្គំ ចិរជ្ជតិ , ចិរាកា ចិមុច្ចតិ, ចិមុត្តស្មឹ ចិមុត្តមិតិ ញាណំ ទេហាតិ, ‘ខីណា ជាតិ, ចុឃិតំ ព្រហ្មចរិយំ, កតំ ករណីយំ, គាបរំ ឥត្ថត្តាយា’តិ បជាគាតី”តិ៍

ឥមស្មិញ្ច បគ ទេចយ្យាករណស្មិំ កញ្ញមាទេគ តស្ស កិក្ខុឃហឃ្សស្ស អគុបាទាយ អាឃទេចហិ ចិត្តាគិ ចិមុច្ចិំឃុ៍

១៤៍ ៩ចំ អាឌិត្តបរិយាយឃេទេឃគំ ឃុត្វា ឃហ បជិឃម្ភិទាហិ អរហត្តំ ឃម្បទេត្វា គដីកឃ្សទេបា ទេឆទេរា ទេឃាមគឃ្សជាទេតា អត្តទេគា ឃុព្វចរិតាបទាគំ បកាទេឃទេគ្តា បទុមុត្តរឃ្ស ភកចទេតាតិអាទិមាហ៍ តត្ថ អក្កិចលគ្គិ ក្ដត្តមចលំ, អត្តគា ទេរាបិតអព្ពុទក្ខុឃ្ស អាទិម្បិ កហិតចលំ ចា៍ ទេឃឃំ ឃុចិទេញ្ញយ្យទេមចាតិ៍

គដីកឃ្សបទេត្ថទអបទាគចណ្ណគា ឃមត្តា៍

ឲ៉ ពឃាពឃ្សបទេត្វទអបភាតចណ្ហតា

ពតិឃាបភារេត អឌិតឧយុឧទេត្វាហត្ថិអាឌិក់ អាឃម្ពុទោ ពឃាពឃ្សបទេត្វទស្ស អបភាត៌ អឃយ្យិ បុរិយព្យុទ្ធេស្ស ពតាឆិពារោ ពត្វ ពត្វ ករេច ចិចទ្ធបតិស្សឃំ ក្យសល់ ប្លបចិតទេត្វា ព្វទោ ឲ្យពតិឆពទេប្យ សិលិស្ស ករកចទោ ពារេល ក្យលរេហ តិត្ថាទេត្វា ចិត្ញាត់ បទេត្វា

តិស្សទល្ហញ្ញាឆឃតាឃ ឈទាចារ៉ំ បហាឃ តាបឆបព្ទុះ្ញ បព្ទុខិត្វា អទព្ញាឃតទេត អស្សុយំ ឃារបត្វា ចតម្មុលថលិហារោ ចឆតិ៉ ទេពត

ឆ ឆបរេឃត ករកចា ឲ្យពោ អក្យតិរេឃា តស្ស អស្សុយឆយឹរេបតាពន្ធិ, នសា ករកចត្ថិ ជិប្វា បឆត្ថុយាតនសា ប្លបឆក្ពយិត្វា ចត្តិត្វា ឲ្យពយត្ថិ ជិទោ

ទេចល់ ឌ្បលេលិរេពត្វា យតោហទាតិ ទេពាលថលិតិ ឆត្វ ប្លបតេសិ៉ នសា ទេពត បុព្ញាពរេមុត ទេចយត្យស្សុយុ ឆំឆទេត្វា ព្វយស្ស៊ិ ព្យុទ្ធប្យារេភ

ម្រាហុលាក្យលេ តិព្ទុតិត្វា ចឃប្យទេត្វា តិស្សទល្ហញ្ញាឆឃតាឃ ឈទាចារ៉ំ បហាឃ តាបឆបព្ទុះ្ញ បព្ទុខិត្វា ត្តិហិ តាបឆឆទេពហិ ឆទ្ធិ

ពឃាឃ ចិហទតិ៉ ពឃាឃ ចឆតទោ ហិស្ស ពស្សុបរោត្តតាឃ ឆ ពឃាពឃ្សបេតិ ឆយព្ញា អទោហាសិ៉ នសា ករកចទោ ឆទ្ធិ បទិឆាឃ

ឲ្យហិកិក្ខុបឆយុជំ តត្វា តឌឹពស្សុបស្ស ចុត្តតរេឃត អាឌិត្តបទិឃាឃ ទេភឆតាឃ ឌ្បចឌិឃយារេតា អទហទេត្ត បតិដ្ឋាសិ៉

ឲ្វ៉ នសា អទហត្ថំ បត្វា នសាយតស្សុខារេតា អត្តរេតា បុព្ទុចទិតាបភាត់ បពារេឆទេត្វា អឌិតឧយុឧទេត្វាហត្ថិអាឌិយាហ ៉ ពត្វ

អឌិតឧយុឧទេត្វាតិ តាបឆបព្ទុខិតត្វា អឌិតឧយុតិចាឆតបិចុទរេណាតិ អទេត្វា៉ ពារិភារឆទោតិ តាបឆពារេល

តាបឆបរិក្ខារបរិបុណ្ណកាខឆទោតិ អទេត្វា៉ ពារិពតាបឆបរិក្ខារេទ បុទេត្វា៉ ទេពាល់ អហាសិ អស្សុយត្ថិ ទេពាលថល់ អស្សុរេយ បុទេត្វា

អស្សុរេយ តិសិទេក្ខាតិ អទេត្វា៉ អរោបឃិត្តិ បិរេឆ ទេពាលថល់ បទិរេឃសិត្វា អស្សុយំ ពោរេបសិ ទក្ខិត្តិ អទេត្វា៉ នេឆំ ឆព្វុំ ប្លត្វាតត្វរេយចាតិ៉

ពឃាពឃ្សបទេត្វទអបភាតចណ្ហតា ឆយត្វា៉

៣៉ កិយិលទេត្វទអបភាតចណ្ហតា

ចត្យត្វាបភារេត តិត្ថុទេព ពក្យឆត្ថុយឹត្យិអាឌិក់ អាឃម្ពុទោ កិយិលទេត្វទស្ស អបភាត៌ អឃយ្យិ បុរិយព្យុទ្ធេស្ស ពតាឆិពារោ ពត្វ ពត្វ ករេច

ចិចទ្ធបតិស្សឃាតិ បុព្ញាតិ ប្លបចិតទេត្វា ពក្យឆត្ថុស្ស ករកចទោ ពារេល ក្យលរេហ តិព្ទុតិត្វា ចិត្ញាត់ បទេត្វា បទិតិត្ថុទេព ឆត្វទិ តស្ស

ឆាត្យរេឃា ប្លទ្ធិស្ស ឆលលយាលិហិ យល្ហុប់ ពារទេត្វា បុឌំ អពាសិ៉ នសា ទេពត បុព្ញាពរេមុត តាចតិរេឆយុ ប្លប្យខ្ញិត្វា អបរាបទិ ទេចយត្យស្សុយុ

ឆំឆទេត្វា ព្វយស្ស៊ិ ព្យុទ្ធប្យារេភ ពបិលចត្វតពទេ ឆព្យារាខក្យលេ តិព្ទុតិត្វា កិយិលេលិតិ តស្ស តាយំ អពាសិ៉ នសា ចឃប្យទេត្វា រេកាពឆយុត្តិឃា

បយទេត្វា ចិហទតិ៉ តស្ស ពាលាលបទិបិក់ ពាត្វា ឆំទេចពខតតត្វំ អត្យបិឃាឃំ ចិហទទេត្វា ឆត្វា បធរេឃាព្ទុតេ ជិត់ ទយហឹឃំ ព្វត្តិទ្ធុប់

អកិតិមិ្ខតិត្វា បុទទោ ធរេស្សុត្វា បុត អត្យក្ខរេយត ឃឆា ខទារេទាពចិបត្តិហិ អកិក្សតា ជិស្សុតិ, តឆា អពាសិ៉ ត់ ជិប្វា កិយិលក្យារោ

អតិចិឃ ឆំទេចពខារេតា អត្តរេតា ឆំទេចក់ បពារេឆទេត្វា ករកចទោ បិពជំ ពត្វា លទ្ធាត្យឆាឆរេតា អទហត្ថំ បិបុលិ៉

៣៦។ សោ អរហត្តំ បត្វា សោមនស្សជាតោ អត្តនោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ និព្វុតេ កកុសន្ធម្ហិអាទិមាហ។ ព្រាហ្មណម្ហិ វុសីមតីតិ បញ្ចហិ វសិតាហិ វសិប្បត្តម្ហិ ភគវតិ។ ព្រាហ្មណស្ស សព្ពាកុសលេហិ ពាហិតត្តា អតិព្រូហិតត្តា ព្រាហ្មណម្ហិ កកុសន្ធេ ភគវតិ បរិនិព្វុតេតិ អត្ថោ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

កិមិលត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៣. វជ្ជិបុត្តត្ថេរអបទានវណ្ណនា

សហស្សរំសីភគវាតិអាទិកំ អាយស្មតោ វជ្ជិបុត្តត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយំ បុញ្ញំ ឧបចិនន្តោ ឥតោ ចតុនវុតិកប្បេ ឯកំ បច្ចេកពុទ្ធំ ភិក្ខាយ គច្ឆន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ កទលិផលានិ អទាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វេសាលិយំ លិច្ឆវិរាជកុមារោ ហុត្វា និព្វត្តិ, វជ្ជិរាជបុត្តត្តា វជ្ជិបុត្តោត្វេវស្ស សមញ្ញា។ សោ ទហរោ ហុត្វា ហត្ថិសិប្បាទិសិក្ខនកាលេបិ ហេតុសម្បន្នតាយ និស្សរណជ្ឈាសយោ ហុត្វា វិចរន្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិត្វា វិបស្សនាយ កម្មំ កត្វា នចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញោ អហោសិ។ ឆឡភិញ្ញោ បន ហុត្វា អបរភាគេ អចិរបរិនិព្វុតេ សត្ថរិ ធម្មំ សង្គាយិតុំ សង្កេតំ កត្វា មហាថេរេសុ តត្ថ តត្ថ វិហរន្តេសុ ឯកទិវសំ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ សេខំយេវ សមានំ មហតិយា បរិសាយ បរិវុតំ ធម្មំ ទេសេន្តំ ទិស្វា តស្ស ឧបរិមគ្គាធិគមាយ ឧស្សាហំ ជនេន្តោ –

“រុក្ខមូលគហនំ បសក្កិយ, និព្វានំ ហទយស្មឹ ឱបិយ;

ឈាយ គោតម មា ច បមាទោ, កិំ តេ ពិឡិពិឡិកា ករិស្សតី”តិ។ (ថេរគា។ ១១៩) – គាថំ អភាសិ;

តត្ថ រុក្ខមូលគហនន្តិ រុក្ខមូលភូតំ គហនំ, គហនញ្ហិ អត្ថិ, ន រុក្ខមូលំ, រុក្ខមូលញ្ច អត្ថិ, ន គហនំ, តេសុ រុក្ខមូលគ្គហណេន ឋានស្ស ឆាយាយ សម្បន្នតាយ វាតាតបបរិស្សយាភាវំ ទីបេតិ, គហនគ្គហណេន និវាតភាវេន វាតបរិស្សយាភាវំ ជនសម្ពាធាភាវញ្ច ទស្សេតិ, តទុភយេន ច ភាវនាយោគ្យតំ។ បសក្កិយាតិ ឧបគន្ត្វា។ និព្វានំ ហទយស្មឹ ឱបិយាតិ “ឯវំ មយា បដិបជ្ជិត្វា និព្វានំ អធិគន្តព្ព”ន្តិ និព្វានំ ហទយេ ឋបេត្វា ចិត្តេ កត្វា។ ឈាយាតិ តិលក្ខណូបនិជ្ឈានេន ឈាយ, វិបស្សនាភាវនាសហិតំ មគ្គភាវនំ ភាវេហិ។ គោតមាតិ ធម្មភណ្ឌាគារិកំ គោត្តេនាលបតិ។ មា ច បមាទោតិ អធិកុសលេសុ ធម្មេសុ មា បមាទំ អាបជ្ជិ។ ឥទានិ យាទិសោ ថេរស្ស បមាទោ, តំ បដិក្ខេបវសេន ទស្សេន្តោ “កិំ តេ ពិឡិពិឡិកា ករិស្សតី”តិ អាហ។ តត្ថ ពិឡិពិឡិកាតិ ពិឡិពិឡិកិរិយា, ពិឡិពិឡិតិសទ្ទបវត្តិ យថា និរត្ថកា, ឯវំ ពិឡិពិឡិកាសទិសា ជនបញ្ញត្តិ។ កិំ តេ ករិស្សតីតិ កីទិសំ អត្ថំ តុយ្ហំ សាធេស្សតិ, តស្មា ជនបញ្ញត្តិំ បហាយ សទត្ថបសុតោ ហោហីតិ ឱវាទំ អទាសិ។

តំ សុត្វា អញ្ញេហិ ចុទេត្វា ចិយ្យាកន្តចាឃតចចេតេត ឋំចេចកខានេតា ពាហុទេច រត្តិ ចក្កេយត ឱពិតាយេត្តា ចិបស្សតំ ក្ខស្សុក្កាភេបត្វា
សេតាសតំ បចិសិត្វា យត្ថាកេ តិសិត្តយេត្វាច “កិត្តិ សឃាយី”តិ សឹសំ ពិទេប្បាហតយសយ្យត្តំ បរិត្តំ ក្សយិតោ ក្ខក្កតំ សទីរស្ស
អាកាសកាតក្លសេលាយេច អរហត្តំ បាបុណិ។

៣៨. ចន្ទិបុត្តត្ថេរា អបរភាគេ សោយតស្សខានេតា អត្តេតា បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ សហស្សរំសី កកចាតិអាទិមាហ។ តត្ថ
សហស្សរំសីតិ ឧត្ត “អនេកសតសហស្សរំសី”តិ ចត្តទ្ធោ កាឆាពាត្តស្សុលត្តំ “សហស្សរំសី”តិ ចុត្តត្តិ ទេចឌិតព្ពា។ សេសំ សុចិន្នេយ្យមេវាតិ។

ចន្ទិបុត្តត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៩. ក្ខត្តរត្ថេរអបទានវណ្ណនា

លក្ខាបទានេត សុមេបេសា តាយ សព្ពុទ្ធាតិអាទិកំ អាយស្មតោ ក្ខត្តរសាយលោរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមពុទ្ធេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ
ភវេច ចិចក្ខបតិស្សយាតិ បុញ្ញានិ ក្ខបចិតេត្តា សុមេធស្ស ភកចតោ កាលេ ចិជ្ជាឆេរា ហុត្វា អាកាសេត ចិចរតិ។ តេត ច សមយេត
សត្ថា តស្សេច អត្តុក្កហត្តំ ចតត្តេទ អញ្ញាតទស្សិ រុក្ខមូលេ តិសីទិ លក្ខណព្យញ្ជនរំសិយោ ចិស្សជ្ជេត្តោ។ សោ អត្តលិក្ខេត កច្ឆន្តោ ភកចត្តំ
ទិស្វា បសត្តមាតសោ អាកាសតោ ឱរុយ្ហ សុចិសុទ្ធេហិ ចិបុលេហិ កណិការបុប្ផេហិ ភកចត្តំ បូជេសិ, បុប្ផានិ ព្យុទ្ធាតុភាវេត សត្ថុ ក្ខបរិ
លត្តាការេត អដ្ឋំសុ, សោ តេត ភិយ្យោសោមត្តាយ បសត្តចិត្តោ ហុត្វា អបរភាគេ កាលំ កត្វា តាចតិំសេសុ តិព្ពត្តិត្វា ទិព្ពសម្បត្តិ
អនុភវេត្តោ យាចតាយុកំ តត្ថ ឋត្វា តតោ ចុតោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរេត្តោ ឧប្បន្នេ ព្យុទ្ធុប្បាទេ រាជកេហ ព្រាហ្មណមហាសាលស្ស បុត្តោ
ហុត្វា តិព្ពត្តិ, ក្ខត្តរោតិស្ស តាមំ អហោសិ។ សោ ចិញ្ញុតំ បត្តោ ព្រាហ្មណចិជ្ជាសុ តិប្ផត្តិំ កត្វា ខាតិយា ទូបេត ចិជ្ជាយ ចយេត
សីលាចារេត ច លោកស្ស សម្ភាចតីយោ ខាតោ។

តស្ស តំ សម្បត្តិំ ទិស្វា ចស្សការោ មកធមហាមត្តោ អត្តេតា ធីតរំ ទាតុកាមោ ហុត្វា អត្តេតា អធិប្បាយំ បចេទេសិ។ សោ
តិស្សរណត្ថាយ សឃតាយ តំ បដិក្ខិបិត្វា កាលេត កាលំ ធម្មសេតាបតិំ បយិរុបាសន្តោ តស្ស សត្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា
ចត្តសម្បេត្តោ ហុត្វា ថេរំ ក្ខបដ្ឋហតិ។

តេត ច សមយេត ថេរស្ស អញ្ញតរោ អាពាធោ ក្ខប្បេត្តោ, តស្ស ភេសជ្ជត្ថាយ ក្ខត្តរោ សាយលោ បាតោវ បត្តចីវរមាទាយ
ចិហារតោ តិក្ខមេត្តោ អន្តរាមគ្គេ តឡាកស្ស សមីបេ បត្តំ ឋបេត្វា ក្ខទកសមីបំ កត្វា មុខំ ធោវតិ។ អថ អញ្ញតរោ ក្ខមក្កចោរោ
កតកម្មោ អារក្ខបុរិសេហិ អនុពទ្ធោ អក្កមេក្កេត តករតោ តិក្ខមិត្វា បលាយេត្តោ អត្តតា កហិតំ រតនកណ្ឌិតំ សាយលោរស្ស បត្តេ
បក្ខិបិត្វា បលាយិ។ សាយលោរោបិ បត្តសមីបំ ក្ខបកតោ។ ចោរំ អនុពន្ធន្តា រាជបុរិសា សាយលោរស្ស បត្តេ កណ្ឌិកំ ទិស្វា “អយំ ចោរោ,
ព្ពយិតា ចោរិយំ កត”ន្តិ សាយលោរំ បច្ឆាពាហំ ពន្ធិត្វា ចស្សការស្ស ព្រាហ្មណស្ស ទស្សេសុំ។ ចស្សការោ ច តទា រញ្ញោ ចិតិច្ឆយេ

ᨲᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨩ᩠ᨩᩦᨽᩮᨴᩴ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᨲᩥ, ᩈᩮᩣ “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᨾᨾ ᨴᨴᨲᩥ ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ, ᩈᩩᨴ᩠ᨵᨸᩥᩈᩃ᩠ᩃᩥᨿᩮᨾᩩ ᨸᨲ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨵᨾ᩠ᨾ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪑.
ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᨠᩣᩈᩣᩅᩅᨲ᩠ᨳᩩ) ᩋᨿᩴ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ [illegible] ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᩥ.

ᩋᨳᩔ [illegible] ᨲᩴ [illegible]

[illegible]

ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨸᨮᨾᩴ.

ᩃ᩼. ᩋᨸᩁᩮᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩ

[illegible]

វិញ្ញុតំ បត្វា សាសនេ លទ្ធប្បសាទោ ហុត្វា ឧបាសកត្តំ បវេទេសិ។ សោ សត្ថរិ បរិនិព្ពុតេ អត្តនោ ញាតកេ សន្និបាតេត្វា ពហុបូជាសក្ការំ សំហរិត្វា ធាតុបូជំ អកាសិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាកេតេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិត្វា ឧត្តរោតិ លទ្ធនាមោ វយប្បត្តោ កេនចិទេវ ករណីយេន សាវត្ថិំ គតោ កណ្ឌម្ពមូលេ កតំ យមកបាដិហារិយំ ទិស្វា បសីទិត្វា បុន កាឡការាមសុត្តទេសនាយ អភិវឌ្ឍមានសទ្ធោ បព្ពជិត្វា សត្ថារា សទ្ធិំ រាជគហំ គន្ត្វា ឧបសម្បទំ លភិត្វា តទេវ ធរន្តោ វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា នចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញោ អហោសិ។ ឆឡភិញ្ញោ បន ហុត្វា សត្ថរិ សាវត្ថិយំ វិហរន្តេ ពុទ្ធុបដ្ឋានត្ថំ រាជគហតោ សាវត្ថិំ ឧបគតោ ភិក្ខូហិ – “កិំ, អាវុសោ, បព្ពជ្ជាកិច្ចំ តយា មត្ថកំ បាបិត”ន្តិ បុដ្ឋោ អញ្ញំ ព្យាកាសិ។

៥៩។ អរហត្តំ បន បត្វា សោមនស្សជាតោ អត្តនោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ និព្ពុតេ លោកនាថម្ហីតិអាទិមាហ។ តំ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តនយត្តា ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

អបរឧត្តរត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៨។ ភទ្ទជិត្ថេរអបទានវណ្ណនា

អដ្ឋមាបទានេ ឱគយ្ហាហំ បោក្ខរណិន្តិអាទិកំ អាយស្មតោ ភទ្ទជិត្ថេរស្ស អបទានំ។ អយម្បិ បុរិមជិនវរេសុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ ភវេ វិវដ្ដូបនិស្សយានិ បុញ្ញានិ ឧបចិនន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិត្វា វិញ្ញុតំ បត្វា ព្រាហ្មណានំ វិជ្ជាសិប្បេសុ បារំ គន្ត្វា កាមេ បហាយ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា អរញ្ញាយតនេ អស្សមំ ការេត្វា វសន្តោ ឯកទិវសំ សត្ថារំ អាកាសេន គច្ឆន្តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ អដ្ឋាសិ។ សត្ថា តស្ស អជ្ឈាសយំ ទិស្វា អាកាសតោ ឱតរិ។ ឱតិណ្ណស្ស បន ភគវតោ មធុញ្ច ភិសមុឡាលញ្ច សប្បិខីរញ្ច ឧបនាមេសិ, តស្ស តំ ភគវា អនុកម្បំ ឧបាទាយ បដិគ្គហេត្វា អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ សោ តេន បុញ្ញកម្មេន តុសិតេសុ និព្ពត្តោ តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចុតោ អបរាបរំ សុគតីសុយេវ សំសរន្តោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ មហទ្ធនោ សេដ្ឋិ ហុត្វា អដ្ឋសដ្ឋិភិក្ខុសតសហស្សំ ភោជេត្វា តិចីវរេន អច្ឆាទេសិ។

ឯវំ ពហុំ កុសលំ កត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិ។ តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចវិត្វា មនុស្សលោកេសុ ឧប្បន្នោ ពុទ្ធសុញ្ញេ លោកេ បញ្ច បច្ចេកពុទ្ធសតានិ ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋហិត្វា តតោ ចុតោ រាជកុលេ និព្ពត្តិត្វា រជ្ជំ អនុសាសន្តោ អត្តនោ បុត្តំ បច្ចេកពោធិំ អធិគន្ត្វា ឋិតំ ឧបដ្ឋហិត្វា តស្ស បរិនិព្ពុតស្ស ធាតុយោ គហេត្វា ចេតិយំ កត្វា បូជេសិ។ ឯវំ តត្ថ តត្ថ តានិ តានិ បុញ្ញានិ កត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ភទ្ទិយនគរេ អសីតិកោដិវិភវស្ស ភទ្ទិយសេដ្ឋិស្ស ឯកបុត្តកោ ហុត្វា និព្ពត្តិ, ភទ្ទជីតិស្ស នាមំ អហោសិ។ តស្ស កិរ ឥស្សរិយភោគបរិវារសម្បត្តិ ចរិមភវេ ពោធិសត្តស្ស វិយ អហោសិ។

តទា សត្ថា សាវត្ថិយំ វសិត្វា ភទ្ទជិកុមារំ សង្គណ្ហនត្ថាយ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ ភទ្ទិយនគរំ គន្ត្វា ជាតិយាវនេ វសិ តស្ស

ញាណបរិបាកំ អាគមយមានោ។ សោបិ ឧបរិបាសាទេ និសិន្នោ សីហបញ្ជរំ វិវរិត្វា ឱលោកេន្តោ ភគវតោ សន្តិកេ ធម្មំ សោតុំ គច្ឆន្តំ មហាជនំ ទិស្វា, “កត្ថាយំ មហាជនោ គច្ឆតី”តិ បុច្ឆិត្វា តំ ការណំ សុត្វា សយម្បិ មហតា បរិវារេន សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុណន្តោ សព្វាភរណបដិមណ្ឌិតោវ សព្វកិលេសេ ខេបេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ អរហត្តេ បន តេន អធិគតេ សត្ថា កង្ខិយសេដ្ឋិំ អាមន្តេសិ – “តវ បុត្តោ អលង្កតបដិយត្តោ ធម្មំ សុណន្តោ អរហត្តេ បតិដ្ឋាសិ, ឯតស្ស ឥទានេវ បព្វជិតុំ យុត្តំ, នោ ចេ បព្វជិស្សតិ, បរិនិព្វាយិស្សតី”តិ។ សេដ្ឋិ “ន មយ្ហំ បុត្តស្ស ឃរាវាសេន សតោ បរិនិព្វានេន កិញ្ចិ អត្ថិ, បព្វាជេថ ន”ន្តិ អាហ។ តំ សត្ថា បព្វាជេត្វា ឧបសម្បាទេត្វា តត្ថ សត្តាហំ វសិត្វា កោដិគាមំ បាបុណិ, សោ ច គាមោ គង្គាតីរេ អហោសិ។ កោដិគាមវាសិនោ ច ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ បវត្តេសុំ។ កង្ខិត្ថេរោ សត្ថារា អនុមោទនាយ អារទ្ធមត្តាយ ពហិគាមំ គន្ត្វា “គង្គាតីរេ មគ្គសីសេ សត្ថុ អាគតកាលេ ឧដ្ឋហិស្សាមី”តិ កាលបរិច្ឆេទំ កត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា និសីទិ។ មហាជនេសុ អាគច្ឆន្តេសុបិ អនុដ្ឋហិត្វា សត្ថុ អាគតកាលេយេវ ឧដ្ឋាសិ។ បុថុជ្ជនា ភិក្ខូ – “អយំ អធុនា បព្វជិតោ, មហាជនេសុ អាគច្ឆន្តេសុ មានថទ្ធោ ហុត្វា ន ឧដ្ឋាសី”តិ ឧជ្ឈាយិំសុ។

កោដិគាមវាសិនោ សត្ថុ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច ពហូ នាវាសង្ឃាដេ ពន្ធិំសុ។ សត្ថា “កង្ខិស្សានុភាវំ បកាសេមី”តិ នាវាយ ឋត្វា “កហំ កង្ខី”តិ បុច្ឆិ។ កង្ខិត្ថេរោ – “ឯសាហំ, ភន្តេ”តិ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា អញ្ជលិំ កត្វា អដ្ឋាសិ។ សត្ថា “ឯហិ, កង្ខិ, អម្ហេហិ សទ្ធិំ ឯកនាវំ អភិរុហា”តិ។ សោ ឧប្បតិត្វា សត្ថុ ឋិតនាវាយំ អដ្ឋាសិ។ សត្ថា គង្គាយ មជ្ឈគតកាលេ, “កង្ខិ, តយា មហាជនាគមនកាលេ អជ្ឈោត្ថរិតបាសាណោ កហ”ន្តិ អាហ។ “ឥមស្មិំ ឋានេ និយុត្តោ, ភន្តេ”តិ។ “តេន ហិ, កង្ខិ, សព្រហ្មចារីនំ កង្ខំ ឆិន្ទា”តិ។ តស្មិំ ខណេ ថេរោ សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឋិតដ្ឋានេន គន្ត្វា បាសាណច្ឆត្តំ បាទង្គុលគ្គេន សន្ធារេត្វា បញ្ចវីសតិយោជនំ បាសាណំ គហេត្វា អាកាសេ ឧប្បតិ, ឧប្បតន្តោ ច បញ្ញាសយោជនានិ ឧក្ខិបិ។ អថស្ស បុរិមកាយេ នាវាតលា បាសាណគតេន វេគេន មណ្ឌលមណ្ឌលា ហុត្វា និវាតា តស្មិំ បាសាណេ ឧដ្ឋហន្តេ បរិវត្តិត្វា បតិំសុ។ សត្ថា តេ សម្បតន្តេ ទិស្វា “នាវាតលា តេ, កង្ខិ, កិលមន្តី”តិ អាហ។ ថេរោ សត្ថុ វចនេន បាសាណំ ខិបិត្វា បាសាណោ យថាឋានេយេវ បតិដ្ឋហិ។ សត្ថា បរតីរេ ភិក្ខូហិ – “កទា, ភន្តេ, កង្ខិត្ថេរេន អយំ បាសាណោ អជ្ឈោត្ថដោ”តិ បុដ្ឋោ មហាបនាទជាតកំ (ជា. ១.៣.៤០ អាទយោ) កថេត្វា ពហុជនំ ធម្មាមតំ បាយេសិ។

ឯវំ ថេរោ បន អរហត្តំ បត្វា បុព្ពសម្ភារំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្ពចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ ឧក្កដ្ឋាហំ បេលក្ខុរិកត្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ឧក្កដ្ឋាហំ បេលក្ខុរិកត្តិ បុប្ផភារអនេកមហីរុហេហិ សោភិតត្តា “បេលក្ខុរី”តិ លទ្ធនាមំ ទលិសយំ ឧក្កដ្ឋាគហេត្វា បដិសិត្វា អញ្ញាការេហិ ឈានសមាបត្តីហិ បរិភាវិតត្តាយ តត្ថ បេលក្ខុរិយំ បដិសិត្វា កិំ បទុមបុប្ផិកាយំ ឧទ្ធរាមីតិ អត្ថោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។ ឋត្វាភិបត្តត្វា ច តយានុសារេន សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

កង្ខិត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

៥. សិវកត្ថេរអបទានវណ្ណនា

តចយាបងាតេ ឧសតាយ ធទត្តស្សាតិអាឌិកំ អាឃប្ថុតោ និចកេត្ទទស្ស អបងាត៌ អឃឡិ បុទិឃឭេទ្ឋស្ុ កតាណិកាទោ តត្ទ តត្ទ កទេច ចិចង្ទបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ង្កបចិតេត្តា ចិបឃ្សិស្ស កកចតោ កាលេ ក្យលកេហ តិត្ថាត្តិត្វា ចិញ្ញាតំ បតេ្តា ឧកឌិចសំ កកចត្តិ បិណ្ឌាឃ ធទត្តិ ឌិស្វា បសត្ថុយាតសោ បត្តិ អាងាឃ ក្យុឃាសស្ស ប្វុទេត្វា អងាសិ៍ សោ តេត បុញ្ញាកេឃុត ងេចឃត្យស្សុស្ុ សំសទេត្តា ឰឃស្មឹ ឭត្ទប្យាងេ ទាឌកេហ ព្រាហ្មណក្យលកេហ តិត្ថាត្តិត្វា និចកោតិស្ស តាឃំ អហោសិ៍ សោ ចឃប្យតេ្តា ចិឌ្ឍាសិប្យេស្ុ តិប្យត្តិ កតោ តេក្លឃញ្ញាសឃតាឃ កាេឃ បហាឃ តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពឌិត្វា ចិធទេត្តា សត្ទាទំ ង្កបសក្កិឃិត្វា ឆឃុំ ស្ុត្វា បឌិលទ្ធសេទ្ធ បព្ពឌិត្វា ចិបស្សតាឃ កឃុំ កទេទាត្តា តចិទេស្សច អទហត្តិ បិបុណិ៍

១១លិ៍ អទហត្តិ បត្វា សោឃតស្សឌាតោ អត្តនោ បុព្ពចទិតាបងាត៌ បកាសេត្តា ឧសតាឃ ធទត្តស្សាតិអាឌិឃាហ៍ តំ សត្ថា ស្ុចិេញ្ញោឃ្យឃេចាតិ៍

និចកេត្ទទអបងាតចណ្ណុតា សយត្តា៍

១០៍ ង្កបចាតេត្ទទអបងាតចណ្ណុតា

ងសយាបងាតេ បត្យុត្តទោ តាឃ ឌិតោតិអាឌិកំ អាឃប្ថុតោ ង្កបចាតេត្ទទស្ស អបងាត៌ អឃំ កិទ បុទិឃឭេទ្ឋស្ុ កតាណិកាទោ តត្ទ តត្ទ កទេច ចិចង្ទបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ង្កបចិតេត្តា កោតចិ កឃុស្និេទ្ថត បត្យុត្តទស្ស កកចតោ កាលេ ងល្លិទ្ធក្យលេ តិត្ថាត្តិត្វា ចិញ្ញាតំ បតេ្តា កកចតិ បទិតិត្ឋតេ តស្ស ឆាតុំ កហេត្វា ឃត្យស្សងេចតាកកទ្យឡអឃក្ខក្យឃណ្ឌកត្ខព្ពហិ សត្តទតតឃឃេ សត្តឃាឌតិកោ ធ្វុប កតេ តត្ទ ស្ុឆាតំ អត្តនោ ង្កត្តទាសក្កំ ចេឡអក្កេ អាតាត្ថិត្វា ឆជំ កត្វា ប្វុជំ អកាសិ៍ តំ កហេត្វា អភិសឃុតកោ តាឃ ឃក្ខសេតាបតិ ងេចេហិ ចេតិឃប្វុឌាទក្ខណត្តិ ឆបិតោ អចិស្សយាតកាឃោ អាកាេស ឆាទេទេត្តា ចេតិឃំ តិក្ខត្យុំ បងក្ខិណំ អកាសិ៍ តំ ឌិស្វា កិឃ្យោសោឃត្តាឃ បសត្ថុយាតសោ អហោសិ៍ សោ តេត បុញ្ញាកេឃុត ងេចឃត្យស្សុស្ុ សំសទេត្តា ឰឃស្មឹ ឭត្ទប្យាងេ សាចត្តិឃំ ព្រាហ្មណក្យលេ តិត្ថាត្តិត្វា ង្កបចាតោតិ លទ្ធតាឃោ ចឃប្យតេ្តា ឌេតចតបឌិក្កហណោ ឭទ្ធាត្យកាចំ ឌិស្វា បឌិលទ្ធសេទ្ធ បព្ពឌិត្វា ចិបស្សតាឃ កឃុំ កទេទាត្តា ឈឡអភិញ្ញោ អហោសិ៍ អធាឃស្មា ង្កបចាតោ កកចតោ ង្កបដ្ឋាកោ អហោសិ ៍ តេត ច សឃឃេត កកចតោ ចាតាតពិឆា ង្កប្បន្នំ៍ ឆេទស្ស កិហិសហាឃោ ងេចហិតោ តាឃ ព្រាហ្មណោ សាចត្តិឃំ បឌិចសតិ៍ សោ ឆេទំ ចត្យហិ បច្ចឃេហិ បចាទេសិ៍ អធាឃស្មា ង្កបចាតោ តិចាសេត្វា បត្តចីចទំ កហេត្វា តស្ស ព្រាហ្មណស្ស តិចេសតំ ង្កបកញ្ឆិ៍ ព្រាហ្មណោ “កោតចិ ឃេញ្ញោ បឃោឌតេត ឆេទោ អាកតោ កចិស្សតី”តិ ឌាត្វា “ចងេឃ្យាធ, កទេត្ត, កោតេត្វា”តិ អាហ៍ ឆេទោ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស បឃោឌតំ អាចិក្ខេត្តា –

“អទហំ ស្ុកតោ លោកេ, ចាតេតហាតពិឆិកោ ឃុតិ;

ᩈᨧᩮ ᨣᩩᨱᩮᩣᨥᩴᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ ᨶᩮᩉᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ᪨

“ᨸᩪᨩᩥᨲᩮᩣ ᨸᩪᨩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ;

ᩋᨸᨧᩥᨲᩮᩣᨸᨧᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ, ᨲᩔ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥ ᩉᩣᨿᨲᩮ”ᨲᩥ᪨ (ᨳᩮᩁᨣᩣ᪨ ᪑᪐᪕-᪑᪐᪙) –

ᨣᩣᨳᩣᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥ᪨

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨿᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᩪᨩᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᨸᩪᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨸᩪᨩᩥᨲᩮᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩥᩈᩣᩁᨠᩮᩣᩈᩃᩁᩣᨩᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ, ᩋᨸᨧᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩋᨸᨧᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᨾᩉᩮᩈᩦᩉᩥ ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨸᨧᩥᨲᩮᩣ, ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩋᩣᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᩁᩉᩴ, ᩈᩮᩣᨽᨶᨣᨾᨶᩣᨴᩥᨶᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩪ ᨾᩩᨶᩥ ᨾᩉᩣᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨴᩮᩅᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ, ᩈᩮᩣ ᨩᩣᨲᩥ ᨩᩣᨲᩮᩉᩥ ᨩᩣᨲᩉᩮᨲᩩ ᨩᩣᨲᩁᨠ᩠ᨡᨱᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩮᨶ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨣᩩᨱᩮᩣᨥᩴᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩔ ᨩᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩅᩮᨸᨠᩈᨾᨿᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩴ ᩉᩣᨿᨲᩮ ᨣᩩᨱᨲᩮᨩᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩦᨲᩥ᪨

ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨣᩩᨱᩮᩣᨥᩴᨠᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨩᩣᨲᩉᩮᨲᩩᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩩᨱᨲᩮᨩᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᨣᩣᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨶᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥ᪨

᪑᪑᪗᪨ ᩋᨧᩣᩁᨾᩪᩃᩣ ᩏᨸᨧᩣᩁᩮᨶ ᩋᨸᩁᩣᨸᩁᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨽᨶᩔᨩ᩠ᨫᩣᩈᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨧᩁᩥᨲᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨽᩣᨿ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣᨽᩮᨧ᪨

᪑᪑᪘᪨ ᨾᩉᩣᨴᩮᨽᩣ ᩈᨾᩣᨠᨾᩪᨲᩥ ᩈᨠᩃᨴᩮᩅᩦᨸᨧᩣᩈᩥᨽᩣ ᩁᩣᩈᩥᨽᩪᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᩥᨲᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨩᨶ᩠ᨴᨶᩁᩣᩈᩥᨧᩥᨲᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨽᩥᩁᩮᩣᨸᨿᩥᩴᩈᩪᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨

᪑᪑᪙᪨ ᩈᩁᩦᩁᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨽᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩉᨶᩣᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᨴᩉᨶᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪒᪐-᪑᪒᪑᪨ ᨴᩮᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩋᩣᩈᩦᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᩮᩉᩥ ᨠᨲᨶᩥᨿᩴ ᨴᩮᩅᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨧᩣᩁᩥᨿᩴ ᨧᩁᩥᨲᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨻᩣᩉᩥᩁᨹᩃᨠᩮᩉᩥ ᨠᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨾᩉᩮᩈᩦᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨴᩮᩅᩣ ᩅᩥᨷᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪒᪒᪨ ᨵᩣᨲᩩ ᩋᩣᩅᩮᨱᩥᨠᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩉᩥ ᨧᩥᩈᩩ ᨧᩥᩈᩩ ᩅᩮᨲᩥᨿᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩋᩣᩅᩮᨱᩥᨠᩣ ᨧᩥᩈᩩ ᨵᩣᨲᩩ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩴ ᨴᩮᩅᩔᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩑᨠᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲᨾᨲ᩠ᨳᩥ

អាហ៑ អឆិដ្ឋាតពាលេត សកលសរីរឆាតុ ឲកឈតសិលាយយបដិយា ចិយ ឲកតេច អហោសីតិ អត្ថោ៑ ព្ទយម្បិ ត្បុទ្ធទូបម្បិ

សកលជម្ពុឌីបចាសីហិ កតម្បិ ព្ទយម្បិ ស្បុចណ្ណទូបម្បិ ឃយំ សត្ថុ សយាកត្វា កញ្ចាកទូបំ កតិស្សាយាតិ អត្ថោ៑

១៣២៑ ព្ទគ្គតិលំ យហាតិលត្ថិ ព្ទត្ថិចរបុប្បចណ្ណាកំ យលិ ព្ទគ្គតិលយលិ៑ ពទេតា អធិកចណ្ណតា យហាយលិ ព្ទគ្គតិលយលទឃោ ច យហាតិលយលទឃោ ច ទេខាតិរសយលិខាតិរក្ខយលទឃោ ច ឲកទេតា សត្តិបិទេតត្វា រាសឹ កត្វា ស្បុចណ្ណទូប កញ្ចាកទូបំ កត្វា អលាតឃុត្តិ សព្ទេត្តា៑

១៣៣៑ បទេច្ចកំព្ទគ្គទេសដ្ឋស្សាតិ ព្ទគ្គត្វាយស្ស បតិ ឲកំ ចិស្សុំ ក្ខបរិលេតទេតត ទូបំ អកំស្ទុតិ អទេត្ថា៑

១៣៤៑ កុម្ភណ្ឌា ក្ឃក្ខាតាពឆាតិ កុម្ភយត្តាតិ អណ្ឌាតិ ទេឃសំ ទេតចាតំ ទេព កុម្ភណ្ឌា, បដិទ្ធាទេតត្វា តិក្ខហិត្វា បដិទ្ធាតតទេតា កទ្វញ្ញអា ក្ឃក្ខាតាយ ខាតា, ទេព កុម្ភណ្ឌា ក្ឃក្ខាតាបិ ទូបំ អកំស្ទុតិ អទេត្ថា៑

១៣៥៑ អតិទេកាត្តិ ត តស្សាកាតិ តស្ស ទេចតិឃស្ស បកំ ចត្ថស្ទុរិឃតារកាតំ បកា ត អតិទេកាត្តិ, ត អទេស្លាត្ថរត្តីតិ អទេត្ថា៑

១៣៦៑ អហម្បិ ការំ កស្សាមីតិ តាឌិទេតា ទេលាកតាថស្ស ទូបស្មិំ អហម្បិ ការំ បុញ្ញកិរិឃំ កុសលកម្មំ ឆជបដាកបូជំ កតិស្សាមីតិ អទេត្ថា៑

ក្ខបចាតត្ថេរអបងាតចណ្ណតា សយត្តា៑

១០៑ រដ្ឋបាលត្ថេរអបងាតចណ្ណតា

ឲកាទសយាបងាទេត បក្ខុម្ភត្តរស្ស កាចទេតាតិអាឌិកំ អាឃស្មតោ រដ្ឋបាលត្ថេរស្ស អបងាតំ៑ អឃម្បិ បុរិមពុទ្ធេស្ទុ កតាធិការោ តត្ថ តត្ថ កទេច ចិចដ្ដបតិស្សឃាតិ បុញ្ញាតិ ក្ខបចិតទេត្តា បក្ខុម្ភត្តរស្ស កាចទេតា ការេល តស្ស ក្ខប្បត្តិទេតា បុរេទតរទេយច ហំសចតីតការេរ កហបតិយហាសាលកុលេល តិព្វត្តិត្វា ចឃប្បទេត្តា បិតុ អច្ចទេឃត ឈរាចាទេស បតិដ្ឋិទេតា រតតទេកាដ្ឋាការកម្មិកេត ទស្សិតំ អបរិយាណំ កុលចំសាគុកតំ ធតំ ឌិស្វា "ព្ទមំ ឲត្តកំ ធតរាសឹ យយ៉្ហអឃ្យកបឃ្យកាទឃោ អត្តតា សទ្ធឹ កហេត្វា កត្តុំ តាសក្ខិំស្ទុ, យឃា បត កហេត្វា កត្តុំ ចដ្ដតី"តិ ចិតេត្តត្វា កបណទ្ធិកាឌិតំ យហាងាតំ ទេតតិ៑ ទេសា អភិញ្ញាលាភឹ ឲកំ តាបសំ ក្ខបដ្ឋហទេត្តា ទេតត ទេតចទេលាកាធិបទេច្ច ក្ខទេឃ្យាឌិទេតា ឃាចឌីចំ បុញ្ញាតិ កត្វា ពទេតា ចុទេតា ទេតទេចា ហុត្វា តិព្វត្តិ៑ ទេសា តត្ថ ទេតចទេលាកេ ទេតចរជ្ជំ ការេទេត្តា ឃាចតាយុកំ ឋត្វា ពទេតា ចុទេតា យត្តស្សទេលាកេ កិត្តំ រដ្ឋំ សត្តទេតុំ សយត្វស្ស កុលស្ស ឲកបុទេត្តា ហុត្វា តិព្វត្តិ៑ ទេតត ច សយទេឃត បក្ខុម្ភត្តទេរា តាយ កាចា ទេលាកេ ក្ខប្បជ្ជិត្វា បចត្តិតចរធម្មចក្កោ ទេចទេតឃ្យសត្តំ តិព្វាតយហាតការសង្ខាតទេលយត្តក្ខមិ សម្បាទេបសិ៑ អថ ទេសា កុលបុទេត្តា អត្តក្កទេយត ចិញ្ញុតំ បទេត្តា ឲកឌិចសំ ក្ខបាសទេកហិ សទ្ធឹ ចិហារំ កទេតា សត្ថារំ ធម្មំ ទេឌសទេត្តំ ឌិស្វា បសត្តចិទេត្តា បរិសបរិយទេត្តេ តិសីឌិ៑

តេន ច សមយេន សត្ថា ឯកំ ភិក្ខុំ សទ្ធាបព្វជិតានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ, តំ ទិស្វា បសន្នមានសោ តទត្ថាយ ចិត្តំ ឋបេត្វា សតសហស្សភិក្ខុបរិវារស្ស ភគវតោ មហតា សក្ការេន សត្តាហំ មហាទានំ បវត្តេត្វា បណិធានំ អកាសិ។ សត្ថា តស្ស អនន្តរាយេន ឥជ្ឈនភាវំ ទិស្វា "អនាគតេ គោតមស្ស នាម សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សាសនេ សទ្ធាបព្វជិតានំ អគ្គោ ភវិស្សតី"តិ ព្យាកាសិ។ សោ សត្ថារំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ច វន្ទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ។ សោ តត្ថ យាវតាយុកំ បុញ្ញានិ កត្វា តតោ ចវិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥតោ ទ្វានវុតិកប្បេ ផុស្សស្ស ភគវតោ កាលេ សត្ថុ វេមាតិកភាតិកេសុ តីសុ រាជបុត្តេសុ សត្ថារំ ឧបដ្ឋហន្តេសុ តេសំ បុញ្ញកិរិយាយ សហាយកិច្ចំ អកាសិ។ ឯវំ តត្ថ តត្ថ ភវេ តំ តំ ពហុំ កុសលំ ឧបចិនិត្វា សុគតីសុយេវ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុរុរដ្ឋេ ថុល្លកោដ្ឋិកនិគមេ រដ្ឋបាលសេដ្ឋិគេហេ និព្វត្តិ, តស្ស កិរ រដ្ឋំ សន្ធារេតុំ សមត្ថេ កុលេ និព្វត្តត្តា រដ្ឋបាលោតិ វំសាគតមេវ នាមំ អហោសិ។ សោ មហតា បរិវារេន វឌ្ឍន្តោ អនុក្កមេន យោព្វនំ បត្តោ មាតាបិតូហិ បតិរូបេន ទារេន សំយោជេត្វា មហន្តេ ច យសេ បតិដ្ឋាបិតោ ទិព្ពសម្បត្តិសទិសំ សម្បត្តិំ បច្ចនុភោតិ។ អថ ភគវា កុរុរដ្ឋេ ជនបទចារិកំ ចរន្តោ ថុល្លកោដ្ឋិកំ អនុបាបុណិ។ តំ សុត្វា រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ សត្តភត្តច្ឆេទេ កត្វា កិច្ឆេន កសិរេន មាតាបិតរោ អនុជានាបេត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា បព្វជ្ជំ យាចិត្វា សត្ថុ អាណត្តិយា អញ្ញតរស្ស ថេរស្ស សន្តិកេ បព្វជិត្វា យោនិសោមនសិការេន កម្មំ ករោន្តោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។

១៧៩-១៨០។ អថាយស្មា អបរភាគេ អត្តនោ បុព្វកម្មំ សរិត្វា សោមនស្សជាតោ បុព្វចរិតាបទានំ បកាសេន្តោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោតិអាទិមាហ។ សុនាគោ សោ យថា ជិនេន្ទាតិ តទា មហាធនសេដ្ឋិ ហុត្វា សព្វំ សាបតេយ្យំ ទានមុខេ វិស្សជ្ជនសមយេ សត្តប្បតិដ្ឋោ សុន្ទរោ នាគោ ហត្ថិរាជា យថា ជិនេន្តោ អហោសិ។ តំ ទស្សេន្តោ ព្រហាទន្តាតិអាទិមាហ។ ព្រហាទន្តោ រថព្រហប្បមាណទន្តោ, សោ យថា ជិនេន្តោ ហត្ថិនាគោ។ ឧរូឡ្ហវាតិ រាជាវហនយោគ្គសមត្ថោ, រាជារហោ ចា។ សេតច្ឆត្តោតិ អលង្ការត្ថាយ ឧបដ្ឋហនសេតច្ឆត្តសហិតោតិ អត្ថោ។ បសោភិតោតិ អារោហបរិណាហវា រូបសោភាហិ សម្បន្នោតិ អត្ថោ។ សកប្បនោ សហត្ថិគោបិតិ ហត្ថិអលង្ការសហិតោ ហត្ថិគោបកសហិតោតិ អត្ថោ។ ឥត្ថម្ភូតោ ហត្ថិនាគោ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ យថា ជិនេន្តោតិ អត្ថោ។

១៨១។ យថា កត្តំ ការេត្វានាតិ យថា ការាបិតវិហារេ វសន្តានំ កោដិសង្ខានំ ភិក្ខូនំ និច្ចភត្តំ បដ្ឋបេត្វា មហេសិនោ និយ្យាទេសិន្តិ សម្ពន្ធោ។

១៨២។ ជលន្តុត្តមនាយកោតិ ជលតោ ញាតោ ជលនោ, កិំ តំ? បទុមំ, បទុមេន សមានកាយត្តា ឧត្តមត្តា ច បទុមុត្តរោ នាម ភគវាតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

រដ្ឋបាលត្ថេរអបទានវណ្ណនា សមត្តា។

ឈប្បញ្ញាសមយហាចក្កចណ្ណភា សយត្តា។

ព្ទតិ ចិសុទ្ធឌភចិលិសិភិឃា អបឌាភ-អដ្ឋពធាឃ

ឲត្តាចតា ឮទ្ធបទេច្ចពឮទ្ធសាចពទេត្ថទាបឌាភ-អដ្ឋពធា សយត្តា។

ភិកាយភពធា

សឹហឡ្យអឌីបពេ អប្បិច្ឆតាឌិក្បុលចក្ខាត៌ ខេទចំសប្បឌីបាត៌ អាភត្តុទេត្ថទាឌីត៌ សព្ទាសត្តាត៌ តណ្ហាយាភឌិដ្ឋាឌទេឃា ទេឈឌភភិក្កុហចិទេចឆភាឡ្យត្ថំ សត្តហិ យាទេសហិ អតិចិឃ អាទាឆទេភភ លទ្ធទេពាសទេល្លភ ទេថាឌិសម្ពាទំ ពទេចសទេត្តភ សតិឌិតិកតិចិទិឃបទេក្កយទេត្តភ យហាសយត្តក្បុលទេសាកទេភភ តិបិដពឆទេទភ បណ្ឌិទេតភ អាកតំ ព្ទយំ អបឌាភ-អដ្ឋពធំ សទេព្ទា សទេឆចទេលិទេពា ឌាភាត្យតិ។

អទេភភ ទេលិកាឌិយលិ បឌាត៌, ចក្លាឌិទេទាកា ចិចិឆា ច ទក្លា;

ពលហាឌិកឃា ទក្លិតា ឌាតា, ទេចាទាឆទេឃាភត្ថពទា ច ទេលិទេព។

ភស្សត្វ ទេយ បច្ចា ទេចទា ច បិបិ, ភស្សត្វ កិទេយ្យឃធា ចុដ្ឋិចាតា;

អដ្ឋក្កពយក្កចទេទភ បត្វា, ភិព្ទាភបុទ៌ បឌិបិឆឃាយិ។

សព្ទាឌិដ្ឋិច្ចា យទ្ទុទេត្តា, ទាកទេឆាសាឌិបិបទេព;

សំសារចដ្ឋំ ឈិត្តុត្វា, ដ្ឋុទេបយិ សក្កទេយាក្លទេព។

អាណាទេលត្តយិ្យសព្ទត្ថ, អឌីចិយិ្យភចក្កទេតា;

សទេព្ទ ឆយ្យាត្យឃាឃត្វ, តទេឃា ទេលិពា ដ្ឋត្យបិ ចាតិ។

អបឆាត-អ្ឋពឆា ឃយត្តា៍